This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

32101 066875699

RECAP

Digitized by Google

rary
THE
New Jersey
NNEX LIB.

Marquiss of Donegalle.

Digitized by Google

Digitized by Google

DA5

XIV 911-9

Digitized by Google

"This is a very elegant & valuable edition. Copies of it are scarce & in request." Dibdin — P. L.

Digitized by Google

Digitized by Google

Lugd: Batav: ex Officina { IORDANI LUGTMANS & IOANN: du VIVIÉ

Digitized by Google

Digitized by Google

NEW JERSEY
COLLEGE LIBRARY

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΟΙ ΟΚΤΩ.

POLYAENI STRATEGEMATUM LIBRI OCTO.

JUSTO VULTEJO interprete.

PANCRATIUS MAASVICIUS recensuit, ISAACI CASAUBONI, nec non suas, notas adjecit.

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud { JOHANNEM DU VIVIÉ, & JORDANUM LUCHTMANS. } 1690.

Digitized by Google

Digitized by Google

NOBILISSIMIS. AMPLISSIMIS. REIPUBLICAE. DELPHENSIUM. PRINCIPIBUS. VIRIS.

GERARDO, PUTMANS. J.C. OLIM, PRAETORI. NUNC. REBUS. INDICIS. NEC. NON. AGGERIBUS. DELFLANDIAE. PRAEFECTO. CONSULUM. PRAESIDI.

JACOBO. VREEDENBURGH. AB. ADRICHEM. J. C. AD. COLLEGIUM. REBUS. MARITIMIS. PRAEFECTORUM.; NUPER. DELEGATO. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI. CONSULI.

HENRICO. D'AQUET. MEDICO. CONSULI.

PETRO. TEDING. BERCHOUT. J.C. CONSULI.

ADRIANO. BOGAART. J. C. TOPARCHAE. IN. BELOIS. ET. NATTAIRS. NUPER. CONSULUM. PRAESIDI. AD. COLLEGIUM. NOB. ET. PRAEPOT. DEPUTATORUM. ORD. HOLLAND. DELEGATO. REBUS. INDICIS. PRAEFECTO. IN. SUPREMA. AGGERUM. DELFLANDIAE. CURIA. ASSESSORI. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

NICOLAO. AB. ASSENDELFT. J. C. REIPUBL. DELPHENS. SENATORI. SCABINORUM. NUPER. PRAESIDI. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

DAVIDI. CLINQUANT. DIVINORUM. ORACULORUM. INTERPRETI. PRIMARIO. SCHOLAE DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

DOMINIS. SUIS. CLEMENTISSIMIS.

S. P. D.

PANCRATIUS. MAASVICIUS.

Polyænum edituro haud diu circumspicienda fuere Nomina, VIRI AMPLISSIMI, quæ tam veterum quam recentiorum instituto novæ

274 A 1690
A 17442
Digitized by Google

væ huic editioni præfigerentur: jamdudum enim Vestra de me merita testari publice, & gratæ meæ erga Vos voluntatis præbere specimen gestiit animus: Vos enim, VIRI NOBILISSIMI, mihi Dii estis reduces, quorum auspiciis, per septennium patriæ abstractus laribus, nunc denuo iisdem restitutus, quotquot secum fert ea, frui commodis absque intermissione valeam. Nondum enim biennum Bredano Gymnasio præfueram, cum literis Vestris secundus mihi in Ludo Vestro Literario offerretur locus, quæ animum redeundi in patriam sponte sua pronum tantum non impellebant; verum generosus quidam honoris stimulus & gloriæ cupido, quæ in optimis etiam quibusque conspiciuntur, impetum illum refrenabant, nec legati munere fungi, qui ipse jam cum imperio eram, ulla ratione ut a me impetrarem patiebantur. Tantum autem abfuit, ut recusatio illa benignum Vestrum de me judicium extinxerit, ut priorem etiam opinionem magis inflam-

Digitized by Google

flammarit. Ejus rei argumentum fuit haud exiguum, quod post annos admodum quinque, cum idem apud Vos vacaret locus, eandem mihi secundo, & quidem honorificentissime, obtuleritis provinciam. Tunc demum in me ipse sum expertus, quid non valeat patriæ, parentum, nec non amicorum, & quidem doctorum, quotidie familiaritas & commercium: nam quo breviori ab iisdem absentia animus impelli primum nequibat, eo longiori, qua mihi charissimis illis pignoribus carendum fuerat, intercapedine, idem facilius postea fuit adactus. Neque enim verebar quemquam daturum mihi vitio patriæ meæ desiderio ex imperatore factum me legatum, cum (liceat parva magnis componere) sempiternæ ducatur laudi Magno Africano, quod fraternæ laudis amore incitatus fratri L. Corn. Scipioni contra Antiochum legatus iverit omnium imperatorum excellentissimus: præsertim cum accederet charissimæ parentis desiderium &

pietas, cujus flagrantissimis precibus, quibus jam ante quoque ad redeundum indesinenter me invitarat, deesse ultra erat religio: nec non Magni Viri, Theodori Ryckii, qui princeps mihi & dux ad suscipiendam & ingrediendam rationem horum studiorum extiterat, sed cujus mors nuperrima, suis luctuosa, nobis tristis, Reipublicæ Literariæ omnibusque bonis acerba, eorundem fructum summo suo jure eidem solvere mihi non permisit: hujus, inquam, Viri, nunc ἐν ἁγίοις, amplectendi muneris tam honorifice a Vobis oblati consilium & auctoritas: & denique, quod postremum licet commemorem, in primis tamen & præcipuis jure numerandum incitamentis, Scholæ Vestræ præ ceteris per omnem literatum orbem illustre nomen & fama, cui instaurandæ, annorum aliquot retro injuria nonnihil imminutæ, cum & me destinari a Vobis acciperem, gaudebam me in celebriorem laudis inveniendæ descensurum arenam, in qua majori cum fructu in studio-

Digitized by Google

diosam juventutem diffundi posse in futurum nostra videbatur opera. Vestra vero, VIRI GENEROSISSIMI, quam præsens jam tres annos experior, benignitas eximia & singularis, non solum consilii hujus rationem mihi probavit hactenus, sed tanto opere eandem insuper confirmavit, ut cum superiore æstate prior mihi provincia cum honoris incremento iterum offerretur, eandem modeste recusaverim. Vestro itaque munere id accepi, ut Auctorem hunc edere, eumque Amplissimis Vestris Nominibus inscribere possim: a Vobis quippe huc evocatus, amicorum, quibus præsenti mihi frui per Vos datum erat, adhortationibus perpetuo fui incitatus, ut, dum ætas & vires paterentur, aliquid saltem, quod sentio quam sit exiguum, ex studiis meis ad communem utilitatem adferrem, quæ certe tantas in animum egere radices, ut, cum non publica solum, quam mihi credidistis, sed & privata juventutis Vestræ disciplina me haberet exercitatissimum, horas subsecivas

Digitized by Google

ad hæc ſtudia recolenda ſumpſerim, & aures ſcholaſtico ſtrepitu ac convicio defeſſas doctrinæ hujus delinimentis permulſerim. Veſtrum denique eſt, quod occaſionem nactus exoptatiſſimam, qua Vir Clariſſimus, Jacobus Gronovius, paterni non ſolum nominis, ſed & virtutum, præter ſuas, quas poſſidet admirabiles, ex aſſe hæres, non ſolum edendi hujus præcipue operis fuerit hortator, ſed pro incredibili ſuo ad promovenda literarum ſtudia, utque Auctores tam Græci quam Romani ſermonis emendatiſſimi poſterorum manibus terantur, zelo, humaniſſime quoque talia largitus ſit ſubſidia, ſine quibus fruſtra fuiſſet omnis labor. Quibus ergo potiſſimum, VIRI GRAVISSIMI, quam Vobis, qui præter immenſa, quibus obſtrictum me tenetis beneficia, Polyæno quoque renaſcendi præbuiſtis originem, abſque animi ingratiſſimi nota hunc beneficii Veſtri Auctorem, & Vobis non quidem ἀπροσδόκητον, dicaſſem? Ac ne quis a nobis hoc ita dici forte

te miretur, quod alia quædam in eo sit scribendi ratio, quam quæ Viris in bellicis negotiis ac periculis minime versatis conveniat; maximi quidem in bellis momenti in eodem continentur strategemata, unde & ipse labores singulos præstantissimis Imperatoribus, reique militaris prudentissimis, Antonino & Vero, inscribere non erubescit; sed, ipso teste, reconditæ quoque regendarum rerumpublicarum commemorantur artes, quæ in bello non solum, sed & in pace, summum imperium tractantibus insignem adferre queunt prudentiam & utilitatem. Ut autem fertur Sinætes quidam Artaxerxi Mnemoni alieno sibi loco obviam facto, cum, sollemni Persarum instituto, regem muneribus tum ornare non valeret, ne tamen inhonorati regis dedecus in se admitteret, ex profluente Cyro haustam utraque manu aquam obtulisse, idque donum benigno ac regio animo a tanto principe fuisse acceptum: ita Vos etiam, VIRI NOBILISSIMI, hasce qualescumque stu-

Digitized by Google

ſtudiorum meorum primitias, Dignitatibus quidem Veſtris longe impares, ſed ab eo profectas, qui cum abſque munere Vos dimittere nec deberet nec poſſet, iis ſaltem, quibus in præſentiarum potuit, votivis animi grati tabulis Divorum ſuorum genua incerare conatus eſt, benigno accipite animo, & inſignem Veſtrum, quo complexi me eſtis hactenus, favorem mihi porro ſervate, ut in dies magis in nobis excitetur illud ſtudium, quo uberiorem quandoque, ſi Supremus Rerum Arbiter largiatur veſci aura, daturi ſperamus meſſem. Quod ſupereſt, VIRI GENEROSISSIMI, Summo Numini ſupplicia cum omnibus bonis pro Veſtra incolumitate, qua etiam publica continetur ſalus, vota nuncupamus, utque auguſtiſſimis Veſtris auſpiciis Publicam rem Veſtramque diutiſſime geratis. Feliciter! Ex Muſeo noſtro v. Kal. Aprilis CIↃ IↃ C XC.

LECTO-

Digitized by Google

LECTORI S.

Sæculum nunc est, quod Polyænum, *una cum* Justi Vulteji *versione, nec non suis in eundem Notis, Græce primus ediderit & ab interitu vindicaverit Vir Magnus* Isaacus Casaubonus: *quo vel solo nomine præter incomparabiles alios Divini ingenii fœtus, summi Viri manibus, cum ob singularem Auctoris præstantiam, tum quod multa nobis, quæ frustra quæras alibi, per eundem a temporum injuria sint vindicata, immortales gratias debent Literæ. Verum uti nihil natum simul est & perfectum, ita nec Polyænus eo nitore vel elegantia tum prodiit, quam quidem Viro doctissimo fuerat in votis: cum enim Codicem nactus esset vitiosissimum, in quo nihil fere non aut distortum, aut luxatum, aut accepto vulnere aliquo adspectu fœdum, non mirum profecto multa in eodem lacera, hiulca & inemendata fuisse relinquenda: quapropter etiam alios, qui meliorem* Polyæno, *si possint, commodent operam, ipse invitat & hortatur, hujus certaminis præmium sibi eripi adeo non moleste ferens, ut etiam id optari sibi generose profiteatur. Id autem qui aggrederetur quum hactenus apparuerit nemo, nos lampada traditam alacri animo accepimus, non quod aut ab ingenio, aut ab otio melius essemus instructi (post Casaubonum quippe in eandem arenam qui descenderet, is certe post Roscium in scena gestum ageret) sed quod illos, quos expectandos sæpe monet Codices, nobis videremur consequuti. Unde*

etiam

Digitized by Google

etiam sicubi a doctissimo Viro diversis nobis fuit abeundum, quanta id fieri potuit, factum modestia: quia, si iisdem ille quibus nos, instructus fuisset adjumentis, non solum hoc nos fasce levasset, sed Polyænum *dedisset elegantiorem multo, quam a quoquam posset sperari. In procuranda hac editione subsidiis usi sumus, duabus quantivis pretii & optimæ notæ MSS. Codd. collationibus, quarum altera ex illustrissimæ Serenissimi Magni Etruriæ Ducis Bibliothecæ cimeliis deprompta, altera ex egregio Collegii S. S. Trinitatis apud Cantabrigienses Bibliotameo ex indulgentia Reverendi & Celeberrimi, qui tum ei præerat,* Joannis Pearsoni, *prodiit. Miro prorsus cunctationis fato, quum jam ante plurimos annos ipsi hi duo Codd. a plurimis eruditis Viris studiose fuerint usurpati: nam præter communem famam, quæ passim de* Joanne Pricæo *sparsa est, ex cujus chirographo plurima exempla facta hic illic hærent, testari potest una bibliotheca* Isaaci Vossii, *mirum in modum gavisi per tanta temporis spatia sine fructu vel suo vel publico incubare thesauro alienis manibus collecto: in ea quippe hæc reperias Græcorum num.* 212. Variantes Lectiones in Polyænum ex MS. Cod. D. Joannis Pricæi. *Item*, Consensus hujus Codicis in Polyænum cum MS. Cod. Collegii Trinitatis apud Cantabrigienses, & Variæ Lectiones hujus Polyæni ex MS. Cod. Collegii Trinit. *Item in Mathematicis in* 12. *num.* 23. Polyæni Strategemata cum Casauboni Notis & Versione Gr.

Lat.

Digitized by Google

Lat. Lugd. 1589. Cum MSS. collata, manu Franc. F. F. Junii. *Num.* 24. Polyænus, Casauboni ut sup. quibusdam in locis manu Is. Vossii cum MSS. collatus & emendatus. *Quin & Pater Gronovius jam eodem Cantabrigiensi Cod. in Anglia usus fuerat. Suppeditavit eas nobis perquam humanissime, pro infinita qua flagrat literarum excolendarum cupiditate, qui easdem sua excerpsit manu, Vir Clarissimus, Jacobus Gronovius, præterquam quod Auctoris hujus edendi primus nobis idem extiterit auctor: quare etiam, si quid nitoris Polyæno ex Codd. hisce accesserit, accessit autem absque illis parum, id omne huic Viro acceptum referre debes. Quisquis vero editionem hanc cum priori contulerit, multa horum Codd. auxilio hic emendata, multa postliminii jure Auctori suo restituta, multa denique eidem sarta tecta conservata inventurus est. In contextum vix quidquam recepimus, nisi vel utroque Cod. nostro, ut & eo, sive iis, quibus præter corruptum illum suum usum se in Notis testatur Casaubonus, nec non Interprete, qui & Codicis vicem sæpe supplevit, vel minimum uno ex nostris, addicentibus. Codices vero quos citat identidem, quales vel unde fuerint vellem aperuisset Vir Magnus, cum in sua ad lectorem adloquutione, priore illo suo tantum fuisse instructum queratur, nisi fortassis inter illos is habendus sit, quem in Notis ad* Æneam, *quem tamen diu post* Polyænum *publicavit, a Viro Cl.* Jacobo Bongarsio *sibi concessum citat. Conjecturis raro quid datum, nisi manifestis, & quas*

vel

vel cuivis facillime probatum iri habebam persuasissimum. Decreveram quoque, Casauboni *usus consilio, novam* Polyæno *adornare versionem, sed quia* Vultejum *optimo usum Codice (quem utinam Græce dedisset, multis certe partibus melius* Polyęno *isset consultum) postea deprehendi, plurimisque in locis vulgato textu Græco, quem dedit Casaubonus, auctiorem, & cum nostris plurimum consentientem, mutavi consilium, eamque ad firmandam Codd. nostrorum auctoritatem retinui. Vitia pleraque in eadem notare, cum Græcis enim ubique non comparavi, quod ea tantum quam purissima dare esset propositum, habui satis. Cum multa in versione a* Tornæsio *immutata testetur* Casaubonus, *undique ipsam* Vulteji *editionem conquisivi, ut quænam Vultejo, quæ vero debeantur Tornæsio, liquido constaret; sed frustra: unde forte acciderit, ut* Vultejo *tribuerim, quæ eidem non erunt imputanda. Ne quid autem ex priori editione desideraretur, quæcumque in ea continebantur, fideliter hic expressa reperies. Denique, ut quam paucissima huic editioni deessent, Indicem quoque, quod in priore is erat imperfectissimus, novum in tuum commodum concinnavi. Hæc sunt, quæ nescius ne esses volebam. Tu iis fruere & vale.*

No-

Digitized by Google

Nobilissimo, generosissimoque Viro

PHILIPPO MORNAIO,

PLESSIACI DOMINO, &c.

Is. CASAUBONUS S. D.

Interea dum horribilis illa tempestas sævit, vir Nobilissime, quæ miseram nostram Galliam tot jam annos concutit: nos, quibus ἐν δόδῳ πολεμικὰ ἔργα, quod unum possumus, precibus ad Deum Opt. Max. pro Reipublicæ, & bonorum omnium salute, dies noctesque excubamus: doloremque nostrum, quem ex hac tanta rerum omnium perturbatione summum, pro eo ac debemus, percipimus, quibuscunque rationibus possumus, lenire ac minuere conamur. Quam ad rem quantum litterarum studia valeant, ii demum mihi videntur posse ignorare, qui aut earum suavitatem nunquam degustarunt: aut rei adversæ periculum nullum unquam fecerunt. Itaque, qui a natura ita comparati essemus, ut sine litteris vitam nullam vitalem putaremus, ac ne optaremus quidem: nunc multo etiam magis in litteras nos abdimus, iis vacamus, iis nos totos dedimus. Hac ratione quantum alii proficiant, nescio: nos quidem, si nihil aliud, hoc certe consequimur, ut animus interea noster a cogitatione tantorum malorum avocatus, & litterarum dulcedine recreatus, laxamenti aliquid capiat, & novas vires colligat, quibus par esse tantis ærumnis, atque adeo eas vincere & superare ferendo possit. Quum autem amplissimus sit litterarum campus, visum est nuper, gravioribus studiis intermissis, eorum librorum lectione animum recreare, qui convenientissimum his temporibus argumentum complecti videbantur: eos potissimum intelligo, qui de re militari Græce ab eruditissimis olim viris conscripti fuerunt: quorum pars alia, eaque maxima, pridem est quum fuit: pars adhuc in privatorum bibliothecis, aut omnino, aut ex meliore sui parte delitescit. Nos vero, qui eorum aliquot, dum præ desiderio bene de litteris & litteratis hominibus merendi, omnia saragimus, tandem adepti sumus, quorum alii nunquam usque adhuc editi fuere, alii vero non nisi Latine: quum ex eorum lectione voluptatem haud parvam cepissemus, faciendum putavimus, ut optimi auctores, & doctorum hominum votis sæpenumero expetiti, nostra opera in publicum tandem prodirent. Eorum e numero est, is, qui tibi nunc a nobis, Vir Nobilissime, offertur, POLYÆNUS: scriptor antiquus, elegans, acutus, eruditus, &, quod ad rem facit, haudquaquam ἀπειρόαλπκτος: sed qui utramque militiam, (sagatam, inquam, & togatam,) secutus est. Is præclara imperatorum ac ducum facta, Græcorum, Romanorum, Barbarorum, non quidem omnia: sed ea tantum, quæ proprio nomine stratagemata nuncupantur, octo libris est persecutus. Quod argumentum quum apud Latinos quoque Fron-

tinus

tinus auctor non ignobilis tractare instituerit, si quis hos duos scriptores inter se comparet, facile intelliget, quam sint Græci, quicquid susceperint, in eo tractando & uberiores & diligentiores Romanis. Accedit huc sermonis elegantia, quam Græcus noster longe majorem habet: non linguæ tantum bono & prærogativa quadam, sed studio etiam & industria partam. Fuit enim Polyænus orator & patronus causarum apud Impp. Antoninum & Verum: quas partes qui obiret, eum oportuit non leviter litteris tinctum fuisse, & in oratoria facultate haud mediocriter exercitatum. Hunc igitur scriptorem, Græce nunc primum a nobis editum, ac locis pæne infinitis emendatum, ausi sumus sub tutela nominis tui evulgare, & de tuo splendore lucem illi parum adhuc in vulgus noto, parare. Non enim dubitamus, quin, si probari is tibi potuerit, etiam reliquis omnibus, in quorum ille cumque manus veniet, gratus sit futurus. Nam quem alium quisquam potius quam te harum rerum æstimatorem ac judicem desideret? aut cujus ego patrocinium Polyæno meo potius quam tuum conciliem? Si enim rei militaris scientia quæritur, ecquis est, non dicam in nostra Gallia, sed apud exteras nationes, qui ignoret, qua prudentia tu bellicas res administrare, quantaque alacritate animi præliorum adire pericula soleas? quam fortiter in iis te geras? Si litterarum, & ejus linguæ cognitio, qua Polyænus loquitur: tu vero unicus pæne es ex omni nobilitate Gallica, qui studia Musarum cum Marte serio conjunxisti: quique studia tua non ad oblectationem animi tantum, quod pleraque hodie nobilitas facere amat: sed ad gravissimarum rerum scientiam, & ad scrutanda religionis mysteria retulisti. Cujus quidem elegantissima, & gravissima scripta eruditissimi quique studiose, nec sine admiratione reconditæ cujusdam doctrinæ, legunt. Taceo singularem prudentiam tuam, quæ pari cum charitate patriæ conjuncta, in omnibus tuis sapientissimis consiliis elucescit. Taceo reliquas virtutes tuas, quibus ita te præstantem natura finxit, ut omnium, etiam invidorum, judicio, pauços nostra hæc ætas ferat, qui tecum comparari possint: neminem qui tibi jure queat in contentione virtutis anteponi. Macte animi Vir Maxime: hæc vera, hæc germana est nobilitas, qua mortales in his terris ad cælestium naturam quam proxime accedunt: hæc vera via, qua in cælum & ad astra post hanc vitam itur. Quod superest, peto a te etiam atque etiam, ut munusculum hoc, dignitati quidem tuæ longe impar, sed ab eo profectum qui tuas virtutes eximias omnium maxime admiretur, hilari vultu pro tua humanitate accipias. Hoc si me a te impetrare siveris, cum mei me voti compotem reddideris, tum etiam effeceris, ut ego tua auctoritate confirmatus, nullius obtrectatoris calumniam posthac extimescam. Vale. Ex museo nostro, Kal. Decemb. CIↃ. IↃ. LXXXVIII.

LE-

LECTORI CANDIDO.

Polyænum *Macedonem scriptorem antiquum & elegantem, nostro tandem beneficio, benevole lector, habes: beneficio, inquam, nostro: qui etsi in privatos usus magno ære eum nobis comparaveramus, tamen quum haud æquo animo pateremur, tam eleganti scriptore tamdiu te carere, libenter fecimus ut occasionem hanc bene de tuis studiis merendi arriperemus, & præclarum scriptorem primi omnium in vulgus edere occuparemus. Ecce igitur eum tibi, non nostra tantum liberalitate e tenebris eruntum: sed nostra etiam industria haud mediocriter adjutum. Nam qui nobis ita ἐλκεσι βρύων fuisset traditus, ut nec pes in eo, nec caput, nec ulla totius corporis pars sana superesset: eum nos tibi exhibemus vulneribus pæne infinitis aut sanatis, aut certe obligatis, pulchriorem multo, & longe suaviorem quam nos simus eum experti. In quo recensendo non dicam quantum nobis fuerit laboris sustinendum: hoc certe fuit nobis iste labor, etsi paucorum admodum dierum, molestior, quod ita primum ad eum accesseramus, quasi animum casu miserrimæ patriæ mœstum, & curis confectum, voluptate aliqua recreaturi, non nova ulla cura essemus cruciaturi. Semel tamen susceptum negotium, qua potuimus industria, diligentia haud mediocri, fide vero maxima, gessimus, curavimus, confecimus. Multa nos suo loco ab imperitis librariis mota in suas sedes revocavimus, multa confusa quæ erant distinximus, multa corrupta emendavimus. multa dico? imo pæne omnia: nam quid noster Codex habuit aut non distortum, aut non luxatum, aut accepto vulnere aliquo non aspectu fœdum? adeo nihil Polyæno nostro adversus vim & injuriam librariorum sua stratagemata profuerant. Diceres ex Allienii aut Variana clade eum effugisse. Porro quæ videbantur ancipitis esse emendationis, nec facile ex vestigiis litterarum posse emendari, aut omnino etiam sine meliori libro non posse, ea nos in Notarum libellum retulimus: ubi quid nobis de iis videretur, breviter, ut oportuit, & sine ulla ambitione exposuimus: aliis etiam scriptoribus non raro lucem attulimus, prout eorum loci mendo aliquo in simili historia affecti, sponte sua se nobis offerebant. Unum adhuc restabat: ut cujus nomine λύτρα pependissemus, cujus etiam vulnera maxima ex parte sanassemus, eidem in publicum proditurO, vestem quoque novam, hoc est, Latinam interpretationem daremus: quod etsi nobis haud ita difficile fuisset præstaro, tamen qui & otio omnium minime abundaremus, & sciremus χρόνον esse ἀνάλωμα πολυτελέστατον, Polyænum jussimus hac nostra liberalitate esse contentum: ne nobis bonæ horæ, quas aliis studiis destinamus, in eo negotio perirent: & ne multis, quibus magnum hoc videbitur, occasionem præriperemus laudis parandæ ex nova eius versione: aut, si malint, ex Vultejana interpretatio-*

nis emendatione. Mihi nunquam hoc fuit propositum, ut ex librorum Græcorum, historicorum præsertim, versione in Latinum sermonem, multo minus ex earum versionum, quæ ab aliis essent profectæ, emendatione nomen mihi parerem: quod neque admodum arduum fuit nobis, quoties libuit experiri, neque palmarium unquam judicavimus, aut dignam omnino rem, in qua, quod superest nobis ex gravissimis nostris occupationibus otii, collocaremus. Quare desinant obsecro doctissimi viri de nobis conqueri, quod superiore anno quum Strabonem nostrum ederemus, peccata interpretis non simus sigillatim omnia persecuti: qui si factum id ita interpretantur, quasi non essent illa a nobis animadversa, nae illi nos non norunt: qui profecto si id egissemus, & quæ illi notant, & alia quamplurima, quæ non omnes fortasse vident, notare nullo negotio potuissemus. Sed num quæso inique faciunt, qui plus a nobis exigunt, quam nos polliceamur? Emendare enim & commentari Strabonem fuit nobis propositum: non interpretis peccata notare: quod si quando a nobis factum (& factum sane, cum ante in Strabone, tum in Polyæno nunc,) alia causa fuit: nempe si quid ea res faceret ad lectionis veritatem. Jam quod alio loco iidem summi viri annotationem quandam nostram ad quartum Strabonis tot machinis labefactare conantur: nisi tamen aliud proferant, nunquam consequentur, ut in ea vel unicum apicem censeam mutandum. Ipsi sane si totam illam nostram annotatiunculam perlegissent, non commisissent, ut qui omnia in iis admirer, candorem tamen in hac ipsorum responsione desiderare possem. Sed hæc pluribus alias. At morosos istos (non jam te alloquor magne Belga) & iniquos alienæ industriæ æstimatores, nunquam tanti faciam, ut responsione dignos putem. Scilicet urit eos, quod nos ea ætate (vix dum enim vigesimum octavum ætatis annum eramus ingressi quum Strabonem edidimus) conati simus palmam illis præripere, ad quam ipsi per tot lustra ac decadas annorum contendebant. Atqui, quod eos magu etiam urat, si Deus fautor unicus studiorum nostrorum, vitam & otium suppediteat, faciemus profecto, ut intelligant, nos ad poliendum & perficiendum opus, quod temporum iniquitas nobis invitis extorsit, eorum opem non admodum desiderare. Redeo ad Polyænum: in cujus versione si quid mutatum reperies, (reperies autem multa) id omne Joanni Tornæsio nostro acceptum feres: qui quicquid typis suis mandat, id ut quam emendatissimum, &, quantum in ipso est, omnibus numeris absolutum exeat, eniti solet. Nobis satis fuit, ex cimeliis nostris depromptum auctorem, qui usque adhuc latuerat, candide tecum communicare: & eum quidem, quoad eius fieri potuit, quam emendatissimum. Tu lector, si æquus es, factum nostrum, (etiam si quid a nobis in hoc negotio admissum fuerit) bene interpretaberis, & muneris nostri editioni favebis: vel eo saltem nomine, ut ad reliqua evulganda, quæ penes nos sunt, reddas nos alacriores. Quod si aut ab ingenio, aut ab otio, aut a libris melius es instructus, age, curriculum ingredere: reperies ἀνταγωνιστὴν, qui superari in hoc certamine adeo non moleste ferat, ut etiam optet. Tu modo ne tibi, ne nobis desis: en lampada tibi trado. Vale. Ex museo nostro Kal. Decemb. CIↃ. IↃ. LXXXVIII.

IN

IN
POLYÆNUM STRATAGEMATUM
Scriptorem Græcum, Is. CASAUBONI *ope ex tenebris in lucem editum*,

CARMEN.

Unde nunc Græcus superas revisit
Redditus luci Polyænus auras?
Unde custodem Stygii fefellit
Limnis atrum?
Ecce pallentes Erebi tenebras
Artium fugit veterum peritus,
Quas duces olim docuit superbis
Clarus in aulis.
Vel redit tandem miserante parca
Perpetes doctæ gemitus catervæ,
Et tuos, Grajis CASABONE Musis
Grate labores.
Sic lyra dulcem modulante tristi
Næniam, justisque Hecaten querelis
Movit, & charam Eurydicen recepit
Thracius Orpheus.
Fallor: haud nigras Acherontis ante
Mortuus vidit Polyænus umbras.
Ter trium mitis vetat interire
Turba Sororum
Laude quos virtus decorat perenni,
Quos beant vires genii benignæ,
Et quibus semper virides opacant
Tempora lauri.
Sed diu cæcis latitans cavernis
Pavit ignotus tineas inertes,
Et situm tristem tulit indecoro
Pulvere tectus:
Sæculi quum Barbaries prioris
Artibus movit fera bella claris,
Et furens totum voluit per orbem
Perdere Musas.
Ille tam sævi metuens pericli,
Abditus claustris latitaret usque,
Et putri turpes carie puderet
Tollere vultus:
Sed tuis tandem CASABONE prodit
Sumptibus liber, tetricosque linquens
Carceres, docti nitet expolitus
Pumicis arte.

Digitized by Google

Nunc ducum Graja memorare voce
Bellicas laudes, simul & dolosi
Abditos sensus reserare Martis
Te duce gestit.
Perge sic claræ veterum libellos,
Quos situs squalens premit, & tenebræ
Nunc tegunt densæ, retinentque vincla,
Reddere luci.
Sic tibi Musæ faveant benignæ,
Sic placens te Phœbus amet, tuique
Postera semper niteant labores,
Laude recentes:

JOANNES JACOMOTUS BARRENSIS.

AD IS. CASAUBONUM SUUM,

de Polyæno post Strabonem Græce nunc primum ab eo edito.

Armatos inter Gradivi patris alumnos
Musarum passim muta corona silet:
Arma tamen chartis jungens POLYÆNUS, in armis
Efficit ut mediis Musa canora sonet.
Quæque prius tacuit, loquitur nunc, inter & arma
Effundit Grajos Ausoniosque sonos.
Hoc tu, ISAACE, facis: lucemque dedisse Straboni
Non satis est, mutis das simul eloquium.

A. FAYUS.

IN POLYÆNUM.

Ἑλλαδικῶν Χαρίτων τὸ *.... κλέος ἔλεσεν αἰὼν
Βαρβαρικῆς ἱρόδου συχνὰ ἱπηρχομένης.
Ἔμπης ἐν βιβλίοις κεῖται πάνθ' ὅσα ἔρεξαν
Ῥωμαίων ἡρῶες, καὶ Δαναοὶ μάκαρες.
Πάντα ὃ ἐν ταύτῃ τῇ δέλτῳ ὅλβιε σύμμυς
Ἔργματα Ῥωμαίων, καὶ Δαναῶν καμάτους.

* Deest πάλαι, aut κλῶν, vel πρὶν.

IDEM,

INTERPRETE JO. HESYCHIO.

Græcarum laudem Charitum deperdidit ævum,
Barbarie numero corripiente gradum.
Attamen in libris latet hoc, quodcunque patrarum
Seu geniti Æneadum sanguine, seu Danaum.
Quin, o, repperies, felix, parvo omnia libro,
Romaque quæ fecit, Græcia quæque tulit.

Digitized by Google

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πρώτῳ τ

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in primo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Bacchus, ſtratag.	3	Διόνυζος, στρατηγήματα	γ
Pan	1	Πᾶν	α
Hercules	5	Ἡρακλῆς	ε
Theſeus	1	Θησεύς	α
Demophon	1	Δημοφῶν	α
Creſphontes	1	Κρεσφόντης	α
Cypſelus	1	Κύψελος	α
Helnes	1	Ἕλνης	α
Temenus	1	Τήμενος	α
Procles	1	Προκλῆς	α
Acues	1	Ἀκύης	α
Theſſalus	1	Θεσσαλὸς	α
Menelaus	1	Μενέλαος	α
Cleomenes	1	Κλεομένης	α
Polydorus	1	Πολύδωρος	α
Lycurgus	3	Λυκοῦργος	γ
Tyrtæus	1	Τυρταῖος	α
Codrus	1	Κόδρος	α
Melanthus	1	Μέλανθος	α
Solon	2	Σόλων	β
Piſiſtratus	3	Πεισίστρατος	γ
Ariſtogiton	1	Ἀριστογείτων	α

Πολυ-

Digitized by Google

Πολυκράτης	ϛ	Polycrates	2
Ἱστιαῖος	α	Istiæus	1
Πιττακὸς	α	Pittacus	1
Βίας	α	Bias	1
Γέλων	γ	Gelon	3
Θήρων	ϛ	Theron	2
Ἱέρων	β	Hieron	2
Θεμιστοκλῆς	ζ	Themistocles	7
Ἀριστείδης	α	Aristides	1
Λεωνίδας	γ	Leonidas	3
Λεωτυχίδας	α	Leotychides	1
Κίμων	β	Cimon	2
Μυρωνίδης	β	Myronides	2
Περικλῆς	β	Pericles	2
Κλέων	α	Cleon	1
Βρασίδας	ε	Brasidas	5
Νικίας	δ	Nicias	4
Ἀλκιβιάδης	θ	Alcibiades	9
Ἀρχίδαμος	ε	Archidamus	5
Γύλιππος	β	Gylippus	2
Ἑρμοκράτης	β	Hermocrates	2
Ἐτεόνικος	α	Eteonicus	1
Λύσανδρος	ε	Lysander	5
Ἄγις	α	Agis	1
Θρασύλλος	β	Thrasyllus	2
Κόνων	ε	Conon	5
Ξενοφῶν	δ	Xenophon	4

Τέλος τῆς πίνακος.

ΠΟΛΥ-

Digitized by Google

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
βιβλίον πρῶτον.

POLYAENI
STRATAGEMATUM
LIBER PRIMUS.

Justo Vultejo interprete.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Victoriam contra Persas ac Parthos, sanctissimi

Τὴν μὲν κατ' Περσῶν καὶ Παρθυαίων νίκην, ἱερώτατοι βασι-

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ α τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.] Ita reposui ubique ex codice Florentino: & sic reperisse videtur Interpres in illo, sive illis, quibus usus est. Ante legebatur: Τῶν τοῦ σοφωτάτου Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίων ὀκτὼ, πίναξ τοῦ α. In codice Florentino sequentia hæc ex Indice nomina non conspiciuntur, qualia sunt: Ἄμπας, Κλεοσφίνης, Κόδρος, Πολυκράτης, Πιττακὸς, Βίας, Θύρων, & Γέρων.

Κλέων α] Inter hunc & Βρασίδας locat Florent. Θεόδωρος α. Male: est quippe unius strategema.

1 Πολυαίνου στρατηγημάτων ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ποιηθέντων ὀκτὼ τὸ πρῶτον] Hæc est lectio quam in nostro codice reperimus. Ubi discrètè αὐτῷ scriptum est. Videtur vero hæc ἐπιγραφὴ non à Polyæno, sed ab aliquo recentiore Græco, qui hos libros transcriberet, ita fuisse concepta. Confundit enim recens Ἑλλὰς usum duorum casuum, secundi ac tertii: ut millies in eorum scriptis, quæ penes nos sunt, observavimus. Polyæni autem & eorum, qui puriùs loquuntur, consuetudo, αὐτῷ magis probaret: &, ἐκ τῶν αὐτῷ ποιηθέντων ὀκτὼ βιβ. potius quàm ἐκ αὐτοῦ βιβλ. ποιηθ. ὀκτὼ. Casaubonus.

Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον πρῶτον] Ita restitui ex Cantabrigiensi & Interprete. Vulgata: Πολυαίνου Στρατηγημάτων ἐν τῷ αὐτοῦ βιβλίῳ ποιηθέντων ὀκτὼ πρῶτον. In Florent. legitur: Πολυαίνου Στρατηγικά. Cantabrigiensis quoque pro Στρατηγημάτων habet Στρατηγικῶν, non solum hic, sed ante singulos libros: quo nomine citatur etiam hoc opus Anony-

Digitized by Google

βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, σοφὰ τῶν θεῶν ἔξεστε, καὶ σοφὰ τὰς [3] ὑμετέρας ἀρετῆς, καὶ σοφὰ τὰς Ῥωμαίων ἀνδρείας, μεθ' ὧν αἰεὶ, καὶ πάλαι, καὶ νῦν εὐθάδε νικᾶν τοὺς ὑπάρχοντας πολέμους, καὶ μάχας· ἐγὼ δὲ Μακεδὼν ἀνὴρ, ἔχων πάτριον τὸ κρατεῖν Περσῶν πολεμούντων δύναμαι, οὐκ [4] ἀσύμβολος

imperatores Antonine & Vere, Dii vobis præstabunt, & vestra virtus, ac Romanorum fortitudo, cum quibus semper tum præterita, tum etiam præsentia bella, præliaque fœliciter confecistis. Ego verò natione Macedo, cui à majoribus quasi permanus traditum est, superare

ὑμῖν

nonymo De Incredibilibus cap. XI. ἀεὶ Πατός· (quod ex Nostro descriptum) Φησὶ Πολύαινος ἐν τοῖς Στρατηγικοῖς, ὅτι πρῶτος ἔτολμα τάξιν εὖρε. Adeo ut duplex videatur hujus libri titulus, Στρατηγικὰ, & Στρατηγήματα, vel ab ipso Auctore, vel ab aliis: cum enim utrumque nomen operi conveniat, Polyænus videri potest dubitasse, quo potissimum nomine illud indigitaret, & nunc illud dixisse Στρατηγήματα, nunc Στρατηγικά. Dicit enim paullo post: τῆς στρατηγικῆς ἐπιστήμης ἐπόδια ταυτὶ πρεσβεύω. Similiter in titulo operis sui variatum Solino, qui priorem editionem COLLECTANEA RERUM MEMORABILIUM inscripsit; posteriori vero titulum dedit, POLYHISTOR. unde etiam utroque nomine Veteribus laudatur. De quo vide Salmasium in Plinianis Exercit. Similis varietas conspicitur apud Veteres in titulo Palæphati, Περὶ ἀπίστων ἱστορίων. Titulum tamen Polyæni, qui erat in edito, retinui, quia vulgata in singulorum librorum præfationibus scriptura, qua Auctor dicit se Στρατηγήματα Imperatoribus, Antonino & Vero, offerre, MSS. auctoritate firmetur. Quæ autem sit differentia inter Στρατηγικὰ & Στρατηγήματα, disce ex Frontino lib. IV. in præfat.

2 Παρδυαίων] Cantabr. Παρδυίων. sed vulgata alibi reperitur: Παρδυαῖς dubito an extet.

3 Τῆς μητέρας ἀρετῆς] Vulgata, errore, ut videtur, typorum, ἡμετέρας. Cantabr. pro ἀρετῆς, legit, ἀρχῆς. Male: ut enim Auctor ait: νικᾶν παρὰ τῶν θεῶν ἔξεστε, καὶ σοφὰ τῆς μητέρας ἀρετῆς, καὶ σοφὰ τῆς Ῥωμαίων ἀνδρείας, similiter *Camillus* apud Livium lib. V. cap. 20. scripsit Senatui: *Deum immortalium benignitate, suis consiliis, & patientia militum, Vejos jam fore in potestate populi Romani, quid de prada faciendum censerent. Adherbal* apud Sallustium Bello Jugurth. cap. 14. *Virtute, ac diis volentibus, magni estis & opulenti.*

4 Ἀσύμβολος] Cantabr. ἀσύμβολος, sed Vulgata recte: est enim ἀσύμβολος proprie, qui nihil ad ἔρανον, sive δεῖπνον ὑπὸ συμβολῶν confert. Eustathius ad Homerum, Iliad. II. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ὑπὸ συμβολῆς δεῖπνεῖν, ἐκ κοινῆς Ἡσίοδος ἔφη. ἔστι δὲ τοιοῦτον ὁ ἔρανος, ἐν ᾧ συνίσταται ἕκαστος τὸ πρὸς ἰσχύος εἰς χρείαν συνδεῖπνα συμβολιμαῖα. οἱ ὅγε μὴ τοιοῦτοι ἀσύμβολοι

Persas belligerando posse, non prorsus immunis & inutilis in præsenti tempore vobis esse constitui. Quòd si mihi corpus vigeret, militem etiam me alacrem & obsdientem præberem, & Macedonico robore uterer: postquam verò me jam ætate confectum esse cernitis, tamen non committam, ut expers omnino militiæ relinquar. Sed hæc subsidia rei militaris adfero, quibus Stratage-

ὑμῖν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ ἡδέως βέλομαι. ἀλλ' εἰ μὲν ἤκμαζέ μοι τὸ σῶμα, καὶ σφαλιώτης ἐσόμενος ἂν ἐφορμοῖμι Μακεδονικῇ ῥώμῃ χρώμενος. ἐπεὶ δέ μοι ἐσόπισθεν τὴν ἡλικίαν ὁρᾶτε, οὐ μὴν οὐδὲ νῦν ἀστράτευτος παντάπασιν ὑπολειφθήσομαι· ἀλλὰ τὴν στρατηγικῆς ἐπιστήμης ἐφόδια παντὶ ἐσοφέρω, ὅσα τῶν πάλαι γέγονε στρατηγήματα, ὑμῖν τε αὐτοῖς πολλὰ ἐμπει-

λος ἐλέγετο διὰ τὸ δυσμενῶς διακεῖσθαι καὶ ἀδυσπάθειας. Verum inde eleganter transfertur ad res animi. Idem Eustathius ad Iliad. Ξ. Λέγεται δὲ ξυμβαλέσθαι, καὶ τὸ λυστελοῦν. ὅθεν ἀσύμβολος, ὁ εἰς μηδὲν χρήσιμος. & ad Odyss. A. Ἀνὴρ ἀσύμβολος ὢν τῷ Ἀφροδισιεῖ Ἀλεξάνδρῳ, οἱονεὶ δυσυπόστατος, καὶ ἀπαίσιος. ἢ καὶ ἄλλως ὁ ἀσυμβόλητος ἐν τῇ συμβάλλεσθαι τὸ εἰς ὠφέλειαν. Proverbii locum apud Latinos quoque obtinuisse innuit Gellius lib. VI. cap. 18. *Cum domum suam nos vocaret, (Taurus) ne omnino, ut dicitur, asymboli veniremus, conjectabamus ad coenulam non cupediae ciborum, sed argutiae quaestionum.* Componitur vox ἀσύμβολος ex α & συμβολὴ, quæ notat collationem eranistæ ad convivium; non vero ex α & σύμβολον, quæ anulum, vel quidvis arrhæ loco solitum dari ei sodalium, qui jubebatur cœnam parare, ut docet Casaubonus ad Athenæum lib. III. Cui addo alium ejusdem locum e lib. VIII. Μήποτε δὴ τοῦτ' ὄζει τὸ ἀστὶ συμβολῶν κελεύμαρον; τίνες δ' εἰσὶν αἱ συμβολαὶ αὐτὸς Ἀλεξις ἐν Μαθηματοκλοῦφῃ σημαίνει λέγων τάδε,

Ἢ ξυφόρουσα συμβολὰς τούτων ἄμα.
Πῶς συμβολάς; τὰς τιτθίας οἱ Χαλκιδεῖς,
Καὶ τὰς ἀκαδάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦς.

Ἀργεῖοι δ' ὡς ἐν τοῖς ὀνομαστικοῖς φησιν Ἡγήσανδρος χῶν ἐκάλουν. γεφόφ δ' ἔτος, τὴν συμβολὴν, τὴν εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πενήτων εἰσφερομένην Ἀργεῖοι χῶν καλοῦσι· τὴν δὲ μορφὴν αὖσαν. Leviter in hac voce corruptus Pollux lib. VI. cap. 1. in quo pro συμβόλων legendum συμβολῶν, hoc modo: ἀσύμβολοι, ὀνὸ συμβολῶν. Videndus denique de hac voce Henr. Stephanus De Abusu linguæ Græcæ cap 1.

§ Τ' μῖν τε καὶ αὐτοῖς πολλὰ ἐμπειρίαν παλαιῶν ἔργων] Deest aliquid manifesto, puta, παρίξοῦσα, aut tale quid, *Casaubonus.*

Τ' μῖν τε αὐτοῖς] Ita lego cum MSS. eodem modo loquitur Auctor infra

ἐμπειρίαν παλαιῶν ἔργων, [6] τοῖς τε ὑφ' ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ἢ στρατηγοῖς, ἢ μυριάρχοις ἢ χιλιάρχοις, ἢ ἑξακοσιάρχοις, [7] ἢ ὅσαι ἄλλαι στολιτῶν ἀρχαὶ, διδασκομένοις ἀρχαίων κατορθωμάτων ἀρετὰς καὶ τέχνας· ἀνδρεία μὲν γὰρ, [8] ὅς τις ἀλκῇ χρησάμενος πολεμίων μαχομένων ἐκράτησεν· εὐβουλία δ', ἀμαχεὶ τέχνῃ καὶ δόλῳ [9] περιγενέσθαι. [10] ὡς ἔστι πρὸ-

matis veteres usi sunt, quæ copiosam scientiam rerum priscis temporibus gestarum, tum vobis ipsis suppeditent, tum etiam missis per vos belli principibus seu ducibus, seu myriarchis, seu millenariis, seu sexcenturionibus, seu quæcumque alia sunt officia bellica, cum perspicient veterum consiliorum & eventuum virtutes atque artes. Fortitudo enim est, si quis robore pugnantes hostes devin-

τῃ

in procemio lib. VII. Vulgata: ὑμῖν τε καὶ αὐτοῖς.

Πολλὰ ἐμπειρίαν, &c.] Videtur appositio, & respici εὐφόδια, ut verba, ὅσα τῶν πάλαι γέρων στρατηγήσασα sint in parenthesi. Sic infra hoc libro cap. 1. exemp. 1. Τὰ δὲ τρίτα ἑκάλεστ Μηρὸν, τῆς δὲ αὐτῆς γλώσσης ὑπομνήματα. & cap. 7. Ξένια παρ' ἡμῶν τὰ ὑπόρρητα ἔχεν. & alibi.

6 Τοῖς τε ὑφ' ἡμῶν πεπονημένοις.] Scriptum erat vel sic, vel πεπονημένοις. Prorsus male. Vera lectio πεμπομένοις, ut in præfatione libri septimi ubi locus est huic similimus. Sic quoque Interpretis codices. *Casaubonus.*

Τ' πὸ ὑμῶν πεμπομένοις.] Sic edidi cum MSS. & Interprete, assentiente quoque Casaubono. Ante legebatur: ὑφ' ὑμῶν πεποιημένοις. Florent. pro ὑμῶν, ἡμῶν. Lectionem Codicum firmat locus Auctoris similis lib. VIII. in præfat. Ὡς τε αὐτοί τε ὑμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοῖς ὑπὸ ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ὑφ' ὧν ἂν ἀγγέλλοιτο μὴ καταφρονεῖν ὡς ἀνόντων.

7 Ἢ ὅσαι ἄλλαι ὁπλιτῶν ἀρχαί.] Si ita scripsit, ὁπλίτας appellat non eos tantùm qui sic proprie appellantur, quibus opponuntur velites οἱ ψιλοί. sed generaliter omnes qui versantur in castris, & circa τὰ ὅπλα. *Casaubonus.*

Ἢ ὅσαι ἄλλαι ὁπλίτων ἀρχαί.] Uterque Codex: ἢ ὅσαι ἄλλων ὅπλων ἀρχ.

8 Ὅς τις χρησάμενος πολεμίων μαχομένων ἐκράτησεν.] Deest verbum hic quoque. Legere potes ὅς τις βίᾳ χρησ. vel μόνον cum Interprete. *Casaubonus.*

Ὅς τις ἀλκῇ χρησάμενος.] Vocem ἀλκῇ ex MSS. supplevi, cum quibus consentit Interpres.

9 Περιγενέσθαι.] Uterque Codex: περιγίνεσθαι.

10 Ὡς ἔστι πρὸ τῶν δεινῶν στρατηγῶν σοφ.] Vegetius libro tertio cap. nono penè ad verbum, *Boni duces*, inquit, *non aperto marte prælium, in quo est commune periculum, sed ex occulto semper attentant: ut integrum suis quantos possint hostes interimant certè vel terreant.* Casaubonus.

11 Ἐν

cit: consilium verò, extra prælium arte atque dolo victoriam adipisci. Prima enim est egregiorum ducum sapientia, victoriam sine periculo comparare. Optimum verò est, etiam in ipsa acie quiddam machinari, ut consilio præveniente finem prælii, victoria paretur. Id mihi etiam Homerus consulere videtur: Cum enim sæpenumero dicat, *seu dolo, seu vi*, nihil aliud præcipit, quàm artibus & stratagematis adversus hostes uti: sin hàc non succedat, tum verò corporum vi ac robore periclitandum esse.

Primus igitur inter Græcos fallaciis ac dolo usus esse dicitur Sisyphus, Aeoli filius. Testis est Homerus:

τῆ δεινῶν στρατηγῶν σοφία, κ]ᾶλλος τ νίκλω ἀκίνδυνον. ἄμεινον ᾖ καὶ τὸ [11] ἐν αὐτῇ τῇ τῶξεῖξι μηχανᾶσθαι, ὅπως ἂν ἡ γνώμη τὸ κρα]εῖν ἐπιπαρῶτο, προλαβοῦσα τὸ πλῆθος τ μάχης. [12] Δοκεῖ δ' ἐμοί γε ταῦτα [13] συμβαλλόμενον καὶ Ὅμηρος· ὅταν γὰρ πολλάκις ᾄδῃ, -ἢ δόλῳ ἢ βίῃφι, ἄλλως δ' παραγγέλλῃ, ἢ τέχναις καὶ στρατηγήμασι χρῆσθαι [14] κῆ τ τῶν πολεμίων [15] εἰ ᾖ μεῖον ἐν τούτοις ἔχοις, πίωικάδε τῇ βίᾳ τ σωμάτων ἀποκινδυνοῦτέον.

[16] Πρῶτος μὲν τίνων ἐν τοῖς Ἕλλησιν [17] ἀπάτῃ κ δόλῳ χρήσασθαι λέγε] Σίσυφος ὁ Αἰόλου· [18] μαρ]υρεῖ κ Ὅμηρος. [19] Ἔν-

11 Ἐν αὐτῇ τῇ σ]ρατάξει.] Ita scribi curavimus ex MSS. cum quibus convenire videtur Interpres: quamquam & vox πράξεις, quæ est in Vulgata, eleganter huic loco conveniat.

12 Δοκεῖ δ' ἐμοί γε.] Ita lego cum Florent. Ante: δοκεῖ ᾖ μείζε.

13 Συμβαλλόμενον κ Ὅμηρος.] Sic MSS. & Interpres. Vulgata absque copula.

14 Κατὰ τῶν πολ.] Cod. κατὰ τῶν. *Casaubonus.*

15 Εἰ δὲ ἐν τούτοις ἔχοις.] Imo ἐκ ἔχοις, ut videatur esse legendum εἰ δ' ἐν τούτοις ἔχοις, nimirum χρῆσθαι. Interpres tamen aliter legisse videtur. *Casaubonus.*

Εἰ ᾖ μεῖον ἐν τούτοις ἔχοις.] Vocem μεῖον ex MSS. supplevi: in Vulgata quoque erat ἔχοις.

16 Πρῶτος μὲν &c.] Ante hæc verba Cantabr. tituli loco habet: Τίνες δόλῳ ἐχρήσαντο.

17 Ἀπάτῃ κ δόλῳ χρήσασθαι.] Voces κ δόλῳ cum MSS. & Interprete addidi.

18 Μαρτυρεῖ κ Ὅμηρος.] Pro δὲ, quod erat in Edito, cum MSS. reposui καί.

19 Ἔνθαδε Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος ἐμέτρει ἀνδρῶν.

Δεύτερος δὲ τὸ ἀπατηλὸν ἐζήλωσεν Αὐτόλυκος ὁ Ἑρμοῦ, κλέπτων· καὶ τοῦτο πάλιν αὖ μαρτυρεῖ Ὅμηρος.

20 Παρνησσὸν δ' ἐλθόντα μετ' Αὐτολύκου τε καὶ υἱεῖς
Μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλόν,
21 ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
Κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε· θεὸς δ' οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας.

Ἐγὼ δὲ καὶ Πρωτέα τὰ μεταβαλλόμενον εἰς παντοδαπὰ ζῶα καὶ δένδρα, ἡγούμην 22 ζῶα μὲν καὶ δένδρα οὐκ ἄν ποτε γενέσθαι· τὰς μεταβολὰς δὲ αὐτοῦ τὰ τεχνασμάτων ἐμυθοποίησεν Ὅμηρος, 23 ὡς δεινὸν κρατεῖν ἀπάτῃ ὧν ἂν βούλοιτο· τόν γε μὴν 24 Ὀδυσσέα ἴσμεν καὶ ἀλαζονευόμενον τῇ σοφίᾳ καὶ δόλῳ.

Ibi erat Sisyphus, qui versutissimus fuit mortalium.

Secundus verò decipiendi studium secutus est Autolycus Mercurii filius, in furtis. Et id quoque testatum facit Homerus:

Quum venisset ad Parnassum, ad Autolicum & filios.

Matris suæ patrem bonum, qui homines superabat

Fraudeque juramentoque: idque ei deus dederat Mercurius.

Ego verò etiam Proteum in omne genus animalia atque arbores mutari solitum, opinor in animalia ac arbores nunquam evasisse: sed ejus fallaciarum commutationes in fabulam redegit Homerus, quòd dolis potuerit superare quemcumque vellet. Ulyssem verò etiam gloriari doli sollertia scimus.

Εἶμι

19 Ἔνθαδὲ Σίσυφος] Uterque Codex male ex præcedente voce repetit δὲ. Locus Homeri est Iliad. Z. Pro ὀκέρδιστος Florent. contra metrum ὅς.

20 Παρνησσὸν δ'] Ita Florent nisi quod in eo Παρνησσὸν duplici σ, & Homerus Odyss. T. Vulgata Παρνησσόν τ'.

21 Ἀνθρώπους ἐκέκαστο] Ita repositi ex MSS. & editis Homeri. Vulgata: ἀνθρώποισι κέκαστο.

22 Ζῶα μὲν καὶ δένδρα] Vocem πολλὰ, quæ in Vulgata inter μὲν & καὶ legebatur, cum Florent. & Interprete expunximus.

23 Ὡς δεινὸν κρατοῦν ἀπάτῃ] Lego δεινῶ. videlicet ὀνίστος. *Casaubonus.*

24 Ὀδυσσῆα ἴσμεν καὶ ἀλαζ] Copulam cum MSS. & Interprete inserui. Cantabr. Ὀδυσσία.

25 Ἡ'π-

Sum Ulysses Laërtiades, qui propter omne genus dolorum
Hominibus innotui: & mea gloria ad cælum pervenit.

Heroës etiam victoriam ei acceptam retulerunt,

Tuo consilio capta est ampla Priami urbs.

Et alibi rursus alii testantur, Ulyssis *consilio & industria atque arte fallaci* captum esse Ilium. Stratagemata verò, quæ usurpavit adversus hostes, persæpe celebrat Homerus:

Seipsum plagis indecoris ubi affecisset:

transfugisse ad hostes finxit. Equus etiam ligneus, quem Epeus fabricatus est cum Pallade, fuit Ulyssis stratagema. Rectè etiam Nemo, & vinum, torrisque & aries, stratagemata possunt appellari, contra Cyclopem adhibita. Atque etiam cera sociorum auribus inuncta, & ipse rectus ad malum

Εἶμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
Ἀνθρώποισι μέλω, καὶ μοῦ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Οἱ δ' ἥρωες καὶ τοῦ νίκεον αὐτῷ ἀνήψαν,
Σῇ δ' ἥλῳ βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
Καὶ ἀλλαχοῦ ἄλλοι πάλιν αὖ μαρτυροῦσιν ἀλῶναι τὸ Ἴλιον Ὀδυσέως
Βουλῇ καὶ μύθοις καὶ [25] ἠπεροπηΐδι τέχνῃ.
τά γε μὲν στρατηγήματα, οἷς κοῦ τοῦ πολεμίων ἐχρήσατο, πολλάκις αὖδᾷ Ὅμηρος.
Αὐτὸν μὲν τολμῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας.
αὐτομολῆσαι δὴ ὡς τοὺς πολεμίους ἐπεκρίνατο· καὶ τὸν ἵππον καὶ τὸν δουράτειον, τό, Ἐπειὸς ποίησεν σὺν Ἀθήνῃ, καὶ τοῦτο στρατήγημα Ὀδυσέως ἦν.. ὀρθῶς δ' ἄν τις καλοῖ καὶ τὸν ὄπιν, καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸν δαλὸν, καὶ τὸν κριὸν, στρατηγήματα καὶ [26] τοῖς ὠσὶ τῶν ἑταίρων ἐκαλειφόμενον.

25 Ἠπεροπηΐδι] Cum MSS. pro vulgato ἐπεροπηΐδι.

26 Τοῖς ὠσὶ τῶν ἑταίρων ἐκαλειφόμενον] Sic rectè: altera verò lectio. Codd. ἀναλειφόμ. fallia est. *Casaubonus.*

λειφόμενος, καὶ αὐτὸς ὀρθὸς ἐν ἱππίδῃ δεσμούμενος· καὶ ταῦτα ἐκεῖνος ἐστρατήγει καὶ τὴν ὀλεθρίαν μουσικήν. [27] τί δ' ἂν φαίης τῶν πήρων καὶ τῶν χαῦν; καὶ ὅσα πρὸς Εὔμαιον, ἢ πρὸς τὴν Πηνελόπην ἐπλάττετο.

Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·

Καὶ μὴν τοι καὶ Ἴρῳ παλαίσας, [28] καὶ ἐκ τῶν καπνῶν μεταθεῖναι τὰ ὅπλα τῶν μνηστηρικίων μνηστήρων, ἀπό τε τῶν θυρῶν [29] τὸ τόξον ἐνεῖναι. ἆρ' οὐχὶ πάντα ταῦτα λῶ καὶ πολεμίων στρατηγήματα; ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἢ ὅσα τοιαῦτα, διδάσκων Ὅμηρος ἀρκείτω. Οἷον δὲ καὶ ἐκεῖνο στρατήγημα Ὀδυσσέως οἱ τραγῳδοὶ ᾄδουσι· Παλαμήδην ἐνίκησεν Ὀδυσεὺς ἐν δικαστηρίῳ τῶν [30] Ἀχαιῶν, ὑποβαλὼν αὐτῷ [31] τῇ

alligatus: nam & hæc excogitabat contra perniciosam Musicam. Quid verò de pera mendici dicas, & quæcumque erga Eumæum, aut Penelopen finxit?

Fingebat falsa multa, veris similia.

Et quid dicam luctatum esse cum Iro, & arma juvenum ebriorum è fumo exemisse, atque à janua intendisse jaculum? An non hæc omnia fuerunt adversus hostes stratagemata? Sed hæc, & quæ sunt hujus generis, docens Homerus sufficiat. Quale verò etiam illud Ulyssis stratagema describunt Tragici? Palamedem Ulysses in judicio Græcorum vicit, subjecto in ejus tabernaculo auro barbarico: & sapientissimus ille Græcorum proditionis damnatus est

σκη-

27 Τί δ' ἂν φαίη ἢ π.] Lego: τί δ' ἂν φαίη τὰς ἢ π. aut φαίης. & ità Interpres. *Casaubonus.*

Τί δ' ἂν φαίης] Ita MSS. & Interpres. Vulgata φαίη.

28 Καὶ ἐκ τῶν καπνῶν μεταθεῖναι τὰ ὅπλα] Consule Homerum. Intelliges statim quàm bene ista Interpres extulerit *Casaubonus.*

29 Τὸ τόξον] Cantabr. καὶ τόξον.

30 Ἀχαιῶν] Cantabr. ἀρχαίων.

31 Τῇ ποδαλοῦν ἀντὶ τῇ σκηνῇ] MSS. τῶν σκηνῶν.

32 Σωσι-

per dolum ac ſtratagema. Sed hæc ſatis docet Tragicorum ſcena. Quas verò ex hiſtoria res militari peritia contra hoſtes aut inimicos geſtas collegi, eas recenſebo, breviter uniuſcujuſque mentionem attingens. Totum verò opus continet octo libros, ſtratagematum nongentorum, initium ducens à Baccho.

σκηνῇ βαρβαρικὸν χρυσίον καὶ ὁ σοφώτατος τῶν Ἑλλήνων σκεῦος ἥλω Θεοδοσίας, δόλῳ καὶ στρατηγήματι. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶν τραγῳδῶν ἱκανὴ διδάσκειν ἡ σκηνή· ὅσα δὲ τὰ ἀπὸ τῆς ἱστορίας ἔργα στρατηγίας ἔχοντα καὶ πολεμίων, ἢ καὶ ἐχθρῶν [32] συνεξελεξάμην, καὶ δὴ τούτων μεμνήσομαι, συντόμου τινὸς [33] παρ' ἑκάστῳ μνήμην ποιούμενος. [34] ἔστι δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις βιβλία ὀκτὼ, στρατηγημάτων ἐνακοσίων, ἔχοντα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Διονύσου.

Τέλος τοῦ Προοιμίου.

[CAP. I.]

BACCHUS.

BAcchus cùm adverſus Indos expeditionem faceret, ut eum civitates reciperent, perſpicuis ac

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

[1] Διόνυσος ἐπ' Ἰνδοὺς ἐλαύνων, ἵνα δέχοιντο αἱ πόλεις αὐτὸν, [2] ὅπλοις μὲν φανεροῖς τὴν [3] στρατιὰν οὐχ ὥπλι-

32 Συνεξιλεξάμην] Ita lego cum Florent. pro συνιλεξάμην.

33 Παρ' ἑκάστῳ μνήμην π.] Cum MSS. pro παρ' ἑκάστων.

34 Ἔστι δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις βιβλία ὀκτὼ, στρατηγημάτων ἐνακοσίων] Præter lacunam ducum novendecim & ſtrategematum quinque & viginti, quæ eſt libro ſexto, deſiderantur ſtrategemata duo & quadraginta, ut expleatur numerus Auctoris: ſunt enim in univerſum ſtrategemata DCCCXXXIII. Quia autem ſtrategematum numerus libri ſexti & ſeptimi abit nimium à ceteris libris, iis deeſſe putem; in Indice tamen libri quinti ab Auctore duo referuntur duces, quorum ſtrategemata nec ibi notantur, nec in ipſo contextu extant.

Cap. I. 1 Διόνυσος] Ita repoſui ubique cum MSS. Interprete, & Indicibus, qui ſunt ab ipſo Auctore. Vulgata fere ſemper addita præpoſitione περὶ, ut hic, περὶ Διονύσου.

2 Στρατιὰν] Cantabr. στρατείαν, neque hoc tantum loco, ſed ubique has voces confundit.

3 Ὅπλοις μὲν φανεροῖς ἡ στρατιὰν οὐχ ὥπλι-

ὥπλισεν· ἐωθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρῆσι· δόρατα δὲ κισσῷ πεπυκασμένα· ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμὴν· κυμβάλοις καὶ τυμπάνοις, οἷς ἐσήμαινεν ἀντὶ σάλπιγγος, καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους ἐαίνων εἰς σημα τὸν ὄρχηστὴν ἐδίδου.

manifestis armis exercitum non armavit: sed vestimentis exilibus, & pellibus cervinis: hastas autem hedera cinxit, summam cuspidem occupabat thyrsus. Cymbalis & tympanis, pro tuba signum dabat. Et hostes vino inebrians, ad saltatio-

ὥπλισεν· ἐωθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρῆσι. δόρατα δὲ κισσῷ πεπυκασμένα. ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμὴν] Verbum δὲ cum MSS. suo loco reposui, atque sic interpunxi. Ante: ὅπλοις μὲν φανεροῖς τὴν στρατὸν οὐκ ὥπλισεν· ἐωθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρῆσι δόρατα κισσῷ πεπυκασμένα ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμὴν κυμβ. Delendum quoque est οἷς, quod sequitur post τυμπάνοις, unde ortum videtur. Hinc autem Bacchæ quoque thyrsis hedera cinctis, & occultato ferro discurrebant, unde Plutarchus Symposiac. lib. 1. Ὡς δὲ παρ' Εὐριπίδῃ μαινάδες ἄνοπλοι καὶ ἀσίδηροι τοῖς θυρσοφόροις παίουσι τὸν ὀλιγανθρωπίας τραυματίζουσιν, ἅτε τῷ ὄντι ἀλλοτρίων φιλοσόφων καὶ τὰ σκώμματα, καὶ οἱ γέλωτες τοῦ μὴ παντελῶς ἀτρώτους κινοῦσιν. quod Latine Macrobius lib. VII. Saturn. cap. 1. *Sic autem vitia irretitos, si & hoc in convivii exegerit loquendi ordo, feriet philosophia non sentientes, ut Liber pater thyrso ferit per obliquationem circumfusa hedera latente mucrone.* Hinc quoque *nebridibus* cincti, qui Bacchi Sacra obibant. Idem Plutarchus De Fluminibus, in Hebro: Τοῦ δ' Διονυσίων τελουμένων, αὐτοὶ κισσίνας ἀναδήσασθαι ἔχει οἱ δ' ἐγχώριοι νεβρίδας ἀφεζωσμένοι καὶ θύρσους κρατοῦντες ὕμνον ᾄδουσι. Statius lib. 11. Thebaidos:

Nebridas & fragiles thyrsos portare putastis Imbellem ad sonitum. Ad quæ verba Lactantius: *Nebridas, pelles damarum, quas Græce* νεβρίδας *appellantur, ac per hæc Baccharum indumenta significat, quibus sacrificiorum tempore uti consueverunt, ut Virgilius: Pellibus in morem cincti.* De hastis vero fronde velatis Ovidius lib. 11. Metam.

Ipse racemiferis frontem circumdatus umbris,
Pampineis agitant velatam frondibus hastam.

De similibus consule Petr. Castellanum in Dionysiacis.

4 Ἐωθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρῆσι δόρατα] Cod. νεβρεῖσι. Locus hic non est sanus: ac ne integer quidem: sed voce aliqua, ut videtur, mutilus. Tu dum certior emendatio ex melioribus libris exspectatur, lege & distinguet cum Interprete. *Casaub.*

5 Καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους ἐαίνων] Uterque Codex: καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους γλίων, quod præfero lectioni vulgatæ. Similis constructio apud Stephanum Byzant. in Fragm. voce Δῶρος: τιμώμενοι ὑπ' αὐτῶν. Nihil enim mutandum, quia sic quoque invenire est apud alios; immo & apud Latinos. Tacitus de Moribus German. cap. 15. *Mos est civitatibus ultro ac viritim conferre principibus vel armentorum vel frugum.* Ad quem locum plura in utroque sermone suppeditat Vir CL. Joan. Fred. Gronovius.

6 Εἰς ὄρχησιν ὤρουσεν] Interpres *impulit.* legit ἔδωκεν. *Casaub.*

Ἔδωκεν] Cum MSS. & Interprete. Vulgata ἔρρωσεν.

Ἐδω-

nem impulit. Et quæcumque alia sunt Orgia Bacchi, omnia fuerunt ipsius stratagemata, quibus Indos, aliamque terram in suam potestatem redegit.

2 Bacchus in India cùm exercitus æstum aëris tolerare non posset, occupavit Tricoryphum Indiæ montem, sic appellatum à tribus cacuminibus, quorum unum vocatur Corasibis, alterum Condasce; tertio ipse no-

ὄρχησιν ἔτρεπεν. καὶ ὅσα ἄλλα Βακχικὰ ὄργια. πάντα ἦν ἐκεῖνα Διονύσου στρατηγήματα, οἷς Ἰνδοὺς καὶ τὴν ἄλλην Ἀσίαν [7] ἐδουλώσατο.

Διόνυσος ἐν Ἰνδικῇ [8] καὶ στρατιᾶς ἀφερούσης τὸ φλογῶδες καὶ ἀέρος, κατέλαβε τὸ Τρικόρυφον ὄρος Ἰνδικῆς. [9] τῶν δὲ κορυφῶν, ἡ μὲν καλεῖται Κορασιβίη, ἡ δὲ Κονδάσκη, τὴν δὲ τρίτην αὐτὸς [10] σκάλεσε Μηρόν.

7 Ἐδουλώσατο] Florent. ἐχειρώσατο. & mox Cantabr. στρατείας.

8 Τὸ στρατιᾶς ἀφερούσης τὸ φλογῶδες καὶ ἀέρος] Imo pestilentiam, quæ per ejus exercitum grassabatur. vid. Diodorum Siculum. Mons τρικόρυφος quem ait, est quem *Merum* alii vocant: Nam quod Polyænus uni ex tribus ejus jugis nomen tribuit, id reliqui toti monti. Adi Geographos & scriptores rerum Indiæ. *Casaub.*

9 Τῶν δὲ κορυφῶν ἡ μὲν καλεῖται] MSS. τῶν κορυφῶν καλεῖται δὲ ἡ μέν.

10 Ἐσκάλεσε Μηρόν. τὰς δὲ αὐτοῦ φύσεις ὑπομνήματα ἐνταῦθα, πηγαὶ πολλαὶ, ἡ δένδρα &c.] An fontes, ferarum copia, fructuum ubertas, &c. sunt monumenta nativitatis Bacchi? Optimus erit sensus, si legas & interpungas hoc modo: ἐσκάλεσε Μηρόν, τὰς δὲ ἐκείνου φύσεις ὑπομνήματα. ἐν τούτῳ πηγαὶ πολλαὶ, ἡ δένδρα, &c. Neque est quod turbet plurium numero, ὑπομνήματα. Loquuntur ita quandoque auctores. Justinus lib. XII. cap. 10. *In monumenta rerum à se gestarum urbem Barcen condidit.* Cum autem μηρὸς femur notet, & Bacchus dicatur natus ex femore Jovis, dicit Polyænus montem hunc *Meron* ab eo esse appellatum in nativitatis memoriam. Curtius lib. VIII. cap. 10. *Sita est (Nysa) sub radicibus montis, quem Meron incolæ adpellant. inde Græci mentiendi traxere licentiam, Jovis femine Liberum patrem esse calatum.* & mox, ut Polyænus, montem describit, his verbis: *Multa hedera vitisque toto gignitur monte; multa perennes aqua manant. Pomorum quoque variis salubresque succi sunt, sua sponte fortuitorum seminum fruges homo nutriente. Lauri baccaque & multa in illo rupibus agresti est sylva.* Ad quem locum consulendus Freinshemius. Strabo lib. XV. Καὶ μηρόθεν ἐξ ἀλόγου (Διόνυσον) & paullo post: Ἐκ δὲ τῶν τοιούτων Νυσαίας δὴ τινας ἔθος φορεῖν, καὶ τόλμα παρ' αὐτοῖς Νύσσαν Διονύσου κτίσμα, καὶ ὄρος τὸ ὑπὲρ τῆς πόλεως Μηρόν, & quæ sequuntur. Oppianus lib. IV. Κυνηγετ. verba faciens de educatione Bacchi, inquit:

Σοὶ

ρόν. τὸ δὲ αὐτὸ γενέσεως ὑπομνήματα ἐνταῦθα, πηγαὶ πολλαί, ἡδεῖαι, πυκναί, θῆραι θεῖαι, ὀπῶραι ἄφθονοι, χίονες ἀναψύχουσαι· ἐν τούτοις ἡ[11] στρατιὰ διαιτωμένη τοῖς ἐν τῷ πεδίῳ βαρβάροις ἐξαίφνης ἐπεφαίνετο, καὶ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ ὑπερδεξίων ἀκοντίζοντες τὰς πολεμίους ῥαδίως ἐτρέπετο.

Διόνυσος, Ἰνδοὺς ἑλών, αὐτούς τε Ἰνδοὺς καὶ Ἀμαζόνας ἄγων συμμάχους [12] εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν [13] ὁρίζει δὲ τὴν Βακτρίαν [14] ποταμὸς Σαράγγης· οἱ

men imposuit Merum. In eo loco monumenta sunt nativitatis ejus, multi suavissimi & crebri fontes, ferarum abundans copia, fructuum ubertas, nives frigidissimæ. In his diversans ac vitam agens exercitus, Barbaros in planicie versantes repentè adoriebatur, & à sublimibus ac præcipitibus locis tela jaciens, nullo negocio in fugam hostes vertebat.

3 Bacchus subactis Indis, ipsos Indos & Amazones in agmine auxilii caussa ducens, impressionem in Bactriorum terram fecit. Terminat au-

Βά-

Σωὶ δὲ ἀὶ ὁμῶς ἀπτηλε καὶ Αὐτοιέη καὶ Ἀγαυή.
Ἀλλ' ἐκ εἰν Ἀθάμαντος ἀταρπιτῖπ δόμοιπν,
Οὔρεϊ δ', ὅν ποτε Μηρὸν ἐπικλέθλω καλέεσκον.

Consule & Eustathium ad Dionysii Περιήγπτν in hæc verba:

Ἔςι δέπε θπιτὸς εὐρρείτλω θὲ Γάγγλω
Χῶρος πιμίεις τε καὶ ἠεροὶς, ὃν ποτε Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτηπν, ὅτ' ἀλλάοντο μὴ ἀ'ζραὶ
Ἀλωάων τιζεῖδες ἐς ἀσπίδας, ἐς δὲ σίδηρον
Θύρσοι μαιμώωντο, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων &c.

11 Στρατιὰ.] Cantabr. στρατεία.

12 Εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν.] Ita restitui pro vulgato εἰς τὴν Βακτρίαν, cum MSS. & Interprete. sic infra lib. III. cap. 4. Φερμίων ἀποβαὶς εἰς τὴν Χαλκιδίων. lib. IV, cap. 2. 8. Φίλιππος ὀπὶ τὴν Ἀμφιστίων ἐστράτευεν. cap. 3. 10. Ἀλέξανδρος καταστρέψα τὴν Ἰνδῶν & alibi.

13 Ὁρίζει δὲ τὴν Βακτρίαν ποταμὸς Σαράγγης] Præfero γραφὴν Codicum Interpretis, Σαράγγην. Nam *Sarangem* nominat Arrianus inter eos fluvios qui in Indum ingrediuntur: & Herodotus ac Plinius gentem *Sarangarum*. Vocem vero Βακτρίαν haberem suspectam, nisi toties eam repeti viderem, sine ulla scripturæ varietate. *Casaubonus.*

14 Ποταμὸς Σαράγγης.] Ita reposui cum MSS. Interprete, & Casaubono. Delent etiam MSS. articulum

tem Bactriam fluvius Saranges. Bactrii montes supra flumen positos occupabant, ut in Bacchum, flumen trajicientem, desuper impetum facerent. At ille, positis ad fluvium castris, Amazonas & Bacchas transire jussit, ut Bactrii contemptis mulieribus, à montibus descenderent. atque his trajicientibus illi descendebant, & appropinquantes flumini prohibere eas conabantur. Quibus pedem referentibus, Bactrii usque ad ripam persequebantur. Tum Bacchus eductis contra eos viris, impeditos flumine Bactrios occidit, & sine periculo trajecit.

βάκτριοι [15] τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ. ὡς Διονύσῳ διαβαίνοντι ἄνωθεν ἐπιθησόμενοι. ὁ δὲ στρατοπεδεύσας παρὰ τὸν ποταμὸν, [16] τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας διαβαίνειν ἔταξεν, ἵνα οἱ Βάκτριοι καταφρονήσαντες γυναικῶν κατέλθοιεν ἀπὸ τῶν ὀρῶν. αἱ μὲν δὴ [17] διέβαινον, οἱ δὲ κατέβαινον, καὶ τῷ ῥεύματι ἐπιβαίνοντες ἀνακόπτειν αὐτὰς ἐπειρῶντο. αἱ δὲ ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα. Βάκτριοι μέχρι τοῦ ὄχθης ἐδίωκον. τότε Διόνυσος μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐκβοηθήσας, πεπεδημένους τῷ ῥεύματι [18] τοὺς Βακτρίους κτείνας, διέβη τὸν ποταμὸν ἀκινδύνως.

[1] Παν.

lum sequentem oi, quem tamen retinui, quia Auctor sic solet.

15 Τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας.] Ante hæc verba deesse aliquid & per se cuivis attendenti manifestum est: & arguit versio Interpretis, qui ita legisse videtur, τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ· ἵνα τῷ Διονύσῳ διαβαίνοντι τοῦ ποταμοῦ ἄνωθεν ἐπιθοῖντο, ὁ δὲ ἐπὶ τῷ ποταμῷ στρατοπεδεύσας τὰς Ἀμαζόνας. Casaubonus.

16 Τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τὸν ποταμόν. ὡς Διονύσῳ διαβαίνοντι ἄνωθεν ἐπιθησόμενοι· ὁ δὲ στρατοπεδεύσας παρὰ τὸν ποταμὸν τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας διαβαίνειν ἔταξεν.] Media inter prius ποταμὸν & τὰς Ἀμαζ. in Vulgata desiderabantur: nos supplevimus ex MSS. quibuscum etiam consentit Interpres. Et sicuti hic vox repetita caussam dedit lacunæ, ita etiam alibi per eandem intermedia sæpe fuere omissa.

17 Διέβαινον] Cod. διεβαίνον. Casaubonus.

18 Τοὺς Βακτρίους κτείνας, διέβη.] Cum Florent & Interprete. Vulgata: κτείνων.

1 Παν.

[1] Πᾶν.

¶ Διονύσου στρατηγὸς ἦν ὁ Πᾶν· ὅτος πρῶτος τάξιν εὗρεν, ὠνόμασε φάλαγγα, κέρας ἔταξε δεξιὸν καὶ λαιόν· ταύτῃ τοι ἄρα κερασφόρον τὸν Πᾶνα δημιουργοῦσιν· ἀλλὰ δὴ καὶ πρῶτος ὅτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. [2] ἦν γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ νάπῃ, ἤγγειλαν οἱ σκοποὶ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπέκεινα στρατοπεδεύειν. ἔδεισεν ὁ Διόνυσος· οὐ μὴν ὁ γε Πᾶν· [3] ἀλλὰ ἐσήμαινε νυκτὶ Διονυσιακῇ [4] σταπᾷ ἀλαλάξαι μέγιστον. οἱ μὴν ἠλάλαξαν· ἀντή-

Pan.

¶ Bacchi dux fuit Pan. Is primùm invenit aciem, phalangem nominavit, cornu instituit dextrum & sinistrum. Hac de caussa ferentem cornua, Pana fingunt. Sed primus etiam hic cædem hostibus per solertiam & artem immisit. Cùm Baccho in concavo saltu nunciassent speculatores, infinitas hostium copias in ulteriori parte castra metari, metus Bacchum incessit, non item verò Pana: sed noctu Bacchico exercitui signum dedit, ut maximum & inconditum clamorem tolleret. His verò claman-

χησαν

1 Πᾶν] Hoc *Panis* strategema in Cantabr. tamquam Bacchi strategema quartum refertur, addita hac epigraphe: Ὑπὲρ τὸ κερασφόρος ὁ Πᾶν. Διόνυσος δ.

2 Ἦν γὰρ Διονύσῳ] Duorum alterum: vel τὸ ὦν mutandum in ἐκεῖ, vel si id retineas, ita legendum: ὦν γὰρ Διόνυσος ἐν κοίλῃ νάπῃ. ἤγγειλαν οἱ σκ. qui est familiaris in primis Polyæno stylus. *Casaubonus.*

Ἦν γὰρ Διονύσῳ &c.] Codices ὦν Διονύσῳ, omisso γάρ. & Florent. Διονύσῳ, ut & alibi. Hoc si sequamur, abjiciendum quoque erit ὦν, quod potest videri ortum ex præcedente τίχνῃ. Verum si quid mutandum, malim pro ὦν rescribere ἦν. Sed vulgata retineri potest, si ὦν γὰρ Διονύσῳ capiatur pro ὦν γὰρ σὺν Διονύσῳ, scilicet Πᾶν, per ellipsin præpositionis σὺν, quæ sæpe apud Nostrum occurrit. lib. IV. cap. 7. 4. Τὸν μὲν κέλητα κατέδυσεν αὐτοῖς ἀνδράσι lib. VI, cap. 18. 2. Οἱ ἱππεῖς αὐτοῖς ἵπποις διεῤῥύησαν. lib. VII. cap. 15. 3. Τοῖς μὲν ὅδοις κατεδύσαν τοὺς ὁλκὰς δυς αὐτοῖς ἀνδράσι. lib. VIII. cap. 22. 5. Βρετανοὶ μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασιν ἔφθορον.

3 Ἀλλὰ ἐσήμαινε] Cantabr. ἀλλὰ καὶ ἐσήμ. Sed Interpres, & Anonymus De Incredib. cap. XI. ut Vulgata.

4 Σταπᾷ.] Cantabr. σραλοῖς.

5 καὶ

tibus, petræ sonum exceptum referebant, & cavitas saltus longè majorum copiarum fremitum hostibus reddebat. Quare metu perterriti, se in fugam conjecerunt. Cùm igitur Pan hoc stratagema usurparit, Echo Pani gratam & amicam esse fingimus: atque vanos nocturnosque terrores exercituum panicos appellamus.

χησαν ᾗ αἱ πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης ἦχον πολλῷ μείζονα δυνάμεως τοῖς πολεμίοις ἐνεποίησεν. οἱ μὲν δὴ φόβῳ πληγέντες ἔφευγον· ἐξ ᾗ Πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τῷ Ἠχῶ τῷ Πανὶ φίλῳ ᾄδομεν, [5] καὶ τὰς κενὰς καὶ νυκτερινὰς τῶν στρατευμάτων φόβους [6] Πανὶ καλίζομεν.

Ἡρα-

5 καὶ τὰς κενὰς, καὶ νυκτερινὰς] Uterque Codex: καὶ τὰς πανικὰς. Sed Vulgata recte: proverbii enim locum obtinet. Diodorus lib. xx. αἱ μὲν ἐν δυνάμει ἀμφότερον τὸν εἰρημένον τρόπον ἀτύχησαν, ἐξαπληθεῖσαι, κατὰ τὴν παροιμίαν, τοῖς κενοῖς τὰς πολέμους. Cicero ad Atticum lib. v. Epist. 20. *Scis enim dici quædam panica. dici item in re ἀπὸ τοῦ πολέμου.* Curtius lib. vii. 11. *Ea res, sicut pleraque bellis vana & insania, barbaros ad deditionem traxit.* Cantabrigiensis ultimæ quoque voci addit articulum: τὰς νυκτερινὰς. qua in re sæpe variatum in hoc Codice.

6 Πανὶ καλίζομεν] Lege πανικὰ κλ. De Panicis autem varia varia: sed quæ Polyænus ait confirmantur Theonis auctoritate in Aratum. *Casaubonus.*

Πανὶ καλίζομεν] Legit Casaubonus: πανικὰ καλίζομεν. Abolitæ videri possent duæ postremæ literæ κ & α ob similitudinem duarum sequentium κ λ. Alii: πάνικα καλίζομεν. Alii: πανικάς. Sed eodem modo, ut Vulgata, habent MSS. & ita etiam legitur apud Anonymum De Incredib. cap. xi. Πανὶ καλίζομεν. Quare ut servetur constans tot Codicum scriptura, nihil mutandum censeo, sed vertendum, non *Panicos appellamus*, sed, *Pani tribuimus*, vel *nuncupamus*, ut vertit Samuel Bochartus in Hierozoïco P. II. lib. vi. cap. 6. eodem scilicet modo, quo paullo ante dixit: Τὰ ᾗ Πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τῷ Ἠχῶ τῷ Πανὶ φίλῳ ᾄδομεν, eodem quoque subjungit: καὶ νυκτερινὰς φόβους Πανὶ καλίζομεν. ita ut indicet Polyænus Panem esse auctorem illorum, quemadmodum Dionysius Halicarnassensis lib. v. inquit: Περὶ τῶν φρούρων τὰ μάλιστα φυλακῶν ἐν τῷ δρυμῷ, παρ' ὃν ἐστρατοπεδεύοντο, φωνή τις ἠκούετο παῖς δυνάμεσιν ἀμφοτέραις γεγενῆσα, ὡς δι' ἀπάτας αὐτῆς ἀκούειν, εἴτε τοῦ πατέρος τὸ τέμενος ἥκοντος, εἴτε τῶν καλουμένων Φαύνων. τούτου γὰρ ἀναπυθόμενοι τὸν δεῖμον Ῥωμαῖοι τὰ πανικὰ, καὶ ὅσα φάσματα, ἃ ὅτε οἰκοίας ἴσχοντα μορφὰς εἰς ὄψιν ἀνθρώπων ἔρχονται, δείματα φέρουσι, ἢ φασναὶ δαιμόνιοι παραστῶσαι τὰς ἀκοὰς, τοῦτό φασιν εἶναι τοῦ Θεοῦ τὸ ἔργον. & Pausanias in Phocicis: Ἐν ᾗ τῇ νυκτὶ φόβος σφίσιν ἐμπίπτει πανικός. Τὰ γὰρ δὴ τοῦ αἰτίας ἀδήμιας δείματα ὅσα πτοῦ φασὶ γίνεσθαι. Unde etiam Orpheus Hymno in Panem de eo scribit: Φαντασι

[CAP. III.]

Ἡ ρακλῆς.

¶ Ἡ ρακλῆς ἐξελεῖν βυλόμενος τὸ Πηλίου τὸ Κενταύρων γένος, [1] οὐ μὲν αὐτὸς ἄρξαι μάχης, ἀλλ' [2] σκεύνυς σκαλέσασθαι, [3] κατήγετο τοῦ φόλου· οἶνον δὲ ἀνθοσμίου πίθον ἀνοίξας, αὐτός τε καὶ ὅσοι ἀμφ' αὐτὸν ἠρύσαντο· ἤθουτο οἱ γέροντες Κένταυροι. καὶ συνδραμόντες ὅθι τὸ ἄντρον τοῦ φόλου τὸν οἶνον ἥρπαζον. [4] Ἡ ρακλῆς δ' ὡς ἄδικα δρῶντας ἀμυνόμενος [5] τοὺς ἐπ-

Hercules.

¶ Hercules cùm è Pelio Centaurorum gentem exscindere statuisset, sic ut tamen ipse non prior inciperet pugnam, sed illos provocaret, diversatus est apud Pholum: apertóque cado vini odorati, eum ipse cum suis custodivit. Id sentientes Centauri, concursum ad Pholi antrum fecerunt, vinumque rapuerunt. Ibi tum Hercules, quasi injuriam inferentibus, qui accurrerant, impetum in ελ-

ταστιῶν ἐπαρωγὰ, φόνων ἐκπαγλι βροτείων. & in fine:

Πανικὸν ἐκπέμπων οἶστρον ὅθι τέρματα γαίης.

Ovidius lib. II. Fastor.

Ipse Deus velox discurrere gaudet in altu (sugas.
Montibus; & subitas concitat ille

uti legit illum locum Vir CL. J. Fred. Gronovius. Eum vide lib. IV. Observat. cap. 14. Non autem dissentit à Polyæno Dionysius cum inquit terrores illos à Romanis tribui *Fauno: Pan* enim & *Faunus* unus est Deus. Vide eundum Bochartum in Geographia sacra. Panicorum quædam exempla vide apud Angelum Politianum Miscellaneor. Syllogę 28.

1 Οὐ μὲν αὐτὸς ἄρξαι μάχης] Lege, ἄρξας. ut mox ἐκκαλεσάμενος. nisi ἄρξαι & ἐκκαλέσασθαι, quod in veteri codice erat annotatum. Sententia erit hæc: Herculem ἄρξαι quidem & pugnæ initium facere noluisse: sed operam dedisse ut à Centauris provocaretur. *Casaubonus.*

2 Ἐκκαλέσασθαι] Ita lego cum MSS. & sic quoque repperit in veteri codice Casaubonus. Vulgata: ἐκκαλεσάμενος.

3 Κατήγετο τοῦ φόλου] Constanter meus Codex habuit λόφῳ hic, & mox λόφου, malè tamen utrumque, ac legendum Φόλῳ & Φόλου: quod ex historia liquet quæ est apud Diodorum, Apollodorum, aliòs. *Casaubonus.*

Κατήγετο τοῦ Φόλου] Ita legendum cum MSS. & Casaubono, pro Vulgato λόφῳ, uti & mox pro λόφου, Φόλου.

4 Ἡ ρακλῆς δ' ὡς ἄδικα &c.] Cantabr. Ἡ ρακλῆς ὡς ἀδίκημα &c.

5 Τοὺς ἐπιλθόντας ἀπαλλεῖν κελεύων] Cum MSS. pro αὐτοὺς ἐπιλθ. Florent. ἔλλειν.

Ἡ ρα-

Digitized by Google

eos faciens, morte Centauros affecit.

2 Hercules robur ac vires Erymanthii suis metuens, dolo belluam cepit. Cùm enim hic in valle somnum caperet (erat autem vallis plena nivium) ille multos lapides desuper injiciebat. itaque sus excitatus exiliit, & furore atque indignatione præceps actus, in nivem incidit, ac submersus, impingensque capiebatur.

3 Hercules navi vectus ad Trojam, ipse quidem excessit, ut in terra pugnam faceret: gubernatoribus vero mandavit, ut naves in fluctus retraherent. Peditibus igitur Trojanis victoriam amittentibus, equites ad

ἐλθόντας ἀπέκτεινε Κενταύρους.

6 Ἡρακλῆς τοῦ ἀλκοῦ τοῦ Ἐρυμανθίου συὸς φοβηθεὶς 7 δόλῳ τὸν θῆρα εἷλεν. ὁ μὲν 8 ὑπὸ τῇ φάραγγι διῃάζετο, μεσῃὲ δὲ χίονος πολλῆς οὖσῃ ἡ φάραγξ. ὁ δὲ λίθους πολλοὺς ἄνωθεν ἐπέβαλεν. ὡς τε ἀγεραυθεὶς ὁ σῦς, ἐξάλλεῃ· καὶ θυμῷ φερόμενος τῇ χίονι ἐμπεσὼν, 9 καταδυόμενός τε καὶ τοῦ πεπαίων ἁλίσκετο.

Ἡρακλῆς πλεύσας ἐπὶ Τροίαν. αὐτὸς μὲν ἀπέβη πεζομαχήσων, τοῖς δὲ κυβερνήταις προσέταξε τὰς ναῦς ἀνακωχεύειν. οἱ μὲν οὖν πεζοὶ Τρῶες ἡττῶντο. οἱ δὲ ἱππεῖς ὅπῃ τὰς ναῦς ἔδραμον, 10 καὶ μὴν αὐτῶν

6 Ἡρακλῆς] Huic narrationi ejusmodi præfigitur titulus in Cantabr. Περὶ τοῦ Ἐρυμανθίου συὸς, πῶς ἀπεκτάνθη παρ' Ἡρακλέους.

7 Δόλῳ τὸν θῆρα εἷλεν] Lege ἐθῆρα εἷλε. Legerem ἐθῆρ' ἀνεῖλε. sed cepit Hercules aprum Erymanthium, non sustulit. paragoge τὸν, familiaris est recentioribus Græcis, qui dum veteres auctores transcribunt, passim sui idiomatis vestigia nobis relinquunt. *Casaub.*

Τὸν θῆρα εἷλεν] Ita legendum cum MSS. Interprete, & Casaubono, pro ἐθῆρα εἷλεν, ut Vulgata, vel θῆρ' ἀνεῖλεν, ut notatum in ejusdem margine.

8 Τὸ τῇ φάραγγι] Cantabr. ὑπὸ τὴν φάραγγα.

9 Καταδυόμενός τε καὶ ἀειπαίων ἁλ.] Ita restituimus cum MSS. pro vulgato, ἀειπαίων. Minus recte iidem Codices utramque copulam delent.

10 Οὐ μὴν αἴρῃσι τὰ σκάφη. σαλεύοντα ἄνω διαλύοντες] Cum MSS, & Int.

ρῶσι τὰ σκάφη σαλεύοντα ἄνω θαλάσσης· Ἡρακλῆς δὲ διώξας ἔκτεινε πάντας πρὸς τῷ ἡιόνι, φεύγειν οὐκ ἔχοντας πρὸς θαλάττης.

Ἡρακλῆς ἐν Ἰνδικῇ θυγατέρα ἐποιήσατο, [11] ἣν ἐκάλεσε Πανδαίαν. ταύτῃ νέμας μοῖραν τῆς Ἰνδικῆς πρὸς μεσημβρίαν καθήκουσαν εἰς θάλασσαν, διένειμε τοὺς ἐρχομένους εἰς κώμας τ ξέ, τεσσάρας καθ' ἑκάστην ἡμέραν μίαν κώμην ἀναφέρειν τὸ βασίλειον φόρον, [12] ἵνα τοὺς μὴ διδόντας ἔχοι συμμάχους

naves curſum incitarunt, non tamen capere navigia ſupra mare fluctuantia potuerunt. Eos Hercules inſecutus ad unum omnes trucidavit in litore, cum fugiendi per mare non eſſet poteſtas.

4 Hercules in India filiam adoptavit, cui nomen indidit *Pandaeam*. Eam honoris cauſſa donavit ea parte Indiæ, quæ ad meridiem vergit in mare, ſubditoſque diſtribuit in trecentos ſexaginta quinque pagos, quotidie uni duntaxat pago regium tributum ferre imperans: ut, qui tum non pende-

ἢ βα-

& Interprete, pro ἐσάλευον γὰρ ἄνω θαλ.

11 Ἣν ἐκάλεσε Πανδαίαν] Ita legendum, non Πανδάμαν, ut Vulgata, nec non MSS. Πανδαίαν enim Herculis filiam ex Megaſthene vocat Arrianus in Indicis, & regionem ex ejus nomine Πανδαίαν quoque dictam idem auctor eſt, hiſce verbis: Τῶν σοφιστῶν ὃ μὲν τῶν Ἡρακλέα τὸν πατέρα ἱστόρει, Μεγασθένης λέγει ὅτι ὀμόσαι τὸν Θεὸν Ἡρακλεῖ, ὡς αὐτοὶ Ἰνδοὶ ἀπαγγέλουσι. καὶ τοῦτο ἄρσενας μὲν παῖδας πολλοὺς κάρτα γεγένθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ (πολλοῦσι γὰρ δὲ γαμετῶν ἐς γάμον ἐλθεῖν καὶ τοῦτον τὸν Ἡρακλέα) θυγατέρα δὲ μονογενῆ. ὄνομα δὲ οἱ τῷ παιδὶ Πανδαίαν. καὶ ἡ χώρην ἵνα τε οἰκοῖτο, καὶ δὲ τῷ ἐπιτρέψαι τῷ ἀρχεῖν Ἡρακλέους, Πανδαίαν, τὸ παιδὸς ἐπώνυμον, & quæ ſequuntur. Solinus capite LIII. *Pandaea gens a feminis regitur, cui reginam primam aſſignant Herculi filiam.* ad quem locum videndus Salmaſius.

12 Ἵνα τοὺς μὴ δόντας ἔχοι συμμ.] Ita legit etiam Interpres in ſuis libris: quæ ſi eſt vera lectio, δόντας poſuit pro δοῦναι ὀφείλοντας. Non putamalim ita legere, ἵνα τοὺς ἤδη δόντας ἔχοι συμμάχους ἢ βασιλεύοντα, καταναγκάζοντα τοὺς δοῦναι ὀφείλοντας, hoc eſt, *ut regina poſſet eorum qui jam dediſſent auxilio uti adverſus eos qui dare deberent*: ſi quis videlicet moras nectere, aut tergiverſari vellet. *Caſaubonus.*

Τοὺς μὴ διδόντας] Ita teſcripſi cum Florent. & Interprete pro μὴ δόντας, quod erat in Vulgata.

Καταστ-

rent, eorum auxilium ad reliquos cogendos regina paratum haberet.

5 Hercules bellum adversus Minyas gerens (erant autem Minyæ ad equestres pugnas in planicie obeundas exercitatissimi:) conserere manus non audens, fluvium immisit. is fluvius erat Cephissus, qui duos montes Parnassum & Hedylium terminat: Bœotiam

ἡ βασιλεύουσα, [13] καταποῦσα ἀεὶ τοὺς δεῦρα ὀφείλοντας.

Ἡ ἐφικλῆς Μινύαις πολεμῶν· ἦσαν γὰρ ἱππικωτάτοι ἐν τῷ πεδίῳ οἱ Μινύαι δεινοί· μάχην συνάψαι μὴ θαρρῶν, ποταμὸν ἐπαφῆκεν. [14] καὶ ὁ ποταμὸς Κηφισσὸς ὁρίζων ὄρη δύο, Παρνασσὸν, καὶ Ἡδύλιον. [15] τέμνων δὲ μέσην τὴν βοιωτίαν [16] πρὸς ἐκβάλλειν

13 Καταποῦσα ἀεὶ τοὺς δεῦρα ὀφειλ.] A'εὶ ex Florent. supplevimus; verum quid fiet de καταποῦσα; quod ad sensum recte quidem legit καταναλίσκουσα Casaubonus; sed longum nimis abit a Vulgata. Lege cum Viro Cl. Jacobo Gronovio: καταπονοῦσα.

14 H'ν δὲ ὁ ποταμὸς Κηφισσὸς ὁρίζων ὄρη δύο, Παρνασσὸν καὶ H'δύλιον] Ait Cephissum medium fluere inter duos montes, Parnassum & Hedylium. Qui potest verò? Parnassus Phocidis est mons, Aedylius Bœotiæ. Quomodo ergo duos istos montes Cephissus interfluat? Porrò Hedylii montis meminit & Plinius. Hic enim est, quem ille Hadylisum vocat libro IV. capite 7. vitio, ut opinor, scribarum, quum sit legendum, *Hadylius*, vel *Hadylous*. Suidas: H'δύλεσσι, ὄρη ὅπερ ἐστὶν ἐν Βοιωτίᾳ. Pro ἐκβάλλειν Cod. ἐμβαλ. *Casaubonus.*

15 Τέμνων δὲ μέσην] Florent. τεμὼν δὲ μεσ.

16 Πρὸς ἐκβάλλειν] Retinenda hæc lectio, neque opus ut mutetur in ἐμβάλλειν ut in codicibus invenit, & in margine Vulgatæ notavit Casaubonus: ἐκβάλλειν enim dicitur de fluviis, cum in mare erumpunt, & ἐκβολαὶ de fluviorum ostiis. Eustathius ad Odyss. A'εκβαλὼν δὲ ὁ ποταμὸς εἰς θάλασσαν, ἤγουν ἐξάγει καὶ ἀπορρίγει τὴν καταπόρῳ συρρεύσιν. Et ad Iliad. P. Τὸ δὲ προχὼ ἡδύκα τοῖς ὕσεσι ἴνγουσα ἢ καὶ ἐκβολὰς λέγει ποταμῶν τὰ ἐκείνων στόματα· τὸ γὰρ προχόμενον ἐκβάλλεται. & alio loco ad eundem librum: Λέγονται δὲ καὶ ἐκβολαὶ ποταμῶν τὰ ποιαῦτα στόματα διὰ τὴν ἐκθεῖσαν ἐρυγλύν. ἄλλως γὰρ εἰσβολὰς ἔδει λέγεσθαι διὰ τὸ εἰσβάλλειν εἰς θάλασσαν. & ad Iliad. Λ. Ω'ς δὲ ὀρθὸν λέγει εἰσβάλλειν ποταμὸν, καὶ εἰσβολὴν ποταμῶν. εἰ καὶ οἱ μεθ' Ο'μηρον ἐκβολὰς τὸ λέγουσι ποταμῶν. καὶ ἐκβάλλειν ποταμὸς εἰς θάλασσαν. ὁ τουτέστι ὅτι τῇ ἀπορρίγεσθαι. Vide præterea loca, quæ citat Budæus. ἐκβάλλειν dicitur respectu fluvii: ἐμβάλλειν respectu maris. Similiter Tacitus lib. 11. Histor. cap. 6. *Ad Gallicam ripam latior & placidior adfluens* (*Rhenus* scil.) *verso cognomento, Vahalem accola dicunt: mox id quoque vocabulum mutat Mosa flumine, e-*

λειν εἰς θάλασσαν [17] ἐμπίπτων μεγάλῳ χάσματι, ἀφανὴς γίνεται. [18] τοῦτο δὴ τὸ χάσμα ὁ Ἡρακλῆς πέτροις μεγάλοις ἀποστείχισας ἀποστρέφει τὸν ποταμὸν εἰς τὸ πεδίον, ἔνθα Μινύαι καθιππάζοντο. καὶ δὴ τοῦ πεδίου λιμνάσαντος τοῖς Μινύαις ἐκεῖνος τὸ ἱππικόν. Ἡρακλῆς κρατήσας ἀποτειχίζει τὸ χάσμα, καὶ ὁ Κηφισσὸς ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν ἐπανέρχεται,

vero mediam discludens, antequam se in mare exoneret, in vastum hiatum excurrens evanescit. Eum hiatum Hercules magnis lapidibus obstruens, flumen in campum avertit, ubi Minyæ equitabant. Verum stagnante campo, Minyis inutilis erat equitatus. Hercules parta victoria rursus aperit hiatum, & Cephissus ad pristinam viam revertitur,

[CAP. IV.]

jusque immenso ore eundem in Oceanum effunditur. & lib. v. Histor. cap. 23. *Spatium velut aquorum electum, quo Mosa fluminis os amnem Rhenum Oceano adfundit.* uti corrigit hunc locum Vir CL. Theodorus Ryckius.

17 Ἐμπίπτων μεγάλῳ χάσματι ἀφανὴς γίνεται] Cephissus postquam è Copaide lacu est egressus prope ipsas Copas terram subit, & subterraneo meatu triginta stadia emensus, emergit rursus ad Larymnam Locridis oppidum, eo loco qui appellatur Anchoë: inde ad mare vicinum properat. Fuit verò & aliud χάσμα prope Orchomenum, quæ erat Minyarum sedes, quo hauriebatur fluvius Melas, quem hiatum nescio an credendus sit Hercules obturasse, ut Minyas perderet: potius quàm illum priorem, qui infra Copaidem lacum fuit, paullò remotior ab Orchomeno. Diodorus Siculus id non obscurè suadet, dum rem narrat, his verbis, ἐν τῇ Βοιωτίᾳ (loquitur de Hercule) πάντων, ἐμφράξας τὸ καλεῖ Μινυήιον Ὀρχομενὸν ῥεῦθρον, ἐπίπασι λιμνάζειν τὴν χώραν καὶ φθειρῶσαι τὰ κατ' αὐτὴν ἅπαντα. Nam ῥεῦθρον illud, sive meatus quem esse ait καλεῖ Μινύειον Ὀρχομενὸν, non alius esse videtur quàm is quem Melas ingreditur. Sanè si eum hiatum, qui Cephissum absorbet, obstruxit Hercules, non Orchomenus tantùm, sed totus ille Bœotiæ tractus Copaidi lacui vicinus inundari & diluvio perdi potuit. Porrò ex Diodori verbis, quæ modò retulimus, gravia menda, quæ in editis codicibus reperiuntur, sustulimus. Ita enim vulgo legitur, ἐμφράξας τὸ καλεῖ Μινυήιον ῥεῦθρον. itemque sic ἐμφ. τὸ καλεῖ Μινύων ὀρχόμενον ῥεῦθρον. Nos ex duabus corruptissimis lectionibus veram nullo negotio divinavimus, addicentibus omnibus Geographis. *Casaubonus.*

18 Τοῦτο δὴ τὸ χάσμα] Addita particula cum MSS.

1 Θη-

[CAP. IV.]

Theseus.

¶ Theseus in pugnis anteriores capitis crines abradere solebat, præparans se, ne quis eum apprehendere ac tenere posset. Post Theseum ab omnibus Græcis ea radendi consuetudo servata est, quam rasuram Theseidem appellabant. Imitantur hanc rasuram præ cæteris Græcis A-

Θησεύς.

¶ [1] Θησεὺς ἐν ταῖς μάχαις [2] τὰ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς ἀπεκείρατο, τῷ τρεῖχῶν τὴν ἀντίληψιν ἀφαιρούμενος. [3] μετὰ Θησέα, ὅσοι Ἕλληνες ὕστερον ἐκείροντο τὴν κόμην, Θησηΐς ἐκαλεῖτο. ζηλοῦσι τὴν κόμην [4] μάλιστα τῶν Ἑλλήνων Ἄβαντες. [5] μαρτυρεῖ ᾠδὴν Ὅμηρος,

- Ἄβαν-

1 Θησεὺς ἐν ταῖς μάχαις] Imo Delphis. Adi Plutarchum in Theseo. *Casaubonus.*

2 Τὸ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς] Ita correximus ex MSS. Vulgata: τὰ πρόσθια τῆς κεφαλῆς. Lectionem nostram firmat Plutarchus in Theseo: Ἔθος ὂν ὅλῳ ἐπὶ τόπῳ τοῦ μεταβαίνοντας ἐκ παιδῶν, ἐλθόντας εἰς Δελφοὺς ἀπάρχεσθαι τῆς θεοῦ τῆς κόμης, ἐλθὼν μὲν εἰς Δελφοὺς ὁ Θησεὺς, καὶ τόπον ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς Θησείας ἐπὶ τοῦ στομαχίου λέγεται. ἐκείρετο δὲ τῆς κεφαλῆς τὰ πρόσθεν μόνον, ὥσπερ Ὅμηρος ἐστὶ τοῦ Ἀβαντος· καὶ τοῦτο τῆς κομῆς τὸ γένος Θησηΐς ὠνομάσθη διὰ ἐκεῖνον. οἱ δὲ Ἄβαντες ἐκείροντο πρόσθεν τὸν τρόπον τοῦτον. & paullo post eandem cum Polyæno caussam addit: ὅπως ἂν μὴ παρέχοιεν ἐκ τῆς τριχῶν ἀντίληψιν τοῖς πολεμίοις ἀπεκείροντο. Eustathius ad Iliad. B. postquam narravit Græcos comam alere, præterquam in luctu & ætate virili, qua se radebant, crinesque suos Apollini sacrabant, similiter (nisi quod in Delo factum referat) ait: Λέγεται δὲ τομὴν τῆς τριχοφόρου πλοκάμου κατάρξαι Θησεὺς· καρκίνῳ γάρ φασι τῆς ἐμπορευθέντα κόμην εἰς Δῆλον ἀνιδεῖν τὴν Ἀπόλλωνος. εἰ δὲ τινες τῶν Ἑλλήνων ἐκ ἔτους καρπομούντες, παρεσημειώσατο αὐτοὺς ἡ ἱστορία, καὶ ἐκ τόπου τῆς θυσίας τοῦ ἀνδρὸς ὠνόμασε, κυρῆτας αὐτοὺς ἐνομαζόντες λέγουσα. τοῦ δὲ ἀντιθέτου. Denique Strabo, postquam multa de etymologia *Cureum* retulit, sic ait lib. x. Ἀρχέμαχος δὲ ὁ Εὐβοεὺς φησὶ τοὺς Κυρῆτας ἐν Χαλκίδι συνοικῆσαι πωνικῶς δὲ τοὺς τῆς Ἀκαλάντης πρὸς πολεμοῦντας, ἐπειδὴ οἱ πολέμοι τῆς κόμης ἐφράττοντο τῆς ἐμπορεύθεν, καὶ αὐτὸς κατέπαυον, ὁπόθεν κομῶντας γένεσθαι, τὰ δὲ ἐμπρόσθεν κείρεσθαι· διὸ καὶ Κυρῆτας ἐπὶ τῆς κυρᾶς κληθεῖσαι. Vide præterea Casaubonum ad Athenæum lib. xi. cap. 13.

3 Μετὰ δὲ Θησέα, ὅσοι Ἕλληνες] Imo ante Theseum. Plutarchus, οἱ δὲ Ἄβαντες ἐκείροντο πρόσθεν τὸν τόπον. Et Curetas inde eos fuisse appellatos quorundam veterum opinio fuit, ut refert Geographus In decimo. Notum est Homeri carmen in Bœotia, Τοὶ δ' ἄμ' Ἄβαντες ἕποντο δοιὸ ὄπιθεν κομόωντες. *Casaubonus.*

4 Μάλιστα δὲ Ἑλλήνων] Pro δὲ Cantabr. δή.

5 Μαρτυρεῖ ᾠδὴν Ὅμηρος] Florent.

— Ἄβαντες ὄπισθεν κομόωντες.

bantes. Quod etiam Homerus testatur,

Abantes à tergo comati.

[CAP. V.]

Δημοφῶν.

¶ Δημοφῶν φησὶ Διομήδης τὸ Παλλάδιον παρακαταθήκην λαβὼν ἐφύλαττεν Ἀγαμέμνονος ἀπαιτοῦντος, τὸ μὲν ἀληθινὸν ἔδωκεν ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ, καλυμμένῳ Βυζύγῃ, κομίζειν Ἀθήνας. ἴσον δὲ καὶ ὅμοιον ἄλλο καταστιβάσας εἶχεν ὑπὸ τὴν σκηνήν. Ἀγα-

Demophon.

¶ Demophon ab Athenienſibus acceptum depoſiti loco Palladium cuſtodiebat Agamemnone repetente: ac verum quidem tradidit civi cuidam Athenienſi, nomine *Bhuzygæ*, Athenas deportandum. At æquale & ſimile aliud factum in tabernaculo habuit. Aga-

μέμνο-

rent. μαρτυρεῖ Ὅμηρος, ἄδυν. Lege, μαρτυρεῖ Ὅμηρος, ἄδων. Locus Homeri eſt Iliad. B. ad quem locum eadem, quæ ex Strabone retulimus, commentatur Euſtathius, niſi quod apud hunc pro Λυκάντου πεδίου, quod eſt apud Strabonem, aliquoties legatur Λυκαιΐου πεδίου, qua forma etiam occurrit apud Callimachum, Hymno in Delum:

— κεῖθεν δὲ πλώουσιν Ἀζάντων
Εἰς ἀγαθὸν πεδίον Λυκάντιον.

ad quem locum Scholiaſtes: ἐν Εὐβοίᾳ πεδίον Λυκάντιον, ἀπὸ Λύκαντος βασιλέως. Idem quoque Euſtathius ad Iliad. Y. ὅπερ ἐκεῖ τὸν θέλω παρῆκται τὸ λυκαίου, δῆλον ὅτι. ὀξὺ αὐτὸ ἴσως ὁ Λύκας, ἢ ὀξύγωνον τὸ Λυκάντειον. Atque ita etiam dicitur Heſychio, voce Λυκάντειον, Homerus tamen Hymno in Apollinem vocat uti Strabo:

Ἔνθεν δὲ θεὸν Λυκάντῳ πεδίῳ τὸ τοι ἐχάδε θυμός.

ut & Plutarchus Convivio ſeptem ſapientum, & Ælianus lib. VI. Var. Hiſtor. cap. 1. ἐν τῷ Λυκάντῳ ὀνομαζομένῳ τόπῳ. Ita ut dictum videatur Λύκαντον, ſive Λύκαιον, πεδίον, Λυκάντιον & Λυκάντειον.

Cap. V. 1 Ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ κεκαλυμμένῳ Βυζύγῃ] Sic legendum, non Βυζύγῃ. Nam Buzygen ἥρωα Ἀττικὸν alii quoque commemorant. *Caſaubonus.*

Βυζύγῃ] Heſychius: Βυζύγης, ἥρως Ἀττικός, ὁ πρῶτος βοῦς ὑπὸ ἄροτρον ζεύξας, καὶ καλεῖται ὁ Βουζύγης. (ſic enim diſtinguendum). Idem quoque Euſtathius ad Iliad. Σ. & Plinius lib. VII. cap. 57. Auſonius Epiſt. 22.

Hoc ſi impetratum munus abs te accepero,
Prior colere, quam Ceres.
Triptolemon olim, ſive Epimenidem vocant,
Aut Bulianum Buzygem.

2 Ἐπὶ

memnone verò cum magna manu adventante repugnabat, ut omnino opinionem hostibus faceret se pro vero pugnare. Multis autem vulneratis, Demophontis milites cesserunt. Agamemnon fictum Palladium rapuit, & deceptus abscessit.

μέμνονος ᾗ σὺν πολλῇ χειρὶ ἐπελθόντος, ἀπεμάχετο [2] ἐπὶ μακρὸν, δόξαν ἐμποιῶν ὡς ὑπὲρ τῆς ἀληθινῆς [3] προκινδυνεύοι. πολλῶν ᾗ τρωμάτων, οἱ μὲν ἀμφὶ Δημοφῶντα, ὑπεῖξαν. Ἀγαμέμνων ᾗ λαβὼν τὸ πεπλασμένον Παλλάδιον, ἐξαπατηθεὶς ᾤχετο.

[CAP. VI.]

Cresphontes.

¶ Cresphontes & Temenus, atque Aristodemi filii cum Peloponnesum partirentur, visum est in tres partes regionem distribuere, in Spartam, Argos, Messenam. Cresphontes Messenam obtinere cupiens, sententiam pronunciat, Cui prima sors ceciderit, & cui secunda, Spartam accipiat, aut Argos: Messe-

Κρεσφόντης.

¶ Κρεσφόντης, καὶ Τήμενος, καὶ οἱ Ἀριστοδήμου παῖδες, τὴν Πελοπόννησον ἐνέμοντο. ἔδοξε τριχῇ νεῖμαι τὴν χώραν, Σπάρτην, Ἄργος, [1] Μεσσήνην. Κρεσφόντης βουλόμενος τὴν Μεσσήνης ὡς λῴστης κρατῆσαι, γνώμην ἀγορεύει· λαχὼν ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ἑλέσθω Σπάρτην, ἢ Ἄργος· Μεσσήνη δ' ἔστω τρί-

2 Ἐπὶ μακρόν] junximus τῷ, ἀπεμάχετο, posito commate post μακρόν. & vertimus: *diu repugnabat.* Interpres vero junxit cum sequentibus.

3 Προκινδυνεύοι] Cum MSS. pro vulgato, προκινδυνεύοις.

Cap. VI. 1 Μεσσήνην] Cantabr. hic & alibi unico tantum σ scribit Μεσσήνην. Utrumque recte. Stephanus: Μεσσήνη, καὶ χώρα, καὶ πόλις. Σπάρτων ὀγδόη. χώρα ἡ Μεσσηνία, καὶ Μίση κατ' ἀποκοπὴν, ἡ Μίση καὶ Μισήνη, ὡς τινες. Eustathius ad Dionysium: Μισήνη γράφεται καὶ τοῖς παλαιοῖς μὲν δύο σ.

ᾧ τρίτῳ· ἐπείθησαν, καὶ τοὺς κλήρους καθῆκαν. [2] οἱ μὲν ἐκ λίθου λευκῆς, εἰς κάλπιν ὕδωρ ἔχουσαν. [3] Κρεσφόντης δὲ βώλῳ λευκῆς ὁμοίας λίθῳ. ἡ μὲν δὴ βῶλος αὐτίκα [4] ἐτήκετο. οἱ δὲ τοῦ λίθου κλῆροι προελθόντες, ἔδωκαν Ἄργος Τημένῳ, Σπάρτην τοῖς Ἀριστοδήμου παισί. Κρεσφόντης Μεσσηνίαν τέχνῃ λαβὼν, τύχῃ λαβεῖν ἔδοξεν.

na tertii esto. Paruerunt, ac sortes demiserunt. Illi quidem calculum album in urnam plenam aqua, Cresphontes vero glebam albam similem lapidi. Gleba igitur statim liquefiebat. Lapidis vero sortes prodeuntes, dederunt Argos Temeno, Spartam Aristodemi filiis. Cresphontes dolo sortitus, Messenam per fortunam accepisse visus est.

[CAP. VII.]

Κύψελος.

¶ [1] Κύψελος Ἀρκαδίας ἦρχεν. Ἡρακλείδαι στρατεύουσιν ἐπ' Ἀρκάδας· χρησμὸς γὰρ, [2] ξένια παρ'

Cypselus.

¶ Cypselus Arcadiæ imperabat. Heraclidæ faciunt expeditionem contra Arcadas. Oraculum

Ἀρ-

2 Οἱ μὲν ἐκ λίθου λευκῆς] Aliter Pausanias, quem vide. *Casaubonus.*

3 Κρεσφόντης Μεσσήνην τέχνῃ λαβὼν τύχῃ λαβεῖν ἔδοξεν] Codices Interpretis τέχνῃ λαχὼν habuerunt. Malim vero, si mei judicii res sit, τέχνῃ λαβὼν, τύχῃ λαχεῖν ἔδοξεν. *Idem.*

4 Αὐτίκα ἐτήκετο] (autabr. ἐτέτηκετο. Pausanias in eadem historia: κατέτηκετο.

Cap. VII. 1 Κύψελος Ἀρκαδίας ἦρχεν] Ita semper in meo codice scriptum fuit. sed Κύψελος unico λ Pausaniæ & aliis hic dicitur. *Casaubonus.*

Κύψελος] Vnico λ cum Cantabr. Vulgata λ geminat. Sed uti reseripsi, legitur lib. v. 31. Ita quoque pro Μύσκελος, Μύσκελος in Ovidio lib. xv. Metam. restituit CL. Heinsius:

Nam fuit Argolico generatus Alemone quidam
Myscelus, illius Dis acceptissimus ævi.

ubi consule Notas.

2 Ξένια παρ' Ἀρκ.] Ita rescripsi pro vulgato ξενίαν, adsentiente Casaubono, & Interprete. paullo post lego ἐ ὀπὶ ξένια τοῦ Ἡρ. ἐκάλ, (ut & apud Xenophontem legitur in margine lib. vi. Ἑλλην. ἔτι γὰρ ὀπὶ ξένια ἐκπρυκα ἐκάλουν.) *ad dona hospitalia accipienda invitabat.* Oraculo enim moniti erant Heraclidæ ne dona hospitalia

prodierat, caverent ne, donis hospitalibus acceptis ab Arcadibus, fœdus icerent. Cypselus æstatis tempore mandavit agricolis, ut fructibus demessis, & ad viam positis, discederent. Milites Heraclidarum libenter fructus accipiebant, iisque utebantur. Cypselus obviam prodiens ad hospitium Heraclidas vocabat. Illis vero recordatione vaticinii honorem recusantibus: Atqui, inquit, prior vester exercitus à nobis pro xeniis fructus habet. Ita sapientia Cypseli effectum est, ut Heraclidæ fœdus cum Arcadibus facerent.

Ἀρκάδων [3] εἰ λάβοιεν, ἀπένδεος. Κύψελος ὥρᾳ θέρους προσέταξε τοῖς γεωργοῖς τὴν ὀπώραν ἀφελόντας, [4] καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν πιθέντας ἀναχωρεῖν. [5] οἱ στρατιῶται τῶν Ἡρακλειδῶν ἄσμενοι τὰς ὀπώρας ἐχρήσαντο. Κύψελος ἀπαντήσας [6] ὅπι ξένια τοὺς Ἡρακλείδας ἐκάλει. τῶν δὲ, μνήμη τοῦ μαντείου, τὴν πιθανὴν ἀπωθουμένων· καὶ μὴν, ἔφη, φθάνουσι ὑμῶν ἡ στρατιὰ, ξένια παρ' ἡμῶν τὴν ὀπώραν [7] ἔχεν. ὅτως ἄρα Ἡρακλείδαις τῇ τοῦ Κυψέλου σοφίᾳ, πρὸς Ἀρκάδας ἐπείσαντο.

[CAP.

spitalia ab Arcadibus acciperent, quare Cypselus eos ad ea invitabat, illi contra sibi ab iis cavebant, & intellecto exercitum jam illa accepisse, fœdus cum iis percutiebant.

3 Εἰ λάβοιεν] Cantabr. in margine scriptum habebat: *forte ἐν*.

4 Ἀφελόντας, καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν πιθέντας] Uterque Codex: ἀφελόντας, πιθέντας πρὸς τὴν ὁδόν. quomodo etiam commode legi potest.

5 Οἱ στρατιῶται τῶν Ἡρακλειδῶν ἄσμενοι τὰ ὀπώρας ἐχρήσαντο] Vocem ἄσμενοι cum MSS. & Interprete supplevimus.

6 Ἐπὶ ξενίᾳ τοὺς Ἡρακλείδας ἐκάλει] Malim ὅπι ξενίαν: nam ὅπι ξενίαν καλεῖν potius dici solet. Erunt qui malint ὅπι ξενία. ut apud Xenoph. Ἑλλην. lib. sexto, ἔτι γὰρ ὅπι ξενία τὴν νίκην ἐδέξαντο. Mihi vero differre longe significatione videntur voces ξένια & ξενία. Itaque in eo Xenophontis loco ac similibus legi malim ὅπι ξενίαν aut ὅπι ξενία. Suspicor etiam paulo ante legendum ξένια παρ' Ἀρκάδων εἰ λάβοιεν, ut in fine recte legitur. *Casaubonus.*

7 Ἔχεν] Cantabr. ἔχειν. Pro ξένια Casaubonus hoc loco in margine Vulgatæ notaverat ξενία. sed bene se habet locus.

[CAP. VIII.]

Ἄλνης.

¶ [1] Ἄλνης βασιλεὺς Ἀρκάδων, Τεγέαν πρεσβύντων Λακεδαιμονίων, ὅσοι μὲν ἐν ἀκμῇ καὶ κορυφῆς ἔπεμψε τοῦ πολεμίων, νυκτὶ μέσῃ κελεύσας ἐπιθέσθαι. ὅσοι δὲ γέροντες καὶ παῖδες, τούτους κελεύσαι τοῦ τῆς πόλεως τοῦ ἴσου ὥραν φυλάξαι τοῦς, πῦρ ἀναναῦσαι μέγιστον. [2] οἱ πολέμιοι τοῦς τοῦ πυρὸς ὄψιν ἐκπλαγέντες [3] ἐς τοῦτο ἀπεσκόπουν. οἱ δὲ καὶ κορυφῆς [4] ἐμπεσόντες, τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειραν· πολλοὺς δὲ ζωγρήσαντες, ἔδησαν. καὶ τὸ λόγιον ἐπλήρωσε·

Δώσω

Helnes.

¶ Helnes Arcadum rex, vastantibus Tegeam Lacedæmoniis, quotquot vigentem ac floridam ætatem haberent, supra caput hostium misit, præcipiens ut media nocte in eos impetum facerent. Quotquot vero ætate provecti, aut nondum adulti essent, eos jussit eodem tempore ante civitatem ignem quam maximum incendere. Hostes ad visum ignem obstupefacti, in eum oculos conjiciebant. Qui vero in cacumine erant, obruentes inopinatos, plurimos ex iis morte affecerunt, multos etiam captos in vincula conjecerunt. Et oraculum finem habuit:

1 Ἄλνης] Codex uterque Ἔλνης, & sic quoque Interpres. Sed nullus neque Ἔλνης, neque Ἄλνης in Arcadum regum catalogo, quem diligenter exhibet Pausanias, occurrit. Legendum forte: Ἀλεός. Hic inter Arcadiæ reges Pausaniæ recensetur in Arcadicis: Μετὰ δὲ Αἴπυτον ἦρξεν Ἀλεὸς ἡ ἀρχή. & mox: Ἀλεὸς δὲ τεῖτον (γένος ἀπὸ Ἀρκάδος) ὁ Ἀφείδαντος. Ἀλεὸς δὲ τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἀλέᾳ τὸ ἱερὸν ἀνεδήμησεν ἐν Τεγέᾳ τὸ ἀρχαῖον, καὶ αὐτὰ κατεσκεύασεν αὐτόθι ἱ βασιλεῖα. & quæ sequuntur de eo memoratu digna.

2 Οἱ πολέμιοι] Absque adversativa cum MSS. & Interprete.

3 Ἐς τοῦτο ἀπεσκόπουν] Cum MSS. nisi quod Cantabr. ἐν τούτῳ. Vulgata, ἐκόπουν.

4 Ἐμπεσόντες] Florent. ἐκπεσόντες. sed Vulgata recte. Eustathius ad Iliad. Φ. Ἔστι δὲ ὅτε, καὶ οἱ νικῶντες ἐμπίπτειν λέγονται, ἤγουν βιαίως ἐπικεῖσθαι.

5 Πολ-

Dabo tibi Tegeam multistrepis saltationibus aptam.

Δώσω τοι Τεγέαν [5] πολυκρότοις ὀρχήσασθαι.

[CAP. IX.

Temenus.

¶ Temenus cum cæteris Heraclidis Rheium capere volens, misit Locros transfugas, qui Peloponnesiis nunciarent, illos in Naupacto clam naves habere, & præ se ferre quidem navigationem ad Rheium, verum expeditionem eos in Isthmum suscepisse. Credentes id Peloponnesii, ad Isthmum copias traduxerunt. Temenus nullo negocio cum suis Rheium occupavit.

Τήμενος.

¶ Τήμενος μὲν τῶν ἄλλων Ἡρακλειδῶν εἰς τὸ [1] Ῥεῖον περαιοῦσθαι βουλόμενος, ἔπεμψε Λοκροὺς αὐτομόλους, Πελοποννησίοις ἀγγέλλοντας, ὅτι ναυλοχοῦσιν ἐν Ναυπάκτῳ, τὸ δοκεῖν ὅλῳ τὸ Ῥεῖον πλεύσειν. ὁρμὴ δὲ ἐστιν αὐτοῖς χωρεῖν [2] ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. πιστεύσαντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν, οἱ μὲν ἀμφὶ Τήμενον [3] μεθ' ἡσυχίας τὸ Ῥεῖον κατέχον.

[CAP.

5 Πολυκρότοις] Ita reposuimus pro vulgato, πολυκρόπν. Integrum oraculum extat apud Herodotum lib. 1. cap. 66. quod male interpretati Lacedæmonii, illato Tegeatibus bello, superati sunt. Illius oraculi hæc sunt verba:

Ἀρκαδίω μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὐ τοι δώσω.
Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἱ σ' ἀποκωλύσουσιν. ἐγὼ δέ τοι οὐ μεγαίρεω.
Δώσω τοι Τεγέαν πολυκρότοις ὀρχήσασθαι,
Καὶ καλὸν πέδιον σχοίνῳ διαμετρήσασθαι.

Cap. IX. 1 Ῥεῖον] Cantabr. Ῥεῖον, & sic quoque Interpres; sed Ῥεῖον & Ἀντίρριον notissima.

2 Οἱ δ' ἀμφὶ Τήμενον] Ante hæc verba desiderantur ista aut similia, οἱ Πελοποννήσιοι πιστεύσαντες ἀπῆγον τὸ στράτευμα ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. Casaubonus.

Ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. πιστεύσαντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. οἱ μὲν ἀμφὶ Τήμενον] Ita locum hunc ex MSS. supplevimus, cum quibus consentit Interpres. In Vulgata intermedia, πιστεύσαντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν, desiderabantur, & pro οἱ μὲν, οἱ δὲ legebatur.

3 Μεθ' ἡσυχίας] Cantabr. μετὰ ἡσυχίας.

Digitized by Google

[CAP. X.]

Προκλῆς.

¶ Προκλῆς καὶ Τήμενος Ἡρακλεῖδαι Εὐρυσθείδαις, κατέχουσι τὴν Σπάρτην, ἐπολέμουν. Ἡρακλεῖδαι μὲν δὴ [1] ἔθυον τῇ Ἀθηνᾷ τὰ ὀρείων ὑπερβατήρια· Εὐρυσθεῖδαι δὲ ἄφνω εἰς μάχην προσέπιπτον. ὁ μὲν [2] ἠρέθισον Ἡρακλεῖδαι· ἀλλὰ τοὺς αὐλητὰς ὡς εἶχον ἡγεῖσθαι κελεύουσιν. οἱ μὲν τοῖς αὐλοῖς ἐμπνέοντες ἡγοῦντο· οἱ δὲ ὁπλῖται πρὸς τὸ μέλος καὶ τὸν ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρρηκτοι τὴν τάξιν ἐγένοντο, καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησαν. ἡ πεῖρα ἐδίδαξε τοὺς Λακώνας τὸν αὐλὸν ἔχειν ἀεὶ χρατηγὸν ἐν ταῖς μάχαις. αὐλὸς ἡγεῖται Λακώνων ἐς πόλεμον ἰόντων, καὶ τὸ ἐμβατή-

Procles.

¶ Procles & Temenus Heraclidæ, adversus Eurysthidas Spartam tenentes bellum gerebant. Heraclidæ rem divinam fecerunt Palladi, montium Hyperbateria offerentes. Eurysthidæ repente in eos irruere, & manum conserere. At Heraclidæ nihil turbari, sed tibicines ut omni studio præirent jubere. Quibus præcedentibus, ac tibias inflantibus, armati ad cantum & numerum sequentes, irruptos ordines servare, & hostes vincere. Experientia docuit Lacedæmonios, tibiam habere vim & irritamentum in pugnis. Quare Lacedæmonios in pugnam euntes tibia præcedit, & prælium facien-

1 Ἔθυον τῇ Ἀθηνᾷ τὰ ὀρείων ὑπερβατήρια] Græci duces paullo qui essent religiosiores, copias educturi vota pro salute exercitus nuncupabant, ac diis sacra faciebant: id appellabant θύειν τὰ ἐξιτήρια. Latini, *propter viam sacrificare.* vel θύειν τὰ διαβατήρια, cum occurrebat fluvius trajiciendus: ὑπερβατήρια vero cum in montana loca futura erat expeditio. Illa vero verba πρὸς ὀρείων, aut potius ὀρίων, mendum mihi subolent. Suspecta etiam mihi est vox ἤρισον quæ sequitur: cujus loco nescio an ἴδεισον legerit in suis codd. Interpres. *Casaubonus.*

2 Ἠρίθισον] Cum MSS. pro vulgato, ἤρισον.

3 Εὐτ-

tibus accinit. Ego scio, Deum oraculo Lacedæmoniis victoriam prodidisse, simulac cum tibicinibus bella gererent. Neque pugna Leuctrica ad tibicines pertinens oraculum confutat. In Leuctris enim non præeuntibus tibicinibus, Lacones cum Thebanis pugnam inibant, quibus patrium erat fistulatoriam artem exercere. Itaque colligi manifesto ex oraculo Dei potuit, penes Thebanos victoriam futuram Lacedæmoniorum, qui sine tibia pugnam capesserent.

βατήρεον αὐλὸς ἐνδίδωσιν τοῖς μαχομένοις. οἶδα ἐγὼ καὶ τὸν θεὸν ἀνελόντα νίκλιν Λάκωσιν, [3] οὔτ' ἂν πολεμῶσι μετ' αὐλητῶν· καὶ μὴ πρὸς αὐλητὰς τὸ λόγιον ἤλεγξεν ἐν Λεύκτροις ἡ μάχη. [4] ἐν γὰρ δὴ Λεύκτροις αὐλητῶν ἄχ ἡγεμένων οἱ Λάκωνες παρετάξαντο πρὸς Θηβαίους, οἷς πάτριον ἀσκεῖν αὐληλικλίν· ὅς τε δῆλον ἐκ τοῦ ὁ θεὸς προαγορεύσας ὅτι νικήσουσι ποτὲ Θηβαῖοι Λάκωνας αὐλῷ μὴ [5] σραπηγεμένους.

[CAP. XI.]

Acues.

¶ Acues Lacedæmoniis Tegeam per proditionem noctu occupantibus, suis militibus signum

Ἀκύης.

¶ [1] Ἀκύης, Λακεδαιμονίων Τεγέαν προδοσίᾳ [2] νύκτωρ καταβαλλομένων, τοῖς

3 Οὔτ' ἂν πολεμῶσι] Lege mihi ita hunc locum, οὔτ' ἂν πολεμῶσι μετὰ αὐλητῶν, καὶ μὴ πρὸς αὐλητὰς τὸ λόγ. hoc est, *donec cum tibicinibus, nec contra tibicines pugnarent. Fidem oraculi arguit pugna Leuctrica.* Sequentia, ita legendum esse manifestissime arguunt. *Casaubonus.*

4 Ἐν γὰρ δὴ Λεύκτροις] Sic Codex uterque. Vulgata absque δή.

5 Σραπηγεμένους] Cantabr. σρατευόμενος. cui supra additum σραπηγεμένος.

Cap. XI. 1 Ἀκύης] Ita rescripsi cum Florent. & Interprete, tum quia sic in Indice, in quo & MSS. & Interpres, & Vulgata consentiunt. Prius legebatur, περὶ Λακεδαιμονίων. Eandem quoque vocem reposui ante Λακεδαιμονίων, cum Interprete.

2 Νύκτωρ καταβαλλομένων] Scribe καταλαβομένων, vel καταλαμβανομένων. *Casaubonus.*

3 Ἀγνοῶν-

τοῖς ἰδίοις ὁπλίταις ἔδωκε σύνθημα, κτείνειν τοὺς τὸ σύνθημα ἐρωτῶντας· οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες, οὐκ ἐπηρώτων. οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, ὡς ἐν νυκτὶ [3] ἀγνοοῦντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶντες, ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων ἀνῃρέθησαν.

dedit, ut interficerent eos qui tesseram requirerent. Arcades igitur non rogabant. Spartiatæ vero tanquam noctu suos non agnoscentes, & idcirco quærentes signum, ab Arcadibus interfecti sunt.

[CAP. XII.]

Θεσσαλός.

¶ Θεσσαλὸς [1] Βοιωτῶν, τῶν Ἄρνην οἰκούντων, Θεσσαλοῖς πολεμοῦντων [2] τέχνῃ ἐκράτησεν ἄνευ μάχης. νύκτα δὲ φυλάξας ἀπέλυσον, καὶ σκοτεινὴν, ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας διασπαρέντας ἀνὰ τὸ πεδίον ἄλλον ἀλλαχοῦ καὶ καρυφὰς τῶν ὀρέων δᾷδας καὶ [3] λύχνους ἀνάπτειν, καὶ μετεωρίζειν, καὶ πάλιν αὖ [4] κα-

Thessalus.

¶ Thessalus Bœotos, qui Arnam incolunt, cum Thessalis bellum gerentes, arte superavit absque pugna. Observans enim noctem expertem lunæ, & tenebrosam, mandavit militibus, ut dispersi per campum, alius alibi in montium fastigiis faces & tædas incenderent, atque sublimes ferrent, rursusque deprimerent. Bœoti con-

ϑai-

3 Ἀγνοοῦντες] Cantabr. ἀνοοῦντες.

Cap. XII. 1 Βοιωτῶν τῶν Ἄρνην οἰκούντων] Cantabr. τῶν Ἄρνην οἰκ.

2 Τέχνῃ ἐκράτησεν μάχης] Lege τέχνῃ ἐκράτησ' ἄνευ μάχης. *Casaubonus.*

Τέχνῃ ἐκράτησεν ἄνευ μάχης] Vocem ἄνευ cum MSS. Interprete & Casaubono inserui.

3 Λύχνους] Florent. λυχνίχους. quod probo: est enim λυχνοῦχος idem quod fax. Hesychius: Λυχνοῦχος, ὁ φανὸς, λαμπτήρ. οἱ δὲ, ὃν λύχνον ὀχοῦσι. Suidas: Λυχνοῦχος. φανὸς, λαμπτήρ. Eustathius ad Odyss. H. Εὕρηται δὲ καὶ λυχνοῦχος καὶ λαμπάδιον ὁ φανός. Ἀλλέξις γοῦν φησιν, ὁ πεζὸς δὶς ὀρθὸν μετὰ λυχνούχου ἀφεστηκεῖν τοῦ τυπτόν, ἐν τε κνδιμῶν τῷ δακτύλων. Suetonius in Cæsare cap. 37. *Adscendit Capitolium ad lumina, quadraginta elephantu dextra atque sinistra lychnuchos gestantibus.* Ad quem locum consule Notas.

4 Καθαιρεῖν] Cantabr. καθαίρεν.

1 Βοιω-

spectro igne, quasi fulmine circumdati, in metum ac terrorem inciderunt, & ad supplicandum Thessalis, & de pace rogandum se convertebant.

θαυμάτων. οἱ Βοιωτοὶ τῷ ὄψει καὶ πυρὸς, ὥσπερ αἰφνιδίας κυκλωμένας, ἰδόντες ἐδεδίξαντο, καὶ πρὸς ἱκεσίαν τῶν Θεσσαλῶν ἐτράποντο.

[CAP. XIII.]

Menelaus.

¶ Menelaus reversus ab Ægypto, ducens Helenam, ad Rhodum appulit. Cum autem Tlepolemus ad Trojam occubuisset, uxor Philoxo versans in luctu ac squalore, postquam nuncium est allatum, Menelaum cum Helena venire, mariti vicem ulciscì volens, cum Rhodiis universis, viris & mulieribus, ferentibus ignem ac lapides, ad naves impetum fecit. Menelaus cum ob

Μενέλαος.

¶ [1] Μενέλαος ἐπανιὼν ἀπ' Αἰγύπτου, τὴν Ἑλένην ἄγων Ῥόδῳ προσέσχε. [2] Τληπολέμου δὲ ἐν Τροίᾳ τεθνηκότος γυνὴ φιλιξὼ πενθοῦσα, ἐπειδή τις ἤγγειλε [3] Μενέλαον [4] μετὰ τῆς Ἑλένης ἥκειν, τιμωρήσειν τῷ ἀνδρὶ βουλομένη, μετὰ Ῥοδίων ἁπάντων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν [5] αἰρομένων πῦρ καὶ λίθους ἐπὶ τὰς ναῦς κατέδραμε. Μενέλαος δὲ πνεύματος ἀνα-

χθήναι

1 Μενέλαος ἐπανιὼν] Voces duas, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, cum MSS. & Interprete delevimus.

2 Τληπολέμου δὲ ἐν Τροίᾳ τεθνηκότος γυνὴ Φιλιξώ] Lego Φιλοζώη, ut fere Interpres, qui habet *Philoxo*. Nam ita appellabatur uxor Tlepolemi. Id nos docet commentator Lycophronis, qui de generosa illa & mariti amante heroina memoria hæc tradit quæ placet adscribere: ἐν δὲ Πινδάρου ἱστορίαις εὕρον, ὅτι οἱ περὶ Τληπολέμου ἀπεστάλησαν εἰς Ῥόδον ἐξ αὐτῶν πατρίδα. καὶ ἡ γυνὴ Τληπολέμου Φιλοζώη μεγάλας ἐδάκρυσαν, αἰχμὰς δὲ τοῖς ἑαυτῆς ἀνδρὶ ἔθετο· καὶ παῖδες ἐκαινίζοντο, καὶ οἱ νικῶντες λίθοις φύλλοις ἐστέφοντο. *Casaubonus.*

Φιλιξώ] MSS. Φιλοξώ. Et sic quoque Interpres.

3 Μενέλαον] Cantabr. Μενέλαον. & sic bis infra.

4 Μετὰ τῆς Ἑλένης] Cum Cantabr. Vulgata sine articulo.

5 Αἰρομένων πῦρ] Cantabr. αἰρομένων πύρ.

6 Οἱ

χθῆναι κωλυόμενος, τὴν μὲν Ἑλένην εἰς κοίλην ναῦν κατέκρυψε, τὴν δὲ κόσμον αὐτῆς καὶ τὸ διάδημα θεραπαίνῃ τῇ μάλιστα καλλίστῃ περιέθηκεν. [6] οἱ δὲ μάλιστα πιστεύσαντες Ἑλένην εἶναι, πῦρ καὶ λίθους ἐπὶ [7] τὴν θεράπαιναν [8] ἔπεμπον, καὶ ὡς ἱκανὴν δίκην ἐπὶ τῷ Τληπολέμῳ λαβόντες τὴν Ἑλένης θάνατον, [9] ἀνεχώρησαν. Μενέλαος δὲ τὴν Ἑλένην ἔχων ἀπέπλευσεν.

ventorum, asperitatem solvere non posset, Helenen in cavam navem abscondit. Ornamentis vero ejus & diademate famulam omnium formosissimam amicivit. At illi plane credentes Helenam esse, lapidibus & igni in famulam conjecto, quasi satis magno supplicio ob Tlepolemi mortem sumpto, si interfecissent Helenam discesserunt. At Menelaus cum Helena abnavigavit.

[CAP. XIV.]

Κλεομένης.

¶ Κλεομένης Λακεδαιμονίων βασιλεὺς Ἀργείοις ἐπολέμει καὶ ἀντεστρατοπέδευεν. Καὶ τοῖς Ἀργείοις ἀκριβὴς φυλακὴ τῶν δρωμένων τοῖς πολεμίοις. [1] καὶ πάντα ὅσα Κλεομένης βούλοιτο, ὑπὸ κήρυκος ἐσήμαινε τῇ στρα-

Cleomenes.

¶ Cleomenes Lacedæmoniorum rex, Argivis bellum inferebat, & exadvorsum castra locabat. Argivi attente observabant, ac speculabantur, quid rerum hostes gererent. Nam omnia quæ vellet, per præconem exercitui Cleome-

τιᾷ

6 Οἱ δὲ μάλιστα πιστεύσαντες] Vocem μάλιστα cum MSS. & Interprete inserui.

7 Ἔπεμπον] Omittit Florent. Cantabr. pro eo, ἀφῆκεν. Eleganter posset abesse.

8 Τὴν θεράπαιναν] κ. ἡ θέας. *Casaub.*

9 Ἀνεχώρησαν] Pro ἀπεχώρησαν, cum MSS.

Cap. XIV. 1 Καὶ πάντα ὅσα] Malim, καὶ ἐπεὶ πάντα Interpres καὶ γάρ. Vide Herodotum Musa sexta. Scribendum etiam ἀντιπεξήεσαν. *Casaubonus.*

2 Καὶ

nes significabat, atque illi similia facere semper studebant. His se armantibus, contra se armabant: exeuntibus, contra exibant: requiescentibus, se quieti dederunt. Cleomenes tacite & clam præceptum dederat, ut cum prandium ediceret præco, arma sumerent. Illo igitur proclamante, Argivi ad prandendum se conferebant. At Cleomenes educens armatos, sine negocio nudos & inermes Argivos trucidabat.

πᾶς. [2] καὶ αὐτοὶ τὰ ἴσα δρᾶν ἐπαιδεύοντο. ἐπαιζομένων, ἀνθωπλίζοντο. ἐξιόντων, [3] ἀντεξίεσαν· ἀναπαυομένων, [4] ἀνεπαύοντο. [5] Κλεομένης λάθρα. [6] παρήγγελμα ἔδωκεν, ὅταν ἀριστοποιεῖσθαι κηρύττῃ, ὁπλίσασθαι. ὁ μὲν ἐκήρυττεν· οἱ δὲ Ἀργεῖοι πρὸς ἄριστον ἐτράπησαν. Κλεομένης δὲ ὁπλισμένους ἐπαγαγὼν [7] εὐμαρῶς ἀόπλους καὶ γυμνοὺς τοὺς Ἀργείους ἀπέκτεινεν.

[CAP. XV.]

Polydorus.

¶ Polydorus Lacedæmoniis adversus Messenios viginti annos bellum gerentibus, simultatem erga Theopompum ab altera familia

Πολύδωρος.

¶ Πολύδωρος, Λακεδαιμονίων [1] Μεσσηνίοις πολεμούντων εἴκοσιν ἔτεσι, πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ἑτέρας οἰκίας βασιλέα Θεόπομπον διαφορὰν [2] ὑπεκρίνατο· καὶ αὐτο-

2 Καὶ αὐτοὶ τὰ ἴσα δρᾶν ἐπαιδεύοντο] Flor. καὶ αὐτὸς τὰ ἴσα δρᾶν ἐπαιδεύετο.

3 Ἀντεξίεσαν] Nihil videtur mutandum: ab ἵημι enim est ἴεσαν, quod Hesychio, ἐπορεύθησαν. & inde compositum. Sic III. 9. 36. διεξίεσαν. & alibi.

4 Ἀντεναπαύοντο] Cum Florent. pro vulgato, ἀντεναπαύοντο, quod typorum videtur erratum. Cantabr. ἀντωναπαύοντο.

5 Κλεομένης λάθρα] Ita lego cum MSS. & interprete. Vulgata: λάθρα παρέδωκεν.

6 Εὐμαρῶς] Cantabr. εὐμαλ'. Eleganter.

Cap. XV. 1 Μεσσηνίοις] Cantabr. Μεσηνίοις.

2 Ὑπεκρίνατο] Cum MSS. pro ὑπεκρίνατο.

αὐτόμολον ἔπεμψεν ἀγγέλλοντα, ὅτι στασιάζουσι δὴ καὶ καταλείψουσιν ἀλλήλους. Μεσσήνιοι παρεφυλάττοντο. Θεόπομπος μὲν ἀνέζευξε, καὶ ὑπὸ μακρὰν ἀπέκρυψε τὴν στρατιὰν εἰς ἀναχώρησιν. ταῦτα ὁρῶντες οἱ Μεσσήνιοι καταφρονοῦσι μόνου τοῦ Πολυδώρου καὶ παρευθὺ τῆς πόλεως προελθόντες, εἰς μάχην ἐτράποντο. 3 Θεόπομπος τῶν σκοπῶν σημαινόντων ἐξ ἀφανοῦς περιελθὼν, τό τε ἄστυ ἔρημον εἷλε, καὶ κατόπιν ἐμβάλλουσι τοῖς Μεσσηνίοις, οἱ πρὸς Πολύδωρον καὶ πρόσωπον. ἀμφίβολοι γοῦν οἱ Μεσσήνιοι καὶ κρατοῦνται ἑάλωσαν.

regem simulavit: & transfugam misit, qui Messeniis nunciaret, eos inimicitias exercere, atque a sese mutuo defecturos. Messeniis eam rem observantibus, Theopompus castra movebat, & non procul inde copias occultavit, ut reverteretur. Hæc videntes Messenii, Polydorum spernunt: atque confertim egredientes ex urbe prælium inierunt. Theopompus signum edentibus speculatoribus, ex insidiis circumducens, urbem inanem ac vacuam cepit, & a tergo Messenios aggreditur, Polydorus vero a fronte ancipites. Sic Messenii vi capti sunt.

[CAP. XVI.]

Λυκοῦργος.

¶ Λυκοῦργος, Λακεδαιμονίοις θειοτέρῳ φόβῳ κατηνάγκασεν ὑπακοῦσαι τοῖς νόμοις. εἴ τινα νόμον ἐξ-

Lycurgus.

¶ Lycurgus divino quodam metu Lacedæmonios coëgit, ut suis legibus obtemperarent.

εῦρε,

3 Θεόπομπος ἐξ ἀφανοῦς περιελθὼν] Interpres habet amplius illa verba, *signum edentibus speculatoribus.* σημεῖον ἐκφαίνοντων τῶν σκοπῶν. *Casaubonus.*

Θεόπομπος τῶν σκοπῶν σημαινόντων ἐξ ἀφανοῦς περιελθὼν.] Sic supplevi hunc locum cum MSS & Interprete. In Vulgata, τῶν σκοπῶν σημαινόντων aberant.

Si quam legem excogitasset, ea Delphos perlata, consulebat oraculum, an esset utilis. Sacerdos vero pecuniis corrupta, semper utilem esse respondebat. Lacones metu Dei, legibus tanquam oraculis obedientiam præstiterunt.

2 Lycurgus tulit legem adversus eosdem, o Lacones, ne crebro bellum geratis, ne bellandi peritiam usumque hostes doceatis.

3 Lycurgus legem scripsit Laconibus, Hostes fugientes nolite trucidare, ne potius ducant manere, quam fugere.

ὅρε, κομίσας εἰς Δέλφους ἠρώτα τὸν θεὸν [1] εἰ συμφέροι· ἡ ὁ προφῆτης χρήμασι πεπεισμένη ἀεὶ συμφέρειν [2] ἔχρα. [3] οἱ Λάκωνες ὁ φόβῳ τοῦ θεοῦ, τοῖς νόμοις ὡς χρησμοῖς ὑπήκουον.

Λυκοῦργος παρήγγειλεν, ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς, ὦ Λάκωνες μὴ στρατεύητε πολλάκις, ἵνα μὴ πολεμεῖν τοὺς ἑαυτοῦς [4] διδάσκητε.

Λυκοῦργος προσέταττε τοῖς Λάκωσι, τοὺς πολεμίους φεύγοντας μὴ φονεύετε, ἵνα μὴ τοῦ φεύγειν ἡγοῖντο τὸ μένειν λυσιτελέστερον.

[CAP. XVII.]

Tyrtæus.

¶ Tyrtæus Lacedæmoniis volentibus cum Messeniis signa conferre, cum statuissent aut

Τυρταῖος.

¶ Τυρταῖος Λακεδαιμονίων [1] μελλόντων παρατάττεσθαι Μεσσηνίοις, καὶ βουλευομένων νικᾶν, ἢ ἀπο-

1 Εἰ συμφέροι] Cum MSS. pro συμφέρῃ. Sic cap. 18. εἰ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀποθάνοι. & passim Auctor.

2 Ἔχρα] χρ. ἴχθρα Casaubonus.

Ἔχρα] Casaubonus in margine editionis suæ notarat ἴχθρα. ex MSS. sed Vulgata recte.

3 Οἱ Λάκωνες δέ] Cantabr. & Interpres absque δέ.

4 Διδάσκητε] Florent. διδάσκοιτε. & mox articulum ante φεύγειν omittit.

Cap. XVII. 1 Παρατάττεσθαι] χρ. παρατάξασθαι. Casaubonus.

Μελλόντων παρατάξασθαι Μεσσηνίοις] Cum utroque Codice & MSS. Casaubono pro vulgato, παρατάττεσθαι.

ἀποθανεῖν ἐν τῇ μάχῃ· ἵνα ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐν τῇ τῶν νεκρῶν ἀναιρέσει γνωρίζοιτο ἕκαστος, ἐπὶ πᾶς σκυπαλίδας τὄνομα γραψάντων, καὶ περὶ τῇ λαιᾷ χειρὶ φερόντων, βουλόμενος ἐκπλῆξαι τοὺς Μεσσηνίους τοῦτο μαθόντας, παρήγγειλε μὴ παρατηρεῖν τοὺς αὐτομολοῦντας Εἵλωτας. οἱ δὲ μηδενὸς παραφυλάττοντος, ἀνέδην αὐτομολήσαντες ἤγγειλαν τοῖς Μεσσηνίοις τὴν ἀπόνοιαν τῶν Λακωνικῶν. οἱ δὲ καταπλαγῆτες ἀσθενέστερον ἀγωνιζόμενοι, [2] τῶν νίκην ὐ πολὺ μακρῦ Λακεδαιμονίοις ἔδωκαν.

victoriam reportare, aut mortem in prælio obire: ut autem quilibet à suis in mortuorum sepultura agnosceretur, scytalis nomen inscribentibus, easque circa lævam ferentibus: volens, hac re patefacta, terrorem incutere Messeniis, mandavit, ut Hilotum transfugientium nulla ratio duceretur. & nemine observante, sensim transfugientes, Messeniis desperationem Laconicam nunciarunt. At illi perterriti, infirmiori robore pugnantes, victoriam non exiguam Lacedæmoniis dederunt.

[CAP. XVIII.]

[1] Κόδρος.

¶ Ἀθηναίοις, καὶ Πελοποννησίοις, πόλεμος ἦν. ὁ Θεὸς ἔχρησε νικᾶν Ἀθηναίους· εἰ ὁ βασιλεὺς αὐ-

Codrus.

¶ Athenienſibus bellum intercedebat cum Peloponneſiis. Oraculum victoriam Athenienſibus

2 Τῶν νίκην ὐ πολὺ μακρῦ] Florent. ὐ πολὺ μικρῦ, quomodo in ſuo etiam reperiſſe videtur Interpres, dum vertit: *non exignam victoriam.* Nota loquutio eſt πολὺ μικρῦ, ſubintelleꝛto χρόνῳ, verum, eo quo accepit ſenſu Interpres, repertum iri vix puto. Quare probo vulgatam, ὐ πολὺ μακρῦ, & verto, *brevi*, vel *cito.* Sic ſupra cap. 5. ἀπεμάχετο ἐπὶ μακρόν. & de loco infra VII. 6 10. οὐδὲν ἐπὶ μακρῦ τὸ εἴδωλα.

Cap. XVIII. 1 Κόδρος] Vulgata: περὶ Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων πολέμου. Cantabr. Ἀθηναῖοι β.

pronunciarat, si regi ipsorum a Peloponnesio mors afferretur. Codrus erat Athenienſium rex. Hostes cum resciviſſent oraculum, commune edictum propoſuerunt, ut in prælio omnes a Codro manus abstinerent. At ille (nam erat vespera) sarmentarii habitu progressus a fossa, ligna secabat. Venerant autem etiam Peloponnesii lignatum. Cum his Codrus pugnam incipit, ita ut extenta falce vulneribus eos afficeret. Illi superantes, falcibus eum confecerunt, atque cum gaudio discesserunt, quatenus

τῶν ὑποθάνοι πρὸς ἀνδρὸς Πελοποννησίου· Κόδρῳ τῷ Ἀθηναίων βασιλεῖ. [2] οἱ πολέμιοι τὸ λόγιον εἰδότες, κοινὸν αὐτοῖς τῷ πρᾶγμα ἐν ταῖς μάχαις ἀπέχεσθαι· Κόδρος ὁ δ', τῷ γὰρ ἑσπέρα, σχῆμα φρυγανιστῆρος λαβών, [3] ἐξ χάρακος προελθών, ἔπεμνε τὴν ὕλην. ἔτυχον δὲ καὶ Πελοποννήσιοι ἄνδρες καὶ φρυγανισμὸν ἥκοντες. ἀψιμαχεῖ τούτοις Κόδρος, ὡς τι καὶ τὸ [4] δρέπανον ἐπ' αὐτοὺς ἀνατεινάμενος ἔτρωσεν. οἱ δὲ φθάσαντες [5] κατακαίνουσιν αὐτὸν τοῖς δρεπάνοις· καὶ γανυμένοι ἀπηλλάγησαν, ὡς

2 Οἱ πολέμιοι τὸ λόγιον εἰδότες, κοινὸν αὐτοῖς τῷ πρᾶ] Putet aliquis mendum in hac sententia esse: non est tamen: sed est καινοπρεπεία, non invenustæ χῆμα, quo ejus ætatis sophistæ mirifice delectabantur. Passim enim in Æliani scriptis oppido quam elegantibus & eruditis id observabis. Sed nos unum aut alterum tantum exemplum proferemus. Sic igitur ille Ποικίλ. ἱστορ. libro secundo capite decimo tertio, ἀλλ' οἱ γε ξένοι ἐν τῷ καμαθήμενοι ἀγῶνι, θρῦς παρ' αὐτῶν ὑπαίσιοι τῶν. Historiæ animal. lib. VII. cap. 26. Αἱ δ' αἶγες ἐν ἀν αὐτὰς λάθοι τὸ ἥδη πρεσβυμένον. At libr. II. durius dictum à Polyæno in Epaminonda, commate XIII. οἱ δ' αὖ κατὰ μέσον πεδίον ὄντες. pro, τῷ δ' ὄντων. si quidem sanus est ille locus, quod equidem puto. Nam ita non raro hic auctor: ut in Iphicrate commate LIX. ubi ταῦτα μανύσαντες positum pro eo quod dixisset alius ταῦτα μλυυσάντων αὐτῶν. *Casaubonus.*

3 Τῷ χάρακος προελθών] Cum MSS. & Interprete, qui vertit: *progressus a fossa.* sed melius vertas: *progressus è castris.* Vulgata, πορευθείς.

4 Δρέπανον ἐπ' αὐτὸς ἀνατεινάμενος] Cum MSS. nisi quod Cantabr. ἀνατεινόμενος. Vulgata, ἐπανατεινάμενος.

5 Κατακαίνουσιν] Cum MSS. pro ἀνακαίνουσιν. Idem paullo post, καὶ ante ἐν omittunt.

[6] ὡς ἀνδραγάθημα δὴ πεποιηκότες, παιωνίσαντες. Ἀθηναῖοι, τί γὰρ οὐκ ἔμελλον, ἐν λογίῳ πεπληρωμένῳ, θυμῷ καὶ ῥώμῃ πολείονι πεσεῖσιν ἐς μάχην. καὶ πρὸ τοῦ μάχης κήρυκα πέμψαντες ᾔτησαν ἀναίρεσιν τῶν βασιλέως. [7] Πελοποννήσιοι μὲν οὖν σωέντες τὸ γεγονότος, ἔφυγον. Ἀθηναῖοι δὲ νικήσαντες [8] Κόδρῳ τιμὰς ἀνεῖσαντο τῶν ἡρώων, ὅτι περὶ τοὺς πολεμίους ἑκουσίῳ θανάτῳ κατεστρατήγησεν.

si strenuo facto facinore. At Athenienses clamore sublato (quid enim moram traherent impleto vaticinio) ira & robore majori in prælium procedunt: & ante pugnam misso præcone, corpus regis ad sepeliendum repetebant. Peloponnesii re cognita, in fugam versi sunt. Athenienses parta victoria, Codro decreverunt heroicos honores, quod hostes propria morte expugnasset.

[CAP. XIX.]

[1] Μέλανθος.

¶ Ἀθηναίων στρατηγὸς ἦν Μέλανθος, Βοιωτῶν Ξάνθος. [2] ἐπολέμουν Με-

Melanthus.

¶ Melanthus Athenienſium dux erat, Bœotorum Xanthus. Hi de Melænis bellum gere-

λαινῶν

6 Ὡς ἀνδραγάθημα δὴ πεποιηκότες, παιωνίσαντες] Diſtingue ſic, ὡς ἀνδρ. δὴ πεποιηκότες. παιωνίσαντες Ἀθηναῖοι τί γαρ, &c. Hiſtoriam hanc habes apud Ciceronem, Euſebium, Pauſaniam, Valer. Maximum, alios: ſed nuſquam fuſius aut elegantius quam apud Lycurgum κατὰ Λεωκράτους. *Caſaubonus.*

7 Πελοποννήσιοι μὲν οὖν] Cantabr. delet οὖν. quod neque Interpres agnoſcit.

8 Κόδρῳ τιμὰς ἀνεῖσαντο] κε. Κόδρῳ τιμὰς ἀνεῖσαντο. *Caſaubonus.*

Cap. XIX. 1 Μέλανθος] Vulgata: τοῦ Μελάνθου Ἀθηναίων στρατηγοῦ. Cantabr. Ἀθηναῖοι β. & in margine, κλεῶναι.

2 Μελαινῶν πόλεις] Scribe Κελαινῶν πόλεις, & mox, Κελαινοί. Suidas, Κελαινοί τόπος, μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν. Etſi ſcio in Etymologico magno Μελαίνλω illum locum appellari non *Celenas.* Eum vide Κυρσῶπις. Melanthi hoc ſtratagema refert etiam Frontinus lib. II. cap. 5. ſed loci non meminit, neque oraculi. Vide omnino ſcholiaſten Ariſtophanis

bant. Melænæ castellum erat finitimum Atticæ & Bœotiæ. Deus prodiderat Xantho,

Xanthe, fraude Melanthus obtinebit Melenas.

cui oraculo respondit eventus. Hi duces pugnam solitariam committunt de victoria. Et congredientibus Melanthus ajebat: Atqui injuriis ad hoc carmen A'χαρ. Hæc φαγεῖν ἀλλ' ἄντας δὲ ἀπατεῶνας. *Casaubonus.*

λαινῶν πέρι· Μελαιναὶ, χωρίον μεθόριον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. ὁ θεὸς ἔχρησε τῷ Ξάνθῳ,

3 Τάξιν ἀπάτῃ ὁ μέλας φόνον ἕξει Μελαίνας.

ἐν λογίῳ τὸ ἔργον, ἀποβαίνει τῇδε. οἱ στρατηγοὶ μονομαχοῦσι περὶ νίκης περὶ καὶ συνιόντων ὁ Μέλανθος ἔφη, καὶ μὴν ἀδικεῖς 4 δεύτερος.

E'πολίμων Μελαινῶν πέρι] Casaubonus auctoritate Scholiastis Aristophanis hic mutat, & scribit: Κελαινῶν. eumque sequutus Maussacus etiam vocem hanc corrigit in Harpocratione; sed minus feliciter, uti docet Lucas Holstenius in Notis ad Stephanum V. Μελαινεῖς. Eum consule. Prælium vero hoc non super *Melanis* sed *Oenoë* contigisse refert Conon apud Photium Narrat. xxxix. Item Proclus lib. 1. in Timæum Platonis: Τὰ Ἀπατούρια ἑορτὴν τῶν εἰς Διόνυσον θεῷ τῷ Μελάνθῳ, καὶ Ξάνθῳ τῷ Βοιωτῷ, μονομαχία, καὶ νίκη τῷ Μελάνθῳ δι' ἀπάτης, Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων ὑπὲρ Οἰνόης πολεμούντων. ubi male Θοινόης.

3 Τάξιν ἀπάτῃ ὁ μέλας φόνον ἕξει Μελαίνας] Ita prorsus scriptum erat in nostro codice. Verum θαύματα hæc sunt, non ῥήματα. nec meliores hac in parte codices quibus usus est Interpres. Lego,

Ξάνθον ἀπατήσας ὁ Μελάνθος ἕξει Κελαινάς. id est,

Decipies Xanthum, capiesque Melanthe Celenas.

Potes etiam legere ὁ μελάγχρως ἕξει Κελαινάς. Nam in quibusdam codicibus ὁ μέλας φόνον scriptum est, non φόνον. Sic obscurius idem Melanthus innuitur. Μελάνθος autem pro Μέλανθος, ut Ξάνθος pro Ξάνθος apud Aristoph. scholiasten, & alios, & diserte apud Etymologici auctorem Μελάνθος, non Μέλανθος. Scio de modulo vocis ἀπατήσας, quid objici possit: sed id me non moratur. *Casaubonus.*

Τάξιν ἀπάτῃ] MSS. Τάξιν ἀπάτην.

4 Δεύτερος ἰών] Ita reposui ex Florent. Cantabr. δεύτερον ἰόν. Vulgata: δεύτερον ἄχων. Ita ut editum nunc, Aristophanis quoque Scholiastes in eadem historia ad A'χαρ. Ἰφῆν δ' ἀδικεῖν αὐτὸν δεύτερον ἥκοντα. & totidem verbis Suidas, ut solet, in A'πατούρια. Idem Scholiastes ad Εἰρήνην· ὁ Μελάνθος δόλῳ ἀναιρεῖ τὸν Ξάνθον. φεύγοντα γὰρ αὐτὸν ἔφη. ἀδικεῖς, ὦ Ξάνθε, μόνος φύσας τὸν ἡνιόχον, καὶ δεύτερος ἀναχωρούμενος. Addunt illi vere apparuisse aliquem *Melantho* post *Xanthum*. Pausanias in Phocicis, contra ac omnes reliqui, non a *Melantho* sed *Andropompo Xanthum* cæsum refert, *Melanthi* scilicet patre: Αὐτοσίων ὁ ἀπολυθεὶς, ὅτι τῷ βασιλέα εἵλετο Δαμασίχθονα Ὀφέλτου τοῦ Πανίλεω. Τούτου δὲ ὑπὸ Δαμασίχθονος Πτολεμαῖος, τοῦ δὲ Ξάνθος, ὃν Ἀνδρόπομπος μονομαχήσαντα οἱ, δόλῳ, καὶ οὐ σὺν τῇ δικαίᾳ κλείῃ.

προς ἰὼν ὅπῃ τὴν μάχην. ὁ Ξάνθος ἐπεστράφη τὸ δόλιον ὀψόμενος, καὶ ἅμα τῷ Μελάνθῳ τῷ ξυστῷ διελαθεὶς, ἀνῃρέθη. Ἀθηναῖοι τῷ στρατηγήματι τὸν ἀπάτης νικήσαντες ἐτήσιον ἑορτὴν καταστήσαντο, [5] ἣν δὴ καλοῦσιν Ἀπατουρίαν.

riam facis, qui comitatus venias ad pugnam. Xanthus conversus, ut alterum respiceret, à Melantho confixus jaculo peremptus est. Athenienses stratagematis dolo victoriam adepti, annuum festum instituerunt, quam vocant Apaturiam, id est, deceptoriam.

[CAP. XX.]

[1] Σόλων.

¶ Ἀθηναῖοι, καὶ Μεγαρεῖς, ἐπολέμουν χρόνῳ μακρῷ, Σαλαμῖνος περί. ἡττώμενοι Ἀθηναῖοι, νόμον ἐκύρωσαν, [2] τῷ ἀγο-

Solon.

¶ Athenienses & Megarenses longo tempore bellum de Salamine gesserunt. Victi Athenienses, legem jusserunt: Qui suaserit navigandum esse

5 Ἣν γὰρ δὴ καλοῦσιν Ἀπατουρίαν] MSS. Ἀπατουρίαν. Sed Vulgata in hoc saltem recte; ceterum lego Ἀπατούρια numero plurium, quia sic solent auctores cum Græci, tum Latini. Herodotus lib. 1. cap. 147. Ἔστασι δὲ καὶ κατὰ τοῦτο Ἴωνες, ὅσοι περ Ἀθηναῖοι γεγόνασι, καὶ Ἀπατούρια ἄγουσι ἑορτήν. Scholiastes Aristophanis ad Ἀχαρν. ἐν ᾗ τῇ ἑορτῇ Ἀπατούρια καὶ Διονύσου μελαναίγιδος ἐδωμάσαντο. Pausanias in Arcadicis: Θεῶν δὲ τιμῶσιν Ἑρμῆν Φενεάτην μάλιστα, καὶ ἄγαλμα ἄγουσιν Ἑρμαῖον. Hesychius V. Οἰνιστήρια. ἃ δὲ ἀστυνόμοι ἐκαλοῦντο Οἰνιστήρια. Livius lib. 1. cap. 9. *Ludos ex industria parat Neptuno Equestri solennes, Consualia.* Ad quem locum consule V. CL. Joan. Fred. Gronovium, & ad lib. xxx. cap. 40. *Cerealia ludos dictator & magister equitum ex Senatusconsulto fecerunt.* De Ἀπατουρίοις vide Meursium & Petrum Castellanum, ubi & aliam hujus festi invenies etymologiam: unum locum adscribam, qui est ex Scholiaste Aristophanis loco jam adducto: οἱ δὲ φασιν ὅτι τοῦ πατέρου ὁμοῦ συνιόντες μετὰ τῶν παίδων ἑορτάζοιεν ὁ μὲν πατὴρ λέγοιτο τὴν ἑορτὴν, ὅποιον πρέπει λέγειν ἄλογον ἢ ὁμόγνιον, καὶ ἄκοινον ἢ ὁμόκοιτον, ἢ τοῦ καὶ ὁμοπατόρια ἀπατόρια.

Cap. XX. 1 Σόλων] Ita MSS. Vulgata: περὶ Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων πολεμικ. Rubrica Florent. Ἀθηναῖοι.

2 Τοῦ ἀγορεύσαντα πλεῖν ὅτι Σαλαμῖνος μάχη θέλει εἶναι ἴσον] Lego θέλει εἶναι ἴσον ... Prius enim fuit, θέλει εἶναι ἴσον ἢ ζημία. ex usitata formula. *Casaubonus.*

3 Δεῖ

ad pugnam Salaminensem, mortis reus esto. Solon nihil perterritus morte, legem abrogat, hoc pacto: simulat insaniam; & progressus in concionem, Elegeia cecinit. Elegeia vero erant Martia carmina. His Athenienses ad pugnam excitavit: qui Musis & Marte perciti, confestim portu solvebant, cantus & vociferationes juxta edentes, atque Megarenses vi ac robore superabant: & Salamis iterum Atheniensium ditionis facta est. Solon vero in summa admiratione habebatur, tum quod legem antiquasset furore, tum quod Musica bellum vicisset.

2 Cum Athenienſibus

ρούσαις πολεῖν ἐπὶ Σαλαμῖνος μάχῃ, θάνατος ἔσται. Σόλων τὸν θάνατον ὑποφοβηθεὶς, [3] λύει τὸν νόμον, λύει δὲ ὧδε. μανίαν ὑποκρινόμενος, καὶ [4] προελθὼν εἰς ἀγορὰν ἐλεγεῖα ᾖδεν. τὰ δὲ ἐλεγεῖα λεγόμενα Ἀρήϊα ἄσματα. τοὺς ἤγειρεν Ἀθηναίους ἐπὶ τὴν μάχην. [5] οἱ δὲ κάτοχοι ὄντες Μουσῶν, καὶ Ἄρεος, αὐλίκα ἀνήγοντο [6] ᾄδοντες ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες καὶ Μεγαρεῖς [7] κατὰ κράτος [8] ἐνίκων. καὶ πάλιν ἡ Σαλαμὶς Ἀθηναίων κτῆμα λέγεται. Σόλων δὲ μάλα ἐθαυμάζετο, καὶ τὸν νόμον λύσας τῇ μανίᾳ, καὶ τὸν πόλεμον νικήσας τῇ μουσικῇ.

[9] Ἡν πόλεμος Ἀθηναίοις καὶ Μεγαρεῦσι, Σαλαμῖ-

3 Λύει τὸν νόμον, λύει δὲ ὧδε] Cum MSS. Vulgata: λύει τὸν νόμον ὧδε. Sic cap. 30. 4. ὑπόπτησιν αὐτὸς ὁ Θεμιστοκλῆς. ὁ δὲ ὑπόπτου τὸν ἀπόπτης λέγουσιν.

4 Προελθὼν εἰς ἀγορὰν] Sic MSS Vulgata: φρενοβλαβὴς.

5 Οἱ δὲ κάτοχοι ὄντες Μουσῶν] Præpositionem cum MSS. insermi. Pro Ἄρεος Cantabr. Ἄρεως. & post αὐτίκα uterque Codex τε habet.

6 Ἄδοντες ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες, καὶ Μεγαρεῖς] Verba ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες ex MSS. supplevi, cum quibus consentit Interpres. Florent. tamen, ἀλαλάζοντες, & Cantabr. ἀλλαλάζοντες. Sed uti editum recte est: venit enim ab ἀλαλὰ, quod notum, & ita aliquoties apud Nostrum occurrit.

7 Κατὰ κράτος] MSS. ἀνὰ κράτος. Sed κῇ κράτος, familiare Auctori. Cum iisdem, Codd. Casauboni, & Interprete reposui ἐνίκων, pro ἐνίκησαν.

8 Ἐνίκησαν] κρ. ἐνίκων. Casaubon.

9 Ἡν πόλεμος Ἀθηναίοις] Justinus libr. 11. hoc stratagema Pisistrato

λαμῖνος πόλεμ· Σόλων ἔπλευσεν ἐπὶ Κολιάδος, ἔνθα αἱ γυναῖκες Δήμητρι ἑορτὴν ἔτελον. [10] ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ αὐτόμολον ἐκπέμπει Σόλων ἀγγελοῦντα Μεγαρεῦσιν, ὡς ἐπὶ Κολιάδος πλεύσοιτο, τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας αἱρήσοιτο χορεύσας, ἀλλὰ μὴ μέλλοιτο. Μεγαρεῖς τῇ ἀπάτῃ πείθονται. [11] οἱ μὲν δὴ ἐπέπλεον. [12] Σόλων δὲ, τὰς μὲν γυναῖκας ἀναχωρῆσαι κελεύει· μειράκια δὲ ἀληθείας ταῖς τῶν γυναικῶν ἐσθῆσι κεκοσμημένα, [13] στεφάνοις πεπυκασμένα χρυσοῖς ἐγχειριδίοις ὡπλισμένα, ὧδε τὸν νεῖον παίζειν καὶ χορεύειν ἔπαιζεν. οἱ δὲ Μεγαρεῖς τῇ ὄψει τῶν ἀληθείων, καὶ τῇ ἐσθῆτι τῶν γυναικῶν ἐξαπατώμενοι, τῶν

& Megarensibus de Salamine bellum esset, Solon navigavit versus Coliadem, ubi mulieres Cereris festum obibant. In ipso mari emittit Solon transfugam ad Megarenses, qui nunciaret, si in Coliadem navigaveritis, Athenienſium uxores capietis, choreas ducentes, modo non cunctemini. Megarenses dolo credunt, & eo naves dirigunt. Solon vero mulieres decedere jubet: atque adoleſcentes impuberes, muliebribus veſtimentis amictos, coronis ornatos, clandeſtinis enſibus armatos, ad littus ludere ac ſaltare juſſit. Megarenſes imberbium vultu, & veſtitu mulierum decepti, egredientes e navibus, capere tanquam νεῶν ἀποβάντες ἐπειρῶντο συλλαμ-

to tribuit, & rem paullo aliter refert. *Casaubonus.*

10 Ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ] Distinguendum, ἔνθα αἱ γυναῖκες Δήμητρι ἑορτὴν ἔτελον ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ Αὐτομ. *Idem.*

11 Οἱ μὲν δὴ ἐπέπλεον] ἐπέπλεον. *Idem.*

Ἐπέπλεον] Cum MSS. & Interprete, aſſentiente Caſaubono, pro vulgato, ἀπέπλεον.

12 Σόλων δὲ τὰς μὲν, &c.] Piſiſtrato hoc tribuit Juſtinus lib. 11. cap. 8. ſed utriuſque opera factum docet Plutarchus in Solone.

13 Στεφάνοις πεπυκασμένα] Cum Cantabr. pro vulgato, στεφάνοις πεπυκασμένα.

14 Τὸν

mulieres conabantur: qui strictis repente gladiis, pro mulieribus viri apparuerunt, hostes occiderunt, naves conscenderunt, & Salamine potiti sunt.

συλλαμβάνειν οἷα δὴ γυναῖκας. οἱ δὲ παρασάμενοι τὰ ἐγχειρίδια, μάλα δὴ ἀνὶ γυναικῶν ἄνδρες ἐφάνησαν, [14] τοὺς πολεμίους ἔκτειναν, τὰ νεῶν ἐπέβησαν, τὰ Σαλαμῖνος ἐκράτησαν.

[CAP. XXI.]

Pisistratus.

¶ Pisistratus ab Eubœa expeditionem fecit in Atticam versus Pallenidem: & in primas copias hostium incidens, eas occidione occidit. Progressus, aliis pluribus obviam fit. Ibi præcipit suis, ut sertis coronentur, neque adventantes occiderent, sed affirmarent se cum primis fœdus icisse. Illi credentes, pa-

Πεισίστρατος.

¶ [1] Πεισίστρατος ἀπ' Εὐβοίας [2] ἐστράτευσεν εἰς Ἀττικὴν ἐπὶ Παλληνίδος· καὶ τοῖς πρώτοις τὰ πολεμίων παρεσπεσὼν ἔκτεινε πάντας παρελθὼν, ἄλλοις ἀπιοῦσι πολλοῖσι, παρήγγελμα ἔδωκε θαλλὸν στεφανοῦσθαι, καὶ μὴ κτείνειν τοὺς ἀπαντῶντας. [3] φράζειν δὲ ὡς ἐσπείσαντο τοῖς πρώτοις. οἱ δὲ πιστεύσαντες ἄρα ἀπέν-

δον-

14 Τοὺς πολεμίους ἔκτειναν, τὰ νεῶν ἐπέβησαν, τὰ Σαλαμῖνος ἐκράτησαν] Sic infra hoc libro cap. 30. 1. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν, ἐπέβησαν, ἐναυμάχησαν, ἐνίκησαν.

Cap. XXI. 1 Πεισίστρατος ἀπ' Εὐβοίας] Ἐπ' Εὐβοίας. Pisistratus iterum Athenis cedere coactus Eretriam in Eubœa se contulit. *Casaubonus.*

2 Ἐστράτευσεν εἰς Ἀττικὴν ἐπὶ Παλληνίδος] Malim ἐστράτευε. Illud ἐπὶ Παλληνίδος Herodotus interpretabitur, καὶ οἱ ἀμφὶ Πεισίστρατον, ὡς ὁρμηθέντες ἐκ Μαραθῶνος ἦσαν ἐπὶ τὸ ἄστυ ἐς τοῦτο συνιόντες ἀπικέοντο ἐπὶ Παλληνίδα Ἀθηναίης ἱρόν, καὶ ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα. *Idem.*

Εἰς Ἀττικὴν] MSS. ἐπὶ Ἀττικὴν.

3 Φράζειν δὲ ὡς ἐσπείσαντο] Interpr. cod. ἐσπείσατο, vel σπείσαντο. Pro ἀπιστοῦντες, γρ. ἀποδοῦ. *Casaubonus.*

δοντες, καὶ Πεισιστράτῳ τὴν ἄρχην ἐπέτρεψαν. [4] ὁ δὲ ἅρμα ἐπιβὰς, τῶν δαιδαλεῖ γυναῖκα μεγάλην, καλὴν, ὄνομα Φύλην, [5] Παλλαδικοῖς ὅπλοις κεκοσμημένην, δόξαν ἐνδὺς [6] ὡς Ἀθηνᾶ κατέχει Πεισίστρατον, ἀδεῶς εἰσήλασε, καὶ τὴν τυραννίδα τῶν Ἀθηναίων κατέσχεν.

Πεισίστρατος Ἀθηναίων τὰ ὅπλα βουλόμενος περιελέσθαι, παρήγγειλεν ἥκειν ἅπαντας εἰς τὸ Ἀνάκειον, μετὰ τῶν ὅπλων. οἱ μὲν ἦκον· ὁ δὲ προῆλθε δημηγορήσων βουλόμενος, [7] καὶ σμικρὰ τῇ φωνῇ λέγειν ἤρχετο. οἱ

cem ineunt, & urbem Pisistrato concedunt. Qui conscenso curru, fœminam magnam & venustam propter constituit, nomine Phyam, armis Palladicis ornatam: opinionem movens, quod Minerva ducem Pisistratum sine periculo immiserit: atque sic Atheniensium tyrannidem occupavit.

2. Pisistratus Atheniensibus arma volens adimere, mandatum promulgavit, ut omnes cum armis in Anaceum venirent. Qui cum venissent, ipse prodiit verba facturus, & exigua, humilique voce sermonem or-

ὁ δὲ ἐξα-

4 Ὁ δὲ ἅρμα ἐπιβάς] Ante ista verba suspicor deesse aliquid. Nam hic narratur aliud Pisistrati stratagema. Liquet id ex historia, quæ ab Herodoto planissime refertur, lib. 1. Ter enim a Pisistrato occupatæ sunt Athenæ totidem stratagematibus. Primo ope κερκιδοφόρων, de quo stratagemate Polyænus, mox secundo Phyæ mulieris ope, quod stratagema hic refertur, tertio superatis ad Pallenen Atticæ δῆμον Atheniensibus: eo videlicet stratagemate, quod modo relatum est a Polyæno. Ergo hinc secundum stratagema debet incipere sic..... ὁ δὲ ἅρμ. &c. In lacuna legere potes Πεισίστρατον οἱ Ἀθηναῖοι ὑφείλαντο. ὁ δέ. Præter Herodotum vide Valerium Max. lib. 1. cap. 3. *Casaubonus.*

5 Παλλαδικοῖς] κ. Παλλαδικ. *Idem.*

6 Ὡς Ἀθηνᾶ κατέχει] Rectius Ἀθηνᾶ, recto casu, id est, *quod Minerva Pisistratum reducit.* Herodotus, ὡς Ἀθηναίη Πεισίστρατον κατέχει. *Idem.*

Κατέχει] Florent. κατέχοι. Mox pro εἰσήλασε, Cantabr. ἔλασε. & pro ἐκράτησεν uterque Codex, κατέσχεν, quod recepi.

7 Καὶ σμικρὰ τῇ φωνῇ] Cantabr. σμικρῶν. in margine ᾧ.

8 Ἵνα

sus est. Illi vero cum exaudire non possent, jusserunt in vestibulum progredi, ut omnes dicentem exaudire possent. Qui cum remisse loqui pergeret, & illi attentis auribus auscultarent, socii prodeuntes, & arma tollentes, in templum Agrauli detulerunt. Athenienses vero nudi ac destituti tum demum in Pisistrato vocis tenuitatem intellexerunt, quod fuisset Pisistrati dolus ad armorum ereptionem adhibitus.

3 Pisistratus cum Me-

ἢ ἐξακοῦσαι μὴ δυνάμενοι, προελθεῖν αὐτὸν ἠξίουν εἰς τὸ προπύλαιον, [8] ἵνα πάντες ἐπακούσειαν· ἐπεὶ δ, ὁ μὲν ἡσυχῇ διελέγετο. οἱ δ' ἐντείναντες τὰς ἀκοὰς προσεῖχον, οἱ ἐπίκουροι [9] προελθόντες, καὶ τὰ ὅπλα λάβόμενοι, κατέκλεισαν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀγραύλου. Ἀθηναῖοι δ γυμνοὶ [10] καταλειφθέντες, τότε ἤσθοντο [11] τοῦ Πεισιστράτου βραχυφωνίας, ὅτι ἄρα τοῦτο τέχνασμα, καὶ τῶν ὅπλων.

[12] Πεισίστρατος, Μεγακλεῖ

8 Ἵνα πάντες ἐπακούσειαν] Cum MSS. pro vulgato, ἀκούσειαν. Item ἐπείναντες, pro ἐπείοντες.

9 Προελθόντες καὶ τὰ ὅπλα λάβόμενοι] MSS. προελθόντες λαβόμενοι τὰ ὅπλα. nisi quod Florent. προσελθ.

10 Καταλειφθέντες] Cantabr. καταληφθέντες.

11 Τῆς Πεισιστράτου βρ.] γρ. τῆς Πεισικράτου βρ. *Casaubonus.*

12 Πεισίστρατος Μεγακλεῖ διεπολιτεύετο] Fuit quum præferrem alteram lectionem ἀντεπολιτεύετο. Sed nihil mutandum. Nam λαβοπολιτεύεσθαι, pro ἀντεπολιτεύεσθαι, de contrariis in eadem civitate factionibus non raro positum meminimus. Polyænus iterum hoc libro, Ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς ἐχθρότατοι πάντων ὄντες διεπολιτεύοντο. ita enim ibi legendum. libr. II. in Sthenippo. οὐν λαβοπολιτευομένους τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν Ἀριστοκλεῖ λαβοθείρας. libro v. in Gescone, ὑπὸ τῶν λαβοπολιτευομένων λαβόντες. Marcellinus in vita Thucydidis. ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύετο. hoc est, ἀντεπολιτεύετο. ut apud Plutarchum in eadem re. ἐν μὲν γὰρ Θουκυδίδης τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ πλεῖστον ἀντεπολιτεύετο τοῦ Περικλεῖ χρόνον. Idem in Nicia eadem repetit. Grammatici tamen inter λαβοπολιτεύεσθαι & ἀντεπολιτεύεσθαι subtiliter more suo distinguunt. verba eorum sunt quæ ascripsimus, Διαπολιτεύεσθαι καὶ ἀντεπολιτεύεσθαι λαβεῖν. λαβοπολιτεύεσθαι μὲν γὰρ λέγεται οὐν ἐν τῇ πόλει· ἀντεπολιτεύεσθαι δ' οὐ οὐδ' ἑπέρας ἀντιλαβεσθαι τῶν ἄλλων. Placuit in his plusculum immorari, ut ignotum hactenus verbum assereremus. Primi enim nos hanc verbi λαβοπολιτεύεσθαι

NEW JERSEY COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

κλεῖ διεπολιτεύετο, [13] καὶ ἦν ὁ Μεγακλῆς ὑπὲρ τῶν πλουσίων πεπραγμένος· ὁ δὲ Πεισίστρατος ὑπὲρ τῶν πενήτων. καὶ δή ποτε ἐν ἐκκλησίᾳ πολλὰ τῷ Μεγακλεῖ λοιδορησάμενος, καὶ ἀπειλήσας, ἀπηλλάγη· [14] κατατρώσας δὲ ἑαυτὸν οὐ καιρίοις τραύμασι, τῇ ὑστεραίᾳ [15] προῆλθεν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, δεικνύων τοῖς Ἀθηναίοις ταῦτα. ὁ δὲ δῆμος ὑπερηγανάκτησεν, ὡς ὁ κηδόμενος αὐτῶν δι' αὐτοὺς τοσαῦτα εἴη παθὼν, καὶ ἐς φυλακὴν τοῦ σώματος [16] ἔδωκεν αὐτῷ τριακοσίους φύλακας. οἷς κορυνηφόροις χρησάμενος, αὐτός τε τύραννος Ἀθηναίων ἐγένετο, καὶ τοῖς παισὶ τὴν τυραννίδα κατέλιπεν.

gacle in Repub. simultatès exercebat. Erat autem Megacles præfectus divitibus, Pisistratus egenis & pauperibus. Et aliquando in concione multis conviciis Megaclem insectatus, & minis, discedebat. Cum se ipsum deinde non letalibus vulneribus affecisset, postridie in forum prodiit, monstrans hæc Athenienſibus. Populus ira atque indignatione permotus, quod suus præfectus, & curator ipsorum tanta mala passus esset, ad protegendum corpus trecentos ei custodes addidit. Quibus clavigeris usus, factus est Atheniensium tyrannus, & suis liberis tyrannidem reliquit.

[CAP. XXII.]

Ἀριστογείτων.

¶ Ἀριστογείτων ὑπὸ τοῦ δο-

Aristogiton.

¶ Aristogiton cum à

τοῦ δοῦναι significationem videmur nunc observasse. *Casaubonus.*

13 Καὶ ἦν ὁ Μεγακλῆς ὑπὲρ τῶν πλουσίων πεπραγμένος] Tu vide Herodotum & Plutarchum: ex quibus rem melius disces. *Idem.*

14 Κατατρώσας δὲ ἑαυτὸν] Ita scripsi pro vulgato, δὲ αὐτόν. Cantabr. ἑαυτόν.

15 Προῆλθεν δὲ τὴν] MSS. εἰς τὴν.

16 Ἔδωκεν] Cum Cantabr. pro ἔδωκεν.

1 Ἰα-

lictoribus per tormenta vexaretur, ut conscios proderet, consciorum nominem significavit: Omnes vero amicos Hippiæ, participes insidiarum fuisse dixit: Cum hos morte multasset Hippias, tum Aristogiton in amicos stratagema ei exprobravit.

τῶν δορυφόρων στρεβλούμενος τοὺς τῶν συνειδότων· τῶν μὲν συνειδότων ὡμολόγησεν οὐδένα· πάντας δὲ τοὺς Ἱππίου φίλους κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβουλῆς· ἐπεὶ δὲ τούτους Ἱππίας ἀπέκτεινε, τότε ὁ Ἀριστογείτων ὠνείδισεν αὐτῷ τὸ κατὰ τῶν φίλων στρατήγημα.

[CAP. XXIII.]

Polycrates.

¶ Polycrati Samio mare Græcanicum infestanti, visum est esse militare, si reversus appel-

Πολυκράτης.

¶ Πολυκράτει Σαμίῳ καταθέοντι τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν, ἔδοξεν εἶναι στρατηγικόν, εἰ κατάγοι κατὰ

1 Γόρτυν] Cantabr. utroque loco per diphthongum Γόρτυν, & Γορτύνος. Pro vulgato ὑπωδίσιος, cum MSS. rescripsi, ὀδωδίσιος.

2 Ὁ πότε δὲ τοὺς Ἱππίας ἀπέκτεινε, τότε ὁ Ἀριστογείτων] Cum MSS. Vulgata, ἀπέκτεινεν, ὁ Ἀριστ.

Cap. 23. 1 Ἔδοξεν εἶναι στρατηγικόν, εἰ κατάγοι κατὰ τῶν φίλων] An potius, στρατηγήματικόν? Illud κατάγειν κατὰ τῶν φίλων, est, *classe infesta amicorum ditionem petere, & in ea portum capere.* Fuit aliquando hic locus gravioris mendi mihi suspectus, sicque legendum videbatur, ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν εἰ φέροι τὴν ἄγρα τοῖς τῶν φίλων. Herodotus de Polycrate auctor mihi ita sentiendi, ἔοικε δὲ τὴν ἥνε πάντας, ἀλαζονεύεσθαι ἐόντα. τοῦ γὰρ φίλου ἐόντος χαρεόντως μᾶλλον ἢ πολεμίου τοῦ ἐλάβετο, ἢ ἀρχαίου μισέων λαβών. Sed & vulgata ferri potest, si locum ita interpreteris ut initio fecimus. *Casaubonius.*

Ἔδοξεν εἶναι στρατηγικόν, εἰ κατάγοι κατὰ τῶν φίλων, ὡς εἰ ἀπαιτήμαα λαμβάνοιεν φιλοτίμως ἔξῃ] MSS. ἔδοξεν εἶναι στρατήγημα τῶν φίλων, εἰ κατάγοι, ἢ τὰ τῶν φίλων ὡς ἀπαιτήμαα λαμβάνοι φιλοτίμως ἔξω. Florent. pro λαμβάνοι, λαμφάνοι, & Cantabr. λαμβάνῃ. Lego & distinguo: ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ κατάγοι ἢ τὰ τῶν φίλων, ὡς, εἰ ἀπαιτήμαα λαμβάνοιεν, φιλοτίμως ἔξοι: *existimavit calliduſ commentum, si etiam abduceret amicorum bona, ut, si repetita reciperent, illos amicitiæ haberet.* Atque ita, quæ hic Polyæno dicuntur de *Polycrate*, conveniunt cum iis, quæ de eodem refert Herodotus lib. III. cap. 39. Ea vide in Notis Casauboni. Lego autem στρατηγικὸν cum Vulgata, quia eodem modo

τῶν φίλων, ὡς εἰ ἀπαιτοῦμενα λαμβάνοιεν φιλοπόνους ἑξῆς· οὐδὲν δὲ λαβών, [2] οὐκ ἂν οὐδ' ἀποδοῦναι δύναιτο.

Πολυκράτης, μελλόντων Σαμίων ἐν τῷ ἱερῷ θυσίαν ποιεῖν τῆς Ἥρας πάνδημον, ἐν ᾗ μεθ' ὅπλων ἐπόμπευον, πλείστα ὅσα τῇ θεοφάσει τῆς ἑορτῆς ὅπλα συλλέξας, τοὺς μὲν ἀδελφοὺς [3] Συλοσῶντα καὶ Παντάγνωστον συμπομπεύειν ἔπαξε μὴ ἐν τῷ πομπῷ, τῶν Σαμίων θύειν μελλόντων, οἱ πλείστοι τὰς πανοπλίας ἀπέθεντο θυσιῶν τοῖς βωμοῖς [4] προσέχοντες ταῖς εὐχαῖς, οἱ δὲ ἀμφὶ Συλοσῶντα, καὶ Παντάγνωστον τὰ ὅπλα ἔχοντες, ἀνὴρ ἀνδρὶ θυσιάς, ἐφεξῆς ἅπαντας [5] ἐκτίννυον. Πολυκράτης τοὺς

leret, & amicorum bona quasi repetens, foris alios amiciores pararet. Quod si nihil accepisset, ne restituere quidem, aut reddere debere.

2 Polycrates, cum Samii publicum sacrificium facere in templo Junonis vellent, in quo cum armis pompam agebant, plurimis armis per caussam solemnitatis collectis, fratres Sylosontem & Pantagnostum una pompam ducere jussit. Post vero pompam, cum sacrificium obire Samii instituerent, plurimi arma deposuerunt ad altaria, partim occupati votis, partim libationibus. At qui cum Sylosonte & Pantagnosto erant, arma tenentes, vir virum adortus, omnes ordine trucidabant. Poly-

ἐν τῇ

modo loquitur Auctor lib. 11. 2. στρατηγικὸν ἀγῶνα πολεμίων ῥώμῃ φυλάξαντες.

2 Οὐκ ἂν οὐδ' ἀποδοῦναι] Cantabr. absque οὐδέ.

3 Συλοσῶντα] Cantabr. Συλώσωντα.

4 Προσέχοντες ταῖς εὐχαῖς, οἱ δὲ ἀμφὶ Συλωσ.] Florent. προσέχοντες καὶ εὐχαῖς, οἱ δὲ ἀποσπασθεῖς ἀμφὶ Συλωσ. Cantabr. προσέχοντες, καὶ ταῖς εὐχαῖς οἱ δὲ ἀποσπασθεῖς ἀμφὶ Συλωσ. Legendum videtur: προσέχοντες καὶ τοῖς εὐχαῖς, καὶ ταῖς ἀποσπασθεῖς οἱ δὲ ἀμφὶ Συλωσ. quomodo legisse videtur Interpres.

5 Ἐκτίννυον] Cum Cantabr. pro vulgato, ἐκτείνυον. Sic cap. 26. καὶ ἀνδρὶ ὁλοσυσκάμβῳ κτείνυ. & alibi.

6 Ἀπὸ

erates in civitate congregatis iis qui insidiarum participes essent, præoccupabat opportunissima loca, accurentibus e templo omni studio fratribus cum armis & auxilium ferentibus, & arcem muniebat, Astypalæam nomine, accersitis a Lygdamide Naxiorum tyranno militibus, atque Samiorum imperium obtinebat.

ἐν τῇ πόλει τῆς ἐπιθέσεως μετέχοντας ἁλίσας προκατελάβετο τῆς πόλεως τὰς ἐπικαιροτάτας τόπους, [6] ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ μετὰ τῶν ὅπλων [7] σπουδῇ θέοντας ἀδελφοὺς καὶ συμμάχους [8] δεξάμενος. τειχίσας δὲ ἀκρόπολιν τὴν καλουμένην Ἀστυπάλαιαν, [9] μεταπεμψάμενος καὶ τοῦδε Λυγδάμιδος τοῦ Ναξίων τυράννου στρατιώτας· [10] καὶ δὴ Σαμίων τύραννος ἦν.

[CAP. XXIV.]

Istiæus.

¶ Istiæus Milesius, in Persia agens apud Darium regem, Ioniam ad defectionem sollicitare volens, neque audens litteras mittere, propter custodes viarum, servo fideli capillis abrasis, stigmata capiti inscripsit:

Ἱστιαῖος.

¶ Ἱστιαῖος ὁ Μιλήσιος, ἐν Πέρσαις διάγων παρὰ Δαρείῳ βασιλεῖ, βουλόμενος Ἰωνίαν ἀποστῆσαι, γράμματα πέμπειν δὲ θαρρῶν διὰ τοὺς φύλακας τῶν ὁδῶν, οἰκέτου πιστοῦ [1] ἀποξύσας τὰς τρίχας, στίγματα

6 Ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ] Ὡς, quod ante ἀπὸ erat in Vulgata, cum Florent. expunxi. Cantabr pro eo legebat καί.

7 Σπουδῇ θέοντας] MSS. ἐπ' ἴδιον θέοντας, quod corruptum ex lectione vulgata, quæ sana.

8 Δεξάμενος] Cum Cantabr. pro vulgato, δεξιούμενος. Post τειχίσας idem Codex non agnoscit δέ.

9 Μεταπεμψάμενος] Καὶ, quod præcedebat, cum MSS. & Interprete induxi.

10 Καὶ δὴ Σαμίων τύραννος] Cum MSS. Vulgata, Σαμίων τύραν.

Cap. 24. 1 Ἀποξύσας] Cum MSS. pro ἀποκείσας. Sic statim ἀποξυσάμενος in Vulgata quoque fuit. Pro ἐστιγμάτισε, Cantabr. ἐστίγασε.

τε ἀνεχάψατο τῇ κεφαλῇ, Ἱστιαῖος Ἀρισταγόρας Ἰωνίαν ἀπόστησον. καὶ τοῖς στίγμασιν ἐπέθρεψε τὰς τρίχας. τὸν τε τρόπον λαθὼν τοὺς φύλακας ὁ στιγματοφόρος, [2] καὶ καταβὰς ἐπὶ θάλασσαν, ἀποξυράμενος ἔδειξεν Ἀρισταγόρᾳ τὰ στίγματα· ὁ δὲ ἀναγνοὺς, τῷ Ἰωνίαν ἀπέστησεν.

Istiæus Aristagoræ: Ioniam ad deficiendum sollicita: atque supra stigmata crines nutrivit. Hoc modo fallens custodes stigmatophorus, descendit in mare, & abrasis capillis, Aristagoræ stigmata monstravit: qui cum legisset, effecit ut Ionia desciscere.

[CAP. XXV.]

[1] Πιτθακός.

¶ Πιτθακὸς, καὶ Φρύνων, [2] ἐμονομάχουν Σιγείου πέρι· ἔδοξεν ἀμφοῖν ἴσα ἔχειν ὅπλα. τὰ μὲν δὴ φανερά, ἴσα ὅπλα ἦν. Πιτθακὸς δὲ ὑπὸ τῇ ἀσπίδι κρύψας ἀμφίβληστρον περιβάλλει τὸν Φρύνωνα, καὶ ῥᾳδίως [3] ὑπεσπασεμένον

Pittacus.

¶ Pittacus & Phrynon singulari certamine pro Sigeo certabant: ac visum est, ut uterque paribus armis uteretur. Perspicua igitur arma, & manifesta, paria erant. At Pittacus occultato sub scuto reti, Phrynonem constringit, & facile

κλυν-

2 Καὶ καταβὰς] MSS. absque copula.

Cap. XXV. 1 Πιτθακὸς] Ita Cantabr. Vulgata, περὶ Πιτθακοῦ, καὶ Φρύνονος μονομαχούντων. Perperam.

2 Ἐμονομάχουν] Cantabr. ἐμονομάχει. Pro Σιγείου, Florent. Σιγίου, sed Vulgata recte. Strabo, lib. XIII. de Sigeo referens, idem narrat: Πιτθακὸς δὲ ὁ Μιτυληναῖος εἰς τὴν ἐπὶ σοφῶν λεγομένων, πλείστας δὴ τὸν Φρύνωνα κρατήσας διεπολέμησε λέγεται δεὶς, καὶ πάλιν καὶς. & paullo post: ὕστερον δὲ εἰς μονομαχίαν συνεσκευασμένοις τοῖς Φρύνωνος, ἀλιβήτικῶν ἀναλαβὼν σκεῦος σωιόδραμε, καὶ τὸν μὲν ἀμφιβλήστρῳ περιέβαλε, τὸν πεσόντα δὲ, καὶ τὸν ξιφιδίῳ ἐπέθρε. Eandem historiam vide apud Diogenem Laërtium in Pittaco, & Plutarchum De malignitate Herodoti.

3 Ἐπασπασάμενος] Florent. ὑπασπασάμενος.

4 Τοῦ

tractum vita privat, atque Sigeum vinculo lineo piscatus est. Quemadmodum etiam nunc solitariam pugnam ineuntes, linum habent, id Pittacus docuit.

κλωνῷ· καὶ Σίγειον τοῖς δεσμίοις, [4] τῷ τε λίνῳ ἐθήρευσεν. [5] οἷον καὶ νῦν οἱ μονομαχοῦντες λίνον ἔχουσι, [6] Πιττακὸς ἐδίδαξεν.

[CAP. XXVI.]

Bias.

¶ Crœsus adversus plurimos insulanos bellum parabat. Eum Bias Prienensis deterruit, inquiens: Insulani magnum equorum numerum adversus te coëmunt. Qui cum ridens, Hoc faxit Jupiter, diceret, ut insulanos in continenti capiam: Bias, Quid, inquit, credis etiam illos aliud optare, quam ut Crœsum in mari capiant? Hæc

[1] Βίας.

¶ Κροῖσος Λυδὸς [2] ἐπιπλεῖν νησιώταις παρεσκευάζετο. Βίας ὁ Πριηνεὺς ἐξέπληξε τὸν Λυδὸν, εἰπών· οἱ νησιῶται [3] πολλοὺς ἵππους ὀλίγοι σε ὠνοῦνται. ὁ δὲ γελάσας ἔφη, ὦ Ζεῦ, νησιώτας ἐν ἠπείρῳ λάβοιμι. ὁ δὲ Βίας, τί δ' ἄλλο ἔφη καὶ κείνους [4] εὔχεσθαι Διὶ, ἢ ὅπως Κροῖσον [5] τὸν ἠπειρώτην ἐν θαλάσσῃ λάβοιεν; ὁλο-

4 Τῷ τε λίνῳ] γρ. τῷ λίθῳ. *Casaub.*

5 Οἷον καὶ νῦν μονομαχοῦντες] Cum MSS. pro, οἷον τε νῦν οἱ μονομάχοι.

6 Πιττακὸς ἐδίδαξεν] Idem testatur Festus in *Retiario*, agens de pugna inter *Retiarium* & *Mirmillonem*, his verbis: *Hoc genus pugnæ institutum videtur a Pittaco, uno ex septem sapientibus, qui adversus Phrynonem dimicaturus propter controversias finium, quas erant inter Atticos & Mytilenaeos, rete occulto lato impedivit Phrynonem.* De *Retiario* consule Lypsium lib. 11. Saturn. cap. 8.

Cap. XXVI. 1. Βίας] Cum Florent. Vulgata, περὶ Κροίσου.

2 Ἐπιπλεῖν νησιώταις] Florent. ἐπὶ πλείστοις νησιώταις. & sic quoque Interpres. Legendum videtur, ἐπιπλεῖν τοῖς νησιώταις.

3 Πολλοὺς ἵππους] Cantabr. πολλὸν ἵππον.

4 Εὔχεσθαι Διί] Cum MSS. pro vulgato, εὐχεσθαι δή. Crœsus enim invocarat Jovem.

5 Τὸν ἠπειρώτην] Non agnoscit Interpres. Opponitur τοῖς, νησιώταις.

ὁ λόγος τοῦ Βίαντος Κροῖσον ἔπεισεν ἐπὶ τὰς νήσους πλεῖσαι μηκέτι.

Biantis oratio persuasit Croeso, ut navigationem in insulas omitteret.

[CAP. XXVII.]

Γέλων.

¶ Γέλων Δεινομένους Συρακούσιος [1] ἐν τῷ πρὸς Ἱμιλκῶνα τὸν Καρχηδόνιον πολέμῳ, στρατηγὸς αὐτοκράτωρ χειροτονηθεὶς λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ κρατήσας, παρελθὼν εἰς ἐκκλησίαν, [2] καὶ δίδυνας δοὺς τοῦ αὐτοκράτορος ἀρχῆς, τοῦ δαπάνης, τῶν καιρῶν, τῶν ὅπλων, τῶν ἵππων, τῶν τριήρεων, ἐπὶ πᾶσιν ἐπαινεθεὶς, πέλος ἐξέδυ τὴν ἐσθῆτα, καὶ στὰς ἐν μέσῳ γυμνός· ὅτως ἐγὼ, ἔφη, γυμνὸς ὑμῖν ἕστηκα, ὑμεῖς δ' ἔνοπλοι. ὥστε εἴ τι μοι πέπρακται βίαιον, χρήσα-

Gelon.

¶ Gelon Dinomenis filius, Syracusius, in bello adversus Himilconem Carthaginiensem suscepto, creatus summus dux & imperator, cum egregie pugnasset victor, prodiens in concionem, rationesque reddens imperatoriae dignitatis, impensarum, temporum, armorum, equorum, triremium, & ob haec universa collaudatus, tandem exuit vestem, atque stans in medio nudus: Sic, inquit, ego vobis nudus sto, vos autem armati. Itaque si quid à me gestum est intolera-

ϑε

1 Ἐν τῷ πρὸς Ἱμιλκῶνα τὸν Καρχηδόνιον πολέμῳ] Melius legeretur Ἁμίλκωνα, ut apud Diodorum, vel Ἁμίλκαν, ut apud Herodotum & Diodorum quoque, quanquam constanter ita hic appellatur à Polyæno. Refertur autem praeclarum hoc & callidum Gelonis factum à Diodoro. Itemque id quod sequitur: sed paullo aliter. Vide Herodotum. *Casaubon.*

Καρχηδόνιον] MSS. Χαλκηδόνιον. Mox, ante κρατήσας copulam delet uterque Codex.

2 Καὶ λαβὼ δίδυνας] Δύς. *Casaubonus.*

Καὶ δίδυνας δοὺς] Cum MSS. ut etiam in margine editionis suae conjecerat Casaubonus. In ea erat, καὶ λαβὼ δίδυνας. Articulum sequentem non habet Cantabr.

3 Εἴσαν-

biliter, proferte contra me ferrum, ignemque, & lapides. Tum acclamavit populus, tanquam optimum ducem collaudans. Qui respondens inquit: Et in posterum igitur talem ducem eligite. Iterum populus: At alium talem non habemus. Ita creatus secundo dux belli, pro duce tyrannus Syracusiorum evasit.

2. Gelon Siculorum tyrannus, Himilconi Carthaginiensium regi expeditionem in Siciliam facienti, e regione castris positis, prælio decertare non audebat. Sed Pediarchum sagittariorum præfectum, sibi forma & aspectu similem, tyrannica veste indutum e castris progredi, sacrificiumque in aris facere jussit, & eum sequi sagittarios candidis vestibus amictos, myrtum ferentes, atque sub myrto arcus occultantes: cum au-

θε κατ' ἐμοῦ, καὶ σιδήρῳ, καὶ πυρὶ, καὶ λίθοις. ὁ δῆμος ἐπεβόησεν, ὡς ἄριστον στρατηγὸν ἐπαινῶν. ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη, καὶ [3] εἰσαῦθις γὰρ τοιοῦτον στρατηγὸν χειροτονήσετε. πάλιν ὁ δῆμος, ἀλλὰ τοιοῦτον ἄλλον οὐκ ἔχομεν· οὕτως δὴ ὡς ἀκληθεὶς δεύτερον στρατηγῆσαι, ἀντὶ στρατηγοῦ, Συρακουσίων ἐγένετο τύραννος.

Γέλων Σικελῶν τύραννος Ἱμιλκώνι βασιλεῖ Καρχηδονίων ἀπαλλάσσων ἐπὶ Σικελίαν ἀντιστρατοπεδεύων, μάχῃ μὲν συμβαλεῖν οὐκ ἐθάρρει. Πεδίαρχον δὲ [4] τὸ τοξοτῶν ἡγούμενον, ὅμοιον ἑαυτῷ τὴν ἰδέαν ἀμφιέσας τὴν ἑαυτοῦ τυραννικὴν ἐσθῆτα, ἐκέλευσε προελθεῖν ἐκ στρατοπέδου, καὶ θύειν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ἕπεσθαι δὲ αὐτῷ τοξότας ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, κατέχοντας μυρίνας, τόξα [5] ὑπὸ τὰς μυρίνας κρύπτον-

3 Εἰσαῦθις γὰρ] Cantabr. εἰσαῦθις ἂν.

4 Τοξοτῶν] γρ. πεζοτῶν. Casaubonus.

Τὸν τοξοτῶν ἡγούμενον] Ita quoque MSS. & Interpres.

5 Ὑπὸ τὰς μυρίνας] MSS. ὑπὸ τὰς μυρίνας.

πλουτοῦς. ἡνίκ' ἂν ἴδωσιν Ἱμιλκῶνα, καὶ αὐτὸν ὁμοίως προελθόντα, καὶ θύοντα τοξεύειν ἐπ' αὐτόν. οὕτω δὴ τούτων πραχθέντων, Ἱμίλκων οὐδὲν ὑποδόμενος, προελθὼν ἔθυεν· ὡς δ' ἐνέδων, [6] θύων τε, ἄφνω πολλῶν τοξευμάτων ἐπ' αὐτὸν ἐπιπεσόντων, ἐτελεύτησεν.

Γέλων τὸ Μεγαρικὸν βουλόμενος καταλῦσαι, ἐποίησε μετὰ ὀκάλε τοὺς ἐθελοντὰς [7] Δωριέων. Διογνήτου δὲ τοῦ Μεγαρέων ἄρχοντος, χρήματα ὑπὲρ δύναμιν ἐπέταξεν. ὁ δὲ τοῖς πολίταις. οἱ δὲ, τοῖς τέλεσιν ἀπαγορεύοντες, [8] εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν ἐν Συρακούσαις, ὑπῴκησαν, [9] ὅπου βαλόντες αὐτοὺς τῇ Γέλωνος δωρεᾷ.

tem viderent Himilconem etiam ipsum ad eundem modum progredientem, & sacrificantem, tela in eum conjicere. His ita factis, Himilcon nihil tale suspicatus, progreditur, & divinam rem facit. Ita libans, sacrificansque, multis in ipsum impetentibus jaculis, vitam finivit.

3 Gelon Megaricum imperium tollere volens, colonos vocabat, qui vellent ex Doriensibus. Diogneto vero Megarensium principi pecunias supra vires imperavit: ille civibus. Qui tributum recusantes, in Syracusanam coloniam concesserunt, & se Gelonis imperio ac ditioni subjecerunt.

[CAP.

6 Θύων τε, ἄφνω πολλῶν, &c.] Cum MSS. Vulgata, θύων τε ἅμα, πολλῶν, &c.

7 Δωριέων] Cantabr. Δωριῶν.

8 Εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν ἐν Συρακούσαις ὑπῴκησαν] Lego ὑπῴκησαν, ut sit ὑπὸ τὸ ὑπῴκειν: nam ω & ο passim confunduntur in scriptis libris. Sic autem non semel eo verbo Polyænus utitur, ut lib. 11. de Epaminonda, ὑπόμματα 10. Pro ὑποβαλόντες, γρ. ὑπολαβόντες. Casaubonus. Τῇ πείκησαν] MSS. ὑπῴκησαν.

9 Τῇ δωρεᾷ ὑπόντες αὐτοὺς, &c.] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, αὐτὴν. Cantabr. ὑπολαβόντες.

[CAP. XXVIII.]

Theron.

¶ Theron cum Carthaginiensibus pugnabat. Hostibus autem terga vertentibus, Siculi irruentes in castra, quasi direpturi tabernacula, supervenientibus Iberis interfecti sunt. Theron cum magnam stragem videret, misit qui circumirent, præcipiens ut à tergo ignem in tabernacula conjicerent. Magna vero oriente flamma, hostes non habentes tabernacula, ad naves confugerunt. Quos Siculi persecuti, plurimos ad ipsas

Θήρων.

¶ Θήρων [1] Καρχηδονίοις παρετάσετο· τῶν δὲ πολεμίων φευγόντων, οἱ Σικελιῶται ἐμπίπτοντες ἐς τὸ στρατόπεδον [2] ὡς διαρπασόμενοι τὰς σκηνὰς, ὑπὸ τῶν [3] Ἰβήρων ὠφελουμένων ἀνηρέθησαν. Θήρων πολὺ τ' ὄλεθρον ἰδὼν, ἔπεμψε τοὺς [4] κυκλωσομένους, [5] ὠφαγγείλας ὄπισθεν τὰς σκηνὰς καταφρῆσαι. Φλογὸς δὲ πολλῆς αἰρομένης, οὐκ ἔχοντες οἱ πολέμιοι σκηνὰς, ἐπὶ τὰς ναῦς [6] ἔφευγον. οἱ δὲ Σικελιῶται διώκοντες, ὠφελὴ

τοῖς

1 Καρχηδονίοις] MSS. Χαλκηδονίοις.

2 Ὡς ἀφαρπασόμενοι τὰς σκηνὰς] Cum MSS. & Interprete. In Vulgata erat, ἀφαρπασόμενοι. Cantabr. absque ὡς.

3 Ἰβήρων] MSS. Ἰβηρίων.

4 Κυκλωσομένους] γρ. Κυκλωσαμ. *Casaubonus.*

5 Παραγγείλας ὄπισθεν..... τὰς σκηνὰς] Festinans librarius cum vicinis in locis positæ bis illæ voces fuissent τὰς σκηνὰς, omisit eas priore loco, & quicquid erat intermedium ad illum usque locum ubi eæ voces repetebantur. Isto modo sexcentos optimorum scriptorum locos fuisse depravatos pridem observavimus, & quotidie observamus. Mirum est enim quam frequenter hoc flagitium supini & imperiti librarii admiserint. Ergo ita lege: ὠφαγγείλας ὄπισθεν εἰς τὰς σκηνὰς πῦρ βάλλειν. μεγάλης δὲ φλογὸς αἰρομένης, οἱ πολέμιοι οὐκ ἔχοντες σκηνὰς, ὅπι τ. Idem.

Παραγγείλας ὄπισθεν τὰς σκηνὰς καταφρῆσαι· φλογὸς δὲ πολλῆς αἰρομένης, οὐκ ἔχοντες οἱ πολέμιοι σκηνὰς, ὅπι τὰς ναῦς, &c.] Ita locum mutilum e MSS. consentiente Interprete, restitui. Media inter prius & posterius σκηνὰς ante aberant.

6 Ἔφευγον] Interpres, ἔτρεχον.

πᾶς ναυσὶ τὰς πλείστας
7 διέφθειραν.

8 Θήρων Μιλτιάδου.

Σελινουντίοι Καρχηδονίοις παρεσκευάζοντο, πολλῶν πεσόντων καὶ ἀτάφων κειμένων, καὶ τῶν πολεμίων ἐπικειμένων, θάψαι τοὺς νεκροὺς ὑπαρρήσαντες· ὑμεῖς δὲ ἀτάφους θεωροῦν ὑπομένοντες, 9 ἐβουλεύοντο τί χρὴ πράττειν. Θήρων ὑπέσχετο, εἰ λάβοι τριακοσίους οἰκέτας 10 τοὺς πρεῖν τὴν ὕλην δωρησομένους, αὐτὸς ἂν σὺν αὐτοῖς προελθὼν, καὶ τὰ σώματα καύσας, καὶ πολυάνδριον αὐτῶν ἐγείρας. εἰ δὲ οἱ πολέμιοι 11 κρατήσειαν αὐτῶν, οὐδὲν μέγα κινδυνεύσει τῇ πόλει, ἐὰν ἕνα πολίτην 12 ἀπολέσῃ, καὶ

naves morti dederunt.

2 Theron, Selinuntiis prælium adversus Carthaginienses committentibus, cum multi ex his qui occubuerant insepulti jacerent, & hostes instarent, atque illi sepelire mortuos non audentes, neque tamen insepultos relinquere sustinentes, consilium, quid agendum foret, caperent: Theron recepit, si triginta sibi darentur servi, qui ligna secare possent, se cum ipsis accessurum, & cadavera igni traditurum, ac polyandrium erecturum. Quod si ab hostibus ipsi vincerentur, non inde magnum periculum civitati futurum, si unum civem amitteret, & trigin-

πιμὴν

7 διεφθειραν] Cantabr. διεφθειρον. & pro Καρχηδονίοις, Florent. Χαλκηδονίοις. Copulam quoque ante ἀτάφων non habent MSS.

8 Θήρων Μιλτιάδου] Male hoc stratagema cum superiore conjungitur ab Interprete: non enim Thero hic idem est cum illo: hic Miltiadis fuit filius, at hæc inscriptio docet quam in nostro codice reperimus, civis Selinuntinus: ille Æneſidami, ut puto, filius, nobilis Agrigentii tyrannus. *Casaubonus.*

9 Ἐβουλεύοντο] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐβουλεύοντο. Utroque loco pro τριακοσίους, Interpres legit, τριακοσία.

10 Τοὺς πρεῖν] Cantabr. τοῦ τι μόν.

11 Κρατήσειαν] Cum Cantabr. In Vulgata, κρατήσειεν. Pro ἀποτολίσῃ, quod erat in Vulgata, cum MSS. Interprete, & Casaubono in margine editionis suæ, reposui, ἀπολέσῃ.

12 Ἀποτολίσῃ] γρ. ἀπολέσῃ. *Casaub.*

13 Βέ-

ta mancipiorum precium. Laudarunt Selinuntii ſententiam, eique conceſſerunt, ut ſervos quos vellet ſumeret. Qui robuſtos & florentes deligens, eduxit cum falcibus, bipennibus, & aſciis: ut ad combuſtionem mortuorum ligna ſecarent. Cum exiviſſent, perſuadens eis Theron, ut dominis inſidias ſtruerent, ſero veſpere in urbem reverſus eſt. Quos mœniorum cuſtodes agnoſcentes acceperunt. Theron ipſis cuſtodibus trucidatis, & plurimis civibus in lecto interfectis, civitatem occupavit, & Selinuntiorum tyrannus evaſit.

πμὴν ἀνδραπόδων τριακοσίων. ἐπῄνεσαν οἱ Σελινούντιοι τὸν γνώμην, καὶ αὐτὸς συνεχώρησαν ὃς [13] βέλοιτο οἰκέτας αἱρεῖσθαι. ὁ δὲ τοὺς ῥώστους καὶ ἀκμάζοντας ἐπιλεξάμενος, ἐξήγαγε, δρέπανα καὶ πελέκεις, καὶ ἀξίνας ἔχοντας, ὡς τεμοῦντας ὕλην εἰς πυρκαϊὰν νεκρῶν τοσούτων. ἐπεὶ δὲ [14] ἐξῆλθον, πείσας αὐτοὺς Θήρων ἐπιθέσθαι τοῖς δεσπόταις, βαθείας ἑσπέρας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ τοῦ τείχους φύλακες γνωρίσαντες, εἰσεδέξαντο. Θήρων αὐτός τε τοὺς φύλακας φονεύσας, καὶ τοῦ πολίτου τοὺς πολείους ἀποκτείνας καθεύδοντας, κατέλαβε τὴν πόλιν, καὶ τύραννος Σελινουντίων ἐγένετο.

[CAP. XXIX.]

Hieron.

¶ Hieron cum fluvium tranſire prohiberetur ab hoſtibus, armatos in tranſitu conſtituens,

Ἱέρων.

¶ Ἱέρων ποταμὸν κωλυόμενος διαβῆναι ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπιστήσας τοὺς ὁπλίτας ἐπὶ τὸ διαβά-

13 Βέλοιτο] γρ. Βέλοιντο. *Caſaubonus.*

14 Ἐξῆλθον] Cum MSS. & Interprete, pro vulgato, ἐξῆλθεν.

βάσεως, ἐκέλευσε τὰς ἱππεῖς προάγειν ἄνω ἐπὶ ποταμοῦ ὡς διαβησομένους ἐκεῖθεν, τοὺς δὲ ψιλοὺς ἀνωτέρω τῶν ἱππέων. [1] οἱ μὲν οὖν πολέμιοι ἀντιπαρῆγον ὡς τὰς ἱππείας καὶ τοὺς ψιλοὺς κωλύοντες. ὁ δὲ Ἱέρων διήγαγε τοὺς ὁπλίτας, βιασάμενος ὀλίγους ὄντας τοὺς καταλελειμμένους τῶν ἐναντίων· καὶ τοῦναντίον σημεῖον ἦρε τοῖς ψιλοῖς καὶ τοῖς ἱππεῦσιν. οἱ δὲ ὑποστρέψαντες διέβησαν, τῶν προαβάντων ὁπλιτῶν, τοὺς ὑποστρέψαντας πολεμίους [2] ἀνεργόντων.

Ἱέρων Ἰταλιώτας πολεμῶν, [3] ὁπότε λάβοι τινὰς αἰχμαλώτους τῶν συγγενῶν, ἢ πλουσίων, οὐκ εὐθὺς ἀπεδίδου τοῖς λυτρουμένοις, ἀλλὰ πολλὰς ἡμέρας καταχών, κοινωνήσας αὐλοῖς ἑστίας, [4] καὶ τιμῆς

jussit equites juxta fluvium ascendere, tanquam ibi transituros & levis armaturæ milites. Hostes vero supra equites suas copias eduxerunt, ut eos ac levis armaturæ milites transitu arcerent. Tum Hieron armatos traduxit, vim adhibens adversariis, qui pauci reliqui erant, & signum repente inermibus militibus & equitibus sustulit. Qui reversi trajecerunt, [illegible]natis, qui ante transgressi fuerant, redeuntes hostes sustinentibus.

2 Hieron bellum cum Italis gerens, si quos cepisset, qui cognatione aut opibus florerent, non statim solventibus reddidit: sed postquam multos dies apud se retinuisset, & larem, honoresque primarios eis com-

1 Οἱ μὲν οὖν πολέμιοι ἀντιπαρῆγον] MSS. οἱ πολέμιοι μὲν ἀντιπαρῆγον. Interpres hic locat verba, ἀνωτέρω τῶν ἱππέων.

2 Ἀνεργόντων] Ita lego cum MSS. & Interprete., pro ἀναιρούντων.

4 Ὁπότε λάβοι τινὰς αἰχμαλώτους τῶν συγγενῶν ἢ πλουσίους] Omnino τῶν διγενῶν legendum, si quid est in nobis judicii. Parum autem differunt in MSS. codd. ου & ευ, quæ res fecit ut sæpe hæ voces confunderentur: quod etiam alias observavimus. *Casaubonus.*

4 Καὶ τιμῆς προεδρίας] Cantabr. καὶ τι-

municasset, tum acceptis redemptoriis muneribus, homines dimittebat. At illi in suspicionem apud suos cives venerunt, quod Hieronis amicitia usi fuissent.

πρεσβείας· πλὴν καὶ τὰ πρεσβείαν τὰ λύτρα, τοὺς ἄνδρας [5] ἀπεπέμπετο. οἱ δὲ [6] ἐπανελθόντες ὑπόπτοι παρὰ τοῖς πολίταις ἦσαν, ὡς φιλίας [1] Ἱέρωνι κεκοινωνηκότες.

[CAP. XXX.]

Themistocles.

¶ Athenienſibus oraculo proditum erat,

O divina Salamis, perdes tu mulierum liberos.

Themiſtocles Athenienſibus vaticinium metuentibus, contra hoſtes facere dicebat. Non enim divinam Salaminem oraculum appellaſſet, ſi Græcorum liberos perditura eſſet. Hoc dictum confidentiam & animos Athenienſibus dedit. Et cum

Θεμιστοκλῆς.

¶ Ἀθηναίοις [1] ὁ θεὸς ἔχρησεν,

Ὦ θεία Σαλαμὶς, ὀλεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν.

Θεμιστοκλῆς, Ἀθηναίων τὸ λόγιον δεδιότων, κατὰ [2] τῶν πολεμίων ἔφη. οὐ γὰρ ἂν θείαν τὴν Σαλαμῖνα ὁ θεὸς [3] ἀνηγόρευσεν, εἰ ἔμελλεν ὀλλύειν τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων. τοῦτο λεχθὲν θάρσος Ἀθηναίοις ἔδωκεν. καὶ [4] λίκα τὴν ἐξήγησιν ἐπιστώσα-

καὶ τιμᾶς, καὶ πρεσβείας. Atque ita etiam apud Lucianum in Timone: ὃς τὴν ἀρὶ ἀδίκων ἀπάντων αὐτὸς ὢν κατέστιλε, τιμᾶς, καὶ πρεσβείας, καὶ στεφάνους, καὶ τ' ἄλλης τρυφῆς. De jure πρεσβείας apud Athenienſes conſule Caſaubonum ad Theophraſti Charact.

5 Ἀπεπέμπετο] MSS. ἐξεπέμπετο. Sequens ἐπανελθόντες non habet Interpres.

Cap. XXX. 1 Ὁ θεὸς ἔχρησε] Integrum oraculum vide apud Herodotum lib. 1. cap. 141.

2 Τῶν πολεμίων ἔφη] γρ. τοῖς πολεμίοις ὀλεῖ ἔφη. Caſaubonus.

3 Ἀνηγόρευσεν] γρ. ἀνηγόρ. Idem.

Ἀνηγόρευσεν] Cum MSS. Vulgata, ἠγόρευσεν.

4 Ἡνίκα δὴ τὴν ἐξήγησιν ὑπεστώσατο] Hoc eſt, *Et quum ſignificatione oraculi interpretationem civibus probaſſet.* Sed Interpres aliter legiſſe videtur: niſi verius, hanc lectionem parum eum intelexiſſe. *Caſaubonus.*

Καὶ λίκα ἡ ἐξήγησιν ὑπεστώσατο] Sic MSS. Vulgata, λίκα δή.

5 Θεμι-

τάσσοιο, ἢ θεὸς χρήσαιτο, de explicatione quæreretur hujus oraculi,

Τεῖχος τεθλιμμένοις ξύλινον διδοῖ Δίρυόπα Ζεύς·

Muros Minervæ ligneos dat late intuens Jupiter,

οἱ μὲν ἄλλοι Ἀθηναῖοι τειχίζειν τὴν ἀκρόπολιν ἠγόρευον· Θεμιστοκλῆς δὲ εἰς τὰς τριήρεις ἐμβαίνειν, ὡς τοῦτο τὰς ὅσας τὸ ξύλινον τεῖχος τῶν Ἀθηναίων. ἐπείθησαν, ἐπέβησαν, ἐναυμάχησαν, ἐνίκησαν.

reliquis Athenienſibus arcem muniendam prædicantibus, Themiſtocles triremes conſcendendas eſſe dixit, quoniam hæ ſint lignei Athenienſium muri. Obtemperarunt, & ingreſſi, navali pugna decertarunt, victoriamque pepererunt.

2 Θεμιστοκλῆς ἐναυλόχει περὶ Σαλαμῖνα τοῖς Ἕλλησιν ἐδόκει φεύγειν, [5] Θεμιστοκλεῖ ναυμαχεῖν ἐν στενῇ θαλάσσῃ· ὡς δὲ μένειν οὐκ ἔπειθεν, λεῖ αὐτῷ [6] Σύκιννος εὐνοῦχος παιδαγωγὸς τοῖν παιδοῖν. νύκτωρ τὸν Σύκιννον τοῦτον εἰς βασιλέα πέμπει, μηνύσοντα κατ' εὔνοιαν [7] δῆθεν, ὅτι ἀποδιδράσκει τὸ Ἑλληνικόν, Ἀλλὰ ναυμάχει. πείθεται ὁ βασιλεύς, καὶ

2 Themiſtocles circa Salaminem clam naves habebat. Græcis videbatur, fugam arripiendam eſſe. Themiſtocles navibus ineundum prælium in anguſto mari cenſebat. Cum perſuadere non poſſet, ut manerent: (Sicinus erat ei eunuchus, pædagogus duorum filiorum) eum noctu ad regem mittit, ut indicaret benevolentiæ cauſſa, Græcorum copias fugam moliri: Sed tu navibus, inquit, pugna. Obtemperat rex, & navalem pu-

ναυμα-

5 Θεμιστοκλεῖ] Florent. Θεμιστοκλῆ.

6 Σύκιννος] Florent. Σίκιννος. Scribo, Σίκιννος ex Herodoto lib. VIII. cap. 75. & ſic invenit Interpres.

7 Δῆθεν] MSS. Δὴ.

8 Τε-

gnam instruit, atque navium multitudinem angustia maris in arctum contraxit. Græci vero inviti propter ducis sapientiam & calliditatem vicerunt.

ναυμαχεῖ. καὶ τὸ πλῆθος τῶν [8] τριήρων συνέστρεψεν ἡ στενὴ θάλασσα. οἱ δὲ Ἕλληνες ἄκοντες ἐνίκησαν τῇ σοφίᾳ καὶ στρατηγῷ.

2 Græci parta ad Salaminem victoria, statuunt Hellespontum navigare, & pontem demoliri, ne fugere rex posset. Themistocles contra sententiam pronunciat, dicens regem interceptum pugnam redintegraturum. Sæpe vero desperationem præstare, quod effici virtute ac fortitudine non possit. Mittit igitur iterum ad regem alium Eunuchum Arsacem, ita significantem, nisi fugiat celerrime, pontem Hellesponti destructum iri. Rex metuens festinavit, & præ-

Οἱ Ἕλληνες νικήσαντες ἐν Σαλαμῖνι, [9] βουλεύονται πλεῖν ἐφ' Ἑλλήσποντον, καὶ τὸ ζεῦγμα λύειν ἵνα βασιλεὺς μὴ φύγῃ. Θεμιστοκλῆς ἀντιβουλεύεται, λέγων· βασιλεὺς [10] ἀπολη-φθεὶς ἀναμαχεῖται πάλαι. πολλάκις δὲ ἀπόνοια δίδωσιν, ὅσα μὴ ἔδωκεν ἀνδρεία· [11] πέμπει δὲ πάλιν ὡς βασιλέα εὐνοῦχον ἄλλον Ἀρσάκην, λέγων τοιαῦτα· εἰ μὴ φύγοι διὰ τάχους, ἡ γέφυρα τοῦ Ἑλλησπόντου διαλύεται. βασιλεὺς ἔδεισε, καὶ φθάσας τὸ Ἑλληνικὸν, διέβη τὸ ζεῦγμα,

8 Τριήρων] Cantabr. πανήρων. Pro συνέστρεψεν, uterque Codex, συνεστρίψεν. quomodo in margine notarat Casaubonus, & in suo invenit Interpres. Quare, expuncto illo altero, in contextum recepi.

9 Βουλεύονται] Cantabr. βούλονται.

10 Ἀπολαφθεὶς] Cantabr. ἀπολαφθεὶς.

11 Πέμπει δὲ πάλιν ὡς βασιλέα εὐνοῦχον ἄλλον Ἀρσάκην] Herodotus lib. VIII. cap. 110. & Justinus lib. II. cap. 13. eundem missum referunt. Diodorus lib. XI. quoque diversos facere videtur; sed in eo a Nostro dissentit, quod pædagogum liberorum Themistoclis secundo loco missum dicat, cum antea retulisset: ἔπεισε

μα, [12] καὶ φυγὼν ᾤχετο. Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἐφύλαξε τὴν νίκην ἀκίνδυνον.

Ἀθηναῖοι τὰ τείχη ἐξ ἄστεος ἤγειραν· Λάκωνες ἐφθόνουν. ἠπάτησεν αὐτοὺς ὁ Θεμιστοκλῆς. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀπάτης οὗτος· [13] ὅτι ἀφίκετο εἰς Λακεδαίμονα πρεσβευτὴς, καὶ οὗτος πρὸς τοὺς Λάκωνας ἔφασκεν, ἢ μὴ οὐκ ἐγκρεῖσθαι τὸ τεῖχος. εἰ δὲ ἀπιστοῖεν, ἔφη, τοὺς δρίστους πέμψαιεν κατασκόπους [14] ἐμὲ κατεχόντες· οἱ μὴν ἔπεμψαν. Θεμιστοκλῆς δὲ κρύφα πέμψας ἐνετείλατο Ἀθηναίοις κατέχειν τοὺς κατασκόπους, ἕως ἂν ἐ-

veniens Græcorum exercitum transiit pontem, atque fugiens evasit. Themistocles vero Græcis victoriam exortem periculi conservavit.

4 Athenienſibus urbis muros educentibus, Lacones indignabantur. Eos decepit hoc pacto Themiſtocles. Legatus ad Lacedæmonios profectus, rem negabat: per ſuam fidem mœnia non educi. Quod ſi fidem ſibi non habeant, mittant præſtantiſſimos viros, qui perſpiciant & explorent. Illi miſerunt. Themiſtocles vero miſſo clam nuncio mandavit Athenienſibus, exploratores

γείρω-

πεισι πνὰ φορὲς ἢ Σίφλιω αὐτομολῆσαι, &c. non addito viri nomine. Plutarchus in Themiſtocle & Ariſtide eodem modo ut Noſter; in nomine tantum differt: utroque enim loco Ἀράκλιω vocat. Minus, ut videtur, recte. Cantabr. ΔΙ. pro ΔΙ. Uterque Codex pro Ἀρσάκλιω, Ἀρσάκης. & pro φευσαγορεύοντα, Cantabr. φευσαγορεύοντων.

12 Καὶ φυγὼν ᾤχετο] Cum Florent. cum quo conſentiunt Codices Caſauboni. Cantabr. καὶ φυγὼ. Vulgata, καὶ φθάσας ᾤχετο. Peſſime: ortus enim error ex vicinitate vocis φθάσας. Eleganti hoc Græciſmo utitur aliquoties Auctor, infra cap. 46. αὐτίκα φθάνοντες ᾤχοντο. II. 5. 2. Φθάνων ᾤχετο. II. 31. 3. ἀποπτάσαντες ᾤχοντο. III. II. II. ἀποπλάσας ᾤχετο. & alibi.

13 Οὗτος] Delent hanc vocem MSS. ut & quod ſequitur, εἰς Λακεδαίμονα. & poſſet, ut eſt ſtilus Polyæni, utrumque commode abeſſe, nec non ſequens ἔφη, quod nec Codices, nec Interpres, agnoſcunt.

14 Ἐμὲ κατεχόντες] Prius omittunt MSS. & pro poſteriore legunt, μετεχόντες. Neutrum habet Interpres.

15 Ἐνε-

retinere apud se, donec mœnia extruxissent. Postquam deinde forent extructa mœnia, non prius eos remittere, quam ipsum recipiant. Hæc ita facta sunt. Exædificata sunt mœnia, & reversus est Themistocles, redditi sunt exploratores, Athenæque Lacedæmoniis invitis munitæ sunt.

γείρωσι τὸ τεῖχος. ἐπειδὰν δὲ ἐγείρωσι, μὴ πρότερον αὐτοὺς ἀποπέμπειν, εἰ μὴ πρόσθεν αὐτὸν ἀπολάβοιεν. καὶ ταῦτα ὅτως ἐγένετο. ἠγέρθη τὸ τεῖχος, καὶ ἐπανῆλθε Θεμιστοκλῆς. ἀπεδόθησαν οἱ κατάσκοποι, ἐτειχίσθησαν Ἀθῆναι Λακεδαιμονίων ἀκόντων.

5 Themistocles in bel-

16 Θεμιστοκλῆς ἐν τῷ πρὸς

15 Ἐτειχίσθησαν Ἀθῆναι] Ita reposui cum Florent. & Interprete Vulgata, Ἀθηναῖοι.

16 Θεμιστοκλῆς ἐν τῷ πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ] Πολλὰ καὶ καλὰ boni illi viri φοῖτον, qui præclarum hoc Themistoclis factum ita mutilum & corruptum nobis tradidere. Quid vero vir magnus de illis erat commeritus, ut debitam huic facinori laudem ei invideret? Et tamen quasi conspiratio facta sit, omnes Codices, de quibus quidem aliquid investigare potuimus, isto loco corrupti reperiuntur, ac misere mutilati. Illud vero dolendum, quod nec Herodotus, nec Plutarchus, nec Æmylius Probus, qui hoc idem factum commemorant, opem nobis hoc loco ferre queunt: Rem enim breviter tangere contenti, nihil propemodum habent quod nobis hic in tantis tenebris lucem ullam afferat. quo magis æquum est, ut nostris conatibus supplendi & emendandi istum locum, docti viri faveant, & judices æquos se præbeant, Et profecto speramus quod ad mentem auctoris attinet & stratagema quo de agitur, parum omnino abesse quin divinatione nostra rem ipsam simus consecuti. Putamus ergo non longe ab hac sententia Polyænum abiisse: Θεμιστοκλῆς, ἐν τῷ πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ μελλόντων Ἀθηναίων ἢ ἐν Φαρμυρίῳ φέρεσθαι ἑκατὸν ταλάντων ἔσται, ἠξιώθη· κοινολογησάμενοι ἑκατὸν ἀνδράσι τοῖς πλουσιωτάτοις, παρειλῶν, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους ἑκάστῳ δέκα τάλαντον κατὰ μὴ ἀρίσαι τὸ πρεσχθησόμενον, τὸ ἀνάλωμα λογιδῆναι· ἐὰν δὲ μὴ ἀρίσῃ, τοὺς λαβόντας ἀποδοῦναι. ταῦτα μὲν ἔδοξεν. οἱ δὲ ἑκατὸν ἄνδρες, ἑκάστῳ μίαν τριήρη καλλίστην, τάχιστα κατεσκεύασαν. Ἀθηναῖοι, &c. id est, *Themistocles bello Æginetico cum Athenienses centum talenta, quæ ex argenti fodinis quotannis redibant, populo essent dividenda, re communicata cum centum totius civitatis ditissimis hominibus, prodiit in concionem, suitque auctor Athenienſibus, ut eorum* centum *unicuique unum talentum darent: ea lege, ut si opus, quod brevi ab iisdem effectum foret, populo probaretur, sumptuum ratio haberetur: sin minus, redderent talentum qui accepissent. Placuit hoc Athenienſibus. Centum vero illi viri triremem quisque unam eamque pulchertimam celeriter extruunt. Lætati sunt Athenienses adificatam*

πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ, μελλόντων Ἀθηναίων [17] τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον ἑκατὸν τάλαντα διανέμειν· κωλύσας, ἔπεισεν ἑκατὸν ἀνδράσι τοῖς πλουσιωτάτοις, ἑκάστῳ, δῶναι τάλαντον. κἂν μὴ ἀρέσῃ τὸ πραχθησόμενον τῇ πόλει τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. [18] ἐὰν δὲ μὴ ἀρέσῃ, τοὺς λαβόντας ἀποδοῦναι. ταῦτα μὲν ἔδοξεν. οἱ δὲ ἑκατὸν ἄνδρες [19] ἕκαστον μίαν τριήρη

lo adversus Aeginetas, cum Athenienses vellent reditus ex argentifodinis, centum talenta distribuere, interponens se persuasit centum ditissimis viris, ut quilibet talentum conferret. Et si placeret ea res civitati, sumptus æstimaretur. Sin minus, qui accepissent, redderent. Hæc approbata sunt. Centum autem viri quilibet triremem effecit, studium ad-

tam sibi esse novam classem: quæ quidem ipsis non adversus Æginetas tantum, sed etiam contra Persas, usui fuit. Nunc sigillatim omnia expendamus. *Casaubonus.*

17 Τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον ἑκατόν] De fecturis quæ erant in Laureo loquitur: quarum reditum fuisse centum talentorum non mirabitur qui Herodotum, Plutarchum & alios legerit: in primis Xenophontis Πόρος. Solitos autem Athenienses eam pecuniam erogare populo ad ludos spectandos, notum omnibus. Sunt autem hic lacunæ duæ quas explevimus. Nam ab ἑκατὸν posito priore loco, festinans librarius ad posterius transvolavit: scelerate. altera lacuna notari debuit ante vocem ἑκάστῳ. sic enim legendum esse, non ἕκαστον, ex sequentibus palam est. Pro παρελθὼν, malit aliquis fortasse παρελθὼν εἰς τὸ δημοσίον, ut apud oratores, & Plutarchum in hac ipsa re. *Casaubonus.*

Τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον, ἑκατὸν τάλαντα, διανέμειν· κωλύσας, ἔπεισεν ἑκατὸν ἀνδράσι, τοῖς πλουσιωτάτοις, ἑκάστῳ, δῶναι τάλαντον· κἂν μὴ ἀρέσῃ τὸ πραχθησόμενον τῇ πόλει, τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. ἐὰν δὲ μὴ] Ita lacunam, & lectionem corruptam prioris Editionis ex MSS. supplevi & restitui. Eodem modo in suis invenit Interpres. Prius legebatur, τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον. . . . . ἑκατὸν ἀνδρας τοὺς πλουσιωτάτους ἕκαστον δῶναι τάλαντον, κἂν μὴ ἀρέσῃ τὸ πραχθὲν τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. ἐὰν μὴ, &c. Casauboni Codd. pro πραχθὲν etiam πραχθησόμενον τῇ πόλει.

18 Ἐὰν δὲ μὴ] Particulam δὲ ex MSS. addidi.

19 Ἕκαστον μίαν τριήρη χρησάμενον] Tertia hic lacuna ante vocem χρησάμενον notanda fuit. Eam nos ex Interpretis verbis facile replevimus, a sententia quidem Polyæni parum omnino aut nihil potius aberrantes: ab ipsis verbis haud scio quam longe. *Casaubonus.*

Μίαν τριήρη κατέστησαν, ἣν χρησάμενον κέλης ἡ τάχος] Ita & hunc locum cum MSS. & Interprete restitui;

hibentes pulchritudinis & celeritatis. Athenienses novam classem factam lætabantur, eaque non tantum adversus Æginetas, verumetiam contra Persas usi sunt.

6 Themistocles cum Iones se Xerxi socios adjunxissent, jussit Græcos in muris scribere: Viri Iones, inique facitis, qui contra parentes ac majores vestros expeditionem suscipiatis. Hisce lectis, rex Ionas suspectos habere cœpit.

7 Themistocles fugiens Athenienses, conscensa navi, imprudens in Ioniam delatus est. Quum vero navis a tempestate ad Naxum appelleretur, quæ oppugnabatur ab Athenienſibus, metuens nauclero pla-

ρη κατίσησεν, ὅτι δὴ χρησάμενοι καλλιστα καὶ τάχιστα. Ἀθηναῖοι καινὸν στόλον ποιήσαντες ἠθήσαν· καὶ δὲ μόνον καὶ Αἰγινητῶν ταῖς τριήρεσι ταύταις, [20] ἀλλὰ καὶ καὶ Περσῶν ἐχρήσαντο.

Θεμιστοκλῆς Ἰώνων Ξέρξῃ συμμαχόντων, σκέλλουσι τοῖς Ἕλλησι [21] καταγράφειν ἐπὶ τοίχους, Ἄνδρες Ἴωνες, δίκαια ποιεῖτε στρατεύοντες ἐπὶ τοὺς πατέρας. τούτων ἀναγινωσκομένων, βασιλεὺς τοὺς [22] Ἰώνας ὑπόπτους ἡγήσατο.

Θεμιστοκλῆς φεύγων Ἀθηναίους, νεὼς ἐπιβάς, ἀγνοούμενος κομίζετο ἐπὶ Ἰωνίας. ἐπεὶ δὲ ἡ ναῦς ὑπὸ χειμῶνος ἐπὶ Νάξον καταφέρετο πολιορκουμένῳ ὑπ' Ἀθηναίων,

τῷ

tui; nisi quod Florent. plurium numero, κατίσησαν, & χρησάμενοι. Vulgata, μίαν τειήρη χρησάμενος κατίσησεν.

20 Ἀλλὰ καὶ καὶ Περσῶν] In Vulgata aberat copula, quam cum MSS. revocavi.

21 Καταγράφειν ἐπὶ τοίχους] Potes uno verbo καταλιθογραφεῖν dicere: quæ elegantissima vox est Strabonis nostri. Sed falsum est fuisse hæc verba muris inscripta. Præter Herodotum & Plutarchum, qui diligenter id notant, sic Justinus, *Et cum colloquendi copiam non haberet, quo appliciturí erant symbolos proponit, & saxis proscribi curat.* Casaubonus.

Ἐπὶ τοίχους] Cum MSS. Prius, τοίχους.

22 Βασιλεὺς τοὺς Ἴωνας ὑπόπτους ἡγήσατο] Cum MSS. & Interprete, pro, βασιλεὺς ὑπόπτους αὐτοὺς ἐποιήσατο.

τῷ ναυκλήρῳ φοβηθεὶς ἔφασεν ὅς τις εἴη. καὶ εἰ μὴ σώσειεν αὐτὸν, [23] κατερεῖν ἠπείλησεν Ἀθηναίοις, ὡς [24] χρήμασι πειθεὶς αὐτὸν ἄγοι. ὅπως ἂν ἀμφότεροι σωθεῖεν, [25] μηδεὶς ἐκβαινέτω τῆς νεώς. ὁ ναύκληρος φοβηθεὶς, ἔτι ἐκβλῶν συνεχώρησε, καὶ διὰ τάχους ἀναχθῶν ἔπλευσεν.

num fecit, quisnam esset: & nisi se servaret, Atheniensibus dicturum minabatur, quod pecuniis adductus ipsum veheret. Ut igitur ambo salvi & incolumes manerent, nemo egrederetur e navi. Nauclerus metuens, neque egredi quenquam passus est, & repente portu solvere festinavit.

[CAP. XXXI.

Ἀριστείδης.

¶ Ἀριστείδης, καὶ Θεμιστοκλῆς [1] ἐχθρότατοι πάντων ὄντες, διεπολιτεύοντο. ἐξ ἧς Πέρσης [2] διαβάντος, ἀλλήλων λαβόμενοι, τῆς πόλεως ἔξω προελθόντες, ἐς τοὐτὸν ἑκατέρου τὴν δεξιὰν χεῖρα καθιέντες συνηγμένων τῶν δακτύλων ἐπε-

Aristides.

¶ Aristides & Themistocles infestissimis odiis laborantes, diversas in repub. factiones sequebantur. At interveniente Persa, se mutuo apprehendentes, & extra civitatem convenientes in unum uterque dextram manum demisit, at-

φώνην·

23 Κατερεῖν] Cantabr. καταφήσειν.

24 Θ'ς χρήμασι πειθεὶς αὐτὸν ἄγοι] Cantabr. ὡς χρήμασιν ὢν αὐτὸν πειθεὶς ἄγοι.

25 Μηδεὶς ἐκβαινέτω] MSS. μηδεὶς ἂν ἐκβαινέτω. Forte, ὡς.

Cap. XXXI. 1 Ἐχθρότατοι πάντων ὄντες, διεπολιτεύοντο] Omnino, ut jam ante diximus, altera lectio διεπολιτεύοντο, quam scimus in multis, & fortasse omnibus quotquot sunt, codicibus extare, in contextum admitti debuit ista voce explosa *Casaubonus*.

Διεπολιτεύοντο] Cum MSS. & Casaubono, pro vulgato, ἀντιπολιτεύοντο.

2 Τῆς ἧς Πέρσης διαβάντος] MSS. διάπλους. ut & Codd. Casauboni.

3 Τὰς

que complicatis digitis acclamarunt: Inimicitias hic deponimus, donec bellum adversus Persam confecerimus. Hæc locuti, manus distractis digitis, quasi odio deposito, sustulerunt. Deinde simul obruta fovea, redierunt, & per totum bellum in concordia permanserunt. Maxime vero effectum est unanimitate ducum, ut Barbari victoriam amitterent.

φώνην· τὸ ἔχθραν ἐνταῦθα καταλιθέμεθα, ἕως ἂν πρὸς τὴν Πέρσην ἀναπολεμήσωμεν. ταῦτ' εἰπόντες, αἴροντες [3] τὰς χεῖρας ἀναλελυμένων τῶν δακτύλων [4] ὡς δή τι καταθεικότες, ἔπειτα συγχώσαντες τὸν βόθρον ἐπανῆλθον, καὶ [5] διετέλεσαν ὧδε πάντα τὸν πόλεμον ὁμονοοῦντες. ἡ δὲ τῶν στρατηγῶν ὁμόνοια, μάλιστα δὴ [6] τοὺς βαρβάρους ἐνίκησεν.

[CAP. XXXII.]

Leonidas.

¶ Leonidas in Thermopylis prælium committens, angustia loci Barbarorum multitudinem inutilem reddidit.

2 Leonidas cum pugnam conserere vellet, videns procellosas nubes coire, ad duces conversus, ait: Non debet vo-

Λεωνίδας.

¶ Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις, ὧδε ἀξιάμενος τῇ [1] στενότητι τοῦ χωρίου, ἀχρεῖον ἐποίησε τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων.

Λεωνίδας, μάχην συνάπτειν μέλλων, ἰδὼν νεφέλας χειμερίους ἀλιζομένας, πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἔφη,

3 Τὰς χεῖρας] Cantabr. τὰς τὼ χεῖρας. & τῶν δακτύλων. Frius absque articulo.

4 Ὡς δή τι καταθεικότες] Quasi re vera aliquid in ea fossa deposuissent. *Casaubonus.*

5 Διετέλεσαν ὧδε πάντα τὸν πόλεμον] Præpositionem cum MSS. addidi.

6 Τοὺς βαρβάρους] Vocem πάλιν cum MSS. & interprete delevi

Cap XXXII. 1 Στενότητι] MSS. συμμετρίᾳ.

ἔφη, ὡ[2] χρὴ θαυμάζειν βροντῶν καὶ ἀστραπῶν γινομένων, ἀνάγκη γὰρ αὐτὰ συμβαίνειν, ἄστρα κινουμένα. πολλῶν δὲ διοσημείων γινομένων, οἱ μὲν Λεωνίδα[3] προϊδόντες τὸ μέλλον, θαρρήσαντες ἠπείγοντο. οἱ δὲ πολέμιοι ἐκπλαγέντες, ἄθυμοι πρὸς τὸν κίνδυνον ἐγένοντο, καὶ πρὸς τοῦτο ἡττήθησαν.

Λεωνίδας ἐμβαλὼν ἐς χώραν πολεμίων,[4] νύκτωρ διαπέμψας ἄλλας ἀλλαχῇ, προστάξεν,[5] ὅταν αἴρηται τὸ σημεῖον, δένδρα κόπτειν, καὶ τὰς ἐπαύλεις ἐμπιπρᾶναι. ταῦτα ὁρῶντες οἱ κατὰ τὴν πόλιν, καὶ πάμπολυ τὸ πλῆθος εἶναι νο-

bis mirum videri: quod fulgura ac tonitrua concitantur. Necesse est enim ea fieri ex motu sideris. Multis igitur contingentibus cælitus signis, Leonidæ milites quid futurum esset prospicientes, alacribus animis ad pugnam festinarunt. Hostes contra perterriti, animis ad subeundum periculum defecerunt, & ob eam caussam victi sunt.

3 Leonidas facturus noctu in ditionem hostium impressionem, suis significavit imperavitque ut alii ad aliam hostilis agri partem appellerent: deinde mandavit, ubi datum foret signum, alii arbores cæderent, alii villas incenderent. Id intuiti qui in urbe erant, immensum

μίσαν-

2 Οὐ χρὴ θαυμ.] Vulgata, ὡς ὡ χρὴ θαυμ. sed ὡς cum Cantabr. & Interprete delevi.

3 Προϊδόντες] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, προϊδόντες. Pro ἠπείγοντο, Cantabr. ἐπείγοντο.

4 Νύκτωρ διαπέμψας ἄλλας ἀναχθῶναι προστάξεν] Hoc stratagema non videtur fuisse in libris Interpretis: non enim erat interpretatus. Sed vox ἀναχθῶναι non caret mendo. Lego vero & distinguo, Λεωνίδας ἐμβαλὼν ἐς χώραν πολεμίων, νύκτωρ διαπέμψας ἄλλας ἀλλαχῇ προστάξεν ὅταν, &c. Ita autem vertes, *Leonidas facta in hostium agrum impressione noctu alium in aliam ejus partem misit, mandavitque ubi*, &c. *Casaubonus.*

Διαπέμψας ἄλλας ἀλλαχῇ, προστάξεν] Ita edidi cum MSS. & Casaubono. Vulgata pro ἀλλαχῇ, ἀναχθῆναι.

5 Ὅταν αἴρηται τὸ σημεῖον] MSS. ὅταν αἴρῃ τὸ σημεῖον. Non male.

6 Περσ-

esse hostium numerum rati, contra non iverunt, sed prædam ab hostibus agi siverunt.

μίσωπες, οὐκ ἐπεξῆλθον, ἀλλὰ τὴν λείαν ἄγειν αὐτοῖς [6] προσήκαντο.

[CAP. XXXIII]

Leotychides.

¶ Leotychides Athenienſibus circa Mycalem navale prælium facientibus, & Barbarorum multitudinem pertimeſcentibus, atque Ionibus Medorum partes ſequentibus, timore magis quam certo conſilio, mentes omnium mutavit: commentus nuncium adferri, quod Perſæ a Græcis ad Platæas devicti

Λεωτυχίδης.

¶ Λεωτυχίδης περὶ Μυκάλην τῶν Ἑλλήνων ναυμαχούντων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων καταπεπληγότων, [1] τῶν δὲ Ἰώνων μηδιζόντων φόβῳ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, μετέβαλεν ἁπάντων τὸ φρόνημα· πλασάμενος ἀγγελίαν ἥκειν, ὡς τῶν ἐν Πλαταιαῖς Ἑλλήνων τοὺς Πέρσας νενικηκότων.

οἱ

6 Προσήκαντο] Cum MSS. pro προσήκαντο.

Cap. XXXIII. 1 Τῶν δὲ Ἰώνων βαδιζόντων] Perſpicuum eſt μηδιζόντων ſcribendum eſſe, pro μαλ. βαδ. Cæterum nuncii hujus celeritatem alii prudentiæ Leotychidæ adſcribunt, ut Diodorus, alii caſui & fortunæ, ut Plutarchus, Juſtinuſque. Sed Plutarcho (obiter id dicam) in hac hiſtoria labaſſe memoria videtur. Locus eſt in Æmylio Paulo, ubi dum variarum victoriarum nuncios commemorat in remotiſſima loca ſubito allatos, & ipſo victoriæ die, ita ſcribit, καὶ ἐν Πλαταιαῖσι τῶν ἐν Μυκάλῃ πρὸς Μήδους, vitio, ut arbitror, memoriæ. quum certum ſit, non fuiſſe nuncium victoriæ ad Mycalen partæ, ad eos perlatum qui ad Plataeas pugnaturi erant: ſed contra. Quare ita potius fuit ſcribendum: καὶ ἐν Μυκάλῃ τῶν Πλαταιαῖσι πρὸς Μήδους. Non prætermittam Frontini verba eandem hiſtoriam commemorantis: quod tamen nemo adhuc, ut puto, animadvertit. locus eſt l. 1. cap. 11. *Eutidas dux Lacedæmoniorum, pugnaturus eodem die, quo claſſe vicerant ſocii, quamvis ignarus acta rei, vulgavit nunciatam ſibi victoriam partium, quo conſtantiores ad pugnam milites haberet.* Apparet de Leotychida loqui Frontinum. Noli igitur quærere quis ſit iſte Eutidas Græcis æque ac Latinis hiſtoricis ignotus atque illaudatus. Lego, *Leotychidas dux Laced.* vel *Leutychidas:* Nam & Græci ita vocant. *Caſaubonus.*

Μηδιζόντων] Cum MSS. & Interprete.

οἱ δ' Ἴωνες ἀκούσαντες ἐθάρρησαν, καὶ προσέθεντο τοῖς Ἕλλησιν. [2] ἡ τύχη τὸ [3] Λεωτυχίδου στρατήγημα ἐποίησεν ἀληθὲς, νίκλω τοῦ δόξαν τοῖς Ἕλλησιν τὸν ἐν Πλαταιαῖς μάχης.

sint. Iones hoc audito respirarunt, adque Græcos se applicuerunt. Fortuna Leotychidæ stratagema verum reddidit, prælii ad Plataeas commissi victoriam Græcis præbens.

[CAP. XXXIV.]

Κίμων.

¶ [1] Κίμων, ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ νικᾷ τοὺς βασιλέως σατράπας. καὶ πολλὰ σκάφη βαρβαρικὰ ἑλών, εἰς ταῦτα τοὺς Ἕλληνας ἐμβῆναι κελεύει, καὶ στολὰς ἐνδῦναι Μηδικὰς, καὶ πλεῖν ἐπὶ Κύπρον. Κύπριοι τῇ ὄψει τῷ βαρβαρικῷ ἐξαπατώμενοι σχήματι, τὸν στόλον ὡς φίλιον ὑποδέχονται. οἱ δὲ ἀποβάντες, καὶ σφόδρα γε ἀντὶ βαρ-

Cimon.

¶ Cimon ad Eurymedontem fluvium satrapas Regis vincit ac superat, multisque Barbarorum navigiis captis, Græcos ingredi in ea jussit, & stolas Medicas induere, atque naves in Cyprum deducere. Cyprii conspecto Barbarico habitu decepti, classem quasi sociam & amicam, exceperunt. At illi egressi, plane pro Barbaris Græcos se præstite-

2 Η' τύχη] Florent. εἰ τύχη. Cantabr. εἰ ἡ τύχη.

3 Λεωτυχίδου στρατήγημα] Pro eo male in Vulgata, Λεωτυχίδης στρατήγημα. σ enim ortum ex sequente voce.

Cap. XXXIV. 1 Κίμων ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ νικᾷ τοὺς βασιλέως σατράπας] Fugit te hic ratio Polyæne: ordinem enim rerum gestarum tua hac narratione immutas ac perverteis. Mitto Diodorum qui fuse rem narrat. Frontinus lib. IIII. extremo: *Cimon dux Athenienſium victa claſſe Perſarum apud inſulam Cyprum milites ſuos captivis armis induit, & iiſdem barbarorum navibus ad hoſtem navigavit in Pamphyliam apud flumen Eurymedonta. Perſæ, quia & navigia & habitum ſuperſtantium agnoſcerent, nihil caverunt. Subito itaque oppreſſi, eodem die & navali & pedeſtri prælio victi ſunt.* In editis Frontini codicibus omnibus legitur *Conon*, perperam. *Caſaubonus.*

2 Ἑ'φέ-

runt, ac Cypriis majorem terrorem quam pro copiis injicientes, eos devicerunt.

2 Cimon a Sesto & Byzantio multa Barbarica per vim cepit, & rogantibus sociis ea distribuit in partes: quarum unam constituit nuda corpora, alteram subligacula, vestes, torques, & id genus alia. Socii ca-

βαρβάρων [2] ἐφάνησαν Ἑλλῆνες, καὶ Κυπρίους ἐνίκησαν, μείζω τῶν ἔκπληξιν τῆς δυνάμεως ἔχοντες.

Κίμων δὲ ὁ Σηστῶν, καὶ Βυζαντίου [3] πολλὰ αἰχμάλωτα, καὶ βαρβαρικὰ εἷλε. καὶ τῶν συμμάχων δεηθέντων, διενεμήθη ἐλθόντα. μοῖραν μίαν ἔταξε γυμνὰ τὰ σώματα, μοῖραν ἑτέραν [4] ἀναξυρίδας, κάνδυς, στρεπτὰ, καὶ ὅσα

2 Ἐφάνησαν Ἕλληνες, καὶ Κυπρίους] Cantabr. ἐφόνησαν Ἕλληνες Κυπρίους.

3 Πολλὰ αἰχμάλωτα καὶ βαρβαρικὰ εἷλε] Meliores codices τὰ καὶ non agnoscunt: & tollendum sane est Nam ex Plutarcho hæc sunt ad verbum descripta, qui refert Cimonem hoc suum στρατήγημα solitum appellare σοφάτατον, quod mihi quidem non nimis callidum videbatur. ἐπεὶ γὰρ, ait, ἐκ Σηστοῦ καὶ Βυζαντίου πολλὰς τῶν βαρβάρων αἰχμαλώτους λαβόντες, οἱ σύμμαχοι τῷ Κίμωνι διενεῖμαι παρεκάλεσαν, &c. Casaubonus.

Πολλὰ αἰχμάλωτα βαρβαρικὰ εἷλε] Ita legimus cum MSS. pro vulgato πολλὰ αἰχμάλωτα καὶ βαρβαρικὰ εἷλε.

4 Ἀναξυρίδας, κάνδυς, στρεπτὰ] Ita locum hunc corruptissimum restitui. In Vulgata erat, ἀναξυρίδας, καὶ δὴ στρεπτά. Cantabr. καὶ δύστρεπτα, male quidem, sed in quo tamen apparent vestigia veræ lectionis: in ora autem ejusdem Codicis scriptum erat, κάνδυας, quod ad vocem, recte; sed legendum κάνδυς contracte, ut editum jam, quia sic minus discediturￚ a vulgata, tum, quia Auctor alibi sic loquitur, infra lib. VII. 11. 8. Τὸν κάνδυν καὶ τὴν πάρραν τοῦ σκήπτρου ἐνεδύσατο. Est autem κάνδυς vestis Persica. Pollux lib. VII. cap. 13. Καὶ Περσῶν μὲν ἴδια κάνδυς, καὶ ἀναξυρὶς, καὶ πάρρα, ἰδίως καὶ (ut correxit hunc locum Brissonius) κυρβασία, καὶ κίδαρις, καὶ πῖλος καλοῦσι. ὁ δὲ κάνδυς, ὁ μὲν βασιλικὸς ἀλιπόρφυρος· ὁ δὲ τῶν ἄλλων πορφυροῦς. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ δισμάτων. ἰδίως δὲ χειριδωτὸς χιτὼν, ἐξ οὗ ὦμος ἐκπεφόμβωται. κάπυρις δὲ, Περσικὸς χιτὼν, χειριδωτός. ὅπερ δὲ καὶ καυδύκην Περσῶν. ἐν δὲ ταῖς Σφήξιν Ἀριστοφάνης λέγει, Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδα, οἱ δὲ καυδύκην. τὰς δὲ ἀναξυρίδας, καὶ σκιλίας καλοῦσι. Suidas: Κάνδυς χιτὼν Περσικός. ὑποδύοντες δὲ τὸν κάνδυν, καὶ τὰς ἀναξυρίδας ἐξιλύοντες. De hoc vestimento vide Brissonium de Regno Persarum. Ἀναξυρίδες vero crurum fuere velamenta, de quibus idem Brissonius. Ceterum locus Aristophanis est in Vespis. sed apud eum non legitur καυδύκη, sed καυτάκη. Verba Aristophanis sunt: Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδ' οἱ δὲ καυτάκην. ad quem locum Scholiastes: Καυτάκης δὲ χλαῖνα Περσικὴ ἀλκιστή. ὅθεν καὶ τὸ ἀλκαίνειν. ὁ δὲ Παλαμήδης φησὶν Καυτάκης ὅτι Περσικὸν ἱμάτιον, ἔχον ἐκ τῆς ἑτέρου μέρους μαλλὸς· ἄλλως. Καυτάκης εἶδος ἱματίου, ὅπερ

καὶ ὅσα τοιάδε. οἱ σύμμαχοι αἰρῶνται τὸν κόσμον. Ἀθηναῖοι γυμνὰ τὰ σώματα γέλων ὀφλισκάνοι Κίμων ὡς τῶν μείζω μοῖραν τοῖς συμμάχοις ἐνέμετο. ὅθεν ἐς μακρὰν τῶν αἰχμαλώτων οἱ συγγενεῖς ἀπὸ Λυδίας καὶ Φρυγίας καταβάντες μεγάλα λύτρα ὑπὲρ τῶν οἰκείων καπέβαλον. τότε καὶ σοφία Κίμωνος ἐθαυμάζετο. Ἀθηναῖοι δὲ πολλῷ πλείω χρήματα λαβόντες, μάλα δὴ τῶν συμμάχων κατεκερτόμησαν.

piunt ornatum, Athenienses nuda corpora. Ridetur ab omnibus Cimon, qui majorem portionem sociis prodiderit. Non multo post cognati eorum qui capti erant, a Lydia, Phrygiaque descendentes, magna & splendida ad suos redimendos munera persolverunt. Ibi tum Cimonis calliditas admirationi cœpit esse. Athenienses autem longe pluribus acceptis pecuniis, socios deriserunt.

[CAP. XXXV.]

[1] Μυρωνίδης.

¶ Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι παρεπάσσοντο. Μυρωνίδης Ἀθηναίοις παρήγγειλεν,

Myronides.

¶ Athenienses & Thebani ad pugnam instruebantur. Myronides A-

ὅπερ καὶ Περσίδα καλοῦσιν. & paullo post idem Aristophanes: Οὐκοῦν ἐρεῖλλον δὴτ' ἐχρῶ ταύτῃ καλεῖν. Δικαιότερόν γ' ἢ καυτάκην. Hoc autem & Polluci genus est vestimenti Persici, sic enim is lib. VII. cap. 13. Βαβυλωνιῶν δ' ὀξὺ ὁ καυτάκης. & lib. VI. cap. 1. κρωμάκας δ' τινὰς πορευτὰς, ὅτι τρεφομένων Μέγαδρος ὠνόμασε. Suidæ in hac voce. Æliano lib. XVII. Histor. An. cap. 17. Τῶν τοι δὲ ἃ οἱ μῦς, εἰ ἐν τῇ Τυρίδοι τὸ Βαβυλωνίας εἰσὶν. ὁ ὑπερῶν καὶ τὰς δύρας ἴσασιν οἱ τούτων κάπηλοι, καὶ εἰς Πέρσας ἄγουσι φέρουσιν. εἰσὶ δὲ ἀπαλαὶ καὶ σωφρόνιμοι, χρῶνται τι ἅμα γίνονται, καὶ αἰλαίνουσιν αὐτὰς. καλοῦσιν δὲ ἄρα ἄν τοι Καυτάκην. Sic enim legendum illic. Videtur itaque non proba vox καυτάκη apud Pollucem, cum apud alium non occurrat, neque apud Aristophanem, cujus auctoritate eam profert, reperiatur.

Cap. XXXV. 1 Μυρωνίδης] Cum Cantabr. & Interpretc. Vulgata, Περὶ Ἀθηναίων, καὶ Θηβαίων ἐπλαγῶς

2 Θῆν]

thenienſibus præcepit, ut cum ipſe ſignum dediſſet, excurrerent in hoſtes, initio facto a ſiniſtra. Quo ſignum dante, illi currebant. Cum vero aliquouſque eſſent progreſſi, Myronides ad dextrum cornu feſtinans, magna voce clamavit, Vincimus in lævo. Athenienſes victoriæ fama confirmati, promptius & alacrius hoſtes aggrediuntur. Thebani nuncio ſuorum cladis perculſi, ad fugam inclinaverunt.

2 Myronides Athenienſes duxit adverſus Thebas: & progreſſus in campum, juſſit eos arma ponere, atque undique circumſpicere. Quibus circumſpicientibus: Videtis, inquit, quantus ſit campus, in tanto campo,

γειλεν, ὅταν ἐπωσημήνῃ [2] θεῖν ἐπὶ τὰς πολεμίους, δεξιαθόρως ἀπὸ τῆς εὐωνύμου. ὁ μὲν [3] ἐσήμηνεν· οἱ δ' ἔθεον. ὡς δὲ βραχὺ προῆλθον, Μυρωνίδης ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας δραμὼν, μέγα ἐβόα, νικῶμεν κατὰ τὸ εὐώνυμον. [4] Ἀθηναῖοι μὲν τῷ λόγῳ τῆς νίκης ἐπιῤῥωσθέντες, [5] προθυμότερον ἐμβάλλουσι. Θηβαῖοι δὲ τῷ ἀγγέλματι τῆς ἥττης καταπλαγέντες ἔκλιναν εἰς φυγήν.

[6] Μυρωνίδης Ἀθηναίους ἦγεν ἐπὶ Θήβας, καὶ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον, ἐκέλευσεν αὐτοὺς θεῖναι τὰ ὅπλα, καὶ περισκοπεῖν ἐν κύκλῳ. τῶν δὲ περισκοπούντων, [7] ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον ὅσον ἐν πεδίῳ τόσῳ πολεμίων ἵππους ἐχόντων [8] εἰ μὲν φύ-

2 Θεῖν] Florent. θέειν. Cantabr. θεῖναι.

3 Ἐσήμηνεν] Cantabr. ἐσήμαινεν.

4 Ἀθηναῖοι μὲν] Cum MSS. Vulgata, Ἀθηναῖοι δέ.

5 Προθυμότερον] Cantabr. προθυμότεροι. Eleganter.

6 Μυρωνίδης Ἀθηναίους ἦγεν ἐπὶ Θήβας] Frontinus lib. IIII. *Myronides Athenienſis adverſus Thebanos*, &c. vulgo, *Myrodines*, male. *Caſaubonus.*

7 Ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον ὅσον ἐν πεδίῳ τόσῳ] Ita legimus cum MSS. & Interprete. Cantabr. ſolummodo, pro τόσῳ, τόσον. Vulgata, ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον· ὡς ἐν πεδίῳ τοσούτῳ.

8 Εἰ μὲν] MSS. εἰ μέν. Cant. μένωμεν, pro μείνωμεν.

φεύγωμεν, ἀνάγκη διωκόντων ἱππέων ἁλῶναι. εἰ δὲ μένωμεν, πολλαὶ καὶ νικᾶν ἐλπίδες. οὕτως ἄρα πείθοντες μένειν. καὶ πρῶτος Μυρωνίδης, κρατῶν, [9] μέχρι Φωκίδος, καὶ Λοκρῶν.

hostibus equos habentibus, si fugiamus, necesse est nos ab equitibus persequentibus capi. Sin maneamus, multiplex vincendi spes est. Ita, ut manerent, persuasi sunt, & Myronides victor usque ad Phocidem & Locros processit.

[CAP. XXXVI.]

[1] Περικλῆς.

¶ Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀτθικὴν ἐδῄουν, Περικλῆς ἐξέπεμψε τριήρεις Ἀθηναίων, αἳ δῃώσουσι τὰ παράλια τῆς Λακωνικῆς, ὅπως αὐτοῖς πλείω [2] πάσχειν, ἢ δρᾶν συμβαίη.

Περικλῆς πλουτῶν χώραν πολλὴν κέκτητο· Ἀρχίδαμος φίλος ὢν αὐτῷ πάλαι, καὶ πρόξενος [3] δῃώσων ἐνέβαλε τὴν Ἀτθικήν· [4] Περικλῆς προειδό-

Pericles.

¶ Lacedæmoniis Atticam vastantibus, Pericles misit cum triremibus Athenienses, qui maritimam oram Laconicæ popularentur, ut ipsi majus damnum acciperent, quam inferrent.

3 Pericles cum esset locuples, multum terræ possidebat. Archidamus, cum quo vetus ei amicitia & hospitium intercedebat, populabundus in Atticam impressionem

μὴν ὁ

9 Μίχει] MSS. ἄχει.

Cap. XXXVI. 1 Περικλῆς] Cum Cantabr. & Interprete. Vulgata, περὶ Λακεδαιμονίων. Vide Justin. l. III. 7.

2 Πάσχειν] Fl. πρόσχειν.

3 Δῃώσων ἐνέβαλε τὴν Ἀτθικήν] Ita lego cum MSS. nisi quod Fl. ἐνέβαλλε. Vulgata, ἐνέβαλε δῃώσας τὴν Ἀτθικήν.

4 Περικλῆς προειδόμενος, &c.] Idem refert Justinus l. III. cap. 7. Simili prudentia Annibalis astutiam elusit Fabius. Paucis Frontinus lib. 1. Strat. cap. 8. 2. *Hannibal Fabium, cui neque virtute, neque artibus bellandi par erat, ut infamia distringeret, agris ejus abstinuit, ceteros populatus. Contra ille,*

no

fecit. Pericles prospiciens, ac præsentiens Archidamum hospitii religione ac honore, suis agris parsurum, ne in suspicionem Atheniensibus veniret, ante vastationem in concionem progressus, omnem terram quam possidebat, Reipublicæ donavit.

μῳ ὡς ἄρα τιμῶν, Ἀρχίδαμον τὴν πρόξενίαν, τὰ αὐτοῦ χωρίων ἀποχήσοιτο, ἵνα μὴ [5] γένοιτο Ἀθηναίοις ὑποπτος, φθάσας τὴν δήωσιν, ἐς ἐκκλησίαν [6] προελθὼν, ἐχαρίσατο τῇ πόλει τὴν γῆν ὅσην ἐκέκτητο.

[CAP. XXXVII.]

Cleon.

¶ Cleon Abydenis Sestum tradidit, non aperto prælio, sed obscuro dolo. Theodorus custodiens Sestum, amicus Cleonis, rem cum quadam muliere habens in suburbio, aquæductu per muros angusto penetrante, lapidem unum evellens, sub noctem exi-

Κλέων.

¶ Κλέων Ἀβυδηνοῖς Σηστὸν παρέδωκεν, οὐ φανερᾷ μάχῃ· ἀλλ' ἀφανεῖ τέχνῃ. Θεόδωρος φρουρῶν, Σηστὸν, ἑταῖρος Κλέωνος, μοιχεύων ἐν προαστείῳ γύναιον, τοῦ ὑδροῤῥόης διὰ τοῦ τείχους στενῆς φερομένης, [1] ἕνα λίθον ἐξαίρων διὰ νυκτὸς

ne suspecta civibus fides esset, magnitudine animi effecit, publicatis possessionibus suis. Consule Plutarchum in Fabio. Livium lib. XXII. cap. 23. Val. Maximum VII 3. ext. 8. Idem Livius de Marcio Coriolano lib. II. cap. 39. *Populatur inde agrum Romanum: custodibus inter populatores missis, qui patriciorum agros intactos servarent, sive infensius pleri magis, sive ut discordia inter Patres plebemque oriretur.* De Ceriali Tacitus lib. V. Hist. cap. 23. *Cerialis insulam Bataverum hostiliter populatus, agros villasque Civilis intactos, nota arte ducum, servavit.*

5 Γένοιτο.] Cum MSS. pro, γένοιμι.

6 Προελθὼν.] MSS. παρελθὼν. utrumque recte; sed hoc rarius. Loquutus sic Auctor supra cap. 27. παρελθὼν εἰς ἐκκλησίαν. Lucianus de Saltat. εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι. & in Harmonide: εἰς τὰς πλείδας παριών.

CAP. XXXVII. 1 Ἕνα λίθον ἐξαίρων διὰ νυκτὸς εἰπὼν, καὶ ἐξιὼν 4 λίθον ἐναρμόττων] Scribe διὰ νυκτὸς ἐξιὼν καὶ εἰπὼν & ita Interpres. *Casaubonus.*

Ἐξιὼν καὶ εἰπὼν.] Ita scribi curavi cum Cant. Interprete, & Casaubono, sic postulante rei gestæ ordine.

2 Καὶ

νυκτὸς ἐξιὼν, καὶ εἰσιὼν τὸν λίθον ἐναρμόττων, [2] καὶ τοῦ λανθάνων, τῷ Κλέωνι τὸ πεπραγμένον ὡμολόγησεν ὡς παίγνιον. ὁ δὲ πᾶς Ἀβυδηνοῖς τὸ ἀπόρρητον [3] ἐξαγορεύσας, ἀπέλιπον νύκτα παρατηρήσας καὶ τὸν ὑδροῤῥόον, καὶ Θεοδώρου τὸν λίθον ἐξηρηκότος, καὶ παρὲ τὴν μοιχείαν ἀχολουθήσας, τὰς πραπώτας [4] ὑπεισήγαγον· οἱ τὰς φύλακας ἀνηλόντες, τὰς πύλας ἔνδοθεν ἀνοίξαντες, πᾶσαν δεξάμενοι τὴν δυνάμιν, τὸ Σηστὸν ῥαδίως κατέσχον.

bat, & intrans, lapidem reponebat, idque clam, quam rem Cleoni fassus est, quasi ludicrum. At ille proferens & enuncians Abydenis arcanum, noctemque expertem lunæ observans, per aquæductum, cum lapidem Theodorus revellisset, & adulterio districtus esset, milites clam introduxit: qui custodibus interfectis, & portis intus reseratis, omnes copias acceperunt, atque Sestum facile obtinuerunt.

[CAP. XXXVIII.]

Βρασίδας.

¶ [1] Βρασίδας παρὲ Ἀμφίπολιν ἐπολιορκεῖτο, ὑπὲρ λόφου κρατεροῦ παρεσβαλ-

Brasidas.

¶ Brasidas juxta Amphipolim oppugnabatur, in difficili & aspero colle

λόντων

2 Καὶ τοῦ λανθάνων.] Italego cum Cant. & Interprete. Fl. καὶ τὸν λανθάνων. Vulgata vocem intermediam omiserat.

3 Ἐξαγορεύσας.] Ita MSS. & Interpres. Vulgata, ἀγορεύσας.

4 Ὑπεισήγαγον.] Cant. εἰσήγαγον.

CAP. XXXVIII. 1 Βρασίδας ἐπὶ Ἀμφίπολιν ἐπολιορκεῖτο] Lege παρὲ Ἀμ. Frontibus lib. primo, *Brasidas dux Lacedæmoniorum circa Amphipolim ab Athenienſium multitudine numero impar deprehenſus, claudendum ſe præſtitit, ut per longum corona ambitum extenuaret hoſtilem frequentiam: quaque rariſſimi exſtabant, erupit.* Quid eſt *claudendum ſe præſtitit?* Suſpicabar, *claudendum ſe præbuit.* Sed ne id quidem probo. *Caſaubonus.*

Περὲ Ἀμφίπολιν] Sic reſcripſi cum Cant. atque ita quoque in margine notarat Caſaubonus. Vulgata, ἐπὶ Ἀμφ.

2 Η γε-

circumcirca hostibus impetentibus. Qui veriti ne per noctem aufugeret, collem lapidibus circumvallabant, & sublimem murum extruebant. Lacones male habebat, quod eos non in pugnam educeret, sed circumvallati turpissime fame caperentur. Brasidas ajebat tempus non desiderare pugnam. Posteaquam maximam collis partem munierant, & reliquum foret spatium immunitum instar magni jugeri, suis ut ad pugnam se instruerent præcepit. Hoc inquiens esse tempus exeundi. Qui facto impetu, multis hostibus interfectis, salvi evaserunt. Nam locus angustus paucioribus non erat impedimento. Circumductus

λόντων ἐν κύκλῳ τῶν πολεμίων. οἱ μὲν δὴ δεδιότες μὴ νύκτωρ ἀποδραίη, λίθοις τὸ λόφον περιετείχισαν, καὶ τεῖχος ὑψηλὸν [2] ἤγειρον. οἱ δὲ Λάκωνες ἠχανάκει ὅτι μὴ ποιοῖεν αὐτοὺς ἐς μάχην, ἀλλὰ περιτειχισθέντες αἰσχίστῳ λιμῷ ἀλώσοιντο. [3] Βρασίδας αὐτὸς ἔφη τὸν καιρὸν τῆς μάχης εἰδέναι. ἐπεὶ δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ λόφου περιεπετείχισε, λοιπὸν δὲ οἷον ἀτείχιστον ὅσον πλέθρον αὐτάρκες, [4] τοῖς μετ' αὐτοῦ πρὸς μάχην παρήγγειλε [5] τοῦτον εἶναι τὸν καιρὸν, ὁρμῶσιν ἐπὶ τὴν ἔξοδον. καὶ δὴ ὁρμήσαντες, πολλοὺς τῶν πολεμίων διαφθείραντες [6] διεσώθησαν, ἡ γὰρ στενοχωρία ἐλάττοσι οὖσα οὐκ ἔβλαψεν. [7] ὁ δὲ περιτειχισμὸς ὠφέλησε,

2 Ἤγειρον] Cum MSS. & Interprete, pro Vulgato, ἔγειρον.

3 Βρασίδας αὐτὸς ἔφη τὸν καιρὸν τῆς μάχης εἰδέναι.] Male hæc Interpres: *Brasidas ajebat tempus non desiderare pugnam.* Vertendum quippe: *Brasidas se nosse ajebat tempus opportunum pugnæ.*

4 Τοῖς μετ' αὐτοῦ πρὸς μάχην παρήγγειλε] Ita lego cum Fl. & Interprete. Cant. πρὸς μάχην locat post παρήγγειλε. In Vulgata πρὸς μάχην aberrat.

5 Τοῦτον εἶναι τὸν καιρόν] Sic Lib. II. 1. 22. Ἀγησίλαος αἰνιττόμενος· ὅτι ὁ ἀλλαῖος ὁ καιρός.

6 Διεσώθησαν] MSS. ἐσώθησαν.

7 Ὁ δὲ περιτειχισμὸς ὠφέλησε, καὶ μᾶλλον] Tolle ὑποστίγμην, & lege, ὠφέλησε καὶ μᾶλλον, καὶ λ. hoc est, *juvit vel maxime.* id enim est καὶ μᾶλλον, ut alibi docuimus. *Casaubonus.*

ὠφέλησε,

Digitized by Google

φέλησε, καὶ μᾶλλον κωλύσας μηδένα καὶ νώτου[8] πολέμιον αὐτῶν γλωέσθαι. ὥς τε τῷ τείχει τῶν ἐναντίων, τὸ μὲν ἐκείνων πλῆθος, ἀχρεῖον· ἡ δὲ ἔξοδος ἀσφαλεστέρα τοῖς Λακωσιν ἐγένετο.

autem murus faciebat, ne quod ipsis esset a tergo periculum. Itaque hostium munitio ipsis multitudinem inutilem reddidit: exitum vero Laconibus tutiorem.

9 Βρασίδας Ἀμφίπολιν προδοθεῖσαν εἷλε. καὶ τοῖς προδόταις κελεύει κλεῖσαι τὰς πύλας,[10] καὶ λαβὼν τὰς βαλανάγρας ἔρριψεν ὑπὲρ τὸ τεῖχος, ὅπως ἂν[11] ἀμυνοίντο τοὺς πολεμίους, εἰ καὶ κλίμακας προσθέντες διάζοιντο.

2 Brasidas Amphipolim proditione cepit, & proditoribus mandavit, ut portas clauderent: atque acceptis clavibus projecit eas supra murum, ut ab hostibus etiam se defenderent, si scalis appositis urgerent.

Βρασίδας ἐπὶ Ἀμφίπολιν ἐλθὼν λάθρᾳ, καὶ σωιδὼν[12] παραχλῶ τὴν ἔνδον, οὐχ ἡγεμονίᾳ ἀσφαλῆ τινὶ ἐξ ἀπονοίας μάχην, ἐκήρυξεν Ἀθηναίοις μὲν ἀδεειαν

3 Brasidas cum ad Amphipolim clam exercitum admovisset, cognita civium perturbatione, parum tutam ratus ex desperatione susceptam pugnam, Athenienſibus ſe-

Ω'φέλησε καὶ μᾶλλον] MSS. delent καὶ μᾶλλον. neque agnoscit Interpres.

8 Πολέμιον] Cant. πόλεμον. quomodo etiam legisse videtur Interpres.

9 Βρασίδας Ἀμφίπολιν] In codice Fl. narratio hæc præcedenti præponitur

10 Καὶ βαλὼν τὰς βαλανάγρας] Scribe καὶ λαβών. Casaubonus.

Καὶ λαβὼν τὰς βαλανάγρας, ἔρριψεν ὑπὲρ τὸ τεῖχος] Ita lego cum MSS. & Interprete, pro, βαλων τὰς βαλανάγρας. Contrarium strategema legitur lib. v. 24. ubi eodem modo: προσκαλεσάμενος κλεῖσαι τὰς πύλας, καὶ βαλεῖν τὰς βαλανάγρας ὑπὲρ τὸ τεῖχος· ἃς δὴ καὶ λαβών. Atque ita Casaubonus

11 Ἀμύνοιντο] Cum MSS. & Interprete, pro, ἀμύνοιτο. Item κλίμακας προσθέντες scripsi cum iisdem pro, πιθέντες.

12 Παραχλῶ τὴν ἔνδον] Ita restituit cum Fl. & Interprete, pro vulgato, παραχλῶ τινὶ ἔνδον.

13 Βρα-

curitatem promulgavit, ut fœdere facto discederent, & sua possiderent: Amphipolitanis vero libertatem patriæ, si cum Lacedæmoniis belli societatem coirent. Obedientes promulgationi Athenienses quidem discedunt, Amphipolitani vero societatem cum Lacedæmoniis fecerunt, Brasidasque Amphipolim suis per fœdus adjunxit.

4 Brasidas noctu Sicyonem versus navigans, triremem amicam prænavigare jussit. Ipse vero in expedita sequebatur, ut si quod majus fortassis expedito navigium hostile apparuisset, triremis auxilio veniret. Sin æqualis, at triremis, dum cum ea confligeret, ipse in ex-

δειαν ὑποσπόνδοις ἀπᾶσι, καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν ἔχουσιν· Ἀμφιπολίταις δὲ αὐτόνομον τὴν πατρίδα, εἰ σύμμαχοι Λακεδαιμονίων γένοιντο. τῷ κηρύγματι πεισθέντες, Ἀθηναῖοι μὲν ἀπαλλάσσονται, Ἀμφιπολῖται δὲ Λακεδαιμονίοις προσέθεντο. Βρασίδας δὲ Ἀμφίπολιν καθ' ὁμολογίαν προσεκτήσατο.

13 Βρασίδας νυκτὸς ἐπιπλέων Σικιώνη, τριήρη φιλίαν προπλεῖν ἔταξεν. αὐτὸς δὲ ἐν ὑπηρετικῷ κατόπιν εἵπετο· ὅπως εἰ μέν τι μεῖζον ἢ ὑπηρετικὸν πολέμιον σκάφος ἐπφανῆ, ἡ τριήρης [14] ἀμύνοι. εἰ δὲ ἀντίπαλος ἄλλη τριήρης, ἐν ὅσῳ πρὸς ἐκείνῳ διαγωνίζοιτο, αὐτὸς

13 Βρασίδας νυκτὸς ἐπιπλέων Σικυώνη] Scribendum Σικιώνη ex Thucydidis quarto. *Sicione* urbs fuit Chersonesi Thraciæ, Pallenes nuncupatæ. Suspicor vero legendum ὀψιπλέων Σικιώνι. Vellem autem paullo planius hoc stratagema nobis Polyænus retulisset, neque eas περιστάσεις tacuisset, quæ factum hoc Brasida dignum reddere queant. Nam ut quidem ab eo res narratur, quis non putet Phrygis alicujus esse hoc factum, non Brasidæ Spartani? *Casaubonus.*

Σικιώνη] Ita emendavi cum Fl. & Casaubono, pro, Σικυώνη.

14 Ἀμύνοι] Cum MSS. pro vulgato, ἀμύνῃ. & ita quoque apud Thucydidem in Phocicis. Cum Cant. reposui: εἰ δὲ ἀντίπαλος ἄλλη τριήρης, ἐν ὅσῳ &c. pro vulgato, εἰ δὲ ἀντίπαλος, ἀλλ' ἡ τριήρης. Confirmatur hæc lectio Thucydidis loco statim adducto, ejus verba: ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους γενομένης.

15 Ἀπὸ

αὐτὸς ἐν τῷ ὑπηρετικῷ ἀμφισωθῆναι φθάσειεν.

Βρασίδας ἐν τόπῳ στενῷ προσκειμένων καὶ τὴν ἀναγίαν τῶν πολεμίων, ἐκέλευσεν [15] ἀπὸ λόφου κόπτοντας ἐν μέρει ξύλα κομίζειν. τὴν δὲ ὕλην πῦρ ἐμβαλὼν ἐνέπρησεν, ὥστε πολλῆς φλογὸς αἰρομένης, οἱ πολέμιοι καὶ τὴν ἀναγίαν προσκείμενον κωλύοντο. [16] αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο.

pedita salvus & incolumis evaderet.

5 Brasidas cum in angusto loco ad caudam hostes instarent, jussit a colle ligna secare, & vicissim apportare. Materiam deinde injiciens, ignem incendit, ita ut copiosa multaque flamma sublata, hostes ad caudam impressionem facere prohiberentur, ipse vero sine periculo discederet.

[CAP. XXXIX.]

Νικίας.

¶ Νικίας ἐπιπλεύσας τῇ Κορινθίᾳ νύκτωρ, [1] ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος, [2] ἀποβιβάσας Ἀθηναίων ὁπλίτας, καὶ χιλίους ἄλλους ἀλλαχῇ λοχήσας πέξας ἀπέπλευσεν. [3] ἐπεὶ δὲ ἐπηύριον,

Nicias.

¶ Nicias sub noctem adnavigans Corinthum, ubi Solyges collis est, ibi egredi jussis Atheniensium armatis, & mille aliis alibi in insidiis collocatis, abnavigavit. Rursus altero die sub primam lu-

ζεν,

15 Ἀπὸ λόφου] Cant. λόφον.

16 Αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο] Cant. numero plurium, αὐτοὶ δὲ &c. ἐποιήσαντο.

CAP. XXXIX. 1 Ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος] Thucydidi & Stephano est Σολυγηΐς λόφος. Lego autem & suppleo totum hunc locum sic, Νικίας ἐπιπλεύσας τῇ Κορινθίᾳ νύκτωρ, ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος Ἀθηναίων χιλίους ὁπλίτας ἀποβιβάσας, καὶ ἄλλους ἀλλαχῇ. Vide apud Thucydidem res gestas anno septimo belli Peloponneliaci. *Casaubonus.*

2 Ἀποβιβάσας Ἀθηναίων ὁπλίτας, καὶ χιλίους ἄλλους ἀλλαχῇ &c.] Ita locum hunc cum MSS. Interprete & Casaubono supplevi. In Vulgata ἀποβιβάσας, & ἄλλους, aberat.

3 Ἐπεὶ δὲ ἐπηύριον, οἱ πάλιν αὖ φανερῶς ἐπέπλευσεν. οἱ μὲν Κορίνθιοι σπουδῇ ἐκβοηθοῦντες ἔθεον κωλύσοντες] Ita locum hunc lego & suppleo cum MSS. In

cem adnavigavit. Corinthii summo studio excurrentes, prohibere voluerunt ne egrederentur. At qui in insidiis latebant consurgentes, maximam partem ex illis occiderunt.

2 Nicias castrametantibus Athenienſibus circa Olympium, in planiciem quæ pro castris erat, tribulos jussit spargere. Cum postridie dux equestris Syracusiorum Ecphantus equites produceret, in turpem fugam conversi sunt, tribulis in equorum pedibus infixis. Ita ut multi ex ipsis ne progredi quidem possent, & a scutatis solidos calceos indutis interficerentur.

ζεν, ὡς πάλιν αὖ φανερῶς ἐπέπλευσεν· οἱ μὲν Κορίνθιοι πανδημεὶ ἐκβοηθοῦντες ἔθεον, [4] κωλύσοντες ἐκβαίνειν. οἱ δὲ ἐν ταῖς ἐνέδραις ἐπανιστάμενοι, τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειραν.

Νικίας στρατοπεδευόντων Ἀθηναίων περὶ τὸ Ὀλύμπιον, [5] εἰς τὸ πρὸ τοῦ στρατοπέδου χωρίον [6] ὁμαλὲν ὄν, ἐκέλευσε νύκτωρ τριβόλους καταπεῖραι. [7] ἐπεὶ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ Ἔκφαντος ὁ Συρακουσίων ἱππαρχος προήγαγε τοὺς ἱππεῖς, μὴ αὐτῶν αἰσχρὰ φυγὴ, τῶν τριβόλων [8] ἐμπηγνυμένων ἐν τοῖς ποσὶ τῶν ἵππων. πολλοὶ δὴ αὐτῶν οὐδὲ προβαίνειν [9] οἷοί τε ἦσαν. ἀλλ' ὑπὸ τῶν πελταστῶν στρεβλὰ ὑποδήματα ἐχόντων διεφθείροντο.

¶ Νικίας

MSS. In Vulgata, οἱ μὲν κ. σ. ἐξελδόντες ἔστιν κωλύσοντες, reliqua desiderabantur.

4 Κωλύσοντες ἐκβαίνειν.] Scribe κωλύσοντες. Casaubonus.

5 Εἰς τὸ πρὸ τοῦ στρατοπέδου χωρίον] Ita lege cum Cant. πρὸ in Vulgata abest. Fl. pro eo legebat φρός.

6 Ὁμαλὲν ὄν] MSS. ὁμαλὲς ὄ. Lego, ὁμαλὲς ὄν. sic infra lib. II. 1. 14. ubi παπειὸν ὄν, cum MSS. ὄν expunxi. Atque ita etiam in margine conjecerat Casaubonus.

7 Ἐπεὶ δὲ] Sic MSS. pro vulgato ἔπειτα. Pro τῇ ὑστεραίᾳ, Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

8 Ἐμπηγνυμένων ἐν τοῖς ποσί.] Cant. omissa præpositione ἐν.

9 Οἷοί τε ἦσαν.] MSS. ὅσοι τε ἦσαν.

¶ Νικίας ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ τείχους ἀπελείφθη μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν, τὸ ἄλλης δυνάμεως περὶ Θάψον ὄντος. τῶν δὲ Συρακουσίων τὸ προπύργιον τοῦ κύκλου λαβόντων, ἐν ᾧ ξύλα πολλὰ ἦν, οὐκ ἱκανὸς ὢν ἀμύνασθαι, τὰ ξύλα ἐνέπρησεν· ἡ δὲ φλὸξ ἐπὶ μέγα αἰρομένη τοὺς πολεμίους ἀπεκρούσατο. ἐν τῷ πόνῳ ἡ ἀπὸ Θάψου δύναμις ἐπελθοῦσα προσεβοήθησεν.

Νικίας ὑπὸ Γυλίππου διωκόμενος, ἤδη καταλαμβανόμενος, ἔπεμψε κήρυκα πρὸς αὐτὸν, φάσκων πάντα ποιήσειν τὰ 10 προσταττόμενα· καὶ ὡς ἤδη τινὰ χρὴ πέμπειν τὸν δώσοντα ὅρκους καὶ ληψόμενον. Γύλιππος τῷ κήρυκι πιστεύσας καταστρατοπεδεύσε· καὶ τοῦ διώκειν ἀποχόμενος, τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ Νικίου συνέπεμψε τὸν συνθησόμενον. ἐν δὲ τῷ πόνῳ Νικίας τῶν ὀχυρω-

3 Nicias in mœniorum circuitu cum paucis militibus remanebat, cum reliqua manus esset ad Thapsum. Syracusiis autem exteriorem in circuitu turrim occupantibus, in qua magna copia lignorum erat, cum defensare non posset, ligna incendit. At flamma in copiosum ignem excrescens hostes repulit. Interea exercitus a Thapso reversus, auxilium tulit.

4 Nicias cum Gylippum persequentem fugeret, interceptus, misit præconem ad eum, dicens: Omnia facturum se quæ imperaret, modo aliquem mitteret ad dandum, accipiendumque jusjurandum. Gylippus fidem habens præconi, castra metabatur: & a persequendo desistens, eum præcone Niciæ misit, qui fœdus componeret. Interea Nicias occupato firmiore ac tu-

πέρων

10 Προσταττόμενα.] Cant. προσταυόμενα.

1 Τοιούτοις

tiore loco, rursus bellum gerebat, cum per fallaciam prætonis evasisset.

πέρων λαβόμενος, πάλιν ἐπολέμει, τῷ ἀποχωρήσειν, τῇ ἀρᾷ τοῦ κήρυκος ἀπάτῃ, τρεπηγήσας.

[CAP. XL.]

Alcibiades.

¶ Alcibiades ejusmodi probationem amicorum instituit. Simulachrum hominis in obscuro & tenebricoso loco conclusit, atque amicorum quemlibet introducens ostendebat, tanquam hominem occisum: & rogabat, ut suam operam ad eam rem darent, ut facinus latere posset. Reliqui sceleris communicationem refugerunt. solus Callias filius Hipponici libenter simulacrum admisit, quod ostendit ad probandos amicos factum. Itaque fidelem amicum judicavit Calliam, & in posterum Alcibiadi Callias fuit charissimus.

2 Alcibiades adnavigans hostili solo, noctu milites egredi jussit: &

Ἀλκιβιάδης.

¶ Ἀλκιβιάδης δοκιμασίαν φίλων τοιάνδε ποιεῖται. εἴδωλον ἀνδρὸς ἐν οἰκίσκῳ σκοτεινῷ καθείρξε, καὶ τῶν φίλων ἕκαστον εἰσάγων ἐδείκνυεν, ὡς ἄνδρα δὴ πεφονευμένον· καὶ παρεκάλει συμπρᾶξαι ὅπως ἂν τὸ δεινὸν [2] λάθοι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κοινωνῆσαι καὶ μιάσματος ἔφυγον. Καλλίας δὲ ὁ Ἱππονίκου προσήκατο τὸ εἴδωλον, ὃ ἔδειξεν ἐπὶ δοκιμασίᾳ φίλων πεποιημένον· πιστὸν φίλον ἡγεῖται Καλλίαν, καὶ τὰ πάντα [3] ἐπὶ Ἀλκιβιάδῃ Καλλίας.

Ἀλκιβιάδης προσπλεύσας πολεμίᾳ πόλει τοὺς στρατιώτας ἀποβιβάσας

1 Τοιάνδε ποιεῖται] Scribo πεποίηται. Casaubonus.

2 Λάθοι.] Cum MSS. Vulgata λάθοι.

3 Καὶ

σας νύκτωρ, καὶ ἡμέραν ἀναμείνας, τῶν πολεμίων οὐκ ἐξιόντων, ἐνέδραν ἐγκαταστήσας, [3] καὶ τὰς σκηνὰς ἐμπρήσας; ἀνήχθη· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀνηγμένον ἰδόντες, θαρρήσαντες, ἐξελθόντες, [4] ἀνεσκεδάννυτο ἀνὰ τὴν χώραν. οἱ λοχῶντες ἐπαναστάντες οὐκ ὀλίγα σώματα εἷλον, καὶ λείαν ἄφθονον. Ἀλκιβιάδης πάλιν προσπλεύσας, καὶ ἀναλαβὼν αὐτὰ τὰ ληφθέντα, καὶ τοὺς λαβόντας [5] ἀπέπλευσεν.

diem expectans, hostibus non exeuntibus, positis insidiis tabernacula incendit, & abnavigavit. Qui in urbe erant, cum eum solvisse cernerent, collectis animis procedebant, & per terram undique spargebantur. Insidiatores consurgentes ceperunt non paucos homines, prædamque copiosam. Alcibiades cum navibus reversus, assumptis tum captis, tum iis qui ceperant, abnavigavit.

Ἀλκιβιάδης πολιορκούντων τὰς Ἀθήνας τῶν Λακεδαιμονίων, βουλόμενος τοὺς φύλακας καὶ ἄστεος καὶ [6] Πειραιῶς, καὶ τῶν σκελῶν τῶν ἄχρι θαλάσσης ἀγρύπνους ποιεῖν τὴν φυλακὴν καταστήσαι, προηγόρευσεν, [7] ὡς αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἀκρο-

3 Alcibiades Lacedæmoniis Athenas oppugnantibus, volens custodes urbis & Piræi atque murorum longorum pertinentium usque ad mare vigiles, & diligentes in agendis excubiis efficere, promulgavit eodem modo ter ab arce per no-

πόλεως

3 Καὶ τὰς σκιλωάς.] MSS. delent copulam.

4 Ἀνεσκεδάννυντο.] Fl. ἐσκεδάννυντο. Cant. ἐσκεδάνυντο. Mox pro εἷλον, in ora Vulgatæ εἶναι.

5 Ἀπέπλευσεν.] Ita scripsi cum Cant. & Interprete pro vulgato, ἀνέπλευσεν.

6 Πειραιῶς.] Cum Cant. pro vulgato Πειραιεώς.

7 Ὡς αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἀκρο.] Interpres legit ὡς αὐτοῦ, male, & procul a mente auctoris. Interpretationis loco erunt tibi verba Frontini lib. tertio cap. XIX. *Alcibiades Atheniensis, civitate sua a Lacedæmoniis obsessa veritus negligentiam vigilum, denunciavit his qui in stationibus erant, ut obser-*

tem, Tollite facem: Qui vero non sustulerit, quasi aciem deseruerit, ita punietur. Sic omnes vigilantes observabant arcem, ut tollente ignem duce, contra tollere possent, indicantes se vigilare, & excubias agere.

πόλεως νύκτωρ τοῖς ἀναχήσοι τὸ λαμπήρα· ἐς δ' ἂν μὴ [8] ἀνάχοι, ὡς φυλακικὸν ἐκλιπὼν κολασθήσεται. ὅτω δὴ πάντες [9] ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον. ἵν' αἴρονθ' ὁ στρατηγὸς τὸ πῦρ, ἀντάραι δυύαιντο. σημαίνοντες, ὡς ἐγρηγορότες φυλάττοιεν.

4 Alcibiades navigans in Siciliam, cum venisset

[10] Ἀλκιβιάδης πλέων ἐπὶ Σικελίαν [11] ἐλθὼν ἐς Κέρ-

observarent lumen quod nocte ostensurus esset ex arce, & ad conspectum ejus ipsi quoque lumina attollerent: in quo munere qui cessasset, pœnam passurum. Dum sollicite expectatur signum ducu, pervigilatum ab omnibus, & suspecta noctu periculum evitatum est. Idem interpres legisse videtur, non ὡς φυλακὴν καλὶ πῶν: sed ὡς τάξιν ἐκλιπών, minus recte. *Casaubonus.*

Ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως.] Cum MSS. pro vulgato. ἐπὶ τὴν ἄκρα.

8 Ἀνάχοι.] MSS. ἀνάχῃ. Legendum videtur, ἀντανάχοι, ut mox ἀντάραι.

9 Ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον. ἵν'.] MSS. ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον, ἀγρυπνοῦντες ἐς τὴν ἀκρόπολιν. Unde lego cum Interprete: ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον τὴν ἀκρόπολιν, ἵν' &c.

10 Ἀλκιβιάδης &c.] Hoc Alcibiadis strategema Frontino lib. III. cap. 2. dicitur adversus urbem Agrigentinorum fuisse institutum, Frontini verba sunt: *Alcibiades dux Athenienſium, cum civitatem Agrigentinorum egregie muniram obsideret, petiro ab eis consilio, diu tanquam de rebus ad commune pertinentibus disseruit in theatro, ubi ex more Græcorum locus consultationi præbebatur: dumque consilii specie tenet multitudinem, Athenienses, quos ad id præparaverat, incustoditam urbem ceperunt.* Verum Agrigentum Athenienses occuparunt nunquam, nec Agrigentinorum dominatio tam late se extendit, ut comprehenderit sub se Catanam. Quare rectius cum Polyæno Catanæ tributur, præsertim cum & Diodorus ad idem oppidum referat. lib. XIII. ἀνήχθησαν ἐκ Ῥηγίου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ κατέπλευσαν τῆς Σικελίας εἰς Νάξον. ἐξαμβάνων δὲ αὐτὸς τῶν ἐν τῇ πόλει φιλοφρόνως, παρέπλευσεν ἐκεῖθεν εἰς Κατάνην. τῶν δὲ Καταναίων εἰς μὲν πόλεμον οὐ δεχομένων τοὺς στρατιώτας, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐπιτάττων εἰσελθεῖν, καὶ παραφυλάττων ἐκκλησίαν, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἀεὶ συμμαχεῖν διελέγοντο. δημηγορούντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, τῶν στρατιωτῶν τινὲς διελόντες πυλίδα, παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν.

11 Ἐλθὼν ἐς Κόρκυραν.] Diodorus lib. XIII. scribit: Ἀναχθέντες δὲ ἐκ τοῦ Πειραιῶς, παρέπλευσον τὴν Πελοπόννησον, καὶ κατανήχθησαν ἐς Κόρκυραν. ἐνταῦθα δὲ ὀλιγωρήσειν παρήγγελτο, καὶ προσαναλαμβάνειν τοὺς παροίκους τῶν συμμάχων &c. ubi ordine loca, quæ

Κέρκυραν, πολλὴν ἅσαν τὴν δύναμιν τρίχῃ διεῖλεν. ἵνα τὴν ἐπιτηδείων μᾶλλον εὐπορεῖν καὶ μέρος τοῖς πόλεσι προσβάλλοντες· ἐπεὶ δὴ [12] κατῆρεν εἰς Κατάνην, καὶ δεχομένων αὐτῶν Καταναίων, ἐπρεσβεύσατο, βουλόμενος μόνος παρελθὼν εἰπεῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα· τῶν δὲ [13] ἐπιτρεψάντων, καὶ θεόντων ἐς ἐκκλησίαν συνέταξεν ὅσαι [14] τῶν τείχων ἦσαν πυλίδες, ἀνῳκοδομημέναι σαθρῶς, [15] ταύτας ἐξελόντας εἴσω παρελθεῖν. ἅμα δὴ συνέβαινεν [16] Ἀλκιβιάδην μὲν ἄρχεσθαι δημηγορεῖν, Ἀθηναίους δὲ Κατάνην ἔχειν.

[17] Ἀλκιβιάδης κατα-

ad Corcyram, exercitum multum & infinitum in tres partes divisit, ut commeatus facilius suppeteret, si vicissim ad urbes adventarent. Postquam vero ad Catanem appropinquavit, non accipientibus eum Catanensibus, legationem misit petens, ut sibi soli accedere, & in commune consulere liceret. Quibus permittentibus, & in concionem concurrentibus, præcepit suis, ut quotquot essent mœniorum portæ minus firmiter ædificatæ, per eas effractas irrumperent. Et simul accidit, ut Alcibiades concionari inciperet, & Athenienses Catanem tenerent.

5 Alcibiades habens

praetervecti sunt, antequam venerunt in Siciliam, enumerat. Pro διὰ πορεῖαν, Casauboni Codd. διὰ πορείας.

12 Κατῆρεν εἰς Κατάνην.] Cum MSS. pro κατῆρεν εἰς Καί. Ita Livius lib. 1. cap. 1. *Æneam ab simili clade domo profugum, sed ad majora initia rerum ducentibus fatis, primo in Macedoniam venisse: inde in Siciliam quærentem sedes delatum: ab Sicilia classe Laurentem agrum tenuisse.* Ad quem locum consule Cl. Gronovium.

13 Ἐπιτρεψάντων.] Cant διεπιτρεψάντων.

14 Τῶν τείχων. Cant. τῶν τείχων.

15 Ταύτας ἐξελόντας.] Aptius dixisset διελόντας. & ita Thucyd. in Torones ἁλώσῃ lib. 1v. τὴν μετὰ Καισαρείαν πυλίδα διῆρεν. κ. ἐξελόντες. *Casauboni.*

16 Ἀλκιβιάδην μὲν ἄρχεσθαι.] Particulam μὲν, quæ in Vulgata aberat, cum MSS. revocavimus.

17 Ἀλκιβιάδης κατα-χὼν ἄνδρα Καταναῖον.] Lego Ἀλκιβιάδης Κατάνην κατα-χὼν. ἄνδρα Καταναῖον. Adscribam & hic Frontini verba, quibus eadem

quendam Catanensem sibi fidelem, Syracusiis notum, misit eum Syracusas tanquam a Catanensibus missum, cum quibus amicitia ac societas eis intercedebat, quorum nomina tenerent: & sic nunciavit, Athenienses relictis castris inermes Catanæ versari. Quod si ipsi summo mane castra Atheniensium caperent, posse illos in urbe clausos & inermes nullo negocio opprimi. Crediderunt Syracusiorum duces: & præceperunt, ut viritim Catanam versus exirent: atque appropinquantes ad Symmethium flu-

χὼν ἄνδρα Καταναῖον πιστὸν αὐτῷ, Συρακουσίοις γνώριμον, καθῆκεν ἐς Συρακούσας, ὡς πεμφθέντα ὑπὸ τῶν ἐν Κατάνῃ φίλων ὄντων αὐτοῖς, ὧν τὰ ὀνόματα γιγνώσκοιεν· [18] ὅτι ἤγγειλεν Ἀθηναίους καταλιπόντας τὸ στρατόπεδον, ἀόπλους εἴσω Κατάνης αὐλίζεσθαι. εἰ ἂν αὐτοὶ ἅμα ἕω καταλάβοιεν τὸ Ἀθηναίων τὸ στρατόπεδον, δυνάσθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει γυμνοὺς ἀποκλεισθέντας ἁλῶναι ῥᾳδίως· ἐπίστευσαν οἱ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, καὶ παρήγγειλαν ἐξιέναι παυδημεὶ τῶν ἐπὶ Κατάνης. [19] καὶ προσελθόντες ἐστρατοπεδεύσαντο [20] πρὸς τῷ Συμαί-

eadem res narratur: nam etsi nonnihil differt ejus narratio ab ista, tamen ex iis melius intelliget rudior Græcæ linguæ lector Polyæni verba aliquot, quam ex Interprete. Sic ille: *Alcibiades in Sicilia, cum Syracusanos capere vellet, ex Catanensibus, apud quos tum exercitum continebat, quendam explorata solertia submisit Syracusanis. Is in publicum consilium introductus, persuasit, infestissimos esse Catanenses Athenienses, &, si adjuvarentur a Syracusanis, futurum ut opprimerent eos & Alcibiadem. Qua re adducti Syracusani, universi viribus Catanam petituri processerunt, relicta ipsorum urbe: quam a tergo adortus Alcibiades desolatam, ut speraverat, afflixit.* Quod Græcus scriptor ait, καθῆκεν ἐς Συρακούσας, Frontinus *submisit Syracusanis* quod, ἐξιέναι παυδημεὶ τῶν ἐπὶ Κατάνης, *universi viribus Catanam petituri processerunt.* Casaubonus.

18 Οὕτω.] Cant. ὅτως. Pro καταλιπόντας. MSS. καταλιπών. quod esset, *commodum ex castris egressus.* majoris fidei faciundæ caussa.

19 Καὶ προσελθόντες. Ita lego cum Cant. & Interprete, qui vertit, *appropinquantes.* Vulgata, προσελθόντες.

20 Πρὸς τῷ Συμαιθίῳ ποταμῷ.] Scribe Συμαίθῳ, ut apud Geographos

[21] Συμαίθῳ παταμῷ. Ἀλκιβιάδης προσιόντας αὐτοὺς ὡς ἤθετο, τὰς τριήρεις πληρώσας σπουδῇ, [22] προσέπλευσεν τῇ πόλει τῶν Συρακουσίων [23] κενῇ καὶ ἀδένος ἐργοῦντος. τὸ δὲ κατὰ πλευρὰν αὐτῶν προτείχισμα ἐξελὼν διήρπασεν.

vium castra posuerunt. Alcibiades cum sensisset eos adventare, triremibus instructis summo studio ad urbem Syracusiorum contendit libere, & nemine prohibente, eorumque propugnaculum ab latere convulsum diripuit.

Ἀλκιβιάδης ἀπὸ Σικελίας ἀναχθεὶς ἐπὶ τὴν κρίσιν τὴν περὶ τῶν Ἑρμῶν, καὶ τῶν Μυστηρίων, στρογγύλης νεὼς ἐπιβάς, εἰς Λακεδαίμονα κομίζεται. καὶ πείθει τὴν ταχίστην πέμψαι Συρακουσίοις βοήθειαν. [24] καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχίσαι, ὡς οὐκ ἂν ἔτι χρόνων ἔτι τὰς ἀπὸ τῆς χώρας προσόδους, ἔτι τὰς ἀπὸ τῶν ἀργυρείων. ἀλλὰ μὴν

6 Alcibiades a Sicilia solvens, ad judicium de Mercurialibus statuis, & Mysteriis, rotundam navem ingressus, Lacedæmonem defertur, ac suadet, ut repente Syracusiis opem mittant, & Deceliam muniant, alioquin non amplius cessuros ipsis neque terræ, neque pecuniæ reditus. Sed Insulanos quoque,

phos & Thucydidem, unde hæc pæne ad verbum. *Casaubonus.*

21 Συμαίθῳ.] Fl. Συμμιθοῦ Συμιθοῦ. sed legend. Συμαίθου. Strabo lib VI. Κεῖται δὲ ἐπὶ τῷ Κατάνης τὰ Κεντόριπα, συμπίπτοντα τοῖς Αἰτναίοις ὅρεσι καὶ τὸν Συμαίθον ποταμὸν ῥέοντα εἰς τὴν Κατανίαν. Sed de fluvii hujus nomine videndus Philippus Cluverius lib. 1. Sicil. Antiq. cap. 10.

22 Προσέπλευσεν τῇ πόλει.] MSS προσέπλευσεν ἐν τῇ πόλει. Forte: προσέπλευσεν μὲν τῇ πόλει.

23 Κενῇ καὶ ἀδένος ἐργ.] Interpr. pro κενῇ, vel ἀκωλύτῳ, vel aliud quid legisse videtur. nihil mutandum *Casaubonus.*

24 Καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχίσαι.] Quum non præcedat mentio Atheniensium, obscure αὐτοῖς posuit pro τοῖς Ἀθηναίοις: quod dum non animadvertit Interpres, male sequentia verba de Lacedæmoniis interpretatur. *Casaubonus.*

25 Ἀλκι-

si viderint eos oppugnari, transituros. His ita gestis, Athenienses Alcibiadi reditum ab exilio decreverunt.

7 Alcibiades contra Syracusios aciem instruebat. Erat inter exercitus silix arida, copiosaque. Vento ingruente procelloso, qui Athenienſibus a tergo spirabat, hostibus a facie, incensa silice, fumoque & igni in Syracusiorum oculos delato, magnam eorum fugam effecit.

8 Alcibiades Tyribazum fugiebat. Via erat una. Tyribazus cum ma-

μλῶ ϗ οἱ νησιῶται πολιορκημένους αὐτοὺς ἰδόντες αὐτομολήσουσι. τούτων γνωμῶν, ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι, κάθοδον Ἀλκιβιάδῃ.

25 Ἀλκιβιάδης παρετάττετο Συρακουσίοις· ἐν μεταξὺ τῶν στρατοπέδων, πετρὶς ξηρά, δαψιλής· ἀνέμου πνεοντος πάμμεγέθους, 26 ὃς ἐν ϗ νότου τοῖς Ἀθηναίοις, τοῖς δὲ πολεμίοις 27 κατὰ πρόσωπον..... ταῖς ὄψεσι τῶν Συρακουσίων τροπῶν αὐτῶν ἰσχυρὰν 28 εἰργάσατο.

Ἀλκιβιάδης 29 Τυρίβαζον ἔφυγε. ὁδὸς ἐν μία. Τυρίβαζος μόνῃ μὴ σὺν

25 Ἀλκιβιάδης παρετάττετο Συρακουσίοις. ἐν μεταξύ.] MSS. Ἀλκιβιάδης δὲ Συρακουσίοις ἐν. μεταξύ &c.

26 Ὃς ἐν κατὰ νότου Ἀθηναίοις.] Cant. ὃς ἐν ξυρὰ νῶτον Ἀθ. Simili ratione clarissimam illam ad Cannas de Romanis victoriam reportavit Annibal. Frontinus lib. II. cap. 2. 7. *Idem apud Cannas, cum comperisset Volturnum amnem ultra reliquorum naturam fluminum ingentes auras mane perflare, quæ arenam & pulveris vortices agerent, sic direxit aciem, ut tota vis a tergo sua, Romanis in ora & oculos incideret: quibus incommodis mire hosti adversantibus, illam memorabilem adeptus est victoriam.* Vide Livium lib. XXII. cap. 46. Val. Maximum lib. VII. cap. 4. Ext. 2.

27 Κατὰ πρόσωπον....] Quæ desunt ita supplebis, Ἀνῆφε πλὴν πίειν. τῷ δὲ κεφαλῇ ϗ τῷ πυρὸς προσπίπτοντι ταῖς ὄψεσι, mox εἰργάσατο. cum Interpr. Casaubonus.

Κατὰ πρόσωπον....] Locum hunc ita supplet Casaubonus: ἀνῆφε πλὴν πίειν. τῷ δὲ κάπνῳ &c. malim, ἀνάφας πλὴν πίειν. τῷ τε κάπνῳ προσπίπτοντος &c.

28 Εἰργάσατο.] Ita restituimus cum MSS. Interprete, & Casaubono. Vulgata, εἰργάσαντο.

29 Τυρίβαζον.] Cant. Τιρίβαζον.

οὐκ ἐμάχετο, φεύγοντι δ' ἐπέκειτο. Ἀλκιβιάδης νύκτα μείνας, [30] ξύλα πολλὰ κόψας, ταῦτα νήσας, καὶ πῦρ ἐμβαλὼν, ἀπιὼν ᾤχετο. οἱ βάρβαροι τῷ αὐγῷ τοῦ πυρὸς ὁρῶντες, ᾤοντο μένειν τοὺς Ἕλλήνας. ἐπεὶ δ' ἔγνωσαν, διώκειν [31] ὁρμήσαντες, τῷ ἑδὸν περφραγμένῳ τοῦ πυρὸς διελθεῖν οὐ δυνηθέντες, τῆς διώξεως ἐπαύσαντο.

Ἀλκιβιάδης πρὸς Κύζικον Θηραμένη, καὶ Θρασύβυλον ἔπεμψε μετὰ πολλῶν νεῶν, [32] ὅπως τοὺς ἐς τὴν πόλιν [33] ἀποχωρήσαντας πολεμίους ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων τριήρων ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο. Μίνδαρος κατα-

nente manum non conserebat, fugienti instabat. Alcibiades noctu manens, & multa ligna secans, ea reliquit injecto igni, atque discessit. Barbari cernentes ignis fulgorem, Græcos manere putabant. Postquam vero rem cognoverunt, impetu facto, cum viam igni interseptam penetrare non possent, a persequendo desiterunt.

9 Alcibiades ad Cyzicum Theramenem & Thrasybulum misit cum plurimis navibus, ut hostes in urbem confugere prohiberent. Ipse vero cum paucis triremibus ad navale prælium committendum solvit. Mindarus despecta paucita-

φρονή-

30 Ξύλα πολλὰ κόψας, ταῦτα νήσας &c.] Ita suppleo & lego hunc locum cum MSS. & Interprete. Vulgata: ξύλα πολλὰ νήσας, καὶ πῦρ ἐμβαλών. Καὶ ante πῦρ delent quoque MSS.

31 Ὁρμήσαντες.] Ita restitui cum MSS. & Interprete pro vulgato, νομίσαντες.

32 Ὅπως τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀποχωρήσαντας . . . . ἀνήγετο.] Affinitas duarum vocum ἀνείργοιεν & ἀνήγετο huic quoque loco mutilando impuris librariis occasionem dedit. Lege sic, Ἀποχωρήσαντας ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων τριήρων ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο. ex libris. *Casaub.*

33 Ἀποχωρήσαντας πολεμίους ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετὰ ὀλίγων τριήρων ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο.] Ita lacunam, quæ hic erat inter ἀποχωρήσαντας & ἀνήγετο, ex MSS. cum Interprete & Codd. Casauboni supplevi nisi quod Cant. ἀνείργειεν.

34 Ἀπὸ τοῦ-

te, cum pluribus ſolvebat. Cum appropinquaſſet, Alcibiades fugam ſimulabat. Mindarus exultans, quaſi victos inſequebatur. Poſtquam vero prope ad Theramenem & Thraſybulum venerunt, Alcibiades ſublato ſigno convertit naves in adverſarios. Mindarum declinantem ad urbem, Theramenes obviam factus excluſit. Ille Cleros quos vocant Cyzicenorum terræ, diſcedere conabatur. Sed ibi quoque Pharnabazi exercitus egredi vetuit. Alcibiades autem perſe-

φρονήσας μετὰ πολεμίων ἀνήχθη. ὡς δὲ πλησίον ἦσαν, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην προσεποιήσαντο φεύγειν. οἱ δὲ περὶ τὸν Μίνδαρον, περιχαρεῖς ὡς νικῶντες, ἐδίωκον. ἐπεὶ δ' ἐγγὺς τῶν περὶ τὸν Θηραμένην, καὶ Θρασύβουλον ἐγένοντο, Ἀλκιβιάδης μὲν τὸ σημεῖον ἄρας ἐπέστρεψε τὰς ναῦς ἀντιπρώρους. Μινδάρος δὲ ἀποστρέψαντος περὶ τὴν πόλιν, οἱ περὶ τὸν Θηραμένην [34] ἀπήντησαν ἀποκλείοντες. [35] ὁ δὲ ὅπῃ τοὺς Κλήρους καλουμένους τῆς Κυζικηνῶν γῆς ἀποχωρεῖν ἐπειρᾶτο. [36] ἀλλὰ κἀκεῖ Φαρναβάζου στρατόπεδον ἐκβαίνειν ἐκώλυεν. Ἀλκιβιάδης δὲ διώκων, τὰς μὲν μετεώρους τῶν νεῶν

34 Ἀπιόντων ἀποκλείοντες.] Quidam codices ἀποκλείοντες. Iidem mox ἀνήλκε non ἐπεῖλκε &c, οἱ Φαναβάζιοι, non οἱ Φαρναβάζου. *Caſaubonus.*

Ἀποκλείοντες.] Ita reſtitui cum Fl. & Diodoro, qui eodem modo loquitur.

35 Ὅ δὲ ὅπῃ τοὺς Κλήρους καλουμένους.] Caſaubonus in ora Vulgatæ notaverat καλουμένου, ſed nihil immutandum, locus quippe integer. Eodem modo loquitur Diodorus lib. XIII. Τέλος δὲ τῆς Ἀθηναίων παντοχόθεν ἀποφαινομένων, καὶ τὸ εἰς τὴν πόλιν εἰσέλθειν τοὺς Πελοποννησίους ἀποκλεισάντων, ὁ Μίνδαρος ἀναγκάσθη φυγεῖν τὴν χώρας πρὸς τοὺς καλουμένους Κλήρους, ὅπου καὶ Φαρνάβαζος εἶχε τὴν δύναμιν.

36 Ἀλλὰ κἀκεῖ Φαρναβάζου στρατόπεδον ἐκβαίνειν ἐκώλυεν.] Contra hiſtoriæ fidem: *Pharnabazus* enim non opitulabatur Athenienſibus, ſed Lacedæmoniis. & propterea ad *Cleros* cum navibus ſe conferebat *Mindarus*, ut *Pharnabazus*, qui illic erat cum copiis, laboranti ſuccurreret, ut & egregie ab eo factum. Vide omnino Diodorum loco adducto: item Plutarchum in Alcibiade.

37 Περσ-

νεῶν ἐμβολαῖς ἀνερρήγνυε· πρὸς ᾗ 37 προσορμιζόντας τῇ γῇ, χειρῶν σιδηρῶν 38 ἐπιβολαῖς ἐφείλκε· τοὺς ᾗ ὑποβαίνοντας 39 ἀνέκοπτον 40 οἱ Φαρναβάζυ. τέλος ᾗ Μίνδαρος πεσὼν, Ἀλκιβιάδῃ λαμπροτάτην νίκην ἔδωκεν.

quens, naves in altum provectas suarum rostris frangebat. Appellentes terræ, manibus ferreis injectis retrahebat. egredientes vero Pharnabazus arcuit. Tandem cadens Mindarus, clarissimam Alcibiadi victoriam dedit.

[CAP. XLI.]

Ἀρχίδαμος.

¶ 1 Ἀρχίδαμος, ἐν Ἀρκαδίᾳ μέλλων τοῦ πολέμου τῇ ὑστεραίᾳ, ἐπέρρωσε τοὺς Σπαρτιάτας ἅμα νυκτὸς, βωμὸν ἱδρυσάμενος, καὶ κοσμήσας ὅπλοις λαμπροτάτοις, καὶ ἵππους δύο περιάγων. ἐπεὶ ᾗ λῶ ἕως, οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ πεξίαρχοι καινὰ ὅπλα, καὶ δυοῖν ἵππων ἴχνη, καὶ βωμὸν αὐτόματον ἰδόντες, διήγει-

¶ Archidamus cum in Arcadia pugnam committere vellet in posterum diem, Spartiatas confirmavit, noctu statuens aram, eamque armis splendidissimis ornans, & equos duos circumagens: cum illuxisset, manipulares duces & centuriones, nova conspicientes arma, & duorum equorum vestigia, atque spontaneam aram,

37 Προσορμιζόντας.] Fl. προσορμιζομένας.

38 Ἐπιβολαῖς.] MSS. ὑπιβολάς. & pro ἐφείλκε. Fl. ἀφείλκε. Cant. ἀφῆλκεν.

39 ἀνέκοπτον.] MSS. ἐκόπτον.

40 Οἱ Φαρναβάζυ.] Cant. οἱ Φαρναβάζοι.

Cap. XLI. 1 Ἀρχίδαμος ἐν Ἀρκαδίᾳ.] Obiter Frontinum in eadem historia emendabimus. *Archidamus*, inquit, *Lacedæmonius adversus Arcadas bellum gerens, arma in castris statuit, & circa ea duci equos noctu clam imperavit: quorum vestigia mane (tanquam Castor & Pollux perequitassent) ostendens, affuturos eosdem ipsis prælianti bus persuasit.* Legendum vero, transpositis litteris, *aram in castris statuit, & circa eam.* Polyænus, βωμὸν ἱδρυσάμενος. nam illa καὶ κοσμήσας ὅπλοις nihil ad Frontinum. *Casaubonus.*

2 Οἱ

interpretati ſunt Dioſcuros auxilium laturos. Spartiatæ ſumptis animis, & religione commoti, ſtrenue pugnarunt, atque Arcadas vicerunt.

2 Archidamus Corinthum oppugnabat. Erat in urbe ſeditio inter divites & pauperes, quod illi oligarchiam, hi proditionem moliri viderentur. His cognitis, Archidamus remiſit aliquantum de vi ac vehementia oppugnationis: non machinas amplius admovit, non amplius foſſas egit, non amplius terram vaſtabat. Divites metuentes ne pauperibus civitatem prodentibus gratificaretur, prævertentes legationem miſerunt, & urbem Archidamo dediderunt, in poſterum ſecuritatis gratia fœdus cum eo facientes.

διήγγειλαν, ὡς οἱ Διόσκυροι συμμαχήσοντες ἥκοιεν. [2] οἱ ſpaliῶται θαῤῥήσαντες, καὶ τὰς γνώμας ἔνθεοι γενόμενοι, γενναίως ἠγωνίσαντο, καὶ τοὺς Ἀρκάδας ἐνίκησαν.

Ἀρχίδαμος ἐπολιόρκει Κόρινθον. ἐν ᾗ τῇ πόλει ſτάσις τῶν πλουσίων, καὶ τῶν πενήτων· τῶν μὲν ὡς ὀλιγαρχίαν πραττόντων, τῶν δὲ ὡς προδοσίαν. ταῦτα μαθὼν Ἀρχίδαμος ἀνῆκε τὸ σφοδρὸν τῆς πολιορκίας· οὐκ ἐπ μηχανήματα προσήγαγε, οὐκ ἐπ [3] περιεβάφρευσεν, οὐκ ἐπ τὴν χώραν [4] ἐπμενεν. οἱ πλούσιοι φοβηθέντες ὡς ἄρα τοῖς πένησι προδιδοῦσι χαρίζοιτο, φθάσαντες ἐπεκηρυκεύσαντο, καὶ τὴν πόλιν ἐνέδωκαν Ἀρχιδάμῳ, [5] οἳ εἰσοῦθις [6] ἀσφαλῶς πρὸς αὐτὸν σωθέμενοι.

Λακε-

2 Οἱ ſpatiῶται] Interpres, Σπαρτιάται.

3 Περιεταφρεύσεν.] Cant. περιεταφρεύει.

4 Ἔπμενν.] Interpres: ἔπιμν.

5 Οἳ εἰσοῦθις.] dele τὸ οἳ. Caſaubonus.

6 Ἀσφαλῶς.] MSS. ἀσφαλίς.

7 Καὶ

Λακεδαιμονίων ἡ πόλις ἐσείετο· [7] καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι. Ἀρχίδαμος ὁρῶν τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τὸ σώζειν τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις τραπομένους, δείσας μὴ πάντες ἀπολειφθέντες ἀπόλοιντο, τῇ σάλπιγγι πολεμίων ἐσήμαινεν ἔφοδον. πεισθέντες οἱ Λάκωνες, πρὸς αὐτὸν συνέδραμον. [8] αἱ μὲν οἰκίαι συνέπεσον· αὐτοὶ δὲ ὅτως ἐσώθησαν.

Ἀρχίδαμος, κρατήσαντων Ἀρκάδων, αὐτὸς ἤδη παρειμένος ὑπὸ τραύματος φθάσας ἐπεκηρυκεύσατο περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως, ὅπως μὴ καὶ οἱ λοιποὶ προσαπόλοιντο.

Ἀρχίδαμος νύκτωρ τοὺς στρατιώτας ἦγεν ἐπὶ Κάρας. [9] ὁδὸς λεῖα ἄνυδρος, τραχεῖα, πολλή. καὶ ἠναγκάζετο οἱ στρατιῶται τῷ πόνῳ. παρε-

3 Lacedæmoniorum urbs terræmotu concutiebatur, ita ut quinque solum ædes manerent superstites. Archidamus, videns homines ad servanda ea, quæ in ædibus habebant, accurrere, veritus ne omnes intercepti perirent, tuba hostium adventum significavit. Lacones credentes ad eum concurrebant; ipsi vero sic salvi evaserunt.

4 Archidamus victoria potitis Arcadibus, ipse debilis ex vulnere, statim legationem misit de sepeliendis mortuis, ne reliqui etiam perirent.

5 Archidamus noctu milites duxit ad Caras per viam aquosam, asperam, ac longam. Militibus vero labore defatigatis & indignantibus, consola-

μυθεῖτο

7 Καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι.] Si cui suspecta sit vox πέντε, adeat Ælianum Ποικίλ. ἱστορ. lib. VI. cap. 7. *Casaubonus.*

8 Αἱ μὲν οἰκίαι συνέπεσον.] Hæc in versione omissa: *ædificia quidem corruerunt.*

9 Ὁδὸς ἦν ἄνυδρος.] Male Interpres *viam aquosam*, pro *aqua carentem.* Sic quoque in fine male *palustrem*, nisi forte legerit aliter: infra enim IV. 3. 25. & 6. 11. recte vertit.

10 Ἐξεπ-

batur eos Archidamus, quantum poterat, & ne deficerent hortabatur. Postquam vero repente irruentes plurimis hostibus interfectis, oppidum exscidissent, cœnam parantes, atque exultantes victoria, rogavit Archidamus, quando sibi urbem cepisse viderentur. Respondentibus aliis, cum impressionem faceremus: aliis, cum jacula mitteremus: nequaquam, ait ille, sed cum viam longam & palustrem contenderemus. Nam voluntas ad laborem propensa, cuncta vincere ac superare consuevit.

μυθεῖτο αὐτὸς Ἀρχίδαμος, ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ παρεκάλει μηδαμῶς ἐνδιδόναι. ἐπεὶ δὲ ἄφνω προσπεσόντες, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων κτείναντες, [10] ἐξεῖλον τὸ χωρίον, οἱ μὲν ἐδειπνοποιοῦντο, ἐπὶ τῇ νίκῃ γεγηθότες. Ἀρχίδαμος δὲ ἤρετο πηνίκα δοκοῦσιν ἁλῶναι τὴν πόλιν; λεγόντων δὲ, τοῦ μὲν, ἡνίκα προσεβάλομεν· τῶν δὲ, ἡνίκα ἐπεξιόμεν· [11] οὐδαμῶς, ἔφη αὐτὸς, ἀλλ' ὅτε τὴν πολλὴν καὶ ἄνυδρον ὁδὸν ἐπορευόμεθα. τὸ γὰρ [12] βούλεσθαι πονεῖν, πάντων κρατεῖν πέφυκεν.

[CAP. XLII.

Gylippus.

¶ Gylippus, ut imperator Syracusani exercitus crearetur, congregatis Syracusanorum duratigis τῶν Συρακουσίων εἶπεν, ὡς χρὴ λόφον πινὰ μεταξὺ

Γύλιππος.

¶ Γύλιππος βουλόμενος αὐτοκράτωρ γενέσθαι τοῦ ἐν Συρακούσαις δυνάμεως, συναγαγὼν τοὺς

10 Ἐξεῖλον τὸ χωρίον. Ita lego cum MSS. pro ἐξείλοντο τὸ χωρίον.

11 Οὐδαμῶς ἔφη αὐτός· ἀλλ'.] Ita MSS. & Interpres. Vulgata absque αὐτός. Pro ἀλλ' ὅτε, Cant. ἀλλὰ τότε, ὅτε.

12 Βούλεσθαι.] Fl. βουλόμενος.

1 Ἀγω-

μεταξὺ τῆς πόλεως, καὶ τῆς στρατοπέδου τῶν Ἀθηναίων τειχίσαι. τοῖς δὲ πειθομένοις, νύκτωρ αὐτὸς ἔπεμψεν αὐτόμολον [1] ἀγγελοῦντα τοῖς πολεμίοις τὰ δεδογμένα. οἱ μὲν δὴ μαθόντες, αὐτοὶ προκατέσχον τὸ λόφον. Γύλιππος δὲ ἐχαλεπαίνεν ὡς τῶν ἀπορρήτων ἐξαγγελθέντων. ὅπως ἂν εἰσαῦθις τοῦτο μὴ [2] γένοιτο, οἱ πρέσβεις τῶν Συρακουσίων ἐνὶ μόνῳ Γυλίππῳ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πολέμου ἐπέτρεψαν.

cibus, ait oportere collem quendam inter urbem & Atheniensium castra munire. Quibus morem gerentibus, noctu transfugam ad hostes mittit, qui hæc nunciaret. Illi re cognita prævertentes, collem occupaverunt. Gylippus autem indignabatur, tanquam arcanis proditis ac promulgatis. Ut igitur in posterum ne fieret hoc amplius, principes Syracusanorum summam belli Gylippo detulerunt.

Γύλιππος δὲ προκαταλαβὼν λόφον, [3] ἀπὸ Ἀθηναίων αὐτὸς βουλόμενος καταλαβεῖν, ἀπὸ τῶν τριήρων πολλῶν ὄντων, εἴκοσι πληρώσας, πυκνὰς τὰς μελέτας ἐποιεῖτο. τῶν δὲ πληρωμάτων συγκροτηθέντων, νυκτὸς ἀφῆκεν αὐτὰς εἰς τὸ πέλαγος, παραγγείλας καταπλεῖν ἀρχομένης ἡμέρας. ὡς δὲ οἱ πολέμιοι καταπλεύσας εἶδον, ἐπ' αὐτὰς ἀνήχθησαν. τῶν δὲ μετα-

2 Gylippus, ut prævoccupatum ab Atheniensibus collem reciperet, ex multis triremibus, implens viginti, crebras exercitationes obibat. Conscriptis supplementis, noctu eas in pelagus dimisit, imperans ut oriente die adnavigarent. Cum hostes adnavigantes cernerent, contra solverunt. Illis vero in fu-

1 Ἀγγελοῦντα. Cant. ἐγκαλοῦντα.
2 Γένοιτο.] Cant. γίγνοιτο.
3 Τὸ Ἀθηναίων.] Cant. ἐν Ἀθηναίων.

4 Ἐπανέ-

gam conversis, summo studio Athenienses insequebantur. At Gylippus reliquis navibus impletis solvebat. Interea temporis Athenienſibus in navali certamine occupatis, pedites Gylippi instructa acie, dejectis Athenienſium custodibus, nullo negotio collem obtinuerunt.

μεταβαλλομένων εἰς φυγὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετὰ σπουδῆς ἐδίωκον. ὁ δὲ Γύλιππος τὰς ὑπολοίπους ναῦς πληρώσας, [4] ἐπανήγετο. ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τοῖς τὴν ναυμαχίαν τῶν Ἀθηναίων ἀγωνιζομένων, οἱ πεζοὶ Γυλίππου συνταχθέντες [5] ῥᾷστα κατέσχον τὸ λόφον, τοὺς φύλακας τῶν Ἀθηναίων [6] ἐκβαλόντες.

[CAP. XLIII.]

Hermocrates.

¶ Hermocrates Syracusiis factionem moventibus, & magnam servorum manum colligentibus, ad ducem ipsorum Sosistratum misit legatum, unum ex præfectis equitum Daimachum, cum quo intercedebat ei usus & amicitia, nunciantem duces admirantes fortitudinem ipsius, in animo habere omnes

Ἑρμοκράτης.

¶ Ἑρμοκράτης τῶν ἐν Συρακούσαις ἐπαναστάντων, καὶ χειρὸς πολλῆς οἰκετικῆς ἠθροισμένης, πρὸς τὸν ἡγούμενον αὐτῶν Σωσίστρατον ἔπεμψε πρεσβευτὴν, ἕνα τῶν [1] ἱππάρχων Δαίμαχον, ὃς καὶ αὐτῷ συνήθης καὶ φίλος, ἀγγέλλοντα τὰ πρᾶγματα τοῦ στρατηγοῦ· ὡς ἄρα τὸ φρόνημα αὐτοῦ θαυμάζοντες, πάντας μὲν ἐλευθέρους

4 Ἐπανήγετο.] Ita restitui cum MSS. pro vulgato, ἀνταπήγετο.

5 Ῥᾷστα κατέσχον τὸν λόφον.] Vocem ῥᾷστα, quæ a Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete supplevi.

6 Ἐκβαλόντες.] Cant. ἐκβάλλοντες.

Cap. XLIII. 1 Ἱππάρχων.] Cant. ἱππάρχον.

θέρας ἀφίασι, πάντας ἢ ὁπλιτῶν, καὶ σιτηρέσιον δώσουσι τὸ ἴσον· αὐτὸν δὲ τὸν Σωσίστρατον συναρχοντα ἀποφαίνουσι,[2] καὶ ἤδη γε ἥκειν βουλευόμενον μετὰ τῶν στρατηγῶν, ὅσα τὸ πολιτικὸν [3] καταπείροι. ὁ δὲ Σωσίστρατος τῇ φιλίᾳ τοῦ Δαϊμάχου πεποιθὼς, ὡς ἀγαθῶν εἰκοσι τοὺς ἡγεμονικωτάτους τῶν δούλων, ἦκε πρὸς αὐτούς· οἵτινες μὴ συλληφθέντες [4] ἐδέθησαν· Ἑρμοκράτης δὲ μετὰ ἑξακισχιλίων ὁπλιτῶν ἐξελθὼν, καὶ τοὺς δούλους λαβὼν, ὤμοσεν, ἢ μὴ [5] μηδὲν αὐτοῖς δεινὸν ἂν γένοιτο, πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην ἕκαστος εἰ ἐπανέλθοι· πειθέντες ἐπανῆλθον· ὅτι μὴ μόνον τριακόσιοι πρὸς Ἀθηναίους ἠτομόλησαν.

[6] Ἀθηναῖοι τῷ ὑστάτῳ ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν,

liberos dimittere, omnibusque arma & æqualem commeatum tribuere. Ipsum vero Sosistratum in ducum consortium assumere, atque jam veniret, consilium cum ducibus de communibus rebus capturus. Sosistratus amicitia Daimachi fretus, assumptis viginti servis præstantissimis, venit ad ipsos. Quibus comprehensis, & in vincula conjectis, Hermocrates cum sexcentis armatis egressus, cum servos cepisset, eis juravit per suam fidem, nihil ipsis periculi futurum, si quilibet ad suum dominum redisset. persuasi redierunt. exceptis trecentis qui ad Athenienses transfugerunt.

2 Athenienses postremo in Sicilia certamine

ἡττῶν-

2 Καὶ ἤδη γε ἥκειν] Particulam γε cum MSS. inserui.

3 Καταπείροι] Cum MSS. pro vulgato, καταπειρᾷ.

4 Ἐδέθησαν] Ita restitui cum MSS. & Interprete pro vulgato, ἐδέθησαν.

5 Μηδὲν αὐτοῖς δεινόν] Cant. delet αὐτοῖς.

6 Ἀθηναῖοι τῷ ὑστάτῳ ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν ἡττῶντο] Frontinus lib. 11. cap. 9. de Hermocrate loquens: *Idem*, inquit, *rebus prospere gestis, & ob id resolutus suis in nimiam securitatem, somnoque & mero pressis, in castra transfugam misit, qui præmoneret se fuga elapsum: dispositas enim aliquo*

navali superati sunt, & noctu fugere decreverunt. Syracusii sacrificantes epinicia, & inebriati vino, se quieti dederunt. Hermocrates, ne ebrios & somnolentos in pugnam educeret, transfugam mittit, qui diceret ad Niciam, adhuc omnes in armis esse. Amici qui in consilio ei aderant, prædixerunt: Si moveris noctu, in insidias incides, & dolum. credidit Nicias, & diem præstolatus, castra non movit. Hermocrates Syracusanos, cum satis jam crapulam edormissent,

ἡσυχῶντας· καὶ νύκτωρ φόβον ἔδοξαν· Συρακούσιοι θύοντες ἐπινίκια τοῦ μέθης ἀνεπαύοντο. Ἑρμοκράτης μεθύοντας καὶ καθεύδοντας ἀπὸ μάχης [7] ὅπως μὴ ἐξάγοι, αὐτόμολον πέμπει [8] φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νῦν πάντες οἱ μαινόμενοι φίλοι [9] παραγορεύουσιν, ἢν ἀποκινήσῃς νύκτωρ, ἐνέδραις ἐμπίπτεις, καὶ λόχοις· πιστεύει Νικίας· καὶ [10] ἀναμείνας ἕως ὄρθρου, τὸ στρατόπεδον οὐκ ἐκίνησεν· Ἑρμοκράτης τοὺς Συρακουσίους ἅλις ἔχοντας ὕπνου, [11] ἀνέστησεν εὐρώστους· οἱ

ubique a Syracusanis insidias: quarum metu recepit aciem. Hactenus Frontinus: Nam quæ his subjiciuntur in vulgatis codicibus, nihil ea pertinere videntur ad Hermocratis istud factum: aut egregie sane sunt depravata. Videri certe queant pertinere potius ad similem aliquam historiam ei quæ refertur a Polyæno libro secundo, in Clearcho, commate IX. vide Diodori Siculi librum XIII. & cum Frontino confer. In Frontino eodem male legitur paullo ante, *Hermocrates Syracusanis superatis acie Carthaginiensibus.* legendum enim *Atheniensibus.* *Casaubonus.*

7 Ὅπως μὴ ἐξάγοι] Cum Cant. pro ἐξάγῃ.

8 Φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νῦν] Lege sic hunc locum, ὡς οἱ μέχρι νῦν πάντα μαινόμενοι φίλοι, παραγορεύουσιν. hoc est, *transfugam misit, qui Nicia diceret, amici tui, soliti hactenus omnia tibi significare*, quæ quidem tua interesset scire, *præmonent jam te.* Diodorus sic, Οἱ Ἀθηναῖοι νομίσαντες τοὺς Λεοντίνων τινὰς εἶναι τοὺς δὶ ὄψεων ἀπηγγελκότας, ἐπαράχθησαν. *Casaubonus.*

9 Παραγορεύουσιν] Ita restitui cum MSS. Interprete, & Codd. Casauboni Vulgata πρεσαγ.

10 Ἀναμείνας ἕως ὄρθρου] MSS. delent ὄρθρου. sed legendum tunc, ἀναμείνας ἕω.

11 Ἀνέστησεν εὐρώστους] Imo εὐρώστους. *Casaubonus.*

Εὐρώστους] Ita emendavi cum MSS. Interprete, & Casaubono. Vulgata, εὐρώστους.

οἱ ᾗ [12] προκαταλαβόντες τὰς βαθάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, παναλεθρίᾳ τοὺς Ἀθηναίους διέφθειραν.

valentes ac robustos suscitat, qui interceptis fluviorum vadis, & pontibus, occidione Athenienses occiderunt.

[CAP. XLIV.]

Ἐτεώνικος.

¶ [1] Ἐτεώνικον Λάκωνα ἐν τῇ Μιτυλήνῃ Κόνων Ἀθηναῖος ἐπολιόρκει· κέλης ὑπηρετικὸς [2] ἦκεν ἀγγέλων, Καλλικρατίδας ὁ ναύαρχος Λακεδαιμονίων ἐν Ἀργινούσαις οἴχεται [3] ἡττημένος. Ἐτεώνικος τοὺς ἀγγέλους κελεύει νύκτωρ ἐξελθεῖν, καὶ μετ' ἡμέραν εἰς Μιτυλήνην [4] ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας, νίκην ἀγγέλοντας ἥκειν. Ἐτεώνικος μὲν ἔθυεν ὀ ἀγγέλια· Κόνων ᾗ καὶ τὸ Ἀττικὸν ἐξεπλάγη καὶ ἡσύχαζεν· ὁ μὲν ἡσύχαζεν

Eteonicus.

¶ Eteonicum Laconem in urbe Mitylenensium Conon Athenienſis oppugnabat: celes expeditus venit nuncians; Callicratidam Lacedæmoniorum navarchum ad Arginuſas victoriam hoſtibus dediſſe. Eteonicus ſub noctem clam egredi nuncios juſſit, & interdiu Mitylenam coronatos, & gratulabundos venire, ac victoriam nunciare. Eteonicus quidem ſolemnia ob rei feliciter geſtæ nuntium ſacra fecit: Conon, & Atticus exercitus conſter-

Ἐτεώνι-

12 Προκαταλαβόντες τὰς βαθάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, παναλεθρίᾳ &c.] Ita ſupplevi hanc lacunam cum MSS. & Interprete. Vulgata, προκαταλαβόντες βαθάσεις, παναλεθρίᾳ.

Cap. XLIV. 1 Περὶ Ἐτεωνίκου Λάκωνος.] Cant. Ἐτεώνικος a.

2 Ἧκεν.] Ita repoſui cum MSS. Vulgata, ἦλθεν.

3 Ἡττημένος.] Ita lego cum Fl. Vulgata, ἠττημένων.

4 Ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας] MSS. abſque copula

5 Μι-

natus, quietum se tenuit. At non Eteonicus quievit, sed mox classem in Chium misit. Pedestres vero copias Methymnam, in civitatem sociam & amicam deduxit.

Ἐτεώνικος. ἀλλὰ τὸ μὲν ναυτικὸν εἰς Χίον ἐξέπεμψε. τὸ δὲ πεζικὸν ἐς [5] Μήθυμναν, φίλην πόλιν ἐξήγαγεν.

[CAP. XLV.]

Lysander.

¶ Lysander amicis suis, quos Mileti habebat, pollicitus se ad populum evertendum & opprimendum eis adjumento futurum, venit Miletum. Et in eos qui novas res molirentur, acerbissime verbis invehebatur, populo vero suam operam ad tuendam libertatem promittebat. Credens populus Lysandro bona in speciem dicenti, cum imparatus meliora speraret, amici communi signo consurgunt, & in plebem impetum facientes, multos cædunt, atque sic Miletus in amicorum τῶν

Λύσανδρος.

¶ Λύσανδρος τοῖς ἐν Μιλήτῳ φίλοις ὑποσχόμενος τὸν [1] δῆμον συγκαταλύειν, ἧκεν εἰς Μίλητον· καὶ τοῖς μὲν νεωτερίζουσι λόγῳ χαλεπὸς ἦν· τοῖς δὲ δημόταις ἐλευθερίαν συμπεράτειν [2] ἐπηγγέλλετο πρεσβύας ὁ δῆμος Λυσάνδρῳ χρηστὰ λέγοντι, ἀπαράσκευος ἤλπιζε τὰ βελτίονα. οἱ φίλοι [3] κοινῷ σωθήματι ἐπανίστανται, καὶ τῷ δήμῳ προσπεσόντες, [4] πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλη-

5 Μήθυμναν.] Cant. Μίθυμναν.

Cap. XLV. 1 Δῆμον] Codd. Casauboni, πολεμον. Mox pro συμπεράτειν, Cant. συμφέρειν.

2 Ἐπηγγέλλετο.] Ita lego cum Cant. & Codicibus, quos citat Casaubonus, nec non Interprete. Vulgata, ἐπηγγείλατο.

3 Κοινῷ σωθήματι.] Cant. κοινῶς σωθ. Ex confusione sequentis vocis.

4 Πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλητος.] Duas voces καὶ πολλαχῇ, quæ in Vulgata sequebantur post κτείνουσι, cum MSS. & Interprete delevi.

τῷ λῷ ὑπὸ τοῖς φίλοις Λυσάνδρᾳ.

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι πεζάκις ἀνήχθησαν, ἐφ' ᾧ τε ναυμαχεῖν· Λύσανδρος ὁ Λάκων οὐκ ἀνταναγέλο. 6 οἱ μὲν ἂν ἀποπλέοντι γαυνύμενοι, παιᾶνας ᾄδοντες· Λύσανδρος δὲ καλέσιν πέμπει δύο τριήρεις. οἱ τριήραρχοι τοὺς Ἀθηναίους σκεδάντας ὡς εἶδον, σημεῖον μετέωρον αἴρουσι χαλκῆν ἀσπίδα· Λύσανδρος αὐτίκα ὑπεσήμαινεν ὑπίπτειν· καὶ οἱ Λάκωνες εἰρεσίᾳ πολλῇ ὑπιπλέουσι· καὶ τοὺς Ἀθηναίους καταλαμβάνουσιν ἄρτι σκεδάντας· 7 ὧν οἱ μὲν ἀνεπαύοντο· 8 οἱ δὲ, ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα, γυμνοὶ

Lysandri potestatem venit.

2 In Ægis fluentis persæpe Athenienses solverunt ad navale certamen ineundum: cum Lysander ex adverso non solveret, illi gaudio pleni, pæanasque canentes abnavigant. Lysander a tergo duas mittit triremes. Triremium præfecti cum egressos esse Athenienses cernerent, sublime tollunt signum æneum scutum. Lysandro statim signum dante, ut adnavigarent, Lacones contenta remigatione advolant, atque Athenienses recens egressos deprehendunt: quorum alii quieti se dederant, alius aliam rem agebat. Nudos omnes armati ex im-

μνοὶ

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι πολλάκις ἀνήχθησαν] Quidam libri habent πολλάκις. Frontinus sic, *Lysander Lacedæmonius adversus Athenienses apud Ægospotamum instituit certo tempore infestare naves Athenienses, deinde revocare classem: qua re in consuetudinem perducta*, &c. quem Frontini locum sic arbitror emendandum, *Lysander dux Lacedæmoniorum adversus Athenienses apud Ægospot.* alioquin mancus locus videbitur. Ita autem sæpe loquitur. lib. primo cap. quarto, *Iphicrates dux Atheniensium, adversus Anaxibium Lacedæmonium in Hellesponto.* & passim. *Casaubonus.*

6 Οἱ μὲν ἂν] Cant. delet ἂν, neque agnoscit Interpres. Mox Codd. Casauboni, οἱ δὲ πειρ.

7 Ὧν οἱ μὲν] MSS. absque ὧν.

8 Οἱ δὲ, ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, οἱ δὲ ἄλλό τι ἔδρων. Codd. Casauboni, ὁ δὲ ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα.

9 Αἰ-

proviso obruentes Lacones, & inordinatos instructi, in captivitatem redigunt naves universas, nisi quod una Athenas aufugit, quæ cladem nunciare posset.

3 Lysander pueros tesseris, hostes jurejurando fallendos esse dicebat.

4 Lysander Thasios cepit, apud quos erant multi, qui Atheniensium partes secuti fuerant. Ii se ab Lacone occultabant: qui convocatis Thasiis in templum Herculis, humanissimam orationem habuit, oportere veniam dare his qui laterent in commutatione rerum, & eos bonum animum gerere jussit:

μνοὶ πάντες. οἱ Λάκωνες ἄφνω παρεσκευασμένοι ὡπλισμένοι γυμνοῖς, σωτεταγμένοι ἀσωτάκτοις, ἐνίκησαν· [9] αἰρεῖν ἂν ἄνδρας αἰχμαλώτους καὶ τὰς τριήρεις ἁπάσας· ὅτι μὴ μία ἡ πέραλος ἔφυγε Ἀθήναζε μόνη τὴν ἥτης ἄγγελος.

Λύσανδρος παρήγγελλεν, ἐξαπατᾶν χρῆναι παῖδας ῥῶ ἀστραγάλοις, πολεμίους ὄρκοις.

Λύσανδρος σκεράτησε Θασίων, παρ' οἷς ἦσαν ἀτικίζοντες πολλοὶ, [10] κρυπτόμενοι τοῦ Λάκωνος φόβῳ· ὁ δὲ τοὺς Θασίους ἐς τὸ τοῦ Ἡρακλέους ἱερὸν συναγαγὼν, φιλανθρώπους λόγους διεξῆλθεν· ὡς δέον συγγνώμην ἔχειν τοῖς κρυπτομένοις ἐν τῇ μεταβολῇ τῶν πραγμάτων, [11] καὶ θαρρεῖν αὐτὸς παρεσκε-

9 Αἰρεῖν ἂν ἄνδρας αἰχμαλώτους] Deesse hic dictio aliqua videtur numerum captorum indicans: nisi ita scripsit: ἄνδρας τε πλείους αἰχμαλώτους, κ. Frontinus ita, *Tum hostium maxima parte ex more dilapsa, reliquos adortus occidit, & universas naves cepit.* Interpretis codd. hæc non habuere, ut videtur: neque mox illa verba, ἡ πέραλος. Ita autem appellabatur una ex publicis Atheniensium triremibus. vide Grammaticos. *Casaubonus.*

Αἰρεῖν ἂν ἄνδρας] MSS. omittunt ἂν ἄνδρας, ut etiam Interpres.

10 Κρυπτόμενοι τοῦ Λάκωνος φόβῳ] MSS. absque φόβῳ. neque etiam agnoscit Interpres.

11 Καὶ θαρρεῖν αὐτὸς παρεσκεύαζεν] Quidam codd. καὶ ὅτι θ. & sic legendum: nisi mendosum est τὸ παρεσκεύ. *Casaubonus.*

Καὶ θαρρεῖν αὐτὸς παρεσκεύαζεν] MSS. αὐτοῖς.

Digitized by Google

μεταξὺ τῆς πόλεως, καὶ τῆς στρατοπέδου τῶν Ἀθηναίων τειχίσαι. τοῦ δὲ πειθόντων, νύκτωρ αὐτὸς ἔπεμψεν αὐτόμολον [1] ἀγγελοῦντα τοῖς πολεμίοις τὰ δεδογμένα. οἱ μὲν δὴ μαθόντες, αὐτοὶ προκατέσχον τὸ λόφον. Γύλιππος δὲ ἐχαλεπαίνεν ὡς τῶν ἀπορρήτων ἐξαγγελλομένων. ὅπως ἂν εἰσαῦθις τοῦτο μὴ [2] γένοιτο, οἱ πρέσβεις τῶν Συρακουσίων ἐνὶ καὶ μόνῳ Γυλίππῳ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ἐπέτρεψαν.

Γύλιππος τὸ προκαταληφθὲν λόφον, [3] ὑπὸ Ἀθηναίων αὐτὸς βουλόμενος καταλαβεῖν, ἀπὸ τῶν τριήρων πολλῶν ὄσων, εἴκοσι πληρώσας, πυκνὰς τὰς μελέτας ἐποιεῖτο. τῶν δὲ πληρωμάτων συγκροτηθέντων, νυκτὸς ἀφῆκεν αὐτὰς εἰς τὸ πέλαγος, παραγγείλας καταπλεῖν ἀρχομένης ἡμέρας. ὡς δὲ οἱ πολέμιοι καταπλεούσας εἶδον, ἐπ' αὐτὰς ἀνήχθησαν. τῶν δὲ μετα-

cibus, ait oportere collem quendam inter urbem & Athenienſium caſtra munire. Quibus morem gerentibus, noctu transfugam ad hoſtes mittit, qui hæc nunciaret. Illi re cognita prævertentes, collem occupaverunt. Gylippus autem indignabatur, tanquam arcanis proditis ac promulgatis. Ut igitur in poſterum ne fieret hoc amplius, principes Syracuſanorum ſummam belli Gylippo detulerunt.

2 Gylippus, ut præoccupatum ab Athenienſibus collem recipéret, ex multis triremibus, implens viginti, crebras exercitationes obibat. Conſcriptis ſupplementis, noctu eas in pelagus dimiſit, imperans ut oriente die adnavigarent. Cum hoſtes adnavigantes cernerent, contra ſolverunt. Illis vero in fu-

1 Ἀγγελοῦντα. Cant. ἐγκαλοῦντα.
2 Γένοιτο.] Cant. γίγνοιτο.
3 Ὑπὸ Ἀθηναίων.] Cant. ὑπὲρ Ἀθηναίων.
4 Ἐπανί-

gam conversis, summo studio Athenienses insequebantur. At Gylippus reliquis navibus impletis solvebat. Interea temporis Athenienſibus in navali certamine occupatis, pedites Gylippi instructa acie, dejectis Athenienſium custodibus, nullo negotio collem obtinuerunt.

μεταβαλλομένων εἰς φυγὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετὰ πολλῆς ἐδίωκον. ὁ δὲ Γύλιππος τὰς ὑπολοίπους ναῦς πληρώσας, [4] ἐπανήγετο. ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τοῖς τῶν ναυμαχίαν τῶν Ἀθηναίων ἀσχολουμένων, οἱ πεζοὶ Γυλίππου συμπαχθέντες [5] ῥᾷστα κατέσχον τὸ λόφον, τοὺς φύλακας τῶν Ἀθηναίων [6] ἐκβαλόντες.

[CAP. XLIII.]

Hermocrates.

¶ Hermocrates Syracusiis factionem moventibus, & magnam servorum manum colligentibus, ad ducem ipsorum Sosistratum misit legatum, unum ex præfectis equitum Daimachum, cum quo intercedebat ei usus & amicitia, nunciantem duces admirantes fortitudinem ipsius, in animo habere omnes

Ἑρμοκράτης.

¶ Ἑρμοκράτης τῶν ἐν Συρακούσαις ἐπαναστάντων, καὶ χειρὸς πολλῆς οἰκετικῆς ἠθροισμένης, πρὸς τὸν ἡγούμενον αὐτῶν Σωσίστρατον ἔπεμψε πρεσβευτὴν, ἕνα τῶν [1] ἱππάρχων Δαίμαχον, ὃς μὲν αὐτῷ συνήθης καὶ φίλος, ἀγγέλλοντα τὰ πρὸς τὸν στρατηγὸν· ὡς ἄρα τὸ φρόνημα αὐτοῦ θαυμάζοντες, πάντας μὲν ἐλευθέρους

4 Ἐπανήγετο.] Ita restitui cum MSS. pro vulgato, ἀνεπανήγετο.

5 Ῥᾷστα κατέχον τὸν λόφον.] Vocem ῥᾷστα, quæ a Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete supplevi.

6 Ἐκβαλόντες.] Cant. ἐκβάλλοντες.

Cap. XLIII. 1 Ἱππάρχων.] Cant. ὑπάρχον.

θέρας ἀφίασι, πάντας ἢ ὁπλιῶσι, καὶ σιτηρέσιον δώσουσι τὸ ἴσον· αὐτὸν ἢ τὸν Σωσίστρατον στρατάρχοντα ἀποφαίνουσι,[2] καὶ ἤδη γε ἥκειν βαλόμενον μετὰ τῶν στρατηγῶν, ὅσα τὸ πολιτικὸν [3] καταπείροι. ὁ δὲ Σωσίστρατος τῇ φιλίᾳ τοῦ Δαϊμάχου πεποιθὼς, τοὺς ἀγαθωτάτους τῶν δούλων, ἧκε πρὸς αὐτούς· ὅτι μὴ συλληφθέντες [4] ἐδέθησαν· Ἑρμοκράτης δὲ μετὰ ἑξακισχιλίων ὁπλιτῶν ἐξελθὼν, καὶ τοὺς δούλους λαβὼν, ὤμοσεν, ἢ μὲν [5] μηδὲν αὐτοῖς δεινὸν ἂν γένοιτο, πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην ἕκαστος εἰ ἐπανέλθοι· πεισθέντες ἐπανῆλθον· ὅτι μὴ μόνον τριακόσιοι πρὸς Ἀθηναίους ἠντομόλησαν.

[6] Ἀθηναῖοι τῶν ὑστάτων ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν,

liberos dimittere, omnibusque arma & æqualem commeatum tribuere. Ipsum vero Sosistratum in ducum consortium assumere, atque jam veniret, consilium cum ducibus de communibus rebus capturus. Sosistratus amicitia Daimachi fretus, assumptis viginti servis præstantissimis, venit ad ipsos. Quibus comprehensis, & in vincula conjectis, Hermocrates cum sexcentis armatis egressus, cum servos cepisset, eis juravit per suam fidem, nihil ipsis periculi futurum, si quilibet ad suum dominum redisset. persuasi redierunt. exceptis trecentis qui ad Athenienses transfugerunt.

2 Athenienses postremo in Sicilia certamine

ἡσσῶν-

2 Καὶ ἤδη γε ἥκειν] Particulam γε cum MSS. inserui.

3 Καταπείροι] Cum MSS. pro vulgato, καταπείῃ.

4 Ἐδέθησαν] Ita restitui cum MSS. & Interprete pro vulgato, ἐδέθησαν.

5 Μηδὲν αὐτοῖς δεινόν] Cant. delet αὐτοῖς.

6 Ἀθηναῖοι τῶν ὑστάτων ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν ἡσσῶντες] Frontinus lib. 11. cap. 9. de Hermocrate loquens: *Idem*, inquit, *rebus prospere gestis, & ob id resolutus suis in nimiam securitatem, somnoque & mero pressis, in castra transfugam misit, qui præmoneret se fuga elapsum: dispositas enim aliquo*

navali superati sunt, & noctu fugere decreverunt. Syracusii sacrificantes epinicia, & inebriati vino, se quieti dederunt. Hermocrates, ne ebrios & somnolentos in pugnam educeret, transfugam mittit, qui diceret ad Niciam, adhuc omnes in armis esse. Amici qui in consilio ei aderant, prædixerunt: Si moveris noctu, in insidias incides, & dolum. credidit Nicias, & diem præstolatus, castra non movit. Hermocrates Syracusanos, cum satis jam crapulam edormissent,

ἠστῶντας· καὶ νύκτωρ φεύγειν ἔδοξαν· Συρακούσιοι θύοντες ἐπινίκια ὑπὸ μέθης ἀνεπαύοντο. Ἑρμοκράτης μεθύοντας καὶ καθεύδοντας ὀπὶ μάχην [7] ὅπως μὴ ἐξάγοι, αὐτόμολον πέμπει [8] φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νῦν πάντες οἱ μιλλούντες φίλοι [9] παραγορεύουσιν, εἰ δὲ κινήσῃς νύκτωρ, ἐνέδραις ἐμπίπτεις, καὶ λόχοις· πιστεύει Νικίας· καὶ [10] ἀναμείνας ἕως ὄρθρου, τὸ στρατόπεδον οὐκ ἐκίνησεν· Ἑρμοκράτης τοὺς Συρακουσίους ἁλίς ἔχοντας ὕπνου, [11] ἀνέστησεν εὐρώστους·

ubique a Syracusanis insidias: quarum metu recepit aciem. Hactenus Frontinus: Nam quæ his subjiciuntur in vulgatis codicibus, nihil ea pertinere videntur ad Hermocratis istud factum: aut egregie sane sunt depravata. Videri certe queant pertinere potius ad similem aliquam historiam ei quæ refertur a Polyæno libro secundo, in Clearcho, commate IX. vide Diodori Siculi librum XIII. & cum Frontino confer. In Frontino eodem male legitur paullo ante, *Hermocrates Syracusanis superatis acie Carthaginiensibus.* legendum enim *Atheniensibus. Casaubonus.*

7 Ὅπως μὴ ἐξάγοι] Cum Cant. pro ἐξάγῃ.

8 Φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νῦν] Lege sic hunc locum, ὡς οἱ μέχρι νῦν πάντα μιλλοντες φίλοι, παραγορεύουσιν. hoc est, *transfugam misit, qui Nicia diceret, amici tui, soliti hactenus omnia tibi significare*, quæ quidem tua interesset scire, *pramonent jam te.* Diodorus sic, Οἱ Ἀθηναῖοι νομίσαντες τὴν Λεοντίνων πτῶσιν εἶναι τοῦ δήσειν ἀπηγγελκότας, ἐπαράχθησαν. *Casaubonus.*

9 Παραγορεύουσιν] Ita restitui cum MSS. Interprete, & Codd. Casauboni. Vulgata παρεσαγ.

10 Ἀναμείνας ἕως ὄρθρου] MSS. delent ὄρθρου. sed legendum tunc, ἀναμείνας ἕω.

11 Ἀνέστησεν εὐρώστους] Imo εὐρώστους. *Casaubonus.*

Εὐρώστους] Ita emendavi cum MSS. Interprete, & Casaubono. Vulgata, εὐρώστως.

οἱ δὴ [12] περικαταλαβόντες τὰς βάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, παντελεθρίᾳ τοὺς Ἀθηναίους διέφθειραν.

valentes ac robustos suscitat, qui interceptis fluviorum vadis, & pontibus, occidione Athenienses occiderunt.

[CAP. XLIV.]

Ἐτεώνικος.

¶ [1] Ἐτεώνικον Λάκωνα ἐν τῇ Μιτυλήνῃ Κόνων Ἀθηναῖος ἐπολιόρκει· κέλης ὑπηρετικὸς [2] ἦκεν ἀγγέλων, Καλλικρατίδας ὁ ναύαρχος Λακεδαιμονίων ἐν Ἀργινούσαις οἴχεται [3] ἡττημένος. Ἐτεώνικος τοὺς ἀγγέλους κελεύει νύκτωρ ὑπεξελθεῖν, καὶ μεθ' ἡμέραν εἰς Μιτυλήνην [4] ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας, νίκην ἀγγέλλοντας ἥκειν. Ἐτεώνικος μὲν ἔθυεν εὐαγγέλια· Κόνων δὲ καὶ τὸ Ἀττικὸν ἐξεπλάγη καὶ ἡσύχαζεν· ὁ μὲν ἡσύχαζεν

Eteonicus.

¶ Eteonicum Laconem in urbe Mitylenensium Conon Atheniensis oppugnabat: celes expeditus venit nuncians; Callicratidam Lacedæmoniorum navarchum ad Arginusas victoriam hostibus dedisse. Eteonicus sub noctem clam egredi nuncios jussit, & interdiu Mitylenam coronatos, & gratulabundos venire, ac victoriam nunciare. Eteonicus quidem solemnia ob rei feliciter gestæ nuntium sacra fecit: Conon, & Atticus exercitus conster-

Ἐτεώνι-

12 Περικαταλαβόντες τὰς βάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, παντελεθρίᾳ &c.] Ita supplevi hanc lacunam cum MSS. & Interprete. Vulgata, περικαταλαβόντες βάσεις, παντελεθρίᾳ.

Cap. XLIV. 1 Περὶ Ἐτεωνίκου Λάκωνος] Cant. Ἐτεώνικος α.

2 Ἧκεν.] Ita reposui cum MSS. Vulgata, ἦλθεν.

3 Ἡττημένος.] Ita lego cum Fl. Vulgata, ἡττημένων.

4 Ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας] MSS. absque copula

5 Μί-

natus, quietum se tenuit. At non Eteonicus quievit, sed mox classem in Chium misit. Pedestres vero copias Methymnam, in civitatem sociam & amicam deduxit.

Ἐτεώνικος. ἀλλὰ τὸ μὲν ναυλικὸν εἰς Χίον ἐξέπεμψε. τὸ δὲ πεζικὸν ἐς [5] Μήθυμναν, φίλην πόλιν ἐξήγαγεν.

[CAP. XLV.]

Lysander.

¶ Lysander amicis suis, quos Mileti habebat, pollicitus se ad populum evertendum & opprimendum eis adjumento futurum, venit Miletum. Et in eos qui novas res molirentur, acerbissime verbis invehebatur, populo vero suam operam ad tuendam libertatem promittebat. Credens populus Lysandro bona in speciem dicenti, cum imparatus meliora speraret, amici communi signo consurgunt, & in plebem impetum facientes, multos cædunt, atque sic Miletus in amicorum

Λύσανδρος.

¶ Λύσανδρος τοῖς ἐν Μιλήτῳ φίλοις ὑποσχόμενος τὸ [1] δῆμον συγκαταλύειν, ἧκεν εἰς Μίλητον· καὶ τοῖς μὲν νεωτερίζουσι λόγῳ χαλεπὸς ἦν· τοῖς δὲ δημόταις ἐλευθερίαν συμπεράτειν [2] ἐπηγγέλλετο πεισθέντας ὁ δῆμος Λυσάνδρῳ χρηστὰ λέγοντι, ἀπαράσκευος ἤλπιζε τὰ βελτίονα. οἱ φίλοι [3] κοινῷ σημήματι ἐπανίστανται, καὶ τῷ δήμῳ προσπεσόντες, [4] πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλη-

τος

5 Μήθυμναν.] Cant. Μίθυμναν.

Cap. XLV. 1 Δῆμον] Codd. Casauboni, πολεμεῖν. Mox pro συμπεράτειν, Cant. συμπεράσαιν.

2 Ἐπηγγέλετο.] Ita lego cum Cant. & Codicibus, quos citat Casaubonus, nec non Interprete. Vulgata, ἐπηγγείλατο.

3 Κοινῷ σημήματι.] Cant. κοινῶς σωθ. Ex confusione sequentis vocis.

4 Πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλη.] Duas voces καὶ πολλαχῇ, quæ in Vulgata sequebantur post κτείνουσι, cum MSS. & Interprete delevi.

τῷ λῷ ὑπὸ τοῖς φίλοις Λυσάνδρᾳ.

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι πεζάκις ἀνήχθησαν, ἐφ' ᾧ τε ναυμαχεῖν· Λύσανδρος ὁ Λάκων οὐκ ἀνεδέχετο. 6 οἱ μὲν ἂν ἀποπλέοντες γαυρούμενοι, παιάνας ᾄδοντες· Λύσανδρος δὲ καλέσας πέμπει δύο τριήρεις. οἱ τριήραρχοι τοὺς Ἀθηναίους ἰδόντας εἰς εἶδον, σημεῖον μετέωρον αἴρουσι χαλκῆν ἀσπίδα· Λύσανδρος αὐτίκα ὑπεσήμαινεν ὑπόπλους· καὶ οἱ Λάκωνες εἰρεσίᾳ πολλῇ ὑπιπλέουσι· καὶ τοὺς Ἀθηναίους καταλαμβάνουσιν ἄρτι ἰδόντας· 7 ὧν οἱ μὲν ἀνεπαύοντο· 8 οἱ δὲ, ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα, γυμνοὶ

Lysandri potestatem venit.

2 In Ægis fluentis persæpe Athenienses solverunt ad navale certamen ineundum: cum Lysander ex adverso non solveret, illi gaudio pleni, pæanasque canentes abnavigant. Lysander a tergo duas mittit triremes. Triremium præfecti cum egressos esse Athenienses cernerent, sublime tollunt signum æneum scutum. Lysandro statim signum dante, ut adnavigarent, Lacones contenta remigatione advolant, atque Athenienses recens egressos deprehendunt: quorum alii quieti se dederant, alius aliam rem agebat. Nudos omnes armati ex im-

μνοὶ

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι πολλάκις ἀνήχθησαν] Quidam libri habent πολλάκις. Frontinus sic, *Lysander Lacedæmonius adversus Athenienses apud Ægospotamum instituit certo tempore infestare naves Atheniensium, deinde revocare classem: qua re in consuetudinem perducta*, &c. quem Frontini locum sic arbitror emendandum, *Lysander dux Lacedæmoniorum adversus Athenienses apud Ægospot.* alioquin mancus locus videbitur. Ita autem sæpe loquitur. lib. primo cap. quarto, *Iphicrates dux Atheniensium, adversus Anaxibium Lacedæmonium in Hellespento.* & passim. *Casaubonus.*

6 Οἱ μὲν ἂν] Cant. delet ἂν, neque agnoscit Interpres. Mox Codd. Casauboni, οἱ δὲ πεζῷ.

7 Ὧν οἱ μὲν] MSS. absque ὧν.

8 Οἱ δὲ, ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, οἱ δὲ ἄλλό τι ἔδρων. Codd. Casauboni, ὁ δὲ ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα.

9 Αἰ-

proviso obruentes Lacones, & inordinatos instructi, in captivitatem redigunt naves universas, nisi quod una Athenas aufugit, quæ cladem nunciare posset.

3 Lysander pueros tesseris, hostes jurejurando fallendos esse dicebat.

4 Lysander Thasios cepit, apud quos erant multi, qui Atheniensium partes secuti fuerant. Ii se ab Lacone occultabant: qui convocatis Thasiis in templum Herculis, humanissimam orationem habuit, oportere veniam dare his qui laterent in commutatione rerum, & eos bonum animum gerere jussit:

μνοὶ πάντες. οἱ Λάκωνες ἄφνω προσπεσόντες ὡπλισμένοι γυμνοῖς, σωτεπαγμένοι ἀσπιδίοις, ἐνίκησαν. [9] αἱρεῖν ἐν ἄνδρας αἰχμαλώτους καὶ τὰς τριήρεις ἁπάσας· ὅπ μὴ μία ἡ πέραλος ἔφυγε. Ἀθήναζε μόνη τ ἤπης ἄγγελος.

Λύσανδρος παρήγγειλεν, ἐξαπαλᾶν χρῆναι παῖδας μετὰ ἀστραγάλοις, πολεμίους ὄρκοις.

Λύσανδρος ἐκράτησε Θασίων, παρ' οἷς ἦσαν ἀτικίζοντες πολλοὶ, [10] κρυπτόμενοι τὸ Λάκωνος φόβῳ· ὁ δὲ τοὺς Θασίους ἐς τὸ τοῦ Ἡρακλέους ἱερὸν συναγαγὼν, φιλανθρώπους λόγους διεξῆλθεν· ὡς δέον συγγνώμην ἔχειν τοῖς κρυπτομένοις ἐν τῇ μεταβολῇ τῶν πραγμάτων, [11] καὶ θαρρεῖν αὐτοὺς προσῆ-

9 Αἱρεῖν ἐν ἄνδρας αἰχμαλώτους] Deesse hic dictio aliqua videtur numerum captorum indicans: nisi ita scripsit: αἱρεῖν τε πλείους αἰχμαλώτους, κ.τ.λ. Frontinus ita, *Tum hostium maxima parte ex more dilapsa, reliquos adortus occidit, & universas naves cepit.* Interpretis codd. hæc non habuere, ut videtur: neque mox illa verba, ἡ πέραλος. Ita autem appellabatur una ex publicis Atheniensium triremibus. vide Grammaticos. *Casaubonus.*

Αἱρεῖν ἐν ἄνδρας] MSS. omittunt ἐν ἄνδρας, ut etiam Interpres.

10 Κρυπτόμενοι τὸ Λάκωνος φόβῳ] MSS. absque φόβῳ. neque etiam agnoscit Interpres.

11 Καὶ θαρρεῖν αὐτοὺς προσῆκεν] Quidam codd. κ.τ.λ. & sic legendum: nisi mendosum est τὸ προσῆκεν. *Casaubonus.*

Καὶ θαρρεῖν αὐτοὺς προσῆκεν] MSS. αὐτοῖς.

προσῆκεν, ὡς μηδὲν δεινὸν πεισομένους, τῶν λόγων ἐν ἱερῷ γινομένων, καὶ ταῦτα ἐν Ἡρακλέους πόλει καὶ πατρῴᾳ. [12] οἱ μὴν ἐν κεκρυμμένοι τὴν Θασίων πιστεύσαντες τῇ φιλανθρωπίᾳ τῶν λόγων προῆλθον· Λύσανδρος δὲ ὀλίγας ἡμέρας, [13] ὅπως ἀδεέστεροι ᾖεσαν, προσέταξε σφαττομένους ἀποσφαγιῶσαι.

Λύσανδρος τοὺς Ἀθηναῖς καταστάσαι βουλομένων τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν συμμάχων, ἔφη μηδαμῶς συμφέρειν· τὴν γὰρ Θηβαίων πόλιν ἐγγὺς οἰκουμένην, ἰσχυροτέραν, καὶ μείζονα κατ' αὐτῶν ἡγήσεσθαι· ἐὰν δὲ ὑπὸ τυράννων κατέχωσι τοὺς Ἀθηναῖς, ἐγγύθεν προφυλάξειν τοὺς Θηβαίους, καὶ ἀεὶ πάντας ἕξειν ἀποδεεστέρους· ἄριστα λέγειν δόξας Λύσανδρος, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναῖς μὴ καταστάσαι.

nihil enim accepturos damni, quippe cum eam orationem in templo haberet, idque in civitate Herculis avi. Occulti igitur fidem habentes orationis benignitati, prodierunt. Lysander intermissis paucis diebus, quo tutius res administraretur, correptos interfici jussit.

5 Lysander Athenas exscindere volentibus Lacedæmoniis & sociis, Non, inquit, conducit. Thebanorum enim urbem in propinquo sitam, validiores & majores contra ipsos vires collecturam. Sin per tyrannos Athenas in officio contineant, ex propinquo posse eos eadem opera Thebanos observare, foreque eorum res semper deteriores. Lysander optime visus dicere, persuasit ne Athenas exscinderent.

[CAP.

12 Οἱ μὴν ἐν] MSS. absque ἐν. & pro Θασίων, ξυσιῶν. Mox Casauboni Codd. προσῆλθον.

13 Ὅπως ἀδεέστεροι] Ita MSS. & Codd. Casauboni pro vulgato, ὡς. Mox Casauboni Codd. συναφπαγέντας.

1 E'r

[CAP. XLVI.]

Agis.

¶ Agis Peloponnesiis adversus Lacedæmonios bellum gerentibus † in Lemno, consilium dedit, ut unam diem jumenta sine pascuis essent. Metum autem hostibus inferre volens, transfugas misit, qui nunciarent, magnum auxilium Laconibus proxima nocte venturum. Jumentorum ora per integrum diem ligavit. Impetente vero nocte vincula solvit: itaque jumenta fame confecta, & vinculis soluta, cum nacta fuissent herbas & pascua, exilierunt & infremuerunt, magnumque strepitum moverunt, atque simul clamorem exceptum valles referebant. Milites autem jussit, alium alibi dispersos, duplices aut triplices ignes

Ἄγις.

¶ Ἄγις Πελοποννησίων Λακεδαιμονίοις πολεμοῦντων [1] ἐν λιμῷ γνώμην ἠγόρευεν, ὥστε μίαν ἡμέραν ἀσιτεῖν. φοβῆσαι δὲ τοὺς πολεμίους βουλόμενος, αὐτομόλους ἔπεμψεν ἀγγελοῦντας, ὡς μεγάλη συμμαχία τῇ μελλούσῃ νυκτὶ τοῖς Λάκωσι ἀφίξεται. τῶν μὲν κτηνῶν τὰ στόματα ἔδησε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, νυκτὸς δὲ ἐρχομένης ἔλυσεν· ὡς τε τὰ κτήνη πεινῶντα, τῶν δεσμῶν ἀπολυθέντα, πόας καὶ νομὴς λαβόμενα, ἀνεσκίρτα καὶ ἐφρυάττετο, καὶ ψόφον ἤγειρε πολύ· συνεπήχουν δὲ καὶ τῶν ὀρῶν αἱ φάραγγες· τοὺς δὲ στρατιώτας ἐκέλευσεν ἄλλον ἀλλαχοῦ σκεδαννύντας, διπλᾶ καὶ τριπλᾶ [2] πυρὰ ἀνάκαιεν·

1 Ἐν λιμῷ γνώμην ἠγόρευεν] Interpres, qui vertit *in Lemno*, percusserat animum, suspicionemque injecerat de Limnis Laconicæ. Sed gerræ meræ. vera enim lectio est, ἐν λιμῷ, ut nostri codd. habent, hoc est ἐν καιρῷ λιμοῦ. Recte etiam in iisdem ὥστε μίαν ἡμέραν ἀσιτεῖν. hoc est, *dedit consilium, ut alternis diebus ab edendo abstinerent*. errat enim Interpres cum suis jumentis. *Casaubonus.*

Ἠγόρευεν] Cant. ἠγόρευε.

2 Πυρά] Cum MSS. pro vulgato, πυρία.

σαν· οἱ Πελοποννήσιοι τῷ πλήθει τῆς κραυγῆς, καὶ τῷ μεγέθει τοῦ ψόφου, [3] φενακισθέντες, ὡς μεγάλης ἐπικουρίας ἥκούσης, αὐτίκα φεύγοντες ᾤχοντο.

facere. Peloponnesii multitudine clamoris, & strepitus magnitudine decepti, quasi magnis copiis ad opem contra se ferendam advenientibus, repente fugam capesserunt.

[CAP. XLVII.]

Θρασύλλου.

¶ Θρασύλλος βουλόμενος τοῖς πολεμίοις φανῆναι ὀλίγας τριήρεις ἔχων, προσέταξε τοῖς κυβερνήταις [1] ἐς δύο τὰς ναῦς καταστῆσαι, καὶ τὴν μὲν ἑτέρας ἄραθαι τὰ ἱστία, [2] τῷ ὑπὸ τὸν ζυγὸν καλωδίοις προσλαβεῖν, τῇ θεούσῃ [3] παραθέουσαν, [4] καὶ μὴ φαινομένων μετεώρων τῶν ἱστίων τῆς ἑτέρας τριήρους. τούτῳ τῷ τρόπῳ [5] τὰς ἡμί-

Thrasyllus.

¶ Thrasyllus, ut paucas triremes habere hostibus videretur, jussit, ut nautæ duas naves in unam redigerent, & alterius vela tollerent: hinc ad jugum efficiendum funiculis astringerent currenti eam quæ juxta curreret, ne alterius vela in sublimi eminerent. Hoc pacto dimi-

3 Φενακισθέντες] Cant. φαυακισθέντες.

Cap. XLVII. 1 Ἐς δύο τὰς ναῦς] Cant. omittit articulum.

2 Τῷ ὑπὸ τὸν ζυγὸν καλωδίοις προσλαβεῖν] Quid hic legerit aut secutus sit interpres nescio: ita ille a via recta aberrat. Atqui hoc præcipit Thrasyllus. Primum ut naves non singulæ separatim, sed δύο δύο junctæ navigent, deinde ut alterius tantum e binis copulatis navibus vela pandantur: utque ad ejus jugum (sic appellatur pars navis,) altera navis funibus astringatur. sic altera eunte, alteram ire necesse est. Similia stratagemata habes libro tertio, in Chabria, commate 111. & lib. quinto, in Diotimo, commate secundo. *Casaubonus.*

3 Παραθέουσαν] Ita correxi cum MSS. & Interprete pro vulgato, φεύθουσαν.

4 Καὶ μὴ φαινομένων μετεώρων τῶν ἱστίων] Vocem μετεώρων cum MSS. & Interprete supplevi.

5 Τὰς ἡμίσειας] Cant. τὰς ἡμιτείας.

6 Οἱ

diam partem navium occultavit.

2 Thrasyllus cum reliquis ducibus instabat Byzantiis. Duces Byzantiorum veriti, ne per vim urbs caperetur, tempus constituerunt, intra quod Byzantium traderent, & in eam rem obsides dederunt. Thrasyllus posthæc solvit versus Ioniam. Ipsa vero nocte reversus, cepit urbem Byzantiorum improvisam & incustoditam.

ἡμίσειας τῶν νεῶν ἀπεκρύψαλο.

Θρασύλλ Θ, καὶ [6] οἱ περὶ αὐτὸν στρατηγοὶ, [7] Βυζαντίοις ἐπέκειντο περὶ ναξίαν· οἱ στρατηγοὶ Βυζαντίων δείσαντες μὴ κατ' κράτ Θ ἡ πόλις ἁλῶ, συνέθεντο χρόνον, ἐν ᾧ παραδώσουσι τὸ Βυζάντιον, καὶ τ' σωθήκης ὁμήρους ἔδωκαν· οἱ περὶ Θρασύλλον ἀνηχθησαν μὲν ὑπὲρ τούτοις [8] τὴν ἐπ' Ἰωνίας· αὐτῆς δ' νυκτὸς ἀναστρέψαντες κατελάβοντο τὴν τῶν Βυζαντίων πόλιν ἀφύλακτον.

[CAP. XLVIII.]

Conon.

¶ Conon relictus a sociis, transfugam misit, qui diceret hostibus, eos fugam parare, item ex quo loco, & quo tempore. Qui insidiantes, observabant. At Conon ἐνεδρεύοντες παρεφύλαττον.

Κώνων.

¶ Κώνων [1] καταλιπόμενος ὑπὸ τ' συμμάχων, αὐτόμολον ἔπεμψε, φράσων τοῖς πολεμίοις ὡς μέλλοιεν ἀποδιδράσκειν, καὶ ὅθεν, καὶ πηνίκα. οἱ μὲν δὴ ἐνεδρεύοντες παρεφύλαττον. Κώνων δ' προσεῖπε τοῖς συμμά-

6 Οἱ περὶ αὐτὸν] Cum MSS. Vulgata, οἱ παρ' αὐτόν.

7 Βυζαντίοις ἐπέκειντο περὶ ναξίαν· οἱ στρατηγοί] MSS. Βυζαντίοις ἐπέκειντο. οἱ περὶ ἀναξίαν οἱ στρατ.

8 Τὴν ἐπ' Ἰωνίας] Hanc MSS. lectionem præfero vulgato τὴν ἐπ' Ἰωνίαν. Pro αὐτῆς, Codd. Casaub. αὐτοῦ.

Cap. XLVIII. 1 Καταλιπόμενος] Cum Cant. & Interprete. Vulgata, καταλειπόμενος.

2 Προσ-

συμμάχοις, ἀσφαλέστερον ἀναχωρεῖν, ὡς ἐνέδραν προπεπυσμένοι· οἱ δὲ ἀναχωροῦντες [2] προαισθανόμενοι τὰς ἐνέδρας ἀνέστρεψαν, καὶ παραμείναντες μέχρι νίκης αὐτῷ διεπολέμησαν.

Κώνων [3] Καλλικρατίδαν διπλασίας ἔχοντα τριήρεις ὑπέφευγεν ἐν τῇ θαλάττῃ· καὶ ἤδη πλησίον Μιτυλήνης ἦν· τῶν δὲ Λακωνικῶν νεῶν ἐν τῇ διώξει [4] διεσπασμένων, ἐπῆρε τὴν Φοινικίδα· ἦν δὲ ἄρα μάχης σύνθημα τοῖς κυβερνήταις· οἱ δὲ [5] ἐπιστρέψαντες ἀντιπρώρους τὰς ναῦς ἐμβάλλουσι τοῖς Λακωνικοῖς. αἱ δὲ ἀσύντακτοι καὶ παραγμέναι τὸ παράλογον τῆς ἐπιστροφῆς ἐκπλαγεῖσαι, πολλαὶ μὲν ἀνερράγησαν. [6] πολλαὶ δὲ

sociis promulgavit, ut secure discederent, quippe qui antea de insidiis certum cognoverat. Qui discedentes, cum præsensissent insidias, redierunt, & permanentes usque ad victoriam cum eo bellum gesserunt.

2 Conon Callicratidem duplo plures habentem triremes, in mari fugiens, cum jam prope Mitylenem esset, Laconicis navibus inter insequendum distractis, sustulit phœnicidem, quod erat pugnæ signum gubernatoribus. Qui conversis proris, in Laconicas naves impressionem faciunt. At illæ inordinatæ atque perturbatæ, inopinata conversione perculsæ, magna ex parte fractæ sunt, multæ

κατέδυ-

2 Προαισθανόμενοι] Cant. προαιδόμενοι. & sic quoque Interpres. quod etiam fuisse videtur in Codd. Casauboni, licet nimis corripuerit literas.

3 Καλλικρατίδαν] MSS. Καλλικρατίδα.

4 Διεσπασμένων] Cum MSS. Vulgata, διεσπαρμένων.

5 Ἐπιστρέψαντες] Cum MSS. pro vulgato, ἀντιστρέψαντες.

6 Πολλαὶ δὲ κατέδυσαν] Scribe πολλαί. Quidam lib. πολλάς κ. Sane utrumque dicitur, κατέδυσαν τὰς ναῦς, & κατέδυσαν αἱ ναῦς. Sed hic πολλαὶ legendum. *Casaubonus.*

Πολλαὶ δὲ κατέδυσαν] Cum Cant. & Casaubono pro vulgato, πολλαὶ δὲ κατ.

7 Οἱ

etiam ſubmerſæ. Conon vero ſummæ rerum victoriam deportavit.

καπίδυσαν. Κόνων δὲ πάντας ἔργῳ τῷ νίκῃ ἀπηνέγκατο.

3 Conon auxilium Pharnabazo ferens, Ageſilao depopulante Aſiam, ſuaſit Perſæ, ut pecunias mitteret oratoribus civitatum Græciæ, qua corrupti perſuaderent ſuis civitatibus, ut bellum Lacedæmoniis inferrent. Qui inducti perſuaſerunt, & bellum exortum eſt Corinthiacum. Sic factum eſt, ut Lacedæmonii Ageſilaum ex Aſia revocarent.

Κόνων Φαρναβάζῳ συμμαχῶν, Ἀγησιλάου τῷ Ἀσίαν πορθοῦντι, ἔπεισε τὸν Πέρσῃ χρυσίον πέμψαι τοῖς δημαγωγοῖς τῶν πόλεων τῶν Ἑλλάδος· οἱ λαβόντες πείσουσι τὰς πατρίδας ἐκφέρειν τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον· [7] οἱ μὲν βιαθέντες ἔπεισαν· καὶ συνέστη πόλεμος Κορινθιακός· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται τὸν Ἀγησίλαον ἐκ τῆς Ἀσίας ἀνεκαλέσαντο.

4 Conon in urbe Mitylenenſium concluſus, & obſeſſus a Lacædemoniis, cum Athenienſibus oppugnationem indicare ſumme cuperet, neque poſſet clam mittere, qui appellerent, contractis duabus celocibus, præſtantiſſimos ex ſupplementis remiges impoſuit, omnibus rebus neceſſa-

Κόνων ἐν Μιτυλήνῃ κατακεκλεισμένος ὑπὸ Λακεδαιμονίων, πεύδων Ἀθηναίοις μηνύσαι τὴν πολιορκίαν, λαθεῖν τοὺς ἐφορμοῦντας οὐχ οἷός τε ὢν, καταπάσας δύο τὰς [8] ταχυναυτούσας τῶν νεῶν, καὶ τοὺς ἀρίστους ἀπὸ τῶν πληρωμάτων ἐρέτας ἐμβιβάσας, ὁ-

σα

7 Οἱ μὲν βιαθέντες] Ante βιαθέντες in Cant. vocis unius atque alterius vacuum eſt.

8 Ταχυναυτούσας τῶν νεῶν] MSS. omittunt, τῶν νεῶν.

ρ Ἐξεμ-

σα χρὴ [9] ἐξεργασμένους, κελεύσας ἐν τῇς σκάφεσιν ἡσυχάζειν, ἑσπέρας προϊούσης θεασάμενος τοὺς [10] φυλάσσοντας ἀνὰ τὴν γῆν ἐσκεδασμένους. [11] οἱ μὲν σώματα ἐτημέλουν· [12] οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰς ἀνεσκεύαζον. [13] καὶ δὴ καὶ τότε ἀφῆκε τὰ σκάφη, φθεγγείλας [14] πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον· [15] ἵν', εἰ καὶ θάτερον ἁλίσκοιτο, [16] τὸ θάτερον γοῦν σωθῶσι διωηθῇ· [17] ἄμφω δὲ ἐσώθη, τῶν πολεμίων διὰ τὴν ἀσχολίαν διώξαι βεβιωκότων.

riis comparatis, eosque jussit in navigiis otium agere. Procedente vespera conspicatus per terram dispersos custodes, cum alii corpora curarent, alii ignem incenderent, alii pyram extruerent. Tum vero dimisit navigia, mandans ut cursum sibi mutuo contrarium tenerent, ut, etiamsi alterum caperetur, alterum saltem evadere posset. Utrumque vero servatum est, hostibus per otium & ignaviam persequi cunctantibus.

9 Ἐξεργασμένους] MSS. ἐξεργαπαμένους.

10 Παραφυλάσσοντας] Cant. φυλάσσοντας.

11 Οἱ μὲν σώματα ....] Legit Interpres: οἱ μὲν σώματα ἐθεράπευον· οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον. *Casaubonus.*

Οἱ μὲν σώματα ἐτημέλουν] Ita restitui cum MSS. & Interprete pro vulgato, οἱ μὲν σώματα .... μὲν ἔν.

12 Οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον] Ita lego cum Interprete & partim cum Cant. is enim, οἱ δὲ πυρκαϊὰν· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον. Fl. οἱ δὲ πυρὰν ἔκαιον· οἱ δὲ πῦρ ἀνεσκεύαζον. Vulgata: οἱ δὲ πυρὰν ἔκαιον· οἱ δὲ πυρὰς ἀνεσκεύαζον. Simile mendum occurrit infra IV. 6. 11. πυρὰν ἔκαιον. quo loco item πῦρ ἀνέκαιον restitui ex MSS. quomodo legitur supra cap. 8. ὅτι δὲ γεροντες καὶ παῖδες, τινὰς ἐπέλθοι πρὸς τὴν πόλεως ἢ ἔσω τῶν φυλάξαι, πῦρ ἀνεκαίοντο μέγιστον. & cap. 45. τοὺς δὲ τεθραμμένους ἐπέλθοιεν ἄλλοι ἀλλαχῇ σκεδασθέντες, δι' πλᾶ καὶ τεπλᾶ πυρὰ ἀνεκαίοντο.

13 Καὶ δὴ καὶ τότε] MSS. delent posterius καὶ.

14 Πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον] Cant. absque ἀλλήλοις.

15 Ἵνα εἰ καὶ θάτερον] Ita MSS. Vulgata, ἵνα κἄν. Delet quoque articulum Cant. ante posterius θάτερον.

16 Τὸ θάτερον γοῦν] Vacat τὸ. nam θάτερον est τὸ ἕτερον. sed ita non raro. *Casaubonus.*

17 Ἄμφω δὲ ἐσώθη] Uterque Codex, ἄμφω δὲ σωθῆ. Lego ἄμφω δὲ ἐσώθη.

Κώ-

5 Conon navale prælium initurus, nunciante transfuga, triremes optimas hostium ad Cononis navem capiendam intendere, apparavit suæ similem, & ducem suis ornamentis induit, atque ad dextrum cornu disposuit, ab eaque universæ classi signum dari jussit. Hostes cum id vidissent, qui optimas naves habebant, repente ad imperatoriam contendunt. At Conon in reliquam classem invadens, alias submersit, alias in fugam convertit.

Κώνων ναυμαχεῖν μέλλων, ἀγγείλαντος αὐτομόλου, [18] ὡς αἱ τῶν πολεμίων ἄρχαι τριήρεις πεποίηντο [19] σκοπὸν ἐλεῖν τὴν Κώνωνος ναῦν· κατασκευάσας [20] ὁμοίαν τριήρη τῇ ἑαυτοῦ, [21] καὶ τὸν στρατηγικὸν κόσμον περιθεὶς, ἔπαξεν ὑπὲρ τὸ δεξιὸν κέρας· καὶ προσέταξεν ἀπὸ ταύτης ἄραι τὸ σημεῖον τῷ παντὶ στόλῳ· οἱ μὲν πολέμιοι τοῦτο ἰδόντες, ὅσοι τὰς ἀρίστας ναῦς εἶχον, εὐθέως ὑπὲρ τὴν στρατηγίδα ὥρμησαν· Κώνων δὲ τῷ λοιπῷ στόλῳ προσπεσὼν, τὰς μὲν κατέδυσε, [22] τὰς δὲ κατεδίωξεν.

[CAP. XLIX]

Xenophon.

¶ Xenophon Græcos domum reducens, equitibus Tisaphernis in ju-

Ξενοφῶν.

[1] ¶ Ξενοφῶν ἐπανῆγε τοὺς μυρίους τοῦ Θεὶ Τισαφέρνου ἱππέων ἐνοχλούντων

18 Ὡς αἱ τῶν πολεμίων ἄρχαι] Articulum αἱ cum Cant. inserui.

19 Σκοπὸν] Cant. σκιπῶν.

20 Ὁμοίαν περὶ τῇ ἑαυτοῦ] Fl. ὁμοίαν περὶ τὴ ἑαυτοῦ.

21 Καὶ τὸν στρατηγικὸν κόσμ.] Recte sic noster cod. Interpres tamen aliter legisse videtur. *Casaubonus.*

22 Τὰς δὲ κατεδίωξεν] Fl. τὰς δὲ καὶ κατεδίωξεν.

Cap. XLIX. 1 Ξενοφῶν ἐπανῆγε τοὺ μυρίους] Interpres has voces vel neglexit, vel non legit. Græcos illos qui Cyrum fratri bellum inferenti sunt secuti, & a Xenophonte in patriam reducti, historici interdum a duce appellant τοὺ μυρίους, ut Xenophon in Ἑλλην. & Polyænus libr. septimo: interdum a numero τοὺς μυρίους, ut hic & passim. *Casaubonus.*

2 Ἀγορά-

των τὰ σκευοφόρα, γνώμην [2] ἀγορεύσας τὰς μὴ ἀμάξας καὶ τὰ περιττὰ τῆς σκευῆς.... ὅπως μὴ [3] συμβαίνῃ τοῖς Ἕλλησι περὶ ταῦτα μαχομένοις τελευτᾶν, καὶ κωλύειν προσωτέρω βαδίζειν.

Ξενοφῶν τῶν βαρβάρων κατὰ τὴν πορείαν ἐπικειμένων, τάξας ἀμφίστομον τὴν φάλαγγα, ὅσα καὶ ἀναγκαῖα σκευοφόρα λαβὼν ἐντὸς, ἐπορεύετο, καταστήσας ἐπὶ τῆς ἀραγίας ἱππεῖς, ἀκοντιστὰς, πελταστάς· οἳ τοὺς προσπίπτοντας τῶν βαρβάρων ἀπεκρούοντο.

Ξενοφῶν τῶν βαρβάρων προκαταλαβόντων στενὸν τόπον, ᾗ τὴν πάροδον ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τοῖς Ἕλλησιν καὶ, σκοπὸν ἀπό τινος ὄρους ἔφοδον ὄντα τοῦ λόφου, ἐφ' ᾧ τὴν φυλακὴν εἶχον οἱ βάρβαροι. προσλαβὼν Ἕλληνας ὅσους ὑπελάμβανεν ἱκανοὺς εἶναι, τὴν πορείαν ἐπὶ τοῦτο ἐποιεῖτο,

menta invadentibus, consilium dedit, ut currus & superfluum apparatum impedimentorum relinquerent, ne Græci pro his pugnantes mortem oppeterent, & progredi ulterius prohiberentur.

2 Xenophon instantibus in itinere barbaris, ancipiti acie instructa, omnique necessario commeatu inter eam concluso proficiscebatur: collocatis in fine equitibus jaculatoribus & scutatis, qui barbarorum impetum propulsarent.

3 Xenophon, cum barbari locum angustum intercepissent, qua transire Græcos necessarium erat, conspicatus a quodam monte accessum in collem, in quo barbari præsidium impositum habebant, assumptis Græcis, quot ad eam rem sufficere existimavit, iter ad illum direxit, ut in

2 Ἀγορεύσας] Fl: ἀγορεύσαι. Sequentem lacunam Casaubonus in margine supplevit, addendo, καταλείπειν.

3 Συμβαίνῃ] Cant. συμβαίνοι.

4 Τοῦ

ſummum cacumen ſupra ipſos evaderet. Barbari ſupra ſe hoſtes conſpicati, fugam dederunt. Xenophon autem Græcos ſine periculo traduxit.

κ᾽ κεφαλῆς αὐτῶν βυλόμενος γενέσθαι· οἱ μὲν βάρβαροι [4] τὰς πολεμίους ὑπερφάνεια γιγνομένας ἰδόντες ἔφυγον. Ξενοφῶν δ᾽ ἀσφαλῶς διήγαγε τοὺς Ἕλληνας.

4 Xenophon tranſire fluvium conatus, cum a Barbaris in adverſa ripa ſedentibus prohiberetur, mille Græcos delegit, eoſque miſit, ut alio loco trajicerent. Ipſe vero ex adverſo per vim tranſire nitebatur. Cum hi qui miſſi fuerant tranſmiſiſſent contra repugnantes hoſtes, & ſupra caput evaſiſſent, multiſque eos plagis afficerent: Xenophon cum ſuis abſque periculo tranſivit.

Ξενοφῶν ποταμὸν πειρώμενος διαβαίνειν, ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀντικαθημένων κωλυόμενος, τῶν Ἑλλήνων χιλίους ἐπιλέξας ἔπεμψε καθ᾽ ἑτέραν διάβασιν· αὐτὸς δὲ κατὰ στόμα τεταγμένος, διαβαίνειν ἐβιάζετο. τῶν πεμφθέντων διαβάντων ἐπὶ τοὺς ἀντικαθισταμένους, καὶ γενομένων ὑπὲρ κεφαλῆς πολλάς τε πληγὰς [3] ἐμβαλόντων αὐτοῖς, οἱ μετὰ Ξενοφῶντος ἀκινδύνως διέβησαν.

[6] Τέλος τοῦ α βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

4 Τὰς πολεμίους ὑπερφάνεια γιγνομένας ἰδόντες] Τὸ, γιγνομένας cum MSS. inſerui.

3 Ἐμβαλόντων] Cant. ἐμβαλόντων.

6 Τέλος τοῦ α βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] In Cant. in quo ſemper hiſce locis legitur Στρατηγικῶν, poſtrema vox hic deſiderabatur.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in ſecundo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

[2] Α᾽γησίλαος, στρατηγήματα	λβ	Ageſilaus, Stratag.	32
Κλέαρχος	ι	Clearchus	10
Ε᾽παμινώνδας	ιε	Epaminondas	15
Πελοπίδας	γ	Pelopidas	3
Γοργίας	β	Gorgias	2
Δερκυλλίδας	α	Dercyllidas	1
Α᾽λκέτας	α	Alcetas	1
Α᾽ρξιλαΐδας	α	Arxilaidas	1
[3] Ι᾽σίδας	α	Iſidas	1
Κλεανδρίδας	ε	Cleandridas	5
Φαρακίδας	α	Pharacidas	1
[4] Δηϊφόντης	α	Deiphontes	1

Ε᾽ύρυ-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλία β᾽ πίνακ. Epitheton στρατάτου in libro primo Polyæno tributum vel hinc recte cum MSS. ejectum patet, quod neque hic in Vulgata conſpiciatur, neque aliis quibuſdam in locis: adeo illa ſibi non conſtat.

2 Α᾽γησίλαος στρατηγήμ. λβ] Cant. λς. Enumerantur tamen tria & triginta.

3 Ι᾽σίδας] Ita legendum. Vide quæ ſuo loco notavi. Fl. Ι᾽ασίδας. Vulgata, Ι᾽σίδας.

4 Δηϊφόντης] Cant Δηιφόντης. Item Ε᾽ρυπων, pro Εὐρυπίων. & Α᾽νασιππίδας, pro Μνασιππίδας. Poſt Καλλικρατίδας delet Κυρηναῖος. neque

Eurytion	1	Εὐρυτίων	α
Ephori	2	Ἔφοροι	β
Hippodamas	1	Ἱπποδάμος	α
Gastron	1	Γάστρων	α
Megaclidas	1	Μεγακλείδας	α
Harmostes	1	Ἁρμοστής	α
Tibron	1	Θίβρων	α
Demaratus	1	Δημάρατος	α
Erippidas	1	Ἡρίππιδας	α
Ischolaus	4	Ἰσχόλαος	δ
Mnasippidas	1	Μνασιππίδας	α
Antalcidas	1	Ἀντάλκιδας	α
Agesipolis	1	Ἀγησίπολις	α
Sthenippus	1	Σθένιππος	α
Callicratidas Cyren.	2	Καλλικρατίδας Κυρηναῖος	β
Magas	2	Μάγας	β
Cleonymus	2	Κλεώνυμος	β
Clearchustyrannus	3	Κλέαρχος τύραννος	γ
Aristomenes	4	Ἀριστομένης	δ
Cineas	1	Κινέας	α
Hegetorides	1	Ἡγητορίδης	α
Dinias	1	[5] Δεινίας	α
Nicon	1	Νίκων	α
Dicœtas	1	Διοίκτας	α
Tesamenus	1	Τισαμενός	α
Onomarchus	2	Ὀνόμαρχος	β

Τέλος ἕξ πίνακος.

Π Ο-

que post Κλέαρχος agnoscit τύραννος.

5 Δεινίας] Cant. Αἰνίας. Vulgata, Δεινίας. sed legendum, ut editum nunc. Pro Νίκων, Cant. Φίκων.

Digitized by Google

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον δεύτερον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER SECUNDUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΚΑΙ τόδε ὑμῖν δεύτερον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων. καὶ αὐτοῖς δήπου συνιέναι δυναμένοις ἀφ' ὅσης ἱστορίας, καὶ ὅσῳ πόνῳ τάδε συλλεξάμενος, ὠφέλειαν σύντομον ὑμῖν δίδωμι· καὶ ταῦτα, χολὴν οὐκ ἄγων, ἀλλὰ καὶ δίκας ἐφ' ὑμῶν λέγων.

ETIAM hunc secundum Stratagematum librum, sanctissimi imperatores Antonine & Vere, vobis offero: qui etiam ipsi facile potestis conjicere, ex quot historiis & quanto cum labore his collectis, utilitatem brevem & compendiosam vobis præstiterim: idque non in otio, sed etiam caussas apud vos dicens.

[CAP. I.]

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ.

1 Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν

AGESILAUS.

Agesilaus cum Acar-

1 Στρατηγημάτων] Cant. στρατηγικῶν. Vide quæ diximus ad lib. 1.

1 Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν ἐπολέμει] Lege sic & distingue hunc locum multis modis corruptum: Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν ἐπολέμει, καὶ ἀπῄει, ὅτε τὴν γῆν

nanis bellum gerebat, & eo tempore exercitum admovebat, cum semina terræ essent mandanda. Lacones statuerunt hostes arcere. Remisit Agesilaus, quoniam tum magis pacem essent expetituri, cum fruges haberent, quibus metuerent. Quod si pacem non cupient, nobis, inquit, seminaverint.

2 Lacedæmonii contra Thebanos & Athe-

σιν ἐπολέμει, [2] καὶ φεροσηΐ· ὅτι τοῦ γεῶ ἀπείρειν ἐχρῆν, οἱ Λάκωνες ἐβουλεύοντο τοὺς πολεμίους εἴργειν. Ἀγησίλαος ἐπέτρεψεν. ὡς μᾶλλον εἰρήνης ἐπιθυμήσοντας εἰ καρπὸς ἔχοιεν ὑπὲρ ὧν φοβήσοιντο. εἰ δὲ καὶ εἰρήνης μὴ γλίχοιντο, ἡμῖν ἄρα, ἔφη, εἶεν ἂν ἐσπαρκότες.

Λακεδαιμόνιοι Θηβαίοις καὶ Ἀθηναίοις ὁμοῦ παρετάσσοντο.

γῆν ἀπείρειν ἐχρῆν. οἱ Λάκωνες ἐβούλοντο τοὺς πολεμίους εἴργειν. Ἀγησίλαος ἐπέτρεψεν. ὡς μᾶλλον εἰρήνης ἐπιθυμήσοντας εἰ καρπὸς ἔχοιεν, ὑπὲρ ὧν φοβήσοιντο. εἰ δὲ καὶ εἰρήνης μὴ γλίχ. &c. Non teram tempus in asserenda hac lectione: tantum Xenophontis verba apponam, quæ id evincent manifestissime, Ἑλλάνικ. lib. quarto, ubi de hac expeditione Agesilai in Acarnaniam loquitur: ἐνίκα δὴ, ait, ἐπιγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπήει ἐκ τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ πεποιήκεσαν τὸν ἐδῶν ἐνόμιζον αὐτῶν, ὅτι πόλιν οὐδεμίαν φεροσεληλύθει ἔτι ἐκείνων ἔτι ἄκοντων. ἐδέοντό τε εἰ μηδὲν ἄλλο, ἀλλὰ τοσοῦτόν γε χρόνον καταμεῖναι αὐτὸν ὅσον ἐν τῇ ἀπορίᾳ τῶν Ἀθηναίων τοῖς Ἀκαρνᾶσιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι, τὰ ἐκείνοις λέγοιεν τὸ συμφέρον. ἐγὼ μὲν γὰρ (ἔφη) σπουδάζω πάλιν ἐλθεῖν τὸ ὅπλον δέρων· ἢ τοὶ δὲ ἐσῶ ἂν πλείω σπείρωσι, τοσούτῳ μᾶλλον τῆς εἰρήνης ἐπιθυμήσουσι. *Casaubonus.*

2 Καὶ φεροσηΐ, ὅτι τῆ γεῶ, &c.] Casaubonus pro φεροσηΐ, legit ἀπηΐ sublata ὑποστιγμῇ post φεροσηΐ, positoque puncto post ἐχρῆν. Verum cum MSS. ut & Interpres, constanter exhibeant φεροσηΐ, haud facile mutaverim: præsertim cum iectio quoque vulgata nihil quidquam a relatione Xenophontis differat, si, retenta distinctione vulgata, vertas: *Agesilaus cum Acarnanis bellum gereba t, & jam copias admoverat: cum tempus serendi esset, Lacones statuerunt hostes impedire. Agesilaus reversus est.* est enim illud φεροσηΐ, quod retulit antea Xenophon, Agesilaum scilicet ingressum fines eorum, agros vastasse, pecora abstulisse, manum conseruisse, oppidis copias admovisse, & similia: quod sequitur, ἐνίκα δὴ, ἐπιγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπήει ἐκ τῆς χώρας, &c. respondet hisce Polyæni, ὅτι τῆ γεῶ σπείρειν, &c. Ἀγησίλαος ἐπέτρεψεν. Posset cum Casaubono reponi, ἐβούλοντο, & ἐπέτρεψεν, cum Cant. exhibeat prius, alterum vero reperiatur etiam in utroque Cod. sed res eodem redit. Pro ὑπεσπαρκότας cum MSS. & Casaubono rescripsi, ὑπεσπαρκόσας, ut & μὴ γλίχοιντο cum Fl. & eodem Casaubono, pro καὶ γλίχ.

σνῆλο. τὸ μὲν δὴ κοῦφον καὶ πελταστικὸν τοῖς Λάκωσιν ἀχρεῖον ἦν· τὴν δὲ φάλαγγα ὅλην ἐπάγειν ἔδοξεν Ἀγησιλάῳ. Χαβρίας Ἀθηναίοις, [2] Γοργίδας Θηβαίοις ἀγγέλλουσι μὴ προδραμεῖν, ἀλλὰ μένειν [3] ἡσυχεῖ, τὰ μὲν δόρατα ὀρθὰ προβεβλημένους· τὰς δὲ ἀσπίδας ἐς γόνυ [4] προερεισαμένους. Ἀγησίλαος καταπλαγεὶς τὸ σάσιμον σχῆμα τῆς μάχης, ἀνεχώρησε, στρατηγικὸν ἡγούμενος, πολεμίων ῥώμην φυλάττεσθαι.

Ἀγησίλαος πρὸς [5] Κορώνειαν ὅσον οὔπω παρεπάσσετο· [6] ἥκέ τις ἀγγέλων· τέθνηκε Πείσανδρος ὁ ναύαρχος Λακεδαιμονίων ἡττηθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. ὅπως οὖν ἀθυμία καὶ φόβος μηδαμῶς ἐμπέσοι τῷ στρα-

nienses simul pugnabant. Levis igitur armaturæ milites & scutati, Lacedæmoniis non erant usui. Sed totum agmen adducere visum est Agesilao. Chabrias Athenienſibus, Gorgidas Thebanis mandat, ne procurrant, sed maneant quieti, & lanceas rectas protendant. Scuta vero ad genua affigant. Agesilaus pertimescens stabilem pugnæ figuram, recessit: militare existimans, hostium vires ac robur cavere.

3 Agesilaus ad Coroniam quantum nunquam antea ad pugnam instruebatur. venit quidam nuncians: Pisander Lacedæmoniorum navarchus occubuit, superatus a Pharnabazo. Ne igitur dolor & metus incesseret exer-

τόμα-

2 Γοργίδας Θηβαίοις] Hic infra dicitur Γοργίας, ut ibi notamus. Paullo post scribe, ἐς γόνυ προερεισαμένους. Id Diodor. ita dicit, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὸ δόρυ κλίναντες. Probus in Chabria, *Reliquam phalangem loco vetuit cedere, obnixoque genu scuto, projectaque hasta impetum excipere hostium docuit.* ubi vides ad verbum a Probo expressam Græcam, qua Polyænus utitur, φράσιν. *Casaub.*

3 Ἡσυχεῖ] Cant. ἡσυχῇ.

4 Προερεισαμένους] Ita lego cum Fl. loco προερυσαμένους. Codd. Casauboni, προερυσαμένοις, ut & προτεταμένοις.

5 Κορώνειαν] Cant. Κορωνίαν.

6 Ἥκε τὶς ἀγγέλων· τέθνηκε &c.] Ita scripsi cum MSS. & Interprete: tum quia sic solet Polyænus. Vulgata, ἀγγέλων ὅτι τέθνηκε.

7 Ἀγ-

τοῦμαῦ, Ἀγησίλαος προσ-
τάσσει τοῖς ἀγγέλοις, τἀ-
ναντία πρὸς τοὺς στρατιώτας
[7] ἀγγέλλειε· Λακεδαιμό-
νιοι νικῶσιν ἐν τῇ θαλάττῃ.
ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς προσῆλ-
θεν ἐστεφανωμένος, ἔθυσεν
εὐαγγέλια, διέπεμψε τοῖς
φίλοις μερίδας ἀπὸ τῶν
ἱερείων. οἱ στρατιῶται ταῦτα
ἀκούσαντες, καὶ ὁρῶντες, πλέ-
ον [8] θαρρήσαντες, μετὰ μείζο-
νος προθυμίας ἐν τῇ Κορω-
νείᾳ παρετάξαντο.

[9] Ἀγησίλαος ἐν Κο-
ρωνείᾳ Ἀθηναίους ἐνίκησεν·
ἤγγειλέ τις, οἱ πολέμιοι
[10] συμφεύγουσιν [11] εἰς τὸ νεὼν
τῆς Ἀθηνᾶς· ὁ δὲ προσέταξεν,
ἐᾶν αὐτοὺς οἷ καὶ βούλοιντο
ἀπέναι· ὡς ἄρα εἴη σφαλε-
ρὸν συμπαλέκεσθαι τοῖς [12] ἐξ
ἀπορίας ἀναμαχομένοις.

citum, Agesilaus præcepit nunciis, ut contraria militibus nunciarent: Lacedæmonii victoriam per mare in manibus habent. Sed & ipse processit coronatus, & euangelia sacrificavit, misitque amicis portiones de victimis. Milites his auditis & visis, plus audaciæ colligentes, majori alacritate ac lætitia ad Coroniam prælium faciebant.

4 Agesilaus Athenienſibus ad Coroniam ſuperatis, nunciante quodam, hoſtes in templum confugiunt: juſſit eos abire quocunque vellent, quod eſſet periculoſum cum illis manum conſerere, qui ex deſperatione pugnam redintegrarent.

Ἀγη-

7 Ἀγγέλλειε] Cant. Ἀγγέλλεσθαι. Pro προσῆλθεν, idem, προσῆλθεν. Pro πλείον, πλέον.

8 Θαρρήσαντες] Cant. Θαρσήσαντες.

9 Ἀγησίλαος ἐν Κορωνείᾳ Ἀθηναίους ἐνίκησεν] Quidam Codd. Βοιωτοὺς ἐνίκησεν. vera lectio Ἀθηναίους καὶ Βοιωτούς. adi historicos. *Casaubonus.*

Ἀγησίλαος, &c.] In Cant. præmittitur exemplum ſeptimum quarto.

10 Συμφεύγουσιν] Cum Fl. Codd. Caſauboni, & Interprete. Vulgata, φεύγουσιν.

11 Εἰς τὸ νεὼν τῆς Ἀθηνᾶς] Uterque Codex dicit τῆς Ἀθηνᾶς. & ſic quoque Interpres.

12 Ἐξ ἀπορίας ἀναμαχομένοις] Cum utroque Codice & Interprete, nec non Codd. Caſauboni Vulgata, μαχομένοις.

Ἀγησίλαος ἐπὶ τὸ Ἀσίας τοὺς στρατιώτας ἔπεισε καταφρονεῖν τῶν βαρβάρων, οὓς τέως ἐδεδοίκεσαν, αἰχμαλώτους Πέρσας ἀποδύσας, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιδείξας, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν ἀσθενῆ, καὶ λευκὰ διὰ τὴν τρυφὴν, τὴν δὲ κόσμον καὶ τὴν ἐσθῆτα πολυτελῆ, κἀκεῖνο Λακωνικῶς [13] εἶπε, πρὸς οὓς μὲν τὸν ἀγῶνα ἔχομεν, εἰσὶν οἵδε· ὑπὲρ ὧν δὲ, ταῦτα.

Ἀγησίλαος [14] τοῖς φεύγουσιν τῶν πολεμίων ὁδὸν διδόναι παρήγγειλεν.

Οἱ σύμμαχοι Λακεδαιμονίους ἠτιῶντο, αὐτοὶ μὲν στρατευόμεθα πολλοὶ, Λάκωνες δ' ὀλίγοι· [15] Ἀγησίλαος ἐν πεδίῳ χωρὶς ἔταξεν ἰδίᾳ μὲν καθίσας τοὺς Λάκωνας, ἰδίᾳ δὲ τοὺς συμμάχους· [16] οἱ μὲν δὴ κελεύοντες ἐκάθηντο. κῆρυξ δὲ

5 Agesilaus in Asia militibus persuasit, ut contemnerent barbaros, quos hactenus timuissent, captivos Persas exuens, & Græcis ob oculos ostendens illorum corpora imbecilla & luxu albentia, ornatum vero & vestes pretiosas, illud Laconice dixit: Cum quibus nobis bellum est hi sunt: pro quibus vero, hæc.

6 Agesilaus fugientibus hostibus viam patefacere monebat.

7 Sociis Lacedæmonios accusantibus, Nos magno numero pugnamus, Lacones exiguo: Agesilaus mandavit, ut in planitie seorsim considerent Lacones, & seorsim in alio loco socii. Illis sic ad judicium ferendum sedentibus, præco clama-

ἠγό-

13 Λακωνικῶς εἶπε] Pro eo MSS. & Codd. Casauboni, εἰπών. lidem ἄδε εἰσὶν· & ταῦτα. pro τάδε.

14 Τοῖς φεύγουσι τῶν πολεμίων ὁδὸν διδόναι] Vegetius, lib. III. c. XXI. *Idcoque Scipionis laudata sententia est, qui dixit, viam hostibus qua fugiant esse muniendam.* Expressit Scipio ad verbum sententiam hanc Agesilai: *Casaubonus.*

15 Ἀγησίλαος ἐν π.] Μὲν, quod erat in Vulgata, cum MSS. delevi.

16 Οἱ μὲν δὴ κελεύοντες ἐκάθηντο] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, οἱ μὲν διακελεύοντες. Cant. pro ἐκάθηντο, legit, κάθηντο.

17 Τεί-

vit, Surgant figuli. surrexerunt a sociorum parte non pauci. Secundo fabri ferrarii, surrexerunt multi. Tertio fabri lignarii, & lapicidæ, surrexerunt plures. & alios quæstuarios, & artifices ordine promulgavit, ita ut propemodum omnes socii consurgerent, Lacedæmoniorum nemo. Vetitum enim erat eis, quæstuariam artem exercere. Sic didicerunt socii, plures esse Laconum milites quam suorum.

8 Cum Agesilaus in Asiam transiret, & regis di-

ἠγόρευεν· ἀνασταντων οἱ κεραμεῖς· ἀνέστησαν ἀπὸ τῶν συμμάχων οὐ ὀλίγοι. δεύτεροι οἱ χαλκεῖς· ἀνέστησαν πολλοί. [17] τρίτοι οἱ τέκτονες· ἀνέστησαν πλείονες· καὶ τοὺς ἄλλους βαναύσους, καὶ τεχνίτας ἐφεξῆς καπέλεξεν. ὡς τε ὀλίγου δεῖν πάντες ἀνέστησαν οἱ σύμμαχοι· Λακεδαιμονίων δὲ οὐδείς· ἀπείρητο γὰρ αὐτοῖς τέχνην βάναυσον ἐργάζεσθαι. οὕτως ἄρα ἐδιδάχθησαν οἱ σύμμαχοι, πλείονας αὐτῶν εἶναι στρατιώτας τοὺς Λάκωνας.

Ἀγησίλαος εἰς Ἀσίαν ὅτε διέβη, καὶ τῶν βασιλέως

17 Τρίτοι οἱ τέκτονες] Ita emendo cum Cant. sic δεύτεροι οἱ χαλκεῖς dixerat Polyænus. Vulgata, τρίτον οἱ τέκτονες. Lubet adscribere locum Plutarchi, quod idem hoc Agesilai commentum ad verbum pene referat, ita ut alter ex altero videatur transcriptus. Locus est in Agesilao, & sic habet: Οὐδὲν ἦν ἔλεγον (Θηβαῖοι) δεόμενοι σθενίσεσθαι, δεῦρο κάκεῖσε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὀλίγοις ποσὶ σωμαχοῦντες. ἔνθα δὴ λέγεται Ἀγησίλαος, ἐξελίξας βελόμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος, τὰ δὲ μηχανήσασθαι. πάλας ἐκέλευσε καθίσαι τοὺς συμμάχους μετ' ἀλλήλων ἀναμεμιγμένους, ἰδίᾳ δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ἑαυτῷ· εἶτα ἐκήρυττε τοὺς κεραμεῖς ἀνίστασθαι πρότερον. ὡς δ' ἀνέστησαν οἱ τοῖς, δεύτερον ἐκήρυττε τοὺς χαλκεῖς, εἶτα τέκτονας, ἑξῆς καὶ οἰκοδόμους, καὶ τοὺς ἄλλους τεχνῶν ἐκάστην. πάντες δὲ, ὀλίγου δεῖν, ἀνέστησαν οἱ σύμμαχοι, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων οὐδείς. ἀπείρητο γὰρ αὐτοῖς τέχνην ἐργάζεσθαι καὶ μανθάνειν βάναυσον. Οὕτω δὴ γελάσας ὁ Ἀγησίλαος, Ὁρᾶτε (εἶπεν) ὦ ἄνδρες, ὅσῳ πλείους ὑμῶν στρατιώτας ἐκπέμπομεν ἡμεῖς. Non licuisse autem Lacedæmoniis tractare artem sordidam plura testantur loca, quæ collegit Cragius. Adde Plutarchum in Numa Αὐστηρὸς δὲ καὶ Λυκούργειος καὶ ἀγεννοκαπηλεῖν, τὰς μὲν βαναύσους ἀπεκδαίμονα τέχνας εἰς οἰκέτας καὶ μετοίκους ἐτρέψατο· αὐτὸς δὲ τοὺς πολίτας εἰς τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ συνάγων, πολέμου χορηγὸς ἀρετῆς καὶ θεραπεύων Ἄρεος ὄντας, ἄλλο δὲ οὐδὲν εἰδότας οὐδὲ μελετῶντας, ἢ πειθαρχεῖν τοῖς ἄρχουσι, καὶ κρατεῖν τῶν πολεμίων.

λέως ἐλυμαίνετο, Τισαφέρνης ἀνοχὰς σωέθετο. αἱ ᾗ ἀνοχαὶ, [18] τρεῖς μῆνες, ἐφ' ᾧ τε βασιλέα πεῖσαι, ὅσαι πόλεις Ἑλλωίδες ἐν Ἀσίᾳ, [19] καὶ δὴ αὐτονόμους ἀφεῖναι· οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνέμενον τὴν τεθεσμίαν· ὁ ᾗ Πέρσης πολλὴν χεῖρα συλλέξας, ἐπέθεο τοῖς Ἕλλησιν. [20] ὀρρωδία καὶ φόβος. [21] Ἀγησίλαος ᾗ φαιδρὸς τὴν ὄψιν, μάλα δὴ γαννύμενος ἐρατήσησε, [22] λέγων, χάριν οἶδα Τισαφέρνῃ τῇ ἐπιορκίας· ἑαυτῷ μὲν γὰρ πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐποίησεν· ἡμῖν ᾗ συμμάχους. ἴωμεν δὴ θαρροῦντες ὡς μαχούμενοι μετὰ τηλικούτων συμμάχων· ἀνεθάρρησαν οἱ Ἕλληνες τῷ λογῳ τοῦ ἐρατηγοῦ, καὶ συμβαλόντες τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν.

Ἀγησίλαος ἐπὶ [23] τὰς

tionem vastaret, Tisaphernes inducias fecit. Induciæ vero ad tres menses erant constitutæ, ut interim rex ad suas partes alliceret, atque adjungeret quotquot essent Græciæ civitates in Asia, & liberas dimitteret. Græci præfinitum diem expectabant. At Persa magna manu collecta, Græcos aggrediebatur. Oritur stupor & metus. Agesilaus vero lætitiam vultu præ se ferens, gaudio elatus, inquit: Gratiam habeo Tisaphernæ pro perjurio. Sibi enim Deos hostes reddidit, nobis vero socios. Eamus igitur confidentibus animis, quoniam cum tam potentibus sociis pugnam sumus facturi. Receperunt animos Græci oratione ducis, & collatis signis barbaros fuderunt.

9 Agesilaus Sardes ad-

Σάρ-

18 Τρεῖς μῆνες] MSS. τρεῖς μῆνες. Codd. Casauboni, εἰς τρεῖς μῆνας.

19 Καὶ δὴ αὐτονόμους ἀφεῖναι] Voces καὶ δὴ a Vulgata aberant. Nos cum MSS. suo loco reddidimus.

20 Ὀρρωδία καὶ φόβος] Supple, ἐγένετο. nec quicquam mutandum. Cas.

21 Ἀγησίλαος δὲ] MSS. pro δὲ legunt καί.

22 Λέγων] Delent MSS. Codd. Casauboni δηλαδή. & mox, ἐπὶ χάριν.

23 Τὰς Σάρδεις] Articulum cum Cant. præfixi.

24 Ὡς

ventans misit qui rumorem spargerent, eum ad decipiendum Tisaphernem aperte quidem & manifesto ad Lydiam contendere, clam vero & occulte ad Cariam verti. Nunciata sunt hæc Tisapherni. Persa operam dedit, ut Cariæ præsidium imponeret. Lacon vero Lydiam incursionibus infestavit, & copiosam prædam diripuit.

10 Agesilaus in Acarnanorum regionem impressionem fecit. Illis vero in montes refugientibus, non repentinam incursionem fecit, sed ad obliquas regionis oras transmittens, jussit radicitus arbores evellere. Acarnani contempta ejus tarditate, & circa arbores occupatione, descenderunt ex montibus in urbes, quæ sitæ erant in planitie. At ille

Σάρδεις ἐλαύνων καθῆκε λογοποιοὺς, [24] ὡς ἐξαπατῶν Τισσαφέρνιν· [25] στέλλεται μὲν γὰρ φανερῶς ἐπὶ Λυδίας, τρέπεται δ' ἀφανῶς ἐπὶ Καρίας· [26] ἠγγέλθη ταῦτα Τισσαφέρνῃ· ὁ μὲν Πέρσης ὥρμησε Καρίαν φυλάττειν· ὁ δὲ Λάκων κατέδραμε Λυδίαν, καὶ λείαν πολλὴν κατέσυρεν.

Ἀγησίλαος ἐς τὴν Ἀκαρνάνων [27] ἐσέβαλε· τῶν δὲ ἀναφυγόντων εἰς τὰ ὄρη, οὐκ ὀξείαν τὴν ἐπιδρομὴν ἐποιήσατο· ἀλλ' ἐς τὰ πλάγια τῆς χώρας διαπέμπων ἐκέλευσεν ἐκ ῥιζῶν ἀναστῶν τὰ δένδρα· οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες καταφρονήσαντες αὐτοῦ τῆς βραδυτήτος, καὶ περὶ τὰ δένδρα ἀσχολίας, ἐκ τῶν ὀρῶν κατέβησαν ἐς τὰς πόλεις, τὰς ἐν τοῖς πεδίοις. [28] ὁ δὲ ῥ ξ' σταδία ὀλί-

24 Ὡς ἐξαπατῶν] Ita lego cum MSS. & Codd. Casauboni. Vulgata, ὡς ἐξαπατᾷ.

25 Στέλλεται μὲν γὰρ] Cant. delet γάρ.

26 Ἠγγέλθη] Fl. ἤγγελλε. In fine Codd. Casauboni, κατέλασεν.

27 Ἐνέβαλε] Cum MSS. Vulgata, εἰσέβαλλε. Supra I. 1. 3. Διόνυσος εἰς τὴν Βακχείαν ἐνέβαλεν. & alibi.

28 Οἱ δὲ ῥ ξ' σταδία] Fl. ῥ δ', σταδία.

29 Πά-

ὀλίγῳ μέρει τῆς νυκτὸς ἑξακοσιοδραμῶν, δεῦρο ἑωθινῆς ἕως, καταλαβὼν ἐν τῷ πεδίῳ τοὺς Ἀκαρνᾶνας, πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων καὶ βοσκημάτων, καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων λαφυραγωγήσας, ἀνέζευξεν.

Ἀγησίλαος πυθόμενος Θηβαίους τὴν κατὰ Σκῶλον φυλάττειν πάροδον, [29] πάσας τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας ἐν Θεσπιαῖς ἀναμένειν σπουδάζειν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ στίφη τῶν [30] στρατᾶς συγκομίζειν ἐκεῖσε. Θηβαῖοι ταῦτα πυθόμενοι, μετῆλθον ἐπὶ τὴν κατὰ Θεσπείας πάροδον, [31] καὶ ταύτῃ παρεφύλαττον. Ἀγησίλαος [32] δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο, τὴν κατὰ Σκῶλον πάροδον ἐρήμην εὗρων, ἄνευ μάχης [33] διῆλθεν.

Ἀγησίλαος ἐπορθεῖ τὴν

noctu centum sexaginta stadiis raptim percursis, summo mane, deprehendens in planitie Acarnanos, magnam hominum & pecorum, aliarumque rerum multitudinem prædatus discessit.

11 Agesilaus cum audisset Thebanos ad Scolum transitum obsidere, omnes legationes a Græcis missas Thespiis remanere jussit. Quinetiam commeatum exercitus eodem comportare. Thebani his auditis, traduxerunt copias ad transitum contra Thespias, atque ibi viam obsederunt. Agesilaus duorum dierum itinere per biduum confecto, transitum ad Scolum inanem ac vacuum inveniens, sine pugna transgressus est.

12 Agesilaus Thebai-

Θη-

29 Πάσας τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας.] MSS. πάσαις ταῖς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις.

30 Στρατᾶς] Cant. στρατείας.

31 Καὶ ταύτῃ παρεφύλαττον] Ita correxi cum MSS. & interprete. Vulgata, καὶ ταύτῃ παρεφύλαττον.

32 Δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο τὴν. &c.] Ita legimus cum MSS. & Interprete. In Vulgata ἡμέραις δύο aberat.

33 Διῆλθεν] Cum Fl. Vulg. διῆλθε.

34 Οἱ

dem vastabat. Illi collem supra viam inaccessum occupaverunt, qui dicitur Rheæ sedes: sic, ut & pugnare sine summo damno nequiret. & tamen procedere alioquin non posset. Quare deflectens agmen, simulabat se ad Thebanorum urbem ducturum. Etenim erat inanis, quoniam omnes excurrerant. Thebani civitati metuentes, collemque deferentes, ad urbem citato cursu ferebantur. Sic Agesilaus nullo impediente, collem transiit.

13 In Leuctris multis Lacedæmoniis abjicientibus arma, & aciem deferentibus, ne magna multitudo infamia notaretur, effecit, ut legislator designaretur. Designatus, non scripsit novas leges, sed veteres post Leuctricam pugnam valere jussit.

Θηβαΐδα. [34] οἱ δ' κατέλαβον τ' λόφον ὑπὲρ τ' ὁδ' δύσβατον, καλέσας Ρ'έας ἕδ@, ὡς τε ἰδ' κ' τὸ παραβάσεαβ δύσμαχον, κ' τὸ προχωρεῖν ἀδυνάτον· ποιεῖτο δὴ λοξώσας τὸν [35] στρατὸν, ἄγειν ἐπὶ τὸ ἄστυ τ' Θηβῶν· κ' γὰρ ἰδ' ἔρημον ἐξεστρατευκότων ἁπάντων· Θηβαῖοι περὶ τ' πόλ' δείσαντες, τ' λόφον καταλιπόντες, ἠπείγοντο ἐς τὸ ἄστυ. Α'γησίλα@ τ' λόφον ἀκωλύτως διῆλθεν.

[36] Ε'ν Λεύκτροις Λακεδαιμονίων πολλῶν ῥιψάντων τὰ ὅπλα, [37] κ' λιπόντων τὸν τάξιν, ἵνα μὴ πολὺ πλῆθ@· ἄτιμον γένοιτο, ἠξίωσεν ἀποδειχθῆναι νομοθέτης [38] ἐπειδὴ ἀπεδείχθη, ἀ' καινὰς νόμους ἔγραψεν· [39] ἀλλὰ τοὺς παλαιοὺς ἰσχύειν μετὰ τὸν ἐν Λεύκτροις μάχην.

Α'γη-

34 Οἱ δέ] Cant. non agnoscit δέ. Mox pro καλέσας, legerim καλεῦσον, ut in ora Vulgatæ notarat Casaubonus.

35 Στρατὸν] Cant. στρατείαν.

36 Ε'ν Λεύκτροις] Idem hoc strategema distinctius multo relatum vide Plutarcho in Agesilao.

37 Καὶ λιπόντων] MSS. Ἀλλιπόντων.

38 Ε'πειδή] Cant. ἐπεὶ δέ.

39 Α'λλὰ τοὺς παλαιοὺς ἰσχύειν] Supple ἔγραψε. vel deest κέλευσε. Casaub.

40 Κατα-

Ἀγησίλαος ἐν τῇ Σπάρτῃ στάσεως γενομένης ὡς τε τῶν ὁπλιτῶν οἱ πολλοὶ [40] καπελάβοντο λόφον ἱερὸν Ἀρτέμιδος Ἰσωρείας ἐγγὺς Πιτάνης· ἐνέκειντο δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἀρκάδες ἐμβεβληκότες· καὶ δέος ἦν ἀμήχανον ἐν τῷ πολέμῳ καὶ στάσει· καὶ μὴν αὐτὸς ἔδεισεν· ἀλλὰ τὸ μὲν ὅπλοις [41] βιάζεσθαι τοὺς ὑπὲρ τοῦ λόφου σφαλερὸν, τὸ δὲ ἱκετεύειν [42] ταπεινὸν παρῆκεν. αὐτὸς δὲ μόνος ἄοπλος ἀτρέπτῳ καὶ πολλῷ τῷ προσώπῳ πρὸς τὸν λόφον ἐλθὼν, οὐκ ἐνταῦθα, ἔφη, ὦ νεανίαι ὑμᾶς

14 Agesilaus orta seditione Spartæ, cum multi armati occuparent collem sacrum Dianæ Esoriæ prope Pitanam, instarent autem Bœoti & Arcades impressione facta, atque metus esset expers omnis consilii in bello atque tumultu, solus ipse non metuit: sed cum armis vim adhibere iis qui collem obsidebant periculosum, rogare & supplicare humile esset, omisit. Ipse vero solus inermis constanti & imperturbato vultu accedens ad collem, Non hic, inquit, juvenes vos

40 Καπελάβοντο λόφον ἱερὸν Ἀρτέμιδος Ὀρθείας] Sic legitur in quibusdam codicibus. Coluerunt quidem Orthiam Dianam Lacedæmonii, fiebatque circa ejus aram illa tam celebrata μαστίγωσις. Præferenda tamen aliorum codicum lectio Ἀρτέμιδος Ἐσωρείας. lege Ἰσωρείας. Nota est Isoria Diana ex Pausania, Stephano, aliis. Plutarchus in Agesilao, ἐν δὲ Λακεδαίμονι τὴν πάλαι πάνυ ὑπάλληλον καὶ πονηρὸν, ὡς μαστιγούσι συγγραφεῖς, καπελάβοντο τὸ Ἰσώρειον, ἔστι τοῦ Ἀρτέμιδος ἱερόν ὄζιν, διὸ καὶ καὶ συστελλόμενον τόπον. Paullo post Codd. ἐν τῷ τε πολέμῳ καὶ στάσει. *Casaubonus.*

Ἀρτέμιδος Ἰσωρείας] Ita reposui cum Meursio. Vulgata: Ἀρτέμιδος Ὀρθείας. MSS. Ἀρτέμιδος Ἐσωρείας. Ut editum jam, scribitur Plutarcho, qui idem hoc strategema refert in Agesilao, sed perperam ejusdem Interpreti scribitur spiritu aspero, *Hissoria*. Stephano: Ἰσώρειον ἱερὸν τῆς Λακωνικῆς, ἀφ' οὗ ἡ Ἄρτεμις Ἰσωρεία. & aliis. Hesychio dicitur locus quoque genere feminino: Ἰσωρεία, ἡ Ἄρτεμις, καὶ ἑορτή, καὶ τόπος ἐν Σπάρτῃ. Ἀρτέμιδος Ὀρθείας meminere Pausanias, Plutarchus, alii. Vide & Servium ad lib. II. Æneidos.

41 Βιάζεσθαι τοὺς, &c.] Cum MSS. pro vulgato, ὁπλιζέσθαι.

42 Ταπεινὸν] Cum MSS. Vulgata, ταπεινὸν ὄν. Similem mendum fuit supra I. 39. 2. χωρίον ὁμαλὸν ὄν. Pro πολλῷ, quod sequitur, Casauboni Codd. φαιδρῷ.

43 Οὐ

posui, sed vos in illum collem, alium ostendens. Vos autem in istum locum discedite, & custodite. Lacones vero quasi ignarum illorum sceleris, & defectionis, reveriti sunt & quemadmodum præcepit, obedienter parentes discesserunt. Noctu vero principes & auctores factionis numero duodecim, alium alio educens, pugnam dissolvit ac finiit.

15 Agesilaus multis transfugientibus, & exercitu in maximo metu hærente, ut manentes lateret transeuntium fuga. mittens singulis noctibus per stragula & contubernia projecta scuta jussit colligere, & amisos,

ὑμᾶς ἔταξα· ἀλλ' ὑμεῖς μὴ ἐς τονδε τ̃ λόφον, ἕτερον δείξας, ὑμεῖς ᾖ ἐς τόδε τὸ χωρίον ἄπιτε, κ̀ φρουρεῖτε· [43] οἱ ᾖ Λάκωνες, ὡς ἀγνοοῦντ@ τὸν ὄφιν αὐτῶν τ̃ ἀποστάσεως κατηδέσθησαν· [44] κ̀ οἷς προσέταξεν ὑπειθῶς [45] ἀνεχώρησαν· νύκτωρ ᾖ [46] τὰς ἐξάρχας τ̃ στάσεως [47] ἄνδρας δώδεκα ἄλλον ἄλλη ὑποξάγων ἔπαυσε τὸν στάσιν.

Ἀγησίλα@ πολλῶν αὐτομολούντων, κ̀ τ̃ [48] στρατιᾶς προθυμοτάτης ἐχούσης, ἵνα λανθάνοιεν τοὺς μένοντας οἱ ἀποδιδράσκοντες, προπέμπων ἐν ταῖς νυξὶν, ἀνὰ τὰς σκάδας, [49] κ̀ τὰ συσσίτια, τὰς ἐρριμμένας ἀσπίδας,

43 Οἱ ᾖ Λάκωνες] Δὲ cum MSS. & Interprete in contextum recepimus.

44 Καὶ οἷς προσέταξεν] Interpres legit, ὡς. sed legendum videtur οἷ, quo, uti in margine vulgatæ notarat Casaubonus. Eodem modo Auctor loquutus exemplo 4. ὁ ᾖ προσέταξεν ἑαυτοῖς, οἷ κ̀ βουλοίατο ἀπίεναι.

45 Ἀνεχώρησαν] Casauboni Codd. συνεχώρησαν. sed legendum videtur ἀπεχώρησαν, quomodo etiam Plutarchus in Agesilao.

46 Τὰς ἐξάρχας τ̃ στάσεως] Ita emendavi cum MSS. & Interprete, pro vulgato, τ̃ πόλεως. Codd. Casauboni, τ̃ ἐκ στάσεως πόλεως. Item ὑποξάγειν, & ἔλυσι.

47 Ἄνδρας δώδεκα] Plutarchus loco laudato: τοὺς ᾖ συστάντων ἐκείνων τοὺς πεντεκαίδεκα πολὺς συλλαβών.

48 Στρατιᾶς] Cant. σφαγείας.

49 Καὶ τὰ συσσίτια] Vulgata, κ̀ τὰ σιτία. MSS. κ̀ τὰ συσσίτια. sed legendum, κ̀ τὰ συσσίτια, ut editum, & sæpe alibi apud Nostrum occurrit.

50 Ἐκ-

ἀσπίδας ἐκέλευε συλλέγειν, καὶ ὡς αὐτὸν κομίζειν· ἵνα μὴ κειμένης ἀσπίδος ὁ δεσπότης ζητοῖτο. καὶ τίνων οἱ αὐτομολοῦντες ἐπι[50]γινώσκοντο, τῶν ὅπλων καὶ φαινομένων.

Ἀγησίλαος ἐπολιόρκει Φωκέας χρόνῳ μακρῷ· καὶ ὅτι τὴν πόλιν ἑλεῖν ἴσχυε, καὶ τοῦ χρόνου τὴν τριβὴν οὐκ ἔφερε, πολλῷ γε μᾶλλον ἐβασανίζοντο οἱ τῶν Φωκέων σύμμαχοι· ὁ δὲ λύσας τὴν πολιορκίαν ἀνεχώρησεν. [51] ἀσμένοι δὴ καὶ οἱ τῶν Φωκέων σύμμαχοι, τῶν πολεμίων ἀπελθόντων ἀπηλλάγησαν. τότε Ἀγησίλαος [52] ὑπερέφη, καὶ συμμάχων ἔρημον τὸ [53] Φωκέων ἄστυ κατελάβετο.

Ἀγησίλαος, Μακεδονίαν διοδεύων [54] ἔπεμπε πρὸς Ἀέροπον βασιλέα Μακεδόνων, ὑπὲρ τῆς διόδου σπενδόμενος. [55] Ἀέροπος

ad se deferre: ne si scutum jaceret, ejus dominus requireretur. Non igitur amplius liquebat, qui transfugissent, cum arma non apparerent.

16 Agesilaus oppugnabat Phocenses longo tempore, & neque urbem capere valebat, neque temporis moram perferre poterat. Multo vero magis cruciabantur Phocensium socii. Ille soluta obsidione discessit, & Phocensium socii sublato bello abierunt. Tum Agesilaus se convertit, atque vacuum sociis oppidum Phocensium capit.

17 Agesilaus per Macedoniam iter faciens, misit ad Aëropum Macedonum regem legatos de transitu ac fœdere faciendo. Aëropus fœdus non

οὐκ

50 Ἐγνώσκοντο] Cant. ἐγιγνώσκοντο.

51 Ἀσμένοι δή] Cant. ἀσμένοι δή.

52 Ἐπερέφη, καί] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ὑπερέψας, συμμ. quomodo tamen sæpe Auctor loquitur.

53 Φωκέων] Cant. Φωκαέων. Sæpe hæc duo confunduntur.

54 Ἔπεμπε] Cant. ἔπεμψε.

55 Ἀέροπος ἵνα ἐπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, τὸ ἱππικὸν ἔταξε, πυθόμενος ὀλίγους ἱππέας εἶναι τοῦ Λάκων·

accepit, inquiens se obviam iturum, cum audisset paucos equites esse Laconi. Laco suum equitatum instruxit, & ut plures, quam revera essent, equites habere videretur, copias pedestres in prima acie collocavit, in posteriori equites quotquot habebat in duplicem phalangem distribuens: addiditque asinos, mulos, & ex equis quotquot propter senectutem onera ferentes sequerentur. His insidentes viri equestribus armis præditi, conspectum præbuerunt magni equitatus. Aeropus igitur perterritus de transitu fœdus admittebat.

18 Agesilaus in Bœotia castrametabatur. Sociis pugnam conserere metuentibus, & clam Orchomenum in sociam atque amicam civitatem

σὸν ἐπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, [56] τὸ ἱππικὸν ἔταξε, πολύμυρον ὀλίγους ἱππέας εἶναι τῷ Λάκωνι· ὁ δ, ἵνα δόξειε τῶν ὄντων πλείονας ἱππέας ἔχειν, τὰ μὲν πεζὰ τέλη πρὸ ἔταξεν· ὄπισθεν δὲ τοὺς ἱππέας ὅσους εἶχεν ἐς διφαλαγγίαν διελόντας ἀνέμεινεν ὄνους, καὶ ἡμιόνους, καὶ τῶν ἵππων ὅσοι διὰ γῆρας ἀχθοφορεῖν εἴποντο. τούτων ἐπεχόμενοι ἄνδρες ὁπλίσιν ἱππικοῖς ἔχοντες, φαντασίαν παρέχον ἱππικοῦ πολλοῦ. Ἀέροπος καταπλαγεὶς τὴν ὁδὸν ἐσπείσατο.

Ἀγησίλαος, ἐν Βοιωτίᾳ ἐστρατοπεδεύετο. τῶν συμμάχων συμβαλεῖν μάχην δεδιότων, λάθρᾳ δὲ ἐς Ὀρχομενὸν φίλην πόλιν [57] ὑπορρέον-

κωνι· ὁ δ ἵνα, &c.] Hæc sic videtur legisse Interpres: Ἀέροπος καὶ ἐσπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, πολύμυρον ὀλίγους ἱππέας εἶναι τῷ Λάκωνι· ὁ δ τὸ ἱππικὸν ἔταξε, ἵνα, &c. quod vulgato videtur præferendum.

56 Τὸ ἱππικὸν ἔταξε] Ante hæc verba desunt hæc aut similia, καὶ δὴ, vel καὶ δὴ πολὺ τὸ. Casaubonus.

Ἔταξε] MSS. ἐξέταξεν. Optime, si eo loco collocetur, quo legit Interpres.

57 Ὑπορρέοντων] Scribe ὑπορρέοντ, & ἰμαζόνων· melius nostri Codd. quam

πορρεόντων, [58] ἐμφανῶς πέμψας πρὸς Ὀρχομενίους, ἐκέλευσε μηδένα χωρὶς αὐτοῦ σύμμαχον δέχεσθαι· ὑπόνοιαν ἔχοντες πῇ τρέποιντο οἱ σύμμαχοι, οὐκ ἔτι περὶ φυγῆς, ἀλλὰ περὶ νίκης ἐβουλεύοντο.

[59] Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάσσετο· οἱ δὲ τὴν Λακωνικὴν φάλαγγα ῥῆξαι βουλόμενοι, καὶ [60] διεξελθεῖν, καρτερῶς ἠγωνίζοντο· καὶ φόνος ἀμφοτέρων πολύς· Ἀγησίλαος παρήγγειλε· παυσάμενοι τῆς θυμομαχίας διασώμεθα· οἱ μὲν διέκειτο. Θηβαῖοι δὲ διαδραμόντες [61] ἔφυγον. Ἀγησίλαος καὶ τὴν ἐραγίαν αὐτῆς ἐπέκειτο· καὶ οὐκ ἔτι [62] φόνος ἦν ἀμφοτέρων,

diffluentibus, occulte missis ad Orchomenios legatis jussit, ut neminem sociorum sine ipso reciperent. Cum igitur non haberent quo se verterent, non amplius de fuga, sed de victoria consilium ceperunt.

19 Agesilaus cum Thebanis prælium faciebat. Qui, ut Laconicam phalangem disjicerent & perrumperent, fortiter pugnabant, & utrimque magna strages edebatur. Agesilaus promulgavit suis: Desinentes a furiosa pugna, in tantummodo diversas partes disjungamur. Quibus discedentibus, Thebani perrumpentes fugam capessebant. Agesilaus in fine ipsis instabat, neque am-

quam Interpr. *ἀφανῶς. Casaubonus.*

Τ πορρεόντων] Cum Cant. & Codd. Casauboni. Vulgata, ὑπορρεόντων.

58 Ἐμφανῶς] MSS. & Interpres, ἀφανῶς. Vulgatum tamen Casaubonus præfert.

59 Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάσσετο] Affine huic stratagemati aliud ejusdem Agesilai infra relatum, commate quarto. Frontini verba ad hoc referenda, non illud, libro II. cap. 6. *Agesilaus Lacedæmonius, adversus Thebanos cum acie confligeret, intellexisset que, hostes locorum conditione clausos, ob desperationem fortius dimicare: laxatis suorum ordinibus, apertaque Thebanis ad evadendum via, rursus in abeuntes contraxit aciem, & sine jactura suorum cecidit aversos.* Casaubonus.

60 Διεξελθεῖν] Cum MSS. pro vulgato, διελθεῖν.

61 Ἔφυγον] Cant. ἔφυγον. & sic quoque Interpres.

62 Φόνος] Cant. φόνος, cum quo con-

plius metus ad utrosque, sed duntaxat ad fugientes pertinebat.

20 Agesilaus instructa acie cum videret socios dedita opera tergiversari, discessit. Discessio autem fuit per montes angustos, in quibus expectabat donec Bœoti incursionem facerent. Constituit igitur, ut Lacedæmonii præcederent, socii finem tenerent, ut hostibus ab tergo aggredientibus, necessitas eos cogeret viriliter ac strenue pugnare.

21 Agesilaus in Bœotiam impressione facta, regionem depopulari, & arbores dejicere socios jussit. Quibus per ignaviam eam rem negligenter administrantibus mandavit, ut abstinerent a populatione. Verum castra ter aut quater quotidie traduxit. Necessario igitur ad extruenda tabernacula in suum u-

ρων, ἀλλὰ μόνων τῶν φεύγοντων.

Ἀγησίλαος ὡς παρεσκευάσθαι, ἰδὼν ἐθελοκακοῦντας τοὺς συμμάχους, ἀνεχώρησεν· καὶ ἡ ἀναχώρησις διὰ στενῶν ὁρῶν, ἐν οἷς προσεδόκα τοὺς Βοιωτοὺς ἐπιχειρήσειν· ἔταξεν οὖν τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους προηγεῖσθαι, τοὺς δὲ συμμάχους ἀναγκάζειν, ἵνα τῶν πολεμίων κατὰ τὴν ἀναγκαίαν προσκειμένων ἀνάγκῃ ἔχοιεν ἀνδρείως ἀγωνίζεσθαι.

Ἀγησίλαος ἐμβαλὼν εἰς Βοιωτίαν, δῃοῦν καὶ δενδροτομεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσε τοῖς συμμάχοις. τῶν δὲ ὀκνούντων, παρήγγειλε ἀπέχεσθαι δῃώσεως· τὰς μέντοι μεταστάσεις διὰ στρατοπέδου δὶς καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας ἐποιεῖτο· ἀναγκαίως οὖν τὰς καλύβας ἐγείροντες ἔπεμνον τὰ δένδρα διὰ τὴν αὐ-

τῶν

consentit Interpres. Verum vulgata non sollicitanda: paullo enim ante dixit Polyænus: εἰς ἀμφοτέρων πολύς. Nunc vero: οὐκ ἔτι φόνος τῶν ἀμφοτέρων, & non amplius cædes edebatur utrimque, sed tantum fugientium. Frontinus: sine jactura suorum.

χρείαν, ὁ δὲ πλὴν πολεμίων βλάβλω-
64 ισον ἢ ἢ τοῖς πολεμίοις τὸ βλάπτεσθαι.

Ἀγησίλαος ἐν Αἰγύπτῳ 65 Νεκτανεβῷ συμμαχῶν 66 ἐπὶ χωρίον καταχλειοθεὶς περιετειχίζετο. καὶ ἢ Αἰγυπτίου τὴν περιτειχισμὸν ὁ φέρων, ἀλλὰ δεικινδυνεύειν ἀξιῶν οὐκ ἐπείθη, ἀλλ' ἐνέμενεν, 67 ἕως περιεπραξάθη, καὶ περιετειχίθη τὸ πᾶν, πλὴν ὀλίγου τοῦδε, ὃ σῶμα καὶ ὁδὸς ἦν τείχους. Ἀγησίλαος ἀνεβόησεν· ὅτος δ' ἀλκῆς ὁ καιρός· καὶ δὲ καὶ σῶμα ἐξώρμησε, 68 οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐν τῇ στενότητι φονεύων, καὶ τὸ περιβεβλημένον τεῖχος ἔρυμα ἔχων πρὸς τὸ κυκλωθῆναι μὴ δυνάσθαι.

sum ligna secabant, non ut damnum hostibus inferrent. Attamen id pari detrimento hostes afficiebat.

22 Agesilaus in Ægypto Nectenabo socius, in castellum quoddam inclusus circumvallabatur. Ægyptio munitionem non ferenti, & periculum adire volenti, non obtemperavit; sed mansit, donec totum exercitu & muro circundatum esset, excepto admodum exiguo spacio, per quod ostium & transitus muri fuit. Agesilaus exclamavit, Hoc tempus robur ac vires postulat: & per ostium erupit, non paucos hostes in angustia cædens, & circundatum murum, quasi munimentum habens, ut circumdari ab hostibus non posset.

Ἀγη-

63 Χρείαν] Cant. στενοχωρίαν.

64 Ἴσον ἢ ἢ] Fl. ἴσον ἢ ἔφ. Eleganter.

65 Νεκτανεβῷ] Cum Fl. Vulgata, Νεκτεναβῷ.

66 Ἐπὶ χωρίον] Fl. εἰς χωρίον.

67 Ἕωσπερ ἐπραξάθη] Scribo, ἕως ἀπειλαξάθη. *Casaubonus.*

Ἕως ἀπειλαξάθη] Cum MSS. pro ἑωσπερ ἐπραξάθη.

68 Οὐκ ὀλίγους] Flor. κατ' ὀλίγους. quod reddi posset *per paucos*, quoniam in loco angusto multi eodem ordine stare non poterant.

69 Νῦν

23 Agesilaus adversus Bœotos præliabatur. Erat anceps victoria. Nox enim prælium diremit: ille media nocte fidelissimos misit, dato præcepto, ut quos Spartiatas mortuos agnoscerent, pulvere respersos occultarent. Qui hoc facto, ante diem redierunt. Hostes autem orto die, cum suos mortuos omnes prostratos jacere cernerent, Spartiatarum vero paucos, tristius & timidius animis affecti sunt, quasi Lacedæmoniis victoriam habentibus.

Ἀγησίλαος πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς παρετάξατο· ἀμφίῤῥοπος ἡ νίκη.[69] νὺξ γὰρ διέλυσε τὴν μάχην· ὁ δὲ μέσης νυκτὸς τοὺς πιστοτάτους διέπεμψε, κελεύσας ἵνα διώσαιντο γνωρίσαι Σπαρτιάτας νεκρούς, ἐπαμησαμένους κόνιν ἀποκρύψαι· οἱ μὲν τοῦτο πράξαντες πρὸ ἡμέρας ἀνεχώρησαν· οἱ πολέμιοι, ἡμέρας γενομένης, τοὺς αὐτῶν νεκροὺς ἰδόντες ἅπαντας κειμένους, τοὺς δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὀλίγους, ἄθυμοι καὶ δειλότεροι ταῖς γνώμαις ἐγένοντο, ὡς Λακεδαιμονίων τὴν νίκην ἐχόντων.

24 Agesilaus ab Asia reversus, per Bœotiam iter faciebat. Thebani præoccupabant angustias, per quas proficiscendum esset. At ille in longitudinem porrectum agmen duxit, præcipiens

Ἀγησίλαος ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπανιὼν διὰ Βοιωτίας ἐπορεύετο· Θηβαῖοι προκατελάβοντο τὰ στενά[70] δι' ὧν ἔδει πορεύεσθαι· ὁ δὲ ἐπιμηκύνας τὴν φάλαγγα,[71] ἦγεν ἐπὶ δύο τάξεις παραγ-

69 Νὺξ γὰρ διέλυσε] Particulam caussalem cum MSS. & Interprete inserui.

70 Δι' ὧν εἰ χρὴ πορεύ.] Scribe, δι' ὧν ἐχρῆν πορ. *Casaubonus.*

Ἐχρῆν πορεύεσθαι] Ita restitui cum Cant. Interprete. & Casaubono. Vulgata, εἰ χρὴ πορεύεσθαι.

71 Ἦγεν ἐπὶ δύο τάξεις] Quidam codices τάξας. quod malo. *Casaubonus.*

Ἐπὶ δύο τάξεις] Cant. ἐπὶ δύο τάξας.

αγγέλας φανερῶς ὁρμᾶν ἐπὶ τὴν πόλιν. Θηβαῖοι δείσαντες [72] μὴ καταλάβοιντο τὰς Θήβας ἔξω τῆς δυνάμεως ὄντες· ἀπολιπόντες τὰ γεννᾶ; ἀλλὰ τάχιστα ἐπανῆλθον ἐς τὴν πόλιν. Ἀγησίλαος ἀσφαλῶς τὸ στράτευμα διεπόρευσεν.

Ἀγησίλαος ἐς Θήβας ἐνέβαλεν· Θηβαῖοι τὸ πεδίον διεφάρευσαν, καὶ ἀπεχαράκωσαν· καὶ χαρακώματος ἑκατέρωθεν δύο πάροδοι γεναί· βουλόμενος Ἀγησίλαος παρελθεῖν, πλινθίον τάξας κοῖλον, πεζῇ ἐπὶ τὴν πάροδον τὴν καὶ τὸ εὐώνυμον, Θηβαίων ἐνταῦθα πάντων ἀντιταξαμένων. ὁ δὲ μεταβαλλόμενος ἀπ' ἀρᾶς ἐπὶ τὴν ἑτέραν πάροδον τοὺς εἴργοντας οὐκ ἔχοντα, εἴσω παρελθὼν, τὴν χώραν τεμὼν, ἐπανῆλθεν οὐδενὸς ἀντιστάντος.

Ἀγησίλαος ἐστρατοπε-

ut manifesto ad urbem iter affectarent. Thebani metuentes, ne Thebas exercitu foris existente caperent, relictis angustiis. summa celeritate in urbem redierunt. Agesilaus vero sine periculo agmen traduxit.

25 Agesilaus in Thebanum agrum irruptionem fecit. Thebani campum fossa circumducebant, & vallum muniebant. Utrimque duo transitus angusti. Volens Agesilaus transire, quadrato agmine, cavoque, processit ad transitum ab læva situm. Thebanis hic omnibus resistentibus, ille a cauda duxit ad alterum transitum, ubi nemo erat qui arceret. Ingressus, regionemque depopulatus, nemine resistente, iterum discessit.

26 Agesilaus prope δδόσε-

72 Μὴ καταλάβοιντο τὰς Θήβας] Vulgata, μὴ καταλάβοιτο τὰς Θήβας. Cant. μὴ καταλάβοιντο τὰς Θήβας, sed legendum ut editum, & ita quoque Interpres.

73 Ἐκ-

Lampſacum caſtra metabatur. Venieḃant quidam ex metallorum fodinis exilientes Græci, qui nunciabant Lampſacenos omnes quærendis metallis deſtinare quoſcunque caperent. Exercitus indignatus, ad mœnia incurſionem fecit, civitatem direpturus. Ageſilaus cum reſiſtere non poſſet, & tamen urbem ſervatam vellet, quaſi ſumma ira incitatus, juſſit, ut currentes primas vites exſcinderent. Etenim eſſe optimatium Lampſacenorum. Quibus ad exſcindendas vites ſeſe convertentibus, ipſe nactus occaſionem mittendi ad Lampſacenos, indicavit, ut bene urbem cuſtodirent atque defenderent.

27 Ageſilaus ex ad-

δδύσατο Λαμψάκῳ πλησίον· ἦκον τινὲς ἐκ τῶν μεταλλων[73] ἐκπεπηδηκότες Ἕλλῃνες, ἀγγέλλοντες[74] ὡς ἄρα Λαμψακηνοὺς πάντας μεταλλεύσουσιν[75] ὅς ἂν λάβωσι· τὸ στράτευμα ἠγανάκτησε· καὶ πρὸς τὸ τεῖχος ὥρμησεν[76] διαρπασόμενον τὴν πόλιν. Ἀγησίλαος κωλύσαι μὴ δυνάμενος, σῶσαι δὲ τὴν πόλιν βουλόμενος, ὡς ὑπεραγανακτῶν δὴ,[77] ἐκέλευσεν αὐτοὺς δραμόντας[78] ἐκκόψαι τοὺς ἀμπέλους πρώτους. εἶναι γὰρ τῶν πρώτων Λαμψακηνῶν· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἐκκόπειν ἐτράποντο· ὁ δὲ καιρὸν ἔχων πέμψας μηνύσαι Λαμψακηνοῖς, ὡς χρὴ τὴν πόλιν ἀσφαλῶς φυλάττειν.

Ἀγησίλαος ἀντικαθημένων

73 Ἐκπεπηδηκότες] Cum Cant. & Codd. Caſauboni. pro vulgato, ἐκπεπτωκότες.

74 Ὡς ἄρα Λαμψακηνοὶ πάντες μεταλλεύσουσι] Scribe πάντας. & obſerva μεταλλεύειν tranſitiva ſignificatione, ut Grammatici loquuntur. pro facere μεταλλεύειν, ſive, damnare in metallum. *Caſaubonius.*

75 Οὓς ἂν λάβωσι] Ἂν cum Cantabr. inſerui. Mox Caſauboni Codd. στρατόπεδον.

76 Διαρπασόμενον τὴν πόλιν] Τὴν πόλιν ſupplevi cum MSS. & Interprete. Mox iidem Codd. abſque δή.

77 Ἐκέλευσεν] Cant. διεκέλευσεν.

78 Ἐκκόψαι τοὺς ἀμπ.] Ita ſcripſi cum MSS. pro κόψαι τοὺς ἀμπ.

μλίων Λακεδαιμονίων καὶ Θηβαίων, μέσου ποταμοῦ διειέρχοντος, ὁρῶν τοὺς Λακεδαιμονίους διαβαίνειν τὴν Εὐρώτην προθυμουμένους, δεδοικὼς πλείονας τοὺς Θηβαίους ὄντας μετὰ τῶν συμμάχων, λογοποιοὺς καθῆκεν. ὡς ἄρα χρησμὸς εἴη, τοὺς πρώτους τὸν ποταμὸν διαβάντας ἡτταῦθαι. 79 ἔτω μὲν δὴ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιχῶν, ὀλίγους τῶν συμμάχων 80 ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ καταλιπών, 81 καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῶν τὸν Θάσιον Σύμμαχον, ἐντειλάμενος Θηβαίων τὸν ποταμὸν διαβάντων αὐτοὺς φεύγειν ὅπη τύχοι, 82 ἄλλους τινὰς ἐς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν τοῖς κοιλοῖς χωρίοις· 83 αὐτοὺς δὲ τοὺς στρατιώτας ἐς ὀχυρὸν καὶ δασὺ χωρίον 84 ἀγα-

verso sedentibus Lacedæmoniis & Thebanis, medium intercipiente fluvio, cum videret Lacedæmonios Eurotam cupere transire, metuens plures Thebanos cum sociis, emisit qui rumorem divulgarent, oraculum prodidisse, eos qui primi fluvium transissent occubituros. Ita prope fluvium retentis Lacedæmoniis, paucos relinquens socios, atque ducem ipsis Thasium Symmachum, mandavit, ut Thebanis fluvium trajicientibus, ipsi celerrime fugam arriperent, & alios quosdam, in locis concavis ad agendas insidias abscondit. Ipsos vero milites in munitum & asperum locum ductos collocavit. Thebani paucitatem eorum qui cum

γὼν

79 Οὕτω μὲν] Cant. ἔτως μέν.

80 Ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ] Cant. delet τοῦ ποταμοῦ. Interpres ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ male jungit cum ἔτω μὲν δὴ καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ὀλιγῶν.

81 Καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῶν τὸν Θάσιον] Ita locum supplevi cum MSS. & Interprete. Cant. solummodo ἐπ' αὐτόν. In vulgata ἐπ' αὐτῶν aberat.

82 Ἄλλους τινὰς ἐς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν τοῖς κοιλοῖς χωρίοις] Ita lego hunc locum cum Fl. Cant. ἐπ' ἐνέδραν. Vulgata, ἄλλους τινὰς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν κοιλοῖς χ. Infra lib. v. cap. 22. 4. αὐτὸν μὲν εἰς ἐνέδραν ἀπέκρυψεν.

83 Αὐτοὺς δὲ τοὺς στρατιώτας] Lege αὐτὸς δὲ τ. Casaubonus.

84 Ἀγαγὼν] Ita lego cum MSS. & Interprete pro vulgato, ἀναγαγών. Pro ἀπίσησιν, Fl. ἐπίσησιν. Cant. ἔσησιν.

Symmacho erant animadvertentes, animos sumpserunt, trajecerunt: & dum fugientes insequuntur, in insidias incidunt, & interficiuntur sexcenti.

γὼν ὑπέστησαν· Θηβαῖοι δὲ τοὺς περὶ Σύμμαχον ὀλίγους ὄντας ἰδόντες, θαρρήσαντες, ἀναβαίνοντες, φεύγοντας διώκοντες, εἰς τὴν ἐνέδραν ἐμπεσόντες, ἀνηρέθησαν ἑξακόσιοι.

28 Agesilaus in Messeniam exercitum ducens, misit exploratorem. Quo nunciante, non solum ipsos Messenios ex urbe prodire, sed etiam uxores ipsorum & liberos, atque servos in libertatem vocatos, discessit, quod eos de vita desperasse videret, atque idcirco fortius pugnaturos.

Ἀγησίλαος εἰς τὴν [85] Μεσσηνίαν ἐμβαλὼν ἔπεμψε κατάσκοπον· ὃς ἀγγείλαντος, ὡς οὐ μόνον οἱ Μεσσήνιοι τῆς πόλεως ἔξω προϊάσιν· [86] ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ ἐλεύθερα σώματα, ἀνεζάλξεν, ὡς ἀπεγνωκότων [87] τὸν βίον, καὶ διὰ τοῦτο ἀνδρειοτέρως μαχησομένων.

29 Agesilaus cum Lacedæmonii inclusi in urbem a Thebanis, non ferrent se intra mœnia cum uxoribus teneri, sed exeuntes, atque generose facientes, aut vincere aut mori statuerent, dehortatus est monens ac

Ἀγησίλαος ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι κατακλεισθέντες ἔσω τῆς Σπάρτης ὑπὸ Θηβαίων, οὐκ ἔφερον τὸ τειχήρεις μετὰ τῶν γυναικῶν φρουρεῖσθαι, ἀλλ' ἐπεξελθόντες, νικᾶν τι δρῶντες, ἢ κρατεῖν, ἢ ἀποθνή-

ἴσησιν. Post Θηβαῖοι MSS. delent particulam, neque eam agnoscit Interpres.

85 Μεσσηνίαν] Cant. Μεσσήνιον.

86 Ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες] Cant. sine copula. & mox idem ἀνεζάλξεν, pro ἀνεζάλξεν.

87 Τὸν βίον] Cant. τὸ βίῳ. & ἀνδρειοτέρως, pro ἀνδρειοτέρως. Fl. μαχεμεῖν, pro μαχησομεῖν.

πθνήσκειν ἠρῶντο· 88 ἀπέ-
στρεψεν αὐτὰς ἀναμνήσας,
ὅτι καὶ ἡμεῖς ποτὲ Ἀθηναῖοι
τειχηρεις ἐποιησάμθν· οἱ δὲ
οὐκ ἠξίουσαν ἐπεξελθόντες
αὐτὰς ἀναλῶσαι πάντας,
ἀλλὰ τὴν πόλεως καὶ τῶν τειχῶν
φύλακας καταστησάμθνοι,
89 αὐτὰς διεσώσαντο, τῶν
πολιορκηθέντων πονηθέντων
τῷ χρόνῳ, καὶ αὐτῶν ἐκόντων
ἀποστάντων.

dicens : Nos etiam Athenienses aliquando intra mœnia conclusimus. At illi nolebant ad pugnam exeundo se omnes consumere : sed constitutis urbis & mœniorum custodibus, salutem sibi pariebant, defatigatis oppugnatoribus diuturnitate temporis, & ipsis ultro desistentibus.

Ἀγησίλαος εἰς Ἀσίαν λείαν ἦγε πολλὴν, τῶν βαρβάρων ἐπικειμένων, καὶ τοξευόντων, καὶ ἀκοντιζόντων. ὁ δὲ 90 ὅσους εἶχε τῶν αἰχμαλώτων βαρβάρους δεδεμένους μόνους προέταξε τῆς στρατοπέδου· οἱ προσκείμενοι γνωρίσαντες τοὺς οἰκείους, ἐπαύσαντο ἀφιέντες τὰ 91 βέλη.

30 Agesilaus in Asia magnam prædam egit. barbaris urgentibus, & sagittas atque tela mittentibus, ille quotquot habebat captivos barbaros, in vinculis solos ante exercitum collocavit. instantes, agnitis suis, tela mittere desierunt.

Ἀγησίλαος εἰς Μένδαν ἀτικιζουσαν λάθρα νυκτὸς

31 Agesilaus cum Mendam, quæ Atticorum partibus adhærenuit

88 Ἀπέστρεψαν] Cant. ἀπέτρεψαν.

89 Αὐτὰς διεσώσαντο, τῶν πολιορκηθέντων πονηθέντων τῷ χρόνῳ, καὶ αὐτῶν ἐκόντων ὑποστάντων] ita locum hunc supplevi cum MSS. & Interprete, nisi quod pro πονηθέντων, quod est in MSS. reposuerim, πονηθέντων. In Vulgata, quæcumque leguntur post διεσώσαντο, desiderabantur.

90 Ὅσους εἶχε τῶν αἰχμαλώτων βαρβάρους] Cant. βαρβάρων.

91 Τὰ βέλη] Articulum cum Cant. addidi.

92 Θε-

bat, clam noctu venisset, munitissima urbis parte occupata, cum Mendenses indignarentur, & in concionem summo studio convenirent, astans: Quid, inquit, tumultuamini? Dimidia enim pars vestrum proditionis est particeps, qui mihi civitatem occupandam tradiderunt. Mendenses cum se mutuo suspectos haberent, a tumultu destiterunt.

32 Agesilaus spectatos & multorum amicitiis præditos captivos, sine pretio suis reddere solebat, ut ipsis fidem apud suos cives derogaret.

33 Agesilaus in legationibus petebat ab hostibus, ut maxime potentes ad se mitterent, cum quibus de communi utilitate sermones confer-

νυκτὸς παρελθὼν, τὸ καρτερώτατον τῆς πόλεως καταλαβὼν, τῶν Μενδαίων ἀγανακτούντων, καὶ σπουδῇ συνελθόντων εἰς ἐκκλησίαν, ἵστησας, τί, ἔφη, [92] θορυβεῖσθε; οἱ γὰρ [93] ἡμίσεις ὑμῶν κοινωνοῦσι τῆς προδοσίας, τῷ ἐμοὶ καταλαβεῖν τὴν πόλιν καταλαβόντων. οἱ Μενδαῖοι ἀλλήλους [94] ὑπόπτους ἡγησάμενοι, τῆς ταραχῆς ἐπαύσαντο.

Ἀγησίλαος τοὺς ἐνδόξους καὶ πολυφίλους αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων ἀπεδίδου, ποιῶν αὐτοὺς ἀπίστους παρὰ τοῖς πολίταις.

Ἀγησίλαος ἐν ταῖς διαπρεσβείαις, ἠξίου τοὺς πολεμίων τοὺς μάλιστα δυνατοὺς πέμπειν πρὸς αὐτὸν, οἷς διαλέξηται περὶ τῶν κοι-

νῇ

92 Θορυβεῖσθε] Cant. θορυβεῖτε. & ὑμῶν legit, pro ἡμῶν.

93 Κοινωνοῦσι τῆς προδοσίας] Post ista verba addit Interpres, οἳ μοι τὴν πόλιν παρέδωκαν. Casaubonus.

Ἡμίσεις ὑμῶν κοινωνοῦσι τῆς προδοσίας, τῷ ἐμοὶ καταλαβεῖν τὴν πόλιν καταλόντων] Ita locum hunc supplevi cum MSS. quibuscum consentit quoque Interpres. In Vulgata, quæ sequuntur post προδοσίας, deficiebant. Ex hoc loco, ut & aliis, facile apparet, quantum a genuina abeant lectione loca absque MSS. ope, ingeniose licet, restituta.

94 Τὸ πόπτους ἡγησάμενοι] Ita edidi cum MSS. pro vulgato, ὑποπτεύσαντες.

95 Συγ-

νῆ συμφερόντων· τύποις ὅθεν πολεῖσον [95] συγγινόμενος, καὶ κοινωνῶν ἑστίας, καὶ [96] αποσδῶν, ταῖς πόλεσιν σάσιν ἐνεπίμπλα φόβον τὸν τῶν πολλῶν ὑποψίας.

ret. Cum his plurimum habens consuetudinis, & communicans focum ac cineres, seditiones in urbibus excitabat, propter vulgi suspiciones.

[CAP. II.]

Κλέαρχος.

¶ Κλέαρχος πολλὴν [1] σραλιὰν ἄγων ἦλθεν ὅθι ποταμὸν, τῇ μὲν διδάσκαπον, [2] ἄχρι κνήμης· τῇ δὲ βαθὺ ἄχρι μαστῶν· πρῶτον μὲν [3] ἐπειρᾶτο καὶ τὸ εὐδιάβαστον ἄγειν· τῶν δὲ πολεμίων ἀπωτέρω καὶ ποταμῶ σφενδονώντων, καὶ τοξευόντων, καὶ τοὺς φαβαίνοντας ἀνειργόντων, ὁ Κλέαρχος τοὺς ὁπλίτας ἤγαγε φὸς βαθυτέρω. ἵνα τὸ μὲν πολὺ καὶ σώματος ὑπὸ καὶ ποταμῶ κρύπτοιτο, τὸ δὲ ὑπερέχοντα καὶ ὕδατος τῇ ἀπτίδι

Clearchus.

¶ Clearchus magnum exercitum ducens, pervenit ad fluvium, alibi transitu facilem usque ad tibias, alibi profundum usque ad mamillas. primo conabatur ibi, ubi facilis transitus erat, traducere. At hostibus procul a fluvio fundas jacientibus & sagittantibus, atque transgredi prohibentibus, Clearchus per eam partem, quæ profundior erat, armatos duxit, ut maxima corporis pars sub fluvio absconderetur: quæ vero φυλάσ-

95 Συγγινόμενος] Fl. συγγινομένοις.

96 Αποσδῶν] Fl. αποσδῶν. quombodo in suis etiam legit Interpres, vertit enim *cineres*. Verbum αποσδεῖν Aristophanis Scholiasti exponitur in Εἰρήνῃ· πάντα καταφαγεῖν, καὶ τὰς τραπέζας ὀπομάττειν, ὥστε μηδὲν ἔτι σφαλεῖν πεῦθαι.

Cap. II. 1 Σραπὰν] Cant. σρατείαν. Pro ἄγων Casaub. Codd. ἔχων.

2 Ἄχει] Cum MSS. pro vulgato, μέχει.

3 Ἐπειρᾶτο καὶ τὸ διδάσκαπον] Ita lego cum Fl. pro ἐπειρᾶτο τῇ διδάσκαπον. Similiter statim subjungit: ἤγαγε φὸς τὴν βαθυτέρω. &, κατὰ τὸ ὑπερον. Mox particulam ὁ ante πολεμίων Cant. non agnoscit.

4 Στρα-

emineret, ſcuto protegeretur. Armati ſine periculo tranſgreſſi, hoſtes repulerunt. Reliquus deinde exercitus nemine impediente, faciliori parte fluvii tranſiit.

2 Clearchus mortuo in pugna Cyro, revertens cum Græcis, in vico quodam abunde commeatum habente caſtra ponebat. Tiſaphernes miſſis legatis juſſit Græcos traditis armis ibi manere. Clearchus fingebat ſe orationem admittere, ut Tiſaphernes fretus ſpe fœderis, multitudinem Perſarum undique in vicos dimitteret. Qui ratus Clearchum ſe ſubmittere, dimiſit exercitum. At ille ſub noctem eductis Græcis, profectione totum diem & noctem continuata evaſit: Tiſapherne ſero eos quos dimiſerat iterum colligente.

3 Clearchus Cyro de-

φυλάττοιτο. οἱ μὲν ὁπλῖται ἀσφαλῶς διαβαίνοντες ἀνέκρουσαν τοὺς πολεμίους· ἡ δὲ λοιπὴ [4] στρατιὰ κατὰ τὸ εὔπορον τοῦ ποταμοῦ διῆλθεν ἀκωλύτως.

Κλέαρχος, Κύρου πεσόντος, ἀναχωρῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐστρατοπέδευεν ἐν κώμῃ τροφὴν ἄφθονον ἔχούσῃ. Τισαφέρνης πρέσβεις πέμψας ἠξίου μένειν αὐτόθι τοὺς Ἕλληνας παραδόντας αὐτῷ τὰ ὅπλα. Κλέαρχος [5] ὑπεκρίνετο πειθόμενος τοὺς λόγους· ὅπως Τισαφέρνης ἐλπίδι σπονδῶν, εἰς πᾶς κώμας διαπέμψειε τοὺς πολλοὺς τῶν Περσῶν. ὁ μὲν δὴ νομίσας εἶναι τὸν Κλέαρχον, διέλυσε τὴν δύναμιν. ὁ δὲ νύκτωρ τοὺς Ἕλληνας ἐξαγαγὼν, τῇ πορείᾳ παρέλαβεν ἡμέραν ὅλην καὶ νύκτα, καὶ [6] Τισαφέρνους βραδέως τοὺς διαλυθέντας συναγαγόντος.

Κλέαρχος Κύρῳ μὲν συνε-

4 Στρατιά] Cant. στρατία.
5 Ὑπεκρίνετο] MSS. ὑπεκρίνατο.
6 Τισαφέρνου] Cant. Τισαφέρνου.
7 Αὐτὸν

σωεβάλδυεν [7] αὐτὸν μὴ μὴ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἐφορᾶν τὴν μάχην· μαχόμενον γὰρ, μηδὲν μέγα συμπράξαι τῷ σώματι· πάθοντα ἢ, πάντας [8] ἀπολέσειν τοὺς μετ' αὐτοῦ. τὴν ἢ φάλαγγα τῶν Ἑλλήνων κατ' ἀρχὰς μὴ βάδιν ἦγε, τῇ εὐταξίᾳ τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττων· ὡς ἢ βέλος ἐπὶ τὸς ἤμελλεν εἶναι, δρόμῳ χρῆσθαι παρήγγειλεν· ὅπως μηδὲν ὑπὸ τῶν βελῶν βλάπτοιντο. καὶ δὴ τὸ Ἑλληνικὸν [9] κατ' τοῦτο τὸ μέρος τοὺς Πέρσας ἐνίκησεν.

Κλέαρχος μετὰ τὸν Κύρου θάνατον, τῶν Ἑλλήνων κατεχόντων χώραν πολλὴν καὶ εὐαθλεῖ· ποταμὸς ἐκυκλοῦτο τὴν χώραν· ἐλαχίστῳ διεργόμενος ἰσθμῷ [10] μὴ νῆσον εἶναι· κωλύων ἔνδον στρατοπεδεύειν· [11] ὡς οὐκ

dit consilium, ne ipse se in periculum offerret, sed inspectorem se pugnæ gereret. Pugnantem enim corpore nihil magnum efficere. Si vero quid damni acceperit, omnes se perditurum eos quos secum haberet. Agmen autem Græcorum ab initio quidem tarde duxit, rectis ordinibus, perterrens barbaros. Cum vero intra teli jactum venisset, cursu citato in barbaros ferri jussit, ne a telis læderentur. Et hac sane re Græci Persas vicerunt.

4 Clearchus post Cyri mortem, Græcis regionem magnam & bonam obtinentibus (fluvius regionem circumdabat, minimo isthmo prohibitus, ne insula esset) vetans ne intus castrametarentur, cum ἔπει-

7 Αὐτὸν μὴ μὴ κινδυνεύειν] MSS. nec non Codd. Casauboni, αὐτοῦ μὴ μὴ κιν. nisi quod hi καὶ adponant. Xenophon: Παρεκελεύετο δὴ αὐτοῦ πάντες, ὅσοι καὶ διελέγοντο, μὴ μάχεσθαι, ἀλλ' ὁπόθεν ἑαυτῶν τάττοιεν.

8 Ἀπολέσειν] MSS. ἀπολιπεῖν.

9 Κατὰ τοῦτο τὸ μέρος] Cum Cant. articulum addidi.

10 Μὴ νῆσον εἶναι] Ita MSS. Vulgata, μὴ νῆσος εἶναι. quæ lectio tamen non temere damnanda, aliquando enim infinitivo nominativum jungunt Græci.

11 Ὡς οὐκ ἔτεινθε] Cant. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε.

12 Τοῦτο

persuadere non posset, fictum transfugam misit nunciantem, Rex muro circumdaturum se Isthmum minatur. Hoc audito Græci, morem Clearcho gerentes, extra Istmum castra ponunt.

ἔπειθε, πεπλασμένον αὐτόμολον καθῆκεν ἀπαγγέλλοντα, βασιλεὺς τὸν ἰσθμὸν ἀπειλεῖ δοτειχίσειν.[12] τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Ἕλληνες, καὶ πειθόμενοι Κλεάρχῳ, τραλοπεδεύουσιν ἐκτὸς ἰσθμοῦ.

5 Clearchus prædam copiosam agens, in colle interceptus, cum ab hostibus circumvallaretur, rogantibus ducibus ut periculum adirent, antequam totus collis circumdaretur: bonum animum eos gerere jussit, quoniam per vallum cum paucis esset futura pugna. Vespera autem accedente, relicta præda in deficiente valli parte, exegit obvios, & in angustia trucidavit.

Κλέαρχος, λείαν ἄγων πολλὴν,[13] ἐπὶ λόφον καταληφθεὶς, τοῖς χαρακοῦμένος ὑπὸ τῶν πολεμίων, δεομένων τῶν ἡγεμόνων κινδυνεύειν πρὶν ἅπαντα τοῖς χαρακωθῆναι τὸν λόφον, θαρρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, ὡς πρὸς ὀλίγους ἐσομένης διὰ τὸ χαράκωμα τῆς μάχης.[14] ἑσπέρας δὲ προσιούσης, καταλιπὼν τὴν λείαν, κατὰ τὸ διαλεῖπον τοῦ χάρακος[15] διεξεπόρευσε τοὺς ἀπαντῶντας ἐν στενῷ κατακόπων.

6 Clearchus cum ex Thracia prædam egisset, neque redire Byzan-

Κλέαρχος λεηλατήσας Θρᾴκην, μὴ θελήσας ἐπανελθεῖν εἰς Βυζάντιον· ἐστρα-

12 Τοῦτο ἀκούσαντες] Τοῦτ' ἀκούσαντες.

13 Ἐπὶ λόφον] Cant. ὀπὶ λόφον. sic supra 1. 38. 1. ὀπὶ λόφον κρατηρὶ προσβαλόντων. Mox Cant. καταληφθείς.

14 Ἑσπέρας δὲ προσιούσης] Ita MSS. Vulgata, ἑσπέρας δὲ προϊούσης, quod etiam ferri posset.

15 Διεξεπόρευσε] Cum Fl. Cant. διεξεπόρευτο. Vulgata, διεπόρευτο.

16 Σω-

ἐστρατοπέδευσε πλησίον ὄρους Θρακίου. τῶν δὲ Θρακῶν ἀθροιζομένων, εἰδὼς ὅτι [16] σωθέντες ἐκ τῶν ὀρῶν ἐρημώσωσι, νύκτωρ ἐπιθήσοντες, παρεσκεύαζεν ἐν τοῖς ὅπλοις διαπολεῖν, καὶ τὰς ἐγέρσεις ποιεῖσθαι πυκνάς· αὐτὸς δὲ, νυκτὸς οὔσης ἀφεγγοῦς, λαβὼν μέρος τῆς στρατεύματος ἐπεφαίνετο τύπτων τὰ ὅπλα [17] τὸν Θρᾴκειον τρόπον· οἱ δὲ ὡς τῶν πολεμίων ἐπιφαινομένων ἦσαν ἕτοιμοι πρὸς μάχην· ἐν τούτῳ καὶ οἱ Θρᾷκες ἐπεφάνησαν, ὡς καθεύδοντας αἱρήσοντες· οἱ δὲ ἐγρηγορότες, καὶ ὡπλισμένοι δεξάμενοι τοὺς ἐπιδραμόντας πολεῖς τοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν.

Κλέαρχος ἀποστάντων Βυζαντίων ζημιωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων, εἰς Λάμψακον κατέπλευσε, ναῦς ἔχων πέντε· καὶ διέτριβεν ἐνταῦθα [18] μεθύειν καὶ κωμά-

tium posset, castrametatus est prope montem Thracium. Coëuntibus autem Thracibus, sciens eos latentes ex montibus noctu impetum facturos, mandavit suis ut in armis perseverarent, & crebro excitationes facerent. Ipse vero cum nox esset tenebricosa, assumpta parte exercitus, apparebat suis, verberans arma more Thracio. Qui tanquam hostibus apparentibus, ad pugnam erant instructi. Interea Thraces etiam apparebant, ut dormientes caperent. At illi vigilantes & armati exceperunt incurrentes, & plurimos ex ipsis interfecerunt.

7 Clearchus cum defecissent Byzantii, mulctatus ab Ephoris, Lampsacum cum quatuor navibus pervenit, atque ibi vitam egit, temulen-

ζειν

16 Σωθέντες] MSS. οἰκωθέντες. ex quo sagaciter CL. Gronovius, σκεπασθέντες.

17 Τὸν Θρᾴκειον τρόπον] Ita legit cum MSS. & Interprete, cum quibus consentiunt Codd. Casauboni. Vulgata, τὸν Θρᾴκιον τύπον.

18 Μεθύειν] Cant. μεθύων.

19 Τῶν

tiam & efferatam petulantiam præ se ferens. Oppugnabantur a Thracibus Byzantii, qui miserunt duces ad Clearchum petendi auxilii caussa. Ipse vero quasi crapula impeditus, tertio demum die eos admisit, & se precantium misereri inquiens, opem addixit. Impletis igitur duabus navibus præter illas quatuor, navigavit Byzantium, & convocata concione suasit, ut omnes equites & armati naves conscenderent, aque tergo impetum in Thraces facerent: gubernatores vero omnes solventes in anchoris fluctuarent, si pugnæ signum ab ipso

ζειν πρὸς τοὶς ἐμμένοντας· ἐπολιορκοῦντο [19] ὑπὸ τῶν Θρακῶν Βυζάντιοι· [20] καὶ δὴ ἔπεμψαν τοὺς στρατηγοὺς δεησομένους [21] τοῦ ὑπὸ Κλεάρχου βοηθείας· ὁ δὲ ὡς ἀδυνάτως ἔχων διὰ τὴν οἰνοφλυγίαν ἀπαυχεῖν αὐτοῖς, ἡμέρα τρίτῃ προσήκατο· καὶ δεηθέντας [22] οἰκτείρειν φάσκων, ὑπέσχετο συμμαχήσειν· [23] πληρώσας δὲ ναῦς δύο πρὸς ταῖς τέτταρσι, κατέπλευσεν εἰς Βυζάντιον· καὶ συναγαγὼν ἐκκλησίαν, συνεβούλευσε πάντας τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς ὁπλίτας ἐπιβῆναι τῶν νεῶν, ὡς [24] ἐπιθησομένους ὄπισθεν τοῖς Θρᾷξί· [25] τοὺς δὲ κυβερνήτας ἀναχθέντας ἐπ' ἀγκυρῶν σαλεύειν, ὅταν ἴδωσι σημεῖον τοῦ μάχης. οὕτω δὴ πάντων

σιν αἰρόμενον ὑπ' αὐτοῦ τὸ

19 Τ'πὸ Θρακῶν] Additus articulus in Cant. τῶ Θρ.

20 Καὶ δὴ ἔπεμψαν] Cant. καὶ δὲ ἔπεμψαν.

21 Τῆς ὑπὸ Κλεάρχου βοηθείας] MSS. absque præpositione.

22 Οἰκτείρειν] MSS. οἰκτεῖραι. Mox & Cant. συμμαχῆσαι.

23 Πληρώσας δὲ ναῦς δύο πρὸς ταῖς τέτταρσι, κατ.] Ita locum hunc supplevi cum MSS. & Interprete. Vulgata, πληρώσας δὲ δὴ ναῦς κατ.

24 Ὡς ἐπιθησομένους] Cant. ὡς θησομένους.

25 Τοὺς δὲ κυβερνήτας ἀναχθέντας ἐπ' ἀγκυρῶν σαλ.] Videtur legendum, τοὺς δὲ κυβερνήτας σκιάδοντας ἀν. prorsus enim deest, nisi fallor, aliquid: ἀναχθέντας autem, non est, *solventes*, sed, *in altum provectos*. Casaubon. Ἀγκυρῶν] Cant. ἀγκύρων.

πάντων ἀναχθέντων, ὁ Κλέαρχος διψῶν ἔφη πρὸς τοὺς στρατηγούς· καὶ πλησίον ἰδὼν καπηλεῖον, μετ' αὐτῶν εἰσελθὼν, φυλακὴν καταστήσας, ἔνδον ἀπέκτεινεν ἀμφοτέρους· καὶ συγκλείσας τὸ καπηλεῖον, [26] καὶ κελεύσας τῷ καπήλῳ σιωπᾷν, τοὺς στρατηγῶν ἀνηρημένων, τοὺς πολιτῶν ἀνηγμένων, αὐτὸς τοὺς αὐτοὺς στρατιώτας λάθρᾳ πάχυς εἰσαγαγὼν, κατέσχε τὸ Βυζάντιον.

tolleretur. Cum ita solvissent omnes, Clearchus sitire se dicens ad duces, & prope videns cauponam, ingressus cum ipsis, imposito præsidio intus interfecit utrosque: & claudens cauponam, præcepit cauponi, ut de interfectis ducibus sileret. Civibus solventibus, ipse suis ducibus repente introductis, Byzantium obtinuit.

Κλέαρχος ἐλεηλάτει τὴν Θρᾴκην, καὶ πολλοὺς ἔκτεινε Θρακῶν· [27] οἱ δὲ πρέσβεις ἔπεμψαν δεησόμενοι λαθεῖν τὸν πόλεμον· [28] ὁ

8 Clearchus Thraciam deprædabatur, multosque Thraces occidit. Illi legatos miserunt, qui rogarent, ut bel-

ὁ τὴν

26 Καὶ κελεύσας τῷ καπήλῳ σιωπᾷν, τοὺς στρατηγῶν ἀνηρημένων, τοὺς πολιτῶν ἀνηγμένων, αὐτὸς τοὺς αὐτοὺς στρατιώτας λάθρᾳ πάχυς εἰσαγαγὼν, &c.] Ita locum hunc lego cum MSS. nisi quod Cant. ἀνειρημένων. sic autem verto: *& , imposito cauponi silentio, interfectis ducibus, in altum provectis civibus, ipse, introductis celeriter suis militibus, Byzantium obtinuit.* Vulgata, στρατηγῶν absque articulo, item ἀναγομένων, & ἐπαγαγὼν. Pro κελεύσας, Fl. παραστήσας. & mox pro στρατιώτας, Casauboni Codd. στρατηγούς.

27 Οἱ δὲ πρέσβεις] Particulam cum MSS. inserui, cum quibus conveniunt Codd. Casauboni.

28 Ὁ δὲ τὴν εἰρήνην δεησόμενος] Longe aliam hujus facti causam Frontinus fuisse ait: quam equidem veriorem existimo. Itaque etsi id est præter institutum nostrum, non gravabor tamen ejus verba hic adscribere. *Clearchus Lacedæmonius exploratum habens Thracas omnia victui necessaria in montes comportasse, una quoque ope sustentari, quod crederant eum commeatus inopia recessurum: per id tempus quo legatos eorum venturos opinabatur, aliquem ex captivis in conspectu jussit occidi, & membratim tanquam alimenti causa in contubernia distribuit* (vel *distribui*). *Thraces nihil non facturum perse-*

ve-

lum componeret. Qui pacem damnosam ratus, jussit ex Thracibus mortuis corpora duo vel tria dissecta coquos suspendere. Quod si Thraces videntes rogarent caussam, jussit dicere, Clearcho cœna paratur. Hæc cum Thracum legati cernerent, perhorrescentes discesserunt, nihil amplius de fœderibus ausi dicere.

9 Clearchus armatos ducens in campo, incumbentibus hostium equitibus, & equestri prælio vincentibus, instruxit exercitum octonis in profunditatem dispositis, & rariores quam pro figura plinthii collocavit, atque præcepit, ut gladio demisso sub scutum, maximam foderent foveam. Qui cum fodissent, ille armatos adduxit supra foveas in anteriorem

ᾗ τὴν εἰρήνην ἐπιζήμιον ἡγούμενος, ἐκέλευσεν ἐκ τῶν Θρακῶν νεκρῶν σώματα δύο ἢ τρία [29] διατεμόντας τοὺς ὀψοποιοὺς ἀνακρεμάσαι· εἰ δὲ οἱ Θρᾷκες ἰδόντες ἐροιντο τὴν αἰτίαν, προσέταξε λέγειν, Κλεάρχῳ δεῖπνον παρασκευάζεται, τοῦτο οἱ πρέσβεις τῶν Θρακῶν ἰδόντες, φείξαντες ἀνεχώρησαν, μηδὲν [30] περὶ τῶν Διαλύσεων εἰπεῖν ἔτι τολμήσαντες.

Κλέαρχος ὁπλίτας ἔχων ἐν πεδίῳ, προσκειμένων πολεμίων ἱππέων, καὶ ἱπποκρατούντων, συνέταξε τὸ στρατόπεδον ἐκλῶ τὸ βάθος· καὶ κατέστησεν ἀραιοτέρους, ἢ κατὰ σχῆμα πλινθίου. καὶ παρήγγειλε τὸ ἐγχειρίδιον [31] καθιέντας ὑπὸ τὴν ἀσπίδα βαθύτατον ὀρύξαι βόθρον· οἱ μὲν ὤρυξαν· ὁ δὲ τοὺς ὁπλίτας [32] ἐπανήγαγε ἐκ τῶν ὀρυγμάτων

verantia causa eum credentes, qui tam detestabiles epulas sustinuisset experiri, in deditionem venerunt. Casaubonus.

29 Διατεμόντας] Ita reposui cum MSS. & Interprete, pro κατεμόντας.

30 Περὶ τῶν Διαλύσεων] Articulum addidi cum Cant.

31 Καθιέντας] Fl. καθιέντας.

32 Ἐπανήγαγε ἐκ τῶν ὀρυγμάτων] MSS. delent. ἐκ τῶν.

τῶν ἐς τὸ πρόσω καὶ πεδίον. 33 τῶν δὲ πολεμίων ἱππέων ἐμπεσόντων, ἀναχωρεῖν ὀλίγον πόδα παρήγγειλεν ἕως τῶν ὀρυγμάτων· οἱ δὲ πολέμιοι μηδὲν προειδότες, ἐπελαύνοντες τῇ ἵππῳ σφοδρῶς, ἐμπεσόντες τοῖς ὀρύγμασιν, ἔπιπτον ἐπ' ἀλλήλους· οἱ Κλεάρχοι δὲ ἀνῄρουν τοὺς ἱππέας χαμαὶ κειμένους.

campi partem. Hostium autem equitibus incidentibus, redire iterum jussit usque ad foveas. Hostes nihil prospicientes & admoventes equitatum, duriterque impingentes in foveas, supra se mutuo ruebant. Clearchii vero equos humi stratos occiderunt.

Κλέαρχος δὲ ἐν Θρᾴκῃ· νυκτερινοὶ φόβοι τὸ στράτευμα καταλάμβανον. ὁ δὲ παρήγγειλεν, εἰ γένοιτο νύκτωρ θόρυβος, μηδένα ὀρθὸν ἀνίστασθαι. 34 ὁ δὲ ἀναστὰς ὡς πολέμιον ἀναιρείσθω. τὸ παράγγελμα τοῦτο ἐδίδαξε τοὺς στρατιώτας καταφρονῆσαι καὶ 35 νυκτερινοῦ φόβου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο ἀνακηδῶντες καὶ περιπόμενοι.

10 Clearchus erat in Thracia. Nocturni terrores exercitum invaserant. At ille præcepit, si noctu tumultus oriretur, nemo rectus consurgeret: qui vero noctu consurgeret, tanquam hostis interficeretur. Hoc præceptum milites docuit contemnere nocturnum terrorem, atque ita desierunt exilire ac perturbari.

[CAP.

33 Τῶν δὲ πολεμίων ἐμπεσόντων] Hoc est, Quum hostes magna vi in Clearchi exercitum irruerent. cave enim putes ἐμπεσόντων hic ita esse interpretandum, ut mox ἐμπεσόντες. quod sefellit interpretem. *Casaubonus.*

34 Ὁ δὲ ἀναστὰς, ὡς πολέμιον ἀναιρείσθω] Ὡς πολέμιον, quod in Vulgata desiderabatur, cum MSS. & Interprete loco suo restitui.

35 Τοῦ νυκτερινοῦ φόβου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο ἀνακηδῶντες καὶ περιπόμενοι] Quæ sequuntur post τοῦ νυκτερινοῦ φόβου cum MSS. & Interprete supplevi.

1 Ἐπα-

[CAP. II.]

Epaminondas.

¶ Epaminondæ uxorem amabat Phœbiades, custodiens Cadmiam. Illa marito rem aperuit. Epaminondas ei mandavit, ut erga Phœbiadem simularet, & noctem constitueret, quasi etiam amicis ejus alias fœminas adductura. Quibus constitutis, illæ venerunt, & usque ad ebrietatem cum Phœbiade &

[1] Ἐπαμινώνδας.

[2] ¶ Ἐπαμινώνδου τὸ γυναικὸς ἠράσθη Φοιβιάδης, φρουρῶν τὴν Καδμείαν. ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ τὴν πεῖραν ἐμήνυσεν. Ἐπαμινώνδας προσέταξεν αὐτῇ τὸν [3] Φοιβιάδην [4] φιλεῖν ὑποκρίνεσθαι, καὶ νύκτα συνθέσθαι, ὡς καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ γυναῖκας ἄλλας ἄξουσαν. τούτου μὴν δὴ [5] συνέθετο, αἱ δὲ ἧκον, καὶ συνέπιον τῆς τοῦ

1 Ἐπαμινώνδας] Ita reposui cum Fl. & Interprete. Vulgata, περὶ γυναικὸς Ἐπαμινώνδα ἠρασθείσης ὑπὸ Φοιβιάδου. Mentio in hoc strategemate fit uxoris Epaminondæ; atqui Nepos auctor est Epaminondam uxorem nunquam duxisse, cum inquit: *Hic uxorem nunquam duxit, in quo cum reprehenderetur, quod liberos non relinqueret, a Pelopida, qui filium habebat infamem: maleque eum in eo patriæ consulere diceret: vide, inquit, ne tu pejus consulas, qui talem ex te natum relicturus sis. neque vero stirps mihi potest deesse, namque ex me natam relinquo puganam Leuctricam, quæ non modo mihi superstes, sed etiam immortalis sit necesse est.* Idem testantur alii. Quare capiendum videretur de amica, nisi obstaret, τῷ ἀνδρὶ τὴν πεῖραν ἐμήνυσεν.

2 Ἐπαμινώνδου τὸ γυναικὸς ἠράσθη Φοιβιάδης] Hanc historiam unde Polyænus acceperit nescio: mihi quidem valde est suspecta. Nam certum est, non posse hæc intelligi de Cadmeæ halosi, quæ contigit postquam Phœbidas (qui Polyæno est Phœbiades, sicut Xenophonti Leontiades, qui Plutarcho & aliis Leontidas) Spartanus eam a Leontiade proditam occupavit: hoc, inquam, ex Xenophonte & Plutarcho & aliis certum est: & de eo nemo dubitabit, qui Probi Pelopidam legerit, ubi laus tota recuperatæ Cadmeæ Epaminondæ adempta, Pelopidæ tribuitur, quod & Polyænus confirmat in Pelopida, narratione tertia. Aliam ergo Cadmeæ ἅλωσιν quæramus quo hæc referri queant. γρ. Περὶ Ἐπαμινώνδου. *Casaubonus.*

3 Φοιβιάδης] MSS. Φοιβιάδας. & statim Φοιβιάδαν, ut & paullo post. Ceterum cum non solum aliis dicatur Φοιβίδας, sed & Polyæno, infra lib. v. 2. videtur hic perperam scribi Φοιβιάδας. Interpres tamen infra quoque habet *Phœbiadem.*

4 Φιλεῖν ὑποκρίνεσθαι] MSS. non agnoscunt φιλεῖν. & Cant. legit ὑποκρίνασθαι.

5 Συνέθετο] MSS. συνέθεντο Pro

Digitized by Google

ωθὶ τ̃ Φοιβιάδῃ ἄχρι μέθης, καὶ ἠτήσαντο ὀλίγον ἐξελθεῖν ἐπί τινα θυσίαν νυκτερινὴν, ὡς αὐτίκα [6] ἀναστρέψουσι· οἱ μὲν ἐπέτρεψαν, τοῖς [7] πυλωροῖς παρακελεύσαντες πάλιν αὐτὰς ἐσδέξασθαι· αἱ δ̃ [8] ἀπῆλθον· παρὰ δὲ τοῖς πύλαις ἀγένειοι νεανίσκοι τὰς τ̃ γυναικῶν ἐσθῆτας ἀλλαξάμενοι, καὶ μίαν αὐτῶν παραλαβόντες ἡγεμόνα τ̃ ὁδ̃ τ̃ ἔνδον, ἠ καὶ βραχέα λαλήσειν τοῖς πυλωροῖς ἔμελλεν. ὅτως ἄρα ἐπελθόντες, [9] τόν τε Φοιβιάδην αὐτὸν, καὶ ὅσοι ἀμφ' αὐτὸν, πάντας [10] ἀπέκτειναν.

ejus amicis biberunt, atque petierunt copiam exeundi paulisper ad sacrificium quoddam nocturnum, statimque se reversuras pollicitæ sunt. Qui permiserunt, mandantes portitoribus, ut iterum eas intromitterent. Illæ exierunt. Apud portas vero juvenes imberbes, mulierum vestibus permutatis, & unam ex eis assumentes interioris viæ ducem, & quæ pauca cum portitoribus loqueretur: ita ingressi, tum Phœbiadem ipsum, tum omnes qui circum eum erant interfecerunt.

Ἐπε-

σωίπνον, cum Cant. & Interprete scripsi σωίπνον.

6 Ἀναστρέψουσι] MSS. ἀναστρεψοῦσαι. Pro ἐπέτρεψαν, Cant. ἐπέτρεψαν.

7 Πυλωροῖς] MSS. θυρωροῖς.

8 Ἀπῆλθον] MSS. ἐπῆλθον.

9 Τόν τε Φοιβιάδην αὐτόν] Contra rei gestæ fidem. Phœbidas quippe fuit quidem auctor Cadmeæ occupandæ; verum cum privata id fecisset auctoritate, a Lacedæmoniis fuit ab exercitu remotus, ab Agesilao vero capitis periculo liberatus, referentibus, Xenophonte lib. v. Hist. Plutarcho in Pelopida, & aliis; adeo ut arcis præfectura illi non sit relicta. Neque etiam in eadem recuperanda est interfectus: teste enim Xenophonte eodem libro, arcis præfectus, quod eam reliquerat, neque auxilia exspectarat, a Lacedæmoniis fuit necatus: at vero Diodorus lib. xv. & Plutarchus in Pelopida, de tribus arcis præfectis, duo morte mulctati, *Hermippidas* scilicet, & *Arcissius*: tertius *Dysaoridas* grandi pecunia, ita ut non esset solvendo, mulcatus, solum vertit; quare nullæ hic partes *Phœbidæ*. Deinde, periit *Phœbidas* postea in conflictu contra Thebanos, fortiter dimicans. cum præfectus urbi Thespiarum ab Agesilao, facta eruptione, eos inconsiderate nimis persequeretur, testibus Xenophonte, & Diodoro; ita ut omnis hæc narratio videatur suspecta.

10 Ἀπέκτειναν] MSS. ἔκτειναν.

19 Ἐπε-

2 Epaminondas cum in Leuctris jam agmen instructum duceret, Thespienses tergiversantes sequebantur: nec id latebat Epaminondam: sed ne confunderentur ordines, inter pugnandum proclamare jussit, Quicumque Bœotorum discedere voluerint, eis licitum esto. Thespienses cum ipsis armis abierunt. Epaminondas iis qui manserant armatis instructis & alacribus usus, gloriosam victoriam adeptus est.

[11] Ἐπαμινώνδας ἐν Λεύκτροις τεταγμένα ἤδη τὰ φάλαγγα· Θεσπιεῖς ἐξελοκακοῦντες εἵπετο· οὐκ ἠγνόησεν Ἐπαμινώνδας, ἀλλ' ὅπως μὴ ταραχθείη ἡ τάξις ἐν τῷ καιρῷ τῆς μάχης, ἐκήρυξε, Βοιωτῶν ἀπιέναι τοῖς βουλομένοις ἐξέστω· Θεσπιεῖς μὲν αὐτοῖς ὁπλοῖς ἀπηλλάγησαν. [12] Ἐπαμινώνδας δὲ τοῖς μείνασιν ὁπλίταις συντεταγμένοις καὶ τεθυμένοις χρησάμενος καὶ Θεοῦ κλεῶς ἐνίκησεν.

3 Epaminondas in Peloponnesum copias duxit. Hostes circa Onium ingressi, castra posuerunt. Tonitru fit, & metus invadit milites. Vates quidem quiescendum dixit. Epaminondas vero, nequaquam, inquit: Hostes enim qui in ejusmo-

Ἐπαμινώνδας, [13] ἐνέβαλεν εἰς Πελοπόννησον· οἱ πολέμιοι κατὰ τὸ Ὄνειον ἐμβαλόντες, ἐστρατοπεδεύοντο. Βροντὴ γίνεται, καὶ φόβος αἱρεῖ τοὺς στρατιώτας· [14] ὁ μὲν μάντις ἡσυχεῖν ἐκέλευεν. Ἐπαμινώνδας δὲ μηδαμῶς, ἔφη· τοὺς πολε-

μίους

11 Ἐπαμινώνδας ἐν Λεύκτροις] In Cantabrigiensi codice ordinatur quartum stratagema ante secundum. Idem hoc Epaminondæ factum vide apud Pausaniam in Bœoticis.

12 Ἐπαμινώνδας δὲ τοῖς] Particulam cum MSS. inserui. Cant. habet Ἐπαμινώνδας, ut & initio sequentis narrationis. atque ita plerumque scribitur apud Pausaniam.

13 Ἐνέβαλεν] MSS. ὑπεβάλλειν.

14 Ὁ μὲν μάντις ἡσυχεῖν ἐκέλευεν] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata numero multitudinis, οἱ μὲν μάντεις ἡσυχεῖν ἐκέλευον.

μίας γὰρ ἐν τοιούτῳ χωρίῳ
σταλοπεδούσας [15] ἐμβε-
βροντῆσε· ὁ λόγος τῆς
στρατηγοῦ, θάρρος ἐνέδω-
κε τοῖς στρατιώταις, καὶ προ-
θύμως ἠκολούθησαν.

di loco castrametati sint, per tonitru exturbari. Oratio ducis animum addidit militibus, & promptissime omnes sequebantur.

Ἐπαμινώνδας Θηβαίων
ἡγεῖτο, Λακεδαιμονίων
Κλεόμβροτος· Λεῦκτρα
ἔνθα ἡ μάχη· τὸ μὲν ἔργον
ἰσόρροπον ἦν. Ἐπαμινών-
δας ὤδε Θηβαίων ἠτήσατο, ἐν βῆμα [16] χαρίσαι-
τέ μοι, καὶ τὴν νίκην ἕξομεν· ἐπείσθησαν, ἐνίκησαν· οἱ
Λάκωνες εἶξαν· καὶ Κλεόμ-
βροτος ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν
ἐν τῇ μάχῃ.

4 Epaminondas Thebanos ducebat, Lacedæmonios Cleombrotus. pugna fiebat in Leuctris. Res in dubio vertebatur. Epaminondas a Thebanis petiit, unum gressum mihi donate, & victoriam habebimus. Morem gesserunt, victoriam adepti sunt. Lacones cedebant loco, & Cleombrotus rex in prælio cecidit.

Ἐπαμινώνδας ἐνέβα-
λεν εἰς τὴν Λακωνικήν· καὶ
[17] οἷος τε ἦν διαρπάσαι

5 Epaminondas in Laconicam impressionem fecit, & quidem

τὴν

15 Ἐμβεβροντῆσε] Cant. ἐμβεβρεντῆσε. & ἐδωκε, pro ἐνέδωκε.

16 Χαρίσατε] Cant. χαρίσασθαι. Casaub. Codd. χαρίσασθε. Copulam sequentem cum MSS. & Interprete inserui.

17 Οἷος τε ἦν διαρπάσαι &c.] Videtur sermo esse de prima illa Spartæ oppugnatione, quæ describitur Diodoro lib. xv. verum tantum absuit, ut tum capere urbem potuerit Epaminondas, & ea intacta discesserit, ut multis suorum amissis ab oppugnatione desistere coactus sit: sic enim Diodorus: Τίλος δ' οἱ πολιορκοῦντες τάσαν εἴσω κάθοδον ἀπεδόθη, τὸ μὲν πρῶτον ἐπείραζον βιαζεσθαι τὴν Σπάρτην· ἐπεὶ δὲ τῇ βιαζομένων οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἐθαυμαπίζοντο, ἀνεχωρεῖτο τε τὴν πόλιν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν οἱ σὺν Ἐπαμινώνδαι. Neque etiam postea, Agesilao cum Lacedæmoniis ad Mantineæ defensionem profecto, vacuam defensoribus Spartam, summis licet viribus oppugnaret, occupare potuit; sed repulsus ab Archidamo, accelerante ad patriæ defensionem Agesilao,

Lacedæmoniam urbem diripere potuit: verum animo mutato, intacta civitate discessit. Collegis judicium ei minantibus, commonstrans Arcades, Messenios, Argivos, aliosque Peloponnesios: Si, inquit, Lacedæmonios exciderimus, cum his omnibus pugnandum erit, qui nobis jam auxilium non ideo ferunt, ut Thebanam rem augeant, sed ut Lacedæmonios deleant.

6 Epaminondas Thebanis suasit, ut cum Lacedæmoniis, qui apud ipsos divertebantur, lucta contenderent. Qui

τὴν [18] Λακεδαιμονίαν πόλιν· ἀλλὰ μεταγνὺς ὐχ ἁψάμενος τῆς πόλεως ἀνέζευξεν· οἱ συναρχοντες ἠπείλουν αὐτῷ δίκην· ὁ δὲ δείξας αὐτοῖς [19] τὰς συμμάχους Ἀρκάδας, Μεσσηνίους, Ἀργείους, καὶ ὅσοι ἄλλοι Πελοποννήσιοι, εἰ Λακεδαιμονίους ἀνασάτους [20] πεποιήκαμεν, ἔφη, νῦν ἐχθροῖς πᾶσιν ἐν τούτοις μάχεσθαι· ὡς καὶ νῦν συμμαχοῦσιν ἡμῖν Λακεδαιμονίους καθαιροῦντες, οὐχὶ Θηβαίους αὔξοντες.

Ἐπαμινώνδας τοὺς Θηβαίους ἔπεισε τοῖς ἐπιδημοῦσι Λακεδαιμονίων ἐν τοῖς γυμνασίοις παλαίειν· οἱ δὲ

gesilao, tanta spe excidit. Unde Xenophon lib. VII. Hist. εἰ μὴ Κρὴς θεία τυὶ μοῖρα προσελθοῦν, ἐξηγεῖτο τοῦ Ἀγησιλάου πρᾶσιν τὸ πρᾶτθμα, ἔλαβεν ἂν ἡ πόλιν, ὥσπερ νεοττιὰν, πεπτάπαστν ἔρημον τῶν ἀμυνουμένων. Polybius lib. IX. Hist. cap. 8. γνουὺς δὲ πρεσβείας, καὶ τινὰς αὐτομόλους ἡ νύκτα λαβοῦσαν εἰς ἡ Μαντίνειαν, καὶ λαβοῦσαν ἡσυχῇ Ἀγησιλάου τοῦ βασιλέως τὸ συμβαῖνον, καὶ τῶν βοηθούντων ὀλιγωρουμένων εἰς ἡ τῆς κατὰ νύκτα ἐφόδου καιρὸν, ταύτης μὲν ἡ ἐλπὶς ἀπεσφάλη. & Plutarchus in Agesilao: μικρὸν δὲ ἡ Σπάρτη προσαπέβαλε καταστρατηγηθείς. & paullo infra: καὶ μικρὸν ἐδέησε, παραλλάξας ἡ Ἀγησίλαον, ἔρημον ἐξαίφνης κατασῶσαι ἡ πόλιν. ita ut nunquam tanta rei bene gerendæ opportunitas, ut auctor vult, ab Epaminonda fit ne, lecta. Fl. ὥστε bis.

18 Λακεδαιμονίαν πόλιν] Ita lego cum MSS. & Interprete pro vulgato, Λακεδαιμονίων πολιν. (legitur quidem in ipso contextu Vulgatæ Λακεδαιμόνων, sed inter errata notatum invenies.)

19 Τὰς συμμάχους] MSS. πᾶς συμμάχοις.

20 Πεποιήκαμεν] Cant. πεπτιήκειμεν.

οἱ ᾗ ῥᾴκόλως [21] καταβαλόντες αὐτοὺς, ἐδιδάχθησαν καταφρονεῖν αὐτῶν, καὶ ὡς ἀνδρειότεροι, τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον θαρροῦντες ἐξεμάχεσαν.

Ἐπαμινώνδας ἀεὶ τῷ δυνάμει ἅμα ἡλίῳ [22] προῆγεν, δόξαν ἐμποιῶν ὡς οὐκ ἐξ ἀφανοῦς ἀγωνιεῖται, ἐν ᾗ Πελοπεννήσῳ [23] νυκτὸς ἐπαναστὰς προσέπεσεν ἀπροσδοκήτως Λακεδαιμονίοις ἔτι καθεύδουσιν.

Ἐπαμινώνδας ἡγεῖτο Θηβαίων, Κλεόμβροτος Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν συμμάχων τετρακισμυρίων· ἐδεδοίκεσαν οἱ Θηβαῖοι τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων Ἐπαμινώνδας θαρρεῖν αὐτοὺς ἔπεισε δυσὶ τεχνάσμασι. παρεσκεύαζεν ἄνδρα ἀγωνιῶντα, [24] προελθοῦσιν αὐτοῖς

nullo negotio prosternentes eos, didicerunt eos contemnere: atque ita fortius bellum adversus ipsos cum fiducia gesserunt.

7 Epaminondas exercitum semper oriente sole promovit, suspicionem hostibus præbens, se ex aperto prælium facturum. At in Peloponneso noctu consurgens, inopinantes Lacedæmonios, & adhuc dormientes obruit.

8 Epaminondas Thebanos ducebat, Cleombrotus Lacedæmoniorum & sociorum quatuor myriades. Thebanis hostium multitudo metum fecit. Epaminondas persuasit, ut forti essent animo, duabus rationibus. Progredientibus ex urbe τὸν πό-

21 Καταβαλόντες] Cant. καταλαβόντες. & sic quoque Codd. Casaub.

22 Προῆγεν] Ita reposui cum MSS. & Interprete, pro ἦγεν. Mox Cant. ἀγωνιεῖται, numero multitudinis.

23 Νυκτὸς ἐπαναστὰς] Ita lego cum MSS. Vulgata, νύκτωρ ὁπισθεν.

24 Προελθοῦσιν] Cant. προσελθοῦσιν. Idem, sed aliter, refert Diodorus lib. xv. his verbis: Ἄλλον δ' κατέχουσιν ὡς ἀπὸ Τροφωνίου προσφάτως ἀναβεβηκότα καὶ λέγοντα διότι προσεπέταξεν ὁ Θεὸς αὐτοῖς, ὅταν εἰς Λεβήκτροις νικήσωσιν, ἀγῶνα πάντων Διὶ βασιλεῖ στεφανοῦν. De Trophonio, ejus antro, & quo ritu illud adiretur, vide exactissime narratum apud Pausaniam in Bœoticis. Responsa in eo dabat Jupi-

ſubornavit virum ignotum, coronatum, & vitta redimitum, qui primum deciperet eos nunciando: Trophonius juſſit, ut Thebanis renunciarem, ſe victoriam dare iis qui principes pugnam inirent. Thebanis confirmatis, & Dei vaticinium adorantibus, Epaminondas juſſit in Heracleum venientes vota facere. Erat equidem jam antea quoque cum Herculis ſacerdote conſtitutum, ut noctu templum aperiret, & arma repoſita ſummoveret, atque terſa Deo rurſus apponeret, ipſeque cum miniſtris ſuis de medio recederet, nemini quicquam enunciantes.

τὸ πόλεως ἐστεφανωμένον, καὶ ταινίας ἔχοντα πρῶτον ἀπαντῆσαι ἀγγέλλοντα· ὁ Τροφώνιός μοι προσέταξεν ἀπαγγεῖλαι Θηβαίοις, ὅτι νίκην δίδωσι τοῖς ἄρχουσι τὸ μάχης· τὸ δὴ Θηβαίων θαρρησάντων, καὶ τῶν θεῶν[25] προθέσιν προσκυνησάντων, Ἐπαμινώνδας ἐκέλευσε, καὶ εἰς τὸ Ἡρακλεῖον ἐλθόντας προσεύξασθαι. καὶ δὴ ἄρα καὶ[26] πρὸς τὸ Ἡρακλέους ἱερέα πάλαι προσκείμενον, τὸ μὲν νεὼν νύκτωρ ἀνοῖξαι, τὰ δὴ ἀνακείμενα ὅπλα καθελεῖν, καὶ ἀποσμήξαντα παραθεῖναι τῷ θεῷ· καὶ αὐτόν τε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ζακόρους ἐκ τοῦ δῶν οἴχεσθαι, μηδενὶ μηδὲν ἀπαγ-

Jupiter, inde cognomento dictus *Trophonius*, ut refert Strabo lib. IX. & *Jupiter Rex*, ut patet ex Pauſania & Diodoro.

25 Προθέσιν] Cant. φρόνησιν. Legendum forte προσέταξιν. præcedit quippe, ὁ Τροφώνιός μοι προσέταξεν. quo verbo utitur quoque Diodorus. niſi magis placeat Caſauboni φροθέσιν.

26 Πρὸς τὸ Ἡρακλέους ἱερέα] Cant. πρὸς τὸ ἱερέα τὸ Ἡρακλέους. Paullo aliter & hoc refert Diodorus loco ſtatim adducto: quoſdam ſcilicet, cum recens Thebis in caſtra veniſſent, ſparſiſſe, quotquot erant arma in fano Herculis ſubito diſparuiſſe, famamque Thebis vagari antiquos Heroas ſumtis iiſdem feſtinare Thebanis auxilio. Eum vide. Xenophon lib. VI. Hiſt. Græc. Ἀπιγίλλετο ἐκ τοῦ πόλεως αὐτοῖς, ὡς εἴτε πρὸ πάντες αὐτόμαται ἀνεώγοντο, εἴτε ἱερεῖαι λέγοιεν, ὡς νίκλω οἱ θεοὶ φαίνοιεν. ἐκ δὲ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὅπλα ἔφασαν ἀφανῆ εἶναι, ὡς τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸ μάχλω ἐξωρμημένου. Subjungit autem: οἱ μὲν δή τινες λέγουσιν, ὡς ταῦτα πάντα τεχνάσματα ἦν τῶν προσηκόντων.

27 Ἀπαγ-

[27] ἀπαγγείλαντας· ἐπεὶ δὲ οἱ στρατιῶται σὺν ἡγεμόσιν ἐς τὸ ἱερὸν ἐλθόντες [28] ἰδόντες τὰς θύρας ἀνεῳγμένας, ἀδένος τῶν ζακόρων παρόντος, εἶδον δὲ καὶ τὰ ὅπλα τὰ παλαιὰ νεόσμηκτα καὶ λάμποντα ἔμπροσθεν ἀθεῖ, ἠλάλαξαν καὶ δαιμονίᾳ θάρσει [29] ἐνεπλήσθησαν, ὥσπερ τὸν Ἡρακλέα στρατηγὸν τῆς μάχης ἔχοντες. οὕτω δὴ συνέβη τοῖς θαρσήσασι κρατῆσαι τῶν τετρακισμυρίων.

Postquam vero milites cum ducibus in templum ingressi viderunt apertas januas, nullo ministrorum præsente, atque etiam arma vetusta repurgata recens, & fulgentia conspexerunt, coram Deo clamorem sustulerunt. Et divina confidentia impleti sunt, tanquam Herculem pugnæ ducem habentes. Sic accidit, ut sumptis animis quadraginta millia contemnerent.

Ἐπαμινώνδας βουλόμενος ἐμβαλεῖν εἰς Λακεδαίμονα, ἐπειδὴ τὸ Ὄνειον κατεῖχε φυλακὴ Λακωνική, [30] ἐνδειξάμενος ὡς μέλλοι νυκτὸς παρεῖναι [31] τὸ

9 Epaminondas volens in Lacedæmonem irruptionem facere, cum Onium Laconico præsidio obsessum teneretur, præ se ferens noctu adfuturum esse, sub O-

27 Ἀπαγγείλαντας] MSS. ἐπαγγείλαντας. sed recte Vulgata.

28 Ἰδόντες τὰς θ.] Scribe εἶδόν τε τ. vel εἶδον μὴν τ. Casaubonus.

29 Ἐνεπλήσθησαν] Ita lego cum Fl. Cant. ἐνεμπλήσθησαν. Vulgata, ἐπλήσθησαν.

30 Ἐνδειξάμενος ὡς μέλλοι] Cant. μέλλον. Fl. μέλλων, cui superscriptum ο.

31 Τὸ στράτευμα κατηκοίμησεν ὑπὸ αὐτῷ τῷ Ὀνείῳ] Scribendum κατηκοίμησιν per ι. Cæterum videtur Xenophon Pisiæ Argivo factum hoc adscribere: qui tamen auctore & suasore Epaminonda id fecerit. Πεισίας ἦν, inquit, ὁ Ἀργεῖος στρατηγῶν τοῦ Ἄργους, πείθει παρακαλεῖν τὸ Ὄνειον καὶ ὁ Πεισίας μὲν τοι καταμαθὼν ἀμελεμένων τῶν Ὀνείων φυλακῶν ὑπό τε Ναυκλείδου, ὃς ἦρχε τῶν ξενικῶν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ Τιμομάχου τῶν Ἀθηναίων καταλαμβάνει νύκτωρ μὲν τῶν διαχιλίων ὁπλιτῶν τῶν περὶ Κηφισοδωρόρον, ἔχων ἐπὶ ἡμέρας ὀκτὼ πόδεια. ἐν δὲ ταύταις τοῖς ἡμέραις ἐλθόντες οἱ Θηβαῖοι, ὑπερβαίνουσι τὸ Ὄνειον. At Frontino optime cum Polyæno convenit: nisi quod pro

nio exercitum quiescere jussum refecit. Qui transitum custodientes in armis, tota nocte vigiliis confecti sunt. Postquam autem affulsit aurora, copiis excitatis Epaminondas, custodes in somnum versos aggressus est: quibus subactis, nullo prohibente transiit.

στράτευμα καταπαύσας ὑπ' αὐτῷ τῷ Ὀνείῳ· οἱ δὲ τὴν πάροδον φυλάττοντες, ἐν τοῖς ὅπλοις τὴν νύκτα ὅλην ἐπαλαιπώρησαν ἐγρηγορότες. ἐπεὶ δὲ ὑπέλαμψεν ἡ ἕως, ἀναστήσας τὸ στρατόπεδον Ἐπαμινώνδας ἐπέθετο τοῖς φύλαξιν ἐς ὕπνον τετραμμένοις· καὶ χειρωσάμενος αὐτοὺς ῥᾳδίως παρῆλθεν.

10 Epaminondas conabatur noctu Lacedæmoniorum urbem vacuam civibus occupare. Agesilaus insidiis ex transfugis perceptis, incitato cursu cum exercitu suo prior in urbem

Ἐπαμινώνδας ἐπεχείρησε νυκτὸς [32] καταλαβεῖν Λακεδαιμονίων πόλιν ἐρήμην οὖσαν πολιτῶν. [33] Ἀγησίλαος τὴν [34] ὑπόθεσιν παρ' αὐτομόλων μαθών, [35] σωτόμως δραμὼν μετὰ τοῦ αὐ-

pro Onio, Isthmum (ita recte viri docti legunt, & nos pridem id videramus,) nominat. verum eodem res redit. Nam Bœotis Isthmum Peloponnesi petentibus occurrebant Onii montes, qui erant velut propugnaculum Peloponnesi, ipsiusque Isthmi. *Casaubonus.*

32 Καταλαβεῖν Λακεδαιμονίων πόλιν] Scribe ἡ Λακ. πόλιν. *Idem.*

33 Ἀγησίλαος] Fl. mutatis η & σ in κ & ο habebat Ἀγκειλο. qui error & alibi occurrit, facili ob literarum similitudinem errore.

34 Ἐπίθεσιν] Cant. & Casaub. Codd. ἀνάθεσιν. & pro παρ', ὑπό.

35 Σωτόνως δραμών] Alteram lectionem σωτόμως, quam plerique libri habent, confirmant cum hujus auctoris, tum aliorum loci. Malo tamen σωτόνως hic quidem. Alterum est *concitato gradu*: alterum, *quæsitu via compendii*: quod Diodorus dicere solet, σωτόμως χρῆσθαι ταῖς ὁδοῖς. Pro αὐτῷ, ὁδ. αὐτομόλου. *Casaub.*

Σωτόμως] Cum MSS. nec non Codd. Casauboni; quare hoc prætuli τῷ, σωτόνως, quod est in Vulgata: Diodorus lib. xv. in eadem historia: Ἔπεμψε δέ τινας Κρῆτας ἱμειοδρόμους, οἱ ὧν καταταχήσας ἡ Ἐπαμινώνδου, τοῖς ὁπλοκεμμένοις ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐδήλωσε διότι Βοιωτοὶ σωτόμως ἥξουσιν ὅπῃ ἡ Λακεδαίμων, παρθήσοντες ἡ πόλιν. & paullo post: ἡνίκ' ὁ Κρητῶν σωτόμως τὸ εὐαγγελθὲν ποιησάντων,

τῆ αὐτῆ δυνάμεως, φθάσας εἴσω τῆ πόλεως παρελθεῖν, [36] ἀνέμεινε τὰς Θηβαίας· οἱ δὲ προσπεσόντες ἐξώσθησαν μὲν βίας ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. ὡς δὲ ἐν ἰσχυρῷ κινδύνῳ περιχωδῶς ἐμπεσόντες, καὶ διὰ νυκτὸς φεύγειν βιασθέντες, ἀπέβαλλον πολλοὶ τὰς ἀσπίδας. Ἐπαμινώνδας ἰδὼν τὸ γεγονὸς, ἀβουλόμενος ἐλεγχθῆναι τὰς ῥιψάσπιδας, ἐκήρυξε, μηδεὶς τῶν ὁπλιτῶν αὐτὸς φερέτω τὴν ἀσπίδα. ἀλλὰ διδότω τοῖς ὑπασπισταῖς, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀκολούθοις. αὐτοὶ δὲ μόνα τὰ δόραθα καὶ τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντες τῷ ἡγεμόνι [37] ἐπέθοντο· ὅτως ἄρα [38] τὸ πλῆθος ἔλαθον οἱ

venit, & Thebanos expectavit. Qui impressionem facientes, repulsi sunt per vim a Lacedæmoniis. Cum vero per confusionem ac tumultum in grave periculum incidissent, noctu fugere coacti, multi scuta abjecerunt. Epaminondas eam rem conspicatus, nolens ut qui scuta abjecissent, arguerentur, promulgavit: Nemo armatorum ipse scutum portet: sed tradat scutatis, aut aliis sequentibus: ipsi vero cum solis hastis & ensibus ducem sequantur. Ita multitudo eorum, qui arma abjecerant venit, & alacrius

τὰ ὅπλα ἀποβαλόντες· καὶ προθυ-

σάντων, &c. In eo dissentit a ceteris Diodorus, quod tribuat Agidi, quæ illi Agesilao, & Agesilaum dicat ad custodiam urbis fuisse relictum; quare pro ὁ βασιλεὺς τῆς Λακεδαιμονίων Ἄγις, lego ὁ βασιλεὺς τῆς Λακεδαιμονίων Ἀγησίλαος cum Xenophonte, Polybio, Plutarcho: & pro, ὁ δὲ ὅδε τῆς φυλακῆς ἀπολελειμμένος Ἀγησίλαος, lego ὁ δὲ ὅδε τῆς φ. α. Ἀρχίδαμος cum Xenophonte lib. VII. Hist. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε Ἀρχίδαμος, &c.

36 Ἀνέμενε] Fl. ἀνέμενον.

37 Ἐπέθοντο. ὅτως] MSS. Ἐπέθεντο. ὅτως. quod ad distinctionem, recte: quare eam, quæ in Vulgata aberat, recepi.

38 Τὸ πλῆθος ἔλαθον] In puerili lapsu hæsit interpres, qui ἦλθον legit, quod ferri nequit. *Casaubonus.*

Ἔλαθον] Cant. ἦλθον. & hinc erronea lectio Interpretis. Mox MSS. ὑπήκουον τῆ Ἐπαμινώνδου.

39 Τῆς

Epaminondæ se obsequentes ad futura pericula ob hoc beneficium præbuerunt.

11 Epaminondas cum Lacedæmoniis signa conferebat. Cum pugna fieret acris, multis utrinque cadentibus, ingruente nocte ante victoriæ finem, utrique ad castra reversi sunt. Lacedæmonii manipulatim, & secundum turmas atque contubernia castrametantes, mortuorum multitudinem cognoverunt, atque ita præ mœrore in somnum versi sunt. Thebanis autem mandavit Epaminondas, ut, quo casus quemque ferret, ibi castrametarentur, neque manipu-

προθυμότερον ὑπήκουον τῷ Ἐπαμινώνδᾳ πρὸς τὰς μέλλοντας κινδυνεύσας ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας ταύτης.

Ἐπαμινώνδας Λακεδαιμονίοις παρετάσσετο· 39 τῆς δὲ μάχης κρατερᾶς γινομένης, πολλῶν ἀμφοτέρωθεν πεσόντων, νυκτὸς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης, ἀνεχώρησαν, &c.] Ita locum hunc supplevi cum MSS. & Interprete. Vulgata, τῆς δὲ μάχης κρατερᾶς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης ἀφείλετο· ἀνεχώρησαν. Vox γενομένης repetita, ut sæpe alibi, occasio lacunæ. Casaubonus in ora Vulgatæ: τὸ τέλος τῆς νίκης ἡ νὺξ ἀφ.

40 Λακεδαιμόνιοι μὲν δή] Οὖν expunxi, nihil enim huc facit, ejusque loco δὴ cum MSS. reposui.

41 Κατὰ λόχους καὶ μοίρας] Scribe μόρας, idque perpetuo observandum, quando est sermo de rebus Spartanorum, in quorum exercitu quid appellaretur μόρα, quid ὁμωμοσία, vulgo notum est. Adi Plutarchum in Pelopida. *Casaubonus.*

42 Ἀπολωλότων] Ita lego cum MSS. quomodo etiam paullo post loquitur Polyænus: ἀγνοῦσαι τοὺς ἀπολωλότας. Vulgata, ὀλωλότων.

43 Μηδὲ]

τὰς λόχους, [43] μηδὲ πάσας τάξεις, ἀλλ' ὡς τάχιστα, δειπνοῦντας, ἀναπαύεσθαι, ἄνδρα ἀνδρὶ σκηνῶν παρόντων ὑπηρεσιῶν ἐπαρκέσαντα. σπουδῇ τοίνυν [44] δειπνήσαντας αὐτοὺς ἅμα τάχιστα, ἀναπαύεσθαι· καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν, ἀγνοῆσαι τοὺς ἀπολωλότας, οὐκ [45] ἐν τοῖς οἰκείοις συσκηνίοις, ἀλλὰ σποραδὸν δεδειπνηκότας· εἰκότως ἄρα [46] τῇ ὑστεραίας Θηβαῖοι μὴ σωφρονέστερον [47] γυναικώτεροι σκηνήσαιεν· Λακεδαιμόνιοι δὲ [48] ἅμα τῷ θανάτῳ τῶν οἰκείων ἐοίκεσαν σεσηπημένοις.

[49] Ἐπαμινώνδας Θη-

los aut ordines quærerent, sed quam celerrime sumpta cœna quieti se dederent, atque alter alteri ex præsenti commeatu impertiret. Proinde sumpta cœna repente somno indulserunt, & hoc eis maximo bono fuit, quod ignorabant qui occubuissent, cum non in suis contuberniis, sed sparsim cœnam fecissent. & non immerito postero die Thebani in aciem educti, fortius pugnantes victoriam reportarunt. Lacedæmonii vero propter suorum interitum, his qui ante victi erant, similes fuerunt.

12 Epaminondas The-

βαίους

43 Μηδὲ] Sic restitui pro vulgato, μὴ δὲ. Mox Fl. ἀναπαύεσθαι.

44 Δειπνήσαντας αὐτοὺς ἅμα τάχιστα] Pronomen αὐτοὺς cum MSS. inserui. Fl. ἀναπαύσασθαι, pro ἀναπαύεσθαι.

45 Ἐν τοῖς οἰκείοις συσκηνίοις] Οἰκείοις, quod a Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete revocavi.

46 Τῆς ὑστεραίας] Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

47 Γυναικώτεροι σκηνήσαιεν] Puto legendum, γυμνοῦμενοι γυναικώτεροι. Interpr. legisse videtur, γυναικωτέρως μαχόμενοι ἐκρατ. Casaubonus.

48 Διὰ τὸν θάνατον τῶν οἰκείων] Cant. ἅμα τῷ θανάτῳ τῷ οἰκείων.

49 Ἐπαμινώνδας Θηβαίους ἦγεν] MSS. Θηβαίων ἦγεν. adeo ut ante Θηβαίων videatur excidisse numerus, quem abique MSS. ope difficile est addere. Non dubitaverim tamen quin Auctor scripserit: Ἐπαμινώνδας ς. Θηβαίων ἦγεν, & ob literarum similitudinem numerus a transscriptoribus sit omissus. Auctor ut ita sentiam Diodorus: totidem quippe recenset lib. xv. Ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας, παραδηλοῖ τοὺς Θηβαίους τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στρατιᾶς ὄντας καταλλάξας εἰς μάχην, καὶ τῷ ἄλλῳ Βοιωτῶν τοὺς αὐτοὺς, σεσω-

γκ

banos eduxit adversus quadraginta millia Spartiatarum atque sociorum. Civibus autem (ut fieri solet) pertimescentibus hostium multitudinem, animorum demissionem sanavit. Erat Thebis idolum Palladis, hastam in medio tenens dextra manu: scutum vero pro genibus positum habens. Ille noctu artificem adducens, aliam formam affinxit simulacro, & deam fecit manubrio scutum tenentem. Cum vero tempus expeditionis præsto esset, omnia templa aperuit, quasi rem divinam pro exercitu facturus. Milites formam Deæ mutatam videntes, obstupuerunt, quasi ipsa Pallas adversus hostes arma sumpsisset. Et multis verbis Epaminondas hortaba-

βαίνς ἤδη ὀπὶ πτρακισμυρίνς Σπαρπατῶν, καὶ τῶν συμμάχων. 50 τῶν δὲ πολιτῶν, οἷον εἰκὸς, δεδιότων τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων τὴν δυθυμίαν αὐτῶν ἰάσατο. καὶ ἐν Θήβαις τὸ βρέτας τῆς Ἀθηνᾶς· τὸ μὲν δόρυ τῇ χειρὶ διειληφὸς τῇ δεξιᾷ· τὴν δὲ ἀσπίδα κατὰ μέσον ἔχον 51 περὶ τὰ γονάτων· ὁ δὲ νύκτωρ τεχνίτην ἐπαγαγὼν, μετεσχημάτισε τὸ ἄγαλμα, καὶ τὴν θεὸν ἐποίησε δι' πόρπακος ἔχουσαν τὴν ἀσπίδα· ἐπεὶ δὲ καιρὸς καὶ ἐξόδου, τοὺς νεὼς ἀπαντας 52 ἀνέωξεν ὡς θύσων ὑπὲρ τῆς στρατείας· οἱ δὲ στρατιῶται τὸ σχῆμα τῆς θεᾶς μεταβεβληκὸν ἰδόντες, καταπλάγησαν, ὡς τῆς Ἀθηνᾶς αὐτῆς ὁπλιζομένης καὶ τῶν πολεμίων· καὶ πολὺς καὶ Ἐπαμινώνδας ἐγκελευόμε-

ι ος

γε ἢ δυνάμει ἐκ τῆς Θεσσαλίας, ἔχων σὺν σύμπαντας ἀ πλείους τῆς ἑξακισχιλίων. Nam auxilia mille quingentorum peditum, & quingentorum equitum post. sub ipsum pugnæ tempus, & firmatis jam Thebanorum in pugnam animis, a Thessalis veniebant.

50 Τῶν δὲ πολιτῶν] Ita reposui cum MSS. & Interprete pro vulgato, τῆς δὲ Θεσσαλίας. Cant. οὐκ εἰκὸς, pro οἷον εἰκὸς.

51 Περὶ τὰ γονάτων] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐπὶ τῶν γονάτων.

52 Ἀνέωξεν] Cum MSS. pro ἀνέωξεν.

νῶν θαῤῥεῖν, [53] ὡς τὸ θεῦ τῶν ἀσπίδα κατὰ τῶν πολεμίων προβεβλημένης ἕτως ἀνεθάῤῥησαν οἱ Θηβαῖοι, καὶ συμβαλόντες, ἠγωνίσαντο λαμπρῶς, καὶ τοὺς πολλῷ πλείονας πολεμίους ἐνίκησαν.

Ἐπαμινώνδας πρὸς τῇ γεφύρᾳ [54] Σπερχειοῦ Θεσσαλῶν [55] ἀντικαθημένων, ὁρῶν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ περὶ τῶν ἕω πολλῶν καὶ βαθεῖαν ὁμίχλην αἰρομένην, παρήγγειλεν ἑκάστῳ λόχῳ, δύο κομίσαι φορτία ξύλων, τὸ μὲν χλωρὸν, τὸ δὲ αὖον· καὶ πρὸς μέσην νύκτα τὰ μὲν αὖα κάτωθεν, [56] τὰ δὲ χλωρὰ ἄνωθεν· ὁμοῦ νυξ, καὶ ὁμίχλη, καὶ καπνός· ὁ μὲν ἀὴρ τοῖς πολεμίοις ἀόρατος ἦν· ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας ἐπὶ τὴν γέφυραν διεβίβασε τοὺς στρατιώτας· οἱ

tur, ut bonum animum gererent: quippe Dea contra hostes scutum protendente. Ita Thebani animos receperunt, & consertis manibus egregie pugnaverunt, multoque plures hostes devicerunt.

13 Epaminondas ad pontem Sperchii, Thessalis ab adverso oppositis, videns circa auroram a fluvio magnam profundamque nubem exsurgere, præcepit singulis manipulis, ut duo portarent onera lignorum, alterum viride, alterum siccum & aridum & media nocte arida inferne, viridia desuper. cum simul nox & nubes atque fumus coirent, aër ab hostibus videri non poterat. Epaminondas vero in pontem adduxit milites. Qui cum

53 Ὡς τὸ θεῦ] Cant absque ὡς.

54 Σπερχειοῦ] Ita scribo pro vulgato, Σπερχειὸς Cant. Σπερχεῦ. Vide Geographos.

55 Ἀντικαθημένων] Sic lego cum MSS pro vulgato, ἀνθημένων. Ita quoque supra hoc libro 1. 27. Ἀγησίλαος ἀντικαθημένων Λακεδαιμονίων. & alibi. Thucydides lib. 1. ἀλλὰ τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθιζόμενοι. & lib. v. Βρασίδας πυθόμενος ταῦτα, ἀντικαθήπτο καὶ αὐτὸς ὅθεν τοῦ Κερδυλίου.

56 Τὰ δὲ χλωρὰ ἄνωθεν] Adde θέντας ἀνάπτειν. nam tale quid deesse videtur. *Casaubonus.*

57 Καὶ

in media planitie essent, postquam fumus cum nube evanuit, Thessali transitum hostium senserunt.

14 Epaminondas ad Tegeam periclitari contra Lacedæmonios volens, ut clam hostibus superiorem locum & præcipitem occuparet, mandavit equitum præfecto, ut cum equitibus mille sexcentis ante agmen præcederet, & crebro huc illuc obequitaret. Cum pulverem copiosum excitasset, obscuratis hostium oculis clam superiorem locum cepit. Spartiatæ vero, cum desiisset pulvis, rem conspicati, caussam intellexerunt quam-

ἢ αὖ[57] κ' τὸ μέσον πεδίον ὄντες, ὁπότε ὁ καπνὸς μ' τῆς ὁμίχλης διεσκεδάσθη, οἱ Θεσσαλοὶ τῆς Λακεδαίμονος τ' πολεμίων ἔφθοντο.

Ἐπαμινώνδας τοῖ Τέγεαν[58] Λακεδαιμονίους, βουλόμενος ὑπερδεξίους καταλαβέσθ τόπους, ἵνα λάθοι τοὺς πολεμίους, τοῦ σέπαξε τῷ ἱππάρχῳ[59] μ' τ' ἱππέων χιλίους ἑξακοσίους τοῦ ἱππεύειν τῆς φάλαγγος, κ' πυκνὰς ποιεῖσθ τὰς ἀναστροφὰς τῇδε κἀκεῖσε· [60] ὡς ἢ πλείστον ἐπαύσησε κονιορτὸν, ἐποσκήπτων ταῖς τ' πολεμίων ὄψεσιν, ὁ μὲν ἔλαθε κατασχὼν τὸ ὑπερδέξιον· οἱ δ' Σπαρτιᾶται[61] καταλήξαντος κονιορτοῦ, τὸ γεγο-

57 Κατὰ μέσον τὸ πεδίον] Cum Cant. additus articulus.

58 Διακινδυνεύειν] MSS. Λακινδυνεύειν. quod si recipias, necessario post βουλόμενος inserendum erit κ, quod tamen non agnoscunt Codd. quare retinui vulgatam lectionem, licet etiam aliter legerit Interpres.

59 Μετὰ τοῦ ἱππέων χιλίους ἑξακοσίους] Nisi quid deest, χιλίων ἑξακοσίων scribendum. *Casaubonus.*

60 Ὡς ἢ πλεῖστον, ἐπαύσησε κονιορτὸν ἐποσκήπτων ταῖς]. Sic est in codice meo: Sed vera, ni fallor, lectio est hæc, ὡς ἢ πλεῖστον ἐπαύσησε κονιορτὸν, ἐποσκήπτοντα ταῖς τοῦ πολέμου. *Idem.*

Ὡς ἢ πλεῖστον ἐπαύσησε κονιορτὸν] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, ὡς ἢ πλεῖστοι, &c. nec quidquam præterea videtur immutandum.

61 Καταλήξαντος] Fl. λήξαντος Cant. λήξαντες.

62 Περ-

γιγονὸς ἰδόντες ἐτόησαν τὴν αἰτίαν τ[62] περοϊππησίας.

Ἐπαμινώνδας παρορτέπων Θηβαίους[63] προθύμως ὁρμῆσαι ἐπὶ Λακεδαιμονίους· μέγιστον ἔχιν συλλαβὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς, καὶ πάντων ἐναντίον τὴν κεφαλὴν τ[64] θηρίου συντρίψας, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα ἄχρηστον, τ κεφαλῆς οἰχομένης· [65] οὕτω δὴ αἱ τ πολεμίων κεφαλαὶ ἐὰν τὸ Λακωνικὸν τοῦτο συντρίψωμεν, τὸ λοιπὸν σῶμα τ συμμάχων, ἄχρηστον· τούτῳ τῷ παραδείγματι Θηβαῖοι πειθέντες, ὁρμήσαντες προθύμως ἐπὶ τὴν φάλαγγα τὴν Λακωνικὴν, ἐτρέψαντο, καὶ τὸ πλῆθος τ συμμάχων ἔφυγον.

obrem ante copias equitassent.

15 Epaminondas adhortans Thebanos, ut confidenter in Lacedæmonios impetum darent, maximum serpentem cepit, & ejus in conspectu omnium attrito capite: videtis, inquit, quod reliquum corpus inutile sit, si caput adimatur. Ita si hostium capita, nempe Laconicum hoc contriverimus, reliquum corpus sociorum nullius erit usus. Hoc exemplo persuasi Thebani, in Laconicum agmen incurrentes, id superarunt. Sociorum vero multitudo fugam ultro capessit.

[CAP.

62 Περοϊππησίας] Cant. περοϊππασίας.

63 Προθύμως ὁρμῆσαι ἐπὶ Λακ.] MSS. περὸς αὐτὰς ὁρμῆσαι Λακ.

64 Θηρίν] Cant. θυρίν. sed η & υ facili errore confunduntur.

65 Οὕτω δὴ αἱ τῶν πολεμίων κεφαλαὶ ἐὰν τὸ Λακ.] Sententia ipsa postulat ut sic legatur, οὕτω δὴ, ἐὰν τοῖς τῶν πολεμίων κεφαλαῖς, τὸ Λακωνικὸν τοῦτο, συντρ. Casaubonus.

Οὕτω δὴ αἱ τ πολεμίων κεφαλαί] Aliter hic legit Interpres, ita scilicet, ut Casaubonus; verum quia sæpe abrupte ita Polyænus, contra Codd. nihil muto. Posita autem ὑποστιγμὴ post κεφαλαί, bene se habet locus.

1 Περο-

[CAP. IV.]

Pelopidas.

¶ Pelopidas oppugnabat arces, centum & viginti ſtadiis a ſe mutuo diſtantes. cum ad alteram appropinquaret, juſſit, ut cum ad mœnia copias admoveret, equites coronis redimiti, citato curſu venirent, & ſe alteram urbem cepiſſe nunciarent. Quod cum audiſſet, movit copias ad eam quæ ſuperari videretur, & ante mœnia ſylvam grandem incendens, maximum fumum excitavit, ut alteris opinionem incen-

Πελοπίδας.

Πελοπίδας ἐπολιόρκει ἀκροπόλεις ἀπεχούσας ἀλλήλων ἑκατὸν εἴκοσι στάδια· πλησίον ὢν δ' ἑτέρας συνέταξεν, ἐπειδὰν [1] προσάγῃ τοῖς τείχεσι, δ' [2] ἱππεῖς ἐστεφανωμένους θέοντας ἥκειν, ἀγγέλλοντας τὴν ἑτέραν πόλιν ἑαλωκέναι. ὁ δὲ ἀκούσας ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν δοκοῦσαν ἡττᾶσθαι, καὶ περὶ τὸ τεῖχος ὕλην πολλὴν ἅψας, καπνὸν ἤγειρε μέγαν, ἵνα τοῖς ἑτέροις ἐμποιήσῃ φαντασίαν πόλεως καταπεπρησμένης. οἱ δ', ὡς εἶδον

1 Προσάγῃ] Cant. προσαγάγῃ.

2 Τετραακοντάλιτρα ἱππεῖς ἱστεφανωμένους θέοντας ἥκειν] Falſitatem iſtius lectionis ſi quis non ſtatim videt, illum ἀλογοσκοπίν ἐχθ maxima. Lege τέτταρας ἱππεῖς. Notæ numerorum indices huic loco corrumpendo fuere: quæ utinam ex omnibus bonis ſcriptoribus, ut ſigla ex jure Juſtinianeo, pridem fuiſſent explosæ: minus hodie in iis intelligendis nobis eſſet laborandum, minus in emendandis æſtuandum. Scriptum fuerat δ' ſciolus librarius fecit δ. deinde confirmato errore, ſublatis notis τετραακοντάλιτρα perſcriptum eſt. Id ratio ſuadet, Frontinus evincit: cujus ideo verba adſcribemus. *Pelopidas Thebanus Magnetum duo oppida ſimul oppugnaturus, non ita longo ſpatio diſtantia, quo tempore ad alterum eorum exercitum admovebat, præcepit ut ex compoſito ab alio caſtru quatuor equites coronati notabili alacritate velut victoriam annunciantes, venirent: ad cujus ſimulationem curavit ut ſylva, quæ in medio erat, incenderetur, præbitura ſpeciem urbis ardentis. præterea quoſdam captivorum habitu eodem juſſit perduci. Qua aſſeveratione perterriti qui obſidebantur, dum in parte jam ſe ſuperatos exiſtimarent, defecerunt.* Caſaubonus.

δ' ἱππεῖς] Ita Cant. idque genuinum eſſe, atque explodendum vulgatum τετραακοντάλιτρα jam monuit Caſaubonus.

δον καταπλαγῆτες τὴν μέλλουσαν ἅλωσιν, σφᾶς αὐτοὺς τῷ Πελοπίδᾳ παρέδωκαν· ὁ δὲ τὴν ὠθεῖ τούτων δυνάμιν προσλαβών, ἐπὶ τὴν ἑτέραν πόλιν ἐλθὼν, κἀκείνην παρεσήσατο, οὐκ ἔτι θαρρήσαντα ἀντιτάξασθαι. οὕτως ἄρα τὴν μὲν εἰληφέναι δόξας, τὴν δὲ λαβὼν, ἀμφοτέρων ἐκράτησεν.

Πελοπίδας ἐν Θεσσαλίᾳ ποταμὸν διαβῆναι μὴ δυνάμενος ἐπικειμένων πολεμίων, στρατοπεδεύσας παρὰ ποταμὸν ἔμπροσθεν, χάρακα περιεβάλλετο, πολλὴν ὕλην τεμὼν, ἀναπαύσας τοὺς στρατιώτας, νυκτὶ μέσῃ τὸν χάρακα κατέφλεξε. [3] καὶ τὸ πυρὸς ἐπὶ μέγα αἰρομένου πανταχόθεν, οἱ μὲν πρὸ-

sæ urbis injiceret. Quod cum illi vidissent, pertimescentes futuram captivitatem, Pelopidæ se dediderunt. Is assumptis horum copiis, tendens ad alteram urbem, ipsam quoque in deditionem accepit, non amplius resistere audentem. Sic alteram cepisse existimatus, alteram capiens, utraque potitus est.

2 Pelopidas cum in Thessalia flumen transire non posset, instantibus hostibus, castris ad fluvium positis, a fronte vallum circumdedit. Multis lignis exsectis, quietem militibus concedens, media nocte vallum combussit. Igni vero undique in altum sublato, hostes ab inse-

λέμιοι

3 Τὸ δὲ πυρὸς ἐπὶ μέγα αἰρομένου, &c.] Simili strategemate hostes elusit Ischolaus, infra hoc libro cap. 22. 2. Ejusdem quoque commenti auxilio Bellovacos ab insequendo deterruisse Romanos scribit Hirtius lib. 8. de B. G. cap. 15. *Bellovaci, quum Romanos ad insequendum paratos viderent, neque pernoctare, neque diutius permanere sine cibariis eodem loco possent, tale consilium sui recipiendi inierunt: fasces, ubi consederunt, &c. stramentorum ac virgultorum, quorum summa erat in castris copia, per manus inter se transditos, ante aciem collocaverunt; extremoque tempore dies, signo pronuntiato, uno tempore incenderunt. ita continens flammæ copia omnes repente a conflectu texit Romanorum. quod ubi accidit, barbari vehementissimo cursu fugerunt.* & quæ sequuntur.

4 Θεσ-

quendo prohibebantur. Pelopidas cum suis absque periculo trajecit.

3 Thebas præsidium Laconicum impositum tenebat, atque præfectus in Cadmia collocatus erat. Incidit festum Veneris. mulieres festivitatem deæ ludendo celebrant. Viri spectatores se præbebant. Visum est præfecto, Deam venerari. Itaque scorta advocabat. Pelopidas occultum pugionem gerens ingreditur, &, occiso præfecto, Thebas liberavit.

λέμιοι διώκειν ἐκωλύοντο· οἱ ᾗ ἀμφὶ Πελοπίδαν ἀσφαλῶς τ πόταμὸν διῆλθον.

4 Θήβας ἐφύλασσε φρουρὰ λακωνικὴ, καὶ φρούραρχος ἐπὶ τῆς 5 Καδμίας ἐπέπακτο· καὶ Ἀφροδίτης ἑορτὴ· αἱ μὲν γυναῖκες ἔπαιζον τῇ θεῷ· οἱ ᾗ ἄνδρες ἀμφὶ ταύτας εἶχον· ἔδοξε τῷ φρουράρχῳ τιμῆσαι τὴν θεόν· σκάλεσεν ἑταίρας· ἔχων ξιφίδιον κρυπτὸν 6 Πελοπίδας εἰσέρχεται, 7 καὶ τ φρούραρχον ἀνελὼν, ἠλευθέρωσε τὰς Θήβας.

[CAP. V.]

Gorgias.

¶ Gorgias primus

Γοργίας.

¶ 1 Γοργίας πρῶτος ἐν Θή-

4 Θήβας ἐφύλασσε, &c.] Historiam hanc accurate relatam vide apud Xenophontem lib. v. Hist. (qui tamen omnem rei gestæ laudem tribuit *Phyllidæ* sive *Philidæ*, ut dicitur Plutarcho, *Pelopidæ* nullam faciens mentionem, cum tamen alii eum hujus facinoris faciant auctorem Diodorum lib. xv. Plutarchum in Pelopida & alios.

5 Καδμίας] scribe Καδμείας.

6 Πελοπίδας] Hanc vocem delet Fl.

7 Καὶ τ φρούραρχον ἀνελὼν] Haud quaquam φρούραρχον, sed Thebanorum πολεμάρχας, & cum Lacedæmoniis sentientes, Archiam scil. & Philippum, Leontidam, Hypatam & alios: & postera demum hac oppugnarunt arcem, arcessitoque Atheniis quinque millium peditum, & quingentorum equitum auxilio, Cadmea a Lacedæmoniis fuit dedita. Vide locajam adducta

Cap. V. 1 Γοργίας πρῶτος ἐν Θήβαις τ ἱερὸν λόγον συνέταξεν] Scribo Γοργίδας. Nam etsi Gorgiam hunc quidam historici appellant: supra tamen Gorgidas dicitur, & Plutarchus in Pelopida, τ ἱερὸν, inquit, λόγον ὡς φασιν

ἐν Θήβαις τὸ ἱερὸν λόχον συνέταξεν. ὁ λόχος οὗτος ἐρασταὶ, καὶ ἐρώμενοι τριακόσιοι.[2] φιλοῦντες γὰρ δὴ ἀλλήλους, οὐκ ἄν ποτε φύγοιεν,[3] ἀλλ' ἢ ὑπὲρ ἀλλήλων ἀποθανοῦνται, ἢ νικῶεν τοὺς πολεμίους.

Γοργίας ἱππεὺς ἔχων Θηβαίους παρετάσσετο φοιβίδα πελτασὰς ἔχοντι·[4] στενοπόρον οὖν τὸ χωρίον. Γοργίας φεύγειν προσποιούμενος τοὺς πελταστὰς, ὑπεχώρει· τῶν δὲ πολεμίων ἐγκειμένων, ὑπήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν εὔρυχωρίαν· ἔνθα δὴ Γοργίας κράνος ἐπὶ δόρατος ἀνατείνας, σημεῖον ἔδωκεν ἀναστροφῆς· ὡς δὲ ἐν πλατυτέρῳ χωρίῳ τὸ ἱππικὸν

Thebis sacrum manipulum instituit. Manipulus constabat ex amatoribus & amasiis triginta. Amantes enim se mutuo nunquam facile fugerint, sed aut pro se mutuam mortem oppetunt, aut hostes superant ac vincunt,

2 Gorgias equitatum ducens, pugnam cum Phœbiade scutatos habente parabat. Locus erat angustus admodum. Gorgias simulans fugere scutatos, recessit. Hostibus autem incumbentibus, pertraxit eos in latam & explicatam planiciem. Ibi Gorgias galeam in hasta protendens, signum dedit suis revertendi. Cum vero in latiore loco equitatus se convertisset, impressio-

ἀνέ-

φασιν συνετάξατο Γοργίδας πρῶτος, ἐξ ἀνδρῶν ὁπλίταις τριακοσίοις, οἷς ἡ πόλις ἀσκεῖν καὶ δίαιταν ἐν τῇ Καδμείᾳ σφετέρᾳ δὴ δυομένοις παρεῖχεν· καὶ λέγεται τοῦτο ὑπὸ πόλεως λόχος ἐκαλεῖτο. πᾶς γὰρ ἀκεραίοις ἐπεκπρεπῶς οἱ τότε πόλεις ὠνόμαζον. ἔνιοι δὲ φασιν ἐξ ἱερατείας καὶ ἱερομάντεων γενέσθαι τὸ σύστημα τοῦτο. Placuit hæc ex Plutarcho ascribere, ut quæ sit illa historicis toties celebrata sacra cohors Thebanorum intelligeretur: & simul appareret Interpretis error, qui *triginta* pro *trecenti* posuit.

Notabis, Athenæo auctore, ab Epaminonda sacram cohortem fuisse institutam, non Gorgida, lib. XIII. *Casaubonus.*

2 Φιλοῦντες γὰρ δὴ ἀλλήλους] Vide de hac re differentem Plutarchum in Pelopida, & Ælianum lib. III. Var. Histor. cap. 9.

3 Ἀλλ'] MSS ἄν.

4 Στενοπόρον οὖν τὸ χωρίον] Ita lego cum MSS. pro vulgato, στενοπορία οὖν, &c.

nem equitum non ferentes scutati, conversim ad Thespias fugam dederunt: unde factum est, ut illi inter fugiendum caderent. Phœbidas vero confestim arrepta fuga, evasit.

ἀνέστρεψε, τὸν ἐμβολὸν τῶν ἵππων οἱ φέροντες οἱ πελταστὰς, προτροπάδην ἐς Θεσπιείας ἔφυγον. . . . . ἀφ' ὧν ἐφθάρη ἐν τῇ φυγῇ. Φοιβίδας δὲ διώκων, αὐτίκα φεύγων ἄχετο.

[CAP. VI.]

Dercyllidas.

¶ Dercyllidas jusjurandum dedit urbis Scepseos tyranno, si procederet ad colloquium, eum statim iterum in urbem reversurum. Itaque processit tyrannus: Dercyllidas portas aperire jussit. Sin minus, se mortem ei allaturum. Postquam vero metu impul-

Δερκυλίδας.

¶ [1] Δερκυλίδας ὤμοσε Μηδίᾳ τῷ τυράννῳ τῆς Σκήψεως, ἐφ' ᾧ προελθόντα ταχὺ καὶ ὁμιλήσοντα πάλιν εἰς τὸν πόλιν [2] ἀφιέναι· καὶ δὴ ὁ μὲν τύραννος προῆλθε· Δερκυλίδας δὲ προσέταξεν ἀνοίξαι τὰς πύλας· εἰ δὲ μὴ, φονεύσειν αὐτὸν ἠπείλησεν· ἐπεὶ δὲ φοβηθεὶς ἀνέω-

5 Ἐς Θεσπιείας ἔφυγον] Cant. εἰς Θεσπιάδας ἔφυγον.

6 Ἀφ' ὧν ἐφθάρη] MSS. ἀφ' ὧν τὸ μὲν ἔφθαρον. Interpres legisse videtur: ἀφ' ὧν, οἱ μὲν ἔπεσον ἐν τῇ φυγῇ. Omittit vero verbum διώκων.

Cap. VI. 1 Δερκυλίδας ὤμοσε μὴ ἢ μιᾷ τοῦ τυράννου τῆς Σκήψεως] κ. Τιμησία. Scribe ὤμοσε Μηδίᾳ τοῦ, ex Xenophontis Ἑλληνικῶν libro tertio. ubi tamen rem longe aliter reperies narratam. cujusmodi illud est: Midiam non ante in Dercyllidæ colloquium venisse, quam dati essent a Dercyllida obsides. item illud: Midia volente ac sponte cedente Scepsin ingressum esse Dercyllidam. Hic est Midias, cujus mentio fit libro octavo in Maniæ, sive Taniæ historia. Pro ἀφιέναι, γρ. ἀποδιδόναι. Casaubonus.

Μηδίᾳ] Ita scripsi ex Fl. Cant. Μηδείᾳ. Vulgata μὴ ἢ μιᾷ. Omittit vero Interpres. Xenophonti dicitur Μηδίας. Cum eodem pro Δερκυλίδας rescripserim Δερκυλίδας, ut in suis quoque invenit Interpres.

2 Ἀφιέναι] MSS. ἀπιέναι. quomodo legisse videtur Interpres, verum quia statim sequitur, ἀφίημί σε, ἴσε, νῦν εἰς τὴν πόλιν· τοῦτο δὲ ὤμοσα, vulgatam lectionem retinui.

ἀνέωξεν, ἀφίημί σε, ἔφη, νικῶ ἐς τὴν πόλιν· τοῦτο γὰρ ὤμοσα· [3] κἀγὼ δὲ μετὰ τῆς ἐμῆς δυνάμεως εἰσέρχομαι.

sus aperuisset: Nunc, inquit, in urbem te dimitto: hoc enim juravi: atque etiam ego cum exercitu meo ingredior.

[CAP. VII.]

Ἀλκέτας.

¶ Ἀλκέτας Λακεδαιμόνιος ἀπὸ τῆς Ἰστιαίας ὁρμώμενος, βουλόμενος λαθεῖν, πεπληρωκὼς ναῦς πολλάς, καθελκύσας τριήρη μίαν, [1] καὶ ἐς ταύτην μέρος ἐμβιβάζων τοὺς στρατιώτας [2] ἵνα δοίη τοῖς πολεμίοις ἐν σκάφει ἔχειν, [3] νικῶν τὰ τριῶν ἁπασῶν τὰ πληρώματα.

Alcetas.

¶ Alcetas Lacedæmonius ab Istiæa solvens, cum vellet clam multas naves implere, attrahens unam triremem, in hanc vicissim milites imposuit, ut potius unum magnum, quam omnia supplementa hostibus potiunda daret.

[CAP.

3 Κἀγώ] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐγώ.

Cap. VII. 1 Καὶ ἐς ταύτην μέρος ἐμβιβάζων τοὺς στρατιώτας] Non puto scriptum a Polyæno μέρος, pro ἑνὰ μέρος. Frontini verba erunt loco interpretationis, lib. IV cap. 7. *Alcetas Lacedæmonius, ut Thebanorum commeatum facilius ex inopinato aggrederetur, in occulto paratu navibus, tanquam unam omnino haberet triremem, vicibus in ea remigem exercebat. Quodam deinde tempore omnes naves in Thebanos transnavigantes immisit, & commeatibus eorum potitus est.* Omnino autem ἑνὰ μέρος legendum, ut libro III. in Iphicr. commate 19. *Casaubonus.*

2 Ἵνα δοίη τοῖς πολεμ.] Scribendum δοκοίη. Sequentia νικῶν καὶ τῆς τριῶν ἁπασῶν τὰ πληρώματα, mutila sunt & corrupta. Sententia quænam fuerit aut esse debeat, liquet ex historia. Nam cum unam tantum se triremem habere præ se tulisset Alcetas postea tres triremes in hostes immisit. Xenophon Ἑλλην. lib quinto. Ἀλκέτας ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων Ὠρεόν, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι σιτοποιοῦν τε καὶ σῖτον, ἐπληρώσατο τριήρεις τεσσαρεσκαιδεκαέρετμον, ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο σῖτον, λαμβάνει ὁ Ἀλκέτας τούτου καὶ τὰς τριήρεις. *Idem.*

3 Ἢ νικῶν τῆς τριῶν. πλήρ.] Cant. ἢ νικῶν τῆς τριηρῶν πλήρ.

1 Περιε-

[CAP. VIII.]

Archilaidas.

¶ Archilaidas Lacon cum exercitu per viam suspectam iter facere volens, quod non præscivit futurum, sed cogitavit fieri posse, id quasi præcognitum indicavit multitudini. Et præcepit, ut instructi ad pugnam proficiscerentur, quoniam hostes insidias tenderent. Forte fortuito in maximas hostium insidias inciderunt, quos de apparatu ipsorum nihil suspicantes prior ipse invasit, & facile omnes occidit, qui positi in insidiis fuerant, quoniam suos ante instrui ac parari jusserat.

Ἀρξιλαΐδας.

¶ Ἀρξιλαΐδας ὁ Λάκων μὴ στρατεύματος διαπορευέσθαι μέλλων ὁδὸν ὑποπτον, ὃ μὴ [1] προείδη γενόμενον, ἐλογίζετο δὲ δύναθαι γνωσθῆναι, τοῦτο ὡς προεγνωκὼς ἀπήγγειλε τῷ πλήθει καὶ προσέταξε [2] διασκευασαμένους πρὸς μάχην ὁδοιπορεῖν, ὡς τῶν πολεμίων λοχώντων· καὶ τύχῃ δὲ εὑρεθέντος μεγάλου λόχου, ὡς ἂν δὲ [3] προειδόσι τὴν τῶν πολεμίων παρασκευὴν· [4] αὐτὸς φθάσας ἐπέθετο, καὶ ῥαδίως ἅπαντας διέφθειρε τοὺς ἐνεδρευσαντας, τῷ [5] προπαρασκευάσθαι καταστρατηγήσας.

[CAP. IX.]

Isidas.

¶ Isidas Lacon post

[1] Ἰσίδας.

¶ Ἰσίδας ὁ Λάκων μὴ τὴν

1 Προείδη] Cant. προίδη.

2 Διασκευασαμένους] MSS. διεσκευασμένους.

3 Προειδόσι] Cant. προίδοσι.

4 Αὐτὸς φθάσας ἐπέθετο] Tolle punctum post vocem παρασκευὴν, & uno spiritu lege, ὡς ἂν δὲ προειδόσι τὴν παρασκευὴν πολεμίων παρασκευὴν, αὐτὸς, &c. Casaubonus.

5 Προπαρασκευάσθαι] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato, παρασκευάσθαι.

Cap. IX. 1 Ἰσίδας. Ἰσίδας ὁ Λάκων.] Ita legendum est. Vulgata: περὶ Ἰσίδα.

τὴν τοῦ Λεύκτρα συμφορὰν, [2] Γύθιον, τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, Θηβαίων ἔμφρουρον ἐπιησάντων, ἑκατὸν ἡλικιώτας κοινωνοὺς προσλαβὼν, λίπα τε ἐπίησεν αὐτοὺς ἀλείψασθαι, καὶ στεφάνους ἐλαίας τοῦ θεῖναι, καὶ ξίφος [3] ὑπὸ μάλης ἔχοντας ἕπεσθαι· αὐτὸς μὲν δὴ γυμνὸς ἐξῆλθε δρόμῳ πολλῷ· οἱ δὲ ἡλικιῶται γυμνοὶ συνέθεον. τοῖς δὲ Θηβαίων, ὑπὸ τῷ σχήματι ἀπατηθέντων, καὶ γυμνοὺς καὶ παίζοντας δεξαμένων, οἱ Λάκωνες τὰ ξίφη σπασάμενοι, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν αὐτῶν, τοὺς δὲ ἐξέβαλον· καὶ τὸ Γύθιον αὐτοὶ κατέσχον.

Leuctricam calamitatem cum Thebani in Gythio, portu Lacedæmonis, præsidium haberent, assumptis centum æqualibus, oleo jussit eos ungi, & olivæ sertis redimiri, atque ensem sub ala gestantes sequi: ipse nudus egrediebatur magno cursu. Æquales vero nudi una currebant. Thebanis autem habitu deceptis, & nudos ludentesque recipientibus, Lacones strictis gladiis, alios ex ipsis occidebant, alios ejiciebant. Et ipsi Gythium obtinuerunt.

[CAP.

Γόσδας. Γόσδας ὁ Λακ. Cant. literis transpositis Αἰσίδας. Fl. Γασίδας. Plutarchus in Agesilao: Γασίδου γὰρ οὐ τοῖς πολίταις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολεμίοις διαμφισβητουμένου καλοῦ κἀγαθοῦ. & paullo post: γυμνὸς δὲ καὶ ἄπλοκος τῆς σκεπόντων καὶ ἱματίων, λίπα χρισάμενος τὸ σῶμα, καὶ τῇ μὲν ἔχων χειρὶ λίβανον, τῇ δὲ ξίφος ἐξέλκετο τῆς οἰκίας, καὶ λαμπὸν μέσον τῆς μαχομένων ἀσπίδος, εἰς τοὺς πολεμίους ἀνεχώρησε, παίων καὶ συγχέων καὶ καταβάλλων, &c. De Gythio tamen portu recepto & de adsumtis æqualibus tacet. Consule & Ælianum lib. VI. Var. Histor. cap. 3.

2 Γύθιον] Ita quoque dicitur Straboni lib. VIII. μεταξὺ Γυθίου τῆς τῆς Σπάρτης ὄντος. & alibi. Polybio, Plutarcho, aliis. Stephano tamen dicitur Γυθεῖον. Utroque modo videtur dictum, & Γύθιον & Γύθειον. Et sic quidem dicitur Pausaniæ in Laconicis. Atque ita quoque Latine Cicero lib. III. De Offic. *Classem Lacedæmoniorum, qua subducta esset ad Gytheum clam incendi posse.* Livius lib. XXXIV. cap. 38. *qui omnes navales socios a Gythio arcesserint.* Plinius lib. IV. cap. 5. *sinus Gytheates.*

3 Τῆς μάλης] In Cant. recenti manu ὑπὸ μαχάλης Sed Vulgata recte.

1 Ἐπὶ

[C A P. X.]

Cleandridas.

¶ Cleandridas ad Terim ducens exercitum per viam cavam, ex improviso Terenenses obruere conabatur. Quod cum illi ex transfugis antea percepissent, festinantes ad viam, supra caput Cleandridæ evaserunt. Ille militibus tristitia confectis, jussit bonum animum habere, & præconem per exercitum duxit, mandans, ut proclamaret: Qui Terenensium propositam tesseram proderet, eum se pro amico habiturum. Audientes hæc Terenenses, in suspicionem venerunt, ut ex seipsis aliquos existimarent esse proditores: visumque est eis statim discedere, & urbem custodire. Hi decepti

Κλεανδρίδας.

¶ Κλεανδρίδας [1] ἐπὶ Τέρειναν ἀγαγὼν τὴν στρατὰν ὁδὸν κοίλην, λάθρᾳ προσπεσεῖν ἐπεχείρησεν τοῖς Τερεναίοις· οἱ δ', [2] προαισθανόμενοι δι' αὐτομόλων, προδόσαντες ἐπὶ τὴν ὁδὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἐγένοντο τοῦ Κλεανδρίδου. ὁ δ', τῶν στρατιωτῶν ἀθύμως ἐχόντων, θαρρεῖν αὐτοὺς κελεύσας, τὸν κήρυκα διὰ τῆς [3] στρατιᾶς ἦγε, κελεύσας ἀναβοᾶν, ὃς ἂν Τερεναίων τὸ συνθημα λέγῃ τὸν προκείμενον, τοῦτον φίλον ἡγεῖσθ· ἀκούσαντες οἱ Τερεναῖοι τοῦ συντάγματος ὑποπτῶς ἔχον, ὡς δὴ σφῶν αὐτῶν ἔνας τινὰς προδότας. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν ταχίστην ἀπαλλαγεῖσι, φυλαττειν τὴν πόλιν. οἱ μὲν ἐξα-

1 Ἐπὶ Τέρειναν ἀγαγὼν] Ita legendum. Quomodo etiam in ora Vulgatæ conjecerat Casaubonus. Vulgata, ἐπὶ Τέρειν ἀναγαγὼν, pro quo Cant. τέρειναν ἀγαγὼν, sed spiritus fuerat in priori α. Male Interpres Terim. Olim hic jam recte legit Ortelius.

2 Προαισθανόμενοι] In Cant. superadditum: γραπτὸν, πρὸς ita ut esset προσαισθανόμενοι.

3 Στρατιᾶς] Cant. σταλείας. Pro κελεύσας. MSS. προστάξας.

4 Ἐπὶ

ἐξαπατηθέντες ἀπεχώρησαν. Κλεανδρίδας δὲ ἀκινδύνως ἀνεβίβασεν [4] ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὴν στρατιάν· προσέτι καὶ λεηλατήσας τὴν χώραν, ἀσφαλῶς ἀπηλλάγη.

discesserunt. At Cleandridas sine periculo ad excelsa duxit, atque insuper de copiis & regione eorum secure præda acta discessit.

Κλεανδρίδας Θουρίων ἡγεμὼν μάχῃ νικήσας [5] Λευκανοὺς, μετὰ τὴν νίκην ἦγε τοὺς Θουρίους ἐπὶ τὸν τόπον τῆς μάχης, δεικνύων αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ μὲν, ἐν τῷ αὐτῷ μείναντες, διὰ τοῦτο ἐνίκησαν· οἱ πολέμιοι δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων πεσόντες, τοῦτο ἔπαθον [6] τῷ μὴ μεῖναι, ἀλλὰ διασπασθῆναι. τοῦτο τε διεξιόντος πρὸς τοὺς Θουρίους, ἐπεφάνησαν οἱ Λευκανοὶ, πολλῷ πλείω δυνάμιν ἔχοντες· ὁ δὲ ἐκ τῆς εὐρυχωρίας εἰς στενόπορον χωρίον ἐπεξήγαγε τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν, ἵνα τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων ἀ-

2 Cleandridas Thuriorum dux, superatis prælio Leucanis, post victoriam Thurios ad pugnæ locum duxit, ostendens eos, quoniam in eodem loco perstiterint, idcirco victoria potitos esse. Hostibus vero a se mutuo prostratis, ob eam caussam hoc accidisse, quod non in suis locis permanserint, sed distracti fuerint. Hæc illo commemorante, apparuerunt Leucani longe majorem exercitum habentes. Qui a planicie in arctum & angustum suas copias deduxit, ut multitudinem hostium inutilem

χρεῖον

4 Ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὴν στρατιὰν προσέτι καὶ λεηλατήσας] Cum MSS. pro ὅτι τὰ ὑψηλὰ τὴν στρατιὰν καὶ προσέτι λεηλ. Interpres legisse videtur, ἀκινδύνως ἀνεβίβασεν ὅτι τὰ ὑψηλά. καὶ τὴν στρατιὰν, καὶ προσέτι λεηλατ. Vertit enim, *ad excelsa duxit, atque insuper de copiis & regione eorum secure præda acta discessit.* cum vertendum: *Cleandridas vero absque periculo & copias ad excelsa duxit, & populatus insuper agros tuto discessit.*

5 Λευκανοὺς] Male Interpreti, *Leucani*: scribendum enim *Lucani*.

6 Τῷ μὴ μεῖναι] Cant. τὸ μὴ μεῖναι.

7 Ἴσως]

reddens, pares & æquales milites in angustia loci ad periculum subeundum efficeret. Atque iterum a Leucanis victoriam Thurii pepererunt.

3 Cleandridas optimates Tegeatarum, Laconicis partibus favere suspectos, reddidit suspectiores. Nam illorum agris duntaxat non vastatis, reliquorum omnem terram perdidit. Tegeatæ igitur magna cum ira homines proditionis reos in judicium pertraxerunt: qui cum damnationem metuerent, calculum prævertentes, urbem prodiderunt, falsam suspicionem veram efficere metu coacti.

4 Cleandridas cum

χρεῖον καταπαύσας, 7 ἴσους τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας ἐν τῇ στενότητι καὶ τόπου πρὸς τὸ κίνδυνον καταστήσῃ· καὶ δὴ πάλιν Λευκανοὺς ἐνίκησαν οἱ Θούριοι.

Κλεανδρίδας τοὺς ἀρίστους Τεγεατῶν Λακωνίζειν ὑποπτευομένους ἐποίησεν 8 ὑποπτοτέρους, τὰ τούτων χωρία μόνον μὴ δηώσας, τὰ δὲ τῶν ἄλλων λυμηνάμενος. οἱ μὲν οὖν Τεγεάται σὺν πολλῇ ὀργῇ τοὺς ἄνδρας ἐς δίκην προδοσίας ὑπήγαγον· οἱ δὲ ἀλῶναι δείσαντες, τὴν ψῆφον προλαβόντες, παρέδωκαν τὴν πόλιν, τὴν ψευδῆ ὑποψίαν ἀληθῆ ποιῆσαι φόβῳ βιασθέντες.

9 Κλεανδρίδας, Λευκα-

7 Ἴσους] Cant. ἴσως. Mox scripsi καταστήσῃ cum MSS. pro καταστήσῃ.

8 Ὑποπτοτέρους] Cant. ὑποπίπτουσι.

9 Κλεανδρίδας Λευκανοῖς πολεμῶν] Frontinus libr. II. cap. 3. *Cleandridas Lacedæmonius adversus Lucanos densam instruxit aciem, ut longe minoru exercitus speciem præberet: securioribus inde hostibus, in ipso certamine diduxit ordines, & lateribus circumventos eos fudit.* perperam enim vulgo editum in omnibus codicibus, *adversus Lycanos*, magna cum Lucanorum injuria. quanquam ea injuria tolerabilis videri queat, præ ea quam nobilissimæ Carperanorum genti iidem *πανμίαροι* librarii intulerunt. Illam nos hoc loco commemorabimus & propulsabimus. Locus est libr. II. cap. 4. *Hannibalem*, inquit, *venientem in Italiam tria millia carpentariorum reliquerunt: quo ille exemplo ne & ceteri moverentur, edixit a se esse dimissos: & insa-*

καινοῖς πολεμῶν, ὑπερέχων ἡμιολίῳ πλήθει, λογισάμενος ὡς, εἰ φανερὸν τὸ πλῆθος ᾔσθοιτο τοῖς πολεμίοις, ἀναχωρήσουσι διακινδυνεύσαντες· τὴν φάλαγγα συνήγαγε ἐς βάθος. ἐπεὶ δὲ Λευκανοὶ καταφρονήσαντες ὡς [10] ὀλίγων ἐπὶ μῆκος ἐξέτεινον τὰς ζυγὰς ὑπερφαλαγγῆσαι πειρώμενοι, [11] καὶ βυλόμενοι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἡ ἀναχώρησις· ἠπόρουν τὴν φάλαγγος, [12] παρήγγειλε

Leucanis bellum gerens, cum superaret eos dimidia multitudine, ratus si hostibus innotesceret tanta multitudo, eos recessuros ex periculo, phalangem in profunditatem deduxit. Cum autem Leucani tanquam paucos contemnentes in longum extenderent ordines, atque includere eos conarentur, sibique reditum interclusissent, ad dextrum latus extenta phalange, mandavit,

γειλε

insuper in fidem ejus rei paucos levissima opera domum remisit. Dii tibi benefaciant, quisquis es istius lectionis auctor, qui ita facile noris tantam hominum turbam artem carpentariorum docere. Nam antequam tu huic loco manum tuam admoveres ita scriptum erat, *tria millia Carpetanorum.* Atque hoc valde miror non esse ab eruditis illis viris animadversum qui in Frontino emendando operam collocarunt suam. Rem haud ita sane difficilem, ei quidem qui Livii librum XXI. legerit aliquando diligenter. *Casaubonus.*

10 Ὀλίγων] Cant. ὀλίγον. Pro voce corruptissima ξυγά, cum MSS restitui ζυγά. Casaubonus in ora Vulgatæ conjecerat, τὰς τάξεις. Cant. ὑπερφαλαγίσαι, pro ὑπερφαλαγῆσαι, ut & paullo post, ὑπεκφαλαγίσοι.

11 Καὶ βυλόμενοι, καὶ ἐν αὐτοῖς] Hic locus meliorem meo codicem desiderat. *Casaubonus.*

Καὶ βυλόμενοι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἡ ἀναχώρησις] Hæc verba in Cant. punctis erant notata; in margine vero, κακκλεισθῶν ἐν αὐτῇ ἐν.

12 Παρήγγειλε τὸν ὀπισθοφύλακα μεταβαίνειν εἰς τὸν δεξιόν] In ordinanda acie ὀπισθοφύλακες ille appellatur, qui stat pone τὴν λόχαγέν in eadem serie: pone hunc qui stat, προστάτης appellatur: quem qui sequitur ὀπισθοφύλακες nominatur: & ita perpetuo ad finem τῆς λόχου, quem claudit ὁ λοχαγός. Hi omnes in eadem serie positi sunt, & efficiunt τὸν τῆς φάλαγγος βάθος, dicunturque στοιχεῖν. Ὀπισθοφύλακες vero ille dicitur, qui ad latus alterius stat. puta quum in eodem ordine & ζυγῷ stant variorum λόχων λοχαγοί, ac frontem aciei efficiunt: item eorum ὀπισθοφύλακες & λοχαγοὶ sibi invicem astantes: quod tactici appellant ζυγεῖν. Hi sunt qui efficiunt τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος. Quando autem vel periculum erat ne hostes produ-

ut epistatæ ad astitem transirent, & acie multo longius instructa circumdedit & inclusit Leucanos. Qui intercepti in medio, & undique prostrati, omnes perierunt, exceptis paucis, qui fugam capessentes turpiter evaserunt.

γειλε τὰς ὀπισθάτας μεταβαίνειν εἰς πρωτοστάτιν· πολλῷ δὲ πλείονος ὑπερμηκεστέραν τὴν τάξιν, ὑπερεφαλάγγησε τὰς Λευκανάς. 13 οἱ δὲ κυκλωθέντες βαλόμενοι πανταχόθεν, πάντες ἀπώλοντο, πλὴν ὀλίγων, οἱ διεσώθησαν αἰσχρῶς φεύγοντες.

5 Cleandridas Thuriis numero paucioribus mandans, ne cum hostium multitudine congrederentur, inquit, Ubi non sufficit pellis leonina, ibi vulpina adsuenda est.

Κλεανδρίδας Θουρίοις ἐλάττοσιν ὄσιν παραγγέλλων μὴ συμβάλλειν πλήθει πολεμίων, ἔφη, ὅπου μὴ ἐξαρκεῖ ἡ λεοντὴ, πότε χρὴ καὶ τὴν ἀλωπεκῆς προσεράπτειν.

[CAP. XI.]

Pharacidas.

¶ Pharacidas Cartha-

Φαρακίδας.

1 ¶ Φαρακίδας Καρχη-

producto altero aut etiam utroque suæ aciei cornu circumvenirent aciem (quod ὑπερμηκεῖν & ὑπερφαλαγγεῖν dicitur:) vel ipsi etiam suos hostes volebant ὑπερμηκεῖν, tum necesse erat διπλασιάζειν τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος, hoc est, *duplicare aciei longitudinem*: eam ad rem utebantur duces hoc præcepto quod hic Polyænus commemorat. Jubebant enim τοὺς ὀπισθάτας μεταβαίνειν εἰς πρωτοστάτιν, hoc est, ut qui prius pone sequerentur & essent ὀπισθάται, transirent ad latus τῶν προτεταγμένων, & fierent πρωτοστάται. Sic crescebat τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος. Hæc obiter, etsi non id nunc agimus, placuit hoc loco annotare: sine quibus neque hic locus neque alii multi horum librorum posse videbantur ab rudioribus intelligi. Doctis enim ista non scribimus, quos scimus ex Æliani Tacticis & Græcorum historiis nihil horum ignorare. *Casaubonus.*

13 Οἱ δὲ κυκλωθέντες βυλόμενοι πανταχόθεν] Scribe βαλόμενοι πανταχόθεν. *Idem.*

Βυλόμενοι] Ita lego cum Fl. cum quo consentit Cant. nisi quod βαλλόμενοι. Vulgata βυλόμενοι, facili α in υ confusione.

Cap. XI. 1 Φαρακίδας Καρχηδονίων

χηδονίων ἐφορμούντων Συρακούσαις, πλεύσας κατὰ τὴν πόλιν Καρχηδονίαις τριήρεσι, καὶ ἀπὸ τούτων [2] ἐννέα λαβών,[3] ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες, ἐς τὰς αἰχμαλώτους τριήρεις τοὺς ἐννέα ἀνεβίβασε τοὺς ἰδίους ἐρέτας, καὶ στρατιώτας. Καρχηδόνιοι γνωρίζοντες τὰ οἰκεῖα σκάφη, προσπλέοντας αὐτοὺς τῷ λιμένι τῶν Συρακουσίων οὐκ ἐκωλύθησαν.

ginienſibus Syracuſas contendentibus, incidens inter navigandum in Carthaginienſes triremes, cum ex his novem cepiſſet, induxit ſuos remiges & milites. Carthaginienſes ſua navigia agnoſcentes, adnavigantes eos in Syracuſanorum portum non impedierunt.

[CAP. XII.]

[1] Δηιφόντης.

¶ Δηιφόντης τοῖς Δωριεῦσι συνέταξεν ἐκκαλεῖσθαι τοὺς Ἀργείους ἐς μάχην. αὐτὸς δὲ τὴν νεὼν ὑπι-

Diephontes.

¶ Diephontes conſtituit cum Doriensibus, ut Argivos provocarent ad pugnam. Ipſe

νίων ἐφορμούντων Συρακούσαις] Frontinus obiter in eadem hiſtoria venit emendandus. *Lacedamoniorum*, ait, *duces cum Syracuſas navigare deſtinaſſent & Pœnorum diſpoſitam penitus claſſem timerent, decem Punicas naves, quas captivas habebant, veluti victrices juſſerunt agi, a latere junctis ac puppe religatis aliis: qua ſpecie deceptis Pœni tranſierunt.* Legendum cenſeo, *diſpoſitam per littus claſſem t.* hoc eſt, ἐφορμούσαν. *Caſaubonus.*

Φαρακίδας] Cant. Ταρακίδας. Caſauboni Codd Σαρακίδας. ſed Vulgata recte. De *Pharacida* conſule Diodorum lib XIV.

2 Ἐννέα λαβών] Cant. ὁ λαβών. quod eſt LXX. ortus error ex ſimilitudine notarum θ & ο. Sequentia hæc: ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες, ἐς τὰς αἰχμαλώτους τριήρεις τοὺς ἐννέα ἀνεβίβασε τινὰς, &c. omiſſa in verſione ſic interpretor: *ut continerent ſe Carthaginenſes portum obſidentes, in captivas triremes novem impoſuit*, &c. Cant. ἀνεβίβασαν & αἰχμάτας.

3 Ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες] Suſpectus locus. Si nihil deeſt, καταπλεόντων legendum eſt, nimirum, τῶν Φαρακίδων, vel παραπλεόντων. *Caſaubonus*

1 Δηιζόντης] MSS. Δηιζόντης. Verum Δηιφόντης etiam dicitur Pauſanias.

2 Πορε-

Digitized by Google

vero conscensis navibus, ad collem quendam appulit, ubi latebat. Speculator constitutus nunciat: Doriensis prædam agunt. Argivi vero relictis castris, adversus eos egrediuntur. Diephontes cum sociis e navibus excurrentes, castra vacua & inania capiunt. Argivi parentibus, liberis, & conjugibus captis, ut illos & regionem servarent, urbes Doriensibus tradiderunt.

βὰς ἐπὶ λόφῳ τινὶ [2] ὠειωρμίσατο, ἔνθα ὁ κρύπτεται. σκοπὸς ἠγγειλε· Δωριεῖς μὲν ὠειελαύνουσι λείαν· Ἀργεῖοι δὲ ἐκβοηθοῦσι, τὸ στρατόπεδον καταλιπόντες· Δηϊφόντης καὶ οἱ σύμμαχοι τῶν νεῶν ἐκδραμόντες αἱροῦσι τὸ στρατόπεδον ἔρημον. Ἀργεῖοι πατέρων, καὶ παίδων, καὶ γυναικῶν ἐαλωκότων, ἐφ' ὧ τε σώσωσι τούτους, [3] τήν τε χώραν καὶ τὰς πόλεις παρέδωκαν Δωριεῦσιν.

[CAP. XIII.]

Eurytion.

¶ Eurytion rex Lacedæmoniorum videns bellum adversus Arcadas susceptum protrahi ac duci, ut factionem in ipsis moveret, præconem misit qui nunciaret: Lacedæmonii a bello desistunt, si reos

[1] Εὐρυτίων.

¶ Εὐρυτίων βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ὁρῶν τὸν πρὸς Ἀρκάδας πόλεμον μηκυνόμενον, πείσειν αὐτοῖς ἐμποιήσων μηχανώμενος, κήρυκα ἔπεμψεν ἀγγέλλοντα· Λακεδαιμόνιοι παύονται πολεμοῦντες, ἐάν-

2 Ὠειωρμίσατο] Cant. ὠειωρμόσατο. Infra pro αἱροῦσι, Cant. & Codd. Casauboni αἶνοι.

3 Τήν τε χώραν καὶ τὰς πόλεις] Interpretes legit; ἐφ' ὧ τε σώσωσι τούτους καὶ τὴν χώραν, τὰς π. non recte. *Casaubonus.*

Cap. XIII. 1 Εὐρυτίων] MSS. Εὐρυτίων. sed Vulgata recte. Fuit Εὐρυτίων, sive Εὐρύπων (utroque enim modo dicitur) proavus Lycurgi, a quo posteri *Eurytionida*, sive *Eurypontida* dicti. Vide Meursium de Regno Lacedæm. cap. xv.

Digitized by Google

[2] ἐάνγε τὰς ἐναγεῖς ἐξελάσητε· τούτους δ' εἶναι τοὺς Αἰγιναν ἠρηκότας· οἱ δ' τὸν φόνον τῶν αἰτίαν ἔχοντες, προσδοκῶντες ὑπὸ τοῦ δήμου διωχθήσεσθαι διὰ τὴν τῆς εἰρήνης ἐπιθυμίαν, σὺν ἐγχειριδίοις ἐλθόντες, ἀπέσφαξαν ὅσους ἠδύναντο· [3] πολλοὺς δ' καὶ συμμάχους προσεποιήσαντο, τῶν ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. οἱ δ' τὴν εἰρήνην ἐπιθυμοῦντες συνεπάχθησαν, ὥστε δίχα διαιρεθέντες, ὁπλισάμενοι [4] προελθόντες παρετάξαντο· οἱ δὲ τοῦ δήμου φρονοῦντες ἠπηθέντες, πρὸς μέρος τι τοῦ τεί-

ac nocentes expuleritis. Eos autem esse, qui Æginam cepissent. qui rei de cæde, verentes, ne a populo ob pacis cupiditatem ad supplicium raperentur, cum gladiis venientes, quotquot potuerunt, morte affecerunt. Multos etiam socios asciverunt, promissa libertate. Qui vero pacem concupierant, ad pugnam instruebantur. At qui a populi partibus stabant, victi ad partem quandam mœniorum confugiebant, & apertis portis Lacedæmonios accipiebant:

χους

2. Ἐάνγε] Cant. absque γε. & mox pro οἱ δ', idem codex οἱ δή.

3 Πολλοὺς δ' καὶ συμμάχους] Καὶ quod in Vulgata aberat, cum MSS. additum. Meursius de Regno Laced. cap. xv. pro πολλοὺς legit δύλους, scribens: *nam qui isti, queis necesse, ut in partes suas traherent, libertatem policeri? certe servos hos fuisse plane oportet.* Verum cum MSS. omnes constanter exhibeant πολλοὺς, nihil mutamus. Posset autem ἐλευθερία forte intelligi de libertate publica, quod civitatem redderent liberam & nullius imperio obnoxiam, ut supra lib. 1. cap. 45. τοῖς δ' δημόταις ἐλευθερίαν συμφράσειν ἐπηγγέλλετο. & infra hoc libro cap. 30. 2. καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολαμβάνομεν. Sequentia: οἱ δ' τοῦ εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες συνεπάχθησαν. ὥστε δίχα διαιρεθέντες ὁπλισάμενοι, quæ in Vulgata desiderabantur, ex MSS. supplevimus, cum quibus fere etiam consentit Interpres: nam ὥστε δίχα διαιρεθέντες, ὁπλισάμενοι προελθόντες παρετάξαντο non agnoscit. Casaubonus in ora Vulgatæ conjecerat, οἱ δ' τοῦ εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες. MSS. προσελθόντες. Additus quoque articulus cum MSS. ante δήμου.

4 Προελθόντες παρετάξαντο] Ante ista verba desunt quædam. Interpres nescio quid ejusmodi legisse videtur, οἱ δ' τοῦ εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες. Sed ea verba, si auctoris sunt, majorem hiatum indicant. Vulnus obligabis si ita legas, πλῆθος δ' προσελθ. hoc est, tandem eo res rediit ut instructa acie contra se invicem ruerent. Sic omnia cohærebunt. *Casaubonus.*

5 Μαν-

qui per factionem Mantineam obtinuerunt, quam bello non potuerunt capere.

χυς καταφυγόντες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, Λακεδαιμονίους ἐδέξαντο. οἱ δὲ κατέχον τῇ στάσει [5] Μαντίνειαν, ἧς τῷ πολέμῳ κρατεῖν οὐκ ἠδυνάντο.

[CAP. XIV.

Ephori.

¶ Ephori, cum proditum esset Cinadonem ipsis insidias struere, comprehendere ipsum in urbe non conducere rati, quibusdam equitibus clam in faucem Laconicæ regionis præmissis non multo ante, Cinadonem vocatum cum duobus militibus in fauces miserunt, ad negocium quoddam arcanum. Qui cum venissent in constitutum locum, præmissi equites eum comprehensum sub quæstionibus examinarunt: cumque conjurationis socios cognovissent, scripserunt Ephoris. Qui re cogni-

Ἔφοροι.

¶ Οἱ Ἔφοροι [1] μηνυθέντες ἐπιβουλεύειν Κινάδωνα, συλλαβεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει συμφέρειν οὐκ ἡγούμενοι, τῶν ἱππέων τινὰς κρύφα προπέμψαντες [2] ἐς Αὐλῶνα τῆς Λακωνικῆς οὐ πρὸ πολλοῦ, τὸν Κινάδωνα καλέσαντες μετὰ δύο στρατιωτῶν, ἐς Αὐλῶνα ἔπεμψαν ὡς δὴ πράξιν ἀπορρήτων· ὡς δὲ [3] ἀφίκοντο, οἱ προπεμφθέντες ἱππεῖς συλλαβόντες αὐτὸν, στρεβλώσαντες, μαθόντες τοὺς κοινωνοὺς τῆς ἐπανάστασεως, ἐπέστειλαν τοῖς Ἐφόροις· οἱ δὲ μαθόντες τοὺς μηνυθέν-

τας,

5 Μαντίνειαν] Cant. Μαντινίαν.

Cap. XIV. 1 Μηνυθέντες] Ita reposui cum MSS. & Codd. Casauboni, pro μηνυθείσῃ, & verto, *certiores facti*. item Κινάδωνα, pro Κινάδων, cum Cant. Xenophonte, & Interprete. Mox Cant. αὐτῶν, pro αὐτόν.

2 Ἐς αὐλῶνα τῆς Λακωνικῆς] Scribe, ἐς Αὐλῶνα τῆς Λακω. Est enim *Aulon* urbs Laconica. Adi Xenophontem, Ἑλληνικῶν libro tertio. *Casaubonus.*

3 Ἀφίκοντο] Cum MSS. pro edito ἀφίκτο.

τας, [4] ἄνδρ παραχρῆς ἀπέκτειναν, ὁ παρόντος μεμηνυκότος.

Οἱ Ἔφοροι πυθόμενοι τοῖς Παρθενίοις σημεῖον ξυγκείμενον, ὅταν μέλλωσιν ἄρχεσθαι τῆς ἐπανάστασεως, ἐκ μέσης τῆς ἀγορᾶς [5] πῖλον ἀναχεῖν, προσέταξαν τῷ κήρυκι ἀναγορεῦσαι· οἱ τὸν πῖλον [6] αἴρειν μέλλοντες, ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄπιτε. τοῦτο δὴ κηρυχθέντος, οἱ κοινωνοῦντες τῆς ὑπαθέσεως [7] ἐπέσχον, ὡς προγνωσμένης τῆς πράξεως.

ta; indicatos sine tumultu occiderunt, cum is qui indicarat præsto non esset.

2 Ephori audientes cum Partheniis signum esse compositum, ut cum vellent incipere tumultum, e medio foro pileum attollerent, præconem jusserunt proclamare, Qui pileum tollere vultis, ex foro discedite. Hoc promulgato, continuerunt se qui consilii participes erant, quod rem præcognitam esse viderent.

[CAP. XV.]

Ἱπποδάμας.

¶ Ἱπποδάμας ὑπὸ Ἀρκάδων ἐν Πρασίαις ἐπολιορκεῖτο· λιμὸς δὲ· [2] οἱ

Hippodamas.

¶ Hippodamas ab Arcadibus Prasiis oppugnabatur. Cum fame pre-

Σπαρ-

4 Ἄνδρ παραχρῆς ἀπέκτειναν] Xenophon lib. vi. Hist. Ἐκ τούτου μὴ πολὺ ὑστερον ἤδη διεδεδόμενος καὶ τὸ χεῖρον καὶ τὸ πρᾶγμα ἐν κλοιῷ μαστιγούμενος καὶ κεντούμενος, αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ οὗτοι μὲν δικαίως ἐτύγχανον.

5 Πῖλον] MSS. πηλόν. ut & paullo post. Verum ut editum, Æneas quoque loco statim adducendo.

6 Αἴρειν μέλλοντες, ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄπιτε] Verba ἐκ τῆς ἀγορᾶς ex MSS. revocavi. Iidem habent, μέλλειν αἴροντες. Æneas in Poliorcet. cap. xi. praconem refert pronunci[illegible]: τοῦ τὸν πῖλον μέλλοντες αἴρειν, μὴ ἄπ[illegible]

7 Ἐπέσχον] cum MSS. Vulgata, ὑπέσχον. Cant. προεγνωσμένοι, loco προγνωσμένης.

Cap. XV. 1 Πρασίαις] Cum Cant. pro Πρασιαῖς. Stephanus: Πρασίαι, ἔστι Λακωνικὸν πολίχνιον. Mox recte uterque Codex, κηρυκα, pro κήρυκι. Male vero iidem Codd. ἐπέστειλαν, pro ἐπέτρεψαν.

2 Οἱ Σπαρτιάται κήρυκα ἐπ.] Distingue, οἱ Σπαρτιάται κήρυκα ἐπεμψαν.

meretur, Spartiatæ præconem miserunt qui in urbem introiret. Arcadibus non permittentibus, Hippodamas a mœnibus præconi respondit: Ephori nuncia, fœminam prohibere, in æde Chalcioeci ligatam: Arcades non intellexerunt. At Lacones animadverterunt, quod famem prohibere diceret. Erat enim in æde Chalcioeci suspensa Famis imago, fœmina picta ac pallens, tenuibus manibus in tergum revinctis. Itaque hostibus obscurum, civibus vero manifestum fuit Hippodamantis dictum.

Σπαρτιάτας κήρυκα ἔπεμψαν· εἴσω παρελθεῖν Ἀρκάδες οὐκ ἐπέτρεψαν. Ἱπποδάμας ὑπὸ τῶν τείχους τῷ κήρυκι ἀπεκρίνατο, τοῖς Ἐφόροις ἄγγελε, τὴν γυναῖκα κωλύειν, τὴν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς [3] Χαλκιοίκου δεδεμένην· οἱ μὲν Ἀρκάδες οὐκ ἐνέησαν· οἱ δὲ Λάκωνες συνῆκαν ὅτι λιμὸν κωλύειν ἐπιστέλλοι· ἦν γὰρ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Χαλκιοίκου ἀνακεκρεμμένη λιμοῦ γραφή, γυνὴ γεγραμμένη, ὠχριῶσα, [4] λεπτή, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένη· ὥς τε τὸ ἀφανὲς τοῖς πολεμίοις, φανερὸν τοῖς πολίταις Ἱπποδάμαντος ἦν.

[CAP. XVI.]

Gastron

¶ Gastron Lacedæ-

Γάστρων.

[1] ¶ Γάστρων Λακεδαιμόνιος,

ψαν. εἴσω παρελθεῖν Ἀρκάδες οὐκ ἐπέτρεψαν. *Casaubonus.*

3 Χαλκιοίκου] MSS. Χαλκοίκου. sed Vulgata recte.

4 Λεπτὴ, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένη] Sic recte, non ut Interpres κεκλῶ τὼ χ. *Casaubonus.*

Cap. XVI. 1 Γάστρων Λακεδαιμόνιος] Refert & Frontinus: quem qui descripsere, mire fuere erga Gastronem liberales & munifici: nam quasi vellent civitate eum donare, Romanum nomen imposuere. Sic enim edunt, *Gastronius Lacedæmonius, cum in auxilium Ægyptii adversus Persas venisset, & sciret firmiorem esse Græcum militem, magisque a Persis timeri, commutatis armis Græcos in prima posuit acie: & cum illis æquo Marte pugnarent, submisit Ægyptiorum manum. Persæ cum Græci,*

μόνι, μέλλων ἐν Αἰγύπτῳ συμβαλεῖν τοῖς Πέρσαις, μετενέδυσε τὰς πανοπλίας. καὶ τὰς μὲν τῶν Ἑλλήνων τοῖς Αἰγυπτίοις· τὰς δὲ τῶν Αἰγυπτίων τοῖς Ἕλλησι περιέθηκε. κρύψας δὲ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς Ἕλλησι, παρατάξας προῆγε τοὺς Ἕλληνας. τῶν δὲ οὐδὲν ἐνδιδόντων, ἀλλ' εἰς τὸ μέτωπον βιαζομένων, καὶ προθύμως κινδυνευόντων, ἐξανέστησε τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς ὁπλοις τοῖς Ἑλληνικοῖς· ἰδόντες δὲ οἱ Πέρσαι, καὶ τοὺς Ἕλληνας ὑπονοήσαντες ἐπιέναι, λύσαντες τὴν τάξιν ἔφυγον:

monius, in Ægypto prælium inituru cum Persis, mutavit armaturas. Et Græcorum armis Ægyptios, Ægyptiorum vero Græcos induit. Occultans autem Ægyptios post Græcos, instructa acie produxit Græcos. Quibus nihil remittentibus, sed vi patefacientibus præ se viam, atque alacriter periculum subeuntibus, excitavit Ægyptios in armis Græcis. Persæ id videntes, & Græcos accedere suspicati, perturbatis ordinibus in fugam se conjecerunt.

[CAP. XVII.]

Μεγακλείδας.

¶ Μεγακλείδας συμφυγὼν ἐς ὄρος δασὺ, πολιορκούμενος, διελὼν τὸ στράτευμα, [1] ὃ μὲν ἀχρεῖον καὶ βαρύτερον, φεύγειν ἐκέλευσε διὰ τῆς ὕλης, εἰδὼς ὅτι φανερόν ἐστι

Megaclidas.

¶ Megaclidas, cum in montem asperum confugisset, obsessus, exercitum divisit, & eam partem quæ inutilis erat, atque gravior, per sylvam fugam dare jussit: sciens id hostibus

τοῖς

Græcis, quos Ægyptios opinabantur, restitissent, superveniente multitudine, quam ut Græcorum expaverant, cesserunt. Lege *Gastron Laced.* Casaubonus.

Τάστρων] Cant. Κέστρων. Male. Idem mox μετενίδεισι. pro μετενέδυσε.

2 Ἔφυγον] Cant. ἔθεον.

Cap. XVII. 1 Ὃ μὲν] Cant. τὸ μὲν.

1 Κα-

perſpicuum fore. Quibus in fugientes impetum facientibus, tum ille utiliori & ſtrenua parte copiarum, ad contrariam ſylvæ viam converſus, aufugit ſine periculo.

τοῖς πολεμίοις· οἱ μὲν ὥρμησαν ἐπὶ τὰς φεύγοντας. ὁ δὲ τὸν εὐχρηστον καὶ γενναίαν δυνάμιν ἔχων ἐπὶ τὸν ἐναντίαν ὁδὸν τῆς ὕλης τραπόμενος, ἀπεξέφυγεν ἀσφαλῶς.

[CAP. XVIII.]

Harmoſtes.

¶ Harmoſtes Lacedæmonius ab Athenienſibus obſidebatur, duorum adhuc dierum commeatu inſtructus. Præco venit Spartiata. Non permiſerunt Athenienſes ut intra mœnia veniret: ſed ante mœnia diceret quæ vellet. Omnibus audientibus præco inquit: Lacedæmonii bonum animum habere jubent, & mox venturum auxilium expectare. Harmoſtes, Ne, inquit, omnino feſtinetis opem ferendo. Commeatum enim adhuc quinque menſium habemus.

Ἁρμοστής.

¶ Ἁρμοστὴς Λακεδαιμόνιος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐπολιορκεῖτο. δυοῖν ἔτι λοιπὸν ἡμερῶν ἔχων ἔνδον τροφάς. [1] κήρυξ ἧκε Σπαρτιάτης· οὐ συνεχώρουν Ἀθηναῖοι βαδίζειν ἔσω τοῦ τείχους, ἀλλὰ πρὸ τοῦ τείχους λέγειν ἃ βούλοιτο, πάντων ἀκουόντων· ὁ κήρυξ, θαρρεῖν, ἔφη, [2] κελεύουσί σε Λακεδαιμόνιοι, καὶ προσδέχεσθαι βοήθειαν ἀφ' τάχους· ὁ δὲ Ἁρμοστὴς μὴ πάνυ ἔφη σπεύσητε βοηθοῦντες· τροφὰς γὰρ ἔχουσι πέντε μηνῶν ἔτι. Ἀθηναῖοι,

καὶ γὰρ

1 Κήρυξ ἧκε Σπ.] Verbum ἧκε cum MSS. inſerui, quod familiare Noſtro. Caſaubonus conjecerat ἦλθε. Cant. εἴσω, pro ἔσω.

2 Κελεύουσί σοι] MSS. κελεύουσί σε. Utroque modo loquitur Polyænus.

καὶ γὰρ χειμὼν προσῆν, [3] μακρὰν καὶ χειμερινὴν πολιορκίαν ἀπαγορεύσαντες, [4] καὶ δὴ διαλύσαντες τὸ στράτοπεδον ὤχοντο.

Athenienses (nam hyems ingruebat) diuturnam & hyemalem oppugnationem dimittentes, & exercitum dissolventes, abscesserunt.

[CAP. XIX.]

Θίβρων.

¶ Θίβρων ἐν Ἀσίᾳ χωρίον πολιορκῶν, τὸν φρούραρχον ἔπεισεν ὀμόσαι ὡς συνῆκας [1] προελθεῖν, ὀμόσας εἰ μὴ συντίθοιντο, πάλιν αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον καταστήσειν. ὁ μὲν προῆλθε, καὶ λόγων ἐκοινώνησεν· οἱ δὲ τῆς φρουρίας φύλακες διαλύσεως ἐλπίδι ῥαθυμότερον εἶχον· ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ προσβάλλοντες οἱ Θιβρώνιοι κατὰ κράτος αἱροῦσι τὸ χωρίον· Θίβρων δὲ τὸν φρούραρχον εἰς τὸ χωρίον ἀγαγὼν καὶ τοὺς ὅρκους, προσέταξεν αὐτὸν ἔνδον ἀναιρεθῆναι.

Thibron.

¶ Thibron in Asia castellum oppugnans, præfecto custodiæ persuasit, ut ad faciendum fœdus prodiret, jurans si non feriretur, se rursus ipsum in castellum restituturum. Qui processit, & in colloquium venit. Custodes autem castelli, spe pacis dissolutius agebant. Interea Thibronii impressionem facientes, vi munitionem capiunt. Thibron vero præfectum custodiæ reductum in castellum, quemadmodum jusjurandum habebat, jussit eum intus morte affici.

[CAP.

3 Μακρὰν καὶ χειμερινὴν πολιορκίαν ἀπαγορεύσαντες] Lego πρὸς μακρὰν, ita postulante hellenismo. Interpres paullo ante non ἔχων, sed ἔχομεν legit. *Casaubonus.*

3 Καὶ δὴ διαλύσαντες] Cum MSS. καὶ δὴ additum. Sic in Erippida paullo post: καὶ δὴ πάντες ἀνηρέθησαν. & passim.

Cap. XIX. 1 Προελθεῖν] Cant. προσελθεῖν. & προσβαλόντες, pro προσβάλλοντες.

1 Διὰ

[CAP. XX.]

Demaratus.

¶ Demaratus litteras mittens Spartiatis de exercitu Xerxis, in tabulam expertem ceræ scriptam epistolam cera obduxit, ut per custodes quasi sine litteris ferretur.

Δημάρατος.

¶ Δημάρατος ὑπεστέλλων Σπαρτιάταις, περὶ τοῦ Ξέρξου στρατείας ἐς πίνακα ἀκήρωτον τὴν ὑπεστολὴν γράψας ἐπεκήρωσεν, ἵνα ὡς ἄγραφος [1] διὰ τῶν φυλάκων κομισθείη.

[CAP. XXI.]

Erippidas.

¶ Erippidas cum venisset Heracleam Trachiniam, vocata concione, positis in circuitu armatis, promulgavit, ut Trachinii seorsim sederent. Quibus sedentibus, ille jussit de suis injuriis caussam apud Lacedæmonios di-

Η'ερπιδᾶς.

¶ Η'ερπιδᾶς ἀφικόμενος εἰς Η'ράκλειαν τὴν Τραχινίαν, συναγαγὼν ἐκκλησίαν, περιστήσας τὰς ἑαυτῶν ἐκήρυξε τοὺς Τραχινίους καθίσαι χωρίς. οἱ μὲν ἐκάθισαν· [1] ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτοὺς, περὶ ὧν ἀδικοῦσιν, Λακεδαιμονίοις κρίσιν

1 Διὰ τῶν φυλάκων κομισθείη] Legetem libenter διὰ τῶν ὁδοφυλάκων, *per medios viarum custodes.* ex Herodoti Polymnia extrema. vide locum: vel διὰ τῶν φυλάκων τῶν ὁδῶν, ut libro septimo in simili narratione. *Casaubon.*

Κομισθείη] MSS. κομισθῇ.

Cap. XXI. 1 Περὶ ὧν ἀδικοῦσι Λακεδαιμονίοις κρίσιν ὑποχεῖν] Scribendum Λακεδαιμονίους, nisi gravius vulnus hic latet: quod non puto. Historiam habes apud Diodorum libro XIIII. in anno secundo Olympiadis nonagesimæ quintæ. Apud eundem in anno quarto Olympiadis centesimæ Θερεπωίδαν ἀπέστειλαν perperam leges, pro Η'ερπιδᾶν. *Casaubonus.*

Ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτοὺς, περὶ ὧν ἀδικοῦσι, Λακεδαιμονίοις κρίσιν ὑποχεῖν] Ita lego & distinguo cum MSS. & Interprete: non Λακεδαιμονίους, ut Casaubonus: jungendum enim est cum κρίσιν ὑποχεῖν. Vulgata, περὶ ὧν ἀδικοῦσι Λακεδαιμονίοις κρίσιν ὑποχεῖν. Cant. ὧν non agnoscit.

1 Γνό-

σιν ὑποφεύγειν, ὡς νόμιμόν ἐστιν ἐν τῇ Σπαρτιάτιδι δεθέντας· ἐπεὶ ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν δεθέντες, ἔξω πυλῶν ἤχθησαν, καὶ δὴ πάντες ἀνῃρέθησαν.

cere, quemadmodum vinctos in Spartiatide leges jubent. post ab armatis vincti, extra portas educti omnes interfecti sunt.

[CAP. XXII.]

Ἰσχόλαος.

¶ [1] Ἰσχόλαος ἐν Αἴνῳ πλησίον ὁρῶν Ἀθηναίους ἐφορμοῦντας ναυσὶ πολλαῖς, δεδοικὼς μὴ νύκτωρ ἐπιπλεύσαντες πολλὰ τῶν πλοίων αὐτοῦ μετὰ βίας ἀποσπάσωσι, πρὸς τὸ πύργον τὸ ἐπὶ τῇ χώμαι, ἅπαντα προσαγαγὼν [2] ἔδησεν ἐκ τῶν ἱστῶν· τὰ δὲ πορρωτέρω κοινίοις ἐκ τῶν πλοίων συνῆψεν, ὥς τε τὸ συνδεσμον εἶναι δι' ἀλλήλων· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι νυκτὸς ἐπελθόντες ἀφέλκειν πειρώμενοι, τῶν πλοίων οὐδὲν ἀπέσυραν· οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ Αἴνου τῶν φυλάκων ἀγγελάντων [4] ὑπεξελθόν-

Ischolaus.

¶ Ischolaus in Æno videns Athenienses adnavigare multis navibus, veritus ne sub noctem appellentes, multa ex suis navigiis abstraherent, ad turrim, quæ in vallo erat, omnia perducta ligaverunt ex malis. Remotiora per funes ex navigiis suspenderunt, ut mutua esset connexio. Athenienses noctu accedentes, abstrahere conati navigia, nihil abstraxerunt. At illi ab Æno nunciantibus custodibus clam egressi, insecuti sunt Athenien-

1 Ἰσχόλαος] Recte. Casaubonus ex Codd. suis ubique in margine Vulgatæ notarat, Ἀσχόλαος. sed cum Vulgata consentit Xenophon. Eum vide lib. VI. Hist. Græc.

2 Ἔδησεν] Cant. ἴδεσεν.

3 Νύκτωρ ἐπελθ.] MSS. νυκτὸς ἐπ. Utrumque usitatum Polyæno, magis tamen illud.

4 Ὑπεξελθόντες] MSS. ἐπεξελθόντες. sed Interpres ut editum.

5 Σφα-

ses partim terra, partim navibus.

2 Ischolaus in itinere ab altero latere præcipitia & periculosa loca, ab altero montem habente, quem tenebant hostes, orto ingenti vento, sylvam incendit. Itaque hostibus, qui montem obsidebant, fumo & igni dejectis, hac parte exercitum absque periculo duxit.

3 Ischolaus cum in Drye oppugnaretur a Chabria, volente arietes admovere, prior ipse muri partem dejecit: utrumque secum reputans, ut sui milites fortius pugnarent, cum munitionem mœniorum non haberent: & hostes existimarent, suas machinas oppugnatorias esse contemptas. Certe hostes spontaneam

θόντες, ἐδίωξαν τὰς Ἀθηναίους, οἱ μὲν ἀπὸ τῆς γῆς, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν.

Ἰσχόλαος ἐν ὁδῷ καὶ μὲν θάτερον ἀποκρήμνῳ καὶ [5] σφαλερᾷ, καὶ θάτερον ὄρος ἐχούσῃ, ὃ κατεῖχον οἱ πολέμιοι, πνεύματος γενομένου μεγάλου, πλὴν ὕλην ἐνέπρησεν. ὥστε τοὺς παραφυλαττόντων πολεμίων, καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ πυρὸς διωχθέντων, καὶ τοῦτο τὸ μέρος ἀσφαλῶς τὴν δύναμιν [6] ἤγαγεν.

Ἰσχόλαος ὑπὸ Χαβρίου πολιορκούμενος ἐν Δρυΐ, μέλλοντος [7] προσάγειν τοὺς κριούς, αὐτὸς φθάσας μέρος κατέβαλε τοῦ τείχους· ἀμφω μηχανώμενος· τοῖς μὲν αὐτοῦ στρατιώταις, ἀνδρειότερον ἀγωνίσασθαι, τὸ δὲ τεῖχος ὀχυρὸν οὐκ ἔχουσι· τοῖς δὲ πολεμίοις τὸ καταπεφρονῆσθαι τὴν ὠθουσικὴν τῶν πολιορκητικῶν μηχανημάτων.

5 Σφαλερᾷ] Cum MSS. pro σφαλερᾷ.

6 Ἤγαγον] Cant. ἤγαγε.

7 Προσάγειν] Ita MSS. Vulgata προσαγάγειν. Pro κατέβαλε, Casauboni Codd. κατέλαβε.

τῶν· ἀμέλει τὴν ἐκείνων [8] ὑποτειχίσιν φοβηθέντες, παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἐθάρρησαν.

Ἰσχόλαος, πεῤῥοσκαθημένων Ἀθηναίων, πυθόμενος εἶναί τινας τῶν φυλάκων τοὺς παραδιδόντας, νύκτωρ ἐφοδεύων τὰς φυλακὰς ἑκάστῳ τῶν φυλάκων παρέζευξε τῶν μισθοφόρων ἕνα. τοῦτο πράξας, ἀπαράχως ἔφυγε τὸν παραδοσίας τὸν κίνδυνον.

mœniorum destructionem metuentes, ingredi in urbem non audebant.

4 Ischolaus, obsidentibus Græcis, audiens aliquos ex custodibus moliri proditionem, noctu vigilias adiens, unicuique custodi mercenarium unum adjunxit. Hoc facto, sine tumultu proditionis periculum effugit.

[CAP. XXIII.]

Μνασιππίδας.

¶ [1] Μνασιππίδας ἐλίγον πλῆθος ἤγε· ἐπεὶ δὲ νυκτὸς ἐπέθεντο πολέμιοι, τοὺς ψιλοὺς καὶ τοὺς σαλπιγκτὰς σκέλευσεν ἐν τῷ [2] σκότῳ περιελθόντας ὄπισθεν τῶν ἐπιθεμένων σημαίνειν τὸ πολεμικὸν, καὶ ἀκροβο-

Mnasippidas.

¶ Mnasippidas exiguam multitudinem ducebat. Cum autem hostes noctu impetum facerent, jussit levis armaturæ milites & tibicines in tenebris circumire, & a tergo impetentium, classicum canere, ac jacula mittere. Illi igitur, λίζε-

8 Ἀποτείχισιν] Cum Cant. pro ὑποτείχισιν.

Cap. XXIII. 1 Μνασιππίδας] Cant. Ἀνασιππίδας. Codd. Casauboni, Ἀνασίππας.

2 Σκότῳ] Cum MSS. Vulgata, σκότῃ. Atticis semper in genere masculino usurpatur, teste Eustathio ad Homerum, Ὀδυσσ. Α. & sic solet Homerus teste eodem ad Ἰλιαδ. Ν. ὃ δ' ἄρ' ὡς τε νυὸ ἀρσενικὰς ὁ σκότος ἐκάλυψε, κατὰ δὲ οἶδμα Ὀμήρου, εἰ καὶ ἀλλὰ τοῖς ὕστερον διεφθάρη. Atque ita etiam alii.

1 Ἀνασιππίδας.

tanquam inclusi a magna multitudine, confestim discesserunt.

λίζεσθ· οἱ δ' ὡς ὑπὸ πλήθους πολλοῦ κυκλούμενοι, αἰφνιδίως ἀνεχώρησαν.

[CAP. XXIV.]

Antalcidas.

¶ Antalcidas in Abydo cum majore classe desidens, cum Atticas triremes in Tenedo appellere cognovisset, metuentes Byzantium trajicere ad Iphicratem, nunciante quodam Iphicratem oppugnare Chalcedonios, socios & amicos, præcepit suis, ut ad Chalcedonem naves dirigerent. solvensque ad Cyzicenam terram in insidiis delituit. Qui vero in Tenedo erant, audita solutione Antalcidæ, confestim ad Iphicratem navigare instituerunt. Postquam autem ad hostium triremes venerunt, quæ non cernebantur, sed occulte stabant, Antalcidas repentino impetu Atticas invadens, aliquas sub-

Ἀνταλκίδας.

¶ Ἀνταλκίδας ἐν Ἀβύδῳ μὲν ναυτικοῦ πλείονος διατρίβων, Ἀττικὰς τριήρεις ὁρμούσας ἐν Τενέδῳ μαθὼν, φοβούμενος εἰς Βυζάντιον διαπλεῦσαι πρὸς Ἰφικράτην, ἀγγελλαύτου τινὸς ὡς Ἰφικράτης πολιορκοίη Χαλκηδονίους, φίλους ὄντας, παρήγγειλεν ἀποπλεῖν εἰς Χαλκηδόνα· καὶ ἀναχθεὶς ἐνήδρευσεν πρὸς τῇ Κυζικηνῇ· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Τενέδου τὴν [1] ἀναγωγὴν τῆς Ἀνταλκίδου πυθόμενοι, καὶ τάχος ἐπειρῶντο πρὸς τὴν Ἰφικράτην πλεῖν· ἐπεὶ δὲ ἐγγύς ἦσαν καὶ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις, οὐχ ὁρωμένας, ἀλλ' ἀφανῶς ἐφορμούσας, Ἀνταλκίδας ἄφνω προσπεσὼν ταῖς Ἀττικαῖς, τὰς μὲν

1 Ἀναγωγὴν] MSS. ἀγωγὴν Mox pro καὶ κράτος, reposui κατὰ τάχος, auctoritate MSS. quibus assentitur Interpres.

1 Ἀγω-

μὴν καταδύσει, τῶν δὲ πολεμίων ἐκράτησεν.

merſit, plurimis vero potitus eſt.

[CAP. XXV.]

Ἀγησίπολις.

¶ [1] Ἀγησίπολις Μαντίνειαν ἐπολιόρκει μετὰ τῶν συμμάχων· οἱ πρὸς τὰς Μαντινείας εὖ διακείμενοι, διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἄρχειν τῆς Ἑλλάδος εἵποντο μὲν ἐπὶ τὸν πόλεμον, κρύφα δὲ εἰσέπεμπον τοῖς Μαντινεῦσι νυκτὸς ὧν ἐδέοντο· Ἀγησίπολις μαθὼν τὰ δρώμενα, κύνας περὶ τὸ στρατόπεδον κύφοι πολλάς· πολεμίους δὲ κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς τὴν πόλιν, ὅπως μηδεὶς αὐτομολοίη, φυλαττόμενος ὑπὸ τῶν κυνῶν ἁλῶναι.

Ageſipolis.

¶ Ageſipolis Mantineam oppugnabat, cum ſociis: qui bene erga Mantinenſes affecti, tamen Lacedæmonios Græciæ imperium tenentes ſequebantur ad bellum; clam vero Mantinenſibus intromittebant, quibus eis opus erat. Ageſipolis cum didiciſſet quæ fierent, multos canes circum caſtra dimiſit. Plures autem ea parte, quæ ſpectabat ad urbem, ne quis tranſiret, cavens ne a canibus intercideretur.

[CAP. XXVI.]

Σθένιππος.

¶ Σθένιππος Λάκων ζημιωθεὶς χρήματιν ὑπὸ τῶν Ἐ-

Sthenippus.

¶ Sthenippus Lacon mulctatus pecuniis ab E-

[1] Ἀγησίλαος Μαντίνειαν ἐπολιόρκει] Mirari ſubit, cum vellet Polyænus Ageſipolidis ſtratagemata referre, quibus in obſidenda Mantinea eſt uſus, prætermiſiſſe eum pulcherrimum & callidum in primis ejus factum, quo conſecutus eſt ut Mantinenſes ipſi ultro ſua mœnia diruerent, & ſeſe hoſtibus dederent. idque ex utraque parte αἰνιμωτεί: quæ eſt eximia δεινῆ στρατηγῆ laus. Quale id ſit diſces ex Xenophontis Ἑλλ. lib. quinto. *Caſaubonus.*

[1] Δι-

phoris, ficte ad Tegeatas transfugit. Quibus eum recipientibus, quasi justam iræ caussam habentem, corruptis, qui principi ipsorum infensi erant Aristocli, iis sociis usus, inter pompam sacrificare eum volentem adortus, interfecit.

τῶ Ἐφόρων, προσποιητῶς αὐτομολήσας πρὸς τὰς Τεγεάτας ἐπανεμόμενος· δεξαμένων αὐτὸν ὡς αἰτίαν ὀργῆς [1] δικαίαν ἔχοντα, τὰς Δημοκρατουμένας τῶ ἄρχοντι αὐτῶν Ἀγεσικλεῖ διαφθείρας, μὴ τούτων, πομπῆς ὄσης, θύειν αὐτὸν μέλλοντα προσπεσὼν ἀπέκτεινεν.

[CAP. XXVII.]

Callicratidas.

¶ Callicratidas Cyrenensis, ab eo qui arcem Magnesiæ custodiebat, petiit, ut quatuor ex suis ægrotantes reciperet. Quo permittente, singulos thoracibus indutos reclinavit, ensesque desuper chlamyde tectos apposuit. Cum qui lectos quatuor portabant, intra portas venis-

Καλλικρατίδας.

¶ [1] Καλλικρατίδας Κυρηναῖος, τὴν τῶν ἄκραν Μαγνησίας [2] φυλάττοντα, αὐτὸν δέξασθαι δ' ἐν ὑπηρέτας ἐκέλευσε, κατέκλινε, σπάθας αὐτοῖς ὑφαθεὶς χλανίδα ὑπεβάλων ἄνωθεν. [3] ἐπεὶ δὲ κλίνας δ' φέροντες ἔνδον πυλῶν ἐγένοντο εἴκοσιν ὁμῶ νεανίαι, ὡπλισμένοι,

1 Δικαίαν] Cant. δικαίας. & in fine strategematis ἀπέκτεινεν. addito ν finali.

Cap. XXVII. 1 Καλλικρατίδας Κυρηναῖος τὴν ἄκραν φυλ.] Suspecta mihi est de mendo vox Κυρηναῖος. Nam fere persuasum habeo Callicratidam hunc esse eum qui Lysandro successit in præfectura Asiæ. Spartanus ergo fuit, non Κυρηναῖος. Et vero quis ex omnibus historicis Cyrenensium res in Asia minore eo tempore gestas in litteras retulit? Puto igitur corruptum esse ejus nomen qui arcem Magnesiæ tenebat. *Casaubonus.*

2 Φυλάττοντα] Cant. φυλάσσοντα. & mox ὑπηρέτας.

3 Ἐπεί] Cant. ὑπό.

σμφίοι, τὰς φύλακας ἀποσφάξαντες, τὴν ἄκραν κατέχον.

Καλλικρατίδας ἐν Μαγνησίᾳ πολιορκούμενος, τῶν πολεμίων κριοὺς 4 προσαγαγόντων τοῖς τείχεσιν, αὐτὸς κατὰ τὸ ἀπρόσμαχον τοῦ τείχους παρρήξας τοῦ πύργου μέρος, παραφυλάξας τὸν καιρὸν τῶν 5 προσβαλόντων παραδοχῆς, περιῆλθε τὸ τεῖχος· καὶ κατὰ νώτου προσπεσὼν, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν, οὐκ ὀλίγους δὲ ἐζώγρησε· μετὰ δὲ τὴν νίκην τὸ τεῖχος ἀνωκοδόμησεν.

sent, viginti simul juvenes armati custodibus trucidatis, arcem obtinuerunt.

2 Callicratidas, cum Magnesiae oppugnaretur, hostibus arietes admoventibus, ipse in eo loco, ubi mœnia oppugnari non poterant, distrahens partem ex turri, observans tempus oppugnantium successionis, circumivit mœnia: & a tergo irruens, multos ex ipsis interfecit. Non paucos etiam vivos cepit. Post victoriam autem, mœnia rursus exædificavit.

[CAP. XXVIII.]

Μάγας.

¶ 1 Μάγας ὑπὸ Κυρήνης

Magas.

¶ Magas a Cyrena

4 Προσαγαγόντων] Cant. προσαγόντων. Post paullo cum utroque Codice παρρήξας, pro παραρήξας.

5 Προσβαλόντων] Cant. προσβαλόντων.

Cap. XXVIII. 1 Μάγας ὑπὸ Κυρήνης, &c] Hujus expeditionis breviter meminit Pausanias in Atticis: Μάγας ὁ ἀδελφὸς ὁμομήτριος Πτολεμαίου καὶ Βερενίκης τῆς μιᾶς ἀξιωθεὶς ὑπὸ τοῦ Κυρηναίων, (ἡγεμόνα δὲ αὐτὸν Φιλίππου τῆς Βερενίκης, Μακεδόνος μὲν, ἄλλως δὲ ἀγνοῦσι, κατὰ ἔτος τῆς δημοτ.) τότε δὴ ἔτους ὁ Μάγας, ἀποστήσας Πτολεμαίου Κυρηναίους, ἤρχεν ἐπ' Αἴγυπτον. Καὶ Πτολεμαῖος μὲν ἐβούλετο φεύγοντος, ἐπιμένειν δὲ ὑπόντας Κυρηναίους & quæ sequuntur. Neque dissentit a Pausania Stephanus Byzant. cum scribit v. Βερενικίδαι· ὑπὸ Βερενίκης τῆς Μάγα θυγατρὸς, γυναικὸς δὲ Πτολεμαίου, ὠνομάσθησαν Βερενικίδαι οἱ δημόται. Habuit quippe hic *Magas* filiam unicam nomine *Berenicem*, quam despondit Ptole-

expeditionem faciens, reliquit ſocios qui urbem tuerentur. Inſtrumenta vero atque tela ac machinas in arcem incluſit, & mœniorum propugnacula ſuſtulit, ut ſi quid novarum rerum molirentur, apertum haberet per mœnia introitum.

2 Magas occupato Parætonio, compoſuit cum ſpeculatoribus, ut facem amicam tollerent ſub veſperam, atque iterum ſummo mane eandem. Facium dolo proceſſit in regione uſque ad eum locum qui Chius dicitur.

νης Κυρηναίων, καὶ ἀπέλιπε μὲν καὶ τοὺς φίλους τοὺς φρουρήσοντας τὴν πόλιν· ὄργανα δὲ καὶ βέλη, καὶ μηχανήματα, κατέκλεισεν εἰς τὰς ἄκρας· [2] ἀφῆρε δὲ καὶ τὰς τειχῶν τὰς ἐπάλξεις, [3] ὅπως, εἰ τινὲς νεωτερίσειαν, ἀνεωγμένας ἔχοι τὴν λαβὴν τῶν πυλῶν εἴσοδον.

Μάγας Παραιτωνίου καταλαβὼν, συνέπαξε τοῖς φρυκτωροῖς πυρσὸν φίλιον αἴρειν ἑσπέρας· καὶ πάλιν βαθέος ὄρθρου τὸν αὐτόν. τῇ τοῦ πυρσοῦ ἀπάτῃ προῆλθε τὸν χώρας, [4] ἄχρι οὗ Χίου καλουμένου.

[CAP.

Ptolemæo Philadelpho, fratris ſui Ptolemæi Lagi filio: quod matrimonium poſt ejus mortem etiam fuit conſummatum, ut patet ex Juſtino lib. XXVI. cap. 3. apud quem recte a viris doctis hujus nomen eſt reſtitutum. Hic Agatharchidi, apud Athenæum lib. XII. annos quinquaginta Cyrenis dicitur regnaſſe, & tanta corporis fuiſſe obeſitate, ut præ nimia pinguedine exanimatetur.

2 Ἀφῆρε δὲ καὶ τοὺς] Copula cum Fl. & Interprete addita. ſic paullo ante: κατέλιπε μὲν καὶ τοὺς φίλους.

3 Εἴχοιεν ἂν τὴν τῶν πολλῶν εἴσοδον] Interpres non Ἔχοιεν, ſed Ἴχοι legit: nec τῶν πολλῶν, aut πυλῶν: ſed τῶν τείχων. Ego ad meliores codices lectorem amandabo. *Caſaubonus.*

Ὅπως εἰ τινὲς νεωτερίσειαν, ἀνεωγμένας ἔχοι τὴν λαβὴν τῶν πυλῶν εἴσοδον] Ita locum hunc reſtituit. Vulgata: ὅπως εἰ νεωτερίσειαν, ἔχοιεν ἂν τὴν τῶν πολλῶν εἴσοδον. Fl. ὅπως ἐὰν εἰς νεωτερίσειαν, ἀνεῳγμένας ἔχοι τὴν λαβὴν τῶν πυλῶν εἴσοδον. & ſic quoque fere Cant. ſed rubricæ inter & ſuper ſcripta. Pro ἀνεῳγμένας, legit ἀνεωγμένον, cui ſuperadditum ἔνλω, adeo ut ſit ἀνεωγμένῳλω. Nos pro ὅτῃν εἰς, quod erat in utroque Codice, non dubitavimus reſcribere εἰ τινὲς & ex ἀνεῳγμένας facere ἀνεωγμένον. Atque ita etiam Interpres.

4 Ἄχρι τοῦ Χίου καλουμένου] Liber meus habuit etiam, ἄχρι τοῦ κ. Videtur eſſe quæ nuncupatur a Ptolemæo libro IIII. χειμῶ κώμη. *Caſaub.*

Ἄχρι τοῦ Χίου καλουμένου] MSS. nec non Codd. Caſauboni ἄχρι τοῦ Χι καλουμένου. Cant. καλουμένου.

[CAP. XXIX.]

Κλεώνυμος.

¶ [1] Κλεώνυμος Λακεδαιμονίων βασιλεύς, Τροιζῆνα πολιορκῶν, καὶ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως ὀξυβελεῖς τοξεύσας, ἐκέλευσεν ἀφιέναι, τοῖς βέλεσιν ἐπιγράψας· ἥκω τὴν πόλιν ἐλευθερώσων. ἔχων δὲ καὶ Τροιζηνίους αἰχμαλώτους, ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων· οἱ μὲν αἰχμάλωτοι ἔξω παρελθόντες διηγγελίζοντο. [2] Εὐδαμίδας δὲ στρατηγὸς κρατηρῶς φυλάττων τὴν

Cleonymus.

¶ Cleonymus Lacedæmoniorum rex, Trœzenem urbem oppugnans, ad multas urbis partes circumcirca expeditos jaculatores collocavit, & emittere jussit, jaculis inscribens: Venio, ut civitatem in libertatem asseram. Trœzenios etiam, quos captivos habebat, sine redemptionis pretio dimisit. Captivi in urbem reversi, faustum nuncium adferebant. Eudamidas ve-

1 Κλεώνυμος Λακεδαιμονίων βασιλεύς] Quid iis facias qui Frontinum descripsere, qui Cleonymum hunc, regem Spartæ, aut regio certe apud Lacedæmonios sanguine ortum, Athenienſem esse jussere? Locus est libro III. cap. 6. *Cleonymus Athenienſis Trœzenios qui præsidio Craterum tenebant, aggressus, tela quadam, in quibus scriptum erat, venisse se ad liberandum eorum rempublicam, intra muros jecit: & eodem tempore captivos quosdam conciliatos sibi remisit, qui Craterum detrectarent. Per hoc consilium seditione intestina apud obsessos conciliata, admoto exercitu potitus est civitate.* Nimis vero certum est, vocem *Athenienſis* vel inducendam, vel emendandam mutandamque esse. *Casaubonus.*

2 Φυλάττων] χ. φείδων. *Idem.*

Εὐδαμίδας δὲ στρατηγὸς κρατηρῶς φυλάττων] Non dubito quin cum Flor. legendum, στρατηγὸς Κρατερῶ pro κρατηρῶς. Quoniam sic Noster conciliatur cum Frontino, apud quem hoc idem strategema *Cleonymo* tribuitur, in quo *Craterus* bis occurrit; sed priore loco non absque sphalmate, quod tamen commode a viris doctis ita detersum videtur, lib. III. 6. 7. *Cleonymus Trœzenios, qui præsidio Crateri tenebantur, aggressus, tela quadam, &c. intra muros jecit.* Nec obstat quod sic *Craterus* inducitur velut Græciæ totius dux: talis enim ab Alexandro in Antipatri locum designatus fuerat; Alexandro autem, antequam *Craterus* ex Asia excessisset, mortuo, idem prompte ad Antipatrum contra rebelles Græcos in bello Lamiaco juvandum cum exercitu accurrerat: ubi licet Antipatrum velut superiorem coleret, ab hoc tamen non aliter quam collega habitus generque

ro dux ſumma diligentia cuſtodiens civitatem, cum his qui novas res agitarent, pugnabat. Cum intus illi inter ſe dimicarent, Cleonymus appoſitis ſcalis, evertit civitatem, atque diripuit. Et Spartiatam præfectum cum præſidio impoſuit.

τὴν πόλιν τοῖς νεωτερίζουσι παρεβάλετο· καὶ δὴ τὸν ἔνδον ἀλλήλοις μαχομένων, Κλεώνυμος προσθεὶς κλίμακας ἐξεῖλε τὴν πόλιν, καὶ διήρπασε, καὶ Σπαρτιάτην ἁρμοστὴν μετὰ φρουρᾶς ἐπέθησεν.

2 Cleonymus Ædeſam oppugnans, cum mœnia cecidiſſent, & hoſtes exirent ſariſſigeri, (quælibet ſariſſa cubitorum ſexdecim erat) ſuam phalangem in profundum condenſavit. Anteſignanos autem, & nerque adſcitus eſt: duxeruntque mox ſinguli ſeparatos exercitus, Antipater contra Perdiccam, *Craterus* contra Eumenem. Videturque hoc, quod Polyænus hic narrat, per hanc Antipatri & *Crateri* ex Græcia abſentiam contigiſſe, anno videlicet III. Olymp. CXIV. quo eodem *Craterus* ab Eumene in Aſia cæſus eſt. Optime præterea in hoc tempus quadrat *Cleonymi* adminiſtratio, cui Pauſanias poſt patris Cleomenis mortem prodit copiarum ducatum cum aliis honoribus ab Ephoris conceſſum, regno adjudicato fratris ejus Acrotati, qui natu major, filio Areo. Quo cum ille deinceps non eſſet contentus, Pyrrhum in Peloponneſum evocaverit. Hujus me admonuit Vir CL. Theodorus Ryckius, ad has literas ſimul & bonam mentem auctor mihi quondam & dux.

Κλεώνυμος 3 Ἔδεσαν πολιορκῶν, καὶ τείχους πεσόντος, τοῦ πολεμίων ἐπελθόντων 4 σαρισοφόρων· ἑκάστη δὲ σάρισα πηχῶν ἓξ καὶ δέκα· ἐπύκνωσε τὴν αὐτοῦ φάλαγγα ἐς βάθος· 5 τοὺς δὲ πρωτοστάτας καὶ τοὺς τρί-

3 Ἔδεσαν] Ita repoſui pro Ἔδεσσαν. Cant. Αἴδεσσαν, quomodo etiam Codd. Caſauboni. Ptolemæo lib. III. cap. 13. dicitur Αἴδεσσα. Straboni lib. VII. Ἔδεσσα. Stephano Ἔδεσσα, quæ eſt vera hujus vocis ſcriptura, uti ex compluribus nummis videre eſt, in quorum nonnullis: ΕΔΕCCΑ. nonnullis: ΕΔΕCCΗΝΩΝ. nonnullis: ΕΔΕCCΑΙΩΝ.

4 Σαρισοφόρων] Cant. σαρισοφόρων. Mox pro σαρίσσῃ, cum Fl. repoſui σάρισσα. Idem δὲ particulam non habet. Cant. σάρισσα.

5 Τοὺς δὲ πρωτοστάτας, καὶ τοὺς τούτων ὑπηρετάτας ἀνὰ δυεφέτων ἔταξε] Verba καὶ τοὺς τούτων ὑπηρετάτας ex MSS. loco suo

τούτων ὑπεστάτας ἄνω δορατίων ἔταξε, παραγγείλας, ἂν συμμίξωσιν οἱ σαρισοφόροι, [6] λαβεῖν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τὴν σάρισσαν, καὶ κατέχειν. τοὺς δὲ ἐπομένους παρὰ πολὺ ἑκάστου παρελθόντας ἐνεργεῖν τῷ μάχῃ· οἱ μὲν ἐλάβοντο τῶν σαρισσῶν, οἱ δὲ ἀνθελκόντες ἦσαν· οἱ δὲ κατόπιν παρελθόντες ἀνείλον τοὺς σαρισοφόρους, καὶ ἄχρηστον ἐλέγχθη τὸ σαρίσσης μέγεθος, τῇ Κλεωνύμου δεινότητι.

horum astites, sine hastis collocavit, dato præcepto, ut, si sarissigeri aggrederentur, ipsi utraque manu sarissam apprehenderent, atque tenerent. At sequentes ad uniuscujusque latus procederent, & pugnam facerent. Qui cum manibus arriperent sarissas, hostes retrahebant. Posteriores vero accedentes, ceperunt sarissigeros, & Cleonymus ostendit sua solertia, magnitudinem sarissæ nulli usui esse.

[CAP. XXX.]

Κλέαρχος.

¶ Κλέαρχος Ἡρακλεώτης, ἀκρόπολιν ἀνασῆσαι βουλόμενος, μισθοφόροις συνέταξε λεληθότως ἐξιέναι νυκτὸς, λωποδυτεῖν, ἁρπάζειν, τραυματίζειν, πτερώ-

Clearchus.

¶ Clearchus Heracleotes arcem ædificare volens, constituit, ut mercenarii noctu clam exirent, raperent, agerent, injuriam inferrent, vulnerarent. Cives id

suo restitui, cum quibus consentit Interpres.

6 Διαβαλεῖν ἀμφοτ.] Scribe λαβεῖν. *Casaubonus.*

Διαβαλεῖν] Ita lego cum MSS. pro, λαβεῖν. in quo facilis & creber lapsus. Ita reponendum monuit jam Sixtus Arcerius ad Æliani Tactica, Cum eodem pro ἀμφοτέραις, legerim, τῇ σαρισσῶν. Evincunt id Auctoris verba sequentia: οἱ μὲν ἐλάβοντο τῆς σαρισσῶν. Post ἀνθελκόντες delent MSS. ἦσαν. & posset commode omitti. Mox ἀνείλον verte, *interfecerunt.* In fine pro δεινότητι, Cant. legit. δωνάμει.

1 Αὐ-

indigne ferentes, Clearchi auxilium imploraverunt. Qui neminem aliter desperationem eorum cohibiturum dixit, nisi quis ipsos mœnibus circumdaret. Permittentibus Heracleotis, locum civitatis munivit: arce facta, non illos arcuit, sed potestatem ad injuriam omnibus inferendam comparavit.

2 Clearchus Heracleæ tyrannus rumores sparsit, se dimissurum satellites, & consilio trecentorum Rempub. traditurum. Qui convenerunt in curiam, ad laudibus afficiendum Clearchum, & libertatem recipiendam. At ille positis ad curiam militibus, trecentos per præconem evocavit, & singulatim comprehen-

πτρώσκειν. ἀγανακτοῦντες οἱ πολῖται, παρεκάλεσαν Κλέαρχον βοηθεῖν· ὁ δ' οὐκ ἄλλως ἔφη δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόνοιαν αὐτῶν καταχεῖν, εἰ μή τις αὐτοὺς περιλειχήσειεν. συγχωρησάντων Ἡρακλεωτῶν, τόπον τῆς πόλεως περιλειχίσας, ἀκρόπολιν κατασκευάσας, οὐκ σκύλευσεν, ἀλλ' [1] αὐτῷ τὸ ἐξεῖναι πάντας ἀδικεῖν παρέσχεν.

Κλέαρχος Ἡρακλείας τύραννος ἐλογοποίησεν, ὡς ἀπαλλαγῆναι βουλόμενος μὲν τοὺς δορυφόρων, καὶ τῇ βουλῇ τῶν τριακοσίων παραδοῦναι τὰ πράγματα· οἱ δὲ [2] συνῆλθον ἐς τὸ βουλευτήριον ὡς ἐπαινεσόμενοι Κλέαρχον, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποληψόμενοι· ὁ δὲ περιστήσας τῷ βουλευτηρίῳ στρατιώτας, τοὺς τριακοσίους ἐκ κήρυκος ἀνακαλε-

1 Αὐτῷ τὸ ἐξεῖναι] Articulum cum Fl. & Cant. addidi; sed hic pro αὐτῷ, legit αὐτό.

2 Συνῆλθον] Cant. εἰσῆλθον. Idem ἐπαινεσόμενοι, pro ἐπαινούμενοι. Mox pro ἀποληψόμενοι, ut erat in edito, cum MSS. reposui ἀπολαμβάνοι, quomodo etiam in ora Vulgatæ notarat Casaubonus.

λυμφῶν, καθ' ἕνα συλλαβὼν, ἐκέλευσε πάντας ἄγειν εἰς τὴν ἀκρόπολιν.

Κλέαρχος βυλόμενος πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀποκτεῖναι, πρόφασιν οὐκ ἔχων, [3] κατέλεξε τοὺς ἀπὸ ἑκκαίδεκα ἐτῶν μέχρι ε' καὶ ζ' ἐπὶ στρατείαν ἐν τοῖς καυσικοῖς καύμασιν, ὡς πόλιν Ἀστακῶν πολιορκήσων. ἐπεὶ δ' ἦκε τὸ Ἀστακῶν πλησίον, τοὺς μὲν πολίτας ἐν ἐλώδει χωρίῳ καὶ νοτέρῳ, καὶ μεταξὺ στασίμων ὑδάτων, ἐκέλευσε στρατοπεδεύειν, τοὺς δ' ἀγγέλους προσέχειν, μὴ Θρᾶκες [4] ἐπιφανῶσιν ἐκ τῆς χώρας. αὐτὸς δ', ὡς κακοπαθήσων περὶ τὴν πολιορκίαν μετὰ τῶν ξένων ὑψηλὰ χωρία καὶ σύσκια, ὕδασιν ἐπιῤῥεόμενα, καταλαβόμενος, ἐστρατοπέδευσε· καὶ μέχρι τοσούτου τὴν πολιορκίαν ἐξέτεινεν, ἕως τοὺς πολί-

sos jussit omnes in arcem ducere.

3 Clearchus multos cives de medio tollere volens, cum occasionem & caussam non haberet, delegit eos qui essent ab anno sedecimo usque ad duodecimum, ad expeditionem in Caniculæ æstu, quasi urbem Astacum oppugnaturus. Postquam vero appropinquavit Astaco, cives quidem, in palustri loco, & quieto atque pleno stantium aquarum, jussit castra ponere: jussos animadvertere, ne Thraces e regione apparerent. Ipse vero, quasi summam molestiam oppugnationis toleraturus, cum mercenariis excelsa loca, & umbrosa, aquis affluentia, capit, & in iis castrametatur. Et eo usque oppugnationem extendit, donec suos cives

3 Κατέλεξε] MSS. κατέλιπε. ut & Casauboni Codd. Numeri, qui sequuntur, ε' καὶ ζ', corrupti sunt.

4 Ἐπιφανῶσιν] Sic reposui cum MSS. pro φανῶσιν. Eorundem auctoritate paullo post edidi, ὕδασιν ἐπιῤῥεόμενα, pro ὕδασι περιῤῥεόμενα. Iidem παρέτεινεν legunt, pro ἐξέτεινεν. Quod sequitur, διέτριβεν ὥρας δύο, &c. aliter in suis legit Interpres. Et paullo post pro λοιμοῦ, Casauboni Codd. λιμοῦ.

πολί-

1 Ἀφι-

πολίτας αὐτὸ διέφθειρεν ὥρα θέρους τὸ ἐλώδες καὶ ἐπίνοσον καὶ στρατοπέδου· ἐπεὶ δὲ διεφθάρησαν ἅπαντες, τότε μὴ τὸν μισθοφόρων ἀνέζωσε, λοιμῷ πεσόντας τῷ αἰτίαν τὸν τῶν πολιτῶν πλοῦτον.

perdidisset. Æstivo tempore palustria & morbosa castra esse necessarium erat. Postquam autem omnes perierunt, tunc cum mercenariis etiam movit, pestique caussam civium interitus assignavit.

[CAP. XXXI.]

Ἀριστομένης.

¶ [1] Ἀριστομένης Λακεδαιμόνιος, Διονυσίῳ συμμαχῶν, τροπῆς βραχείας γενομένης ἐρῶν τὰς τριήρεις ἀναμεμιγμένας παρήγγειλε τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις βοᾶν, ἔα φεύγειν· οἱ πολέμιοι δὲ βοῆς ταύτης ἀκούσαντες ἐς φυγὴν ἐτρά-

Aristomenes.

¶ Aristomenes Lacedæmonius, Dionysio ferens auxilium, exigua inclinatione facta, videns triremes permixtas, præcepit suis militibus, ut clamarent, Sine fugere. Hostes audita hac voce, in fugam conver-

πετο,

1 Ἀριστομένης Λακεδαιμόνιος] Immo *Andania*, Messeniorum regia, oriundus *Aristomenes*. Pausanias in Messeniacis: Ἐπιτρέπει δὲ ἡ πόλις καὶ ἀλλαχῇ τὸν Μεσσηνίας, οἱ δὲ ἄριστοι καὶ ἀριθμὸν πλεῖστοι πεῖν Ἀνδανίαν, ἐν ᾗ αὐτοῖς καὶ Ἀριστομένης. Stephanus: Ἀνδανία· πόλις Μεσσήνης, &c. ἐν ταύτῃ Ἀριστομένης ἐγένετο, ὁ τραγικὸς στρατηγός. Τοῦτον οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλάκις αὐτὸς νικήσαντα θαυμάσαντες, ὡς μόλις ἐκράτησαν ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἀγωνιζόμενοι, ἐσπόνδουν οἱ ὡς δὲ τὸν λοιπὸς ἦν τὸ. καὶ δόρυ σπλάγχνον ἐξελλαμβάνον, καὶ τὴν καρδίαν δυσίαν, ὡς Ἡρόδοτος, καὶ Πλούταρχος, καὶ Ῥιανός. Scribendum itaque videtur pro Λακεδαιμόνιος, Ἀνδανίος, vel Ἀνδανιός. Nisi verius, capiendum hoc strategema de alio: Auctori enim post *Aristomenes* dicitur Μεσσήνιος & Μεσσηνίων ἡγεμών. Tempora quoque *Aristomenu*, cujus hortatu bellum instaurarunt Messenii anno IV. Olymp. XXIII. & Dionysii, qui annos quinque & viginti natus, tyrannidem Syracusis obtinuit anno III. Olymp. XCIII. non conveniunt. Male autem *Aristomenes* Fulgentio Exposit. Serm. Antiq. v. *Nefrendes* dicitur *Gortynensis*.

2 Τοῖς

πάντα, δόξαντες κ̣ᾷ κρά-
τῳ ἡθροῖσθ.

2 Ἀριστομένης Μεσσηνίων ἡγεμὼν τρὶς ἑκατομφόνια θύσας κ̣ᾷ Λακεδαιμονίων, ἰσχυροῖς πατὴ τραύμασι βεβιπεσὼν, ἐάλω σὺν ἄλλοις πολλοῖσιν. 3 ἔδοξεν τοῖς Λάκωσιν ἅπαντας καταβεβρημένους, τοὺς μὲν ἄλλους γυμνοὺς, τὸν δὲ Ἀρι-

si sunt, rati se omnino superari.

2 Aristomenes Messeniorum dux, cum Hecatomphonia contra Lacedæmonios ter sacrificasset, tandem confectus gravissimis vulneribus, captus est cum aliis pluribus. Visum est Lacedæmoniis omnes præcipites dare, reliquos

ἀριστο-

2 Τρὶς ἑκατομφόνια θύσας κατὰ Λακεδαιμονίων] Sic emendavimus hunc locum in omnibus fere codicibus corruptum. Est autem θύειν ἑκατομφόνια κατὰ Λακεδ. sacra Hecatomphonia dicta facere ob partam de Lacedæmoniis victoriam. Nam si quis centum hostes interfecisset, Jovi hominem sacrificabat apud Ithomen: atque ea sacra Ἑκατομφόνια sunt appellata. Præter Pausaniam & Plutarchum in Convivio τῶν ἑπτὰ, & in Romulo, vide Fulgentium in voce *Nefrendes*. Casaubonus.

Ἀριστομένης Μεσσηνίων ἡγεμὼν τρὶς ἑκατομφόνια θύσας] Cant. ἑκατὸν φόνια. Male: conjunctim enim scribendum. Lubet adscribere locum Pausaniæ ex Messeniacis, quia in eo refert, quo ordine hæc sacra facta sint: scribit itaque: Ἔθυσι δὲ καὶ τῷ Διὶ τῷ Σωμάτᾳ τὴν θυσίαν, ὡς ἑκατομφόνια ὀνομάζουσιν. Αὕτη δὲ καθεστήκει μὲν ἐκ παλαιοτάτου. Θύειν δὲ αὐτὴν Μεσσηνίων ἐνομίζετο, ὁπόσοι πολεμίους ἄνδρας κατειργάσαντο ἑκατόν. Ἀριστομένης δὲ, ὅτε δὴ Κάπυς σήματα ἐμαχέσατο, θύσαντα ἑκατομφόνια πρῶτον, δεύτερα δὴ θύσας καὶ ὁ αὐτὸς νυκτὸς τοῦ Κορυθίου περὶ τὴν φόνον. τῶν μὲν δὴ λέγουσι καὶ τὰς ὕστερον θύσας καταβρομαῖς θυσίαν τοιτῶν. Socrates apud Fulgentium, voce *Nefrendes*, refert Marti apud insulam Lemnum Ἑκατομφόνια mactasse *Aristomenem*. Verba ejus: *Diophantes Lacedæmonius, qui de sacris Deorum scripsit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod* Ἑκατομφόνια *appellatur: si quis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnum: quod sacrificatum est a duobus, Aristomene Gortynensi, & Theocle Eleo, sicut Socrates scribit.* Meminit quidem Pausaniæ Theocli Elei, vatis Messeniorum, tempore Aristomenis; verum haudquaquam Ἑκατομφόνια (nisi forte, tamquam vates, *Aristomenis* nomine) mactasse refert; sed Aristodemum regem Messeniorum, decessorem Aristomenis, idem sacrificium Jovi fecisse tradit in Messeniacis: Ἀριστόδημος τοῦ Διὶ τοῦ Σωμάτα θύειν μέλλοντος τὰ ἱερεῖα, οἱ κεροὶ δὲ τῶν βωμῶν αὐτόματοι κ̣ βίᾳ τὰ κέρατα ἐπαράξαντες ἀποθνήσκουσιν ὑπὸ τῆς πληγῆς. Quare totus ille Fulgentii locus videtur corruptus

3 Ἔδοξε τοῖς Λάκωσιν ἅπαντας καταβρηνίσαι] Cum MSS & Interprete τοῖς Λάκωσι, inserui. Dejiciebantur autem in foveam nomine Καιάδας, sive Κοιάδας. de qua Meursius Miscellan. Lacon. lib. III. cap. 7.

4 Οἱ

nudos, at Aristomenem propter virtutis opinionem cum armis. Reliqui delati statim obierunt. At Aristomenis scutum attrahens aërem, molliter eum in terram detulit. Qui in altum suspiciens, quanquam circumdantia undique præcipitia videret, tamen non abjecit omnem spem. Sed universum montem circumspiciens, animadverso specu, & per eum introëunte vulpe, defringens e mortuis os, apprehensa unius vulpis cauda, quamvis ab ea morderetur, simul exiit per angustias montis

εἰσωμόλω ἀφὰ τ δόξαν τ ἀρετῆς ἐν τοῖς ὅπλοις· [4] οἱ μὲν δὴ ἄλλοι καπνεχθέντες ὠθφαχρῆμα ἐπλάτησαν. [5] ὁ δὲ Ἀριστομένης ἡ ἀσπὶς ἐφελκομένη τ ἀέρα, ἐλαφρῶς αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν κατέθηκεν· ὁ δὲ [6] ἐς τὸ ὕψος ἀναβλέπων καὶ τὰς κρημνὰς ἐν κύκλῳ περιέχοντας, οὐκ ἀνῆκε τ ἐλπίδος. ἀλλὰ τὸ σύμπαν ὄρος ἀνασκοπούμενος, κατανοήσας [7] εἴσδυσιν σπουδαίαν, καὶ δι' αὐτῆς [8] ἀλώπεκος εἰσιούσης, ἀπὸ τ κειμένων νεκρῶν ὀστῶν κλάσας, μιᾶς τ ἀλωπέκων λαβόμενος τ ἀρᾶς, δακνόμενος ὑπ' αὐτῆς [9] συνεξέδυ αὐτῇ

4 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι καπνεχθέντες] Vox ἄλλοι a Vulgata aberat: nos cum MSS. & Interprete suo loco restituimus.

5 Τὸ δὲ Ἀριστομένης ἡ ἀσπὶς, &c.] Insigne hujus clypei fuit aquila expansis ad extremas clypei crepidines alis, teste oculato ipso Pausania in Messeniacis. Unde orta fabula, quam refert idem Pausanias, aquilam scilicet, cum in foveam præcipitaretur a Lacedæmoniis Aristomenes, advolasse, expansisque alis decidentis corpus illæsum ad fundum detulisse.

6 Ἐς τὸ ὕψος ἀναβλέπων] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ὁ δὲ ὕψος ἀν. Mox Cant. κρυμνὰς, pro κρημνάς.

7 Εἴσδυσιν] Cum MSS. nec non Codd. Casauboni pro εἴσβασιν. Male Cant. δι' αὐτὸ, pro δι' αὐτῆς.

8 Ἀλώπεκος] Necessario legendum ἀλώπεκας cum Fl. & pro εἰσιούσης, εἰσιούσας. Evincunt id sequentia, μιᾶς τῆς ἀλωπέκων λαβόμενος τ ἀρᾶς. Quamquam Pausanias unius tantum vulpis meminerit.

9 Συνέξεδυ αὐτῇ] MSS. συνεξεδύετο, omisso αὐτῇ. quod neque Interpres agnoscit.

10 Περαί-

αὐτῇ τὰ στενοπόρα καὶ ὄρυς τῷ ὀστῷ [10] ἀφαίρων, καὶ παρακόπων· καὶ δὴ προελθὼν ἧκεν εἰς τὰς Μεσσηνίας προϊέναι μέλλουσας ἐς τὴν μάχην· καὶ αὐτίκα ἐπωλισάμενος, αὐτὸς ἡγεῖτο τῆς φάλαγγος· οἱ δὲ Λάκωνες Ἀριστομένην ἰδόντες [11] πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πάλιν ἀρεσβύοντα, πάλιν διώκοντα, τὸν βεβλημένον καὶ τὸν κρημνῶν, ἀφ' ὧν οὐδεὶς ἐσώθη πώποτε, [12] πάντες ἐνέκλιναν ἐς φυγὴν, θνητῆς φύσεως μείζονα εἶναι τὸν ἄνδρα ἡγούμενοι.

[13] Ἀριστομένης Μεσσή-

quævis obvia tollens, ac rescindens ossis beneficio, atque ita simul evasit. Egressus autem venit ad Messenios, qui jam ad pugnam ituri erant, & repente sumptis armis ipse phalangem ducebat. Lacones Aristomenem in armis conspicati, ducem se gerere, & iterum insequi eum qui a præcipitio dejectus fuerat, e quo nemo unquam salvus evaserat, omnes in fugam conversi sunt, rati superiorem humana natura virum esse.

3 Aristomenes captus

νι,

10 Παφαίρων καὶ παρακόπων] Subjungunt Codices: καὶ τὸ σωιξιλθὸν, nisi quod Fl. σωιξίθον. Unde legendum videtur καὶ ἅτω σωιξιλθὼν, καὶ δὴ προελθὼν, ἧκεν, &c. quod convenit cum Interprete, nisi, quod aliter distinguat. Cant. διεξιλθὼν, loco προελθὼν. Pausanias refert Aristomenem, postquam vulpem aliquamdiu sequutus erat & altera manu chlamydi involuta morsum ejus impediverat, animadverso tandem cuniculo nihilo ampliore, quam quo vulpes posset evadere, feram dimisisse, & manibus antro sibi minime pervio reddito ampliore, salvum ad suos evasisse. Eum consule in Messeniacis.

11 Πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πάλιν ἀρεις.] Cum MSS. pro πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀρεις.

12 Πάντες ἐνέκλιναν] Ita scripsi cum MSS. pro Vulgato, πάντες ἔκλιναν.

13 Ἀριστομένης Μεσσηνίοις εἰκμάλωτος, &c.] Cum opprimere vellet Lacedæmoniorum matronas, Cereris sacra in vico, nomine Ægila, celebrantes, teste Pausania in Messeniacis, ubi addit: ἀπεσώθη δὲ ὅμως τῆς ἐπείας νυκτὸς ἐς τὴν Μεσσηνίαν. ἀφεῖναι δὲ αὐτὸν ἱερεία τῆς Δήμητρος αἰτίαν ἔσχεν Ἀρχεδάμεια. ἀεῖπε δὲ οὐ χρήμασι, ἀλλὰ ἐῶσα ἅτυχεν αὐτὸ πρεσβεῦον ἐπ. φρεάτασι δὲ δὲ ὡς Ἀριστομένης, λαβόντος τὸ δόσμα, ἀπεδράσεῖχε τὸ. Item alio tempore captum per insidias Cretensium sagittariorum Aristomenem, mirabiliter per virginem (quam ob navatam saluti suæ operam filio collocabat) solutum refert idem Pausanias. Sequens ὧν non agnoscit

a Lacedæmoniis, & in vincula conjectus, ad appositum ignem se ipsum acclinavit, atque combustis vinculis custodes quidem occidebat: clam vero Spartam ingressus, & eorum scuta Chalciœci templo affigens, inscripsit: ARISTOMENES ILLAESUS A LACEDAEMONIIS EVASIT. Hoc patrato, Messenam reversus est.

νιος, αἰχμάλωτος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὢν, καὶ φρυγάνῳ, τῷ καθηκειμένῳ πυρὶ ἑαυτὸν προσεκύλισε, καὶ τὰς [14] δεσμὰς καταξηράνας, [15] τὰς μὲν φύλακας ἀνεῖλε· κρύφα δὲ εἰς τὴν Σπάρτην παρελθὼν, καὶ τὰς ἀσπίδας αὐτῶν προσηλώσας τῷ τεμένει τῆς [16] Χαλκιοίκου, ἐπέγραψεν· ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΑΒΛΑΒΗΣ [17] ΑΝΕΣΩΘΗ. τοῦτο ποιήσας ἐς Μεσσήνην ἐπανῆλθε.

4 Aristomenes Messe-

[18] Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος,

gnoscit Cant. quod præfero Vulgatæ.

14 Δεσμὰς] Cant. δεσμίας.

15 Τὰς μὲν φύλακας ἀνεῖλε, κρύφα δὲ εἰς τὴν Σπάρτην, &c.] Pausanias hoc tempore custodes ab *Aristomene* interfectos non meminit: deinde non a viris, sed matronis, Cereris sacra celebrantibus, neque ullis scutis, sed gladiis verubusque, quibus ad sacra usæ fuerant, instructis captum fuisse *Aristomenem*: adeo ut tum saltem scuta hostium in *Chalciœci* templo figere non potuerit. In relatione vero de altera *Aristomenis* captivitate per insidias septem sagittariorum Cretensium, quinque ab *Aristomene*, per virginem soluto, interfectos dicit, reliquis duobus Spartam Aristomenis captivitatem nunciatum profectis, de scutorum dedicatione tacet. Sed alio tempore, initio scilicet belli, cum primum rex salutatus esset, scutum in templo illo dicasse refert his verbis: ἀπὸ μέν τοι καὶ τοῦ πατρὸς ἐνομίζετο εἶναι ἐπὶ ἀρχομένῳ τῷ πολέμῳ Λακεδαιμονίους καταπλήξαντα, φαίνεσθαι καὶ ἐς τὰ μάλιστα σφίσι φοβερόν τε. Ἅτε δὲ ἄτυπος ἔχων, ἀφικόμενος νύκτωρ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἀνατίθησιν ἀσπίδα πρὸς τῷ τῆς Χαλκιοίκου ναόν. ἐπιγράψας δὲ, Ἀριστομένης ἀπὸ Σπαρτιατῶν δεδόνα τῇ Θεῷ. Confundere itaque videtur Auctor in hac narratione res *Aristomenis*. Mox Cant. αὐτὸν, pro αὐτῶν.

16 Χαλκιοίκου] Ita restitui pro Χαλκοιοίκου.

17 ΑΝΕΣΩΘΗ] Cum MSS. pro διεσώθη.

18 Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος, &c.] Eandem historiam fusius refert Pausanias; verum non ab *Aristomene*, sed aliis duobus juvenibus, *Panormo* & *Go-*

σήνι, Λακεδαιμονίων τοῖς Διοσκούροις πάνδημον θυσίαν ἐπιτελούντων, μετ' ἐνὸς φίλου, λευκῶν ἵππων ἐπέβησαν ἄμφω, καὶ ταῖς κεφαλαῖς τοῦ ἐθηκάτου χρυσοῦς ἀστέρας, καὶ νυκτὸς ἤδη [19] τοῦ μέσου ἐπεφάνησαν κατὰ σύμμετρον διάστημα τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἔξω πόλεως μετὰ γυναικῶν καὶ [20] παιδίων πανηγυρίζουσιν. οἱ μὲν δὴ Διοσκούρων ἐπιφάνειαν ἡγηθέντες γενέσθαι, τοῦ οἴνου ἐς μέθην καὶ ἡδονὴν τοῦ πλείονος· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων καταβάντες, τοὺς ξίφη τοσούτους ἔχοντας, πλείστους καταφονεύσαντες αὐτῶν, [21] καὶ δὴ ἀφιππεύσαντες ᾤχοντο.

nius, cum Lacedæmonii viritim sacrificia Dioscuris persolverent, cum quodam amico, ambo candidos equos conscenderunt, & capitibus aureas stellas addiderunt, atque nocte jam ingruente mediocri intervallo Lacedæmoniis extra urbem cum uxoribus & liberis festum agentibus apparuerunt. Qui Dioscurorum apparitionem esse rati, liberius vino & voluptati indulserunt. At illi descendentes ex equis, strictis gladiis plurimos interfecerunt, atque sic incitatis equis discesserunt.

[CAP. XXXII.]

Κινέας.

¶ [1] Ὁ τοῦ Μαντίνειαν ἀγὼν ἴσος τῷ Θηβαίοις καὶ Μαν-

Cineas.

¶ Pugna Mantinensis in æquali momento

& Genippo, rem patratam dicit. Eum vide.

19 Μέσου] Cant. τοῦ μέσου.

20 Παιδίων] Ita MSS. & Pausanias, pro παίδων. Cum iisdem Codd. reposui ἡγηθέντες, pro οἰηθέντες. & τοῦ οἴνου, pro vulgato τοῦ οἴνου.

21 Καὶ δὴ ἀφιππεύσαντες] Cum MSS. δὴ addidi.

Cap. XXXII. 1 Ὁ τοῦ Μαντ.] Articulum cum Cant. præfixi.

2 Ἐπι-

Thebanis & Mantinensibus habebatur. Voluerunt Mantinenses legationem ad Thebanos mittere. Cineas Athenienſis, cujus frater Demetrius occubuerat in prælio, ad Mantinenſes inquit: ſe potius fratrem ſuum expertem ſepulchri relicturum, quam hoſtibus victoriam profiteri vellent. Etenim fratrem ob eam cauſſam prompto animo mortem oppetiviſſe; ne trophæum contra ſe atque patriam ſtatueretur. His auditis, Mantinenſes a mittenda legatione deſtiterunt.

καὶ Μαντινεῦσι· ἔμελλον οἱ Μαντινεῖς ἀπικηρυκεύεσθαι πρὸς Θηβαίους περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως· Κινέας ὁ Ἀθηναῖος,[2] ἐπιθνήσκειν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δημήτριος ἐν τῇ μάχῃ, πρὸς τοὺς Μαντινέας ἔφη· μᾶλλον ἂν τὸν ἀδελφὸν ἄταφον περιίδοιεν, ἢ τοῖς πολεμίοις ἥτταν ὁμολογήσαι βούλεσθαι. καὶ γὰρ τὸν ἀδελφὸν διὰ τοῦτο προθύμως ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ [3]καταθείη τρόπαιον κατ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς πατρίδος· οἱ Μαντινεῖς ἀκούσαντες, τῆς ἀπικηρυκείας ἀπετράποντο.

[CAP. XXXIII.]

Hegetorides.

¶ Thaſum oppugnabant Athenienſes. Legem juſſerant Thaſii: Qui ſcripſerit fœdus

Ἡγητορίδης.

¶ Θάσον ἐπολιόρκουν Ἀθηναῖοι· νόμον ἐκύρωσαν Θάσιοι· τῷ γράψαντι ἀπείσασθαι πρὸς Ἀθηναίους πόλε-

2 Ἐπιθνήσκειν ὁ ὁ] Pro καὶ reposui ὁ cum MSS.

3 Καταθείη] Pro καθοῦ, cum MSS.

Cap. XXXIII. 1 Τῷ γράψαντι ἀπείσασθαι....] Supple, ἀπείσ. Ἀθηναίοις, θάνατον ἢ ζημίαν ἔστω. ὁ δὲ Ἡγητορίδης Θάσιος, εἰσ. ex libris. *Caſaubonus.*

Τῷ γράψαντι ἀπείσασθαι πρὸς Ἀθηναίους, &c.] Lacunam, quæ erat in Vulgata inter ἀπείσασθαι & εἰσελθόν, cum MSS. & Interprete explevimus, niſi quod Cant. ὀπλυμβίους & βόχα, pro ὀπλυμ. & βόχον.

2 Καὶ

ναῖος ἔσω. Ἡγητορίδης Θάσιος, ὁρῶν πολλοὺς πολίτας ἀπολλυμένους μακρῷ πολέμῳ καὶ λιμῷ, βρόχον τῷ τραχήλῳ περιβαλὼν ἐς ἐκκλησίαν εἰσελθών, Ἄνδρες, ἔφη, πολῖται, ἐμοὶ μὲν ὡς βούλεσθε, [2] καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρει, χρήσασθε· τοὺς δὲ ὑπολειπομένους πολίτας σῴσατε τῷ ἐμῷ θανάτῳ, λύσαντες τὸν νόμον. Θάσιοι ταῦτα ἀκούσαντες, καὶ τὸν νόμον ἔλυσαν, καὶ τὸν [3] Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν.

cum Athenienſibus faciendum eſſe, mortis reus eſto. Hegetorides Thaſius videns multos cives perire diuturno bello ac fame, laqueum injiciens collo, venit in concionem, &, Viri, inquit, cives, me quidem, ut vobis libet, & quemadmodum vobis prodeſt, utimini. At reliquos & ſuperſtites cives mea morte conſervate, legemque antiquate. His auditis Thaſii & legem abrogarunt, & Hegetoridem incolumem ſervarunt.

[CAP. XXXIV.]

[1] Δεινίας.

¶ Δεινίας Τελεσίππου, Φεραῖος, ἐν Κρανῶνι τῆς Θεσσαλίας οἰκῶν, θηρεύων ὅσα ἐν λίμναις καὶ ποταμοῖς ὀρνίθια· ἀπὸ τοιούτου βίου προῆλθεν ἐπὶ τυραννίδα [2] διὰ τοιαύτης τῆς τέχνης.

Dinias.

¶ Dinias Teleſippo natus, Pherenſis, in urbe Theſſaliæ Cranone in paludibus & fluviis aviculas aucupio venabatur. Ab ejuſmodi vita aſcendit ad tyrannidem, talibus machinis. Cranonii

2 Καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρει] Cum Fl. & Interprete ὡς inſerui. Mox πολίτας non agnoſcit Cant. Pro διασώσατε, cum MSS. reſcripti διασώσατε. & τῷ ἐμῷ θανάτῳ junxi τῷ, διασώσατε, a quo male Vulgata disjunxerat.

3 Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν] Cum MSS. pro vulgato, Ἀγητορίδην ἐφύλαξαν, omiſſo quoque σῶον. Cum Codd. conſentit Interpres.

Cap. XXXIV. 1 Δεινίας] Cant. Διτίας. quomodo & Fl. paullo poſt.

2 Διὰ τοιαύτης τέχνης] Cum MSS. pro ταύτης τῆς τ.

custodiam urbis pretio locabant. Dinias eam conditionem accepit, & usque ad triennium summa cura, diligentiaque excubias egit, ut noctes longe securiores essent diebus, his qui intempestive ambularent. Eam ob rem laudatus, plures sibi vigiles conduxit, ut majorem laudem adipisceretur, si custodiam munitiorem efficeret. Cum vero civitas frumentorum decimas mercede locaret, fratrem suum juniorem ab omnibus officiis immunem subornavit, ut eas conduceret, summe extollens & amplificans reditus. Sic, cum fratrem suum decimarum collectorem in urbe constituisset, & multos ei juvenes florenti ætate

χνης. οἱ Κρανώνιοι τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως ἀπεμίσθωσαν. [3] ὁ δὲ Δεινίας ἐμισθώσατο· καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν ἀκριβεστάτην ἐποιεῖτο τὴν φυλακήν, ὡς τε τὰς νύκτας εἶναι τῶν ἡμερῶν ἀσφαλεστέρας τοῖς ἀωρὶ βαδίζουσιν. ἐπαινούμενος δὲ τούτοις, ἀεὶ καὶ πλείονας προσεμισθοῦτο φύλακας, ὡς μᾶλλον εὐδοκιμοίη τὴν φρουρὰν [4] ἰσχυροτέραν ποιούμενος· τῆς δὲ πόλεως τὴν δεκάτην ἐπεμισθώσης, ἀδελφὸν αὐτοῦ νεώτερον ἀτελῆ καθῆκε μισθωσόμενον, ὑπερεφάρας εἰς πολὺ τὴν πρόσοδον. [5] οὕτω δὴ τὸν ἀδελφὸν δεκατηλόγον τῆς χώρας ἀποδείξας, καὶ πολλοὺς νεανίσκους ἀκμάζοντας [6] ἐγχειρίσας αὐτῷ περιπόλους τῶν χωρίων, καὶ

3 Ὁ δὲ Δεινίας] Fl. omissa particula δέ.

4 Ἰσχυροτέραν] Cant. ὀχυροτέραν.

5 Οὕτω δὴ] Cant ἅτως δὴ.

6 Ἐγχειρίσας αὐτῷ περιπόλους τῶν χωρίων] Scribe ἐγχειρίσας per ι. legimus autem περιπόλους, quum esset in exemplari nostro πρὸ πολλοὺς, mendose omnino: quanquam id sequutus est Interpres, qui mox ταινίων legit, non, ut habet noster codex, ξενίων. *Casaubonus.*

Περιπόλους] MSS. πρὸ πολλοὺς. sed Vulgata recte. Verte autem: *qui agros observarent*, nam aliter Interpres. Pro συλλογίας, Fl. συλλογία. Cant. συλλογία.

Digitized by Google

συλλογίας τῶν δεκατευομένων καρπῶν, ἑορτῆς ἄσης τῶν 7 καλουμένων ξενίων, ἐν ᾗ πάντες Κρανώνιοι παίζουσιν, ἀναμίξας τοῖς ἐν τῇ πόλει φύλαξιν τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως πολίτας, καὶ νηφοντας ἐμπιήσας οἰνωμόροις, πολείους χιλίων πολίτας ἀπωλείνας, τύραννος. 8 Κρανωνίων ἐγένετο.

præditos tradidisset, juxta agrorum numerum ad colligendos decimatos fructus, cum festum celebraretur, quod Tænia nominatur, in quo omnes Cranonii ludunt, conjungens cum urbis custodiis publicanos ab urbe, & cum sobriis obruens temulentos, amplius mille civibus morte affectis, Cranoniorum tyrannus evasit.

[CAP. XXXV.]

1 Νίκων.

¶ Νίκων πειρατὴς 2 ὁν φερῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ συνεχῶς ὁρμώμενος, πολλὰ Μεσσηνίους ἠδίκει. 3 Ἀγήμαχος Μεσσηνίων στρατηγὸς λοχήσας αὐτὸν καὶ ἑλὼν προήγαγεν ἐς ἐκκλησίαν τῶν Μεσσηνίων βουλευθησόμενον· ὁ δὲ ὑπέχετο

Nicon.

¶ Nicon pirata a Pheris Peloponnesi frequenter eruptione facta, multis injuriis Messenios afflixit. Eum Agemachus Messeniorum dux per insidias captum, produxit in concionem Messeniorum, ut supplicium de ipso

7 Καλουμένων] Fl. καλουμένων. & pro ξενίων, MSS. παινίων.

8 Κρανωνίων] Fl. Κρανωνέων. Male. Stephanus: Κρανών, πόλις τῆς Θεσσαλίας τῆς Πελασγιώτιδος, &c. ὁ πολίτης Κρανώνιος.

Cap. XXXV. 1 Νίκων] Cant. Φίκων. Alterum ρ in Φερῶν, geminabatur enim ρ in Vulgata, cum MSS. Interprete & Casaubono delevi. Quare mox quoque Φερὰς cum iisdem MSS. reposui. Apud Ptolemæum perperam Φεραὶ scribi existimat Valesius ad Polybii Excerpta; sed dicitur urbs hæc Φαραί, Φηραὶ, & Φεραί.

2 Ἐκ φερῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ] Scribendum unico ρ, Φερῶν. Nam & quæ in Thessalia sunt, & quæ in Peloponneso ita scribuntur. *Casaubonus.*

3 Ἀγήμαχος] Cant. Ἀγήμαχος.

4 Αἰρε-

ſumeretur. At ille promiſit, ſe traditurum eis Pheras, ſi ſe incolumem ac ſalvum relinquerent. Morem gerentibus Meſſeniis, noctem expertem lunæ obſervans, juſſit multitudinem parvo intervallo ſequi; paucos vero ſecum ire, & ingentia ſtipularum onera portare. Accedens autem ad murum ſecunda vigilia, vocavit cuſtodes, prodito ſigno. Quibus tum vocem ejus, tum ſignum agnoſcentibus, & portas aperientibus, qui portabant onera, his abjectis, & evaginatis enſibus, portarum vigiles trucidabant. Qui ſequebantur, facto impetu, urbem occuparunt.

ὑποδώσειν αὐτοῖς τὰς Φερὰς, εἰ σῶον αὐτὸν φυλάξειαν· πειθόντων Μεσσηνίων, ἀσέλήνου νύκτα φυλάξας, τὰς μὲν πολλὰς ἐκέλευσεν ἀπὸ βραχέος διαστήματος ἕπεσθαι· ὀλίγους δὲ ἀκολουθεῖν αὐτῷ, φορτία μεγάλα σίτου καλάμης[4] αἰρομένους. προσελθὼν δὲ τῷ τείχει δευτέραν φυλακῇ, ἀνεκάλεσε τοὺς φύλακας, τὸ σύνθημα εἰπών· τοῦ δὲ καὶ τοῦ φωνῇ αὐτοῦ καὶ τὸ σύνθημα γνωρισάντων, καὶ ἀνοιξάντων τὰς πύλας, οἱ τὰ φορτία φέροντες, πάντα ῥίψαντες, τὰ ξίφη ἀπασάμενοι, τοὺς ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐφόνευσαν· οἱ δὲ κατόπιν ἑπόμενοι[5] συμπεσόντες, τὴν πόλεως ἐκράτησαν.

[CAP. XXXVI.]

Diætas.

¶ Diætas Achivorum

Διοίτας.

¶ [1] Διοίτας στρατηγὸς Ἀχαιῶν,

4 Αἰρομένους] Cant. ἀερομένους. Fl. ἀερμένους. Lego, αἰρομένους, ut in margine notarat Caſaubonus.

5 Συμπεσόντες] Cant. συμπεσόμενοι.

Cap. XXXVI. 1 Διοίτας] Eandem hiſtoriam fuſius refert Æneas in Poliorcet. cap. XVIII. non addito *Diætæ* nomine.

Digitized by Google

Λ'χαιῶν, [2] τὴν Η'ραιέων πόλιν φανερῶς ἑλεῖν ὑ δυνάμενος, ἀφανῶς εἷλε, φθείρας μεγάλοις χρήμασι τ̃ [3] Η'ραιέων τινας. οἱ φοιτῶντες ἐπὶ τὰς πύλας πολλάκις ϗ καθομιλοῦντες [4] τοῖς πεπιστευμένοις τὰς κλεῖδας τ̃ πυλῶν, ϗ σὺν αὐτοῖς πίνοντες, ἔλαθον ἐπομαξάμενοι τὰς βαλανάγρας, ϗ τὰ σκμαγεῖα τῷ Διοίτᾳ διέπεμψαν. ὁ ὃ τοιαυτησίας ϗ ἴσας κλεῖδας τοῖς δημοσίαις κατασκευάσας, ἀντέπεμψεν αὐτοῖς, νύκτα συνθεμένοις, καθ' ἣν οἱ μὲν ἀνέῳξαν τὰς πύλας, ὁ ὃ Διοίτας μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν εἰσῆλθεν. [5] ἓν μέν τοι στρατήγημα τὸ τ̃ βαλανάγρων παρέχεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον· ἑτέρῳ ὃ εἰσελθὼν ἐχρήσατο· ἐπειδὴ γὰρ οἱ Η'ραιεῖς ϗ. πολυμόρ

dux cum Heræensium urbem aperta vi capere non possit, occulte cepit, quibusdam Heræensium grandi pecunia corruptis: qui sæpe venientes ad portas, cum his quibus portarum claves erant commissæ, sermones conferebant, atque convivia agitantes, clam expresserunt claves, & effigiem Dicetæ miserunt. Qui similes & æquales claves publicis comparans, misit ad eos, ut noctem constituerent, qua portas aperire vellent. Dicetas cum paucis militibus intravit, clavium stratagemate patefaciens ipsis introitum. Ingressus vero, usus est alio. Postquam enim Heræenses re intellecta prosilierunt magno numero, locorum

σωέν-

2 Τὴν Η'ραιέων πόλιν] Scribendum, ἢ Η'ραιῶν πολ. & mox Η'ραιεῖς. Casaubonus.

3 Η'ραιέων] Ita reposui cum Casaubono. Cant. Η'ραίων. Vulgata Η'ραιέων. Paullo post etiam cum Cant. scripsi Η'ραιεῖς, pro corrupto Η'ριεῖς.

4 Τοῖς πεπιστευμένοις] MSS. τοῦ πεπιστευμένου. Utrumque recte.

5 Ἓν μέν τοι στρατήγημα τὸ τῆν βαλανάγρων] Fl. ἐν μὲν τοι στρατηγημάτων βαλ. Cant. ἐν μὲν τῇ τῆν στρατηγημάτων βαλαγρῶν. Lego: ἐνὶ μὲν τῷ στρατηγήματι τῆν βαλαγρῶν.

6 Καὶ

urbis periti, metuens eos Diœtas, tubicines in multis urbis partibus jussit distantes classicum canere. Heræenses ex omnibus locis multas tubas audientes, cum circumsonarentur, omnia plena hostibus existimantes, urbem deseruerunt. Et interdiu legationem ad Diœtam miserunt, supplicantes ut sibi patriam recipere liceret: se in posterum Achivorum imperata facturos.

σωόντες ἐξεπήδησαν, ϛ πολλοί τε ὄντες καὶ τῆς πόλεως τόπων ἔμπειροι. Φοβηθεὶς αὐτὰς Διοίτας τὰς σαλπιγκτὰς κέλευσε κατὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως ἀφαστάντας τὸ πολεμικὸν σημαίνειν. οἱ δὲ Ἡραιεῖς πολλαχόθεν πολλῶν σαλπίγγων ἀκούοντες σεσειχασμένοι, πάντα μεστὰ πολεμίων εἶναι νομίσαντες, ἐξέλιπον τὴν πόλιν, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπρεσβεύσαντο πρὸς Διοίταν, ἱκετεύοντες ἀπολαβεῖν τὴν πατρίδα, ὡς εἰσαῦθις ὑπήκοοι γενησόμενοι τοῖς Ἀχαιοῖς.

[CAP. XXXVII.]

Tesamenus.

¶ Tesamenus exer-

Τισαμενός.

¶ Τισαμενὸς ἄγων τὸ σρα-

6 Καὶ τῆς τῆς πόλεως ἔμπειροι] Scribe τῆς τόπων τῆς π. *Casaubonus.*

Πολλοί τε ὄντες καὶ τῆς τῆς πόλεως τόπων ἔμπειροι] Cum MSS. Interprete, & Casaubono, τόπων inserui. Iidem Codd. σωόντες, pro ὄντες.

Cap. XXXVII. 1 Τισάμενος ἄγων τὸ σρατόπεδον] Scribe Τισαμενὸς per ι, & accentu mutato, ut admonent Grammatici. Apud Frontinum vero longe depravatius hoc nomen legitur. Sic enim habent omnes editiones, lib. 1. cap. 2. *Similiter Thyamenus Orestis filius, cum audisset jugum ab hostibus natura munitum teneri, praemisit*, &c. Emenda, *Tisamenus.* Casaubonus.

Τισαμενός] Ita scripsi cum Casaubono pro Τισάμενος. Cant Τισαμενός. Quemadmodum autem *Tisamenus* ex volatu avium conjecit insidias, contraria ratione Lagoras Cretensis, ex avium in summis rupibus ipsiusque urbis mœnibus quiete animadversa oppidanorum in custodienda urbe loco munitissimo negligentia, regi Antiocho Sardium occupandarum, in quibus frustra oppugnandis alter jam terebatur annus, auctor extitit. Historiam vi-

Digitized by Google

ςρατόπεδον, ὄρνεις πολλὰς ἰδὼν ὑπὲρ τ τόπον [2] ωεπτομένας, ἀ μὲν ἐπὶ τ γῆς ἰζάνοντας, σωιῆκεν ὡς δεδιότας ἀνθρώπους ἐγκαθημένους ἰζάνειν ὀκνοῦσιν· καὶ τὸ χωρίον ἐρευνησάμενος, τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπιθέμενος, κατέκοψε τὰς λοχῶντας Ἴωνας.

citum ducens, cum vidisset multas aves supra eum locum volitare, non autem in terra considere, intellexit eas hominum ibi latentium metu, non considere: & locum perscrutatus, aggressusque Iones positos in insidiis interfecit.

[CAP. XXXVIII.]

Ὀνόμαρχος.

¶ Ὀνόμαρχος [1] Φωκεὺς, πολιορκουμένης Ἐλατείας ὑπὸ τ Βοιωτῶν, τὴν δυνάμιν ἐξαγαγὼν, τὰς πύλας ἀνοικοδομήσας, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας, καὶ μητέρας ἔςησεν ἐφεξῆς, καὶ πατέρας· πρὸ δὲ τούτων τὰς ὁπλίτας ἔταξε. Πελοπίδας συνεὶς τὴν ἀθυμοκοιλίαν τῆς ἀπονοίας, [2] ὡς ἀπεθανήσκειν ἢ κρατεῖν προθυμοῖντο, μὴ σωιάψας μάχην ἀνεχώρησεν.

Onomarchus.

¶ Onomarchus Phocensis, cum Elatia a Bœotis oppugnaretur, educto exercitu & portis clausis, liberos & uxores & matres atque patres ordine constituit. Ante hos autem, armatos collocavit. Pelopidas cum apparatum desperationis cognovisset, eos aut mortem obire, aut victoriam auferre velle, non commisso prælio discessit.

Ὀνό-

de apud Polybium, Hist. lib. VII.

2 Πεπτομένας] Fl. πτομένας. quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres. Cant. ἀθυμότας, pro ἀθυμίας. Apud Frontinum pro *simul evolasse*, malim *circumvolasse*, quod convenit cum πεπτομένας.

Cap. XXXVIII. 1 Φωκεύς] p. Φωκαεύς. *Casaubonus.*

2 Ὡς ἀπεθανήσκειν] MSS. delent ὡς. Vulgata tamen recte.

3 Καὶ]

2 Onomarchus cum aciem adversus Macedones instrueret, montem obliquum post tergum occupans, & in cacuminibus utrinque abscondens saxa, saxorumque jactores, produxit exercitum in subjectam planiciem. Cum Macedones impetentes jacularentur, Phocenses, simulata fuga, ad medium montem se recipiunt. Macedones incitati furore ac robore, insequebantur. At illi de jugis saxa dejicientes, phalangem Macedonicam conterebant. Tum Onomarchus Phocensibus signum dat ut revertantur, & in hostes incursionem faciant. At Macedones posterioribus in se impetum dantibus, superioribus lapides projicientibus, magno negotio vix fugientes dis-

Ὀνόμαρχος Μακεδόσι παρατάσσων, ὄρος μελωδειδὲς καὶ νώτου λαβὼν, [3] κἂν ταῖς ἑκατέρωθεν χαρυφαῖς ἐγκατακρύψας πέτρας, καὶ πετροβόλους, προήγε τὴν δύναμιν ἐς τὸ ὑποκείμενον πεδίον. ὡς δὲ οἱ Μακεδόνες ἀνιπτόντες ἠκροβολίσαντο, οἱ Φωκεῖς προσεποιήσαντο φεύγειν ἐς τὰ μέσα τοῦ ὄρους. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες θυμῷ καὶ ῥώμῃ διώκοντες ἐπέκειντο· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν χαρυφῶν τὰς πέτρας [4] ἐμβάλλοντες συνέτριβον τὴν Μακεδονικὴν φάλαγγα. τότε δὴ Ὀνόμαρχος ἐσήμαινε τοῖς Φωκεῦσιν ὑπεστρέφειν, καὶ τοῖς πολεμίοις [5] ἐμβάλλειν. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες τῶν μὲν ὄπισθεν ἐμβαλλόντων, τῶν δὲ ἄνωθεν τὰς πέτρας βαλλόντων, σὺν πολλῷ πόνῳ φυγόντες ἀνε-

χώρη-

3 Κἂν] Cant. καὶ. & mox προβόλους, pro πετροβόλους.

4 Ἐμβάλλοντες] MSS. βάλλοντες. Mox Cant. ἐσήμαινον. MSS. ἐσήμαινον τοῖς Φωκεῦσιν. perperam repetita præpositione ex voce præcedente.

5 Ἐμβάλλειν] Ita reposui pro συμβάλλειν, cum MSS & Interprete. Pro οἱ μὲν Μακεδ. Fl. οἱ δὲ Μακεδ. Cant. οἱ μὲν δὴ Μακεδ. quod præfero.

χώρησαν. 6 ἐν αὐτῇ τῇ φυγῇ τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων Φίλιππον φασὶν εἰπεῖν, οὐκ ἔφυγον, ἀλλ' ἀνεχώρησαν ὥς περ οἱ κριοὶ, ἵν' αὖθις ποιήσωμαι σφοδρότεραν τὴν ἐμβολήν.

cesserunt. In ipsa fuga regem Macedonum Philippum dixisse ferunt: Non fugerunt, sed recesserunt, quemadmodum arietes, ut secundo vehementiorem impressionem facerent.

Τάδε

Τέλος τῆς β' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

6 Ἐν αὐτῇ τῇ φυγῇ] Αὐτῇ in Vulgata aberat. Paullo post pro ἀνεχώρησαν, Cant. ut & Codd. Casauboni ἀνεχώρησαν. quomodo etiam Interpres, qui & pro ποιήσωμαι, legit ποιήσωνται. Pro Τέλος τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων τὸ δεύτερον βιβ. Cant. Τέλος τῆς Πολυαίνου τῆς Στρατηγικῶν δεύτερον. Ut vero cum ceteris locis hic quoque conveniret, scripsi: Τέλος τῆς β' βιβλίου τῆς Πολ. Στρ.

1 Τάδε

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in tertio libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Demosthenes	2	Δημοσθένης, στρατηγήματα	β
Paches	1	Πάχης	α
Tolmides	1	Τολμίδης	α
Phormio	3	Φορμίων	γ
Clisthenes	1	Κλεισθένης	α
Phrynichus	1	Φρυνίχος	α
Lachares	3	Λαχάρης	γ
Archinus	1	Ἀρχῖνος	α
Iphicrates	63	Ἰφικράτης	ξγ
Timotheus	17	Τιμόθεος	ιζ
Chabrias	15	Χαβρίας	ιε
Phocion	1	Φωκίων	α
Chares	3	Χάρης	γ
Charidemus	1	Χαρίδημος	α
Demetrius Phal.	1	Δημήτριος Φαληρεὺς	α
Philocles	1	Φιλοκλῆς	α

Τέλος τοῦ πίνακος τοῦ γ' βιβλίου.

Π Ο-

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Πολ. Στρ.] Ita reposui cum MSS. & Interprete, nisi quod Cant. Στρατηγικῶν. In Indice pro Πάχης, Cant. Λάχης. pro Ἀρχῖνος, Ὀρχῖνος. & Ἰφικράτης ξγ, pro ξα. ut perperam erat in Vulgata.

Digitized by Google

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον τρίτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER TERTIUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν τρίτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε, καὶ Οὐῆρε προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· ἀφ' ὧν οὐ πολεμοῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἄγουσιν, ὠφελιμώτατον ἂν χρῆμα γένοιτο ἡ στρατηγικὴ σοφία, καὶ τέχνη. ἅπασι μὲν γὰρ τοῖς ἄρχουσι τῶν πολιτικῶν δεῖ στρατηγίας καὶ προμηθείας. ἣ τὰς πόλεις ἐς τὸ πράττειν ἃ χρὴ ἐπάγει.

Etiam hunc librum Stratagematum, sanctissimi Imperatores Antonine & Vere, dedico vobis: ex quibus non solum bella gerentibus, verum etiam pacem agentibus, maximam utilitatem adferat militaris ars, & industria. Nam omnibus Rerumpub. principibus hoc est utile, ut per stratagemata, & quandam alacritatem civitates ad officium faciendum.

1 Πολυαίνου Στρατηγ. βιβ. τρίτον] Pro Vulgato: Πολυαίνου τοῦ συγγραφέως Στρατ. β. τρ. Cant. Στρατηγικῶν.

2 Δεῖ στρατηλίας] Fl. λεῖ στρατ. & Pro sequenti προμηθείας, Cant legit προσθυμίας. sed vulgatam præfero, licet aliter legerit Interpres. Verto autem: *omnes etenim rerumpubl. gubernatores decet rei militaris scientia & prudentia, quæ civitates*, &c.

3 Καὶ

Digitized by Google

dum impellant. Vos autem, imperatoriam potestatem tenentes, & summæ rerum præsidentes, semper militari quadam scientia de subditorum utilitate consilia capitis, ut etiam tempore pacis animum in militaribus cogitationibus exerceatis. In bello vero quid opus est scribere? nam manifestum est.

πω. ὑμεῖς δὲ τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντες, [3] καὶ τῶν ὅλων προεστηκότες, ἀεὶ μὲν στρατηγικῆς ἐπιστήμης βουλεύεσθε τὰ συμφέροντα τοῖς ἀρχομένοις· ὡς τὸ ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐγγυμνάζειν τὴν γνώμην τοῖς στρατηγικοῖς ἐνθυμήμασιν· ἐν δὲ πολέμῳ, [4] τί καὶ χρὴ γράφειν; πρόδηλον γάρ.

Τέλος τῆς προοιμίου.

[CAP. I.]

Demosthenes.

¶ Demosthenes Pylo

Δημοσθένης.

¶ [1] Δημοσθένης Πύλου Λα-

3 Καὶ τῶν ὅλων προεστηκότες] Ita restitui hunc locum cum MSS. & Interprete. Pro eo in Vulgata erat: τῶν ὅπλων. Loco βουλεύεσθε, Cant. βύλεσθε.

4 Τί καὶ χρὴ γράφειν] Cum Cant. pro τί χρὴ καὶ γράφειν. Cum eodem codice rescripsi πρόδηλον γάρ. quod longe suavius quam πρόδηλον γίνεται, ut erat in Vulgata: & quod nullus dubito, quin ortum ex similitudine figurarum καὶ & γὰρ.

Cap. I. 1 Δημοσθένης Πύλου Λακωνικὸς φρουρὸν ἔχουσης] Malim Λακωνικῶν φρουρόν. Historiam captæ Pyli referunt Thucydides & Diodorus: qui tamen nihil habent cujus ope medicina Polyæno nostro fieri queat. Valde enim corrupta sunt illa paullo post ὡς ἀποβεβυσμένοι ἀφέντες ἂν ἄδη. Interpres paullo melius, hoc fere modo, ὡς ἀποβεβυσμένοις ἀφήσοντες. Expectandi meliores codices, aut amplius otium. Κόρυφα autem est Coryphasium, castellum ἀκρόπολις & natura munitum: quod quia Pylo fuit admodum vicinum, Pylii urbe sua diruta, ibi sedes fixêre, ut testatur Geographus, tandemque pro eodem censeri cœpere Pylus hæc Messeniaca & Coryphasium. nam Thucydides ait, Pylum a Spartanis Coryphasium appellari: cum tamen proprie aliud Pylus sit, aliud Coryphasium. Quod autem hic legitur τὸ ὁδὸν μακρᾶς οὔσης, vereor ut sit integrum: quandoquidem, ut diximus, a Pylo ad Coryphasium non est longum iter: Quare deesse negatio videtur. Pylus vero a Sparta stad. aberat cccc. ut Thucydides annotat: cujus locum Strabo citat.

Λακωνικῆς φρουρὰν ἐχούσης, ἔπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἄκραν. οἱ Λάκωνες τὴν Πύλον ἐκλιπόντες, ἐπὶ τὴν Ἄκραν ἔσπευν, [2] ὡς ἀποβησόμενον ἐλπίζοντες [3] ἂν ἤδη τὸ ὁδῷ μακρὰν ὄσης. ἤδη [4] μὴν ἐπέλαζον οἱ πολέμιοι τῇ Ἄκρᾳ. Δημοσθένης δ' ἐπιστρέψας ἐπὶ τὴν πόλιν κατέσχε τὴν Πύλον ἀνδρῶν κενήν.

Laconica civitate præsidium habente, navigavit ad Acram. Lacones Pylo relicto, ad Acram contenderunt, sperantes se jam egredientes deprehensuros, cum via longa esset. Jam appropinquabant hostes Acræ, cum Demosthenes reversus, Pylum inanem virorum obtinuit.

Δημοσθένης Ἀκαρνάνων καὶ Ἀμφιλόχων στρατηγῶν, ἀντικρὺ Πελοποννησίων [5] ἐστρατοπέδευε, χαράδρας μεγάλης διειργούσης. ἑρῶν δὲ πολλῷ πλείονας τοὺς πολεμίους, καὶ τὸ στρατόπεδον ὑπερφαλαγγούμενον, ἐς τὸ κοῖλον καὶ λοχώδες ἐν-

2 Demosthenes Acarnanos & Amphilochos ducens, ex adverso Peloponnesiis castra locabat, magno torrente interposito. Videns autem longe plures hostes esse, & exercitum includi posse, in cavum & insidiis aptum lo-

ei

citat. In Diodori libro duodecimo idem annotante, & ex eodem, ut puto, Thucydide, male scriptum est, τῇ Μισσηνίας ἀπέχον σταδίους τετρακοσίους. Tu Σπάρτης rescribe. *Casaubonus.*

2 Ὡς ἀποβησόμενον ἐλπίζοντες] Ita lego cum MSS. pro ἀποβησόμενοι. Respicit enim Demosthenem. Hi ergo sunt meliores Codices, quos Casaubonus dixit exspectandos.

3 Ἂν ἤδη τὸ ὁδὲ μακρὰν ὄσης] Cum MSS. Vulgata μακρᾶς. Totum locum lego & distinguo: ὡς ἀποβησόμενον ἐλπίζοντες ἂν ἤδη, τὸ ὁδὲ μακρὰν ὄσης, &c.

4 Ἐπέλαζον τῇ ἄκρᾳ] Ita restitui cum MSS. Vulgata, τὴν ἄκραν, cui apposuerat in margine Casaubonus ὡς. Loco ἐπιστρέψας, MSS. ὑποστρέψας, quod esset, *iter deflectens.*

5 Ἐστρατοπέδευε] Fl. ἐστρατοπέδευον. Pro vulgato ὑπερφαλαγγούμενον, cum Cant. rescripsi ὑπερφαλαγκούμενον. Paullo infra pro ὑπερφαλαγγήσουσιν Cant. ὑπερφαλαγίσουσιν, & ὑπερφαλαγίσωσιν, pro ὑπερφαλάγγωσιν.

6 Ὁ πλί-

cum abſcondit armatos, & ſocios trecentos, ut ſi includerent hoſtes exercitum numero, conſurgentes ipſi a tergo adorirentur. Hoſtes incluſerunt phalangem. Illi vero conſurgentes, & repentino tumultu in hoſtes invadentes, parvo negocio atque labore pugnam vicerunt.

εἰλόχησεν [6] ὁπλίτας, καὶ φίλους τριακοσίους· ὅπως ἐπειδὰν ὑπερφαλαγγήσωσιν οἱ ἐναντίοι καὶ τὸ ὑπερβάλλον αὐτῶν, ἐξαναστάντες καὶ νώτου ᾖσθοιντο. οἱ μὲν ὑπερεφαλάγγησαν· οἱ δὲ ἐξόπισθεν ἐπανέστησαν· καὶ ἄφνω προσπεσόντες, καὶ σὺν πολλῷ πόνῳ τὴν μάχην ἐνίκησαν.

[CAP. II.]

Paches.

2 Paches Notium oppugnans, Hippiam ducem Piſuthnæ poſtulavit, ut e munitione ad colloquium exiret: fide data, ſe illæſum & vivum eum remiſſurum. Poſtquam vero proceſſit, cuſtodia penes illum relicta, Notium vi cepit: atque tum Hippiam vivum in urbem induxit, quem-

[1] Πάχης.

¶ Πάχης Νότιον πολιορκῶν Ἱππίαν [2] στρατηγὸν Πισσύθνου κοινολογησόμενον προελθεῖν ἔξω τῆς τείχους ἠξίωσε· σωθήσεσθαι καὶ ἀβλαβῆ καὶ ζῶντα ἀποπέμψειν. ἐπεὶ δὲ προῆλθε φυλακῇ αὐτὸν παρεισήσας τὸ Νότιον καὶ κρατεῖ ἐξεῖλε. καὶ τότε Ἱππίαν ἐς τὴν πόλιν

ζῶντα

6 Ὁπλίτας καὶ φίλους τριακοσίους] Lego ὁπλίτας καὶ φίλους. Fortaſſe etiam poſt ὁπλ. deeſt nota numeri index. *Caſaubonus.*

Cap. II. 1 Πάχης] Cant. bis Ἀλχης. Male. Idem hoc ſtrategema vide apud Thucydidem lib. III.

2 Στρατηγὸν Πισσύθνου] Cum Fl. Vulgata unico σ Πισύθνου. Sed ut reposui, aliquoties ſcribitur Thucydidi, cui & Ἀρκάδων ἄρχων dicitur *Hippias* qui cum Arcadibus ſuis una cum barbaris, a *Piſſuthne*, Hyſtaſpis filio, miſſis, Notium intrarat. Cum utroque Codice ſcripſi προελθεῖν ἔξω, pro προσεξελθεῖν ἔξω. Codicum lectio firmatur eo, quod ſtatim ſequitur, ἐπεὶ δὲ προῆλθε.

3 Ὡς

ζῶντα εἰσήγαγον, [3] ὡς ἐσπείσατο, καὶ μετὰ τοῦτο κατηκόντισεν.

admodum in fœdere promiserat, & postea jaculo peremit.

[CAP. III.]

[1] Τολμίδης.

¶ Τολμίδης Ἀθηναίων ψηφισαμένων αὐτῷ δοθῆναι καταλογον ἀνδρῶν χιλίων· ἑκάστῳ προσιὼν τῶν νεῶν, ἔφασκεν ὡς μέλλοι καταλέγειν αὐτόν. [2] εἰ ἦν ἄμεινον ἕκαστον ὁρατιδίοιας

Tolmidas.

¶ Tolmidas, Athenienſibus ei mille virorum delectum decernentibus, ſingulos juvenes accedens, dixit, ſe illos delecturum. Utile autem eſſe, ſingu-

ἄμει-

3 Ὡς ἐσπείσατο] Cum MSS. & Interprete. Eodem modo etiam legitur apud Thucydidem. Vulgata, ὑπέσχετο.

Cap. III. 1 Τολμίδης] Male Interpres vertit, *Tolmidas*: dicendum quippe *Tolmides*.

2 Εἰ ἦν ἄμεινον ἕκαστον ὁρατιδίοιας] Mendoſa, ut apparet, lectio: Fortaſſe, ἕκοντα στρατιδίας. Suſpecta etiam ſunt illa ſequentia, καταλέξω τοὺς χιλίους. mox corruptiſſime, ἀντὶ χιλίοις πεντακοσίοις ἀνδράσι. *Caſaubon.*

Εἰ ἦν ἄμεινον ἕκαστον ὁρατιδίοιας] Cant. στρατιώτας, quomodo conjecit Caſaubonus; ſed ſuperſcriptum ὁρα. Fl. ὁρατιδίοιας. Locus hic miſerè depravatus: neque, licet cum Cantabrigienſi repoſueris στρατιδίοιας ſanatus erit. Quid enim ἕκαστον στρατιδίοιας? Omnino lege: εἰ ἦν ἄμεινον ἕκοντα στρατιδίοιας. Evincunt id ſequentia, ἀπηγάγετο ἑκόντας. Recte vero ſe habent ſequentia, καταλέξω τοὺς χιλίους. Poſtquam enim tria millia ſponte nomen ſuum clanculum dederant, pluribus vero, idem ut facerent, perſuaderi non poſſet, tum *Tolmides* ex illis, qui ſponte nomen dare recuſarant, populi ſcito mille adhuc ſibi legit: quare legendum ἐκ τῶν μὴ πειθομένων καταλέξω τοὺς χιλίους. Corruptiſſima vero ſunt ultima verba illa: ἀντὶ χιλίοις πεντακοσίοις ἀνδράσι. Legendum quippe: ἀντὶ χιλίοις, τετρακοσίοις ἀνδράσι. Totum itaque locum ſic lege & diſtingue: ἑκάστῳ προσιὼν τῶν νεῶν, ἔφασκεν ὡς μέλλοι καταλέγειν αὐτόν. εἰ ἦν ἄμεινον ἕκοντα στρατιδίοιας. τοιχίλιοι μὲν ἀπηγάγετο ἑκόντες· οἱ λοιποὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο. Τολμίδης ἐκ τῶν μὴ πειθομένων καταλέξω τοὺς χιλίους καὶ πεντήκοντα πεζοὺς ἐπλήρωσεν, ἀντὶ χιλίοις. τετρακοσίοις ἀνδράσι. Emendationem noſtram firmat locus Diodori lib. XI. qui longior licet, totum tamen addere viſum fuit, quia multum Auctorem illuſtrat: Τολμίδης ὁ ταταγμένος ὅτι τὴν ναυτικὴν δυνάμεως, &c. βαλόμενος καθαρέως πλείονας πολίτας ἐξαγαγεῖν, ταχυάζεται τοιοῦτον. οἱ μὲν πολῖται διελόμενοι αὐτὸν καταλέξειν εἰς τὴν στρατείαν τῶν νεῶν τοὺς ἀκμάζοντας παῖς ἡλικίας, καὶ τοῖς σώμασιν ἀβρωστοῦντας. ὁ δὲ Τολμίδης παρδίδων μὴ μόνον τοὺς ταταγμένους χιλίους ἐξάγειν εἰς τὴν στρατιὰν, προσιὼν ἑκάστῳ (operarum ſphalmate legitur ἑπάστῳ) τῶν νεῶν καὶ τὴν ῥώμην ἀβρωστοῦντων, ἔλεγε ὡς μέλλοι

λ

los inspicere. Ter mille ultro nomina dederunt. Reliqui non obedierunt. Tolmidas ex his qui obediebant, delegit illos mille, & quinquaginta triremes implevit pro mille quingentis viris.

ἄμεινον ἕκαστον ὀρεκτῶν ἐσῄ. τρισχίλιοι μὲν ἀπεγράψαντο ἑκόντες· οἱ λοιποὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο. Τολμίδης οὖν τῶν πειθομένων κατέλεξε τοὺς χιλίους, καὶ πεντήκοντα τριήρεις ἐπλήρωσεν. ἀντὶ χιλίοις πεντακοσίοις ἀνδράσι.

[CAP. IV.]

Phormio.

¶ Phormio egressus in Chalcidensium terram, non paucis ex regione direptis, ad Cyrum appulit. Chalcidenses legationem res repetitum miserunt. Ille furtim navem expeditam emisit, quasi Athenis venientem, & populus ipsum accerseret in Piræum quam celerrime. Legatis reddidit quæ repetiverant: Ipse vero solvens ad parvam quandam

Φορμίων.

¶ [1] Φορμίων ἀποβὰς ἐς τὴν Χαλκιδέων ἀρπάσας [2] οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τῆς χώρας Κύρῳ προσέσχε. Χαλκιδεῖς ἐπρεσβεύσαντο ἀπαιτοῦντες· ὁ δὲ κρύφα καθῆκεν ὑπηρετικὸν ὡς [3] Ἀθήναθεν ἥκων καὶ δῆμος καλοῦντος αὐτὸν ἐς Πειραιᾶ ἅμα τάχιστα. τοῖς μὲν πρεσβευταῖς ἀπέδωκεν ὅσα ἔτυχον ἀπαιτοῦντες· αὐτὸς δὲ ἀναχθεὶς ὑπὸ νησίον

λῃ καταλίγειν αὐτόν. κρεῖττον οὖν ἔοικεν ἐθελοντὴν στρατεύειν μᾶλλον ἢ λῃστὴν καταλεγεῖν ἀναγκαζόμενον δοκεῖν. ἐπεὶ δὲ πλείους τῶν τεττάρων τὸν λόγον συνέπεισαν ἐθελοντὴν ἀποστρατεύεσθαι, οὐδὲ δὲ λοιπὸς οὐκέτι ἀπεδίδοντας ἐώρα, τότε δὴ ὁμολογουμένους χιλίους κατέλεξεν ἐκ τῶν ἄλλων. ὡς δ' αὐτῷ καὶ τὰ πλοῖα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοίμαζον, πεντήκοντα μὲν τριήρεσιν ἀνέχθη καὶ τρισχιλίοις ὁπλίταις.

Cap. IV. 1 Φορμίων ἀποβὰς ἐς τὴν Χαλκιδέων] Vide infra in Iphicrate, commate XXXVI. *Casaubonus.*

Φορμίων] Idem strategema est apud Frontin. III. XI. I.

2 Οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τῆς χωρ.] Cum MSS. Vulgata, οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν τῆς χ. Pro Χαλκιδεῖς, Fl. Χαλκιδῆς.

3 Ἀθήναθεν] Cant. Ἀθηναθεν. Pro ἥκων, cum MSS. reposui ἥκων.

4 Τῷ

ὠρμί-

ὡρμίσατο τὴν νύκτα. οἱ Χαλκιδεῖς, καὶ [4] τῷ κομίσασθαι τὰ ἴδια, καὶ τῷ νομίσαι τὴν Φορμίωνα Ἀθήναζε πεπλεύκεναι, ἀφυλάκτως καὶ τὴν πόλεως καὶ τὴν χώρας εἶχον· ὁ δὲ ἀφυλάκτοις ἐπελθὼν, ὀλίγου μὴ καὶ τὴν πόλιν κατέσχεν. ὅσον δὲ οὐ λείαν καὶ τὴν χώραν, ἅπασαν ἐξήγαγεν.

Φορμίων τριάκοντα ναῦς ἔχων, πρὸς πεντήκοντα ναῦς πολεμίων ἀναχθεὶς. ἔταξε τὰς ἰδίας ἀνὰ πέντε· καὶ ὥστε τὴν τάξιν τῶν ἐναντίων αὐτὰς ἐκείνας προσῆγεν, [5] ὀρθίοις τάγμασι. τῶν δὲ ἐναντίων διὰ τὴν πολλὴν προθυμίαν ταχέως διαστασιασῶν, καὶ τῶν ταχίστων τριήρων [6] πολὺ τὰς ἄλλας ἐν τῇ διώξει καταλειπουσῶν, σπουδὴν τὴν ἀταξίαν αὐτῶν Φορμίων, ἐ-

insulam noctu applicuit. Chalcidenses, & quoniam suas res portabant, & quia Phormionem Athenas navigasse credebant, neque civitatis neque regionis custodiam agebant. At ille improvisos & incustoditos obruens, parum abfuit quin civitatem etiam ipsam caperet. Omnem vero prædam, quæ fuit in regione, abduxit.

2 Phormio cum navibus triginta solvens adversus hostium naves quinquaginta, suas in quinarios ordines disposuit, & in aciem adversariorum ipsas illas rectis ordinibus duxit. Adversariis vero ob nimiam alacritatem dispersis, ac velocissimis triremibus a longo ceteras relinquentibus, Phormio intellecta distractio-

πορέ-

4 Τῷ κομίσασθαι] Cant. τὸ κομίσασθαι. & pro τὸ νομίσαι, τὸ νομ. Pro ἀνὰ πέντε, MSS. ὅτι πέντε. Sed ἀνὰ πέντε, ὅτι πέντε, & καὶ πέντε idem est.

5 Ὀρθίοις τάγμασι] MSS. ὀρθρίοις.

6 Πολὺ τὰς ἐν τῇ διώξει καταλ.] Lege τὰς ἄλλας, vel τὰς βραδυπλεούσας. Casaubonus.

Πολὺ τὰς ἄλλας ἐν τῇ] Vocem ἄλλας cum MSS. & Interprete addidi. Pro πεντηκόντα, Cant. πεντακόσιαι. & pro πλησίον ἀπὸ, ordine inverso ἀπὸ πλησίον.

7 Ἐπὶ

ne ipſarum, convertens ſuam pentanaiam, in appropinquantes ſibi triremes impetum fecit: atque his ſubmerſis, adverſus alias navigavit. Et cæteris triremium præfectis hæc eadem facientibus, hoſtiles fugam dederunt. Quas Phormio cum ſuis perſecutus, maxima parte ſubmerſa, victoriam adeptus eſt.

πτρέψας, τῷ ἑαυτοῦ πεντεναΐαν, ἐνέβαλε ταῖς γενομένοις πλησίον αὐτοῦ τριήρεσι· καὶ τούτας καταδύσας, ἐπὶ τὰς ἄλλας [7] ἐπέπλει· καὶ τῶν ἄλλων τριηραρχῶν τοῦτο πράττειν πειρωμένων, φυγὴ τῶν πολεμίων ἐγίνετο· οἱ δὲ περὶ Φορμίωνα διώκοντες, πλείστας αὐτῶν καταδύσαντες, τῷ νίκῃ ἀνείλοντο.

3 Phormionem circa Naupactum in paralo navigantem, duæ triremes perſequebantur. Stante autem in ſtatione nave oneraria, jam interceptus circa hanc ſe flexit, & in tardioris triremis puppim impetu facto, eam ſubmerſit, atque confeſtim ad alteram converſus, ſine negocio etiam illam perdidit.

Φορμίων περὶ Ναύπακτον ἐν τῇ παράλῳ πλέων, ὑπὸ δύο τριήρων ἐδιώκετο· ὁρμούσης δὲ ἐπὶ σάλου [8] νηὸς ὁλκάδος, ἤδη καταλαμβανόμενος, περὶ ταύτην ἔκαμψε, καὶ τῇ βραδυτέρᾳ τῶν τριήρων [9] κατὰ πρύμναν ἐνσείσας, κατέδυσε· καὶ διὰ τάχους ἐπὶ τὴν ἑτέραν ἐπιστρέψας, ἀκόλως καὶ ταύτην διέφθειρεν.

[CAP.

7 Ἐπέπλει] Cant. ἔπλει. Pro οἱ δὲ περὶ Φορ. Fl. οἱ δὲ περὶ ἀμφὶ Φορ.

8 Νηός] Cant. ναῦς. Pro ἐνδείσας, uti paullo poſt in Vulgata conſpiciebatur, cum MSS. reſtituit ἐνσείσας.

9 Κατὰ πρύμναν ἐνδείσας] Vel ἐνδάς, vel ἐμβαλών, aut neſcio quid ejuſmodi legendum. *Caſaubonus.*

[CAP. V.]

Κλεισθένης.

¶ Κλεισθένης [1] Κίρραν ἐπολιόρκει. μάντευμα ἦν, Κιρραίαν ἀνάλωτον ἔσεσθαι τὴν πόλιν, ἕως ἂν ψαύσῃ τῆς ἱερᾶς γῆς ἡ θάλασσα. οἱ μὲν Κιρραῖοι καταφρόνουν τοῦ εἴσω ἀπέχοντες θαλάττης. ἡ δὲ Κίρρα [2] τῆς ἱερᾶς γῆς ἔψαυε καθηκούσης ἐπὶ θάλατταν· ὁ Κλεισθένης τὸ μαντεῖον μαθὼν, καθιέρωσε τῷ θεῷ τήν τε πόλιν, [3] καὶ τὴν χώραν τὴν Κιρραίαν. ἵνα πᾶσα ἱερὰ γενομένη, κατὰ τὸ χρησμὸν ψαύσειε τῆς θαλάττης. τοῦτο πράξας ἐκεράτησε, καὶ ἀνέθηκε τὴν χώραν τῷ θεῷ.

Clisthenes.

¶ Clisthenes oppugnabat Cirram. Oraculum habebant Cirrenses, invictam urbem fore tantisper, donec mare sanctam terram attingeret. Cirrenses id nihili faciebant, longissime dissiti a mari. At Cirra sacram terram attingebat, quæ ad mare porrigebatur. Clisthenes oraculo percepto, tum urbem tum regionem Cirrensem Deo consecravit, ut universa sacra facta, secundum oraculum mare contingeret. Cum id fecisset, superavit, terramque Deo dicavit.

[CAP.

1 Κίρραν] Cant. Κεῖσαν. Mox MSS. & interpres: μάντευμα ἦν Κιρραίοις, ἀνάλωτον. pro vulgato, μάντευμα ἦν, Κιρραίαν ἀνάλωτον, &c. Historiam hanc & oraculum refert Paulanias in Phocicis, verum non Cirrhæis sed Amphictyonibus redditum: Χρόνῳ δὲ ὕστερον τὴν Κίρρα ἁλοῦσαν τε καὶ ἠσέβησαν ἐς τὴν Ἀμφικτιονίαν, καὶ ἀφετεμνον τῆς θεοῦ χώρας. πολεμεῖν δὲ πρὸς τοὺς Κιρραίους ἔδοξεν Ἀμφικτύοσιν, καὶ Κλεισθένει τὸ Σικυωνίων τυραννοῦντα φυγεῖν παντὸς ἠναγκάσθη ἔτι, καὶ Σόλωνα ἐξ Ἀθηνῶν ἐπηγάγοντο συμβουλεύειν. Χρεμίνους δὲ σφίσιν ἱερὸν τέκνῳ, ἀνέθεσαν ἐν Πυθίᾳ.

Οὐ πρὶν τὴν δὲ πόλιν θεοῦ ἐρείψατε πύργον ἑλόντες,

Πρὶν καὶ ἐμοὶ τεμένη κυανοπέδιλος Ἀμφιτρίτης

Κῦμα ποτικλύζῃ, καλαδὲν ὀδὸν εἴσεται Ποντῶν.

Ἔστεισν δὲ ὁ Σόλων καθιερῶσαι τοῦ θεοῦ τὴν Κιρραίαν, ἵνα δὴ τοῦ τεμένους τῆς Ἀμπφιτρίτης ἅψωνται γείτων ἡ θάλασσα.

2 Τῆς ἱερᾶς γῆς ἔψαυε] Ita scripsi cum Fl. & Interprete pro ἔψαυσε. Uterque vero codex absque γῆς.

3 Καὶ ἡ χώραν ἡ Κιρραίαν] Male Cant. copulam post χώραν repetit.

1 Φρύ-

[CAP. VI.]

Phrynichus.

¶ Phrynichus in Samo ducem se gerens, cum urbem proderet, inter cunctandum accusatus, metuens ne perspicuum evaderet, prior omnia Samiis prædixit, quæ hostes erant facturi: In eam partem Sami quæ muro caret impressionem facient cum omnibus navibus: sed agite muniamus antequam adsint: Qui munitionem ædificare cœperunt. At hostes, quibus Alcibiades dux erat, Samiis litteras mittebant, Phrynichi proditionem indicantes. Samii rebus ipsis magis crediderunt,

[1] Φρυνίχος.

¶ Φρυνίχος ἐν Σάμῳ στρατηγῶν, προδιδὸς τὴν πόλιν ἐν τῷ μέλλειν διαβληθεὶς, καταφανὴς γίνεσθαι μέλλων, φθάσας προεῖπε τοῖς Σαμίοις ὅσα δρᾶν ἔμελλον οἱ πολέμιοι· καὶ τὸ ἀτείχιστον τῆς Σάμου [2] μέλλουσι προβάλλουσιν ἐν πασῶν τῶν νεῶν· ἀλλὰ προλαβόντες τειχίσωμεν. οἱ μὲν ἤρχοντο τοῦ τειχισμοῦ. οἱ δὲ περὶ Ἀλκιβιάδην ἐχθροὶ, γράμματα Σαμίοις ἔπεμψαν, μηνύοντα τὴν Φρυνίχου προδοσίαν. Σάμιοι τοῖς ἔργοις Φρυνίχου μᾶλλον ἐπίστευσαν ὡς ἀγαθοῦ

quas tanquam bonus ac stra-

1 Φρυνίχος] Cant. bis Φρλυνίχος. Male. Idem hoc factum refert Thucydides lib. VIII. Mox pro γίνεσθαι, Cant. χρὴ σθαι. & loco προεῖπε, Fl. προειπεῖ. Cant. πρὸ πεῖπε. Pro μέλλουσιν, cum utroque Codice & Interprete scripsi ἔμελλοι.

2 Μέλλουσι προβάλλουσιν ἐν πασῶν τῶν νεῶν] Interpretis codd. ita habuisse videntur: μέλλουσι προσβάλλειν μὴ πασῶν τ. τ. Putabam, προσβάλλειν πάσαις ταῖς ναυσὶ. *Casaubonus.*

Προβάλλουσιν ἐν πασῶν τῶν νεῶν] Cant. προσβάλλουσι, cui supra additum εἰναι. Casaubonus in margine notarat, προβάλλειν μὴ πασ. In ora porro Cantabrigiensis notatum erat, ἔνδον ὄσων κ. quod convenit cum loco Thucydidis lib. VIII. αὐτὸς προσθάσας τοῦ στρατεύματος ἐξάγεσθαι γίνεται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν, ἀτειχίστου ὄσης τῆς Σάμου, καὶ ἅμα τῶν νεῶν ἐν πασῶν ἔνδον ὁρμουσῶν, ἐπιθήσεσθαι τοῦ στρατοπέδου. Unde apud Nostrum legi forte possit, καὶ τὸ ἀτείχιστον τῆς Σάμου μέλλουσι προσβάλλειν, ἐν πασῶν τῶν νεῶν ἔνδον ὄσων (vel ὁρμοῦσιν).

1 Ἀθη-

στρατηγὸς, ἢ τοῖς τῶν ἐχθρῶν γράμμασιν.

strenuus dux gereret, quam hostium litteris.

[CAP. VII.]

Λαχάρης.

¶ Λαχάρης ἁλισκομένων [1] Ἀθηνῶν ὑπὸ Δημητρίου, ἐσθῆτα οἰκετικὴν καὶ ἄγροικον ἀναλαβὼν, μέλανι χρίσας τὸ πρόσωπον, [2] κάλαθον ὑπὸ κόπης κομίζων διὰ πυλίδος μικρᾶς ὑπεξελθὼν, ἐπιβὰς ἵππου, δαρεικοὺς χρυσοὺς [3] ἐπὶ χεῖρας ἔχων, ἔφευγε. ἱππεῖς Ταραντῖνοι πολλῇ σπουδῇ διώκοντες οὐκ ἀνίεσαν· ὁ δὲ κατ' ὀλίγους τοὺς δαρεικοῦς ἐρρίπτει κατὰ τὴν ὁδόν· οἱ δὲ καταβαίνοντες ἀπὸ τῶν ἵππων συνέλεγον τὸ χρυσίον· τοῦτο γινομένου πολλάκις, ἡ διώξις μὲν [4] διεκόπτετο. Λαχάρης δὲ ἱππεὺς ἔφθασεν ἐς τὴν Βοιωτίαν.

Lachares.

¶ Lachares captis Athenis a Demetrio, vestem servilem & rusticam indutus, atramento faciem ungens, calathum sterquilinio tectum portans, furtim egressus per exiguam portulam, conscenso equo, Daricos aureos in manibus tenens fugit. Equites Tarentini summo studio persequentes, nihil remittebant. Qui sigillatim Daricos in viam sparsit. Illi descendentes ex equis, aurum colligebant. Hoc facto, sæpenumero insecutio intercisa est. Lachares equitans in Bœotiam pervenit.

Λα-

1 Ἀθηναῖον] γρ. Ἀθηναίων. *Casaub.*

2 Κάλαθον ὑπὸ κόπης κομίζων] Insolens omnino loquendi genus: & mallem abesse ἡ ὑπὸ, aut mutari in μετὰ, vel πεπληρωμένον, vel simile quid. Quid si κάλαθον ὑπόκοπον? *Idem.*

3 Μετὰ χεῖρας ἔχων] Cum MSS. pro ἐπὶ χεῖρας ἔχων.

4 Διεκόπτετο] Cum Fl. pro ἐκόπτετο. Cant. κατεκόπτετο, cui superscriptum δια. Pro εἰς τὴν Βοιωτίαν, uterque Cod. εἰς τὰς Βοιωτίας.

5 Θη-

2 Lachares captis Thebanis in cloacam se abscondens, post triduum seu quatriduum sub vesperam egressus, ad Delphos abiit, & inde ad Lysimachum.

Λαχάρης [5] Θηβῶν ἁλισκομένων εἰς τὴν ὑπονόμην καταδύς, μετὰ τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας ἑσπέρας ὑπεξελθὼν εἰς Δελφὰς ἀφίκετο, [6] κἀκεῖθεν ὡς Λυσίμαχον.

3 Lachares cum Sestum hostes cepissent, paucos dies in fovea delituit, victum exiguum, & tantum habens, ut a morte se vindicare posset. Forte autem fortuna muliere suum mortuum efferente, in muliebri stola mulieribus luctum agentibus permixtus, nigram habens calyptram, evasit extra mœnia. Deinde per noctem Lysimachiam transiit.

Λαχάρης τῶν πολεμίων Σηστὸν κρατησάντων, ὀλίγας μὲν ἡμέρας ἐν [7] λάκκῳ διήγαγε κατάδεδυκώς, τροφὰς ὀλίγας ἔχων ὅσον μὴ παλινδυτῆσαι· γυναικὸς δὲ ἐκφερούσης οἰκείου νεκρὸν τοιουμένης, ἐν γυναικείᾳ στολῇ ταῖς πενθούσαις ἀναμεμιγμένος, καλύπτραν ἔχων μέλαιναν, ἐξῆλθεν ἔξω τοῦ τείχους, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης εἰς Λυσιμαχίαν διεξῆλθεν.

[CAP. VIII.]

Archinus.

¶ Archinus cum Argivi arma cunctis civi-

[1] Ἀρχῖνος.

¶ Ἀρχῖνος Ἀργείων ὅπλα τοιουμένων δημοσίᾳ πᾶσι

5 Θηβῶν] MSS. Θηβαίων. quomodo in suis quoque reperit Interpres. Minus ut videtur recte. Mox vocem ἑσπέρας cum Fl. & Interprete inserui. Item pro εἰς Λυσιμαχίαν, cum utroque Codice, Interprete, & Casaubono restitui, ὡς Λυσίμαχον.

6 Κἀκεῖθεν εἰς Λυσιμαχίαν] Praefero Interpretis lectionem *ad Lysimachum*. Quare lege ὡς Λυσίμαχον. *Casaubonus.*

7 Λάκκῳ] Cant. λάκκῳ. & διῆγε.

Cap. VIII. 1 Ἀρχῖνος] Cant. bis Ὀρχῖνος.

πᾶσι τοῖς πολίταις, ὑπεμελήθη τῶ ἐργαζομένων ἀποδειχθεὶς, καινὸν ὅπλον ἑκάστῳ τῶν πολιτῶν διδοὺς, τὸ παλαιὸν [2] ἀνελάμβανεν, ὡς ἀναθήσων τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ ὕτως ἐδόκει τοῖς Ἀργείοις δεδογμένον· ἐπεὶ δὴ τὰ παλαιὰ πάντων ὅπλα μόνος ἠθροίσεν, ὁπλίσας ξένους, καὶ μετοίκους, καὶ ἀτίμους, καὶ πένητας, τῶν [3] Ἀργείων τυραννίδα κατέχεν.

bus publico sumptu fabricarent, procurator ejus officii designatus, singulis civibus nova arma largiens, vetera quasi Diis suspensurus accipiebat: Etenim sic decretum fecerant Argivi. Postquam omnium vetera arma solus collegit, armatis mercenariis, inquilinis, infamibus, & egenis, Argivorum tyrannidem occupavit.

[CAP. IX.]

Ἰφικράτης.

¶ Ἰφικράτης ὑπὲρ τοὺς πολεμίους προῆγε τῶν φάλαγγα· τῶν στρατιωτῶν τινὲς ὀκνηροὶ, καὶ δειλοὶ, καὶ ὠχριῶντες εἵποντο· τούτους ἰδὼν Ἰφικράτης, καὶ βραχὺ προελθὼν ἐκήρυξε· [1] τῆς στρατείας ἄφνω γενομένης, εἴ τις ὑπολέλοιπέ τι, ἀναστρεφέτω, καὶ προσκαλα-

Iphicrates.

¶ Cum Iphicrates in hostes militum agmen produceret, quosdam trepidos ac timidos, pallidosque sequi conspicatus, progressus aliquantulum, cum mox esset ineundum prælium, clamare præconem jussit: Si quis aliquid reliquit, revertatur, & re-

σάτω.

2 Ἀνελάμβανεν] MSS. ἐλάμβανεν.

3 Ἀργείων] γρ. Ἀθηναίων. *Casaubon.*

Cap. IX. 1 Τῆς στρατείας ἄφνω γενομένης] *Quum expeditio fuerit subito suscepta.* hæc omittit Interpres: in quibus tamen maximum prudentiæ argumentum latet *Idem.*

Τῆς στρατείας ἄφνω γενομένης] MSS. omittunt τῆ στρατείᾳ. & pro ἄφνω γενομένης, Cant. inverso ordine γενομένης ἄφνω. & στρατείας habet in margine.

2 Ἐπα-

cte instructus redeat. Hoc audito, timidiores lætabantur, & continuo reverti cœperunt. At Iphicrates nulla mora facta: Nunc, inquit, viri sine mancipiis nos cum hostibus pedem conferemus, ut soli etiam fructum fortitudinis & virtutis capiamus. Hac re multo confidentiores effecti sunt milites, & sine timidis pugnam facientes, victoriam peperunt.

πάλιν καὶ καλῶς [2] ἐπαινηκέτω· ἤθησαν οἱ δειλοὶ, καὶ αὐτίκα ἀνέστρεψαν· ὁ δὲ Ἰφικράτης οὐκ ἀναμείνας, νῦν, ἔφη, ἄνδρες, τῶν ἀνδραπόδων ἀπηλλαγμένων, ἡμεῖς τοῖς πολεμίοις [3] συνάπτωμεν, ἵνα καὶ μόνοι τὸν καρπὸν τῆς ἀνδραγαθίας λάβωμεν. πολλῷ μᾶλλον οἱ στρατιῶται ἐθαρρησαν· καὶ συμβαλόντες ἄνευ τῶν δειλῶν νίκησαν.

2 Iphicrates hostibus in fugam versis, pedetentim agmen ducens sequebatur, & præcipiens ajebat: Insidias omni studio cavete. Reliquos autem ex fugientibus cædite, usque ad fluviorum transitus, &

Ἰφικράτης τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρεψάμενος, εἵπετο, [4] σχεδὸν ἄγων τὴν φάλαγγα· καὶ παραγγέλλων ἔφη· [5] οἱ μὲν ἐλαφροὶ, φυλάττεσθε τὰς ἐνέδρας· τῶν δὲ φυγόντων τοῖς ὑπολειπομένοις [6] ἐνοχλεῖτε.

2 Ἐπαινηκέτω] γρ. ἀπαινηκέτω. *Casaub.*

3 Συνάπτωμεν.] Cum Cant. Pro συνάπτωμεν. Mox pro ἐθάρρησαν, Cant. ἐθάρσησαν.

4 Σχεδὸν] Cant. χέδη. & pro ὑπολειπομένοις, ὑπακειμένοις. Paullo post pro, ἢ ποταμῶν, &c scribo, ἢ ποταμῶν λήξεσις, ἢ ἀνάπαυσιν καὶ τάφρον, ταύτην, &c. & verto, *ubi flumina transitu, & ubi insanepla*, &c. quod utrumque respondet sequenti ταύτῃ.

5 Οἱ μὲν ἐλαφροὶ φυλάτ.] Verba illa οἱ μὲν ἐλαφροὶ non agnosci Interpres, quæ tamen haud temere videntur adjecta. Nam ad eos maxime pertinet hæc Iphicratea commonefactio. *Casaubon.*

6 Ἐνοχλεῖτε] An potius ἀνοχλεῖτε? suadent sequentia, quæ sic legi possunt, ἕως ἂν ἀνοχλεῖτε δ' ita ut conjungantur ista. Sensus esse videtur: Hostes si semel se in fugam dederint non esse insequendos: maxime si angusta ad fugam pateat via, aut si occurrant flumina trajicienda.

χλεῖπ. ἢ ποταμῶν διαβάσεις, ἢ καὶ τόποι στενοὶ καὶ πάφροι. ταύτῃ μάλιστα κυκλοῦσθαι τοὺς φεύγοντας ἀναγκὴ, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιντο ἐξ ἀπονοίας [7] μάχεσθαι· τὰ τειχῶν ἐγγὺς διώκειν ἀσύμφορον· πολλοὶ γὰρ ἤδη λαθόντες, ἐντὸς βέλους ἐγένοντο, καὶ κακῶς παθόντες ἀνεχώρησαν.

Ἰφικράτης νύκτωρ καταλάβετο [8] πολεμίων πόλιν. οἱ δὲ συνέφευγον εἰς τὴν ἀγορὰν, [9] καὶ τὸ πλῆθος ἠθροίζοντο· Ἰφικράτης ἀνοίγειν κέλευσε τὰς πύλας, παρέχων αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ φεύγειν, ἵνα τῆς πόλεως αὐτὸς ἀκινδυνότερον κρατήσειεν.

locorum angustias atque fossas. Hic maxime includi fugientes non oportet, ne cogantur ex desperatione pugnare. Prope munitiones, aut mœnia persequi non utile est. Multi enim jam sæpe parta victoria postquam intra teli jactum venerunt, maximis cladibus affecti discesserunt.

3 Iphicrates noctu capiebat hostium urbem. Quibus in forum concurrentibus & in magnam multitudinem conglobatis, Iphicrates portas aperire jussit, fugiendi potestatem concedens, ut ipse minori cum periculo civitatem obtineret.

Ἰφι-

Nam ita cogitur qui jam dederat se in fugam, sistere gradum, & prælium ex desperatione committere: quo nemo prudens hostem suum unquam adegerit. Si negationem cum εἰσχλεῖπ non legas, hæc erit sententia: hostibus fugientibus, extremo agmini esse instandum: nisi vel per angusta loca sit fuga: vel quæ fluviorum occursu retardari queat. Nam ibi intercepti hostes, vel timidissimi, fient fortissimi. Omnino difficile est, ita manci & corrupti codices cum sint, veram sententiam divinare. Qui melioribus codicibus sunt instructi, pudeat eos quod publico debent, id illi denegasse: cui, si sapiunt, aut homines sunt, intelligunt se & sua deberi. Continet autem hoc comma, non aliquod Iphicratis stratagema, sed varia ejus præcepta. *Casaubonus.*

7 Μάχεσθαι] Cant. ἄρχεσθαι; addito superius μα.

8 Πολεμίων πόλιν] Flor. πολεμίαν πόλιν. Sic supra 1. 40. 2. Ἀλκιβιάδης φρουρήσας πολεμίαν πόλ. & alibi.

9 Καὶ τὸ πλῆθος] Cum Cant. additus articulus. Idem pro ἐκέλευσε, ἐκέλευε.

10 Ἐπε-

4 Iphicrates in Thraciam impressionem faciens, cum sui milites, hostium metu quasi panico injecto, in fugam verterentur, promulgavit, ut quisquis indicaret eum qui arma reliquisset, is ea possideret: & ad manendum alacriores reddidit.

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ [10] ἐνέβαλλεν· [11] τ̃ στρατιωτῶν αὐτὸ φοβηθέντων τὰς πολεμίας, καὶ ἐς φυγὴν τρεπομένων, ἐκήρυξεν ὃς ἂν μηνύσῃ τ̃ ἀφέντα..... τ̃ νόμον ἐς τὰ ὅπλα ὡς δὴ παντικὸ γεγονότος· τούτῳ τῷ κηρύγματι, πᾶς ψυχὰς τ̃ στρατιωτῶν ἀνεκαλέσατο, καὶ τοὺς τὸ μένειν ἐθυμοτέρας ἐποίησεν.

5 Iphicrates, ut per medios hostes evaderet, noctu tibicines misit ad extremitates locorum occupatorum, mandans ut classicum canerent. Quibus canentibus, hostes ad tubicinum sonitum accurrerunt. Iphicrates cum hostes medium locum inanem reliquissent, sine periculo transiit.

Ἰφικράτης διὰ μέσων πολεμίων ἐξελθεῖν βουλόμενος, ἔπεμψε νύκτωρ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν καταχομένων χωρίων σαλπιγκτὰς, τὸ πολεμικὸν σημῆνα προσάξας. οἱ μὲν ἐσήμηναν· οἱ πολέμιοι δὲ ἀνέδραμον πρὸς τ̃ ἦχον τῶν σαλπιγκτῶν. Ἰφικράτης ἀσφαλῶς διῆλθε, τῶν πολεμίων τ̃ μέσον τόπον ἔρημον καταλιπόντων.

Ἰφι-

10 Ἐνέβαλλεν] Cant ἐκέκλει. Post στρατιωτῶν, cum utroque Codice nec non Interprete αὐτῷ insertui. Mox pro ἀφέντα, Cant. τοῦ νόμου. Verum totus ille locus eo videtur ordine legendus, quo monuit Casaubonus, ἐς φυγ. τρ. ὡς δὴ παντικὸ γεγονότος, ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μηνύσῃ ἀφέντα τὸν νόμον καὶ τὰ ὅπλα.

11 Τῶν στρατιωτῶν φοβηθέντων] Codd. Interp. hoc amplius, ὡς δὴ παντικὸ γεγονότος. Quæ verba in sequentibus leguntur lidem codd. multa non habuere quæ sunt in nostro. Totus locus ita videtur concipiendus, τ̃ στρατ. φοβ. τῶν πολ. καὶ ἐς φυγ. τρεπομένων, ὡς δὴ παντικὸ γεγονότος ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μηνύσῃ ἀφέντα τὰ ὅπλα, τοῦτον κτήσεσθαι τὰ ὅπλα. Τούτῳ, &c. vel ἀφέντα τὸν νόμον καὶ τὰ ὅπλα, ut fere noster codex habet. *Casaubonus.*

Ἰφικράτης ἡττηθεὶς, μετ' ὀλίγων κατέφυγε [12] ἐς χωρίον δασὺ καὶ πολύδενδρον· ἐπεὶ δ' ἐφυλάττετο, προσέταξε νύκτωρ κατ' θάτερον μέρος ποιῆσαι θόρυβον· τῶν πολεμίων τραπομένων πρὸς τὸ θορυβῶν μέρος, αὐτὸς κατ' θάτερον ἐξῆλθεν ἀκωλύτως.

[13] Ἰφικράτης [14] στρατιώτας εἶχε πλείους τῶν πολεμίων, καὶ οἱ μάντεις καλὰ τὰ ἱερὰ προέλεγον, ἀλλ' οὐκ ἔκρινε τοῦ παράξαι· ὡς ἂν τοῦ λόγου ἡ μέλλησις τοῖς πολεμίοις ἐγένετο· τὰ ἐν τῇ διανοίᾳ μου ἱερὰ οὐκ [15] ἐπέτρεψεν, ἔφη, συμβαλεῖν μάχῃ· πολλοὶ γὰρ ὄντες οἱ στρατιῶται, ὅτι προσβάλλειν ὁμοῦ δυνατοὶ ἦσαν, ὅτι παιωνίσαι. λοιπὸν δὲ παρηγγε-

6 Iphicrates victus, cum paucis in locum asperum & plenum arboribus confugit. In eo cum obsideretur, præcepit noctu, ut ab altera parte tumultum ederent. Hostibus ad tumultuantem partem conversis, ipse nemine prohibente per alteram exivit.

7 Iphicrates, quanquam plures milites haberet quam hostes, & vates omnia fausta & egregia promitterent, tamen non statuit prælium committere. Quæ cunctatio cum præter opinionem hostibus accidisset: Sacra, inquit, in mea mente non permiserunt pugnam committere. Nam cum multi essent milites, neque impetum facere simul poterant, neque clamorem tollere: sed cum hastam inclinare

γελα

12 Ἐς χωρίον δασύ] Quidam codd. τραχύ. Idem.

13 Ἰφικράτης] In Cant. octavum Iphicratis strategema septimo præmittitur. Pro μετ' ὀλίγων, Casauboni Codd. μετ' ὀλίγου.

14 Στρατιώτας εἶχε πλείους ἢ πολεμίων] Errore operarum hæc sunt in contextum inserta: quæ nobis ad codicis nostri marginem fuerant adscripta. Ita enim quæ in eo desiderabantur ex conjectura restituimus. Mox προσβάλλειν, non placet. Casaubonus.

15 Ἐπέτρεψεν] Cum Fl. pro ἐπέτρεψαν. Pro προσβάλλειν, Cant. προσβαλεῖν. παρήγγειλαν, pro παρήγγειλε. ut & ὁδόπτων, pro ὅπλων.

16 Μα-

juberem, major dentium quam armorum fremitus exaudiebatur.

8 Iphicrates e regione castrametantibus hostibus, clam progressus est trium dierum itinere. Nam, ut latere posset, arida ligna inflammarat, atque aridis viridia imposuerat: sic aër densus & nubilus factus, hostium oculis tenebras offudit.

9 Iphicrates, quoties vates dehortarentur, non statim morem gerebat. Sed aut multitudinem transponebat, aut terram seu locum mutabat, atque iterum sacrificia redintegrabat. Hoc sæpe faciebat, non uni considerationi periculum universæ rei permittens.

10 Iphicrates adversus Lacedæmonios aciem ordinare incipiebat. Complures ab eo pete-

γελα κλῖναι τὸ δόρυ, πολέων ἐξηκόετο ψόφος τῶν ὀδόντων ἢ τῶν ὅπλων.

Ἰφικράτης ἀντιστρατοπεδευομένων τῶν πολεμίων προῆλθε τρισὶν ἡμέραις λαθών· [16] μηχανησάμενος ὃ τὸ λαθεῖν, ξύλα ξηρὰ ὑφῆψε, καὶ τοῖς ξηροῖς χλωρὰ [17] ἐπέθηκεν· ὁ δὲ ἀὴρ παχὺς καὶ ὁμιχλώδης γενόμενος ἐπεσκότισε ταῖς τῶν πολεμίων ὄψεσιν.

Ἰφικράτης τῶν [18] μαντέων ἀπαγορευόντων οὐκ εὐθὺς ἐπείθετο. ἀλλ' ἢ τὸ πλῆθος μετέπαιεν, ἢ τὴν χώραν ἀπήλλαττεν, ἢ τὸ χωρίον μετέβαλλε. καὶ πάλιν ὁπὶ τάσεις ἐθύετο. τοῦτο ἐποίει πολλάκις· ἀ μιᾷ σκέψει τὸν ἅπαντος κίνδυνον ὑπιτρέπων.

Ἰφικράτης Λακεδαιμονίοις [19] παρατάξαι μὲν ἤρχετο· πολλοὶ παρεκάλεν αὐτὸν ὅπως ἀποφήνῃ τὸν μὲν χιλί-

16 Μηχανησάμενος τὸ λαθεῖν] Ita reposui cum MSS. pro μηχανησόμενος δὲ τὸ λ.

17 Ἐπέθηκεν] Vulgata ἐπέθηκε. Sed ut editum, Cant. & Interpres. Sic supra 11.3.13. τὰ μὲν αἴα κατωθεν, τὰ δὲ χλωρὰ ἄνωθεν.

18 Μαντέων] Cant μαντείων.

19 Παρατάξαι μὲν] MSS. ἐπαρτάξαι μὲν. Cant. pro ἤρχετο, ἐτίνετο, sed in margine notatum ἤρχετο.

20 Ἐπό-

χιλίαρχον, τὸν δὲ πεντακοσίαρχον· καὶ ἄλλον τάξιαρχον, καὶ λοχαγὸς ἕτερον
20 ἐπιστάδαζε φυγάς. πάντας τοὺς θρασυνομένους ἀνεβάλετο εἰς καιρὸν ἐπιτήδειον. ὁ δὲ καιρὸς, ὅτον ἐν τῷ φάλαγγι καθιστάμενον τὴν τάξιν, σκέλευσεν ἐν ἀπορρήτῳ
21 κινῆσαι πανικὸν, ὡς τῶν πολεμίων ἐμβεβληκότων. παραχὴ μεγάλη πάντων· οἱ μὲν δειλοὶ φοβηθέντες ἀνεχώρουν· οἱ δὲ ἀνδρεῖοι προῆλθον ἀντιπαρόμενοι τοῖς πολεμίοις. Ἰφικράτης γελάσας, ὡμολόγησε τὸ πανικὸν αὐτὸς κεκινηκέναι, πειρώμενος τὸν δυναμένων ἡγεῖσθαι.
22 τοῖς μὲν δὴ μείνασι χιλιαρχίας, καὶ τάξιαρχίας ἔδωκεν· τοὺς

bant, hic ut se tribunum constitueret, ille ut se quingentis ducem præficeret: atque alius centurio fieri, alius manipulum ducere conabatur. Ille petentes omnes in tempus opportunum rejecit. quod cum venisset, acie collocata, seorsim imperat, ut panicum cieat, quasi hostibus impetum facientibus. Cum magna esset omnium perturbatio, timidi metu perculsi, fugam arripuerunt. Fortes progrediebantur, ut se hostibus opponerent. Iphicrates ridens, confessus est se panicum ciere jussisse, ut periculum faceret quinam posset duces agere. His igitur qui manserant, millenorum ac centenorum præfecturas dedit: iis vero qui fugerant, ὁ ἀ-

20 Ἐπιστάδαζε] Fl ἐπιστάδαζον. Paullo post ante καθιστάμενον, Cant. omittit copulam.

21 Σημῆναι παικικόν] Legendum παικικὸν, ut mox. Casaubonus.

Κινῆσαι παικικόν] Ita restitui cum Fl. & Interprete pro σημῆναι παικικόν Cant. literis facili errore transpositis, additoque articulo, κινῆσαι τὸ παικικόν. Lectionem nostram firmant sequentia hæc, ὡμολόγησε τὸ παικικὸν αὐτὸς κεκινηκέναι. Uterque Codex deinde, ὡς καὶ.

22 Τοῖς μὲν δὴ μείνασι, χιλιαρχίας καὶ τάξιαρχίας ἔδωκεν] Ita restitui, præeuntibus MSS. & Interprete, pro τοῖς μὲν δὴ μείνασι, χιλιάρχοις, καὶ τάξιάρχοις ἔδωκεν ἐῇ.

23 Κατα-

mandavit ut hos sequerentur.

11 Iphicrates castra positurus, misit aliquos qui locum munitum ab exercitu longissime remotum occuparent. Mirantibus iis qui aderant, & interrogantibus, Ecquid occupas? respondens Iphicrates, Illud, inquit, Ecquis hoc futurum sperasset? docens, in bello etiam illa quæ nemo sperasset, custodiis esse munienda.

12 Iphicrates in latissimo campo aciem instruebat. Hostes longe numero superiores, incursionem faciebant. At ille a tergo suorum militum fossam effodit, ut spe fugæ præcisa manentes fortius & generosius pugnarent.

13 Iphicrates si contra tyrones & inexercitatos aciem instrueret, habens exercitatos mili-

ἢ ἀναχωρήσωσιν ἐκέλευσε τούτοις ἕπεσθαι.

Ἰφικράτης μέλλων [23] καταστρατοπεδεύειν, ἔπεμψε τινὰς καταληψομένους τόπον ὀχυρὸν πρόρρωτάτω τοῦ στρατοπέδου· θαυμαζόντων τῶν παρόντων καὶ ἐρομένων, τί καταλαμβάνεις; Ἰφικράτης ὑπολαβὼν ἔφη, τὸ, τίς ἂν ἤλπισε τοῦτο ἔσεσθαι; παιδεύων, ὡς ἐν πολέμῳ χρὴ φυλακὴν εἶναι καὶ τῶν οὐκ ἐλπιζομένων.

Ἰφικράτης ἐν πεδίῳ μεγάλῳ παρετάττετο· οἱ πολέμιοι πολλῷ πλείους ὄντες [24] προσέβαλον· ὁ δὲ καλόν τι αὐτοῖς στρατιωτῶν, τάφρον βαθεῖαν ὤρυξεν· ὡς μὴ φυγῆς ἐλπίδας ἔχοντες, γενναιότερον ἀγωνίζοιντο μένοντες.

Ἰφικράτης, εἰ μὲν ἀγυμνάστοις παρετάττετο, στρατιώτας ἔχων ἠσκημένους, οὐ τοῦτο χρῆμα συνέτεινεν ἐς μά-

23 Καταστρατοπεδεύειν] Cum MSS. pro στρατοπεδεύειν. Paullo infra pro τὸ καταλαμβ. Cant. τὸ καταλαμβ. & pro τοῦτο ἔσεσθαι; παιδεύων, habet τοῦτ' ἔσεσθαι πεδεύων.

24 Προσέβαλον] Cant. προσέβαλον.

25 Προ-

μάχλω· τρίβων ἢ τ χρόνον ἐν τῇ συστάσει [25] προσεξέλυε τὰς πολεμίας, ὡς πονεῖν ἔλαττον εἰθισμένας, καὶ τότε ἐπετίθετο. εἰ δὲ προγεγυμνασμένοις ἔμελλε μάχεσθαι, αὐτὸς ἔχων στρατιώτας ἀγυμνάστους, συνεπλέκετο εὐθὺς χρῆμα [26] ἐς μάχλω, ταῖς πρώταις ὁρμαῖς τ οἰκείων ἀκμαίως ἀποχρώμενος.

Ἰφικράτης πολεμίους τρεψάμενος, εἰς χωρίον στενὸν συνήλασεν· ὁρῶν δὲ μηδεμίαν ὁδὸν ἀναχωρήσεως αὐτοὺς ἔχουσας, ἢ μόνῳ τῷ ἐκ βίας νικᾶν ἀνάγκῃ· εἰπὼν, μὴ ἀναγκάσωμεν ἀγαθοὺς γενέσθαι τοὺς πολεμίους· ἔδωκεν αὐτοῖς τοῦ τὸ φυγεῖν καιρὸν καὶ τόπον, ἵνα τῷ νίκῃ αὐτὸς ἀκινδυνότερος ἔχοι.

Ἰφικράτης θανάτου δίκῃ φεύγων, παρεσκεύασε νεανίσκους ἐγχειρίδια καλέχοντας· οἳ τοῦ φαίνον-

tes, non continuo pugnam faciebat: sed standō tempus consumens, hostes lassabat, minus ad laborem assuetos: atque tum demum impetum faciebat. Sin cum præexercitatis conflicturus esset, habens tyrones, statim pugnam inibat, & primum suorum impetum tempestive adhibebat.

14 Iphicrates hostes fusos ac fugatos in angustum locum coëgit. Conspicatus autem nullam eis ad egrediendum viam patere, nisi quam solam necessitas per victoriam aperuisset, inquiens, Ne cogamus hostes strenuos fieri: concessit eis ad fugam tempus & locum, ut ipse sine periculo victoriam obtineret.

15 Iphicrates capitis reus, juvenes cum gladiis in judicio collocavit, qui, monstrantes

πες

25 Προσεξέλυε τοὺς πολεμίους] Lege προσεξέλυε, vel παρέλυε, ut in simili narratione lib. quarto in Philippo, commate VII. *Casaubonus.*

26 Ἐς μάχλω] Cant. addito articulo, ἐς τὴν μάχλω.

27 Ὡς

capula judicibus, terrorem eis incusserunt, ita ut reum absolverent.

16 Iphicrates etiam ad procuratorem abiens, in domum ipsius, thoracem indutus, curatori dicebat, vide caveas.

17 Iphicrates etiam in ditione amicorum vallo castra muniebat, non esse boni ducis ajens, dicere, Non putabam.

18 Iphicrates clam hostibus prope immi-

τῆς τοῖς δικασταῖς τὰς λαβὰς, ὅτως αὐτὸς κατέπληξαν, ὥστε φοβηθέντες ἀπεδίκασαν τὸν δίκλιν.

Ἰφικράτης καὶ [27] ὡς τὸν κηδεστὴν ἀπιὼν ἐπὶ τὴν ἑστίαν, τὸν θώρακα ἐνεδύσατο [28] λέγων, μελετῶ φυλάττεσθαι.

Ἰφικράτης καὶ ἐν τῇ φιλίᾳ τὸν χάρακα ἐβάλλετο λέγων, ὁ στρατηγικὸν τὸ, οὐκ ᾤμην.

Ἰφικράτης πολεμίοις ἐγγὺς ἐπικειμένοις λαθεῖν

27. Ὡς τὸν κηδεστὴν] Ita restitui cum MSS. Vulgata, ὡς τὸν δικαστὴν. Intelligitur autem Cotys rex Thraciæ, cujus filiam habuit in matrimonio. Demosthenes Orat. adversus Aristocratem: Ἐγὼ σκοπῶ Κότυν, ὃν κηδεστὴν ἐν Ἰφικράτῃ, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν περ Χαρίδημον Χερσοβλέπτην. Neque absque ratione sibi ab eo cavebat Iphicrates: paullo post enim refert idem Demosthenes: καὶ εἰς τοῦτο κατέστησεν τὸν Ἰφικράτην ἀπορίας, ὥστε ἀπελθόντα εἰς Λάνασσαν οἰκεῖν, καὶ πάλιν εἰς Δρυῶν. ἐνόμιζον, ὡς μὲν ὑμᾶς οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἐλθεῖν, τὸν δ' ἑστίαν ἐπιπαίκτο τὸν Θρᾴκιον καὶ τὸν βαρβάρου παρ' ἐκείνου δεῖν ἀσφαλεῖ μένειν, ὃν ὅτως ὀλιγωρεῖν τὰ ἑαυτοῦ σωτηρίας. Iidem Codd. mox ἐνεδύετο, pro ἐνεδύσατο. Verbum μελετᾶν non solum usurpatur de tironibus, ut recte notavit Casaubonus, sed etiam de avium pullis, alarum concussione vires suas ad volandum experientibus, quod proprie dicitur πτερυγίζειν. Antoninus Liberalis Fab. XVIII. de Aëropo ave: ὃς ἐπὶ νεῶν πίπτει μὲν ὑπὸ γῆς, ἀεὶ δὲ μελετᾷ πτήσεις. Suidas: μελετώμενοι, διδασκόμενοι. ἐκμανθάνοντες. ὥσπερ νέοι τῶν ἀετῶν ἀπαλῶς μὲν τὴν πτῆσιν παραπέτονται τοῖς γεναμένοις αὐτοῖς, μελετώμενοι ὑπ' αὐτῶν τὴν πτῆσιν.

28 Λέγων, μελετῶ φυλάττεσθαι] Interpres non μελετῶ, sed μελέτα legit. Non probo. Sensus est: interrogatum Iphicratem cur thorace & aliis armis ἀμμυπερίοις etiam quum ad judicem iret sese muniret, respondisse, Μελετῶ φυλάττεσθαι; quibus verbis innuit imperator prudentissimus, se præceptorum quæ in scholis militaris disciplinæ traduntur, optime memorem, iis perpetuo uti. Nam verbum μελετῶ inde ortum est tyrones quippe, dum se exercent, μελεταὶ dicuntur, ut meditari Latinis. χρ. μελεταὶ. *Casaubonus.*

30 Ἰφι-

θεῖν βυλόμενος, καὶ ἀκινδύνως ἀναζεύξαι, ὅπου ἐν τῷ τόπῳ δένδρα περιέκοψε, καὶ προσήρτησεν αὐτοῖς ἀσπίδας, κράνη, δόρατα· οἱ μὲν δὴ πολέμιοι φαντασίαν εἶχον μενόντων. [29] Ἰφικράτης δὲ μετὰ τῶν στρατοπέδων παντὸς ἀσφαλῶς ἀνέζευξεν.

Ἰφικράτης, εἰ μὲν πλείους τοὺς πολεμίων ἔχοι στρατιώτας, βυλόμενος λαθεῖν ἵνα καταφρονοῦντας αὐτοὺς [30] λάβοι, μίαν σιβάδα τοὺς δύο στρατιώτας σκέλευσε ποιεῖν· ἐπὶ ταύτης ἀνὰ μέρος ἀναπαύεσθαι καὶ τὰ ὅπλα ἐπ' ἄλληλα θεῖναι· εἰ δὲ ὀλίγους ἔχοι, ὅπως μὴ καταφρονοῖντο, τὸν ἕνα στρατιώτην δύω σιβάδας ποιεῖν [31] προσέταξε· καὶ ταχέως ἐς ἄλλο χωρίον μετανίστο. τοὺς δὲ πολεμίους τὰς σιβάδας καταμαθόντων, καὶ τὸ πλῆθος κατα-

nentibus, ut sine periculo castra moveret, quotquot erant arbores in eo loco resecuit, & appendit illis scuta, galeas, hastas. Hostes igitur ex his eos manere conjiciebant, Iphicrates vero cum omnibus copiis tuto castra movit.

19 Iphicrates si plures hostibus milites haberet, & hoc ab hostibus ignorari vellet, ut eos paucitatem contemnentes ac nihil pendentes caperet, unum lectum duos milites jussit facere, & in eo vicissim requiescere, atque arma altera alteris imponere. Sin paucos haberet, ne contemnerentur, unum militem duo strata jussit facere, atque statim in alium locum traduxit. Hostibus vero strata videntibus, & mul-

πλα-

29 Ἰφικράτης δὲ μετά] Particulam cum MSS. & Interprete inserui.

30 Λάβοι] Cum MSS. nec non Codd. Casauboni, pro λάβῃ. Cant.

σιβάδα, pro σιβάδα. quomodo & bis infra.

31 Προσέταξε] κ. προσέταξε. Casaubonus.

32 Τὸ,

titudinem admirantibus, tum demum prælium committebat.

20 Thebani noctu obruere cogitabant Athenas. Iphicrates re cognita, præcepit Athenienſibus, ut noctu ſigno dato in forum convenirent: ſibi proditum iri Thebanorum civitatem: Itaque ſine tumultu egredi in animo habere, ac ſine pugna Thebas ex improviſo obruere. Id cum Thebanis nunciatum eſſet, ab opprimendis Athenis deſtiterunt.

21 Iphicrates cum paucos haberet milites, eoſque triſtibus & abjectis animis præditos, volens audaciam & confi-

πλαγήτων, τίωικάδε πρεσβεσῶν σωνῆπε μάχλω.

Θηβαῖοι νύκτωρ εἰσβεσεῖν Ἀθήνας διενοῦντο. Ἰφικράτης μαθὼν, παράγγελμα ἔδωκεν Ἀθηναίοις, [32] νύκτωρ ὑποσημήνασθαι, εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι· παραδίδοται οἱ ἡ Θηβαίων πόλις, καὶ μὴ ἡσυχίας ἐξελθόντες ἄφνω [33] πρεσβεύοντες ἀμαχεὶ Θήβας αἱρήσομεν τοῦτο δὲ ἐξαγγελθὲν Θηβαῖοι μαθόντες, ἀπέχοντο τῆς Ἀθήναις. ἐς δὲ τὸ φυλάττειν τὴν πόλιν αὐτῶν κατέστησαν.

Ἰφικράτης ὀλίγους εἶχε στρατιώτας, καὶ τούτους ἀθυμοῦντας· βουλόμενος αὐτοῖς [34] θάρσος ἐνδοῦναι,

32 Τὸ εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι] Malim ἀθροίζεσθαι. Nam ſequitur, Θήβας αἱρήσομεν. Sed illa παραδίδοται οἱ non bene cohærent: Quanquam ſolet Polyænus interdum in eadem periodo formam orationis variare. Sublato οἱ reliqua cohærebunt. *Caſaubonus.*

Νύκτωρ ὑποσημήνασθαι, εἰς ἀγορὰν ἀθρ.] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete, pro vulgato νύκτωρ ὑποσημήνασθαι τὸ εἰς ἀγορὰν ἀθρ. ſic infra 27. ἰδὼν, τὸ σημεῖον ἀρχὴν, θαρσωίαν τε ἀνδρὸς ἐν βουλῇ παρεῖναι. Cant. pro εἰς, ἐκ. Idem Codex ſequens οἱ delet, & pro ἐξελθόντες, legit ἐξελθόντος.

33 Πρεσβεύοντες] Ita reposui cum Fl. pro vulgato πρεσβεύοντες. Mox pro τοῖς Ἀθηναίοις, ut erat in Vulgata, cum MSS. & Interprete reſtitui τῆς Ἀθήναις.

34 Θάρσος ἐνδοῦναι] Cum MSS. Vulgata θάρσος δοῦναι. Paullo poſt pro ἔχοι, Cant. ἴχοι.

ναι, μετὰ ξυὶ δειπνοῦντας συγκαλεῖ λοχαγοὺς καὶ παξιάρχας, καὶ κελεύει φέρειν ὅσον ἕκαστος ἔχοι ἀργυρῶν, ἢ χρυσίον, ἢ κόσμον, ὡς προδοσίαν τῶν πολεμίων [35] Διαπραξόμενος, καὶ δεόντα δῶρα. δόντας δὴ ἤδη βαδίζειν ὅπῃ τοὺς ἐναντίους· οἱ μὲν ἐκόμισαν· ὁ δὲ λαβὼν, σύνθημα ἔδωκεν [36] Ἑρμῆ φίλιον. ὡς τοῦτο πρὸς τοὺς ἐνδιδόντας αὐτῷ συγκείμενον· καὶ βραχὺ διαλιπὼν, ἐπῆγε τοὺς στρατιώτας, οἱ δὲ πιστεύσαντες ὡς ἔχοιεν τοὺς προδώσοντας, θαρσαλεώτεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο.

dentiam ipsis injicere, inter cœnandum convocat manipulorum duces ac centuriones, jubetque ut quantum quisque haberet, adferret, sive argentum, sive aurum, sive ornatum, quasi proditionem hostium facturus, & ad eam rem muneribus indigens. Postquam dedissent, hostes aggredi statuit. Qui attulerunt. Ille cum accepisset, tesseram dedit Mercurium Philium, quasi de hoc sibi cum proditoribus convenisset: & parva interposita mora, milites adduxit. Qui credentes fore, ut sibi aliqui adversarios proderent, audentiores ad faciendum prælium extiterunt.

Ἰφικράτης τὴν σύνταξιν τῶν στρατοπέδων εἰκάζετο τῷ σώματι· θώρακα ἐκάλει

22 Iphicrates ordinationem exercituum humano corpori assimilabat.

τὴν

35 Διαπραξόμενος, καὶ δόντα δῶρα] Si paullo ante scriptum esset, φιόντι ὡς αὐτὸν, legendum hic esset Διαπραξόμενον καὶ δόντα. Sine illis lege καὶ δόντα δῶρον. Scio ἀπίκοὶ posse quibusdam videri hæc ita dicta: mihi non ita videtur. *Casaubonus.*

Διαπραξόμενος] Fl. Διαπραξάμενος. Pro καὶ δόντα δῶρα. δόντας δὴ ἤδη βαδ. cum Cant. lego & distinguo: καὶ δόντα δῶρα δόντας ἤδη βαδ. Verto autem: *& oportere jam, collatu donu, eos pergere ad hostes.*

36 Ἑρμῆ] Cant. Ἑρμῇ. Mox pro διδόντας, ut habebat Vulgata, reposui cum MSS. (nisi quod Cant. προδώσοντας) & Interprete προδιδόντας, & pro θαρσοῦντες, cum iisdem Codd. θαρσοῦντες.

37 Me-

Pectus phalangem appellabat, manus levis armaturæ milites, pedes equitatum, caput ducem. Reliquorum aliquod si desit, claudum & mancum exercitum esse: sin deficiat dux, totum inutilem discedere.

23 Iphicrates Mitylenæ famam emisit, brevi multa scuta comparari oportere, quæ Chiorum servis mitterentur. Hoc audito Chii, mancipiorum conatum metuentes, e vestigio miserunt ei pecunias, & societatem fecerunt.

24 Iphicrates Sicyonem oppugnabat. Lacedæmonius præfectus ex Lacedæmone auxilium accersens, jussit missos in insidiis collocare. Qui insidias struxerunt. Iphicrates viam ad urbem dirigens, transiit insidias. Aliqui feroces

τῷ φάλαγγα· χεῖρας τὰς ψιλάς· πόδας τὸν ἵππον· κεφαλὴν τὸν στρατηγόν. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὅπαν ὑπολείπῃ, χωλὸν, καὶ πηρὸν τὸ στρατόπεδον. ὅταν δὲ ὁ στρατηγὸς ἀπόλητῃ, τὸ πᾶν ἄχρηστον οἴχεται.

Ἰφικράτης ἐν Μιτυλήνῃ λόγον ἔδωκεν, ἀσπίδας χρὴ κατασκευάσαι διὰ τάχους πολλὰς, ὡς τε τοῖς τῶν Χίων οἰκέταις πέμψαι· Χῖοι τοῦτο ἀκούσαντες, καὶ τὸ οἰκετικὸν φοβηθέντες, ὡς ἀργύριον ἔπεμψαν αὐτῷ χρήματα· καὶ συμμαχίαν συνέθεντο.

Ἰφικράτης Σικυῶνι προσέβαλλε. Λάκων ἁρμοστὴς βοήθειαν ἐκ Λακεδαίμονος [37] μεταπέμψασθαι σκηψάμενος, [38] τοὺς πεμφθέντας εἰς ἐνέδραν καθίσαι προσέταξεν· οἱ μὲν δὴ ἐλόχων. Ἰφικράτης δὲ βαδίζων ὑπὲρ τὴν πόλιν παρῆλθε

37 Μεταπέμψασθαι] Fl. μεταπέμπεσθαι. Cant. μεταπέμπεται. Pro εἰς ἐνέδρα καθίσαι, cum Cant. reposui εἰς ἐνέδραν καθίσαι. Sicuti etiam ex MSS. addita præpositio supra II. 1. 27. Utroque loco absorpta videtur per syllabam præcedentem.

38 Τοὺς πεμφθέντας ἐνέδρα καθίσαι προσέταξε] Vel εἰς ἐνέδρα scribendum: vel ἐνέδραν, quod est εἰς ἐνέδραν. Sic enim libro secundo, in Agesilao, commate XXVII. *Casaubonus.*

ϑε πλὴν ἐνέδραν· νεανικοί τινες ἐκ τῆς πόλεως θρασύτερον ἠπείλησαν, [39] νυνὶ γέ τοι δώσεις δίκας. Ἰφικράτης ὑποψήσας εἶναί τινας, οἷς ἔτοι πεπίθασιν, αὐτίκα ἀναστρέφει [40] κατ' ἄλλην ἀνοδίαν συντομόν· καὶ τοὺς ῥωμαλεώτατοι ἐπιλέξας αὐτὸς ἄφνω προσέπεσε τοῖς ἐνεδρεύουσι, καὶ πάντας διέφθειρεν· ὁμολογῶν ἁμαρτάνειν, ὅτι μὴ προηρεύνησαίο τοὺς τόπους· τῷ δὲ παχέως ὑποπτεύσαντι τὸ λόχον [41] ἄρισα ἐχρήσαίο, πρὸ ἀμπεσὼν ὀξέως τοῖς ἐνεδρεύουσιν.

Ἰφικράτης ἔμελλε βαρβάροις μαχεῖσθαι· καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας εὐτολμοτέρους ποιῆσαι, δέδοικα, ἔφη, μὴ οὐκ [42] ἠθη ἀμοιοι εἶεν οἱ βάρβαροι, ὡς τοὺς πολεμίους εἰω-

ex urbe minabantur audacius, Nunc vero pœnas dabis. Iphicrates suspicatus aliquos esse, in quibus illi spem haberent, statim revertitur per aliam viam difficilem, & compendiosam: atque ipse delectis robustissimis, continuo eos, qui in insidiis latebant, obruit, & omnes morte affecit: confessus se errasse, quod non ante loca perscrutatus fuisset. Suspicione vero repentina optime usum esse, quod extemplo insidiantes adortus esset.

25 Iphicrates cum barbaris prælium collaturus, volens suos milites audaciores reddere: Vereor, inquit, ne non intellexerint barbari, quemadmodum hostes terrere soleam,

ϑε

39 Νυνὶ γέ τοι δώσεις δίκας] Cant. νυνὶ γέ τοι δίκας δώσεις Sequentia, Ἰεικράτης ὑποψήσας, &c. a præcedentibus tamquam novum Iphicratis strategema, quintum scilicet & vicesimum, in Cant. separantur. Male.

40 Κατ' ἄλλην ἀνοδίαν συντόμου] Ita restitui cum MSS. & Interprete. Vulgata, κατ' ἄλλην ἐδόν. Item pro αὐτὶς ἄφνω φρ. cum Cant. & Interprete αὐτὶς ἄφνω φρ. Mox pro προσπεσοῦσι, uterque Codex, ἀμπεσόν.

41 Ἄρισα] χρ. ἄχρισα. Casaubonus.

42 Ἠθη ἀμοιοι] MSS. ἠθόμοιοι.

43 Ἰφι-

Iphicratis nomine. Sed ego curam adhibebo, ut nunc id intelligant, & aliis renuncient. Tantum vos etiam studium diligentiamque mecum intendite. Cum autem congrederentur exercitus, dicente quodam hostes esse formidabiles: Et quanto nos, inquit, sumus formidabiliores?

26 Iphicrates rogabat milites, ut quoniam multa & gloriosa certamina se duce vicissent, sibi hoc solum largirentur, ac priores starent, dum in hostes iretur: sciens, nisi id facere summo studio contendissent, eventurum ut hostes idem priores facerent.

27 Iphicrates promittebat se militibus victoriam daturum, si, postquam ipse signum

ἢ καταπολήσειν, τῷ [43] Ἰφικράτης εἶναι. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιτο καταμαθόντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπαγγέλλωσι μόνον καὶ ὑμεῖς [44] συμφιλοτιμήσασθέ μοι· ἐπεὶ ἢν σπουδάσωσιν αἱ δυνάμεις, φήσαντός τινος φοβερὰς εἶναι τὰς πολεμίας· καὶ πόσῳ, εἶπεν, ἡμεῖς ἐκείνοις φοβερώτεροι.

Ἰφικράτης παρεκάλεσε τὰς στρατιώτας, ἀνθ' ὧν πολλὰς καὶ ἐνδόξους ἀγῶνας νενικήκασιν αὐτοῦ ἡγουμένου, τοῦτο μόνον αὐτῷ χαρίσασθαι, σφῶν πρότερος ἐν τῷ προσιέναι τοῖς ἐναντίοις, εἰδὼς ὅτι τοῦτο ποιήσαν μὴ φιλοτιμηθέντων, συμβήσεται τὰς ἐναντίας πρότερος τοῦτο πρᾶξαι.

Ἰφικράτης ὑπέσχετο τοῖς στρατιώταις τὴν νίκην παραδώσειν, ἐὰν, τὸ σημεῖον ἄρας, [45] παραθαρσύναντες

43 Ἰφικράτης εἶναι. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιτο καταμαθόντες, καὶ τοῖς] Ita lacunam, quæ erat in Vulgata, inter εἶναι & καὶ τοῖς, cum MSS. cum quibus etiam consentit Interpres, explevi; nisi quod Fl. μαθόντες. Statim pro ἀπαγγέλλωσι, Cant. παγγείλωσι.

44 Συμφιλοτιμήσασθέ μοι] Ita reposui cum Cant. & Interprete, pro vulgato συμφιλοτιμήσασθέ μοι. Fl. συμφιλοτιμήσαιμι. Paullo post cum eodem Cant. & Interprete pro ὑμεῖς, restitui ἡμεῖς.

45 Παραθαρσύναντες] Cant. ἀλλήλους

Digitized by Google

ναυπες ἀλλήλυς ἐν βῆμα προβῶσιν. Ἰω μὴν ὅπι ῥοπὴς ὀξυτάτης ἡ μάχη· τὸ ὃ σημεῖον ἦρεν ὁ στρατηγὸς, καὶ οἱ στρατιῶται προέβησαν ἐπαλαλάξαντες, καὶ τὺς πολεμίυς ὠσάμενοι, εἰς φυγὴν ἔτρεψαν.

extulisset, animantes se mutuo, unum gradum procederent. Cum pugna esset in inclinatione gravissima, dux signum tollebat. Milites acclamantes sibi mutuo procedebant, & hostes pulsos in fugam vertebant.

Ἰφικράτης πρὸς Κόρινθον Ἀθηναίων ἐστρατήγει πολεμούντων Θηβαίοις· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σφόδρα [46] ἐπήγοντο ἐξελθεῖν ὅπι τὴν μάχην· Ἰφικράτης ὃ ὁρῶν τὺς πολεμίυς πλείονας, καὶ ὅπι προσφάτῳ τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ μεγαλοφρονεῖν ἐᾶν, ἀ προήγεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὺς ἔφη· ἐγὼ μὲν ὑμᾶς [47] ἐς τοῦτο ἀνδρείας προήγαγον, ὥς τε καταφρονεῖν Βοιωτῶν δύναασθε· τῶ ὃ ἐμοῦ κρείττόνων στρατηγῶν προσλαβόν τις

28 Iphicrates ad Corinthum Athenienſium dux erat, bellum Thebanis inferentium. Athenienſes admodum feſtinabant egredi ad pugnam. Iphicrates videns hoſtes numero plures, recens parta in Leuctris victoria, conſidere, non produxit. Sed ad eos inquit: Ego vos ad tantam fortitudinem adduxi, ut etiam contemnere Bœotos poſſitis. Verum ex iis ducibus, qui me ſunt præſtantiores, aliquis vos aſſumat, & produ-

ὑμᾶς

Cant. προθρασύνεσθε ἀλλήλοις. Mox uterque Codex, προσβῶσιν. Sed Interpres ut Vulgata: atque ita mox, προέβησαν. Pro ἐπαλαλάξαντες, Cant. ἐπαλλάξαντες.

46 Ἐπήγοντο] Cant. ἠπείγοντο. Pro τῇ ὅπι τῆς Λεύκτρις νίκῃ, cum MSS. reposui τῇ ἐν Λεύκτρις νίκῃ.

47 Ἐς τοῦτο] Cant. ἐν τούτῳ. Paullo post pro πρὸς στρατηγῶ, Fl. πρὸς στρατηγόν. Cum utroque Codice & Interprete pro συνοιμώσαι, reposui συνεξορμῶσαι. Cum iisdem Codd. pro λογισμὸν, restitui λογισμῶ, quomodo etiam in margine Vulgatæ notarat Casaubonus.

48 Ὁρῶν

cat. Ita cepit Athenienses, & ab impetu revocavit ducis virtus, ut non egredi cogeretur ad pugnam una cum his qui ante surrexissent: sed furorem ipsorum ratione compescuit.

29 Iphicrates proditionis reus citabatur, accusantibus Aristophonte & Charete, eam ob caussam, quod ad Embata cum hostes interficere posset, navale prælium non iniverat. qui videns judicium in contrariam sententiam ferri, desistens a dicendo, ensem quodammodo judicibus ostendit. Ne vero tota conspiratione armata circum daret judicium, absolutionem omnes ei decreverunt. Post victoriam decernente quodam, eum judicibus vim adhibuisse: Amens essem, inquit, si pro Athe-

ὑμᾶς προαγέτω. ὅτως εἶλε τὰς Ἀθηναίας, καὶ τὴν ὁρμὴν ἐπαύσατο, ἡ δὲ δὲ στρατηγὸς ἀρετὴ, μὴ συμεξορμῆσαι τοῖς προεξαναστᾶσι, ἀλλὰ τὸν θυμὸν αὐτῶν λογισμῷ καταστεῖλαι.

Ἰφικράτης προδοσίας δίκην ἔφευγεν. Ἀριστοφῶν καὶ Χάρης ἐδίωκον· αἰτιᾶσθαι δὲ ὅτι ἄρα τοὺς Ἐμβαταῖς δυνάμενος ἑλεῖν τοὺς πολεμίους, οὐ διεναυμάχησεν. 48 ὁρῶν τὸ δικαστήριον ὑποφερόμενον εἰς τὐναντίον, καὶ λόγου παυσάμενος, παρέφαινέ πως τὸ ξίφος τοῖς δικασταῖς· οἱ δὲ καταδείσαντες μὴ τὴν ἐταιρείαν ὅλην ἐξοπλίσας κυκλώσειε τὸ δικαστήριον, ἄφεσιν αὐτῷ πάντες ἐψηφίσαντο· μετὰ τὴν νίκην, ψηφίσαντός τινος, ὡς παρεκρούσατο τοὺς δικαστάς· δεινὸς ἂν εἴη, ἔφη, ὑπὲρ Ἀθηναίων μὴ στρατηγῶν, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ

48 Ὁρῶν τὸ δικαστήριον] Cant ὁρῶν δὲ τὸ δικ. Pro vulgato ὑποφερόμενον. scripsi cum MSS. ὑποφαινόμενον. Idem pro παυσάμενος, παυσάμενος. Mox pro ἐταιρείαν, Fl. ἐταῖρον. Cant. ἐταῖρον. Paullo post pro ἐν ὑπατῷ, Casaubonus in ora Vulgatæ notarat, φάσκοντος.

μαυτῷ ὃ πρὸς Ἀθηναίους μηκέτι.

49 Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων ἔπεισεν Ἀθηναίους τὰ ὑπερέχοντα τῶν οἰκοδομημάτων ἐς τὰς δημοσίας ὁδοὺς ἀποκόψειν ἢ πωλῆσαι· ὡς τῶν οἰδεσπότῃ τῶν οἰκιῶν πολλὰ εἰσηνεγκαν χρήματα ὑπὲρ τοῦ μὴ κολοβωθῶσι καθαρὰ γενέσθαι τὰ οἰκοδομήματα.

Ἰφικράτης μὲν τῷ μάχῳ, ἀπὸ τῶν ληφθέντων ἄξια τῶν πόνων διένειμεν ἑκάστῳ· εἰ δὲ ξένια πρὸς πόλεων ἐκομίσθη, καὶ ἀπὸ τούτων διέπεμπεν ἑκάστῳ, οὐ κατὰ ἕνα μόνον, ἀλλὰ καὶ 51 κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ λόχους. καὶ κατὰ τὰς ὁπλίσεις, ἱππεῦσιν ἄλλα, ὁπλίταις ἄλλα, ψιλοῖς ἕτερα, πρὸ τῆς μάχης δι' γλῶσσης κηρύξας ἐπ-

nienſibus bella geram, pro me vero non item.

30 Iphicrates in ſumma pecuniarum egeſtate ſuaſit Athenienſibus, ut ædificia quæ emineren t, in publicas vias reſcinderent, aut venderent. Itaque domini ædium multas pecunias contulerunt, ne mutilarentur, aut labefactarentur ædificia.

31 Iphicrates poſt pugnam de præda cuilibet dignam laboribus partem diſtribuit. Sin munera a civitatibus adferrentur, ab his etiam diſpertivit unicuique, non ſigillatim tantum, verumetiam ſecundum exercitus atque manipulos, & dum arma induerentur equitibus alia, armatis alia, levis armaturæ militibus alia, ante pugnam

49 Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων] Aut idem eſt, aut affine certe admodum quod narrat Ariſtoteles in Oeconom. de Hippia. Ἱππίας, inquit, ὁ Ἀθηναῖος τὰ ὑπερέχοντα τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς, καὶ τὰ προστάγματα, καὶ τὰς θύρας τὰς ἀνοιγομένας ἔξω ἐπώλησεν· ὡνούντο δὲ οἱ ὧν ἐκεῖνος τὰ κτήματα· καὶ συνελέγη τὰ χρήματα ἀπὸ τούτου συχνά. Caſaubonus.

50 Ἀπὸ θέντων] Fl. ἀπὸ θέντων. Pro ἐνείμῳ, cum codem reſcripſi διένειμῳ.

51 Κατὰ ἔθνη] Cum MSS. pro ἔθνη. Cum iiſdem pro vulgato πεζοῖς, reſtitui ψιλοῖς. quomodo in ſuis quoque legit Interpres. Pro ἐπιγλώσσου, Cant. ἐπιγλωσσ, cui additum ſupra λοπ. Idem Codex ὁπλοις habet pro ὁπλίταις.

52 Τοῦ

gnam, facto silentio, promittebat ei, qui ex armatis se fortissime gessisset, præmium: & iterum ei qui ex equitibus, sive scutatis, seu ordine deinceps in singulis ordinibus. In festis autem ex publicis comitiis eos, qui cæteris strenuiores extitissent, primis sedibus honorabat. Hæc omnia excogitabat, ut alacriores & promptiores ad pericula milites redderet.

32 Iphicrates variis modis milites exercebat, fictis excursionibus, falsis insidiis, fictis proditionibus, simulatis transitionibus, fictis aggressionibus, & panicis, ut si quando tale quid eveniret, non terrerentur.

33 Iphicrates circa sacrum montem ex adverso constitutis ho-

ἠγγέλλετο [52] τῷ ἀριστεύοντι ἐν τῇς ὁπλίταις ἆθλον·[53] καὶ τῷ πάλιν ἐν τῇς ἱππεύσιν, ἢ ἐν τοῖς πελταστῇς, καὶ ἐφεξῆς ἐν ἑκάστοις ταῖς τάξεσιν· ἐν δὲ μέσῳ ταῖς ἑορταῖς, καὶ πανηγύρεσιν, ὅσοι ἀνδρειότεροι τῶν ἄλλων, πρόεδρα προεδρίας. τοῦτα πάντα ἐστρατήγει, προθυμοτέρους ποιῶν τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς κινδύνοις.

Ἰφικράτης ποικίλως ἐγύμναζε τοὺς στρατιώτας, μηχανὰς καὶ ψευδοβοηθείας, [54] ψευδοενέδρας, ψευδοπροδοσίας, [55] ψευδαυτομολίας, ψευδεφόδους, ψευδοπανικὰ, ἵνα εἴ ποτε καὶ τοιοῦτόν τι γένοιτο, μηδαμῶς ἐκπλήττοιντο.

Ἰφικράτης περὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος ἀντικαθεσταμένων αὐτῷ πολεμίων, καὶ ἀπε-

χόντων

52 Τῷ ἀριστεύοντι] Mire hæc omnia erant perturbata in nostro codice: & hic quoque aliquid videtur vel deesse, vel mendi subesse. *Casaubonus.*

53 Καὶ τῷ πάλιν] Ita reposui cum Cant. & Interprete pro vulgato, καὶ αὖ πάλιν. Fl. καὶ τὸ πάλιν. Cum iisdem Codd. scripsi, ἢ ἐν τοῖς πελταστῇς, pro ἢ πελτασταῖς.

54 Ψευδοενεδρίαις] γρ. ψευδοενεδρίας. & pro ψευδοπρόδοσις, ψευδεδοσις. *Casaubonus.*

55 Ψευδαυτομολίαις] MSS. ψευδαυτολμίας. sed Vulgata recte. In fine. Fl. ἐκπλήσσοιτο, pro ἐκπλήττοιτο.

χόντων σταδία πέντε, καὶ κατεχόντων ὑψηλότατον τόπον παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν πορείας τὴν ἐπ' αὐτὰς ἐφ' ἕνα ὄντος· τὸ δὲ λοιπὸν χωρίον ὑπόκρημνον εἰς τὴν θάλασσαν, ὑπολεξάμενος ἄνδρας ῥώστους, [56] νύκτα παραφυλάξας ἀνήνεμίαν, ἀλειψάμενος λίπει σὺν τοῖς ἀναγκαίοις ὅπλοις, διὰ τῆς θαλάττης [57] περιών· ὅπου γε μὴν βαθύτερα παραννηχόμενος, [58] παρελθὼν τὰς φύλακας ἐκβάς, ὄπισθεν αὐτῶν γενόμενος, ἀπέκτεινε πάντας· καὶ τὸ αὐτὸ στενόπεδον ἤγαγε διὰ τῆς στενῆς ὁδὸς παρὰ τὸ κρημνόν· καὶ τοῖς πολεμίοις, ἔτι νυκτὸς ὄντος, ἀφυλάκτοις καὶ μὴ προσδοκῶσιν ἐπιθέμενος, τοὺς μὲν διέφθειρε, τοὺς δὲ ἐζώγρησεν.

Ἰφικράτης [59] πρὸς χει-

stibus, & quinque stadia distantibus, atque altissimum locum juxta mare tenentibus, cum non aliter quam singularibus ad illos via pateret, reliquus vero locus præceps in mare ferretur, delectis robustis ac fortibus viris, observata nocte tranquilla, unctus oleo cum necessariis armis per mare circumiens: ubi vero esset aqua profundior, tranans accessit, & egressus, a tergo custodes adortus, omnes trucidavit, ac suum exercitum per angustam viam juxta præcipitium duxit. Hostes igitur nocte adhuc durante ex improviso nec opinantes adortus, alios occidit, alios vivos cepit.

34 Iphicrates sub hye-

56 Νύκτα παρ. ἀνίωτμίαν] Cum MSS. & Interprete, pro vulgato, καὶ νίωτμίαν. Ponitur autem νύκτα ἀνίωτμίαν, pro νύκτα ἀνίωτμον, vel νύκτα, ἐν ᾗ οὐ ἀνίωτμία.

57 Περιών] Cum MSS. & Interprete pro παρεών. Sub finem strategematis MSS. ἀφυλάκτους, pro ἀφυλάκτους.

58 Παρελθὼν τὰς φύλακας] Distingue, παρελθὼν τὰς φύλακας, ἐκβὰς, ὄπισθεν αὐτῶν γίν. At in codd. Interpr. voces illæ τὰς φύλακας videntur alio loco fuisse positæ. Confer cum Frontino *Casuum*.

59 Πρὸς χειμῶνας καὶ κρημνοὺς] Codd. Interpr. καὶ κρημνούς. *Idem.*

Περὶ

mem & congelatam aciem videns opportunum tempus hostes aggrediendi, producere milites volebat. Quibus ob vestium tenuitatem, & frigoris sævitiam difficulter obedientibus, ipse malam vestem indutus, & reliquis leviorem, accedens ad tabernacula, singulos hortabatur ut in hostes invaderent. Qui conspicati ducem abjectissima veste præditum, & calceis vacantem, pro communi salute se in voluntarium periculum offerre, libenter secuti sunt.

35 Iphicrates quando non poterat dare stipendia, duxit milites ad inhabitata loca & littora, ut quam minimum absumerent. Sin abundaret pecuniis, duxit ipsos in civitates & loca floren-

μῶνας καὶ κρυμνὰς, ὁρῶν καιρὸν ἐπιθέσεως τοῦ ἀγειν ἐβούλετο τὰς στρατιώτας· διὰ γυμνότητα καὶ [50]κρύος ἀ τοῦ θυμικμένων, αὐτὸς ἐνδὺς ἐσθῆτα φαύλω, καὶ τ ἄλλων ἀθλιωτέραν, παρεμὼν τὰς σκηνὰς ἕκαστον ἐπιχειρῆσαι τοῖς πολεμίοις παρεκάλει. οἱ δὲ τοῦθ ὑμῶς ἠκολούθησαν, ὁρῶντες τ στρατηγὸν ταπεινῶς [51]ἠσθημένον, καὶ ἀνυπόδητον, ὑπὲρ τ κοινῆς σωτηρίας τοῦθ ὑμεμένον.

Ἰφικράτης εἰ μὲν μὴ [52]ἔχοι διδόναι μισθοφορὰν, ἦγε τὰς στρατιώτας εἰς [53]ἀνοίκητα χωρία, καὶ ὠκτὰς, ἵνα ὡς ἐλάχιστα ἀναλίσκοιεν· εἰ δὲ περίοιη χρημάτων, ἦγεν αὐτὰς εἰς πόλεις

Περὶ κρυμῶνας] MSS. absque præpositione. Pro κρυμὸς cum Fl. restitui κρυμνὰς, vel ut minus immutetur, κρυμὸς posset legi. Cum Fl. consentit Interpres. (nisi quod relinquo illi explicandum, *congelatam aciem.*) Cant. post ὁρῶν inserit καὶ, ita ut fit, ὁρῶν καὶ καιρόν.

50 Κρύος] Cum MSS. pro vulgato ψύχος. Cant. τοῦθ ὑμεμένων, pro τοῦθ ὑμεμένων.

61 Ἠσθημένον] MSS ἠσθιεμένον.

62 Ἔχοι διδόναι μισθοφορὰν] Verbum διδόναι cum MSS. inserui, cum quibus consentit Interpres. Pro ἔχοι, Cant. ἔχῃ.

63 Ἀνοίκητα] Cant. ἀοίκητα. Cum MSS. & Interprete addidi ὡς ante ἐλάχιστα. Mox pro εἰς πόλεις, Cant. εἰς πόλιν.

64 Διὰ

λεις καὶ χωρία δαιδαίμονα· ὅπως τάχιστα τὸν μισθὸν ἀναλώσωσιν ἀργοδαίζοιέν τι πράττειν, [64] διὰ τὸν δὲ πόλεμον ἐργοῦν ἔνδειαν. ἐμὲν ἐπέτρεπεν αὐτοὺς ἐδὲ σχολάζειν. ἀλλ' εἰ μὴ πόλεμον, ἀεί τι πρασσέτατεν, ἢ ὀρύττειν, ἢ ταφρεύειν, ἢ δένδρα κόπτειν, [65] ἢ ἀναζευγνύειν, ἢ μεταστεύειν, ὡς ἐν τῇ σχολῇ νεωτερίζειν βουλομένων.

Ἰφικράτης Σάμον κατασύρας, εἰς Δῆλον κατέπλευσε. Σάμιοι [66] ἐς πρεσβείας ἀφίκοντο λυτροῦσθαι βουλόμενοι τὰ ληφθέντα· ὁ δὲ ὁμολογῶν ἀποδόσειν, κρύφα ὑπηρετικὴν σκάφην πέμψας ὡς ἐξ Ἀθηνῶν σκέλευσε καταπλεῖν κομίζον ἐπιστολὴν πεπλασμένην, ὡς Ἀθηναίων αὐτὸν ἐπανήκειν κελευόντων. ὁ δὲ πρὸς τοὺς Σαμίους διαλυσάμενος φιλαν-

tia, ubi celerrime consumpto stipendio facere præclarum aliquid ob inopiam pecuniæ conarentur. Non autem permisit eis otium agere. Sed cum bellum non esset, semper aliquid negotii dedit, & jussit aut cuniculos in terram agere, aut fossas ducere, aut arbores secare, aut castra transferre, aut vasa transmutare, quod in otio novas res moliri existimaret.

36 Iphicrates in Samo prædatus, in Delum navigavit. Samii legati venerunt: ea quæ capta fuissent, pretio redemptum. Qui promittens se eis redditurum, clam expeditam navem emisit, & quasi ab Athenis navigare jussit, ac fictam epistolam ferre, tanquam Athenienſibus ipsum redire jubentibus, ipse cum Samiis amice pace constituta, triremium præ-

64 Διὰ τὸν, &c.] Καὶ, quod legebatur ante διὰ, cum MSS. & Interprete delevi.

65 Ἀναζευγνύειν] MSS. ut & Codd. Casauboni μεταζέλλειν.

66 Ἐς πρεσβείας] Fl. absque præpositione. Cant. χάριν πρεσβείας.

67 Ὠμί-

fectis ſolvere mandans, & abnavigans in deſertam inſulam noctes dieſque contendit. Samii cum audiviſſent Iphicratem abnavigaſſe, ſummamque legatis humanitatem præſtitiſſe, ſine metu in civitate verſabantur, & abſque metu in regione paſſim oberrabant. Quibus diſſolute vagantibus, ille rurſus ad Samum appellens, prædam longe majorem quam antea diripuit. Idem hoc Phormio prius Chalcidenſibus fecit.

37 Iphicrates Lacedæmonios & Thebanos bellum inter ſe mutuo gerentes in gratiam reducere conabatur. Argivis & Arcadibus ſociis Thebanorum reſiſtentibus, mandavit qui-

θρώπως, τοῖς τριηράρχοις ἀναγωγὴν παραγγείλας, ἀποπλεύσας, εἰς ἐρήμην νῆσον [67] ὡρμίσατο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. οἱ Σάμιοι πυθόμενοι ὡς ἀπέπλευσεν Ἰφικράτης, [68] φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησάμενος καὶ τὴν πόλιν ἀδεῶς διέτρεχον, καὶ ἐς τὴν χώραν ἀδεῶς διεξίεσαν· ὁ δὲ διεσκεδασμένων πάλιν ἐπιπλεύσας ἐς τὴν Σάμον, πολλῷ πλείονα λείαν τῆς πρότερας ἥρπασε. [69] τοῦτο καὶ ὁ Φορμίων πρότερον ἐποίησε Χαλκιδεῦσιν.

Ἰφικράτης Λακεδαιμονίους καὶ Θηβαίους πολεμοῦντας ἐπεχείρει διαλλάττειν· οἱ σύμμαχοι Θηβαίων Ἀργεῖοι καὶ Ἀρκάδες ἀντέπραττον· ὁ δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐνίοις πρόστα-

ξε

67 Ὡρμίσατο] Cant. ὡρμήσατο. Locum hunc ita diſtinguo: ἀποπλεύσας εἰς ἐρήμην νῆσον, ὡρμίσατο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. & verto: *abnavigans verſus inſulam deſertam, diem unum ac noctem illic ſtationem habuit.* Confer cum ſtrategemate Phormionis. Pro φιλανθρώπως Σαμίοις χρησ. cum MSS monente etiam Caſaubono, reſcripſi φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησ. Pro διεξίεσαν, Cant. διεξήεσαν. Sub finem, pro πρότερον ἐποίησε, cum Fl. repoſui πρότερον ἐπ.

68 Φιλανθρώπως Σάμιοι χρησάμενον.] Scribe, φιλ. αὐτοῖς χρησάμενον, ut in omnibus codd. *Caſaubonus.*

69 Τοῦτο καὶ ὁ Φορμίων] Supra in Phormione, narratione prima. *Idem.*

70 Ἐγκα-

ξε λεηλατήσαι τὴν Ἀργολίδα· τῶν δὲ Ἀργείων [70] ἐγκαλούντων, τοὺς φυγάδας αὐτῶν ἔφη αἰτίους εἶναι. προσελθὼν δὲ καὶ ὡς τοὺς φυγάδας ἀνελόμενος, τὴν λείαν τοῖς Ἀργείοις ἀπέδωκεν· οἱ δὲ ἀπολαβόντες, ὡς εὐεργέτῃ καὶ φίλῳ τῷ Ἰφικράτει προσέφυγον, καὶ τὴν εἰρήνην αἱρεῖσθαι Θηβαίους ἔπεισαν.

busdam militibus, ut Argolidem deprædarentur. Argivis accusantibus, profugos ipsorum ajebat auctores esse. Procedens etiam quasi transfugis occisis, prædam Argivis reddidit. Quam cum recepissent, ad Iphicratem tanquam benefactorem & amicum confugerunt, & Thebanis, ut pacem cuperent, persuaserunt.

Ἰφικράτης βασιλεῖ στρατηγῶν μὲν Φαρναβάζῳ, πλέων ἐπ' Αἰγύπτῳ, τὴν χώρας ὅσης ἁλιμένας, παρήγγειλε τοῖς τριηράρχοις, πεντακοντάσακκους ἕκαστος ἐχέτω. προσορμιζομένων δὲ [71] τοὺς σάκκους ἄμμου πλήσας, [72] κεφαλί-

38 Iphicrates Regis nomine bellum gerens, una cum Pharnabazo navigans in Ægyptum, cum regio esset importuosa, mandavit triremium præfectis, ut quilibet quadraginta saccos haberet. Cum vero appellerent, saccos arena complens, capita ex sin-

das

70 Ἐγκαλούντων] Cant. ἐκκαλούντων.

71 Τοὺς σάκκους] Fl. τοὺς σάκκους. Cant. τοὺς πάκκους. Unico κ scribi testatur Eustathius ad Homeri Ἰλιάδ. N. pag 940. καὶ οἱ σάκκοι ἀμπεχόμενοι. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τὸ πολεμικὸν σακκίον, ἀλλὰ καὶ ὁ κοινὸς λεγόμενος σάκκος, δι' οὗ καὶ τὰ σφραγίσματα παρ' Ἑλληνικοῖς, καθά φησιν Αἴλιος Διονύσιος. ἔστι καὶ σακκίζειν φησὶ τὸ ὑλίζειν, ὡς Ἡσίοδος, χοΐσματ' ὑποσακκίζομενοι. καὶ ὑποσακίζειν τὸ ἐδᾶ, τὸ σφυκόπτειν καὶ ὑφαιρεῖσθαι. τοῦτο δὲ ἴσως καὶ ἀπὸ τοῦ μικρὸν ἐκκατομένου σάκκ. Pro ἐποίει, cum MSS. & Interprete reposui, ἐξῆπτον.

72 Κεφαλίδας ἐποίει ἐκ πάσης νεώς] Ita legitur hic locus in nostro codice: nescio tamen an aliter Interpres legerit, qui vertat: *ex singulis navibus suspendit*. quasi esset scriptum κὐκπτοι, aut κύπρτα ἀφ' ἑκ. Idem Interpres dum vertit κεφαλίδας capita, ignoravit quid ea vox hoc loco significaret. quod ex unius Hesychii glossis didicimus.

gulis navibus suspendit, atque sic eas remigatas adduxit.

39 Iphicrates in Epidauro, non multum supra mare aciem instruebat. Postquam vero ad nemus profundum & umbrosum ventum esset, exclamavit, ut positi in insidiis consurgerent. Hostes magnas insidias metuentes, reversi sunt, & celeri fuga se in naves receperunt.

40 Iphicrates in Thessalia & Jason tyrannus prope fluvium fœdus componere volentes,

δας ἐξῆπλεν ἑκάστης νεὼς, καὶ ὅτως ἀνείλκυσεν αὐτὰς πεζαρσωμφόας.

Ἰφικράτης ἐν Ἐπιδαύρῳ, μικρὸν ἄνω θαλάσσης παρετάσσετο· ὑφόμφου δὲ καὶ ἄλσου βαθὺ, καὶ σύσκιον, ἀνεβόησεν, ἐξανίστασθαι τὰς ἐγκαθημφύας· οἱ πολέμιοι φοβηθέντες ἐνέδραν μεγάλην, ἀνέστρεψαν· καὶ διὰ τάχους εἰς τὰς ναῦς καταφυγόντες ἀνεχώρησαν.

Ἰφικράτης ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Ἰάσων ὁ τύραννος πολήσιον ποταμῷ συνίσασθαι βουλόμφοι, δι' ἀγγέλων

mus. Sic autem ille, Κέφαλον, μφφὸν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ σημεῖον, ἢ τὰ ἐρείσματα. Ita ergo hic πεζαρσωμφόας interpretamur ἐρείσματα. hoc est, fulcra quibus navis fulcitur ac velut fundatur. Nam sacci isti arena repleti, in aquam demissi, navem a vi ventorum & fluctuum impetu mole sua ac pondere defendebant. non secus ac pilæ illæ quæ in χειροποιήτοις portibus exstrui solent: de quibus vide apud Vitruvium libro quinto, cap. duodecimo. Et sane nihil aliud consequi quid voluit Iphicrates hoc stratagemate, quam ut in ἀλιμφόοις locis portum sibi arte pararet, quem locorum natura negabat. Itaque etiam πελαγολιμφόα id veteres eleganti in primis voce appellarunt. Leo Imperator, de apparatu bellico cap. xx. commate ιχς. Γράφω δὲ καὶ ἕτερον νεωπόλιν τρόπον γραπτήριον. Ὅταν γὰρ εἰς τόπους λιμφόας μὴ ἔχοντας καὶ ψαιμφόδεις τὰ ἀπόβαθρα μέλλῃς ποιεῖσθαι, ἐὰν ὅτω τύχῃ σε καιρὸν ἐνεστηκὼς γραπτείας, σάκκους πολλοὺς γεμίσας ἄμμου, καὶ τοῖς ῥοϊνίοις προσδήσας, ὅπου ἐκέστου δρομοῦ ἐκκεκρέμασται ὁ σάκκος, οἵοπερ σιδηρᾶς ἄγκυρας· καὶ ὅτω τὰ κεχρόμενον πελαγολιμφόα ποιήσῃς, δικαίως κατὰ τὸ τόπον τοῦτο ἐπιθεῖναι, τὰ βεβλημφόα σοι κατασκευάσεις. Descripsimus totum hunc locum ex libris manuscriptis nostris, in tuam, lector, gratiam: cui Leonem Græce loquentem nondum, ut puto, audire contigit. *Casaubonus.*

λων ἠρώτησαν ἀλλήλους, καὶ τὰ σώματα ἐγύμνωσαν· καὶ ὅτως [73] ὑπὸ τὴν γέφυραν ἐλθόντες διελέξαντο· ἐπεὶ δὲ καὶ τοὺς ὅρκους διὰ τῶν ἱερείων ἐχρῆν ποιήσασθαι, [74] Ἰφικράτης μὲν δὴ ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀνῆλθεν. Ἰάσων δὲ τὸ ἱερεῖον ὡθήσας λαβὼν καὶ ποιμένα ἀπαλλαγέντα, σφαγιάζειν εἰς τὸν ποταμὸν ἤρχετο. καὶ δὴ τότε Ἰφικράτης καθαλλόμενος τὸν [75] σφαγίδα ἐπιλαβόμενος, αὐτὸν μὲν ἀπεκτεῖναι ἀπέχετο, πεισθεὶς δὲ ὁμολογῆσαι ἃ συνέφερε αὐτῷ κατανάγκασεν.

Ἰφικράτης ἐν Θρᾴκῃ προσκαθημένων πολεμίων, [76] ἐνέπρησε νυκτὸς τὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων ὕλην καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ πολλὰ τετράποδα καταλιπὼν, καὶ

per internuncios sese mutuo scrutabantur, & corpora armis nudabant, atque ita sub pontem convenientes, colloquium inierunt. Postquam vero per victimas juramentum esset sanciendum, Iphicrates in pontem ascendit. Jason pecudem absenti pastori ereptam immolare in fluvium cœpit. Tum Iphicrates desiliens, & apprehendens gladium a cæde quidem abstinuit: in conditiones autem, quæ sibi placerent, consentire adegit.

41 Iphicrates in Thracia cum hostes prope castra haberent, inter utrosque noctu sylvam incendit, & relictis sarcinis, multisque quadrupedibus, fumo tenebro-

καπνῷ

73. Ὑπὸ τὴν γέφυραν] Similiter in ponte institutum colloquium inter Cerialem & Civilem apud Tacit. lib. v. Hist. cap. 26. *Petito colloquio scinditur Nabalia fluminis pons. In cujus ab ripa progressi duces, & Civilis ita cœpit.* Mox ante ὅρκους additus articulus ex Fl.

74 Ἰφικράτης μὲν δὴ [illegible], &c.] Cum MSS. inserui δή. Cum isdem & Interprete reposui ἀνῆλθεν, pro ἀλλήλθεν. & ἱερεῖον, pro ἱερεῖν.

75 Σφαγίδα] Fl. σφραγίδα. Minus recte *gladium* vertit Interpres, cum verti debeat *cultrum*, ad vitandam ambiguitatem. Mox. Fl. αὐτὸς μὲν ἀπεκτ.

76 Ἐνέπρησε] Cant. ἐνέπρησε. & mox pro ποτεισθεῖσαν, ποτεισθεῖσας.

77 Δια-

ſiorem noctem efficiente, diſceſſit in locum arboribus denſum, & umbroſum. Illuceſcente die, Thraces ad caſtra progreſſi, cum neminem Græcorum inveniſſent, ad ſarcinarum & quadrupedum rapinam ſeſe verterunt. Iphicrates diſtractis ſuperveniens ex eo loco cum inſtructa acie, tum hoſtes profligavit, tum ſarcinas vindicavit.

καπνὸ σκοτεινοτέραν τὴν νύκτα ποιήσας, ἀνεχώρησεν εἰς τόπον δασὺν καὶ σύσκιον· ἡμέρας δὲ γενομένης, οἱ Θρᾶκες, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐλθόντες, ἐδένα τῶν Ἑλλήνων εὑρόντες, ὥρμησαν ἐπὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν τετραπόδων, καὶ τῶν σκευοφόρων. Ἰφικράτης [77] διεσπαρμένοις ἐπιφανεὶς ἐκ τοῦ χωρίου σὺν τεταγμένῳ, καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησε, καὶ τὰ σκευοφόρα ἔσωσεν.

42 Iphicrates noctu locum quendam affectans, tubicines in diverſas partes dimiſſos claſſicum juſſit canere. Hoſtibus ad ſonitum tubarum aliis alio diſcurrentibus, ille paucis, qui relicti fuerant, interfectis, facile loco potitus eſt.

Ἰφικράτης νύκτωρ ἐπιθέμενος χωρίῳ, τοὺς σαλπιγκτὰς ἐπὶ πολλὰ μέρη διαπέμψας, ἐκέλευσε σημαίνειν· οἱ πολέμιοι θορυβούμενοι ἦχον ἄλλος ἄλλῃ διέθεον· ὁ δὲ [78] ἐλαχίστους τοὺς καταλειφθέντας νικήσας, ῥᾳδίως ἐκράτησε τοῦ χωρίου.

43 Cum Iphicrates eſſet Corinthi, Lacedæmonii civitatem aggreſſi ſunt. Ille non protinus, correptis copiis, in periculum ſe obtulit.

Ἰφικράτους ὄντος ἐν Κορίνθῳ, Λακεδαιμόνιοι παρῆλθον ἐς τὴν πόλιν· ὁ δὲ οὐ εὐθὺς [79] ἀπεκινδύνευσε τὴν δύναμιν, συμβαλὼν

77 Διεσπαρμένοις] Fl. διεσπασμένοις.

78 Ἐλαχίστους τοὺς κατ.] MSS. abſque articulo.

79 Ἀπεκινδύνευσε τὴν δύναμιν συμβαλών] Interpres, συλλαβών: haud recte. *Caſaubonus.*

λῶν, ἀλλὰ μαθὼν, ὡς ἔστι περὶ τὴν πόλιν ὀχυρώτατα χωρία, ἠρέμα ταῦτα προκαταλαβὼν τοῖς ἐν τῇ πόλει πρόκηρυξεν ἴεναι πρὸς αὐτόν. ἐξιόντων δὲ πάντων καὶ ἀθροιζομένων, οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ πλῆθος φοβηθέντες, [80] καὶ τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν τόπων φοβηθέντες, ἀμαχεὶ φεύγοντες ᾤχοντο.

Sed cognito quod essent circa urbem loca munitissima, clam ea prius occupavit, & his qui in civitate erant ante promulgavit, ut ad se venirent. Exeuntibus autem omnibus, & in unum collectis, Lacedæmonii multitudinem timentes, & in munita loca factam fugam metuentes, sine prælio fugientes discesserunt.

Ἰφικράτης Ἀβυδηνοῖς πολεμῶν, περὶ Χερρόννησον ὢν, χωρίον τι καταλαβὼν ἐτείχιζεν, ὡς φοβούμενος Ἀξίβιον τὸν Λάκωνα. Ἀβυδηνοὶ δὲ ὁρῶντες οἰκοδομοῦντα τὸ τεῖχος, [81] κατεφρόνησαν [82] ὡς φοβούμενος, καὶ προελθόντες τῆς πόλεως κατὰ τὴν χώραν ἐγίγνοντο.

44 Iphicrates Abydenis bellum inferens, cum esset in Cherroneso, locum quendam occupatum muro cinxit, simulans se metuere Axibium Lacedæmonium. Abydeni videntes eum ædificare murum, ut timidum contempserunt: & e civitate progressi, regioni se committere audebant.

Ἰφι-

80 Καὶ ἡ φυγὴ τῶν ὀχυρῶν τόπων] Appellat φυγὴν τῶν ὀχυρῶν τόπων, ἡ γιγνομένη εἰς ὀχυρὰ τόπους. Dictum ut apud Vegetium, *saltitio equorum* lib. primo, id est, quæ fit in equos. *Casaubonus.*

Τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν τόπων φοβηθέντες, ἀμ.] Φοβηθέντες aberat a Vulgata, nos cum MSS. & Interprete loco suo restituimus.

81 Κατεφρόνησαν] Copulam καὶ præcedentem cum MSS. & Interprete delevi.

82 Ὡς φοβούμενος Ἀξίβιον τὸν Λάκωνα] Scribendum Ἀξίβιον. Ita enim & historici eum nominant, & Frontinus libro primo, cap. quarto: itemque lib. secundo cap. quinto. *Casaubonus.*

83 Ἰφι-

Iphicrates conspicatus dissolutos, noctu partem exercitus in Abydenorum terram inducens, & agros ipsorum incursionibus infestans, magno numero hominum & pecuniarum potitus est.

45 Iphicrates cum esset Corinthi, audiens eos, qui contrariam factionem tuebantur, mercenarios ex Lacedæmone in urbem accepturos esse, suis militibus excitatis, alios reliquit intus præsidii caussa, alios extra portas eductos in ordines redegit, & ad illam portam festinavit quam patefecerant, qui hostes acceptos introducebant. Postremis introëuntibus, repente incumbens secutus est, & in civitatem simul irruit. Cum autem res in obscuro nocturno tempore gereretur, multos ex ipsis trucidavit.

83 Ἰφικράτης ἰδὼν ἀσωτάκτους, νυκτὸς μέρος στρατόπεδον εἰς τὴν Ἀβυδηνῶν ἀφεῖσε, τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν καταδραμών, κράτησε πολλῶν σωμάτων καὶ χρημάτων.

Ἰφικράτης 84 ὢν ἐν Κορίνθῳ, πυθόμενος ὡς οἱ τἀναντία πράττοντες μισθοφόρους ἐκ Λακεδαίμονος νύκτωρ ἐκδέχεσθαι μέλλοιεν, ἀγείρας τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας, τοὺς μὲν κατέλιπεν ἔνδον φυλάττειν· τοὺς δὲ ἄλλους ἔξω πυλῶν ἀγαγὼν καὶ ἐς τάξιν καταστήσας, ἔσπευσεν ἐπ' ἐκείνῃ τῇ πύλῃ, ἣν ἤνοιξαν 85 οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους ἐσήγον· τῶν δὲ ἐχάτων ἐσιόντων, ἐξαίφνης ἐπιστὰς συνηκολούθησεν αὐτοῖς, καὶ συνέπεσεν εἰς τὴν πόλιν· ἀδήλου δὲ ὄντος καὶ γενομένου, ὡς ἐν νυκτὶ, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν,

83 Ἰφικράτης ἰδὼν] Cant. Ἰφικράτης δὲ ἰδών.

84 Ὢν ἐν Κορίνθῳ] MSS. ὢν ἐν Κ. Mox Cant. μέλλειν, pro μέλλοιεν. & πόλιν, pro πύλῃ.

85 Οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους ἐσήγον] Lego οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους. οἱ μὲν τοὺς πολεμίους ἐσήγον. Casaubonus.

ρεν, ἡμέρας ὃ ἡλιοφώς πολλὰς εἰς τὰ ἱερὰ[86] φυγόντας ἐχειρώσατο.

Illucescente die multos ad aras perfugientes confecit.

[87] Ἰφικράτης ἐς Θράκλιν ἀναβὰς, μετὰ στρατιωτῶν ὀκτακισχιλίων ἐστρατοπέδευσε· πυθόμενος τὰς Θρᾶκας νύκτωρ ἐπιθήσεσθαι μέλλειν, ἀναλαβὼν τὰς στρατιώτας ἀνεχώρησεν ἑαυτέρας, ὅσον στάδια τρία εἰς φάραγγα κρύψαι δυναμένην. οἱ Θρᾶκες ἐμπεσόντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἔρημον,[88] διήρπαζον ἀπείκτως, καταγελῶντες τῶν Ἑλλήνων ὡς φεύγόντων. Ἰφικράτης ἐξ ἀφανοῦς ἐξορμήσας, πολλὰς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, [89] πολλὰς δὲ καὶ αἰχμαλώτους ἔλαβε.

46 Iphicrates in Thraciam ascendens, cum octo millibus militum castra locavit: ubi cum audisset Thraces noctu ex insidiis adoriri velle, assumptis militibus sub vesperam, ad tria stadia in vallem deflexit, quæ tegere & occulere posset. Thraces irruptione facta, castra vacua diripuerunt, confusis ordinibus: & Græcos, ut fugientes deriserunt. Iphicrates ex occulto adortus multos ex eis occidit, multos etiam vivos cepit.

Ἰφικράτης μέλλων ὁδὸν ἄνυδρον δυσὶν ἡμέραις πορεύεσθαι, παρήγγειλε [90] δεῖπνον ποιησαμένους, ὑ-

47 Iphicrates viam aridam & expertem aquæ biduo profecturus, præcepit, ut sumpta cœ-

δατος.

86 Φυγόντας] Cant. φεύγοντας. & sic Interpres.

87 Ἰφικράτης ἐς Θράκλιν ὁπλοῦς] Frontinus hæc ita refert lib. secundo cap. XII. ut videatur confundere cum aliis ejusdem Iphicratis stratagematibus quæ a Polyæno referuntur. *Casaubonus.*

Ἀναβὰς] Ita reposui cum MSS. & Interprete pro vulgato ὁπλοῦς.

88 Διήρπαζον] Non habet Cant. & mox ὁρμήσας legit pro ἐξορμήσας.

89 Πολλὰς δὲ καὶ αἰχμαλ.] Copulam cum Fl. & Interprete inserui.

90 Δεῖπνον ποιησαμένους] Cant. δειπνοποιησαμένους. quomodo statim etiam in Vulgata legitur.

91 Καὶ

na, vasa replerent aquis, & occidente sole duxit exercitum per noctem. Facto die castrametatus est, & jussit cibum capere, atque aquis uti: inde postquam quieverunt interdiu, cœnam parare, atque collectis omnibus iterum noctu iter facere. Sic pro biduo duabus noctibus frigus captantes evaserunt: & una dies atque aqua ipsis recte suffecit.

48 Iphicrates ad Epidaurum copiosam prædam agebat: præfectus regionis Lacon eum persequebatur, appropinquantem navibus. Cum persequentes essent in colle, Iphicrates ante prædam armatos collocans, leves ac inermes paucos etiam hinc

δαλ@ πληρῶσαι τὰ ἀγγεῖα. καὶ ἡλίου δυόντος ἤγαγε τὴν δύναμιν διὰ νυκτός. ἡμέρας δὲ γενομένης κατεστρατοπέδευσε, καὶ προσέταξε σιτοποιεῖσθαι τῷ ὕδατι χρησαμένους.[91] καὶ κοιμηθέντας δι' ἡμέρας, δειπνοποιήσασθαι, καὶ συσκευασαμένους, ὁδεύειν διὰ τῆς νυκτὸς πάλιν· ὥστε ἀντὶ δύο ἡμερῶν, [92] δύο νύκτας ἀναψύχοντες διεξῆλθον· καὶ ἡμέρα μία, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς ἱκανὸν ἐγένετο.

Ἰφικράτης τοῦ Ἐπιδαύρου λείαν ἦγε πολλήν· ὁ φρουρὸς τῆς χώρας Λάκων ἐδίωκεν αὐτὸν ἐγγίζοντα ταῖς ναυσίν· οἱ μὲν διώκοντες ἦσαν [93] ἐπὶ λόφου. Ἰφικράτης δὲ περὶ τὴν λείας τοὺς ὁπλίτας τάξας κούφους καὶ ψιλοὺς κατ' ὀλίγον ἄλλον ἄλλῃ, καὶ τῷ Λάκωνι προσέβαλε·

91 Καὶ κοιμηθέντας] Cum MSS. Vulgata absque copula. Statim cum Cant. scripsi συσκευασαμένους pro vulgato συλλεγαπασκευασαμένους. Fl. συσκευασαμένους.

92 Δύο νύκτας ἀναψύχοντες] Deest verbum ὁδεύον, aut ἐπορεύοντο, aut aliud affine. *Casaubonus.*

Ἀναψυχόντες διεξῆλθον] Posteriorem vocem cum MSS. & Interprete addidi. Cant. copulam ante τὸ ὕδωρ delet.

93 Ἐπὶ λόφου] Cant. ὅπι λόφου. Paullo post pro τοῦ Λάκωνι, cum MSS. & Interprete reposui καὶ τῷ Λακ.

βαλε· ἐξ ἧς προσέχοντος τοῖς πολλαχόθεν ἐφορμῶσιν, οἱ δὲ Ἰφικράτης, [94] καὶ τὰ ὑπερδέξια χωρία καταλαβόντες, καὶ νώτου τῶν πολεμίων ἐγένοντο, καὶ πάντας αὐτοὺς [95] διέφθειραν.

[96] Ἰφικράτης ἐν Φλιοῦντι διὰ στενῶν τόπων ἐβάδιζε, τῶν πολεμίων ὑπιόντων τοῖς πελταταίοις, παραγγείλας τοῖς στρατιώταις ἐκ τῶν στενῶν ὁ τι τάχος [97] ὑποξιέναι, αὐτὸς διὰ μέσου ἐπ' ἀρὰν διαθραμών, καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἀρίστους προσλαβών, ἀκμάζων ἐμπεσὼν τοῖς ἐπικειμένοις ἀτάκτοις, πολλοὺς αὐτῶν διέφθειρεν.

Ἰφικράτης ἐς Θράκην ἐμβα-

inde admiscuit, & Laconem aggressus est. Quo circa impetentes multis ex locis districto, Iphicrates præcelsis ac superioribus locis occupatis, ad tergum hostium evasit, atque omnes ad internecionem trucidavit.

49 Iphicrates circa Phliuntem per angusta loca copias ducens, hostibus postremum agmen carpentibus, præcepit suis, ut ex angustiis protinus summa celeritate se subtraherent: atque ipse per medium ad caudam accurrens, cum præstantissimis militibus, tempestive adortus hostes perturbatos & confusos, magnum illorum numerum interfecit.

50 Iphicrates in Thra-

94 Καὶ τὰ ὑπερδέξια] Cum Cant. Vulgata absque καί. Et hoc & superiore loco Interpres quoque in suo Codice videtur invenisse repetitam copulativam: quare putans quid deesse, tum supra addidit *admiscuit*, tum hic *praecessis*; verum cum non satis sit *admiscuisse*, videtur illic scripsisse Auctor: ἄλλον ἄλλῃ ἐπιπεμψε. hoc autem loco nihil deest, qui intelligendus est: *milites Iphicratu, tum superioribus locu occupatis, ad tergum hostium evaserunt, tum omnes illos trucidarunt.*

95 Διέφθειραν] κ. διέφθειρεν. *Casaubonus.*

96 Ἰφικράτης ἐν Φλιοῦντι] Eadem historia, aut certe huic simillima narratur infra commate LIIII. *Idem.* Φλιοῦντι] Cant. Φλοιοῦντι.

97 ὑποξιέναι] Cum Fl. & Interprete. Vulgata, διεξιέναι. Pro διὰ μέσου, Cant. διὰ μέσου. & mox pro ἀτάκτοις, ἀτάκτους.

98 Κατ-

ciam impressionem faciens, castra in campo posuit, qui circumdabatur a monte, & angustum exitum per pontem habebat: quem Thraces noctu transgressi, impetum dare volebant. At ille cum multos ignes in castris incendisset, ad montium radices descendens, cum militibus juxta pontem & in sylva considens, quietem agebat. Thraces pontem transgressi, impetum fecerunt, rati se hostes ibi cum ignibus inventuros. Interim Iphicrates militibus assumptis, pontem transiit, ac tuto recessit.

51 Iphicrates maximis copiis imperabat, tum terrestribus, tum navalibus. In stipendiorum distributione sin-

ἐμβαλὼν ἐν πεδίῳ [98] κατεστρατοπέδευσεν ὑπὸ ὄρεσ [99] περιεχομένῳ, διέξοδον ἔχοντι στενὴν διὰ γεφύρας, ἣν ἔμελλον διαβάντες οἱ Θρᾶκες νύκτωρ ἐπιθήσειν. ὁ δὲ πυρὰ πολλὰ καύσας ἐν τῷ στρατοπέδῳ, περὶ τὴν ὑπώρειαν [100] ἀναδραμὼν σὺν τοῖς στρατιώταις ἐγγὺς τῆς γεφύρας ἐν τῇ ὕλῃ συγκαθίσας ἡσύχασεν. οἱ μὲν δὴ Θρᾶκες διαβάντες τὴν γέφυραν, ὥρμησαν ὡς τὰ πυρὰ, τοὺς πολεμίους ἐκεῖ νομίζοντες εὑρήσειν. Ἰφικράτης δὲ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς ὕλης ἀναλαβὼν, τὴν γέφυραν [101] διελθὼν, ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν.

Ἰφικράτης ἦρξε τοῦ πλείστου στρατεύματος πεζοῦ καὶ ναυτικοῦ, ἐν τῇ δόσει τῶν μισθῶν, καθ' ἕκαστον μῆνα ὑφαιρῶν [102] τὸ τέταρτον μέρος

98 Κατεστρατοπέδευσεν] Cant. κατεστρατοπέδευεν. Pro ὑπὸ ὄρεσ, reposui cum MSS. & Codd. Casauboni, ὑπὸ ὄρεσ.

99 Περιεχομένῳ] Cant. περιεχομένων. & διεξόδου, pro διέξοδον.

100 Ἀναδραμὼν] Cum MSS. pro vulgato ἀναδραμών. Mox pro ἀναβαίνοντες, cum MSS. & Interprete reposui ἀναβαντες. item pro εἰς τὰ πυρὰ, ὡς τὰ π.

101 Διελθὼν] Cant. διεξελθὼν. Pro διεχώρησεν, cum Fl. & Interprete scripsi ἀνεχώρησεν.

102 Τὸ τέταρτον μέρος ὥστε ἐνέχωσι ἑκάστῳ κατὰ μῆνα] Hoc Iphicrateum

μέρος, ὥσπερ ἐνέχυρον ἑκάστου κατέχων, ἵνα μὴ λίποιεν τὸ στρατόπεδον. ὅτως ἄρα καὶ πολλοὺς εἶχεν ἀεὶ τοὺς στρατευομένους, καὶ εὐπόρους· τὸ γὰρ τέταρτον ἐμισθοῦ φυλαττόμενον ἔχοντας.

Ἰφικράτης τοῖς Λακεδαιμονίων συμμάχοις ἀντιστρατοπεδεύων, νύκτωρ τὴν δυνάμιν[103] μετημφίασε. τοῖς μὲν στρατιώταις τοιθεὶς, τὴν τῶν οἰκετῶν ἐσθῆτα· τοῖς δὲ οἰκέταις τὴν τῶν στρατιωτῶν· οἱ μὲν δὴ στρατιωτικῶς ἠμφιεσμένοι πόρρω τῶν ὅπλων ἐβάδιζον,[104] τὴν τῶν ἐλευθέρων σχολὴν μιμούμενοι. οἱ δὲ οἰκετικῶς κατασκευασάμενοι πλησίον τῶν ὅπλων ἦσαν, ὅσα εἰκὸς δεδεκνυμένοι. ταῦτα ὁρῶντες οἱ πολέμιοι καὶ ζῆλον τῶν ἐναντίων, οἱ μὲν στρα-

gulis mensibus quartam partem subtrahens, quasi arrabonem uniuscujusque retinebat, ne exercitum desererent. Ita & multos semper habuit milites, & divites: quippe qui mercedis quartam partem in subsidio habebant.

52 Iphicrates e regione Lacedæmoniorum sociis castra ponens, noctu vestitum exercitus transtulit, milites servilibus vestibus induens, servos vero militaribus. Qui igitur militari habitu amicti erant, procul ab armis ibant, liberorum otium imitantes. At serviliter instructi apud arma versabantur, quemadmodum moris erat servientibus. Hæc videntes hostes, æmulatione adversariorum, milites

τῶν

teum consilium Romani probarunt, eoque usi sunt. Mos enim fuit apud Romanos, ut milites ad signa donativi partem deponerent sequestrarentque. Auctores Suetonius in Domitiano, & Flavius Veget. lib. secundo cap. xx. *Casaubonus.*

Ἐκάστου] non habet Cant. & ante πολλοὺς collocat articulum.

103 Μετημφίασε] Cant. μετημφίεσε.

104 Τὴν τῶν ἐλευθέρων σχολ.] Priorem articulum ex MSS. addidi. Pro vulgato κατασκευασμένοι, cum MSS. & Codd Casauboni scripsi κατασκευασάμενοι.

105 Τῶν

oscitanter extra castra spatiantes otium agebant. Servi necessariis usibus erant occupati. Ibi tum signum tollitur. Iphicratii statim sumptis armis, ad hostium castra progressi, mancipiis a ministerio fugientibus, militibus armis destitutis, alios occiderunt, alios captivos duxerunt.

πῶπω ῥᾳδύμως ἔξω τῶν στρατοπέδου βαδίζοντες ἐχόλαζον· οἱ δὲ οἰκέται τοῖς ἀναγκαίοις ὑπηρεσίαις παρέμενον. ἐνταῦθα δὴ σημεῖον αἴρεται· οἱ δὲ Ἰφικράτειοι, [105] τὰ ὅπλα ταχέως ἀναλαβόντες, ὅπῃ τὸ στρατόπεδον τῶν ἐναντίων ἐλθόντες, τοὺς μὲν οἰκετῶν τοὺς ἐν τῇ ἀμαθείᾳ φυγόντων· τοὺς δὲ στρατιωτῶν ἀόπλων καταλειφθέντων, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἤγαγον.

53 Iphicrates ex adverso castrametantibus hostibus, & semper certa hora prandium facientibus, præcepit suis militibus, ut ante auroram prandium sumerent. Hoc facto, pugnam cum hostibus commisit, & jaculationem usque ad seram vesperam protraxit. Postquam vero ab se invicem discesserant, hostes se ad

Ἰφικράτης ἀντιστρατοπεδευόντων τῶν πολεμίων, καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἀεὶ πάντες ἀριστοποιουμένων, παρῄνεσε τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις πρὸ τῆς ἕω προσενέγκασθαι τὸ ἄριστον· τοῦτο πράξας, συνέβαλε τοῖς [106] ἐναντίοις, καὶ τὴν ἀκροβολισμὸν ἄχρι δείλης παρέτεινεν· ἐπεὶ δὲ ἀλλήλων ἐχωρίσθησαν· οἱ μὲν πολέμιοι πρὸς

105 Τῶν μὲν οἰκετῶν] Ante hæc verba desunt quædam, puta hæc, εἰς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον προελθόντες. *Casaubonus.*

Τὰ ὅπλα ταχέως ἀναλαβόντες, ὅπῃ τὸ στρατόπεδον τῶν ἐναντίων ἐλθόντες, τοὺς μὲν οἰκετῶν τῶν ἐν τῇ,] Quæ intercedunt inter ἀναλαβόντες & τοὺς μὲν οἰκ, supplevi ex MSS. cum quibus etiam consentit Interpres.

106 Ἐναντίοις] Cant. πολεμίοις.

πρὸς τὸ δεῖπνον ὥρμησαν· ὁ δὲ πρόσθεν μεμισηκότας ἔχων τοὺς στρατιώτας πρόσω τεσὼν δειπνοποιουμένοις, οὐκ ὀλίγον ὄλεθρον αὐτῶν εἰργάσατο.

Ἰφικράτης πρὸ[107] Φλιοῦντα ὡδοιπόρει, τὴν φάλαγγα διὰ τὰς δυσχωρίας, μακρᾶς ἐκπεταμένης. οἱ πολέμιοι κατὰ τὴν ὁραγίαν ἐπικείμενοι, πολλοὺς ἐπέτρωσκον, καὶ πολλὰ ἥρπαζον. ὁ δὲ μετὰ τῶν ἀριστερᾶν ἀνδρῶν ἐπιστρέψας, τῇ μὲν φάλαγγι παρήγγειλε θᾶττον προχωρεῖν· τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, καὶ[108] ἀπὸ τῆς εὐωνύμου πολυρᾶς ἀνδρῶν, ἐπιλέγων τοὺς ἡγεμόνας, καὶ τοὺς ἀρίστους,[109] μετ' αὐτοὺς συνέταξε· τὴν δὲ ὁραγίας ἐγγὺς γενόμενος, πρόσω τεσὼν τοῖς πολεμίοις κεκμηκόσιν ἐν τῇ διώξει καὶ

cœnam conferebant: at ille cum pransis antea militibus cœnantes obruens, non exiguam ipsorum stragem fecit.

54 Iphicrates circa Phliuntem iter faciebat, phalange ob locorum difficultatem in longum protensa. Hostibus ad caudam instantibus, & multos vulnerantibus, multaque rapientibus, ille cum his viris qui in latere ibant conversus, phalangi mandavit, ut ocyus procederet. Ex iis vero qui a dextro lævoque latere erant aggregatis ducibus & præstantissimis quibusque eos ad extremum collocavit. Cum jam prope caudam esset, impetum faciens in hostes persequendo

πτα-

107 Φλιοῦντα] Cant. Φλιοῦντα.

108 Ἀπὸ τῆς εὐωνύμου πλευρᾶς ἀνδρῶν] Cant. ἀπὸ τῆς εὐωνύμων πλ. ἀνδρ. Fl. ἀπὸ τῆς εὐωνύμου π. α. Legendum videtur, ἀπὸ τῆς τῆς εὐωνύμου π. α.

109 Μετ' αὐτὸς συνέταξε] Ita lego, μετ'.... αὐτὸς συνέταξε. Vel φυτὸς μὲν σ. aut, μετ' αὐτὸν pro μετ' αὐτὸ. Hoc ita Frontinus, *Transeunte autem toto agmine lectissimos quoque retinuit.* Sed hæc in Thracia ait Frontinus fuisse facta, non ad Phliuntem. *Casaubonus.*

Μετ' αὐτὸς] Cant. μετ' αὐτὸν. quod probat Casaubonus. Sed Fl. & Interpres ut Vulgata.

110 Γενόμενος] MSS. γενομένου. non male; sed Interpres ut Vulgata.

111 Πολ-

fatigatos, & dissipatos in sarcinarum rapinis, multos ex ipsis occidit, multo plures etiam captivos abduxit.

55 Iphicrates in Corcyra Crinippo e Sicilia cum supplementis undecim adnavigante, speculatoribus eum appellere jam significantibus, cuidam mandans, ut in desertis ignem amicum accenderet, noctu adnavigans, omnia supplementa cepit, uno solum effugiente.

56 Iphicrates Acæ

πεταραγμένοις ἐν τῇ τῶν σκευοφόρων ἁρπαγῇ, πολλὰς μὲν αὐτῶν διέφθειρε, 111 πολλῷ δὲ πλείονας ἤγαγεν αἰχμαλώτους.

Ἰφικράτης ἐν Κερκύρᾳ 112 Κρινίππῳ προσπλέοντι ἐκ Σικελίας ἑνδεκα πληρώμασιν· 113 τῶν πυρσεύρων ἀγγελλόντων ὑφορμεῖν αὐτὸν, νήσῳ τινὶ τῶν ἐρήμων προσπάξας 114 πυρσὸν ἀνάπτειν φίλιον, νύκτωρ ὑπιπλεύσας ἐκράτησε τῶν δέκα πληρωμάτων, 115 ἑνὸς ἐκφυγόντος.

Ἰφικράτης 116 ἐν Ἄκῃ πυθό-

111 Πολλοὺς δὲ πλείονας] Fl. πολλοὺς δὲ πλ.

112 Κρινίππῳ προσπλέοντι] Fl. προσπλέοντος. Qui Nostro dicitur Κρίνιππος, Xenophonti lib VI. Ἑλλήνων. est Ἄνιππος. & in margine Κρίππος. Neque undecim naves, ut Auctor, sed decem tantum missas a Dionysio refert: ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀπέστειλε, ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις τῷ Διονυσίου βοηθήσουσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις. Pro vulgato, ἑνδεκα ναῦς πληρώσαντος τῷ, & quod exhibebant Casauboni Codd. ἑνδεκα ναῦς πληρώσας τῷ, cum MSS. & Interprete restitui ἑνδεκα πληρώμασιν τῷ, &c. Pro ὑφορμεῖν, MSS. ὑπορμεῖν, quod retineri potest, si scripseris ἀπό. pro νήσῳ, Fl. εἴσω, cui additum supra νν.

113 Τῶν πυρσεύρων ἀγγελλ.] Vidi quibus hæc vox πυρσεύρων esset demendo suspecta: immerito illa quidem: Nam quare πύρσυρος non probabimus, si probamus οἴκτυρος? Inde etiam πυρσυρεῖδαι dicti. vide Suidam Casauboniis.

114 Πυρσὸν ἀνάπτειν φίλιον] Cant. ἐρίλιον Fl. ἐφ' ἅλιον. Casauboni Codd. ἐφ' ἅλιον. Sed eodem modo loquutus Auctor supra II. 28. 2. συνίταξε τοῖς φρυκτωροῖς πυρσὸν φίλιον αἴρειν ἐπείσας, καὶ πάλιν βαδίζων ἐρθρεῖ αὐτόν.

115 Ἑνὸς ἐκφυγόντος] Fuit illa navis Melanippi Rhodii, teste Xenophonte dicto loco.

116 Ἐν Ἄκῃ] Casauboni Codd. ἐν Νάκῃ. Sed nulla neque Ἄκη, neque Νάκη apud Geographos occurrit: quare legendum videtur, ἐν Θεάκῃ, cujus jam ante aliquoties mentio facta est, & infra fiet.

117 Στρα-

πυθόμενος δύο τῶν ἡγεμόνων προδιδόναι, καλέσας τοὺς ἀρίστους τῶν ὑπὸ ᾧ[117] στρατοπέδῳ, προσέταξεν, ὁπόταν[118] τοὺς αἰτίους τῆς προδοσίας μεταπεμψάμενος ἐξεπάζῃ τὸ πρᾶγμα, προλαβεῖν αὐτοὺς τὰ τούτων ὅπλα, καὶ[119] τῶν ὑπ' αὐτοῖς τεταγμένων λόχων· οἱ μὲν προλαβόντες κατέχον τὰς παροπλίας. Ἰφικράτης δὲ τὴν προδοσίαν ἐλέγξας, τοὺς μὲν ἡγεμόνας σκόλοσι θανάτῳ· τοὺς δὲ στρατιώτας γυμνοὺς ἐξήλασε τοῦ στρατοπέδου.

Ἰφικράτης[120] δισχιλίων μισθοφόρων πρὸς τοὺς Λακωνας αὐτομολησάντων, ἀπόρρητα γράμματα ἔπεμψε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν ἀποστάντων, παρακαλῶν μεμνῆσθαι τοῦ συγκειμένου καιροῦ, [121] καθ' ὃν καὶ [122] τὴν ἐξ Ἀθηνῶν συμμα-

cum audisset duos duces proditionem moliri, vocatis præstantissimis qui erant in exercitu, mandavit, ut cum adversarios proditionis caussa accersens, rem pervestigaret, ipsi confestim arma illis & sequentibus illos manipulis eriperent. Qui mox armaturas occuparunt. Iphicrates vero probata ac demonstrata proditione, duces quidem mortis supplicio affecit, milites vero nudos e castris expulit.

57 Iphicrates cum duo millia mercenariorum ad Lacedæmonios transfugissent, clandestinas litteras ad duces eorum qui defecerant misit, admonens, ut constituti temporis meminissent, quo etiam ex Athenis auxilium expectaret: χίαν

117 Στρατοπέδου] Ita MSS. nec non Codd. Casaubonii. Vulgata στρατόμασι τῶν.

118 Τοὺς αἰτίους τῆς προδοσίας] MSS. τῶν αἰτίων τῆς προ. & sic quoque Interpres. Vulgata tamen videtur præferenda, nisi forte αἰτίους.

119 Τῶν ὑπ' αὐτοῖς τεταγμένων λόχων] Cant. τῶν ὑπ' αὐτοῖς τετ. λόχων.

120 Δισχιλίων] Cant. δύο.

121 Καθ' ὃν] MSS. καθ' ὧν. Paullo post ante Λακεδαιμονίοις cum Cant. additus articulus.

122 Τὴν ἐξ Ἀθηνῶν συμμαχίαν προσ-

ſciens epiſtolam ad cuſtodes viarum perventuram. Poſtquam autem viarum cuſtodes litteras attulerunt Lacedæmoniis, illi comprehendendos transfugas exiſtimarunt. Quibus nihil optatius fuit, quam ut effugere poſſent, cum Athenienſibus perfidi extitiſſent, Lacedæmoniis tantummodo viderentur.

58 Iphicrates in Chio, redarguere volens eos, qui Laconum partibus faverent, mandavit quibuſdam trierarchis, ut ſolventes per noctem, interdiu cum Laconico cultu habituque appellerent. Eos advenientes conſpicati, qui Lacedæmoniorum partes tuebantur, magna cum lætitia in portum accurrebant. Quos ille circumdatos iis quos ex urbe eduxerat comprehendit, & puniendos Athenienſibus miſit.

χ'αν προσδέχοιτο· εἰδὼς τὴν ὑπεσταλμένην ἐμπεσεῖν τοῖς φύλαξι τῆς ὁδῶν. ἐπεὶ δὴ οἱ φύλακες ἐκόμισαν τὰ γράμματα τοῖς Λακεδαιμονίοις, οἱ μὲν ὥρμησαν συλλαμβάνειν τοὺς αὐτομόλους. οἱ δὲ ἀγαπητῶς ἐξέφυγον, Ἀθηναίοις μὲν ἄπιστοι γενόμενοι, Λακεδαιμονίοις δὲ δόξαντες.

Ἰφικράτης ἐν Χίῳ τοὺς Λακωνίζοντας ἐλέγξαι βουλόμενος, ἐνίοις τῶν τριηραρχῶν ἐκέλευσε, νυκτὸς κωπεύσαντας μεθ' ἡμέραν ὑπεστολῶσθαι κόσμῳ Λακωνικῷ. οἱ μὲν Λακωνίζοντες ὡς εἶδον, μετὰ πολλῆς χαρᾶς ὑπὲρ τὴν λιμένα κατέδραμον· ὁ δὲ κυκλωσάμενος αὐτοὺς, [123] καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως προελθόντας, συνέλαβέ τε καὶ κολαθησομένους Ἀθηναίοις ἔπεμψεν.

Ἰφι-

προσδέχοιτο] Quidam προσδέχοιτο: Sed & προσδέχοιτο ferri poteſt: & id quidem, ut puto, melius. *Caſaubonus.*

123 Καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως προελθόντας] MSS. καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς πολ. προσελθόν. Recte, ſi deleatur præcedens copula, quomodo in ſuis fere legiſſe videtur Interpres, nam προελθόν videtur inveniſſe.

124 Πλη-

Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων τῶν στρατιωτῶν θορυβούντων, καὶ κοινὴν ἐκκλησίαν αἰτουμένων, ἄνδρας ἐμπείρους τῆς Περσιδος γλώττης στολὰς Περσικὰς ἐνδύσας προστάξας πλησιάσας τὴν ἐκκλησίας ἐπιφανεῖαι, καὶ παρελθόντας ἀγγέλλειν βαρβαρικὶ, πλησίον οἱ τὰ χρήματα κομίζοντες· ἡμεῖς δὲ προεπέμφθημεν τοῦτο σημανοῦντες· ταῦτα μηνύσαντες, οἱ στρατιῶται διέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν.

Ἰφικράτης ἐκ τῆς Ὀδρυσιάδος λείαν πολλὴν ἐδείλασεν· ἐδίωκον οἱ Ὀδρυσαῖοι πλήθει πολλῷ, ὁ δὲ ἱππεῖς ἔχων ὀλίγους, ἔδωκεν αὐτοῖς καιομένας λαμπάδας· καὶ προσελαύνειν

59 Iphicrates in inopia pecuniarum constitutus, tumultuantibus militibus, & communem concionem postulantibus, viros peritos Persicæ linguæ, stolis Persicis indutos, jussit frequentissima concione supervenire, & accedentes barbarice nunciare, In propinquo sunt qui pecunias adferunt. Nos vero præmissi sumus, ut hoc significaremus: quæ cum indicassent, milites concionem dimiserunt.

60 Iphicrates ex Odrysiade multam undiquaque prædam egit. Persequebantur Odrysenses magna multitudine. Ille cum paucos equites haberet, dedit eis ardentes faces, & in ἐκέ-

124 Πληθύσας τὴν ἐκκλησίας] Cum MSS. pro τὴν reposui τῆς. Cant. φανῆναι habet pro ἐπιφανεῖαι.

125 Ταῦτα μηνύσαντες] Hoc est ταῦτα μηνυσάντων αὐτῶν. ut jam ante annotavimus. *Casaubonus.*

126 Ἐκ τῆς Ὀδρυσιάδος] Venit hoc a recto Ὀδρυσιὰς, unde gentile Ὀδρυσιάδης apud Stephanum. Ὀδρυσιὰς, & gentile Ὀδρυσαῖοι quod sequitur, Stephano possunt addi. Hæc Orphei patria memoratur Tzetzi Chil. vi. 91.

Ὀρφεὺς καὶ τὸ Λεβήθριον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ πόλις,
Τῆς γῆς Θρακῶν τῆσδε Ὀδρυσιῶν, ὅν ὁ Ὀρφεὺς ὑπῆρχεν.

Lib. 1. Epigram. occurrit,

——— καὶ ὅλας γᾶς ἴδετ' Ὀδριάδος.

pro quo Brodæus reponit Ὀδρυσιάδος, sed Holstenio rectius videtur Ὀδρυσίας, vel Ὀδρυσιάδος.

127 Ἐφω-

hostes invadere jussit. Odrysorum equi, insolitum aspectum ignis non ferentes, in fugam agebantur.

61 Iphicrates ad urbem aceedens (fluvium enim ab regione per mediam urbem labentem transire necessum erat) vesperi cum exercitu transiit, ut quod ex transitione multitudinis turbidum factum esset, noctu insciis civibus dilueretur. Atque sic ignoratus, postero die nihil tale expectantes adortus est.

62 Iphicrates in Thracia multos Odrysarum ceperat. Illi igitur vehementer jaculando & sagittando instabant. Ipse vero juxta singulos qui primam aciem tenebant, nudum ali-

ἐκέλευσε τοῖς ἐναντίοις· οἱ δ' ἵπποι τῶν Ὀδρυσῶν τὸ φλογὸς τοῦ ὄψιν ἀσυνήθη μὴ φέροντες, ἀναστρέψαντες [127] ἔφευγον.

Ἰφικράτης ὁπτιὼν πόλει, [128] τὸν ἀπὸ τῆς χώρας ποταμὸν διὰ μέσης τῆς πόλεως ῥέοντα διαβῆναι ἀναγκαῖον ἦν, ἑσπέρας διέβη μετὰ τοῦ στρατεύματος, ἵνα τὸ ἐκ τῆς διαβάσεως τῆς πλήθους θαλερὸν διὰ νυκτὸς παροδεύσειν, λάθῃ τοὺς ἐν τῇ πόλει. καὶ δὴ λαθὼν μεθ' ἡμέραν ἐπεῖτο μὴ προσδοκῶσιν.

Ἰφικράτης ἐν Θρᾴκῃ πολλοὺς ἔλαβεν αἰχμαλώτους Ὀδρυσῶν. οἱ μὲν δὴ σφοδρῶς ἐπεκεῖτο βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες. ὁ δὲ τοῖς [129] πρωτοστάταις ἕκαστον αἰχμάλωτον γυμνὸν πάρε-

127 Ἔφευγον] Cant. ἔρυγον.

128 Τὸν τῆς χώρας ποτ.] Hæc accipe διὰ μέσης, ac notis παρενθέσεως include: nec quicquam deest. *Casaubonus.*

Τὸν ἀπὸ τῆς χώρας, &c.] Præpositionem cum MSS. & Interprete adposui. & pro μετὰ τὸ στράτευμα cum iisdem reposui μετὰ τοῦ στρατεύματος. μεθ' ἡμέραν, pro vulgato μεθ' ἡμέρας. Ita quoque strat. 58.

129 Πρωτοστάταις] Ita rescripsi cum Fl. pro vulgato πρωτόταις. Cant. πρωτοπλάστοις. Pro τῇ χειρῶν δεδεμένον, Cant. τῇ χειρῶν δεδεμένων.

130 Ὀ-

παρέδησεν ἐξ ἰμάντων [130] ὀπίσω τῶν χειρῶν δεδεμένον. οἱ δὲ Ὀδρυσαῖοι τὰς οἰκείας μὴ βαλόμενοι προσκεῖν, καὶ βάλλειν καὶ ἀκροπίζειν ἀπείχοντο.

Ἰφικράτης πρὸς Φοινίκων καταπλέων ἑκατὸν τριακοντόρεις, ἔνθα πανταγόθεν αἰγιαλὸς ἦν, ἰδὼν τοὺς Φοίνικας πρὸς τὴν ἠϊόνα συνθεόντας, παρήγγειλεν, ὅταν τὸ σημεῖον ἀναδειχθῇ, τοῖς μὲν κυβερνήταις ἄγκυραν ἀφεῖναι καὶ πρύμναν, καὶ [131] τὴν καταγωγὴν ἐν τάξει ποιεῖσθαι· τοῖς δὲ στρατιώταις ὁπλισαμένοις [132] ἕκαστον καὶ τὴν αὐτοῦ κώπην, εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὴν καθιέναι, καὶ τὴν αὐτοῦ τάξιν διαφυλάττειν· ὡς δὲ ἤδη σύμμετρον ἐπέλαβεν εἶναι τὸ τῆς θαλάσσης βάθος, ἀνέτεινε

quem captivum manibus loro in tergum revinctis collocavit. Odrysenses ne suis vulnera infligerent, a jaciendo & jaculando destiterunt.

63 Iphicrates in Phœnicia adnavigans cum centum triacontoris, cœnoso littore, conspicatus Phœnices ad littus concurrere, præcepit, ut cum signum ostenderetur, gubernatores e puppi anchoras dimitterent, & ordine appellerent: milites vero armati singuli per remum suum in mare se demitterent. Cum igitur jam mediocrem profunditatem maris esse suspicaretur, signum egrediendi extendit. Triacontori quidem ordine appelle-

130 Ὀπίσω τῶν χειρῶν δεδεμένον] Scribe δεδεμένων vel ὀπίσω τῶν χειρῶν δεδεμένον. ut lib. secundo in Hippodam. *Casaubonus.*

131 Τὴν καταγωγὴν ἐν τάξει π.] Cant. ἡ καταγωγὴν κατὰ τὴν ἐν τ. π.

132 Ἕκαστον] MSS. ἕκαστος. quomodo etiam ex suis in margine notarat Casaubonus. Mox pro διαφυλάττειν, Cant. φυλάττειν. Verba ejus commatis cum non habeat Interpres, versioni ejus adde, & *ordines suos servarent.* Paullo post pro πανταχόθεν, Fl. πανακοντάτορεν. In fine pro ἐμβαλλόμενοι, cum Fl. & Interprete reposui ἐμβαλόμενοι.

τὸ

1 Ἐν

bant, per anchoras. Milites ordinate se protegentes, procedebant. Hostes ordinem ipsorum & audaciam admirantes, fugam dabant. Iphicratii persequentes, aliquos interemerunt, aliquos vivos ceperunt: multaque præda circumacta, eaque in naves imposita, castra in terra posuerunt.

τὸ σημεῖον τῆς ἀναβάσεως. οἱ τριακόσιοι μὲν ἐν τάξει κατήγοντο, διὰ τὴν ἀγκυρῶν· οἱ δὲ ἄνδρες ἐν τάξει προβαλλόμενοι προῆγον. οἱ δὲ πολέμιοι καταπλαγήντες τὴν τάξιν αὐτῶν καὶ τὴν τόλμαν ἔφευγον. οἱ δὲ Ἰφικράτιοι τινὰς μὲν διώξαντες ἀπέκτειναν. τινὰς δὲ ἐζώγρησαν, καὶ λείαν πολλὴν προσελάσαντες· καὶ ταύτην ἐς τὰς ναῦς ἐμβαλόμενοι στρατόπεδον ἵδρυσαν τῆς γῆς κατεσήσαντο.

[CAP. X.]

Timotheus.

¶ Timotheus cum in Atticis castris maxima esset nummi raritas, suasit mercatoribus, ut ipsius sigil-

Τιμόθεος.

¶ [1] Ἐν Ἀττικῷ στρατοπέδῳ σπάνις ἦν νομίσματος· Τιμόθεος ἔπεισε τοὺς ἐμπόρους χρῆσθαι νομίσματι τῇ ἑαυτοῦ σφραγίδι· [2] ἀπαλ-

1 Ἐν Ἀττικῷ] Cant. Τιμόθεος, ἐν Ἀττικοῖ. legisse videtur Interpres, Τιμόθεος, ὡς ἐν Ἀττικῷ στρ. σπ. ἦν νομίσματος, ἔπεισε, &c. ut plerumque Polyænus, præmisso scilicet nomine proprio, in quo etiam consentit Cant.

2 Ἀπαλλασσομένοις δὲ τὴν σφραγῖδα] Scribo & suppeditat, ὑπαλλασσομένοις δὲ καὶ τὴν σφραγῖδα δόντας. hoc est, ea conditione, ut quum reverterentur, dato sigillo pecunias reciperent. Mox quoque lego & distinguo, ὅθεν τῇ σφραγῖδι τὴν στρατηγὸν· ὑπαλλασσομένοις αὐτοῖς, ἐν τοῖς τῶν διαπορήσας χρημάτων, Τιμοθ. *Casaubonus.*

Ἀπαλλασσομένοις δὲ, &c.] Nihil hic a Vulgata abeunt Codd. neque etiam deesse quidquam videtur. si hoc modo distinguas, ἀπαλλασσομένοις δὲ τὴν σφραγῖδα, καὶ τὸ ἀργύριον λαμβάνειν, &c. & vertas: *reddentes vero sigillum, etiam argentum accepturos. Crediderunt mercatores, & militibus commeatum præbuere ducu sigillo. Reddentibus vero illis* (sigillum scilicet) &c. Eodem modo scilicet, quo apud Aristotelem lib. II. Oeconom. in eodem, ut videtur,

αλλασσομένοις ὑπὸ τοῦ σφραγῖδα καὶ τὸ ἀργύριον λαμβάνειν· ὑπίσευσαν οἱ ἔμποροι, καὶ τοῦ ἀγορᾶν τοῖς στρατιώταις παρέχον [3] ὑπὸ τῇ σφραγῖδι καὶ στρατηγῷ. ἀπαλλασσομένοις αὐτοῖς, ἐν τῷ τόνος ὑπορήσας χρημάτων Τιμόθεος, τοῦ τιμοῦ διέλυσε τοῦ ὁμολογουμένου.

Τιμόθεος ἀνήγετο τῷ στόλῳ παντί. [4] Παρμὸς ἐγένετο·

lo pro numismate uterentur. Discedentes vero, sigillum & argentum acciperent. Crediderunt mercatores, & forum militibus præbuerunt ob ducis sigillum discedentibus ipsis. Interea abundans pecuniis Timotheus, constitutum pretium persolvit.

2 Timotheus solvebat cum universa classe.

detur, strategemate, Timotheus dicitur, cum contra Olynthios bellum gereret, & pecuniæ inopia laboraret, æreum nummum percussisse, eumque ut reciperent mercatores, hisce rationibus persuasisse: πῶς δ' ἐμπόροις φορεῖτον, ὅτι ἄν τις λάβῃ χαλκὸν, τότε πάλιν ἀγοράζεον τά τε ἐν τῇ χώρᾳ ὤνια, καὶ τὰ ἐν τῇ πόλει ἀγόρμα. ὅτι δ' ἂν ἀφελεσθῇ αὐτοῖς χαλκὸς, φεῦ αὐτὸν ἀναφέροντας ἀργύριον λαμβάνειν. Hoc Timothei factum imitata quoque, præter alios, præteriti sæculi anno LXXIV. urbs patria, cum obsessa ab Hispanis ad summam redacta inopiam cudit nummos papyraceos, in quorum nonnullis conspiciebatur leo pileum hastæ infixum tenens, cum hac inscriptione. *Hac livertatu ergo.* ab altera parte: *God lewaare Leyden.* in aliis insignia urbis cum literis denotantibus: *Nummus obsessæ urbis Lugduni, sub gubernatione illustrissimi Principis Auriaci cujus.* in aliis denique leo pugnans una cum insignibus urbis, cum hac inscriptione: *Pugno pro Patria.* Hi nummi, soluta tandem obsidione, fuere collecti, & reddentibus statutum pretium persolutum: quam plurimis in rei memoriam retinentibus.

3 Ἐπὶ τῇ σφραγῖδι καὶ στρατηγῷ, ἀπαλλασσομένοις αὐτοῖς· ἐν τῷ τόνος, &c.] Tolle ὑπεστιγμὴν post αὐτοῖς, & colloca post στρατηγῷ hoc modo: ὑπὸ τῇ σφραγῖδι καὶ στρατηγῷ. Pro ἀπαλλασσομένοις αὐτοῖς ἐν τῷ τόνος, &c. mallem hoc ordine: ἐν τῷ τόνος ὑπορήσας χρημάτων Τιμόθεος, ἀπαλλασσομένοις αὐτοῖς τὸ τιμοῦ, &c. Pro ὑπὸ τῇ σφραγῖδι, Cant. ἐν τῇ σφ. & mox pro ὁμολογουμένου, Fl. ὁμολογημένου.

4 Παρμὸς ἐγένετο] Idem refert Frontinus lib. I. cap. 12. 11. *Timotheus Atheniensis, classe dimicaturus adversus Corcyreos gubernatori suo, qui proficiscenti jam classi signum receptui cæperat dare, quia ex remigibus quendam sternutantem audierat; Miraru (inquit) ex tot millibus unum perstrixisse?* Mali ominis habitum a nauta sternutamentum hoc videtur, non quod factum a læva, ut existimat Scefferus de Militia Navali lib. III. cap. 3. (neque enim Polyænus, neque Frontinus id addunt) sed quod contigisset inte.

inter solvendum. Haud obscure id colligas ex Polyæno, qui immediate hæc conjungit: Τιμόθεος ἀνέχετο τοῦ σόλου πεσεῖν· πάρμος ἐγένετο. ut & verbis Frontini: *proficiscenti jam classi signum receptui cœperat dare, quia ex remigibus quendam sternutantem audiverat.* Præcipue cum sternutamentum factum in negotio aliquo suscipiendo mali fuisse ominis doceat Aristoteles Problem. Sect. XXXIII. quæst. 11. Διὰ τὶ οἱ μὲν ἀπὸ μέσων νυκτῶν ἄρχε μέσης ἡμέρας, καὶ ἀγαθοὶ πάρμοιοί ἢ ἀπὸ μέσης ἡμέρας ἄρχε μέσων νυκτῶν· ἢ ὅτι ὁ μὲν πάρμος μᾶλλον δοκεῖ ἐπιφέρειν τοῦ ἀρχομένου, καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ· διὸ ὅταν μέλλωσιν ἀρχομένοις συμβαίνειν, μάλιστα δὲ πορεύεσθαι τὸ πρᾶξιν· ἢ μὲν ἐν νῷ, καὶ τὸ ἀπὸ μέσων νυκτῶν, οἷον ἀρχή τις· διὸ ὁ δὶς λαβόμενος πάσχειν, μὴ κωλύσωσιν ἀφορμήσαντες. πρὸς δείλης δὲ καὶ ἀπὸ μέσης νυκτὸς, οἷον τελευτή τις καὶ ἐναντίον ἐκείνου· ὥστε ἐν τοῖς ἐναντίοις τοῦ αἰρετοῦ. & Plutarchus de Genio Socratis, postquam retulit Socratem sternutante alio a dextra, sive ante, sive post ipsum, cum opus aliquod suscepturus esset, ad idem perrexisse; sternutatione vero facta a læva, illud non suscepisse, subjungit: τὸ δ' ἀπὸ πάρμου τὸ μὲν ἐπὶ μέλλοντος βεβαιοῦν, καὶ τὸ πρὸς ὀφθαλμὸν ἐπέχειν καὶ κωλύειν τὸ ἀναλῦσαι. Augustinus quoque lib. 1. de Doctrina Christiana, refert, Veteres lectum repetere solitos, si, dum calceum inducerent, sternuissent. Sternutamenta autem a dextra per se boni fuisse ominis non videntur, sed cum bono quodam auspicio, dicto, factove supervenirent, ita demum illud confirmasse. Manifestum hoc ex loco Plutarchi in Themistocle, cum inquit, τότε ἰδὼν Εὐφραντίδης ὁμαίνης, ὡς ἅμα μὲν ἀπέλαμψεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ μέγα τῷ σέλας νεὼς πῦρ, ἅμα δὲ πάρμος ἐκ τοῦ δεξιοῦ ἐσήμηνε, τὸν Θεμιστοκλέα δεξιωσάμενος, ἐπέλυσε τοὺς ἱππείους καταπάλτας, καὶ καθιεροῦσαν πάντας Διονύσῳ πρωτοδόξαμον. & aliis Præsertim cum nec Eustathius ad Odyss. P. neque Theocriti Scholiastes ad Idyll. VII. ✓. 96. de dextra aut sinistra sternutatione meminerint; sed simpliciter quædam sternutamenta esse boni, quædam mali ominis: & Aristoteles quidem omnia, sive dextra sive sinistra, a media nocte ad medium usque diem mala, reliqua vero referat esse prospera. In genere autem mali quid portendisse videntur ex vetustissimo cum apud Græcos, tum Romanos quoque, aliasque gentes, recepto more, quo sternutantibus Ζεῦ σῶσον dicebatur apud Græcos, apud Romanos vero iidem *salvere* jubebantur, qui etiam nunc apud plerasque omnes gentes obtinet. Aliam tamen rationem adfert Aristoteles, quem vide dicto loco. Addit Frontinus: *Miratu ex tot millibus unum perfrixisse?* non quod *ex frigore oriatur sternutatio*; contrarium enim docet Aristoteles Problem sect. XXXIII. quæst. 2. quærens. Διὰ τὶ ἐάν τις μέλλων πάρυνθος πέσῃ ἢ ὀφθαλμὸν, ἢ πόνον πάσχουσι, ἢ διότι τὸ πιεῖν ἢ πάρμον, θερμότης τις ἐστὶν· ἢ ὁ πέσας, θερμότητα πιεῖ, ἢ ἅμα τὸ πλησίον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τόπον, ἃ πάσχουσι, ἀφανίζει ἢ ἕτερον, ὥσπερ τὸ ἔλαττον πῦρ ὑπὸ τοῦ πλείονος μαραίνεται. Quæst. 9. ὅταν γὰρ κρατήσῃ ἡ κεφαλὴ θερμότης τοῦ ὑγρότητος τὸ πνεῦμα τότε γίνεται πάρμος. & sæpe eadem Sect. Hippocrates Aphorism. Sect. VII. 51. Πάρμος γίνεται ὑπὸ τῆς κεφαλῆς, ἅμα θερμαινομένης ἢ ἐγκεφάλου, ἢ διυγραινομένου ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ κενῷ. ὑπάρχει γὰρ ὁ ἀὴρ ὁ ἐνεὼν ἔξω· ψύχει δὲ τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ διέξοδον· ἀυτὴ ἐστιν. ad quem locum vid. Galenus. Cur vero Frontinus eum, qui sternutaret, dixerit *perfrixisse*, patet ex Aristotele eadem Sect. quæst. 16. scribente: Διὰ τὶ πάσχοντες καὶ κρύος τῆς φρίκης ἐστὶν· ἢ ὅτε κενέονται, καὶ φρίξασι μὲν τὰς τοῦ ἐντὸς ἢ θερμὸν, κενεόντων δὲ ἀναγκαζόμενοι εἰσέρχεται ψυχρὸν ἢ τοῦ πάσχοντος· ἐν τοῖς φλεγμ. τοῦτο δὲ εἰσιόν, πιεῖ φρίττει.

νεν· ὁ κυβερνήτης ἀπιχεῖν κελεύσας· οἱ ναῦται τῶν τριήρων ἀπιβαίνειν οὐκ ἐθάρρουν· Τιμόθεος μειδιάσας, ποῖον γὰρ ἔφη γένοιτο οἰωνισμὸν, εἰ τοσούτων παρεστηκότων, εἷς ἔπταρεν; οἱ ναῦται γελάσαντες ἀνήχθησαν.

Τιμόθεος παράγγελμα ἔδωκεν σκευοθηκῆσαι τὴν ταχίστην· ὀλίγοι στρατιῶται προῆλθον. ὁ λοχαγὸς ἠγόρευε, χρῆναι καὶ τοὺς λοιπὸς ἀναμένειν. ὁ Τιμόθεος οὐκ ἀνέμενεν, ὡς τοὺς μέλλοντας προθύμως μαχεῖσθαι τοῖς πολεμίοις ἔχων ἅπαντας· τοὺς δὲ βραδέως ἐξιόντας, ἀχρήστους ἂν γενέσθαι καὶ παρόντας.

Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ Λευκάδα ἐναυμάχουν, Τιμοθέου στρατηγοῦντος Ἀθηναίων, Νικομάχου ναυμαχοῦντος Λακεδαιμονίων. κατὰ ὁ ἑορτὴ

Facta sternutatione, gubernator quiescere jussit. Nautæ triremes conscendere non audebant. Timotheus subridens. Qualenam enim, inquit, auspicium contigit, si tot circumstantibus unus sternutavit? Nautæ hunc ejus sermonem cum risu excipientes, solvebant.

3 Timotheus præceptum suis dedit, ut quam celerrime ad pugnam exirent. Paucis militibus procedentibus, manipularis ajebat, reliquos etiam expectandos esse. Timotheus non expectavit, arbitratus se omnes habere, qui alacriter pugnam subire vellent: eos vero qui tarde exirent, inutiles fore, etiam si præsto essent.

4 Athenienses & Lacedæmonii ad Leucadem navale prælium committebant, Timotheo Athenienſium ducem agente, Nicomacho Lacedæmoniorum.

Σκί-

5 Ἀνήμειον] Cant. ἀνήμειον

6 Ἑορτὴ Σκίρα] Cant. ἑορτῆς κεῖρα. vocibus per transscriptorum imperitiam confusis. Fl. ἑορτὴ Σκεῖρα. sed & Vulgata recte. Σκίρα quippe, sive Σκιροφόρια, festum Athenienſium in honorem Minervæ, unde & illa Σκιροφόρος, & mensis quo celebrabatur, Σκιρο-

Erat festum Scira. Timotheus hoc die myrto coronans triremes, solvensque, signum extulit, & navibus vicit. Milites enim cum bona spe pugnam faciebant, numen se rati socium habere.

5 Timotheus urbem exercitu circumdans, militibus locum definivit, unde prædam agerent. Reliquam regionis partem, & omnes ejus fructus vendebat. Non autem permittebat, neque domum neque tugurium destruere, neque vero insititiam arborem exscindere: sed ipsos duntaxat fructus capere. & hæc excogitans efficiebat, ut si vicissent, plura tributa colligere

Σκίρα· Τιμόθεος τῇ αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μυρσίνῃ στεφανώσας τὰς τριήρεις, ἦρε τὸ σημεῖον 7 ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐνίκησεν· οἱ δὲ στρατιῶται μετ' ἐλπίδος ἀγαθῆς ἠγωνίσαντο, θεῖον ἔχειν οἰόμενοι σύμμαχον.

Τιμόθεος 8 πόλιν περιστρατοπεδεύσας, ἀφώριζε τόπον τοῖς στρατιώταις, ὅθεν δὴ προνομεύσουσι. τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς χώρας, καὶ ὅσον εἰς ὄφελος αὐτῆς, ἀπεδίδοτο. οὐκ 9 ἐπέτρεπε δὲ οὔτε οἰκίαν, οὔτε ἔπαυλιν καθαιρεῖν. οὐ μὴν οὐδὲ ἥμερον δένδρον ἐκκόπτειν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς καρποὺς λαμβάνειν· καὶ τάδε οἱ στρατηγοῦντι 10 περιεῖν· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὸ πλείους φόρους ἐκλέ-

Σκιροφορίων. De hoc festo vide quæ congessit Petrus Castellanus, Syntagm. de Festis Græcorum, & Meursius. Mox pro μυρσίνῃ, uterque Codex μυρτίνῳ.

7 Ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐνίκησεν] Scribe, ἀναχθεὶς, vel καὶ ἀναχθεὶς, ναυμ. Casaubonus.

8 Πόλιν περιστρατοπεδεύσας] Cum Fl. & Interprete: quomodo etiam in margine conjecerat Casaubonus. Vulgata, πόλιν στρατοπεδεύσας.

9 Ἐπέτρεπε] Cant. ἐπέτρεπε. & pro καθαιρεῖν, καθαίρειν. Mox quoque οὐ ante στρατηγοῦντι delet.

10 Περιεῖν· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὸ πλείους φ.] Fl. περὶ ἐμοῦ. εἰ μὲν κρατοῦντες πλείους. Cant. περιεῖν· εἰ μὲν κρατοῦντες πλείους. Casaubonus quoque ex suis in margine scripserat, οἱ μὲν κρατοῦντες. Retinenda videtur Vulgata: sequitur enim pars opposita: εἰ δὲ πολεμοῖεν, ἑξακοσίους καὶ χιλίους ἔχειν.

ἐκλέγειν: εἰ ἢ ὁ πόλεμος μηκύνοιτο, τροφὰς ἀφθόνους καὶ καταγωγὰς ἔχειν· τὸ ἢ [11] τούτων μεῖζον, πολλῷ πλῷ εὔνοιαν ἐθηρεύετο τῶν πολεμίων ἐθήρευεν.

[12] Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων, αὐτὸς μὲν ἐκ τριήρων τὰ πληρώματα ἐθεᾶτο πρύμναν ἔχων ἀνέπαυσεν. τοὺς ἢ ταχυναυτούσας εἴκοσι προστάξε τοῖς [13] τριηράρχαις ἀντιπαρεξάγειν ταῖς πολεμίαις ναυσὶ, καὶ πυκνὰς ποιεῖσθαι κινήσεις, καὶ τροπάς. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι πονέσαντες εἰρεσίᾳ, ἀσθενῶς τὰς κώπας ἀνέφερον. Τιμόθεος ἢ ἀκμαῖος πληρώμασιν ἐπαναχθεὶς, ναυμαχῶν ἐνίκησεν.

possent: sin bellum diutius traheretur, victum copiosum & diversoria haberent. Quod vero his majus est, maximam benevolentiam ab hostibus venabatur.

6 Timotheus navali prælio cum Lacedæmoniis contendere volens, ipse triremium implementa in puppi habens quiescebat. Celeres vero viginti mandavit trierarchis, ut adversus hostiles naves educerent, & crebros motus ac flexus efficerent. Hostes igitur defatigati remigando, imbecilliter remos referebant. Timotheus recens cum implementis superveniens, & navale prælium iniens, victoriam adeptus est.

Τιμό-

11 Τούτων μεῖζον] Cant. τούτου μεῖζον.

12 Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων] Videtur idem esse στρατήγημα, cum eo quod refertur iterum infra commate duodecimo: Non enim id novum aut insolens Polyæno, ut jam ante monuimus. Frontinus quoque hoc non omisit: ejus vero verba sic leges, ne te vulgati codices decipiant, hac parte mendosissimi: *Timotheus dux Atheniensium, adversus Lacedæmonios navali acie decertaturus, cum instructa classis eorum ad pugnandum processisset, ex velocissimis navibus viginti præmisit quæ omni arte, varioque flexu eluderent hostem. Ut primum sensit deinde, minus æquiliter moveri adversam partem, progressus prælassatos facile superavit.* Casaubonus.

13 Τριηράρχαις] Cant. τριηράρχοις.

14 Ὁλω-

7 Timotheus volens Olynthiam transire, & Olynthiorum equitatum metuens, ab altera parte exercitus in longum quadratum agmen instruxit, sarcinis & equitatu in medium conjecto, currusque frequentes agens & connexos, armatos circum hos foris circumdedit. Ita ut Olynthii equites equitatione non possent uti.

8 Timotheus apud Amphipolim castra ponebat. Nunciavit quidam vesperi, hostes adversus ipsum coire & eum magna multitudine postridie aggressuros esse. Qui militibus hostium multitudinem non prædixit, ne terrorem faceret. Sed quasi aggressurus illos paucos, & confusim agentes, inutilem multitudinem per invia præ-

Τιμόθεος τὴν [14] Ὀλυνθίαν βουλόμενος παρελθεῖν, δεδοικὼς τὸ ἱππικὸν τῶν Ὀλυνθίων, ἔταξε τὸ στρατόπεδον [15] εἰς ἑτερόμηκες πλινθίον. τὰ μὲν σκευοφόρα, καὶ τὴν ἵππον εἰς τὸ μέσον λαβὼν, τὰς δὲ ἁμάξας πυκνὰς ἄγων, καὶ σωρηρεμένας. τοὺς δὲ ὁπλίτας τούτων ἔξωθεν περιβαλὼν, ὥς τε τοῖς Ὀλυνθίοις ἱππεῦσιν ἀδύνατος ἦν ἡ ἱππασία.

Τιμόθεος περὶ Ἀμφίπολιν ἐστρατοπέδευεν· ἤγγειλέ τις ἑσπέρας, ἀθροίζεσθαι τοὺς πολεμίους ἐπ' αὐτόν. καὶ ὡς πολλαπλάσιοι τὸ πλῆθος ὄντες τῇ [16] ὑστεραίᾳ ἐπιθήσοιντο· ὁ δὲ τοῖς μὲν στρατιώταις οὐ προεῖπε τὸν πολεμίων τὸ πλῆθος, ἵνα μὴ καταπλαγεῖεν. αὐτὸς δὲ ὡς ἐπιθησόμενος αὐτοῖς ὀλίγοις οὖσι καὶ ἀπάκτοις, τὸ μὲν ἀχρεῖον τῆς πλή-

14 Ὀλυνθίαν] Fl. Ὀλυμπίαν, quomodo & Codd. Casauboni. Male. Deinde pro παρελθεῖν, Cant. ἐπελθεῖν.

15 Εἰς ἑτερόμηκες πλινθίον] MSS. ἑτερόμηκες πλ.

16 Τῇ ὑστεραίᾳ] Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

πλήθυς [17] πεῤπεμπε διὰ τῶν δυσπόρων, ὅπερ ἤκισα οἱ πολέμιοι προφυλάξειν ἔμελλον· αὐτὸς δὲ τῷ [18] φάλαγγα κινήσας, τοὺς ψιλοὺς πελταίους ἐπιτάξας. πάς δὲ τριήρεις ἐν τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πληρῶσαι ἀδυνηθεὶς, ἐνέπρησεν. καὶ ταῦτα πάντα μιᾷ νυκτὶ πράξας, ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν.

Τιμόθεος ἐπολιόρκει Σάμον, [19] ξενολογήσας στρατιώτας ἑπτακισχιλίους, οἷς οὐκ ἔχων δοῦναι μισθὸν, ἔγκαρπον ὁρῶν τὴν νῆσον, ἐξελὼν χωρίον ἐς τρόπον μὴν, [20] τοὺς ἄλλους καρποὺς ἀποδόμενος, ἀσφάλειαν τοῖς καρπολόγοις παρασχὼν, διπορήσας χρημάτων ἀπὸ τούτων μέρος τῶν μισθῶν διανεί-

misit, ubi minime custodiam hostes essent habituri. Ipse phalangem movit, in postremo levi armatura praeditos constituens. Triremes vero in Strymone fluvio cum implere non posset, incendio consumpsit: & his omnibus una nocte perfectis, absque periculo discessit.

9 Timotheus oppugnabat Samum, conscriptis septem millibus mercenariorum: quibus cum persolvere stipendia non posset, videns plenam fructibus insulam esse, loco ad praedandum capto, reliquos fructus vendidit, securitate iis qui legerent praestita: collectisque hinc affatim pecuniis, partem stipendiorum militibus

17 Πρὲπεμπε] Cant. φερόπεμπε.

18 Φάλαγγα] γρ. φυλακλί. Casaubonus.

19 Ξενολογήσας] Cum Cant. quomodo in margine Vulgatae scripserat etiam Casaubonus, pro vulgato, ξενολογήσας.

20 Τὰς ἄλλας καρπὰς] MSS. τὰ ἄλλων καρπῶν· & ita quoque Codd Casauboni Pro ἀποδόμενος, cum MSS. reposui ἀποδοὺς. & sic Interpres. Idem Timotheï strategema refert Aristoteles lib. 11. Oeconom. addens, eum fructus ipsis Samiis vendidisse: Σάμον ὁ πολιορκῶν, ἐν καρπὸς καὶ τὰ ὄντα ἐπὶ ἀγρῶν ἀποδίδοται αὐτοῖς τοῖς Σαμίοις. ὥστε διπόρησε χρημάτων εἰς μισθὸς τοῖς στρατιώταις.

μας,

21 Συχνὰ

dispertivit, atque sic usus obsequentioribus & alacrioribus, Samiorum urbem per vim cepit.

10 Timotheus oppugnans Samum, cum multi peregrini appellentes ea quæ oppugnabantur consumerent, & idcirco caritas esset annonæ, præcepit ne venderent farinam, neque heminam olei, aut vini: sed frumenti non minus modio: liquidorum vero, ad minus metretam. Nemoque frumentiteras molas haberet, nisi in collibus. Sic accidit, ut cum peregrinis forum non pateret rerum ad quotidianum usum spe-

μας, ωεθυμοτέροις χρησάμενος τοῖς στρατιώταις, καὶ κράτος εἵλε τὴν Σαμίων πόλιν.

Τιμόθεος πολιορκῶν Σάμον, ἐπεὶ πολλοὶ ξένοι εἰσπλέοντες [21] συχνὰ τῶν πολιορκιῶν ἀνήλισκον, καὶ διὰ τοῦτο σπάνις ἦν· παρήγγειλε μὴ πωλεῖν ἄλευρον, [22] μὴ ὃ κοτύλην ἐλαίου ἢ οἴνου· [23] ἀλλὰ σίτου μεδίμνου μὴ ἔλαττον. τῶν ὑγρῶν μετρητὴν τὸ ἐλάχιστον· τὰς δὲ σιταργοὺς μύλας μηδένα ἔχειν, ἢ ἐν τοῖς λόφοις. οὕτω δὲ συνέβη τοὺς μὲν ξένους οὐκ ἔχοντας τὴν ἀγορὰν τῶν ἐφ' ἡμέραν ἀναγκαίων αὐτοῖς κομί-

21 Συχνὰ τὴν πολιορκιῶν ἀνήλισκον] Emendo, τὴν ωθυμοτέρων. Nimis fatua est vulgata lectio πολιορκιῶν, quæ interpretem misere fefellit. Ita autem esse legendum ex re ipsa, & fine hujus narrationis probari potest: ubi eadem vox repetitur. Sed non est prætermittendus summi philosophi locus eandem historiam narrantis: qui locus si cum isto conferatur, & multum ei lucis afferet, & ab eo vicissim accipiet. Sic ille Oeconom. lib. secundo de Timotheo loquens, Τῶν τε ὀψωνιῶν ἐπεὶ σπάνις ἦν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, διὰ τοῦ ἀγορανομήσας, ἀπηγόρευσε μὴ πωλεῖν σῖτον ἀλληλεσμένον, μηδὲ μέδιμνον ἔλασσον ἢ μέδιμνον, μηδὲ τῶν ὑγρῶν μηδὲν ἔλαττον ἢ μετρητήν. οἱ μὲν ἂν ταξιάρχαι τε καὶ λοχαγοὶ, ἀγοραζοντες ἄθροα, διεδίδοσαν τοῖς στρατιώταις. οἱ δὲ εἰσαφικνούμενοι, ἦγον αὐτοῖς τὰ ὀψωνία· καὶ ὁπότε ἀπαλλάττοιντο, εἴ τι περιλοιπον εἴη αὐτοῖς ἐπώλουν. ὥστε συνέβαινεν εὐπορεῖν τοὺς στρατιώτας τῶν ὀψωνιῶν. Casaubon.

22 Μὴ δὲ κοτύλην] Lego μηδὲ κοτύλιον. Pro ἐλαίου καὶ οἴνου, MSS. ἔλαιον καὶ οἶνον. & pro μετρητὴν, Cant. μετρητῶν.

23 Ἀλλὰ σίτου μεδίμ.] Scribe ἀλλὰ σίτου μέτ, μεδ. Casaubonus.

κομίζειν· τὸ δὲ παρασκευὴ τὸν σιτίων μόνους ἀναλίσκειν τοὺς στρατιώτας.

Τιμόθεος ναῦς ἔχων τεσσαρακοντα, βουλόμενος ἀπὸ τούτων πέντε προπέμψαι πλειόνων ἡμερῶν ἐχούσας ἐφόδια· μισθὸν δὲ οὐκ ἔχων δοῦναι, παρήγγειλε, ἀνάγειν τὰς ναῦς ἀπάσας [24] τριῶν σιτία ἐχούσας· ἐπεὶ δὲ νήσῳ τινὶ προσωρμίσαντο, τοῖς τριηράρχοις ἐκέλευσεν, ἐξ ἑκάστου πληρώμαι τὸν αὐτῷ κομίσαι δύο σιτία· τῶν ταῖς πέντε ναυσὶ διαδοὺς, τὰς μὲν ἐξέπεμψε πλειόνων ἡμερῶν ἐπισιτισμὸν ἐχούσας· αὐτὸς δὲ [25] μετὰ τριάκοντα καὶ πέντε νεῶν, εἰς τὸν ἴδιον ὅρμον ἐπανῆλθεν.

Τιμόθεος ναυμαχεῖν μέλλων

ctantium, secum ipsi ea apportarent, frumenti autem & ciborum apparatum soli milites consumerent.

11 Timotheus cum quadraginta naves haberet, volens ex his quinque præmittere, complurium dierum commeatu instructas, cum stipendia dare non posset, præceptum dedit, ut omnes naves solverent, quæ triplum commeatum haberent. Quæ ad insulam quandam appulerunt. Triremium præfectos jussit ex singulis navibus duplum commeatum ad se adferre. Quem in quinque naves distribuit, easque cum plurium dierum commeatu emisit. ipse vero cum triginta quinque navibus ad pristinam stationem rediit.

12 Timotheus nava-

24 Τριῶν σιτία ἐχούσας] Τριῶν, videlicet ἡμερῶν. Ita enim dubio procul vel scribendum, vel certe interpretandum, repetita voce ἡμερῶν, quæ est initio posita. sic & paullo post, κομισαι δύο σιτία, nempe δύο ἡμερῶν. *Casaubonus.* Τριῶν σιτία ἐχ.] Cant. τρεῖς σ. ε.

25 Μετὰ τριάκοντα καὶ πέντε] Ita scripsi cum Cant. pro numerorum notis μετ τ λέ.

Κατα-

lem pugnam ad Leucadem inituris cum Nicolocho Spartiata, præcepit ut pleraque navium implementa supra terram juxta mare requiescerent: & cum viginti optime navigantibus solvens, mandavit trierarchis, ne intra teli jactum cum hostium triremibus congrederentur, sed declinarent & tergiversarentur de industria, ut hostium remiges defessos redderent. Cum igitur hæ tergiversarentur, atque illæ præ æstu ac labore solverentur. Timotheus receptui cecinit, & eos qui supra terram quietem egerant, remigibus egredi jussis, in naves imposuit: atque celeriter hostes defatigatos persecutus, multas ipsorum triremes partim submersit, partim inutiles ad navigandum reddidit.

μέλλων τῶν Λευκάδα Νικολόχῳ τῷ Σπαρτιάτῃ, τὴν μὲν πλειόνων νεῶν τὰ πληρώματα παρήγγειλεν ἐπὶ γῆς ἀναπαύεσθαι παρ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ. τοῖς δὲ ἄριστα πλεύσαις εἴκοσιν ἀναχθεὶς, προσέταξε τοῖς τριηράρχοις μὴ συμβάλλειν τοῖς πολεμίοις τριήρεσιν ἐντὸς βέλους· ἐκκλίνειν δὲ καὶ φυγομαχεῖν ἑκουσίως· ἵνα [26] καταβόπους ποιήσωσι τοὺς ἐναντίους ἐρέτας· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν ἐφυγομάχουν· [27] οἱ δὲ ἐλέλυντο καύματι καὶ πόνῳ· Τιμόθεος τὸ ἀνακλητικὸν ἐσήμανεν. [28] καὶ καταχὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἀναπαυσαμένους ἐρέτας ἐμβιβάσας διὰ τάχους τοὺς πολεμίους πεπονηκότας διώξας, πολλὰς αὐτῶν τριήρεις τὰς μὲν κατέδυσε, τὰς δὲ ἄπλους ἐποίησεν.

Τιμό-

26 Κατακόπους] Cant. καταστόπους. sed in margine κατὰ κόπους.

27 Οἱ δὲ μέλαν τὴν κ.] Scribe οἱ δὲ ἐλύοντο, vel ὀξελύοντο τὴν κ. *Casaubonus.*

Οἱ δὲ ἐλέλυντο καύματι] Ita reposui cum MSS. quod ultro apparet quanto lenius in vulgato, οἱ δὲ μέλαν τὴν, lateat præ eo, quod conjiciebat Casaubonus. Pro ἐσήμανεν, Cant. ἐσήμαινε. Mox pro ἀναπαυσαμένους cum MSS. & Interprete scripsi ἀναπαυσαμένους.

28 Καὶ καταχὼν ἐπὶ τὴν γῆν] Ita legendum, & ἀναπαυσαμένους. *Casaubonus.*

29 Ἐπί-

Τιμόθεος Λακεδαιμονίοις καταναυμαχήσας, φοβηθεὶς δέκα ναῦς Λακωνικὰς, ἃς προέπεμψεν ὁ ναύαρχος ἐπὶ καταγωγῇ πλοίων σιταγωγῶν, μή ποτε ἀναχωρῶσι τοῖς Ἀθηναίοις [29] ἐπίθοιντο, παρήγγειλε τοῖς τριηράρχοις τὴν ἀρχαίαν τάξιν μὴ ζητεῖν, ἀλλὰ ἣν ἕκαστος ἐπὶ τῇ παρούσῃ χώραν ἔχοι, τούτων φυλάττειν· ἵνα μὴ μεταγομένων τῶν σκαφῶν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν τάξεις, ἐπιπλεύσαντες οἱ πολέμιοι προσβάλλωσι τῷ ναυτικῷ [30] λελυμένῳ· τάξας δὲ τὰς ναῦς εἰς μηνοειδῆ σχῆμα, τὰ μὲν ἔμβολα τῶν νεῶν, καὶ τὰ περιφερὲς τοῦ σχήματος πρὸς τοὺς ἐναντίους [31] ἐπέστρεψεν· τὰ ναυάγια δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. τῶν νεῶν [32] ἐς τὸ κοίλωμα τοῦ μηδικοῦ συναγαγὼν, ἔπλευσε πρύμναν.

13 Timotheus navibus cum Lacedæmoniis belligerans, metuens decem naves Laconicas, quas præmiserat nauarchus ad appellenda navigia quæ commeatum vehebant, ne in discessu Athenienses adorirentur, præcepit trierarchis, ne pristinum ordinem quærerent: sed quem in præsenti quilibet locum occupasset, eum teneret, ne dum in suos ordines scaphæ traducerentur, adnavigantes hostes impetum repente facerent in dissolutas. Deducens autem naves in falcatam figuram, rostra navium & circumferentiam in hostes direxit. Navigiis vero & captivis navium in concavitatem inclusis, secundum puppim navigavit.

29 Ἐπίθοιντο] Fl. ἐπιείθοιντο. Cant. ἐπιοιντο.

30 Λελυμένῳ] Fl. λελυμένων.

31 Ἐπέστρεψεν] MSS & Codd. Casauboni ἐπέτρεψεν. nisi quod Cant. abſque ν finali. Idem pro τοῦ καὶ τοὺς, οἱ ἐς τοὺς.

32 Ἐς τὸ κοίλωμα τοῦ μηδικοῦ] Scribo, τοῦ ναυτικοῦ, vel τοῦ μηνοειδοῦς. Casauboni.

Τιμό-

33 Τιμό-

14 Timotheus bellum gerens adversus Chalcidenses, una cum Perdicca, Cyprium æs Macedonico numismate permiscens, insigne percussit, quod pristinas quinque drachmas valore exæquaret. ejus quarta pars constabat argento, reliquum ære vitio-

33 Τιμόθεος Χαλκιδεῦσι πολεμῶν μετὰ Περδίκου Κύπριον χαλκὸν Μακεδονικῷ νομίσματι μίξας, ἐπίσημον ἔκοψεν 34 ὡς τὸ τὰς παλαιὰς ἑ δραχμὰς ἔχειν ἀργυρίου τεταρτημόριον, τὸ δὲ λοιπὸν χαλκοῦ φαύλου· 35 πλείστης δ' ἀπο-

33 Τιμόθεος Χαλκιδεῦσι πολεμῶν μετὰ Περδίκου Κύπριον χαλκὸν Μακ. &c.] Infra IV. 10. 2. ubi hoc Perdiccæ strategema refertur, non dicitur quod is cum argento permiscuerit æs, sed quod argenteo numismate destitutus, stannum æri admiscuerit. Locum vide. Non videtur autem diversum hoc Timothei strategema tum ab eo, quod Auctor primo loco commemoravit (quod solet quandoque Polyænus, ut jam notavit Casaubonus) tum ab eo, quod de eodem refert Aristoteles lib. II. Oeconom. licet is factum dicat, non, cum adversus Chalcidenses ut dicitur Polyæno, sed cum adversus Olynthios bellaret. Locum, ut facilius cum hoc conferatur, subjicio: Τιμόθεος Ἀθηναῖος πολεμῶν πρὸς Ὀλυνθίους, καὶ ἀπραγμονοῦντος ἀργυρίου, κόψας χαλκοῦν, διεδίδου τοῖς στρατιώταις. ἀγανακτούντων δὲ τῶν στρατιωτῶν, ἔφη αὐτοῖς οὐ δύνασθαι τὸν μισθὸν ἅπασιν ἀποδοῦναι. τοῖς δ' ἐμπόροις προσέτασσεν, ὃν ἂν τις λάβῃ χαλκοῦν, τοῦτο πάλιν ἀγοράζειν τὰ τ' ἐν τῇ χώρᾳ ὠνία, καὶ τὰ ἐν τῇ λειμῶνι ἀγάλματα. ὃς δ' ἂν προσλείξῃ αὐτοῖς χαλκοῦς, φοῖς αὐτὸν ἀναφέροντας ἀργύριον λαμβάνειν. Plura strategemata, quibus varii, pecuniæ inopia laborantes, de stipendio militari sibi prospexerint vide eodem libro: quibus & addi potest, quod refertur infra VI. 9. 1.

34 Ὡς τὸ τὰς παλαιὰς δραχμὰς] Deest ante ista verba aliquid. & vox παλαιὰς fuit mihi aliquando suspecta. Velim autem consideret lector acutus, sit ne hoc στρατήγημα Timothei, idem cum eo quod refert Aristoteles, primum inter omnia quæ ab eo commemorantur. *Casaubonus.*

Ὡς τὸ τὰς παλαιὰς ἑ δραχμὰς ἔχειν] Numerum, qui in Vulgata desiderabatur, supplevi ex MSS. cum quibus consentit Interpres. Neque sic tamen integer hic locus, cujus sensum Interpres, prout potuit, adjuvit, si modo constaret unum tale nummi genus percussum fuisse, & non fortasse varii modi vel magnitudinis, illa tamen in omnibus servata proportione, ut quarta modo pars esset argentea: cur enim unum modo tanti pretii, quinque nempe drachmarum, percuteret, quum isto pacto, si quid minore pretio constaret, emtio fieri non posset, aut certe cum alterius partis detrimento? Mox pro τεταρτημόριον, Fl. τετάρτη μέρα. Cant. τετάρτου μέρας.

35 Πλείστης δ' ἀποήσας] MSS. πλείστης ἀποήσας. Paullo post pro ἀντοστοιζόμενος, Fl. ἀνταφεροντιζόμενος. Male. sic infra VI. 10. 2. ἐπεὶ ὁ ἱππεὺς ἀ-

χρεῖον

Digitized by Google

ὑπερήσας μισθοδοσίας, τὰς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἔπεισε, πρὸς χαλκὸν πιπρᾶσκειν· ἀνταφορτιζόμενοι δὲ τὰ παρ' ἀλλήλων οὐδὲν ἐνομίσματος ἐφύλαττον· ἀλλὰ τοῦτο πρὸς τὴν πάλιν εἰς τὸν μισθοφορὰν τῶν στρατιωτικῶν.

so. Ad hunc modum abundans stipendiis, persuasit mercatoribus, & ejus regionis incolis, ut ære venditiones emptionesque contraherent. Sic mutuo res commutantes, nihil ex illo numismate retinuerunt, sed illud quasi circuitu quodam in militare stipendium rediit.

Τιμόθεος ἐπολιόρκει Τορώνην· οἱ μὲν Τορωναῖοι μεγάλα ὕψη ἀνετείνεσαν, φορμῶν ψάμμου πεπληρωμένων· ὁ δὲ Τιμόθεος [36] μηχανήμασι μακροτέροις [37] ἐξ ἴσου ἀκίδας προσθεὶς, καὶ δρέπανα ἐπὶ τὰ ἄκρα ἐξ ἴσου ἐμβαλών, [38] ταῖς ἀκίσιν τὰς διφθέρας διέρρηγνυεν τοῖς δρεπάνοις ἀνέπτυνε τὰς φορμὰς, ὡς τὸ

15 Timotheus oppugnabat Toronam. Toronenses altissimas moles contra erigebant sportas arena plenas. Ille longioribus machinis comparatis, ex malis navium cuspides imponens, & falces in summitate mali cuspidibus affigens, hostium opera disrupit. Falcibus enim sportas dissecabat, ita ut arena dis-

χρεῖον ὑπὲρ τοῦ ὄρους ἀνταφορτίζον καρπὸς οὐ ὁλοκληρείας. Fl. eodem modo legit, ἀνταφορτίζον. Sequens ὁ post ἀνταφορτιζόμενοι delet uterque Codex.

36 Μηχανήμασι μακροτέροις ἐξ ἴσου] Nempe ἀνταπιδόσεις vel aliud quid: nam, ut plena sit sententia, deest verbum unum. planior est Cæsaris narratio non absimilis facti, libro tertio, *Una*, ait, *erat magno usui res preparata a nostris, falces præacuta*

insertæ affixæque longuriis, &c. *Casaubon.*

37 Ἐξ ἴσου] Cum MSS. & Interprete: Vulgata, ἐξ ἴσου. Codd. Casauboni ἐξίσου. Pro εἰς τὰ ἄκρα cum MSS. reposui ἐπὶ τὰ ἄκρα.

38 Ταῖς ἀκίσιν] MSS. absque ν finali. Pro ῥηγνύων, eorundem auctoritate scripsi διεῤῥήγνυον. nisi quod Cant. absque ν in fine. Pro ὡς ῥεῖν, cum Cant. reposui ὥς τε ῥεῖν.

39 Νεῶν

flueret. Quod cum vidissent Toronenses, ad fœdus faciendum impellebantur.

16 Timotheus cum Corcyrensibus, aliisque sociis contra Lacedæmonios exercitum ducens, naves optime navigantes primo loco collocavit, jubens, ut instructo ordine reliquæ quietem agerent. Cum priores navale prælium facerent, plane defessis jam hostibus, signum quiescentibus extulit. Qui recentes adhuc & integri, facto impetu defessos in fugam verterunt.

17 Timotheus circa Leucadem navali prælio Lacedæmonios devicit. Multis contritis scaphis, decem naves hostium supererant, aptæ navali prælio, quas

ρεῖν τὸν ἄμμον· τοῦτο δρῶμενον ἰδόντες Τορωναῖοι πρὸς ὁμολογίαν ἐτράποντο.

Τιμόθεος μὲν Κερκυραίων, καὶ τῶν ἄλλων συμμαχῶν πρὸς Λακεδαιμονίους συμμαχῶν, τὰς ἄριστα πλεούσας τῶν [39] νεῶν προέταξε· κελεύσας ἐν τῷ σχήματι τῆς προτάξεως ἡσυχίαν ἔχειν· ἐπεὶ δὲ οἱ προτεταγμένοι διεναυμάχησαν, ὑπὸ πολὺ κεκμηκότων ἤδη τῶν πολεμίων, σημεῖον ἦρε τοῖς ἡσυχάζουσιν· οἱ δὲ ἄκμητες ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς κεκμηκότας.

Τιμόθεος περὶ Λευκάδα [40] Λακεδαιμονίοις ναυμαχήσας ἐνίκησε· πολλῶν σωτριβέντων σκαφῶν, [41] περιῆσαν [42] δέκα νῆες τῶν πολεμίων ἀναυμάχητοι,

39 Νεῶν] Cant. νεῶν. & pro προέταξε, habet προεστάξε. Faullo post pro κεκμηκότων πολεμίων, cum MSS. & Interprete restitui, κεκμηκότων ἤδη τῶν πολεμίων.

40 Λακεδαιμονίοις] Cant. Λακεδαιμονίους. quomodo etiam legisse videtur Interpres. Vulgatam tamen præfero.

41 Περιῆσαν] Cant. περιέσεσαν. Pro ἀναυμάχητοι, Fl. ναυμάχητοι, quomodo legisse quoque videtur Interpres.

42 Δέκα νῆες τῶν πολεμίων ἀναυμάχητοι] Hoc est, μήπω μαχεσάμενοι. Sed Interpres videtur legisse aliter. Mox scribe ὅπως ἀντιφρωσι. Casaubonus.

43 Πρὸς

τοι, ἃς ἐδεδοίκει. Τιμόθεος ἐπανιὼν ἐπὶ τὸ ναύσταθμον, καὶ δὴ τὸ ναυτικὸν ἔταξεν ἐν μισοειδεῖ σχήματι πρὸς τοὺς πολεμίους τὸ κυρτὸν, ἐντὸς τὰ ναυάγια συναγαγών· τὸ δ' ὀπόπλαν ἐποιεῖτο [43] πρὸς τὴν γῆν, κελεύσας ἐλαύνειν ἐπὶ πρύμναν, ὅπως ἀντίπρωροι τοῖς πολεμίοις δέκα ναῦς ῥᾳδίως ἀμύνοιντο. τοῦτο τὸ σχῆμα τῆς τάξεως οἱ ἀπὸ τῶν δέκα νεῶν φοβηθέντες οὐκ ἐπέθεντο.

metuebat. Timotheus reversus ad navale, nauticum exercitum falcata figura instruxit, & contra hostes circumferentiam vertens, navigiis intus comprehensis, abnavigationem ad terram instituit, jubens secundum puppim impellere, ut proris exadvorsum collocatis, facile se ab hostilibus decem navibus defenderent. Hanc ordinis figuram hi qui decem naves tenebant, metuentes, aggredi non audebant.

[CAP. XI.]

Χαβρίας.

¶ Χαβρίας τοῖς στρατιώταις προεῖπεν, ἐπειδὰν μέλλωμεν μάχεσθαι, [1] μή τοι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις συμβάλλοντες· ἀλλὰ ἀνθρώποις αἵματι καὶ σάρκα ἔχουσι καὶ τὴν αὐτῆς

Chabrias.

¶ Chabrias militibus dixit: Si pugnam inibimus, ne putemus nos cum hostibus manum conserere, sed cum hominibus sanguine ac carne præditis, & qui naturam eandem, com-

φύσεως

43 Πρὸς τὴν γῆν] MSS. εἰς τὴν γῆν. Paullo infra pro ἀντίπρωροι, cum MSS. Interprete & Casaubono scripsi ἀντίπρωροι. Mox pro ἐπίθοντο, Fl. ἐπόδοντο, unde serior manus fecit ἐπίθοντο.

Cap XI. 1 Μή τοι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις συμβάλλοντες] Durius pro εἰπεῖν συμβάλλοντες, vel συμβάλλωμεν, nisi mendum inest. *Casaubonus.*

Νομίζωμεν] Cant. νομίζοιμεν. & pro σάρκα, Fl. σάρκας.

mūnemque nobiscum habeant.

2 Chabrias ad Naxum prælio navali victoriam consecutus est, Boëdromionis die decima sexta: pugnæ navali aptam ratus esse eam diem, quoniam una ex illis..... erat, quibus my-

φύσεως ἡμῖν κεκοινωνηκότι.

2 Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν ἐνίκησε Βοηδρομιῶνος. 3 ἕκτῃ δὲ καὶ δέκα· αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπιτήδειον 4 τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἐν μιᾷ τῶν λθ' μυστηρίων. 5 οὕτω γὲ

2 Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν] Secundum hoc stratagema omissum fuerat ab Interprete: non aliam arbitror ob causam, quam quod in ejus codicibus fuit corruptissimum. Verum ea res nos non deterruit quin & adderemus id & interpretaremur: licet nihilo melius in nostro codice scriptum exstaret, aut etiam fortasse depravatius: ut fuit is mendis omnibus plerisque locis depravatissimus. Sed facile fuit linguæ & historiæ peritis non aberrantibus a vestigiis ejus lectionis quantumvis vitiosæ, quæ in scriptis codicibus extat, Polyæno & sententiam suam, & sua etiam verba restitueremus. Quod nos cum toto pæne opere fecimus, tum hoc in primis loco, quam feliciter, non est pudoris nostri pronunciare. Plutarchum in Camillo qui legerit, etiam nobis tacentibus id intelliget. Illud profitemur, nusquam nos a vestigiis scriptæ lectionis longius aberrasse. Quædam adhuc sunt quæ opem melioris codicis desiderant: & ex quibus me, ut nunc quidem est, non facile extrico. In vertione scribe *Iacchum*, non *Bacchum*. Casaubonus.

3 Ἕκτῃ δὲ καὶ δέκα· αὐτὴν τὴν ἡμέραν, &c] MSS. & Codd. Casauboni ἕκτῃ τε καὶ δέκα· αὐτὴν, &c. scribe, ἕκτῃ δὲ καὶ δέκα· ταύτην τὴν ἡμέραν. Plutarchus in Phocione, verba faciens de Chabria, & prælio navali ad Naxum, scribit: Ἐνίκων δὲ μεγάλοις μυστηρίοις· καὶ παρῆχεν εἰνοχόημα Χαβρίας Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, τῇ ἕκτῃ δὲ καὶ δέκα τοῦ Βοηδρομιῶνος.

4 Τῇ ναυμαχίᾳ] Cant. τῇ ναυμαχίᾳ. Pro ὅπ ἐν μία, lego, ὅπ λῶ μία, quomodo etiam Casaubonus notavit in margine, & locum vertit. Numeri sequentes τῇ λθ' μυς. corrupti sunt: quare aut delendi cum MSS. aut legendum cum Meursio, τῇ θ' μυστηρίων. Fl. μυστηρίων.

5 Οὕτω γέ τοι καὶ Θεμιστοκλῆς τοῖς Πέρσαις ἐναυμάχησε περὶ Σαλαμῖνα· ἀλλά οἱ μὴν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχον τὸν Ἴακχον * πολλάδε μύσταν] Locus hic obscurus & male sanus, male hactenus acceptus. Refert Auctor Chabriam mensis Boëdromionis die decimo sexto, uno Mysteriorum, victoriam navalem ad Naxum consequutum: subjungit simili ratione Themistoclem navali prælio ad Salamina Persas superasse, addito quoque victoriæ tempore, quod latet in postremis illis verbis: ἀλλά οἱ μὴν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχον τὸν Ἴακχον. Quæ ut recte intelligantur, notandum *Iacchum*, Jovis & Cereris filium, sexto Mysteriorum die cum choreis, saltu, ac cantu e Ceramico in urbem Eleusinem fuisse deductum, ut videre est apud Meursium: unde & dies ille dictus fuit Ἴακχος. Testatur id Hesychius, cum

γέ τι καὶ Θεμιστοκλῆς τοῖς Πέρσαις ἐναυμάχησε περὶ Σαλαμῖνα· ἀλλὰ οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχον τὸν Ἴακχον * γολλάδα μύσεις.

sfteria celebrabantur. Similiter Themistocles de Persis navale victoriam retulit ad Salaminem. Verum Themistoclem quidem ipse Bacchus Chabriam mysteria juverunt.

Χαβρίας, ναῦς Λακωνικὰς κατασκόπους δώδεκα ἐφορμήσας, ἐ μὴν ἐπὶ ἀναχθη-

3 Chabrias, cum naves Laconicæ speculatrices duodecim appu-

cum exponit Ἴακχον· τὸν Διόνυσον, ἢ μίαν ἡμέραν τῶν Μυστηρίων, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξάγουσι. καὶ ἐν ᾠδῇ, ὦ οἱ μυστικοὶ ἄδουσι. Hic dies incidebat in diem vigesimum mensis Boedromionis, teste Plutarcho in Phocione: Εἰκάδι γὰρ ἀφικνεῖται Βοηδρομιῶνος εἰσίχθη, Μυστηρίων ὄντων, ἢ τὸν Ἴακχον ἐξ ἄστεος Ἐλευσῖνάδε πομπεύουσι. Quod si nunc pateat hoc die prælium ad Salamina contigisse, nihil certius, quam Polyænum hisce verbis victoriæ diem designasse. Atqui apertis id verbis extat apud Plutarchum in Camillo, ubi simul notatur dies, quo vicit Chabrias: Ἀθηναῖοι τὸν περὶ Νάξον εἰκοστὸν ναυμαχίαν, ἣν Χαβρίας ἐστρατήγει, τῷ Βοηδρομιῶνος περὶ τὸν πανσέληνον. ἐν ᾗ Σαλαμῖνι περὶ τὰς εἰκάδας, ἃς ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ ἡμερῶν ἀποδέδεικται. Et sic Polyæno cum Plutarcho de tempore saltem victoriæ per Themistoclem reportatæ convenit. Restant ultima verba γολλάδα μύσεις, pro quibus Casaubonus in margine scripserat: Χαβρίας ἢ τὰ Μυστήρια. In Florentino codice, γολλάδας μύσεις. In Cant. non melius, γολλάδας μύσεις; sed optime in ejusdem margine ἄλαδε μύσεις, uti sagaciter olim hic restituit Joannes Meursius. Secundus Mysteriorum dies, qui incidit in diem sextum & decimum mensis Boedromionis, fuit dictus ἄλαδε μύσεις, ut recte observavit idem Meursius: cum enim apud Hesychium dicatur: Ἄλαδε δίνυσις (corrupte, pro ἄλαδε μύσεις) ἡμέρα τις τῶν Ἀθήνησι Μυστηρίων. & apud Polyænum dicatur Chabrias ad Naxum vicisse ἄλαδε μύσεις, sive ἕκτῃ ὀλὶ δίκα Βοηδρομιῶνος, qui est secundus Mysteriorum, certo constat secundum festi illius diem, fuisse dictum Ἄλαδε μύσεις. Et sic Plutarchus & Polyænus de hoc quoque tempore consentiunt: quod enim illi, locis adductis, ἕκτῃ ὀλὶ δίκα, & περὶ τὸν πανσέληνον, id huic quoque ἕκτῃ ὀλὶ δίκα. & Ἄλαδε μύσεις. Meursius duas hasce voces fini demit, & in medio, unde avulsas putat, reponit, hoc scilicet loco: οὕτω ἡμέραν ὀλιτιδέκατον τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἦν μία τῶν Μυστηρίων, Ἄλαδε μύσεις. ὕστερον, &c. Nobis contra MSS consensum id non licuit; immo suo loco relinquendas existimamus: quamquam enim Polyænus diem mensis jam expresserat, hic tamen in recensione diei victoriæ ad Salamina, phrasi desumta a Mysteriis, simili phrasi diem victoriæ ad Naxum repetit. Ut autem locus sibi constet, eum sic lego: οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχον τὸν Ἴακχον· οἱ δὲ περὶ Χαβρίαν Ἄλαδε μύσεις.

6 Ναυσὶ

lissent, neque amplius auderent solvere, sic eas ut solverent eliguit. Naves duecim binas & binas conjunxit, duarum vela in unam contrahens. Hostes iis contemptis, quasi adversus sex, ipsi cum duecim solverunt. Quibus latius in mare progressis, Chabrias velis sublatis scaphas disjunctas immisit, & dimidias hostium naves una cum ipsis hominibus cepit.

4 Chabrias per angusta loca cum paucis discedens, instantibus multis hostibus, ipse præcedens dux profectionis, robustissimos in extremo collocavit, ut instantes propulsa-

ναχθλῶσι θαρρήσας, ἐξεκαλέσατο ὅτως πῶς αὐτὰς ἀναχθλῶσι. [6] ναυσὶ δεκαδύο καὶ δύο ζεύξας ἐπὶ τὰ ἱστία τῶν [7] νεῶν, ἐπὶ μιᾶς ἐρέμωσε. οἱ πολέμιοι καταφρονήσαντες, ὡς πρὸς ἓξ τριήρεις, αὐτοὶ δεκαδύο ἔχοντες, ἐπανήχθησαν. Χαβρίας ἐπιπολέον αὐτῶν ἐπελάγους προελθόντων, καθελὼν τὰ ἱστία, τὰ σκάφη διαζεύξας ἐπέτρεψε, καὶ τὰς ἡμισείας τῶν πολεμίων ἔλαβεν αὐτάνδρους.

Χαβρίας διὰ στενῶν τόπων ἀναχωρῶν, ὀλίγους ἔχων, πολλῶν πολεμίων ἐπικειμένων, αὐτὸς τὴν πορείας ἡγούμενος, τοὺς μάλιστα ἀνρώστους ἀναγκῆν ἔταξεν, ὅπως [7] προσκειμένους

6 Ναυσὶ δεκαδύο] χρ. ναυσὶ δ δέκα. Lege ταῖς δεκαδύο κατὰ δύο ζεύξας, καὶ τὰ ἱστία τῶν νεῶν, (vel τῶν δύο) ἐπὶ μιᾶς ἀρέμωσε. Confer cum narratione secunda, in Diotimo, libro quinto, & libro primo in Thrasyllo. *Casaubonus.*

Ναυσὶ δεκαδύο κατὰ δύο ζεύξας ἐπὶ τὰ ἱστία τῶν νεῶν] Locus male sanus, nec MSS. quidquam adferunt, nisi quod pro τῶν νεῶν, uterque habeat, τῶν δυοῖν. Casaubonus verisimiliter videtur restituisse, nisi quod & ἱστία τῶν νεῶν pleonasmum fere sapiant nugatorium: deindelicenter voculam ἐπὶ mutavit in καὶ, quod ideo observandum est, quia in exemplo Diotimi secundo Polyænus omittit copulam, unde videtur hic quoque ab ipso adhibita non esse. Quapropter scripserim: ταῖς δεκαδύο κατὰ δύο ζεύξας, ἐπὶ τὰ ἱστία τῶν δυοῖν ἐπὶ μιᾶς ἀρέμωσε.

7 Προσκειμένους] Cant. προκειμένους. Paullo infra pro παρελθεῖν uterque Codex, παρελθεῖν.

νας ἀμωμοίντο. ὐδεὶς ὖν τῶν ἡγαγόντων ἔφυγε, ὐ πολεμῶν τὸν στρατηγὸν παρελθεῖν ὡς κωλυθεὶς, ἢ κ̀ κωλαθεὶς· τῷ σχήματι τούτῳ τῆς πορείας ἀσφαλῶς διήγαγε τὸ στρατόπεδον.

8 Χαβρίας Θάμῳ Αἰγυπτίων βασιλεῖ χρημάτων ἀποροῦντι, συνεβούλευσε τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ κεκτημένους ἱκανὴν ὐσίαν, κελεύσαι ὅσον χρῆμα εἰσενεγκεῖν 9 ὅσον τὶς ἔχοι χρυσίον ἢ ἀργύριον· 10 κομιδὴν ὃ αὐτοῖς ὐ διδόασι γνώσας τῶν φόρων, ὃς κατ' ἔτος ἐπίλεγεν· ὅτως δὴ πολλὰ συνελέγη χρήματα ὐδενὸς ἀ-

rent. Nemo igitur ex postremis fugam capessit, non audens ducem præterire, quippe prohibitus, vel etiam punitus. Hac profectionis constitutione tuto exercitum traduxit.

5 Chabrias Thamo Ægyptiorum regi, pecuniis indigenti consilium dedit ut ditiores regionis incolas juberet confestim quantum unusquisque posset auri vel argenti contribuere: pro iis vero quæ darent, annua tributa eis remitteret. Hoc pacto multas pecunias collegit, neque tamen injuriam cuiquam fecit.

δικη-

8 Χαβρίας Θάμῳ Αἰγυπτίων βασιλεῖ] Sic vocat quem alii Thaum, vel Taum, ut apud Aristotelem lib. secundo Oeconomic. Diodoro & Plutarcho hic rex Ταχῶ appellatur. *Casaubonus.*

9 Ὅσον τὶς ἔχοι] Malim cum Pl. ὅσον τὶς ἔχοι. Cant. ἀργύριον, pro ἀργυρον. & sic Aristoteles loco statim adducto.

10 Κομιδὴν ὃ αὐτοῖς ὐ διδόασι γνώσας τῶν φόρων] Negatio transposita ab ipso, ut puto, auctore. Nam αὐτοῖς ὐ διδόασι γ. dictum, pro αὐτοῖς διδόασι ὐ γν. Κομιδὴ φόρων est pensio tributorum. *Casaubonus.*

Κομιδὴν ὃ αὐτοῖς ὐ διδόασι] Lego cum utroque codice, κομιδὴν ὃ αὐτοῖς ὧν διδόασι γνώσας τῶν φόρων, ὃς κατ' ἔτος ἐπίλεγεν. Aristoteles II. Oeconom. præter alia quædam per Chabriam regi suppeditata consilia & hoc referens, inquit: Ἐκστρατεύειν δὴ αὐτὸ μάλιστα κατὰ χώρας, εἰ τὶς τῶν ἔχοι ἄσημον ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἐκέλευεν εἰσφέρειν αὐτόν. εἰς κέντων δὲ τῶν πλείστων, ἐκέλευσε τοῦτο μὴ ἐκεῖνον χρῆσθαι, οὗ δὲ δυνατὸν πάντας συγκαλεῖν τοῖς κοινοῖς χρῆσθαι, ὧν τ' ἐκ τῶν φόρων αὐτοῖς ἀποδοῦναι. Mox pro συναλίσῃ, Cant. συνελίξῃ.

11 Ὥς

Sed omnes postea, quemadmodum dederant, receperunt.

6 Chabrias in Laconicam faciens impressionem, noctu fluvium transgressus, multa præda capta eam trans fluvium in amicam & sociam terram misit. Ipse vero cum reliquis militibus cibum sumere jussis, remansit usque ad meridiem, hoc ipsum expectans quod etiam contigit. Nam Lacedæmonii re cognita ad prædam in fluvio recuperandam egressi sunt: & cum summo studio ducenta stadia percurrissent, defessi, inordinati, distractique ad pugnam inutiles erant. At ille suos milites cœnatos, quiete refectos, atque ordinatos adducens,

δικηθέν Θ, ἀλλὰ πάντων ὕστερον [11] ὡς δέδωκαν ἀπολαβόντων.

[12] Χαβρίας εἰς Ἑλλάδα τ Λακωνικῆς ἐμβαλὼν [13] νυκτὸς τ ποταμὸν διαβὰς λείαν πολλὴν λαβὼν, πέμψας ὑπὲρ τ ποταμὸν εἰς τὴν φιλίαν ἀπεπέμψατο. αὐτὸς δ τὸς ἄλλους στρατιώτας φαγεῖν κελεύσας, ἀνέμεινε μέχρι μεσούσης ἡμέρας, τοῦτο προσδοκῶν, ὃ δὴ καὶ ἐγένετο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μαθόντες ἐξεβοήθησαν, ὡς ἀφαιρησόμενοι τὴν λείαν ἐπὶ τ ποταμοῦ. καὶ σπουδῇ δραμόντες διακόσια [14] στάδια κεκμηκότες, ἀσύντακτοι, διεσπαρμένοι, πρὸς μάχην ἦσαν ἄχρηστοι. ὁ δ τὸς αὐτὸς στρατιώτας βεβρωκότας, ἀναπαυσαμένους, [15] συντεταγμένους πρὸς διαγω-

11 Ω'ς δέδωκαν] Cum utroque Codice & Interprete, pro vulgato ἃ δέδωκαν.

12 Χαβρίας εἰς Ἑλλάδα τ Λακωνικῆς ἐμβ.] Scribe, εἰς Ἑλ Θ, quod fuit τ Λακωνικῆς oppidum. *Casaubonus.*

13 Νυκτός] Non habet Cant. Mox pro ἐπέμψατο, cum MSS. reposui ἀπεπέμψατο. & pro φαγεῖν, ut corrupte legebatur in Vulgata, cum iisdem Codd. restitui φαγεῖν.

14 Στάδια] Fl. στάδια.

15 Συντεταγμένους πρὸς διαγωγήν] Cant. συντεταγμένη Θ. Unde apparet descriptorem ejus exemplaris jam tum dubitasse de integritate hujus loci,

Δραγωγῶ ῥαδίως τὰς πλείστας αὐτῶν διέφθειρεν.

Χαβρίας ὢν ἐν Αἰγύπτῳ στρατηγῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων. καὶ Περσῶν βασιλέως ἐπιστρατεύσαντος πεζῇ δυνάμει, καὶ ναυτικῇ, ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ναῦς πολλὰς ἔχων ἱκανῶς πεπληρωμάτων συγκεκροτημένων. Χαβρίας καταλέξας Αἰγυπτίων [16] τοὺς νεωτάτους ἱκανοὺς πληρῶσαι ναῦς Δρακοντίας, ἐξελὼν τὰς κώπας τῶν τριήρων ξύλα μακρὰ ἐπιβαλὼν [17] ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, ὡς τε ἑφεξῆς καθῆσθαι, δοὺς αὐτοῖς τὰς κώπας, καὶ κελεύσας τοὺς διγλώσσους ἐπιστῆσαι, ὀλίγοις

sine negocio multos ex hostibus interfecit.

7 Chabrias in Ægypto regis Ægyptiorum exercitum ducebat. Cum rex Persarum pedestribus ac navalibus copiis expeditionem faceret, Ægyptius navibus abundans, implementis egebat. Chabrias delectis junioribus ex Ægyptiis eo numero, ut ducentis navibus implendis sufficerent, remos e triremibus sustulit, longisque contis versus littus projectis, effecit ut singuli ordine sederent: dansque eis remos, & jubens additis bilinguibus paucos dies ipsos agere, pro-

ἡμέ-

ci, & quæsivisse verbum, unde accusativi isti penderent, quod mihi multo melius reperisse videtur Interpres, dum pro πρὸς Δραγωγῶ, legit προστάγων. In fine hujus strategematis pro διέφθειραν, cum MSS. & Interprete reposui διέθειραν.

16 Τὰς νεωτάτας] Uterque Codex absque articulo.

17 Ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν] Hic deest aliquid, nec sine sententiæ damno. Hoc facile tamen intelligimus, quod non vidit Interpres, non aliud hic fuisse narratum Chabriæ stratagema, quam qua ratione paucissimis diebus effecerit is, ut rex Ægyptius remigibus abundaret, iisque συγκεκροτημένοις, hoc est, remigandi peritis. Interea dum meliorem codicem expectas, lege paullo post, καὶ κελεύσας ἐπιστῆσαι. appellat διγλώσσους eos qui utramque linguam, Græcam & Ægyptiam tenerent. Sic libro septimo in Oronte, ἐπιστήσας ἑρμηνέας διγλώσσους, ἵνα τὰ παρηγγελμένα τοῖς Ἕλλησιν, ἅπερ φράζοιεν τοῖς βαρβάροις. Notum qui sint κελεύσαι. Mox lege ἐλαύνειν αὐτὸς ἐδίδαξε. Casaubonus.

18 Ὁ πλῆ-

fectus est, & conscriptis remigibus naves implevit.

8 Chabrias, si recens collectum exercitum haberet, & pugnam initurus esset, per præconem jussit, ut qui male haberent, seorsim arma deponerent. Quotquot igitur erant timidi, morbum simulantes, arma seponebant. His ad pugnam quidem non utebatur, sed ad præoccupanda loca munita, ut saltem ipsorum multitudo apparens, metum hostibus faceret. Occasione vero data, statim eos stipendiis privavit.

9 Chabrias ad hostilem urbem appellens, noctu scutatos egredi fecit. Ipse vero prima luce ad portum navigabat, longe ab urbe

ἡμέραις ἐλαύνειν αὐτὸς ἐβάδιζεν ἐρετῶν συγκεκροτημένων ἐπλήρωσεν.

Χαβρίας [18] ἅμα τε νεοσύλλογον ἔχων δυνάμιν καὶ μέλλοι τῷ πολεμήσειν, λόγῳ καὶ κήρυκι ἐκέλευσε τοὺς ἀῤῥώστως ἔχοντας, χωρὶς θέσθαι τὰ ὅπλα ὅσοι δειλοὶ [19] δι' ἀῤῥωστίαν προσποιούμενοι χωρὶς ἐτίθεντο τὰ ὅπλα, τούτοις ἐς μὲν τὴν μάχην οὐκ ἐχρῆτο· ἐς δὲ τὰς προκαταλήψεις τῶν ὀχυρῶν τόπων· ἵνα τὸ γοῦν [20] πλῆθος φαινόμενον αὐτῶν φόβον ἐνεργάζοιτο τοῖς πολεμίοις· καιρὸν δὲ παρασχόντος, ποιεῖ παχέως αὐτοὺς ἀποστερούμενος.

Χαβρίας προσπλεύσας πολεμίαν πόλιν, νυκτὸς τοὺς πελταστὰς ἀπεβίβασεν. αὐτὸς δὲ ἐρχόμενος ἕως, ὑπὸ τὴν λιμένα ἔπλει [21] ἀποτέρω τῆς πόλεως ὄντα. οἱ ὑπὸ τῆς πόλεως

18 Ὁ πότε νεοσύλλογον ἔχων] Scribe ἔχων. *Casaubonus.*

19 Δι' ἀῤῥωστίαν προσποιούμενοι] Malim ὡς δὴ ἀῤῥ. *Idem.*

20 Πλῆθος ὑπερφαινόμενον αὐτῶν] Ita reposui cum Fl. & Interprete, pro vulgato αὐτῷ. Cant. αὐτοῦ.

21 Ἀποτέρω τῆς πόλεως] Fl. ἀπὸ τῆς ῥώμης πόλεως. Mox pro οἱ ἐκ τῆς, cum utroque Codice reposui, οἱ ἐκ τῆς πόλεως, quomodo etiam legisse videtur Interpres. Eodem modo sequenti exemplo. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως.

22 Πα-

λεως ἐξέδραμον κωλύοντες ἀποβαίνειν τὰς ἐκ τῶν νεῶν· οἱ δὲ ἐκ τῶν ἐνέδρας πελταστὰς ὄπισθεν ἐπιφανέντες τὰς μὲν διέφθειραν αὐτῶν, τὰς δὲ ζωγρίᾳ λαβόντες, τῶν νεῶν ἐπιβάντες, ἀνήχθησαν.

Χαβρίας ἀπὸ τῶν πελταστῶν δέκα τὰς δρομικωτάτας ἐφ' ἑκάστῃ ναῦν [22] παρεβιβάσατο. καὶ νυκτὸς ἐς τὸν πολεμίαν ἀπεβίβασε, καὶ λεηλατεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσεν. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως [23] ἐκβοηθήσαντες, ἐπικρατεῖν τῶν λεηλατούντων ἔμελλον. ὁ δὲ πρῴδων, καὶ ἀναδὶς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλεε. οἱ δὲ ἐκβοηθήσαντες, τὸν ἐπίπλουν ἰδόντες, ἐπαύσαντο, ἵνα μὴ καταλάβοι τὴν πόλιν. ὁ δὲ [24] τὰς ναῦς τῆς χώρας προσορμίσας, τὰς πελ-

dissitum. Cives excurrebant, ut e navibus egredi prohiberent. Scutati vero ex insidiis impetentes a tergo, quosdam ex iis occiderunt, & quibusdam captis vivis, iterum in naves ingressi solverunt.

10 Chabrias ex scutatis decem velocissimos in singulas naves imposuit, & noctu in hostile solum emisit, atque prædam ex regione agere jussit. Cives ex urbe suis rebus opem ferentes, capturi prædatores erant. Quo ille viso, confestim ad urbem navigabat. Egressi cum adnavigantem vidissent, diligentiam adhibuerunt, ne urbem caperet. Ille naves ad terram appellens, acce-

πάσας

22 Παρεβιβάσατο] Cant. παρεσκευάσατο.

23 Ἐκβοηθήσαντες, ἐπικρατεῖν τῶν λεηλατούντων ἔμελλον. ὁ δὲ πρῴδων, καὶ ἀναδὶς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλεε. οἱ δὲ ἐκβοηθήσαντες, &c.] Lacunam ortam ex repetitione τῶν, ἐκβοηθήσαντες, intermedia enim in Vulgata aberant, cum MSS. & Interprete supplevi. Mox pro καὶ ἀναδὶς Καταπλεύσας, Cant. καὶ λαβὼν δύσας.

24 Τὰς ναῦς τῆς χώρας προσορμίσας] Mendosus locus: τὴν χώραν enim scribendum. Sed & mutila est ipsa narratio, ut ex Interprete apparet. Deest enim aliquid ante ἐπαύσαντο. *Casaubonus.*

25 Περὶ

ptis scutatis & præda, quam ceperant, discessit.

11 Chabrias in Naxo adversus Pollin navale prælium gesturus, præcepit trierarchis, ut si in æquali & ancipiti periculo essent, suarum navium signis absconditis insignitas hostiles esse scirent. Hoc facto, Pollidis gubernatores Athenienſium navibus obviam facti, cum non haberent Atticum signum, dubii & ancipites præternavigarunt. Athenienses vero quemadmodum præceptum erat, utrinque in insignitas naves im-

πασὰς καὶ τὴν λείαν ὅσην ἔλαβεν ἀναλαβὼν, καὶ δὴ ἀποπλεύσας ᾤχετο.

Χαβρίας ἐν Νάξῳ μέλλων ναυμαχεῖν [25] πρὸς Πολλιν, παρήγγειλε τοῖς τριηράρχαις ἐὰν ἰσοπαλεῖς καὶ τὸ κίνδυνον ὦσι, τὰ σημεῖα τῶν ἰδίων νεῶν λάθρα καθελόντας, εἰδέναι τὰς ἐπισήμους πολεμίας ὄσας. ἐπεὶ δὴ τοῦτο ἐγένετο, οἱ μὲν τοῦ Πολλίδου κυβερνῆται ταῖς ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπαντῶντες, διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτὸς τὸ Ἀττικὸν σημεῖον ἀμφιγνοοῦντες παρέπλεον. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸ ὡρισμένον σημεῖον ἐφαίνοντο δεδιότες

25 Πρὸς Πόλιν] Fl. πρὸς Πόλιν. Utroque modo scribitur: unico λ, Æschini Orat. contra Ctesiphontem: Ὅτε Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίοις καὶ Πόλιν ἐνίκησαν. Diogeni Laërtio in Platone, ubi, postquam retulit, Dionysium exoratum ne Platonem necaret, inquit: παρέδωκε αὐτὸν Πόλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ, κατὰ καιρὸν λῃστρικὴν ἐπιβείαν ἐπιγιγνόμενον, ὡς τὰ ἀποδόσθαι. κἀκεῖνος ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἴγιναν, ἐπώλησεν. Addit paullo post: Τὸν μὲν τοι Πόλιν λέγουσι ὑπὸ τῶν Χαβρίου ἡττηθῆναι, καὶ μὴ ταῦτα ἐν Ἑλίκῃ καταπονηθῆναι, τῶν δαιμονίῳ μιμησαμένου αὐτῷ λῃστὴ φιλόσοφον. Tzetzes Chiliad. x. 359.

Ὁ Πλάτων ἐπωλήθη δὲ εἰς Πώλιδος ναύαρχα,
Τοῦτο δοθεὶς, εἴ τε φραθεὶς ὑπὸ Διονυσίου.

& 362.

Εἰς Πώλιδος ναύαρχα μὲν, τὸν γνόντα Σπορτάτε,
Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον ὠνήσατο Ἀρχύτας.

Duplici λλ, Xenophonti lib. v. Hist. Diodoro lib. xv. Plutarcho in Dione, aliis. Paullo post pro ἰσοπαλεῖς, Fl. ἱππαλής.

δόντες δυσφόρους ἐμβολάς. τὸ τέχνασμα τοῦτο νίκην Ἀθηναίοις ἔδωκεν.

Χαβρίας εἰς [26] Αἴγιναν νυκτὸς καταπλεύσας, τριακοσίους ἄνδρας [27] εἴς τινα τόπον ὑπτιήθειον ἀποβιβάσας, αὐτὸς παρέπλει. οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντες, τοῖς ἀποβᾶσι παρετάσσοντο· καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνῄρουν· ὁ δὲ ἀφὶ τάχους εἰς τὴν πόλιν εἰσέπλευσεν. [28] οἱ δὲ πολῖται φοβηθέντες μὴ τῆς πόλεως ἀποκλεισθῶσι, καταλιπόντες τὴν πρὸς τοὺς τριακοσίους μάχην, ἀνεχώρησαν ὑπὲρ τὴν πόλιν.

[29] Χαβρίας πρὸς τὰς ὑπερβολὰς τῶν κυμάτων ὑπὸ τὴν

pressionem fecerunt. Hæc machinatio, victoriam Athenienſibus attulit.

12 Chabrias noctu in Ægina navigans, triginta viris in locum idoneum expoſitis, ipſe præternavigabat. Cives ex urbe progreſſi, pugnam cum egreſſis incipiebant, & multos ex eis perimebant. Ille confeſtim ad urbem navibus contendit. Cives metuentes ne excluderentur, deſerta pugna, quam cum triginta viris inceperant, in urbem reverſi ſunt.

13 Chabrias adverſus impetus fluctuum ſub

26 Αἴγιναν] Cant. Αἴγιναν. & ante τριακοσίους inſerit copulam καί.

27 Εἴς τινα τόπον ὑπτιήθειον ἀποβιβάσας] Ita legendum, vel, ut ſcriptum eſt in quibuſdam codicibus, ἀποβιβάσας. Affinis huic narratio nona ſupra, itemque decima. *Caſaub.*

28 Οἱ δὲ πολῖται] Cant. abſque δέ.

29 Χαβρίας πρὸς ὑπερβολὰς τῶν κυμάτων] Etiam in noſtris codd. hoc ſtratagema corruptum fuit: ſicut & in iis quibus uſus Interpres. Apparet tamen ſententiam eſſe hanc: Chabriam extremas navis partes ad proram & puppim, quæ τὸ κατάστρωμα quod erat in media navi, ubi ſtant propugnatores, altitudine non æquabant, quaſque maris undæ facile ſuperabant, (Græci παρεξαρτίας vocant, quod extra illas ſint remigum ſedes,) muniſſe pellibus: feciſſeque ut his quaſi pluteis navis utrumque latus, ex omni parte altitudine æquaret τὸ κατάστρωμα. Hæc eſt, niſi fallimur, iſtius narrationis ſumma. Quod ait δίφθερα καταλέμβανε, inſolens plane eſt: quum dicendum potius fuerit παρέβαλε: aut certe παραλέμβανε, ut in eadem re apud Xenophontem, Ἑλλην. libro primo, καὶ δὴ ὑπβάντας ἐς κοίλην ναῦν μεταβιβάσας, καὶ τὰ δέρματα ἐπαλξεῶν. niſi verius eo loco ἐπαλξεῶν ſcripſiſſe Xenophontem. Thucydides πα-

τῶν

Parexiresiam ex utroque latere pelles affixit, & seorsim æquales, cataftromati in altitudine munitionem hanc cum Parexiresis conjungens. Id impedimento fuit, quominus patens fluctibus navis ferretur, & nautæ minus madescerent. Sic etiam cum impetentes fluctus cernere non possent, propter obstructionem, non perterriti sunt metu, neque navim reliquerunt.

14 Chabrias adversus pelagias navigationes, & marinas procellas singulis navibus duo gubernacula com-

τὴν παρεξειρεσίαν ἑκατέρᾳ τοίχῳ δέρρεις κατελάμβανεν· καὶ κατ' μόνας δερτὶς τῷ καταστρώματι κατ' τὸ ὕψος φράγμα κατελάμβανεν αὐτὸ πρὸς τὰς παρεξειρεσίας· τοῦτο ἐκώλυε τὴν ναῦν ὑποβρύχιον φέρεσθαι. καὶ τοὺς ναύτας ὑπὸ τῶν κυμάτων βρέχεσθαι· καὶ τὰ ἐπιφερόμενα κύματα οὐχ ὁρῶντες διὰ τὴν τοῦ φράγματος [30] πρόθεσιν, οὐκ ἐξανίστανθο διὰ τὸν φόβον, οὐδὲ τὴν ναῦν ἔσφαλον.

Χαβρίας πρὸς τοὺς πελαγίους πλοῦς, καὶ τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ χειμῶνας κατεσκεύαζεν ἑκάστῃ τῶν νηῶν δίσσὰ πηδάλια, [31] καὶ τοῖς μὴ

φράγματα & ἐμπτάσματα appellat. alii ἐμβλήματα aut περικαλύμματα, pelles vel alia quæ in utroque navis latere adversus fluctuum impetus objici solent. Latini *plutei*. Sequentia verba, καὶ κατ' μόνας ἀρτίας, &c. corruptissima sunt. sub finem scribe, τὸ φράγματος vel φράγματος πρόθ. *Casaubonus.*

Πρὸς τὰς ὑπόλας] Articulus ex Fl. additus. Pro ὑπὸ τὸ παρ. lege ὑπὲρ τὸ παρ. Paullo post pro κατὰ τὸ, ὕψος, cum utroque Codice lego, κατὰ τὸ ὕψος. Locus autem corruptus adhodum, nec a MSS. quidquam præterea opis. Interea, dum certius quid adferatur, legerim: καὶ κατὰ κόπτας, ἀρτίας τῷ καταστρώματι κατὰ τὸ ὕψος, φράγμα κατελάμβανον αὐτὸ πρὸς τὰς παρεξειρεσίας. Per κόπτας ἀρτίας τοῦ καταστρώματι κατὰ τὸ ὕψος intelligo, quas sequenti strategemate vocat, τὰς θρανίτιδας κόπτας. Simili munimentorum genere propugnatores quoque a telis defendebant: de quo vide Schefferum. Sub finem cum Casaubono lego φράγματος.

30 Πρόθεσιν] Cant. πρόθεσιν. quod etiam ferri potest, ut vel vertas, munimenti appositionem, vel, prætensionem.

31 Τῇ μὴ ὑπαρχούσῃ] Scribo, τοῖς μὴ ὑπάρχουσι. *Casaubonus.*

Καὶ

μὲν ὑπάρχοι ἐν τοῖς δυδείαις ἐχρῆτο. 32 εἰ δὴ θάλασσα κοίλη γένοιτο, διὰ τὴν παρεξειρεσίας 33 καὶ τὰς θρανίτιδας κώπας παρατιθεῖς, τοὺς αὐχένας ἔχοντα καὶ τοὺς οἴακας ὑπὲρ ἐξ καταστρώματος, ὡς τὴν ἐξαιρομένης τὴν πρύμνης, τοῦτοις τὴν ναῦν κατευθύνεσθαι.

Χαβρίας καταλαβὼν τὴν Λακωνικὴν καὶ λείαν πολλὴν ἁρπάσας, Σπαρτιατῶν ἐκβοηθησάντων ὧν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, συνα-

paravit, atque pristinis in tranquillitate utebatur. Sin mare cavum fieret, altera per Parexeresiam juxta sessiles remos apponebat gubernacula supra catastroma, ut sublata puppi navem dirigeret.

15 Chabrias cum Laconum terram occupasset, multamque prædam abegisset, exeuntibus ad ferendum suis auxilium

γαγὼν

Καὶ τοῖς μὴ ὑπάρχοι] Ita restitui est Fl. firmante conjecturam Casauboni, pro vulgato, καὶ τὴν μὴ ὑπαρχόντων. Cant. καὶ τοῖς ὑπάρχοιν. Idem Codex pro δυδείαις, δυδίαις.

32 Εἰ δὴ θάλασσα κοίλη γένοιτο] Κοίλη, hoc est, κοιλαινομένη, vel, πρηνωμένη, quando videlicet, ut Poëta Latinus canit,

——— unda dehiscens
Terram inter fluctus aperit.

vide Pollucem. *Casaubonus.*

33 Κατὰ τὰς θρανίτιδας κώπας παρατιθεῖς] Lege, παρατιθεῖν. *Idem.*

Παρατιθεῖς] Cant παρατιθεῖ. Lego cum Casaubono, παρατιθεῖν. Ceterum verba hæc, διὰ τὴν παρεξειρεσίας καὶ τὰς θρανίτιδας κώπας παρατιθεῖν, τὰς αὐχένας ἔχοντα καὶ τοὺς οἴακας ὑπὲρ ἐξ καταστρώματος, ὡς τὴν ἐξαιρομένης τὴν πρύμνης, ὥστε τὴν ναῦν κατευθύνεσθαι, verto: *alia per spatium, quod est inter remiges & proram, juxta remos supremos adaptabat, ansu & clavos habentia supra catastroma, ita ut elevata puppi illic moderrare-*

tur navem. Idem fere, quod hoc & superiore strategemate refertur de Chabria, contra tempestatum vim excogitatum quoque a barbaris, sub Aniceto, Polemonis liberto, Pontum infestantibus, scribit Tacitus III. Hist. cap. 47. *Et tumido mari prout fluctus attollitur, summa navium tabulis augent, donec in modum tecti claudantur. Sic inter undas volvuntur, pars utrinque prora, & mutabili remigio, quando hinc vel illinc appellere indiscretum & innoxium est.* Duplex gubernaculum apud eundem vide lib. II. Ann. cap. 6. & de Mor. Germ. 44. Quid sit παρεξειρεσία docet Thucydidis Scholiastes ad lib. IV. Παρεξειρεσία ἐστὶν ὁ ἔξω τῆς εἰρεσίας τῆς νεὼς τόπος, καθ' ὃν μέρος ἐκείνας κώπας κάθηται τινὰ ἐστὶ τοῦτο τὸ ἀκρότατον τῆς πρύμνης, καὶ τὴν πρῴραν. Hesychio θρανίτιδες κῶπαι per syncopen dicuntur, θράνιτιδες κῶπαι, αἷς οἱ θρανῖται χρῶνται, ἐν ταῖς καταστρώσεσί τινες ναυσί. De iis, ut & quid sit αὐχήν, & οἴαξ, vide Schefferum de Militia navali.

34 Καλῶς]

Spartiatis, duce Agesilao, milites in collem excelsum conduxit: jumentisque & captivis in munitissimum locum impositis, castra circum ea locavit. Lacones quinque stadiorum spatio e regione castrametabantur. Imperavit Chabrias, ut ignes plurimi per noctem incenderentur: & secunda vigilia promulgavit, ut relictis jumentis & pecudibus ipsi per posteriorem collis partem discederent. Qui mandato parentes, clam discesserunt. Lacones & ignem conspicientes, & jumentorum vocem exaudientes, cum Athenienses remanere putarent, sub diluculum vasis conclamatis, accepta ad ineundam pugnam tessera, ad collem processerunt. Postquam vero appropinquassent, & inania castra invenissent, exclamavit Agesilaus: Optimus equidem dux est Chabrias.

γαγὼν τὰς σκηνὰς ἐπὶ λόφον ὑψηλὸν, τὰ σκευοφόρα καὶ τὰς αἰχμαλώτους ἀγαγὼν ἐπὶ τὸ ὀχυρώτατον, ἐστρατοπέδευσεν. οἱ δὲ Λάκωνες ἀπὸ πέντε σταδίων ἀντεστρατοπέδευσαν. Χαβρίας παρήγγειλεν ὡς πλεῖστα πυρὰ καίειν διὰ νυκτός· καὶ τὴν δευτέραν φυλακὴν παρήγγειλε, τὰ μὲν ὑποζύγια καὶ τὰ βοσκήματα καταλιπεῖν. αὐτοὺς δὲ ἀναχωρεῖν κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ λόφου. οἱ μὲν δὴ λαθόντες ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ Λάκωνες τό τε πῦρ ὁρῶντες, καὶ τὴν φωνὴν τῶν ὑποζυγίων ἀκούοντες, μένειν τοὺς Ἀθηναίους νομίζοντες, ὑπὸ τινὶ ἕῳ ἀσκευασάμενοι, πρὸς μάχην σύνθημα λαβόντες, τῷ λόφῳ προσῆγον. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς γενόμενοι κενὸν τὸ στρατόπεδον εἶδον, ἀνεβόησεν Ἀγησίλαος, ἄριστός γε στρατηγὸς Χαβρίας.

[CAP.

34 Καλῶν] Cant. κακλῶν.

1 Εὐθὺς]

[CAP. XII.]

Φωκίων.

¶ Φωκίων Ἀθηναίοις ὡρμηκότας στρατεύειν ἐπὶ Βοιωτοὺς ἐκώλυεν· οἱ δὲ πολλῇ ὁρμῇ χρώμενοι τὸν πόλεμον ἐψηφίσαντο, καὶ Φωκίωνα στρατηγόν. ὁ δὲ τὸν κήρυκα ἀνειπεῖν ἐκέλευσεν· ὅσοι Ἀθηναίων μέχρι ἑξήκοντα ἐτῶν ἀπὸ ἡβης, πέντε ἡμερῶν σιτία λαβόντες, [1] εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἕπεσθέ μοι. ὁ θόρυβος οὖν πολύς. οἱ πρεσβύτεροι καὶ μᾶλλον ἐβόων, ἀνεπήδων, ἠγανάκτων. τότε δὴ Φωκίων, οὐδὲν, ἔφη, δεινὸν ὑποπτεύετε· κἀγὼ γὰρ ὁ στρατηγὸς ὀγδοηκοστὸν ἔχων [2] ἔτος [3] μεθ' ὑμῶν κείσομαι. τοῦτο ἀκούσαντες Ἀθηναῖοι, τὴν ὁρμὴν τὴν ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐπαύσαντο καὶ μεταβάλλοντο.

Phocion.

¶ Phocion Atheniensibus expeditionem adversus Bœotos suscipere volentibus, restitit. Qui magnis propensisque studiis bellum decreverunt, & Phocionem ducem crearunt. At ille præconem jussit proclamare: Omnes Athenienses ab ætate puberum usque ad annum sexagesimum, assumpto quinque dierum commeatu, mox a concione me sequimini. Ibi tum magnus oriri tumultus, & præ cæteris potissimum senes vociferari, prosilire, atque indigne ferre. Tum Phocion: Nihil, inquit, vobis grave aut indignum accidet. Nam ego quoque dux octuagesimum annum habens, vobiscum una jacebo. Hoc audito, Athenienses belli studium ac voluntatem remiserunt atque mutarunt.

[CAP.

1 Εὐθὺς] Cum MSS. pro εὐθέως. Mox pro ἕπεσθε, Cant ἕπεσθαι.

2 Ἕτος] MSS. ut & Codd. Casauboni, μέρος.

3 Μεθ' ὑμῶν κείσομαι] Quidam codd. μετ' ὑμῶν ἔσομαι. Quid si, ἐκεῖ ἔσομαι. *Casaubonus.*

1 Καὶ

[CAP. XIII.]

Chares.

¶ Chares in exercitu ſuſpicatus exploratores verſari, præſidium foris collocavit, mandavitque ut unuſquiſque proximum apprehenderet: neque ante dimitteret, quam dixiſſet quiſnam eſſet, & cujus ordinis. Ita factum eſt, ut caperentur exploratores, cum neque ordinem, neque manipulum, neque contubernium, neque ſignum indicare poſſet.

2 Chares in Thracia cum vehementiſſima tempeſtas ingruiſſet, conſpicatus milites veſtimentis parcere, & ſegniter imperata facere: mandavit ut veſtes invicem commutarent. Hoc facto cum ſinguli alienarum veſtium nullam rationem haberent, promptius id, quod imperatum fuerat, exequebantur.

Χάρης.

¶ Χάρης ἐν τῷ ϛρατοπέδῳ καϑασκόπους ὑπονοήσας εἶναι, φυλακὴν ἔξωϑεν ἐπιϛήσας, ϖροσέταξεν ἕκαϛον ἐπιλαμβάνεσϑαι ϑωλησίον· καὶ μὴ ϖρότερον ϖροσφιέναι, πρὶν εἰπεῖν ὅς τις εἴη, καὶ τίνος τάξεως. οὕτω δὴ συνέβη τοὺς καϑασκόπους ἁλῶναι, μὴ δυναμένους εἰπεῖν μήτε τάγμα, μήτε λόχον, μήτε συνοϊκίον, μήτε σύνϑημα.

Χάρης ἐν Θρᾴκῃ χειμῶνος ὄλης ὑπερβολῇ, τοὺς ϛρατιώτας ὁρῶν φειδομένους τῶν ἱματίων, [1] καὶ ϖρὸς τὸ πράττειν ἃ χρὴ ἀϑυμοῦντας ὀκνηρῶς, παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀλλάττειν παρ' ἀλλήλων τὰ ἱμάτια. τούτου γὰρ γενομένου, τῶν ἀλλοτρίων ἐσϑήτων ἕκαστος ὁ φειδόμενος, ἑτοιμότερος ἦν πράττειν τὰ κελευόμενα.

Χάρης

1 Καὶ ϖρὸς τὸ ϖράττειν] Cant. abſque præpoſitione.

2 Ἀπο-

Χάρης ἀπῆγε στρατόπεδον ἐκ Θρᾴκης, ἐπέκειντο οἱ Θρᾷκες καὶ τὴν ἀρετὴν ἔθραυον· ὁ δὲ βελόμενος, [2] ἀποστάσας τοὺς πολεμίους, διελθεῖν ἀσφαλῶς τόπον ὕποπτον, [3] σωιδὼν ἀναβιβάσας τοὺς σαλπιγκτὰς ἐπὶ τοὺς ἵππους, καὶ συμπέμψας αὐτοῖς ὀλίγους τῶν ἱππέων, ἐκέλευσε παρεμπεσεῖν μένοντας τὴν τάξιν, γνωμένους ὅπισθεν τῶν πολεμίων, τὸ πολεμικὸν σημῆναι· οἱ μὲν ἐσήμηνεν· οἱ δὲ προσκείμενοι Θρᾷκες ἐνέδραν εἶναι νομίσαντες, τὴν τάξιν λύσαντες, φεύγοντες ᾤχοντο· Χάρης δὲ ἀσφαλῆ τὴν ἀποχώρησιν ἐποιήσατο.

3. Chares exercitum e Thracia deducebat. Instantibus Thracibus, & postremum agmen carpentibus: cum vellet abstractis hostibus; tuto locum suspectum transire: impositis in equos tubicinibus, & missis una paucis equitibus, jussit ut obequitantes statim ad hostium terga penetrarent, & classicum canerent. Quibus canentibus, Thraces qui insequebantur, insidias esse suspicati, perturbatis ordinibus fugam capesserunt. Chares vero secure ac sine detrimento discessit.

[CAP. XIV.]

Χαρίδημος.

¶ Χαρίδημος Ἰλιέων λεηλατούντων αὐτοῦ τὴν πόλιν, οἰκέτην Ἰλιέα προελθόντα ἐπὶ λείαν συλλαβὼν, μεγάλοις δώροις ἐ-

Charidemus.

¶ Charidemus Ilienſibus urbem ejus deprædantibus, ſervum Ilienſem progreſſum ad prædam comprehendit, eumque magnis

πεισε

2 Ἀποστάσας] Uterque codex ἀποστάσαι. ſed Interpres ut Vulgata.

3 Σωιδὼν] Συχνὰς. *Caſaubonus.*

1 Πεισε-

propositis muneribus, ad prodendam urbem adduxit. Verum quo majorem ei fidem haberent portarum custodes, multas oves mancipiaque bis terve dedit, ut adduceret. Custodes vero partientes hæc, sæpius illi per noctem exeundi potestatem fecerunt: cumque eo homines complures, qui prædam agerent. Charidemus socios ejus comprehensos in vincula conjecit. Horum autem vestibus quosdam ex suorum numero armatos induit, deditque eis tum aliam prædam, tum equitatum quasi captivum. Custodes ad recipiendum equitatum, totam portam aperuerunt. Milites cum equitibus irruentes, custodes trucidaverunt, reliquamque manum recipientes, urbe potiti sunt. Itaque si quid ludendum est, secundo equi expugnatione captum est Ilium.

πεισε προδοῦναι τὴν πόλιν· ἵνα δὴ πιστὸς φανείη τοῖς φυλάξασι τὰς πύλας, ἔδωκεν αὐτῷ πολλὰ πρόβατα, καὶ ἀνδράποδα δὶς καὶ τρὶς ἀγαγεῖν. οἱ δὲ φύλακες ταῦτα νεμόμενοι, συνεχώρουν αὐτῷ πολλάκις ἐξιέναι νύκτωρ, καὶ σὺν αὐτῷ ἄνδρας πλείονας, τὴν λείαν [1] περιελαύνοντας. Χαρίδημος τοὺς μὲν σὺν αὐτῷ συλλαβὼν ἔδησε. τὰ δὲ τούτων ἱμάτια περιβαλὼν ἰδίοις ἀνδράσιν ὠπλισμένοις, ἔδωκεν αὐτοῖς τί τε ἄλλα τῆς λείας, καὶ ἵππον ὡς αἰχμάλωτον. οἱ φύλακες ἵνα δέξαιντο τὸν ἵππον, πᾶσαν τὴν πύλιν ἀνέῳξαν· οἱ στρατιῶται τῷ ἵππῳ συνεισπεσόντες τούς τε φύλακας ἀπέκτειναν, καὶ τὴν λοιπὴν δυνάμιν δεξάμενοι, τῆς πόλεως ἐκράτησαν. ὥς τε, εἰ χρή τι καὶ παίζειν, δεύτερον ἑάλω τὸ Ἴλιον, πάλιν ἵππῳ καταστρατηγούμενον.

[CAP.

1 Περιελαύνοντας] Cum. MSS. pro vulgato, περιελαύνοντα, errore, ut videtur, operarum.

[CAP. XV.]

Δημήτριος ὁ Φαληρεύς.

¶ Δημήτριος Φαληρεὺς συλλαμβάνεσθαι μέλλων ὑπὸ τῶν Θρακῶν βασιλέως, καταχρύψας αὐτὸν ἐς ἅμαξαν χορτοφόρον, ἐς τὴν ὅμορον χώραν διεσώθη.

Demetrius.

¶ Demetrius Phalereus cum se a Thraciæ rege interceptum, captum iri cerneret, semetipsum in currum stramine onustum abdens, in finitimam regionem salvus & incolumis pervenit.

[CAP. XVI.]

Φιλοκλῆς.

¶ Φιλοκλῆς Πτολεμαίου στρατηγὸς Καύνῳ προσεστρατοπέδευσε, καὶ χρήμασι διαφθείρας τοὺς σιτοφύλακας, [1] σωιέθετο. οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει παρήγγειλαν τοῖς στρατιώταις δώσειν. οἱ δὲ τοὺς φυλακὰς τῶν τειχῶν ἀπολιπόντες, τὸν σῖτον ἐμετρῶντο. [2] Φιλοκλῆς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ προσπεσὼν ἀφύλακτον ἔλαβε τὴν πόλιν.

Philocles.

¶ Philocles Ptolemæi dux ad Caunum posuit castra, & pecuniis annonæ præfectos corrupit, insidiasque paravit. Qui promulgarunt in urbe, se frumentum militibus daturos. Illi relictis murorum custodiis, frumentum metiebantur. Interea Philocles nudatam præsidiis urbem adortus cepit.

[3] Τέλος τοῦ γ' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

1 Σωιέθετο] Cum Cant. & Interprete pro σωιέθεντο.

2 Φιλοκλῆς] χ. Διοκλῆς. Casaubonus.

3 Τέλος τοῦ γ' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Cant. Τέλος τῶν Πολυαίνου Στρατηγικῶν, omisso libri numero.

1 Τάδε

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in quarto libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Argæus	1	Ἀργαῖος, στρατήγημα	α
Philippus	22	Φίλιππος	κβ
Alexander	32	Ἀλέξανδρος	λβ
Antipater	3	Ἀντίπατρος	γ
Parmenio	1	Παρμενίων	α
Antigonus	21	Ἀντίγονος	κα
Demetrius	12	Δημήτριος	ιβ
Eumenes	5	Εὐμένης	ε
Seleucus	6	Σέλευκος	ϛ
Perdiccas	2	Περδίκκας	β
Cassander	4	Κάσσανδρος	δ
Lysimachus	3	Λυσίμαχος	γ
Craterus	1	Κρατερὸς	α
Polysperchon	1	Πολυσπέρχων	α
Antiochus Seleuci	1	Ἀντίοχος Σελεύκου	α
Antiochus Antiochi	1	Ἀντίοχος Ἀντίοχου	α
Antiochus Hierax	1	Ἀντίοχος Ἱέραξ	α
Philippus Demetrii	2	Φίλιππος Δημητρίου	β
Ptolemæus	1	Πτολεμαῖος	α
Attalus	1	Ἄτταλος	α
Perseus	1	Περσεύς	α

Τέλος ἕξ πίνακος.

Π ο-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita reposui cum Fl. & Interprete, pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον δ πίναξ. Pro. Φίλιππος κβ. Cant. Φίλιππος κγ. qui numerus etiam in eo expletur, cum ex eo, quod est ordine septimum & decimum, facit duo strategemata. Idem codex pro Ἀλέξανδρος λβ, Ἀλεξ. λδ. Nonum autem strategema nec non septimum & decimum, ut & trigesimum primum, dividit. Pro Ἀντίγονος κα, Ἀντ. κ. Referuntur autem viginti. Pro Δημήτριος ιβ. Δημ. ιγ. Cum Florentino codice inter *Antiochum Seleuci* & *Antiochum Hieracem*, inserui Ἀντίοχος Ἀντιόχου α. ejusque strategema suo loco retertur. In Cant. semel tantum legitur Ἀντίοχος γ. confundens ita quatuor Antiochos. Idem quoque Φίλιππος, absque Δημητρίου.

Digitized by Google

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον τέταρτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER QUARTUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

2 Καὶ τόδε ὑμῖν τέταρτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· 3 τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἥδιον τῶν ἄλλων συγγεγράψας, ἐν ᾧ καταμάθοιτε ἂν πάς ἀρετὰς τῶν ὑμετέρων προγόνων, οἱ τὴν Μακεδονίας ἐβασίλευσαν.

ETiam hunc librum Stratagematum, sanctissimi imperatores, Antonine & Vere, vobis dedico: eumque separatim ab aliis conscripsi, in quo vestrorum parentum ac majorum virtutes conspiceretis, qui Macedoniæ imperium tenuerunt.

Τέλος τῆς προοιμίου.

[CAP.

1 Στρατηγημάτων] Cant. Στρατηγικῶν.

2 Καὶ τόδε ὑμῖν τέταρτον βιβλίον] Ita reposui cum MSS. atque ita etiam in reliquis omnibus proœmiis post primum legitur. Vulgata, καὶ τόδε ὑμῖν τὸ βιβλίον τὸ τέταρτον.

3 Τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἥδιον] Legitur & ἴδιον, & ita Interpres. Sed ἥδιον malo. *Casaubonus.*

1 Ἀρ-

[CAP. I.]

Argæus.

¶ Argæus rex Macedonum, Taulantiorum Galaurus. Taulantii contra Macedones exercitum ducunt. Argæus (erat enim ei manus perexigua) jubet virgines Macedonum, si hostes agmen suum adducerent, ipsas e monte Erebœæ sese ostendere. Appropinquantibus igitur hostibus, apparuerunt, & e montibus descendebant magno numero virgines, thyrsosque pro hastis vibrabant, & sertis faciem obumbrabant. Galaurus perterrebatur, viros esse virgines a longo existimans, & rece-

Ἀργαῖος.

¶ [1] Ἀργαῖος βασιλεὺς Μακεδόνων, Ταυλαντίων [2] Γάλαυρος. Ταυλάντιοι [3] στρατεύουσιν ἐπὶ Μακεδόνας. Ἀργαῖος, ἐπεὶ γὰρ αὐτῷ χεὶρ ὀλίγη, κελεύει τὰς παρθένους τῶν Μακεδόνων, ἐπειδὰν οἱ πολέμιοι προσίωσι τὴν φάλαγγα, αὐτὰς σφᾶς τῶν Ἐρεβοίας ἐπιφανῆναι· οἱ μὲν δὴ προσῄεσαν· αἱ δὲ ἐπεφάνησαν, καὶ [4] κατήεσαν ἀπὸ τῶν ὄρους, παρθένοι πολλαὶ θύρσους ἀντὶ δοράτων πάλλουσαι, καὶ στεφάνοις τὰ πρόσωπα σκιάζουσαι. Γάλαυρος ἐξεπλάγη, ἄνδρας εἶναι τὰς παρ-

1 Ἀργαῖος] Ita quoque scribitur nomen hoc Demostheni adversus Aristocratem, Diodoro, Harpocrationi, Justino, aliis. Scribendum tamen per ει contendit Josephus Scaliger ad Eusebium, auctoritate adductus nummi, in quo, ΑΡΓΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ut & patronymico Ἀργεάδαι, quomodo ab hoc dicti fuere Macedoniæ reges Sibyllæ apud Pausaniam in Achaicis:

Αὐχήσαντες βασιλεῦσι Μακεδόνες Ἀργεάδῃσιν

Eum consule ad Num. MCCCCXXXIII. & MDCXXIV.

2 Γάλαυρος] Ita restitui hujus regis nomen cum MSS. Interprete, & Codd. Casauboni pro vulgato Τάλαυρος. Veteri Scholiasti Persii ad Satyram 1. dicitur *Calaurus* Mendose, ut videtur, pro *Calaurus*. Vide locum paullo post adductum. Perperam statim uterque Codex, Fl. Ταύλαρ θ· Cant Ταύλαρος.

3 Στρατεύουσιν] Cant στρατεβεύουσιν.

4 Κατήεσαν] Cant. κατέσαν.

5 Καὶ

παρθένους ἀπὸ μακρᾶ νομίζων. καὶ τὸ ἀνακληπτικὸν ὑπεσήμαινεν. Ταυλάντιοι δὲ ἔφευγον, τά τε ὅπλα ἀποβαλόντες, καὶ τὰ σκευοφόρα καταλιπόντες. Ἀργαῖος ἀμαχεὶ κρατήσας, ἱερὸν ἱδρύετο Διονύσῳ Ψευδάνορι. [5] καὶ τὰς παρθένους, ἃς πάλαι Κλώδωνας ἐκάλουν οἱ Μακεδόνες, αὐτὸς καλεῖν ἔταξε, διὰ τὴν μίμησιν τῶν ἀνδρῶν, [6] Μιμαλλόνας.

ptui signum dabat. Taulantii abjectis armis, impedimentisque relictis, terga verterunt. Argæus sine prælio victoriam adeptus, templum ædificat Baccho Pseudanori, quasi dicas virili specie decipienti: atque virgines, quæ antea κλώδωνας Macedones appellabant, ipse propter virorum imitationem, ut μιμαλλόνες dicerentur, decreto jussit.

[CAP.

5 Καὶ τὰς παρθένους ἃς πάλαι Κλώδωνας ἐκάλουν οἱ Μακεδ.] Scribe Κλώδωνας. Jam verba Polyæni cave ita accipias quasi omnes virgines a Macedonibus appellarentur Κλώδωνες: nam ita tantum Baccho sacræ, id est, Mænades & Bacchæ vocabantur. Φησὶ τὸ κλώζειν, ait Etymologici magni Auctor: ὅ ἐστι τὸ διὰ τῆς γυμνάσιον ποιὸν ἦχον ἀποτελεῖν, καὶ θορυβεῖν. Præter Grammaticos, vide Plutarchum in Alexandro. Videtur autem hæc historia a Callimacho sumpta: quod innuit Auctor Etymologici in voce Μιμαλλόνες. *Casaubonus.*

Κλώδωνας] Cant. Κλωδόνας. Scribe Κλώδωνας, accentu in antepenultima, ut apud Hesychium. Suidas v. Μιμαλλόνας, vocat Κλάδωνας, ἀπὸ τῆς κλάδων, a ramis scilicet & thyrsis, quos gestabant. Sed alio loco inquit: Κλώδωνες· αἱ Βάκχαι τῆς Διονύσου φασὶ Μακεδόνες. αἱ καλούμεναι ὕστερον Μιμαλόνες ἀπὸ τῆς μιμήσεως. Pro καλεῖν, Fl. κλάσειν. Cum MSS. & Interprete pro ἔλεξε repoui ἔταξε (nisi quod Fl. ἔταξεν)

6 Μιμαλλόνας] Cant. Μιμαλόνας. Hesychius. Κλώδωνας, τὰς Μιμαλόνας, Μαινάδας, Βάκχας. Sed postea, Μιμαλλόνας· τὰς Βάκχας τῆς Διονύσου. ἀπὸ τῆς μιμήσεως· φέρουσι γὰρ Κλάδωνας καλουμένας. Atque ita dicuntur Straboni lib. x. Nonno Dionys lib. xvii. Geminantquoque I Latini: Ovidius lib. i. de Art. Am.

Ecce Mimallonides sparsis in terga capillis:
Ecce leves Satyri, prævia turba Dei.
Ebrius ecce senex pando Silenus asello
Vix sedet, & pressis continet arte jubas.
Dum sequitur Bacchas, Bacchæ fugiuntque petuntque, &c.

Statius Thebaidos lib. iv.

Post exultantes spolia armentalia portant,
Seminecesque lupos, scissasque Mimallonas ursis.

Ad quæ verba Lactantius: *Mimallones*, lingua *Macedonum Bacchæ.* *Hinc Persius:*

Torva Mimallonis implerunt cornua bombis.

Est

[CAP. II.]

Philippus.

¶ Philippus in exercitu magnæ existimationis quendam Tarentinum, quod calidis balneis fuisset usus, imperatorio munere ac dignitate privavit: inquiens, Nescire mihi videris Macedonum consuetudinem ac mores, apud quos ne mulierem quidem puerperam aqua calida lavari videas.

2 Philippus in Chæronea commisso cum Athenienſibus prælio cedens, quasi ad fugam inclinabat. Dux Athenienſium Stratocles exclamans, Non prius ab urgendis hostibus desistendum est, donec eos in Macedoniam concludamus, nihil a persequendo remisit. Philippus inquiens,

Φίλιππος.

¶ Φίλιππος ὁ πὶ στρατοπέδου [1] δόκιμον Ταραντῖνον λουτρῷ θερμῷ χρησάμενον, τιμὴ ἡγεμονίαν ἀφείλετο· φήσας, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς τὰ Μακεδόνων· παρ' οἷς οὐδὲ γυνὴ τεκοῦσα θερμῷ λούεται.

Φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ τῷ δυναστόμῳ Ἀθηναίοις εἴξας ἐνέκλινεν· στρατηγὸς Ἀθηναίων Στρατοκλῆς ἐκβοήσας, οὐ χρὴ ἀποστῆναι πρὸς τοὺς πολεμίους, [2] ἕως ἂν τοὺς πολεμίους καταστείλωμεν ἐς Μακεδονίαν· οὐκ ἀνῆκε διώκων. Φίλιππος εἰπὼν, οὐκ ὀπίσω

Est quidem hic versus apud Persium: verum non ab ipso factus, sed a Nerone: legitur autem Sat. 1. ad quem locum veteris Scholiastis verba, quia Auctorem illustrant, subjicimus: *Mimallones dicuntur ministri Liberi Patris*, ἀπὸ τῆς μιμήσεως. *Calandrus* (legendum videtur *Calaurus*, ut monitum supra) *Illyriorum rex ad Macedoniam cum exercitu venit: Macedones cum parvum exercitum haberent, plurimas mulieres cum cothurnis & thyrsis in modum Baccharum ornaverunt. Illi credentes exercitum adventare diffugerunt.*

1 Δόκιμον Ταραντῖνον] Suspicatus sum aliquando, scribendum esse. Δόκιμον Ταρ. *Casaubonus.*

2 Ἕως] χρ. ὡς. *Casaubonus.*

ἐκεῖνος νικᾶν Ἀθηναῖοι, ὀπὶ πόδα ἀνεχώρει, [3] σωεσπασμένῳ ἔχων τὴν φάλαγγα, καὶ ὀλίγος ὄντων πεφυλαγμένος· μετ' ὀλίγον ὑπερδεξίων τόπων λαβόμενος, ὡς θαθαρρύνας τὸ πλῆθος, ἀναστρέψας, ὁρμῇ ἐμβάλλει τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἐνίκησεν.

Neſciunt Athenienſes vincere, contractam habens phalangem pedetentim receſſit: & armis cuſtoditus atque munitus, cum paucis quibuſdam cum excelſiora loca occupaſſet, militibus confirmatis revertitur, & ſumma vi in Athenienſes impetum facit, atque collocatis ſignis egregie ſuperavit.

Φίλιππος ὀπὶ Θηβαίους ἐστράτευεν. Ἀέροπος, καὶ Δαμάσιππος ἡγεμόνες ἀπὸ πανδοκείου μισθωσάμενοι ψάλτριαν, εἰς τὸ στρατόπεδον εἰσήγαγον. ὁ μὲν ἔλαθον Φίλιππον· ἀλλὰ καὶ μαθὼν ἄμφω τὼ ἡγεμόνε τῶν ὅρων τῆς αὐτῆς βασιλείας ἐξεκήρυξεν.

3 Philippus cum Thebanis bellum gerebat: Aëropus & Damaſippus duces e lupanari conductam mercede pſaltriam in caſtra duxerunt. Neque vero latere Philippum potuerunt: qui re cognita duces ambos e ſui regni finibus exterminavit.

Φίλιππος πρέσβεις ἔπεμψεν ἐς πολεμίων Θρακῶν πόλιν· οἱ μὲν ἐκκλησίαν συνήγαγον, καὶ τοὺς πρεσβεύτας ἐκέλευον ἀγορεύειν· καὶ οὗ ἁπάντων ἀσμένως εἶχον τὴν ἀκρόασιν ὧν

4 Philippus in hoſtium Thracum urbem legatos miſit. Illi convocata concione, miſſos verba facere juſſerunt, omniumque animi erant intenti ad

ἀγ-

3 Συνεσπασμένῳ] Ita repoſui cum utroque Codice pro vulgato συνεσπαρμένῳ. Mox Interpres, μετ' ὀλίγον.

audiendum quid adferrent. Interea Philippus nec opinantes adortus, urbem cepit.

5 Philippus mortuos ab hostibus Illyriis ad sepulturam postulavit. Quibus concedentibus, cum extremi apportarentur, dato signo ex improviso eos obruit.

6 Philippus & Menegetes pancratiastes in palæstra versabantur. Milites interea circumstantes, ingenti vociferatione stipendia flagitabant. Philippus cum non haberet, accessit, sudore diffluens, pulvere respersus, atque arridens eis: Recte, inquit, dicitis, o commilitones. Verum ego quoque nunc ob eam caussam adversus barbarum ungor, ut cumulate vobis gratias rependam. His dictis,

ἀφηγέλασι. Φίλιππος ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ μὴ προσδοκῶσιν ἐπιθέμενος, τὴν πόλεως ἐκράτησεν.

Φίλιππος ἠτήσε παρὰ τῶν πολεμίων Ἰλλυριῶν ὑποσπόνδους νεκρούς· τῶν δὲ διδόντων, ἡνίκα οἱ ἔσχατοι ἐκομίζοντο, σημήνας ἀφυλάκτοις ἐπῆλθεν.

Φίλιππος ἐν παλαίστρᾳ καὶ Μενηγέτης ὁ παγκρατιαστὴς ἐκυλίοντο· οἱ στρατιῶται κύκλῳ περιστάντες καταβόων τὴν μισθοφορὰν ἀπαιτοῦντες. οὐκ ἔχων ὁ Φίλιππος προσῆλθεν ἱδρῶτι ῥεόμενος, κεκονιμένος προσμειδιάσας αὐτοῖς, δίκαια, ἔφη, λέγετε, ὦ συστρατιῶται, ἀλλὰ τοι κἀγὼ διὰ τοῦτο νῦν ἐπὶ τὸν βάρβαρον ἀλείφομαι, ὅπως ὑμῖν πολλαπλασίως ἀποτίσαιμι τὰς χάριτας· ταῦτα εἰπὼν, καὶ τοῖν χε-

ροῖν

4 Οἱ ἔσχατοι ἐκομίζοντο. σημήνας ἀφυλάκτοις ἐπῆλθεν] Σημήνας, quod desiderabatur in Vulgata, cum MSS. & Interprete addidi.

5 Μενηγέτης] Ita reposui cum MSS. pro vulgato Μενηγίτας. item μισθοφορεῖν, pro μισθοφορίαν, quod erat in Vulgata. & paullo post pro στρατιῶται, cum utroque Codice & Interprete reposui συστρατιῶται.

6 Διὰ

ραῖν κροτῶν [6] Διὰ μέσων δραμὼν ἐς κολυμβήθραν ἀπέρριψεν. καὶ οἱ Μακεδόνες ἐγέλασαν. ὁ Φίλιππος μέχρι τοσούτου διαβαπτιζόμενος πρὸς τὴν παγκρατιαστὴν καὶ κοῦφον πρόσωπον ῥανιζόμενος οὐκ [7] ἀνῆγεν, ἕως ἂν οἱ στρατιῶται καμόντες ἀπέρρυησαν· τοῦ στρατηγήματος τούτου καὶ αὐτὸς Φίλιππος ὑπομνήματος τοῦ πότου ἐμέμνητο πολλάκις, ὡς ἀστείως διακρουσάμενος τοὺς ἀπαιτοῦντας.

Φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ γινώσκων τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὀξεῖς καὶ ἀγυμνάστους, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἠσκηκότας, καὶ γεγυμνασμένους, [8] ἐπὶ πολὺ τὴν φάλαγγα ἐκτείνας, ταχέως παρέλυσε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ δύσχειρώτους ἐποίησε.

manibus plaudens, per medios eos cucurrit, atque seipsum in piscinam abjecit. quam rem Macedones ridebant. Philippus usque eo se immergere contra pancratiasten, & faciem conspergere non ante destitit, quam milites defessi discederent. Hujus stratagematis Philippus inter pocula persæpe mentionem faciebat, quod jucundissimo ludibrio instantes repulisset.

7 Philippus in Chæronea cum sciret Athenienses esse celeres & inexercitatos, Macedones autem frequenti usu exercitatos, in longum aciem producta, continuo perturbavit Athenienses, & faciles ad capiendum reddidit.

Φί-

6 Διὰ μέσων] Cant. Διὰ μέσον. Pro μίχρι τούτου, cum MSS. edidi, μίχρι τοσούτου.

7 Ἀνῆγεν] Ἀνῆκεν. *Casaubonus.*

8 Ἐπὶ πολὺ τὴν φάλαγγα ἐκτείνας] Hoc est, πείσων τὸ χρόνον ἐν τῇ συγκλείσει, ut locutus est in Iphicrate, libro tertio, commate decimo tertio. Frontinus eleganter & plane ad verbum eandem historiam sic retulit, *Philippus ad Cheroneam memor sibi esse militem longo usu duratum, Athenienses acrem quidem, sed inexercitatum, & impetu tantum violentum, ex industria prælium travit: moxque languentibus jam Athenienses, concitatius intulit signa, & ipsos cecidit.* Casaubonus.

Τῷ φάλαγγι] Cant. τῷ τάξει. Idem codex pro δύχειρώτους, δύχερώτους.

9 Ἐστρά-

8 Philippus in Amphissensium terram expeditionem parabat. Athenienses & Thebani angustias præoccupaverant: neque quemadmodum transiri posset, ulla ratio poterat inveniri. Decipit hostes Philippus, fictis litteris ad Antipatrum missis in Macedoniam, se expeditionem, contra Amphissenses susceptam, in aliud tempus rejicere: atque jam in Thraciam festinare, quod ejus regionis incolas novis rebus studere audivisset. Tabellarius per angustias iter facit: quem duces Chares & Proxenus capiunt. cumque epistolam legissent, fidem habentes scriptis, angustiarum custodiam relinquunt. Philippus tranquillitatem nactus,

Φίλιππος ἐπὶ τὴν Ἀμφισσέων [9] ἐστράτευεν. Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι τὰ στενὰ προκατελάβοντο. καὶ διὰ ἡ ὁδὸς ἀμήχανος· ἐξαπατᾷ τοὺς πολεμίους Φίλιππος ἐπιστολὴν πεπλασμένην Ἀντιπάτρῳ πέμψας ἐς Μακεδονίαν, [10] ὡς τὴν μὲν στρατιὰν τὴν ἐπ' Ἀμφισσεῖς ἀνεβάλλοιτο, ἀποδίδοι δὲ ἐς Θρᾴκην, [11] πεπυσμένος τοὺς ἐκεῖ νεωτερίζειν. [12] ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν ..... οἱ στρατηγοὶ Χάρης καὶ Πρόξενος αἱροῦσιν αὐτόν· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνόντες, πιστεύουσι τοῖς γεγραμμένοις· καὶ τὴν φυλακὴν τῶν στενῶν ἀπολείπουσι· Φίλιππος δὲ λαβόμενος ἠρεμίας [13] ἀφυλάκτως διεπέμψατο, καὶ τοὺς στρατηγοὺς ἀνα-

στρέ-

9 Ἐστράτευεν] Cant. ἐστράτευσεν. Infra pro ἀνεβάλλετο, ἀποδίδοι δὲ ἐς, cum utroque Codice scripsi, ἀναβαλλοιτο, ἀποδοῖ δὲ ἐς. nisi quod Fl. ἀναβάλοιτο.

10 Ὡς ἡ μὲν στρατιάν] Scribe, στρατείαν. millies in iis vocibus peccatum est ab antiquis librorum scriptoribus. *Casaubonus.*

11 Πεπυσμένος] κ. πεπεισμένος. *Idem.*

12 Ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν] Deest verbum. Lege, πορεύεται ὁ γραμματοφ. vel ὤδευεν. *Idem.*

13 Ἀφυλάκτως διεπέμψατο] Quidam codd. διεδέξατο. probo. *Idem.*

12 Διὰ

ςρέψαντας ἐνίκησε, καὶ τὴν Ἀμφίσσης ἐκράτησεν.

Φίλιππος οὐκ ἐλάττω δι' ὁμιλίας, ἢ μετὰ μάχης κατειργάζετο. καὶ μὴ Δία μεῖζον ἐφρόνει, ἐφ' οἷς [13] μετὰ τῶν λόγων [14] ἐκτᾶτο. ἢ μετὰ τῶν ὅπλων· τῶν μὲν γὰρ κοινωνεῖν αὐτοὺς τοὺς ςρατιώτας· τῶν δὲ αὐτὸς μόνος μετεῖναι.

Φίλιππος ἤσκει τοὺς Μακεδόνας τρόπῳ κινδύνων, [15] ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα τ' ςάδια πολλάκις ὁδεύοντας φέροντας ὁμοῦ κράνη, πέλτας, κνημίδας, σαρίσσας, καὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἐπισιτισμὸν, καὶ ὅσα σκεῦη καθημερινῆς διαίτης.

Φίλιππος ἀφικόμενος

sine periculo transiit, & redeuntes duces superavit, Amphissaque potitus est.

9 Philippus non minores res oratione quam prælio confecit: & hercle magis sibi placebat in his quorum verbis adeptus esset victoriam, quam quæ armis in suam potestatem redegisset. Horum enim partem sibi vendicare milites existimabat: at illa ad suam unius laudem pertinere.

10 Philippus exercebat Macedones perinde ac si periculum immineret, ita ut assumptis armis trecenta sæpe stadia conficerent, ferentes una galeas, scuta, tibialia, sarissas, & cum his armis etiam commeatum, atque omnia vasa quæ ad quotidianum victum requirebantur.

11 Philippus cum eis

13 Διὰ τῶν λόγων] Ita restitui cum Cant. pro μετὰ λόγων. sic mox μετὰ τῶν ὅπλων. Mox pro αὐτὸς μόνος, scribe αὐτῷ μόνῳ.

14 Ἐκτᾶτο] γρ. ἐκράτει. Casaubonus.

15 Ἀναλαβόντας] Fl. ἀναλαμβάνοντες. & sic quoque notatum erat in margine Cantabrigiensis. Mox pro σαρίσσας, Cant. σαρίσσας. Pro ὅσα σκεῦη, cum utroque Codice rescripsi, ὅσα σκεῦα.

16 Ἐπὶ

venisset Larissam, ut Aleuadarum ædificia demoliretur, morbum simulabat, ut eos ad visendum accedentes comprehenderet. Bœscus Aleuadis insidias enunciavit, atque ita res ad finem perduci non potuit.

12 Philippus petebat, ut sibi in Sarnusiorum concione verba facere liceret. Quibus congressis, imperaverat militibus, ut lora sub axillis ferrent. Cum autem Philippus dextram extenderet quasi concionaturus, id videlicet signum militibus dederat, ut omnes

εἰς Λάρισσαν, [16] ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ, νοσεῖν ὑπεκρίνατο. ὅπως εἰσιόντας αὐτοὺς ὡς ἐπισκεψομένους συλλάβοι. Βοισκος ἐξήγγειλε τοῖς Ἀλευάδαις τὴν ἐπίθεσιν· καὶ διὰ τοῦτο πέλος οὐκ ἔσχεν ἡ πρᾶξις.

Φίλιππος [17] ἠξίωσε Σαρνυσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλεχθῆναι. οἱ μὲν συνίεσαν. τοῖς δὲ στρατιώταις παρηγγέλλετο ἱμάντας ὑπὸ μάλης κομίζειν· ἐπεὶ δὲ ὁ Φίλιππος ἀνέτεινε τὴν δεξιὰν ὡς δημηγορήσων, τοῦτ' ἦν ἄρα σημεῖον τοῖς στρατιώταις ὃ δῆσαι πάν-

πες

16 Ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ] Suspectus locus ob vocem ἐξοικίας, fortasse pro simplici οἰκίας positam Lege mox, ὡς ὅπως ἐπεψομένους. *Casaubonus.*

Ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ] Lego cum Cant. ἵνα τοὺς τῶν Ἀλευάδων ἐξ οἰκίας καθέλοι. nisi quod pro οἰκίας habeat οἰκείας. Flor. quoque pro καθέλῃ, ut erat in Vulgata, καθέλοι. Mox pro ὅπως ἐπεψομένους, cum utroque Codice & Casaubono scripsi ὅπως ἐπεψομένους. ut & pro συλλάβῃ, συλλάβοι.

17 Σαρνυσίοις, ἐκκλησιάζουσι διαλ.] Melius, Σαρνυσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλ. *Casaubonus.*

Ἠξίωσε Σαρνυσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλ.] Ita scripsi cum Cant. adstipulante quoque Casaubono, pro vulgato, ἠξίωσε Σαρνυσίους, ἐκκλησ. &c. Mox pro τοὺς Ἀρνύσιοι, lege saltem, ἔτω Σαρνύσιοι, quamquam & pro eo cum Cant. & Interprete, ut & supra eos Auctor dixit, scripserim Σαρνύσιοι. Stephanus: Σαρνῆς, ὡς Μυῆς, πόλις Γαλλικῆς. Τὸ ἐθνικὸν Σαρνύσιος, ὡς Μυήσιος. Nisi forte eadem forma, qua dicitur Σελινοῦς, Σελινούσιος, & Σελινούντιος· Φλιοῦς, Φλιούσιος, & Φλιούντιος· Φοινικοῦς, Φοινικούσιος, & Φοινικούντιος· Ψαμμαθοῦς, Ψαμμαθούσιος, & Ψαμμαθούντιος, aliaque plura; eadem inquam forma dicatur quoque Σαρνῆς, Σαρνύσιοι, & Σαρνύντιοι.

18 Περι-

πας τὰς παρόντας· ἅτως Ἀρνάντιοι δεθέντες εἰς Μακεδονίαν ἤχθησαν πλείους μυρίων.

φίλιππος διωκόμενος ὑπὸ Θρακῶν, παρήγγειλεν, ἐπειδὰν ὁ σαλπιγκτὴς φεύγειν σημήνῃ, τοῖς μὲν ἀραγῶσι[18] προσβαλλομένοις μένειν, τοῖς δ' ἄλλοις φεύγειν· ὅπως τὰς μὲν πολεμίους ἀπιστήσειε διώκοντας, τοῖς δ' οἰκείοις[19] προλαβεῖν τὴν ὁδὸν ὠφέλοιτο.

φίλιππος τὰς παρόδους τῆς Βοιωτίας Βοιωτῶν φυλαττόντων· ἐπὶ δὲ στενὸς ὄρους αὐχὴν· οὐκ ἐπὶ τοῦτον ὥρμησεν· ἀλλὰ τῷ τῆς χώρας πυρπολῶν, καὶ τὰς πόλεις πορθῶν φανερὸς ἦν. Βοιωτοὶ δὲ οὐκ ἐπομένοντες ὁρᾶν τὰς πόλεις πορθουμένας, κατέβησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους. φίλιππος

præsentes vinculis constringerent: Hoc modo Sarnusii vincti ducebantur in Macedoniam plus decem millibus.

13 Philippus, cum eum Thraces insequerentur, præcepit, ut cum tubicen fugam cecinisset, ii qui postremum agmen tenebant, objectis armis manerent, ut hostes a persequendo remoraretur, atque suis viam præoccupandi facultatem daret.

14 Philippus cum transitus Bœotiæ præsidiis tenerentur (erant autem angustæ montis fauces) non ad hunc iter direxit, sed in oculis omnium agros urbesque incendio & vastitate populabatur. Bœoti cum civitates suas vastari ob oculos videre non sustinerent, a monte descenderunt. Ita Philip-

18 Περιλαβομένοις μένειν] Lege προσβαλλομένοις μένειν. *Casaubonus.*

Προσβαλλομένοις], Cum MSS. pro vulgato, περιλαβομένοις. Cum iis consentiunt Codd. Interpretis. Casaubonus in ora Vulgatæ notarat, γρ. προσβαλλομένοις. Paullo post pro τοῖς δ' οἰκείοις π. . . . βεῖν τοῖς ὁδῶν, ut erat in Vulgata, cum utroque Codd. scripsi: τοῖς δ' οἰκείοις προλαβεῖν τὴν ὁδόν.

19 Il. . . . τοῖς ὁδῶν ὠφέλοιτο] Vel sic legi debet, πολὺ προχωρεῖν τὴν ὁδ. vel προλαμβάνειν, aut φθάνειν, vel simili aliquo modo. *Casaubonus.*

20 Διὸ-

pus reversus per montem evasit.

15 Philippus Methonensium mœnibus scalas admovebat, & per eas magnum numerum Macedonum ad oppugnandum adducebat. Postquam vero ascendissent in muros, scalas amovit, ut omni spe descensionis intercisa, fortius atque animosius muros obtinerent.

16 Philippus in Arbeliorum regionem irru-

ἀποστρέψας ἀφ' ὃ ὄρους [20] διεξεπέσωτο.

Φίλιππος τοῖς [21] Μεθωναίων τείχεσι κλίμακας προσήγαγε· καὶ δι' αὐτῶν πολλὰς Μακεδόνας ἀνεβίβασε πολιορκητάς· ἐπεὶ δὲ ἀνέβησαν ἐπὶ τὰ τείχη, ἀφεῖλε τὰς κλίμακας, ὅπως ἐλπίδα καταβῆναι μὴ ἔχοντες, προθυμότερον τῶν τειχῶν κρατήσειαν.

Φίλιππος ἐνέβαλεν [22] εἰς τὴν Ἀρβηλίων χώραν,

20. Διεξεπέσωτο] Ita edidi cum MSS. & Interprete, pro vulgato, διεξιπαθύσωτο.

21 Μεθωναίων] Ita restitui cum MSS. pro vulgato, Μεθωνίων. Fuit enim hæc Thraciæ Μεθώνη, quæ hic dicitur oppugnata Philippo, ejusque gentile est Μεθωναῖος, teste Stephano; Macedoniæ vero & Laconiæ civitates eodem nomine, formant Μεθωναῖος, teste eodem. Homero, & aliis scribitur per η, Μεθώνη. Homerus Iliad. B. 716.

Οἱ δ' ἄρα Μεθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο.

Ad quem locum Eustathius: Γένος δὲ ὅπη ἡ Μεθώνη, ἔκτασιν ἔπαθε κατὰ τὸν παλαιὸς, τῆς ἀρχόσης ἤγουν τῆς μετὰ συλλαβῆς· Μεθώνη γὰρ ὥρισε μεθόριον. Et paullo post: Γένος δὲ ὅπη καθὰ ἡ Θρακικὴ Μεθώνη φθόγγῳ τὸ μέσον ἐρρέθη, ἤτοι καὶ ἡ Λακωνικὴ Μέθυμνα. Μέθυμνα γὰρ ἀφ' ἧς Διόνυσον. καὶ ἐκτάσει τῆς ἀρχόσης, Μέθυμνα. ὁμοίως τὸ Μεθώνη Μεθώνη. Plura exempla vide apud eundem ad eundem librum pag. 264. Hæc scripturæ diversitas apparet etiam in nummis, ut docet Vir Ampl. Ezechiel Spanhemius de Præst. & Usu Numism. Dissert. 11.

22 Εἰς τὴν Ἀρβηλίων χώραν] Suspectus mihi de mendo locus: Non enim legere memini Philippum unquam cum Arbeliis bella gessisse. Et ubi terrarum obsecro istos Arbelios collocabimus? Nihil enim huc pertinent Arbela Alexandri victoria clarus locus. Ni fallit animus, fuit hic alicujus populus Illyrici aut Thracici nomen positum. *Casaubonus.*

Ἀρβηλίων] Nusquam hic populus nobis occurrit: quare lego, Ἀργιλίων. Ἀργιλος civitas est Thraciæ prope Amphipolim, ad fluvium Strymona: cum autem Amphipolim occupavit Philippus, necessario per *Argilionum* terram iter ipsi faciendum fuit. De ea vide Stephanum. Thucydides lib. IV. loquens de Amphipoli, scribit: ἅτε γὰρ Ἀργιλίων τῶν

ραν· ἡ δέ ἐστι φαραγγώδης, καὶ δασεῖα· καὶ ἀδυομένων τῶν βαρβάρων εἰς τὰ ἄλση, καὶ τοὺς θάμνους, θηρευτικὰς κύνας πολλὰς ἐξήγαγον· αἱ τοὺς πολεμίους ἐξιχνεύουσαι, τοὺς πλείστους [23] αὐτῶν ἐθήρευον.

Φίλιππος Ἀμφίπολιν ἀπαιτούμενος ὑπὸ Ἀθηναίων, ὅμως ἐν καὶ Ἰλλυριοῖς πολεμῶν, οὐκ [24] ἀπέδωκεν, ἀλλ' ἀφῆκεν ἐλευθέραν· Ἀθηναῖοι ἐν ἠράπησαν τὸ ἐλευθέραν ἀφείσθαι. [25] Φίλιππος ὁπότε τῶν Ἰλλυριῶν κρατήσας μείζω δύναμιν κτήσαιτο, τοὐναντίον πάλιν Ἀμφίπολιν κατέχειν, Ἀθηναίων καταφρονήσας.

Φίλιππος ἐπολιόρκει [26] Φαλκιδόνα πόλιν Θεσ-

ptionem faciebat. Ea multas habet fauces, atque aspera est. Occultantibus sese barbaris in nemora & aspreta, canes venatorias permultas eduxit, quæ vestigia hostium persequentes, plurimos ex ipsis capiebant.

17 Philippus, cum Amphipolim ab eo repeterent Athenienses, eodem tempore bellum gerens cum Illyriis, non reddidit, sed liberam dimisit. Athenienses hoc ipso contenti fuerunt, quod libertate esset confirmata. Philippus superatis Illyriis majores vires adeptus rursus Amphipolim, contemptis Athenienſibus, occupavit.

18 Philippus oppugnabat Phalcedonem ur-

ὡς αὐτῇ οἰκήτορες (εἰσὶ δὲ οἱ Ἀργίλιοι Ἀνδρίων ἄποικοι) καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ξυνέφασαν ταῦτα, οἱ μὲν Περδίκκα πεν δοῦφοι, οἱ δὲ Χαλκιδῆσι. μάλιστα δὲ οἱ Ἀργίλιοι, ἰχνεύειν τε φρονοῦντες, καὶ αἰεί ποτε τοῖς Ἀθηναίοις ὄντες ὑποπτοι. Ipsius urbis meminit idem lib. v. pag. 356. & Herodotus lib. VII. cap. 115. Extat quoque ejusdem mentio in nummo Antonini Pii, in quo ΑΡΓΙΛΟΣ.

23 Αὐτῶν] Fl. & Codd. Casauboni αὐτοὺς.

24 Ἀπέδωκεν] Cum MSS. pro vulgato ἐπέδωκεν.

25 Φίλιππος ὁπότε] Incipit hic Cant. octavum & decimum Philippi strategema. Male.

26 Φαλκιδόνα] Cant. ubique Χαλκιδόνα, & supra additum Φ, ita ut conveniat cum Vulgata. Pro Θεσσαλονίκης, uterque Codex, Θεσσαλονίκλω.

bem Theſſalicam. Phalcedonii civitatem tradebant. Cum autem introirent Philippii mercenarii, in inſidias incidunt. Multi enim e tectis & turribus lapides & jacula mittebant. Philippus adverſus inſidias mox conſilium reperit. Poſterior urbis pars erat tranquilla: quippe cives omnes ad inſidias concurrerant. In eo loco Macedones impreſſionem facere juſſit, & ſcalas apponere. Qui cum aſcendiſſent mœnia, Phalcedonii de ſiſtentes a jaculandis mercenariis, incitato curſu ad eos repellendos ferebantur qui muros tenebant. At illi, priuſquam in manus veniretur, urbe potiti ſunt.

19 Philippus cum Theſſaliam ſuæ ditionis facere cuperet, ipſe quidem nullum aper-

σαλονίκης· Φαλκιδόνιοι παρέδωκαν τὴν πόλιν· ὡς δ' εἰσῆλθον οἱ Φιλίππειοι μισθοφόροι, ἐπεβάλλοντο ἐνέδρᾳ· πολλοὶ γὰρ ἀπὸ τῶν στεγῶν καὶ τῶν πύργων [27] ἔβαλλον, καὶ ἠνώχλουν. Φίλιππος πρὸς τὴν ἐνέδραν ὀξέως ἀντεστρατήγησεν· ἡ τὰ ὄπισθεν τῆς πόλεως ἔρημα, τῶν πολιτῶν σπουδαμόντων ἐπὶ τὴν ἐνέδραν· καὶ ταῦτα τοὺς Μακεδόνας προσβάλλειν ἐκέλευσε, καὶ προσθέναι κλίμακας· ἀναβάντων δ' ὑπὲρ τὸ τεῖχος, οἱ Φαλκιδόνιοι βάλλειν τοὺς μισθοφόρους ἀποχόμενοι, σπουδῇ ἔθεον ἀμυνόμενοι τοὺς τειχοκρατοῦντας· οἱ δ' πρὶν ἥκειν εἰς χεῖρας, ἤδη τῆς πόλεως ἐκράτουν.

Φίλιππος πυθῶν κτήσασθαι Θεσσαλίαν, αὐτὸς μὲν φανερῶς οὐκ ἐπολέμει

Θεσ-

αλω, Codd. Caſauboni Θεσσαλικλῶ. & ſic quoque Interpres; atque ita reſcripſerim.

27 Ἔβαλλον] Cant. ἐνέβαλλον. Mox pro ἀντεστράτευσιν, cum MSS. reposui, ἀντεστρατήγησεν. Pro ὀπὶ ἡ ἐνέδ. Cant. κατὰ ἡ ἐνέδ.

Θεσσαλοῖς. [28] Πελιννάιων ᾗ πολεμούντων Φαρσαλίοις, καὶ Φεραίων Λαρισσαίοις, τῶν ἄλλων ἐς τοῦτο διηρημένων, ἀεὶ προσεβοήθει τοῖς καλοῦσι· νικῶν δὲ, οὐκ ἀνασώτους ἐποίει τοὺς ἡττωμένους· ὅπλα δὲ παρῃρεῖτο· τείχη δὲ κατέβαλε· τὰς [29] στάσεις ἔτρεφε μᾶλλον ἢ ἔλυεν· τῶν ἀσθενεστέρων ἐπεμελεῖτο· τοὺς δυναστοτέρους καθῃρεῖ. τοῖς δήμοις φίλος ἦν· τοὺς δημαγωγοὺς ἐθεράπευεν· τούτοις τοῖς στρατηγήμασι Φίλιππος ἐκράτησε Θεσσαλίας, καὶ τοῖς ὅπλοις.

Φίλιππος πολιορκῶν

te bellum Thessalis inferebat. Sed cum Pallenenses cum Pharsaliis bellum gererent, & Pherenses cum Larissæis, aliique alterutrorum partibus adhærerent, semper auxilio veniebat iis qui ejus opem implorarent. Victoriam vero nactus, excisionem aut vastitatem nullam victis inferebat, arma non eripiebat, muros non demoliri, factiones magis alere quam dissolvere, imbecilliorum curam gerere, potentiores affligere, atque de medio tollere, populis amicus esse, tribunos plebis & oratores colere. His stratagematis Philippus Thessaliã subigebat, non armis.

20 Philippus oppu-

28 Πελλιναίων ᾗ πολεμούντων] Scribe Πελιναίων. & cave sis confundas Pelinnam Thessaliæ, cum Pellene Peloponnesi, aut Pallene Thraciæ. *Casaubonus.*

Πελιναίων] Ita restitui, monente etiam Casaubono pro vulgato Πελλιναίων. qui error etiam occupavit alios, quos correxit in suis ad Stephanum Castigationibus Lucas Holstenius. Vide & Salmasium ad Solinum pag. 865 Duo nummi, quorum alter in Cimelio Regis Christianissimi, alter in Museo V. CL. Joannis Harduini: ΠΕΛΙΝΝΑΙΩΝ. Quia autem Stephanus urbem Πελίνναι dictam refert ἀπὸ Πελίνης τοῦ Οἰχαλίως, Ampl. Spanhemius scribendum censet, Πελίνα & Πελιναίος, adstipulantibus nummis, in quibus gentile, Stephano omissum: ΠΕΛΙΝΑΙΕΩΝ. Mons Stephano v. v. Πελίνα, & Χίος dictus Πελιναῖον, (pro quo Viri docti reposuere Πελινναῖον) ὄρος Χίου, Straboni lib. XIII. in Chii descriptione, scribitur quoque unico ν. εἶτα τὸ Πελιναῖον ὄρος ὑψηλότατον τῆς νήσου.

29 Στάσεις] Cant. στάσας.

30 Ὀχυ-

gnans longo tempore Caras munitissimum oppidum, cum nulla ratione capere posset, atque discedere sine periculo, & instrumenta oppugnationis salva deportare cuperet: noctem caliginosam observavit, jussitque fabros dissolvere machinas: ipso tamen sonitu fabricantium morem referre. Carenses audito sonitu, portas intrinsecus firmius claudebant, & machinis contraria tormenta parabant. Cum illi in his occupati tenerentur, Philippus clam una cum ipsis tormentis per noctem discessit.

χρόνῳ μακρῷ Κάρας [30] ὀχυρὸν χωρίον, ἑλεῖν οὐχ οἷός τε ὢν, ἀποχωρῆσαι βελόμενος ἀσφαλῶς, καὶ τὰ ὄργανα τῆς πολιορκίας περισώσαιτο, νύκτα σκοτεινὴν ἐφυλάξας, ἐκέλευσε τοῖς μηχανοποιοῖς διαλύειν μὲν τὰ ὄργανα· μιμεῖσθαι δὲ [31] κτύπον οἷον ἂν γένοιτο συμπηγνυόντων. οἱ δὲ ἐν ταῖς Κάραις ἀκούοντες τοῦ κτύπου, τὰς πύλας ἔνδοθεν ἀσφαλέστερον ἀπέκλειον, καὶ τοῖς μηχανήμασιν ἀντιμηχανήματα ἐπέτρεπον. Φίλιππος δὲ λάθρᾳ τῶν τοῦ ἀχολουθούντων διὰ νυκτὸς αὐτοῖς μηχανήμασιν ἀφανὴς ἦν.

21 Philippus Byzantios oppugnabat, non exiguam sociorum manum possidentes. Eos ad defectionem sollicitare machinabatur, missis transfugis qui nunciarent, ipsorum

Φίλιππος ἐπολιόρκει Βυζαντίους ἔχοντας [32] οὐκ ὀλίγην χεῖρα συμμάχων. τούτους ἀπολιπεῖν τὴν συμμαχίαν ἐπεχείρει, πέμψας αὐτομόλους ἀγγέλλοντας, ὡς αἱ πόλεις αὐτῶν ὑπὸ

30 Ὀχυρόν] Cant. ἰσχυρόν.

31 Κτύπον οἷος ἂν γένοιτο] MSS. κτυπήσθαι οἷς ἂν γένοιτο. Casaubonus quoque ex suis in margine scripserat, κτυπήσθαι. Statim pro Κάραις, Fl Καρρᾶις.

32 Οὐκ ὀλίγην] Cant. negationem delet.

πὸ Φιλίππȣ πολιορκȣῖντο, 33 πέμψαν]ες ἄλλας δȣνάμεις ἐκεῖ καὶ ȣ μακρὰν ἀλώσεως αἱ πόλεις. οἱ μὲν ταῦτα ἤγγελον. Φίλιππος δ' φανερὸς ὢν ἀπέμπων μέρη τȣ στρατιᾶς ἄλλο ἀλλαχȣ̃ εἰς δόκησιν, ȣ̃κ ἐπὶ πράξιν· οἱ σύμμαχοι ταῦτα ὁρῶντες καὶ ἀκȣόντες ἀπολιπόντες Βυζαντίȣς ἐπὶ τὰς αὐτῶν πατρίδας ἐστέλλοντο.

urbes oppugnari a Philippo, qui alias eo copias misisset: neque procul abesse, quin urbes capiantur. Qui cum hæc adferrent nuncia, Philippus palam exercitus partes alias in alia loca ad opinionem, non rem gerendam dimittebat. Socii cum id viderent & audirent, desertis Byzantiis ad suam patriam singuli proficiscebantur.

Φίλιππος τὴν Ἀβδηρι]ῶν καὶ Μαρωνι]ῶν καταλαβὼν ἐπανήκ, καὶ ναῦς ἔχων πολλὰς, καὶ στρατὸν πεζὸν ἄγων· Χάρης περὶ Νεαπόλιν ἐναυλόχει, τριήρεις ἔχων εἴκοσι. Φίλιππος 34 ἐπιλεξάμενος τȣ νεῶν τέσσαρας ἄριστα πλεȣσας ἐπλήρωσεν ἐρετῶν ἀκμῇ, καὶ τέχνῃ, καὶ ῥώμῃ

22 Philippus Abderitarum & Maronitarum occupata regione, revertebatur cum navium magno apparatu & pedestribus copiis. Chares circa Neapolim insidias navales habebat, cum viginti triremibus. Philippus delectis juvenibus, in quatuor optime navigantes remiges

33 Πέμψαντος] MSS. ut & Codd. Casauboni, πέμψας.

34 Ἐπιλεξάμενος τȣ νεῶν] Nequeo hariolari quid hic Interpres legerit: Nam & νέων & νεῶν agnoscit ejus versio *Casaubonus*.

Τȣ νεῶν] Male Interpres νέων, vertit quippe *juvenibus* Male quoque mox pro ἄριστα πλεȣσας, Fl. habet ἀρίστας πλεȣσας. Vulgata enim proba. Sic supra III. 10. 12. ταῖς ἀρίστα πλεȣσαις ȣ̃σιν ἀναχθεὶς. infra V. 22. 3. τȣ̃ κάλλιστα πλεȣσας τȣ̃ νεῶν αὐτȣ̃ ἐπιλαβών. & alibi. Idem error in Fl. occurrit infra hoc libro, 7. 6. ubi similiter in eo legitur, τȣς ἀρίστας πλεȣσας.

35 Ἐπλω-

impoſuit, annis, arte, atque robore præſtantiſſimos, & mandatum iis dedit, ut priores claſſem univerſam educerent, atque Neapolin præterlegerent, neque longe a terra recederent: illi præternavigabant. Chares vero ad diripiendas quatuor naves, ſuas viginti deduxit. Quatuor vero leves, & remigibus optimis præditæ, celeriter in altum pelagus provehuntur. Dum autem Chares cum ſuis certo ordine inſequeretur, Philippus clam & tuto Neapolin præternavigavit. Chares vero, ne quatuor illas quidem naves cepit.

ρώμῃ δρίσων. καὶ ὡδάγγελμα ἔδωκε παραναχθῆναι καὶ τὸν πάντας· καὶ παραπλεῖν τὴν Νεαπόλιν, καὶ πολὺ τῆς γῆς ἀπέχοντας. οἱ μὲν παρέπλεον· ὁ δὲ Χάρης, ὡς ἀναρπασόμενος τὰς τέσσαρας ναῦς ἐπλωέχθη ταῖς εἴκοσιν· αἱ δὲ τέσσαρες ἐλαφραὶ καὶ δρίστας ἐρέτας ἔχουσαι, ταχέως εἰς τὸ πέλαγος μετεωρίζοντο· τοῦ δὲ ἀμφὶ τὸν Χάρητα σωπεταγμένως διωκόντων, ἔλαθεν ὁ Φίλιππος, Νεαπόλιν ἀσφαλῶς παραπλεύσας, Χάρης δὲ οὐδὲ τὰς τέσσαρας ναῦς κατέλαβεν.

[CAP. III.]

Alexander.

¶ Alexander operam dabat, ut omnes homines benevolentia ſuperaret. Itaque decreverat o-

Ἀλέξανδρος.

¶ Ἀλέξανδρος ἐσπουδάζε πάντας ἀνθρώπους εἰς εὔνοιαν [1] ὑπεραγαγέσθαι. καὶ δὴ

35 Ἐπλωέχθη] Cum Fl. pro vulgato ἐπλωέχθη. Particulam δὲ ante τέσσαρες cum MSS. & Interprete inſerui. Paullo quoque poſt pro σωπεταγμένων διωκόντων, ut erat in Vulgata, cum MSS. Interprete, nec non Codd. Caſauboni reſtitui, σωπεταγμένως διωκ.

Cap. III. 1 Ὑπεραγαγέσθαι] Ita edidi pro vulgato, ὑπάγεσθαι, cum MSS. Codd. Caſauboni, ὑπεράγεσθαι.

καὶ δὴ διέγνω πάντας ἀντὶ βροτῶν, [2] καὶ ἀνδρῶν, καὶ φωτῶν, καὶ μερόπων, καὶ ἀνθρώπων, Ἀλεξάνδρους καλεῖν.

Ἀλέξανδρος πολεμῶν προστάττει τοῖς στρατηγοῖς ξυρεῖν τὰ τῶν Μακεδόνων γένεια, ἵνα μὴ παρέχοιεν πρόχειρον [3] λαβὴν τοῖς ἐναντίοις.

Ἀλέξανδρος πολιορκῶν Τύρον, [4] βαλόμενος μέγα χῶμα τοῖς τείχεσι τῶν Τυρίων μεταβαλεῖν, πρῶτος αὐτὸς κόφινον λαβὼν χῶν πληρώσας προσέλεγεν. οἱ Μακεδόνες ὡς εἶδον αὐτουργοῦντα τὸν βασιλέα, παραχρῆμα τὰς χλαμύδας ἀπορρίψαντες, τὰ χωρία ἅμα τάχει ἤγειραν.

mnes non βροτὺς, id est mortales, aut ἄνδρας, id est viros, aut μέροπας sive ἀνθρώπους, id est homines, sed Ἀλεξάνδρους, Alexandros appellare.

2 Alexander bellum gerens imperabat ducibus, ut barbas Macedonum raderent, ne facilem ansam hostibus ad capiendum præberent.

3 Alexander Tyrum oppugnans, cum amplam fossam mœnibus Tyriorum adjectam superare cuperet, primus ipse corbem arena refertum apportavit. Macedones cum regem suis manibus opus facere viderent, confestim abjectis chlamydibus, celeriter loca æquarunt.

Ἀλέ-

2 Καὶ ἀνδρῶν, καὶ φωτῶν, καὶ μερόπων] Καὶ φωτῶν, quod in Vulgata desiderabatur, cum MSS. & Interprete loco suo reddidi. Quantus autem honos nomini *Alexandri*, eo cum vivo, tum mortuo, sit habitus, vide sis, quæ in Indice Curtiano diligentissime collegit Freinshemius, v. *Honerare*.

3 Λαβὴν] Fl. λαβεῖν. Simile factum Thesei vide supra 1. 4.

4 Χῶμα τοῖς τείχεσι τῶν πολεμίων μεταβαλεῖν] Non placet vox μεταβαλεῖν. Sententia quænam esse debeat, ex historicis non est obscurum: qui testantur Alexandrum mole magna Tyrum tunc insulam, junxisse continenti: quod ut præstare posset, quantum ei fuerit laboris exantlandum, quot subeunda pericula, Arrianus explicat *Casaubonus*.

Βαλόμενος μέγα χωμα] Vocem μέγα cum utroque Codice & Interprete addidi. Pro μεταβαλεῖν, Cant. μεταβαλών. Statim pro χῶν πληρώσας, uterque Codex χῶ πληρώσας.

5 Ile-

4 Alexander ad Tyrum obsidione relicta, in Arabiam proficiscebatur. Tyrii contempta ejus absentia, progressi extra mœnia, cumque Macedonibus manus conferentes, persæpe vincebant. Parmenion dux Alexandri revocat. Qui subito reversus, cum fugientes Macedones conspiceret, non victis auxilio venit: sed in urbem inanem viris impetum tendens, per vim Tyrum capit. Tyrii captam urbem conspicati, mox semetipsos, & arma Macedonibus tradiderunt.

5 Alexander cum Dario signa collaturus, præceptum dedit Macedonibus: Si in conspectum veneritis Per-

Ἀλέξανδρος Τύρῳ πολιορκίαν [5] περιβαλὼν ἐπ' Ἀραβίας ἐστέλλετο· Τύριοι δ' ἀπουσίας αὐτοῦ καταφρονήσαντες, τοῦ τείχους [6] προελθόντες, τοῖς Μακεδόσι προσπεσόντες κρείττων πολλαχῆ.[7] Παρμενίων Ἀλέξανδρον ἀνακαλεῖται. ὁ δ' ἀφάτως ἐπανελθὼν, Μακεδόνων τοὺς ἐγκλίνοντας ἰδὼν, τοῖς ἡττωμένοις οὐκ ἐβοήθησεν. [8] ἐς δ' τὴν πόλιν κενὴν ἀνδρῶν ὁρμήσας, καὶ κρείττων αἱρεῖ τὴν Τύρον· Τύριοι τὴν πόλιν ἁλοῦσαν ἰδόντες, αὐτίκα σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ ὅπλα τοῖς Μακεδόσι [9] προήκαντο.

Ἀλέξανδρος Δαρείῳ παρατάττεσθαι μέλλων, παράγγελμα τοῖς Μακεδόσιν ἔδωκεν· ἢν ἐγγὺς γένησθε τοῦ Περσῶν, εἰς γόνυ κλίναντες

5 Περιβαλὼν] Ita restitui cum MSS. ita quoque in margine Vulgatæ scribente Casaubono, pro vulgato περιλαβών. Recte vertit Raderus ad Curtium: *circumvallata Tyro*. Pro ἀπουσίας, Casauboni Codd. παρουσίας.

6 Προιλθόντες] Cant. προσιλθόντες. sed Vulgata recte. sic supra 1. 18. τῇ χάρακι προιλθών.

7 Παρμενίων Ἀλιξ. ἀνακαλεῖται· ὁ δ' λέγει τ.] MSS. Παρ. Ἀλίξ. ἀνακαλεῖται λέγ. τ.

8 Ἐς δ' τὴν πόλιν κενὴν, &c.] Multum hic abit Polyænus a Curtio lib. IV. cap. 4. Arriano lib. II. Diodoro lib. XVII. & Plutarcho in Alexandro.

9 Προήκαντο] Cant. προσήκαντο.

10 Τῶν

γαντες [10] ταῖν χεροῖν ἀλα-
τρίβετε τὴν γῆν. ἢν ἡ
σάλπιγξ ἐπεσημήνη. [11] τότε
δὴ ἀναστάντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ
τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε. οἱ
μὲν δὴ Μακεδόνες ὅτως ἐ-
ποίησαν· οἱ δὲ Πέρσαι σχῆμα
προσκυνήσεως ἰδόντες, τὴν
πρὸς τὸν πόλεμον ὁρμὴν ἐξ-
έλυσαν· καὶ ταῖς γνώμαις ἐ-
γένοντο μαλακώτεροι.
[12] Δαρεῖος δὲ ἐκυδριᾶτο,
καὶ φαιδρὸς ἦν, ὡς [13] ἀμαχὶ
κρατῶν· οἱ Μακεδόνες ὑ-
πὸ τῷ σημήματι τῆς σάλ-
πιγγος ἀναπηδήσαντες,
ῥυμηδὸν ἐμβάλλουσι τοῖς
πολεμίοις, [14] καὶ τὴν φάλαγγα ῥήξαντες, ἐς φυ-
γὴν ἐτρέψαντο.

Ἀλέξανδρος ἐν [15] Ἀρ-
βήλοις τὴν ὑστάτην μά-

sarum, procidentes in genua, terram manibus conterite. ubi vero tuba signum dederit, tum consurgentes, strenue & fortiter impetum in hostes edite. Macedones ita fecerunt. Persæ formam adorationis conspicati, incitatum ad bellum impetum remiserunt, animisque facti sunt molliores. Darius gloriabatur ac gaudebat se absque prælio victoriam obtinere. Macedones ad signum tubæ exilientes, vehementi impetu in hostes feruntur, & rupta phalange in fugam convertunt.

6 Alexander ad Arbela postremam pugnam

χεῖν

10 Ταῖν χεροῖν] Cum MSS. pro vulgato, ταῖς χερσὶν.

11 Τότε δὴ ἀναστάντες, θυμῷ καὶ ῥώμῃ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε. οἱ μὲν Μακεδόνες] Ita lacunam inter τότε δὴ & Μακεδόνες ex MSS. supplevi, cum quibus etiam consentit Interpres. Casaubonus in margine conjecerat: τότε δὴ ἀναστάντες, ὁρμῶντος τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε.

12 Δαρεῖος δὲ ἐκυδριᾶτο] Ita nostri codd pro ἐκυδρίᾳτο, quod est usitatius. *Casaubonus.*

13 Ἀμαχὶ] Ἀμαχεὶ. *Idem.*

14 Καὶ τὴν φάλαγγα ῥήξαντες] Freinshemius ad Curtium lib. IV. cap. 16. legit, τὴν φάλαγγα, & vertit, *phalange rumpentes.* addens: *Macedonibus haud dubie phalangem tribuit, ut ejusdem cap. num.* 16. Sed non facile contra Codicum auctoritatem mutaverim; præsertim cum soleat Polyænus aliis quoque tribuere *phalangem.*

15 Ἀρβήλοις] Cant. hic & alibi Ἀρβύλοις.

16 O

cum Dario committebat. Non exiguus Persarum numerus circumibant, & Macedonum jumenta diripiebant. Parmenio hortabatur Alexandrum, ut jumentis opem ferret. Qui, Nequaquam, inquit, phalanx est dissolvenda; sed cum hostibus ipsis prælium faciendum: nam si victi fuerimus, non indigebimus amplius jumentis: sin evascerimus victores, non solum nostra, verum etiam hostium obtinebimus.

χίω Δαρείῳ παρεπόρευτο· μοῖρα Περσῶν οὐκ ὀλίγη παρεμβαλόντες, τὰ σκευοφόρα τῶν Μακεδόνων διήρπαζον. [16] ὁ Παρμενίων Ἀλεξάνδρῳ παρεκέλευε τοῖς σκευοφόροις βοηθεῖν. ὁ δὲ, οὐδὲν, ἔφη, παραλύειν τὴν φάλαγγα χρή· ἀλλὰ τοῖς πολεμίοις αὐτοῖς μάχεσθαι· ἡττηθέντες μὲν γὰρ, οὐκ ἐπὶ τῶν σκευοφόρων χρήζομεν· νικήσαντες δὲ καὶ τὰ ἡμέτερα καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἕξομεν.

7 Cum Alexander Asiam devicisset, Macedones ei molesti erant, & graves, atque omnia per vim ab eo volebant extorquere. Qui mandavit, ut armati Macedones seorsim a cæteris starent: e regione vero Persæ. Qui cum discessissent: Deligite, inquit, Macedones ducem quem volueritis: Ego vero Persis utar militibus. Si vi-

Ἀλέξανδρος κρείττων ἐγένετο τῆς Ἀσίας· οἱ Μακεδόνες ἦσαν ἐπαχθεῖς αὐτῷ καὶ βαρεῖς· καὶ πάντα, φασὶν, αὐτοῖς ἐβιάζοντο παρ' αὐτοῦ γίγνεσθαι. ὁ δὲ προσέταξεν ὁπλισταὶ μὲν ἰδίᾳ εἶναι τοὺς Μακεδόνας· εἰς δὲ τὐναντίον τοὺς Πέρσας· ἐπεὶ δὲ διέστησαν, ὁπλέξασθε, οἱ Μακεδόνες, ἔφη, ὃν βούλεσθε τῶν ἡγεμόνων. ἐγὼ δὲ ἡγήσομαι τῶν Περσῶν. ἢν

16 Ὁ Παρμενίων] Cant. ὁ μὲν Παρμενίων.

 17 Οὐδὲν]

ἢν μὲν νικήσητε, ποιήσω πάντα ὅσα ἂν κελεύητε, ἢν δὲ ἡττηθῆτε, μαθόντες ὅτι [17] οὐδὲν αὐτοὶ δύνασθε, τὴν ἡσυχίαν ἄγετε. τὸ στρατήγημα ἐξέπληξε τοὺς Μακεδόνας· καὶ τοῦ λοιποῦ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐγίνοντο μετριώτεροι.

Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρώτῃ συμπλοκῇ πρὸς τοὺς Πέρσας, ὁρῶν ἐνδιδόντας ἤδη τοὺς Μακεδόνας, παριππεύων ἀνεβόα· ἔτι ἅπαξ ἐπαναγώμεθα ἄνδρες Μακεδόνες, ἔτι γενναίως ἅπαξ. καὶ δὴ τὴν ἐμβολὴν εἰρώσης γενομένης, ἐς φυγὴν ἐτράποντο οἱ βάρβαροι. [18] οὕτω δὲ τοσοῦτον ἡ νίκη γίνεται τόπῳ.

Ἀλέξανδρος κατὰ Ἰνδοῖς, καὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν διαβαίνειν ἔμελλε. Πῶρος Ἰνδῶν βασιλεὺς [19] ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ τῶν

ceritis, faciam omnia quæ volueritis: sin victi fueritis, experti vos nihil per vosmetipsos posse quidem, quietem agite. Hoc stratagema Macedones perterruit, atque in posterum modestiores reddidit.

8 Alexander in prima conflictione adversus Persas videns jam cedere Macedones, obequitans clamabat: Adhuc semel accedamus, viri Macedones, adhuc semel strenue. Cumque valida fieret impressio, barbari terga vertere cogebantur. Adeo levi momento tunc victoria constitit.

9 Alexander in India per Hydaspen fluvium exercitum traducere volebat. Porus Indorum rex ad alteram ripam

δυνα-

17 Οὐδὲν] Fl. μηδὲν. Pro αὐτοὶ, uterque Codex τῶν.

18 Παρὰ τοσοῦτον ἡ νίκη γίνεται τόπῳ] MSS. οὕτω τοσοῦτον ἡ νίκη γίνεται τόπῳ. quomodo ex suis in margine etiam notarat Casaubonus. Paullo post cum verbis, Ἀλέξανδρος ἄνω Ρ, &c. incipit Cant. decimum Alexandri strategema.

19 Ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ τὴν δυνάμιν ἀνεπαυστάνετο] Τὴν δυνάμιν cum MSS. & Interprete supplevi, & pro παρε-

fluminis aciem constitutam habebat, atque prorsus omnem transitum intercluserat. Alexander ad superiorem partem fluminis contra manum educebat, atque etiam Porus. eodem Alexander ad inferiorem, & eodem modo faciebat Porus: idque sæpe, & multis diebus: ita ut Indi timiditatem hostium risui haberent, atque una discurrere hinc inde desisterent, eo quod nunquam transituros flumen existimabant, qui toties ausi non fuissent. Alexander vero cursu celerrimo ad ripam ascendens, conscensis navibus ac ratibus & diphtheris plenis gramine fluvium trajecit, deceptis Indis transitionis inconstantia ac levitate.

10 Alexander Indiam in suam potestatem re-

δύναμιν ἀντιπαρετάττετο, καὶ διαβαίνειν ἀδυνάτον ἦν. Ἀλέξανδρος ἄνω τοῦ ποταμοῦ ἀντιπαρεξῆγεν. καὶ ὁ Πῶρος ἄνω πάλιν. Ἀλέξανδρος τοῦ ποταμοῦ κάτω. καὶ τῷ Πώρῳ ὁμοίως κάτω. τοῦτο ἐγίνετο καὶ πολλάκις καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. ὥστε οἱ μὲν Ἰνδοὶ καταγέλασαν τὴν δειλίας τῶν πολεμίων, καὶ συμπαίζοντες ἐπαύσαντο· ὡς οὐκ ἄν ποτὲ ἀποβαίνοιεν τολμησάντων, οἳ τοσάκις οὐκ ἐθαρρησαν. Ἀλέξανδρος ὀξυτάτῳ δρόμῳ πρὸς τὰς ὄχθας ἀναδραμὼν, ἐπιβὰς πλοίων καὶ σαγμάτων, καὶ διφθερῶν [20] χόρτου πεπληρωμένων, διέβη τὸν ποταμὸν, ἐξαπατήσας Ἰνδοὺς τῷ τῆς διαβάσεως ἀνελπίστῳ.

Ἀλέξανδρος κατέστρεψε τοὺς Ἰνδῶν· τῶν ὑπ' στρατιωτῶν

παρετάττετο, rescripsi ἀντιπαρετάττετο. Mox pro τοῦ Πώρου, rescripserim, uti in margine Vulgatæ notarat Casaubonus, ὁ Πῶρος. Copulam ante πολλάκις non agnoscit Fl. Male.

20 Χόρτου] Cant. χόρτου.

21 Παρε-

πωτῶν ἐφελκομένων λάφυρα Περσικὰ, καὶ πλεῖστον ὑπέρογκον ἐπὶ τὴν ἁμαξῶν, καὶ πρὸς τοὺς Ἰνδοὺς μάχεσθαι οὐκ ἀναγκαίαν ἡγουμένων, τοσαῦτα δὲ κεκτημένων· πρώτους ὑπέπρησε τοὺς βασιλικοὺς ἁμάξας, εἶτα τοὺς τῶν ἄλλων. οἱ Μακεδόνες ἐλαφροὶ γενόμενοι, καὶ ἐν χρείᾳ δὲ πάλιν κτήσασθαι καταστάντες, ἐπὶ τὸν πόλεμον ὥρμησαν προθυμότερον.

degit. Militibus autem contrahentibus spolia Persica, & immensas divitias in curribus, pugnamque cum Indis non necessariam ducentibus, & tot opes adeptis, primum regios currus, post alios etiam incendit, & combussit. Macedones alacritate quadam affecti, cum alia comparandi necessitate ducerentur, majori promptitudine ac studio ad bellum ferebantur.

Ἀλέξανδρος Θρακῶν [21] παρεσκευασμένων καταγοὺς ἁμάξας πολλὰς ἐπαφιέναι τοῖς Μακεδόσι, παρήγγειλεν αὐτοῖς ἐκκλίνειν ὅσας δύναιντο· εἰ δὲ καταλαμβάνοιντο, καθιέντας αὐτοὺς πρὸς τὴν γῆν, ὑπερπηδᾶν τὰς ἀσπίδας, ὅπως [22] συμβαίνοι φερομέναις ταῖς ἁμάξαις ὑπερπηδᾶν. τοῦτο τοι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πείρᾳ γινόμενον, ἤλεγξε τοῖς Θρᾷξιν ἄχρη-

11 Alexander cum Thraces ita paratos esse didicisset, ut magnam vim curruum in Macedones immitterent, præcepit eis, ut quos possent, devitarent: sin interciperentur, dimissi ipsi in terram scuta projicerent, ut ea currus incitati persilirent. Hoc in experientiam ductum, Thracibus inutilem cur-

21 Παρεσκευασμένων] Cum Cant. pro παρεσκευασμένων. Mox pro δύναιντο, idem codex δυνάιντο.

22 Συμβαίνοι] Cant. συμβαίνῃ. & pro γινόμενον, γιγνόμενον.

23 Αὐ-

ruum apparatum effecit.

12 Alexander Thebas cepit, maxima copiarum occultata parte, quibus Antipatrum ducem præfecit. Manifestam autem ipse duxit ad loca munitiora. Thebani contra eam exibant, & adversus eum exercitum qui in conspectu erat, non instrenue pugnabant. Antipater in medio prælio partem abstrusam educens, & circumveniens, mœnia qua maxime erant infirma, & custodum expertia, civitatem eam occupavit, signumque sustulit. Alexander conspicatus, exclamavit jam se Thebas obtinere. Thebani fortiter pugnam facientes, cum conversi aspicerent urbem captam, in fugam sese conjecerunt.

13 Alexander semithoraces suis militibus

σον τὴν ᾠδομοκλὴν τῶν ἀμαξῶν,

Ἀλέξανδρος ἔλαβε Θήβας τὸν δυνάμεως ἱκανὴν ἀποκρύψας, καὶ πάξας ἐπ' αὐτῆς Ἀντίπατρον τὴν ἣ φανερὰν[23] αὐτῆς ἦγεν ἐπὶ τὰς ἐχυρὰς τῶν τόπων. Θηβαῖοι δὲ ἐπεξῆλθον, καὶ πρὸς τὴν ὁρωμένην δυνάμιν οὐκ ἀγενῶς ἀντιπαρετάσσοντο. Ἀντίπατρος ἐν τῷ καιρῷ τὸν μάχης τὴν κεκρυμμένην δυνάμιν ἀναστήσας, κύκλῳ περιελθὼν ἣ σαθρὸν καὶ ἀφύλακτον εἰς τὸ τεῖχος, ταύτῃ κατέλαβε τὴν πόλιν· καὶ σημεῖον ἦρεν. Ἀλέξανδρος ἰδὼν ἀνεβόησεν, ὡς ἤδη τὰς Θήβας[24] ἔχοι· Θηβαῖοι δὲ ἀρρώστως μαχόμενοι, ὡς εἶδον ὑπεραφέντας ἁλωκυῖαν τὴν πόλιν, ἔφυγον.

Ἀλέξανδρος ἡμιθωρακία τοῖς φεύγουσι στρατω-

23 Αὐτῆς ἦγεν] Fl. αὐτοῖς ἦγεν. sed lego cum Interprete αὐτὸς ἦγεν. Paullo post Cant. prepositionem ante ἀρρωμένην delet.

24 Ἔχοι] Ita scripsi cum MSS. pro ἰχ..

25 Σωι-

πόταις ἀντὶ θωρήκων ἔδωκεν, ἵνα μένοντες μὴ, ἀσφάλειαν ἔχοιεν τὴν κατ' πρόσωπον κρυπτομένων· φεύγοντες δὲ, τὰ ὄπισθεν μέρη φυλάττειν μὴ δύναιντο. ὁ πίνων ἔφευγον ἐδεῖς, γυμνωθῆναι δεδοικὼς, ἀλλὰ πάντες ἐνίκων μένοντες.

Ἀλέξανδρος ὁπότε παρὰ τῶν μάντεων ἤκουεν καλὰ γεγονέναι τὰ ἱερὰ, περιφέρειν ἐκέλευε τὰ ἱερεῖα, καὶ δεικνύειν τοῖς στρατιώταις· ἵνα μὴ μόνον ἀκούοντες, ἀλλὰ καὶ ὁρῶντες, ἀγαθὰς ἔχοιεν περὶ τοῦ κινδύνου τὰς ἐλπίδας.

Ἀλέξανδρος διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν, Μέμνονα στρατηγὸν Πέρσαις ὕποπτον ἐποίησε· προστάξας τοῖς Μακεδόσιν ἐξιέναι ὑπὲρ τὰς νομὰς ἀπέχεσθαι τοῦ Μέμνονος χωρίων.

Ἀλέξανδρος Γρανικὸν διαβαίνων, Πέρσας,

pro thoracibus dedit, ut si mansissent, securitatem ac munitionem haberent, anterioribus partibus occultatis: sin fugissent, aversa hostibus nuda paterent. Itaque nemo fugam capessere voluit, metuens ne tergum hostibus nudaret, sed manentes omni tempore victoriam parabant.

14 Alexander cum ab aruspicibus cognovisset, deos omnia fausta portendere, circumferre hostias jussit, & militibus ob oculos demonstrare, ut non solum ex auditione, verumetiam ex aspectu spem bonam de periculo haberent.

15 Alexander cum Asiam transisset, Memnonem hostium ducem Persis suspectum fecit. Imperabat enim egredientibus ad prædandum Macedonibus, ut a Memnonis agris abstinerent.

16 Alexander cum Granicum transiisset, Persis ex præcelsis & al-

ἐξ

tissimis locis apparentibus, ipse Macedonibus juxta fluvium reductis, supra caput eorum evasit. Phalanx autem hostes aggressa, in fugam convertit.

17 Alexander ad Arbela aciem instruebat. Darius medium prælii faciendi spatium, tribulis respersit. Id conspicatus Macedo, dextrum cornu ducens, recta jussit sequi ut circumiret locum tribulis constratum. Persa contra suos educere ad lævam conatus, equitatum, quem certis or-

ἐξ ὑπερδεξίων ὑπιόντας αὐτοὺς, αὐτὸς ὑπὲ ὕδωρ τοὺς Μακεδόνας ἀναγαγὼν, ὑπερεκέρασεν· ἡ δὲ φάλαγξ προσπεσοῦσα, τοὺς πολεμίους ἐτρέψατο.

Ἀλέξανδρος ἐν Ἀρβήλοις παρεσκεύαζε. Δαρεῖος τὸ μεταίχμιον τῆς συμβολῆς τριβόλοις κατέσπειρε· τοῦτο δὴ [25] σωιδὼν ὁ Μακεδὼν, τὸ δεξιὸν κέρως ἡγούμενος, ὑπὲ δόρυ παρήγγειλεν ἀκολουθεῖν· [26] ὅπως προσέλθοι τὸν τόπον τὸν κατεσπαρμένον ταῖς τριβόλοις· ὁ δὲ Πέρσης ἀντιπροσάγειν πειρώμενος, [27] ἐπ' ἀσπίδα δίεσπα συνέχων

25 Σωιδὼν ὁ Μακεδὼν] O' Μακεδὼν ex MSS. consentiente Interprete additum. Sequentia verba, ὑπὲ δόρυ παρήγγειλεν ἀκολουθεῖν, verte cum Freinshemio ad Curtium lib. IV. cap. 14. *obliquato in latus dextrum agmine sequi se jussit*, non ut Interpres, *recta jussit sequi*. Curtius lib. IV. cap. 15, *Alexander agmen obliquum incedere jubet*. Arrianus lib. III. de Expedit. Alexandri: Ἡ γὰρ ὃς ὑπὲ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ Ἀλέξανδρος μᾶλλον, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντιπαρῆγον. & paullo post: καὶ Ἀλέξανδρος ἐπὶ ὅμως καὶ ὑπὲ δόρυ.

26 Ὅπως προσέλθοι] Cum MSS. pro ὅπως προσέλθοι.

27 Ἐπ' ἀσπίδα δίεσπα] Et corruptus est hic locus & mutilus: nec parum profuerit cum Arriani descriptione hujus pugnæ, verba Polyæni conferre. Vocabula rei militaris quæ cum hic, tum alibi passim in isto auctore occurrunt, omnia fuse ab Ælliano sunt explicata. Pro ἀσπάσματα, quæ est mendosissima nostri codicis lectio, non dubitamus, in melioribus codicibus λόγχαις, esse scriptum. mendosum est etiam illud quod sequitur ἱρόνησαν: fortasse ἐξέκλιναν. Si conjecturis locus est, sic equidem posse ista legi putem: ὁ δὲ Πέρσης ἀντιπροσάγειν πειρώμενος ἐπ' ἀσπίδα, δίεσπα συνεχῶς ἢ ἴπασον τοῖς λόγχαις δ' ἐμέλλων Ἀλέξαν. quanquam Interpres δίεσπα ἢ τάξιν legisse videtur, ut infra commate XXII. *Casaubonus*.

28 Τοῖς

χων τὴν ἵππον, [28] πῆς ἀραστάσμασιν ἐμβαλὼν Ἀλέξανδρος, ὁμοίως δὲ καὶ Παρμενίων ἀπὸ τῆς λαιοῦ, τὰς μὲν τριβόλους [29] ἐξένευσαν, τοὺς δὲ πολεμίους φεύγειν ἠνάγκασαν.

Ἀλέξανδρος Τίγριν διαβὰς, Περσῶν τὴν χώραν καταπιμπρανόντων, ἔπεμψε τοὺς κατ' κράτος [30] διώξοντας, ἵν' ἀγαπη-

dinibus continebat, distraxit: atque cum distractis impressionem faciebat. Alexander similiter & Parmenion a lævo cornu tribulos declinarunt, & hostes fugam dare coëgerunt.

18 Alexander Tigrim trajiciens, Persis terram igni populantibus, misit qui omni vi & contentione eos persequerentur, ut suæ sa-

τῶς

28 Τοῖς ἀραστάσμασιν] Non vana Casauboni dubitatio, ita scilicet scriptum esse in melioribus Codicibus: uterque enim Codex ita exhibet pro vulgato ἀστάσμασιν. Sic infra hoc capite strat. 22. Πῶρος διεσπα κατὰ πολλὰ τὴν τάξιν τὴν Μακεδόνων τῆς ἀραστάσμασιν ἐμπεσόντων. Pro ἔμβολον, ut erat in Vulgata, mox cum utroque Codice & Interprete scripsi ἐμβαλών. nisi quod Interpres legerit ἐμβάλλων, quomodo etiam conjectarat Casaubonus. Totum locum cum Casaubono fere ita lego: ὁ δὲ Πίρσης ἀνταναγκάζειν πειρώμενος, ἐπ' ἀστίδα διέσπα συνεχῶς τὴν ἵππον. τοῖς ἀραστάσμασιν ἐμβαλὼν Ἀλέξανδρος, &c. verto: *Persa contra ducere conatus, sinistrorsum confestim laxavit equitatum. In laxatos ordines impressione facta Alexander simul &c.* &c. Arrianus dicto loco: Ἀλέξανδρος ἐμβάλλειν κελεύει ἐπ' αὐτούς. Curtius lib. IV. cap. 15. *Darius quoque eodem suum obvertit, Besso admonito, ut Massagetas equites in lævum Alexandri cornu a latere invehi juberet.* & postea: *Alexander laxatos ordines invadit, & multa cede hostium invehitur.* Cant. (ut & Vulgata nec non Interpres) Ἀλέξανδρος non solum distinguit a præcedentibus, ac per id quæ Alexandro conveniunt tribuit Persis; sed incipit hoc loco octavum & decimum Alexandri strategema.

29 Ἐξένευσαν] Ita restitui cum MSS. pro vulgato ἐκδύνασαν. Locum, in quem defossi murices ferrei, indicatum a transfuga testatur Curtius lib. IV. cap. 13. *Nondum ad teli jactum pervenerant, cum Bion quidam transfuga, quanto maximo cursu potuerat, ad regem pervenit: nuncians, murices ferreos in terram defodisse Darium, qua hostem equites emissurum esse credebat: notatumque certo signo locum, ut fraus evitari a suis posset. Adservari transfuga jusso, duces convocat, expositoque quod nunciatum erat, monet, ut regionem monstratam declinent, equitemque periculum edoceant.* & cap. 15. *Interim Alexander, ut & demonstratum a transfuga insidiarum locum circumiret; & Dario qui lævum cornu tuebatur occurreret, agmen obliquum incedere jubet.*

30 Διώξαντος] Cant. διώξαντας.

31 Ἔφα

luti consulentes, regionem intactam relinquerent.

19 Alexander in Hyrcania cum audisset malos de se jactari sermones a Macedonibus & Græcis, convocatis amicis, dixit rem postulare, ut domum mitteret qui nunciarent eum reversurum intra triennium. Idem etiam amicos suis familiaribus per litteras scribere jussit: qui omnes ad unum scripserunt. Cum vero tabellarii tres stathmos abessent, revocatis iis, literas resignavit, & quam sententiam & opinionem haberent singuli, cognovit.

20 Alexander castellum Indiæ valde munitum obsidebat. Indi me-

τῶς αἱρούμῳοι σώζεαθ, τὶω χώραν ἀκέραιον καθαλίποιεν.

Ἀλέξανδρος ἐν Γρκανίᾳ πυθόμῳος μοχθηρὰ ῶεὶ αὐτοῦ λογοποιεῖν τοὺς Μακεδόνας, καὶ τοὺς Ἕλλωας· σωαγαγὼν τοὺς φίλυς, [31] ἔφη βούλεαθ γράμματα πέμπειν οἴκαδε δηλώσοντα ὡς ἐπανήξοι μετὰ χρόνον ἐτῶν τριῶν· τὸ ᾗ αὐτὸ καὶ τοὺς φίλυς σκέλαθε τοῖς οἰκείοις ὑπεσέλλειν· οἱ μὲν δὴ πάντας σκέγραψαν. ἐπεὶ ᾗ οἱ γραμματοφόροι τρεῖς ἀπεῖχον σαθμοὺς, ἀνακαλεσάμενος αὐτοὺς, λύσας τὰς ἐπιστολὰς ἔμαθεν τί φρονοῦντες ἕκαστοι διεπέλυν.

Ἀλέξανδρος χωρίω τῶ Ἰνδικῆς ἐχυρῶ [32] ωροσεκάθητο. Φοβηθέντες Ἰνδοὶ,

31 Ἔφη βούλεσθαι γράμματα πέμπειν οἴκαδε δηλώσοντα] Quid est γράμματα δηλώσοντα? Non enim id profecto quod vult Interpres. lege χρήματα. Paullo mox legi malim οἱ μὲν δὴ πάντες ἐγράψαν vel ἀνέγραψαν certe, non ἐπέγραψαν. *Casaubonus.*

Γράμματα] Ita reposui cum Cant. adsentiente Casubono. Curtius lib. VII. cap. 2. *Nam quum experiri vellet militum animos; admonuit, qui literas in Macedoniam ad suos scripsisset, ius, quos ipse mittebat, perlaturis cum fide, traderet.* Vide & Diodorum lib. XVII. Justinum lib. XII. cap. 20. Simile strategema infra lib. VII. 20. excogitavit Glos.

32 Προσεκάθητο] Ita correxi cum MSS. pro vulgato, ωροσεθήκατο.

δοὶ, συμφέθεντο μεθ' ὅπλων ἐξελθεῖν· οἱ μὲν ἐξελθόντες λόφον ἕτερον καταλάβοντο, καὶ φυλακὰς καθίσαντο· καὶ Ἀλέξανδρος ἐπῆγε τοῖς δυνάμεσι, τοὺς Ἰνδῶν ἱκετευόντων τὰς συνθήκας· ὁ δὲ περὶ ἐξόδου μὲν ὡμολόγει συνθήσεσθαι. [33] περὶ δὲ ἀφέσεως μηδὲν ὑπεσχέτο.

Ἀλέξανδρος Πιτθακῶ, ὃς ἦν ἀδελφιδοῦς Πώρου, [34] λοχῶντος καὶ τὴν ὁδὸν, ἣ στενὸς ἦν αὐλὼν, μῆκος μὲν ἱκανῶς ἐκτεταμένος, πλάτος δὲ συνεσταλμένος ἄχρι τεσσάρων σταδίων· ἡ δὲ ἔξοδος στενὴ παντάπασιν· ἐν τοιαύτῃ χωρίου φύσει τὸ ἵππον διφαλαγγίαν ποιήσας, τεταγμένῃ παραγγείλας [35] ἐφ' ἑωΐαν, καὶ τοῖς τὴν κίνησιν ἕκαστον

tu compulsi transegerunt, ut sibi cum armis liceret egredi. egressi, collem alium occupaverunt, custodiasque effecerunt. Alexander exercitum adducens, Indis fœderis religionem implorantibus, de exitu duntaxat se fidem dedisse inquit, de dimissione nihil a se promissum fuisse.

21 Alexander Pittaco, qui nepos erat Pori, insidias juxta viam tendente, quæ angustam convallem habebat, longitudine satis protensam, latitudine vero ad quatuor stadia contractam, transitumque difficilem omnino & arctum. In hac loci natura, duplicem equitatus phalangem instruxit, & adversus hostes eduxit: dato præcepto, ut

ἕπεσθαι

33 Περὶ δὲ ἀείστως] Scriptum erat ἀφύστως. *Casaubonus.*

Περὶ δὲ ἀείστως] Cant. περὶ ἀείστως δὲ, quod suavius.

34 Λοχῶντος] γρ. λοχῶν. *Casaubonus.*

35 Ἐφ' ἑωΐαν] Malim cum quibusdam libris ἐ' ἑωΐα. verum ita alibi quoque. Ita autem apud Tacticos appellatur turmæ equitum declinatio, quæ fit in sinistram partem. Lego vero τεταγμένῃ non τεταγμένῃ. & mox, si recte est scriptum, τοῖς τὴν κίνησιν, tollerem καί. *Idem.*

36 Ὀρ-

ad frenũ, motumque quilibet antecedentem sequeretur: & si hostes ad dextrum latus venissent, converterent se secundum hastam, ac deinceps a freno impressionem facerent: cum vero dextram profectionem obtinuissent, ad extremum agmen contenderent. His mandatis, ipse directe iter faciebat, ita ut gnomoni figura non esset dissimilis. Cum igitur qui sinistrum latus obtinebant, extremum a dextera parte agmen conspicati, clamore sublato impetum facerent, similiterque a dextro cornu laxatis frenis viam ad Indos affectarent: illi metuentes ne concluderentur omnes simul ad angustum exitum contenderunt. Itaque nonnulli Macedonum manibus interfici, plures vero a sese mutuo conculcati, mortem occumbere.

ἑπεσθαι τῷ ἡγουμένῳ· καὶ ἡνιοχούντων μὴν τῶν ἐναντίων καὶ τὸ δεξιὸν ὑπερέφειν ἐπὶ δόρυ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐξ ἰσίας παρεμβάλλειν. ὅταν δὲ τὸ δεξιᾶς πορείας τὴν ἀναγκαίαν ἴδωσιν, ἐπάγειν ὑπὲρ τοὺς πολεμίους. ταῦτα παραγγείλας, [36] ὀρθίαν αὐτὸς ἐποιεῖτο τὴν πορείαν· ὡς τε γνώμονι σχῆμα παραπλήσιον ἦν· ὁπότ' οὖν οἱ τὴν λαιὰν μέρος τὴν δεξιὰν ἀναγκαίαν ἰδόντες ἀλαλάξαντες προσῄεσαν· ὁμοίως δὲ [37] καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ἐφ' ἱππίαν στρέφοντες ἐπῄεσαν τοῖς Ἰνδοῖς. οἱ δὲ συγκλεισθῆναι φοβηθέντες, ὥρμησαν ὁμοῦ πάντες ὑπὲρ τὴν στενὴν ἔξοδον· ὡς τε οἱ μὲν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ πολλοὶ ὑπ' ἀλλήλων καταπατούμενοι διεφθείροντο.

22 Alexander in pu-

Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρὸς

36 Ὀρθίαν] Cant ὀρθίαν.
37 Καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ] Cant. non agnoscit οἱ.

πρὸς Πῶρον μάχῃ, τὸ μὲν ἱππικὸν ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρως [38] ἔταξεν ἐν τόπῳ· τὸ δὲ λοιπὸν [39] ἐν ἐπικαμπίῳ τινὶ δὲ φάλαγγα, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ τῷ λαιῷ κέρως ἔστησεν. [40] καὶ ὑπὸ τούτων ἐπικαμπίων ἔταξεν· Πῶρος δὲ πολλοὺς ἐλέφαντας ἀντιπαρατάξας, αὐτὸς μὲν τὸ λαιὸν, ἐπὶ τῷ ἡγεμόνι ἐλέφαντος ἦν· [41] τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλέφαντας ἐκ διαστήματος πεν-

gna adversus Porum partem equitatus in dextro cornu separatim constituit, reliquum in campo reflexo. Phalangem autem & elephantos in cornu sinistro collocavit. Porus multis Elephantis oppositis, ipse a parte sinistra in principe fuit elephanto. Reliquos autem elephantos ex intervallo quinquagenum pedum usque ad cornu dextrum ordinavit. Spatium vero

τήκοντα

38 Ἔταξεν ἐν τόπῳ] Suspectus mihi est hic locus etsi ita quoque interpretis codd. Sed videtur desiderari nomen τάξεως, certum genus indicans quod, sequentibus respondeat ἐν ἐπικαμπίῳ. quale autem id sit, cum tot sint genera instruendæ aciei, quis divinare ausit? Putet fortasse aliquis, ἐν μετώπῳ scriptum fuisse pro ἐπὶ μετώπου. aut ἐν πλινθίῳ. Paullo post lego καὶ ὑπὸ τούτων ἐπικάμπων, ἔταξεν nisi subest gravius mendum. Conferat hanc narrationem lector studiosus, cum descriptione ejusdem pugnæ quæ est apud Diodorum & Arrianum. *Casaubonus.*

39 Ἐν ἐπικαμπίῳ] Cant. ἐν ἐπικαμπεῖ καμπίον. Fl. ἐν ἐπικαμπεῖ καμπίω. Male Interpres ἐν ἐπικαμπίῳ. reddit, *in campo reflexo.* De τάξει ἐπικαμπίῳ vide Ælianum de Militar. Ordin. cap XLV. & XLVI. Pro ἔταξεν ἐν τόπῳ, quod præcedit, si quis conjecturæ locus, scripserim ἔταξεν ἐν μετώπῳ, quod neque Casaubono displicet. Ita quoque instructi dicuntur Pori elephanti Arriano lib. v. ἐνταῦθα ἔταξε τὴν φραπὰν πρώτης μὲν τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου, διέχοντα ἐλέφαντα ἐλέφαντος ἐν μέσῳ πλέθρῳ ὡς πρὸ πάσης τε τῆς φάλαγγος τοῦ πεζοῦ παρατάξαι αὐτῷ τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου, καὶ φόβον παντὶ παρέχειν τοῖς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον ἱππεῦσιν. & Diodoro lib. XVII. τοὺς δὲ ἐλέφαντας κατὰ πλινθικὸν κεκοσμημένους κατὰ μέτωπον ἐν ἴσοις διαστήμασιν ἔστησεν.

40 Καὶ ὑπὸ τούτων ἐπικαμπίων ἐτ.] Non habet hæc Interpres. Pro eo cum Casaubono reposuerim καὶ ὑπὸ τούτων ἐπικάμπουσιν. *& post hos milites inflexos instruxit.*

41 Τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλέφαντας ἐκ διαστήματος πεντήκοντα ποδῶν μέχρι τοῦ, &c.] Arrianus lib. v. refert inter singulos elephantos ad minimum πλέθρα fuisse distantiam, id est, *centum pedum.* Verba ejus: διέχοντα ἐλέφαντα ἐλέφαντος ἐν μέσῳ πλέθρῳ.

Digitized by Google

relictum inter belluas, pedestribus militibus replevit, ita ut ingentis cujusdam muri imaginem referrent, elephanti turribus similes, pedites vero parietibus inter turres interjectis. Hic Alexander mandans, ut pedestres copiæ eos invaderent, ipse in equitatum vehementiorem impetum dedit, volens superare hostium capita. His animadversis, Porus contra suis præceptum dedit. At bestiæ non evadentes, multis in locis ordinem interrumpebant. Macedonibus laceras partes aggredientibus, cogebatur se convertere, & comminus pugnam facere. Interim equites Alexandri circumvenientes a tergo in unum Indos co-

τήκοντα πεδῶν μέχρι ἑξ δεξιᾶ κέρως ἔστησεν· τὰ δὲ μέσα τῶν θηρίων ἀνδράσι πεζοῖς ἀνεπλήρωσεν. [42] ὡς τε εἰ τὸ χῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον· οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐοικότες πύργοις· οἱ δὲ πεζοὶ μεσοπυργίοις· ἔνθα δὴ παραγγείλας [43] Ἀλέξανδρος τὰς πεζὰς ἀντιπαράγειν τοῖς πολεμίοις· αὐτὸς εἰς τὴν ἵππον ἐπὶ δόρυ σφοδρότερον ἤλασεν, βελόμενος ὑπερκερᾶσαι τὰς ἐναντίας· [44] τῶν φυλασσόμενος Πῶρος, ἀντιπαρήγγειλεν. τῷ δὲ μὴ φθάνειν τὰ θηρία διέσπα καὶ πολλὰ τὴν τάξιν τῶν Μακεδόνων τοῖς διασπάσμασιν ἐμπιπτόντων, ἠναγκάζετο καὶ πρόσωπον ἐπιστρέφων ἀγωνίζεσθαι ἐν τούτῳ φθάνουσιν οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἱππεῖς ἐκπε-

ελε-

42 Ὡς τε εἰ τὸ χῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον. οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐοικότες πύργοις, &c.] Curtius lib. VIII. cap. 14. *Bellua disposita inter armatos speciem turrium procul fecerant.* ad quem locum plura Freinshemius.

43 Ἀλέξανδρος] Flor. ἀλεξάν.

Cant. mox præpositionem ante ἐπὶ delet.

44 Τῶν φυλασσόμενος Πῶρος, &c.] Curtius lib. VIII. cap. 14. *At Porus, qua equitem invehi senserat, belluas agi jussit: sed tardum & pene immobile animal equorum velocitatem aequare non poterat.*

ρμελήσαντες, καὶ κατὰ νώτου σφελάσαντες τοὺς Ἰνδοὺς, πολεωτάτῳ νίκῃ ἀνείλοντο.

45 Ἐπὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς Θεσσαλῶν τὰ Τέμπη φυλασσόντων, τὸ Ὄσσης τὰς ὀρθίους πέτρας ὑπορύξας, καὶ σφεσπλάσας βαθμίδας μικρὰς, διὰ τούτων αὐτός τε καὶ οἱ Μακεδόνες ἀκροβατοῦντες ἀνέπησαν ἐπὶ τὰς κορυφὰς, καὶ τὴν Ὄσσαν ὑπερβάντες 46 Θεσσαλίαν εἶχον· Θεσσαλοὶ δὲ τὰ στενὰ τῶν Τεμπῶν ἐφύλασσον. ἔτι νῦν τοῖς διοδεύουσι τὰ Τέμπη, πάρεστιν ὁρᾶν τὰς πέτρας τὸ Ὄσσης κλιμακηδὸν ὠκοδομημένας· 47 καλοῦσι δὲ αὐτὰς, τὴν Ἀλεξάνδρου Κλίμακα·

Ἀλέξανδρος ἐν μὲν

gunt, perfectissimamque victoriam consequuntur.

23 Alexander rex Indiæ, cum Thessali Tempe præsidiis impositis obtinerent, suffossis præcipitibus Ossæ petris, & effectis exiguis gradibus, per eos ipse & Macedones adscendentes, in juga evaserunt: atque Ossam transgressi, Thessaliam occupaverunt, Thessalis Tempum angustias tenentibus: Etiamnum videre est iis, qui Tempe perambulant, petras Ossæ in scalarum modum ædificatas, quam Scalam Alexandri appellant.

24 Alexander si in

τοῖς

45 Ἐπὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς] Etsi ita omnes codd. habent, nunquam tamen pro legitima hanc lectionem habebo. Nam vel inducenda vox Ἰνδικῆς videtur, vel adjectis aliquot vocibus, πρὸ τῆς Ἰνδικῆς στατείας legendum, aut simili aliquo modo. *Casaubonus.*

Ἐπὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς, &c.] Uterque Codex: μετὰ τὸν βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς. Sed spuria hæc cum videantur, inducenda judicaverim, inchoandumque hoc strategema: Ἀλέξανδρος Θεσσαλῶν τὰ Τέμπη, quomodo reposui cum MSS. pro Τέμπια. ita enim legitur quoque infra. Fl. Ὄσσης habet pro Ὄσσης. & Cant. ὀρθρίας, pro ὀρθίους. & ὑπερύξας, pro ὑπορύξας.

46 Θεσσαλίαν] Cant. ut & Codd. Casaub. θαλασσίαν.

47 Καλοῦσι δὲ αὐτὰς] Cant. καλοῦσιν αὐτάς.

48 Καὶ

Macedonibus, aut etiam Græcis judicium exerceret, mediocre vulgareque forum probabat: sin inter barbaros, splendidum & imperatorium, ut etiam fori figura metum barbaris incuteret. Cum igitur in Bactris & Hyrcaniis atque Indis judicia daret, tabernaculum hoc fere modo constructum habuit. Tabernaculum amplitudine tantum erat, ut centum mensas posset capere. Id fulciebatur aureis columnis quinquaginta. Cæli auro obducti variis ornamentis elaborati, supremum locum tegebant. Persæ primo quinquaginta melophori circum tabernaculum intus stabant, purpureis, melinisque vestibus induti. Post hos melophoros pari numero jaculatores, qui vesti-

πῆς Μακεδόσιν ἢ ἐν πῆς Ἕλλησι δικάζων, μέτριον καὶ δημοτικὸν ἔχειν τὸ δικαστήριον ἐδοκίμαζεν· ἐν δὲ πῆς βαρβάροις, λαμπρὸν καὶ στρατηγικὸν, ἐκπλήσσων τὰς βαρβάρους, καὶ τῷ τοῦ δικαστηρίου σχήματι. ἐν γὰρ Βάκτροις, καὶ Ὑρκανίοις, 48 καὶ Ἰνδοῖς δικάζων, εἶχε τοῦ σκηνοῦ, ὧδε πεποικιλμένου· ἡ σκηνὴ τὸ μέγεθος εἰς κλινῶν ἑκατόν· χρύσεοι κίονες ὑπεπήγεντο αὐτῇ πεντήκοντα· ὑπερτείνοντες ὑφάνισκοι χρύσοι, ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι, τὸ ἄνω τόπον ἐσκέπαζον. Πέρσαι μὲν πρῶτοι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ τοῦ σκηνοῦ 49 ἐντὸς ἵσταντο, πορφυρεῖς καὶ μηλίναις ἐσθῆσιν ἐξησκημένοι, μετὰ δὲ τοὺς μηλοφόρους, τοξόται τ' ἴσον ἀριθμὸν ἔχοντες, ταῖς ἐσθῆσι διήλλαττον. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν φλόγινα,

48 Καὶ Ἰνδοῖς] Ita reposui cum MSS. pro vulgato, καὶ Ἰνδικοῖς. Pro πεποικιλμένου, Fl. πεπεικιμένου, quomodo in suis quoque reperit Interpres. Mox pro πεντήκοντα, Cant. πεντακόσιοι. Eodem modo paullo post pro πεντακόσιοι μηλοφ. in suis legit πεντήκοντα.

49 Ἐντὸς] Fl. ἐν πῆς.

γινα, οἱ δὲ κυάνεα, οἱ δὲ ὑσμινοβαφῆ [50] περιεβέβλωτο· τούτων προΐσαντο Μακεδόνες ἀργυράσπιδες φ', τῶν μεγίστων ἀνδρῶν· κ̄ δὲ τὸ μέσον τοῦ σκηνῆς, οὗ χρυσοῦς ἔκειτο θρόνος, ἐφ' οὗ παρεκαθήμενος ἐχρημάτιζε· [51] οἱ σωματοφύλακες, ἀφεστήκεσαν ἑκατέρωθεν τοῦ βασιλέως δικάζοντος· ἐν κύκλῳ τοῦ σκηνῆς· τὸ τῶν ἐλεφάντων [52] ἄγημα διεσκεδασμένον ἐφεστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι στολὰς Μακεδονικὰς ἔχοντες. ὑπὸ τούτοις φ' Σούσιοι πορφυροχήμονες· καὶ μετὰ τούτους ἐν κύκλῳ πάντων Πέρσαι μύριοι, [53] πάντων οἱ κάλλιστοι, καὶ μέγιστοι, κεκαλλωπισμένοι παντὶ κόσμῳ Περσικῷ, πάντες ἀκινάκας ἔχοντες. τοιόνδε ἦν Ἀλε-

bus variabant: Nam alii flammeis, alii cæruleis, alii coccineis amiciebantur. Ante hos stabant Macedones argentea scuta tenentes, quinquaginta immani magnitudine viri. In medio tabernaculo aureus thronus positus erat, in quo residens jus dictabat. Utrunque latus regis judicantis satellites cingebant. In circuitu tabernaculi dispersum hinc inde elephantorum agmen astabat, & Macedones mille, stolis Macedonicis induti. Post hos quingenti Susii purpurati, post quos circumcirca ambibant undique decem Persarum millia, pulcherrimi, maximique, ornati omni habitu Persico, omnes acinacibus præditi. Ejus-

ξάν-

50 Περιεβέβλωτο] Fl. περιεβάλλωτο. Interpres pro ἀργυράσπιδες φ', legit ἀργυρόσπιδες ν'.

51 Οἱ σωματοφύλακες ἀφεστήκεσαν] Scribe ἐφεστήκεσαν. Paullo post, illa verba, ἐν κύκλῳ τοῦ σκηνῆς cum sequentibus melius Interpretis Codices conjungunt, posita post vocem δικάζοντος distinctione. *Casaubonus.*

52 Ἄγημα] Cant. ἄλημα.

53 Πάντων οἱ καλ.] Uterque Codd. Πρόσω οἱ καλ. Mox pro ἀκινάκας, error forsan operarum absorpta ultima litera, cum iisdem & Interprete reposui ἀκίνακας.

54 Ἀλε-

modi fuit Alexandri curia inter barbaros.

25 Alexander per aridam & expertem aquæ viam iter faciens, maxime siti laborabat, itemque Macedones: speculatores regionis cum in cavo saxo pauxillum aquæ reperissent, eam in galeam impositam Alexandro attulerunt. Ille ostendens exercitui, ut apparente aqua bonum animum gererent, nequaquam ipse bibit, sed in omnium oculis & conspectu galeam effudit. Macedones clamore sublato jusserunt ut ipse viam præcederet, fortiter siti resistentes, ob regis continentiam atque tolerantiam.

26 Alexander ad fluvium Tigrim prævertere Darium festinabat: panicum ab extrema acie pervasit universum exercitum. Rex mandavit tubicini, ut

ξάνδρȣ τὸ δικαστήριον ἐν τοῖς βαρβάροις.

Ἀλέξανδρος τῷ ἄνυδρον ὁδοιῶν, αὐτός τε ὑπὸ δίψȣς ἐπόνει, καὶ οἱ Μακεδόνες· οἱ κατάσκοποι τȣ χώρας, ἐν κοίλῃ πέτρᾳ σμικρὸν ὕδατιον εὑρόντες, τȣτο βάλλοντες ἐπὶ κράνος Ἀλεξάνδρῳ κομίζȣσιν. ὁ δὲ τῇ χρατερᾷ δείξας ὡς εὐθυμεῖν χρή, φανέντος ὕδατος, αὐτὸς μὴ πιὼν ἐξέχεε τὸ κράνος πάντων ὁρώντων. οἱ Μακεδόνες [54] ἀλαλάζοντες, ἐκέλευον αὐτὸν ἡγεῖσθαι τȣ ὁδȣ πρὸς τὸ δίψος εὐρώστως ἀντέχοντες διὰ τὸν τȣ βασιλέως ἐγκράτειαν.

Ἀλέξανδρος ἐπὶ πόταμον τὸν Τίγριν [55] φθάσας Δαρεῖον ἠπείγετο· πανικὸν ἀπὸ τȣ ἀκροτάτȣ διῆξε τὴν στρατείαν πᾶσαν· ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τῷ σαλπιγκτῇ

54 Ἀλαλάζοντες] Fl. ἀλαλάξαντες.

55 Φθάσας] Fl. φθάσαι, quomodo etiam legit Interpres. Cant. ἐπείγετο, pro ἠπείγετο.

πυκτῇ [56] ὑποσημῆναι σημεῖον ἀφοβίας· τοῖς ἢ πρωτοστάταις τὴ πεζῶν θέαν τὰ ὅπλα πρὸ τῆ ποδῶν, καὶ τοῦτο φράζειν τοῖς μετ' αὐτοῦς· καὶ δὴ πάντες ἐφεξῆς τοῦτο ποιήσαντες, ἔμαθον τὴν αἰτίαν ἢ φόβου. τὸ μὲν παγικὸν [57] ἐλέλυτο. οἱ σραπῶται ἢ ὁρᾶμεθοι τὰ ὅπλα, προῖεσαν.

Ἀλέξανδρος ἐν Ἀρβήλοις [58] Δαρεῖον ἐνίκησεν· Φρασαόρτης Δαρείου συγγενὴς πολλῷ χείρα Περσικῷ ἔχων, ἐφύλαττε τὰς Σουσίδας πύλας· αἱ ἢ ἄρα εἰσὶν ὄρη στενὰ καὶ ὑψηλά. [59] τούτοις προσβάλλοντας τοὺς Μακεδόνας ἀκόλως ἀπεκρούοντο οἱ βάρβαροι, σφενδόνας, βέλη, πέτρους ἀφιέντες· ὥς τε ἀνακαλέσας αὐτοὺς Ἀλέξαν-

securitatis signum promulgaret, & antesignanis militibus, ut ante pedes arma projicerent, atque idem sequentibus se dicerent. Sic omnes ex ordine hoc facientes, caussam terroris cognoverunt. Cum panicum cessasset, milites sublatis armis processerunt.

27 Alexander in Arbellis Darium superavit. Phrassaortes Darii cognatus cum magnis copiis Persicis Susidas portas custodiebat. Hæ sunt montes angusti & excelsi. In hos impressionem facientibus Macedonibus, nullo negotio Barbari restiterunt, eosque repulerunt, fundarum, telorum, saxorumque jactibus. Itaque revocatis iis, a tri-

δρος

56 Τὸ σημεῖον] Δεῖναι σημ. aut tale quid. *Casaubonus.*

Ὑποσημαῖνα σημεῖον] Ita scripsi cum MSS. pro vulgato, ὑπὸ σημεῖον. item πρωτοστάτοις, loco πρωτόστατοις.

57 Ἐλέλυτο] Cant. ἐλύετο. Pro τὸ μὲν Interpres legit ὡς μὲν, sed vulgata recte habet. Cant. προῖεσαν habet pro προῖεσαν.

58 Δαρεῖον ἐνίκησεν Φρασ.] Flor. Δαρεῖον νίκησεν. Δαρεῖον Φρασ. Pro πρεσβάλλοντας, typorum errore, cum utroque Codd. scripsi προσβάλλοντας.

59 Τούτοις προσβάλλοντας] Scribe προσβαλόντας, & sub finem ἀπολιφθέντες, per λ. *Casaubonus.*

60 Ἀπο-

ginta ſtadiis Alexander vallum municbat. Extabat oraculum Apollinis, peregrinum Lycum itineris ei contra Perſas ducem futurum. Accedit ad Alexandrum bubulcus, meſſoriam veſtem amictus, inquiens ſibi Lycio nomen eſſe, in circuitu montium occultam eſſe viam, quod ſylva continuis arboribus tegeretur. Sibi vero ſoli propter boum paſcua notam eſſe. Recordatus Alexander vaticinii, bubulco fidem habet. Itaque omnem exercitum ſe caſtris jubet continere, & frequentes ignes incendere, qui ad Perſarum conſpectum pertingerent. Philotæ autem & Hephæſtioni mandatum dedit occultum, ut cum in jugis montium conſpexiſſent apparere Macedones, ipſi inferius impetum in hoſtes ederent.

δρῶν ἀπὸ τριάκοντα σταδίων χάρακα ἐβάλετο. λῷ ἦ λόγιον Ἀπόλλωνος ὡς ἄρα ξένος Λύκος ἡγεμὼν αὐτῷ τῆς ὁδοῦ τῆς κατὰ Περσῶν ἠνίοχος· πείσεσι δὴ τῷ Ἀλεξάνδρῳ βουκόλος θηρείαν ἔχων στολὴν, ὁμολογῶν ὅτι Λύκιος λοῦ, καὶ ὡς κύκλῳ τῶν ὀρῶν ἀτραπὸς εἴη τῷ συνηρεφεῖ τῆς ὕλης 60 ἀποκεκρυμμένη, αὐτῷ ἦ μόνῳ γιγνώσκοιτο διὰ τὴν τῶν βοῶν νομήν. ἀναμνησθεὶς Ἀλέξανδρος τοῦ μαντείου, πείθει τῷ βουκόλῳ· τὴν μὲν δὴ πᾶσαν 61 στρατιὰν κελεύει στρατοπεδεύειν καὶ πολλὰ πυρὰ ἀνακαίειν ἐφελκομένους τὴν τῶν Περσῶν ὄψιν· φιλώτᾳ δὲ καὶ Ἡφαιστίωνι ἀδήλου ἐνετείλατο, ὅταν κατὰ κορυφῆς τῶν ὀρῶν ἴδωσι τοὺς Μακεδόνας ἐπιφανέντας, αὐτοὺς κάτωθεν 62 προσβαλεῖν. αὐτὸς τοὺς

ἅπα-

60 Ἀποκεκρυμμένη] MSS. ἀποκεκρυμμένης. ſed Vulgata recte.

61 Στρατιὰν] Cant. στρατείαν. Uterque Codd. præpoſitionem ante στρατοπέδῳ delet.

62 Προσβαλεῖν] Cant. προσβάλλειν.

ὑπασπιστὰς ἄγων, καὶ μίαν ὁπλιτῶν φάλαγγα, καὶ τὸ Σκυθικὸν τοξικὸν ὅσον ἦν, διὰ τῆς ἀτραπῶ τῆς λεπτῆς, ὀγδοήκοντα στάδια προελθὼν ἠυλίσατο, πυκαζόμενος ὕλῃ δασυτάτῃ. μέσης δὲ νυκτὸς προελθὼν ἐπέσῃ τοῖς πολεμίοις καθεύδουσιν. ἀρχομένης δὲ ἡμέρας αἱ σάλπιγγες ἐσήμαινον, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρῶν. Ἡφαιστίων δὲ καὶ Φιλώτας, τοὺς ἐκ τῆς χάρακος Μακεδόνας προσήγον· οἱ Πέρσαι μέσοι τῶν ἄνωθεν πολεμίων, καὶ τῶν κάτωθεν ἀπολειφθέντες, οἱ μὲν ἐκτείνοντο· οἱ δὲ καπεκρημνίζοντο. οἱ δὲ ἐζωγρεῖτο.

Ἀλέξανδρος ὥρᾳ θέρους [63] ἦγε τὴν στρατείαν παρὰ ποταμόν, προσκειμένων πολεμίων. ἑρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας διψῶντας, καὶ [64] ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ, ἵνα μὴ πίνοντες

Ipse cum satellitibus & uno armatorum agmine, Scythisque sagittariis omnibus, per occultam viam progressus octoginta stadia, castrametatus est in medio asperrimæ sylvæ. Circa mediam vero noctem in circulum confecto itinere non procul ab hostibus somno quietique deditis constitit. Illucescente die turbæ concinuerunt a vertice montium. Hephæstion & Philotas a vallo Macedones eduxerunt. Persæ in medio superiorum atque inferiorum hostium comprehensi, partim trucidari, partim a præcipitiis devolvi, partim vivi ab hostibus capi.

28 Alexander æstivo tempore exercitum præter fluvium, incumbentibus hostibus, duxit. Conspicatus autem milites sitire, & in flumen oculos intendere, ne

λειν. item αὐτὸς τοῦ, pro αὐτὸς πάς.

63 Ἦγε τὴν στρατείαν] Ἦγε τὴν στρατιάν. Casaubonus.

64 Ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα] Addita præpositio cum MSS. & Interprete.

65 Ἐπί-

bibentes ordinem dissolverent, neque profectionis celeritatem impedirent, præconem jussit proclamare: Contineamus. nos ab hoc flumine: nam aquam habet mortiferam. Illi metu commoti, abstinebant, & iter accelerabant. Alexander perfecto itinere, & castris positis, ipse cum ducibus aperte de fluvio bibit. Ridentes milites, & caussam doli animadvertentes, sine metu omnes e fluvio aquam hauserunt.

29 Alexander in Sogdianorum regionem exercitum inferebat. Ea est universa aspera & invia. In medio petra surgit, & in altum tendit, solis volucrum alis pervia. In ambitu sylva densa, crebraque, inaccessos fructus, magis

ἀμαλύσειαν τὰς τάξεις, μηδὲ τὸ τῆς ὁδοιπορίας τάχος ἀμαύρωσιν, τὸ κήρυκα ἐκέλευεν εἰπεῖν, ἀπεχώμεθα τοῦ ποταμοῦ· θανατῶδες ἔχει τὸ ὕδωρ. οἱ μὲν φοβηθέντες ἀπέχοντο, καὶ τὴν ὁδὸν [65] ἐπάχυνον. Ἀλέξανδρος δὲ ἀμανύσας, καὶ στρατοπεδώσας, αὐτὸς μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ φανερῶς ἔπινε· γελάσαντες οἱ στρατιῶται, καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ἀπάτης νοήσαντες, ἀδεῶς ὑδρεύσαντο ἐκ τοῦ ποταμοῦ πάντες.

Ἀλέξανδρος ἐνέβαλεν εἰς τὴν Σογδιανῶν χώραν· ἡ δέ ἐστι πᾶσα τραχεῖα καὶ δύσβατος· πέτρα δὲ κεῖται μέσην ἀνατείνει ὀρνίθων πτῆσις πλωοῖς βάσιμος. [66] ἐν κύκλῳ δὲ ὕλη δασεῖα καὶ πυκνὴ τοὺς [67] ἀβάτους καρποὺς ἀβατωτέρους

65 Ἐπάχυνον] Fl. ἐπιπάχυνον.

66 Ἐν κύκλῳ] Cant. ἐκύκλῳ. Paullo post, τοὺς ἀβάτους καρπὸς, licet constanter sic habeant Codd. corruptum tamen videtur, legendumque τοὺς ἀβάτους κρημνούς. Ita statim: οἷς οὐ ἔστι καὶ τέχνη κρημνοβατεῖν. &, οἱ μὲν δὴ κρημνοβάται. Vertes itaque, *invia precipitia magis inaccessa reddebat.*

67 Τοὺς ἀβάτους καρποὺς] Quid si τὰς ἀβ. ἀτραπούς, vel ἀταρπούς? non affirmo: tamen suspecta mihi est vox καρπούς. *Casaubonus.*

ρας εἰργάζετο. τὴν πέτραν [68] Ἀριομάζης μετὰ πολλῆς χειρὸς, καὶ καρτερᾶς Σογδιανῶν [69] κατελάβετο, πηγὰς ὕδατος ἔχων ἔνδον, καὶ εὐπορισμὸν σιτίων ἄφθονον. Ἀλέξανδρος [70] περιϊππασάμενος καὶ καταμαθὼν τὰς φύσεις τῆς πέτρας, ἐκέλευσε τριακοσίους λοχάδας νεανίας, οἷς ἦν ἄσκησις καὶ τέχνη κρημνοβατεῖν, ἀόπλους κατέπιν τῆς πέτρας διὰ πυκνῆς ὕλης ἀνέρπειν, καὶ λεπτοῖς [71] κάλοις ἀνιμᾶν ἀλλήλους· ἐπειδὰν δὲ τὸ κορυφῶν κρατήσωσιν, ζώνας λευκὰς, ἃς εἶχον, λυσαμένους, κοντοῖς ἐμπήκεσι περιαψαι, καὶ τούτους ὑπὲρ τὴν ὕλην ἀνατείνειν, ὡς τε ἀθρόας καὶ λαμπρὰς τὰς ζώνας ὑπιπτεῖσαν πανοπο-

impenetrabiles reddebat. Petram Ariomazes cum magna validaque Sogdianorum manu occupavit, intusque scaturientes aquæ fontes habuit, & commeatus non mediocrem copiam. Alexander obequitans, & naturam petræ, opportunitatemque perspiciens, jussit trecentis delectis adolescentibus, quorum opera atque ars in scandendis præcipitiis erat posita, ut inermes post petram per sylvam densam ascenderent, tenuibusque se funibus attraherent. Postquam vero juga superassent, albis cingulis quæ habebant solutis, contos bene longos implicarent, eosque supra sylvam extenderent, ut confertim splendida cingula frequenter

68 Ἀριομάζης] Strabo lib. XI. Ἐλεῖν δὲ καὶ πέτρας ἐρυμνὰς σφόδρα ἐκ περιδόσεως, τὴν τε ἐν τῇ Βακτριανῇ τὴν Σισιμίθρα, ἐν ᾗ εἶχεν Ὀξυάρτης ἡ θυγατέρα Ῥοξάνην, καὶ ἡ ἐν Σογδιανῇ, καὶ ἡ τῶν Ὀξεῖς· οἱ δὲ Ἀριαμάζην φασι. Curtio lib. VII. cap. 11. est *Arimazes*. Pro Σογδιανῶν, cum Cant. rescripsi Σογδιανῶν.

69 Καπελάβετο] 78. καπεβάλετο. *Casaubonus.*

70 Περιϊππασάμενος] Ita restitui cum MSS: & Interprete pro vulgato, ἀπεκατασάμενος.

71 Κάλοις ἀνιμᾶν] Scribe ἀνιμᾶν. *Casaubonus.*

Ἀνιμᾶν] Ita edidi cum Fl. & Casaubono.

72 Κατὰ

quassata a superioribus barbaris, & ab inferioribus Macedonibus conspicerentur. Præcipitiorum scansores magno labore in jugis, oriente sole cingula vibrabant. Macedones magnum, clarumque ex inferiore loco clamorem tollere. Ariomazes perterritus, quod omnem exercitum ascendere, & jam se in summitate captum existimaret, se & petram Alexandro tradidit, divinam ratus ejus esse potentiam atque fortunam.

30 Alexander Cal-

ναστομάς, καὶ τοῖς ἄνω βαρβάροις, καὶ τοῖς κάτω Μακεδόσιν ὁρᾶσθαι. οἱ μὲν δὴ κρημνοβάται σὺν πολλῷ πόνῳ [72] καὶ κορυφὴν ἀνίσχοντος ἡλίου τὰς ζώνας ἀνέσεισαν· [73] οἱ δὲ Μακεδόνες μέγα καὶ λαμπρὸν κάτωθεν ἠλάλαξαν· ὁ δὲ Ἀριομάζης ἐκπλαγεὶς, ὡς πάσης τῆς στρατείας ἀναβαινούσης, καὶ ὡς ἤδη καὶ κορυφῆς ἐαλωκὼς, αὐτόν τε καὶ τὴν πέτραν παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ, θειοτέραν αὐτοῦ τὴν δύναμιν [74] καὶ τὴν τύχην ἡγούμενος.

Ἀλέξανδρος [75] Καθαίους

72 Κατὰ κορυφὴν] Supple ἡνιόμενοι. quum per magnos labores evasissent in montium juga. *Casaubonus.*

73 Οἱ δὲ Μακ.] Cum MSS. particulam δὲ addidi. Sub finem pro θειοτέραν αὐτοῦ, MSS. θειοτέραν αὐτὸς.

74 Καὶ τὴν τύχην] Placet quod fuit in Codd. Interpretis, καὶ τὴν τύχην, Contrarium mendum infra in præfat. libri sexti. *Casaubonus.*

75 Καθαίους μεῖραν Ἰνδ.] Scribe Καθαίους. *Idem.*

Καθαίους] Ita festitui pro vulgato Καθαίους, cum Casaubono. Ita dicuntur Arriano lib. v. Τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν ἄλλος τέ τινας, καὶ οὗς καλοῦσιν Καθαίους αὐτός τε ἐπιστρατεύσας ὡς πρὸς μάχην, &c. Pro Κάθαια, quæ πόλις Ἰνδική dicitur Stephano, Κάθαια in MS. legi testatur Lucas Holstenius: & pro gentili Καθαιεῖος, in eodem reperiri Καθαιεῖος. Straboni lib xv. Καθεῖοι & Κάθειοι. apud Diodorum lib. xvii. pro Καθαῖοι, restituendum Καθαῖοι monuit jam Fabricius ad Orosium. Quia autem Strabo refert hanc esse Sophitis regionem, quæcumque Diodorus dicto loco, & Curtius lib. ix. cap. 1. tradunt de illius incolis, quod scilicet: *genitos liberos non parentum arbitrio tollunt aliuntque; sed eorum, quibus spectandi infantium cura mandata est. Si quos insignes aut aliqua membrorum parte inutiles notaverunt, necari jubent*, (de quo belluino more plura Lipsius Cent. 1. ad Belgas Epist. 81.) ea & plura Strabo tribuit *Cathæis*: & tandem, quod peculiare iis, subjungit: καὶ τὸ συγκαταβαίνειν παιδιῶσι τοῖς ἀνδρῶσι

θαίως μοῖραν Ἰνδῶν, ἐξ ἀπονοίας ἀντιτάξεων ἡδηδὸν ἔκτεινε, [76] καὶ πόλιν αὐτῶν Σαλγαλὰ τῷ καρτερωτάτῳ κατέσκαψεν.[77] ..... τὰς Ἰνδὰς φήμη πονηρὰ ὡς Ἀλεξάνδρῳ φονικῶς καὶ βαρβαρικῶς πολεμοῦντι. ὁ δὲ μεταβάλλειν τὸ δόξαν βουλόμενος, [78] ἄλλῳ πόλιν

thaeos Indiæ populum ex desperatione pugnantem ad puberem usque ætatem occidit, urbemque eorum Salgalatam munitissimam solo æquavit. Fama pervenit ad Indos mala, Alexandrum latronum ac barbarorum more belligerare. Qui mutare opinionem

ἀλλὰ

δρᾶν τὰς γυναῖκας κατὰ τοιαύτην αἰτίαν· ὅτι ἐρασθείς ποτε τῆς γυνὸς ἀείσατο τῇ ἀνδρὶ, ἣ φαρμακεύοιεν αὐτός. lib. xv. Idem refert & Diodorus dicto loco, nisi quod unius culpa, quæ veneno maritum sustulisset, decretum dicat, lib. xix. tamen cum Strabone consentit, ibique duarum certamen, utra cum marito cæso combureretur, refert. Cicero lib. v. Tusc. Quæst. cap. 27. *Mulieres vero in India, cum est cujusque earum vir mortuus, in certamen judiciumque veniunt, quam plurimum ille dilexerit e pluribus enim singulis solent esse nuptæ. Quæ est victrix, ea læta, prosequentibus suis, una cum viro in rogum imponitur; illa victa mæsta discedit.*

76 Καὶ πόλιν αὐτῶν Σάλγαλα] Scribe Σάλγαλα. *Casaubonus.*

Σάλγαλα ἤ, &c.] Cant. male conjunctim; Σαλγαλατῷ, quomodo in suis quoque invenit Interpres: vertit quippe *Salgalatam*, nam articulus respicit πόλιν. Σάλγαλα dicitur Arriano lib. v. ἐπὶ τῷ τε πόλει ὀχυρῷ, πρὸς ᾧ ἐπὶ ὀλίγον ἀγωνίσασθαι· Σαγγαλα ὦ τῇ πόλει ὄνομα. ubi prolixe satis ejus expugnationem describit. Ptolemæo lib. VII. Geogr. cap. I. Σάγαλα, ἡ καὶ Εὐθυμήδια. Curtius lib. IX. cap. I. *Ad magnam deinde, ut in ea regione, urbem pervenit, non muro solum, sed etiam palude munitam*, &c. non addito urbis nomine.

77 .... τοῦ Ἰνδὰς φήμη πον.] Deest verbum, vel κατεῖχε, vel διῆξε, vel ἦλθεν εἰς τοὺ Ἰνδὰς, aut affine aliud. *Casaubonus.*

Τὰς Ἰνδὰς φήμη] MSS. ἵνα τοὺ Ἰνδὰς in margine vero Fl: additum ἐστὶ. Mox pro πολεμικῶς, ut erat in Vulgata, cum MSS. & Interprete edidi βαρβαρικῶς.

78 Ἄλλῳ πόλιν ἀλλ' τ' Ἰνδ.] Scribo, πόλιν τινὰ, τ. nisi quis putet ἀλλ' τ' Ἰνδίας, pro ἐν τῇ Ἰνδίᾳ dictum, ut ἀλλ' τ' τετάρτης βίβλου dicunt pro ἐν τῇ τετάρτῃ βίβλῳ. *Casaubonus.*

Ἄλλῳ πόλιν] Curtius lib. IX. cap. I. *Ipse ceteros ad urbem validam, in quam aliarum quoque confugerant incolæ duxit. Oppidani, missis, qui regem deprecarentur, nihilominus bellum parabant: quippe orta seditio in diversa consilia deduxerat vulgum: alii omnia ditione potiora; quidam nullam opem in ipsis esse ducebant; sed dum nihil in commune consulitur, qui deditioni imminebant, apertis portis hostem recipiunt. Alexander quamquam belli auctoribus jure poterat irasci; tamen omnibus venia data, & obsidibus acceptis, ad proximam deinde urbem castra movit.* Diodorus lib. XVII. Ἄλλῳ δ' ἀξιόλογον πολιορκοῦντος αὐτὸ, καὶ μὴ δεηθεῖσιν δωδόντων τῷ Ἰνδῶν, ἀπέλυσε

de se conceptam volens, aliam urbem Indiæ cepit, obsidesque accepit. unde cum ad Pœtam venisset, urbem maximam ac populosam, obsides ante aciem collocavit senes, pueros, mulieres. Illi cum suos conterraneos & gentiles agnovissent, & Alexandri humanitatem ex effectis conspexissent, & cum gentilibus eum receperunt. Ea fama statim discurrens, Indis persuasit, ut sua sponte Alexandrum acciperent.

31 Alexander Cossæorum terram videbat asperam esse, montesque præcelsos & inaccessos habere, atque collocatam in montibus egregiorum hominum multi-

ἀφὶ δ' Ἰνδίας ἑλὼν, ὁμήρους λαβὼν ἀπεισάμμῳ, ἐπὶ τρίτῳ πόλιν ἦλθεν ἀμεγέθη καὶ πολυάνθρωπον, πάξας πρὸ τῆς φάλαγγος τοὺς ὁμήρους, γέροντας, παῖδας, γυναῖκας· οἱ δὲ τοὺς ὁμοφύλους γνωρίσαντες, καὶ τὰ ἔργα τῆς Ἀλεξάνδρου φιλανθρωπίας ὁρῶντες, ἀνοίγουσί τε τὰς πύλας, καὶ μετὰ ἱκετηρίων αὐτὸν ἐδέξαντο· αὐτίκα ἡ φήμη διαδραμοῦσα ἔπεισεν Ἰνδοὺς ἑκόντας Ἀλέξανδρον δέχεσθαι.

Ἀλέξανδρος τὴν 79 Κοσσαίων χώραν ἐώρα τραχεῖάν τε καὶ ὄρη ὑψηλὰ, καὶ ἀπρόσιτα, καὶ κωλῆθρος ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀνδρῶν δοκίμων. ὁ τοίνυν ἐλεῖν ἐλπὶς

λυτ τὴν κινδυνῶν αὐτός. Mox pro *ἀπεισάμμῳ*, uterque Codex, ut & Codd. Casauboni *ἐπισάμμῳ*. Pro *τρίτῳ πόλιν*, Interpres male legit *Παίτλῳ*. Qui eandem historiam narrant, urbis nomen silent: Curtius dicto loco: *Ad proximam deinde urbem castra movit. Obsides ducebantur ante agmen, quibus cum e muris adgnovissent, utpote gentis ejusdem, in colloquium convocaverunt. Illi clementiam regis simulque vim commemorando, ad deditionem eos compulere.* estque illa a *Sangalis* tertia. Imposuit Interpretis error Ortelio, *Pœtam* inter Indiæ urbes maximas collocanti, auctore Polyæno. Paullo post *πάξας πρὸ τ φάλαγγος τοὺς ὁμήρους*, Cant. *ὁμόρους*. Sed ut Vulgata, Curtius quoque: *obsides ducebantur ante agmen.* Deinde pro *φιλίας*, cum Fl. & Interprete reposuit *φιλανθρωπίας*.

79 *Κοσσαίων χώραν ἐώρα τραχεῖαν*, &c.] Vide Arrianum lib. VII. & Diodorum lib. XVII.

80 ἐλπὶς ἰῶ· ἧκεν τὶς ἀγγέλλων, Ἡφαιστίων ἐν Βαβυλῶνι τέθνηκεν· ὁ δὲ κοινὸν πένθος ἐπαγγείλας ὅλῃ τῇ Ἡφαιστίωνος παρῴκει· οἱ σκοποὶ τῶν Κοσσαίων 81 ἀναζευγνύντες ὡς εἶδον αὐτοῖς.... διεσπάρησαν. Ἀλέξανδρος νύκτωρ ἱππέας πέμψας τῇ ἐς τὰ ὄρη παρόδον ἀφύλακτον κατελάβετο· καὶ τὴν ὁδοιπορίας ἀποκλίνας, ἐπιφανεὶς τοῖς ἱππεῦσι σὺν αὐτοῖς τῇ Κοσσαίων χώραν ἐχειρώσατο. τοῦτο τὸ ἔργον τὴν 82 ἐπὶ Ἡφαιστίωνι λύπης παρηγόρημα φασὶν Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι.

Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Περσῶν βασιλείοις, ἀνέγνω τὸ βασιλέως ἄριστον καὶ

tudinem. Nulla igitur capiendi spes offerri poterat. Unde quidam nuncians, Hephæstionem Babylone diem suum obiisse: ille communem luctum imperans, ad Hephæstionis exequias ac sepulturam properabat. Speculatores Cossæorum cum eum vidissent, loco moventes, digredi cœperunt. Alexander missis per noctem equitibus in montem, transitum occupavit: & ab itinere deflectens, cum se conjunxisset equitibus, una cum eis Cossæorum regionem subegit. Hanc rem gestam ajunt Alexandro pro consolatione fuisse mortis Hephæstionis.

32 Alexander in Persarum regia prandium regis legebat, & cœnam

δεῖπνον,

80 Ἐλπὶς ἰῶ] MSS. delent ἰῶ. Cant. ἦκε pro ἧκεν.

81 Ἀναζευγνύντες ὡς εἶδον αὐτοῖς διεσπ.] Lego, ἀναζευγνύντας ὡς εἶδον αὐτοὺς, αὐτοὶ διεσπ. vel sine αὐτοὶ. Casaubonus.

Ἀναζευγνύντες ὡς εἶδον αὐτοῖς.... διεσπάρησαν] MSS. αὐτοί. Commode legi posse videtur, ἀναζευγνύντας ὡς εἶδον, αὐτοὶ διεσπάρησαν. mutata unica litera. Vide Arrianum lib. VII. Sequentia, Ἀλέξανδρος νύκτωρ, &c. male a præcedentibus tamquam novum Alexandri strategema distinguit Cant.

82 Τῆς δὲ τῇ Ἡφαιστίωνι λύπης] Ita restitui cum MSS. pro vulgato τὸ δὲ τῇ Ἡφαιστίωνος λύπης. Cum Cant. item pro Ἀλεξάνδρῳ, scripsi Ἀλεξάνδρῳ.

83 Πυ-

in ærea columna inscriptam. In qua cæteræ quoque leges inerant, quas Cyrus scripserat. De triticea farina pura quadringentæ artabæ. Artaba autem Medica modium Atticum conficit. De secundaria postea farina post puram artabæ trecentæ: & de tertia, aliæ deinde triginta artabæ De omni triticea farina artabæ ad cœnam mille. De hordeacea farina purissima ducentæ artabæ. De secunda post eam quadringentæ, atque itidem de tertia quadringentæ. Summa hordeaceæ farinæ, artabæ mille. Grani avenarii artabæ du-

δεῖπνον, ἐν κίονι χαλκῷ γεγραμμένον· ὅπερ καὶ οἱ ἄλλοι νόμοι, οὓς ἔγραψε Κύρος. εἶχεν δὲ ἄρτους. [83] πυραμίνων ἀλφίτων καθαρῶν πεντακοσίας δραπέζας· ἡ δὲ δραπέζη ἡ Μηδικὴ μέδιμνός ἐστιν Ἀττικός· τῶν δὲ δευτέρων ἀλφίτων μετὰ τὸν καθαρὸν [84] τριακόσιαι δραπέζαι. καὶ τῶν τρίτων τριακόσιαι ἄλλαι δραπέζαι. πυραμίνων μὲν ἀλφίτων τῶν πάντων δραπέζαι εἰς τὸ δεῖπνον χίλιαι. κριθαμίνων δὲ ἀλφίτων τῶν κάρτα καθαρῶν διακόσιαι δραπέζαι. τῶν δὲ δευτέρων πεντακόσιαι. [καὶ τῶν τρίτων πεντακόσιαι] τὸ σύμπαν δὲ τῶν κριθαμίνων ἀλφίτων χίλιαι δραπέζαι. χόνδρος δὲ ἐξ ὀλυρῶν πεποιημένος διακόσιαι δραπέζαι. παιπάλης ἐν ἀλφίτῳ πεποιημένης ὡς [85] εἰς κυκεῶ-

83 Πυραμίνων] Ita reposui cum utroque Codice pro vulgato πυρινῶν. Casauboni Codd. πυραμινῶν.

84 Τριακόσιαι ἀρτάβαι. καὶ τῶν τρίτων πεντακόσιαι, &c.] Ingentem lacunam, quæ hoc loco in Vulgata post πεντακόσιαι ἀρτάβαι, usque ad χόνδρος ἐξ ὀλυρῶν, conspiciebatur, partim cum utroque Codice, partim facili conjectura, præeunte Interprete, supplevi. In Cantabrigiensi intermedia hæc, τῶν πάντων ἀρτάβαι εἰς τὸ δεῖπνον χίλιαι. κριθαμίνων δὲ ἀλφίτων, aberant. Verba hæc, καὶ τῶν τρίτων πεντακόσιαι, quæ in utroque Codice desiderabantur, cum Interprete addidi, ut numerus millenarius, quem colligit Polyænus, expleretur. Atque ita cum Interprete omnia exactissime conveniunt, nisi quod is semel pro *trecenta* habeat *triginta*.

85 Εἰς κυκεῶνας] Cum MSS. & Interprete pro κυκεῶνα. Pro σεσημμένης, Fl. σεσημμένῳ. & Cant. in margine

κεῶνας, δέκα ἀρτάβας. κάρδαμα κεκομμένα σεσησαμένα λεπτά, ... πτισάνης δέκα ἀρτάβας· σινήπος σπέρματος, τέταρτον μέρος ἀρτάβης· πρόβατα, οἱ ἄρσενες τετρακόσιοι.[86] βόες ἑκατόν· ἵπποι τριάκοντα. χῆνες σιτόπολοι τετρακόσιοι· τρυγόνες τετρακόσιαι· ὀρνίθια παντοδαπὰ μικρὰ ἑξακόσια· ἄρνες τετρακόσιοι· νεοσσοὶ χηνῶν ἑκατόν. δορκάδες τριάκοντα. γάλακτος αὐθημερινοῦ δέκα μάρες· μάρις ἐστὶ δέκα[87] χοεῖς Ἀττικοί. ὀξυγάλακτος ἡδυσμένου δέκα μάρες. σκορόδων τάλαντον ἡμισυθμῷ· κρομμύων ἡμιτάλαντον ἡμισυθμῷ, τῶν δριμέων· φύλλου ἀρτάβη.[88] ὀ-

centæ. Pollinis in polentam admixtæ pro offis, decem artabæ. Nasturtii incisi, cribratique, tenuis, ptisanæ decem artabæ. De sinapis semine tertia pars unius artabæ. Oves masculi quadringenti. Boves centum. Equi triginta. Anseres saginati quadringenti. Turtures trecentæ. Aviculæ omnis generis sexcentæ: agni trecenti: pulli anserini centum: damæ triginta. Lactis recentis decem maries. Maris autem decem valet choas Atticas. Oxygalactis dulcorati decem maries. Allii talentum: ceparum semitalentum, de asperiorum genere: folii artaba: liquoris silphii

πῶ

ne σησαμίνου. Uterque Codex πτισάνης, pro πτισανίνης.

86 Χῆνες σιτόπολοι] Ante hæc verba adde, ἵπποι τριάκοντα. quæ verba Codd. Interpretis habuere. Athenæus quoque in descriptione cœnæ regis Persarum, equorum meminit & asinorum, quos inter cætera ἱερεῖα singulis diebus solitos mactari ait, ἐπ μὴ γὰ (inquit) τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τ ἡμέρας καταποπίμενα. τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ τὰ πλεῖστα τετράποδα. Casaubonus. Βόες ἑκατόν· ἵπποι τριάκοντα. χῆνες, &c.] Cum MSS. Interprete & Casaubono inserui ἵπποι τριάκοντα.

87 Χοεῖς] Cant. Χόες.

88 Σιλφίου, δύο μναῖ] Interpr. liquoris silphii, hoc est, ὀπῶ σιλφίου. & ita lege: nam sequitur, πλφίου τάλαντον ἡμισυθμῷ. Casaubonus.

Ὀπῶ σιλφίου] Cum MSS. Interprete, & Casaubono, ὀπῶ addidi. Mox pro χυλιῶν, Fl. κακκιῶνας.

89 Κυ-

duæ minæ: cucumeris artaba. Silphii, talentum ponderatum. Sacri ex pomis musti, quarta pars artabæ. Cyceonis ecidum austerarum artaba. Favi ex cucumere facti, quarta pars artabæ. Grana panici, tria talenta pondere. Anethi floris tres minæ pondere. Melanthryon tertia pars artabæ. De diarrhinis semine, duæ ca-

πτῶ σιλφίου δύο μναῖ·[89] κυμίνου ἀρτάβη· σιλφίου τάλαντον σταθμῷ. ἱερὸν ἐκ μήλων γλυκέος τέταρτον μέρος ἀρτάβης· κυκεῶνος[90] ἐκίδων ὀξέων ἀρτάβη,[91] κηρὸν ἐκ κυμίνου τέταρτον μέρος ἀρτάβης. σταφίδος μελίνης τρία τάλαντα σταθμῷ· κνήθου ἄνθους τρεῖς μναῖς σταθμῷ· μελανθρύου τρίτον μέρος ἀρτάβης· ἀλφρίνος σπέρμα δύο[92] καπίπες· σισάμων καθη-

89 Κυμίνου, ἀρτάβη] Interpres *cucumeris*, id est, σικύου. & ita in sequentibus aliquot locis. *Casaubonus.*

90 Ἐκίδων ὀξέων ἀρτ.] Suspicor corruptum e se locum, confusamque præpositionem ἐκ, cum sequenti voce. *Casaubonus.*

91 Κηρὸν ἐκ κυδομήλου] Et hæc corrupta. Interpres ἐκ κυμίνου legisse videtur: quod more suo vertit *ex cucumere*. Idem Interpres mox, ubi noster codex habet κνήθου ἄνθους, legit ἀνήθου: sed anethi paullo post fit mentio. lego κνίκου ἄνθους ex Dioscoride: a quo didici flore cnici usos veteres ad condimenta: idem usus fuisse videtur & cnici seminis, cujus meminit infra Polyænus. Quid sit autem ἀλφρίνος σπέρμα, & an ita recte scriptum sit, alii viderint. Suspicatus sum aliquando ἄρεος σπέρμα legendum esse: nam ari sive aro locum esse inter edulia vel ex Dioscoride liquet. Ubi autem noster, ἀπὸ τοῦ πλίνθων, Interpres habuit ἀπὸ τοῦ τερμίνθου, ego terebinthus atque τέρμινθος quid sit scio: τέρχινθος nescio. neque tamen ideo ἀπὸ τερμίνθου aut τερεβίνθου hic esse legendum affirmaverim: ἐπέχω enim, & totam hanc narrationem ἱκτρῶν παιδὶ persanandam relinquo. Pro ὕοντος μέλιτος Interpres ῥόοντος. Sed quis παλάθας sive massas μέλιτος ῥόοντος legit? Alioquin non ignoramus commendari mel quod ὑγρὸν ἀλμυρόν, cujusmodi est Hymettium, esseque optimi mellis notam ὁ ματίωρον ἀρδίν, ἡσυχῆ ἀπορρεῖ, si sublatum sursum paulatim diffluat. Quid si μέλιτος ὠρεάς? Vide Plinium. Sub finem, ubi in nostro codice scriptum est, οἷς ἀνάλισκε ἀλφιδίδωσι: vel ἀλφιδίδους legendum, vel inducenda penitus vox ἀνάλισκε. Malim etiam ἐδώμασαν ὡς βύδαιμονος nempe ἀνδρὸς ὕσης, non βύδαιμονα: & ita deinde ἐγλάπτον ὡς κακοδαίμονος. Vulgata tamen lectio haud temere damnanda. *Casaubonus.*

Ἐκ κυμίνου] Ita scripsi cum Fl. & Interprete, pro vulgato, ἐκ κυδομήλου. Cant. ἐκκεμρόν. Mox pro μαλάθας, cum MSS. & Interprete restitui μελίνης.

92 Καπίπες] MSS. καπίτες. Inter-

93 δέκα ἀρτάβας. ἐξ οἴνου πέντε μάρεις. Δανίδων ἐψανῶν, γογγυλίδων ἐσκευασμένων, ἐν ἅλμῃ πέντε μάρεις· καππάρεως ἐσκευασμένης ἐν ἅλμῃ, 94 ἐξ ἧς τὰς ἀβυρτάκας ποιοῦσι πέντε μάρεις· ἁλῶν δέκα ἀρτάβας. Αἰθιοπικοῦ κυμίνου ἓξ καπέτιες. ἡ δὲ καπέτις ἐστὶ χοῖνιξ Ἀττική. ἄνηθον ἀῶον, τριάκοντα μνᾶς ἕλκειν. σελίνου σπέρματος τέσσαρες καπέτιες. ἐλαίου σισαμίνου δέκα μάρεις· ἐλαίου ἀπὸ γαλακτος πέντε μάρεις· ἐλαίου 95 ἀπὸ τῶν κλίνθων πέντε μάρεις· ἐλαίου ἀκανθίνου πέντε μάρεις· ἐλαίου ἀπὸ ἀμυγδάλων τῶν γλυκέων τρεῖς μάρεις·

petes. Sisami puri decem artabæ. Musti ex vino quinque maries. Rhaphanorum seu gongylidum sale conditarum quinque maries. Capparis aqua salsa præparatæ, unde fiunt abyrtasi, quinque maries. Salis decem artabæ. Æthiopici cucumeris sex caperes. Capetis autem est chœnix Attica. Anethum aridum triginta minarum pondere. De apii semine quatuor capeties. Olei sisamini decem maries. Olei lactei quinque maries. Olei terchinthini quinque maries. Olei acanthini quinque maries.

93 Δέκα ἀρτάβας] Ita restitui cum MSS. & Interprete, pro vulgato δύο ἀρτ. Pro ἐψανῶν. Fl. αὐψανῶν Cant. αὐψανῶν.

94 Ἐξ ἧς] Ita correxi cum MSS. pro ἐξ ἧς. Pro ἀβυρτάκας, Cant. ἀβυρτάκας. Quare nescio an hujus loci auctoritate Græciæ donari possit ὁ ἀβύρτακος, ut putat Casaubonus ad Athenæum lib. III. cap. 36. Paullo post pro ἄνηθον, Cant. ἄνιθον.

95 Ἀπὸ τῶν κλίνθων] MSS. ἀπὸ τερεβίνθων. Legendum videtur ἐλαίου ἀπὸ τερεβίνθων. illud enim inter olea, quæ Persarum regi parabantur, numeratur, ab Amynta apud Athenæum lib. II. Ἀμύντας ἐν τοῖς Περσικοῖς φησὶ, φέρε τὰ ὄρη τέρμινθον, καὶ ἔλαιον, καὶ κέρμα τοῦ Περσικοῦ, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τὸν βασιλεῖ ἔλαιον πολύ. Κτήσιας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησὶ, γίνεσθαι ἔλαιον ἀκανθινον, ὃ χρῶνται βασιλικῶς. ubi utrumque, τέρμινθον & ἀκανθινον, ut apud Polyænum, conjungitur. Mox pro ἀκανθίνου, cum Cant. scripsi ἀκανθίνου, quomodo etiam dicitur Athenæo loco statim adducto. Mox ante posterius γλυκέων cum Fl. addidi articulum.

96 Ὅτων

Olei de amygdalis dulcioribus tres maries. Amygdalarum aridarum dulcium tres artabæ Vini quingentæ maries (quod si Babylone aut Susis cœnam faciant, dimidium vinum de palmis præbet, dimidium de vitibus) lignorum ducenti currus. Materiæ centum currus. Fluentis mellis centum palathæ quadrangulæ, quæ circiter decem minas capiebant. Cum in Media, hæc præstat. Semen cnici ad tres artabas. Crocum duas minas exæquantem pondere. Hæc in cœnam & prandium. Consumit autem largiendo triticeæ farinæ puræ quingentas artabas. Hordeaceæ farinæ

ρμες· ἀμυγδάλων αὔων τῶν γλυκέων τρεῖς δραπάβας. οἶνον πεντακόσιαι μάρμες. 96 ὅταν δὲ ἢ ἐν Βαβυλῶνι, ἢ ἐν Σούσοις, τὸ μὲν ἡμίσεα ἐκ τῶν Φοινίκων οἶνον παρέχει, τὸ δὲ ἡμίσεα ἀμπέλινον· ξύλων διακόσιαι ἅμαξαι· ὕλης ἑκατὸν ἅμαξαι· ὑοντος μέλιτος ἑκατὸν παλάθαι τετράγωνοι ἀνὰ δέκα μνᾶς ἔλκουσαι. ὅταν ἐν τῇ Μηδικῇ ᾖ, τοῦτο δίδωσι. κυίνου σπέρματος τρεῖς δραπάβας. κρόκου δύο μνᾶς ἕλκοντος σταθμῷ. τοῦτο μὲν 97 εἰς δεῖπνόν τε καὶ ἄριστον· ἀναλίσκεται δὲ δι' ἃ δίδωσι πυραμηνῶν ἀλδύρων τῶν καθαρῶν πεντακοσίας δραπάβας· κριθαμηνῶν δὲ καθαρῶν ἀλδύρων χιλίας

96 Ὅταν δὲ ἢ ἐν Βαβυλῶνι] Cant. non agnoscit ἢ, uti nec paullo post Interpres, ubi posset videri repetitum ex præcedente Μηδικῇ. Pro diversis anni tempestatibus diversis locis Persarum reges fuisse commoratos testis quoque est Athenæus lib. XII. Διαδόχοι δὲ ἦσαν τρυφᾶν ἠρώντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι· ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς εἰκείμαζον ἐν Σούσοις, φθειρόντων ἐν Ἐκβατάνοις, &c. ἐν Περσεπόλει δὲ διατρίβουσι φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λοιπὸν τοῦ ἑαυτοῦ μέρους. Vide & Brissonium lib 1. de Regno Persarum, & Freinshemium ad Curtii verba: *Ille jam Ecbatana pervenerat, caput Media. urbem hanc nunc tenent Parthi, eaque æstiva agentibus sedes est.* lib v. cap. 8.

97 Εἰς δεῖπνον] MSS. εἰς τόπον. Mox pro vulgato δὲ δίδωσι, cum utroque Codice reposui δι' ἃ δίδωσι. & πυραμιλῶν, pro vulgato πυρινῶν. ut & κριθαμιλῶν, pro κριθίνων. quomodo etiam ex suis in margine notarat Casaubonus, nisi quod πυραμινῶν, & κριθαμινῶν.

χιλίας δρτάβας.[98] καὶ τῶν ἑτέρων χιλίας δρτάβας. σεμιδάλεως πεντακοσίας δρτάβας· χόνδρου τῶν ἐκ τῶν ἀλευρῶν πεντακοσίας μάρμας· κριθάς· τοῖς κτήνεσι δισμυρίας δρτάβας· ἀχύρων μυρίας ἁμάξας· κάρφους[99] πεντακισχιλίους ἁμάξας· ἐλαίου σισαμίνου δισχιλίας μάρμας· [100] ὄξους ἑκατὸν μάρμας· καρδάμου κεκομμένου λεπτοῦ τριάκοντα δρτάβας. ταῦτα μὲν πάντα [101] διαδίδωσι τοῖς στρα-

puræ, mille artabas, aliarumque mille artabas. Siliginis quingentas artabas. Chondri ex farre quingentas marias. Hordeum pro jumentis vicies mille artabas. Palearum decies mille currus. Festucarum quinquies mille currus. Olei sisamini ducentas marias. Aceti centum marias. Nasturtii concisi tenuis, artabas triginta. Hæc omnia dispertit copiis, quæ sunt enumerata. Rex autem cum prandio, cœnaque, & iis

πασῖς

98 Καὶ τῶν ἑτέρων] MSS. καὶ τῶν δὲ ἑτέρων. unde lego, καὶ τῶν δευτέρων, ut supra. Ante χόνδρου τῶν ἐκ, cum MSS. & Interprete inserui σεμιδάλεως πεντακοσίας ἀρτάβας. Orta lacuna ex repetitione vocis ἀρτάβας. Mox in Fl. κριθαὶ; male repetitur.

99 Πεντακισχιλίας] Cant πεντακισχιλίας. Mox post διακοσίας, cum Fl. & Interprete inserui μάρμας.

100 Ὄξους ἑκατὸν μάρμας] Ctesias & Dinon teste Athenæo lib. 11. recensentes quæ regi ad cœnam parantur, *acetum* & *piper* omisere: ὃς καὶ καταλέγων ἐν τοῖς ἄδοις τῶν κατὰ Λυδίαν φέρον τέτταρα βιβλία, πάντα τὰ τοῦ βασιλέως ὀψαρτυδαιζόμενα ὅσα τὸ δεῖπνον, ἅτε πεπόρευσας μέμνηται, οὔτε ὄξος, ὁ μόνον ἄγιστον ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ δεῖπνον ἐν τῇ Περσικῇ σφαγιατείᾳ. *Aceti* in hac columna hic mentio: *piperis* nulla. Verum pro eo usi videntur *nasturtio*, cujus hic crebra mentio, juxta illud Nicandri in Theriacis:

Πολλάκι δ' ἁ πέπερι κόψας νέον, ἠὲ ἀπὸ Μήδων
Κάρδαμον ἀμπίσαιο

Pro καρδάμου, Cant. male καλάμου.

101 Διαδίδωσι] Ita reposui cum MSS. Interp. & Codd. Casauboni pro δίδωσι. Mox pro διαδίδωσι, pro quo Casaubonus in margine repoluerat διαδιδοῦς, scripserim δι' ἃ δίδωσι, ut supra. Quomodo & quibus hæc distribuantur, meminit Athenæus lib. IV. Καὶ μέτεστι μὲν αὐτῶν ὀψοφαγεῖν ἐκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅ, τι ἂν καταλίπῃ τῶν ὀψῶν τοῦ ἀρίστου· τὰ δὲ πλεῖστα τόπων τῶν ἠπείρων, καὶ νήσων, ἃς τρεφοῦ βασιλεὺς τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν, οὕτως ἐπείρεται εἰς τὴν αὐλιν, ὃ οἱ ἐδέαθοι ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται· Ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὕτως οἱ τὰ σῖτα ὀψῶν τῶν βασιλέως εἰς ἐπόλογον λαμβάνουσιν. & paullo post: ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησι Κτησίας

καὶ ἀν-

quæ insumit, largiendo tantum impendit quotidie in hunc cœnæ apparatum. Reliqui Macedones hæc legentes, tanquam beatum admirabantur: Alexander vero, tanquam infelicem & miserum deridebat, atque multis negotiis impeditum. Itaque columnam etiam, in qua hæc scripta exstabant, convellere jussit, dicens ad amicos: Nequaquam utile esse regibus, tam intemperanter & prodige cœnare discere. Necesse enim esse, ut magnum luxum ac prodigalitatem, eximia timiditas atque mollities consequatur. Videtis autem, eos qui tantis cœnis impleri solent,

παῖς ὅσα εἴρηται· βασιλεῦς δὲ σὺν τῷ δορίῳ καὶ τῷ δείπνῳ, καὶ οἷς ἀναλίσκει διαδίδωσι, πᾶσι τὰ ἀναλίσκει τὴν ἡμέρας. τούτων δὲ δεῖπνα τὴν σκηνὴν οἱ μὲν ἄλλοι Μακεδόνες ἀναγνόντες ἐθαύμαζον ὡς εὐδαίμονα· Ἀλέξανδρος δὲ [102] κατηγέλασεν, ὡς κακοδαίμονος, καὶ μακρᾶς ἀσχολίας ἐχομένης· ὡς τε καὶ τὴν κίονα, ἐν ᾧ ταῦτα ἐγέγραπτο, καθελεῖν προσέταξεν. εἰπὼν πρὸς τοὺς φίλους· οὐδαμῶς συμφέρει τοῖς βασιλεῦσι κόρους ἀσώτους δειπνεῖν διδάσκειν· ἀνάγκη γὰρ τῇ πολλῇ ἀσωτείᾳ καὶ τρυφῇ πολλὴν ἀνανδρίαν ἕπεσθαι. [103] ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς πολιτικοὺς

καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μὲν ἀνδρῶν μυρίων πενταχιλίων, καὶ ἀναλίσκεται εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα πεντακόσια.

102 Κατηγέλασεν] Ita scripsi cum Fl. pro ἐγέλασεν. Pro μακρᾶς ἀσχολίας, Fl. μακρὰν ἀσχολίας. Cant. μακρὰν ἀσχολίαν.

103 Ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς πολιτικοὺς δείπνων ἐμπλαμβάνεις, ἐν ταῖς μάχαις ταχὺς ἐπιφαίνεις] Ita edidi cum Fl. pro vulgato ἐμπλασμάνεις. Cant. πλασμάνεις. quomodo & Codd. Casauboni. Eodem modo apud Herodotum lib. IX. cap. 81. Pausanias, victis Persis, & castris cum omni apparatu regio potitus, jussis pistoribus & coquis cœnam veluti Mardonio instruere, suis vero ministris Laconicam, advocatis Græcorum ducibus, ostendens utrumque apparatum, cum risu dixisse fertur: Ἄνδρες Ἕλληνες, τοῦδε εἵνεκα ἐγὼ ὑμέας συνήγαγον, βουλόμενος ὑμῖν τοῦδε τοῦ Μήδων

λικώτων δείπνων πιμπλαμένους, ἐν ταῖς μάχαις ταχέως ἡττωμένους.

in pugnis etiam celeriter hostibus victoriam dare.

[CAP. IV.]

Ἀντίπατρος.

¶ Ἀντίπατρος [1] ἐν τῇ Τετραχωρητῶν στρατόῳ, ἔπαξε τὸ χόρτον τῶν ἵππων ἐμπρῆσαι, τὸ πρὸς τῇ σκηνῇ· οἱ μὲν ἐνέπρησαν· ὁ δὲ σαλπιγκτὴς ἐσήμαινεν. οἱ δὲ Μακηδόνες πρὸς τὸν σκηνὸν ἠθροίζοντο, μετώπα ἔχοντες τὰ δόρατα. ταῦτα ἰδόντες οἱ Τετραχωρῖται, καταπλαγέντες ἐξέλιπον τὸ χωρίον· ἀμαχεὶ δὲ Ἀντίπατρος ἐκράτησεν.

Ἀντίπατρος τὸ Σπερχειὸν διαβῆναι ἠβούλετο· Θεσσαλῶν δὲ ἱππέων κωλυόντων διαβαίνειν, ὁ μὲν τὸν δυνάμιν ἀπήγαγε [3] εἰς τὸν αὐτὸν στρατοπέδειαν, καὶ παρήγγειλε τοῖς Μακεδόσι βαπτῶν ἢ ἀφεστῶτα δεῖξαι. ὃς πιλόδη δίαιταν ἔχων, ἦλθε εἰς ἡμέας ἐπὶ τὸν ἰζυρλὸν ἔχοντας ἀπαυρασύριδος.

Antipater.

¶ Antipater in Tetrachoritarum regione militans, jussit in equorum stramen, quod circum tabernaculum erat, ignem injicere. Quo inflammato, tubicen signum dedit, ac Macedones circa tabernaculum coibant, hastas in altum tendentes. Quo viso, Tetrachoritæ perterriti, locum reliquerunt: atque ita sine prælio Antipater victoriam adeptus est.

2 Antipater Sperchium transire volebat; Equitibus autem Thessalis prohibentibus trajicere, copias abduxit in castra, & Macedonibus imperavit, ut in

δόσι

1 Ἐν τῇ Τετραχωρητῶν] Stephano: Τετραχωρῖται, οἱ Βοιωτοί, ὡς Στράβων ἱστόρηκε. Οὗτοι λέγονται καὶ Τετρακώμοι. Thraciæ populus est: de eo consule Ortelium.

2 Ἀντίπατρος] Cant. Ἀλέξανδρος.

3 Εἰς τὸν αὐτὸν στρατοπέδ.] Scribe τὸν αὐτῶ. Casaubonus.

4 Τὸν

armis permanerent, neque jumenta solverent. Thessali Lamiam equitantes, prandium fecerunt in singulis ædibus. Antipater prævertens eos, fluvium copias traduxit, priusquam excurrerent ad repellendum Thessali, & Lamiam irruptione facta cepit.

3 Antipater in Thessalia volens hostibus plurimorum equitum opinionem præbere, contractos multos asinos atque mulos, turmatim instruxit & in eos viros imposuit equestri armatura præditos: unicuique vero turmæ primum ordinem verorum equitum addidit. Eos hostes conspicati, & sequentes etiam equites esse suspicati, metu perculsi, se fugæ mandaverunt. Hoc stratagemate Agesilaus etiam usus est

δόσι μένειν ἐν τοῖς ἵπποις, καὶ τὰ σκευοφόρα μὴ λύειν. οἱ Θεσσαλοὶ δὲ ἐς τὴν Λαμίαν ἀφιππεύσαντες, ἠριστοποιοῦντο κατὰ τὰς οἰκίας. Ἀντίπατρος [1] τὸν ποταμὸν φθάσας διεβίβασε τὴν δύναμιν, πρὶν ἐκβοηθῆσαι Θεσσαλοὺς, καὶ καταλαβεῖν τὴν Λαμίαν παραπεσών.

Ἀντίπατρος ἐν Θεσσαλίᾳ βουλόμενος φαντασίαν τοῖς πολεμίοις παρεσχεῖν ἱππέων πολλῶν, συναγαγὼν ὄνους πολλοὺς καὶ ἡμιόνους, συνέταξεν [5] εἰς ἵλας καὶ ἀνεβίβασεν ἄνδρας ὁπλισιν ἱππικὴν ἔχοντας· παρέταξε δὲ ἑκάστῃ ἴλῃ τὸν πρῶτον ζυγὸν ἀληθινῶν ἱππέων. τούτους ὁρῶντες οἱ πολέμιοι, καὶ τοὺς ἐπομένους ἱππεῖς εἶναι νομίσαντες, καταπλαγέντες ἔφυγον. τούτῳ τῷ στρατηγήματι καὶ Ἀγησίλαος ἐχρήσατο

1 Τὸν ποταμὸν φθάσας] MSS. τὸν ποταμὸν καὶ φθάσας. & sic quoque Cod. Casauboni.

5 Εἰς ἵλας] Cant. εἰς εἶλας. Vulgata εἰς ἵλας utrumque male: dicitur enim ἵλη spiritu leni: olim εἶλη. Eustathius ad Iliad. B. Τὸ δὲ ἰλαδὸν, χρῆσις καὶ παρ' Ἡσίοδῳ. φρουτόν τοι ἀυτὸ ἴλη, ὃ σημαίνει τὴν τάξιν. καὶ πολύαι μὲν καὶ ἡ ἴλη, καὶ τὸ ἰλαδὸν, λέγει δὲ ἐν διεξόδῳ καὶ εἶλη τὴν ἀρχαῖαν, ὡς ἀπὸ τοῦ εἰλεῖν, τὸ συρρίπτειν. ὀξεῖα δὲ τόπος καὶ τὸ πόδειλον. ὕστερον δὲ ἐκκεῖται, ἀλλ' ἐν τῇ ι αὐτῆς ἡ χρεία.

6 Πεμ-

σαν πρὸς Ἀέροπον ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ Εὐμένης πρὸς Ἀντίγονον ἐν Ἀσίᾳ.

adversus Aëropum in Macedonia, & Eumenes adversus Antigonum in Asia.

[CAP. V.]

Παρμενίων.

¶ Παρμενίων μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ὑπὸ Ἀλεξάνδρου [1] πεμφθεὶς εἰς Δαμασκὸν ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πεζῶν, συνῆψε τοῖς σκευοφόροις· ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι φοβηθέντες ἔφυγον, ἐννοήσας Παρμενίων ὅτι μὴ δυνάσται διασῶσαι τοσαύτην ἀποσκευὴν τῶν κομιζόντων βαρβάρων φυγόντων, τρεῖς ἴλας ἱππέων πέμψας πρὸς αὐτὰς, ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μὴ παῖς ἑαυτοῦ χερσὶ λάβηται τῶν ἰδίων ὑποζυγίων, φονευθήσεται. τοῦτο τὸ κήρυγμα οἱ βάρβαροι [2] δείσαντες αὐτοὶ πρὸ-

Parmenion.

¶ Parmenion post factum ad Issum prælium, ab Alexandro missus Damascum, ad impedimenta peditum, conflixit cum calonibus. Postquam vero barbari metuentes fugam capesserent, cogitans Parmenion se non posse conservare tantam impedimentorum multitudinem, si calones barbari se fugæ traderent, missis ad eos tribus equitum turmis, promulgavit: Quicunque non propriis manibus sua jumenta apprehenderit, trucidabitur. Hanc promulgationem veriti barbari, ipsi προ-

6 Πεμφθεὶς εἰς Δάμασκον ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πεζῶν] Curtius lib. III. cap. 12. *Damascum, ubi regia gaza erat, Parmenione præmisso.* & cap. 13. *Pecuniam regiam, quam gazam Persæ vocant, cum pretiosissima rerum afferri jubet.* Quare cum Freinshemio ad cap. 13. n. 9. pro πεζῶν, lego Περσῶν. Mox pro ἔφυγον, Cant. ἔφθασον.

7 Δείσαντες] γρ. δέξαντες. *Casaubonus.*

8 Ἐν

ad jumenta accesserunt, & impedimenta transportarunt.

προσῆλθον τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ τῶν ἀποσκευῶν διεκόμισαν.

[CAP. VI.]

Antigonus.

¶ Antigonus Corinthum tali stratagemate cepit. Alexander arcem Corinthiorum tenens, e vita discesserat. Huic fuerat uxor Nicæa, bene annis affecta. Eam Antigonus filio suo Demetrio in uxorem postulat: quæ se lubenter adolescenti regi in matrimonium tradidit. Sacrificium instituebat magnificum, & panegyrim Græcorum, atque Amœbeum, ut cithara luderet, conduxerat. Magno studio ad spectandum homines confluebant. Nicæam ipsam regiis vestimentis ornatam, deliciantem ac superbientem satellites de-

Ἀντίγονος.

¶ Ἀντίγονος ἐκράτησε Κορίνθου τοιῷδε στρατηγήματι· Ἀλέξανδρος ὁ κατέχων Ἀκροκόρινθον ἐτελεύτησεν· ᾧ αὐτῷ γυνὴ Νίκαια ἡλικίας ἄλις ἔχουσα. ταύτην Ἀντίγονος τῷ υἱῷ Δημητρίῳ μνηστεύεται. ἡ δὲ ἀσμένως μειρακίῳ βασιλεῖ καὶ πρὸς γάμον αὐτὴν ἐπέδωκεν. ὧν θυσία μεγαλοπρεπής· πανήγυρις Ἑλληνική. Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδεῖν ἔμελλεν· πολλὴ σπουδὴ πρὸς τὴν θέαν ὧν· τὴν Νίκαιαν αὐτὴν [1] ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένῳ τρυφῶσαν καὶ θρυπτομένῳ δορυφόροι παρέπεμπον·

ἐς

1 Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένῳ] Codd. quidam, κεκοσμημένῳ nihilo deterius. *Casaubonus.*

Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμ.] MSS. ἐν φορείῳ βασιλικῷ κεκοσμ. Plutarchus in Arato, ubi eandem rem fusius narrat, eodem modo ut Vulgata: ἐν φορείῳ κεκοσμημένῳ βασιλικῶς, &c. Interpres legisse videtur: βασιλικῶς κεκοσμημένῳ· dum vertit: *regiis vestimentis ornatam.* cum nunc sit: *lectica regium in modum ornata.*

2 Μα-

σαντο πρὸς Ἀέροπον ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ Εὐμένης πρὸς Ἀντίγονον ἐν Ἀσίᾳ.

adversus Aëropum in Macedonia, & Eumenes adversus Antigonum in Asia.

[CAP. V.]

Παρμενίων.

¶ Παρμενίων μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ὑπὸ Ἀλεξάνδρου [1] πεμφθεὶς εἰς Δαμασκὸν ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πεζῶν, συνῆψε τοῖς σκευοφόροις· ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι φοβηθέντες ἔφυγον, ἐνοήσας Παρμενίων ὅτι μὴ δυνάσθαι σῴζειν τοσαύτην ἀποσκευὴν τῶν κομιζόντων βαρβάρων φυγόντων, τρεῖς ἴλας ἱππέων πέμψας πρὸς αὐτοὺς, ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μὴ παῖς ἑαυτοῦ χερσὶ λάβηται τῶν ἰδίων ὑποζυγίων, φονευθήσεται. τοῦτο τὸ κήρυγμα οἱ βάρβαροι [2] δείσαντες αὐτοὶ

Parmenion.

¶ Parmenion post factum ad Issum prælium, ab Alexandro missus Damascum, ad impedimenta peditum, conflixit cum calonibus. Postquam vero barbari metuentes fugam capesserent, cogitans Parmenion se non posse conservare tantam impedimentorum multitudinem, si calones barbari se fugæ traderent, missis ad eos tribus equitum turmis, promulgavit: Quicunque non propriis manibus sua jumenta apprehenderit, trucidabitur. Hanc promulgationem veriti barbari, ipsi πρὸς-

6 Πεμφθεὶς εἰς Δάμασκον ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πεζῶν] Curtius lib. III. cap. 12. *Damascum, ubi regia gaza erat, Parmenione præmisso.* & cap. 13. *Pecuniam regiam, quam gazam Persa vocant, cum pretiosissimis rerum afferri jubet.* Quare cum Freinshemio ad cap. 13. n. 9. pro πεζῶν, lego Περσῶν. Mox pro ἔφυγον, Cant. ἔφθασον.

7 Δείσαντες] καὶ δέξαντες. *Casaubonus.*

8 Ἐν

ad jumenta accesserunt, & impedimenta transportarunt.

προσῆλθον τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ τὰ ἀποσκευὰ διεκόμισαν.

[CAP. VI.]

Antigonus.

¶ Antigonus Corinthum tali stratagemate cepit. Alexander arcem Corinthiorum tenens, e vita discesserat. Huic fuerat uxor Nicæa, bene annis affecta. Eam Antigonus filio suo Demetrio in uxorem postulat: quæ se lubenter adolescenti regi in matrimonium tradidit. Sacrificium instituebat magnificum, & panegyrim Græcorum, atque Amœbeum, ut cithara luderet, conduxerat. Magno studio ad spectandum homines confluebant. Nicæam ipsam regiis vestimentis ornatam, deliciantem ac superbientem satellites de-

Ἀντίγονος.

¶ Ἀντίγονος ἐκράτησε Κορίνθου τοιῷδε στρατηγήματι· Ἀλέξανδρος ὁ κατέχων Ἀκροκόρινθον ἐπελελύτησεν· ᾧ αὐτῷ γυνὴ Νίκαια ἡλικίας ἄλις ἔχουσα. ταύτην Ἀντίγονος τῷ υἱῷ Δημητρίῳ μνηστεύεται. ἡ δὲ ἀσμένως μειρακίῳ βασιλεῖ καὶ πρὸς γάμον αὐτὴν ἐπέδωκεν. ᾧ θυσία μεγαλοπρεπὴς· πανήγυρις Ἑλληνική. Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδεῖν ἐμελλεν· πολλὴ σπουδὴ πρὸς τὴν θέαν ὧν· τὴν Νίκαιαν αὐτὴν [1] ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένῳ τρυφῶσαν καὶ θρυπτομένῳ δορυφόροι παρέπεμπον· ἐς

1 Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένῳ] Codd. quidam, κεκοσμημένῳ nihilo deterius. *Casaubonus.*

Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμ.] MSS. ἐν φορείῳ βασιλικῷ κεκοσμ. Plutarchus in Arato, ubi eandem rem fusius narrat, eodem modo ut Vulgata: ἐν φορείῳ κεκοσμημένῳ βασιλικῶς, &c. Interpres legisse videtur: βασιλικῶς κεκοσμημένῳ· dum vertit: *regiis vestimentis ornatam.* cum nunc sit: *lectica regium in modum ornata.*

2 Μα-

ἐς ᾗ τὸ θέατρον εἰσέσης, [2] μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φράσας Ἀντίγονος, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Ἀκροκόρινθον· καὶ τὴν φυλάκων περὶ τὴν πανήγυριν ἀσχολουμένων, καὶ θέαν κατειληφότων, ῥᾳδίως κατέσχε τὸ χωρίον, καὶ τὴν Κορίνθου πάσης ἐκράτησε, στρατηγήματι τῷ γάμῳ χρησάμενος.

Ἀντίγονος παῖς πρεσβείας χρηματίζων προσεδίδασκεν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, [3] τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρεσβεύσαντες, καὶ μετὰ τίνων, καὶ ὑπὲρ οἵων πραγμάτων· ἐν δὲ ταῖς ἐντεύξεσιν ἀπομεμνημένος ἑκάστου, πρὸς τοὺς πρεσβεύοντας [4] ἐξεπόιησεν, ὡς μνήμην ἔχων ὑπερβάλλουσαν.

ducebant: quæ cum in theatrum introiisset, Antigonus parum de citharœdo & nuptiis sollicitus amplius, impetum in arcem Corinthiorum fecit, & custodibus circa festum & spectaculum occupatis, nullo negotio munitionem obtinuit, universaque Corintho potitus est, hoc usus nuptiarum stratagemate.

2 Antigonus cum legationibus agens, simul ex monumentis docuit, quinam apud se antea legationem obiissent, & cum quibus: item de quibus rebus ac negotiis. In mutuis vero colloquiis mentionem singulorum faciens, apud legatos effecit, ut præstantissima memoria præditus videretur.

Ἀντί-

2 Μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ καὶ τῷ γάμῳ φδάσας] Scribendum φράσας. *Casaubonus.*

Χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φράσας] Ita scripsi cum Casaubono pro vulgato φδάσας. Pro eo Plutarchus d. l. αὐτὸς δὲ χαίρειν μὲν Ἀμοιβαῖα, χαίρειν δὲ τοῖς γάμοις ἐάσας.

3 Τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρ.] Ita edidi cum Fl. pro vulgato, τίνες ὡς αὐτὸν καὶ οἱ πάλαι πρ. Cant. ὡς αὐτὸν καὶ οἱ π.

4 Ἐξεπόιησεν ὡς μνήμην ἔχων ὑπερβάλλουσαν] Legerem libens ἐξέπλησσεν, vel πάνυ τις ἐξέπλησσε. moveor enim insolenti usu verbi ἐξεπόιησε. *Casaubonus.*

Ἐξεπόιησεν] Cant. ἐπόιησεν. Forte ἐξεπόιησεν.

5 Κα-

3 Antigonus in oppugnatione Megarorum elephantos adduxit. Megarenses, sues liquida pice ungebant, eaque incensa dimittebant. Quæ cum urerentur igni, grunnientes incitato cursu in elephantos incidebant. Illi metu perciti & conturbati, alius alio fugam faciebant. Antigonus in posterum Indis mandavit, ut sues cum elephantis alerent, ut ad earum adspectum, clamoremque ferendum, assuefierent belluæ.

Ἀντίγονος. Μέγαρα πολιορκῶν, τὰς ἐλέφαντας ἐπῆγε. οἱ Μεγαρεῖς σύας καταλείφοντες ὑγρᾷ πίσσῃ, καὶ ὑφάπτοντες ἠφίεσαν· αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καιόμεναι, κεκραγυῖαι, πολλῷ δρόμῳ εἰς τὰς ἐλέφαντας ἐνέπιπτον· οἱ δὲ οἰστρῶντες καὶ ταρασσόμενοι, ἄλλος ἄλλῃ διέφευγον· Ἀντίγονος δὲ λοιπὸν παρεσκεύασε τοῖς Ἰνδοῖς τρέφειν ὗς μετὰ τῶν ἐλεφάντων, ἵνα τοῦ ὄψιν αὐτῶν καὶ τοῦ κραυγοῦ τὰ θηρία φέρειν ἐθίζοιτο.

4 Antigonus Antipatrum, cum in periculum venisset ut lapidaretur a Macedonibus, eripuit. Inter medium exercitum flumen erat rapidissimum, ponte conjunctum. Hinc sua tabernacula Macedones habebant, inde Antigonus

Ἀντίγονος. Ἀντίπατρον κινδυνευόντα λιθοῦσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ἔσωσε· διὰ στρατοπέδου μέσου οὗ ποταμὸς ὀξὺς τὸ ῥεῦμα, γέφυραν ἔχων· ἔνθεν οἱ Μακεδόνες ἐσκήνουν· ἐκεῖθεν Ἀντίπατρος, ἔχων ἱππέας ὁμοφρονοῦντας. οἱ μὲν μετὰ

5 Καταλείοντες] Cum MSS. pro καταλείοντο. Pro ἠφίεσαν, Cant. ὑετίσαν. & in fine pro ἐθίζοιτο, Cant. ἐθίζοιντο.

6 Κινδυνεύοντα λιθοῦσθαι ὑπὸ Μακεδόνων] Vel καταλιθοβολῆσθαι, vel καταλιθοῦσθαι legendum. Deinde autem βαλεῖν ἀπειλοῦντες, vel ἀπελεῖν, non καλεῖν. Casaubonus.

Λιθοῦσθαι] Scribo λιθοβολῆσθαι. Mox Cant. μέσου delet.

7 Ἔχων

μὴ πολλῷ θορύβῳ καὶ μεγάλης βοῆς ἕνεκεν χρήματα, καλεῖν ἀπειλοῦντες εἰ μὴ λάβοιεν. Ἀντίπατρος μὴ ἔχων δοῦναι, καὶ ἐν ἀμηχάνῳ. Ἀντίγονος ἔφη πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' [7] ἐγωγέ σοι δώσω καιρὸν ἀφόδου· ταῦτα εἰπὼν, ἐν αὐτῇ τῇ πανοπλίᾳ, διαδραμὼν τὴν γέφυραν, μέσας πεμὼν τὰς φάλαγγας ἑκάστῳ προσήει ἐοικὼς δημηγορήσοντι· οἱ Μακεδόνες ὡς ἀνδρὶ τῷ ἐπιφανῶν ἐξεχώρουν καὶ παρήεσαν, καὶ πάντες εἵποντο ἀκουσόμενοι [8] ὧν λέγειν μέλλοι. ἐπεὶ δὲ πρόιεσι τὸ πλῆθος, μακρὰ ἐδημηγόρησεν ἀπολογούμενος ὑπὲρ Ἀντιπάτρου, ἐπαγγελλόμενος, προκαλῶν, διαλλάττων· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς μακρᾶς δημηγορίας, Ἀντίπατρος μὴ τὶ ἰπωέων τὴν γέφυραν

cum quibusdam sibi adhærentibus & consentientibus equitibus. Illi magno cum tumultu & vociferatione stipendia petebant, mortem minitantes, nisi accepissent. Antipater non habens quod numeraret, in summis difficultatibus versabatur. Cui Antigonus: At, inquit, ego tibi discedendi facultatem præstabo. His dictis, cum ipsa armatura per pontem cucurrit, & medias phalanges dividens, singulos adibat concionaturo similis. Macedones viro illustri cedebant & deflectebant, omnesque sequebantur audituri quid dicere vellet. Postquam vero circumstitit multitudo, longam orationem habuit, defendens Antipatrum, promittendo, hortando, conciliando. Inter hanc prolixam concionem, Antipater transiens cum equi-

πρόιελ-

7 Ἐγωγέ σοι] Cant. ἐγώ σοι.
8 Ὧν λέγειν] Fl. προλέγειν. Cant. ὧν προιέναι. Idem codex pro πρόιεσι, πρόιεσι.

9 Πρόιελ-

tibus pontem, militum lapides effugit.

5 Idem hic Antigonus primus, si fortiorem ac validiorem manum haberet, tranquillius & moderatius bellum administrabat: sin imbecilliorem quam ut violentum periculum sustinere posset, impressiones faciebat, viriliter obitam mortem, quam turpem & ignavam vitam, magis expetendam arbitratus.

6 Idem hic Antigonus in Cappadocia hybernabat. Defecerunt ab eo Macedonum armatorum tria millia. Hi collibus munitioribus occupatis, Lycaoniam populabantur, atque jam etiam Phrygiam. Antigonus tot homines morte multare, crudele & inhumanum putabat. Metuebat autem, ne se cum

9 προελθὼν, ἐξέφυγε τὰς ἀπὸ τῶν τραπωτῶν λίθους.

Ἀντίγονος ὁ πρῶτος αὐτὸς ἰσχυροτέραν [10] ἔχων χεῖρα τῷ πολέμῳ ἀκολαιότερον ἐχρῆτο. εἰ δὲ ἀσθενεστέραν, βιαίας κινδύνους τὰς ὑπηθέσεις ἐποιεῖτο, καὶ ζῶν ἀγλυνῶς, τὸ θνήσκειν ἀνδρείως αἱρετώτερον ἡγούμενος.

[11] Ἀντίγονος ἅτε περὶ Καππαδοκίαν ἐχείμαζεν. ἀπέστησαν αὐτοῦ οἱ Μακεδόνες ὁπλίται τρισχίλιοι. ἅτοι καταλαβόμενοι λόφους καρτεροὺς, Λυκαονίαν ἐπόρθουν, ἤδη δὲ καὶ Φρυγίαν. Ἀντίγονος κτεῖναι μὲν τοσούτους ὠμὸν ἡγεῖτο. [12] ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ προσθοῖντο τοῖς πολεμίοις, [13] ὧν Ἀλκέτας

9 Προελθὼν] παρελθὼν. *Casaubonus.*

10 Ἔχων χεῖρα] Delet hæc Fl. sed ante αὐτὸς quædam desunt.

11 Ἀντίγονος ἅτ.] MSS. Ἀντίγονος οἷς. Forte, Ἀντίγονος, ὡς περὶ &c. posito post ἐχείμαζεν commate.

12 Ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ] Καὶ ante μὴ MSS. & Interpres delent. Paullo post pro Λακέτας cum Casaubono reposui Ἀλκέτας, cujus sequente exemplo crebra mentio, ubi & idem error conspicitur in Cant. Pro τοιοῦτο τὸ ὄν, MSS. ἀφεστῶτων.

13 Ὧν Λακέτας ἦρχε] Scribe Ἀλκέτας. *Casaubonus.*

Digitized by Google

κέτας ἦρχεν· τοιοῦτό τι οὖν ἐμηχανήσατο· καθῆκε πρὸς αὐτοὺς Λεωνίδαν τῶν ἰδίων ἡγεμόνων [14] ἐπὶ κοινοπραγίᾳ τῆς ἀποστάσεως δή· οἱ δὲ ἄσμενοι τὸν ἄνδρα ἐδέξαντο, καὶ στρατηγὸν εἵλοντο· Λεωνίδας πρῶτον μὲν ἔπεισεν αὐτοὺς, προσίεσθαι μηδενί· ὥς τε γε τοῦτο πρῶτον Ἀντιγόνῳ κατώρθωτο· ἔπειτα δὲ κατήγαγε αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λόφων ἐς χωρίον ἱππάσιμον, ἀφίππους ὄντας· ἐνταῦθα [15] προσιππασάμενος Ἀντίγονος, Ὁλκίαν καὶ δύο τῆς ἀποστάσεως ἐξάρχους συνέλαβεν. οἱ μὲν ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν ἱκέτευον. ὁ δὲ ἀφήσειν τούτους ὑπέσχετο, εἰ μὴ ἡσυχίας εἰς Μακεδονίαν ἐπανέλθοιεν. ἐπὶ τούτοις ἐπείσαντο, καὶ ἀνεχώρησαν. Ἀντίγονος Λεωνίδαν τῶν ἀνδρῶν ἠρήσαντο

hostibus, quorum Lacetas principatum tenebat, conjungerent. Itaque talem dolum machinatus est. Dimisit ad eos Leonidam unum de suis ducibus, qui se participem defectionis præberet. Illi hominem libenter receperunt, eumque ducem crearunt. Leonidas primum eis persuasit, ne cum aliquo se conjungerent. Hoc igitur primum Antigono pro animi sententia successit. Postea deduxit eos a collibus in locum equitibus idoneum, cum ipsi carerent equis. Hic adequitans Antigonus, Holciam atque duos auctores defectionis comprehendit. Illi pro salute impetranda, supplices illi se abjecerunt: qui promisit se eis discedendi facultatem permissurum, si quiete ac sine turba reverti in Macedoniam vellent. His conditionibus u-

μέχρι

14 Ἐπὶ κοινοπραγίᾳ] Fl. absque ἐπὶ. Loco προσίεσθαι, quod sequitur. Cant. προσιέσθαι.

15 Προσιππασάμενος] Cant. πρὸς ἱππασίαν. Lacunam, quæ paullo infra in Vulgata inter ἐξάρχους & ὑπέσχετο conspiciebatur. ex Fl. supplevi, cum quo consentit Interpres. Mox MSS. ἐπείσατο, καὶ ἀνεχώρησαν, pro ἐπείσαντο, καὶ ἀνεχώρησαν.

16 Μέχρι

tebantur, ac domum regressi sunt. Antigonus Leonidam eos ducere jussit usque in Macedoniam, ut eos secure domum deduceret.

[16] μέχρι Μακεδονίας .... ὡς ἀσφαλῶς. αὐτὰς εἰς τὴν οἰκείαν ᾠχαπέμψοντα.

7 Antigonus Attalum, Alcetam, & Docimum duces Macedonum, non parvæ existimationis viros, in Pisidicis angustiis castrametantes, clam persequebatur. Elephantis clangorem edentibus atque horrentibus, Antigonum adventare senserunt. Solus enim hic ejusmodi belluarum apparatum circum se habebat. Alcetas assumptis secum scutatis operam dabat, ut asperam, difficilemque per montana viam occuparet. Antigonus omittens Alcetam, obliquatam aciem sub latera montium summa

Ἀντίγονος Ἄτταλον, Ἀλκέταν, Δόκιμον, στρατηγὰς Μακεδόνων οὐκ ἀδόξους [17] ἐν αὐλῶ Πισιδικῶ στρατοπεδεύοντας ἐδίωκε ξ ζῆν· τ ᾗ ἐλεφάντων [18] κλαγξάντων καὶ φεξαμφόων, ᾔσθοντο ὡς Ἀντίγονος προσάγοι· μόνος γὰρ τούτῳ ᾠχασκευὴ τοιούτων θηρίων ἦν· Ἀλκέτας τὸ πελταστικὸν ἀναλαβὼν, τὴν ᾠχᾷ τ ἐμῶν σπαχείαν καὶ δύσβατον ὅσον ἠπείγετο καταλαβέαι· Ἀντίγονος [19] Ἀλκέταν μὲν οὐκ ἐδίωξεν· λοξώσας ᾗ τὴν σπαθὰν ὑπὸ τὰς τ ὀρῶν

λαγό-

16 Μέχρι Μακεδονίας....] Μέχρι Μακεδονίας ἐπιλοῦσι. *Casaubonus.*

17 Ἐν αὐλῶ Πισιδικῶ] Scribe ἐν αὐλῶνι. Μοχὶδίωκε ᾗ ζῆν corruptissime nostri libri: quod multis modis, si spectes sententiam, potes emendare puta ἰσχὺς ὢν ἤδη, vel ἤδη ἰσχύων, vel λαθὼν, ut videtur legisse Interpres. *Idem.*

18 Κλαγξάντων] Cum MSS. & Interprete, pro κραξάντων. Pro φεξαμφόων, cum utroque Codice scripsi φεσσάγοι.

19 Ἀλκέταν] Cant. Λακέτας. Male. Vide Diodorum lib. XIX. MSS. τὸν τῶν ὀρῶν λαγόνας, pro τὰς τῶν. Pro ἐπιστῶσιν, Cant. ἐπιστῶσιν. & pro καταλαβεῖν ᾗ τῶν, MSS. καταλαβεῖ τὰς τῶν, nisi quod Fl. addito ν finali, καταλαβεῖν.

λαγόνας, ἔπαιδεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· κατέλαβε δὲ τοὺς πολεμίων τοὺς μὲν ἄρτι ὁπλιζομένους, τοὺς δὲ ἀόπλους, ταρασσομένους δὲ πάντας· ὡς τε φόνου μὲν ἀπεχόμενος, σωτηρίαν δὲ ἐποιούμενος, χωρὶς μάχης ἐνίκησεν.

20 Ἀντίγονος νῆας ἔχων ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦν ναύαρχος Νικάνωρ. 21 ἐναυμάχησε πρὸς τὸ Πολυσπέρχοντος ναυτικόν. 22 ὃ Κλεῖτος ἐναυάρχει· Ἑλλήσποντος, ἔνθα ἡ μάχη· Νικάνωρ, τὸν αὐτὸν ἐπ' ἀπειρίας πρὸς ἐναντίον κῦμα βιαζομένων,

cum celeritate adversus hostes ducebat, eosque de improviso obruit, partim arma circumdantes, partim innermes, omnesque perturbatos atque perterritos. Quamobrem abstinens a cæde, promissa salute ac vita, sine prælio victoriam adeptus est.

8 Antigonus naves habebat centum & triginta, quibus præerat Nicanor. His adversus Polychosti classem navale prælium committebat, quam ducebat Clitus. In Hellesponto pugna conserebatur. Nicanor suis ob imperitiam in adversos fluctus coactis, septuaginta naves perdidit.

ἀπέ-

20 Ἀντίγονος νῆας ἔχων ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦν,] Præfero lectionem MSS. Ἀντίγονος νῆας ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦν ναύαρχος Νικάνωρ, ἐναυμάχησαν. non enim ipse *Antigonus*, sed legatus ejus *Nicanor* conflixit. Mox pro corruptissimo πολυήχρεν, pro quo Fl. πολυώχρος, quod nihilo melius, ut nec πολυστυχὲς, quod in Cant, reposui Πολυπέρχοντος, ut optime legebatur in ora Cantabrigiensis codicis, nisi quod scripserim Πολυσπέρχοντος, ut infra dicitur, & rectius scribi notat Xylander ad Plutarchi Pyrrhum. Rem hanc accurate narratam vide Diodoro lib. XVIII. Pro Κλῆτος, ut habebat Vulgata, MSS. auctoritate, quibus adstipulatur quoque Diodorus, restitui Κλεῖτος. Idem jam monuerat Casaubonus. Cant. mutato tantum accentu, Κλειτός. Mox pro τῷ αὐτῷ, Fl. τῷ αὐτῶν, sed lego cum Cant. τῷ ναυτῶν.

21 Ἐναυμάχησε πρὸς τὸ πολυήχρεν ναυτικόν] Mendosus locus. Errat vero, ut opinor, Interpres, qui Πολυχρέστου legit, & quasi proprium hominis nomen esset, *Polychosti classem* vertit. Sane si ita scripsit πολυχρέστου ναυτικὸν appellare videtur *classem multis partibus ampliorem*, hoc est πολλὰ πλάσιον. Sed locus mendo non caret. *Casaubonus.*

22 Οὗ Κλῆτος] Scribe Κλεῖτος. *Idem.*

23 Ἀπί-

Cum victoriam palam hostes in manibus haberent, sub vesperam Antigonus advenit, neque acceptam cladem metuit: sed eos, qui in reliquis essent sexaginta navibus, paratos & instructos ad pugnam navalem iterum sub noctem esse jubet: & ex satellitibus fortissimum quemque ad navigia constituit, iisque dat præceptum, ut minentur se mortem omnibus allaturos, qui non in pugnam successissent. & cum Byzantium in propinquo sitam civitatem societate & amicitia conjunctam haberet, inde confestim ad moderandos remos mitti imperat scutatos, & levis armaturæ milites, milleque sagittarios: qui in hostium μά-

23 ἀπέβαλε ναῦς ἑβδομήκοντα. τῶν πολεμίων λαμπρῶς νικησάντων· παρὼν Ἀντίγονος ἐπῴρας, καὶ τὴν ἧτταν οὐκ ἔδεισεν, ἀλλὰ τὰς μὴ ὑπὸ τῶν λοιπῶν νεῶν ἑξήκοντα ἑτοίμους εἶναι πρὸς ναυμαχίαν, αὖθις νυκτὸς ἐκέλευσε. τῶν δὲ ὑπασπιστῶν τοὺς ἀλκιμωτάτους ὑπισήσας τοῖς σκάφεσι προσέταξεν ἀπειλεῖν ὡς ἀποκτενοῦσι τοὺς μὴ χωρήσαντας εἰς μάχην· Βυζάντιον δὲ 24 φίλην ἔχων, ἐγγὺς ὄντα, ἐντοῦθεν ὑπηρεσίαν ναυπικὴν 25 διὰ τάχους ἐκέλευσε πλάσας καὶ ψιλοὺς, καὶ τοξότας χιλίους 26 ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν πολεμίων ὁρ-

23 Ἀπέβαλε ναῦς ἑβδομήκοντα] Diodorus lib. XVIII. Γενομένης δὲ ναυμαχίας ἐμμαχρὰν τῆς Βυζαντίων πόλεως, εἰκὸς ἡ Κλεῖτος, καὶ κατιδοῦσι μὴ τῶν ἐναντίων ναῦς ἑπτακαίδεκα. εἶλε δὲ σὺν αὐτῇ τοῖς ἀνδράσι καὶ ἑλάστων τῶν τεσσαράκοντα. Pro τῶν πολεμίων, Fl τῶν δὲ πολεμίων. Loco commatis post ἑβδομήκοντα interpunxi, & pro ὑπασπιστῶν post νικησάντων, posui comma.

24 Φίλην] Cum Cant. pro φίλον. Pro ἐκέλευσε cum Casaubono scripserim ἐκάλεσε. Diodorus dicto loco: ὁ γὰρ τῶν Βυζαντίων μεταπεμψάμενος νυκτὸς ναῦς ὑπηρετικὰς, &c.

25 Διὰ τάχους ἐκέλευσε] Imo ἐκάλεσε: nisi deest aliquid. Idem mendum infra libro sexto in Apollodoro. *Casaubonus.*

26 Παρὰ τὰς ναῦς] Οὐς ὁ δὲ τ. ν. *Idem.*

μέσας, ἀπὸ γῆς ἀκοντίζειν, καὶ τοξεύειν ἔταξεν. ταῦτα μὲν ἐν νυκτὶ μιᾷ διετέτακτο· ἀρχομένης δὲ ἕω, οἱ μὲν ἀπὸ γῆς ἐτόξευον, καὶ ἠκόντιζον· οἱ πολέμιοι δὲ, οἱ μὲν ἐπὶ καθεύδοντες, οἱ δὲ ἄρτι ἀφυπνίζοντες, ἀφυλάκτως ἐπιτρώσκοντο· ἄλλοι μὲν ἀνέσπων τὰ πεφυμήσια, ἄλλοι δὲ ἀνεῖλκον τὰς ἀπεβάθρας· ἄλλοι δὲ ἀγκύρας ἀνιμῶντο· παντῶν δὲ βοὴ καὶ τάραχος ἦν. Ἀντίγονος ἐσήμηνεν· καὶ ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶ ἐπιπλεῦσαι, καὶ μετὰ θυμοῦ καὶ ῥοθίου ποιεῖσθαι τὰς ἐμβολάς· αὐτίκα δὴ συνέβαινεν, [27] τοῦ μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων, ... κρατεῖν τοὺς νενικηκότας.

naves solventes jacula, sagittasque conjicerent. Hæc per unam noctem administrata sunt. Incipiente vero diluculo, cum infesta pila, spiculaque illi mitterent, hostes autem tum somno nondum soluti, tum recens excitati, sine cautione vulnera acciperent, alii conscensorios asseres retrahere, alii anchoras levare: breviter, omnes vociferationem ac tumultum ciere. Antigonus sexaginta quoque navibus signum dat, ut appellerent, cumque furore & impetu impressionem facerent. Sic statim accidit, ut aliis e littore jaculantibus, aliis naves infestas adducentibus, victores a victis superarentur.

Ἀντίγονος μετὰ τοῦ νίκου [28] ἐν Ἑλλησπόντῳ ναυμαχίας τολεῖν τὰς ναῦς ἐπὶ Φοινίκης ἔταξεν, τὰς μὲν ναύτας ἐστεφανωμένους·

9 Antigonus cum navale prælium in Hellesponto vicisset, naves Phœniciam versus navigare imperavit, nautas quidem coronis redimi-

τοὺς

27 Τῶν μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων..... κρατεῖν] Τῶν μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων, τοῦ πολεμίας ναῦς προσαγόντων, κρατεῖν. *Casaubonus.*

Κρατεῖν τοὺς] MSS. κρατεῖν μὲν τοὺς.

28 Ἐν Ἑλλησπ.] Cant. ἐπ' Ἑλλησπ.

29 Ἐνε-

tos, puppes vero ſpoliis & captivarum triremium acroſtoliis ornatas. Gubernatoribus autem juſſit, ut omnibus portubus per mare navigantes, cunctiſque civitatibus appropinquarent, ut victoria per univerſam Aſiam celebris evaderet, atque innoteſceret. Phœnicum naves in Roſium Ciliciæ portum appellentes, & grandem Eumenis pecuniam vehentes, Soſigenem nauarchum elegerunt. Soſigenes in Orthiomago tempus terebat, & æſtum pelagi ſpeculabatur. Phœniciæ vero naves cum vidiſſent victrices ſplendidiſſimis ornamentis præditas, direptis pecuniis in Antigoni triremes inſiliebant: quæ ob eam cauſſam repente magnam & pecuniarum & ſociorum copiam abducebant, Soſigene maris motum obſervante.

τὰς δὲ πρύμνας κεκοσμημένας λαφύροις καὶ ἀκροστολίοις αἰχμαλώτων τριήρων· τοῖς δὲ κυβερνήταις, [29] ἐνετείλατο καὶ τὸ πέλαγος παρεπλεῖν πᾶσι μὲν ὅρμοις, πάσαις δὲ πόλεσι παραπελάζοντας, ὅπως ἡ νίκη διαβάντος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν γένοιτο· Φοινίσσαι νῆες ὁρμοῦσαι Κιλικίας ἐπὶ τῷ Ῥωσίῳ λιμένι χρήματα Εὐμένους ἄγουσαι, Σωσιγένη ναύαρχον [30] εἶχον· ὁ μὲν Σωσιγένης ἐπὶ Ὀρθιομάγου διέτριβεν ἀποσκοπῶν τὴν τοῦ πελάγους κίνησιν· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Φοινισσῶν νεῶν, ὡς εἶδον τὰς νικώσας λαμπρῶς κεκοσμημένας, ἁρπάσαντες τὰ χρήματα, ἐσεπήδησαν ἐς τὰς Ἀντιγόνου τριήρεις· αἱ δὲ αὐτίκα ἀνήγοντο πολλὰ [31] χρήματα . . . . . καὶ συμμάχους· Σωσιγένης δὲ ὁ ναύαρχος τὸ πέλαγος ἀπεσκόπει.

Ἀνή-

29 Ἐνετείλατο] Ita repoſui cum MSS. pro ἀνετείλατο. Mox uterque Codex παραπελάζοντος. & paullo poſt Cant. τοῖς ὁρμοῦσαι.

30 Εἶχον] χρ. εἶλον. *Caſaubonus.*

31 Χρήματα . . .] Χρήματα ἄγουσαι καί. *Idem.*

32 Ἀντίγονος καὶ Εὐμένης ἐμάχοντο· ἀμφιβόλου δὲ νίκης ὄντος, Εὐμαφίης κήρυκα πρὸς νεκρῶν ἀναιρέσεως ἔπεμψεν· Ἀντίγονος πλείονας ὄντας τοὺς οἰκείους νεκροὺς λαθεῖν βουλόμενος, ἐπὶ τοσοῦτον 33 κατέχει τὸν κήρυκα, ἐφ' ὅσον αὐτῶν πάντων τὰ σώματα ἔκαυσεν. ἐπεὶ δὲ πέρας ἔσχεν ἡ ταφή, τότε τὸν κήρυκα ἀπέπεμψε, συγχωρῶν τῷ ἀναιρεῖσθαι.

Ἀντίγονος 34 ἐν Γαδαμαρτοῖς τῆς Μηδείας παρεχείμαζεν· Εὐμένης παρεκαλάβετο τὴν ὁδὸν ἄχρι σταδίων χιλίων, διαπαύσας

10 Antigonus & Eumenes pugnam conseruere. Ancipiti victoria, de sepultura cæsorum legatum Eumenes mittit. Antigonus cum ex suis majorem numerum cecidisse videret, ut id clam haberet, legatum eousque detinuit, donec eorum omnium corpora igni tradidisset. Cumque jam sepultura finem accepisset, præconem dimisit, concessa sepeliendi potestate.

11 Antigonus Gadamartis in civitate Medorum hyberna agebat. Eumenes viam usque ad mille stadia dispositis undique præsidiis præoccu-

πάσας

32 Ἀντίγονος καὶ Εὐμένης ἐμάχοντο. ἀμφιβόλου τῆς νίκης ὄντος, &c.] MSS. Ἀντ. καὶ Ε. παρεταξάτο· ἀγχωμάλου δὲ νίκης. quod magis cum Polyæni stylo convenit; Interpres tamen ut Vulgata. Eandem historiam vide apud Diodorum lib. xix. Pro Εὐμένης, MSS. Εὐμαφίης. quomodo scribitur etiam Plutarcho & Arriano; Diodorus tamen ut Vulgata.

33 Κατέχει τὸν κήρυκα, &c.] Fl. παρέχει. Lacunam ortam ex vocis κήρυκα repetitione (omnia enim a κατέχει τὸν κήρυκα, ad ἀπέπεμψε, in Vulgata aberant) cum Fl. & Interprete supplevi. Casaubonus ut potuit in margine supplerat: ἕως τοῦ ποσοῦτον τὰ σώματα πυρὶ παρέδωκε. τελευτήσας δὲ τὸν ταφῆς, κήρυκα ἀπ.

34 Ἐν Γαδαμαρτοῖς τῆς Μηδίας] Diodorus Γάμαρτα τῆς Μηδίας vocat. l. 19. p. 688. *Casaubonus.*

Ἐν Γαδαμαρτοῖς] Vocat quidem Diodorus lib. xix. Γάμαρτα τῆς Μηδίας, sed non is locus, cujus hic mentio: quare nihil ad Polyænum. Locus, cujus hic meminit Auctor, Diodoro in eodem libro, ubi idem refertur, dicitur Γαδάμαλα, ut Polyænus fore scribens: Ἀντίγονος μὲν χειμάζων ἐν Γαδαμάλοις τῆς Μηδίας, &c. ubi tamen MSS. variant, & nonnulli habent Γαδάρλοις.

35 Ἐκ-

paverat. Ea via ducebat per inferiores montes. Subjectus erat campus æqualis, carens aqua, inhabitatus, nullo gramine præditus, non arbore, non planta. Sed cum sulphure, multaque salsuginosa materia scateret, neque animalia neque homines per eum iter habere poterant. Antigonus præsidia secus viam collocata declinans, per medios duces elapsus planiciem conficere statuebat. Quam ob causam decem millia cadorum jussit consui, eosque repleri aqua, commeatumque decem dierum comportatum in promptu habere, & hordea pro equis, & pabulum quantum necessitas postularet. His rebus comparatis, Antigonus per mediam inhabitabilem planiciem duxit exercitum noctu, ignes incen-

πάξας τὴν δυνάμιν πανταχῇ. ἡ μὲν ὁδὸς παρὰ τὰς ὑπωρείας· τὸ δὲ κάτω πεδίον, ὁμαλὸν, ἄνυδρον, ἀοίκητον, ἄβοτον, ἄχορτον, ἄδενδρον, ἄφυτον· ἀσφαλιῶδες δὲ καὶ πλήθει ἁλμυρίδος· ὥστε ἄρα καὶ ἀφάβατον ἄτε ζώοις ἄτε ἀνθρώποις. Ἀνιπτάνων τὰς κατὰ τὴν ὁδὸν φυλακὰς[35] σκολίνας, στρατηγῶν μέσον ἔγνω τὸ πεδίον ἐπεύειν· παρεσκεύαζε δὲ ῥάψαντας μυρίους ἀσκοὺς, καὶ πλῆσαι τούτους ὕδατος· καὶ[36] σιτία δέκα ἡμερῶν πέμψαντας ἔχειν, καὶ κριθὰς τοῖς ἵπποις, καὶ χιλὸν ἀπαρκῆ· τὰ μὲν οὖν παρεσκεύαζε· ὁ δὲ διὰ τοῦ ἀοικήτου μέσης ἦγε τὴν στρατιὰν[37] τῇ νυκτὶ καίειν οὐ δυνατεύων, ἵνα μὴ τῆς φυλακῆς πάσας ὑπαω-

35 Ἐκκλίνας] Cant. ἐκκλίνων Mox pro ἔπεσθαι, Fl. ἐπέμεσθαι. Cant. ἐπεμπεσεῖσθαι, sed quinque literæ intermediæ πεσ recentiore manu erant adscriptæ.

36 Σιτία δέκα ἡμερῶν πέμψαντας ἔχειν] Lego πίψαντας. *Casaubonus.*

37 Τῇ νυκτὶ καίειν οὐ δυνατεύων, ἵνα μὴ τῆς φυλακῆς πάσας, &c.] Simili ratione Cæsar lib. VI. de B. G. cap. 29. *Monet, ut ignes fieri in castris prohibeat, ne qua ejus adventus procul significatio fiat.*

ὑπωρείας καταδήλον γένηται· καὶ μὴν μέχρι πέλας ἔλαθον ἂν, εἰ ἐπείθησαν τῷ Ἀντιγόνῳ παραγγέλματι. ὀλίγοι δὲ αὐτῶν παγετώδους νυκτὸς γενομένης [38] πῦρ ἀνέκαυσαν· ὡς τε τὴν φλόγα ἰδόντες οἱ πολέμιοι, συνῆκαν, καὶ τὸ πεδίον ἐκβαινόντων προσβαλόντες κατὰ τὴν ἀναγκαίαν, ἔστιν ὃς τῶν ὑστάτων ἀπέκτειναν. ὅσον δὲ ἐπὶ τῷ Ἀντιγόνου στρατηγήματι, ἀβλαβεῖς ἐσώθησαν πάντες.

dere vetans, ne qui radices montium tenebant, ex eo profectionem cognoscerent: & quidem ad finem usque res animadversa non fuisset, si Antigoni præcepto morem gessissent. Verum pauci eorum nocte frigidiore facta ignes incenderunt. Cujus flammam hostes conspicati, rem intellexerunt: cumque jam planiciem egrederentur, adorti eos a tergo, nonnullos ex postremis interfecerunt. Quantum vero ad Antigoni stratagema, sine damno omnes evaserunt.

Ἀνδίγονος ἐν παρόδῳ ὄρους ὑπωρείαν λαγόνα παρειλαβὼν, ὡς [39] εἶδε τὴν Εὐμένους ἀνὰ τὸ πεδίον ἔκπαξιν οὐκ ἐχυρὰν, τοῖς ὀπισθοφυλακοῦσιν ἐπιπέμψας ἱππικὰ τάγματα, πολὺ μέρος τῆς ἀποσκευῆς αὐτῶν κατέσυρεν.

12 Antigonus in pugna latus acclive montis obsidens, cum videret Eumenis aciem per campum explicatam, nequaquam satis firmam, summittens postremo agmini turmas aliquot equitum, magnam partem impedimentorum ejus diripuit.

[40] Ἀντίγονος περὶ τὴν

13 Antigonus circa Γαβι-

38 Πῦρ ἀνέκαυσαν] Ita cum Fl. restitui pro vulgato, πυρὰν ἔκαυσαν. Similis error sublatus supra 1. 48. 4.

39 Εἶδε τὴν Εὐμένους] Cant. εἶδεν Εὐμένους.

40 Ἀντίγονος περὶ τὴν Γαβιλίαν] Vide Diodorum lib. XIX. Mox pro συνιόντων, Cant. σωιόντων.

41 Φι-

Gabienam prælium cum Eumene committebat. Erat campus tenui terra atque arenosa. In eo congredientibus maximis copiis, excitatur nubilus pulvis, qui tenebras offundebat & amicis & hostibus. Prælium erat in manibus. Antigonus vero cum intelligeret Eumeniorum militum impedimenta remansisse, in quibus uxores erant & liberi, ac pellices & servi, & aurum & argentum, alia denique omnia quæ in Alexandri exercitu comparassent, delectas turmas jussit impedimenta circumventa in sua castra compellere. Qui hostibus circa pugnam occupatis, circumequitarunt, & pulvere caliginem obducente adduxerunt.

Γαβιανὴν συνέβαλεν Εὐμένει μάχην· ἦν πεδίον λεπτόγεων καὶ ψαμμώδες· ἐν τούτῳ συνιόντων μεγάλων στρατευμάτων, αἴρει νεφελώδης κόνις ὑποσκοτοῦσι καὶ [41] φίλοις, καὶ πολεμίοις· ἡ μάχη μὲν ἐν χερσὶν ἦν· Ἀνθίγονος δὲ τῶν Εὐμενείων στρατιωτῶν εἰδὼς ἀπομένειν τὴν ἀποσκευὴν, ἐν ᾗ γυναῖκες ἦσαν αὐτῶν, καὶ τέκνα, καὶ παλλακαὶ, καὶ οἰκέται, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, [42] καὶ ὅσα ἄλλα κτήσαιντο ἀπὸ τῆς μετὰ Ἀλεξάνδρου στρατείας· κέλευσεν ὑπλέκτους ἵλας προσελάσαι τὴν ἀποσκευὴν ἐς τὴν ἑαυτοῦ στρατοπεδείαν· οἱ μὲν προσήλασαν ἀσχολουμένων τῶν πολεμίων περὶ τὴν μάχην, καὶ τῆς κόνεως [43] ἐπισκο-

41 Φιλίοις καὶ πολεμίοις] γρ. φιλίκις καὶ πολεμίκις. *Casaubonus.*

42 Καὶ ὅσα ἄλλα] Cant. ἄλλα ὅσα. atque ira quoque Codd. Casauboni. Mox pro στρατείας, cum Cant. ut & Codd. Casauboni malim στρατῆς & sic quoque Interpres. Pro ἵλας ubi Cant. εἵλας, scripsi ἵλας, ut supra cap. IV. 3. Casauboni Codd. εἵλας. Mox pro ἑαυτοῦ, uterque Codex, ἑαυτῶν.

43 Ἐπεὶ δὴ πέρας ἔχει] Lege ἐπεὶ δὴ, & distingue cum Interpr. *Casaubonus.*

Ἐπισκοτίσας· ἐπεὶ δὴ] Ita reposui cum Fl. monente etiam Casaubono, pro ὑπισκοτίσας ἐπεὶ δὴ.

44 Φιλ-

ποκοτόσης. ἐπεὶ δὴ πέρας ἔχεν ἡ μάχη, πεντακισχίλιοι μὲν ἔπεσον Ἀντιγόνου, τριακόσιοι δὲ Εὐμένους· μέγα δὴ φρονοῦντες ἐπὶ τῇ νίκῃ διελύθησαν. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀποσκευῶν εἶδον ἡρπασμένων, καὶ τοὺς οἰκείους ἀπολωλότας, ἀθυμίᾳ καὶ θρήνῳ ἦν τῶν νενικηκότων· ὡς τε οἱ πολῖται διὰ τὸν ἔρωτα τῶν οἰκείων ἐπρεσβεύοντο πρὸς Ἀντίγονον, ἀξιοῦντες αὐτὸν στρατιώτας. Ἀντίγονος τῶν ἀποσκευῶν τῶν Εὐμενείων στρατιωτῶν ἁρπάσας, ἐπειδὴ βαρέως ἔφερον ἀπολέσαντες τὰ [44] φίλτατα, [45] ἐκήρυξε στρατιὰν ἀποδώσειν τὰ ἡρπασμένα· οἱ δὲ στρατὸς τὸ κήρυγμα αὐτίκα μετεβάλλοντο· καὶ μόνοι οἱ Μακεδόνες, ἀλλὰ καὶ μύριοι Περσῶν, ὧν ἦρχε Πευκέστης· καὶ γὰρ ἔστρατο τοὺς Μακεδόνας ἰδὼν [46] Ἀντιγο-

Postquam vero desiit pugna, quinque millia ceciderant ab Antigoni partibus: ab Eumenis solum trecenti. Quamobrem hi magnos spiritus gerentes ob victoriam, discesserunt. Postquam vero abrepta viderunt impedimenta, suosque amissos, in mœrore luctuque esse cœperunt hi, penes quos victoriæ palma steterat: adeo ut plerique, suorum amore compulsi, legationem ad Antigonum mitterent, petentes ab eo, ut se in suorum militum numerum reciperet: Antigonus abreptis impedimentis Eumeniorum militum, cum molestissime eos ferre suorum amissionem cerneret, promulgavit se gratis redditurum ea quæ rapuisset. Qui ad hanc promulgationem continuo transierunt, non solum Macedones, verum etiam Persarum decem millia, quibus præerat Peucestes.

νίζον-

44 Φίλτατα] γρ. φίλτρα. *Casaubonus.*

45 Ἐκήρυξε] MSS. ἐκηρυξεν.

46 Ἀντιγονίζοντας] Ita restitui pro vulgato, αὐτιμολίζοντας, cum Cant. & Interprete. Fl. ἀντιωνίζοντας.

47 Ἀντι-

Nam is cum videret Macedones ad Antigoni partes desciscere, ad hos deflexit. Postremo tanta mutatio sententiarum & fortunæ facta est, ut Argyraspides comprehensum Eumenem, ac vinctum traderent. Antigonus vero totius Asiæ rex proclamatus est.

νίζοντας. ὡς τοῦτος ἐνέκλινε· τέλος δὲ τοσαύτη μεταβολὴ γνώμης καὶ τύχης ἐγένετο, ὥστε τοὺς ἀργυράσπιδες συλλαβόντες Εὐμένη δεσμώτην[47] Ἀντιγόνῳ παρέδωκαν· Ἀνίγονος δὲ ἁπάσης τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἀνηγορεύθη.

14 Antigonus cum audisset Pythonem Mediæ præfectum, peregrinum exercitum conscribere, eo consilio ut defectionem faceret, simulabat se fidem non adhibere nunciantibus, inquiens: ego vero nequaquam crediderim hoc agere Pythonem, cui ego quinque millia Macedonum armatorum atque Thracum, & mille præfecturæ custodes paravi, quos ei mitterem. His auditis,

Ἀντίγονος[48] Πύθωνα σατράπην Μηδείας πυθόμενος ξενολογεῖν, καὶ χρήματα συλλέγειν, ἀπιστῶν βεβουλευμένον,[49] ἀπιστεῖν τοῖς ἀγγέλλουσι προσεποιήσατο, φάσκων, οὐκ ἂν ἐγὼ πιστεύσαιμι τοῦτο Πύθωνα πράττειν, ᾧ πεντακισχίλιους Μακεδόνας ὁπλίτας, καὶ Θρᾷκας, καὶ χιλίους φύλακας τῆς[50] σατραπείας συμπέμψαι παρεσκευάκα. τοῦτο Πύθων ἀκούσας πιστεύῃ τῇ φιλανθρωπίᾳ καὶ

47 Ἀντιγόνῳ] Non habent. MSS. neque agnoscit Interpres.

48 Πύθωνα σατρ. Μηδείας] Ita reposui cum Cant. pro Πύθωνα. Curtius lib x. cap. 10. *Pithon Mediam, Lysimachus Thraciam, adpositasque Thraciæ provincias obtinere jussi.* Ita quoque dicitur Diodoro, Justino, in prologo lib. XIII. & plurimis, paucis Πύθων.

49 Ἀπιστεῖν] Cant. πίστιν. Mox MSS. post φάσκων negationem delent.

50 Σατραπείας] Cum MSS. nisi quod Cant. σατραπίας, pro vulgato σατραπικῆς, quam vocem tamen haud temere damnaverim. Pro συμπέμψαι, MSS. πέμψας.

51 Εἰσ-

ἀφὶ τάχυς ἧκε ληψόμενος τὴν βοήθειαν. Ἀντίγονος δὲ ἐς τὸ κοινὸν τῶν Μακεδόνων [51] εἰσαγαγὼν Πύθωνα ἑλών, [52] πιμωρησάμενος, ἀπέκτεινεν.

Ἀντίγονος τοὺς ἀργυράσπιδας, οἱ τὸν Εὐμένη δεσμώτην αὐτῷ παρέδωκαν, ἐτίμησε δωρεαῖς· τὸ δὲ ἄπιστον αὐτῶν φυλαττόμενος, χιλίους μὲν αὐτῶν ἔδωκε συμμάχους εἶναι [53] Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας. τοὺς δὲ ἄλλους εἰς ἄλλα χωρία φρουροὺς

Python credit humanitati, & confestim venit ad recipiendum auxilium. Antigonus vero Pithonem in medium Macedonum introductum cepit, & punitum morte multavit.

15 Antigonus Argyraspides, qui Eumenem vinctum ei tradiderant, muneribus ornavit. Verum ut eorum perfidiam caveret, mille ex eis socios tradidit Sigyritio Arabiæ præfecto. Alios vero in alia loca munitissima & invia præsidii caussa dimisit, ut διέ-

51 Εἰσαγαγὼν Πύθωνα ἑλών] Scribe, ut in quibusdam libris, εἰσαγαγὼν Πύθωνα καὶ ἑλών, πιμωρησάμενος ἀπ. Pytho, hic est Pitho historicis per i. *Casaubonus.*

52 Τιμωρησάμενος] Ita reposui cum MSS. nec non Codd. Casauboni, pro πιμωρησάμενος.

53 Σιγυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας] Ita legendus est hic locus: nam lectionem Interpretis quam in nostro quoque codice reperimus, falsissimam esse arguit Diodorus libro decimonono: ubi tamen non Σιγύρτος hic appellatur, sed Σιβύρτος. *Casaubonus.*

Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας] Vera hæc est hujus nominis scriptura. Diodorus lib. XIX. Καὶ Σιβυρτίῳ μὲν ἔδωκεν Ἀραχωσίαν καὶ Κιδρωσίας. non Σιβύρτος, ut Casaubonus, errore forsan operarum. Curtius lib. IX. cap. 10. *Præposito igitur regioni Sibyrtio* (*namque Meuon præfectus ejus nuper interierat morbo*) *in Carmaniam ipse processit.* Arrianus lib V. ὃς συνῴκει μὲν Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας. ut & lib. IV. ubi antea fuit Σιπύρτος. Plutarchus in Eumene: τὸν ἀργυράσπιδας παρέδωκεν Σιβυρτίῳ (quomodo illic legendum pro corrupto. Ἰβυρτίῳ monitum jam viris doctis) τῷ διοικοῦντι τὴν Ἀραχωσίαν, πάντα τρόπον ἐκπεφευγέναι, &c. Justinus l. XIII. cap. 4. *Arachosii Gedrosique Sibyrtio traduntur.* quomodo pro *Aracossi* illic legendum tum e locis adductis, tum veteri Juntarum editione, in qua sic legi testis est Vir CL. Joh. Georgius Grævius, manifestum est. Interpres contra quam uterque Codex, Ἀραχίας, cui adstipulantur Casauboni Codd. vitiosi.

54 Κιλι-

ipsi regionem custodiæ gratia tenerent. Itaque subito omnes evanuerunt.

16 Antigonus Rhodum oppugnabat, filiumque suum Demetrium oppugnationi præfecit, promulgans ipsos Rhodios ab omni periculo liberos. Quotquot vero circa Syriam, Phœniciam, Ciliciam, Pamphyliam erant mercatores, & Rhodii qui mare exercerent, etiam his securitatem per mare reliquum concessit, ne Rhodum appellerent, ut omnibus auxiliis destitutam Rhodum facilius exscinderet, cum missi eis a Ptolemæo socii non satis virium haberent ad resistendum Demetrio oppugnanti.

17 Antigonus mercenarios milites Gallos certo stipendio conduxit, quibus Bedorius præe-

διέπεμψεν ἐχυρὰ καὶ δύσβατα, ἵνα φρουρῶν αὐτοὺς τὴν χώραν ἔχοιεν. διὸ παχέως ἀφανεῖς πάντες ἐγένοντο.

Ἀντίγονος ἐπολιόρκει Ῥόδον, ὑπισχνούμενος τῇ πολιορκίᾳ τὸν υἱὸν Δημήτριον, κηρύττας αὐτοῖς Ῥοδίοις εἶναι πᾶσαν ἀσφάλειαν, ὁπόσοι περὶ Συρίαν, Φοινίκην, [54] Κιλικίαν, Παμφυλίαν ἦσαν ἔμποροι, καὶ θαλασσουργοὶ Ῥόδιοι, καὶ [55] τούτοις ἐκήρυττεν ἀσφάλειαν τὴν θαλάσσης ὑπὲρ τοῦ μὴ καταίρειν εἰς Ῥόδον· ἵνα βοηθείας ἐρήμην Ῥόδον ἐξέλοι τοῦ τῶν Πτολεμαίου συμμάχων ὄχ ἱκανῶν ὄντων ἀντοχεῖν Δημητρίῳ πολιορκοῦντι.

Ἀντίγονος μισθοφόρους ἐμισθώσατο Γαλάτας, ὧν [56] Βιδήριος ἦρχε, σου-

54 Κιλικίαν, Παμφυλίαν ἦσαν ἔμποροι] Ita restitui hunc locum cum MSS. & Interprete, nisi quod Παμφυλίαν Cant. habeat in margine Vulgata habebat, καὶ Λυκίαν ἦσαν ἔμποροι.

55 Ἐκήρυττας ἀσφάλειαν τὴν θαλάσσης] Scribe ἐκήρυττεν, & λῆς τὴν θαλ. nisi quid aliud subest. *Casaubonus.* Τούτοις ἐκήρυττεν] Ita reposui cum MSS. Interprete & Casaubono, pro ἐκήρυττον. Fl. pro τούτοις, τούτους habet. Pro ὀξέοι, Cant. ὀξεοι.

56 Βιδήριος] Fl. Κιδήριος. Cant. Βιδίριος. quomodo etiam Interpres.

57 Ἐπεὶ

θέμιν ἑκάστῳ δώσειν χρυσῆν Μακεδονικὴν, ὁ-
μηρεῖν δὲς ἑ μισθῆ ἄνδρας καὶ παῖδας τῶν εὐγενῶν. ἡ
μάχη πρὸς Ἀντίπατρον ἐγένετο. [57] ἐπεὶ δὲ ἐγένετο, οἱ
Γαλάται τὸν μισθὸν ἀπῄτουν. Ἀνιγόνος ἑκάστῳ
θυρεαφόρῳ τὸν μισθὸν ἀπεδίδου. οἱ Γαλάται καὶ τοῖς
ἀόπλοις καὶ τοῖς γυναιξὶ, καὶ τοῖς παισὶν ἀπῄτουν· τοῦ-
το γὰρ εἶναι, [58] τῶν Γαλατῶν ἑνὶ ἑκάστῳ. εἰ μὲν
οἱ μάχιμοι λαμβάνοιεν, τριάκοντα τάλαντα· εἰ δὲ
μὴ τῶν ἀπομάχων, ἑκατόν. ἀφίστανται δὲ τὸ Γαλα-
τικὸν, καὶ τοὺς ὁμήρους ἀποκτείνειν ἠπείλει. Ἀνιγό-
νος δείσας περὶ τοῖς ὁμηρεύουσι, πρεσβευτὴν ἔ-
πεμψεν, ὅσα αἰτοῦσι δώ-
σειν ὑπισχνούμενος, εἰ
πέμψειαν, τοὺς ληψομένους τὸ χρυσίον· οἱ δὲ περι-
χαρεῖς τῷ πλήθει τῶν χρη-

rat, promittens unicuique Macedonicum aureum se numeraturum, datis de stipendio vadibus viris ac pueris nobilissimis. Pugna adversus Antigonum facta est. Qua facta, Galli salarium repetebant. Antigonus singulis scutigeris mercedem persolvit. Galli etiam inermibus & mulieribus ac liberis stipendia flagitare. Hoc enim esse unicuique Gallo. Summa vero pecuniæ, si bellatores tantum acciperent, triginta talentorum erat; sin cum imbellibus, centum. Discedit Gallicus exercitus, & se vadibus mortem allaturum minatur. Antigonus metuens vadibus, legatum ad eos mittere, & quantascunque pecunias peterent, se daturum pollicerin saltem mitterent aliquos qui aurum numeratum capiant. Qui summo gaudio affe-

μάτων

57 Ἐπεὶ δὲ ἐγένετο] Hæc, quæ in Vulgata desiderabantur, ex MSS. cum Interprete supplevi.

58 Τῶν Γαλατῶν ἑνὶ ἑκάστῳ] ἑνὶ cum utroque Codice addidi. Mox pro ἀφίστανται δὲ, Cant. ἀφίστανται δή.

59 Πέμ-

ti propter multitudinem pecuniæ, primates Gallorum, quibus adferendi auri negocium committerent, miserunt. Antigonus comprehensis iis qui venerant, non aliter inquit se eos viros Gallis reddere velle, nisi suos prius recepisset. Galli summo studio suos redimere cupientes, redditis vadibus, tum denique legatos recipiunt, atque cum eis triginta talenta.

18 Antigonus Cassandriam oppugnabat, ut Cassandrensium tyrannum Apollodorum everteret. Cum ad decimum mensem oppugnatio produceretur, ipse quidem discessit: Aminiam vero archipiratam subornavit, qui societatem cum Apollodoro coiret. Qui missa legatione, sibi curæ fore promittebat, ut Antigonus placaretur, multumque commeatum atque vinum se missurum ajebat. Itaque satis

μάτων τὰς ἀρίστας Γαλατῶν οἷα δὴ χρυσοφόρας ἔπεμψαν. Ἀντίγονος καταχρῶν τοὺς ἥκοντας, οὐκ ἄλλως ἔφη τοῖς Γαλάταις τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν, εἰ μὴ * τούτους ἀπολάβοι πάλιν· οἱ Γαλάται παραδάζοντες ἀνασώσασθαι τοὺς αὐτῶν, ἀποδόντες τοὺς ὁμήρους, τότε τοὺς ἰδίους ἀπολαμβάνουσι, καὶ σὺν αὐτοῖς τὰ τριάκοντα τάλαντα.

Ἀντίγονος Κασσάνδρειαν ἐπολιόρκει, βουλόμενος ἐξελεῖν Ἀπολλόδωρον τὸν Κασσανδρέων τύραννον· δέκα μηνῶν χρόνος ἐν τῇ πολιορκίᾳ αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησεν· Ἀμινίαν δὲ τὸν ἀρχιπειρατὴν καθῆκεν συνθησόμενον φιλίαν πρὸς Ἀπολλόδωρον· ὁ δὲ κήρυκα πέμψας, πραΰνειν Ἀντίγονον ἐπηγγέλλετο. καὶ σιτία πολλὰ, καὶ οἶνον [59] πέμψειν. ὡς δ' ἐδόκει πρὸς Ἀμινίας· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν τύ-

ραννον

* Τούτους] Τοὺς ἑαυτοῦ. *Casaubonus.*

59 Πέμψειν] Ita scripsi cum Cant. & Interprete pro πέμπειν.

ραννον τῇ τε Α᾽μινίᾳ φιλίᾳ πιςεύοντες, καὶ τὴν ἀπουσίας τοῦ Ἀντιγόνου καταφρονοῦντες, οὐκ ἀκριβῶς ἐφύλαττον τὰ τείχη· τῷ δὲ Α᾽μινίᾳ κλίμακες ἰσομήκεις τοῖς τείχεσιν ἐπεποίηντο, καὶ ὑπὸ τὴν καλουμένην Βῶλον, ἀπέχουσα δὲ πρὸς τὸ τεῖχος ὀλίγον ἀπεκρύπτοντο γραπῶται διχίλιοι· καὶ μετὰ τούτων Αἰτωλοὶ πειραταὶ δέκα, ὧν Μελῶτας ἡγεῖτο· ἔτι κατὰ τὴν πρώτην αὐγὴν τοῦ ἡμέρας δεραιοὺς τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους φρουροὺς ἰδόντες προσέρπουσι τοῖς μεσοπυργίοις· καὶ προσθέμενοι τὰς κλίμακας, αἴρουσι σύσημα. Α᾽μινίας δὲ μετὰ τοῦ διχιλίων γραπωτῶν ἀναβὰς διὰ τῶν κλιμάκων ἐκρατήσε τοῦ τείχους· ὡς δὲ οἱ μὲν ἔνδον ἦσαν· Α᾽ντίγονος δὲ αὐτίκα παρῆν. καὶ τὴν Κασσάνδρειαν καταλαβὼν τὴν Α᾽πολλοδώρου τυραννίδα κατέλυσεν.

fidus Aminias videbatur. Tyrannus Aminiæ ſocietati bene fidens, & abſentiam Antigoni contemnens, non exacta cura mœnia cuſtodiebat. Aminias autem ſcalas æquantes muri altitudinem ædificaverat, quas ſub ea, quæ Bolus dicitur, neque ita procul a mœniis diſtabat, occultabant duo millia militum, cumque his Ætolorum piratarum decem, quos Melotas ducebat: ii prima luce raros in muris diſpoſitos milites conſpicati, ad meſopyrgia accedunt, & appoſitis ſcalis ſignum tollunt. Aminias cum duobus illis millibus aſcendens per ſcalas, muris potitus eſt. Qui cum intra civitatem eſſent, Antigonus rurſus confeſtim adeſt, & occupata Caſſandria, tyrannidem Apollodori ſuſtulit.

Α᾽ντί-

60 Α᾽πεκρύπτοντο] MSS. ἀπέκρυπτον.

61 Α᾽μινίας μετὰ τοῦ] Particulam ὃ poſt Α᾽μινίας MSS. & Interpres delent.

62 Πρεσ-

19 Antigonus cum paucioribus militibus castrametabatur adversus hostes, qui Eumenem sequebantur. Cum autem continuis legationibus inter se uterentur, imperavit, si legatus veniret, militem quendam procurrere anhelantem, pulvere respersum, atque nuntiare: Socii præsto sunt. Antigonus hac audita voce lætabundus exiliit, dimissisque legatis, postero die longitudinem aciei duplicatam extendit, & e vallo deduxit. Hostes de adventu sociorum a legatis certiores facti, cum phalangis extensam longitudinem conspicerent, quoniam ipsi profunditatem non ita magnam habebant, manus conserere timuerunt, fugamque capessentes discesserunt.

Ἀντίγονος ὀλίγους ἔχων στρατιώτας ἀντεστρατοπεδεύετο τοῖς περὶ Εὐμένη πολεμίοις· ἀπεκηρυκεύομένων δὲ συνεχῶς [62] προσέταξεν, ἐπειδὰν ὁ κήρυξ ἀφίκηται, στρατιώτην ἐκδραμεῖν πανδυσιῶντα, κεκονιαμένον, ἀγγέλλοντα, οἱ σύμμαχοι πάρεισιν. Ἀντίγονος μὲν ἀκούσας, περιχαρὴς ἀνεπήδησε· τοὺς κήρυκας ἀποπεμψάμενος, καὶ τὴν ὑστεραίας τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος διπλάσιον ἐκτείνας, καὶ χάρακος ἐξήγαγεν· οἱ δὲ πολέμιοι παρὰ τῶν κηρύκων ἀκούσαντες τὴν παρουσίαν τῶν συμμάχων, τὴν μὲν ἔκτασιν καὶ μῆκος τῆς φάλαγγος ὁρῶντες. [63] τὸ δὲ βάθος οὐκ ἀταφρόνητον ἔχοντες, μάχην συνάψαι [64] φοβηθέντες, φυγόντες ὤχοντο.

Ἀντί-

62 Προσέταξεν] Fl. προσωτάξεν. Mox ἀγγέλλοντα delet Cant. & περιχαρεῖς habet, pro περιχαρής.

63 Τὸ δὲ βάθος οὐκ ἀταφρόνητον ἔχοντες] Suspicor deesse hic aliquot verba. Nam res ipsa postulare videtur, ut sic legamus. τὸ δὲ βάθος οὐκ ἀταφρόνητον ἔχοντας (vel ἔχειν) ἀγνοοῦντες. Casaubonus.

64 Φοβηθέντες, φύγοντες ὤχοντο] Cum MSS. & Interprete φύγοντες, quod in Vulgata aberat, loco suo restitui.

Digitized by Google

Ἀντίγονος τὰς Ἀθήνας βελόμενος λαβεῖν, εἰρήνην ἐπείσατο τῷ τοῦ φθινοπώρου καιρῷ. Ἀθηναῖοι τὸ σῖτον καταπειράντες, ὀλίγον ἐφύλαξαν, ὡς τὸ ἀποχρήσοντα μέχρι τοῦ καρπῶν ἀκμῆς· ἐπεὶ δὲ ἤκμαζον οἱ καρποὶ Ἀντίγονος μετὰ στρατεύματος ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐνέβαλεν· οἱ δὲ, τὸ σῖτον μὲν, καταναλωκότες τὸ δὲ, κωλυόμενοι θερίζειν, Ἀντίγονον εἴσω τοῦ ἄστεος ἐξεδέξαντο· καὶ ὑπήκουσαν ἅπασιν αὐτοῦ τοῖς προστάγμασι.

20 Antigonus ut Athenas caperet, sub finem autumni pacem cum eis pepigit. Athenienses frumentum hinc inde seminantes, tantum ejus sibi reservarunt quantum satis esset donec fruges vigere cœpissent. Cum vero ad maturitatem jam fruges pervenissent, Antigonus cum exercitu impressionem in Atticam fecit. At illi cum frumentum partim consumpsissent, partim avertere prohiberentur, Antigonum intra mœnia receperunt, omnibusque ejus mandatis morigeros sese præbuerunt.

[CAP. VII.]

Δημήτριος.

¶ Δημήτριος χρήματα [1] οὐκ ἔχων, διπλασίους συνέλεξε στρατιώτας· καὶ δὴ θαυμάζοντος τινὸς, πόθεν ἡ μισθοφορὰ τοσούτοις, ὅπως μηδὲ τοῖς ἐλάττοσιν·

Demetrius.

¶ Demetrius pecunias non habens, duplicavit militum numerum quos deligebat: & quodam admirante unde stipendium tot militibus suppeteret, cum ne paucioribus qui-

ὡς τὸν ἀποχρήσαντα] Quidam codd. ἢ ἀπαρκέσαντα. Casaubonus. Ἀποχρήσαντα] MSS. & Codd. Casauboni, ἀποχωρήσαντα.

Cap. VII. 1 Οὐκ ἔχων] MSS. ut & Codd. Casaub. οὐχ ἱλῶν. Mox Cant. μηδὲν, pro μηδὲ.

2 Καὶ

dem sufficeret. Quoniam, inquit, si graviores fuerimus, imbecilliores habebimus adversarios, & eorum terra potiemur, atque alii tributum pendent, coronasque mittent, jam metuentes militum multitudinem.

2 Demetrius cum in Europam navigationem institueret, ut scirent quo in loco egressus esset, gubernatorum singulis librum tradidit obsignatum, mandans eis, Si simul navigaverimus, integra relinquite sigilla. Sin fuerimus distracti, libellis apertis, quem locum notatum inveneritis, in eum navigationem dirigite.

3 Demetrius ex improviso Sicyonem adori-

τοσιν ὅπ, ἔφη, βαρύτεροι ὄντες, ἀσθενεστέρους τοὺς ἀντιπάλους ἕξομεν, [2] καὶ τῶν τούτων χώρας κρατήσομεν· καὶ φόρους οἴσουσιν ἄλλοι, καὶ στεφάνους πέμψουσι τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν δεδιότες ἤδη.

Δημήτριος μέλλων ἐπὶ τὴν Εὐρώπην πλεῖν, [3] βυλόμενος μαθεῖν [4] ὅποι ἀποβαίνειν μέλλοι, τοῖς κυβερνήταις ἑκάστῳ βιβλίον ἔδωκεν ἐσφραγισμένον, παραγγείλας, εἰ μὲν ὁμοῦ πλέοιμεν, ἐᾶτε μένειν τὰς σφραγῖδας· εἰ δὲ διασταθείημεν, ἀνοίξαντες τὰ γραμματεῖα ποιεῖσθε τὸν πλοῦν εἰς τὸν γεγραμμένον τόπον.

Δημήτριος ἀδοκήτως παραπεσεῖν τῇ Σικυῶνι βυλό-

2 Καὶ τῶν τούτων χ.] Scribe καὶ τῶν τόπων χ. *Casaubonus.*

3 Βυλόμενος μαθεῖν] Scribe, καὶ βυλόμενος λαθεῖν, ex libris. Sub finem autem lege, εἰ δὲ διασταθείημεν, ἀνοίξαντες τὰ γραμματεῖα ποιεῖσθε τὸν π. quo fere modo, etiam sine libris restituimus. Scil. ἀνοίξαντες τὸ βιβλίον ποιεῖσθε. *Idem.*

4 Ὅποι] Cum MSS. pro vulgato ὅπη. Ad vocem præcedentem μαθεῖν licet nullam Codd. varietatem in CL. Gronovii collatione invenerim, cum tamen singula arguto adeo lustraverit oculo, ut in minimis quoque apicibus Codd. a Vulgata differentiam adverterit; quare quin cum Vulgata & Interprete consentiant non dubito; præfero tamen lectionem, quam in suis invenisse testatur Casaubonus. Sub finem strategematis, ἀνοίξαντες τὰ γραμματεῖα, ποιεῖσθε ex MSS. supplevi, atque ita in suis quoque Interpres.

Digitized by Google

βυλόμενος, ἀνεχώρησεν εἰς Κεγχρέας, κἀκεῖ διέτριβεν ἡμέραις πολλοῖσι, προσέχων ἡδοναῖς καὶ [5] τρυφαῖς· ὁπλωίκα δὲ πόρρω τῆς ὑπονοίας ἐλῴοντο Σικυώνιοι· τὸ μὲν ξενικὸν μετὰ Διοδώρου νυκτὸς ἔταξε προσβαλεῖν καὶ τὰς ἐπὶ Παλλήνην πόλιν πύλας· τὸ δὲ ναυτικὸν [6] τοῖς λιμέσιν ἐπιφαίνεσθαι· τὸ δὲ ὁπλιτικὸν αὐτὸς ἤγαγεν ἐπὶ τὴν πόλιν· ὥστε πανταχόθεν τὰς προσβολὰς ποιησάμενος, τῆς πόλεως ἐκράτησεν.

Δημήτριος Διοδώρῳ φρουράρχῳ τῷ Ἐφεσον φυλάττειν, ἔπλευσεν ἐπὶ Καρίας· ὁ δὲ Λυσιμάχῳ συνέθετο προδώσειν τὴν πόλιν ἐπὶ πεντήκοντα ταλάντοις· πυθόμενος Δημήτριος, ἀναλαβὼν τὰς ἡμιολίους, τὰς μὲν ὑπὸ τὴν χώραν ἐκέλευσεν [7] ὑφορμεῖν· τὸν δὲ ὁπλιτικὸν ἤγαγεν ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτός.

ri volens, secessit in Cenchreas; atque ibi plurimos dies in luxu atque luxuria consumpsit. Cum vero jam omnem suspicionem deposuissent Sicyonii, mandavit ut mercenarii milites cum Diodoro sub noctem impressionem facerent apud eas portas, quæ Pallenen versus spectabant: navalis autem exercitus in portu se ostenderet: armatos ipse in civitatem adduxit: sic omnibus locis irruptione facta, civitate potitus est.

4 Demetrius Diodoro phrurarcho Ephesum custodiendam tradidit, & Cariam versus navigavit. At ille cum Lysimacho pactus est, se quinquaginta acceptis talentis urbem ei proditurum. Quo cognito, Demetrius assumptis hemiolis, reliquas in regione clam

μίσαι·

5 Τρυφαῖς] Cant. προσαῖς.

6 Τοῖς λιμέσιν ἐπιφαίνεσθαι· τὸ δὲ ὁπλιτικόν] Hæc verba, quæ ex Vulgata aberant, cum MSS. & Interprete loco suo restitui; nisi quod Fl. ὁπλιτικόν. Cant. pro αὐτὸς ἤγαγεν, inverso ordine, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτός.

7 Ὑφορμεῖν] Ita reposui cum Cant. & Interprete, pro vulgato ἐφορμῆσαι.

8 Ο μὲν

jussit appellere. Ipse in una, adjuncto Nicanore, in portum Ephesiorum adnavigavit. Demetrius in cavitate navis occulebatur: Nicanor autem aperte Diodorum vocabat, quasi de militibus cum eo locuturus, ut eis tuto discedendi facultatem concederet. Ille Nicanorem solum venire arbitratus, conscensa celoce remigabili, fœdus icere paratus erat. Cum autem appropinquasset, exiliens e cavà nave Demetrius, celocem una cum ipsis hominibus submersit, enatantesque comprehendit, Ephesumque, antevertens proditorem, obtinuit.

5 Demetrius, cum Æginam ac Salaminem in Attica cepisset, misit ad Piræenses, armaque mille viris postula-

μίσῳ· αὐτὸς ᾗ ἀπὸ μιᾶς πολέων, καὶ Νικάνορα προσλαβὼν, ἔπλε πρὸς τὴν λιμένα τῶν Ἐφέσων. [8] ὁ μὲν Δημήτριος ἐν κοίλῃ νηῒ κατεκέκρυπτο· φανερῶς ᾗ ὁ Νικάνωρ ἐκάλε τὸν Διόδωρον, ὡς ἀναλεξόμενος αὐτῷ περὶ τῶν στρατιωτῶν, ὅπως ἀσφαλῶς αὐτοῖς ἀπελθεῖν [9] ἐπιτρέψειεν· ὁ ᾗ ὑποπλαβὼν ἥκειν τὸν Νικάνορα μόνον, ἀπιβὰς ἀπικώπου κέλητος ἔπιμος εἰς πιεῖαν τὰς σωθήκας· ὡς ᾗ ἐγγὺς ἦν, ἐκ νεὼς κοίλης ἀναπηδήσας Δημήτριος, τὸν μὲν κέλητα [10] κατέδυσεν αὐτοῖς ἀνδράσι, τοὺς δὲ ἀπονηξαμένους συνέλαβεν· τὸν δὲ Ἔφεσον κατέσχε, τὸν προδιδόντα φθάσας.

Δημήτριος Αἴγιναν καὶ Σαλαμῖνα λαβὼν ἐν τῇ Ἀττικῇ, [11] στρατόπεδον ἔπεμψε πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ,

8 Ὁ μὲν Δημήτριος] Sic scripsi cum MSS. expuncto δὲ ante Δημήτριος.

9 Ἐπιτρέψειεν] Cant. διηρέψειεν.

10 Κατέδυσεν] Fl. κατέδυσον.

11 Στρατόπεδον ἔπεμψε] Manifesto falsa est hæc lectio. Fortasse scripserat, ἐκ πόδος ἔπεμψε, hoc est, e vestigio. Casaubonus.

Στρατόπεδον] Non agnoscit Interpres. Forte στρατηγὸν ἔπ.

12 Συμ-

ραιεῖ, αὐτῶν ὅπλα χιλίοις ἀνδράσιν, ὡς ἦκον [12] σύμμαχοι αὐτοῖς κ̄ τυράννου Λαχάρου· οἱ μὲν πιστεύσαντες ἔπεμψαν· ὁ δ̄ λαβὼν κ̄ ὁπλισάμενος, αὐτοὺς ἐπολιόρκησε τοὺς πέμψαντας.

vit, ut societate facta his adversus Lacharem tyrannum uterentur. Qui cum ejus promissis viderent, arma miserunt. At ille acceptis suos armavit, eosque qui miserant oppugnavit.

Δημήτριος δ̄ Πειραιῶς ἐκράτησεν, οὐχὶ [13] πάντων τῶν ναυτικῶν καταράς, ἀλλὰ τοὺς μὲν πολεῖς τριήρεις ὑπὸ τῷ Σουνίῳ ναυλοχεῖν κελεύσας, εἴκοσι δὲ τὰς [14] ἄρισα πλεούσας ἐπιλεξάμενος, προσέταξε [15] ῥοθίῳ τῇ εἰρεσίᾳ πλεῖν οὐκ ἐπὶ τὸ ἄστυ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα. [16] Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς Ἀθηναίων στρατηγῶν, ἐτύγχανε μὲν Κασσανδρίζων· ἀπὸ δὲ τ̄ ἀκροπόλεως καταδὼν τὰς εἴκοσι νέας ἐπὶ Σαλαμῖ-

6 Demetrius Piræeum obtinuit, non omnibus copiis navalibus adductis, sed plurimis triremibus ad Sunium latitare jussis, viginti optime ad navigandum instructas delegit, easque incitatis remis non ad urbem, sed quasi Salaminem versus contendere jussit. Atheniensium dux Cassandri partibus favebat. Is conspicatus ab arce, viginti naves hostiles esse suspicabatur, atque Corinthum versus cursum

ν

12 Σύμμαχοι αὐτοῖς] Fl. σύμμαχος αὐτοῖς. quod si recipiatur, legendum ὡς ἦκον. Idem Codex addito articulo κ̄ τ̄ τυράννου.

13 Παντὶ τῷ ναυτικῷ] Ita scripsi pro vulgato, πάντων τῶν ναυτικῶν. ita quoque Casaubonus conjecerat in ora Vulgatæ. MSS. πάντων τῷ ναυτικῷ.

14 Ἄρεστα πλεούσας] Fl. ἄρεστας πλ. Male. Sed creber hic error in Florentino Codice. Vide supra IV. 2. 22.

15 Ῥοθείῳ] χρ. ῥοθείοις. Casaubonus.

16 Δημήτριος ὁ Φαλ.] Cant. hæc a prioribus dividit, & tanquam septimum Demetrii strategema refert, hoc modo: Δημήτριος ζ̄ Δημήτριος ὁ Φαλ. Male.

71 Καὶ

habere. At ii qui viginti naves agebant, recta ad Piræeum connitentes, eum obtinuerunt. Confestim autem intellecta re, cæteri classem etiam universam appulerunt, ita ut multitudo exposita turres occuparet, & portum. præcones proclamabant, Demetrius Athenas liberat. Athenienses libertatis præconium adamantes, Demetrium acceperunt.

7 Demetrius Salaminem oppugnabat in Cypro, centum & septua-

ν Θ πλεύσας, ἐνόμισεν εἶναι πολεμικὰς, ἐπὶ Κορίνθ πορευομένας· οἱ δὲ ἐπὶ τ εἴκοσι, ἐπιστρέψαντες εὐθὺς ᾗ Πειραιῶς κατέχον. τοῦ δ χρῆμα δὲ [17] καὶ συνιεὶς ὁ σύλ Θ ἅπας ἐπικατήγετο. ὥστε πολὺ πλῆθ Θ ἐκβάντες κατελάβοντο τὰς πύργους, καὶ τ λιμένα. [18] κήρυκες δὲ ἀνεβόων· Δημήτριο Θ τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῖ. καὶ Ἀθηναῖοι τὸ [19] κήρυγμα τ ἐλευθερίας ἀρώμενοι, Δημήτριον [20] προσεδέξαντο.

Δημήτρι Θ ἐπολιόρκει Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ [21] τριήρεσιν ἑκατὸν ἐγδοήκοντα

17 Καὶ συνιεὶς ὁ σύλ Θ ἅπας] Fl. καὶ συνιὼν ὁ σ. Cant. καὶ συνιὼν ὁ σ. in ora vero libri notatum, συνιεὶς ὁ σ. ut Vulgata. Casauboni Codd συνιὼν. Sub qua Codicum scriptura aliud quid latere videbatur, quam συνιεὶς, quod ex hibet Vulgata; verum cum hinc me non extricarem, adii, ut sæpe alias, CL. Gronovium, qui loco inspecto, e vestigio præsentissimam ei adhibuit medicinam, monuitque legendum: θαῤῥῆμα ᾗ καὶ Σκυτιωθὴν ὁ σύλ Θ ἅπας ἐπικατήγετο. quod egregie & cum sensu Auctoris, & veteris scripturæ vestigiis convenit: initio enim narrationis Auctor scripsit: ἀλλ' τὰς μὲν πλείστας τριήρεις ἀπὸ τῆς Σκύρου ναυλοχεῖν κελεύσας, εἰκοσι δὲ τὰς ἄριστα, &c. Instructus fuit Demetrius ducentarum & quinquaginta navium classe, teste Plutarcho in Demetrio. Eum vide: ut & Diodorum lib. xx. anno 11. Olymp. CXIIX.

18 Κήρυκες δ ἀνεβ.] Cum MSS. particulam inserui.

19 Τὸ κήρυγμα τ ἐλευθερίας ἐρώμενοι] Codices Interpretis ἐρωμένοι. Non placet. Movisse quosdam videtur insolentia τ ἐρᾶσθαι, τὸ κήρυγμα ἐρώμενοι. Nos vero id non movet, qui scimus summum philosophum dixisse διέφθαλμον ἀκούειν in secundo libro De republica. *Casaubonus.*

20 Προσεδέξαντο] MSS. ut & Codd. Casauboni, καὶ προσεδέξαντο.

21 Τριήρεσιν ἑκατὸν ἐγδοήκοντα] MSS.

κοντα· Πτολεμαῖος στρατηγὸς [22] Μενέλεως ἑξήκοντα ναυσὶν ἐφρούρει τὴν πόλιν καὶ αὐτὸς δὲ Πτολεμαῖος προσεδοκᾶν ναυσὶ παραγένοντα καὶ ἑκατὸν ἐπιπλεύσειεν. Δημήτριος δὲ πρὸς ἀλκυόνας ὁμοῦ τριήρεις ἀξιόμαχος οὐκ ὢν, τὴν Σαλαμῖνος ἄκραν ὑπερέχουσαν πρὸ πολλοῦ, ὑπὸ κρημνῷ λιμενίζοντι [23] ναυλοχῶν ἐκρύπτετο· ἐπεὶ δὲ ὁ Πτολεμαῖος τοὺς ὄπισθεν ἐκ κρημνοῦ μὴ προορώμενος, κατῆρεν ἐς

ginta triremibus: Ptolemæi dux Menelaus sexaginta navibus urbem tenebat ac tuebatur, atque ipsum Ptolemæum cum centum & quadraginta navibus venturum expectabat. Demetrius nequaquam æqualis ad pugnandum cum navibus ducentis, terram supra Salaminem legens, sub præcipitio stationem figens, in insidiis occultabatur. Cum vero Ptolemæus ignarus eorum qui post præcipitium latitabant, in por-

ϑνα

MSS. nec non Interpres, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. & totidem fere naves præter onerarias enumerat Diodorus lib. xx. Δημήτριος ἐπιπλεύσας εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖθεν ναῦς καὶ στρατώτας προσλαβόμενος, διέπλευσεν εἰς Κύπρον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, ναῦς δὲ τὰς χωρουσάσας μὲν τριήρεις πλείους τῶν ἑκατὸν δέκα, τῶν δὲ βαρυτέρων στρατωτικῶν πεντήκοντα καὶ τρεῖς· καὶ πορεία τῶν πάντοθεν ἀπὸ ἱκανοῦ τοῦ πλήθους τῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν. Plutarchus tamen in Demetrio, ut Vulgata: Δημήτριος δὲ ταῖς μὲν ἑξήκοντα ταύταις ἀντέταξε δέκα ναῦς, (τοσαύτας γὰρ ἤρκει στῆσαι ὅτε λιμένος ἐκτάξαι τὴν ἔκπλεω) αὐτὸς δὲ τὸ πλεῖστον ἐκτάξας καὶ πᾶς ἀνατείνουσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀκροτηρίοις ἐπεκαλύμενος, ἅπτος ἀνήχθη ναυσὶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα.

22 Μενέλεως ἑξήκοντα ναυσίν] Diodorus dicto loco de numero navium Menelai & Ptolemæi consentit: εἶχε δὲ (Πτολεμαῖος) τὰς πάσας ναῦς μακρὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα· τούτων δὲ ἡ μὲν μεγίστη, πεντήκοντα, ἡ δὲ ἐλαχίστη τριήρης· στρατωτικὰ δὲ πορεία ταύτας ἐπικολάθη πλείω τῶν ἑξακοσίων, ἄγοντα πεζοὺς ἐκ ἱππέας τῶν μυρίων. ἐπὶ μὲν ἐπὶ τοῦ Μενέλαον καὶ γὰρ ἐπέμφθη πρὸς, ἀναπλεύσαντας τὰς ναῦς, ἐν ᾗ δυνατόν, κατὰ τάγος ἐκ τῆς Σαλαμῖνος τοῦ αὐτὸν ἀποσεῖλαι, ἔσας ἐξήκοντα. ut & paullo post, cum scribit Ptolemæum, si Menelai classis cum sua conjungeretur, speraſſe ducentis navibus se facile victoriam consequuturum. Dissentit Plutarchus qui Menelao quidem naves tribuit sexaginta, Ptolemæo vero *centum & quinquaginta*. Fuit autem Menelaus ille Ptolemæi frater, teste eodem Plutarcho.

23 Ναυλοχῶν ἐκρύπτετο· ἐπεὶ δὲ, &c.] Aliter Plutarchus & Diodorus.

24 Κατὰ

tum subductionibus commodum & apertum adpelleret, atque milites jam exponeret, reversus exercitus Demetrii supervenit, & sine mora in naves Ægyptias modo subductas impetum facit. Itaque mira celeritate victoria parta est: Ptolemæus enim repente se fugæ mandabat: Menelaus vero cum solvisset e Salamine, ad socios periculo liberandos, etiam ipse se fugienti Ptolemæo comitem præbuit.

8 Demetrius noctu Corinthum proditam ingrediebatur, proditoribus portas ad Coryphen patefacientibus. Metuens autem, ne qui erant in urbe ex insidiis irruptionem facerent, abstraxit eos, multasque copias portis ad Lechæum adduxit. Quæ

ἕνα ὅρμον, ἀναπεπαμένον, καὶ τοὺς ἐκβασιν λῶ, ὑπιστρέψαντες οἱ τοὺς τὴν Δημήτριον ἐξεφάνησαν· καὶ τὸ παραχρῆμα ταῖς Αἰγυπτίαις ναυσὶν ἄρτι προσορμιζομέναις, ἐμβάλλουσιν· ὥστε κύριον γενέσθαι τῆς νίκης τὸν πάχος. Πτολεμαῖος μὲν τὸ παραχρῆμα ἔφυγε, Μενέλεως δὲ ὑπὸ Σαλαμῖνος ἀναχθεὶς ὡς προσβοηθήσων, καὶ αὐτὸς Πτολεμαίῳ φεύγοντι συνέφυγε.

Δημήτριος εἰς Κόρινθον προδιδομένῃ νύκτωρ προῆλθε, τῶν προδιδόντων τοὺς κατὰ κορυφὴν πύλας ἀνοιξάντων, δεδιὼς τοὺς ἐν τῇ πόλει, μὴ λαθόντες ὑπιθοῦντο. τοὺς ἐπάσασε αὐτοὺς πολλὴν στρατιὰν προσβαλὼν ταῖς πύλαις ταῖς [24] κατὰ τὸ Λέχαιον. οἱ μὲν δὴ μεγά-

24 Κατὰ τὸ Λέχαιον] Fl. Λαίχαιον. Cant. Λίχαιον. & mox Δεχαῖα. sed Vulgata recte. *Lechæum* enim Corinthiorum fuit navale. Pausanias in Corinthiacis: Καθήκει δὲ τοῦ Κορινθίων ἰσθμοῦ, τοῦ μὲν εἰς τὴν Κεγχρέας, τοῦ δὲ εἰς τὴν Λεχαῖον ἐπέλασεν. Strabo lib. VIII: Ἀρχὴ δὲ τῆς Ἀχαΐας ἐκατέρας, τῆς μὲν τὸ Λίχαιον, τῆς δὲ Κεγχρεαὶ κώμη καὶ λιμήν, ἀπέχων τῆς πόλεως ὅσον ἑβδομήκοντα στάδια. τούτου μὲν οὖν χρῶνται πρὸς τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ. πρὸς δὲ τὴν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὸ Λεχαῖον· τὸ δὲ Λίχαιον ὑποπίπτει τῇ πόλει κατοικίαν ἔχον ἐν πολλῷ· σείλης δὲ καθείλκυσε στάδιον πρὸς δώδεκα ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς τὸ Λίχαιον.

μεγάλα ἠλάλαξαν· οἱ δὲ Κορίνθιοι πρὸς τὸν βοῦν συνέδραμον ἅπαντες· [25] οἱ προδιδόντες, τὰς κατὰ κορυφὴν πύλας ἀνοίξαντες, τὴν πολεμίαν ἐδέξαντο. Δημήτριος δὲ ἡρήκει Κόρινθον, Κορινθίων τὰς ἐπὶ Λεχαίῳ πύλας φυλαττόντων.

cum ingentem clamorem tollerent, Corinthii ad vociferationem universi concurrebant. Interim proditores apertis portis ad Coryphen, hostes receperunt. Ita Demetrius Corinthum cepit. Corinthiis portas Lechæum spectantes custodientibus.

Δημήτριος ἀπεστρατόπεδευε Λακεδαιμονίοις· τὸν μέσον ἀμφοτέρων ὄρος Ἀρκαδικὸν [26] Λυκαῖος· οἱ Μακεδόνες οὐκ ἀδεῶς εἶχον, ἄπειροι ὄντες [27] Βορέας ὀπίφορος ἔπνευσεν εἰς τὴν πολεμίαν· Δημήτριος [28] πῦρ ἐμβα-

9 Demetrius adversus Lacedæmonios castrameabatur utrosque in medio interpositus mons Arcadius Lycæus a se mutuo separabat. Macedones non vacabant metu, quod ejus montis peritiam non haberent. Cum Boreas

λῶν,

Λίχαιον. Mox Cant. ὁ μὲν δὴ, &c. ἠλάλαξεν.

25 Οἱ προδιδόντες] Cant. οἱ δὲ προδόντες. Paullo post particulam δὲ ante ἡρήκει delet Cant.

26 Λυκαῖος] MSS. Λυκαῖον. Casauboni Codd. Λυκαίων. Pausanias in Arcadicis: Ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἑτέρᾳ τῶν Δεπτοίνης, τὸ ὄρος ἐστὶ τὸ Λύκαιον, καλεῖται δὲ αὐτὸ καὶ Ὄλυμπον, καὶ ἱερὰν γε ἔτερον τῶν Ἀρκάδων καρπούμενον. Suidas: Λύκαιον· ὄνομα τόπου. καὶ Λυκαῖος. Servius ad 1. Georg. 15. *Menalus & Lycæus montes Arcadiæ sunt.* Λυκαῖος substantive dicitur, Λύκαιον ὄρος adjective.

27 Βορέας ὀπίφορος ἔπνευσεν] Interpres videtur ὀπίσω φορος aut ὄπισθορος legisse, non ὀπίσω. & sic malim, vel σφοδρός. *Casaubonus.*

Ἔπνεον] Ita restitui cum MSS. Casaubono quoque hoc præferente vulgato ὀπίσω.

28 Πῦρ ἐμβαλὼν αὐτῇ τῇ πόλει] Mendosa est hæc lectio, ut mihi persuadeo: magis etiam altera, quam quidam codices habent, τὴν πόλιν. Lego τὴν πόλιν. *Casaubonus.*

Τὴν πόλιν] Lego cum Casaubono τὴν πόλιν. Mox pro ἐπίστρεψεν, scripsi ἀπίστρεψεν cum MSS. Articulus quoque ante Δημήτριον cum Cant. additus.

29 Δη-

secundus flatu in hostes ferretur, Demetrius subjectis ignibus, portam incendebat. Flamma cum impetu & fumo in Lacedæmonios irruens omnes avertebat. At Demetrii milites instantes, furore ac ferro Lacedæmonios superabant.

10 Demetrius per angustam viam revertebatur: cum Spartiatæ extremum agmen adorti, plurimos vulnerarent: ille curruum multitudine coacervata, in angustissimo, difficillimoque loco ignem subdidit. Hostes incensum ignem transire non poterant. Donec vero currus omnes comburerentur, Demetrius adhibita festinatione persequentium vim effugit.

11 Demetrius misso ad Bœotos feciali, bellum eis denuntiabat. Fecialis quidem Orchomeni Bœotarchis elwν, ἀνῆψε τὴν πόλιν. ἡ δὲ φλὸξ μετὰ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ καπνοῦ τῆς Λακεδαιμονίοις ἐμπεσοῦσα, πάντας ἀπέστρεφεν· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δημήτριον ἐπεξελθόντες, θυμῷ καὶ σιδήρῳ Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν.

Δημήτριος ἀνεχώρει διὰ στενῆς ὁδοῦ· Σπαρτιάται καὶ τὴν ὐραγίαν προσβαλόντες, πολλοὺς ἐτίτρωσκον· ὁ δὲ πολιῆθος ἁμαξῶν σωρεύσας καὶ τὸ στενώτατον τοῦ [29] δυχωρείας πῦρ ἐνῆκεν· οἱ μὲν πολέμιοι τὴν πυρκαϊὰν ὑπερβαίνειν οὐκ ἠδύναντο· ἐφ' ὅσον δὲ συνέβαινεν καταφλέγεσθαι τοὺς [30] ἁμάξας, Δημήτριος περιλαβὼν ἐξέφυγε τοὺς διώκοντας.

Δημήτριος κήρυκα πρὸς Βοιωτοὺς πέμψας, πόλεμον ἐπήγγειλεν· ὁ μὲν κήρυξ ἐν Ὀρχομενῷ τῆς Βοιωτάρχαις καὶ πολέμου τὴν

29 Δυχωρείας] Ita lego cum Fl. pro vulgato δυχωρείας, ut & ἐνῆκεν cum utroque Codice pro ἀνῆκεν.

30 Ἁμάξας] Cant. ἁμαξίδας.

31 Στενω-

τῷ ὑπισχνεῖσθαι ἀνέδωκε· Δημήτριος δὲ ἐν Χαιρωνείᾳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐστρατοπέδευσε. καταπλάγησαν οἱ Βοιωτοὶ πόλεμον ἀγγελλόμενον ἅμα καὶ παρόντα.

Δημήτριος Λύκον ποταμὸν ὀξύτατον ἐπεραιοῦτο, πεζοῖς μὲν εὐβάτον, ἱππεῦσι δὲ, τοῖς ἱππέων ὅσοι μεγίστοι καὶ [31] στενοχωρηθεῖς ἵππους εἶχον. [32] ἐς τετραφαλαγγίαν ἀντίσησε τῷ ῥεύματι· τάττοις τὸ ὀξὺ καὶ πολεμοῦ περικλώμενον, ῥάονα τῷ βάθει τοῖς πεζοῖς παρέσχεν.

pistolam belli nunciam reddidit. Postridie vero Demetrius in Chæronea castra locavit. Perterruit Bœotos bellum simul annunciatum & præsens.

12 Demetrius Lycum fluvium rapidissimum transmittebat, peditibus nequaquam pervium, equitibus autem illis duntaxat, qui maximos & robustissimos equos haberent: triplici acie instructa ex adverso fluctibus collocavit. His fracta rapiditas fluminis, transitum peditibus faciliorem præbuit.

[CAP. VIII.]

Εὐμένης.

¶ Εὐμένης ὑπὸ Γαλατῶν ἐδιώκετο, καὶ σώματος [1] ἀῤῥωστίας ἔχων κο-

Eumenes.

¶ Eumenes Galatas persequentes fugiebat, imbecilla corporis va-

31 Στενοχωρηθεῖς] Σθενοχωρηθεῖς. *Casaubonus.*

32 Ὡς τετραφαλ.] Ὡστε τειφαλ. *Idem.*

Ἐς τετραφαλαγγίαν] Ita edidi cum Fl. pro ὡς τετραφ. Idem Codex pro ἀντίσησε, ἀντίνε ἔσησι. Cant. *cuartiam* ἔσησι.

Cap. VIII. 1 Ἀῤῥώστως] Cant. *δεόστως.* Mox ante *ἰδὼν* idem Codex habet *πεφυσιωμένος*, eodem verbo statim quoque repetito. Simili ratione lectica suos circumvectus Scipio, teste Livio lib. XXIV. cap. *Scipio in aciem illatus lecticula conflixit; nec dubia victoria fuit.* Hannibal, teste Nepote in ejus vita cap. 4. *Qua valetudine quum etiam premeretur, lecticaque feretur, C. Flaminium consulem apud Trasimenum cum exercitu insidiis circumventum*

letudine præditus, & in lectica decumbens. Cum non satis celeriter fugam maturaret, & jam interciperetur, conspicatus secus viam collem, mandavit iis qui lecticam portabant, ut in hoc eam deponerent. Barbari proxime sequentes, arbitrati nunquam hoc Eumenem facturum fuisse, nisi magnam aliquam manum in propinquo auxilii caussa latitantem haberet, a persequendo destiterunt.

2 Eumenes cum intelligeret Argyraspides jam novas res moliri, duces autem eorum Antigenes & Teutamates superbe se erga illum gererent, & venire ad tabernaculum ejus in-

μιζόμενος ἐν φορείῳ βεβαδεῖαν ὑπὸ τῶν φυγῶν ποιούμενος, καὶ ἤδη καταλαμβανόμενος, ἰδὼν ἐν τῇ παρόδῳ λόφον, προσέταξε τοῖς κομίζουσιν ἐπὶ τοῦτον θεῖναι τὸ φορεῖον. οἱ βάρβαροι πλησίον ὄντες, καὶ νομίσαντες οὐκ ἄν ποτε τοῦτο ποιῆσαι τὸν Εὐμένη, μὴ οὐχὶ μεγάλῃ ἔχοντα βοήθειαν ἐγγὺς [2] ἀποκεκρυμμένῃ, καὶ διώκειν ἀπέσχοσαν.

Εὐμένης ἤδη σωιεὶς τὸν ἀργυρασπίδων ἀρχομένων νεωτερίζειν, [3] μάλιστα δὲ Ἀντιγένης καὶ Τευταμάτης, οἱ στρατηγοὶ [4] τούτων ἦσαν, ὑπερηφάνως πρὸς αὐτὸν διακειμένων, καὶ βαδίζειν

ventum occidit. Alexander pede saucius apud Curt. VII. 6. 8. *Valerius prætor* apud Valer. Max. VII. 6. 8. De lectica ejusque usu vide Lipsium 1. Elector. 19.

2 Ἀποκεκουμμένῃ] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro ἀποκειμένῃ.

3 Μάλιστα δὲ Ἀντ.] Fl. ἀλλὰ μὴν Ἀντ. Cant. ἀλλὰ μὴν Ἀντ. quomodo etiam legit Interpres, & in suis quoque invenit Casaubonus. Duces Argyraspidum, qui Nostro dicuntur Ἀντιγένης & Τευταμάτης, Plutarcho in Eumene, & Diodoro lib. XIIX. dicuntur Ἀντιγένης & Τεύταμος. Verum cum plurima Macedonum nomina in *es* terminentur, genuina forsan hujus quoque apud Nostrum terminatio est, aliis auctoribus pro varia dialecti ratione variata; nisi placeat rescribere Τευτάμης, ut paullo post habet Cant.

4 Τούτων] Cant. ποσῶτον. & statim πρὸς αὐτὸς, pro πρὸς αὐτόν.

5 Εἰ

ζειν δὲ τὴν σκηνὴν αὐτὸ καταστήσαντων· συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας, ἐνύπνιον ἔφη τοῦτο δεύτερον ἑωρακέναι, ⁵ παραιτούμενον, εἰ μὲν πειθοίμην, κοινὴν σωτηρίαν· εἰ δὲ μὴ, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον. ⁶ οὕτω δὴ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς σκηνῆς ἐν μέσῳ στρατοπέδῳ πεθείσης καθήμενος ἐν θρόνῳ χρυσῷ, σκῆπτρον ἔχων, χρηματίζων ἅπασι· καὶ δὴ συνέταξε τοῖς ἡγεμόσι, μηδὲν τῶν κοινῶν καὶ βασιλικῶν διοικεῖν, ἔξω τῆς βασιλικῆς σκηνῆς· καὶ καλεῖν. ταύτην μόνην Ἀλεξάνδρου σκηνήν. προσεκύνησαν οἱ Μακεδόνες τὸν Ἀλέξανδρον· καὶ συνεβούλευσαν ἐκ τῶν βασιλικῶν χρημάτων σκηνὴν κατασκευάσαι βασιλικὴν, ⁷ καὶ θρόνον χρυσοῦν βασι-

termitterent : convocatis ducibus, hoc insomnium se ajebat secundo jam vidisse : interminans, nisi mos gereretur, communiter omnes in periculum venturos. Habebat autem in hunc modum : Alexander rex in mediis castris sedens in tabernaculo, sceptrumque tenens, omnibus jura dabat, & ducibus imperabat, ne quod commune vel regium negotium extra regium tabernaculum transigerent, & hoc solum appellarent Alexandri tabernaculum. Adorarunt Macedones Alexandrum, & regiis pecuniis, impensisque regium tabernaculum ædificandum deliberato consilio curarunt sedem auream regiis ornamen-

λικῶς

5 Εἰ μὲν πειθοίμην, κοινὴν σωτηρίαν, εἰ δὲ μὴ, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον] MSS. εἰ μὴ πειθοίμην, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον. intermediis omissis, quæ nec Interpres agnoscit; sed tum necessario cum eo legendum, εἰ μὴ πειθ.

6 Οὕτω δὴ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, σκηνῆς ἐν μέσῳ στρατοπέδῳ πεθείσης καθήμενος ἐν θρόνῳ χρυσῷ] MSS. οὕτω δὴ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ στρατοπέδῳ καθήμενος ἐν σκηνῇ, σκῆπτρον ἔχων. cum quibus consentit Interpres; quare vulgato prætulerim. σκηνῇ quoque habent Casauboni Codd. Idem Eumenis commentum vide apud Diodorum & Plutarchum.

7 Καὶ θρόνον] Cant. non habet copulam.

8 Ἐπὶ

tis instructam, atque in ea coronam auream regio diademate præditam: ac juxta sedem arma, medium inter ea sceptrum, & ante sedem mensam auream, atque thura, suffitusque odoratos. Item sellas argenteas etiam in tabernaculo, in quibus duces de rebus communibus consilia caperent. Hæc ad dictum modum apparabant. Eumenes vero suum juxta Alexandri tabernaculum erigebat, aliique duces ex ordine deinceps. Sic accidit, ut Eumenes ingressus, omnes duces exciperet: cum quibus Antigenes etiam & Teutamates commeabant, si rem spectes, ad Eumenem: si honorem, ad Alexandrum.

λικῶς κεκοσμημένον· ὑπὲ ἢ τάτε χρυσῆν στέφανον ἔχοντα διάδημα βασιλικόν· καὶ παρὰ τὸ θρόνον ὅπλα, καὶ μέσον σκῆπτρον, καὶ πρὸ τοῦ θρόνου τράπεζαν χρυσῆν· [8] ὑπὲ ἢ ταύτης ἐξαρέδα [9] καὶ λιβανωτίδα χρυσῆν· καὶ λιβανωτὸν, καὶ θυμιάματα εὐώδη· ἀλλὰ μὴν καὶ δίφρους ἀργυροῦς [10] εἶναι ἐν τῇ σκηνῇ, ἐφ' ὧν οἱ πάντες ἡγεμόνες βουλεύοιντο περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων. πῦπα μὲν δὴ κατεσκευάσαντο. Εὐμένης ἢ τὴν αὐτοῦ σκηνὴν ἤγειρε παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρου, καὶ οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες ἐφεξῆς· οὕτω δὴ συνέβαινε τὸν Εὐμένη εἰσιόντα πάντας ἐκείνους ἡγεμόνας ὑποδέχεσθαι, μεθ' ὧν Ἀντιγένης καὶ [11] Τευταμάτης, οἱ στρατηγοὶ τῷ μὲν ἔργῳ πρὸς Εὐμένη, τῇ ἢ τιμῇ πρὸς Ἀλέξανδρον.

Εὐ-

8 Ἐπὶ ἢ ταύτης] Ita lego cum MSS. pro ὑπὲ ἢ ταῦτα. & verto: *super hanc autem foculum & thuribulum aureum.* Diodorus lib. XVIII. Καὶ κεκοσμῆσθαι ἐξαίρετα ἐκ χρυσίου πῦρ, ἐπέθυον ἐν λιβανωτίδι χρυσᾷ πάντες οἱ ἡγεμόνες τὸν λιβανωτὸν, καὶ τοὺς ἄλλων θυσιῶν τὰ πολυτελέστατα, καὶ προσεκύνουν, ὡς θεὸν, τὸν Ἀλέξανδρον.

9 Καὶ λιβανωτίδα χρυσῆν] Codd. Interpr. hæc non agnoscunt, Sed λιβανωτίδα appellat quod Latini thuribulum. *Casaubonus.*

10 Εἶναι] MSS. καὶ.

11 Τευταμάτης] Cant. Τευτάμας.

Εὐμένης ἐν τῇ Περσίδι τὰς στρατιώτας ὁρῶν ὑπὸ Πευκέστου δημαγογουμένους οἴνῳ, καὶ δωρεαῖς, δεδοικὼς μὴ πᾶσαν τὴν ἡγεμονίαν, ἀπεστολμὴν ἀποστήσειεν ὡς αὐτός. [12] Ὀρόντου δ' σατράπου τὰ Ἀρμενίας γεγραμμένα Συρίοις γράμμασι, δηλοῦσαν ὡς Ὀλυμπιὰς ἐξ Ἠπείρου καταλθοῦσα, [13] τὸν μὲν ἄγουσα τὸν Ἀλεξάνδρου, [14] βιαίως Μακεδονίαν ἔχει Κασσάνδρου ἀναιρεθέντος. Μακεδόνες ταῦτα ἀκούσαντες, Πευκέστου μὲν ἐπελάθοντο, τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου μητέρα καὶ τὸν υἱὸν μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ χαρᾶς [15] βασιλέας ἀνηγόρευον.

Εὐμένης ἐν τῇ Περσίδι

3 Eumenes cum in Perside milites videret a Peuceste sollicitari vino & largitionibus, metuens ne universum imperium ad se transferret, litteras protulit quasi ab Oronte Armeniæ satrapa Syriacis characteribus scriptas, in eam sententiam: Olympiadem ex Epiro descendere, & Alexandrum adducere, atque vi Macedoniæ urbem Cassandrum tenere. Macedones his auditis, Peucestem e memoria deposuerunt: Alexandri vero matrem, ejusque filium summa cum voluptate & gaudio promulgarunt.

4 Eumenes in Per-

τοῦ

12 Ὀρόντου σατράπου] Articulus cum Fl. additus.

13 Τὸν υἱὸν ἄγουσα τοῦ Ἀλεξάνδρου] Cant. τὸν υἱὸν ἄγουσα τοῦ Ἀλεξανδρου. & sic quoque Codd. Casauboni, sed male, ut videre est ex Diodoro, lib. xix. qui addit, id quod præcipue militum animos mutabat, cum finxisse Polysperchonta cum validissima exercitus parte contra Antigonum in Asiam trajecisse, & Cappadociæ jam imminere.

14 Βιαίως Μακεδονίαν ἔχει Κασσάνδρου ἀναιρεθέντος] Apud Diodorum, unde hæc ad verbum descripta videntur, non est βιαίως, sed κυρίως. Sic Diodorus, Ἦν δὲ νῦν ἐν χερσὶ μαθὼν, ὅτι τὸν μὲν Ἀλεξάνδρου παῖδα τὸν Ὀλυμπιὰς ἀνηλαθοῦσα κεκόμικεν, καὶ τὴν Μακεδονίας βασιλείαν κυρίως, ἀναιρεθέντος Κασσάνδρου. *Casaubonus.*

Μακεδονίαν] Utque Codex. Μακεδονίας. ἀναιρεθέντος quoque neuter agnoscit, ut nec Interpres, qui multo aliter legit, sed Diodorus ut Vulgata.

15 Βασιλέας ἀνηγόρευον] Nec MSS. nec Interpres βασιλείας agnoscunt.

15 Πάν-

fide copias dimisit vicatim hybernantes. Antigonus hoc audito, viam ad eos cum infesto exercitu adfectabat. Eumenes missis nunciis certiores ipsos fecit, præcepitque duces nocturno tempore cum suis pueris ignem in testis ferentes, sublimiora regionis loca, & a conspectu remota equis peragrarent ad septuaginta stadia: relictoque inter se viginti cubitorum spatio, plurimam materiem incenderent, ignesque

πλὴν δυώδεκα ἀφῆκε κατὰ κώμας χειμάζεσθαι. Ἀντίγονος τοῦτο πυθόμενος ἐπήρχετο. [16] Πολυκέστης πέμψας ἤγγειλεν Εὐμένει· ὁ δὲ τοὺς ἡγεμόνας ἐκέλευσε νύκτωρ μετὰ τῶν ἰδίων παίδων, πῦρ ἐν ἀγγείοις ἔχοντας [17] τὰ μετέωρα τῆς χώρας καὶ ἄποπτα [18] περιϊπτάσαντας ἐπὶ στάδια ἑβδομήκοντα, [19] διιστάντας ἀπ' ἀλλήλων ὅσον πήχεις εἴκοσιν, ὕλην ἱκανὴν καῦσαι, τὰ δὲ πυρὰ καίειν, πρώτης μὲν φυλακῆς δαψιλῆ,

16 Πολυκέστης πέμψας ἤγγειλεν Εὐμένει· ὁ δέ] MSS. Πολυκράτης πέμψας ἤγγειλεν αὐτῷ· ὁ δέ, &c. quomodo fere Interpres, nisi quod videatur legisse ἤγγειλεν αὐτοῖς, καὶ ὁ δέ, &c. Plutarchus in Eumene: ἀλλὰ τῷ βαρβάρῳ οἱ τὰ βλέποντα πρὸς τὴν ἀσίκητον ὄρη νεμόμενοι, θαυμάσαντες τὸ τῆς πυρᾶς πλῆθος, ἔπεμψαν ἱππαστρίας καμήλοις αἰγέλας πρὸς Πολυκέστην. ὁ δὲ ὡς ἥκουσεν, αὐτός τε παντάπασιν ἔκφρων ὑπὸ δέους γενόμενος, καὶ τοὺς ἄλλους ἐρῶν ὁμοίως ἔχοντας, ἄρτιπτο φεύγειν, ἀναστήσας τοὺς καθ' ὁδὸν ὄντας αὐτοῖς μάλιστα τῆς γραπτοῦ. Εὐμένης δὲ τὴν ταραχὴν ἀσήμῳ καὶ τῇ φόβῳ, &c. quæ sequuntur. Vide & Diodorum lib. XIX.

17 Τὰ μετέωρα καὶ ἄποπτα] Male vertit Interpres *a conspectu remota*. Sumitur equidem hoc sensu vox ἄποπτος, sed haudquaquam is huic loco convenit: contrarium quoque significat, teste Eusthatio ad Homeri Odyss. A. ὁ δὲ ἀθέικτος τόπος, καὶ περιωπὴ ἐμφανὴς ἀν. καὶ σκοπιὰ. καὶ τόπος ἄποπτος. qua notione hic sumenda: sublimibus quippe locis, quæ non sunt remota a conspectu, sed undique conspicua, jussit ignes fieri Eumenes, ut e longinquo ab Antigono cernerentur Diodorus lib. XIX. ἐκλεξάμενος δὲ τὰ μετέωρα χώρας, τόπον ἐγραμμένον ὅθεν τὴν ἔρημον, καὶ πρὸς τὴν ὑποθεώρησιν πανταχόθεν δύνῃ, &c. Plutarchus in Eumene: καὶ τόπων ἐξ ὑπόπτου καταφανῆ τοῖς ὁδοῦσιν τὴν ἔρημον περιβαλλόμενος. Nepos ignes hos excitatos *in infimis montibus* scribit.

18 Περιϊπτάσαντας] *γρ. παρεκπα. Casaubonus.*

19 Διιστάντας] MSS. Μιστάντας. & sic quoque Codd. Casauboni. Diodorus ut Vulgata: διιστάντας δὲ ὡς ἀν εἴκοσι πήχεις.

λῆ, δευτέρας δὲ ἐλάττω, τρίτης δὲ μικρὰ παντάπασιν· ὡς τὴν μίμησιν ἀληθινῆ στρατοπεδείᾳ προσοικένας. ταῦτα ὁρῶντες οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον, ὡρόμισαν συνῆχθαι τῷ Εὐμένει τὴν δυνάμιν ἅπασαν. καὶ μὴ θαρρήσαντες ἐπελθεῖν, ἄλλην ὁδὸν ἐτράποντο, τὴν ὑπὸ τῶν πολεμίων.

facerent prima quidem vigilia largiores, secunda tenuiores, tertia prorsus exiles, sic ut imitatio veram castrametationem referret. Hæc cernentes Antigoni milites, omnes copias ab Eumene contractas in unum locum arbitrabantur: neque ausi in eos impetum facere, aliam viam capesserunt, quæ ab hostibus non tenebatur.

Εὐμένης τοὺς στρατιώτας [20] βουλομένους ἁρπάσαι τὴν ἀποσκευὴν τῶν πολεμίων, ἀπέτρεπεν, ὡς οὐ συμφέρον· ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπειθεν, αὐτὸς πέμψας ὡς τοὺς πολεμίους, προεῖπεν αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν φυλάττειν· ἰδόντες οἱ στρατιῶται φυλακὰς ἀσφαλεστέρας, [21] ἀπέχοντο.

5 Eumenes milites hostium impedimenta diripere paratos deterrebat, & non prodesse affirmabat. Cum vero persuadere non posset, ipse misit ad hostes, præmonuitque ut impedimenta summa cura tuerentur. Milites conspicati præsidia majora, firmioraque, a proposito destiterunt.

Σέλευ-

20 Βουλομένους] MSS. βουλόμενος. Idem refert Plutarchus in Eumene, caussam addens quare noluerit milites diripere Antigoni impedimenta: ἔδεισε μὴ καταπλησθέντες ὠφελείας καὶ λαφύρων οἱ σὺν αὐτῷ, βαρεῖς γενόμενοι περὶ τὴ φυγὴν, καὶ μαλακώτεροι τοῖς πλάνας ὑπομένειν, καὶ τὴ χρήσει, ὃ μάλιστα τὴ πολέμου τοὺς ἐλπίδας εἶχεν, ὡς ἀποτρέψων τὴ Ἀντίγονον. & paullo post de eo Antigonus: αὐτοὶ φεύγοντα δι' ἀδειὰς περιτρέψειν πεδὰς ποσαύτας.

21 Ἀπέχοντο] Cant. ἔχοντο.

1 Ἐπεὶ

[CAP. IX.]

Seleucus.

¶ Seleucus adversus Antigonum prælium committebat. Erat æquale pugnæ judicium. Ingruente vero nocte, visum est utrisque conflictum in posterum diem rejicere ac differre. Interea milites Antigoni armis exuti, castrametabantur. At Seleucus præcepit suis militibus, ut in armis cœnam sumerent, & somnum caperent, atque aciei figuram conservarent. Summo mane Seleucii accedebant armati, acie instructa. Antigonei vero circumventi, inermes & dissipati, statim victoriam hostibus dederunt.

2 Seleucus contra Demetrium castra figebat. Seleucus quidem

Σέλευκος.

¶ Σέλευκος Ἀντιγόνῳ παρεπάσσετο. καὶ ἴση τοῦ μάχης ἡ κρίσις. [1] ἐπεὶ δὴ νὺξ προΐει, ἔδοξεν ἀμφοῖν δεῖν εἰς τὴν ὑστεραίαν ὑπερβαλέσθαι. οἱ μὲν Ἀντιγόνου στρατοπεδεύουσιν [2] ἀφοπλισάμενοι. Σέλευκος δὲ προσέταξεν τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις ἐνόπλοις δειπνῆσαι, καὶ κοιμηθῆναι, τὸ σχῆμα τοῦ τάξεως φυλάσσοντας. ὄρθρου καὶ βαθὺς οἱ μὲν Σελευκεῖοι προσῆλθον ὡπλισμένοι, καὶ σωστεπαγμένοι. οἱ δὲ Ἀντιγόνειοι καταληφθέντες ἄοπλοι, καὶ ἀσύντακτοι, [3] ταχέως τοῖς πολεμίοις τὸ νῖκος ἔδωκαν.

Σέλευκος ἀντεστρατοπέδευε Δημητρίῳ. ἀλλ' ὁ μὲν μέγα φρονῶν Σέλευκος

1 Ἐπεὶ δὴ νὺξ προΐει] Scribe προσΐει. Paullo post malim ἐν ὅπλοις δειπνῆσαι. *Casaubonus.*

προΐει] Cant. προΐει. supra lib. II. 2. 5. ἐπέρασε δὴ προΐεσης. Verbum δὴ delet uterque Codex, neque agnoscit Interpres.

2 Ἀφοπλισάμενοι] MSS. ἀμφοπλισάμενοι.

3 Ταχέως τοῖς πολεμίοις τὸ νῖκος ἔδωκαν] Hoc supra lib. I. 17. τὸ νίκλω τὸ λαμπρὸ Λακεδαιμονίοις ἔδωκαν.

Digitized by Google

λευκος. [4] ἀπεγνωκὼς ἢ τῶν πραγμάτων Δημήτριος. νύξ ἰδὼν [5] ἔδοξε νυκτομαχῆσαι Δημητρίῳ, ὡς [6] ἐξ ὑπονοίας τὸ [7] καταργασμένῳ προθύμως ὑπηήκουον οἱ στρατιῶται, τὸ εὐλόγον τὸ τῆς ὑπιθέσεως ἐφέδιον ὑπάτης ἐλπίδος ἔχοντες· οἱ μὲν δὴ ἀνακινούμενοι ὡπλίζοντο. Αἰτωλοὶ ἢ πελταστὴ Δημητρίου δύο νεανίαι [8] ἐντυχόντες προφυλακῇ Σελεύκου, τῷ ταχίστῳ ἄγειν αὐτὸς ἠξίωσαν ὡς βασιλέα· ἐπεὶ ἢ ἦλθον, ἤγγειλαν τὴν νυκτομαχίας τὴν ὡπασκευήν· Σέλευκος δείσας μὴ τῆς ἐπλίσεως τῶν στρατιωτῶν ὁ-

magnum animum habebat. Demetrius contra rebus desperatis omnibus, sub nocte statuit præliari, sperans se repentino motu aliquid memorabile facturum. Milites promptissime morem gerebant, & in insperato incursu spem alebant. Illi moti armabantur. Ætoli vero scutati Demetrii duo juvenes cum in primas Seleuci excubias incidissent, rogarunt, ut se quamprimum ad regem ducerent. Qui postquam venissent, nocturnique prælii apparatum nunciassent, metuens Seleucus, ne ante hostes

ξυπ-

4 Ἀπεγνωκὼς δὴ] Cant. absque particula.

5 Ἔδοξε νυκτομαχῆσαι Δημητρίῳ] Ita legendum conjecimus ex depravata & confusa nostri codicis lectione. Pro ὡς ἐξ ὑπονοίας autem, vel ἐξαπιναίως legendum arbitror, vel ἐξ ἀπονοίας, quod minus probo. Pro τυχόντες φρουρὰ, scripserim ἐντυχόντες. Casaubonus.

Νὺξ ἰδὼν ἔδοξε νυκτομαχῆσαι] Ita supplevi locum cum MSS. pro vulgato, ἔδοξε νυκτομαχῆσαι, quomodo se conjecisse ait Casaubonus ex confusa Codicis sui lectione. Idem refert Plutarchus in Demetrio: ὑπεραίτιος ἦν Σελεύκῳ, ἡ ποιεμένη τὰς καταλύσεις ἐξ ὑπνου, ἀναστήσας ὁ Δημήτριος τὸ στράτευμα, νυκτὸς ἐβάδιζεν ἐπ' αὐτὸν, ἀγνοοῦντα μέχρι πολλοῦ καὶ κοιμώμενον. αὐτομόλων δὲ τινων ἀγγελθέντων καὶ φρασάντων τὴν πάνοπλον, ἐκπλαγεὶς καὶ ἀναπηδήσας ὑποδούμενος, καὶ βοῶν φεῦ τοῦ ἐπιτίμου ὡς θηρίου θεινοῦ συμπλέκεται. &c.

6 Ἐξ ὑπονοίας] Ἐξαπιναίως. Casaubonus.

7 Καταργασμένῳ] Cant. καταγασμένῳ.

8 Ἐντυχόντες φρουρὰ] Ita reposui cum MSS, sic quoque ex conjectura rescribente Casaubono, pro vulgato τυχόντες φρ.

9 Τοῖς

præsto essent, quam suis armandi facultas daretur, tubicines classicum canere jussit. Milites vero inter armandum maxima vociferatione exclamare, & unusquisque in singulis tabernaculis ignem præsentibus sarmentis injicere. Demetrius cum igni circumfulgere exercitum cerneret, tubicinibusque circumsonare, ac vociferationem edere, existimans apparatos ad pugnam esse, non audebat eos aggredi.

3 Seleucus, cum Demetrii milites admodum timidi essent ac trepidi, fortissimos ex satellitibus delegit, & elephantos octo in fronte præposuit, per angustum secessum ad latus hostium incedens, abjecta galea, magna vo-

ξυπίρα τ̃ πολεμίων ἡ ὄφοδ@ γ̃ίοιτο, προσέταξε τοῖς μὴ σαλπιγκ@ῖς τὸ πολεμικὸν σημαίνειν. [9] τοῖς δ̃ σρατιώταις ὁπλιζομένοις ἀλαλάξαι μέγιστον· ἕκαστον δ̃ ἀνὰ τὴν κλισίαν πῦρ ἐμβαλεῖν τοῖς παρ@σι φρυγάνοις· ὁρῶν Δημήτρι@ περιλαμπομένην πυρὶ τὴν σρατιὰν, ταῖς σάλπιγξι περιηχ@μένην, ἀλαλαγμὸν ἐγείρουσαν, ὡς ἀντιπαρεσκευασμένην, οὐκ [10] ἐθάρρησεν ἐπιθέσθ@.

Σέλευκ@ τ̃ Δημητρίου σρατιωτῶν ἀθύμως διακειμένων. τοὺς ἀνδρωδεσάτους τ̃ ὑσαστιστῶν ὑπιλεξάμενο@, καὶ προστάξας ἐλέφαντας ὀκτὼ διὰ στενῆς ἀτραπὸν παρὰ πλευρὸν τ̃ πολεμίων [11] βαδίζων, ἀπορρίψας τὸ κρά-

9 Τοῖς δ̃ σρατιώταις ὁπλιζομένοις ἀλαλάξαι μέγιστον· ἕκαστον δ̃ ἀνὰ τ̃ κλισίαν, &c.] Ita lego & distinguo cum MSS & Interprete. Vulgata, τοῖς δ̃ σρ. ὁπλ. ἀλαλάξαι· μέγιστον δ̃ ἀνὰ τ̃ κλ. Ortus error ex vicinitate & simili terminatione vocum μέγιστον & ἕκαστον.

10 Ἐθάρρησεν] Fl. ἐθάρρησαν.

11 Βαδίζων] Ita reposui cum Cant. & Interprete pro vulgato, βαδίζειν. Plutarchus in Demetrio: εἶτα μὴ τοι Σέλευκ@ αὐτὸς, ἀφεὶς τ̃ ἵππον, καὶ τὸ κράνο@ ὑποθέμενο@, καὶ λαβὼν πέλτην, ἅπαντα τοῖς μισθοφόροις, ὑπαδεικνύμενο@ αὐτὴν καὶ σφηκελῶν.

κεφάνῳ, ἀνεβόα, Μέχρι πότε [12] μαίνεσθε λῃσταρχῷ λιμώττοντες ὠθούμενοι, δυνάμενοι πλουτεῖν βασιλεῖ μισθοφορεῖν, καὶ βασιλείας μετέχειν οὐκ ἐλπιζομένης, ἀλλὰ παρούσης· τούτων ἀκούσαντες οἱ πολεῖται, τὰ δόρατα καὶ ξίφη ῥίψαντες ἀνέσεισαν τὰς χεῖρας, προσεθεμένοι Σελεύκῳ.

ce exclamabat: Quousque tandem insanitis, prædonumque dominum fame confectum sequemini: cum apud regem divitiis affluentem stipendia merere possitis, & regno non in spe posito, sed præsenti perfrui. His auditis plerique hastas atque enses abjecerunt, complosisque manibus Seleuco accesserunt.

Σέλευκος τοῦ Σαρδέων ἄκρας ἐπόρθη τὰς ἐν αὐτῇ θησαυρὸς Θεοδότου φυλάττοντος· τοῦτον [13] θησαυροφύλακα Λυσίμαχος ἔπαξε· μὴ δυνάμενος τοῦ ἄκρας ἐχυρᾶς οὔσης ἑλεῖν, ἐκήρυξε πάλαντα ἑκατὸν δώσειν τῷ κτείναντι Θεόδοτον. ὧν [14] καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοῖς ἐπιθυμία τῶν ἑκατὸν παλάντων· καὶ τῷ Θεοδότῳ πρὸς τοὺς στρατιώτας ὑποψία καὶ φόβος· ὁ

4 Seleucus Sardensium arcem oppugnabat. In ea Theodotus præerat custos thesauris, quod officium ei a Lysimacho demandatum fuerat. Cum arcem ob firmitudinem ac munitionem capere non posset, proclamari jussit se centum talenta daturum ei qui Theodotum occidisset. Unde factum est, ut & milites multos centum talentorum cupiditas invaderet, & Theodotus in magna suspicione erga milites ac metu versare-

μὲν

12 Μαίνεσθε λῃσταρχῷ] Cant. μαίνεσθε λῃσταρχῷ.

13 Θησαυροφύλακα] Ita edidi cum MSS. pro θησαυροῦ φύλακα.

14 Καὶ τοῦ στρατιωτῶν πολλοῖς] Ita lego cum MSS. pro καὶ τοῦ στρ. πολλῶν.

15 Δημο-

tur. Hic igitur ne prodiit quidem in publicum, ob eam caussam. Vulgus vero moleste ferebat, sibi fidem non haberi: in hac omnium perturbatione, Theodotus antevertens, noctu portam aperuit, & introducto Seleuco thesauros ei tradidit.

5 Seleucus Demetrio sub collibus Tauri castrametante, metuens, ne clam Syriam versus discederet, Lysiam cum magna Macedonum manu in montis Amanidis angustiis impendentes misit, qua profectionem erat facturus, mandans ut plurimos ignes incenderent. Demetrius cum hæc loca præoccupata esse videret, profectione destitit.

6 Seleucus, cum e Cilicia fugisset e prælio, quod adversus barbaros commiserat, ut ne amici quidem intelligerent eum cum paucis se fugæ

μὲν ἐν ἐδὲ πρόῃ· πολλοὶ ἢ ἠγανάκτων ἀπιστούμενοι· τοιαύτης παραχῆς ὄσης, φθείσας Θεόδοτος, πυλίδα νύκτωρ ἀνοίξας, εἰσαγαγὼν Σέλευκον, ἐξέδωκεν αὐτῷ τοὺς θησαυρούς.

Σέλευκος Δημητρίου στρατοπεδευόντος ὑπὸ τοῖς λόφοις Ταύρου, δεδοικὼς μὴ λαθὼν ἐπὶ Συρίας ἀναχωρήσῃ, ἔπεμψε Λυσίαν μετὰ πολλῶν Μακεδόνων ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑπερκείμενα τῶν Ἀμανίδων πυλῶν, ᾗ τὴν πορείαν ἔμελλε ποιεῖσθαι, προστάξας πυρὰ καῦσαι πολλά. 15 Δημήτριος προκατειλημμένους ὁρῶν τοὺς τόπους, τὴν πορείας παύσας ἀπετράπετο.

Σέλευκος ἐς Κιλικίαν 16 φυγὼν, ὃν τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἵνα μηδὲ οἱ φίλοι μάθοιεν ὅτι μετ' ὀλίγων τυγχάνῃ φεύ-

15 Δημήτριος προκατειλημμένους] Vide Plutarchum in Demetrio.

16 Φυγὼν] Φεύγων. Casaubonus.

φεύγων, [17] Ἀμακτίου ὑπηρέτου. [18] τῆς βασιλικῆς ἤδη ἐσθῆτος εἶναι ποιησάμενος, ἐνθέτα λαβὼν ἁρμόζουσαν ὁπλοφόρῳ σχήματι· ἐπεὶ δὲ πολὺ πλῆθος συνῆλθεν ἱππέων καὶ πεζῶν· τότε [19] τῇ βασιλικῇ στολῇ ἀναλαβὼν, ἑαυτὸν τοῖς στρατιώταις ἔδειξεν.

mandare, Amactionis ducis regiæ jam armigerum se esse simulabat, sumpta veste ad habitum armigeri accommodata. Postea cum magna multitudo equitum, peditumque confluxisset, tum recepta stola regia, seipsum militibus conspiciendum, agnoscendumque præbuit.

[CAP. X.]

Περδίκας.

¶ Περδίκας Ἰλλυριῶν καὶ Μακεδόνων πολεμούντων, ἐπειδὴ [1] πολλοὶ Μακεδόνες ἡλίσκοντο ζωγρεῖν, [2] καὶ οἱ λοιποὶ λύτρων ἐλπίδι πρὸς τὰς μάχας ἦσαν ἀτολμότεροι· ἐπεκηρυκεύσατο περὶ λύτρων, ἀποστείλας τῷ κήρυκι ἐπανελθόντι ἀγγεῖλαι,

Perdicca.

¶ Perdicca, Illyriis & Macedonibus bellum gerentibus, cum multi Macedones caperentur vivi, reliqui etiam redemptionis spe ad pugnam minus alacres erant. Quibus legationem inter se de redemptoriis muneribus mittentibus, præcepit legato, ut re-

17 Ἀμακτίου] Cant. ἅμα κτύου. Pro τῆς βασιλικῆς ἤδη ὁπλοφόρου, scribendum forte τῆς βασιλικῆς ἴλης ὁπλ.

18 Τῆς βασιλικῆς ἤδη ὁπλοφόρου τῆ. φ.] Suspectus mihi locus. *Casaubonus.*

19 Τῇ βασιλικῇ στολῇ ἀναλαβών] Vocem στολῇ quæ in Vulgata aberat, cum Fl. loco suo reddidi. cum quo consentit Interpres.

Cap. X. 1 Πολλοὶ Μακεδόνες ἡλίσκοντο ζωγρεῖν] Ζωγρεῖν, hoc est, ὥστε ζωγρεῖν, vel εἰς τὸ ζωγρεῖν. fuit quando legerem ἡλίσκοντο ζωγρείᾳ. Sed nihil mutandum: sic alibi ἁλῶναι φυγεῖν & ἁλῶναι χαθδανεῖν, etsi paullo aliter. *Casaubonus.*

2 Οἱ λοιποὶ λύτρων] Μακεδόνες, quod legebatur post λοιποί, cum utroque Codice nec non Interprete sustuli.

Digitized by Google

versus nunciaret, se redemptoria munera Illyriorum non accepturum, sed condemnatos captivos morte affecturum. Macedones desperata salute redemptiva, audaciores ad pugnandum reddebantur, quippe quibus in sola victoria salus posita esset.

2 Perdicca cum Chalcidensibus bellum gerens, destitutus argenteo numismate, stannum ære mixtum signavit, atque ita stipendium militibus suppetebat. Mercatores regium numisma accipiebant. Cum vero extra fines nulli esset usui, pro his regionis suæ frumenta ac fructus reddidit.

3 ὡς ἄρα λύτρα Ἰλλυριοὶ μὴ προσδέξοιντο. ἀλλὰ ψηφίσειεν τοὺς αἰχμαλώτους κτεννύειν. οἱ δὴ Μακεδόνες ἀπογνόντες τὴν ἀπὸ τῶν λύτρων σωτηρίας, θυμοειδέστεροι πρὸς τὰς μάχας ἐγένοντο· ὡς ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν ἔχοντες τὸ σώζεσθαι.

Περδίκας Χαλκιδεῦσι πολεμῶν ἀργυρᾶ νομίσματα ἀπορήσας, 4 χαλκόκρατον κασσίτερον ἐχάραξε· καὶ ἔτως εἰς μισθοφορὰ τοῖς στρατιώταις· οἱ μὲν ἔμποροι τὸ βασίλειον νόμισμα ἐλάμβανον· ἐπεὶ δὲ εἰς ἀχρεῖον ὑπὲρ τοὺς ὅρους 5 ἀντεφόρτιζεν καρποὺς τοὺς ἐπιχωρίους.

[CAP.

3 Ὡς ἄρα λύτρα Ἰλλυριοί] MSS. ut & Codd Casauboni λύτρα Ἰλλυριῶν, quomodo etiam legit Interpres. Recte tamen Vulgata: jusserat enim Perdiccas ut legatus reversus nunciaret, Illyrios non recepturos lutrum, &c. ut hoc pacto Macedones ad pugnam redderet alacriores. Pro προσδέξοιντο, Cant. φαυσαοῖντο. Pro ψηφίσειεν, uterque Codex ψηφίσοιτο. Item δὴ ante Μακεδόνες delet Cant.

4 Χαλκόκρατον] Cant. χαλκόκρεον. Paullo post pro ὑπὲρ τοὺς ὅρους, Cant. ut & Codd. Casauboni ὑπὸ τοὺς ὅρους. Pro ἀντεφόρτιζεν, Fl. ἀντεφόνιζεν. Vide supra III. 10. 14.

5 Ἀντεφόρτιζεν καρποὺς τοὺς ἐπιχ.] Scribendum ἀντεφόρτιζον. Casaubonus.

1 Κάσ-

[CAP. XI.]

Κάσσανδρος.

¶ [1] Κάσσανδρος Νικάνορα φρουροῦντα τὴν Μουνυχίαν, καὶ πρὸς αὐτὸν κακοήθως ἔχοντα, τέχνῃ σπουδάσας· ἀποστελεῖν τῆς Ἀττικῆς προσεποιήσατο· μέλλοντι δὴ αὐτῷ καὶ σκάφους ἐπιβαίνειν προσελθὼν γραμματοφόρος, ἐπέδωκε γράμματα περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ φίλων, ὡς Μακεδόνων [2] αὐτὸν καλούντων ἐς τὴν βασιλείαν διὰ τὴν πρὸς Πολυσπέρχοντα ὀργήν· πῶς τε ἀναγκὰς Κάσσανδρος, φαιδρὸς καὶ προθυμότερος. καὶ τὸν Νικάνορα προσπέμπουσα ἐπισασάμενος ἀπηγγελίσατο. καὶ, Νῦν, ἔφη, [3] ἄλλων ἡμῖν περὶ τῶν πραγμάτων ἐστὶ βουλευτέον· καὶ κοινῇ γνώμῃ τὴν ἀρχὴν διαπράξωμεν· τοῦτο

Cassander.

¶ Cassander Nicanorem præsidentem Munichiæ, & iniquo animo erga se affectum, dolo cepit. Etenim se discessurum ex Attica cum navibus præferebat. Cui jam conscensuro navim, tabellarius litteras reddidit ab amicis qui essent in Macedonia, quarum hæc erat sententia: Macedones eum ad regnum capessendum accersere, propter civium in Polysperchontem odium. His lectis, Cassander lætabundus atque hilaris factus est. Et Nicanorem comitantem complexus, gratulabatur: &, Nunc, ajebat, aliter nobis de rebus consultandum est, ac de communi sententia imperium ordinandum. Hæc

λέγων

1 Κάσσανδρος Νικ.] In Cantabrigiensi codice secundum *Cassandri* strategema primo præmittitur.

2 Αὐτόν] Cant. αὐτός.

3 Ἄλλων ἡμῖν περὶ τῶν πρ.] Quidam codd. ἄλλως. sed ἄλλων magis probo, & mox διαπραξόμεθα. Sub finem οἱ ὅλοι τῶν σκευῶν scripsimus, cum in nostro codice mendose τὸ ὅλοι τῶν, legeretur. *Casaubonus.*

4 Λέγω-

dicens, tacite perduxit eum in vicinam quandam domum, hoc prætextu, ut cum solo de rebus arcanis disseret. Erat autem in domo manipulus satellitum abstrusus, qui comprehensum Nicanorem custodierunt. Cassander extemplo concionem convocavit, iisque qui Nicanorem vellent accusare, potestatem concessit. Interea dum in eum crimina conferuntur, Munychiam recepit. Nicanorem vero, qui multa scelera contra jus & fas licenter patrarat, morti in concione adjudicarunt.

2 Cassander eodem tempore Salaminem oppugnabat, & cum Athenienſibus navali prælio consligebat. parta victoria, omnes, quotquot cum Athenienſibus vicerat, Salaminios sine redemptoriis pretiis misit.

λέγων ἡσυχῇ παρήγαγε αὐτὸν εἰς τινα τῶν πλησίον οἰκιῶν, ὡς μόνῳ τοῦ μεγάλων ἀπορρήτων διαλεγόμενος. ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ ἐπεκεκρυμμένος λόχος ὑπαστιζῶν, οἱ συλλαβόντες Νικάνορα ἐφρούρουν. Κάσσανδρος δὴ τοῦ δικαστηρίου σύγκλησιν καὶ τοῖς βουλομένοις κατηγορῆσαι Νικάνορος ἐπέτρεψε. παρὰ δὲ τὸν καιρὸν τῆς κατηγορίας τὴν Μουνυχίαν [4] ἀνεχωρήσατο. Νικάνορος ἀδεῶς πολλὰ δράσαντος παρανόμως, [5] θάνατον οἱ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας κατεψηφίσαντο.

Κάσσανδρος ἅμα μὲν ἐπολιόρκει Σαλαμῖνα, ἅμα δὲ καὶ Ἀθηναίοις ἐναυμάχησε. νικήσας τὴν ναυμαχίαν ὅσους μετ' Ἀθηναίων [6] εἷλε Σαλαμινίους ἄνευ λύτρων ἀφῆκε. πυθόμενοι δὲ οἱ τὴν Σαλαμῖνα οἰκοῦντες πρόσε-

4 Ἀνεχωρήσατο] Ita scripsi cum Fl. pro ἐχωρήσατο. Cant. ἀνεχωρήσατο.

5 Θάνατον οἱ ἐπὶ τ: &c.] MSS. θάνατον τῷ ἐπὶ τ.

6 Εἷλε] Uterque Codex εἰς.

7 Ἀλλὰ

πρεσβεύσαντες αὐτὸ τῇ φιλανθρωπίᾳ.

Κάσσανδρος Ὀλυμπιάδα καθείρξας ἐς Πύδναν τῆς Μακεδονίας, ἐπολιόρκει πολέμῳ. Πολυσπέρχων νύκτωρ ἔπεμψε πεντηκοντήρη πλησίον ὑφορμοῦσαν. ἧς ἐπιβῶσα τῷ Ὀλυμπιάδα πείθει δι' γραμμάτων· ὁ γραμματοφόρος [7] ἁλοὺς ἀχθεὶς πρὸς Κάσσανδρον ὡμολόγει [8] τὴν πρᾶξιν ἐφ' ᾧ ἐστέλλετο· ὁ δὲ τὴν μὲν ἐπιστολὴν ἐσφραγισμένην τῇ σφραγῖδι τῇ Πολυσπέρχοντος κελεύσας αὐτὸν εἰσκομίσαι· μὴ μέν τοι προσειπεῖν ὡς Κάσσανδρος ταῦτα ἔγνω· [9] καὶ ὁ μὲν εἰσεκόμισε· Κάσσανδρος δὲ τῷ πεντηκοντήρη συλλαβὼν, ἐποίησεν ἀφανῆ· Ὀλυμπιὰς

Qua re audita, qui Salaminem habitabant, freti humanitate Cassandri, se ei dediderunt.

3 Cassander Olympiadem conclusam in Pydnam Macedoniæ civitatem, bello oppugnabat. Polysperchon noctu misit pentecontorum proxime appellentem, Olympiademque ut eum conscenderet, per litteras hortabatur. Tabellarius captus, & ad Cassandrum adductus, confitebatur qua de caussa missus esset. Ille litteras obsignatas Polysperchontis sigillo, eum intro ferre jussit, neque dicere quod Cassander eas legisset. Qui cum intro ferret, Cassander pentecontorum interceptum de medio removit. Olympias habita

πρεσ-

7 Ἁλοὺς ἀχθεὶς] Vulgata ἁλὼς καὶ ἀχθεὶς, sed copulam cum utroque Codice delevi. Ita quoque apud Polybium III. Hist. cap. 104. Ἀνηίδας δὲ τὰ μὲν ἀκούων τῶν ἁλισκομένων αἰχμαλώτων, τὰ δὲ, &c. & Ælianum lib. II. Var. cap. 9. τίς γε μὴν ἁλισκομένης αἰχμαλώτης Σαμίων εἴρετο κατὰ τὴν προσόψιν.

8 Τῷ πράξει] MSS. τὴν πᾶξιν. & sic quoque Codd. Casauboni. Mox Cant. μὲν ante ἐπιστολὴν delet.

9 Καὶ ὁ μὲν εἰσεκόμισε] Desiderantur hæc in Cant. Codd. vero Casauboni, καὶ οἱ μὲν εἰσεκόμισαν.

10 Τὸ

fide Polysperchontis sigillo & litteris, sub noctem ex urbe progressa, cum pentecontorum non reperiret, insigniter doluit, & se a Polysperchonte quoque deceptam existimavit: atque seipsam, urbemque Pydnensium Cassandro tradidit.

πιστώσασα τῇ σφραγίδι τῇ Πολυσπέρχοντος καὶ τοῖς γράμμασι, τῆς πόλεως προελθοῦσα νύκτωρ, οὐχ εὑροῦσα τὴν πεντηκοντήρη, ὡς δὴ καὶ Πολυσπέρχοντος ἐξαπατῶντος, ἠθύμησεν, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὴν, [10] καὶ τὸ ἄστυ τὸ Πυδναῖον Κασσάνδρῳ.

4 Cassander ab Illyride revertens, cum abesset unius diei itinere ab Epidamno, copias equestres, pedestresque descripsit, iisque missis incendit vicos excelsos, positos in finibus Illyridis & Atintanidis. Illi discessisse Cassandrum arbitrati, progrediebantur ex urbe, colendoque ruri operam

Κάσσανδρος ἀπὸ τῆς Ἰλλυρίδος ἐπανιὼν, ἀπέχων ὁδὸν ἡμέρας Ἐπιδάμνου, [11] τὴν δύναμιν ὑπογράψας, ἱππέας καὶ πεζοὺς πέμψας, ἐνέπρησε κώμας ὑψηλὰς κειμένας ἀπὶ τῶν ὁρίων Ἰλλυρίδος καὶ [12] Ἀτιντανίδος, [13] καταφρονήσασαν τοῖς Ἐπιδαμνίοις. οἱ μὲν δὴ νομίσαντες ἀπεληλυθέναι Κάσσανδρον, προεγεωργίαις προσεῖχον· ὁ δὲ τὴν

ἐλθόντες τῆς πόλεως, τοῖς

10 Τὸ ἄστυ τὸ Πυδναῖον] In Cant. erat τὸ ἄστυ τὸ Πυδναίων. Pro ἀπέχων Casaubonus in margine rescripserat ἀπεχων.

11 Τὴν δύναμιν ὑπογράψας] Scribo ὑποκρύψας. *Casaubonus.*

Τ' ὑπογράψας] MSS. cum Interprete ὑπογράψας. sed legendum cum Casaubono ὑποκρύψας. sequitur enim, ἐκπεμμφίλιν δύναμιν ὑπεσήσατο.

12 Ἀτιντανίδος] Ita edidi pro vulgato Ἀτιτάνιδος. Male Cant. Ἀτιτάνιδος. Stephanus: Ἀτιτανία, μεῖρα Μακεδονίας. οἱ οἰκήτορες, καὶ Ἀτιτᾶνες, καὶ Ἀτιτάνιοι. εἴρηται ὅτι Ἀτιτᾶνος, ὡς Μακεδόνος. λέγεται καὶ Ἀτιτανὶς τὸ ὄπλυκόν. λέγεται καὶ Ἀτιτᾶν, καὶ Ἀτιτανία, καὶ Ἀτιτάνιον ὀδόντιον.

13 Καταφρονήσασαν τοῖς ὁπιδαμνίοις] Legendum censeo τὰς συμφρονησάσας τοῖς Ἐπ. vel τὰς ταυτὰ φρονησ. Codd. Interpretis hæc videntur non habuisse. *Casaubonus.*

14 Ἐπεισ-

Digitized by Google

τὴν κεκρυμμένην δύναμιν ἀνασείσας, ἀπὸ μὲν τοῦ ἔξω τῆς πόλεως ἔλαβεν οὐκ ἐλάττους ἀνδρῶν δισχιλίων· καὶ τὰς πύλας τῆς πόλεως ἀνεῳγμένας εὑρών, [14] ἐπεισελθὼν τὴν Ἐπίδαμνον κατέσχεν.

dabant. At ille occultis copiis excitatis extra urbem, non minus ex his mille viris cepit: cumque portas urbis patefactas reperisset, ingressus Epidamno potitus est.

[CAP. XII.]

Λυσίμαχος.

¶ Λυσίμαχος Αὐτομάτων τὰς ἀποσκευὰς ἀπολεσάντων ἐν τῇ πρὸς Δημήτριον μάχῃ [1] περὶ Λάμψακον, φοβηθεὶς μή τι νεωτερίσωσιν οἱ βάρβαροι, πάντα ὅσα εἶχον ἀπολέσαντες, προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω τοῦ χάρακος, [2] ὡς ἐπὶ σιτομετρίαν, σύσημα δοὺς ἀπέκτεινεν ἅπαντας. [3] ἦσαν ἄνδρες πεντακισχίλιοι.

Lysimachus.

¶ Lysimachus cum Autariatæ suis impedimentis spoliati essent in pugna adversus Demetrium facta, metuens ne quid novarum rerum inciperent barbari omnibus possessionibus exuti, productos eos extra vallum tanquam ad frumenti distributionem, dato signo omnes ad unum interfecit. Erant universi numero sexcenti.

Λυ-

14 Ἐπεισελθών] Ita restitui cum MSS. cum quibus consentire videntur Codd. Interpretis. Vulgata, παρεισελθών.

Cap. XII. 1 Περὶ Λάμψακον] MSS. περὶ Λάμψακα. In versione desiderantur.

2 Ὡς ἐπὶ σιτομετρίαν] Scribendum σιτομετρίαν. ut alibi σῖτον μετρεῖν τοῖς στρατιώταις. *Casaubonus.*

Σιτομετρίαν] Ita rescripsi cum Cant. monente quoque Casaubono. Multum a Græcis abit Interpres, dum pro πεντακισχίλιοι habet sexcenti.

3 Ἦσαν ἄνδρες πεντακισχίλιοι] Quidam Codd. ἦσαν δὲ ἄνδρες πέντε χιλιάδες, sicut in Dromichæte libro septimo. *Casaubonus.*

4 Ἐπεὶ

2 Lysimachus cum Amphipolim cepisset Andragathi proditione, magnis eum muneribus ornavit: majoraque promisit, si in Asiam secum una proficisceretur. Postquam vero ad Thracias angustias deventum esset, non solum omnibus bonis quæ possidebat, eum spoliavit: verumetiam tormentis confectum, vita privavit.

3 Lysimachus Aristonem Autoleontis filium ad Pæonas in paternum regnum deduxit, ut cognito regio juve-

Λυσίμαχος Ἀμφιπόλεως κρατήσας Ἀνδραγάθου προδόντος, πολλὰ καὶ μεγάλα χαρισάμενος αὐτῷ, μείζονα δ' ὑποσχόμενος, ἐὰν εἰς τὴν Ἀσίαν αὐτῷ συναποδημήσῃ. [4] ἐπεὶ δ' πρὸς ταῖς Θρακείαις πύλαις ἐγένετο, καὶ μόνον [5] πάντα ὅσα ἐτύγχανεν ἔχων ἀφείλετο· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν βασανίσας ἀπέκτεινεν.

Λυσίμαχος [6] Ἀρίστωνα τὸν Αὐτολέοντος πρὸς Παίονας ὀπίσω τὴν πατρῴαν βασιλείαν κατῆγε, ἵνα γνωρίσαντες τὸ βασιλικὸν μει-

4 Ἐπεὶ δ'] Quidam Codd. ἐπειδὴ mutata distinctione. *Idem.*

Ἐπεὶ δή] Cant. ἐπειδή.

5 Πάντα ὅσα ἐτύγχανεν ἔχων ἀφείλετο] Iidem Codd. πάντα ὅσα ἐτύγχανεν αὐτῷ χαριστάμενος ἀφείλετο. *Casaubonus.*

6 Ἀρίστωνα τὸν Αὐτολέοντος] Memoratur *Aristo* præfectus Pæonum equitatui sub Alexandro, Curtio lib. IV. cap. 9. *Præfectum Pæonum equitum Aristonem laxatu habenu invehi jussit. Insignem eo die pugnæ equitum, & præcipue Aristonis fuit: præfectum equitatus Persarum Satropatem, directa in gutture hasta transfixit; fugientemque per medios hostes consequutus ex equo præcipitavit, & obluctanti caput gladio demsit: quod relatum magna cum laude ante regis pedes posuit.* Plutarcho in Alexandro, μηνυθήσομαι δ' ὀλίγων ἀείσων. (male, pro μηνυθήσομαι δ' ὀλίγων. Ἀείσων) ὁ τῶν Παίονων ἡγούμενος, ἀποκτείνας πολέμιον ἄνδρα καὶ κεφαλὴν ὀπίσω ἐξάμενος αὐτῷ, Τοῦτο, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, παρ' ἡμῶν ἐκπόμπατος χρυσοῦ τιμᾶται τὸ δῶρον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος γελάσας, κινῶν γε, εἶπεν, ἰχνὸ δέ σοι μεσὸν ἀκρέατο φορήσομαι. Arriano lib. III. De expedit. Alex. οἵ τε ἱππεῖς καὶ οἱ Παίονες, ὧν Ἀρίστος Ἀείσων ἡγεῖτο. *Autoleontis* Pæonum regis filiam in matrimonio habuisse dicitur Pyrrhus apud Plutarchum in ejus vita. *Autoleonti* Pæonum regi contra Autariatas bellum gerenti auxilium tulisse dicitur Cassander apud Diodorum lib. XX. Apud Tzetzen Chiliad VI. 53. perperam scribitur Αὐδολέοντος Παίονων βασιλέως, pro Αὐτολέοντος.

7 Ἐπεὶ

μειρᾴκιον προσοῖντο φιλοφρόνως αὐτόν. 7 ἐπεὶ δὲ τὸν Ἀρίστωνα ἔλουεν τὸ βασιλικὸν λουτρὸν ἐπὶ 8 τῷ Ἀσυκῷ ποταμῷ, καὶ τίθει τράπεζαν τῷ βασιλικῷ 9 παρέθηκαν ὡσαύτως τὸ πάτριον ἔθος. Λυσίμαχος ἐσήμηνεν ἐξοπλίσασθαι. Ἀρίστων μὲν 10 φυγὼν ἀφίππασατο εἰς τὴν 11 Σαρδέων· Λυσίμαχος δὲ Παιονίαν κατέσχεν.

ne, benevole & amice eum exciperent. Ubi vero Aristonem regio lavacro in Aristibo fluvio lavissent, & mensam regiam more patrio apposuissent, Lysimachus signum suis dedit, ut sese armarent, Ariston correpta fuga ad Sardenses equo evasit. Ita Lysimachus Pæoniam obtinuit.

[CAP. XIII.]

Κρατερός.

Κρατερὸς, Τυρίων ἐπῆρε-

Craterus.

Craterus, Tyriis Ma-

urbs Ptolemæo lib. III. cap. II. Apud Gruterum pag. DXL. Inscr. II. DIOGENES. MIL. COH. X. FR. &c. NAT. THRAX. CIVITATE. SERDICA. Hadr. Valesius ad Excerpta Dionis Σαρδιεῖς eosdem putat cum Σαρδιαίοις Strabonis, apud quem Casaubonus reponendum censet Ἀρδιαῖοι, (Ἀρδία enim unde Ἀρδιαῖοι, pariter urbs Illyridis quem sequutus Valesius, apud Nostrum, nec non Dionem, & Zonaram sic quoque corrigit. Verum cum Σαρδιαῖοι, sive Ἀρδιαῖοι, sint in Illyride a loco in quem se fuga servavit Ariston, videntur remoti nimis. Deinde dubitari posset, an apud alios opus hac correctione, propter consensum Codicum Dionis, Zonaræ & Straboni, Σαρδιαῖοι scribentium; quin & Strabo, in quo corrigendo vacillat Casaubonus, unde & ab Ortelio reselitur, Σαρδιαῖς & Ἀρδιαῖς commemorat.

7 Ἐπεὶ δὲ Ἀρίστωνα ἔλουεν] Scribe ἔλουον. Pro ὀπὶ τῷ Ἀσυκῷ ποτ. legit Interpres τῷ Ἀρεισῷ ποτ. & κατὰ τὸ πάτριον ἐθ. cum male noster Cod. ὡσαύτως. *Casaubonus.*

8 Τῷ Ἀσυκῷ ποταμῷ] Interpres Ἀρεισῷ ποταμῷ. Legendum forte Ἀρεισῷ, qui Straboni lib. XIII. fluvius dicitur Thraciæ influens Hebrum. Ejusdem meminit Stephanus, voce Ἀρεισῶν· Ἔστι καὶ ποταμὸς Θρᾳκῶν Ἀρεισῷος. Pro ὡσαύτως τὸ πάτρ. Cant. ὀπὶ τὸ πατρ. Lego cum Casaubono κατὰ τὸ πατρ.

9 Παρέθηκαν] γρ. παρέθετο. *Casaubonus.*

10 Φυγὼν ἀφίππασατο] Ita edidi cum MSS. pro φυγὴ ἀφίππω.

11 Σαρδέων] MSS. Σαρδαιῶν quod positum forte per μετάθεσιν, addito initio Σ, pro Ἀφρανίων, ab Ἀφράνη, quæ Thraciæ civitas Stephano. Nisi magis arrideat Σαρδικῶν, a Σαρδικη, sive Σαρδικὴ, quæ Thraciæ regio &

1 Ma-

Digitized by Google

cedones in muniendo vallo occupatos adorientibus, mandavit, ut prius cederent. Postquam vero Tyrii longa persecutione vehementer essent defatigati, signum dedit suis, ut conversi in Tyrios impetum darent: statimque factum est, ut persequentes fugerent, & fugientes persequerentur.

πθεμένων, τοῖς ἐργαζομένοις τὸ χῶμα [1] Μακεδόσι τροπῆς αὐτῶν ᾠομμένης ὑποχωρεῖν παρήγγειλεν· ἐπεὶ δ' οἱ Τύριοι σφοδρῶς ἀπὸ μακρὸν διώξαντες ἔκαμον· ἐσήμηνεν ἀναστρέψαντας ἐμβαλεῖν τοῖς Τυρίοις. αὐτίκα δὴ οἱ μὲν διώκοντες ἔφευγον· οἱ δ' φεύγοντες ἐδίωκον.

[CAP. XIV.]

Polysperchon.

Polysperchon Peloponnesiis aditum obsidentibus, milites suos ad periculum adeundum confirmavit. Pileum Arcadicum imposuit, & tunicam duplicem indutus, acceptoque baculo, dixit ad eos: Qui nos in periculum vocant, o commilitones, ejusmodi sunt homines. Post, his

Πολυσπέρχων.

Πολυσπέρχων τὰ ὅρια φυλασσόντων Πελοποννησίων, [1] τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας προὔτρεψε πρὸς τὸν κίνδυνον, πίλον Ἀρκαδικὸν ἐπιθέμενος, καὶ τρίβωνα διπλοῦν ἐμπεριπεσόμενος, καὶ βακτηρίαν λαβὼν ἔφη πρὸς αὐτούς· πρὸς οὓς μὲν κινδυνεύειν μέλλομεν, ὦ συστρατιῶται, τοιοῦτοι τυγχάνου-

1 Μακεδόσι τροπῆς αὐτῶν ᾠομ.] MSS. Μακεδόσι πρὸς τ' αὐτῶν ᾠομένης, quod sedulo, licet absque ullo sensu, sequutus est Interpres. Videtur innuere Auctor, Craterum mandasse militibus, cum impune pedem referrent Tyrii, ut simulata fuga in eum locum eos deducerent, unde tuto se recipere se non possent.

Cap. XIV. 1 Τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας] Cant. τοὺς αὐτοῖς στρατιώτας. Cum MSS. reposui πρόὔτρεψε pro vulgato πρόεψε, nisi quod Cant. προὔτρεπε. Mox pro ἐπιθεμένος, iidem Codd. ἐπιθέμενοι.

χάνουσιν ὄντες. πῶς τε ἢ ἀποθέμενοι, καὶ τὴν παντοπλίαν λαβόντες· οἱ δὲ μέλλοντες πρὸς αὐτοὺς πολεμεῖν, τοιοῦτοι, μέχρι νῦν πολλοὺς καὶ μεγάλους ἀγῶνας νενικηκότες· ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἠξίουν μηκέτι μέλλειν· ἀλλ' εὐθὺς ἄγειν ἐπὶ τὴν μάχην.

depositis, & armatura recepta: Qui vero cum iis manum conserent (inquit) ejusmodi, usque in hoc tempus multorum, magnorumque bellorum victores. Quo audito, milites obsecrabant, ne amplius moram aliquam interponeret, sed recta ad ineundam pugnam duceret.

[CAP. XV.]

[1] Ἀντίοχος Σελεύκου.

Ἀντίοχος βουλόμενος κρατῆσαι Δαμασκοῦ, οὗ ἐφύλαττε Δίνων Πτολεμαίου στρατηγός, ἐπήγγειλε τῇ στρατιᾷ, καὶ τῇ χώρᾳ πάσῃ, [2] Περσικὴν ἑορτὴν θαλιάζειν· προστάξας ἅπασι τοῖς ὑπάρχοις ἀμφιλαφῆ κομίζειν εὐωχίας παρασκευήν. ἐφ' ᾗ πανταχοῦ πανηγυρίζοντος Ἀντιόχου μετὰ πάντων, [3] καὶ ὁ Δίνων πυνθανόμενος τὴν τρυφὴν τῆς ἑορτῆς,

Antiochus Seleuci filius.

Antiochus volens Damascum in suam potestatem redigere, quam Dinon Ptolemæi dux cum præsidio tenebat, præcepit exercitui atque universæ regioni, ut convivium Persicum summa celebritate obirent: mandavitque omnibus principibus, ut copiosum adferrent convivii apparatum. in quo celebrando cum prorsus occuparetur Antiochus, cum omnibus suis: etiam ἐχά-

1 Ἀντίοχος Σελεύκου.] Ita edidi cum Fl. cum quo consentit Interpres, nec non Index libro huic præfixus. Vulgata, Περὶ Ἀντίοχου βουλομένου κρατῆσαι Δαμασκοῦ.

2 Περσικὴν ἑορτὴν] MSS. addita copula, καὶ Περσικὴν ἑορτ.

3 Καὶ ὁ Δίνων] Uterque Codex καὶ ἐδόν. orto errore ex scriptionis compendio.

4 Πε-

Dinon audito celebritatis luxu, aliquantum de excubiarum diligentia remisit. Antiochus autem imperans, ut incoctum frumentum ad quatuor dies secum portarent, duxit exercitum per solitudinem, & vias obscuras ac præcipites, atque ex improviso irruptione facta, capit Damascum.

ἐχάλασε τὸ σφοδρὸν τῆς φυλακῆς. Ἀντίοχος δὲ προσάξας ἄπυρα σιτία παραρῶν ἡμερῶν κομίζειν, ἤγαγε τὴν ἐρημίαν, διά τε ἐρημίας, καὶ ἀτραπῶν [4] περικρήμνων καὶ ἀπροσδοκήτως ἐκφανεὶς, αἱρεῖ Δαμασκὸν, Δίνωνος δὲ δυνηθέντος ἀντιοχεῖν, Ἀντιόχῳ παρόντι.

[CAP. XVI.]

Antiochus Antiochi filius.

Antiochus oppugnabat Cypsela, Thraciam urbem, multosque secum habebat Thraces nobili genere natos, quibus præerant Tiris & Dromichætes. Hos ornavit torquibus aureis, & armis argenteis, atque sic ad pugnam faciendam prodiit. Illi prospicientes e Cypselis propinquos & vernaculos suos multo auro argen-

[1] Ἀντίοχος Ἀντιόχου.

Ἀντίοχος ἐπῆρθε Κύψελα Θρᾴκων πόλιν, ἔχων σὺν αὐτῷ Θρᾳκῶν εὐπατρίδας πολλοὺς, ὧν ἡγεῖτο Τίρις, καὶ Δρομιχαίτης. τούτους κοσμήσας στρεπτοῖς χρυσοῖς, καὶ ὁπλοις ἀργυροπάρπις προῆλθεν ἐπὶ τὴν μάχην. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Κυψέλων ἰδόντες τοὺς ὁμοφύλους καὶ ὁμογλώσσους πολλῷ χρυσῷ

4 Περικρήμνων] MSS. περικρημνῶν. Male. Interpres addit *obscuras*, quod non est in contextu. Pro ἀπροσδοκήτως, Fl. ἀπροσδοκήτων. & pro Δίνων, Cant. Δίωνος.

Cap. XVI. 1 Ἀντίοχος Ἀντίοχου] Ita edidi cum Fl. Interprete, & Indice. Vulgata, Περὶ Ἀντιόχου πορθήσεως Κύψελα.

πρὸς ἀλληλοφόνους πάντα ὅπλα καὶ τοὺς στρατιώτας ἥκειν ἄνδρες τετρακισχίλιοι, οὐ πρὸς μάχην ἐσκευασμένοι, ἀλλὰ πρὸς πρόσληψιν αἰχμαλώτων ἐσταλμένοι· ἐπεὶ δὲ ὑπὸ ταῖς λαγόσι τῶν ὄρους ἐγένοντο, οἱ τὰς ὑπωρείας περικαταλαβόντες, ἄνωθεν ἐπιχυθέντες πολὺν αὐτῶν φόνον ἐργάσαντο. Ἀντίοχος δὲ σχῆμα τὸ βασίλειον ἀναλαβὼν, ἐπεφάνη, δείξας αὐτὸν καὶ ζῶντα καὶ νικῶντα.

terius in vinculis: se missurum qui arma & milites acciperent. Venerunt quatuor millia virorum, non ad pugnam faciendum parati, sed ad accipiendos captivos instructi. Qui postquam ad latera montis venissent, hi qui colles occuparant, desuper effusi, magnam eorum stragem ediderunt. Antiochus vero regio habitu recepto apparuit, & viventem & vincentem se ostendens.

[CAP. XVII.]

Φίλιππος Δημητρίου.

¶ Φίλιππος Ῥοδίων πόλιν ἐν τῇ περαίᾳ Περγασσόν

Philippus Demetrii filius.

¶ Philippus Rhodiorum urbem in opposi-

γασσὸν

1 Πόλιν ἐν τῇ περαίᾳ Παρνασσόν] Rhodo opposita in continente fuit Caria: in qua regione Κρυασσὸς fuit oppidum, cujus præter Geographos ipse Polyænus meminit lib. octavo Parnassum in eo tractu legisse non memini. Videndum ergo, ne pro Παρνασσὸν sit legendum, Κρυασσόν. Paullo post ante vocem νύκτωρ, quædam videntur fuisse in libris interpretis, quæ nostri non habent. *Casaubonus.*

Πόλιν ἐν τῇ Περαίᾳ Περγασσόν] Ita edidi pro vulgato, πόλιν ἐν τῇ Περαίᾳ Παρνασσόν. Atque ita rescribendum monuit jam Ortelius, auctoritate Stephani, apud quem: Περγασσὸς, πόλις Καρίας· τὸ ἐθνικὸν Περγασσῆς. Firmatur hæc lectio auctore Polybio, Hist. lib. XVI. 10. ubi hanc Philippi expeditionem describens, inquit: ὁ δὲ ἀπαλλαττόμενος, παρεστρατοπέδευσε τῇ Περγασσῷ. ad quem locum vid. Palmerius. & Paullo post: Τὰς μὲν οὖν αἰχμὰς ὑπεμένων οἱ Περγασσεῖς εὐθυμεῖς. Eum vide. Pro *in opposita continente*, ut vertit, non male, Interpres ἐν τῇ Περαίᾳ, malim *in Peræa*, sic præeunte Livio lib XXXIII. cap. 33. *Rhodii* Peræam (*regio est continenti adversa insulam, vetustæ eorum ditionis*) *repetebant.* & cap. 35. *Rhodiis regionem, quam* Peræam *vocant, reddere.* Ejus mentio quoque apud Polybium,

Digitized by Google

ta continente Parnassum oppugnabat. Muros insigni firmitudine præditos, statuit suffodere. Cum autem inter suffodiendum solidissima petra se offerret, & fossoriis instrumentis nequaquam cederet, Philippus interdiu ad fossionem jussit descendere. Eos vero qui opus faciebant, etiam tegumentis extensis occultabat, ut putaretur velle eos occultare. Hæc autem omnia manifesto hostes intuebantur, ut nullo modo eos clam esse possent. Noctu vero imperavit, ut milites a stadiis octo seu decem ex profundo quodam specu pulverem adferrent, & pro fauce fossionum conjicerent.

ναοῦν ἐπόρθει· τῶν τειχῶν καρτερῶν ὄντων, ἐπεχείρησεν ὑπορύττειν· πέτρας δὲ στερεωτάτης ἐν τῇ διώρυχι φανείσης, καὶ τοῖς μεταλλευτικοῖς ὀργάνοις μηδαμῶς εἰκούσης, ἐκέλευσε Φίλιππος μεθ' ἡμέραν μὲν ὑπὸ τοῦ διωρυχοῦ καταβαίνειν· [2] τοῖς ὑπορυττομένοις δὲ καὶ σκεπαλύμματα ὑπερέτεινεν ὡς βουλόμενος λανθάνειν· τὰ δὲ ὅλα ἄντικρυς φανερὰ τοῖς πολεμίοις ἀπὸ τῶν τειχῶν ὁρῶσι· νύκτωρ δὲ ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας ἀπὸ σταδίων ὀκτὼ, ἢ δέκα, ἔκ τινος βαθείας φάραγγος ἀναθεμιζόντας χοῦν μεταβάλλειν πρὸς τὸ στόματος τῶν ὀρυγμάτων· ἐπεὶ δὲ [3] πολὺς χοῦς ἐγήγερτο σωρηδὸν, μεθ' ἡμέ-

bium, Excerpt. Leg. LXVII. Μικροῖς δὲ ἀνάτιρον χρόνοις ἐκ τοῦ Λυκακῶν ἀναξαινομένης τὰ Ἀφροῦς, ἔκ τινων ἐρυμάτων καὶ χώρας, καὶ συνέβαινε κεῖθι ὅπῃ μὴ τὰ ἐχαπᾶς τὰ τῆδε Ῥοδίων Πειραίας, &c. Appianum lib. III. B. C. Διέπλευσεν ἐς Λώρυμα, Ῥοδίων τὸ φρούριον ἐν τῇ Πειραίᾳ.

2 Τοῖς ὑπορυττομένοις δὲ καὶ] MSS. ut & Codd. Casauboni: ὡς ὀρυττομένοις δὲ καὶ, &c. Mox pro λανθάνειν, Cant. μανθάνειν.

3 Πολὺς χοῦς ἐγήγερτο] Vocem χοῦς, quæ a Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete revocavi. Mox pro ἐκεῖνο ὀπίσθυσαν, Cant. ἐκεῖνο ὀπίσθυσαν, quod vulgato videtur præferendum. In fine strategematis pro κατωλοτύοντο, (licet eodem res redeat, propter consensum tamen Codicum) reposui κατωθύοντο.

ἡμέραν οἱ ἀπὸ τ̃ τειχῶν ἰδόντες τ̃τ̃ο, ἐκείνῳ ὀπίσθυσαν, ὡς ἡ πόλις κάτωθεν ὑπορώρυκται· ὅτ̃ ὁ φόβ̃ ἔπεισεν αὐτὸς παραδ̃ναι φιλίππῳ τὴν πόλιν· ὕστερον δὲ τὴν ἀπάτην μαθόντες, πολλὰ τὴν αὐτῶν ἄνοιαν κατωδύραντο.

Φίλιππ̃ Δημητρίου πολεμῶν Ἀτάλῳ βασιλεῖ, καὶ Ῥοδίοις, ἀποδρᾶναι κατὰ τὴν θάλατταν βουλόμενος, αὐτόμολον Αἰγύπτιον ἔπεμψεν· ὃς ἤγγειλε τοῖς πολεμίοις ὅπ̃ παρασκευάζοιτο ἀναυμαχεῖν τ̃ ὑστεραίας· καὶ ἀνὰ νυκτὸς πυρὰ πολλὰ ἔκαυσεν ὡς τ̃ στρατιᾶς μένοντος. τ̃ δὲ ἀμφὶ τ̃ Ἄτταλον πρὸς τὴν ναυμαχίαν παρασκευαζομένων, καὶ τὴν κατὰ τ̃ ἔκπλουν φυλακὴν ἀναλυσάντων, Φίλιππ̃ λαθὼν ἀπέπλευσεν.

Multo autem pulvere acervatim excitato interdiu, qui muros defensabant, id ipsum conspicati, civitatem inferne suffosam esse crediderunt. Is metus eos impulit, ut urbem Philippo dederent. Postea vero cognito dolo, multis lacrymis suam amentiam deploraverunt.

2 Philippus Demetrii filius bellum gerens cum Attalo rege, & Rhodiis, & quemadmodum per mare effugere posset deliberans, transfugam Ægyptium misit, qui hostibus nunciaret, eum ad navale prælium sequenti die committendum præparari, noctuque multos ignes fecit, ut manere exercitus videretur. At cum Attali milites ad navalem pugnam se instruerent, & ex eo loco per quem exitus navibus erat præsidia deducerent, Philippus clam omnibus adnavigavit.

[CAP.

4 Κατὰ τὴν θάλατταν] Additus articulus cum Cant.

5 Ἀπέπλευσεν] Cant ἐπέπλευσεν. quomodo etiam legisse videtur Interpres; sed Vulgata recte: quare vertendum adnavigavit. Idem quoque Codex pro λαθὼν, iterum μαθὼν.

1 Πε-

[CAP. XVIII.]

Ptolemæus.

Ptolemæus cum Perdicca flumen juxta Memphim transmitteret, & jam magna pars transisset, contraxit ex omni regione greges caprarum, suumque & boum armenta, mandavitque ut quam plurima sarmentorum onera ex unoquoque jumento suspenderentur, ut attracta maximum pulverem excitarent. Quæ a pastoribus atque etiam ab equitibus agitata, magnam vim pulveris suscitaverunt. Ille vero iis equitibus assumptis, qui erant reliqui, contra hostes duxit: qui ex pulvere conjecturantes innumerabiles copias adventare, repente fugæ se mandarunt, & plurimi flumine perierunt, multi etiam vivi capti sunt.

Πτολεμαῖος.

[1] Πτολεμαῖος Περδίκκᾳ καὶ Μέμφιν διαβαίνοντος τὸν ποταμόν, καὶ ἤδη συχνῶν διαβεβηκότων, συναγαγὼν ἐκ τῆς χώρας αἰπόλια συφόρβια, βουκόλια πλεῖστα ὅσα, προσέταξεν ἑκάστῳ ζώῳ φρυγάνων φορτία ἐκδῆσαι, ὅπως ὑπεισυρόμενον κονιορτὸν [2] ἐγείροι πλεῖστον· τὰ μὲν δὴ ὑπὸ τῶν νομέων, πρὸς ᾗ τούτοις, καὶ ἱππέων ἐλαυνόμενα κονιορτὸν ἀνέσησε μέγιστον· αὐτὸς ᾗ ἀναλαβὼν τοὺς ἱππέων τοὺς λοιπούς, τοῖς πολεμίοις προσῆγε· οἱ ᾗ ἀπὸ μὲν τοῦ κονιορτοῦ πολὺ πλῆθος ἱππέων νομίσαντες, αὐτίκα ἔφευγον· καὶ οἱ πλεῖστοι μὲν ἐν τῷ ποταμῷ διεφθάρησαν. πολλοὶ ᾗ καὶ ζῶντες ἑάλωσαν.

[CAP.

1 Πτολεμαῖος Περδίκκᾳ, &c.] Idem refert Frontinus lib. IV. cap. 7. 20.

2 Ἐγείροι] Cant. ἐγείρῃ. Pro ἐλαυνόμενα, quod sequitur, uterque Codex, nec non Codd. Casauboni ἐλαυνομένων.

1 Σκδί-

[CAP. XIX.]

Ἄτταλος.

Ἄτταλος Γαλάταις μεγάλῳ δυνάμιν ἔχουσι συμπαρατάξεως μέλλων, ὁρῶν τοὺς στρατιώτας καταπεπληγότας, θαρρύνειν ποιῆσαι βουλόμενος περὶ τοῦ κινδύνου τῆς μάχης ἱερεῖα παρεσκεύασε, [1] Σουδίνου Χαλδαίου μάντεως θυσίαν περάποντος. ὁ μὲν δεξάμενος καὶ ἀπείσας ἀνέτεμε τὸ ἱερεῖον· ὁ δὲ βασιλεὺς [2] κηκίδα τρίψας, ἐπέγραψεν ἐπὶ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν, βασιλέως νίκη· ποιησάμενος

Attalus.

Attalus cum Gallis magnum numerum habentibus prælium commissurus, milites suos timore perculsos confirmare atque alacres reddere volens, ante conflictus periculum victimam apparavit, Sudino Chaldæo vate sacrificium obeunte: ipse deos precatus libavit, & victimam dissecuit. Rex contrito gummi, inscripsit in dextram manum, *Regis victoria*: inscriptionem efficiens, non a

τὴν

1 Σουδίνου χαλδαίου μάντεως θυσίαν περάποντος] Quidam Codd. pro περάποντος habent βραδύοντος. mendose quidem: sed quod merito tamen nostram lectionem reddat suspectam. Num vero legendum ex illius lectionis vestigiis, ἱερατεύοντος, aut ἱερεύοντος? Usitatius, fortasse etiam verius, θυσίαν πελάντος, vel ὑπαντήσαντος. Sudines vates, est qui *Innides* Frontino dicitur in eadem historia corrupte. *Casaubonus.*

Μάντεως] Uterque Codex ματαίως. Pro περάποντος, Cant. κραδύοντος. Fl. βραδύοντος. Lego cum CL. Gronovio βραδύοντος.

2 Κηκίδα] MSS. κικίδου, ut & paullo post κικίδος. Utroque modo scribitur. Minus recte Interpres vertit *gummi*, cum κηκὶς, sive κικὶς sit *galla*, fructus scil. quercus, quæ contrita & madefacta colorem exhibet atrum, atque adeo sacerdoti exta scrutanti conspicuum. Simile commentum Alexandri refert Frontinus lib. 1. cap. XI. 14. *Alexander Macedo sacrificaturus inscripsit medicamento auspicii manum, quam ille extis erat suppositurus. Litera significabant, victoriam Alexandro dari, quæ cum jecur calidum rapuisset, & a rege militi esset ostensum, annuit animum, tanquam Deo spondente victoriam.* Quod vero Polyænus adscribit Attalo, id a Frontino, eodem loco, tribuitur Eumeni.

3 Ἐπι-

siniſtris ad dextra, ſed contra a dextris ad siniſtra: & cum viſcera extraherentur, ſuppoſuit manum in calidiorem ac fungoſum locum, abſterſitque inſcriptionem. Vates percurrens fruſta reliqua, ac bilem, portaſque & menſam, atque omnia ſigna perſpiciens, convertit particulam quæ inſcriptionem continebat, qua regis victoria ſignificabatur. Itaque tum ipſe gaudium concepit, tum univerſis militibus ſignum oſtendit. Qui accedentes, ac legentes, fiducia replebantur: omneſque vociferabantur, jubentes ducere adverſus barbaros: & alacribus animis in pugnam ruentes, Gallorum multitudinem ſuperarunt.

τῷ ἐπιγραφῷ, οὐκ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ δεξιά, ἀλλ' ἔμπαλιν, ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ τῶν σπλάγχνων ἐξαιρουμένων ὑπέχετο τῷ χείρα τὴν κηκίδα εἰς θερμὸν καὶ ἀφαυὸν τόπον, ἀπομαξάμενος τῷ ἐπιγραφῷ· ὁ μάντις [3] ἐπιδιεξιὼν τοὺς λοβοὺς καὶ τὴν χολὴν, πύλας τε δὴ καὶ τράπεζαν, καὶ ὅσα ἄλλα σημεῖα καταγνοῦν, ἀνέστρεψε τὸν λοβὸν τὸν ἔχοντα τῷ ἐπιγραφῷ, δι' οὗ ἐδηλοῦτο βασιλέως νίκη· αὐτός τε ἂν ὑπερχαρὴς ἐγένετο, καὶ τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν ἔδειξε τὸ σημεῖον· οἱ δὲ ἐλθόντες, καὶ ἀναγνόντες θάρσους ἐνεπλήθησαν, καὶ πάντες ἀνεβόησαν κελεύοντες ἄγειν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ προθύμως ἀγωνισάμενοι, τοὺς [4] πολείους Γαλάτας ἐνίκησαν.

[CAP.

3 Ἐπιδιεξιὼν τοὺς λοβοὺς] MSS. ἐπεξιών. Pro *percurrens fruſta reliqua*, malo, *percurrens lobos*, &c. Eorum nomina quædam recenſet Auctor: omnia enumerat Nicandri Scholiaſtes ad vſ. 599. τραπέζα. καὶ πύλη, μέρα τινὰ εἶπν ἐξημμένα τῆς ἥπατος· ὥσπερ καὶ ὄνυξ, καὶ μάχαιρα, καὶ κάνεον.

4 Πολείους] MSS. πολίτας. & ſic quoque Codd. Caſauboni.

1 Φο-

[CAP. XX.]

Περσεύς.

Περσεὺς Ῥωμαίων ἐλέφαντας ἀγόντων, τοὺς μὲν ἐκ Λιβύης, τοὺς δὲ Ἰνδοὺς ἀπὸ Ἀντιόχου Συρίας βασιλέως, ἵνα μὴ καινὸν καὶ [1] φοβερὸν τοῖς ἵπποις τὸ θηρίον φανείη, προσέταξε τοῖς χειροτέχναις εἴδωλα ξύλινα κατασκευάζειν, ἐλεφάντων ἰδέαν καὶ χρόαν ἔχοντα· ἐπεὶ δὲ ἡ κλαγγὴ τοῦ θηρίου μάλιστα δεινή, προσέταξεν εἰς τὸ ξύλινον εἴδωλον ἐμβαίνειν

Perseus Philippi filius.

Perseus Romanis elephantos ducentibus partim ex Libya, partim Indos ab Antiocho Syriæ rege, ne nova ac formidabilis equis bellua primo aspectu existeret, præcepit opificibus, ut lignea simulacra fabricarentur, elephantorum figura atque colore prædita. Quoniam vero fremitus bestiæ terribilis supra modum esset, jussit ligneum simulacrum virum cum tuba conscen-

ἀν-

1 Φοβερὸν τοῖς ἵπποις] Codd. Casauboni, σαυερόν. sed Vulgata recte. Imitatus in eo fuit Perseus Semiramin, quæ contra Indos, ingenti elephantorum numero instructos, profectura, e coriis boum nigrorum stramine repletis, simulacra belluas Indicas repræsentantia effinxit: &, ut e longinquo elephantorum speciem referrent, camelis occultatis, incluso intus homine ferri jussit: quibus subjungit Diodorus lib. II. Καὶ ὥστε αὐτοὺς τοὺς ἵππους οἱ γραπτῶν συνιέντες, συνήθεις ἐποίει τοῦ μὴ δεδιέναι τὴν ἀγριότητα τοῦ θηρίου. ὅθεν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἐφεύξε Περσεὺς, ὁ τοῦ Μακεδόνων βασιλεὺς, ἔτι ὥστε Ῥωμαίους ἔμελλε κινδυνεύειν, ἔχοντας ἐκ Λιβύης ἐλέφαντας. Cæsar quoque contra Jubam & Scipionem dimicaturus (apud Dionem lib. XLIII.) elephantos ex Italia transportari jusserat, præcipue ut ejus equi eorum usu atque voce assuefacti hostium elephantos timere desinerent: idem testante Hirtio de Bello Afr. Auctor infra lib. VIII. 22. 5. ubi refert Britannos unius elephanti metu in fugam conjectos, addit: ὥστε γὰρ τοὺς ἵππους τὴν χρὴ καὶ γεύφειν, ὅπερ καὶ παρ' Ἕλλησιν, ὡς καὶ γυμνὸν ἐλέφαντα ἰδόντες ἵπποι φεύγουσιν, &c. Eodem modo Antigonus, cum elephanti ejus a Megarensibus porcorum grunnitu essent fugati, Indis mandavit, ut sues cum elephantis nutrirent, ut hac ratione vocem earum in posterum non expaverent, ut narrat Auctor supra lib. IV. 6. 3. Equos vero conspectum & stridorem elephantorum ferre non posse, vide notata Freinshemio ad Florum I. 18. 18. & Curtium VIII. 14. 23.

2 Ἀπη-

dere, qui per os tubam dirigens, acutum & horribilem ſonum emitteret. Ad hunc modum equi Macedonum aſſuefacti ſunt ad elephantorum fremitum & aſpectum contemnendum.

ἄνδρα αὐλὸν ἔχοντα, ὃς διὰ τοῦ στόματος τὸν αὐλὸν ἰθύνων, ὀξὺν καὶ [2] ἀπλῆν φθόγγον προϊείη· ὅτως ἔμαθον οἱ Μακεδόνων ἵπποι καταφρονεῖν τοῦ ἐλεφάντων [3] κλαγγῆς.

2 Ἀπνῆ] Cant. ἀπεινῆ. Loco προϊείη, uterque Codex προϊέναι. Caſauboni Cod. προϊέναι.

3 Κραυγῆς] Fl. κλαγγῆς καὶ. Forte κλαγγῆς, καὶ ὀδμῆς, vel ὄψεως, quomodo legiſſe videtur Interpres: quæ duo quoque junguntur Arriano lib. v. De exped. Alexandri: οἱ τε ἵπποι ἐκ ἂν ἐδόκουν ἀυτῷ ἐθελῆσαι ἐδὲ ὀπτῆσαι τὰς ὄχθας τοῦ πόρου, προσκειμένων σφίσιν ἐδὲ ὀδὸς τῶν ἐλεφάντων, καὶ τῆς τε ὄψεως ἅμα καὶ τῆς φωνῆς φοβέντων. Elephantorum autem odorem, ſtridorem, nec ſpeciem ferunt equi. In fine pro Στρατηγημάτων, Cant. Στρατηγικῶν.

1 Τάδε

Τέλος τοῦ δ' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

Digitized by Google

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in quinto libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Φάλαρις στρατηγήματα	δ	Phalaris	4
Διονύσιος	κβ	Dionysius	22
Ἀγαθοκλῆς	η	Agathocles	8
Ἱππαρῖνος	α	Hipparinus	1
Θεοκλῆς	β	Theocles	2
Ἱπποκράτης	α	Hippocrates	1
Δαφναῖος	α	Daphnæus	1
Λεπτίνης	β	Leptines	2
Ἄννων	α	Annon	1
Ἱμίλκων	ε	Himilcon	5
Γέσκων	α	Gescon	1
Τιμολέων	γ	Timoleon	3
Ἀρίστων	β	Ariston.	2

Θερα-

[1] Τάδε ἔνεστιν, &c.] Ita reposui cum MSS. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλία ὁ πιαξ. Pro Διονύσιος κα, cum Cant. scripsi κβ. Totidem enim ejus strategemata recensentur. Post *Gescoem* in Cant. sequitur Ἄμιλκος α. Pro Διόπμος γ. cum Cant. scripsi Διόπμος δ. quia totidem ejus strategemata referuntur. Pro Εὐδόκιμος, Fl. Εὐδόκιμος. & loco Παυσίστρατος, Cant. Ναυσίστρατος. sed male, ut loco suo patebit. Pro Θεόγνις, Fl. Θείγνις. Pro Χίλιος, Cant. Μίλιος. Idem Codex post Νέαρχος delet Κρῆς. ut & Δόκασις, post Δαρόδεος, pro quo Fl. Δόκαδι. recte: quare ita reposuimus. Pro Ἀρεισοκράτης β. Cant. Ἀρεισοκράτης α. Unum quoque strategema de eo tantum extat. Cum Fl pro Παρεμφύης, scripsi Χαρεμφύης, quomodo & suo loco dicitur. Pro Φιλόμηδος, quomodo legebatur in Vulgata, reposui Φιλόμυθος. In Cant. erat Φιλόδημος, quomodo in suis quoque invenisse videtur Interpres. Pro Δημοκλῆς, Cant. Διοκλῆς. Duo postrema nomina, Πυραίχμης & Σάτυρος, in Cant. non extant.

[1] Πο-

Digitized by Google

Thrasymedes	2	Θρασυμήδης	β
Megaclides	1	Μεγαπλῆς	α
Pammenes	ϛ	Παμμένης	ϛ
Heraclides	2	Ἡρακλείδης	β
Agathostratus	1	Ἀγαθόστρατος	α
Lycus	1	Λύκος	α
Menecrates	1	Μενεκράτης	α
Athenodorus	1	Ἀθηνόδωρος	α
Diotimus	4	Διότιμος	δ
Tynnichus	1	Τιμόνιχος	α
Clitarchus	1	Κλείταρχος	α
Timarchus	1	Τίμαρχος	α
Eudocimus	1	Εὐδόκιμος	α
Pausistratus	1	Παυσίστρατος	α
Theognis	2	Θεόγνις	β
Diocles	1	Διοκλῆς	α
Chilius	1	Χίλιος	α
Cypselus	1	Κύψελος	α
Telesinicus	2	Τελεσίνικος	β
Pompiscus Cres	6	Πομπίσκος	ϛ
Nicon	1	Νίκων	α
Nearchus Cres	1	Νέαρχος Κρῆς	α
Dorotheus	1	Δωρόθεος Λαδικαέυς	α
Sosistratus	1	Σωσίστρατος	α
Diognetus	1	Διόγνητος	α
Archebius	1	Ἀρχέβιος	α
Aristocrates	2	Ἀριστοκράτης	β
Aristomachus	1	Ἀριστόμαχος	α
Parimenes	1	Χαριμένης	α
Calliades	1	Καλλιάδης	α
Memnon	ϛ	Μέμνων	ϛ
Philodemus	1	Φιλόμηλος	α
Democles	1	Δημοκλῆς	α
Panætius	1	Παναίτιος	α
Pyræchmes *		Πυραίχμης, οὐκ ἔχει	
Satyrus *		Σάτυρος, οὐκ ἔχει.	

Τέλος τῆς πίνακος.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

[1] ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον πέμπτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER QUINTUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν πέμπτον βιβλίον, ἱεροὺς βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὖῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· οὐχ [2] ὅτως ἐμαυτὸν ἄξιον ἐπαίνου ἡγούμενος ἐπὶ τῷ συγγράφειν, ὡς ὑμᾶς ἐπὶ τῷ ἀγαθὰ ζῆν ἀναγινώσκειν τοσαῦτα συγγράμματα, τοσαύτης δὲ χῆς ἀρχῆς ἀφεστηκότας· νυνί γε μὲν μάλιστα, ὁπότε μὴ μόνον τὰ δίκαια τὴν εἰρήνης [3] πρυτανεύεται

Etiam hunc librum quintum Stratagematum, sanctissimi imperatores, Antonine & Vere, vobis offero. Neque mihi tantum laudis arrogo, quod conscripserim, quam vobis tribuo, qui diligenter hæc scripta & summo cum studio legitis, in tanta potestate & imperio constituti: in hoc præsertim tempore, quo non solum pacis leges tractantur, ve-

1 Πολυαίνου, &c.] Ita edidi pro vulgato, Πολυαίνου τοῦ σοφωτάτου Στρατηγ. β. π.

2 Οὐχ ὅτως] Cant. οὐχ ὡς, sed in margine οὐχ ὅτως.

3 Πρυτανεύεται] Ita edidi cum MSS. Interprete, nec non Codd. Casauboni, pro vulgato πρυτανεύει. ut & λῆγεσθαι τε, pro λῆγεσθαι τε, iisdem adsentientibus. Item pro τὴν τῶν, cum utroque Codice & Interprete restitui καὶ τῶν. Pro ἡγούμενοι, cum

Digitized by Google

rum etiam bellicæ res administrantur. Et hoc fane victoriæ stratagema judico, si quorum auxilio veteres duces sæpe victoriam pepererunt, hæc vos legendo addiscatis. Regibus enim bella gerentibus convenire existimatur rerum tractatio. Nam dicendi studium ac facultas iis qui in ocio vitam degunt, plurimum utilitatis adfert. Rerum vero scientia, his qui armis præsunt, optima magistra est, quæ facienda sint ad imitationem eorum, qui priscis temporibus vicerunt. Quemadmodum igitur veterum virtutes atque victorias persequamini, hæc stratagemata ob oculos ponent.

νόετε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα τοῦ πολέμου διαπόρεται· καὶ τοῦτο ἄρα στρατήγημα νίκης ἡγεμόνι, εἰ δι' ὧν ἐνίκησαν οἱ παλαιοὶ στρατηγοὶ, ταῦτα καταμανθάνοιτε· βασιλεῦσι γὰρ πόλεμον ἐκπάσασι πρόσηκεν ὑπολαμβάνειν, καταγνοῦν ἔργων ἀγώνισμα. λόγων μὲν γὰρ ἀσκὴ τοῖς ἄγουσι σχολὴν, χρῆμα ὠφέλιμον· ἔργων δ' ἐπιστήμη τοῖς ὅπλων ἄρχουσιν ἀρίστη διδάσκαλος, ὧν χρὴ δρᾶν καὶ ζηλοῦν, τὰ πάλαι κρατησάντων. ὅπως ἂν ζηλώσητε τὰς τῶν ἀρχαίων ἀρετὰς καὶ νίκας, αὐτὰ δείξει τὰ στρατηγήματα.

Τέλος τοῦ προοιμίου.

[CAP.

cum Casauboni Codd. & Interprete scripserim ἡγεμόνι, vel ἡγεμόνος.

4 Τ' πολαμβάνειν] Ita edidi cum Fl. Casauboni Codd. & Interprete, pro vulgato ὑπολαμβάνειν. Cant. ὑπολαμβάνεσθε, sed postremæ syllabæ impositum τ. Sub finem pro κρατησάντων, Cant. habet στρατηγησάντων, non male. Pro αὐτὰ δείξει, cum Casauboni Codd. scripserim ταῦτα δ'.

[CAP. I.]

Φάλαρις.

¶ Φάλαρις Ἀκραγαντῖνος τελώνης, τῶν πολιτῶν καταστησάντων [1] βελομένων Διὸς Πολιέως νεών, [2] ἀπὸ . . . . παλάντων ἐπὶ τῆς ἄκρας ὡς πετρώδης, καὶ στερεωτάτης, [3] καὶ ἄλλως ὁσίαν· ἄνιχον ἐν ὑψηλοτάτῳ [4] τὸν θεὸν ἱδρύσασθαι. αὐτὸς ὑπέσχετο τοῦ ἔργου ἐπιστάτης ἂν γενέσθαι, καὶ τοὺς ἀρίστους τεχνίτας ἕξειν· καὶ τὴν ὕλην λυσιτελῶς παρέξειν, καὶ τῶν χρημάτων ἀσφαλεῖς ἐγγυητὰς δώσειν. ἐπίστευσεν ὁ δῆμος, ὡς διὰ τὸν τελωνικὸν βίον ἐμπειρίαν τῶν τοιούτων ἔχοντι. λαβὼν δὴ τὰ κοινὰ χρήματα, πολ-

Phalaris.

¶ Phalaris, Agrigentinus publicanus, cum cives Jovis Gubernatoris templum ædificare decrevissent in arce, quod ea saxis prædita & firmissima existimaretur, & alioquin etiam religiosum putarent in celsissimo loco deum constituere: ipse promisit se operi curando præfuturum, & fabros optimi generis habiturum, materiamque utiliter suppeditaturum, ac pecuniarum certos arbitros daturum. Credidit populus, quod eum ob genus vitæ, qui esset publicanus, harum rerum experientiam habere putaret. Acceptis igitur publicis pecuniis, λὰς

1 Βελομένων] Cant. βελόμενος. Pro ἀπὸ παλάντων, quomodo emendasse testatur Casaubonus, uterque Codex ἀποστελέντων, atque ita in suo quoque fuisse testis est idem Casaubonus: unde cum Casaubono existimaverim scriptum fuisse ἀπὸ σ' παλάντων. Pro ἄνιχον uterque Codex ἀνίχων.

2 Ἀπὸ . . . . παλάντων] Sic emendavimus, cum scriptum reperissemus in nostro codice ἀποστελέντων, orto errore a supinitate librariorum, aut ab ignoratione hujus loquendi generis. Talentorum numerum sine libris frustra tentem conjectura assequi. Fortasse tamen sic fuerat scriptum prius, ἀπὸ σ' παλάντων. *Casaub.*

3 Καὶ ἄλλως ὁσίαν ἄνιχον] Fortasse, ὅσιον νομίζοντες. *Idem.*

4 Τὸν θεὸν ἱδρύσασθαι] Malim ἱδρύσασθαι. *Idem.*

5 Σι-

magnum numerum conducit mercenariorum, multosque captivos coëmit, & materiam non paucam in arcem comportat lapidum, lignorum, atque ferri. Cumque jam ædificarentur fundamenta, subornavit quendam promulgantem: Quicumque significarit eos qui lapides ac ferrum in arce subtrahunt, is tantum argenti accipiet. Populus indigne ferebat materiam per furtum subduci. Ille, igitur, inquit, concedite mihi potestatem muniendi arcem. Permisit civitas, ut eam muniret, valloque circundaret. Ille captivos vinculis liberavit, eosque lapidibus, bipennibus ac securibus armavit: cumque Cereris festum celebraretur, ex insperato cives adortus, magnam virorum stragem edidit: & ipse mulierum ac puerorum domi-

λὰς μὲν μισθῶτας ξένους, πολλοὺς δὲ ὠνεῖται δεσμώτας, πολλὴν δὲ ὕλην ἐς τὴν ἄκραν ἀναχωμίζει, λίθων, ξύλων, [5] σιδήρου. ἤδη δὲ τῶν θεμελίων ὀρυττομένων, καθῆκε τὸν μηνύσοντα, ὃς ἂν μηνύσῃ τοὺς κλέψαντας τὸν ἐν τῇ ἄκρᾳ λίθον καὶ σιδήρου, λήψεται ἀργύριον τόσον. ἠγανάκτησεν ὁ δῆμος ὡς τῆς ὕλης κλεπτομένης· ὁ δὲ, σκοπεῖν, ἔφη, συγχωρήσατέ μοι τεῖχος τὴν ἀκρόπολιν· συνεχώρησεν ἡ πόλις περιφράξαι, [6] καὶ τεῖχος ἄλλαιον ἐγείραι· λύσας τοὺς δεσμώτας, τοῖς λίθοις, καὶ τοῖς πελέκεσι, καὶ ταῖς ἀξίναις ὁπλίσας, θεσμοφορίων ὄντων ἐπιθέμενος, τοὺς πολίτας τῶν ἀνδρῶν ἀπέκτεινας, γυναικῶν καὶ παίδων κύριος καθίστης, ἐτυράννησε

5 Σιδήρου] Ita scripsi cum utroque Codice & Interprete, pro vulgato σιδήρου. Pro μηνύσοντα, Fl μηνύσαντα & pro ὅς ἂν μηνύσῃ, Fl. ὅστις μηνύσῃ. Cant. ὅστις μηνύσῃ. Idem Cod. conjunctionem ante σιδήρου delet.

6 Καὶ τεῖχος ἄλλαιον ἐγείραι] Fl. καὶ περίβολον ἐγείραι. Cant. vero hæc verba delet.

νησε τ Ἀκραγαντίνων πόλεως.

Φάλαρις Ἀκραγαντίνων τὰ ὅπλα παρελέσθαι βουλόμενος, ἀγῶνα γυμνικὸν λαμπρότατον ἔξω τ πόλεως ποιήσειν ἐπηγγείλεν· τῶν δὲ πολιτῶν ἁπάντων ἐπὶ τὴν θέαν προελθόντων, τὰς πύλας κλείσας, προσέταξε τοῖς δορυφόροις τὰ ὅπλα τῶν οἰκιῶν ἀναφέρειν.

Φάλαρις πολιορκούντων Ἀκραγαντίνων Σικανοὺς, ὑ δυνάμενος ἀνελεῖν αὐτοὺς, πολὺν σῖτον παρεσκευασμένους, διελύσατο τὸν πόλεμον. ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπὸ τῆς στρατοπέδου σῖτον αὐτοῖς [7] παρεκατέθετο. συνθέμενος δὲ πολήψεσθαι τὸν θερισμὸν μέλλοντα· ἀσμένως ἐδέξαντο οἱ Σικανοί· ὁ δὲ Φάλαρις τοὺς σιτοφύλακας [8] αὐτῶν ἐποίησεν δεδωροδοκήκοτας χρυσίῳ διαφθείρας,

nus factus, tyrannidem in Agrigentinorum Repub. exercebat.

2 Phalaris ut Agrigentinis arma eriperet, ludos gymnicos splendidissimos extra civitatem se facturum affirmavit: cumque universa multitudo civium ad spectaculum egrederetur, clausis portis, mandavit satellitibus, ut arma ex ædibus auferrent.

3 Phalaris in eo bello, quo Sicanos Agrigentini oppugnabant, cum eos exscindere nulla ratione posset, multo frumento comportato, finem belli fecit: ad hæc, frumentum quod in castris habebat, eis reliquit ea conditione, ut ejus loco reciperet, quod post meteretur. Gratis animis receperunt Sicani. Phalaris effecit, ut qui frumento præerant, pecuniis corrupti, tecta æ-

ρας,

7 Παρεκατέθετο] Ita scripsi cum Cant. pro παρεκατέθετο. Mox uterque Codex, ut & Codd. Casauboni, Σικανοὺς,

8 Αὐτῶν] Cant. αὐτόν. Pro οἰκοδομημάτων, Fl. οἰκημάτων.

9 Τὰς

dificiorum dissiparent, quo facilius frumentum computresceret. Quod vero metebatur, ipse ex pacto accepit. Itaque quum omnem a regione fructum dedissent Phalaridi, eum vero, qui in urbe tenebatur, corruptum invenirent, necessitate compulsi, ob frumenti inopiam ei se dediderunt.

4 Phalaris ad Teutum Vessæ principem, quæ florentissima, maximaque inter omnes Sicanorum civitates habebatur, misit qui sibi ejus filiam in matrimonium peterent. Qui cum eam addixisset, milites imberbes in curribus collocatos misit cum habitu vestituque muliebri, quasi famulas, quæ puellæ munera ferrent. Qui cum

ρας, [9] τὰς ὀροφὰς τῶν οἰκοδομημάτων διελεῖν, ὅπως ὁ σιτόμβρος καταστείνῃ· τῶν δὲ θερισθέντα καὶ σωρηκὰς αὐτὸς ἀπέλαβεν· ἀναγκαίως δὲ τὸν μὲν ἀπὸ τῆς χώρας τῷ Φαλάριδι ἀποδόντες, τὸν δὲ ἐν τῇ πόλει διεφθαρμένον εὑρόντες, ὑπήκουσαν αὐτῷ διὰ τὴν σιτοδείαν.

Φάλαρις πρὸς Τεῦτον ἄρχοντα Οὐέσσης, ἥπερ εὐδαιμονεστάτη καὶ μεγίστη Σικανῶν πόλις, ἔπεμψε τὰς μνηστευομένας αὐτῷ τὴν ἐκείνου θυγατέρα. ὑποχειρίους δὲ, γραπιώτας ἀθρόους ἐπὶ τῶν ζευγῶν καθίσας, ἔπεμψε, στολὰς γυναικῶν ἔχοντας, ὡς θεραπαίνιδας δῶρα τῇ κόρῃ κομιζούσας. ἐπεὶ δὲ κατε-

9 Τὰς ὀροφὰς τῶν οἰκοδομημάτων διελεῖν ὅπως ὁ σιτόμβρος] Postrema verba ita emendanda sunt: ὅπως ὁ σίτος ὑόμβρος. hoc est, *ut frumentum compluvium putresceret*. Hæc scripseramus, quum postea incidimus in Frontini hæc verba: *Phalaris Agrigentinus*, inquit, *cum quædam loca munitione tuta in Sicilia oppugnaret, simulato fœdere, frumenta quæ residua se habere dicebat, apud eos deposuit: deinde data opera ut tectorum camera in quibus id conferebatur, rescissa pluviam reciperent fiducia conditi commeatus proprio tritico abusos, initio æstatis aggressus, inopia compulit ad deditionem.* διελεῖν vero legendum, non ἀνελεῖν, ut apud Xenophontem sexto Ἑλλωικ. ἀναβάντες ὅθεν τὰ νεώς; καὶ τὰ ὀροφὴ διελόντες. *Casaubonus.*

10 Φά-

καπελάβοντο τὴν οἰκίαν, οἱ μὲν τὰς μαχαίρας ἐσπάσαντο. [10] Φάλαρις δὲ εὐθὺς ἐπιφανεὶς τὴν Οὐέσσαν ἐχειρώσατο.

domum occupassent, gladios distrinxere. Phalaris autem extemplo superveniens, Vessam in suam potestatem redegit.

[CAP. II.]

Διονύσιος.

¶ Διονύσιον Σικελίας τύραννον ὥρμησαν οἱ μισθοφόροι κτεῖναι, ἀθρόοι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ περιστάντες ἀπὸ συνθήματος. ὁ δὲ προελθὼν ἐσθῆτα ἐλεεινὴν λαβὼν, [1] καὶ τὴν κόμην κόνιν καταχεόμενος, παρέχων ἑαυτὸν ἔκδοτον ὡς βούλοιντο χρῆσθαι· οἱ μισθοφόροι τὴν εἰς τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ μεταβολὴν ἐλεήσαντες, ἀθῆ τὸν ἀφῆκαν. Διονύσιος οὐκ εἰς μακρὰν ἐν Λεοντίνοις περιήσας αὐτοῖς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἅπαντας κατηκόντισεν.

Dionysius.

¶ Dionysius Siciliæ tyrannus, cum mercenarii ad eum interficiendum impetum fecissent, confertimque domum ejus, quemadmodum inter eos convenerat, circumsisterent, miserabili veste amictus prodiit, comamque pulvere respersit, & potestati militum suam vitam permisit, ut se pro libito tractarent. Mercenarii humilem & abjectam ejus commutationem miserati, salvum & incolumen dimiserunt. Dionysius eos non ita multo post in urbe Leontinorum circumventos suis copiis, ad unum omnes trucidavit.

Διο-

10 Φάλαρις δὲ εὐθὺς] Cant. Φάλαρις εὐθὺς, absque conjunctione. Simili nuptiarum strategemate Corintho potitus est Antigonus supra IV. 6. 1. An vero Οὐέσσαν mendose sit editum pro Γέλαν, (de qua Cluverius lib. 1. Sicil. Antiq. cap. IX) ambigit Ortelius.

Cap. II. 1 Καὶ τὴν κόμην κόνιν καταχεόμενος] Scribe τὴν κόμην, vel τὴν κόμας, quod rectum est. *Casaubonus.*

2 Διο-

2 Dionysius, cum Hermocrates Syracusanis operam navaret, & scribæ ducibus, cum Syracusani in bello quod adversus Carthaginienses habuerant, persæpe victoriam hostibus dedissent, atque duces accusarent, ausus est eos proditionis insimulare. Qui cum partim morte mulctati, partim in exilium pulsi essent, simulabat insidias sibi parari ab his in quorum inimicitiam & odium venisset, propter damnatos: atque

2 Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματέων τοῖς στρατηγοῖς, ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς Καρχηδονίους ἠτιωμένων πολλάκις Συρακουσίων, καὶ τοὺς στρατηγοὺς αἰτιωμένων, ἐπόλμησε προδοσίας αὐτοὺς γράψαι. οἱ μὲν οὖν αὐτῶν ἁλόντες ἀπεθανεῖν, οἱ δὲ φυγεῖν, ὁ δὲ ὡς ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ τῶν διὰ τοὺς ἀλόντας ἐχθρῶν νομιζόμενος, καὶ δὲ πολέμου δὲ πρὸς Καρχηδονίους

2 Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος] Lege sic totum istum locum, ex historiæ veritate, Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματεύοντος τοῖς στρ. Nam Hermocrates Dionysii pater fuit Syracusanorum ὑπηρέτης, & ducibus ἐγραμμάτευσε. Adi Diodori Siculi lib. XIII. *Casaubonus.*

Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματέων, &c.] Non video quomodo hic possit legi: Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματεύοντος τοῖς στρ. Cum *Hermocrates*, Dionysii pater a Syracusanis occisus sit anno 1. Olymp. XCIII. quo & ipse *Dionysius* ejectus fuit in exilium, & id quod Polyæno narratur, acciderit anno 3 ejusdem Olympiadis, quo certe scribæ munere occisus jam Hermocrates fungi non potuerit. Totum itaque locum cum MSS. sic lege: Διονύσιος Ἑρμοκράτης, Συρακουσίοις ὑπηρετῶν, καὶ γραμματεύων τοῖς στρατηγοῖς, ἐν τοῦ πολέμου πρὸς Καρχ. &c. nisi quod MSS. habeant γραμματέων, ut Vulgata. Videndus Diodorus lib. XIII. pag. 371. & 380. cui etiam dicitur Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτης. & pag. 383. ubi inquit: Διονύσιος μὲν ἐν γραμματέως, καὶ τυχὼν ἰδιώτου τῆς μεγίστης πόλεως τῆς Ἑλλάδος ἰσχυόντων τύραννος. Laërtius in Platone: ὅτε καὶ Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτους, τύραννος ὤν, &c.

3 Τυποιμένων πολλάκις Συρακουσίων] Lego κοπομένων, vel ἠτιωμένων. *Casaubonus.*

4 Οἱ μὲν οὖν] MSS. absque οὖν. Paullo post, ante ὡς δὲ δόμενος, copulam delet uterque Codex Paullo post pro ὁμολόγησαν, uterque Codex ὁμολογοῦν.

νίας ἀκμάζοντος φυλακὴν καὶ σώματος αἰτήσας, καὶ ὡς δὲ καὶ δήμου λαβὼν, τύραννος ἐγένετο Συρακουσίων μέγιστος· καὶ μέχρι γήρως τὴν ἀρχὴν καταχὼν, ὥστε καὶ τοῦ υἱοῦ κατέλιπεν.

etiam bello Carthaginiensi adhuc vigente, præsidium corporis a populo petiit. Quod cum impetrasset, tyrannus Syracusanorum evasit longe truculentissimus, & usque ad extremum spiritum imperium obtinuit, atque etiam filio suo quasi per manus traditum reliquit.

¶ Διονύσιος [5] τὰς ἐπιβουλεύοντας φωρᾶν μάλιστα πάντων ἐπαίδευε· τοῦ ξένου τινὸς περιόντος τὴν πόλιν, φάσκοντος, μόνος δύναιτο [6] διδάξαι προγιγνώσκειν τοὺς ἐπιβουλεύοντας. κληθεὶς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἔφη πρὸς τὸν Διονύσιον, μόνον αὐτὸν διδάσκειν, ἵνα μὴ φανερὰ γένοιτο πᾶσιν ἡ τέχνη· μεταστάντων ὅσοι παρῆσαν, ἰδίᾳ πρὸς αὐτὸν ἔφη· ὁμολόγησον ὅτι μεμάθηκας τὴν τέχνην καὶ προγινώσκειν· καὶ οὐδεὶς ἐπι-

3 Dionysius summam curam ac diligentiam adhibere solebat, ut insidiatores deprehenderet. Peregrinus quidam obambulabat in urbe, dicens se posse solum viam ac rationem demonstrare, qua insidiatores prænoscerentur. Vocatus in arcem, inquit ad Dionysium, se ei soli planum hoc facturum, ne ars vulgaris, omnibusque perspicua fieret. Cum omnes quotquot ei aderant secessissent, seorsim ad eum ait: Confitere te prænoscendi artem didi-

5 Τοὺς ἐπιβουλεύοντας φωρᾶν] Ita emendavimus: cum in nostris Codd. partim φορᾶν, partim ὑποφᾶν, partim etiam φορᾶν esset scriptum. *Casaubonus.*

6 Διδάξαι προγιγνώσκειν ὅτι ἐστ.] Προγιγνώσκειν, quod in Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete suo loco reddidi.

βε-

7 Η'γ-

cisse, neque quisquam amplius insidias tibi struere audebit. Ille delectatus commento, muneribus amplissimis hominem ornavit. Satellitibus dixit, se mirabilem rationem cognoscendi insidiatores edoctum esse. Qui credentes, non amplius audebant insidias ei ponere.

4 Dionysius expeditionem suscipiens, Androni arcis ac pecuniarum custodiam commendavit. Eum Hermocrates hortabatur, ut sibi operam suam accommodaret, ad obtinendam arcem atque pecunias. Postquam vero salvus Dionysius post paucos dies revenit, cum nihil audiret ab Androne, dixit se ab aliis audivisse omnia: verum ab ipso quoque se velle cognoscere, quisnam potissimum occasionem arripere vo-

βυλεύειν ἐπὶ τολμήσῃ· ὁ δὲ ἡδεὶς τῷ σοφίσματι, τὸν μὲν ἄνθρωπον δώροις λαμπροῖς ἐτίμησε, πρὸς δὲ τοὺς σωματοφύλακας καὶ τοὺς δραπέτας ἀπήγγειλεν, ὡς θαυμαστὸν εἴη γνώρισμα τοῦ ὑπιβουλεύοντος δεδιδαγμένος· οἱ δὲ πιστεύσαντες, καὶ ὑπιβουλεύειν ἐπόλμων οὐκέτι.

Διονύσιος 7 ἡγγέλλῃ καταστήσας Ἀνδρῶνα φύλακα τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τῶν χρημάτων· Ἑρμοκράτης παρεκάλῃ συλλαβεῖν αὐτῷ πρὸς τὸ 8 καταχεῖν ἀκροπόλεως καὶ τῶν χρημάτων· ἐπεὶ δὲ σῶος κατέπλευσεν ὁ Διονύσιος μετ' ὀλίγας ἡμέρας, οὐδὲν πυθόμενος ἐξ Ἀνδρῶνος, ἔφη· πάντα μὲν πεπύσθαι παρ' ἄλλων· ὅμως δὲ καὶ παρ' αὐτοῦ βούλεσθαι μαθεῖν, τίς κῶ ὁ μάλιστα ἀποδόσας 9 ὑπιπηδήσαι τῷ καιρῷ. ὁ δὲ ἐξαπατη-

7 Ἡγγέλλῃ] MSS. ἠγγέλη. Forte ἀνήχθη, vel simile quid. Casaubonus in ora Vulgatæ scripserat ἐστράτευε. Pro καταστήσας Ἀνδρῶνα, MSS. καὶ Ἀνδρῶνα.

8 Καταχεῖν ἀκροπόλεως καὶ τῶν χρημάτων] Ita reposui cum MSS. pro vulgato ἀκροπόλεν καὶ τὰ χρήματα, nisi quod Cant. omittat articulum.

9 Ἐπιπηδήσαι] Fl. ὑπιπηδήσαι.

10 Ἑρμο-

πεπηθεὶς ὡμολόγησε τ̃ Ἑρμοκράτῃ. Διονύσιος τ̃ μὲν Ἀνδρῶνα προσέταξεν ἀναιρεθῆναι, ὅτι δι̃θυς αὐτῷ καταπλεύσειεν μὴ τ̃τ̃ο ἐμηνύσι. τ̃ δ̃ Ἑρμοκράτῃ καθεῖρξεν, ἄνδρα ὄντα τ̃ ἀδελφῆς δι̃ ἣν ὕστερον καὶ λύσας αὐτὸν ἐς Πελοπόννησον ἀπεπέμψατο.

luerit. Qui deceptus, prodebat Hermocratem. Dionysius Andronem quidem interficiendum curavit, quod non confestim sibi post reditum hoc indicasset. Hermocratem vero in custodiam dedit, qui sororem ejus in matrimonio habebat: in cujus gratiam eum postmodum liberavit, & in Peloponnesum dimisit.

Διονύσιος συνθέμενος τοῖς τὰς ἐνεδίδοντας Νάξον, αὐτὸς μὲν ἐψεύσατο τ̃ ἀνδρὸς ὃν ἂν συνεκπλεύσαι, καὶ μεταχεῖν τ̃ αὐτῆς τύχης· ἀλλ' ἀφίγνων. ἐπεὶ καλῶς εἰχέ μοι μᾶλλον, Πολυξένῃ γυναῖκα φιλόγοντος, ἃ σὺ τυραννεῖς τος ἀδελφιδὸν λόγῳ. τοῦτο τ̃ Θέσις παρέκισε σαμβήκης, θαυμάσας λόγῳ τ̃ τύραννον. ἐθαύμασαν δ' καὶ οἱ Συρακούσιοι τ̃ ἀρετὴν τ̃ γυναικός, ὅτι καὶ μετ̃ τ̃ λύσιν τ̃ τυραννίδος, ἐκείνῃ τιμῶν καὶ θεραπεύων βασιλικῶν ὑπάρχων. ὑποδεχόμενος δ' δημοσίᾳ πρὸς τ̃ παρὰν ἐπαινεῖν τὸν πολίτας. Quare, cum Dionysiorum res apud Polyænum confundantur, ut ex cap. 7. & 8. quod utrumque pertinet ad Dionysium juniorem, manifestum est, hoc quoque caput ad eundem referendum, scribendumque pro Ἑρμοκράτης, Τιμοκράτης toto hoc capite: is enim Dionysii minoris sororem Areten, Dioni per injuriam ablatam, duxeratuxorem, teste Plutarcho d. l. Ejusdem nomen depravatum quoque apud Ælianum, lib. XII. cap. 47. ubi pro Πολυκράτῃ rescribendum Τιμοκράτῃ recte monuit Vir doctus.

10 Ἑρμοκράτῃ καθεῖρξεν, ἄνδρα ὄντα τ̃ ἀδελφῆς] Diodorus videtur. Nostro oppositus: scribit enim lib. XIII. Ὁ δ' ἐν Διονύσιος δι̃θυραμβίζει τ̃ Ἑρμοκράτους θυγατέρα τ̃ κατεπολεμήσαντος Ἀθηναίους, καὶ τ̃ ἀδελφὴν ἔδωκε Πολυξένῃ τ̃ Ἑρμοκράτους γυναικὸς ἀδελφῆς. Nisi quis eandem postea transiisse in Hermocratis thorum putet, aut Dionysio præter hanc aliam fuisse sororem, quæ Hermocrati nupserit, quod tamen non videtur: nam Plutarchus in Dione de Dionysio juniore scribit: Ἀρίστῃ δὲ τὴν ἑαυτοῦ φίλων, Τιμοκράτῃ δίδωσιν· ὃ μεμισάμενος τ̃ κατάγοντος τοῦτο τ̃ πατρὸς ὑπεῖκεν. ἐγεγόνει γὰρ (ὡς ἔοικεν) κακείνου Πολυξένος, ὁ τ̃ ἀδελφὴν ἔχων αὐτοῦ θύγατρα, πολέμου ὑποδραστὴς ὢν αὐτοῦ λαβόντος, καὶ φυγόντος ἐκ Σικελίας, μεταπεμψάμενος κατέπτο τ̃ ἀδελφὴν, ὅτι συνειδυῖα τ̃ φυγὴν τ̃ ἀνδρὸς ἐκ κατεῖπεν πρὸς αὐτόν. ὃ δ' ἀνεκπλάκτως, καὶ νὺ δι' ἀφύλακος. Εἰδὼ ὅτας σὺ δικῶ Διονύσιε φαύλη χωὶ γεγονέναι καὶ ἄνανδρος, ὥστε προγήσασα τ̃ φυγὴν τ̃ ἀνδρὸς

11 Ὥρας

ipse quidem sero ad muros cum septem militibus accessit. Naxii intellecta proditione, in turres ascenderunt. Proditores e turribus Dionysium vocabant cum universis copiis. Ille vero minabatur iis qui muros tuebantur, nisi traderent sibi civitatem se omnes eos morte affecturum. Sub idem tempus jussu Dionysii in portum Naxiorum appellebat Dionysiaca pentecontorus, quæ fistulantes tubicines & hortantes hortatores duxit, quorum singuli triremem unam appellabant. Naxii totidem triremes adnavigare putantes, quot hortatores videbant, metu perterriti, sponte Dionysio civitatem dedidere.

[11] ὥρας προσῆλθε τοῖς τείχεσιν, [12] ἐπὰ στρατώτας ἔχων· οἱ δὲ Νάξιοι τὴν προδοσίας αἰσθόμενοι, ὥρμησαν ἐπὶ τὰς πύργους· οἱ δὲ προδιδόντες, ἀπὸ τῶν πύργων ἐκάλουν τὸν Διονύσιον μετὰ τῆς δυνάμεως ἁπάσης· ὁ δὲ ἠπείλει τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους, εἰ μὴ [13] προδοῖεν τὴν πόλιν ἐκόντες, ἀποσφάξειν αὐτοὺς ἅπαντας· ἅμα δὲ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ Διονυσίου προσέξαν τῶν, εἰς τὸ λιμένα τῶν Ναξίων κατέπλει πεντηκόντορος Διονυσιακὴ, αὐλητὰς αὐλοῦντας ἄγουσα, καὶ κελευστὰς κελεύοντας [14] ὧν ἕνας ἀνεκάλει τριήρη μίαν· οἱ δὲ Νάξιοι νομίσαντες ἐπιπλεῖν τοσαύτας τριήρεις, ὅσους ἑώρων κελευστὰς, φοβηθέντες παρέδωκαν ἑκόντες Διονυσίῳ τὴν πόλιν.

Διο-

11 Ὥρας] MSS. χῶρας. Pro ἐπὰ στρατώτας omnino ἐπὰ κιθαρίστας στρατ. legendum cum Interprete, quem ita legisse testatur Casaubonus: quare perperam mutatum in Vulgata. Paullo post pro προδιδόντες, Cant. προϊδόντες.

12 Ἐπὰ στρατώτας ἔτων] Interpres legit ἐπὰ κιθαρίστας, hoc est, ζ, non ζ'. *Casaubonus.*

13 Προδοῖεν] Ita scripsi cum MSS. pro προσδοῖεν.

14 Ὧν ἕν] ὡς ἕν. *Casaubonus.*

15 Διο-

15 Διονύσιος Ἱμίλκωνος ἐπιπλεύσαντος, καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος τοῦ Μοτυαίων ἀποφράξαντος, αὐτός τε ἀπὸ τῆς Μοτύης τὸ πεζὸν ἀναστήσας ἐστρατοπέδευσε κατ' ἀντικρύ, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ναύτας καὶ στρατιώτας θαρρεῖν, καὶ ὠθουσκιάζεσθαι τῷ [16] διαγωγῷ τῶν τριήρων. ὑπὸ τῇ προσεχούσῃ ἄκρᾳ τὸν λιμένα τόπος ἦν ὁμαλὸς καὶ πηλώδης, εὖρος κ' σταδίων. [17] τοῦτον οἱ στρατιῶται ξύλοις φαραγγώσαντες, ὑπερῴκησαν π' τριήρεις ἡμέρᾳ μιᾷ. Ἱμίλκων φοβηθεὶς μὴ Διονύσιος τὸ ναυτικὸν [18] ἀπολαβὼν ὑπὲρ

15 Διονύσιος, &c.] Eandem historiam vide apud Diodorum lib. XIV. Mox pro Μοτυαίων, uterque Codex Μοτυλαίων. Utrumque male. Scribe Μοτυαίων, uti olim hic & apud Stephanum, quem idem error occupat, correxit Philippus Cluverius lib. II. Sicil. Antiq. cap. I. uti & tribus nummis, a Phil. Paruta editis, in quibus MOTTAION, probavit Lucas Holstenius in Notis ad Stephanum, v. Μοτύη. quomodo & statim recte scribitur: pro quo Cant. Μοτύλη. Male.

16 Διαγωγῷ] Ita reposui cum Cant. & Codd. Casauboni. Sequentem præpositionem uterque Codex omittit.

6 Dionysius Himilcone adnavigante, atque ostium portus Motysensium muniente, copiis a Motya deductis, ipse castra e regione constituebat, nautasque & milites, ut bonum animum gererent, hortabatur, navibusque stationem parent. Sub promontorio quod portum continebat, locus erat planus, & luto cœnoque plenus, latitudine viginti stadiorum. Hoc milites lignis munito, subduxerunt octoginta triremes uno die. Himilcon veritus, ne Dionysius assumpta classe

τῷ

17 Τοῦτον οἱ στρατιῶται ξύλοις φαραγγώσαντες] Mendosus locus. Interpres *munito*, quasi legisset, φράξαντες. Quid si φράξαντες, φαλαγξὶν ὑπερῴκησαν: Nam φάλαγξι, quas palangas Latini vocant, naves ad littora subducuntur. Historiam planissime refert Diodorus Siculus lib. XIIII. in anno ultimo Olympiadis nonagesimæ quintæ. Paullo ante pro τὸν ἀναγωγῷ τῆς τριήρους, quidam libri habent τὴν διαγωγῷ, ut apud Diodorum, διελκύσας τὰς σκάφας. Interpres καταγωγῷ, prorsus male & ἀνιστόρητος. *Casaubonus.*

18 Ἀπολαβὼν] MSS. nec, non Codd.

supra promontorium adnavigaret, & Carthaginienses in ostio portus conclusos intus conficeret, spirante Borea, secundis ventis discessit. Dionysius vero & portum & Motyam & classem recuperavit.

τὴν ἄκραν ὑπαλεύσας, τὰς Καρχηδονίας ὑπὸ τῷ στόματι τοῦ λιμένος κατακλείσας ἔνδον ἐξέλοι, βορέου πνεύσαντος οὖρον ἀπάλλαν ἐποιήσατο. Διονύσιος δὴ καὶ τὸν λιμένα, καὶ τὴν Μοτύην, καὶ τὸ ναυτικὸν ἀνεσώσατο.

7 Dionysius contra Dionem arcem obtinens, legationem ad Syracusanos misit, quæ de pace concilianda transigeret. Illis respondentibus, Si dimittit imperium, accipimus petitionem: sin minus, inexpiabile bellum esto. Dionysius rursus misso præcone, jussit mittere legatos, quibus remitteret imperium, & quibuscum fœdus faceret. Illi miserunt, & præ nimio gaudio præsidia effuderunt, quod tyrannum jam impe-

19 Διονύσιος ὑπὸ Δίωνος τὴν ἀκρόπολιν [20] καταλαβὼν, ἐπρεσβεύσατο πρὸς Συρακουσίους ὑπὲρ διαλλαγῶν. οἱ δὲ ἀπεκρίναντο· εἰ μὲν ἀφίησι τὴν ἀρχὴν, δεχόμεθα πρεσβείαν· εἰ δὲ μὴ, ἄσπονδος ὁ πόλεμος ἔστω. Διονύσιος πάλιν κήρυκα πέμψας, [21] ἐκέλευσε πέμπειν πρεσβευτὰς, ὡς ἀφήσων τὴν ἀρχὴν, καὶ πρὸς αὐτοὺς σπονδὰς ποιησόμενος, οἱ μὲν ἔπεμψαν, καὶ ὑπὸ χαρᾶς ἐξέχυσαν τὰς φυλακὰς, ὡς ἤδη τυράννου τὴν ἀρχὴν ἀφέν-

Codd. Casauboni ὑποβαλών. Paullo post pro οὖρον ἀπάλλαν, cum MSS. reposui οὖρον ἀπόπλαν. Sub finem pro Μοτύην, Cant. Μοτύλιν. Fl. ὁμοτύλιν, quomodo & Casauboni Codd. Male.

19 Διονύσιος ὑπὸ Δίωνος] Adde casauboni, vel ἐξελασθεὶς, aut simile verbum. *Casaubonus.*

20 Καταλαβὼν] Cant. κρατήσων. De hoc Dionysii strategemate, Plutarchus, Diodorus, Justinus.

21 Ἐκέλευσε πέμπειν] Non habet Cant.

22 Ἀφέν-

22 ἀφέντος· ὁ δὲ τοὺς μὲν πρέσβεις καταλαχὼν, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐξαγαγὼν, μετὰ πολλῆς βοῆς καὶ ἐρρωμένης ἐλθὼν πρὸς τὰ διατειχίσματα, καὶ προσβολῇ καρτερᾷ χρησάμενος, ἐμπεσὼν τοῖς φρουρήσασι, τήν τε ἀκρόπολιν οὐκ ἀπέδωκε, 23 καὶ τὴν πόλιν ἀπέλαβεν.

Διονύσιος τοὺς πρεσβευτὰς Συρακουσίων, οὓς κατέχε τὸ ὕστεραίας ἀντιπέμψε τοῖς πολίταις· 24 συνηκολούθησαν δὲ αὐτοῖς καὶ γυναῖκες ὑπηρετοῦσαι φέρουσαι τοὺς Δίωνα, καὶ Μεγακλέα, τόν τε ἀδελφὸν, καὶ τὸν γυναικεῖον, καὶ τοὺς τοῦς ἄλλους Συρακουσίους, ὧν ἦσαν γυναῖκες πολιορκουμένων· ταύτας τὰς ὑπηρετοῦσας 25 εὑρόντες ἐν

rium deponere arbitrarentur. At ille legatos retinuit, & militibus eductis, cum insigni impetu & vociferatione ad munitiones accessit, vehementique irruptione facta, Syracusas invasit. Sic neque arcem reddidit, & urbem simul recuperavit.

8 Dionysius legatos Syracusanorum, quos apud se tenebat, postridie civibus remisit. Sequebantur autem eos mulieres, quæ ad Dionem & Megaclem litteras habebant, a sorore & uxore, atque etiam ad reliquos Syracusanos, quorum uxores in oppugnatione tenebantur. His litteris acceptis, in concione palam recitari jusserunt.

ἐκκλη-

22 Ἀφέντος] Fl. ἀφίεντος. & sic quoque Interpres. Vulgata tamen videtur præferenda.

23 Καὶ τὴν πόλιν ἀπέλαβεν] Immo, ut præter Plutarchum & Diodorum Justinus XXI. 2. *Victus, cum iterato non felicius fortunam tentasset, legatos ad Syracusanos mittit, spondens se depositurum tyrannidem, si mitterent ad eum, quibuscum sibi de pace conveniret. In quam rem missos primores in carcere retinet, atque ita incantis omnibus, nec quidquam hostile metuentibus, exercitum ad delendam civitatem mittit. Fit igitur in ipsa urbe anceps prælium; in quo oppidanis multitudine superantibus Dionysius pellitur*, &c.

24 Συνηκολούθησαν δ' αὐτοῖς καὶ γυναῖκες] Plutarchus solummodo: Κύρικος δὲ καὶ Διονυσίου κρατήσαντος, ἐπιστολὰς πρὸς Δίωνα καὶ τὴν οἰκείαν γυναικὰν πεμίζοντες. Megacles, cujus mox mentio, frater erat Dionis.

29 Εὑρόντες] κ. θιόντες. *Casaubon.* Εὑρόν-

Reliquorum fœminæ maritos & cognatos orare, & obsecrare, ne se perire, aut in Dionysii potestatem venire paterentur. Una vero quædam epistola exterius inscriptum ha-

ἐκκλησίᾳ φανερῶς ἀναγινώσκειν.[26] ἠξίουν.[27] αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες, ὧν ἦσαν ἱκετείας καὶ δεήσεις, μὴ περιιδεῖν σφᾶς ἀπολλυμένας, ἀλλὰ διαλλαγῆναι πρὸς Διονύσιον.[28] μιᾶς δὲ πι-

Εὐρόντες ἐν ἐκκλησίᾳ] Uterque Codex, ἀφιέντες ἐκκλησίαν.

26 Ἠξίουν] γρ. ἐξίου. *Casaubonus.*

27 Αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες ὧν] Lego, αἱ μὲν ἄλλαι, γυναικῶν ἦσαν ἐν. Reliquæ epistolæ nihil aliud continebant, quam uxorum preces & supplicationes ad maritos, &c. Idem.

Αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες, ὧν ἦσαν, &c.] Ex Interprete deesse quid videtur, vertit enim, *reliquorum fœminæ maritos & cognatos*, &c. Mox ἀλλὰ ante διαλλαγῆναι delent MSS. ubi longe aliter, quam habet Vulgata, legisse videtur Interpres, dum vertit, *aut in Dionysii potestatem venire paterentur.* quæ certe huic loco non conveniunt: erant enim jam in Dionysii potestate. Quare vertendum cum Vulgata: *ne negligerent se, quæ perirent, sed in gratiam redirent cum Dionysio.*

28 Μιᾶς δὲ ὀλιγοστὴς ἔξωθεν ἐγγράφοντο, Παρὰ Γ'παιρίνου τοῦ πατρὸς] Ita quoque dicitur Dionis filius Æliano lib. 11. cap. 41. Φιλοπόλεμοι δὲ λέγονται γράφειν, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, καὶ Νισαῖος, καὶ ὅ τε τύραννος, καὶ Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱός, καὶ Γ'παιρίνου Διονυσίου ἀνεψιός. Verum ut apud hunc pro Γ'παιρίνου, Γ'παιρίνος reponendum monuit Schefferus, ita & hoc quoque loco παρ' Γ'παιρίνου scribendum esse evincit Plutarchi locus in Dione: Κύκνος δὲ ὁ τοῦ τοῦ Διονυσίου κατέζευγνυν, ὀλιγοστὰς παρὰ Δίωνα ὁ τοῦ τοῦ εἰρήνου γυναικῶν παρέζευγνυς. μία δὲ τῶν ἔξωθεν ὀλιγόγραμμος,

ν, τοῦ πατρὸς παρ' Γ'παιρίνου (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τοῦ Διονυσίου υἱοῦ, καθ' ὃ φησι Τίμαιος Ἀριστάνου αὐτὸν λέγειν τοῦ μητρὸς Ἀρετῆς καὶ εἰδέναι. Τιμαιοῦ δὲ μᾶλλον, ὡς οἰόμεθα, τοῦ γε τοῦτον πεῖθοντος, ἀνδρὶ φίλῳ, καὶ συστρατιώτῃ Δίωνος). Apud Ælianum pro Διονυσίου ἀνεψιός, rescribit Schefferus Διονυσίου ὢν καὶ υἱός: addens, *cum hic non ἀνεψιὸς Dionysii fuerit, sed filius*: citato Theopompi apud Athenæum lib. x. testimonio, qui scribit: Καὶ Γ'παιρίνος δὲ τοῦ Διονυσίου φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννίσαντα λιποσφαλῶσαι. Sed non opus videtur hac emendatione, cum hæc non pugnent: Dionysius enim senior filium habuit nomine *Hipparinum*, qui occupata, obtentaque per duos annos post fratrem ejectum, sublatumque per Callippum Dionem, tyrannide, testibus Diodoro & Eusebio, mero extinctus dicitur Theopompo: & Dionysius junior habuit ἀνεψιόν, nomine Hipparinum, hunc scilicet Dionis filium ex Arete ejusdem Dionysii sorore susceptum, cujus hic apud Nostrum & Plutarchum mentio, quisque inter φιλοπόλεμοι recenseri posse videtur, scribente de eo Nepote in Dione cap. IV. *Nam puero, priusquam pubes esset, scorta adducebantur: vino epulisque obruebatur, neque ullum tempus sobrio relinquebatur. Is usque eo vita statum commutatum ferre non potuit, postquam in patriam rediit patet, (namque appositi erant custodes, qui eum a pristino victu deducerent) ut se de superiore parte adimo dejecerit, usque ita interiisse.*

ἐπιστολῆς ἔξωθεν ἐπέγραψε, Παρὰ Ἱππαρίνου τῷ πατρί· τοῦτο δὲ καὶ ὄνομα τῷ Διόνυσῳ ἦν· ὁ δὲ γραμματέως τοῦ ἐπιγραφοῦ ἀναγνόντος καὶ τοῦ ἐπιστολοῦ ἀνοίξαντος· ὁ δὲ υἱὸς οὐδὲν καὶ γεγραφώς. Διονύσιος δὲ Διόνυσι φιλικῶς καὶ συγγενικῶς ἐπιστέλλων καὶ μεγάλα ὑπισχνούμενος· τούτων ἀναγνωσθέντων διεβλήθη πρὸς τοὺς Συρακουσίους ὁ Δίων. καὶ οὐκ ἔτ' ὁμοίως πιστὸς καὶ ὅγε δὴ μάλιστα Διονύσιος ἐπιθυμεῖ.

buit, *Hipparion patri.* Hoc autem nominis erat filio Dionis: cumque scriba legisset inscriptionem, ac litteras aperiret: filius quidem nihil scripserat, sed Dionysius peramanter ac familiariter ad Dionem, magnisque pollicitationibus eum sollicitabat. His lectis Dion in infamiam apud Syracusanos & suspicionem venit, neque ejus fides amplius momentum aliquod habuit: id quod efficere maxime in votis erat Dionysio.

Διονύσιος Καρχηδονίων

9 Dionysius Cartha-

Duo fuere Dionis filii, non tres: alter *Hipparinus*, de quo jam diximus: alter posthumus, natus in carcere, post patrem Callippi scelere necatum, qui Callippo, postquam XIII. menses arcem obtinuerat, per *Hipparinum* Dionysii senioris filium ejecto, una cum matre & amita Aristomache carcere liberatus, postea ab Icete Syracusano cum iisdem perfide in mare submersus est. Plutarchus enim & Nepos ante & post reditum Dionis, unius tantum, hujus scil. *Hipparini*, meminere: eoque spontanea præcipitatione interemto, scribit Plutarchus: ἐν τοιούτοις δὲ τοῦ Διώνος ὄντος, ὁ Κάλλιππος ἔτι μᾶλλον εἶχε τὸ τῆς ὀπτοκλῆς καὶ λόγον εἰς τὸν Συρακουσίους ἐξέδωκεν· ἃς Δίων ἅπασι γεγραφὼς, ἐγράψατο τῷ Διονυσίῳ καλεῖν Ἀπολλοκράτει, καὶ ποτεῖσθαι φάσκον, ἀδελφὸν μὲν ὄντα τῷ ἑαυτοῦ γαμετῆς, συγγενεσθαῖ δὲ τῷ ἀδελφῷ Ita ut is, quem Dio, qui a Platone epist. VIII. quæ scripta est domesticis Dionis & sociis, loquens introducitur, cuique sermo rebus præsentibus conveniens tribuitur, regem a Syracusanis legi suadet, non videatur alius quidam, Dione adhuc superante susceptus, sed posthumus ille, cujus mentio est apud Plutarchum. Ex verbis μᾶλλον δὲ ὀπτοκλῆς ἐξωθεν ἐγράψατο· Παρὰ Ἱππ. &c. apud Nostrum & Plutarchum, colligunt nonnulli, quæ in capite & fronte epistolarum apud Veteres leguntur, ea tabellarii causa scripta fuisse in earum dorso.

29 Φιλ-

ginienſibus cum trecentorum millium exercitu adventantibus, complures in regione munitiones & caſtella ædificanda curavit: & cum Carthaginienſibus egit ut pacem facerent, atque præſidia eorum recepit. Carthaginienſes admodum libentibus animis munitiones abſque prælio recipiebant, multoſque ex militibus præſidii & cuſtodiæ cauſſa in ſingulis relinquebant. Cum bona pars copiarum eſſet diſperſa, diviſaque præſidiis & cuſtodiis, tum demum reliquos aggreſſus Dionyſius profligavit.

νίων ὑπόντων χειρὶ μυριάδων λ', πολλὰ καὶ τὴν χώραν ἐρύματα, καὶ φρούρια κατεσκεύασε, συνθήκας διαλυόμενος πρὸς Καρχηδονίους, καὶ τοὺς φρουροὺς αὐτῶν δεχόμενος· οἱ Καρχηδόνιοι πάνυ ἀσμένως τὰ χωρία παρελάμβανον ἄνευ μάχης, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν [29] φρουροὺς καὶ φυλακὰς ἐν ἑκάστῳ κατέλιπον· ὁπλωικὰ τὸ πλεῖστον τῆς δυνάμεως διεσπάρη μεριζόμενον φρουραῖς καὶ φυλακαῖς, τοιούτοις τοῖς ὑπολοίποις Διονύσιος ὑπιθέμενος ἐνίκησεν.

10 Dionyſius ut Himeram ſuæ ditionis faceret, amicitiam cum Himerenſibus coivit. Propinquis autem oppidis bellum intulit, caſtriſque non procul ab Himera poſitis, legationem amicitiæ petendæ

Διονύσιος χειρώσασθαι βουλόμενος Ἱμέραν, πρὸς μὲν τοὺς Ἱμεραίους [30] φιλίαν συνέθετο· πρὸς δὲ τὰ πλησίον αὐτῶν πολίσματα πόλεμον ἐξενέγκε· καὶ δὴ στρατοπεδεύσας ἀ μακρὰν τῆς Ἱμέρας ἐπεκηρυκεύετο πρὸς

29 Φρουρὰς καὶ φυλακάς] MSS. φρουρὰς, & pro καὶ φυλακας, Fl. φύλακας, deleta quoque copulâ.

30 Φιλίαν συνέθετο] MSS. φιλίαν ἀ συνέθετο. Mox pro πρὸς δὲ τὰ πλ. cum Fl ſcripſi πρὸς δὲ τὰ πλ.

πρὸς τοὺς ἐν τοῖς πολίσμασιν· Ἱμεραῖοι δὲ μέχρι πολλοῦ μὲν τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ τῶν ἀγορῶν 31 ἔπεμπον· ἐπειδὴ δὲ χρόνου προϊόντος δῆλος ἦν οὐδὲν πράττων, ὑποιδόμενοι δυνάμιν τηλικαύτην παρεστρατοπεδευκέναι, πέμποντες τῶν ἀγορῶν ἐπαύσαντο. Διονύσιος ἔχθρας ἀρχὴν ποιησάμενος, τῶν ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων, ἤκεν ἐπὶ τὴν Ἱμέραν αὐτῶν, καὶ βίᾳ προσβαλὼν ἐξεῖλε τὴν πόλιν.

Διονύσιος τοὺς πρεσβυτέρους τῶν στρατιωτῶν ἀπεμίσθουν ἐβούλετο ποιῆσαι· οἱ δὲ ἠγανάκτουν πρὸς αὐτόν, καὶ οἱ νέοι, ὡς ἄδικον, εἰ γηρῶντες ἐκβάλλοιντο· ὁ δὲ τὸ θόρυβον μαθὼν, συναγαγὼν ἐκκλησίαν, ἀπαγορεύει τάδε· τοὺς μὲν νεωτέρους ἐς τὸν κίνδυνον τῆς μάχης πάλιν. τοὺς δὲ πρε-

caussa misit ad eos, qui in castellis habitabant. Himerenses per longum tempus militibus ejus commeatum suppeditavere. Postquam vero procedente tempore nihil rerum gerere eum viderent, suspectum habentes tantum exercitum in proximo castra habentem, res ad victum necessarias mittere desierunt. Dionysius ab inopia ac destitutione commeatuum exordium sumens inimicitiæ, ad Himeram ipsam copias adduxit, & civitatem, per vim impressione facta, cepit.

11 Dionysius milites ætate provectiores privare stipendiis volebat. Ea re juniorum etiam erga se indignationem commovebat, qui indignum censebant, senio confectos jam rejici. Ille cognito tumultu, concionem convocat, & in hanc sententiam verba facit. Juniores in pericu-

σβυτέ-

31 Ἔπραπον] Ita edidi cum MSS. pro vulgato ἐπόριζον. Ita mox, πέμποντες τῶν ἀγορῶν ἐπαύσαντο.

32 Πε-

lum pugnæ colloco, ſeniores in præſidia munitionum, æquale ſalarium merentes. Nam qui experimentum fidei exhibuerint, munitiones ſumma cura tuebuntur, atque minus laboris ſuſtinebunt. Ea res ſummam omnibus lætitiam attulit, atque omnes a ſe mutuo diſtrahebantur hilares. Poſtquam vero multitudo in varias partes diſceſſit, & in ſingula præſidia pauci diviſi: tum ſingulis veteranis ademit ſtipendia, cum non amplius auxilium aliquod in multitudine paratum haberent.

σβυτέρους ἐς τὰς φυλακὰς τῶν χωρίων ἴσον σύνταξιν λαμβάνοντας· πεῖραν γὰρ πίστεως δεδωκότες, ὑπεμελῶς τὰ χωρία φυλάττουσι, καὶ [32] πονήσουσιν ἔλαττον· ἥδησαν οἱ στρατιῶται πάντες· καὶ διηρέθησαν ἀπ' ἀλλήλων ἀσμενοι· ἐπειδὴ δὲ διελύθη τὸ πλῆθος, καὶ κατ' ὀλίγους εἰς πολλὰς φυλακὰς ἐμερίσθη, καὶ δὴ τότε ἑκάστους τῶν πρεσβυτέρων ἀπεμίσθους ἐποίησεν, οὐκ ἔτι τοῦ πλήθους ὑπουργίαν ἔχοντας.

12 Dionyſius per mare civitatem aggreſſurus, ut fidem trierarchorum perſpiceret, neque quiſquam ſciret quo navigaturus eſſet, libellum nullis litteris ſcriptum obſignatum tamen, cuilibet trierarcho dedit, mandans, ut poſtquam deductis navibus ſignum tolleretur, libellos ſol-

Διονύσιος βουλόμενος ἐπιθέσθαι πόλει καὶ θαλάττῃ, καὶ γνῶναι τοὺς πιστοὺς τῶν τριηραρχῶν. ἀλλὰ μηδὲ προειδέναι τινὰ πρὸς μέλλει πλεῖν· βιβλίον ἄγραφον ἐσφραγισμένον ἔδωκεν ἑκάστῳ τριηράρχῳ, προστάξας, ἐπειδὰν ἀναχθέντων ἄρθῇ τὸ σημεῖον, τότε λύειν τὰ βιβλία·

32 Πονήσουσιν] MSS. πονήσουσιν. Paullo poſt pro ἐπειδὴ δὲ, Cant. ἐπεὶ δὲ.

βλία· καὶ μαθόντας ἐκεῖνον πλεῖν, οἷς κελεύει τὰ γεγραμμένα· οἱ μὲν δὴ ἀνήχθησαν· ὁ δὲ περὶν ἆραι τὸ σημεῖον ὑπεβάς ἐπηρετικῷ, παρεπλέων, καὶ παρ' ἑκάστου τριηράρχου τὸ βιβλίον ἀπῄτησεν· ὅσους μὲν οὖν τῷ σφραγῖδα λελυκότας, ὡς προδότας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι τῷ θανάτῳ· τοῖς δὲ ἄλλοις ἔδωκεν ἕτερα βιβλία, ἐν οἷς ἀληθῶς ἐγέγραπτο περὶ τῆς πόλεως βιβλίοις ὑπεναντίοις. 33 καὶ δὴ τὸ ἀπόρρητον οὕτω φυλαχθὲν, παρέσχεν αὐτῷ τῷ Ἀμφίπολιν ἀφύλακτον λαβεῖν.

Διονύσιος βουλόμενος μαθεῖν, οἷα περὶ αὐτοῦ φρονοῖεν καὶ λέγοιεν οἱ δεχόμενοι, τοὺς μουσουργοὺς καὶ τὰς ἑταίρας ἐκέλευσεν ἀπογράψασθαι. 34 οἱ μὲν δὴ

verent; iisque lectis, eo cursum tenerent, quo scripta juberent. Qui cum solvissent, ille, priusquam signum datum esset, expeditam navem conscendit, & circumnavigans, a singulis trierarchis libellum repetiit. Quos quidem deprehenderet resignasse sigillum, quasi proditores ad mortis supplicium trahi jussit. Reliquis alios libellos dedit, in quibus revera scriptum erat, quam ad civitatem navigaturus esset. Eaque res ad hunc modum arcana habita, effecit ut Amphipolim nihil tale sperantem, & præsidiis destitutam caperet.

13 Dionysius ut cognosceret, quam de se sententiam haberent, & quid dicerent subditi, musicas fœminas & meretrices conscribi jussit. Quæ cum magnis

πολλῷ

33 Καὶ δὴ τὸ ἀπόρρητον οὕτω φυλαχθὲν] Idem relatum supra de Demetrio lib. IV. 7. 2 & hoc lib. X. 2.

34 Οἱ μὲν δὴ] Scribe αἱ μὲν δή. ἐπεβαλλω scripsimus, non ὑπεβαλλω, ut noster Codex habuit. Quid sit autem ὑπεβαλλε πλοῖα omnes sciunt præter Interpretem, cujus facetus est hic error. *Casaubonus.*

35 Ἐπ-

præmiis se donatum iri putarent, ille nihil eis donavit: sed meretrices singulas exploravit, adhibitis tormentis quidnam ab amatoribus audirent de tyrannide. Ita cognitis obtrectatoribus, partim morte affecit, partim in exilium misit.

14 Dionysius, cum arma civibus eripuisset, quo tempore adversus hostes periculum erat subeundum, cum eos ad centum stadia ex urbe produxisset, arma his reddidit. Post pugnam, antequam in urbem reverterentur, & portas aperirent, rursus eos deponere armaturas jussit.

15 Dionysius cum scire cuperet, quinam iniquo animo tyrannidem ferrent, navigavit ab Italia in occultum nava-

πολλῶν πέλας [35] ἐπιβολὴν ὑπόμισαν γνωσθεῖσαν· ὁ δὲ πέλας μὴν οὐκ ἐπέβαλεν· ἑκάστην δὲ τῶν ἑταιρῶν ἀνέκρινε βασανίζων τίνα περὶ τῶν ἐρασῶν συνόντων ἀκούσειαν περὶ τῆς τυραννίδος· ὅτω τοὺς βλασφημοῦντας μαθὼν, οὓς μὲν ἀπέκτεινεν, οὓς δὲ ἐδίωξεν.

Διονύσιος τὰ ὅπλα τῶν πολιτῶν παρελόμενος, ἡνίκα πρὸς τοὺς πολεμίους κινδυνεύειν καιρὸς ἦν, [36] προάγειν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως ρ' στάδια κελεύσας, τοῖς ἀπεδίδου τὰ ὅπλα· μετὰ δὲ τὴν μάχην, πρὶν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὰς πύλας ἀνοίξαι, πάλιν αὐτοὺς ἐκέλευσεν ἀποτίθεσθαι τὰς πανοπλίας.

Διονύσιος βουλόμενος εἰδέναι τίνες εἶεν οἱ πρὸς τὴν τυραννίδα ἀλλοτρίως ἔχοντες, κατέπλευσεν

35 Ἐπιβολὴν] Cant. ὑπιβυλλὴ. Mox pro ἐπέβαλεν, Fl. ἐπέλαβεν. & pro ὅτω, Cant. ὅτως.

36 Προάγειν] MSS. προάγων. & pro πόλεως, Cant. ἀκροπόλεως, cum punctis quibusdam sub duabus posterioribus syllabis. Sub finem pro ἀνοίξαι, Cant. ἀνοίξας.

σεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὸ κρυπτὸν νεώριον, 37 ὡς ἀποθανὼν ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν· οἱ δὲ δυσμενῶς ἔχοντες σπουδάζοντες μετὰ χαρᾶς, ἀλλήλοις τὸ πταῖσμα διηγοῦντο. ὁ δὲ συναρπάσας τοὺς ἐφηδομένους ἀπέκτεινεν.

Διονύσιος ἀῤῥωστεῖν προσποιησάμενος, λόγον διέδωκεν ὡς ἐσχάτως ἔχοι Δαμοκλέους· ἐπεὶ δὲ πολλοὶ πρὸς τὸν φήμην ὑπερήθησαν, αὐτὸς μετὰ δορυφόρων ἐπεξελθὼν ἅπασιν ἐφάνη· καὶ τοὺς ἐφηδομένους ἀπαχθῆναι προσέταξεν.

Διονύσιος Καρχηδονίους ἐπὶ μεγάλοις λύτροις ἀπεδίδου· τοὺς δὲ Ἕλληνας 38 ἄνευ λύτρων· Καρχηδόνιοι τὴν τυράννου φιλανθρωπίαν ὑποπτεύσαντες, οὓς εἶχον μισθοφόρους Ἕλληνας ἀπέ-

le: famamque sparsit Dionysium a propriis militibus interfectum esse. Qui ægre imperium ejus tulerant, concurrunt cum summo gaudio, sibique mutuo casum narrant. Ille comprehensis iis quibus ea res lætitiæ erat, omnes trucidavit.

16 Dionysius morbum simulans, rumorem divulgavit, regem in extremo periculo versari. Cum multis ea fama gaudium faceret, ipse cum satellitibus progressus, omnibus conspiciendum sese præbuit, gaudentesque ad mortem rapi imperavit.

17 Dionysius Carthaginiensium captivos magna mercede redemptos reddidit, Græcos vero sine pretio. Carthaginienses, tyranni humanitatem ac benevolentiam suspectam habentes, mercenarios Græcos, quos πεμ-

37 Ὡς ἀποθανὼν ὑπὸ τῶν] MSS. ὡς λέκως τῶν. Codd Casauboni, ὡς λέκως ὑπὸ τῶν. Unde legendum forte ὡς ἀπολωλεκὼς ὑπὸ τῶν. Mox ὁ δὲ ante συναρπάσας delet uterque Codex.

38 Ἄνευ λύτρων] γρ. ἀνὰ λύτρων ἀπεδίδου. Casaubonus.

39 Ἀπολ-

πεμψαν· τῷ Διονυσίῳ ὃ ἄρις εἶχε πολεμίων Ἑλλήνων [39] ἀπαλλαχθῆναι.

habebant, dimiserunt. Dionysio vero commode hoc evenit, ut ab hostibus Græcis liberaretur.

18 Διονύσιος πολεμῶν Μεσσηνίοις, παρ' οἷς ἦσαν ὕποπτοι τινὲς ὡς προδιδόντες, βουλόμενος αὐτοὺς παράσχειν, τὴν τῶν ἄλλων χώραν [40] λυμαινόμενος, τοῦ τῶν Δελφαλλαμμένων κελεύσεν ἀπέχεσθαι· τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἄλλοις οἶδα στρατηγοῖς πεπραγμένον. Διονύσιος ὃ πρὸς τοῦτο, καὶ στρατιώτην εἰσέπεμψε τάλαντον χρυσίου κομίζοντα τοῖς ὑποπτευομένοις· [41] τοῦτον οἱ Μεσσήνιοι μὴ χρυσίου λαβόντες, ἀνακρίναντες, μαθόντες οἷς κόμιζεν, τοὺς μὲν ὁμολογημένους προδότας ὤρμησαν κολάζειν· οἱ δὲ ἦσαν ἐν δυνάμει· καὶ αὐτοὶ σφο-

18 Dionysius bellum gerens cum Messaniis, apud quos aliqui in proditionis suspicionem venerant, ut eis terrorem ac perturbationem injiceret; cum reliquorum omnium fundos depopularetur, ab eorum prædiis abstineri jussit, in quos calumnia & crimen conferebatur. Hoc etiam ab aliis ducibus memini factitatum. Dionysius vero præter hæc, militem etiam in urbem misit, qui auri talentum iis ad quos suspicio pertinebat, adferret. Hunc Messanii cum auro deprehenderunt: cumque cognovissent quibus illud ferret, indicatos proditores supplicio afficiendos censuerunt: ii vero cum potestate erant, at-

39 Ἀπαλλαχθῶμεν] Cant. ἀπαλλάχθαι. Casauboni Codd. ἀπηλλάχθησαν.

40 Λυμαινόμενος] Cant. λυμαινομένους.

41 Τοῦτον οἱ Μεσσήνιοι] Cant. τοῦτον ὃ οἱ Μεσ. Sub finem pro παρίσχοι, cum Fl. scribo παρίσχε.

σφόδρως ἀντέκεισαν· ἐγένετο στάσις, ἡ παρέχε Διονυσίῳ Μεσσήνης κρατῆσαι.

Διονύσιος ἐν [42] σπάνει χρημάτων τοὺς τῶν πολιτῶν εἰσφορὰς ἔπραττε τοὺς πολλάκις [43] δεδωκέναι φασκόντων, βιάζεσθαι μὴ οὐκ ἔγνω· ἀναλιπὼν δ' ὀλίγον, ἐκέλευσε τοὺς ἄρχοντας, ὅσοι ἦσαν ἀναθήματα ἐν Ἀσκληπιοῦ πολλὰ δὲ ἦσαν [44] ἀργυρίου καὶ χρυσίου τοῦτο ἔξω τοῦ ἱεροῦ κομίσαντας, ὡς βέβηλα, προκηρύττειν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς· οἱ Συρακούσιοι μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἐπρίαντο· ὥς τε ἠθροίσθη χρημάτων πλῆθος· ὧν κρατήσας Διονύσιος, [45] προσέταξε κηρύττειν, εἴ τις τι τῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀναθημάτων ἠγόρασεν, αὐτίκα εἰς τὸ ἱερὸν

que ei consilio vehementer resistebant. Itaque seditione concitata, factum est ut Dionysius Messana potiretur.

19 Dionysius in egestate pecuniarum constitutus, tributum civibus imperavit. Qui cum sæpe jam se contulisse dicerent, vim eis abhibendam esse non existimabat. Intermissis vero paucis diebus mandavit principibus, ut anathemata (quibus Asclepii templum erat exornatum, quæ multa fuerunt ex auro & argento confecta) e fano deportata, quasi profana in foro proscriberent. Ea summo studio coëmebant Syracusani, ita ut magna vis pecuniæ colligeretur. quibus potitus Dionysius, edictum proponere jussit: Si quis anathema ad Asclepium pertinens κομί-

42 Σπάνει] χρ. σπάνει. Casaubonus.
43 Δεδωκέναι] Cant. δεδωκότων.
44 Ἀργυρίου] Fl. ἀργύρου.
45 προσέταξε κηρύττειν] Melius προσέταξε κηρύξαι, voce praeconi jussit. Contra alibi, ἐκήρυξε προστάττων. Casaubonus.

Κηρύττειν] MSS. κηρύξαι. sed lego cum Casauboni Codd. κηρύξας. Sequens τὶ delet uterque Codex. Infra pro εἰσκομίζειν, καὶ ἀπό. scripsi cum MSS. κομίζειν, καὶ ἀπό. quomodo & Codd. Casauboni. Copulam tamen MSS. non agnoscunt.

46 Ἐπεὶ

emisset, mox in templum reportaret, Deoque restitueret, aut morte pœnam lueret. Illi Deo sua reddiderunt. Dionysius pecunias obtinuit.

20 Dionysius cum urbem cepisset, cujus cives partim mortui, partim in exilium erant acti, cum urbs amplior esset, quam ut modicum præsidium ad eam tuendam sufficeret, Paucos quidem ibi in præsidio reliquit. Captis vero servis, dominorum filias in matrimonium dedit, ut summas inimicitias adversus eos gerentes, fideliter civitatem custodirent ac defenderent.

21 Dionysius in Tyrrheniam navigans centum triremibus, cum navis quæ equites vehebat, transisset ad Leucotheæ fanum, acceptis septuaginta talentis numismatis, confestim navigavit.

νομίζειν, καὶ ἀποδιδόναι τῷ θεῷ, ἢ θανατῶν εἶναι τὴν ζημίαν. οἱ μὲν ἀπέδωκαν τῷ θεῷ· Διονύσιος δὲ εἶχε τὰ χρήματα.

Διονύσιος πόλιν ἑλὼν, ἧς τῶν πολιτῶν οἱ μὲν τεθνηκότες, οἱ δὲ πεφυγότες ἦσαν, [46] ἐπεὶ μείζων ἡ πόλις ἦν, ἢ ὡς τὸ ὑπὸ ὀλίγων φυλάττεσθαι, φρουροὺς μὲν ὀλίγους αὐτόθι καταλείπει· τοὺς δὲ ἁλόντας οἰκέταις, τῶν δεσποτῶν θυγατέρας συνῴκισεν· [47] ἵνα πολεμιώτατοι φανέντες αὐτῶν πιστοὶ φύλακες καὶ πόλεως ᾠκοῦν.

Διονύσιος ἐς Τυρρηνίαν πλεύσας τριήρεσι, καὶ ἱππαγωγοῖς, παρελθὼν ἐς τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερὸν, λαβὼν νομίσματος τάλαντα ο', [48] εὐθὺς ἐξέπλευσεν. μαθὼν δὲ ἐν ἀπορ-

46 Ἐπεὶ μείζων ἡ πόλις ἦν, ἢ ὡς τὸ] MSS. ἢν δὲ μείζων, ἢ ὡς τὸ. quomodo etiam Codd. Casauboni: quare scripserim, ἦν δὲ μείζων, ἢ ὡς τὸ.

47 Ἵνα πολεμιώτατοι φανέντες αὐτῶν] Fortasse, φανέντες αὐτοῖς, ἀντὶ τοῦ π. Casaubonus.

48 Παραχρῆμα ἐπέπλευσεν] Lego παραχρῆμα ἀπέπλευσεν. Post verbum ἐξέπλευσεν deesse aliquid videtur. Id.

49 Χρυ-

πορρήτῳ [49] χρυσίου τάλαντα α, ἀργύρου πολλῷ πλείονα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ναυτῶν διηρπάσθαι, πρὶν ὑπιδεῖξαι τὴν γῆς, ἐκήρυξε τοῖς ἔχουσι τὰ χρήματα. προστάττων· [50] τὰ μὲν τοι ἡμίσεα ἀφαιρῶν, τὰ δὲ ἡμίσεα συγχωρῶν· ἢ θανάτῳ ζημιώσειν τοὺς μὴ πειθομένους· οἱ μὲν τὰ ἡμίσεα προσεκόμισαν. ὁ δὲ ἀπὸ τούτων καὶ τὰ λοιπὰ εἰσπράξας, δωρεὰν [51] ἔδωκεν αὐτοῖς μισθὸς σιταρχίαν.

Cumque intellexisset in occulto mille argenti talenta, aut amplius, milites ac nautas diripuisse, antequam eos in terram exponeret, promulgavit, his qui pecunias haberent, imperans, ut dimidium summæ ad se deferrent, dimidium vero se ipsis relinquere. Qui morem non gererent, eos se morte mulctaturum. Qui cum dimidiam partem singuli attulissent, ab his ille reliqua etiam exegit, & dono eis dedit ad mensem frumentarias præfecturas.

Πά-

49 Χρυσίου τάλαντα α.] Aliter hic Codd. Interpretis.

50 Τὰ μὲν τοι ἡμίσεα ἀφαιρῶν, &c.] Fl. τὰ μὲν ἡμίσεα ἀναιρῶν. Cant. τὰ μὲν ἡμίσεα ἀφαιρῶν. quomodo & Codd. Casauboni. Legendum videtur: τὰ μὲν ἡμίσεα ἀναφέρειν, τὰ δ' ἡμίσεα συγχωρεῖν. Pro ἡμίσεα, quod bis sequitur, uterque Codex ἡμίσεα. Pro πειθόντας, Cant. πιθόντας. Idem Dionysii factum refert Aristoteles lib. II. Οἰκονομ. Εἰς Τυρρηνίαν τι πλέοντας ναυσὶν ἔκατον, ἁλοῦν ἐκ τῆς Λιβυκοῦ ἱερὰ χρυσίου τι καὶ ἀργύριον πολύ, καὶ τὴν ἄλλον κόσμον ἱκανόν. εἰδὼς δὲ ὅτι καὶ οἱ ναῦται πολλὰ ἔχουσι, κήρυγμα ἐποίησε, τὰ ἡμίσεα ὧν ἔχοι ἔκαστος, ἀναφέρειν πρὸς αὐτόν· τὰ δ' ἡμίσεα ἔχειν τὴν λαβόντα· τῷ δὲ μὴ πειθομένῳ θάνατον ἔταξε τὸ ἐπιτίμιον. ὑπολαβόντες δὲ οἱ ναῦται, ἀπηγόρευσε τὰ ἡμίσεα, τὰ κατάλοιπα ἔχειν ἀδικῶς, ἀνείλεν. ὁ δὲ ἐπεὶ πρὸς ἐκείνα ἔλαβεν, ἐκέλευσε πάλιν τὰ ἡμίσεα ἀναφέρειν. & Diodorus lib. XIV. qui tamen in navium numero dissentit, scribens: Διονύσιος χρημάτων ὑπομφαλίων ἱερατείων ἐκ Τυρρηνίας, ἔχων πεντήρεις ἑξήκοντα, φορέσας μὲν φέρων τὴν τῶν λῃστῶν καταλυσιν, τὴν δ' ἀληθείᾳ συλήσων ἱερὸν ἄγων, γέμων μὲν ἀναθημάτων πολλῶν, καθιδρυμένων δ' ἐν ὀλιγανθρώπῳ πόλεως Ἀγύλλης Τυρρηνίδος. Recte autem hinc apud Ælianum lib. I. cap. 20. ubi tangit idem hoc Dionysii sacrilegium, pro εἰς Τροιζηνίας, scribendum εἰς Τυρρηνίας, monuit Scheffer.

51 Ἔδωκεν αὐτοῖς μισθὸς σιταρχίαν] Scribo σιταρκίαν. atque hanc γραφὴν depravationem multis locis observavimus. Casaubonus.

52 Ἐπὶ

22 Parii æmulatores Pythagorearum disputationum, in regionibus circa Italiam degebant. Dionysius Siciliæ tyrannus legationem de amicitia facienda ad Metapontios & cæteros Italos misit. Euephenus juvenibus, qui discendi caussa ad eum commeabant, eorumque parentibus, suadebat, nullo modo tyranni verbis adhibendam esse fidem. Quæ res ad iram vehementissime Dionysium inflammabat. Itaque operam dabat, quemadmodum eum in suam potestatem redige-

Πάριοι, ζηλωταὶ λόγων Πυθαγορείων, διῆγον ἐν τοῖς περὶ Ἰταλίαν χωρίοις. Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος [52] ἐπεκηρυκεύετο πρὸς Μεταποντίνους, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰταλιώτας περὶ φιλίας. [53] Εὐήφενος προσφοιτῶσι νέοις καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν γνώμην ἐγόρευε, μηδαμῶς πιστεύειν Διονύσιος [54] ὑπὲρ τούτου μᾶλλον ὠργίζετο· ὡς τε καὶ λαβεῖν αὐτὸν ὑποχείριον ἐπιέζασεν ἐκ Μεταποντίου [55] Διακομιζόμε-

νον

52 Ἐπεκηρυκεύετο] Ita reposui cum MSS. pro vulgato ἀπεκηρυκεύετο. Pro Μεταποντίους, uterque Codex Μεταποντίους. Utrumque recte. Stephanus hac voce: ὁ πολίτης Μεταποντῖνος. ἀπὸ τοῦ Φίλων ὁ αὐλητής, καὶ ποιητής· λέγεται καὶ Μεταπόντιος, ὡς Βυζάντιος, καὶ Μεταποντίου. De hac urbe videndus Cluverius lib. IV. Ital. Antiq. cap. 14. & Salmasius in Plinian. Exercit. pag. LXV. *Metapontinorum* nummos tres citat Joannes Harduinus, in quibus META. In uno illorum visitur *spica* cum *nostra*, Palladis symbolo, quod explicat de Minervæ templo, quod *Metaponti* fuit, & cujus meminit Justinus lib. XX. cap. 2.

53 Εὐήφενος] Quod Polyæno dicitur evenisse *Euepheno* & *Eucrito*, aliis accidisse dicitur *Damoni* & *Phintiæ*, Ciceroni lib. III. de Off. cap. 10. Valerio lib. IV. cap. 7. Diodoro in Excerptis Peirescii pag. CCCXLIII. Aliter iterum eos nominat Hyginus cap. CCLVII. *Mæum* scilicet & *Selinuntium*. Deinde Hyginus non sex menses abeunti ad ordinanda sua concessos scribit, ut Polyænus; sed trium tantum dierum spatium. Cicero quoque d. l. *paucos sibi dies commendandorum suorum caussa postulavisset*. Pro προσφοιτῶσι, Fl. τοῖς φοιτῶσι.

54 Ἐπὶ τούτῳ] γρ. τοῦτο. *Casaubonus.*

55 Διακομιζόμενον ἐς Ῥήγιον] Interpres legisse videtur διακομιζόμενος. minus recte. Tangit lepidam hanc historiam M. Tull. Tusc. Quæst libro quinto: quem locum mirifice hæc Polyæni nostri narratio illustrat. *Casaubonus.*

56 Ἐπὶ

νον ἐς Ῥήγιον ἐπεὶ ᾗ ἔλαβεν, 56 ὅτι τ᾽ συνεδρίῳ κατηγορήσας ἔδειξεν ἡλίκων δι᾽ αὐτὸν εἴη πραγμάτων ἀφῃρημένος· ὁ δὲ ὁμολογῶν, δικαίως ἔφη πεῦτα ποιῆσαι. 57 τοὺς μὲν γὰρ εἶναι φίλους αὐτῷ καὶ μαθητάς· 58 τύραννον δὲ ὄψει γνώριμον αὐτῷ· ὁ δὲ αὐτὸ θάνατον καταγνῶ. Εὐήφενος δὲν παραχθεὶς, τοῖς Διονύσιον ἔφη· τοῖς μὲν δεδογμένοις πείθομαι· ἐπεὶ δὲ ἀνέκδοτος ἀδελφὴ ἐστί μοι, ἐν Παρίῳ, ταύτην ἐκδῶναι πρότερον βούλομαι ἀφανιλύσας εἰς τὴν πατρίδα, καὶ σπουδαίως ἐπανελθὼν θνήξομαι· πάντων 59 γελασάντων ὅτι τῷ λόγῳ, Διονύσιος ἐθαύμασε· καὶ ἤρετο· τίς ἂν δὲν

re posset, & e Metapontio in Rhegium transportare. Quem posteaquam cepit, in concilio accusationem in eum intendens demonstravit, quantis rebus ob eum solum esset spoliatus. Ille confitens, recte se fecisse prædicabat. Illos enim amicitia & discendi consuetudine sibi devinctos esse: tyrannum se ne aspicere quidem inter discipulos suos posse. Qui eum ob hæc morti adjudicavit. Euephenus nihil perterritus, ad Dionysium inquit: Decretis quidem pareo, verum quia sororem adhuc innuptam habeo, eam prius in Pario collocare alicui in animum induxi. Itaque in patriam navigabo, brevique reversus mortem obibo. Cum omnes hoc audito sermo-

πρὸς

56 Ἐπὶ τ᾽ συνεδ.] Cant. ἐκ τ᾽ συνεδ. Infra pro ὁμολογῶν, Cant. ὁμολογῶ.

57 Τοὺς] Τοῦτος. *Casaubonus.*

58 Τύραννον δὲ ὄψει γνώριμον αὐτῷ] Aliter hic Interpres; sed convenientius Vulgata, quæ vertenda: *tyrannum sibi ne de facie quidem cognitum.* MSS. αὐτῷ· ὁ δὲ delent: Mox pro Εὐήφενος, cum Cant. reposui Εὐήφενος, ut dicitur supra. Idem Codex addit articulum ante Διονύσιον.

59 Γελασάντων] Cant. θελασάντων. Infra pro μετατεμψάμενος, uterque Codex καταπεμψάμενος. & pro ἐπέτιθεν, Cant. ἐπέπτιθεν.

60 Πι-

ne in risum effunderentur, Dionysius admirabatur, & interrogabat: Quisnam igitur pro te sponsurus est. Ille: Vadem, inquit, mortis dabo. Eucritumque accersitum, vadem præbuit. Qui admodum lubens hanc pro morte sponsionem recepit, transigens, ut ille digressus intra sex mensium spatium reverteretur. Se vero ibidem permanentem, interea temporis custodiri & asservari jussit. Admirandum quidem factum erat: verum longe mirabilius aliud consecutum est. Etenim post sex menses, is qui eum vadem dederat, collocata sorore sua, reversus in Siciliam, seipsum tyranno reddidit, jussitque vadem dimitti. Dionysius utriusque virtutem supra modum complexus, & admiratus, ambos liberos dimisit: petiitque ut data fide tertium ipsum in a-

60 πιστὸς γένοιτο; ὁ δὲ, ἐγγυητὴν, ἔφη, τῷ θανάτῳ καταστήσω. καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Εὔκριτον, ἠξίωσεν ἐγγυήσασθαι· ὁ δὲ μάλ' ἀσμένως ἐπένευσε τῷ θανάτῳ τὴν ἐγγύησιν ταύτας, τὸν μὲν ἐξιέναι, ὡς ἐν μηνὶ ἐξ ἐπανήξοντα. αὐτὸν δὲ φυλάττειν αὐτόθι μένοντα καὶ φρουρούμενον. καὶ τὸ χρῆμα ἤδη 61 θαυμαστόν· θαυμαστότερον δὲ ἐγένετο. καὶ γὰρ μετὰ τοὺς ἓξ μῆνας, ὁ τὸν ἐγγυητὴν παραδοὺς τῇ ἀδελφῇ ἀνδρὸς ἐπανελθὼν, ἐν Σικελίᾳ παραδοὺς ἑαυτὸν, ἠξίωσε τὸν ἐγγυησάμενον ἀφεῖναι. Διονύσιος ὑπεραγασθεὶς ἀμφοτέρων τὴν ἀρετὴν, ἀμφοτέρους ἀφῆκεν. καὶ τὰς δεξιὰς λαβὼν, ἠξίωσε τρίτον αὐτὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν φιλίαν συγκαταστα-

τεῖν,

60 Πιστὸς] Πίστις. *Casaubonus.*

61 Θαυμαστὸν] Delet utrque Codex. καὶ quoque post καὶ non agnoscit Cant.

62 Παρέντων ἀγαθῶν] Ἀγαθῶν, quod in Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete inserui.

τειν, καὶ μόνοις παρ' αὐτῷ κοινωνοῦντας τῶν παρόντων ἀγαθῶν. [62] οἱ δὲ τὸν μὲν προαίρεσιν ἀπεδέξαντο τυράννου· ἠτήσαντο δὲ εἰ τὸν βίον αὐτοῖς βούλοιτο χαρίζειν, συγχωρήσειν ἀναστρέφειν ὅθεν τοὺς σωφήθεις διατριβὰς μετὰ τῶν νέων· [63] συνεχώρησε Διονύσιος· τοῦτο τὸ ἔργον ἔπεισε πολλοὺς Ἰταλιωτῶν Διονυσίῳ πιστεύειν.

micitiam suam adscriberent, & apud se manerent, præsentibusque bonis una fruerentur. Qui animum quidem tyranni, propositumque comprobaverunt: at petebant si vitam sibi concedere vellet, reverti se ad consuetas cum adolescentibus exercitationes pateretur. Dionysius hoc facto multos Italos adduxit, ut majorem sibi fidem haberent.

[CAP. III.]

Ἀγαθοκλῆς.

¶ Ἀγαθοκλῆς Σικελίας τύραννος ὀμόσας τοῖς πολεμίοις, παρέβη τοὺς ὅρκους, καὶ καταστρέψας τοὺς ἁλόντας, ὑπιχλοάζων πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν. Δειπνήσαντες ἐξεμέσωμεν τοὺς ὅρκους.

Ἀγαθοκλῆς νικήσας Λεοντίνους, [1] Δεινοκράτου

Agathocles.

¶ Agathocles datum hostibus jusjurandum transgressus est: occisisque captivis, ridens ad amicos dixit: Cœnati, juramenti religionem evomamus.

2 Agathocles cum superasset Leontinos,

τ̃ τρα-

62 Οἱ δὲ μὲν προαίρεσιν ἀπεδέξαντο τῶν τυράννου· ἠτήσαν.] Ita locum hunc edidi cum MSS. In Vulgata: οἱ δὲ μὲν τῶν τυράννου..... ἐπήτησαν ἠτήσαν. Casaubonus in margine quoque adscripserat προαίρεσιν. Pro εἰ τὸν ζῶν, Cant. εἰς τὸ ζῆν. ut & βούλοιντο pro βούλοιτο.

63 Συνεχώρησε Διονύσιος] Omissa hæc ab Interprete, verte, *concessit Dionysius.*

Cap. III. 1 Δεινοκράτου] Cant. Δεινο-

Dinocratem ducem suum misit in urbem qui diceret, ei cum Dionysio gloriæ contentionem esse, quod velit eos conservare, quemadmodum ille conservavit Italos ad Eleporum fluvium prælio devictos. Crediderunt Leontini, pecuniasque dederunt. Agathocles ingressus, jussit eos in concionem inermes convenire. Dux interrogabat, cui videretur idem quod Agathocli, is manum tolleret. Agathocles igitur, Mihi, inquit, placet omnes occidere. Decem vero millia militum qui circumsistebant, omnes in concione trucidarunt.

τὸν στρατηγὸν αὐτῶν ἐς τὴν πόλιν ἔπεμψε, λέγοντα, ὡς ἄρα φιλοτιμοῖτο πρὸς Διονύσιον, εἰ βούλοιτο σώσειν αὐτούς, ὡς ἐκεῖνος ἔσωσε τοὺς [2] περὶ τὸν Ἐλέπορον ποταμὸν πταίσαντας Ἰταλιώτας· ὑπὸ τούτου Λεοντῖνοι, καὶ ὅλβους ἔδωκαν. Ἀγαθοκλῆς εἰσελθὼν ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀόπλους ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθεῖν· ὁ στρατηγὸς ἐπηρώτησεν, ὅτῳ δοκεῖ ὅπερ καὶ Ἀγαθοκλεῖ, αἰρέτω τὴν χεῖρα. ὁ τίνων Ἀγαθοκλῆς, δοκεῖ μοι, ἔφη, πάντας ἀνελεῖν [3] ἦσαν δὲ μύριοι· καὶ δὴ περιστάντες οἱ στρατιῶται πάντας ἀνεῖλον ὑπὸ τὴν ἐκκλησίας.

Ἀγα-

Δεινοκράτη. Pro στρατηγὸν αὐτῶν, legendum cum Interprete στρατηγὸν ἀυτοῦ. Diodorus, lib. xx. de Agathocle verba faciens, inquit: Δεινοκράτην στρατηγὸν μέρος τῆς δυνάμεως ἀπέδειξε, καὶ διετάλεσε πρὸς τὸν ποταμὸν τὰ μάλιστα. Pro sequente εἰ βούλοιτο, scripserim καὶ βούλοιτο, ut Casaubonus notarat in margine.

2 Περὶ τὸν Ἐλέπορον] Articulum cum Fl. addidi. Fluvius hic Diodoro lib. xiv. ubi cladem illam Italorum narrat, dicitur Ἐλωρίς, Interpreti per adspirationem *Heloris*: Polybio lib. Histor. cap. etiam hujus prælii mentionem facienti Ἐλέπορον, ad quem locum videndus Casaubonus. Pro Ἰταλιώτας, uterque Codex Ἰσκελιωτῶν. Infra pro εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσελθεῖν, cum Fl. & Interprete scripsi εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνελθεῖν. Pro vulgato ἠρώτησεν, cum Fl. reposui ἐπηρώτησεν. Cant. ut & Codd. Casauboni habent ἀπόρησεν.

3 Ἦσαν δὲ μύριοι] Multum à Vulgata abit Interpres in ea enim decem millia dicuntur a militibus occisi; ille vero numerum istum tribuit militibus, non addito interfectorum numero.

Α'γαθοκλῆς πυθόμενος τὰς ἐν τέλει Συρακουσίων νεωτερίζειν, Καρχηδονίοις νικήσας θύων ἐπινίκια, φ' ἄνδρας τοὺς ὑποπτοις ὄντας τῷ ἑστίᾳ ἐκάλεσεν. ἦν μὲν δὴ μεγαλοπρεπὴς ἡ τῶν κληθέντων ἑστία· αὐτὸς δὲ ἤδη μεθυόντων ἐς μέσους παρελθὼν, κρόκωτὸν ἐν-

3 Agathocles cum audisset principes Syracusarum novis rebus studere, Carthaginiensibus devictis, gratulatoria diis sacrificia peragens, quingentos viros, quos suspectos habebat, ad convivium convocavit. Erat sane magnificentissimum vocatorum, & supra modum opiparum convivium. Ipse vero, cum omnes jam largius vinum hausissent, in medium eo-

4 Τοὺς ἐν τέλει Συρ.] MSS. ut & Codd. Casauboni τοὺς ἐπιτελεῖς. otto, ut videtur, errore ex σ vocis sequentis. Elegantius quippe τοὺς ἐν τέλει.

5 Κρόκωτον ἐνδὺς Ταραντῖνον, πορφυραλλόμβῳ πύλησι] Levis menda in non levem errorem Interpretem impulit: fallitur enim quum Tarentinam fistulam somniat. Nam certum fuit vestimenti genus quod Tarentinum vocabant. Quare lego vel ita, κρόκωτὸν ἐνδὺς Ταραντῖνον, πορφυραλλόμβῳ πύλησι. vel sic, κρόκωτὸν ἐνδὺς, ταραντῖνόν τε πορφυραλλόμβῳ. Casaubon.

Κρόκωτὸν ἐνδὺς Ταραντῖνον, πορφυραλλόμβῳ πύλησιν] Distinguo: κρόκωτὸν ἐνδὺς, Ταραντῖνον πορφυραλλόμβῳ, πύλησιν, &c. Fuit κρόκωτὸν proprie vestis mulierum, sed utebantur quoque eadem molles, effeminati, & dissoluti. Aristophanis Scholiastes ad Θεσμοφ. Κρόκωτόν ἐστι Διονυσιακὸν φόρημα, ἢ γυναικεῖον ἐκπίνης ἐνδυόμενος καὶ ἱμάτιον, ἢ μίτραν τὸ Ἀδωνιάζειν ἐν τοῖς τετάρτοις. ἐνδυόμενον λέγων πινὰ κρόκωτον, καὶ σπουδαῖα ὑποδυόμενον λαμπρὸν ἐκχύμενον. Verba Athenæi ex Duride Samio sunt hæc Δῆρις δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστορικῶν ἐπιτομῇ. Πολυαινὸς χρυσὸν φησιν, εἰ μαδυσεῖν, καὶ τοὺς φρεσβύτερον ὄντα, ὀρχεῖσθαι, εἰδότας Μακεδόνα ὄντα δόλιον, ἢ τὸν χρῆ γραπτέον, ἢ κατὰ τὴν ἀξίωσιν καὶ ἐσθόμενον αὐτὸν κρόκωτὸν, καὶ ὑποδυόμενον σπουδαῖα, λαμπρὸν ἐρχόμενον. Ejusdem meminit & lib. IV. Ἐπὶ δὲ ταύτῃ ὅπλῳ ἄγαλμα Διονυσίου δεκαπήχυ, κατεσθὸν ἐκ Καρχησίου χρυσῷ χιτῶνα πορφυρῶν ἔχον λαμπρόν, καὶ ἐπ' αὐτῷ κρόκωτὸν λεπτῶν. εἰσεκέκλυτο δὲ ἱμάτιον πορφυρῶν χρυσοποίκιλον. Dicitur & κρόκωτος, Pollux lib. IV. cap. 18. ὁ δὲ κρόκωτος ἱμάτιον. Διόνυσος δὲ αὐτῷ ἐχρῆτο, καὶ μαλακίζεται ἀνθεινῷ, καὶ δύρσαι. & Suidas hac voce. Latinis est *crocota* & *crocotula*. *Crocotam* inter molliores vestes recenset Novius apud Nonium v. *rica*: *Mollicinam*, *crocotam*, *chirsidotam*, *ricam*. Est *crocota*, teste eodem, *crocei coloris*, unde Virgilio, lib. IX. Æneid. ubi Numanus exprobrat Trojanis mollitiem:

Vobis picta croco & fulgenti murice vestis,
Desidiæ cordi, juvat indulgere choreis.

Hinc infectores earum Flauto in Aulular. III. v. 47. *crocotarii* dicuntur. *Crocotula* est apud Varronem de Ling. Lat. & Plautum in Epid. II. II. 45. ad quem locum consule Taubmannum.

Digitized by Google

rum ingressus, crocotumque indutus & amictus, Tarentina fistula cecinit, citharaque lusit atque saltavit, ita ut e nimia voluptate tumultus strepitusque consequeretur. Interim dum omnes indulgent genio, ipse e convivio se subduxit quasi defatigatus, & se vestem mutaturum simulavit. Circumdederant eum locum ubi convivium agitabatur, magnus armatorum numerus & ex iis mille districtis gladiis bini singulos aggressi, discumbentes ad unum omnes peremerunt.

4 Agathocles Ophelam Cyrenensem cum ingentibus copiis militantem, audiens amantem esse puerorum, obsidem

δὺς Ταραντῖνον, ἐβάλλετο μὲν ἡδονῆς, ἐκιθάριζεν, ἠρχήσατο· ὡς τε ὑφ' ἡδονῆς θόρυβος καὶ κρότος οὐκ πάνυ πολὺς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡδονῆς, ὑπεξῆλθε τῶν συμποσίων ὡς κεκμηκὼς, τὴν ἐσθῆτα ἀλλάξων· ἐκυκλώσαντο τὸν ἄνδρωνα οἱ πολῖται πολλοί· χίλιοι δὲ ξίφη ἀπασείμενοι, δύο κατὰ ἕνα σφάντες πάντας ἀπέσφαξαν τοὺς κατακειμένους.

Ἀγαθοκλῆς Ὀφέλαν Κυρηναῖον σὺν πολλῇ δυνάμει στρατεύοντα πυθόμενος εἶναι φιλόπαιδα, ὁμη-

ρον

num. Plura Ferrarius lib. III. de Re Vestiaria cap. 5. & 20. Muliebre quoque vestimentum fuit Ταραντῖνον, quod & Ταραντῖνον, & Ταραντιδίον. Hesychius: Ταραντῖνον, (scribe Ταραντῖνον) ἱμάτιον γυναικεῖον λεπτὸν, κροσσοὺς ἔχον εἰς τὴν ἑνὸς μέρους. & Pollux lib. VII. cap. 16. καὶ μὴν τό γε Ταραντιδίον, ἀλφαιὰς ὅζιν ἔνδυμα, ὠνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίνων χρήσεως καὶ τρυφῆς. & Suidas: Ταραντιδίον· λεπτὸν καὶ ἀλφαιὰς ἱμάτιον. ἐπαίλως πορφυρὸν, ὡς τινες ὑπέλαβον. ἐπὶ τοῦ Νικοστράτου. οἱ δὲ τὸ ἀλφίδημα, &c. Athenæus lib. XIV. οἱ δὲ ἰχθύφαλλοι φασὶ καλεῖσθαι, ὅτι ὑπὸ τῶν μεθυόντων ἔχονται, καὶ ἐστεφανωμένοι χαμαιεύδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χαῖρε δὲ χρῶνται μεσολόβοις, καὶ ὠμείζωνται Ταραντῖνον καλύπτοντα αὐτοὺς μέχρι τῆς σφυρῶν.

6 Τὸν πεξῆλθε] Ita restitui cum MSS. & Interprete pro vulgato ἐπεξῆλθε. Sub finem pro ἐπέσφαξαν, cum utroque Codice ἀπέσφαξαν scripsi, quomodo legitur quoque apud Diodorum lib. XX.

7 Φιλόπαιδα] Cant. φιλόπαιδα. Quod sequitur, ὠραῖον ὄντα, non habet Fl.

ρον αὐτῷ τὸν ἴδιον υἱὸν ἐπέμψεν Ἡρακλείδην ὡραῖον ὄντα, ἐντελλόμενος τῷ παιδὶ ἀντιοχεῖν τῇ πείρᾳ μέχρις ὀλίγων ἡμερῶν. ἧκεν ὁ παῖς· ὁ Κυρηναῖος τὴν ὥρας ἡπιότητα περιέπεν αὐτὸν, καὶ τοῖς τῆς θεραπείας αὐτὸν[8] μόνον ἠσχολεῖτο. Ἀγαθοκλῆς ἄφνω τοὺς Συρακουσίους ἐπαναγαγὼν, τόν τε Ὀφέλαν ἀπέκτεινε, καὶ τὴν δυνάμεως αὐτοῦ πᾶσαν κατέσησε. καὶ τὸν υἱὸν ἀπέλαβεν οὐκ ὑβριζόμενον.

Ἀγαθοκλῆς ὑπὲρ Καρχηδόνα διαπλοῦν βουλόμενος, ἤδη μέλλων ἀνάγεσθαι, [9] δοκιμάζει τινὲς αὐτῷ σὺν διαπλοῦν δυνάσοιντο· καὶ δὴ προσέταξεν ὑπιτρέπων τοῖς βουλομένοις ἑαυτοὺς σώζειν, ἐξιέναι τῶν νεῶν μετὰ τῶν ἰδίων κτημάτων· ἐξῆλθον συχνοί. [10] καὶ τοὺς μὲν δὴ ἔκτεινε πάντας ὡς δειλοὺς καὶ ἀπίστους· τοὺς δὲ μείναντας,

ei proprium filium misit Heraclidem, egregia forma præditum: præceptumque dedit puero, ut paucos dies resisteret. Venit puer. Cyrenensis elegantia ac speciositate victus, eum amplectebatur, omnique studio eum colebat. Agathocles repente Syracusanis adductis, Ophelam occidit: omnemque exercitum ejus superavit, & filium nulla injuria affectum aut corruptum recepit.

5 Agathocles Carthaginem versus navigationem instituens, delectum habuit, quinam una navigare possent: & promulgavit concedens, ut qui vitæ suæ consultum vellent, e navibus cum supellectile sua egrederentur. Exierunt multi, quos universos, quasi timidos & infidos, morte affecit. Eos vero qui manserant,

8 Μόνον] Cant. μόνον. Pro ἄφνω τοῦ Σύρ uterque Codex ἄμεω.

9 Δοκιμάζει] Δοκιμάζειν. Casaubon.

10 Καὶ τοὺς μὲν] MSS. absque copula. Pro δειλοὺς, Cant. δηλοὺς.

ὡς

11 ξ' ναυ-

ob fortitudinem ac fidem laudibus vehebat, & in Libyam cum sexaginta navibus trajecit. Cumque in terram eos exposuisset, extemplo naves igne subjecto incendit, ut milites se fortius in pugnando gererent, fuga per naves desperata. His usus stratagematis Agathocles, ipsos Carthaginienses, multasque in Libya civitates superavit.

6 Agathocles milites in aciem instructos petiit a Syracusanis, quasi in Phœniciam transmissurus, inquiens se ab aliquibus ejus regionis incolis, quo commodius proditionem transigant, summo studio accersi. Syracusani credentes dederunt. Quos cum accepisset, Phœnicibus longum vale dixit: & ad-

ὡς ἀνδρείας καὶ πιστὰς ἐπαινέσας, διέβαλεν εἰς τὴν Λιβύην [11] ἐν ναυσὶ, καὶ τῆς γῆς ἐπιβὰς ὥρμησε πᾶσι ναῦς ἐνέπρησεν, ὅπως ἀγωνίζοιντο θυμοειδέστερον οἱ στρατιῶται, τὸ δυνάσθαι φεύγειν ἐπὶ τῶν νεῶν ἀπεγνωκότες. τούτοις τοῖς στρατηγήμασι χρησάμενος Ἀγαθοκλῆς, αὐτῶν τε Καρχηδονίων, καὶ πολλῶν ἐν Λιβύῃ πόλεων ἐκράτησεν.

Ἀγαθοκλῆς [12] βουλόμενος παρατάξας ἤτησε παρὰ Συρακουσίων ὡς μελλήσοντος εἰς τὴν Φοινίκην, φάσκων τινὰς παρεδιδόντας μὴ ἀπιστεῖν αὐτὸν καλεῖν. πιστεύσαντες ἔδωκαν οἱ Συρακούσιοι. ὁ δὲ λαβὼν τοὺς στρατιώτας Φοινίκῃ μὲν μακρὰν χαίρειν ἔφη· ὁρμήσας δὲ ἐπὶ τοὺς συμμάχους, τὸ πεῖ

11 ἐν ναυσί] Cant. ἐξ ναυσί. Ortus error ex imperitia librariorum & scripturæ compendio. Diodorus lib. xx. πληρώσας ἑξήκοντα ναῦς, ἐπιτήδειον καιρὸν εἰκεῖν πρὸς τὴν ἔκπλεν. Mox cum utroque Codice & Interprete pro vulgato αὐτὰς ἐνέπρησεν, edidi τὰς ναῦς ἐνέπρησεν.

12 βουλόμενος] Cant. ut & Codd. Casauboni σὺν στρατιώτας, simili cum præcedenti errore.

πρὸς τὴν [13] Ταυρομένιον φρούριον κατέσκαψεν.

Ἀγαθοκλῆς πρὸς [14] Ἀμίλκαν ἀνοχὴν ἔθετο· ὡς τὸ μὲν Λιβύων ἀπῆρεν ὁ δὲ συναγαγὼν ἐκκλησίαν τῶν Συρακουσίων, ταύτην, ἔφη, τὴν ἡμέραν ηὐξάμην ἐν ᾗ τοὺς πολίτας ὄψομαι τὴν ἐλευθερίαν ἔχοντας. ταῦτα λέγων, τὴν χλαμύδα περιελὼν, καὶ τὴν μάχαιραν, [15] αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε τῶν Συρακουσίων, ὡς ἀνδρὶ δημοτικῷ καὶ μετρίῳ τὴν πολιτείαν ἐπιτρεψάντων· ὁ δὲ μετὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν πολλοὺς φονεύσας τῶν πολιτῶν, διώξας δὲ πλείους τῶν ἑ χιλιάδων, αὐτὸς τὴν ἀρχὴν τῶν Συρακουσίων κατέσχεν.

versus socios expeditione facta, castella circa Tauromeniten diruit.

7 Agathocles cum Amilca inducias fecit: Itaque hic in Libyam discessit: Ille vero congregata Syracusanorum concione: Hanc, inquit, horam semper omnibus votis optavi, qua cives videbo libertate præditos. His dictis, deposita chlamyde & ense, seipsum idiotam Syracusanorum esse declaravit, quasi viro populari & moderato Rempub. commendassent. At ille post diem sextum multis interfectis civibus, & fugatis plus quinque millibus, ipse Syracusanorum imperium obtinuit.

Ἀγα-

13 Ταυρομένιον] MSS. Interpres & Codd. Casauboni, Ταυρομενίτην. ita ut de regione esset capiendum: *Tauromenium* enim & *Tauromenia* urbs Siciliæ. Cluverio Ταυρομενίτης & Ταυρομενία Græce dici haud posse de regione creditur, unde legit Ταυρομένιον. Sed cum ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΤΑΝ occurrat in nummis, & Ταυρομενίτης sit apud Auctores, nec non Latinis incolæ dicantur *Tauromenitani*, sive *Tauromenitani*, & apud Plinium lib. II. cap. 97. *Tauromenitanus euripus.* & lib. XIV. cap. 6. *Tauromenitana vina.* Ταυρομενίτης, quod hic in MSS. legitur, temere Græciæ abjudicari videtur.

14 Ἀμίλκαν] MSS. Μίλκαν. Paulio post, ἔφη non agnoscunt. MSS.

15 Αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε τῶν Συρακουσίων] Non dubito deesse hic aliquid, Sic autem lego, αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε, πάλιν δὲ τῶν Συρακουσίων. *Casauboni.*

16 Ἐπι-

8 Agathocles cum rescisset, a Tisarcho, Anthropino, & Diocle sibi insidias parari, accersivit eos, magnumque exercitum ipsis commisit, ut egressi sociæ cuidam civitati, quæ ab hostibus oppugnabatur, auxilio venirent. Et cras, inquit, in Timoleontium conveniemus cum armis & equis, omnemque expeditionem ordinabimus. Illi libentibus animis hæc receperunt, quod etiam se militares copias ad aggrediendum regem habituros putabant. Postridie cum in Timoleontium convenissent, Agathocles signum ad eos comprehendendos dedit. Reliqui audito signo Dioclem, Tisarchum, & Anthropinum cum universo satellitio ad ducentos confoderunt: omnesque quotquot his opem vellent adferre, simul neci

Ἀγαθοκλῆς μαθὼν τοὺς περὶ Τίσαρχον, καὶ Ἀνθρώπινον, καὶ Διοκλέα φίλους ἐπιβουλεύειν αὐτῷ, καλέσας αὐτοὺς, [16] ἐπεχείρησεν αὐτοῖς πολλὴν στρατιὰν, ἵνα πόλει συμμάχῳ πολεμουμένῃ βοηθεῖεν ἐξελθόντες· καὶ αὔριόν γε, ἔφη, συνελθόντες εἰς τὸ Τιμολεόντιον μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν ἵππων διατάξομεν τὴν ἔξοδον· οἱ μὲν ἄσμενοι ταῦτα ἐδέξαντο ὡς μέλλοντες καὶ δυνάμιν στρατιωτικὴν ἔχειν πρὸς τὴν ἐπίθεσιν· [17] ἐπὶ δὲ τὴν ὑστεραίας εἰς τὸ Τιμολεόντιον συνῆλθον· ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς ἐσήμηνε τὴν σύλληψιν. οἱ δὲ τὸ σύνθημα δεξάμενοι, [18] τοὺς περὶ Διοκλέα καὶ Τίσαρχον, καὶ Ἀνθρώπινον, ἄνδρας τοὺς σὺν πολλοὺς ἐξεκέντησαν· ὅσοι δὲ βοηθεῖν τοῖς ἐπειρῶντο, καὶ ὅσοι προσωνηρέθησαν,

16 Ἐπεχείρησεν] Cant. ἐπεχείρησεν. Pro πολεμουμένῃ, quod sequitur, Cant. πολεμουμένῳ. Pro βοηθεῖεν, Fl. βοηθεῖεν.

17 Ἐπὶ δὲ τὴν ὑστεραίας] Scribo ἐπεὶ δὲ, & ὁ μὲν Ἀγαθ. Casaubonus.

18 Τοὺς περὶ Διοκ.] Cant. τοὺς περὶ Διοκ.

θησαν, ὁκ ἐλάττους τ̃ ἑξακοσίων.

dederunt, non minus fexcentis.

[CAP. IV.]

Ἱππαρῖνος.

Ἱππαρῖνος ὢν ἐν Λεοντίνοις ὢν, ἀκούσας τὴν Συρακουσίων πόλιν ἔρημον ὑπολαμβάνω, διὰ τὸ μὴ καλεῖσθαι τοὺς πολίτας [1] εἰς τινα τόπον ἐξορμήσειν νομίσας, ὁκ Λεοντίνων ἐλθὼν [2] ἐπὶ Συρακούσας νυκτὸς, πέμψας τινὰς ἐπὶ τὴν πόλιν, ὁκέλευσε τοὺς φυλάττοντας τὴν ἐφοδίαν ἀποκτεῖναι. οἱ μὲν ἔκτειναν τοὺς φυλάσσοντας, καὶ πυλίδας τινὰς τ̃ τείχους διεῖλον· Ἱππαρῖνος δὲ διὰ τούτου τοὺς ξένους εἰσαγαγὼν, κατέσχε τὴν Συρακουσίων πόλιν.

Hipparinus.

Hipparinus cum in Leontinorum urbe degens, Syracusas audiret vacuas esse defensoribus, quod cives in locum quendam cum Calippo profecti ex urbe dicerentur, statuit ab Leontinis Syracusas versus exercitum ducere: noctuque misit aliquos ad urbem, qui vigiles & excubitores de medio tollerent. Qui cum hoc præstitissent, & portas aliquas civitatis aperuissent, Hipparinus per eas mercenarios introduxit, civitatemque Syracusanorum occupavit.

[CAP. V.]

Θεοκλῆς.

¶ Θεοκλῆς Χαλκιδέας

Theocles.

¶ Theocles Chalci-

1 Εἰς τινα τόπον ἐξορμήσειν νομίσας] Mendosa omnino est vox νομίσας. Sed libros expectemus. *Casaubon.*

2 Ἐπὶ Συρακούσας] Cant. addito articulo, ἐπὶ τὰς Συρ. Mox uterque Codex ἀποκτεῖναι.

1 Ἐπὶ

densibus ab Eubœa adductis, Leontinorum civitatem invasit, obtinuitque cum Siculis, qui antea sedes in ea habuerant. Cum vero Platæenses ex Megaris coloniam deducere in Leontinorum civitatem vellent, ad eamque venissent, se quidem juramenti religione impediri dicebat, quo minus inhabitantes Siculos expellere posset: ipsis vero portas noctu patefacturum. Itaque ingressi, Siculos pro hostium consuetudine tractarent. Qui cum portas aperuisset, Megarenses occupato foro & arce, Siculos armati adoriebantur. Qui cum inermes obrutos se viderent, relicta civitate, fugam capesserunt. Megarenses vero pro Siculis

δέας τὰς ἀπ' Εὐβοίας ἀγαγὼν, τὴν Λεοντίνων κατέχεν μὴ Σικελῶν, οἳ προενοικοῦντες ἐτύγχανον· [1] ἐπεὶ ἦ κ᾽ Πλαταιεῖς ἐκ Μεγάρων [2] ἀποικίαν ἀναγαγόντες τῇ Λεοντίνων προσβάλλοιν, αὐτὸς μὲν ἐκβαλεῖν ἔφη τὰς προοικοῦντας Σικελὰς μὴ δυνάσθαι, διὰ τὰς ὅρκους· [3] ἐκείνοις ἦ νυκτὸς ἀνοίξειν τὰς πύλας, κ᾽ παρελθόντας αὐτὰς χρῆσθαι τοῖς Σικελοῖς ὡς πολεμίοις. ὁ μὲν ἀνέωξεν· οἱ ἦ Μεγαρεῖς καταλαβόμενοι τὴν ἀγορὰν, κ᾽ τὴν ἀκρόπολιν, ὡπλισμένοι προσέπιπτον τοῖς Σικελοῖς· οἱ ἦ καταλειφθέντες ἄοπλοι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες ἔφυγον· Μεγαρεῖς ἦ ἀντὶ Σι-

κελῶν

1 Ἐπεὶ ἦ κ᾽ Πλαταιεῖς ἐκ Μεγάρων] Megara accipe Siciliæ oppidum: quod a Dorienſibus quondam est habitatum. Platæenses hic, non carent apud me mendi suspicione. *Casaubonus.*

2 Ἀποικίαν ἀναγάγοντες] Cant. ἀποικίαν ἀγαγών. Fl. ἀποικίαν ἀγαγών. Scribe, ἀποικίαν ἀγαγόν· ortus quippe error ex repetitione syllabæ præcedentis, ut supra lib. II. 10. 1. pro Τέρειαν ἀγαγών, in Vulgata fuerat Τέρειαν ἀναγαγών. & alibi Pro προσβάλλοιν, Fl. ut & Codd. Casauboni προσβάλλειν. Cant. προβάλλειν.

3 Ἐκείνοις] Cant. ἐκεῖνος. Idem Codex pro ἀνοίξειν, ἀνοίξας. & pro παρελθόντας αὐτὰς, παρελθὼν τὰ σπωτῶ.

κελῶν Χαλκιδεῦσι συνωμολόγησαν.

Θεοκλῆς Μεγαρέας Χαλκιδεῦσι συνοικήσαντας ἓξ μῆνας, τ̃ πόλεως ἐξέβαλε, φήσας, εὔξασθαι κ̃ τ̃ τοῦ πολέμου καιρὸν, ἐὰν κρατήσωμεν τ̃ πόλεως ἀσφαλῶς, θύσειν τοῖς δώδεκα θεοῖς, κ̃ πέμψειν πομπὴν ὅπλοις κεκοσμημένην· τ̃ δὲ Μεγαρέων [4] οὐκ ὑποπτευόντων, ἀλλὰ θύειν ἀγαθῇ τύχῃ κελευόντων. Χαλκιδεῖς παρ' αὐτὴν εἰς τὴν πομπὴν χρησάμενοι τὰς παντοπλίας, τ̃ θυσίας γενομένης, αὐτοὶ νόμῳ πομπῆς βαδίζοντες· ἐπειδὴ κ̃ τὴν ἀγορὰν ὡπλισμένοι κατέστησαν, Θεοκλῆς ἐκέλευσεν ἀνειπεῖν τ̃ κήρυκα, Μεγαρεῖς, ἐκ τ̃ πόλεως ἀπόντων πρὸ δυσὶν τ̃ ἡλίου· [5] οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς βωμοὺς

societatem cum Chalcidensibus inierunt.

2 Theocles Megarenses, cum sex menses Chalcidensibus cohabitassent, ejecit ex urbe. Dicebat enim se belli tempore votum nuncupasse, si urbe potiti sine periculo fuissent, duodecim diis sacrificia peracturum, pompamque armis ornatam celebraturum. Megarensibus nihil suspicantibus mali, sed bonis avibus sacra jubentibus litare: Chalcidenses ad obeundam pompam ab iis arma mutuati, dum sacrificium peragereretur, ipsi in morem pompæ gradientes, postquam in foro armati constitissent, Theocles præconem jussit proclamare, Megarenses ante solis occasum ex urbe discedant. Illi ad aras suppli-

ικέ-

4 Οὐκ ὑποπτεύοντων] Negationem non agnoscunt MSS. Male; sed scribendum εἰς ὑπ. Mox Cant. οἱ Χαλκιδεῖς, addito articulo.

5 Οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς βωμοὺς οἰκέται] Scribe ἱκέται. Deinde πρωΐλιον κατέκοψαν, non πρῴλιον, ex Geographis. *Casaub.*

Ἱκέται] Ita edidi cum MSS. Interprete, & Casaubono, pro vulgato οἰκέται. Sub finem pro μίχει, Cant. μίχεις. Pro Τρῴλιον scripsetim Τρίπλιον, ex Thucydide, lib. VI.

1 Τῶν

ces confugerunt, & ne se in exilium pelleret, rogaverunt, aut cum armis ex urbe emitteret. Theocles consilio cum Chalcidensibus habito, non tutum esse censuit tot hostes armis munitos ejicere. Itaque inermes Megarenses e Leontino pulsi, Troïlum inhabitaverunt, unam duntaxat hiemem. Tamdiu enim permiserant Chalcidenses.

ικέτας καταφυγόντες, ἠξίουν μὴ διώκειν, ἢ μετὰ τῶν ὅπλων ἐκπέμπειν. Θεοκλῆς μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἐβουλεύσατο οὐκ ἀσφαλῶς ἔχειν ἐκβαλεῖν τοσούτους ἐχθροὺς ὡπλισμένους· καὶ δὴ γυμνοὶ Μεγαρεῖς τῶν Λεοντίνων ἐκπεσόντες Τροϊλον κατῴκησαν, μέχρι ἑνὸς χειμῶνος· μέχρι γὰρ τοσούτου συνεχώρησαν οἱ Χαλκιδεῖς.

[CAP. VI.]

Hippocrates.

Hippocrates ad occupandam Ergetinorum urbem animum intendens, quos quidem Ergetinos secum stipendiarios habebat, his semper maximam prædæ partem distribuit, amplioremque merce-

Ἱπποκράτης.

Ἱπποκράτης κρατῆσαι [1] τῶν Ἐργετίνων πόλεως ἐπιθυμῶν, οὓς Ἐργετίνους εἶχε μισθοφόρους, τούτοις ἐνεμεν ἀεὶ τῶν λείας τὸ πλεῖον μέρος, καὶ μισθὸς μείζονας, ὑπερεπαινῶν αὐτοὺς ὡς προθυμοτάτους, [2] καὶ μάλιστα χαρί-

1 Τῶν Ἐργετίνων] Non solum Ἐργέτιον, unde formatum gentile Ἐργετῖνος, ut & apud Plinium lib. III. cap. 8. occurrit, dictum fuit hoc oppidum, sed & *Hergentum*. Silio lib. XIV. unde mutata adspiratione in σ, Σεργέντη· Στοχῶτον dicitur Diodoro lib. XIV. & Ptolemæo, lib. III. cap. 4. De ea Cluverius lib. II. Sicil. Antiq. cap. 8.

2 Καὶ μάλιστα χαρίζοντος] Suspicabar legi posse, ἢ μάλιστα τοχαζόμενος. Paullo post autem legere potes, οἱ ἢ ζηλώσαντες ἢ πλεῖστον, vel ἢ ὅλον τῆς σρ. qua voce alibi utitur Polyænus. Interpres ἢ δόξαν. *Casaubonus.*

χαρίζοντος] Forte Χαριζόμενος. Paullo infra pro πολιάν, Cant. ἢ πολιάν.

3 Ἐχεί-

χαρίν Θ, ὡς πλείονας ἐκ τ πόλεως πώτης ἔχει συμμάχους· πῶπα ἡγγέλλετο τοῖς ἐν τῇ πόλει· οἱ ὃ ζηλώσαντες πολιὰν τ στρατόπεμμφῶν, ἐθέλοντες πάντες ἐξῆλθον, καταλιπόντες ἔρημον τὴν πόλιν. Ἱπποκράτης φιλοφρόνως δεξάμφΘ τὰς ἄνδρας, ἀυτῆς νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν δυνάμιν, ἀφὶ τ Λαιστρυγονίν πεδίν πορεύετο. τὰς μὲν Ἐργετίνας πέξας πρὸς τὴν θάλατταν· τὴν ὃ ἄλλην στρατὰν πρὸς τὴν ἤπειρον· ἐπεὶ ὃ [3] ἐφεσέχθησαν πρὸς τοῖς ῥαχίαις τ κυμάτων οἱ Ἐργετῖνοι, τὰς ἱππεῖς προπέμψας Ἱπποκράτης, τὴν πόλιν αὐτῶν ἔρημον ὄσαν καπελάβετο· καὶ τ κήρυκα πόλεμον αὐτοῖς προειπεῖν ἐκέλευσε, καὶ σύνθημα Γελῴοις καὶ Καμαριναίοις ἔδωκε κτεῖνειν ἁπάντας.

dem dedit, ac summis eos laudibus tanquam ad subeunda pericula promptissimos affecit: in primisque operam dedit ut plurimos ex hac urbe in exercitu suo haberet: hæc civibus in urbem nunciabantur. Qui æmulantes militantium famam, ac fortunam, omnes urbe relicta, ad stipendia sub Hippocrate merenda exierunt. Hippocrates amice susceptis hominibus, eadem nocte copiis assumptis per Læstrygonium campum eas duxit: Ergetinisque ad mare collocatis, reliquo exercitu in continente, cum Ergetini separati essent, & fluctibus impediti, præmissis equitibus Hippocrates, urbem eorum desertam, ac præsidiis nudatam, occupavit, præconemque misit qui bellum ipsis indiceret, & Gelois atque Camarinæis signum dedit, ut audacter Ergetinos ad unum omnes conciderent,

3 Ἐφεσέχθησαν] Cant. ἀπεφέχθησαν. & pro κυμάτων, κοιμάτων. Idem Codex pro ἔρημον ὄσαν, ἐρημῶσαν.

[CAP.

1 Πρω-

[CAP. VII.]

Daphnæus.

Daphnæus Syracusanis & Italis adversus Carthaginienses prælium committentibus, dextrum cornu tenentibus Syracusanis, sinistrum Italis, cum audisset magnum clamorem ferri a lævo, accurrit: conspicatusque laborantes, & pene victos Italos, reversus ad dextrum cornu, lætum nuncium Syracusanis attulit, Italosque in sinistro cornu victoriam adeptos prædicabat: egregiumque esse, si ab ipsis etiam præclarum aliquod facinus ederetur. Syracusani ducem vera dicere arbitrati, exclamarunt, Omnibus viribus in hostes irruamus: alacriterque impetu facto, barbaros in fugam verterunt.

Δαφναῖος.

Δαφναῖος Συρακουσίων, καὶ Ἰταλιωτῶν πρὸς Καρχηδονίους παραταττομένων. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἐχόντων Συρακουσίων· τὸ δὲ εὐώνυμον Ἰταλιωτῶν, ἀκούσας μεγάλης βοῆς φερομένης ἀπὸ τῆς λαιᾶς πάξεως, [1] προσδραμὼν, τοὺς Ἰταλιώτας ἰδὼν πονουμένους καὶ ἡττωμένους, ἐπανελθὼν ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας, διηγγέλιζε τοῖς Συρακουσίοις τῶν Ἰταλιωτῶν κατὰ τὸ εὐώνυμον πάξιν νενικηκότων· καλῶς [2] ἔχειν, καὶ παρ' αὐτῶν ἔργον τι γενναῖον γενέσθαι· ὑπολαβόντες οἱ Συρακούσιοι, τὰ στρατηγὸν ἀληθῆ λέγειν, ἀνεβόησαν, Παντὶ θυμῷ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλωμεν. καὶ δὴ προθύμως ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς βαρβάρους.

[CAP.

1 Προσδραμὼν] Ita scripsi cum Cant. & Interprete pro vulgato προσδραμόν. Mox pro διηγγέλιζε, cum utroque Codice edidi διηγγέλλε. Pro τῶν Ἰταλιωτῶν, Casauboni Codd. ὡς τῶν Ἰταλ. quod videtur recipiendum. Pro καλῶς ἔχειν, cum utroque Codice & Interprete scripsi καλῶς ἔχειν.

2 Καὶ

[CAP. VIII.]

Λεπτίνης.

¶ Λεπτίνης Καρχηδονίων ἐπίκεινα τῆς Παχυνὸν παραπλεόντων, καὶ ἀποβαινόντων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὅσα ἐπὶ θαλάσσῃ, [1] καὶ γῇ ἁρπαζόντων, παρακαθίσας νύκτωρ ἱππεῖς ἐνεδρεύοντας· πρεσβεύσας κρύφα τινὰς ἐκέλευσεν ἐμπιπρᾶναι τὰς σκηνάς· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι [2] πρὸς τὰ καιόμενα παρατέοντες ὡς ἁρπασόμενοι τὰ ἐν τοῖς σκηνοῖς, παρεπίπτον τοῖς ἐνεδρεύουσιν ἱππεῦσιν, ὑφ' ὧν διωκόμενοι μέχρι τῶν τριήρων, οἱ πολεῖται διεφθείρονται.

Λεπτίνης, ἐκ Λακεδαίμονος ἀνακομιζόμενος Ταράντι προσέσχεν· ἐκβάντων δὲ τῶν ναυτῶν, οἱ Ταραντῖνοι τούτους μὲν οὐκ ἠδίκουν, ὄντας Λακωνικούς· τὸν δὲ Λεπτίνην ἐζήτουν

Leptines.

¶ Leptines Carthaginiensibus Pachynum præternavigantibus, & in terram egredientibus, & prædam terra marique facientibus, sub noctem insidiis collocatis, clam equites aliquot præmissos jussit eorum stationes incendere. Carthaginienses igne conspecto accurrentes, ut quæ in statione habebant, exportata conservarent, in equites insidiantes incidunt: a quibus fusi, fugatique ad triremes usque, magnum suorum numerum amiserunt.

2 Leptines a Lacedæmone profectus, navem ad Tarentum subduxit. Expositis nautis, Tarentini nullam his quidem injuriam aut vim attulerunt, ob eam causam quod essent La-

συλλα-

1 Καὶ γῇ ἁρπαζόντων] MSS. καὶ θ' ἅμ' ἁρπαζόντων. Pro παρακαθίσας, uterque Codex παρακαθίσας.

2 Πρὸς τὰ καιόμενα παρατέοντες] Nostri Codd. παραθέοντες. quod minus probandum. *Casaubonus.*

3 Τὰ

cedæmonii. Leptinem vero inquirebant, ut eum comprehenderent. Ille abjectis suis vestimentis, acceptis vasis, & lignorum onere sublato; conscendit navim, funeque resecto navigium deduxit, & nautis adnatantibus receptis, ad Dionysium navigavit.

συλλαβεῖν· ὁ δὲ τὴν ἰδίαν στολὴν ἀποθέμενος, καὶ λαβὼν [3] τὰ αὐτῆς σκεύη, καὶ φορτίον ξύλων ἀράμενος, ἐπέβη τῆς νεώς. καὶ ἀποκόψας τὰ πρυμνήσια τὸ σκάφος ἐπανήγε, καὶ τοὺς ναύτας προσνηξαμένους ἀπολαβὼν ἀνέπλευσεν εἰς Διονύσιον.

[CAP. IX.]

Annon.

Annon cum Carthaginiensibus Siciliam præterlegebat. Dionysius tyrannus naves adversus eum non paucas numero misit, quæ propemodum jam accedebant. Annon suis navibus vela detrahit: idem faciunt hostes. Annon suis mandat, ut celeriter explicent velia: & ita diffugit tres

Ἄννων.

Ἄννων [1] σὺν Καρχηδονίοις ἀνακομιζομένοις παρέπλει Σικελίαν· Διονύσιος τύραννος ἐξέπεμψε ναῦς ἐπ' αὐτὸν οὐκ ὀλίγας. αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη σωῆγον. ὁ δὲ Ἄννων τῶν αὐτῆς νεῶν καθαιρεῖ τὰ ἱστία. καὶ οἱ πολέμιοι τὸ αὐτὸ ἐποίησαν. Ἄννων δὲ σπουδάζειν ὀξέως ἄρασθαι τὰ ἱστία· καὶ ἄτω διέφυγε τοὺς ἐναντίους μέλλοντας, καὶ παρασ-

3 Τὰ αὐτῆς] Cant. absque articulo.

Cap. IX. 1 Σὺν Καρχ.] Fl. præpositionem non agnoscit. Mox pro ἐξέπεμψε ναῦς οὐκ ὀλίγας, cum MSS. & Interprete edidi ἐξέπεμψε ναῦς ἐπ' αὐτὸν οὐκ ὀλίγας. Pro αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη, ut erat in Vulgata, Cant. αἱμὲν οὐκ ἤδη. Fl. αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη. optime: quare ita edidi. Sub finem pro μέλλοντας, cum Fl. & Interprete scripsi μέλλοντας. Postrema verba καὶ ἀπηρτίσθησαν ὅσπερ ναυτικὴς ὁπῆς ἥμας, quæ omissa in versione, verte, & rei nauticæ imperitus.

περιστομώσας, καὶ ἀπειροπέρας ὄντας ναυτικῆς ἐπιστήμης.

la, & hoc pacto cunctantes & perturbatos effugit.

[CAP. X.]

Ἱμίλκων.

¶ Ἱμίλκων Καρχηδόνιος εἰδὼς τὸν Λιβύων τὸ φίλοινον, κεράμια οἴνου πολλὰ μανδραγόρα διαφθείρας, καὶ ἐν τοῖς προαστείοις ἐπικλίνας, ἐπιόντων ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πόλιν, [1] ὡς οὐκ οἷος τε ὢν βιαζομένοις ἀντιστῆναι· οἱ δὲ ὑπερεχάρησαν ὡς καταπλείσαντες εἴσω τειχῶν Καρχηδονίους, καὶ τὰ κεράμια εὑρόντες οἴνου χανδὸν ἐνεφορήθησαν· καὶ αὐτίκα ὕπνῳ βαρυτάτῳ καταλαμβάνονται.

Ἱμίλκων [2] σὺν Καρχηδονίοις νύκτωρ ἀναγόμενος ἐκ Λιβύης εἰς Σικελίαν, γράψας καὶ σημηνάμενος

Imilcon.

¶ Imilcon Carthaginiensis non ignorans Libycorum in vino luxuriem, multa vini vasa mandragora corrupit: iisque depositis in suburbiis, cum illi accederent, in urbem rediit, quasi vim adhibentibus resistere cum suis copiis non posset. Illi gaudio elati, quod Carthaginienses intra mœnia conclusissent, inventis vasis, largissime se vino ingurgitarunt, statimque in somnum gravissimum incidunt.

2 Imilcon cum Carthaginiensibus noctu solvens e Libya in Siciliam, scriptos obsignamque

1 Ὡς οὐκ οἷος] Ita scripsi cum Cant. pro οἷός τε οἶος. Pro corrupto ὑπεχώρησαν, quod erat in Vulgata, cum Cant. & Interprete restitui ὑπερεχάρησαν. Cum Cant. convenit quoque Fl. nisi quod habeat ὑπερχάρησαν.

2 Σὺν Καρχ.] Cant. sine præpositione. Sub finem pro λαμπῆσας, Cant. λαμπῆσας. Pro τὸ φόδιον προεκγιμόν, cum Fl. reposui, τὸ φόδιον μίρος πρρ.

3 Γνα

tosque libellos gubernatoribus tradidit: constituitque si distraherentur in pelago, quo cursum dirigere & convenire deberent, ne per transfugas hostibus enunciaretur, luminibus ab anteriore parte obductis & occultatis, ne hostes ex splendore de adventu conjecturam facere possent.

3 Imilcon in Libya urbem capere nitebatur, ad quam duæ viæ difficiles & arduæ ferebant. Eas Libyes impositis præsidiis custodiebant. Amilcar transfugam ad eos misit, qui diceret hostes alteram viam esse munituros aggere, ut sit ad ingrediendum idonea: alteram obsepturos, ne ab hostibus per eam venientibus includantur. Hæc

μῶν εἰς γραμματεῖα τοῖς κυβερνήταις ἔδωκε, σωτηρίαν, ἐὰν ἀποπαυσῶσιν ἐν τῷ πελάγει, ποῖ χρὴ σωάπτειν, [3] ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν αὐτομόλων ἐξαγγελθῇ· λαμπῆρα τὸ πρόσθεν μέρος πεφραγμένον, ὅπως μὴ γνωρίζοιεν ἀπὸ τοῦ φωτὸς οἱ πολέμιοι τὴν ἀπίωλεν.

Ἱμίλκων ἐν Λιβύῃ καταλαβεῖν [4] ἐπιχείρει πόλιν, ἐφ' ἣν ἦσαν ὁδοὶ δύο δύσποροι· ταύτας οἱ μὲν Λίβυες ἐφύλαττον· ὁ δὲ Ἱμίλκων ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν αὐτόμολον φράσοντα· ἡ μὲν ἑτέρα τῶν ὁδῶν ἐγχωσθήσεται, ὅπως εὔπορος γένοιτο· ἑτέρα δὲ ἀποσκαφήσεται, [5] ὅπως μὴ διὰ ταύτης ὁρμήσαντες κυκλωθήσονται· καὶ δὴ ταῦτα γινόμενα ὁρῶντες οἱ πολέ-

3 Ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν αὐτομ.] Scribe ἵνα δὲ μή. nisi malis cum superioribus ista connectere, translata distinctione post vocem ἐξαγγελθῇ. deinde scribendum, λαμπῆρα δὲ ἦν, sicut lib. sexto in Aristide Eleata. Frontinus lib. primo, *Hamilcar dux Pœnorum ut in Siciliam inopinatus veniret*, &c. Lege *Himilcon*. Præter Polyænum vide Diodorum lib. decimo quarto. *Casaubonus*.

4 Ἐπιχειρεῖ] MSS. ἐπιχείρει.

5 Ὅπως μὴ διὰ ταύτης ὁρμήσαντες κυκλωθήσονται] Scribe ὁρμησάντων, videlicet τῶν ἐν τῷ στρατῷ, vel τῶν πολεμίων. *Casaubonus*.

6 Ὁρμή-

πολέμιοι, πιστὸν ἡγούμενοι τὸ αὐτόμολον, [6] ὁρμήσαντες ἐπὶ τὸν ἐγχωννυμένον ὁδὸν ὡς ἀνειρξοντες· ὁ δὲ νύκτωρ παρασκευασμένοις ξύλοις [7] τὸν ἀνεστραμμένον ὁδὸν γεφυρώσας, διὰ ταύτης ἀγαγὼν τὸ στρατόπεδον εἷλε τὸν πόλιν, τῶν πολεμίων τὸν ἑτέραν ὁδὸν φυλαττόντων.

fieri hostes conspicati, & fidelem transfugam existimantes, ad eam viam quæ muniebatur, concursum fecerunt, ut hostium conatum & opus impedirent. At ille noctu, præparatis ad eam rem lignis, aversam viam ponte constravit: per eumque copiis adductis, dum hostes alteram summa cura tuerentur, urbem cepit.

Ἱμίλκων ἐν Ἀκράγαντι πολισίον ἑξ τείχους ἐστρατοπέδευσε· παρῆλθε δὲ πόλεως στρατιὰ πολλή· ὁ δὲ διελὼν τὸ στρατόπεδον, ἑνὶ μέρει παρέβαλε, παραγγέλμα δοὺς ἀπόρρητον, εἰς φυγὴν ἐκάστοις τρεπέσθαι· οἱ μὲν δὴ ἔφευγον, οἱ δ' Ἀκραγαντῖνοι

4 Imilcon Agrigentum oppugnans, non procul a civitate castra metabatur. Egredientibus ex urbe copiis innumerabilibus, per exercicitum obambulans, cum singulis loquebatur occulte, præcepto dato, ut ultro se in fugam verterent. Quibus fugienti-

διώ-

6 Ὁρμήσαντες ἐπὶ τὸν ἐγχ.] Scribe ὤρεκτον, vel ὡρμήσαντο. *Casaubon.*

Ὥρμησαν] Ita restitui cum MSS. Interprete, & Casaubono pro vulgato ὁρμήσαντες. Statim loco παρασκευασμένοις, Cant. παραπασκευασμένοις. Pro ἀνεστραμμένον, Cant. ἀνεστραμμένον, quod proxime accedit ad ἀνεπαμμένον, quomodo legendum cum Casaubono.

7 Τὸν ἀνεστραμμένον ὁδὸν γεφυρώσας] Legendum, τὴν ἀνεπαμμένον, vel ἀπεπαμμένον. Præcedit enim paullo ante ἡ δ' ἑτέρα ὑποπαχύστατα. & infra in Pompisco comm. pr. atque alibi. Duarum viarum δυσπορον, alteram Imilcon ἀνεχώννυν, hoc est, complanabat aggesta terra, reddebatque δύπορον. alteram ἀπέκαπτε, hoc est, fossa ducta reddebat prorsus ἄβατον & ἄπορον. Interpres hic solenne illud suum observat, viam facillimam lectori suo obstruit, redditque inviam. *Casaubonus.*

8 Ἀκρα-

bus, Agrigentini inter persequendum longius ab urbe distrahebantur. Imilcon ante civitatem incensa sylva, reliquos in latentes insidias conjecit. Qui persequebantur, fumum surgere a mœnibus conspicati, a civitate ignes surgere putabant: seseque convertentes ad urbem, revertebantur, instantibus, urgentibusque iis qui prius fugerant. Cum vero in eum locum ventum esset, ubi positæ erant insidiæ, consurgens Imilcon cum suis, partim eos in captivitatem redegit, partim morte affecit.

διώκοντες πολὺ τῆς πόλεως ἀπεσπῶντο. Ἱμίλκων πρόσθεν τῶν τειχῶν ὕλιν ἐμπρήσας, τοὺς ὑπολείπους εἰς ἐνέδραν [8] ἀφανῆ κατέστησεν· οἱ διώκοντες τὸ καπνὸν αἰρόμενον ἰδόντες ἀπὸ τῶν τειχῶν, [9] ᾠήθησαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνακαλεῖσθαι· καὶ μεταβαλόμενοι, πρὸς τὴν πόλιν ἀνέστρεφον. ἐπικειμένων αὐτοῖς τῶν πρότερον φευγόντων· ὡς δὲ κατὰ τὴν ἐνέδραν ἐγένοντο, οἱ μὲν Ἱμίλκωνος ἐξαναστάντες. [10] τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν· τοὺς δὲ ἐζώγρησαν.

5 Imilcon juxta Cronium adversus Dionysii duces castra constituebat: Cum ii qui Cronium inhabitabant, Carthaginienses urbe recipere vellent, neque du-

Ἱμίλκων πρὸς τὸ Κρόνιον ἀντεστρατοπέδευε πρὸς τοὺς Διονυσίου στρατηγοὺς· τῶν δὲ Κρόνιον οἰκούντων βουλομένων δέξασθαι τοὺς Καρχηδονίους, οὐ μὴν τῶν στρα-

τηγῶν

8 Ἀφανῆ] Cant. ἀποφανῆ. Pro ἀνακαλεῖσθαι, Cant. ἀνακαίεσθαι. Fl. ἀνακαίεσθαι, & sic quoque Interpres, nec non Codices quidam, quos vidisse testatur Casaubonus, qui tamen lectionem vulgatam præfert. Statim pro πρότερον, Cant. πρότερον.

9 Ὠήθησαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνακαλεῖσθαι] Quidam Codd. ἀνακαίεσθαι, idque sequutus Interpres: haud recte. *Casaubonus.*

10 Τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν, τοὺς δὲ ἐζώγρησαν] Interpres; οὓς μὲν αὐτῶν ἐζώγρησαν, οὓς δὲ διέφθ. *Idem.*

τηγῶν ἀπιτρεπόντων· τοῦτο μαθὼν Ἱμίλκων, τὴν ὕλην, ὅση περὶ τὸν στρατοπέδον τῶν πολεμίων ἦν· [11] πολλὴ ἦν ἦν· ὡς δὲ φυλάξας ἄνεμον εὐαυτίον τοῖς πολεμίοις, ἐνέπρησεν. ὁ μὲν δὴ καπνὸς πολὺς, καὶ βιαίως ἐς τὰς ὄψεις τῶν πολεμίων ὑπὸ πνεύματος ἐφέρετο. Ἱμίλκων δὲ ἔλαθε διελθὼν περὶς τὰ τείχη, καὶ ἀνέωξαν αὐτῷ τὴν πόλιν οἱ βουλόμενοι δέξασθαι, καὶ [12] παρῆλθεν εἴσω, τῶν στρατηγῶν ἀγνοούντων.

ces potestatem facerent; Imilcon hac re cognita, sylvam omnem, quæ pro castris hostium erat sane magna, captato adverso hostibus vento, subjectis ignibus incendit. Fumus magna copia & turbine in vultus hostium vi venti deferebatur. Interea temporis Imilcon clam ad mœnia transivit, eique portas aperuerunt ii, qui recipere eum cupiebant, in urbemque ducibus ignorantibus ingressus est.

[CAP. XI.]

Γέσκων.

[1] Ἀμίλκας Καρχηδονίων ἄριστος στρατηγὸς, τῶν ἐν Λιβύῃ στρατηγῶν, πολλὰς πολέμους κατορθώσας, φθονηθεὶς ὑπὸ τῶν Δαμπολιτουμένων Δαβληθεὶς, ὡς ἐπιθέμενος τυραννίδι· αὐτός τε ἀνῃρέθη, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ

Gescon.

Amilcar Carthaginiensium excellentissimus Libycarum copiarum ductor, multis bellis feliciter confectis, in invidiam vocatus, & ab adversarum partium factione in crimen affectatæ tyrannidis adductus, cum ipse morte

Γέσ-

11 Πολλὴ ἦν ἦν] Fl. πολλὴ ἦν καίειν. Sub finem pro ἐν πόλιν, uterque Codex ἐν πόλιν.

12 Παρῆλθεν] Cant. παρῆλθον. & sic quidam Codd. Casauboni.

Cap. XII. 1 Ἀμίλκας] Cant. Ἀμίλκος.

2 Αὐτῷ]

mulctatus est, tum ejus frater Gescon in exilium actus solum vertit. Eorum vero bona publicata inter se cives partiti sunt. His ita gestis, Carthaginienses aliis ducibus usi, cum plerunque turpiter superarentur, & in extremum servitutis periculum venissent, pœnitudine ducebantur ob Gesconis exilium, & necem Amilcaris Sed Amilcarem morte affectum, non erat ab inferis excitare. Gesconem autem ab exilio revocarunt, eique summam belli commiserunt, eorumque inimicos ad supplicium tradiderunt. quocumque modo eos punire illi collibitum esset. Gescon vinculis affectos jussit in conspectu populi in ventrem humi procumbere: atque ter levi pede singulorum colla conculcavit, inquiens, Se satis magnas pœnas fraternæ

Γέσκων φυγαδαθεὶς ἐξέπεσε· τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν δημαθεντα ἐνείμαντο οἱ πολῖται· τούτων πραχθέντων, οἱ Καρχηδόνιοι στρατηγοῖς ἄλλοις χρησάμενοι, καὶ πολλάκις ἡττώμενοι, καὶ ἀλῶναι κινδυνεύοντες, μετέγνωσαν ἐπὶ τῇ τοῦ Γέσκωνος φυγῇ, καὶ τῇ ἀναιρέσει τοῦ Ἀμίλκου. ἀλλὰ τὸν μὲν Ἀμίλκαν τεθνηκότα, οὐχ οἷόν τε ἦν ἀνακαλέσασθαι· τὸν Γέσκωνα δὲ ἀπὸ τῆς φυγῆς ἀνεκάλεσαντο, καὶ αὐτοκράτορα στρατηγὸν ἀπέδειξαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς [2] αὐτῷ παρέδωκαν εἰς τιμωρίαν καθ' ὃν ἂν βούληται τρόπον. Γέσκων δὲ παραλαβὼν αὐτοὺς δεδεμένους, ἐκέλευσε τοῦ πλήθους ἐναντίον, κατὰ γαστέρα κατακλίναι χαμαί· τρὶς δὲ ἑκάστοις ἐλαφρῷ τῷ ποδὶ ἐπὶ τὸ τράχηλον ἐπιβὰς, ἱκανὰ ἔφη τιμω-

ρίαν

2 Αὐτῷ] Uterque Codex αὐτῶν. atque ita quoque Interpres. Paullo post pro ἑκάστοις ἐλαφρῷ τῷ ποδὶ, Cant. ἑκάστοις ἐλατρῶς τὸ ποδί. Fl. ἑκάστοις ἐλατρῶς τοῦ ποδί. Interpres tamen ut Vulgata, *levi pede*.

1 Ἀμί-

ρίαν ἔχειν τὸ δ᾽ ἀδελφὸ τοῦ αἱρέσεως· τοῦτο πράξας, ἀφῆκε τοὺς ἐχθρούς, προσειπών· ὁ κακῷ κακὸν ἠμυνάμην, ἀλλ᾽ ἀγαθῷ κακόν. πυκαρῶν αὐτοί τε οἱ ἐχθροὶ, καὶ οἱ τούτων οἰκεῖοι, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι πάντες πειθαρχοῦντες τῷ Γέσκωνι διεπίλεσαν, ὡς ἀγαθῷ στρατηγῷ, καὶ αὐτίκα μεταβολὴ τοῦ πολέμου νίκης ἐγένετο, νικῶντος δὲ Γέσκωνος ἐν πᾶσι μάχαις διὰ τὴν τοῦ τῶν δεχομένων εὔνοιαν καὶ προθυμίαν.

cædis ab iis repetiviſſe. His factis, inimicos dimiſit, inquiens: Non malo malum ultus ſum, ſed bonum pro malo rependi. Quo factum eſt, ut cum ipſi inimici, tum horum etiam familiares, atque omnes Carthaginienſes perpetuo obedientiam Geſconi præſtiterint, tanquam viro militari ac duci: ſtatimque commutatio victoriarum in bellis conſecuta eſt, ſuperante in præliis Geſcone, propter ſubditorum erga ſe benevolentiam ac promptitudinem.

[CAP. XII.]

Τιμολέων.

¶ Τιμολέων ἐν Σικελίᾳ τὴν δύναμιν ἐξήγαγε τοῦ διαβαξομένου Καρχηδονίοις ἐς τὴν νῆσον διαπεπλεύκεσιν. [1] ἡμίονος ἀπίων τὰς αὐτῆς κομίζων σέλινα· οἱ στρατιῶται τὸ σημεῖον ἐφοβήθησαν, ὅτι ἄρχ παρ᾽ αὐτὰς

Timoleon.

¶ Timoleon in Sicilia copias eduxit ad pugnam ineundam cum Carthaginienſibus, qui in inſulam trajecerant: obviam factum eſt mulus portans apium. Milites omen perhorruerunt, quod apud ipſos defunctorum monumen-

τὰ

1 Ἡμίονος ἀπίωτά τε αὐταῖς] Scribe αὐτοῖς. *Caſaubonus.*

2 Σπορα-

ta coronabantur apio. Timoleon: Atqui, inquit, manifestiorem Dii nobis victoriam significant. Nam eos qui Isthmica certamina vicerunt, Corinthii sertis ex apio factis coronant. His dictis, tum ipse se apio redimivit, tum etiam duces suos coronavit. Ex quo accidit, ut reliqui milites ab se mutuo apium sumentes, audaciores ad pugnam redderentur.

2 Timoleon oppugnabat Milarcum ty-

πὲ μνημεῖα τ̃ ἀποθανόντων [2] στεφανοῦσι σελίνοις. Τιμολέων, καὶ μᾶλλον, ἔφη, φανερὰν νίκην οἱ θεοὶ δηλοῦσιν ἡμῖν· τοὺς γὰρ τὰ Ἴσθμια νικῶντας οἱ Κορίνθιοι [3] τ̃ σελίνων στεφανοῦσιν. τοῦτο εἰπὼν, αὐτός τε τ̃ σελίνων ἀνεστέψατο, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἡγεμόνας ἀνέστεψεν· ὥς τε καὶ οἱ στρατιῶται, ἄλλοθεν ἄλλου τ̃ σελίνων λαβόντες ἀτολμότεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγίνοντο.

Τιμολέων πολιορκῶν [4] Μάμερκον τ̃ τύραννον πολ-

2 Στεφανοῦνται σελίνοις] Quidam Codd κοσμοῦνται σελίνοις. *Idem.*

Στεφανοῦνται] Ita edidi cum Fl. pro στεφανοῦνται. Sub finem pro πρὸς ἄλλους, Cant πρὸ ἄλλου.

3 Τῶν σελίνων στεφανοῦσι] Quum ita in meo Codice reperissem, vel τοῖς σελίνοις στεφ. putabam legendum: vel ita dictum ut φαγεῖν ἄρτου. sed vera est lectio quorundam librorum, quam postea reperi, στεφάνοις τῶν σελίνων στεφανοῦσι. Idem mox, ἐκ τῶν σελίνων ἁπτόμενος. *Casaubonus.*

4 Μίλαρκον ἢ τύραννον] Scribe Μάμαρκον, exlibris, & historia. Sic & paullo post. *Casaubonus.*

Μάμαρκον] Ita edidi, monente jam Casaubono, pro vulgato Μίλαρκον. Fuit *Mamercus* hic Catanæ tyrannus, quæ civitas cum tradita esset *Timoleonti*, inde Messanam ad Hipponem ejus oppidi tyrannum se contulit, sed persequente eos & obsidente *Timoleonte*, Hippo fugam moliens captus est: ultro sese fidei *Timoleontis* permisit *Mamercus*, ea lege ne eum accusaret *Timoleon*, ut cum Polyæno refert Plutarchus in Timoleonte, addens *Mamercum* Syracusas delatum, & pro concione verba facientem, cum cerneret populum obstrepentem sibi & implacabilem, projecto pallio, e theatro sese proripuisse, & illisso in unum ex cuneis, ad conscisendam sibi necem, capite, spirantem tamen fuisse sublatum, & latronum more necatum. Nepos in Timeleonte cap. 2. *Cepit & Mamercum, Italicum ducem, hominem bellicosum & potentem, qui tyrannos adjutum in Siciliam venerat.* Meminit ejusdem & Diodorus lib. XVI. ubi pro Μάρκον reponendum quoque Μάμερκον monitum jam viris doctis.

5 Ὁ μὲν

πολλὰς ἐξαπατήσαντα, καὶ παρὰ τοὺς ὅρκους ἀποκτείναντα, καταφρονήσεν. 5 ὁ μὲν τύραννος..... κελεύσαι παρὰ Συρακουσίοις μὴ κατηγορεῦντος Τιμολέοντος. ὁ δὲ ὤμοσε μὴ κατηγορήσειν. ἐπὶ τούτοις ὁ Μάμερκος ἦκεν εἰς τοὺς Συρακούσας. Τιμολέων παραγαγὼν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατηγορῆσαι μὲν ἀδαμῶς ἔφη· τοῦτο γὰρ σεσυνθέμην· ἀποκτεῖναι δὲ τὸν ταχίστην αὐτὸν κελεύω· τὸ γὰρ πολλὰς ἐξαπατήσαντα δίκαιον ἂν εἴη καὶ αὐτὸν ἅπαξ ὁμοίως ἐξαπατηθῆναι.

Τιμολέων συμμαχῶν Συρακουσίοις, ἐλθὼν ἐπί τινα λόφον ὑψηλὸν, καὶ μετέωρον, ἰδὼν Καρχηδονίους πεντακισμυρίους

rannum, qui multos dolis circumvenerat, & neglecta jurisjurandi religione trucidaverat. Tyrannus simulabat se judicium apud Syracusanos subituram, si Timoleon non accusaret. Ille juravit se non accusaturum. His intercedentibus conditionibus, Milarcus Syracusas venit. Timoleon cum eum in concionem portraxisset, Nequaquam, inquit, eum accusabo: sic enim pactus sum: verum interfici celerrime jubeo. Nam æquum est, qui multis verba dedit, eum aliquando simili ratione circumveniri.

3 Timoleon pro societatis jure Syracusanis auxilium ferens, in collem quendam altissimum & excelsum adscendit. Cum vidisset

ἐκπε-

5 Ὁ μὲν τύραννος] Deesse vocem ὀμολόγησε ex conjectura annotavimus: postea didicimus in melioribus Codicibus eam esse. In quibusdam vero libris ita locus hic legitur, ὁ μὲν τύραννος ὠμολόγησε Τιμολέοντι ἀφιδώσειν ἑαυτόν, ἐπ' ᾧ κτ. Casaubon.

Ὁ μὲν τύραννος..... κελεύσαι] Uterque Codex, ὁ μὲν τύραννος ἀς κελεύσαι. sed lege cum Casaubono ὠμολόγησε, qui ita in melioribus libris inveniri testis est.

6 Ἐπει-

quinquaginta millia Carthaginiensium explicata, locum vero procellis infestum, & ventum hostibus adversum ferri, congregata concione: in hoc tempore, inquit, hostes capi necesse est. Etenim oraculum extare, eos qui in illo loco aciem collocassent, interituros: comprobari autem oraculum tempestate repentina. Græci magnis animis sumptis, pauci complures fuderũt.

ἑκτεταμένους, τὸ δὲ καταστήμα κινούμενον [6] ἐναντίον τοῖς πολεμίοις. ἐκκλησίαν σπουδαγωγῶν ἠγόρευσε· νῦν αἱλῶναι χρὴ τοὺς πολεμίους· εἶναι γὰρ χρησμὸν ὡς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τοὺς ταξάμενοι, [7] διαφθαρήσονται· πεκμηρεῖν δὲ τὸ χρησμὸν [8] ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινούμενος· οἱ Ἕλληνες ἐπὶ μέγα τοῖς γνώμαις δεδεκότες ὀλίγοι πολλοὺς ἐνίκησαν.

[CAP. XIII.]

Ariston.

¶ Ariston una navi tres actuarias commeatum ferentes comitabatur. Ostendebat se triremis hostilis. Cum prorsus omnia deficerent, conductis in unum locum a-

Ἀρίστων.

¶ Ἀρίστων κυβερνήτης, μιᾷ [1] νηὶ τρεῖς ὁλκάδας σῖτον ἀγούσας παρέπεμψε· πολεμία τριήρης ἐπεφάνη [2] ἐξ πνεύματος ἐπιλείποντος· ὁ δὲ πᾶς τρεῖς

6 Ἐναντίον τοῖς πολεμίοις] Cant. τοῖς ἐναντίοις.

7 Διαφθαρήσονται] Cant. Διαφθαρήσονται. Pro χειμὼν ἐξαμιούμενος· οἱ δ' Ἕλληνες ἐπὶ μεγάλαις ταῖς γν. ut erat in Vulgata, cum utroque Codice, nec non Interprete, edidi, ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινούμενος· οἱ Ἕλληνες ἐπὶ μέγα ταῖς γν.

8 Ὁ χειμὼν ἐξαμιούμενος] Rescribe, ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινούμενος. οἱ δ' ἐλ. ἐπὶ μέγα ταῖς γν. ex melioribus Codicibus, in quibus etiam paullo ante ἐκπεταμένους scriptum est, non ἐκτεταμένους. *Casaubonus.*

Cap XIII. 1 Νηί] Cant. νυκτί. In fine pro Χοπλαμβάιοι, Cant. Δοπλαμβάιοι.

2 Τὸ πνεύματος ἐπλείποντος] Interpres aliter. Nihil mutandum disces ex simillima historia, eodem lib. in Diotimo, comm. 1. *Casaubon.*

τριῶν ὁλκάδας παραγαγὼν, ἐγγὺς αὐτῶν παρέπλη· ἵνα, ἐν ᾧ μὴ ἡ πολεμία τριήρης προσάγοι σπηγοῖς, ὑπὸ τ ἐν τῇ νηῒ προσβάλοιτο βέλεσι πολλοῖς· εἰ ἢ ταῖς ὁλκάσιν αὐταῖς πειρῶντο προσβάλλειν καὶ βιάζεσθαι, αὐτὸς προπλέων ἐκ πλαγίων βλάπτοι τὴν πολεμίαν τριήρη, καὶ ἀπολαμβάνοι μέσην αὐτὴν καὶ τ ὁλκάδων.

actuariis, propter eas navigabat: ut si hostium triremis in eos qui frumentum vehebant, impetum fecisset, ab his qui navem obtinebant, innumeris telis premerentur. Sin in ipsas actuarias conarentur impressionem facere, ac vim adhibere, ipse circumcirca navigans ab lateribus hostilem triremem incommodo afficeret, eamque inter suam & onerarias concluderet.

Ἀρίστων Κορίνθιος κυβερνήτης, ναυμαχούντων Ἀθηναίων καὶ Συρακουσίων, καὶ μενόντων ἀμφοτέρων, πέμψας πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἐκέλευσε τὴν ἀγορὰν τ τροφῶν μεταγαγεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ἐπεὶ ἢ ταῦτα ἐκενόμισε, [3] κρυσάμενοι πρύμναν ἀνεχώρησαν ἐπὶ γῆν, καὶ ἀποβάντες εὐθὺς ἠρίστοποιοῦντο· οἱ Ἀθηναῖοι, νομίσαντες αὐτοὺς ἡττημένους

2 Ariston Corinthius gubernator, Atheniensibus & Syracusanis navale prælium committentibus, & utrisque manentibus, misit ad principes, jussitque cibaria in mare transferre. Quæ cum essent allata, versis navibus in terram recesserunt: egressique, celeriter prandium sumpserunt. Athenienses existimantes eos victos discedere, magnos animos ob victoriam gerentes, e na-

3 Κρυσάμενοι πρύμναν ἀνεχώρησαν] Ita edidi cum MSS. pro ἐχώρησαν. Paullo infra post ἐκβαίνοι, Cant. τε delet: & pro ἐτοιμάζοντες, habet ἐτοιμάζοντο. & pro ἐμβαινόντων, uterque Codex, ἐκβαινόντων.

νας

1 Θερ-

vibus egrediuntur, obambulantesque tum alia fecerunt, tum etiam omnia ad prandium instruxerunt. Adnavigarunt repentino Syracusani. Tumultus erat inter Athenienses, qui sine prandio naves conscendebant. Illi vero pransi, minori negocio hostes profligarunt.

νας ἀναχωρῆσαι, μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῇ νίκῃ, σκευάζουσί τε καὶ παρεσκεύασαν, πά τε ἄλλα πράττοντες, καὶ ὅσα πρὸς ἄριστον ἑτοιμάζοντες. ἐπέπλευσαν ἐξαίφνης οἱ Συρακούσιοι· θόρυβος δὲ τῶν Ἀθηναίων ἀσίτων ἐμβαινόντων· οἱ δὲ ἡμιεσκόπες εὐκολώτερον ἐκράτησαν.

[CAP. XIV.]

Thrasymedes.

Thrasymedes filius Philomeli filiæ Pisistrati amore captus, eam in pompa ingredientem accurrens osculabatur. Fratribus virginis ægre ferentibus, & non ferendam contumeliam existimantibus, Pisistratus, Si, inquit, amantes pœnis affecerimus, quid iis faciemus, qui nos odio prosequuntur? Thrasymedes, amore magis magisque in dies accrescente, assumptis æqualibus

Θρασυμήδης.

Θρασυμήδης Φιλομήλου, τοῦ Πεισιστράτου θυγατρὸς ἐρασθεὶς πομπεύουσαν αὐτῷ προσδραμὼν ἐφίλησεν· τῶν δὲ ἀδελφῶν τοῦ παρθένου βαρέως φερόντων, καὶ δεινὸν ὕβριν ἡγουμένων, ὁ Πεισίστρατος, Εἰ τοὺς φιλοῦντας, ἔφη, κολάσωμεν; τοὺς μισοῦντας τί ποιήσομεν; [1] Θρασυμήδης ἐπὶ μεῖζον αἰρομένου τοῦ ἔρωτος, ἡλικιώτας τοῦ γαλαβὼν συμμά-

χους

1 Θρασυμήδης] Cant. Θρασυμήδης β. Θρασυμ. incipiens hic alterum *Thrasymedu* strategema, conveniens ita cum Indice huic libro præfixo, in quo duo ejus strategemata referuntur.

2 Ἐμ-

χας τὴν κόρην ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ θυσίαν πλεῦσαν παρεφύλαξεν· οἱ μὲν δὴ ἀναστάμενοι τὰ ξίφη τ ὄχλον σκεδάσαντες εἰς σκάφος [2] ἐμβάλλοντες ἐπ' Αἰγίνης ἀνήγοντο· Ἱππίας ὁ πρεσβύτερος τ Πεισιστράτου παίδων τὰ λῃστρικὰ τ θαλάσσης ἀναιρῶν, καὶ τοῦτο τὸ σκάφος, διὰ τὴν ἀγχίστειαν τ εἰρεσίας [3] νομίσας εἶναι τ λῃστῶν, αὐτὴν τε ἀνεσώσατο, καὶ τοὺς ἁρπάσαντας συλλαβὼν ἐπανήγαγεν· Θρασυμήδης καὶ οἱ φίλοι τῷ τυράννῳ παραστάντες, οὐκ ἱκετεύσαν, οὔκ, ἀλλὰ μάλα ἀνδρείως, χρῆσθαι αὐτοῖς [4] ὡ βούλοιτο τρόπῳ [5] παρεκαλέσαντο, φήσαντες, ἔκποτε θανάτου καταφρονήσαι, ὁπότε τὴν ἁρπαγὴν ἐβουλεύσαντο. Πεισ-

suis sociis, puellam in mari sacrificium obeuntem observavit. Qui districtis gladiis turbam disjecerunt, inque navim ingredientes, Æginam versus discesserunt. Hippias, adultior Pisistrati filius, mare ab lacrociniis repurgans, hanc etiam navem ob remorum celeritatem latronum esse existimans, sororem recuperavit, eosque, qui rapuerant, comprehensos reduxit. Thrasymedes, aliique coram tyranno constituti, nullo modo supplices se præbuerunt, sed admodum viriliter, ut pro libitu se tractaret, hortabantur: dicentes, ex eo tempore se contemnere mortem, ac pro nihilo ducere cœpisse, cum primum de raptu consilium inivissent.

σίστρα-

2 Ἐμβάλλοντες] Cant. ἐμβαλόντες. Pro πρεσβύτερος, ut erat in Vulgata, cum Fl. & Interprete reposui φρεσβύτερος.

3 Νομίσας εἶναι τ λῃστῶν, αὐτὴν τε ἀν.] Uterque Codex, νομίσας εἶναι τ ἀδελφὴν, αὐτὴν τε ἀν.

4 Ὡ βούλοιτο τρόπῳ] Ita edidi cum utroque Codice pro ὁποίῳ. Loco παρεκαλέσαντο, Cant. παρεκαλέσαντο. Casaubonus quosdam Codd παρεκαλέσαντο habere testis est, sed Vulgatam verto *provocabant*.

5 Παρεκαλέσαντο φήσαντες] Quidam Codd. παρεκαλέσαντο. quod minus probo. *Casaubonus.*

6 Ὡ,

Pisistratus admiratus in juvenibus animi celsitudinem, filiam suam Thrasymedi adolescenti in matrimonium collocavit. Hoc facto, benevolentiam & amicitiam eorum sibi conciliavit, non amplius tyrannum se gerens, sed benignum patrem, ac popularem civem.

σίρατος καταπλαγεὶς τὴν ψυχαιότητα τῶν νεανίσκων, πρὸς γάμον ἐξέδωκε τῷ νεανίσκῳ τῷ Θρασυμήδει τὴν θυγατέρα· τοῦτο ποιήσας, εὔνοιαν καὶ φιλίαν ἐκτήσατο παρ' αὐτῶν, [7] οὐκ ἔπ τύραννος, ἀλλὰ χρηστὸς πατὴρ, καὶ δημοτικὸς πολίτης.

[CAP. XV.]

Megacles.

Megacles Messanius, ejus Messanæ quæ in Sicilia est, Agathocli Syracusanorum tyranno rebus omnibus adversabatur, multosque Siciliense contra eum concitabat, iisque qui eum de medio sustulissent, amplissima munera promisit. Agathocles irritatus, Messanam oppugnare parabat, missoque præcone Megaclem a civibus exposcebat. Quem

Μεγακλῆς.

Μεγακλῆς Μεσσήνιος τὸ ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης, Ἀγαθοκλεῖ τῷ Συρακουσίῳ τυράννῳ πάντα πράττων διεπλέκ, καὶ πολλοὺς Σικελιώτας κατ' αὐτοῦ [1] συνίστα, καὶ τοῖς ἀνελοῦσιν αὐτὸν ἐκήρυξε μεγάλας δωρεάς. Ἀγαθοκλῆς παροξυνθεὶς πολιορκεῖν Μεσσήνην παρεσκεύαζε· καὶ πέμψας κήρυκα [2] ἐξήτει Μεγακλέα·

6 Ὡς τύραννος] Ita scripsi cum utroque Codice pro ὡς ἐκ τύρ.

Cap. XV. 1 Συνίστα] Cant. συνίστει. Paullo post pro vulgato ἐξήτει Μεγακλέα, cum Casaubono restitui ἐξήτει Μεγακλέα. Pro ἐξανδραποδιεῖν, uterque Codex ἐξανδραποδιεῖν.

2 Ἐξήτει Μεγακλέα] Scribe ἐξήτει. Casaubonus.

3 Ἐ-

εἰ μὴ λάβοι, τῷ πόλιν ἐξανδραποδιεῖσθαι καὶ κατα-
[3] ἐλων ἠπείλει. Μεγακλῆς τὸν θάνατον οὐκ ἔδεισεν· ἀλλ' ἑκὼν αὐτὸν εἰς τὸν ἔκδοσιν ἐπέδωκεν, εἰ πέμποιτο πρεσβευτής. Ψηφισαμένων ταῦτα Μεσσηνίων ἐλθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον Ἀγαθοκλέους· ἐγώ τοι, ἔφη, καὶ πρεσβεύων παρὰ τὴν πόλεως, καὶ θνηξόμενος ἥκω. πρότερον δὴ [4] τὴν πρεσβείας ἄκουσον καὶ τῶν φίλων. Ἀγαθοκλῆς συνήγαγε τοὺς φίλους. [5] ἐπὶ τούτων ὁ Μεγακλῆς διεξελθὼν τὰ δίκαια τὴν πατρίδος, πολυτελῆ ἔφη· εἰ δὴ ἐπὶ τὰς Συρακούσας ἐστρατεύοντο Μεσσήνιοι, πότερον ἂν ὑπὲρ Συρακουσίων, ἢ Μεσσηνίων ταῦτα ἔπρατταν; καὶ δὴ Ἀγαθοκλέους πρὸς τὸ ἐρώτημα μειδιάσαντος, οἱ παρόν-

nisi accepisset, omnino se eos urbe per vim capta in servitutem redacturum interminabatur. Megacles mortem non perhorruit: sed ultro se tradendum tyranno obtulit, si legatus mitteretur. Decernentibus hæc Messaniis, accedens in castra Agathoclis: Ego vero, inquit, & legatus civitatis nomine venio, & moriturus. Sed ante de legatione cum amicis audias. Cum Agathocles amicos convocasset, in horum consessu Megacles patriæ jura percensens ad extremum inquit: Si ad exscindendas Syracusas expeditionem Messanii suscepissent, utrum pro Syracusanis an pro Messaniis omnia faceres? Cum ad hanc interrogationem subrideret Agathocles, amici qui præ-

τες

3 Ἑλών] Ita restitui cum utroque Codice nec non Interprete, pro vulgato ἰλθών.

4 Τὴν πρεσβείας ἄκουσον] Scribo πρὶν ἢ πρεσβείας. Casaubonus.

5 Ἐπὶ τούτων] Ita edidi cum MSS. & Interprete, pro vulgato ἔπειτα. Paullo post pro πότερον, Fl. φότερον. Infra pro ταῦτα ἔπρατταν, Casaubonus in margine Vulgatæ notarat πάντα ἔφρ. & sic quoque Interpres.

1 Τὴν

sto erant, cum hortabantur, legato verba facienti parceret. Ille deposito bello, Megaclem salvum & incolumen domum remisit, amicitiamque cum Messaniis fecit.

πης φίλοι παρεκάλεσαν αὐτὸν φείδεσθαι πρεσβεύτου διαλέγου]σης· ὁ δὲ διαλυσάμενος τὸν πόλεμον, καὶ τὸν Μεγακλέα σῶον ἀπέπεμψε, καὶ φιλίαν συνέθετο πρὸς τοὺς Μεσσηνίους.

[CAP. XVI.]

Pammenes.

¶ Pammenes per Phocidem Thebas versus exercitum ducebat. Hostes Philobœotum castellum occuparant, ad quod duæ viæ ducebant: quarum cum altera jam hostium præsidiis teneretur, Pammenes rectis ordinibus in profundum diductis, exercitumque ad proficiscendum amplificatum ita instruxit in dextro latere, quasi in eam partem ducturus. Illi relicta parte sinistra, ad dextram deflectebant, ut profectionem

Παμμένης.

¶ Παμμένης διὰ τῆς Φωκίδος ἦγε τὸ στρατόπεδον εἰς Θήβας· οἱ πολέμιοι [1] τὸν φιλοβοιωτὸν καλούμενον κατελάβοντο, ἔχοντα ὁδοὺς δύο στενάς, ὧν τὴν ἑτέραν ἤδη κατειλημμένης, ὁ Παμμένης ὀρθίας τὰς τάξεις βαθύνας, καὶ ποιήσας τὸ στρατόπεδον δύσγκον, καὶ προθυμικὸν, ἐσχημάτισεν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ὡς ἔνθεν ἄξων· οἱ δὲ τὸ εὐώνυμον κλινόντες ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἔδρα-

μον

1 Τὸν Φιλοβοιωτὸν καλούμενον κατελάβοντο] Unde habet Interpres esse hoc castelli nomen: num legit τὸ Φιλοβ. χωρίον κατ. *Casaubonus.*

Φιλοβοιωτόν] Verte *collem Philobœotum nomine.* Plutarchus in Sylla: Γενόμενοι δὲ κοινῇ, καταλαμβάνουσι βουνὸν ἐκ μέσων ἐρῶντα τῶν Ἑλληνικῶν πεδίων, δύγμων καὶ ἀμειλικτῶν, καὶ σφοδρὰ ῥέοντα ὕδωρ ἔχοντα. Φιλοβοιωτὸς καλεῖται, καὶ φύσιν ἄπιστον, καὶ θέσιν ἐπιτηδεῖον δυνυμάτων ὁ Σύλλας. Interpretem sequutus Ortelius, *Philobœotum* castellum vocat.

2 Κα-

μον ὡς [2] κωλύσοντες. ὁ δὲ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον ἀναδραμὼν ἀσφαλῶς διήγαγε τὸ στρατόπεδον.

Παμμένης [3] πολλὴν ἵππον καὶ μάχιμον ἔχων, πολλὰς πελταστὰς τῶν πολεμίων ἐχόντων, ὀλίγους τῶν αὐτῶν πελταστὰς, καὶ τῷ κέρατι στρατηγῶν ἔπαξε κατὰ τὸ κεφάτερον τῶν πολεμίων, καὶ παρήγγειλεν ἐκείνοις ἀποφεύγειν, ἵνα ἀποσπάσῃ ἐναντίους πελταστὰς ἀπὸ τῆς ἄλλης φάλαγγος· ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἔγνωστο, λαβὼν τοὺς ἱππεῖς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου κέρατος, παρέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ κυκλωσάμενος ἐνίκησε, τῶν τε ἱππέων ἐπικειμένων, καὶ τῶν φεύγειν δοκούντων, ἀναστρεψάντων.

Παμμένης μετὰ Θηβαίων κρατῆσαι βουλόμε-

impedirent. Ille ad sinistram incitato cursu cum suis properabat, copiasque sine omni periculo traducebat.

2 Pammenes magnum equitum numerum in exercitu ducens, hostibus scutatorum multitudinem infinitam habentibus, paucos quos in suo exercitu habebat scutatos & levis armaturæ milites ea parte, ubi validissimus erat hostium exercitus, opposuit: iisque præcepit, ut data opera se in fugam conjicerent, quo adversariorum scutatos a reliqua acie distraheret. Quod postquam contigit, assumptis equitibus ab altero latere obequitans, in eo impetum fecit, & undiquaque circumdatos superavit, instantibus equitibus, iisque, qui fugere existimabantur, se convertentibus.

3 Pammenes, ut Thebanis portum Sicyo-

2 Κωλύσοντες] Ita edidi cum MSS. & Interprete. Vulgata κωλύοντες. Pro διήγαγε, Cant. δίηγε.

3 Πολλὴν ἵππον καὶ μάχιμον ἔχων] Lego, πολλὴν ἵππον σύμμαχον ἔχ. Casaubonus.

Καὶ μάχιμον] Lege cum Cl. Gronovio κατὰ μάχιμον.

4 Τῶ

Digitized by Google

niorum caperet, ipse quidem in terra statuit irruptionem facere, navem vero turbinatam plenam militibus armatis per mare misit. Qui navigantes, ante portum appulerunt. Sub vesperam pauci inermes in terram egrediebantur, quasi mercatores aliqui a navi ad coëmendas merces, & forum venientes. Pammenes postquam navis in portum venit, vespere magno cum tumultu civitatem aggrediebatur. Qui circa portum habitabant, concurrentes ad tumultum, auxilium ferre suis nitebantur. Armati e navi turbinata egredientes, nullo impediente, portum obtinuerunt.

4 Pammenes contrario modo tubarum lege usus, hostes decepit, mandans suis mi-

ν. 4 Τῆς Σικυωνίων λιμένος, αὐτὸς μὲν καὶ γλῶ παρεσκευάζετο προσβαλεῖν πλοῖον καὶ τριγγύλον πληρώσας ὁπλιτῶν, ἔπεμψεν· οἱ δὲ πλεύσαντες προσέσχον πρὸς τὸν λιμένος· δείλης δὲ ἀπέβησαν αὐτῶν ὀλίγοι γυμνοὶ, ὡς ἐμπορικοί τινες ἀπὸ πλοίου πρὸς ἀγορὰν ἐπιτηδείων ἥκοντες. ὁ δὲ Παμμένης ἐπὶ τὸ πλοῖον ἐφώρμει τῷ λιμένι, καὶ ἐν ἑσπέρᾳ προσέβαλε τῇ πόλει θορύβῳ πολλῷ· οἱ δὲ περὶ τὸν λιμένα πρὸς τὸν θόρυβον ἐρμήσαντες, βοηθεῖν ἐπειρῶντο. ὁ δὲ πλοίου δὲ τριγγύλου ἀποβάντες οἱ ἐπλῖται, μηδενὸς κωλύοντος, τὸν λιμένα κατέχον.

Παμμένης τοὺς πολεμίους ἐξηπάτησε χρησάμενος τῷ νόμῳ τῆς σάλπιγγος ἐναντίον, προστάττων γεί-

4 Τῆς Σικυωνίων λιμένος] Ita scripsi cum utroque Codice & Interprete. Vulgata Σικυωνίου. Paullo post Cant. præpositionem ante Τῆς λιμένος non agnoscit.

5 Ἐπὶ τὸ πλοῖον] Interpr. ipsi. Casaubonus.

6 Ἐκ τῆς πλοίου τῆς τρ.] Particulam ὁ, quæ in Vulgata aberat, cum MSS. addidi.

γείλας τοῖς ἑαυτῶ ςρατιώταις, τοὺς μὲν τὸ ἀναχληπικὸν σημῆναι, τοὺς δὲ τὸ σημεῖον τῆς μάχης ἀναχωρῆσαι· τῆς ποιήσεως, ἐν ἀμφοτέροις μεγάλα τοὺς πολεμίους ἔβλαψεν.

litibus, ut cum receptui caneretur, impressionem facerent: cum vero ad pugnam vocarentur, discederent. His utrisque magnam cladem hostibus inflixit.

Παμμένης ὀλίγῳ ἔχων δυνάμιν, ὑπὸ πολλῶν 7 ἀπολειφθεὶς, ἔπεμψεν αὐτόμολον ἐς τὸ τῶν πολεμίων ςρατόπεδον· ὁ δὲ τὸ σύνθημα εἰπὼν, ἐπανελθὼν ἤγγειλε τῷ Παμμένει. ὁ δὲ νυκτὸς ἐπιθέμενος τοῖς πολεμίοις, πολλοὺς αὐτῶν φθείρας διεξιππάσατο αὐτὸς σύνθημα· τοῖς δὲ ἐν ἀπορίᾳ, γνωρίζειν ἐν σκότῳ τοὺς οἰκείους μὴ δυναμένοις ἀφ' ἑνὸς συνθήματος.

5 Pammenes cum exigua manu a pluribus interceptus, transfugam in hostium castra misit, qui cognita pugnæ tessera, reversus Pammeni nunciavit. Ille per noctem hostes aggressus, magnum eorum numerum interfecit, atque per medios dicta tessera equitavit. Qui ad difficultatem maximam redigebantur, cum in tenebris suos per tesseram cognoscere non possent.

[CAP. XVII.]

Ἡρακλείδης.

¶ Δημήτριος Ἡρακλείδου φύλακα τῶν Ἀθηναίων

Heraclides.

¶ Demetrius Heraclide Athenis præsidii

7 Ἀπολειφθεὶς] Cant. ἀπολειφθεὶς. Cum eodem Codice articulum ante σύνθημα addidi. Mox pro αὐτὸς σύνθημα, scripserim, δὲ τὸ σύνθημα, quomodo Casaubonus in ora Vulgatæ notarat. Pro γνωρίζειν, uterque Codex γνωρίζ. & pro δυναμένοις, Cant. δυνάμενος.

1 Κη-

caussa relicto, ipse in Lydia versabatur. Duces Atheniensium occulto habito consilio, Hieroclem, natione Carem, mercenariorum ducem impulerunt, ut portas noctu patefaceret, & milites Atticos reciperet qui Heraclidem interficerent. Hæc ad Ilissum transigebant, ubi lustratio fieri consuevit minoribus Mysteriis, Hipparcho & Mnesidamo ducibus jusjurandum dantibus & accipientibus. Hierocles fidelis Heraclidi, totam rem significavit. Qui consensit ut eos reciperent, aperta quadam parte duntaxat portarum. Ac noctu receperunt quadringentos & viginti viros, quibus præerant Mnesidamus, Polycles, Callisthenes, Theopompus, Satyrus, Onetori-

ναίων συνπάξας, αὐτὸς μὲν ἐν τῇ Λυδίᾳ. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀπορρήτῳ βουλευσάμενοι, τὸν ξενικὸν Ἱεροκλέα κάρα τῷ ἡμῷ ἔπεισαν νυκτὸς ἀνοῖξαι τὰς πύλας, καὶ δέξασθαι στρατιώτας Ἀττικοὺς, οἳ [1] κτενοῦσιν Ἡρακλείδην. ταῦτα μὲν δὴ συνέβαινε [2] περὶ τὸν Ἰλισσὸν, ὅ τε καθαρμὸν πλοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις, Ἱππάρχου καὶ Μνησιδήμου στρατηγῶν ὅρκια διδόντων καὶ λαβόντων. Ἱεροκλῆς δὲ πιστὸς Ἡρακλείδῃ ἡμῶν, ἐμήνυσε τὴν πρᾶξιν. ὁ δὲ συνέπραττεν [3] ὕδωρ αὐτοὺς εἰσδέξασθαι, διορύξαντας τὶ μέρος πυλῶν· καὶ δὴ νυκτὸς εἰσεδέξαντο υ' καὶ κ' ἄνδρας, ὧν ἡγοῦντο Μνησίδαμος, Πολυκλῆς, Καλλισθένης, Θεόπομπος, Σάτυρος, Ὀνητορίδης,

Σθενο-

1 Κτενοῦσιν Ἡρακλείδην] Cant. κτεινοῦσι τὸν Ἡρακλείδην.

2 Περὶ τὸν Ἰλισσὸν, ὅ τε καθαρμὸν πλοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις] De hoc more consule Joannem Meursium, Eleusin. cap. VII. Pro Ἱππάρχου, Fl. Ἱππάκου. Cant. Ἱππάκου. & pro Μνησιδήμου, Cant. Μνησίδου.

3 Ὕδωρ αὐτοὺς εἰσδέξασθαι] Scribe νύκτωρ. Non tamen agnoscit Interpres. Pro διορύξαντας, Cant. διορύξαντες.

Σθενοκράτης, Πυθίων. Ἡ-
ρακλείδης δὲ στρατιώτας δι-
χιλίους ὠπλισμένους ἐπ-
αφῆκεν, οἱ πάντας αὐτοὺς
εἰσελθόντας ἐφόνευσαν.

4 Ἡρακλείδης Ταραν-
τῖνος ἀρχιτέκτων ὑπέ-
χετο Φιλίππῳ τῷ πατρὶ
Περσέως μόνος καταπρήσειν τὸ Ῥοδίων ναυτικόν. καὶ δὴ τότε στρατηγῶν προῆλ-
θεν ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Φιλίππου, σημεῖα ἀδικίας ἔχων· καὶ βωμῷ προσέφυγε ἱκετηρίας λαβών, καὶ παρὰ τοῦ πλήθους ἔλεον αἰτούμενος· ὡς τε ἦσαν τῶν Μακεδόνων, 5 οἷς ἐδόκει ταῦτα μὴ δικαίως. ὁ δὲ πρεσβύτερος ἐπιβὰς καθῆκεν εἰς Ῥόδον, φάσκων, 6 ἱκέτης ἥκω προπηλακιζόμενος δι' ὑμᾶς, ἐπειδὴ φίλιππον ἐκώλυον πολεμεῖν ὑμῖν· ἵνα δὲ πιστεύσητε

des, Sthenocrates & Pythion: iis Heraclides duo millia militum armatos immisit, qui omnes ingredientes trucidarunt.

2 Heraclides Tarentinus architecton Philippo Persei patri promisit, se solum Rhodiorum classem incensurum. Atque tum ficta arte progressus ex aula Philippi, signa injuriæ ferebat, & ad aram supplex confugit, & a populo misericordiam flagitabat. Erant nonnulli Macedones, quibus hæc indigna viderentur. Ita conscensa cymba Rhodum devenit, inquiens: Supplex venio ad vos injuriis affectus, quoniam Philippum impedivi ne vobis bellum inferret. ut autem fidem his quæ

πῖς

4 Ἡρακλείδης Ταραντῖνος ἀρχιτέκτων] Male hæc cum superiori narratione jungunturus Sunt enim diversi Heraclidæ, sola nominis τοῦ ὁμωνύμου conjunxi. Casaubonus.

5 Οἷς ἐδόκει ταῦτα μὴ δικαίως] Nempe γνώσεσθαι, vel δικαία scribendum. Idem.

6 Ἱκέτης ἥκω] Cant. & Codd. Casauboni ἦλθον. Fl. ἦλθον. Verte προπηλακιζόμενος δι' ὑμᾶς, injuriis affectus propter vos. aliter Interpres. Paulo post pro πιστεύσητε, Cant. πεσεῖσθε. Fl. σπεύσητε. sed recte Vulgata.

7 Πεῖς

dico adhibeatis, epistolam Philippi ostendo, scriptam ad Cretas, qua bellum adversus Rhodios suscipere instituunt. Rhodii credentes litteris, Heraclidem recipiunt, eumque sibi usui fore contra Philippum arbitrantur. Ille noctu animadvertens ventum procellosum navibus incumbere, navalia Rhodiorum incendit. Tredecim navalia perierunt, & quotquot triremes in iis fuerunt. Ille conjecto igne, mox scapham conscendit, ac solvit: trajicienſque in Macedoniam, primum locum inter amicos Philippi Heraclides tenuit.

πῆς λεγομένοις, καὶ δὴ ἐπιστολὰς Φιλίππου δεικνύω γεγραμμένας [7] πρὸς Κρῆτας, ἐν αἷς συντίθενται κατὰ Ῥοδίων τὸ πόλεμον ἐξοίσειν. Ῥόδιοι πῆς ἐπιστολαῖς πιστεύσαντες, Ἡρακλείδην ὑποδέχονται, ὡς δυνησόμενον αὐτοῖς ὠφέλιμον [8] κατὰ Φιλίππου ἡγεμόνα· ὁ δὲ νύκτωρ πνεῦμα ἐπίφορον παρατηρήσας, τὰ νεώρια Ῥοδίων κατέπρησεν. τρισκαίδεκα νεώσοικοι διεφθάρησαν, καὶ ὅσαι τριήρεις ἐν αὐτοῖς. τὸ δὲ πῦρ ἐμβαλὼν, πάραχρῆμα σκάφους ἐπιβὰς ἀνήχθη, καὶ διαβαλὼν ἐς Μακεδονίαν, ἐν πρώτῳ κορυφαίῳ τῶν φίλων Ἡρακλείδης.

[CAP. XVIII.]

Agathostratus.

Rhodii bellum gerentes cum rege Ptolemæo, apud Ephesum erant. Chremonides Ptolemæi

Ἀγαθόστρατος.

1 Ῥόδιοι βασιλεῖ Πτολεμαίῳ πολεμοῦντες περὶ Ἔφεσον ἦσαν· Χρεμωνίδης

Πτο-

7 Πρὸς Κρῆτας] κ. πρὸς Κρήτας. *Casaubonus.*

8 Κατὰ Φιλίππου] Cant. ἢ Φιλ.

Cap. XVIII. 1 Ῥόδιοι βασιλεῖ Πτολεμαίῳ] MSS. Ῥόδιοις βασιλεὺς Πτολεμαίων.

Πτολεμαῖος ναύαρχος ἀνήχθη [2] ναυμαχήσων· [3] Ἀγαθόστρατος Ῥοδίους ἐξήγαγε ἐπὶ μέλειαν ναῦν. καὶ φανερὸς γενόμενος τοῖς ἐπιπλέουσι, μετέστρεψε μετωπηδόν· [4] χρόνον τ' ἐπιόντων βραχύν, ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὅρμον. οἱ πολέμιοι [5] νομίσαντες ὅτι μὴ θαρροῦσι ναυμαχεῖν, αὐτοὶ παιωνίσαντες εἰς λιμένα ἐπανήεσαν. Ἀγαθόστρατος ἐπιστρέψας, καὶ τὸ ναυτικὸν πυκνώσας ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κεραιῶν ἐπέπλευσε τοῖς πολεμίοις, ἐκβαίνουσι περὶ τὸν Ἀφροδίτης τέμενος, καὶ ἀπροσδοκήτως προσπεσὼν ἐνίκησεν.

nauarchus solvit, ut navalem pugnam faceret. Agathostratus Rhodios eduxit ad Meliam navem, visusque ab adnavigantibus hostibus, retro naves reduxit. Brevi tempore interjecto, ad eundem portum reversus est. Hostes arbitrati eos non audere prælium committere, clamore sublato, in portum redierunt. Agathostratus reversus, & classe condensata, ab utroque latere hostibus adnavigavit, apud Veneris templum egredientibus: & ex insperato irruptione facta, victoriam est consecutus.

[CAP.

2 Ναυμαχήσων] Cant. ναυαρχήσων. Pro ἐπὶ μέλειαν ναῦν, Cant. ἐπὶ μελίαν ναῦν. Sed legendum cum CL. Gronovio ἐπὶ μίαν ναῦν. Firmatur hæc lectio eo, quod statim sequatur, καὶ τὸ ναυτικὸν πυκνώσας.

3 Ἀγαθόστρατος Ῥοδίους ἐξήγαγε ἐπὶ Μέλειαν ναῦν] quidam libri ἐπὶ Μελίαν τὰς ναῦς. Utrumque mendose. Meliam Cariæ oppidum fuisse testatur Steph. Id si huc pertineret Ῥοδίων legendum esset, non Ῥοδίους. Verum non puto. Potius crediderim, latere hic stationis illius nomen, cujus mox fit mentio, his verbis, ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὅρμον. Eius stationis nomen si apud Geographos in descriptione oræ Ephesinæ extaret, posset inde locus hic etiam sine libris emendari: qui nunc necessario expectandi. *Casaubonus.*

4 Χρόνον τ' ἐπιόντων] Cant. absque τε.

5 Νομίσαντες ὅτι μὴ θαρροῦσι ναυμαχεῖν, αὐτοὶ παιωνίσαντες εἰς λιμένα ἐπ.] Ita locum hunc edidi & supplevi cum MSS. pro vulgato, νομίσαντες μὴ θαρρεῖν αὐτὸς συμβαλεῖν, ... εἰς λιμένα ἐπ. Casaubonus quoque in ora Vulgatæ supplerat παιωνίσαντες.

1 Τὸν

[CAP. XIX].

Lycus.

Lycus dux Lysimachi, cum Anetus Demetrii dux Ephesum custodiret, multisque piratis finitimorum terram infestaret, archipiratam Andronem pecuniis corrupit, & Ephesum occupavit. Archipirata Lyci milites inermes, tunicis ac palliis amictos, vinctosque quasi captivos in urbem induxit: cumque arci appropinquasset, jussit ut ensibus uterentur, quos sub axilla ferebant absconditos. Trucidatis janitoribus & custodibus qui arcem tenebant, signum iis qui cum Lyco erant ostenditur. Qui per vim ingressi, Ænetum ceperunt, & Ephesum obtinuerunt, piratasque, persoluta eis

Λύκος.

Λύκος Λυσιμάχου στρατηγὸς, Αἰνήτου στρατηγοῦ Δημητρίου φυλάττοντος Ἔφεσον, καὶ πολλοῖς πειρατὰς τοῦς ὁμόρους καταστέχοντος, [1] τὸν ἀρχιπειρατὴν Ἀνδρῶνα [2] χρήμασι διαφθείρας, κατελάβετο τὴν Ἔφεσον. ὁ μὲν ἀρχιπειρατὴς τοὺς Λύκου στρατιώτας ἀόπλους ἐν ἱματίοις καὶ τριβῶσι, δεδεμένους, ὡς αἰχμαλώτους λαβὼν, εἰσήγαγε, καὶ πλησίον τῆς ἀκροπόλεως γενόμενος, παρήγγειλε χρᾶσθαι τοῖς ἐγχειριδίοις ἃ κεκρυμμένα ἐκόμιζον ὑπὸ μάλλῳ· τῶν δὲ περὶ τὴν ἀκρόπολιν πυλωρῶν, καὶ φυλάκων φονευομένων, αἴρεται σημεῖον τοῖς περὶ τὸν Λύκον· οἱ δὲ εἰσπίπτοντες, καὶ τὸν Αἴνητον συνέλαβον, καὶ τὴν Ἔφεσον κατέχον [3] καὶ τοῖς μὲν πειραταῖς τὸν μι-

1 Τὸν ἀρχιπειρατὴν Ἀνδρῶνα] Quidam appellant *Mandronem*, ut Frontinus lib. tertio. *Casaubonus.*

2 Χρήμασι] MSS. κατεχρήμασι. Mox cum utroque Cod. pro τοῦ Λύκου στρατιώτας, edidi τῶν Λύκου στρ.

3 Καὶ τοῖς μὲν πειραταῖς] Tolle τὸ μὲν, nisi quid deest. tum lege ἀπέπεμψαν. & αὐτῶν. *Casaubonus.*

τ μισθὸν [4] ἀποδόντες, περαχθῆμα τ πόλεως [5] αὐτὰς ἀπέπεμψαν· τὸ ἄπιστον αὐτῶν τοῖς τὰς πρώτας φίλας οὐκ ἀσφαλὲς ὑπάρχειν ἡγούμενοι.

mercede, ex urbe confestim emiserunt, perfidiam eorum in prioribus amicis non tutam esse rati.

[CAP. XX.]

Μενεκράτης.

Μενεκράτης Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ βυλόμενος ἑλεῖν, [1] δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν ἀπεκρούθη, τ στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς φυγόντων· τρίτον προσβαλὼν, σημεῖον ἦρε τοῖς κυβερνήταις ἀποπλεῖν, καὶ ὑπὲρ τὴν προκειμένην ἄκραν ναῦς ἀποκρύψαι. οἱ στρατιῶται προσβάλλοντες, πάλιν ἔφευγον· ὡς δ' εἶδον τὰς ναῦς ἀφανεῖς, οὐκ

Menecrates.

Menecrates Salaminem in Cypro capere volens, bis muros aggressus est, totiesque militibus in naves fugientibus re infecta discessit. Cum tertio oppugnationem institueret, gubernatoribus signum dedit ut solutas naves abducerent, & sub suprapposito promontorio occultarent. Milites adorti mœnia, rursus se fugæ mandabant; cumque nullibi vi-

ἔχον-

4 Ἀποδόντες] Ita scripsi cum Cant. nec non Interprete pro ἀποδιδόντες.

5 Αὐτὰς ἀπέπεμψαν· τὸ ἄπιστον αὐτῶν τοῖς τὰς πρώτας φίλας οὐκ ἀσφαλὲς ὑπάρχειν ἡγούμενοι] Ita fere MSS. quibuscum etiam convenit Interpres: nam pro ἀπέπεμψαν· τὸ ἄπ. habent. ἀπεπέμψαν· τὸ ἄπ. & pro αὐτῶν, Fl. αὐτὸν, imposito secunda manu ω. In Vulgata erat, αὐτὸν ἀπέπεμψ· τὸ ἄπιστον ὑμῖν τοῖς τὰς πρώτας φίλας οὐκ ἀσφαλὲς ὑπάρχειν ἡγούμενοι. Cap. XX. 1 Δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν ἀπεκρούθη, τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς φυγόντων· τρίτον προσβαλὼν, σημεῖον ἦρε] Ita edidi locum hunc cum MSS. nisi quod Fl. τρίτον, pro τρίτον. Vulgata, δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν, τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς..... φυγόντων.... ἀπεχώρησε. ὅτου δ' τρίτον ἔγνω προσβάλλειν, σημεῖον ἦρε. & in margine notatum Casaubono ἀφανεστ. inserendum ante ἀπεχώρησε. Paullo post pro προσβαλλόντες, Cant. προσβαλόντες. Mox ante εἶδον, cum Fl. δ' additum.

1 Δὶς τῷ.

dere naves possent, nulla spe fugiendi relicta, reversi ex desperatione pugnam fecerunt: & hostibus devictis, Salamine potiti sunt.

ἔχοντες ἐλπίδα τῆς δυνάμεως φυγεῖν, ἀναστρέψαντες, ἐξ ἀπονοίας ἐμαχέσαντο, καὶ νικήσαντες κατέσχον τὴν Σαλαμῖνα.

[CAP. XXI.]

Athenodorus.

Athenodorus ducum culpa ad Atarnam superatus a Phocione, religione jurisjurandi obstrinxit milites, atque duces eorum, ut singularia certamina subirent quamdiu eis vita superesset. Qui rursus in eodem loco pugnam inierunt propter jusjurandum; eoque tempore licebat videre victores vinci, & victos vincere.

Ἀθηνόδωρος.

1 Ἀθηνόδωρος βασιλεῖ στρατηγῶν ἠτιμωθεὶς ὑπὸ Φωκίωνος περὶ Ἀταρνέα, ὤρκισε τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν μονομαχήσαιεν μέχρις ἂν ζῶσι· καὶ δὴ σπουδάσαντες πάλιν ὡς ἐν τῷ ὅρκῳ, καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν τοὺς μὴ νικήσαντας ἠτιμωμένους τοὺς δὲ ἠτιμωμένους νικήσαντας.

[CAP. XXII.]

Diotimus.

¶ Diotimus navigia

Διότιμος.

¶ Διότιμος πολλοῖα σπονδὰ

1 Ἀθηνόδωρος βασιλεῖ στρατηγῶν] Longe aliter Interpres: sed hanc lectionem similes loci confirmant, ut in Iphicrate commate XXXVIII. Ἰφικράτης βασιλεῖ στρατηγῶν. *Casaubonus.*

Cap. XXII. 1 Διότιμος] Æliano lib. II. Hist. cap. 41. memoratur *Diotimus* quidam *Atheniensis*, qui, quod ori infundibulo imposito, absque respiratione vinum infunderet, *infundibulum* dictus est. Mox δίκα πεκίρεσι edidi cum utroque Cod. & Interprete, pro vulgato κ' πεκίρεσι. Et pro ιε' ναῦς cum iisdem Codd. & Interprete emendavi εἴκοσι ναῦς, nisi quod Fl. per numeri notam κ.

πηλὰ [2] ὑπεκπέμπων δέκα τριήρεσι, καταληφθεὶς περὶ τὴν Χίον ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐχόντων εἴκοσι ναῦς διωκόμενος ἐν γαλήνῃ, κύκλῳ τῶν ὁλκάδων φεύγων, παχύτερα ἔχων τὰ σκάφη ἔπαθε μὲν οὐδὲν ὑπὸ τῶν διωκόντων, ἀεὶ δὲ [3] κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν ἐλάττων νεῶν, τὰς δέκα κατέδυσεν, ὥστε καὶ τὸ χρῆμα θαῦμα λόγου· οἱ γὰρ φεύγοντες ἐνίκησαν τοὺς διώκοντας.

commeatum vehentia cum decem triremibus deducens, deprehensus apud Chium a Lacedæmoniis, qui viginti naves habebant, instantibus hostibus, quiete circum onerarias fugiens & celeriores habens naves, nihil damni a persequentibus passus est: semperque puppibus in extremas impetu facto cum suis decem, submersit: eratque admirabilis pugna, qua a fugientibus persequentes vincebantur.

Διότιμος δέκα ναῦς ἔχων ἀνθώρμει Λακεδαιμονίοις, τὰς ἴσας ναῦς ἔχουσιν· οἱ μὲν οὐκ ἐθάρρουν συμβάλλειν, τὰς Ἀττικὰς ἐμπειρίας [4] δεδιότες. ὁ δὲ τοὺς παρεοὺς τῶν τριήρων ἐξελὼν, ζεύξας θεοὺς ἀλλήλας, τὰ ἱστία τῶν μιᾶς

2 Διότιμος δέκα.] Interpretis ι', id est, δίκα. & mox κ', non ιε'. *Casaubonus.*

3 Τὰς δὲ κατέδυσε] Quidem Codd. τὰς δίκα δὲ κατέδυσε. At Interpres τὸ δὲ non agnoscit, quod verborum aliquot defectum arguit: sed ita legit, ἀεὶ δὲ κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν ἐλάττων νεῶν τοῖς ἑαυτοῦ δίκα, κατέδυσε. *Idem.*

Κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν ἐλάττων νεῶν, τὰς δίκα κατέδυσε.] Ita edidi cum MSS. pro vulgato, κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν νεῶν. . . . τὰς δὲ κατέδυσε.

4 Δεδιότες] Fl. δεδιοκότες.

5 Τριη-

in pelagus ſolvebat. Lacedæmonii quinque velis apparentibus, quinque duntaxat naves eſſe ſuſpicati, contempta paucitate adnavigabant. Diotimus ſolutis vinculis ſe convertit, & in adverſarios impetum cum decem navibus fecit: & uſus Attica ſcientia, ſex Lacedæmoniarum navium ſubmerſit: reliquas quatuor una cum hominibus cepit.

3 Diotimus Athenienſis nauarchus maritimam navigationem ſuſcepturus, clam convocatis trierarchis, dixit eis, ſe iis navibus quæ optime navigarent aſſumptis ſoluturum. Hoc autem prædixit, ne reliqui trierarchi deſtituerentur, abundanteſque naves haberent.

4 Diotimus ſub no-

ἐπῆγε μὲν εἰς τὸ πέλαγος ἀνήγετο. Λακεδαιμόνιοι δ' ἱστίων φαινομένων, πέντε ναῦς εἶναι νομίσαντες, καταφρονήσαντες ἔπλεον. Διότιμος τὰ ζεύγματα λύσας, ὑπεστρέψας ἐναντίοις ἐμβαλὼν ἱ ναυσὶ, τρεῖς τῆς Ἀττικῆς ὑπιστήμης, τὰς μὲν ἐξ τῶν Λακωνικῶν κατέδυσεν, τὰς δὲ τέσσαρας ἔλαβεν αὐτάνδρους.

Διότιμος Ἀθηναῖος ναύαρχος πελάγιον πλεῖν μέλλων πλεῖν, κρύφα συναγαγὼν τοὺς τριηράρχους, προεῖπεν αὐτοῖς ὅτι τὰς κάλλιστα πλεούσας τῶν νεῶν αὐτὸς παραλαβὼν ἀναχήσεται· τοῦτο δὲ προεῖπεν, ἵνα οἱ ἄλλοι [5] τριηράρχαι μὴ ἀπολείπωντο [6] ὡς πλειοναῖς τριήρεις ἔχοντες.

Διότιμος, καταλύσας

5 Τριηράρχαι] Cant. τριηράρχαι.

6 Ὡς πλειοναῖς τριήρεις ἔχοντες] Malim ἔχοντος. ut ſit hic ſenſus Diotimum illa prædixiſſe, ut reliquis trierarchis ſtudium accelerandi accenderet: quum intelligerent diligentia opus eſſe maxima, ſi nollent a Diotimo deſeri, & a tergo relinqui, quum ille navibus optimis & eximiis, hoc eſt, πλειοναῖς veheretur. Vulgata lectio, etſi ferri fortaſſe poteſt, minus placet. *Caſaubonus.*

7 Ὅτι

σας νυκτὸς εἰς χωρίον τῶν πολεμίας, ἀφ' ἑκάστης νεὼς συχνοὺς ἄνδρας ἐκβιβάσας, τοὺς μὲν εἰς ἐνέδραν ἀπέκρυψεν· δεχομένης δὲ ἡμέρας καὶ τοὺς ἐνεδρεύοντας τοῖς ναυσὶν ἀνεκώχλει. ὁ δὲ παραγγείλας τοῖς μὲν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρασκευάζεσθαι πρὸς μάχην. τοῖς δὲ ἐρέταις ἀνὰ μέρος, ὁτὲ μὲν τοὺς θαλαμίας, ὁτὲ δὲ τοὺς ζυγίας, [7] ὁτὲ δὲ τοὺς θρανίτιδας κώπας ἀναφέρειν, [8] καὶ τινὰ τῶν σκαφῶν τῇ γῇ προσάγειν ἐπειρᾶτο· οἱ μὲν πολέμιοι προσδραμόντες ἐκώλυον τὴν ἀπόβασιν· ὁ δὲ [9] προκείμενον σημεῖον ἄραντος, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐνεδρῶν ἐπιφανέντες πολλοὺς τῶν πολεμίων ἐφόνευσαν· τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς φυγὴν ἐτρέψαντο.

ctem in hostilem terram navigans, ab unaquaque navi plurimis viris expositis, eos in insidiis occultavit. Summo mane juxta eos qui in insidiis latebant, naves movebat, mandans iis qui erant in catastromatis, ut se ad pugnam accingerent: remigibus vero ut vicissim nunc infimos, nunc medios, nunc summos remos agitarent, & quasdam scaphas ad terram adducere conabatur. Hostes accurrentes, egredi prohibebant. Illo signum, de quo convenerat, tollente, milites ex insidiis consurgentes, multos hostium occiderunt, reliquos in fugam pepulerunt. Hoc pacto Diotimus ὁ δὲ

7 Ὁ τὸ τοὺς μὲν θαλαμίας, ὅτε δὲ τοὺς ζυγίας, ἄτε δὲ τοὺς θρανίτιδας κώπας ἀναφέρειν] MSS. ὁτὲ μὲν τοὺς θαλαμιαῖς, ὁτὲ δὲ τοὺς ζυγίας (Cant. συζυγίας), ὁτὲ δὲ τοὺς θρανίδας κώπας ἀναφέρειν. Sed recte Vulgata. Pollux lib. 1. cap. 9. Καὶ τὸ μὲν ὅλον τὸ νεὼς, κύτος, καὶ γάστρα, καὶ ἀμφιμήκιον ὀνομάζεται. καλοῦσι δὲ ἄνω θαλαμος, οἱ θαλαμοι ἐρέτιδες. τὰ δὲ μέσα τῆς νεὼς ζυγά, οἱ ζυγοι καθίδιοι. τὸ δὲ κατάστρωμα, θρανος, οἱ θρανίται. & supra lib. III. 11. 14.

8 Καὶ τινὰ τῶν σκαφῶν προσάγειν ἐπειρᾶτο] Suspectus locus. Videtur nescio quid deesse. *Casaubonus.*

Τινὰ τῶν σκαφῶν τῇ γῇ προσάγειν] Ita edidi cum MSS. & Interprete. Vulgata absque τῇ γῇ.

9 Προκείμενον] Cant. προσκείμενον. Fl. προς συγκείμενον.

sine periculo milites exposuit.

ὁ δὲ Διόπμος ἀσφαλῆ τὴν ἀπόβασιν ἐποιήσατο.

[CAP. XXIII.]

Tynnichus.

Tynnichus, cum Theudosia Ponti civitas a vicinis tyrannis oppugnaretur, & ne caperetur, periculum esset, oppugnationes disjecit, veniens ab Heraclea cum navi turbinata, & una triremi. Nam assumptis tot militibus, quot quidem poterat, & tribus tubicinibus, scaphisque ex uno ligno constantibus, quarum singulæ virum unum capere possent, per noctem adnavigans, cum ad civitatem appropinquasset, eximens scaphas, attribuit singulis buccinatorem unum: dato præcepto, ut mediocri intervallo a se mutuo distantes, postquam e triremi, navique turbinata signum dedis-

Τιώνιχος.

Τιώνιχος Θεοδοσίας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ πολιορκουμένης ὑπὸ τῶν πλησίον τυραννων, καὶ κινδυνευούσης ἁλῶναι, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν, ὁρμηθεὶς μὲν ἐξ Ἡρακλείας νηῒ τροχοειδεῖ, καὶ τριήρει μιᾷ, δεξάμενος δὲ [1] στρατιώτας, ὅσους οἷόν τε ἦν, καὶ σαλπιγκτὰς τρεῖς, [2] καὶ σκάφας, ἢ μονοξύλους, ἑκάστῳ ἕνα ἄνδρα δέξασθαι δυναμένῳ, νυκτὸς ὑπιπλεύσας, τῆς πόλεως ἐγγὺς γενόμενος, ἐξελὼν τὰς σκάφας, [3] ἐμβιβάσας ἑκάστῃ σαλπιγκτὴν ἕνα, συνέταξεν ἀποχοντας ἀλλήλων σημαίνημα μέτριον, ἐπειδὰν ἐκ τῆς τριήρους, καὶ τῆς στρογγύλης ὑποσημαίνοι, δεξα-

1 Στρατιώτας, ὅσους οἷόν τε ἦν] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro vulgato, στρατιώτας, ὅστε τε οἷον τε ἦν.

2 Καὶ σκάφας ἢ μονοξύλους] Ferri potest: Sed Interpres usitatius, σκαφὰς μονοξύλους. Idem συνέταξεν, non συνέταξεν. *Casaubonus.*

3 Ἐμβιβάσας] Uterque Codex ἐμβιβάσαι. Paullo post pro ὑποσημαίνοι, uterque Codex ὑποσημαίνῃ. & pro δεξαμένους, Cant. δεξαμένῳ.

4 Προ-

δεξαμένυς σημαίνειν παραλλάσσοντας τοῖς χρόνοις ὡς μὴ σάλπιγγος μιᾶς προσπίπτειν ἦχον, ἀλλὰ πολλεύνων· οἱ μὲν ἐσήμηναν, ἤχῳ σαλπίγγων τὸν πολεμικὸν ἄερα τῇ πόλει πληροῦντες· οἱ δὲ πολιορκοῦντες νομίσαντες ὅπλων εἶναι σόλυ μείζονος, ὐδενὶ κόσμῳ τὰς φυλακὰς σκλιπόντες ᾤχοντο· Τυννίχος δὲ[4] προσπλεύσας, τῷ Θεοδοσίᾳ

set, excipientes ipsi, vicissim signum canerent certis cum intervallis temporum, ne unius tubæ duntaxat sonus audiretur, sed plurium. Illi cecinerunt, tubarumque fremitum universum urbi circumdatum aërem impleverunt. Qui oppugnabant, majorem aliquam classem adnavigare arbitrati, nullo ordine relectis excubiis, se fugæ tradiderunt. Tynnichus autem adductis

σίαν

4 Προσπλεύσας, ἢ Θεοδοσίαν ἀπλεύσειφσι] Ita edidi cum MSS. pro vulgato προσπλεύσας τῇ Θεοδοσίᾳ, ἀπλεύσειφσι. Interpres pro Θεοδοσίαν legisse videtur τὸν πόλιν. Non solum Nostro urbs hæc dicitur Θεοδοσία, sed & Demostheni adversus Leptinem, ubi postquam retulit *Leuconem* Bospori dominum civitate ab Atheniensibus donatum, Athenas misisse quotannis σίτου μυριάδας τρεῖς τετταρακόντα, & quidem condonata Atheniensibus tricesima, addit: Τοσοῦτον τίτιον δεῖ ταύτην ὀπτεμφῆσαι ἢ δωρεὰν ἢ πόλιν, ὥστε προσκατασκευάσας Εὐδοσίαν (corrupte pro Θεοδοσίαν), ὃ φασὶν οἱ πλέοντες κ χεῖρον εἶ ἢ Βοσπόρε ὐδοτῆν, κὰν ταῦτα δέδωκε ἢ ἀτέλειαν ἡμῖν. Ad quæ verba Ulpianus: ἐμπόριον Θεοδοσίας. τὸ μὲν ὄνομα τοῦ ἐμπορίου, ἀπὸ ἀδελφῆς, ἢ ἀπὸ τῆ γαμετῆς. Λέγεται δὲ. ἄλλως· Θεοδοσία, χωρίον Βοσπόρε. Harpocrationi: Θεοδοσίαν Δημοσθένης ἐν τῇ περὶ ἀτελειῶν, ὅτι Σάτυρος Θεοδοσίαν πολιορκῶν ἐπολέμησεν· ἔστι δὲ χωρίον κεκλιμένον ἐγγὺς Σκυθῶν. Suidæ: Θεοδόσιος. ὁ Θεοδόσιος. καὶ Θεοδοσία χώρα, κειμένη ἐπὶ Σκυθῶν, ἣν πολιορκῶν Σάτυρος ἐπολέμησεν. Immo & Appiano in Mithridat. Ὅσα δὲ ἐγγὺς ἐν φρέρα, ἀρτίληπτα τοῦ Μιθριδάτε γενόμενα, πρὸς ἢ θερμάγγιζε τὴν Φαναγορίων ἀξίωσε τε ἢ Μιθριδάτε, Χερρονησός τε καὶ Θεοδοσία, καὶ Νυμφαῖον, καὶ ὅσα ἄλλα περὶ ἢ Πόντον ὄζον ἐκκαίρα ἐς πόλεμον. nec non Stephano Edit. Xylandr. Θεοδοσία, Ταυρικὴ πόλις Σκυθίας Σαφάζων ζ'. τὸ ἐθνικὸν Θεοδοσιανός, καὶ Θεοδοσιάδης. Straboni tamen lib. VII. Μετὰ δὲ ἀφεστῶν λαχεῖν ἡ Θεοδοσία (in marg. *Antiqua lectio* Θεοδοσία) κεῖται πόλις, πλέον θαυμαστὸν ἔχουσα, καὶ λιμένα ναυσὶ καὶ ἐκ τοῦ ὁλκάδεσιν. Οὗτος δὲ ὁ τόπος καὶ πρότερον ἢ τῆς Βοσπορικῆς καὶ Ταύρου γῆς. ad quem locum Casaubonus: *Videtur legisse apud Strabonem isto loco Stephanus* Θεοδοσία, *quemadmodum* Θεόγνιδος *pro* Θεόγνιδος *dictum est. Verum & Græci & Latini omnes* Theodosiam

navibus, urbem oppugnatione liberavit.

σίαν ἠλευθέρωσε τὸ πολιορκίας.

[CAP. XXIV.]

Clitarchus.

Clitarchus adventantibus hostibus, ne intra muros inclusus oppugnaretur, ex oppido copias eduxit, imperans, ut obfirmatis portis claves supra mœnia conjicerent. Quas etiam militibus ostendit. qui cum intelligerent nullam sibi spem in urbem fugiendi superesse, fortiter pugnantes, cum victoria discesserunt.

Κλείταρχος.

Κλείταρχος πολεμίων ἐπελθόντων, ἵνα μὴ γένοιτο τειχήρης, προήγαγε τὴν δύναμιν ἔξω τοῦ τείχους, προσέταξε κλεῖσαι τὰς πύλας, καὶ βαλεῖν τὰς βαλανάγρας ὑπὲρ τοῦ τείχους· ἃς δὴ καὶ λαβὼν, ἔδειξε τοῖς στρατιώταις· οἱ δὲ μαθόντες ὡς οὐκ ἔχοιεν ἐλπίδα ἔσω τοῦ πόλεως φεύγειν, ἐνίκων ἀνδρείως μαχόμενοι.

[CAP. XXV.]

Timarchus.

Timarchus Ætolus expositis militibus in Asiæ locum multitudine hominum abundantem, ne milites multitudi-

Τίμαρχος.

Τίμαρχος Αἰτωλὸς ἀποβὰς τοῦ Ἀσίας ἐς πολυάνθρωπον χωρίον, ἵνα μὴ φύγοιεν οἱ στρατιῶται τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, τὰς

dosiam *nominant*. De Latinis videtur verum; Græci non omnes. Ptolemæo ut & Arriano in Periplo Ponti Euxini dicitur Θεοδοσία. Quare, cum Græce dicatur Θεόγνις & Θεόγνις· Θεόξενα & Θεοξένια· Θεόδοτος & Θεοδότος· Θεὸς Ἄρης & Θεὸς Ἄρης, aliaque plura, existimaverim cum Holstenio scripsisse Stephanum, Θεοδοσία, ἢ Θεόδοσία, veteremque lectionem absque MSS. auctoritate haud temere fuisse mutandam.

1 Τὰς

[1] τὰς ναῦς κατέπρησεν. οἱ δὲ ἐλπίδα φυγῆς οὐκ ἔχοντες, ἀγωνιζόμενοι γενναίως ἐνίκησαν.

nem hostium metuentes, fugam capesserent, naves incendit. Illi omni spe fugæ intercisa, strenue prælium facientes, victoria potiti sunt.

[CAP. XXVII.]

Εὐδόκιμος.

Εὐδόκιμος ὁρῶν τοὺς στρατιώτας στασιάζοντας καταπαῦσαι τὴν στάσιν οὐδυνάμενος· ἤδη δὲ καὶ ἐπ' ἀλλήλους ὁρμώντων τῆς [2] δρομοκήρυξι προστάττει κηρύττειν· ὡς ἤκουσαν οἱ πολέμιοι ἁρπασόμενοι τὸν χάρακα· οἱ δὲ φοβηθέντες, τὸ μὲν στάσεως ἐπαύσαντο· τὰς δὲ αὐτῶν τάξεις ἀπολαβόντες, τὸν χάρακα ἐφύλαττον.

Eudocimus.

Eudocimus videns milites inter sé tumultum movere, cum sedare discordiam nullo modo posset, jamque etiam armis se mutuo peterent, currentibus nunciis mandavit, ut proclamarent hostes adventare, ac vallum discerpere velle. Qui metu hostium abstracti, seditionem reliquerunt: inque suum locum quisque recurrens, vallum tuebantur.

[CAP.

1 Τὰς ναῦς κατέπρησεν] Idem factum ab Agathocle supra hoc libro 3. 5. & præter alios quoque imitatus egregium hoc commentum, postremo præteriti sæculi anno accerrimus libertatis nostræ Assertor & Vindex Serenissimus Arausionensium Princeps Mauritius, nobilissimo illo adversus Albertum Austriæ Archiducem, Hispanorum ducem, prælio; eo solum discrimine, quod maiori publicæ rei commodo, naves non incenderit, sed altum petere jusserit.

2 Παν-

[CAP. XXVII.]

Pausistratus.

Pausistratus Rhodiorum nauarchus numerum & armaturam militibus imperavit. Qui cum splendidissimis armis induti progrederentur, in naves eos deduxit, omnibusque impositis, jussit arma singulos suo loco deponere: certosque homines præfecit, qui ne qua arma efferrentur, caverent.

Παυσίστρατος.

[1] Παυσίστρατος ναύαρχος Ῥοδίων [2] παρήγγειλεν ἀριθμὸν, καὶ [3] ἐξόπλισιν τοῖς στρατιώταις· ἐπειδὴ προῆλθον ἐν τοῖς καλλίστοις ὅπλοις, ἀναλαβὼν αὐτοὺς ἦγεν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ πάντας ἐμβιβάσας ἐκέλευσεν ἀπερείσασθαι τὰ ὅπλα καὶ κόσμον ἕκαστον, καὶ μηδὲν ὅπλον ἐκκομιδῶσι φύλακας κατεστήσατο.

[CAP. XXVIII.]

Theognis.

¶ Theognis Athe-

Θεόγνις.

¶ Θεόγνις [1] Ἀθηναῖος στρα-

1 Παυσίστρατος] Ita edidi cum Fl. sic quoque restituente Henr. Valesio ad Fragmenta Polybii, apud quem legitur Πασίστρατος Appiano in Syriacis dicitur Παυσίμαχος. *Pausistratus* Livio lib. XXXIII. cap. 18. *Rhodii quoque ad vindicandam a Philippo continentem regionem (Peræam vocant) possessam a majoribus suis, Pausistratum prætorem cum octingentis Achaiis peditibus, mille & noningentis fere armatis ex vario genere auxiliorum collecta miserunt.* & lib. XXXVIII. cap. 10.

2 Παρήγγειλεν ἀριθμὸν καὶ ἐξόπλισιν τοῖς στρατιώταις] Scribe ὁπλισιν per 1. Diodorus eo sensu ὁπλισία dicit. Intelligit autem lustrationem exercitus, quæ fit ad recognoscendum militum numerum, & eorum arma. Sic libro quinto in Jasone, παρήγγειλεν ὅπλα ἀριθμὸν καὶ μισθοδοσίαν ὁπλίσασθαι. lib. 7. in Autophradate, ὡς ἕνεκα ἀριθμῶ ποιοῖτο τὴν ἐξόδον. *Casaubonus.*

Ἐξόπλισιν] Ita reposui cum Canti monente quoque Casaubono. Vulgata ἐξόπλισιν. Pro ἐπειδὴ, idem Codex ἐπεὶ δὴ. Sub finem pro μηδὲν ὅπλον, habet quoque μηδένος ὅπλον.

Cap XXIX. 1 Ἀθηναῖος στρατηγός] Cant. Ἀθηναίων στρατηγός. Sed, ut Vulgata, Auctor quoque alibi. Mox pro προστάξει, scripsi προστάτας.

κοντισαῖς ἐπὶ τ καταστρωμάτων, πολλοῖς προσπεσὼν ἄφνω τοῖς Ἀθηναίοις ἀνακομιζομένοις ἀτάκτως, [2] καὶ μετὰ θορύβου, ποιείσθαι τὴν ἔμβασιν, ἀντιπρώροις ταῖς τριήρεσιν ἐμβαλὼν ἐνίκησε.

Τελεσίνικος ὑπὸ τ αὐτῶν σημείων ἀριστοποιησάμενοι τ πολεμίων, καὶ τὰ λοιπὰ πρασσόντων ὁμοίως, προσέταξε τοὺς ἐν ταῖς ἄριστα πλεούσαις τριήρεσιν, [3] αὐτοὺς πρὸ ἡμέρας ἀριστήσαντας ἡσυχάζειν ἐμβάντας· ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἄριστον παρῆν, καὶ τὸ ἔθος ἐσήμηνεν· οἱ μὲν ἐν τοῖς ἄλλοις σκάφεσιν ἠριστοποιοῦντο· [4] σωιδόντες πρὸς τῇ παρασκευῇ τ στίων ἦσαν· οἱ δὲ

stromatis repentine superveniens, Atheniensibus sine ordine discurrentibus, & cum tumultu egressis, in obversas triremium proras impetu facto victor discessit.

2 Telesinicus cum iisdem signis hostes prandium sumererent, & reliqua similiter, facerent, mandavit iis qui optime navigantes triremes habebant, ut ipsi ante lucem sumpto cibo egressi quiescerent. Cum tempus instaret prandii, consueto more signum dedit. Qui igitur in reliquis erant navigiis, prandium faciebant. Reliqui Syracusani pro-

τ Συ-

2 Καὶ μετὰ θορύβου ποιεῖσθαι τὴν ἔμβασιν] Scribo, ποιεμένοις τὴν ἔμβασιν. *Casaubonus.*

Τὴν ἔμβασιν] Ita rescripsi cum Fl. & Casaubono, pro vulgato ἢ ἔκβασιν.

3 Αὐτοί] Fl. αὐτάς.

4 Σωιδόντες πρὸς τῇ] Corruptissimus locus: quem si liceat ex conjectura emendare, sic legerim. ἐκ σωιδόντες οἱ πολεμοι, πρὸς τὴν παρασκευῇ τῇ στίων ἦσαν. οἱ δὲ Συ. πρ. ἐπὶ τὰ κ. ὁπλιζόντες καὶ ὁπλιδύσωντες.

potest & aliter concipi. Ubi autem nos παρασκευῇ legimus erat in nostro Cod. πορμῇ. An pro πόρῳ, sicut dicitur πόρος χρημάτων, aut pro περισμῷ? sed nostram lectionem plurimi loci simillimi confirmant Quod sequitur, οἱ δὲ τῆς Συρακουσίων προεκδυκότες, vereor ut sit integrum: Suspicor, legendum προεκδυκότας τὰ ὅπλα. sicut in Memnone infra commate quarto in simili historia legitur, ἐκδυκότας αὐτὰς τὰ ὅπλα. *Cas.*

Σωι-

gressi, conscensis navibus in hostes impetum dabant, multasque triremes eorum perdiderunt, dum ipsi in capiendo cibo occuparentur.

τῶν Συρακουσίων προεμβεβηκότες ἐπὶ τὰ καταστρώματα τοὺς ἐπιβάντας ἐπιπλεύσαντες, πολλὰς διέφθειραν τριήρεις τῶν πολεμίων περὶ τὰς τροφὰς [5] ἀχολουμένων.

[CAP. XXXIII.]

Pompiscus.

¶ Pompiscus Arcas in more habebat, ut quotiescumque castra poneret, semper vias eas quæ ad castra ducerent, partim suffoderet, partim vallo munitas obrueret. Ipse vero novas alias parabat, ut exploratores, aut qui nocte aggredi exercitum vellent, per vias pristinas profecti, in fossas incederent, novarumque peritiam non haberent.

Πομπίσκος.

¶ Πομπίσκος Ἀρκὰς, ἀεὶ στρατοπεδεύων τὰς ὁδοὺς τὰς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀγούσας, τὰς μὲν ἀπέσκαπτε, [1] τὰς δὲ ἀπεχαράκου χωννυμένας· αὐτὸς δὲ καινὰς κατεσκεύαζεν ἄλλας, ὅπως οἱ κατάσκοποι ἢ οἱ νύκτωρ ἐπιθέμενοι διὰ τῶν ἀρχαίων ὁδῶν πορευόμενοι, ἐμπίπτοιεν τοῖς ὀρύγμασι· τῶν δὲ καινῶν ἀπείρως ἔχοιεν.

Πομ-

Σωιεδόντες φεὸς τῇ θρεσκευῇ τῶν στρίων ἦσαν· οἱ δὲ τῶν Συρακουσίων φευμεβεβηκότες ἐπὶ τὰ κατ.] Ita rescripsi cum utroque Codice pro vulgato, σωιεδόντες φεὸς τῇ..... τῶν στρίων ἦσαν· οἱ δὲ τῶν Συρ. φευεν δεδυκότες ἐπὶ τὰ κατ. Ex conjectura φεὸς τῇ θρεσκευῇ jam legit Casaubonus. Rectum esse πρεμβεβηκότες probatu βάντας, quod præcedit, sed quod male vertitur *egressi*. Ut autem locus sibi constet, cum Casaubono legendum, ὡς σωιεδόντες οἱ πολέμιοι.

5 Ἀχολουμένων] Uterque Codex ἀχολούμενοι.

Cap. XXXV. 1 Τὰς δὲ ἀπεχαράκου χωνυμένας· αὐτὸς δὲ καινὰς κατεσκεύαζεν ἄλλας] MSS. intermedia hæc χωνυμένας· αὐτὸς δὲ non agnoscunt, & ante κατεσκεύαζεν (pro quo operarum errore in Vulgata erat καινεκεύαζεν) addunt δέ. Pro ἄλλας, Cant. habet ἀλλ'. Ante νύκτωρ cum utroque Codice addidi articulum. Pro ὁπιθέμενοι, Cant. ὁπιθεμένοι.

Digitized by Google

Λακεδαίμονι Δμαρτίδων, μαθὼν Σπαρτιάτας βεβουλευμένους τὸν Ἰσθμὸν τειχίζειν, [2] Ἀθηναίους δὲ καὶ ἔξω Πελοποννήσου πορεύσεσθαι, προείπεν, Ἀθηναίων καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων τὰ οἰκεῖα πρὸς τοὺς Πέρσας βουλευόντων, πολλὰς Δμβάσεις ἔξουσιν εἰς τὸν Πελοπόννησον οἱ βάρβαροι. τούτῳ τῷ λόγῳ πειθέντες οἱ Λάκωνες, τῷ Ἰσθμῷ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες, κοινωνήσαν καὶ πολέμου πᾶσι τοῖς Ἕλλησι.

dæmone degens, cognito quod Spartiatæ de muniendo Isthmo consilium agitarent, Athenienses autem extra Peloponnesum egrederentur, prædixit: Si Athenienses, cæterique Græci privatim sibi consuluerint in hoc adversus Persas, multos aditus in Peloponnesum habebunt barbari. Hoc sermone persuasi Lacones, Isthmo longum vale dixerunt, seque omnibus Græcis belli socios adjunxerunt.

[CAP. XXXI.]

Κύψελος.

Κύψελος [1] τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Βακχιαδῶν θεωροὺς πέμψας εἰς Δελφοὺς ὡς περὶ τοῦ κοινοῦ Κορινθίων σωτηρίας χρώμενος, ἀπεῖπεν αὐτοῖς τὸν

Cypselus.

Cypselus cum clarissimos ex Bacchiadum familia Delphos misisset, qui de communi salute Corinthiorum oraculum consulerent, interdixit eis, ne Corinthum in-

Κορίν-

2 Ἀθηναίους δὲ καὶ ἔξω Πελοποννήσου πορεύσεσθαι] Emenda, Ἀθηναίους δὲ καὶ τοῦ ἔξω Πελοποννήσου πορεύσεσθαι. hoc est, *Athenienses vero & quotquot sunt extra Peloponnesum deserere.* Historia nota ex Herodoti Calliope, ubi *Chilens* hic vocatur non *Chilius*. Casaubonus.

Cap. XXXIII. 1 Τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Βακχιαδῶν] Cant. τοὺς ἐπιφ. τοῦ Βακχιαδῶν. De *Cypselo* supra 1. 7.

1 Δια

grederentur: atque in posterum nobilissimis ejectis, secure tyrannidem obtinuit.

Κορινθίας μὴ ἐπιβαίνειν. καὶ τοῦ λοιποῦ τὴν τυραννίδα κατέχειν ἀσφαλῶς, τοὺς εὐγενεστάτους σκβαλών.

[Cap. XXXII.]

Telesinicus.

¶ Telesinicus Corinthius in portu Syracusanorum adversus Athenienses navali prælio confligebat. Cum ad multum diem obita pugna defatigarentur, celocem in urbem Syracusanorum misit, ac cibaria in portum deportari jussit. Quæ cum instructa videret, sublato signo, dum anceps adhuc prælium esset, in portum se recepit. Athenienses etiam ipsi in terram discedentes, prandium faciebant, alius alio dispersi. Ille militibus præparato victu refectis, solvens continuo cum sagittariis & jaculatoribus in cata-

Τελεσίνικος.

¶ Τελεσίνικος Κορίνθιος ἐν τῷ λιμένι τῶν Συρακουσίων ἐναυμάχει πρὸς Ἀθηναίους· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ πολὺν τῶν ἡμέρας ναυμαχοῦντες ἐπόνουν, κελήτιον πέμψας εἰς τὴν πόλιν τῶν Συρακουσίων τὴν ἀγορὰν ἐκέλευσεν ἐπὶ τὸν λιμένα κομίζειν. ὡς δὲ κεκοσμημένον ἴδε, σημεῖον ἄρας, ἀκμάζοντος τοῦ ναυμαχίας ἔτι, ἀπῆλθεν ἐπὶ τὸν λιμένα. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ αὐτοὶ, [1] Διὰ τάχους μὲν ὡς ἀπαλλαγέντες ἐπὶ τὴν γῆν ἠριστοποιοῦντο, ἄλλος ἄλλῃ διεσπαρέντες. ὁ δὲ, τοῖς πρωτῶν ἐπίμπλη τῇ ἀγορᾷ χρησαμένων, ἀναχθεὶς, αὐτίκα σὺν τοξόταις καὶ ἀκοντι-

1 Διὰ τάχους μὲν ὡς ἀπαλλαγ.] Puto legendum, ἀσμένως ἀπαλλ. aut tollendum τὸ μέν. *Casaubonus.*

στρατηγὸς ὁρῶν τὰς στρατιώτας περὶ τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὴν τάξεων στασιάζοντας. νύκτωρ προσέταξε πέμψαι [2] τινὰς τῶν ἱππέων, καὶ τῶν κηρυφῶν, ὡς ἀγγείλας ἐπιφανῆναι ὡς πολεμίους, κατ' ἄλλο τι χωρίον ἀφ' οὗ μάλιστα ἔμελλον ὀφθήσεσθαι ἐπιφανέντων. ὁ Θεόγνις μετὰ θορύβου καὶ ταραχῆς παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας· ὡς ἤδη τῶν πολεμίων ἐπιφαινομένων, αὐτοὺς καταλαμβάνεσθαι τάξιν τὴν προσήκουσαν. οἱ δὲ ἀφ' τὴν φόβον τῶν πολεμίων [3] τὸ φιλονεικεῖν ἀλλήλοις ἀποστάντες, εἰς τὰς συνήθεις τάξεις καθίσταντο· ἐπεὶ δὲ κατέστησαν, ὡμολόγησεν ὁ Θεόγνις, τοὺς μὲν πολεμίους εἶναι φίλους. ὑμεῖς δέ, ἔφη, ταξάντες ἑαυτοὺς ἄνευ στάσεως, καὶ εἰσαῦθις φυλάττεσθε τὴν τάξιν ἣν αὐτοῖς δεδώκατε.

Θεόγνις ἐν τῷ στρατοπέδῳ,

nienſium dux, videns milites de ducibus & ordinibus diſceptare, noctu quoſdam equites ac duces miſit, præcipiens ut quaſi hoſtes in alio quodam loco oſtenderentur, in quo maxime conſpici ab exercitu poſſint. Quibus apparentibus, Theognis cum tumultu ac perturbatione milites ipſos, quaſi jam hoſtes in conſpectum veniſſent, juſta loca capere juſſit. Illi metu hoſtium adducti, contentione depoſita, priſtinos ordines conſtituerunt. Qui cum ordines ſtruxiſſent, Theognis hoſtes amicos & ſocios eſſe fatebatur. Vos autem, inquit, in poſterum ordinibus abſque ſeditione factis, eam ſtationem tenete, quam vobis ipſi dediſtis.

2 Theognis explora-

2 Τινὰς τῶν ἱππέων καὶ τῶν κηρυφῶν] Interpr τῶν κηρυφαίων. Vereor ne gravior menda ſubſit. *Caſaubonus.*

3 Τὸ φιλονεικεῖν ἀλλήλοις ἀποστάντες] Cant. φιλονεικεῖν ἀλλ' ἀποστάντες ſcilicet, &c. εἰς ante τὰς συνήθεις neque Fl. agnoſcit. Pro ὡμολόγησε, cum utroque Codice repoſui ὡμολόγησεν. Sub finem pro φυλάττεσθε, Cant. φυλάττεσθαι.

4 Mi-

tores in castris esse suspicatus, extra vallum præsidio constituto, mandavit ut quilibet in suis arcis permaneret: cumque divisi ac distributi essent; facile exploratores deprehendit.

δῳ κατασκόπους ὑπονοήσας ὑπάρχειν, φυλακὴν ἔξωθεν τοῦ χάρακος πρὸ τειχίσας παρήγγειλεν ἑκάστοις [4] μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας καὶ χωριζομένους διὰ χωρὶς κατασκόπους ὄντας ἁλίσκεσθαι.

[CAP. XXIX.]

Diocles.

Diocles Athenienſium dux in hoſtili ſolo militibus nullo ordine diſperſis, arma ferre nolentibus, teſſeram datam ſæpe commutavit. Milites arbitrati non longe hoſtes abeſſe, receptis armis, inſtructa acie profectionem faciebant.

Διοκλῆς.

Διοκλῆς Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐν τῇ πολεμίᾳ τῶν στρατιωτῶν ἀπάντων ἀφαλελυμένων τὰ ὅπλα φέρειν καὶ βεβλημένων, σύνθημα ἔδωκεν ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ. [1] οἱ δὲ στρατιῶται νομίζοντες πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα ἐν τάξει πάντες ἐβάδιζον.

[CAP. XXX.]

Chilius.

Chilius Arcas Lace-

Χίλιος.

[1] Χίλιος Ἀρκὰς ἐν Λα-

[4] Μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας καὶ χω.] Deest aliquid: Sententia lectionem hujusmodi postulat. μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας σωνίζει σὺν ἀνδρὶ ὅπλων ὄντας καὶ χωριζομένους, διὰ χωρὶς κατασκόπους ὄντας ἁλίσκεσθαι. Casaubonus.

Cap. XXX. 1 Οἱ δὲ στρατιῶται] Cant. absque particula adversativa.

Cap. XXXI. 1 Χίλιος] Cant Μίλιος. Paullo post pro τῶν λοιπῶν uterque Codex τῶν ἄλλων.

Πομπίσκος τῶν πολεμίων ἐγγύθεν τὰ σημεῖα καὶ τὰ κηρύγματα αὐτοῦ παραφυλαττόντων ἐν ἀπορρήτῳ, παρήγγειλε τοῖς φανεροῖς παραγγέλμασι καὶ κηρύγμασι χρῆσθαι τοὺς στρατιώτας εἰς τοὐναντίον.

Πομπίσκος στρατοπεδούμενον πόλιν, ὅπῃ μὲν τῷ πολλῷ τῆς χώρας ἐξιέναι τοὺς πολεμίους ἐκώλυσεν· [2] ὅπῃ δὲ τόπον ἕνα συνεχῶς..... καὶ τοῖς λῃζομένοις ἀπέχεσθαι τοῦ τόπου τούτου προσετάξεν. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως ἀδεῶς ἐνταῦθα προΐεσαν· ὁ δὲ παραλαβὼν τοὺς σκοπῶν ὡς ἔμαθεν τοὺς ἥκοντας πολλοὺς, ἐπιθέμενος, τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐχειρώσατο.

Πομπίσκος χωρίον πολιορκῶν, ἐλεῖν οὐχ οἷός τε ὢν [3] καθίστα αὐτομόλον ἀγγέλλοντα ὡς Ἀρκάδων

2 Pompiscus, hostibus ex propinquo signa & promulgationes ipsius observantibus, in occulto præcepit militibus, ut manifesto data præcepta & promulgationes, semper in contrarium verterent.

3 Pompiscus urbem cingens castris, in maximam regionis partem hostes exire prohibuit. In unum vero locum continenter venire permisit, iisque, qui ad agendam prædam mitterentur, præcepit, ut ab eo solo loco abstinerent. Qui in urbe erant, sine metu eo commeabant. Ille cum multos venire ex speculatoribus cognovisset, facto in eos impetu, magnum numerum subegit.

4 Pompiscus cum oppidum quoddam oppugnatione capere non posset, transfugam sub-

αὐτὸν

2 Ἐπὶ δὲ τόπον ἕνα συνεχῶς] Scribe συνεχώρησι. *Casaubonus.*

Συνεχῶς] Cum Casaubono scripserim συνεχώρησι. In contextum tamen non admisi quia incertum, an ita scribendum monuerit ex MSS.

3 Καθίστα] Cant. καθιστάμενος.

4 Μετ'

ornat, qui nunciaret: Arcades ipsum accersere, & ob eam caussam animi pendere quemadmodum oppugnationem relinqueret. Illi summo gaudio affecti, cum non multo post exercitum discedere viderent, transfugam vera dixisse arbitrati, effusi ex urbe, multa in castris diripiebant. Pompiscus reversus, & deprehensos aggressus, tum ipsos superavit, tum etiam oppidum.

5 Pompiscus, quo citius exploratores hostium caperentur, paucas vias habebat, ad quas in excelso loco castra ponebat: iisque, qui prædatum exirent, præcipiebat, ut secus viam ingrederen-

αὐτὸν μεταπεμπομένων, ἀπορίᾳ πῶς ἂν ἀπολίποι τὴν πολιορκίαν· οἱ δὲ ἡδέντες, 4 μετ' ὀλίγον τὴν στρατιὰν ἀναχωρήσαν ἰδόντες, πιστὸν εἶναι τὸ αὐτόμολον ἡγούμενοι, προελθόντες, πολλὰ σκεύη στρατοπέδου διήρπαζον. ὁ δὲ Πομπίσκος ἀναστρέψας ἐπιθεμένος, καταλαβὼν σκεύη τε καὶ ἔστησεν αὐτῶν τε καὶ χωρίου.

Πομπίσκος, ἵνα θᾶττον οἱ κατάσκοποι τῶν πολεμίων ἁλίσκοιντο, 6 εἰσόδους ὀλίγας..... τὸ στρατόπεδον ἐπίθη πρὸ αὐτῶν ἐπὶ ὑψηλοῦ· καὶ τοῖς προβαίνουσι εἰς τὰς προνομὰς παρηγγέλλετο 7 ὁδοῦ τὸν πίλον διέρχεσθαι.

4 Μετ' ὀλίγον] MSS. ut & Codd. Casauboni ἐ μετ' ὀλίγον. Unde lego ἐ μετ' πολύ. Statim pro πιστὸν εἶναι, uterque Codex ἀπιστεῖν. Forte καὶ πιστὸν εἶναι. Pro προελθόντες, Cant. προσελθόντες.

5 Ἀναστρέψας ἐπιθέμενος, καταβαλών] Mendum hic esse, meliores Codices, ut opinor, arguent. Fortasse, καὶ συμβαλών. Casaubonus.

6 Εἰσόδους ὀλίγας] Nempe σκολιάζων, vel simile quid: nisi desint pluscula verba. Quid vero depravatius sequentibus his verbis, παρηγγέλλετο ὁδοῦ τὸν πίλον διέρχεσθαι? Interpres quidem ὁδοῦ τὸν ὁδὸν legisse videtur quæ si vera est lectio, interpretere *extra viam*, non *secus viam*. Ego malo ἰπέχειν, in tanta nostri Codicis depravatione. *Idem*.

7 Παρὰ τὸν πίλον] MSS. ὁδοῦ τὸν πίλον.

Πομπίσκος τ πολεμίων ἐγγύθεν τὰ σημεῖα καὶ τὰ κηρύγματα αὐτοῦ παραφυλαττόντων ἐν ἀπορρήτῳ, παρήγγειλε τοῖς φανεροῖς παραγγέλμασι καὶ κηρύγμασι χρῆσθαι τοὺς στρατιώτας εἰς τὐναντίον.

2 Pompiscus, hostibus ex propinquo signa & promulgationes ipsius observantibus, in occulto præcepit militibus, ut manifesto data præcepta & promulgationes, semper in contrarium verterent.

Πομπίσκος πειρατοπεδοῦν πόλιν, ὅπι μὲν τὴν πολλὴν τ χώρας ἐξωικίσαι τοὺς πολεμίους ἐκώλυσεν. [2] ὅπι δὲ τόπον ἕνα συνεχῶς. . . . . καὶ τοῖς λησιζομένοις ἀπέχεσθαι τ τόπου τούτου προσετάξεν. οἱ δὲ ἐκ τ πόλεως ἀδεῶς ἐνταῦθα πορεύεσθαι· ὁ δὲ παραπαίων τ σκοπῶν ὡς ἔμαθεν τοὺς ἥκοντας πολλοὺς, ἐπιθέμενος, τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐχειρώσατο.

3 Pompiscus urbem cingens castris, in maximam regionis partem hostes exire prohibuit. In unum vero locum continenter venire permisit, iisque, qui ad agendam prædam mitterentur, præcepit, ut ab eo solo loco abstinerent. Qui in urbe erant, sine metu eo commeabant. Ille cum multos venire ex speculatoribus cognovisset, facto in eos impetu, magnum numerum subegit.

Πομπίσκος χωρίον πολιορκῶν, ἑλεῖν οὐχ οἱός τε ὢν [3] καθίστα αὐτόμολον ἀγγέλλοντα ὡς Ἀρκάδων

4 Pompiscus cum oppidum quoddam oppugnatione capere non posset, transfugam sub-

αὐτὸν

2 Ἐπὶ δὲ τόπον ἕνα συνεχῶς] Scribe, συνοχώσησι. *Casaubonus.*

Συνεχῶς] Cum Casaubono scripserim συνοχώσησι. In contextum tamen non admisi quia incertum, an ita scribendum monuerit ex MSS.

3 Καθίστα] Cant. καθιστήκει.

4 Μετ'

ornat, qui nunciaret: Arcades ipsum accersere, & ob eam caussam animi pendere quemadmodum oppugnationem relinqueret. Illi summo gaudio affecti, cum non multo post exercitum discedere viderent, transfugam vera dixisse arbitrati, effusi ex urbe, multa in castris diripiebant. Pompiscus reversus, & deprehensos aggressus, tum ipsos superavit, tum etiam oppidum.

5 Pompiscus, quo citius exploratores hostium caperentur, paucas vias habebat, ad quas in excelso loco castra ponebat: iisque, qui prædatum exirent, præcipiebat, ut secus viam ingrederen-

αὐτὸν μεταπεμπομένων, ἀπορόιη πῶς ἂν ἀπολίποι τὴν πολιορκίαν· οἱ δὲ ἡδέντες, 4 μετ' ὀλίγον τὴν στρατιὰν ἀναχωρήσειν ἰδόντες, πιστὸν εἶναι τὸ αὐτόμολον ἡγούμενοι, προελθόντες, πολλὰ ἐκ τοῦ στρατοπέδου διήρπαζον. ὁ δὲ Πομπίσκος ἀναστρέψας ἐπιθεμένος, καταλαβὼν ἐκράτησεν αὐτῶν τε καὶ τοῦ χωρίου.

Πομπίσκος, ἵνα θᾶττον οἱ κατάσκοποι τῶν πολεμίων ἁλίσκοιντο, 6 εἰσόδους ὀλίγας..... τὸ στρατόπεδον ἐπίθετο πρὸ αὐτῶν ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ τοῖς προθυμουμένοις εἰς τὰς πρόνομας παρηγγέλλετο 7 ὁδεύειν τὸ πλάγιον διέρχεσθαι·

4 Μετ' ὀλίγον] MSS. ut & Codd. Casauboni ἀ μετ' ὀλίγον. Unde lego ἀ μετ' ὀλίγον. Statim pro πιστὸν εἶναι, uterque Codex ἄπιστον εἶναι. Forte καὶ πιστὸν εἶναι. Pro προελθόντες, Cant. προστελθ.

5 Ἀναστρέψας ἐπιθέμενος, καταβαλών] Mendum hic esse, meliores Codices, ut opinor, arguent. Fortasse, καὶ συμβαλών. *Casaubonus.*

6 Εἰσόδους ὀλίγας] Nempe σκοπεύοντες, vel simile quid: nisi desint pluscula verba. Quid vero depravatius sequentibus his verbis, παρηγγέλλετο ὁδεύειν τὸ πλάγιον διέρχεσθαι τὴν· Interpres quidem ὁδεύειν legisse videtur quæ si vera est lectio, interpretere *extra viam*, non *secus viam*. Ego malo ἐπέχειν, in tanta nostri Codicis depravatione. *Idem.*

7 Παρὰ τὸ πλάγιον] MSS. ὁδεύειν τὸ πλάγιον.

ᾳζ. ἐπεὶ ᾗ τῆς πόλεως ἔξω ἐθέλοντες ἄνδρες χίλιοι [1] οἱ προπέμποντες αὐτοὺς ὁπλίταις καὶ ἱππεῖς, οὓς μὲν συλλαβόντες ἀπέκτειναν· οὓς δὲ διαφυγόντας Σωσίστρατος ἐπικηρύξας ἀναιρεῖν ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ τὰς τῶν φυγάδων οὐσίας κατέχων καὶ συναγαγὼν στρατιώτας Ἕλληνας, καὶ βαρβάρους, καὶ τοὺς ἐκ τῶν λιθοτομιῶν λύσας, ὑπὸ τούτων φυλαττόμενος ἦρχε τῶν Συρακουσίων.

præstitissent, communi decreto cum omni familia in exilium mitterent. Qui cum extra civitatem venissent, mille viri comitantes eos partim armati, partim equites, alios comprehensos interfecerunt: alios, qui effugerant, Sosistratus facta promulgatione occidere concessit. Ipse vero exulum bonis potitus, conductis militibus Græcis ac barbaris, iisque qui in latomiis vincti tenebantur solutis, stipatus his, ac satellitibus usus, imperium in Syracusanos tenuit.

[CAP. XXXVIII.]

Διόγνητος.

Διόγνητος Ἀθηναῖος βουλόμενος κρατῆσαι πόλεως τινός, ὑποβιβάσας κρύφα στρατιώτας νυκτὸς, καὶ λόχον ἐγκαθίσας μεθ' ἡμέραν αὐτὸς ὑπιπλεῖ φανερῶς· οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ὑπὸ τὰς ναῦς ἐβοη-

Diognetus.

Diognetus Athenienſis civitatem quandam capere volens, clam ſub noctem expoſitis militibus, inſidiiſque collocatis, interdiu palam ipſe naves appulit. Cives undique proruentes, ex urbe ad naves decurre-

θουν.

1 Οἱ προπέμποντες] Cant. abſque articulo.

1 Πεντ-

bant. Qui in insidiis latebant, in urbem impetum faciunt, eamque sine labore occupant. Diognetus adnavigans, & appellens, expositis his qui in navibus erant, eos qui ad defendendum excurrerant, domuit.

θων. οἱ δὲ ἐνεδρεύοντες ὥρμησαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ῥαδίως αὐτῆς ἐκράτησαν. Διόγνητος προσπλεύσας καὶ καθορμισθεὶς, ἐκβιβάσας τοὺς ἐκ τῶν νεῶν, ἐχειρώσατο τοὺς ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἐξελθόντας.

[CAP. XXXIX.]

Archebius.

Archebius Heracleotes, hostibus continenter abeuntibus, piscatoria navigia contraxit, eaque per carinas vinculis insertis immobilia fecit, atque ipse cum aliquibus hostium adventum in insidiis expectabat. Tubicen qui in arbore speculandi caussa stabat, conspicatus hostes adnavigare cum navi longa, & duabus triacontoris, & egressos partim prædam agere, partim navigiorum vincula solvere, signum tuba dedit. Archebius iis quos in insidiis posue-

Ἀρχέβιος.

Ἀρχέβιος ὁ Ἡρακλεώτης τῶν πολεμίων ἀποβάσεις ποιουμένων συνεχεῖς, πλοῖα τῶν ἁλιευτικῶν ἀναστάσας, καὶ διὰ τῆς τρόπιας δεσμοῖς αὐτὰ ἀδυσκίνητα ποιήσας, αὐτὸς μετά τινων ἐνήδρευε. σαλπιγκτὴς ὁ ἐπὶ δένδρου σκοπός. ἔτος ἰδὼν τοὺς πολεμίους [1] προσορμισθέντας νηῒ μακρᾷ, καὶ τριακοντόροις δυσὶν, καὶ ἀποβάντας, καὶ τοὺς μὲν ἁρπάζοντας· τοὺς δὲ τὰ πλοῖα τῶν δεσμῶν [2] ἀπολύοντας, ἐσήμηνε τῇ σάλπιγγι· Ἀρχέβιος τοὺς ἐνεδρεύοντας ἀνα-

1 Προσορμιζόντας] Ita edidi cum Cant. pro vulgato προσορμιζόντας.

2 Ἀπολύοντας] Uterque Codex ἀποδύοντας.

Antipatridas eam antea tenuisset. Navigavit in portum Nearchus. Cum igitur Antipatridas pro veteri amicitia ad eum ab arce descenderet, & eum qua de caussa venisset, interrogaret: Cres inquit, se mulieres quasdam & vinctos servos apud eum velle deponere. Concessit Antipatridas. Servi vincti vasa mulierum musicarum portabant. In tibiarum arculis exigui quidam inerant enses: in cistis vero pila. Cum in arcem ventum esset, ii qui mulieres ac pueros ducebant, strictis gladiis arcem occupant, & Telmissum Nearchus obtinuit.

πλοῦτε μὴ ἐς τ̃ λιμένα Νέαρχος· ἐπεὶ δ̃ Ἀντιπατρίδας, παλαιὸς ὢν φίλος, ἀπὸ τ̃ ἄκρας κατέβη πρὸς αὐτὸν, καὶ διελέξαντο περὶ ὧν ἐβούλοντο· ὁ Κρὴς ἔφη, βούλεσθαι γυναῖκας ἀποθέσθαι παρ' αὐτῷ, [2] καὶ παῖδας δεδεμένους· ὁ μὲν Ἀντιπατρίδης ἐπέτρεψεν· οἱ δ̃ παῖδες οἱ [3] δεδεμένοι τὰ σκεύη τ̃ μουσουργῶν γυναικῶν ἀνεκόμισαν· ἐν δ̃ τοῖς κιβωτίοις τ̃ αὐλῶν σφαῖρα ἐγχειρίδια γυμνά· ἐν δ̃ ταῖς κίσταις πέλταις· ὡς δ̃ εἴσω τ̃ ἄκρας ἐγένοντο, οἱ τε τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας ἄγοντες, σπασάμενοι τὰ ἐγχειρίδια καταλαμβάνουσι τὴν ἄκραν, καὶ τ̃ Τελμισσὸν Νέαρχος ἐκράτησεν.

[CAP. XXXVI.]

Dorotheus.

Dorotheus Leuca-

Δωρόθεος.

[1] Δωρόθεος Λευκάδιος

2 Καὶ παιδας δεδεμένους] Scribe δεδεμένους, ut paullo post. Scribe etiam ὁ μὲν Ἀντιπατρίδας. *Casaubonus.*

3 Δεδεμένοι] γρ. δεδεμένοι. *Idem.*

Cap. XXXVIII. 1 Δωρόθεος Λευκάδιος γυμνασίαν ἔχων] Legendum censeo γυνῶν μίαν. neque parum in ea emendatione momenti ad Intel-

dius inter navale prælium in portum quendam confugit, hostibus non longe insequentibus: & præterlegens finem portus extremum, navem convertit. Prior hostium triremis persequens Dorotheum, impetu delata in portum tendebat. In quam Dorotheus irruptione facta, eam submersit. Altera navis videns priorem submergi, statim fugam capessebat.

διὸ ναυμαχίαν ἔχων κατήχθη εἰς λιμένα, προηγούμενος αὐτῶν ὁ πολύ· κάμψας δὲ τὴν ἄκραν ὁ λιμένος, εὐθὺς [2] ἐπέστρεψε τὴν ναῦν· ἡ δὲ πρότερα τῶν πολεμίων τριήρων διώκουσα τὸν Δωρόθεον, ῥύμῃ φερομένη τὸν εἴσπλουν ἐποιεῖτο. Δωρόθεος ἐμβαλὼν κατέδυσεν· ἡ δὲ ἑτέρα ναῦς τὴν πρότεραν ἰδοῦσα καταδυομένην εὐθὺς ὥρμησε φεύγειν.

[CAP. XXXVII.]

Sosistratus.

Sosistratus populo Syracusano persuasit, ut eos quibus cum Agathocle necessitudo aliqua intercederet, quique ad tyrannidem assequendam suam operam ei

Σωσίστρατος.

Σωσίστρατος ἔπεισε τὸν Συρακούσιον δῆμον ἄνδρας φίλους Ἀγαθοκλεῖ, τούς τε τὴν τυραννίδα συμπράττοντας, φεύγειν μὴ τῶν οἰκετῶν ψηφίσασθαι.

intelligendum hunc locum. Nam hoc tantum docere nos voluit Polyænus, qua ratione Dorotheus quum unicam haberet navim, duas hostiles naves, quæ ipsum persequebantur effugerit, alteram etiam demerserit. Distingue autem προηγούμενος αὐτῶν ὁ πολύ, nec dubito ego deesse aliquid in hac sententia puta διωκόμενος ὑπὸ δύο ante illa κατήχθη εἰς λ. *Casaubonus.*

2 Ἐπέστρεψε ἡ ναῦν] Ita edidi cum Fl. nisi quod legat ἐπέστρεψεν ἡ ναῦν, & sic quoque Interpres. Vulgata ἀπέστρεψε.

ρῳ· οἱ δὴ κατάσκοποι τὰς ὁδοὺς [8] ταύτας ὡς φανερὰς φυλαττόμενοι διὰ τῶν πλαγίων ὑπεῖναι πειρώμενοι ταχέως ἡλίσκοντο.

tur. Exploratores has vias quasi perspicuas caventes, perque obliquas subire conantes, celeriter capiebantur.

Πομπίσκος κατασκόπους [9] ἔπεμψεν ἄνδρας ἀγνῶτας ἀλλήλοις, ἵνα μὴ συνωμοσίαν ποιῶνται, μηδὲ ψευδάγγελοι γίγνοιντο. ἀπηγόρευεν δὲ αὐτοῖς μηδενὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ διαλέγεσθαι, ὅπως μή τινες αὐτοῖς φθονοῦντες ἐξαγγείλωσι τοῖς πολεμίοις τὴν μέλλουσαν αὐτῶν ἄφιξιν.

6 Pompiscus exploratum misit viros sibi invicem ignotos, ne conspirationem facerent, & res falsas referrent: iisque interdixit, ne cum aliquo in castris sermones miscerent, ne qui eis invidentes, hostibus futurum illorum adventum significarent.

[CAP. XXXIV.]

Νίκων.

Νίκων Σάμιος κυβερνήτης πλησίον τριήρων πολεμίων [1] ὁρμουσῶν, βουλόμενος παραπλεύσας λαθεῖν, τὴν ἀλοιφὴν τοῦ αὐτοῦ νεὼς ὁμοίαν καταχρίσας ταῖς πολεμίαις τριήρεσι, τάξας τοὺς χρίστους,

Nicon.

Nicon Samius gubernator, cum hostium naves in propinquo navigarent, quo commodius illis ignorantibus præteriret, eodem modo suam unxit quemadmodum hostiles triremes unctas esse intel-

8 Ταύτας ὡς φανερὰς] Ita edidi cum MSS. & Interprete pro ταύτας φανερὰς.

9 Ἔπεμψε] Fl. ἔπεμπεν.

Cap. XXXVI. 1 Ὁρμουσῶν] Fl. ὁρμοῦσαν.

2 Εὐρ-

καὶ τοῖς σώμασιν [2] εὐῤῥώστους ἐρέτας, [3] ἔπλει παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν πολεμίων τριήρων, ὡς φίλος ὢν ναύταις· προελθὼν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ὁρμουσῶν νεῶν [4] ἐξέπλευσε, καταπεπληγότων, καὶ θαυμαζόντων τὸ δρώμενον τῶν πολεμίων· καὶ τότε ἐγνώθη πολέμιος ὤν, [5] ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν.

ligebat: fortissimisque & corporis robore validissimis viris remos committens, proras ipsas hostilium navium præterlegebat, & tanquam amicus nautis appropinquans, per ultimas naves evasit, obstupescentibus ac mirantibus id factum hostibus. Et tum demum eum hostem esse cognitum est, cum eum capere jam non amplius possent.

[CAP. XXXV.]

Νέαρχος.

[1] Νέαρχος Κρὴς κατέσχε Τελμισσὸν Ἀνιπαρσίδου κρατοῦντος. κατέ-

Nearchus.

Nearchus Cretensis Telmessum in suam potestatem redegit cum

πλευσε

2 Εὐῤῥώστους] Εὐρώστους, aut εὐρωστάτους, vel εὐῤῥωμοφυεστάτους. nam Codd. habent duo ρ. *Casaubonus.*

3 Ἔπλει παρ' αὐτὰς πρῴρ.] Scribe, & distingue, ἔπλει παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν πολ. τριήρων. deinde προελθὼν δ' ἐπ'. *Idem.*

Παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας] Ita edidi cum MSS. & Casaubono, pro παρ' αὐταῖς πρῴραις. Paullo post pro φίλος ὢν αὐταῖς, cum iisdem, nec non Interprete, scripsi φίλος ὢν ναύταις. Pro προελθὼν, Cant. προσελθ. quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres, sed præfero lectionem vulgatam, & verto, *provectus ad postremas naves.*

4 Ἐξέπλευσε] Fl. ἐξέπλησεν. Cant. ἐξέπλησεν.

5 Ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν] Fl. ὅτε μὴ καταληφθῆναι ἕως τε νέαρχος. & tum sequitur rubrica Κρής. Cant. ὡς τε μὴ καταλεφθῆναι ἕως τε νέαρχος. sed recte Vulgata.

Cap. XXXVII. 1 Νέαρχος] Uterque Codex ναύαρχος. Paullo post cum iisdem Codd. & Casaubono pro δεδεμένος rescripsi δεδεμένος. Deinde pro Ἀνιπαρσίδου, cum iisdem reposui Ἀνιπαρσίδης. Sequentia hæc ὡς ἂν τοῖς κεκοπτοῖς τῶν αὐλῶν εἰλῶ ἐγχειρίλῃ γυμνὰ, quæ in Vulgata desiderabantur, cum Fl. supplevi, cum quo consentit Interpres. Cum utroque Codice pro πέλτας, restitui πέλτας.

2 Κρὴς

ἀνασήσας, τὰς μὲν πολεμίους διέφθειρε, τοὺς δὲ τριακοντόρους αὐτῶν, καὶ τὴν ναῦν τὴν μακρὰν εἰς τὸ λιμένα τῆς πόλεως κατηγαγεν.

rat excitatis hostes perdidit: triacontoros autem & navem longam in portum civitatis adduxit.

[CAP. XL.]

Ἀριστοκράτης.

Ἀριστοκράτης Ἀθηναῖος ναῦν λαβὼν Λακωνικὴν, ταύτην ἔχων ἀνέπλευσεν ἐς πόλιν συμμαχίδα Σπαρτιατῶν, ἔχων ἐν τῇ νηῒ συχνοὺς [1] ἄνδρας ἔνδοθεν ἐγχειριδίοις ὡπλισμένους· οἱ μὲν ὑπὸ τὸν λιμένα τὴν ναῦν ὡς φίλην ὑπεδέξαντο· οἱ δὲ τῆς νεὼς ἐκβάντες ἄφνω προσιόντες τοῖς ἐπιτυχοῦσι, δέκα μὲν αὐτῶν ἀπέσφαξαν· κ' ὀ κ πέντε, συναρπάσαντες, ἀπέπλευσαν. [2] ὃς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο.

Aristocrates.

Aristocrates Athenienſis Laconica navi ſumpta, cum ea in urbem quandam ſocietate Lacedæmoniis devinctam navigavit, habens in navi plurimos viros clandeſtinis enſibus armatos. Qui portui præerant, navem quaſi ſociam & amicam receperunt. Illi autem egreſſi, ex improviſo deambulantes adorti, decem ex iis trucidarunt, & viginti quinque captivos abduxerunt, quos Ariſtocles multis pecuniis redemit.

[CAP.

1 Ἄνδρας ἔνδοθεν ἐγχειριδίοις ὡπλ.] Ἔνδοθεν, quod in Vulgata aberat, cum utroque Codice & Interprete ſupplevi. Caſauboni Cod. ἔνθεν. Mox ὑπὸ ante λιμένα, uterque Codex delet.

2 Οὗς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο] Lege Ἀριστοκράτης. Nam ἀπελυτρώσατο, non eſt *redemit*, ſed *pro redemptione exegit*. Caſaubonus.

[CAP. XLI.]

Aristomachus.

Aristomachus triremibus Cardianorum captis, imposuit remiges, suarumque navium insignibus eas ornavit, cum concentu suas naves sub multam vesperam appellens, Cardiani ad naves, affundebantur ex urbe, quasi suas & victrices: Aristomachii e navibus egressi, multos Cardianorum occiderunt.

Ἀριστόμαχος.

Ἀριστόμαχος Καρδιανῶν τριήρεις λαβὼν μεταβιβάσας τὰς ἐρέτας, καὶ κοσμήσας τοῖς ἀκροστολίοις τὰ αὐτῶν νεῶν, [1] αὐλήμασι κατέπλει, τὰς ἰδίας ναῦς ἐφέλκων τῶν καταγωγῶν οἷς ἐποιήμεν. Καρδιανοὶ μὲν πρὸς ναῦς ὥρμησαν ἐκ τῆς πόλεως ὡς οἰκείας καὶ νικώσας· οἱ δὲ Ἀριστομάχειοι τὰ νεῶν ἐκβάντες, πολλοὺς Καρδιανῶν ἀπέκτειναν.

[CAP. XLII.]

Charimenes.

Charimenes Milesius cum in Phaselidem confugisset, supervenientibus ei longis navibus Periclis Lycii, habitu alio sumpto, pedes per regionem Periclis evasit.

Χαριμένης.

[1] Χαριμένης Μιλήσιος καταφυγὼν ἐς Φασηλίδα, ἐφορμούσῶν αὐτῷ νεῶν μακρῶν Περικλέους τοῦ Λυκίου, πειθήμονος πειθετοῦ πεζῇ [2] διὰ τῆς Περικλέους χώρας ἐσώθη.

[CAP.

1 Αὐλήμασι] Cant. αὐλέμασι.

Cap. XLII. 1 Χαριμένης] Cant. Παριμένης. Casauboni Cod. Ἀριμένης. Mox περιθ. πειθετοῦ, subintelle ἱματίῳ, verte *sumpto capillamento.* Idem commentus quoque Hannibal apud Polybium lib. III. cap. 78. quem locum vide.

2 Διὰ τῆς Περικλέους χώρας] Articulus additus cum Fl.

[CAP. XLIII.]

Καλλιάδης.

[1] Καλλιάδης κυβερνήτης καταλαμβανόμενος ὑπὸ νεὼς ταχυτέρας τὸ πηδάλιον ἔκλαζε συχνῶς, καθ' ὁπότερον ἂν ἐμβάλλειν μέλλοι· [2] ἵνα ὁ διώκων προσκρούων ταῖς ἐπωτίσι πρὸς τὸ πηδάλιον ἐμβαλεῖν μὴ δυνήται, τῷ τῶν ἐμβολῶν εἶναι κατ' τὰς πρώτας θρανίτιδας.

Calliades.

Calliades gubernator interceptus a nave celeriore, gubernaculum frequenter inhibuit, a quacunque parte esset incursura, ut persequentes allisis ad gubernaculum remis impressionem facere non possent, quæ fere primis remis sessilibus fieri consuevit.

[CAP. XLIV.]

Μέμνων.

¶ Μέμνων [1] ὑπιθέμενος Λεύκωνι τῷ Βοσπόρου τυράννῳ, βουλόμενος καταμαθεῖν τὰ μεγέθη τῶν πολεμίων, [2] καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐνοικούντων, ἔπεμψεν Ἀρχιβιάδῃ Βυζάντιον ὑπὸ τριήρους, προσβαλοῦντα

Memnon.

¶ Memnon insidias Leuconi Bosphori tyranno ponens, cum explorare vellet quanta hostium esset magnitudo, & incolentium in ea terra multitudo, Archibiadem Byzantium in triremi lega-

τοῖς

1 Καλλιάδης] Cant. Θαλλιάδης.

2 Ἵνα ὁ διώκων προσκρούων ταῖς ἐπωτίσι] Tolle litterulam ν, veram lectionem habebis, ταῖς ἐπωτίσι. Ἐπωτίδες enim appellantur promiuentia in prora navis ligna: qua parte, hostium naves impetebant. Vide septimam Thucydidis historiam. *Casaubonus.*

Cap. XLI. 1 Ἐπιθέμενος] Fl. ὑπιθέμενος, quomodo etiam legisse videtur Interpres. Mox pro τὸ πλῆθος, cum Cant. nec non Casaubono rescripsi τὰ πλήθη. Pro Ἀρχιβιάδῃ, Cant. Ἀλκιβιάδῃ.

2 Καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικ.] Quidam Codd. καὶ τοῦ πλήθους. unde nos veram lectionem elicimus, καὶ τὰ πλήθη. ut modo τὰ μεγέθη. *Casaubonus.*

3 Στα-

tum ad Leuconem misit, ut de amicitia & hospitio cum eo loqueretur. Misit autem una cum illo citharœdum, Olynthium, nomine Aristonicum, propter artem celeberrimum, & in primis eo tempore apud Græcos: ut in transitu, si appellerent, specimen edente citharœdo, incolisque in theatra summo studio confluentibus, multitudo hominum nota legato fieret.

2 Memnon hostibus munitissima loca tenentibus, neque ad pugnam descendentibus, longius a munitis castris discedens, & dimidiam tantum militum partem in aciem instruens, ut alii seditionem adversus eum concitasse viderentur, transfugam ad hostes misit, jussitque dicere, Seditionem inter eos esse coortam,

πρὸς Λεύκωνα, ὡς ὑπὲρ φιλίας, καὶ ξενίας διαλεξόμενον. συνέπεμψε δὲ αὐτῷ καὶ Ὀλυνθίον κιθαρῳδὸν Ἀριστόνικον, εὐδοκιμοῦντα μάλιστα δὴ πάντων τότε ᾠδαῖς τῆς Ἑλλήνων· ὅπως ἐν τῷ παράπλῳ προσορμιζομένων, ἐπιδεικνυμένου καὶ κιθαρῳδοῦ, τῶν οἰκούντων εἰς τὰ θέατρα πανδημεὶ συνιόντων, τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων καταδήλον τῷ πρεσβευτῇ γένοιτο.

Μέμνων ἐρυμνὰ χωρία τῶν πολεμίων καταλαβόντων, καὶ οὐ καταβαινόντων ἐς μάχην, ἀποχωρήσας ἀπωτέρω τῶν ὀχυρῶν τόπων, καὶ ἀνεπαχθεῖς μὲν τῶν ἡμίσεων στρατιωτῶν, ὡς τῶν ἄλλων στασιαζόντων πρὸς αὐτὸν, πέμψας πρὸς αὐτοὺς αὐτόμολον, κέλευσε φράζειν ὅτι [3] στασιάζοιεν, καὶ μέλλοιεν ἀλλήλοις μάχεσθαι· καὶ ἀφ' τοῦ τε

3 Στασιάζοιν] Cant. στασιάζειν. Mox ὑμᾶς φοβηθέντας ἐπιεικῶς dani cum utroque Codice, pro vulgato ἡμᾶς. Pro ἐπιλίζοιντο, Cant. ἐπιλίζοντο.

τῶν ἀνεχώρησαν ὁπότερον, ἄνωθεν ὑμᾶς φοβηθέντες· καὶ δὴ ὡς ἀντιπαρατάξασθαι μέλλοντες ὁπλίζοιντο. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως τοῖς ἐξ αὐτομόλων λόγοις ὅμοια καὶ τὰ ἔργα ὁρῶντες, καταβαίνουσιν, ὁπὸ τῶν ἐρυμνῶν πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ Μεμνόνειοι τοὺς πολεμίους ὁρῶντες ἐν τῷ ἰσοπέδῳ, οὐκ ἐπ' ἀλλήλους, ἀλλὰ μετ' ἀλλήλων ἐπ' αὐτοὺς ὡρμήσαντες, ὑποχειρίους ἅπαντας ἐποιήσαντο.

atque intestinum bellum movere, ob eamque caussam longius recessisse, metuentes ne ipsi desuper impetum facerent. Itaque ad faciendam pugnam armis se cingebant. Qui erant in urbe, cum transfugæ verbis rem consentaneam viderent, a munitionibus adversus eos descendunt. Memnonii hostes in æquali, planoque campo conspicati, non contra se mutuo, sed una & conjuncti adversus ipsos arma ferentes, omnes ad unum subegerunt.

Ἀριστώνυμον ἐν Μηθύμνῃ [4] Χάρης πολιορκῶν, πρεσβείαν ἔπεμψεν πρὸς Μέμνονα, ἀξιῶν αὐτὸν μὴ [5] φοβηθῆναι Ἀριστωνύμῳ αὐτῷ καθ' κράτος· καὶ γὰρ εἶναι πατρικὸν φίλον, καὶ ξένον· καὶ τὸ γε νυκτὸς

3 Aristonymum in Methymna Chares oppugnabat. Misit ad eum Memnon legationem, petens ne quid per vim Aristonymo faciat. Etenim esse sibi patrium amicum & hospitem: & sequenti nocte se cum

4 Χάρης πολιορκῶν πρεσβ.] Mire hic variant Codices. Nam in suis ita reperit Interpres, Ἀρ. ἐν Μηθ. Χάρης ἐπολιόρκει πρεσβείαν ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν Μέμνων, ἀξιῶν μὴ.... Ἀριστωνύμῳ αὐτὸν καθ' κράτος. atque hujuscemodi lectionem postulat historiæ veritas. Sed voce φοβηθῆναι quid fiet? Non enim hic quadrat. an πρεσβείαις, aut βιάζεσθαι ferri possunt? *Casaubonus.*

5 Φοβηθῆναι] Interpres legisse videtur ποιηθῆναι.

6 Ἄρα

omnibus militibus ibi affuturum. Chares legatis hæc referentibus, contempsit: quod fieri non posse existimaret, ut exercitus tanto numero atque onere, sequenti nocte in eum locum pervenire posset. Memnon quinque confectis itinere stadiis milites ad mille & ducentos in naves imposuit: iisque præceptum dedit, ut cum egressi ad arcem venissent, sublato igne significationem facerent, & hostes aggrederentur. His factis, adortio in tenebris præter spem & expectationem accidit. Ignis vero sublatus, in fugam Charetem vertit, quasi Memnon cum universis copiis arcem occupasset.

4 Memnon quinque millia militum ducens, cum quadraginta stadiis abesset a Magnesia,

κτὸς τ ὀπτίσης μ̃ πάντων τῶν ϛρατιωτῶν ἐκεῖ ᾠχήσεαϛ. Χάρης, τῶν πρεσβευτῶν ἀγγελλάντων ταῦτα, καταφρόνησεν, ὡς ἀδυνάτων, πολὺ καὶ βαρὺ ϛρατόπεδον, ὀπτίσης νυκτὸς ἐν τῇ νῦν ᾠχήσεαϛ· ὁ δὲ Μέμνων ὁδεύσας ἑ ϛάδια ἑσπέρας, ἐς πλοῖα χιλίους καὶ ἑκατὸν ϛρατιώτας ἐμβιβάσας, σύνθημα ἔδωκεν, ὅταν ἀποβάντες ἐς τὴν ἀκρόπολιν παρέλθωσιν, [6] ἄραι πυρσὸν, καὶ τοῖς πολεμίοις ὀπτίθεαϛ. τούτων πραχθέντων, ἡ νυκτὶ ὀπτίθεσις ἐν τῷ σκότῳ παρὰ δόξαν ἐφάνη. ὁ δὲ πυρσὸς ἀρθεὶς ἐς φυγὴν ἐτρέψατο τὸν Χάρητα, ὡς καὶ Μέμνονα μετὰ πάσης δυνάμεως τὴν ἀκρόπολιν καταλειληφότα.

7 Μέμνων πεντακισχιλίους ϛρατιώτας ἔχων, Μαγνησίας ἀπέχων μ ϛάδια,

τεῖ-

6 Ἄραι] Uterque Codex ἀνῆραι, quomodo & Codd. Casauboni. Pro καὶ αὐτοῖς πολ. cum utroque Codice edidi καὶ τοῖς πολ.

7 Μέμνων πεντακισχιλίους ϛρα.] Codd. Interpretis πεντακισχιλίους. Casaubonus.

τεῖχος. [8] ἤγειρε κύκλῳ τὸ στρατοπέδον· Παρμενίων καὶ Ἄτταλος ἦσαν ἐν Μαγνησίᾳ, μυρίους ἔχοντες· ὀχυρωσάμενος δὲ τὸ στρατόπεδον ὁ Μέμνων ἐξήγαγεν αὐτοὺς διεσκευασμένους ἐς μάχην ὅσον ἀπὸ στάδια δέκα· τῶν δὲ πολεμίων ἐκβοηθησάντων, ὁ Μέμνων ἀνακλητικὸν σημήνας, ἀνεχώρησεν εἴσω τείχους· καὶ οἱ πολέμιοι δὲ [9] ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ Μέμνων [10] προελθὼν, τοὺς πολεμίους ὁρῶν ἀντιπαρατασσομένους, ἀνεχώρησε· καὶ οἱ πολέμιοι ἀνεχώρουν. καὶ τοῦτο πολλάκις τὴν ἡμέρας. [11] τέλος δὲ ὁπότε... ἐκδεδυκότας αὐτοὺς τὰ ὅπλα πρὸς ἀριστοποίαν ἀσχολεῖσθαι, πάλιν ἐπεφάνη· τῶν δὲ φθασάντων ἀρίστησαν, πολλῶν μὲν

castra muro erecto cinxit. Parmenion & Attalus erant in Magnesia cum decem millibus. Munitis castris Memnon eduxit eos instructos ad pugnam ad decem stadia. Hostibus excursionem facientibus, Memnon receptui signo dato. intro muros concessit. Similiter etiam hostes discesserunt. Rursus Memnon progressus, cum hostes aciem instruere cerneret, discessit, atque etiam hostes, idque sæpius eodem die. Postremo cum exutis armis in faciendo prandio distinerentur, iterum apparuit. Qui cum nondum absolvissent prandium, aliis inermibus, aliis jam arma su-

γυμνῶν

8 Ἤγειρε] Ita scripsi cum utroque Codice pro ἦν.

9 Ὁμοίως ἀπηλλάγησαν πάλιν] Scribe ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ M. *Casaubonus*.

10 Προελθὼν, τοὺς πολεμίους ὁρῶν ἀντιπαρ.] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro προελθὼν τοὺς πολεμίους ὁρῶν, &c.

11 Τέλος δὲ ὁπότε] Fortasse τέλος δ' ὁπότε ἰώρα. Paullo post σωιδὼν meliores Codd. agnoscunt. non ἰδὼν, ut passim. *Idem*.

Ὁπότε.... ἐκδεδυκότας] Cant. ὁπότε ὥστε ἐκδεδ. Lego cum Casaubono ἰώρα. Post πολλῶν. Cant. non agnoscit μὲν. Pro διεσκευασμένους, cum utroque Codice scripsi διεσκασμένους. In fine pro Μαγνησίαν, Fl. Μαγνησίων.

12 Ἐπί-

mentibus, omnibusque perturbatis, cum dissipatam phalangem conspicaretur, instructis ordinibus multos ex eis interfecit, multosque vivos cepit, ita ut reliqui in urbem confugere cogerentur.

γμνῶν, πολλῶν ᾗ ἄρτι τὰ ὅπλα λαμβανόντων, πάντων ᾗ ἀπέκτων συνιδὼν διεσπασμένῳ αὐτῶν τὴν φάλαγγα, συντεταγμένους πολλὰς αὐτῶν διεφθείρας, πολλὰς ᾗ ζωγρήσας, τὰς λοιπὰς καταφυγεῖν εἰς Μαγνησίαν ἠνάγκασεν.

5 Memnon Cyzicenos aggrediens, causam Macedonicam capiti imposuit, cum ipse, tum qui eum sequebantur. Duces Cyziceni eos accedentes conspicati e mœnibus, arbitrari Chalcum Macedonem amicum & socium auxilio venire, portis apertis eos expectabant. Quem cum propius accedentem cognovissent, portas clauserunt. At Memnon agris vastatis revertebatur.

Μέμνων Κυζικηνοῖς ἐπιών, τῇ κεφαλῇ καυσίαν [12] ἐπέθετο Μακεδονικήν, [13] αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἡγεμόνες. οἱ Κυζικηνοὶ προσιόντας ἀπὸ τῶν τειχῶν ὁρῶντες, νομίσαντες ὅτι ὁ Χαλκὴς ὁ Μακεδὼν φίλος ὢν καὶ σύμμαχος [14] ἥκοι βοηθήσων, προσεδέχοντο, τὰς πύλας ἀνοίγοντες. ἐπεὶ ᾗ πλησίον γνωμένων ἐγνώρισαν, οἱ μὲν ἀπέκλεισαν τὰς πύλας· Μέμνων ᾗ τὴν χώραν λεηλατήσας ἀπηλλάττετο.

[CAP.

12 Ἐπέθετο] Cant. ἐπέθεντο. Pro οἱ ὑφ' ἑαυτὸν, cum MSS. edidi οἱ ἀμφ' αὐτόν. Pro Κυζικηνοὶ, Cant. Κυζικηνοί. Paullo post pro ἥκοι, Cant. ἥκῃ.

13 Αὐτός τε, καὶ οἱ ὑφ' ἑαυτὸν ἡγεμόνες] Scribe, ὑφ' αὐτὸν nisi malis, αὐτῷ τε τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἡγεμόσι. Casaubonus.

[CAP. XLV.]

Φιλόμηλος.

[1] Φιλόμηλος Φωκεῦσι πολεμουμένοις ὑπὸ Θηβαίων, καὶ Θεσσαλῶν, ὑποσχόμενος κατορθώσειν τὸν πόλεμον ἡγεμὼν ἀποδειχθεὶς, [2] τὸν δὲ πόλεμον προφάσιν, ἐξενολόγει κρατῶν τῶν τοῖς ἱεροῖς χρήμασιν ἀναιδῶς ἀποχρώμενος, τὴν ἡγεμονίαν μετέβαλεν εἰς τὴν τυραννίδα.

Philomedus.

Philomedus Phocensibus, qui a Thebanis ac Thessalis bello petebantur, promittens se bellum feliciter confecturum, cum dux esset creatus, belli prætextu mercenarios collegit, affatimque sacris pecuniis ad eam rem abusus, ductum belli in tyrannidem convertit.

[CAP. XLVI.]

Δημοκλῆς.

Δημοκλῆς πρεσβεύων [1] κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν, ὅτι μεγά-

Democles.

Democles legationem obiens, cum a reliquis legatis accusaretur, magnis Dionysii λας

1 Φιλόμηλος] Ita edidi pro vulgato Φιλόμηδος, monente quoque Bongarsio ad Justinum lib. VIII. cap. 1. De eo consule Pausaniam in Phocicis, & Diodorum lib. XVI. Paullo post pro ἡγεμὼν, uterque Codex ἵππων· & pro ἐξενολόγει. κρατῶν, iidem Codd. ξενοκρατῶν.

2 Τὸν δὲ πόλεμον προφάσει ἐξενολόγει] Ita emendavimus, quum in nostro Codice esset scriptum, ἢ δὲ πόλεμον προφάσει, ἐξενοκρατῶν, fortasse tamen erit alicui vox κρατῶν suspecta, mendi gravioris. *Casaubonus.*

Cap. XLVI. 1 Κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν] Lege συμπρεσβευτῶν. In fine hujus libri desunt stratagemata duorum, *Tyrachma* & *Satyri. Tyrachmes* hic quisnam fuerit, & quale sit quod hic desideratur ejus stratagema, si lubet scire, ex Strabonis libro VIII. & Pausaniæ Ἠλιακ. α. initio intelliges. *Satyrum* fuisse unum ex Bospori Cimmerii regibus, facile ut puto persuaderi sibi sinet, paullo qui sit veteris historiæ callentior: at quodnam ejus stratagema hoc loco fuerit a Polyæno commemoratum, id vero haud facile equidem divinarim. *Idem.*

2 Δια.

rebus obstitisse, irascente tyranno: Mihi cum his, inquit, controversia fuit, quod post cœnam Stesichori & Pindari Pæanas canerent: ego vero eos quos tu composuisti, atque simul ejus carmina cecinit. Dionysius lætitia affectus, non amplius ob crimina in eum collata irascebatur.

λας ᾗ [2] Διονυσίᾳ πράξεις ἔβλαψεν· ὀργισθέντος ᾗ τυράννου, Ἐμοὶ πρὸς τούτοις, ἔφη, γέγονε διαφορά, ὅτι μὴ τὸ δεῖπνον ᾖσι μὴ τοὺς Στησιχόρου καὶ Πινδάρου παιᾶνας ᾔδον, ἐγὼ ᾗ τοὺς ὑπὸ σοῦ πεποιημένους· καὶ [3] σιωπῆψε τοὺς παιᾶνας αὐτοῦ. Διονύσιος ἡσθεὶς, οὐκ ἔτι ἐπιφέρετο τὰ ἐγκλημάτων.

[CAP. XLVII.]

Panætius.

Panætius, cum Leontini bellum adversus Megarenses gererent, de finibus agrorum, dux belli creatus, primum egenos & pedites adversus mercatores atque equites irritavit, quod illi longe deterrima conditione in pugnis uterentur, hi vero commodissima. Deinde pro portis armorum numerum atque dele-

Παναίτιος.

[1] Παναίτιος Λεοντίνων Μεγαρεῦσι πολεμούντων περὶ γῆς ὅρων, πολεμαρχῶν, πρώτους μὲν τοὺς πένητας, καὶ πεζοὺς, τοῖς ἐμπόροις, καὶ ἱππεῦσι [2] συνέκρουεν, ὡς ἐκείνων πολεονεκτούντων ἐν ταῖς μάχαις, αὐτῶν ᾗ πολλὰ ἐλαττουμένων· ἔπειτα ᾗ καὶ πρὸ τῶν πυλῶν ἐξοπλισιν ποιήσας, τὰ μὲν ὅπλα ἀ-

2 Διονυσίᾳ] Ita scripsi cum MSS. pro vulgato Διονύσου. Pro ἐμοὶ πρὸς τούτοις, Cant. ἐμοὶ μὲν πρὸς τούτοις. & mox pro ᾔδον, Fl. εἶδον.

3 Σιωπῆψε] Σιωπῆσαι. Casaubonus.

Cap. XLVII. 1 Παναίτιος, &c.] Invasit tyrannidem in Sicilia Panætius Olympiade XII. teste Eusebio.

2 Σιωπῆψεν] Cant. σιωπήσαν. Mox cum eodem Codice pro ὁπλισιν. scripsi ὁπλίσιν.

ριθμεῖν καὶ δοκιμάζειν ἐπειρᾶτο. τοὺς δὲ ἵππους, τοῖς λωιόχοις ὡδηγεῖν, ἐκέλευσεν ἄγειν ἐς νομεῖ· [3] καὶ δὲ πέλτας ἔχων εἰτρεπεῖς πρὸς τὴν ἐπανάστασιν, τῷ μὲν τούτων ἄρχοντι τὴν ἐξαρίθμησιν τῶν ὅπλων ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ ὡς σκιᾶς δεόμενος, ὑπὸ τὰ δένδρα ἀνεχώρησε, καὶ τοὺς λωιόχους ἔπεισεν ἐπιθέσθαι τοῖς δεσπόταις. οἱ δὲ ἐμβάντες τῶν ἵππων ἐπέδραμον αὐτοῖς, καὶ τὰ ὅπλα ἐξαριθμούμενα ἁρπάσαντες, γυμνοὺς καὶ ἀόπλους ἐφόνευσαν· καὶ οἱ πελταστὰι δὲ ἐπιφύσαντο τὸν φόνον, καὶ πολλῇ σπουδῇ δραμόντες καταλάβοντο τὴν πόλιν· καὶ Παναίτιον τύραννον ἀνηγόρευσαν.

habere instituit. Equos aurigis traditos pabulatum ducere jussit. Sexcentos vero scutatos habens, idoneos & expeditos ad eruptionem, horum principi numerationem armorum permisit. Ipse vero sub arbores captaturus umbram concessit, aurigisque persuasit, ut impetum in dominos facerent. Illi conscensis equis incursionem in eos fecerunt, atque armis, quorum numerus habebatur, direptis, nudos & inermes trucidaverunt, atque scutati in eam cædem consenserunt, citatoque cursu urbem occupaverunt, & Panætium tyrannum constituerunt.

Τέλος τοῦ ε' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

ΠΟΛΥ-

3 Καὶ δὲ πέλτας ἔχων] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete pro vulgato ἐν δὲ ἔχων πελτ. *Satyri*, cujus strategema in fine libri hujus omittitur, præter Diodorum meminit quoque Noster lib. VIII. 54. In fine pro Τέλος τοῦ ε' βιβλίου τοῦ Πολυαίνου Στρατηγημάτων, Cant. Τέλος τοῦ Πολυαίνου Στρατηγικῶν βιβλίου ε.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in ſexto libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Ἰάσων, Στρατηγήματα	ζ	Jaſon	7
Ἀλέξανδρος Φεραῖος	β	Alexander Pheræus	2
Ἀθηνοκλῆς	α	Athenocles	1
Φιλοποίμην	γ	Philopœmen	3
Ἄρατος	α	Aratus	1
Πύρρος	β	Pyrrhus	2
Ἀπολλόδωρος	β	Apollodorus	2
Αἰγύπτιος	α	Ægyptus	1
Λεύκων	δ	Leucon	4
Ἀλέξανδρος φρούραρχος	α	Alexander Phrur.	1
Ἀριστείδης Ἐλεάτης	α	Ariſtides Eleates	1
Ἀλέξανδρος Λυσιμάχου	α	Alexander Lyſimachi	1
Ἀμφικτύονες	α	Amphictyones	1
Σαυνῖται	α	Samnites	1
Καμπανοί	α	Campani	1
Χαρχηδόνιοι	ε	Carthaginienſes	5
Ἀμπρακιῶται	α	Ambraciotæ	1
Φωκεῖς	β	Phocenſes	2
Πλαταιεῖς	γ	Plataenſes	3
Κερκυραῖοι	α	Corcyræi	1
Αἰγεσταῖοι	α	Ægeſtæi	1
Λοκροί	α	Locri	1

Κορίν-

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου ε' πίναξ.

Κορίνθιοι	ο	Corinthii	1
Λαμψακηνοὶ	α	Lampſaceni	1
Χαλκηδόνιοι	ο	Chalcedonii	1
Αἰτωλοὶ *	α	Ætoli	1
Λακεδαιμόνιοι *	γ	Lacedæmonii	3
Μεσσήνιοι *	γ	Meſſenii	3
Ἴβηρες *	α	Iberes	1
Ἡρακλεῶται *	α	Heracleotæ	1
Ἀργεῖοι *	α	Argivi	1
Χῖοι *	β	Chii	2
Ἀμπρακιῶται *	α	Ambraciotæ	1
Βυχέτιοι *	α	Buchetii	1
Σάμιοι *	α	Samii	1
Ἠλεῖοι *	α	Elei	1
Πάριοι *	α	Parii	1
Ἀννίβας *	α	Annibas	1
Θεσσαλοὶ *	α	Theſſali	1
Μασσανάσσης *	α	Maſſiniſſa	1
Ἀμίλκας *	α	Amilcar	1
Ἀσαρούβας *	β	Aſarubas	2
Νασάμων *	α	Naſamon	1
Ἱερεύς *	α	Hiereus	1
Συλοσὼν	α	Solyſon	1
Ἀλέξανδρος Θεσσαλός	α	Alexander Theſſalus	1
Θρασύβουλος	α	Thraſybulus	1
Μέντωρ	α	Mentor	1
Ἀναξαγόρας	α	Anaxagoras	1
Πίνδαρος	α	Pindarus	1
Θήρων	α	Theron	1
Σίσυφος	α	Siſyphus	1
Ἄγνων	α	Agnon	1
Ἀμφίρητος	α	Amphiretus	1

Τέλος τῆς πίνακος.

Digitized by Google

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

[1] ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον ἕκτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER SEXTUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ETiam hunc sextum librum stratagematum vobis dedico, sanctissimi imperatores Antonine & Vere: summis votis exoptans vestra quoque, qui victores omnibus in bellis extitistis, multa, pulchraque stratagemata conscribere. Quanto enim potentia, fortunaque veteri-

ΚΑὶ τόδε ὑμῖν ἕκτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· εὐχόμενος καὶ ὑμῶν νικώντων [2] ἐν τοῖς πολεμίοις, πολλὰ καὶ καλὰ τῶν ὑμετέρας ἀρετῆς ἀναγράψαι στρατηγήματα· ὅσῳ γὰρ δυνάμει καὶ τύχῃ [3] μείζονές

ἐστε

1 Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον ἕκτον] Ita edidi expuncto vulgato συστάτου. Pro Στρατηγημάτων, Cant. Στρατηγικῶν.

2 Ἐν τοῖς πολεμίοις] Scribe, πολέμοις. Idem mendum in præfatione libri octavi. Paullo post etiam legit Interpres πολλοὺς πολέμους κατείργασθαι κατὰ τῆν βαρβάρων, verius ut arbitror: etsi usitatius, πολεμίους κατεργάζεσθαι. Casaubonus.

3 Μείζονές ἐστε] Cant. absque ἐστέ. & eleganter posset abesse. Mox post βελτιωσάμενοι, cum utroque Codice & Interprete inserui καλῶς. Paullo post pro Παρθυαίων, Cant. Παφλυόνων, ut & in præfat. libr. 1. Pro βελτιώμενοι περὶ πολέμων, Gant. βελ. περὶ πολεμίων.

4 Τί-

Digitized by Google

ἐστε τῶ πάλαι στρατηγῶν· καὶ δὴ τόσῳ πλεονεκτεῖτε πάντας ἐμπειρίᾳ καὶ τέχνῃ. μεθ' ἧς ἤδη πολλὰς πολεμίας κατείργασθε πολλῶν βαρβάρων, βουλευόμενοι καλῶς μετὰ τοῦ πατρός. Μαυρουσίων ἁλόντων, Βρεττανῶν ἁλισκομένων, Γετῶν πεπτωκότων. ἄγε δὴ καὶ Περσῶν καὶ Παρθυαίων ἐξιόντες αὐτοὶ μετὰ θεῶν δείξατε τὴν ὑμετέραν [4] τύχην, ὡς καὶ βουλευόμενοι πρὸς πολέμων, καὶ πολεμοῦντες αὐτοὶ [5] τῶν ἐπανισταμένων .... δωσάσθε. ἐγὼ δὲ καὶ ταῦτα μὴ ὡς ἀξιομνημόνευτα ὄντα ἐν τῷ δέοντι καιρῷ διὰ μακροτέρων συγγράψαι προθυμήσομαι· νυνὶ δὲ ὅσα θεραπείαν ὑμετέραν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ τῶν πάλαι γεγενότων ἀλήθειαν, προθήσω καὶ ταῦτα τοῖς προλελεγμένοις.

bus ducibus estis superiores, tanto magis omnibus præstatis experientia & arte, qua multa jam bella contra barbaros confecistis, bona salubriaque consilia una cum patre capientes: Maurusiis victis, captis Britannis, superatis Getis. agite in bello contra Persas & Parthos suscepto, deorum auxilio vestram ostendite fortunam, quod & recte de bellis inire consilia, & ipsi manu vincere hostes possitis. Ego vero etiam hæc, ut memoratu digna, suo tempore longioribus verbis perscribere conabor. Nunc ea quæ non nostram continent industriam, sed veterum memoria gestorum veritatem, prædictis adjungam.

Τέλος τῆς προοιμίας.

[CAP.

4 Τύχην] Τέχνην. *Casaubonus.*
5 Τῶν ἐπανισταμένων] Τῶν ἐπανισταμένων ἀθεμίτων. *Idem.*

[CAP. I.]

Jason.

¶ Jason, cum in animo haberet urbem quandam Thessalicam aggredi, jussit prorsus ignaros oppugnationis ad habendum delectum, accipiendumque salarium armatos convenire. Qui cum omnes essent armati corporibus, armisque valentes, sedentibus nuncii citato cursu superveniunt, & hostes in agros impressionem fecisse nunciant, tantoque spatio abesse, quanto distaret civitas, quam oppugnare instituerat. Milites ad pugnam parati, rogare, ne moram rebus injiciat, sed quam primum se adversus

Ἰάσων.

¶ Ἰάσων βελόμενος ὑπήθεός τινος πόλιν Θεσσαλικὴν [1] μηδὲν εἰς τὴν ὑπόθεσιν προειδότας παρήγγειλεν, ὑπὲρ ἀριθμὸν, καὶ μισθοδοσίαν ἐξοπλίσασθαι· οἱ μὲν δὴ πάντες ἐξωπλίσαντο, καὶ τῶν σωμάτων δι᾽, καὶ τῶν ὅπλων ἔχοντες. [2] ἄγγελοι δὲ καθέμενοι θέοντες ἦκον, ἀγγέλλοντες πολεμίους ἐμβεβηκέναι τῇ χώρᾳ, πόσῳ πόρρω ἀπέχουσας, ὅσον ἀπεῖχεν ἡ πόλις, ἣ προσπολεμεῖν ἐπεβούλευε. οἱ δὲ τραπόντες πρὸς μάχην δι᾽ τρεπεῖς ὄντες, ἠξίουν αὐτοὶ [3] μὴ μέλλειν, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἄγειν·

ὁ δὲ

1 Μηδὲν εἰς τὴν ὑπόθεσιν προειδότας] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete. Vulgata μηδενὸς τὴν ὑπόθεσιν προειδότος. Infra pro ἄλλοι δὲ καθ. cum utroque Codice & Interprete scripsi ἄγγελοι δὲ καθ'. Pro καθήμενοι cum Casaubono lego καθεημένοι.

2 Ἄλλοι δὲ καθήμενοι θέοντες ἦκον] Placet lectio quæ in aliis libris reperitur, καθήμενοι δὲ ἄγγελοι θέοντες ἦκον, modo legas, καθεημένοι. Nam καθεημένοι ἄγγελοι sunt, nuncii quos Jason clam aliis misit, hoc est ἐς καθεῖκε. quo illo verbo passim hac notione utitur, ut quum toties dicit καθεῖκε λεγοποιεῖς. Errant enim & Interpres & alii magni viri, qui sedentes, aut ad sedentes, istos nuncios venisse volunt. *Casaubonus.*

3 Μὴ μέλλειν] Ἰάσονα post μέλλειν cum utroque Codice & Interprete delevi. Pro ὁ δὲ Ἰάσων, uterque Codex ὁ δὲ ἀγάθων. & pro προσγενόντος, Cant. ut & Codd. Casauboni προσιόντος.

4 Εἰς

ὁ δὲ Ἰάσων ἐπὶ τὴν πόλιν προσβαλὼν ἀδοκήτως κατέστησε, μηδενὸς προσγενόντος μή τε τῶν νικώντων, μή τε τῶν νικωμένων.

Ἰάσων Θεσσαλὸς ἀπαιτούμενος ὑπὸ τῶν μισθοφόρων ἀργύριον, οὐκ ἔχων, [4] εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα ὡς διωκόμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν· ἀφ' ὧν δύο καὶ τρεῖς αὐτῷ [5] συνέπεσον, ὡς διώκοντες. ἡ μήτηρ πολυχρήματος γὰρ ἦν· τοὺς μισθοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ διέλυσεν.

Ἰάσων πολέμῳ νικήσας ἔφη πρὸς τὴν μητέρα τοὺς Διοσκούρους φανερωτάτους αὐτῷ γενέσθαι συμμάχους. καὶ διὰ τοῦτο εὔξασθαι, νικήσας ξενίσειν τοὺς θεούς· κεκληκέναι δὲ ἐπὶ τὴν εὐωχίαν τοὺς ἡγεμόνας τοῦ στρατεύματος, καὶ λοχαγοὺς, καὶ τριάρχους, καὶ τοὺς ἐν πόλει πάν-

hostes ducat. Jason ad urbem copiis adductis, & irruptione facta, præter omnium expectationem ea potius est, nemine præsciente neque ex victoribus neque ex victis.

2 Jason Thessalus cum stipendium ab eo milites flagitarent, neque esset solvendo, cucurrit ad matrem intro quasi persequentibus militibus: quorum duo tresve veluti persequentes eum, simul irruebant. Mater, quæ multis pecuniis abundabat, mercedem pro eo dissolvit.

3 Jason, cum bellum dextre confecisset, dixit ad matrem, Dioscuros manifestissimum sibi auxilium præstisse, & ob eam caussam vovisse se post victoriam deos hospitio recepturum. Vocasse autem ad convivium duces exercitus, & manipularios, atque tribunos militum, omnesque qui aliquam digni-

tas

4 Εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα] Ita edidi cum MSS. pro vulgato εἰσέδραμεν εἰς τὴν μητέρα.

5 Συνέπεσον] Συνεισέπεσον. Casaubonus.

6 Κεφ-

tatem gererent. Illa fidem habens ejus verbis, quicquid habebat ornatus, poculorum, craterum, mensarum ex argento & auro, omnia misit. Qui magnam pecuniam assecutus, salarium mercenariis persolvit.

4 Jason capta urbe pecuniis affluente multa splendidaque spolia consecutus misit ad matrem, omnes famulas mittere jubens, quotquot variæ, magnificæque vestis experientiam & artem haberent, quæ ipsi pulcherrima quæque deligerent. Illa famulas omnes quotquot habuit, ad vestes eligendas misit. Jason iis conprehensis, mercedem pro redimendis ipsis a matre postulavit.

5 Jason ad matrem, in loco eo, ubi famulæ

πας· ἡ δ' πιστεύσασα ὅσον εἶχε κόσμον σκευωμάτων, [6] κρατήρων, τραπεζῶν, δραγμῶν, χρυσῶ, πάντα ἔπεμψεν· ὁ δ' πολλῶν χρημάτων κύριος γενόμενος, τὸ μισθὸν ἀπέδωκε τοῖς μισθοφόροις.

Ἰάσων πόλιν πλουτοῦσαν ἑλών, πολλὰ καὶ λαμπρὰ λάφυρα κομίζων, ἔπεμψε πρὸς τὴν μητέρα κελεύων πέμψαι [7] θεραπαίνας, ὅσαι ποικίλης καὶ πολυπλοκίας ἐθνικοῦ ἐμπειρίαν καὶ τέχνην εἶχον, [8] ὅπως ἐπιλέξαιτο αὐτῇ τὰ κάλλιστα· ἡ δὲ πάσας ὅσας εἶχε θεραπαίνας ἔπεμψεν ἐπὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐσθήτων. Ἰάσων συγκλείσας αὐτάς, λύτρα ὑπὲρ αὐτῶν ᾔτησε τὴν μητέρα.

Ἰάσων πρὸς τὴν μητέρα [9] ἐν τοῖς ἱστῶσιν τὴν πλα-

σιρ-

6 Κρατήρων] Ἀργύρου. *Casaubonus.*

7 Θεραπαίνας] Cant. θεραπαίνας πάντας, pro πάσας. Eandem vocem in suis quoque invenit Interpres. Pro ὅσαι idem Codex ὅσας, male.

8 Ὅπως ἐπιλέξαιτο αὐτῇ] Scribe ἐπιλέξαιν τε. *Casaubonus.*

9 Ἐν τοῖς ἱστῶσιν τὴν πλ. τῶν θεραπαινῶν ἐπιθῦναι] Malim, μὴ τῶν θεραπαινῶν; & ἐπιθῦναι vel εἰς θυῖαν ἐπιθεῖναι. Notabis elegantem vocem, ἱστῶσας, pro textriha & eo loco ubi sunt multi ἱστοὶ textorii. Paullo post συστρεφόμενον lege, non συστραγμένον:

σιεργίας τῶν θεραπαινῶν ἐπιμέλειν εἰσελθὼν μετ' ἑνὸς τῶν ἀδελφῶν ὡς [10] συμβούλῳ χρησόμενος περὶ τῶν ἀναγκαίων τῆς ἀρχῆς, μεταστῆναι τούτους ἐκέλευσε· δορυφόροις μὲν δὴ σπουδαγμένος ἐπὶ ἀπάγειν ἅπαντας. αὐτὸς δὲ μετὰ μακρὰν ὁμιλίαν ἐξιὼν, μειδιῶν τῇ μητρὶ προσέταξε περὶ τῶν θεραπαινῶν ἀργύριον αὐτῷ πέμψαι.

textoriam artem exercere consueverant, commorantem, ingressus cum uno ex fratribus, quasi in concilium eam de rebus imperii necessariis adhibiturus, eas removere jussit. Satellitibus imperatum erat, ut omnes eas abducerent. Ipse post longum colloquium egressus, ac subridens, matri præcepit, ut pro famulabus argentum sibi mitteret.

Ἰάσων ἀδελφὸν εἶχε [11] Μηριόνιον ἄγαν πλουτοῦντα, φιλάργυρον, μηδὲν αὐτῷ διδόντα· [12] καὶ δή ποτε παιδὶ γεγενημένῳ αὐτῷ, μέλλων ὄνομα τιθέναι, τοὺς ἀρίστους Θεσσαλῶν καλέσας, παρεκάλεσε τὸν ἀδελφὸν προστιθέναι τὴν ἐπωνυμίαν. ὁ μὲν δὴ περὶ ταῦτα εἶχεν· Ἰάσων δὲ καὶ τὸ φα-

6 Jason fratrem habuit Merionem, maximis opibus præditum, sed tenacem, nihilque ipsi largientem. Qui puero sibi procreato, ad imponendum ei nomen principibus Thessalorum convocatis, advocabat fratrem, ut primas in eo negocio partes ipse susciperet. Merione

μὲν: ut in ultimo commate, τὸν ἀδελφὸν ἄρα προσηγορεύμενον. Casaubonus.

Ἐπιμέλειν] Ἐπιμέλεσθαι. Idem.

10 Συμβούλῳ χρησόμενος περὶ τῶν ἀν.] Uterque Codex συμβούλῳ χρησόμενος τῶν ἀν. nisi quod Fl. χρησάμενος. Pro ταῦτα, Cant. τοῦτο.

11 Μηριόνιον] Cant. Μηριόνιον. & sic quoque infra.

12 Καὶ δή ποτε παιδὶ γεγενημένῳ αὐτῷ, μέλλων ὄνομα τιθ.] Ita scripsi cum utroque Codice. Vulgata, καὶ δή ποτε παιδὶ γεγενημένῳ αὐτῷ μέλλοντι ὄνομα τιθ.

13 Κα-

in his rebus occupato, Jason venationem præ se ferens, ad Pagasas usque egressus est, ubi Meriones sedem ac familiam habebat: milites hastigeros circumdedit, vimque dispensatoribus adhibuit: & abreptis viginti argenti talentis, summo studio ad cœnam rediit, ac fratri litationum principatum concessit, eique potestatem nomen puero indendi dedit. Meriones cum domum vastatam esse a nunciis accepisset, nomen imposuit infanti Porthaon, quod est vastator.

7 Jason fratrem Polydorum ad civitatem jam capiendam adduxit, ut spolia divenderet: cumque tempus esset balnei, fratrem mo-

σιν θήρας ἐξελθὼν εἰς Παγασὰς ἔνθα Μηριόνης κατῴκει, θεραπεύσας τοὺς αἰχμοφόρους, βιασάμενος τοὺς οἰκονόμους, εἴκοσιν ἀργυρίου τάλαντα λαβὼν, μὴ ἀπιστοῦντος ὅτι τὸ δεῖπνον ἦλθε, καὶ τῷ ἀδελφῷ ἀπονεμήσας [13] κατάρχειν ἐπέτρεψεν καὶ κύριον αὐτὸν εἶναι τῆς θέσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ παιδίου. [14] Μηριόνης ἀγγελίαν τοῦ πεπορθῆσθαι τὴν οἰκείαν δεξάμενος, τὸ ὄνομα ἔθετο τῷ παιδίῳ Πορθάονα.

Ἰάσων τὸν ἀδελφὸν Πολύδωρον ἤγαγεν ἐπὶ πόλιν ἁλίσκεσθαι μέλλουσαν, λαφυροπωλῶν ἐνηνοσόμενον· ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν λουτροῦ,

13 Κατάρχειν ἐπέτρεψεν] Ita edidi cum utroque Codice (nisi quod Cant. absque ν finali) & Interprete pro vulgato ἔπεμψεν. Item pro κύριον αὐ ἦ, ut erat in Vulgata, cum iisdem Codd. κύριον αὐτὸν ἦ. Pro τῆς παιδίου, cum Cant. scripserim τοῦ παιδίου, multo suavius, (nisi quod Cant. omisso articulo) sic statim ὄνομα ἔθετο τοῦ παιδίου.

14 Μηριόνης ἀγγελίαν τοῦ πεπ.] Uterque Codex, Μηριόνης ἀγγελίαν αὐτοῦ πεπ. Pro τὸ ὄνομα, Cant. τὸ χαρίεν ὄνομα. quomodo fere etiam habuisse videtur Fl. in eo enim τὸ χαρμί... ὄνομα, exesis a vermibus literis reliquis, ita tamen ut videatur fuisse ει, vel αι. Pro Πορθάονα, Cant. πόθεινον, sed duæ posteriores syllabæ sunt ab alia manu.

τρῖψαι, παρεκάλεσε τὸν ἀδελφὸν, [15] σφοδρῶς αὐτοῦ τὸ σῶμα τρίψαι, καὶ διαγυμνάσαι. ὁ μὲν ἐπειρᾶτο τρίβειν δυνάμενος. Ἰάσων δὲ ὡς ἐνοχλούμενος ὑπὸ τοῦ δακτυλίου παρεκάλεσεν αὐτὸν ἀφελεῖν τὴν τρίψιν ἀποθέσθαι. Πολύδωρος δὲ ἐξελὼν τοῦ χειρὸς [16] ἀπέδωκεν ἀνδρὶ πιστῷ τῶν παρόντων. τούτῳ δὲ καὶ ἄρα προσεγκείμενον, δραμεῖν πρὸς τὴν γυναῖκα Πολυδώρου, [17] καὶ τὸν δόντα τὸ δακτύλιον, ἀντὶ δέκα τάλαντα χρυσίου λαβεῖν παρ' αὐτῆς. ἡ δὲ τῷ δακτυλίῳ τοῦ ἀνδρὸς πιστεύουσα, παραχρῆμα ἔδωκε τὸ χρυσίον. ὡς δὲ ἐπανῆλθεν ὁ τὸ δακτύλιον παρὰ Πολυδώρου λαβὼν, τότε Ἰάσων τριβόμενος ἐπαύσατο.

nebat, ut vehementer sibi corpus fricaret & exerceret. Qui cum rite & apte fricare conaretur, Jason simulans annulum quem frater digito gestabat, sibi molestum esse, eum inter fricandum jussit deponere. Polydorus abstractum e manu, viro cuidam fido ex iis qui forte aderant, conservandum dedit. Huic autem injunctum erat, ut festinanter ad uxorem Polydori curreret: datoque annulo, decem auri talenta ab ea postularet: illa mariti annulo fidem habens, confestim aurum dedit, cumque is, qui annulum a Polydoro acceperat, rediisset, tum demum Jason fricari desiit.

[CAP.

15 Σφοδρῶς αὐτοῦ τὸ σῶμα] Ita edidi cum MSS. Vulgata absque αὐτοῦ. Casauboni Cod. τοῦτο τὸ σῶμα. Interpres legisse videtur αὐτοῦ τὸ σῶμα.

16 Ἀπέδωκεν] Fl. ἐπέδωκεν.

17 Καὶ δόντα τὸ δακτ.] Sic legimus in nostro Cod. καὶ τὸν δόντα τὸν δὴ αὐτῇ δίκῃ τάλ. corruptissime: Casaubonus.

Καὶ τὸν δόντα] Ita edidi cum MSS. Pro τὸ δακτύλιον, Fl. τὸν δακτύλιον. Pro αὐτῇ δίκῃ, cum utroque Codice scripsi ἀντὶ δέκα. Mox pro τοῦ δακτυλίῳ, uterque Codex τὸν δακτυλίου.

1 Ἀλίξαν-

[CAP. II.]

Alexander Pherensis.

¶ Alexander Panormum oppugnante Leosthene, adversus omnes naves Atticas manifesto prælio non audens contendere, sub noctem ad milites qui erant Acanthii misit, ut si quæ naves stationem vigiliamque relinquerent, præter ignem prius sublatum, tollerent alium iis qui Magnesiæ commorabantur, atque illi rursus iis qui Pagasis. Leosthenes tres triremes dimisit, unam versus Samum, alteram ad Thasum, tertiam ad Hellespontum. Qui oppugnabantur, igne signum dabant. Alexander appellens, de improviso impetu facto, navali pugna Athenienses superavit.

Ἀλέξανδρος ὁ Φεραῖος.

¶ [1] Ἀλέξανδρος Πάνορμον πολιορκοῦντος Λεωσθένους πρὸς ἁπάσας τὰς Ἀττικὰς ναῦς φανερῶς ναυμαχεῖν ἀθαρρῶν, [2] διέπεμψεν ὑπὸ Ἀκάνθιον νύκτωρ πρὸς τοὺς ἔνδον στρατιώτας, ὅπως εἴ τινες τῶν νεῶν ἐκλίποιεν τὸν φυλακὸν πρὸς τῷ πρότερον αἰρομένῳ πυρσῷ, δεύτερον ἀνάσχοιεν τοῖς ἐν Μαγνησίᾳ, κἀκεῖνοι τοῖς ἐν Παγασαῖς. Λεωσθένης μὲν τρεῖς τριήρεις διέπεμψε, τὴν μὲν ὑπὸ Σάμον, τὴν δὲ ὑπὸ Θάσον, τὴν δὲ ὑπὸ Ἑλλήσποντον. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τοὺς πυρσοὺς ἀνέσχον. Ἀλέξανδρος ἐπιτελοῦσας ἄφνω, καὶ πρωΐ τεσσὼν ἐνίκησε τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς Ἀθηναίους.

Ἀλέ-

1 Ἀλέξανδρος] Qua ratione hic a *Thebe* uxore sit interfectus vide apud Ciceron. De Offic. lib. II. Valer. Max. IX. 13. Photium in Conone Narrat. I.

2 Διέπεμψεν ὑπὸ Ἀκάνθον] Quidam Codd. ὑπὸ Ἀκάνθιον, non probo, sed ὑπὸ ἀκανθίου potius: cæterum διέπεμψεν quum ait, innuit in varias partes missos fuisse homines, quod & sequentia confirmant. Quare deesse aliquid videtur quod totam hanc narrationem mirifice obscurat. *Casaubonus.*

Ἀλέξανδρος μὴ τὴν ἐν Πεπαρήθῳ ναυμαχίαν, ἐλπίσας λήψεσθαι τοὺς Ἀθηναίους, ἀφυλάκτως μὴ νίκλω [3] καὶ ἀμελῶς ἔχοντας· σπεύπαξε τοῖς ἐπὶ τῶν νεῶν [4] ἀναχθεῖσι τάχιστα περιπλεῦσαι τῷ Δείγματι τῷ Πειραιῶς, καὶ ἀπὸ τῶν τραπεζῶν ἁρπάσαι τὰ χρήματα. τῶν δὲ περιπλεόντων, οἱ Ἀθηναῖοι φιλίας τοὺς ναῦς εἶναι νομίσαντες ἀπεσκόπουν. οἱ δὲ ἀποβάντες τὸ πολεμικὸν ἐσήμηναν, καὶ ἀσασάμενοι τοὺς μαχαίρας ὥρμων ἐπὶ τὰς τραπέζας· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σπουδῇ ἔθεον ἐς τὸ ἄστυ, τοῖς στρατηγοῖς ἀγγελοῦντες τὴν κα-

2 Alexander post commissam in Peparetho navalem pugnam, in spem adductus, se Athenienses capere posse, sine custodia, vacuosque cura post victoriam agentes, mandavit iis qui in navibus erant, ut celeriter in Piræum ad Digma naves appellerent, eque mensis pecunias diriperent. Quibus adnavigantibus Athenienses amicas naves esse rati, nullam earum rationem ducebant. Illi egressi classicum cecinerunt, districtisque gladiis in mensas impressionem fecerunt. Athenienses summo studio in urbem currebant,

τάληψιν

Ἐπὶ Ἀκαδίκ] Ita scripsi cum Cant. probante Casaubono. Pro ὅλῃ Σάμου, ὅλῃ Θάσου, ὅλῃ Ἑλλήσποντον cum utroque Codice scripsi ὅλῃ Σάμῳ, ὅλῃ Θάσῳ, ὅλῃ Ἑλλησπόντῳ.

3 Καὶ ἀμελῶς] Fl. absque copula. Mox pro vulgato τοῦ δεῖγμα τῶν, cum MSS. & Interprete scripsi, τοῦ Δείγματι, quomodo legendum monuerat quoque Casaubonus. Meursius in Piræeo cap. 10. legebat, περιπλεῦσαι τὸ δεῖγμα τὸ τῶν Πειραιέως. Unde nomen habeat Δεῖγμα, docet Aristophanis Scholiastes in Equit. Τὸ Δεῖγμα τόπος ἐστὶν ἐν τῷ Πειραιεῖ. & paullo post: ἐκεῖ οἱ ἔμπορεῦοι τὰ δείγματα τῶν πολεμίων ἐτίθεσαν. & Harpocration: Δεῖγμα, κυρίως μὲν τὸ δεικνύμενον ἀφ' ἑκάστου τῶν πολεμίων. ἤδη δὲ τόπος τὶς ἐν τῷ Ἀθήνησιν ἐμπορείῳ, εἰς ὃν τὰ δείγματα ἐκομίζετο, ἔτως ἐκαλεῖτο. Plura vide apud Meursium. Pro Πειραιῶς, Cant. Πειραιέως, & infra male transpositis literis Πειραιέως. Mox pro ἁρπάσαι τὰ χρήματα, cum Fl. scripsi ἁρπάσαι τὰ χρήματα.

4 Διὰ τάχιστα περιπλεῦσαι τοῦ παραδείγματι τὸ Πειραιῶς] Omnino τοῦ Δείγματι τῶν Πειρ. legendum. *Digma* enim dicta pars Piræi olim, cujus præter grammaticos Xenophon meminit Ἑλλ. libro quinto. *Casaubon.*

1 Ἐμπ-

nunciaturi ducibus Piræei occupationem. Interim illi pecuniis ablatis discesserunt.

πόληψιν τῶν Πειραιῶς· οἱ δὲ τὰ χρήματα ἁρπάσαντες, ἀπέωλθον.

[CAP. III.]

Athenocles.

Athenocles oppugnatus, adversus arietes ac terebra, trabes plumbeas comparavit, easque transversas in propugnaculis opposuit: Quibus irruentes hostium machinæ confringebantur. At illi tormentum aliud adducere machinabantur, quod extremitate trabis concussa, eam per vim de propugnaculis rectam dejiceret, ita ut neminem in terra consistentem læderet. Rursus hostes testudinibus admotis quassabant mœnia. Illi e mœnibus liquefactum plumbum æreis vasis desuper effundebant, quo testudo dissoluta est. Hostes

Ἀθηνοκλῆς.

Ἀθηνοκλῆς πολιορκούμενος, πρὸς τοὺς κριοὺς, καὶ τὰ τρύπανα, δοκοὺς μολίβδου ποιήσας, πλαγίας παρέτεινεν ἐπὶ τοῖς ἐπάλξεις, αἷς [1] ἐμπιπτόντων τῶν πολεμίων τὰ μηχανήματα συνετρίβετο. οἱ δὲ ἐπιχειρούσαν ἄλλο μηχάνημα [2] προσάγειν, ὅπερ τὸ ἄκρον τῆς δοκοῦ πλῆξαν, τὴν δοκὸν ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων πίπτειν ὀρθὴν [3] ἐβιάζετο, μηδένα [4] βλάπτουσαν τῶν ἐπὶ γῆς ἑστηκότων· πάλιν οἱ μὲν πολέμιοι χελώνας προσάγοντες, τὰ τείχη συνέσειον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τειχῶν μόλιβδον τηκτὸν ἐν χαλκείοις [5] προσθέντες κατέχεον [6] ὑφ' ὃ συνέβαινε τὴν χελώνην

1 Ἐμπιπτόντων] Ἐμπίπτοντα. *Casaubonus.*

2 Προσάγειν] Cant. προσάγειν.

3 Ἐβιάζετο] χρ. ἐβαδίζετο. *Casaub.*

4 Βλάπτουσαν] Cant. βλάπτουσι.

5 Προσθέντες] Consule Casaubonum ad Æneam cap. xxxii.

6 Τὸ ὃ] Ita reposui cum Fl. pro ὑφ' ὧν. Cant. ὑφ. ᾧ.

χελώνῃσι ἀφαλύσας. οἱ δὲ πολέμιοι [7] μὴ τὴν χελώνης ἐκ πύργων προσαγομένων ὄξος ἐπέχεον, καὶ κατεσβέννυον τὴν τε μόλιβδον, καὶ ὅσα ἄλλα ἀπὸ τῶν τειχῶν καίοντα ἠφίεν. σβεστήριον γὰρ πυρὸς μάλιστα ὄξος εἶναι δοκεῖ. ἄριστον δὲ κώλυμα πυρὸς ἐπαλειφόμενον ὄξος· ἥκιστα γὰρ τούτου πῦρ ἅπτεται. καὶ σπόγγος ὕδατος πλήρης [8] προσαρτώμενος. ἔνιοι δὲ [9] πρὸς τὸν καταχεόμενον μόλιβδον πλείους τοῖς μηχανήμασιν ἐπιθέντες, χοῦν καὶ πηλὸν πεμιχωμένον προσῆγον.

çum testudine de turribus adductis acetum infundebant, plumbumque & quæcunque alia candentia de muris demitterentur, restinguebant (etenim ad extinguendum ignem aptissimum esse acetum videtur. Optimum vero impedimentum ignis inunctum acetum. Minime enim ignis in eo potest hærere) & spongia aqua plena appensa. Quidam vero adversus defusum plumbum, inque machinas injectum, pulverem ac lutum permixte adduxerunt.

[CAP.

7 Μετὰ τὴν χελώνης ἐκ πύργων προσαγομένων ὄξος ἐπ.] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, μὴ τὴν χελώνης τοῖς ἐκ πύργων προσαγομένοις ὄξος ἐπ. nisi quod Fl. προσαγομένων. Ante καταβέννυον cum Cant. inserui copulam, & cum Fl. καταβέννυον scripsi pro καταβέννυον.

8 Προσαρτώμενος] Fl. προσαρτυόμενος. Cant. προσαρτυριόμενος. Sed recte Vulgata.

9 Πρὸς τὸ καταχεόμενον μόλιβδον πλείους τοῖς μ.] Vox πλείους, non est hic quidem nauci. Quid si μόλιβδον ἄκτον, ut paullo ante? Quod sequitur πηλὸν πεμιχωμένον, de luto cui fuerint immixti pili, vel setæ, videtur accipiendum. Sed Interpres vocem πεμιχωμένον non agnoscit. Mihi aliquando venerat in mentem, deesse vocabulum λίνου. Nam certum est cilicia & cruda coria in hos solita adhiberi usus. *Casaubonus.*

Πλείους] Latet sub hac voce tegumenti nomen ad arcendos machinis ignes. Æneas cap. XXXIII. Ἐπεὶ τὰν γυῖς ἀεὶ τὴν πύλεως ξύλινοι μάστιγες ἢ τὴν τείχεος, τί χρὴ τίνοις ὑπαίχειν πρὸς τὸ μὴ ἐμπίπρασθαι ὑπὸ τῆς πολεμίων. πλείους καὶ βύρσας τὴν τάξιν.

1 Ἀπ-

[CAP. IV.]

Philopœmen.

¶ Philopœmen non existimabat decere fortem ducem, phalangem præcedere: sed nunc apud primos, nunc apud postremos, aliquando etiam per medios obequitans, & omnes inspiciens, semper ubi quid peccatum, aut non rite administratum esset, corrigebatur.

2 Philopœmen a Lacedæmoniis fugatus, & propemodum deprehensus, cum Eurotam fluvium trajecisset, equitibus mandavit, ut equis frena detraherent, & ex aqua potum haurire sinerent. Cum vicinus locus asper esset, multaque sylva abundaret, Lacedæmonii magnam fiduciam conspicati, equos effrenantium ac potum ducentium, suspicabantur in nemore magnas ali-

Φιλοπόιμλω.

¶ Φιλοπόιμλω ὐκ ἐνόμιζε πρεσήκειν ἀγαθῶ ςρατηγῶ τ̃ φάλαγγ̃ ἡγεῖσθ̃ ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐν πρώτοις, ποτὲ δὲ ἐν ἐσχάτοις, πολλάκις δ̃ κ̃ κ̃ μέσ̃ παρ̃ιππεύων κ̃ πάντ̃ ἐφορῶν, ἀεὶ τὸ ἁμαρτανόμενον ἐπανορθῶν.

Φιλοπόιμλω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐδιώκετο κ̃ ὅσον ὔπω καταλαμβανόμν̃ τ̃ Εὐρώτα ἀφαβὰς, προσέταξε τοῖς ἱππεῦσιν [1] ἀποχαλινῦν τὰς ἵππους, κ̃ ἀπὸ τ̃ ποταμ̃ ποτίζειν τ̃ τοῦ ἀφικομένου τόπου δασέος ὄντος, κ̃ πολλὴ ὕλη ἔχοντος· οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ τὸ θράσος ἰδόντες τ̃ ἀποχαλινωσάντων τὰς ἵππους κ̃ τ̃ ποτιζόντων, ὑπώπτευον ἐν τῇ ὕλῃ συμμα-

1 Ἀποχαλιῦν] Ed. ἀποχαλινῦσι. Cant. ἀποχαλινῦς.

μάχας ἐν Φιλοπίμῳ πολλὰς ἀποκεκρύφθαι, καὶ μὴ τολμήσαντας διαβῆναι τὸν ποταμὸν ἀνέστρεψαν.

Φιλοπίμην ἐδίδαξε τοὺς Ἀχαιοὺς ἀντὶ μὲν θυρεοῦ καὶ δόρατος [2] ἀσπίδα καὶ σαρίσσαν λαβεῖν· κράνεσι δὲ καὶ θώραξι, καὶ σφυρηνέσι δὲ καὶ βεβηκυῖαν μάχην ἀσκεῖν, ἀντὶ δρομικῆς καὶ πελταστικῆς. τρυφὰς δὲ καὶ πολυτελείας ἐσθήτων, καὶ δείπνων ἀφελεῖν· μόνοις δὲ τοῖς ἀναγκαίοις ἐν στρατείᾳ χρησίμοις ἀρκεῖσθαι. ταῦτα διδάξας Φιλοπίμην, ἐν ταῖς πολείσαις μάχαις δεδοκιμασμένους εἶχεν τοὺς στρατιώτας.

quas copias sociorum Philopœmenis latere: neque transmittere fluvium audentes, revertebantur.

2 Philopœmen instruxit Achivos, ut pro scuto & hasta, clypeum, sarissamque caperent, galeisque & loricis atque tibialibus sese munirent: stabilemque & pedestrem pugnam exercerent, pro cursu & scutatorum jaculatione: omnesque delicias & operositates vestium, cœnarumque de medio removerent, & solis iis quæ necessitas postularet, ad usum militarem, contenti viverent. His præceptis Philopœmen in plerisque conflictibus strenuos atque præstantes milites habuit.

[CAP. V.]

Ἄρατος.

Ἄρατος κατέστησεν Ἀκροκορίνθου [1] φρουρὸς ἔχοντος,

Aratus.

Aratus Acrocorinthum cepit præsidiis

2 Ἀσπίδα] Cant. non habet. Idem Codex paullo post βεβαίαν, pro βεβηκυῖαν. & ἀφελεῖς pro ἀφελεῖν.

Cap. VI. 1 Φρουρὸς ἔχοντος, ὡς ἔχ.] Fl. φρουρὸς ἔχοντες, ὡς ἔχ. Cant. φρουρὸς ἔχων, ὡς ἔχ. Pro φύλακας, uterque

munitam quæ Antigonus imposuerat, eisque Perseum philosophum & Archelaum ducem præfecerat. Ejusmodi autem usus est stratagemate. Erant Corinthi quatuor fratres natione Syri, quorum unus erat Diocles, ex eorum numero qui Acrocorinthum tuebantur. Tres reliqui regium aurum furati, Sicyonem ad Æsiam numularium pervenerunt, quo etiam Aratus in faciendis numis plurimum utebatur. Apud hunc aurum commutabant. Unus eorum sæpenumero frequentans nu-

χοντος, ὃς ἐγκατέστησεν Ἀντίγονος φύλακας πέμψας ἐπ' αὐτοὺς Περσαῖον τὸν φιλόσοφον, καὶ Ἀρχέλαον τὸν στρατηγόν. ἐν ᾧ ἄρα τὸ στρατήγημα τοιόνδε. ἦσαν ἐν Κορίνθῳ τέσσαρες ἀδελφοὶ Σύροι τὸ γένος, ὧν εἷς ἦν Διοκλῆς, τῶν φρουρούντων Ἀκροκόρινθον· οἱ τρεῖς κλέψαντες βασιλικὸν χρυσίον ἦκον ἐς Σικυῶνα πρὸς [2] Αἰσίαν τραπεζίτην, ᾧ καὶ Ἄρατος ἐπὶ τῷ νομίσματος ἐργασίαν ἐχρῆτο. [3] Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον· εἷς αὐτῶν Ἐργῖνος πολλάκις φοιτῶν, καὶ τῷ τραπε-

ζίτῃ

nterque Codex, φύλακας. & pro ἐπ' αὐτούς, Fl. ἐπ' αὐτό. Pro Περσαῖον, Cant. Χερσαῖον. quomodo & sub finem strategematis. Sed recte Vulgata. Male Interpreti *Perseus*, cum scribendum *Perseus*.

2 Αἰσίαν] Plutarcho dicitur Αἰγίας.

3 Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] In Codice nostro hic locus turpissime fuit depravatus. Nos vero vestigiis ejus lectionis, quam in eo reperimus, quoad ejus fieri potuit insistentes, ex Plutarchi Arato ita restituimus, donec certius aliquid ex melioribus libris sit allatum. Observavimus enim Polyænum pæne ad verbum multa ex eo gravissimo scriptore sumpsisse, aut aliis certe, unde prior Plutarchus sumpserat. quod mihi quidem fit vero similius, quum pæne coævi Plutarchus & Polyænus fuerint. *Casaubonus.*

Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] Fl. ἐν τούτῳ τὸ χρυσίον κατ. sed lego cum Cant. παρέχον τούτῳ τὸ χρυσίον καταλλάττειν. Paullo post pro πλαγίαν, Fl. παγίαν. Pro καὶ χθαμαλὸν καὶ ὀπίσατον ἦν, Fl. ἡ χθαμαλὸν καὶ ὀπίσατόν ἐστι. Cant. ἢ χθαμαλὸν καὶ ὀπίσατόν ἐστι. unde lego ἢ χθαμαλὸν καὶ ὀπίσατον εἶν quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres.

ζίτη κοινωνήσας ἑστίας καὶ σπονδῶν λόγους ἐποιήσατο περὶ τοῦ φρουροῦ τοῦ Ἀκροκορίνθου, ὡμολόγησε, περὶ τὸ κρημνῶδες ἐπιμελῶς ἑωρακέναι πλαγίαν καὶ χαμαλὸν καὶ εὐβάτον εἶναι τὸ τεῖχος. ὁ τραπεζίτης ἀνήγγειλεν Ἀράτῳ. [4] ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸν Ἐργῖνον φιλοποιησάμενος [5] συνετίθετο τάλαντα ἑπτὰ δώσειν, εἰ δὲ αὐτὸς κρατήσειεν Ἀκροκορίνθου. Ἐργῖνος ὑπεδέχετο μὴ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦτο πρᾶξαι· καὶ μὴν δὴ πάντα πρὸς τὴν ἐπίθεσιν ἐτρέπη. Ἄρατος δὲ κελεύει τὴν ἄλλην δύναμιν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐγρη-

mularii domum, ejusque conviviorum particeps, cum forte sermo incidisset de præsidio Acrocorinthi, fatebatur se in præcipitiis scissuram animadvertisse transversam & concavam, qua ad mœnia sit ascensus. Numularius hæc Arato nunciat: qui summo studio Erginum in amicitiam pertrahens, pactus est se talenta septem ei daturum, si Acrocorinthum obtinuisset. Erginus recepit, se cum fratribus hoc effecturum. Omnibus rebus ad oppugnationem paratis. Aratus reliquum exer-

γορέ-

4 Ὁ δὲ πολλῇ] Fortasse πολλῇ σπουδῇ. *Casaubonus.*

Ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸν Ἐργῖνον] Ita edidi cum utroque Codice, quomodo & conjecerat Casaubonus, pro vulgato ὁ δὲ πολλῇ τὸν Ἐργ. Pro πολλῇ Casaubonus quoque in margine Vulgatæ notarat χρ. πολύ.

5 Συνετίθετο τάλαντα ἑπτὰ δώσειν] Mirum est quantum hac in parte differant Plutarchus & Polyænus. Illius siquidem verba sunt hæc, Ὁ δὲ Ἄρατος ἐκείνοις μὲν ἐξήκοντα δώσειν κατηρθώσας ὡμολόγησεν, εἰ δὲ ὑποτύχοι, σωθῇ δὲ μετ' ἐκείνων, οἰκίαν ἑκατέρῳ καὶ τάλαντον. *Casaubonus.*

Τάλαντα ἑπτά] Error videtur non Polyæni, sed librariorum: facile quippe notæ ζ' & ξ' confunduntur. Quare cum Plutarcho scripserim ἐξήκοντα. Corrigendum autem ex eo Polyænum, inde manifestum, quod subjungat ille, quia summam tantam non possidebat Aratus, multa cum ex poculis suis & mundo uxoris suæ, Ἀξία argentario pignorasse, & quæ sequuntur: quod de septem tantum talentis dici posse non videtur.

6 Αὐτὸς

citum in armis excubias agere jubet: ipse quadringentis electissimis assumptis, sub noctem venit ad mœnia: scalisque ad fossas appositis eas superavit. Cum ii qui intus erant, rem intellexissent, nocturnum prælium est coortum durissimum, luna nunc lumen pugnantibus suppeditante, nunc in nubibus demersa. atque in tenebris formidolosissimam pugnam committentes ad extremum Arati copiæ victoriam assecutæ sunt, & sub ortum sibi portis apertis reliquas copias receperunt. Aratus Archelaum quidem captum dimisit: Theophrastum autem discedere nolentem interfecit. Perseus philosophus arce capta, in

γορέναι· 6 αὐτὸς δὲ ὑ λοχάδας ἀναλαβὼν νύκτωρ ἦκε πρὸς τὸ τεῖχος· 7 καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσβαλὼν ὑπερέβη· τῇ ἔνδον αἰσθομένων ἐγένετο νυκτομαχία κρατερά, τῆς σελήνης ποτὲ μὲν φῶς παρεχούσης τοῖς μαχομένοις, ποτὲ δὲ ὑπὸ τῶν νεφῶν δυομένης. καὶ δεινὸν σκότος ποιοῦντος τῷ μάχῃ φοβερωτέραν, πέλος οἱ περὶ τὸν Ἄρατον κρατήσαντες· καὶ ἀνατέλλοντος ἡλίου τὰς πύλας ἀνοίξαντες, τῷ λοιπῷ δυνάμιν εἰσεδέξαντο. Ἄρατος δὲ Ἀρχέλαον μὲν ἀλόντα ἀφῆκε· Θεόφραστον δὲ ἀνεῖλεν οὐ βουλόμενον ἀπαλλάττεσθαι. Περσαῖος δὲ ὁ φιλόσοφος τῆς ἄκρας

ἁλισκ-

6 Αὐτὸς δ' ὑ λοχάδας] Ita scripsi cum Fl. & Interprete. Vulgata, omisso numero. αὐτὸς δ λοχάδας.

7 Καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσβ.] Ita edidi cum utroque Codice. Vulgata, καὶ κλίμακας ... τὸ χθαμαλόν. Lacunam supplerat Casaubonus, addito in margine κατά. Pro προσβαλὼν, idem notarat, κατ. προσβαλόν. Mox pro κρατερὰ, Cant: καρτερά. Sub finem pro ἁλόντα, idem Codex ἁλωθέντα. & pro Περσαῖος, Cant. Χερσαῖος.

8 Τὸ πί-

ἁλισκομένης, εἰς Κεγχρεὰς διαφυγὼν, ἐκεῖθεν πρὸς Ἀντίγονον ᾤχετο.

in Cenchreas fuga delatus, ad Antigonum abiit.

[CAP. VI.]

Πύῤῥος.

¶ Πύῤῥος ἡττηθεὶς ὑπὸ Ῥωμαίων, τοὺς ἐλέφαντας ἀπολέσας, πρὸς Ἀντίγονον πρεσβευτάμενος περὶ συμμαχίας, ἀποτυχὼν προστάξε τοῖς πρεσβευταῖς πάναντία πρὸς ἅπαντας ἀγγέλλειν, ὡς Ἀντίγονος μεγάλῃ δυνάμει βοηθήσειν [1] ὑπέχετο. ὥστε οἱ Ταραντῖνοι, καὶ ὅσοι Σικελῶν καὶ Ἰταλῶν σύμμαχοι, τὸν Πύῤῥον καταλιπεῖν βουλόμενοι, σωέμειναν ἐλπίδι τοῦ Ἀντιγόνου συμμαχίας.

Πύῤῥος ἐς τὴν Πελοπόννησον [2] ἐσβαλὼν, [3] Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἁπαντώντων περὶ Ἀρκαδίαν, φιλανθρώπως αὐτοὺς ὑπ-

Pyrrhus.

¶ Pyrrhus a Romanis prælio superatus, amissis elephantis, ad Antigonum petendi auxilii caussa legationem misit: cumque non impetrasset, præcepit legatis, ut omnibus contraria nunciarent, Antigonum se cum magnis copiis auxilio venturum promisisse. Itaque Tarentini, omnesque Siculi & Itali, qui deserere Pyrrhum volebant, remanserunt spe Antigoni societatis.

2 Pyrrhus in Peloponnesum expeditione suscepta, Spartiatis omnibus per Arcadiam legatos de pace mittentibus perhumaniter εδέ-

1 Ὑπέχετο.] Cant. ὑπόχετο. Fl. ὑπέχετο.

2 Ἐσβαλὼν] Cant. ἐμβαλὼν. Pro πρεσβευτῶν ἁπάντων, monente Casaubono, edidi πρεσβευτῶν ἁπαντώντων. Pro ὑπεδέξατο αὐτὸν ἰδίως, cum Fl. distinxi & edidi ὑπεδέξατο, καὶ αὐτὸν ἰδίως.

3 Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἁπάντων περὶ Ἀρκαδίαν] Legendum est, Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἁπαντώντων περὶ Ἀρκ. Res probatione non indiget. Meminit & Plutarchus. *Casaubonus.*

1 Ἀπολ-

eos recepit, suosque filios ad Spartiatas missurum pollicebatur, ut Lycurgeis disciplinis imbuerentur. Hæc legatis Spartam renunciantibus, Pyrrhus cum exercitu infesto accessit. Incusantibus Spartanis eum alia quam prædixerat, facere, ridens ait: Neque enim vos consuevistis prædicere, si cui bellum vultis inferre. Itaque ne male vos habeat, si contra Lacones usus sum Laconico stratagemate.

3 Pyrrhus ante bellum hostes in suam sententiam adducere conabatur metu, cupiditate, voluptate, misericordia, conditionibus justis, legitimis, utilibus, & quas præstare facile possent.

εδέξατο, καὶ τοὺς ἰδίους υἱοὺς ὑπέσχετο πέμψειν Σπαρτιάταις παιδευησομένους τὴν Λυκούργειον πολιτείαν. οἱ μὲν πρεσβευταὶ ταῦτα ἤγγελλον· ὁ δὲ Πύρρος τῇ Σπάρτῃ προσέβαλεν. ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὡς ἄλλα προειπὼν, ἄλλα πράττοι· γελάσας ἔφη· οὐ γὰρ ὑμεῖς εἰώθατε προλέγειν, μέλλοντες πολεμεῖν· μὴ τοίνυν ἀχαναχτεῖτε εἰ πρὸς τοὺς Λάκωνας ἐχρησάμην Λακωνικῷ στρατηγήματι.

Πύρρος συνεβούλευεν πρὸ τοῦ πολέμου πείθειν τοὺς πολεμίους φόβῳ, πλεονεξίᾳ, ἡδονῇ, οἴκτῳ, δικαίῳ, νομίμῳ, συμφέροντι, δυνατῷ.

[CAP. VII.]

Apollodorus.

¶ Apollodorus Cas-

Ἀπολλόδωρος.

¶ [1] Ἀπολλόδωρος ὁ Κασ-

1 Ἀπολλόδωρος ὁ Κασσάνδρου] Legit hic Nicolaus Heinsius Ἀπολλόδωρος ὁ Κασσανδρεύς. Fuit enim *Cassandria* tyrannus. Supra lib. IV. de Antigono 6. 8. Ἀντίγονος Κασσανδρείας ἐπολιόρκει, βουλόμενος ἑξελεῖν Ἀπολλόδωρον τὸν Κασσανδρείας τύραννον, & infra exemplo 2. Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος παρὰ Κασσανδρεῦσι. Ovidius lib. II. De Ponto epist. II.

Non ubi Cassandreus pater est, gentisve Pheræa,
Quive repertorem torruit arte suæ.

Ad quem locum consulendus Heins.

2 Γνω-

Καισάνδρῳ δίκλῳ φαίγων ὡς ἐπιτιθέμενος τυραννίδι, προσελθὼν ἐν μελαίνῃ ἐσθῆτι, τὴν γυναῖκα, καὶ τὰς θυγατέρας ἐν ὁμοίῳ σχήματι προσαγαγὼν, [2] ἱκετηρίας προτείνων, αὐτὸν ἐς πᾶσαν τιμωρίαν ἐξέδωκε τοῖς δικασταῖς· [3] οἱ παθόντες ἄφεσιν αὐτῷ καὶ ἐγκλήματος ἐψηφίσαντο· ἀφεθεὶς Ἀπολλόδωρος οὐκ ἐς μακρὰν [4] τὴν τυραννίδα κατέσχεν· καὶ μάλιστα δὴ [5] τοὺς ἀφέντας δικαστὰς ὠμῶς ἐκόλασε, τὴν σωτηρίαν ἀναφέρων εἰς τὴν ἑαυτοῦ στρατηγίαν, οὐκ εἰς τὴν ἐκείνων φιλανθρωπίαν.

sandri filius de affectata tyrannide in judicium vocatus, pulla veste amictus progreditur, uxoremque & filias habitu simili indutas produxit supplices: ad eamque pœnam quam statuissent, se judicibus tradidit. qui re intellecta, eum crimine suffragiis suis liberaverunt. Dimissus Appollodorus, non ita multo post tyrannidem occupavit, in primisque judices, qui eum adsolverant, crudelissimis suppliciis affecit, salutem suæ industriæ acceptam referens, non illorum humanitati.

Ἀπολ-

2 Ἱκετηρίας προτείνων, αὐτὸν ἐς πᾶσαν τιμωρίαν, &c.] Cant. ἱκετηρίας φερόμενον αὐτὸν ἀπασαν τιμωρίαν, &c. Mox pro οἱ παθόντες, Interpres legit οἱ μαθόντες, sed Vulgata recte. Paullo post pro ἔκαυσε, cum MSS. & Interprete edidi ἐκόλασε.

3 Οἱ παθόντες] Pufèt aliquis desiderari voculam τί. Nam notum est πάσχειν τι poni solitum pro tangi misericordia, quod σπλαγχνίζεσθαι elegantissime sacræ litteræ vocant. Sed & πάσχειν tantum ita Polyænus aliquando usurpat libro VIII. de Coriolano: Κοριολανὸς ἔπαθεν, ἐδάκρυσεν, ἀνέζωσεν. Sic libro septimo in Cyro. ὡς ὁ εἶδον τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας, παθόντες ἐπ' αὐτοῖς, ἀνέστρεψαν. *Casaubonus.*

4 Τὴν τυραννίδα κατέσχεν] Armatis videlicet Gallis, quos ingentibus donis sibi conciliarat, eosque fidos satellites, & ob insitam sævitiam ad omne facinus paratos ministros habens, teste Diodoro in Excerptis Peirescii pag. CCLXV.

5 Τοὺς ἀφέντας δικαστὰς ὠμῶς ἔκαυσε] Crudelis licet fuerit, aut etiam, si vis crudelissimus, Apollodorus hic, non puto tamen eo crudelitatis venisse illum, ut hos suos δικαστὰς cremarit. Lego ἐκάκωσε non ἔκαυσε: non repugnantibus Codd. Interpretis. *Casaubonus.*

6 Ἀπολ-

2 Apollodorus rempub. gerens apud Cassandrenses, omnia dicta factaque sic gubernavit, ut ex iis infestissimus tyrannis haberetur. Nam & contra Lacharem tyrannum decretum scripsit, ut eum e terra Cassandrensium in nexum abducere liceret: Etenim eum cum Antiocho rege amicitiam, societatemque facere, eique Rempublicam prodere. Etiam Theodoto referenti, ut præsidium corporis ipsi daretur, restitit: Eurydicenque quæ libertatem Cassandrensibus restituerat, adjuvit, eamque Eurydicen appellavit: & milites arcem relinquentes, civitate do-

6 Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος ὡς πρὸς Κασσανδρεῖς, πάντα ἔλεγεν καὶ ἔπραττεν, ἀφ' ὧν ἔδοξεν εἶναι μισοτύραννος. 7 καὶ γὰρ κατὰ Λαχάρους τοῦ τυράννου ψήφισμα ἔγραψεν ἀγώγιμον ἐκ τῆς χώρας εἶναι τῶν Κασσανδρέων· καὶ γὰρ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα ποιεῖσθαι φίλον, καὶ σύμμαχον, αὐτῷ τὴν πολιτείαν ἐπιτρέπουσα. ὃς καὶ Θεοδότῳ γράψαντι φυλακὴν αὐτῷ δοῦναι τοῦ σώματος, οὐδὲ ἀντεῖπεν καὶ τὴν ἀποδοῦσαν Κασσανδρεῖσι τὴν ἐλευθερίαν 8 Εὐρυδίκης.... ἣν καταρτήσατο· καὶ ἐκάλεσεν Εὐρυδικείαν. καὶ τῆς ἐξελθοῦσι τὴν ἄκρας στρατιώτης

6 Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος πρὸς Κασσανδρεῖς] Hinc venit Ovidio sub nomine *Cassandrea domini*, in Ibide v. 461.

Aut Cassandrea domino non mitior urbu
Saucius ingesta contumuleris humo.

quomodo locum illum restituit Nicol. Heinsius, cum ante legeretur.

Aut ut Cassandreus, domino non mitior illo, &c.

Hunc forte spectat caput Æliani 41. lib. XIV.

7 Καὶ γὰρ κατὰ] Fl. absque γὰρ. Paullo post pro Θεοδότῳ, Cant. Θεοδωρήτῳ. Pro ἀντεῖπεν, Fl. ἀντειπεῖν. Infra pro Εὐρυδικείαν, malim Εὐρυδίκεια.

8 Εὐρυδίκης.... ἣν καταρτήσατο] Non dubitamus vere nos supplere mancum hunc locum in nostris, & Interpretis Codd. Legendum enim Εὐρυδίκης ἑορτὴν καταρτήσατο. Pro ἐκάλεσεν, γρ. ἐκέλευσεν. *Casaubonus.*

ταις πολιτείαν ἔγραψε, καὶ κλήρους ἐν τῇ Παλλήνῃ θεσθαῖ· ἵνα ὦσι φύλακες τῆς ἐλευθερίας. ἐν δὲ τοῖς συμποσίοις.... εἴ τις ἔφη δεινὸν, ἀλλὰ καὶ χρήσιμον. [10] Τοῦτος... ἐξαπατήσας, ὡς δημοτικῶτατος ὢν, ἐπανέστησεν οἰκέτας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων τεχνίτας, [11] καὶ μειραξίσκον Καλλιμέλη συναρπάσας, καὶ θύσας ἐπέστησεν αὐτῷ μάγειρον Λεοντομένη. ὅτος δειπνοποιήσας,

navit, sortesque in Pallena dedit, ut ibi permanerent, vindicesque libertatis se præberent. In conviviis præ cæteris omnibus rem gravem ac perniciosam esse tyrannidem prædicabat. His plebem decipiens, cum maxime omnium popularis haberetur, servos atque operas concitavit, & correptum adolescentem Callimelem mactavit, eumque coquo Leontomeni coquen-

sus,

10 Τοῦτος... ἐξαπατ.] Cant. Τοῦτος τοῦ... ἐξαπατ. Casaubonus in ora Vulgatæ supplerat, τοῦτος τὸ δημοτικὸν ἐξαπατ.

11 Καὶ μειράκιον Καλλιμέλη] Idem refertur in Diodori Excerptis Peiresciianis pag. CCLXV. Ὁ τὴν Ἀπολλοδώρου ὀπτηθέντος τυραννίδι, καὶ βεβαιώσας κρίνας τὴν συνωμοσίαν, μειραξίσκον τινὰ φίλον αὐτοῦ καλέσας, ὡς ὅτι θυσίας, καὶ σπονδάσας τοῖς θεοῖς, πάντα σπλάγχνα τῶν συνωμοτῶν ἔδωκε φαγεῖν, καὶ τὸ αἷμα κεράσας οἴνῳ πιεῖν παρεκελεύσατο. Ita apud Herodotum lib. III. cap. 11. Cares aliique Græci Ægyptiorum auxiliarii Phanis Halicarnassensis, qui ab Amasi Ægyptiorum rege ad Cambysem defecerat, liberos in patris conspectu, ad firmandos in prælium animos, & quo magis inter se fidi forent, obtruncarunt, ipsorumque sanguinem aqua & vino permixtum omnes delibarunt. Simili scelere in conjurationis sacramentum adacti Catilinæ socii, teste Dione lib. XXXVII. Καὶ ἐς ἀστεμίπων ὁρκωμοσιῶν ἀνήγκλιν προσηγαγε· πάλαι γάρ τινα κατεθύσας, καὶ ὅλῃ τῇ σπλάγχνῳ αὐτοῦ τὰ ὅρκια ποιήσας, ἔπειτα ἐσπλάγχνισεν αὐτὰ μετὰ τῶν ἄλλων, &c. Sallustio B Cat *Fuere eo tempore, qui dicerent, Catilinam, oratione habita, cum ad jusjurandum populares sceleris sui adigeret, humani corporis sanguinem vino permixtum in pateris circumtulisse; inde cum post exsecrationem omnes degustavissent, sicut in solemnibus sacris fieri consuevit, aperuisse consilium suum; atque eo dictitare secisse, quo inter se magis fidi forent, alius alii tanti facinoris conscii.* & Floro lib. IV. cap. 1. *Additum est pignus conjurationis, sanguis humanus, quem circumlatum pateris, libere e summum nefas, nisi amplius esset, propter quod biberunt.* Ad quæ loca plura Commentatores. Paullo post pro παρέθηκε, Cant. παρέθετο.

12 Φω-

dum dedit: is viscera hominis cocta conjuratoribus epulanda apposuit. Quibus vescentibus, & sanguinem vino permiscendo atrum efficientibus, corpus eis ostendit, sceleris conmunione fidem conjurationis firmans, & his usus sociis, tyrannidem occupavit, tyrannusque truculentissimus evasit, & crudelissimus omnium, quotquot unquam vel apud Græcos, vel apud barbaros tyrannidem exercuerant.

σας, τὰ σπλάγχνα παρέθηκε τοῖς συνωμόταις· ὧν δειπνησάντων, καὶ πόντων τὸ αἷμα οἴνῳ μέλανι μεμιγμένον, ἔδειξεν αὐτοῖς τὸ σῶμα· τῇ κοινωνίᾳ τοῦ μιάσματος ἐμπεδῶν τὸ πιστὸν τῆς ἐπιβουλῆς καὶ δὴ τούτοις χρησάμενος συμμάχοις κατέλυσε τὴν τυραννίδα· καὶ τύραννος ἐγένετο [12] φονικώτατος καὶ ὠμότατος πάντων, ὅσοι παρ' Ἕλλησιν ἢ καὶ βαρβάροις ἐτυράννησαν.

[CAP. VIII.]

Ægyptius.

Ægyptus a Mausolo ablegatus Miletum, ut eos qui civitatem prodere instituerant, sua ope juvaret. Cum appulisset, & insidias sibi strui præsensisset, festinans ad navem prior venit. Insidiatores pro-

Αἴγυπτος.

Αἴγυπτος ὑπὸ Μαυσωλοῦ πεμφθεὶς εἰς Μίλητον συμπράξων τοῖς προδιδοῦσι τὴν πόλιν, καὶ τὸν πλοῦν, προαισθόμενος ὡς ἐπιβουλεύοιτο, σπεύσας ἐπὶ τὴν ναῦν προανέβη· οἱ μὲν ἐπιβουλεύοντες ἐγγὺς

12 Φονικώτατος, καὶ ὠμότατος πάντων] Καὶ ὠμότατος, quod in Vulgata aberat, cum utroque Codice & Interprete supplevi. Tyrannidis autem monitore usus est ac magistro Calliphonte Siculo, qui in multorum Siciliæ tyrannorum aula diu versatus fuerat, teste Diodoro.

γὺς τ θαλάσσης ἐφέδρευον· ὁ ὃ ἐκ τ νεὼς [1] ἐκπέμπει τινὰ, φράσας, [2] τ κυβερνήτην ζητήσας Αἴγυπτον ἄγε· ἤδη γὰρ ἀνάγκη χρή. τᾶτ' ἀκούσαντες οἱ φυλάσσοντες Μιλήσιοι, τ νεὼς ἀποχωρήσαντες, ἐζήτουν Αἴγυπτον ἀνὰ τὴν πόλιν. ὁ ὃ ἀφικομένου τ κυβερνήτου ἀποκόψας τὸ ἀπόγειον, ἀπέπλευσεν ἀκινδύνως.

pe mare latitabant. Ille quendam e navi misit gubernatorem, inquiens, Ægyptum quære, & eum huc adducito. Jam enim solvendum est. Quo sermone audito, qui Milesiam libertatem custodiebant, discedentes a navi, Ægyptum per urbem quærebant. Ille cum gubernator rediisset, resecto fune, sine periculo abnavigavit.

[CAP. IX.]

Λεύκων.

¶ Λεύκων, χρημάτων δεόμενος, ἐκήρυξεν ὅτι [1] μέλλοι κόψειν ἄλλο νόμισμα, καὶ δέοι φέρειν αὐτῷ τὸ ὑπάρχον ἑκάστῳ

Leucon.

¶ Leucon pecuniis indigens, promulgavit se aliam monetam percussurum. itaque adferret quilibet suos numos, ut alia forma excu-

1 Ἐκπέμπει] MSS. nec non Codd. Casauboni ἐκπίπτει.

2 Τὸν κυβερνήτην ζητήσας Αἴγυπτον, ἄγε] Suspicio est legendum esse καὶ Αἴγ. Nam duos velle se præstolari fingit: navis gubernatorem, & Ægyptum: quorum ille re vera aberrat, & expectabatur. Itaque statim ut est reversus, solvit Ægyptus. Paret manifesto ex sequentibus, ὁ ὃ ἀγνοεμένου τ κυβερνήτου ἀποκόψας τὸ ἀπόγειον ἀπέπλευσεν ἀκινδύνως. Pro ἀνάγκη, γρ. ἀναλύεσθαι. *Casaubonus.*

Cap. IX. 1 Μέλλοι, &c. καὶ δέοι] Cant. μέλλει & δεῖ. Paullo post pro δίκιμον εἶν, uterque Codex δόκιμον γένοιτο. Sub finem post συλλεγόντος, Fl. συλλέγοντος. Simile Dionysii factum refert Aristoteles lib. II. Οἰκον. Δαρεισάμενός τε φθορὰν τῶν πολιτῶν χρήματα ἐπ' ἀποδόσει, ὡς ἀπάτων αὐτὸν, ἐκέλευσεν ἀναφέρειν ὅσον ἕκαστος τὸ ἀργύριον φέρει αὐτόν· οἱ ὃ μὴ, θάνατον ἔταξε τὸ ὁπότερον. ἀνεκηρύττετο δὲ τὸ ἀργύριον, ὁπόταν ἀποκόψας χαρακτῆρα, ἐξέδοσκε τὸ δραχμῶν δύο δωτικῶν δραχμὰς, τί, τι ὀφειλόμενον φέρειν, ἀτιμώσας φέρε αὐτόν.

2 Λεύ-

si valerent. Quibus omne quicquid habebant adferentibus, aliud signum impressit, duplicique precio esse unumquemque numum jussit. Itaque dimidiam partem eorum quæ collegerat lucratus, neminem civium damno affecit.

2 Leucon cum intellexisset sibi amicos multosque cives conjuratos, insidias parare, convocatis mercatoribus omnibus, tantum pecuniarum a singulis mutuo accepit, quantum habebant, inquiens, hostes sibi per proditionem dedi. Mercatores promptis animis mutuo pecunias dederunt. Ille conductis ipsis in aulam, confessus est hostium insidias: hortatusque est, ut sui corporis essent custodes. Etenim tum demum

ς ῳ, ὅπως μετακοπὴν δόκιμον εἴη· οἱ μὲν προσέγκαν ὅσον εἶχον· ὁ δ' ἄλλον χαρακτῆρα ἐπιβαλὼν ἐπέτρεψε τὸ τίμημα διπλάσιον ἑκάστῳ νομίσματι. ὡς τι δ' συλλεγὼν τοῦ ἡμισυ κερδάνας, οὐδένα τῶν πολιτῶν ἐζημίωσεν.

2 Λεύκων μαθὼν ὡς ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ φίλοι καὶ πολῖται συνωμοσμένοι πολλοὶ, τοὺς ἐμπόρους καλέσας ἅπαντας, χρήματα ὅσα εἶχεν ἕκαστος ἐδανείζετο. φάσκων τοὺς πολεμίους αὐτῷ προδιδόναι· 3 οἱ μὲν ἔμποροι προθύμως ἐδάνειζον τὰ χρήματα. ὁ δ' συναγαγὼν αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν, ὡμολόγησε τὴν ἐπὶ τῶν πολλῶν ἐπιβουλὴν· καὶ παρεκάλεσε φύλακας σώματος αὐτοῦ γενέσθαι. ὡς τὰ χρήματα κομιζομένους εἰ σώζοιν-

2 Λεύκων μαθὼν, &c.] Plura strategemata, quibus amici vel cives dubii & suspecti sub specie mutuandæ pecuniæ oppignorantur, vide apud Gruterum in Discur. Polit. ad Tacitum cap. LVI.

3 Οἱ μὲν ἔμποροι] Mirum utroque Codice inserui. Mox cum Fl. pro πολλῶν scripserim πολιτῶν, quia supra ὡς ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ φίλοι καὶ πολῖται. Interpres legisse videtur πολεμίων. Paullo post pro ἐθέλοιτο, Cant. θέλοιτο.

σώζοιντο αὐτόν. καὶ δὴ τὰ χρήματα σῶσαι ἐθέλοντες οἱ ἔμποροι ὅπλα ἐπιλαβόντες, οἱ μὲν δορυφόροι τοῦ σώματος· οἱ δὲ τῶν ἀρχείων φύλακες ἐφύοντο. Λεύκων δὲ μετὰ τούτων, καὶ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν πιστοτάτων, τοὺς κοινωνοῦντας τῆς ὑπαθέσεως συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ τοῖς ἀρχεῖοις ἀσφαλῶς καταστησάμενος ἀπέδωκε τὰ χρήματα.

eos pecunias recuperaturos, si se incolumem & salvum conservassent. Quo factum est, ut pecuniarum caussa mercatores armis sumptis, alii corpus Leuconis stiparent, alii regiam tuerentur. Leucon horum, atque amicissimorum quos circa se habebat auxilio, participes conjurationis comprehensos, trucidavit: imperioque in securitatem redacto, pecunias reddidit.

Λεύκων ἐν τῷ πρὸς Ἡρακλεώτας πολέμῳ αἰσθόμενος τοὺς τριηραρχῶν πινὰς προδιδόντας καὶ ἀυτομολεῖν μέλλοντας, συλλαβὼν αὐτοὺς ἀκροᾶσθαι μὲν ἔφη παρὰ αὐτῶν λόγους τοὺς ὑπαθείας. οὐ πιστεύσαι γε μέν. ὅπως δὲ μὴ καὶ κατὰ τύχην ἡττῆς γενομένης αὐτοὶ δοκοῖεν αἴτιοι τοῦ σφάλματος, αὐτὸς μὲν ἡσυχάζειν ἐπέλευσεν, ἄλλους δὲ τριη-

3 Leucon in bello contra Heracleotas, animadvertens, aliquos ex trierarchis proditionem moliri, & transitionem ad hostes parare, comprehendi eos jussit, & ad se inquit parum honestos sermones de ipsis deferri, verum se fidem iis non habere. Ne igitur, si fortuna & casus victoriam hostibus dedisset, ipsi in suspicionem criminis venirent,

ράρχους

5 Τῶν ἀρχείων] κ. τοῖς ἀρχείοις. *Casaubonus.*

6 Ὅπως] Ita restitui cum Fl pro ὥμως. Mox post μὴ copulam delet Cant. Paullo post ante δίκαιον ἴδοι, inserit Cant. πρὸς αὐτούς.

7 Ὅπω

eos quiescere jussit, aliosque trierarchos in eorum locum suffecit. Familiaribus autem suspectorum magistratus, vicorumque principatus commisit, quasi amico erga eos animo affectus. Cum vero bello finem imposuisset: Justum inquit esse ut in suspectos inquisitio fieret; ne sine ratione fidem illis non habuisse putaretur. Qui cum in curiam venissent una cum familiaribus, inclusos armata militum manu omnes ad unum morte affici jussit.

ἐφάρχους ἀπέδειξε. τοῖς δὲ οἰκείοις τῶν ὑποπτῶν ἀρχὰς καὶ ἐπιμελείας ἐνεχείριζε κωμῶν, ὡς δὴ φιλοφρόνως ἔχων πρὸς αὐτούς, ἐπεὶ δὲ τὸ πόλεμον καταλύσειν. δίκαιον ἔφη κεκρίθαι τοὺς ὑποπτους, ἵνα μὴ δόξῃ ἀλόγως αὐτοῖς ἀπιστῆσαι· παρελθόντων δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ἅμα τοῖς οἰκείοις, πρεσβευτοῖς ὅλῳ ὠπλισμένῳ δυνάμει, ἅπαντας αὐτοὺς ἀναιρεθῆναι προσέταξεν.

4 Leucon Heracleotis sibi bellum inferentibus, cum magna navium multitudine, & egredientibus in terram, ubicumque libitum ipsis fuisset, cum videret suos milites pugnam detrectare, neque eos egressu prohibere, in

Λεύκων ἐπιστρατευόντων Ἡρακλεωτῶν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ ἀποβαινόντων [7] ὅπη τῆς χώρας ἐβούλοντο, ὁρῶν τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας ἐθελοκακοῦντας καὶ οὐκ ἀνείργοντας, ἔπαξε [8] τοὺς ὁπλίτας πρώτους πρὸς τὸν ἀπό-

7 Ὅπη] Uterque Codex ὅποι. Pro τῆς χώρας, Cant. τῆς γῆς. Mox post ἐθελοκακοῦντας inserui copulam cum Fl.

8 Τοὺς ὁπλίτας πρώτους... καὶ ἀποβαίνειν] Deest verbum, κωλύειν, ut puto *Casaubonus*.

Τοὺς ὁπλίτας πρώτους πρὸς καὶ ἀποβαίνειν] Ita lacunam, quæ erat in Vulgata cum Fl. supplevi. In ora Cant. notatum erat, ὅπη, vel κωλύειν forte. Mox pro πρὸς τὸν κτιστὴν, cum utroque Codice edidi πρὸς τὸν κτιστὴν καὶ κτιστὴν. Item ἀνείρξωσι cum utroque Codice (nisi quod Cant. ἐμφάξωσι) & Interprete inserui.

ἀπόβασιν τῶν πολεμίων. ἐπὶ ᾗ τάξις ὄπισθεν, τὰς Σκύθας. καὶ φανερῶς παρήγγειλε τοῖς Σκύθαις, ἐὰν οἱ ὁπλῖται ὀκνῶσι, καὶ τὰς πολεμίας ἀποβαίνοντας [9] παρέχωντας, πλωιμαῦτα τρέψειν καὶ κλιννύειν αὐτάς· τοῦτο μαθόντες οἱ ὁπλῖται εὐρώστως τὰς πολεμίας ἀποβαίνειν ἐκώλυον.

prima acie constituit armatos ad hostium egressionem arcendam. Post hos a tergo Scythas: & manifesto Scythis præcepit, si armati rem segniter administrarent, hostesque egredi paterentur, tum in ipsos tela mitterent, atque occiderent. Quo cognito, armati fortiter, ne hostes egredi possent restiterunt.

[CAP. X.]

Ἀλέξανδρος ὁ Φρούραρχος.

¶ Ἀλέξανδρος Φρούραρχος τῶν ὠεὶ τῶν Αἰολίδα χωρίων μισθωσάμενος τὰ ἀπ' Ἰωνίας τοὺς ὀρίστους ἀγωνιστὰς, αὐλητὰς μὲν Θέρσανδρον καὶ Φιλόξενον, ἰωτκρίτας δὲ Καλλιπωίδην, καὶ Νικόστρατον, θέαν ἐπήγγειλε· [1] ὡς μὲν ὂν τῶν δόξαν τῶν ἀγωνιστῶν σωτέ-

Alexander.

¶ Alexander præfectus iis præsidiis, quæ oppida Aeolidis & munitiones tenebant, conductis ex Ionia ludionibus præstantissimis, tibicinibus Theandro & Philoxeno, histrionibus vero Callipede & Nicostrato spectaculum indixit. Ad famam & celebritatem ludionum

9 Παρέχωντας] Παρίχωντας. Casaubonus.

CAP. X. 1 Περὶ μὲν ὂν ἡ δόξαν] Οὔτε neque Interpres neque MSS. agnoscunt. Pro ἐκ τῆς πλησίον πόλεων, Cant. ἐκ τῶν πλησίον πόλεων. In fine pro αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία .... δὲς ἀπελλάζῃ, Cant. αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία φρουρήσοις δὲς ἐπάρας ἀπελλάζῃ Fl. αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία θέρων ἐπάρας δὲς ἀπελλάζῃ. Casauboni quoque Codd. ante δὲς habebant ἐπάρας. Unde cum Interprete legerem αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία θέρεσι δὲς ἀπελλάζῃ. Cantabrigiensis Codex hic deficit.

2 Τῶ

omnis vicinarum urbium multitudo confluebat. Cum plenum jam esset hominibus theatrum, immissis militibus ac barbaris cum quibus oppida tenebat, spectatores omnes una cum liberis & uxoribus comprehendit: magnoque accepto pretio, eos liberos dimisit. Ipse vero munitionibus Thibroni traditis, ex iis locis discessit.

σωέδραμον ἐκ τῆς πλησίον πόλεων ἅπαντες· ἐπεὶ δὲ πλήρες τὸ θέατρον ἦν, πλείσας τὰς τραπέζας, καὶ τὰς βαρβάρους, μεθ' ὧν ἐφρούρει τὰ χωρία, πάντας τὰς θεαταὶς συλλαβὼν ἀυλοῖς παισὶ καὶ γυναιξὶ, λύτρα μεγάλα λαβὼν, τοὺς μὲν ἀπέλυσεν· αὐτὸς δὲ [2] τὰ χωρία.... δὲς ἀπηλλάγη.

[CAP. XI.]

Aristides Eleates.

¶ Aristides Eleates Dionysio Cauloniam oppugnanti, cum duodecim triremibus adnavigabat. Qui cum re intellecta cum duodecim navium implementis, contra solveret, Aristides revertens discedebat, & ingruente nocte jussit faces tollere, quas Dionysii naves sequebantur. Paulatim his abstractis facibus, alias in mare submiserunt, magnis suberibus adaptatas, mę-

Ἀριστείδης.

¶ Ἀριστείδης Ἐλεάτης Διονυσίῳ πολιορκοῦντι Καυλωνίαν ἐπέπλει μετὰ ιβ' τριήρων· ὁ δὲ συνιδὼν ἐπανήχθη πέντε καὶ δέκα ναῦς πληρώσας. Ἀριστείδης ὑποστρέψας ὑποχωρεῖ, καὶ νυκτὸς ἐγκειμένης, ἐκέλευσεν ἆραι τοὺς λαμπτῆρας, οἷς αἱ τοῦ Διονυσίου νῆες ἕπονται. μικρὸν δὲ τούτους καθελόντες, ἑτέρους καθῆκαν εἰς τὴν θάλατταν φελλοῖς

2 Τὰ χωρία.... δὲς ἀπηλλάγη] In nostro Codice mendose scriptus erat hic locus. Sed Interpres Θίβρωνι δὲς in suis legit. De hoc Thibrone egit libro secundo. Thimbronem reliqui vocant. *Casaubonus.*

μεγάλοις ἐφηρμοσμένοις, καὶ ἐκ φωτὸς εἰς τὸ πλάγιον ἐπιστρέψαντες, ³ ἔφθασαν εἰς τὴν Καυλωνίαν καταπλεύσαντες, τῆς τε Διονύσιον τοῦς ἀπὸ τῶν φελλῶν αὐγῶν πλανωμένων.

& a lumine in obliquum se convertentes, ad Cauloniam adnavigaverunt, Dionysio cum suis ad suberum splendorem cursum dirigentibus.

[CAP. XII.]

Ἀλέξανδρος ὁ Λυσιμάχου.

¶ Ἀλέξανδρος, ¹ Λυ-

Alexander.

¶ Alexander Lysima-

σι-

³ Ἔφθασαν εἰς τὴν Καυλωνίαν καταπλεύσαντες, τῆς τε, &c.] Ita distinxi pro vulgato, ἔφθασαν εἰς τὴν Καυλωνίαν, καταπλεύσαντες τῆς τε, &c.

CAP. XII. ¹ Λυσιμάχου καὶ Μικείδης υἱός] In nostro Codice corruptissime fuit καὶ Μηδείας δὴ υἱός. Scribe mox Κοτυάδιον τῆς Φρυγίας vel etiam Κοτυάειον cum Stephano. Clara quondam fuit Phrygiæ Epiceti urbs: & nunc quoque est celeberrima totius Beglerbegatus sive satrapiæ Anatoliæ caput. *Casaubonus.*

Μικείδης υἱός] Fl. Μικείδου υἱός. Palmerius Ἀμάστριδος legit: eumque sequitur Vir Amplissimus Ezechiel Spanhemius De Præstant. & Usu. Numism. Dissertat. v. nisi quod malit Ἀμύστριος, vel Ἀμάστριος. Sed Vulgata sollicitanda non videtur. Refert quidem Photius Narrat. CCXXIV. cap. 5. ex Memnone, ut & Diodorus lib. XX. *Amastrin*, *Oxyathræ*, fratris Darii filiam, post Crateri (cui ab Alexandro tradita erat in matrimonium, sed qui eam deseruerat) & Dionysii, Heracleæ tyranni, nuptias, a *Lysimacho* adiciam in matrimonium; verum liberorum ex *Lysimacho* susceptorum non meminit, cum tamen liberos ex Dionysio susceptos, *Craterum* scil. *Oxyathrin*, & filiam *Amastrin* enumeret; nec non eam, *Lysimacho Arsinoës* amore irretito, deserto, Heracleæ a filiis suis, *Cratero* & *Oxyathra* interfectam; crimen vero illud a *Lysimacho* nece parricidarum fuisse vindicatum. Verum tamen, inquies, potuit *Alexander* esse filius *Lysimachi* & *Amastru*, quia argumentum a Photii silentio nihil concludit. Sed obstat locus Pausaniæ in Atticis, qui postquam retulit mortem Agathoclis, filii *Lysimachi* & *Lysandræ*, sororis *Arsinoës*, ab *Arsinoë* interfecti, inquit: Λύσανδρα δὲ Σιλβίκου ἐκ διδασκάλου, τίς τε παῖδας ἄμα ἀγομένη, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ αὐτῆς, οἷς ἐφειλόμην τοῦ τε, ἐς Πτολεμαῖον κατεδύγκασι τοῦ πατρὸς ἐκδιδασκάλου, τοῦ δὲ Σιλβίκου, καὶ Ἀλέξανδρος ἐκολάσθησαν, ὑὸς μὲν Λυσιμάχου, γαμετοῦς δὲ ἐξ Ὀξυσιάθου γυναικός. Et paullo post, relata cæde *Lysimachi* prælio contra Seleucum: Ἀλέξανδρος ὁ ἐκ τῆς γυναικὸς Ὀξυσιάθου ἐγένετο. πολλὰ Λυσάνδρᾳ παραιτησάμενος ἀναιρεῖται τε, καὶ ὕστερον τόπον ἐς Χερρόνησον κομίσας ἔθαψαν. Cum autem *Amastru* dici non possit Ὀξυσίας γυνή, patet huc eam referri non posse.

² Κα-

chi & Mecridæ filius, volens clam iis qui sequebantur in Cotilium Phrygiæ castellum pervenire, noctu exercitum in cavum locum juxta civitatem abdidit. Ipse vero prima luce diploidem Phrygiam asperam sordidamque indutus, pileo capiti imposito, duobusque pueris adjunctis, utrique lignorum onus imposuit, ensemque sub axillam dedit. Introivit per portam, agresti & rustica specie deceptis hostibus. Ingressus pileum deposuit, cognoscendumque se præbens, omnium dextras prehensabat, quasi ad salutem civitatis vindicandam advenisset. Occultati vero, quemadmodum constitutum erat, apertis portis irruentes, Cotilium occupant.

σιμάχȣ καὶ Μηκερίδης ὑὸς εἰς [2] Κωτίλιον τȣ̃ Φρυγίας βȣλόμενος ἐλθεῖν, καὶ λαθεῖν· τȣ̀ς μὲν ἀκȣλȣθȣῶντας νυκτὸς ἔκρυψεν εἰς πκεῖλον χωρίον ἐκτὸς τȣ̃ πόλιν· αὐτὸς δὲ ἕωθεν [3] διπλοῖδα Φρυγίαν τραχεῖαν καὶ ῥυπῶσαν περιβαλόμενος, πίλιον κεφαλῇ περιθέμενος, δύο παῖδας παραλαβὼν, ἑκατέρῳ φορτίον ξύλων ἐπιθεὶς, καὶ μάχαιραν ὑπὸ μάλης δὲς, εἰσῆλθε μετὰ τȣ̃ πόλης, ἀγροικȣς εἶναι νομιζόμενος· εἰσελθὼν δὲ, τὸ μὲν πίλιον ἀπέθετο. γνωριθεὶς δὲ ἐδεξιȣ̃το πάντας, ὡς ἐπὶ σωτηρίᾳ τȣ̃ πόλεως ἥκων. οἱ δὲ κατακεκρυμμένοι κατὰ συγκείμενον ἀνεῳγμένῃ τῇ πύλῃ προσπεσόντες, αἱρȣ̃σι τὸ Κωτίλιον.

[CAP.

2 Κωτίλιον] Strabo lib. XIII. pag. 602. meminit collis *Cotyli*. Ἔστι δὲ λόφος τις τȣ̃ Ἴδης Κότυλος· ὑπάρκειται δὲ ὕπτιος ἑκατόν πȣ καὶ εἴκοσι σταδίοις Σκήψεως. & Sozomenes lib. VI. Hist. Eccles. cap. 24. Κωτυλεῖν. sed hoc ab Henr. Valesio mutatum in Κωτυαεῖν, de quo Stephanus & Comment. ad illum locum. Casaubonus in margine notarat. γρ. Κωτίλιον.

3 Διπλοῖδα] Videtur hic poni eo sensu, quo apud Horatium lib. I. Epist. 17. *pannus duplex*. pro veste scilicet crassiore & viliore. Quid sit *διπλοῖς*, ut & *duplex pallium*, & *duplicare pallium*, vide apud Salmasium ad Tertullianum De pallio.

1 Ἀμ-

[CAP. XIII.]

Α΄μφικτύονες.

¶ 1 Α΄μφικτύονες Κίρ-

1 Α΄μφικτύονες Κίρραν ἐπολιόρκων] Frontinus aliter, his verbis, *Clisthenes Sicyonius ductum aquarum in oppidum Crisaeorum ferentem rupit: mox affectu siti restituit aquam elleboro corruptam, quam eos profluvio decipiens cepit.* Ubi pessimè in novissimis editionibus leges *affectus*. Et nos *decipiens*, nisi est Græcum, λαθοῦσα, quid sit nescio: valdeque ne ipsa nos decipiat vereor. Quid si *repens* vel *ingens*, ut apud Græcos διάρροια ἀκρατὴς? *Casaubonus.*

Α΄μφικτύονες Κίρραν ἐπολιόρκων] Ita edidi pro vulgato Κύρραν, quia sic dicta urbs hæc supra III. 5. & aliis: Livio lib. XLII. cap. 15. *Adscendentibus ad templum a Cirrha, priusquam perveniretur ad frequentia ædificiu loca maceria erat*, &c. Plinio lib. IV. cap. 3. *Ultra Cyrrhai Phocidii campi, oppidum Cirrha.* Hinc Apollo *Cirrhæus vates* Juvenali Sat. XIII. vs. 79. Ptolemæo tamen lib. III. cap. 15, scribitur Κύρρα. Non dissentit a Polyæno Frontinus, dum lib. III. cap. 7. 6. scribit *Clisthenes Sicyonius ductum aquarum in oppidum Crissaeorum ferentem rupit: mox affectu siti restituit aquam elleboro corruptam, qua eos profluvio ventris decipiens cepit.* Civitas enim, quæ Nostro Κίρρα, prisco nomine dicta fuit Κρίσσα, teste Pausania in Phocicis, sub finem: Λέγεται δὲ ἐς τὴν Κίρραν, ἢ ἀπὸ τῆς Κίρρας τὸ ὄνομα τοῦ ἐφ' ἡμῶν πεδίου καὶ τοῦ χωρίου φασίν. Ο΄μηρος μὲν οὖν, Κρίσσαν ἐν τῷ Ἰλιάδι, ἐμείων καὶ ἔμπυον τοῦ εἰς Α΄πόλλωνα ὀνόματι ὀξὺ ἄρχοῖς καλεῖ τὴν πόλιν. Ad quem locum Homeri, citatum Pausaniæ, scribit Eustathius pag. CCLXXIII. Ἐξ ἧς καὶ παιδίον (ita scribo pro corrupto παιδὶον) Κρισσαῖον καὶ κόλπος ἐκεῖ Κρισσαῖος· ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Κίρραιος. λέγει τὸ καὶ τὴν Κρίσσαν διπλάζουσαν καὶ τοῦ ποιητοῦ τὸ σ Κίρραν λέγουσι. ὡς γὰρ πυρὸς πυρὸς ζωῆς τοῦ ἑνὸς σ εἰσῃ, καὶ πυρσὸς πυρσὸς πυρίλλως, οὕτω καὶ ὁ Κρισσαῖος κόλπος, Κίρραιος. Adducit deinde Strabonis locum, qui est lib. IX. ubi Κίρραν & Κρίσσαν distinguit, quod & faciunt Ptolomæus lib. XIII. cap. 15. & Plinius lib. IV. cap. 3. Cum Pausania quoque facit Etymologici Magni Auctor: & Stephanus voce Κρίσσα, haud ita falso scribens: πρὸς δ' αὐτὴν τὴν Κίρρα φασί. Nicolaus quoque Damascenus Lycurgum obiisse scribit *Crissæ*, quod Plutarcho contigisse dicitur *Cirrhæ*. Hinc ergo Κίρρα Frontino dicitur *Crissæorum* (scribe *Crissaeorum*) oppidum. Diversa tamen oppida statuit a Grentemesnil, auctoritate Strabonis, Plinii, & Ptolæmei. Eum vide. *Clisthenes* ille *Sicyonius*, cujus meminit Frontinus, ut & Auctor supra III. 5. dux belli contra *Cirrhæos* erat electus ab *Amphictyonibus*; cujus inventum non fuit hoc stratagema, ut innuere videtur uterque, sed *Solonis*, qui *Clisthenis* ab *Amphictyonibus* consiliarius erat additus. Rem omnem distincte narrat Pausanias, cujus verba supra lib. III. cap. 7. adduxi; quæ autem apud eundem sequuntur, quia huc faciunt, hic subjicio: Εὑρέτη δὲ καὶ ἕτερον τοῦ Σόλωνος σόφισμα ἐς τοὺς Κιρραίους. Τὸ γὰρ πλεῖστον τοῦ ὕδωρ ῥέον λαβὸν ὀχετοῖς σφίσιν ἐς τὴν πόλιν ἀπέστρεψεν ἀλλαχόσε ὁ Σόλων. Καὶ οἱ μὲν θεοὺς τοὺς πολιερκοῦντας, ἢν ἀν τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ φρεάτου καὶ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ πίνοντες. ὁ δὲ τοῦ ἀλλοῦ ὅσου τοὺς ῥύακας ἐμβαλὼν ἐς τὴν Πλεῖστον, ἐπειδὴ ἱκανῶς τὸ φρεάτιον τοῦ ὕδωρ ἔλαβον τοῦ ὕδατος, ἀπέστρεψεν αὖθις ἐς τὴν ὀχετόν. καὶ ἐπεφόρησεν τὸ γὰρ ἄδυ οἱ Κίρραιοι τὸ ὕδατος. καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἀπαυ-

Amphictyones.

¶ Amphictyones in op-

Digitized by Google

pugnatione Cyrrhæ abstrusum aquæductum invenerunt copioso latice fluentem, & de consilio Eurylochi magnam ellebori multitudinem ab Anticyra collectam aquæ permiscuerunt. Cyrrhenses aquam bibentes, ventribus pernicie contracta, omnes dissoluti jacebant. Amphictyones sine labore prostratis hostibus, urbem ceperunt.

ραν ἐπολιόρκουν· καὶ δὴ κρυπτὸν ὑπόνομον ὄρυγα ἄγοντα ναματιαῖον ὕδωρ πολύ. καὶ τῇ Εὐρυλόχου γνώμῃ συλλέξαντες Ἀνικύροθεν πολὺ πλῆθος ἐλλεβόρου κατέμιξαν τῷ ὕδατι· Κιρραῖοι πίοντες διαφθείροντο τὰς γαστέρας, καὶ πάντες ἐκλυθέντες ἔκειντο· Ἀμφικτύονες ἀπονητὶ τὴν Κίρραν πόλιν ἔλαβον, κειμένων τῶν πολεμίων.

[CAP. XIV.]

Samnites.

¶ Samnites cum hostibus jusjurandum inierunt, & fœdus de pace constituerunt, ea conditione, ut nihil aliud quam lapidem per universum murorum circuitum eximerent. Quibus eam rem tolerabilem existimantibus, hostes infimos lapi-

Σαυνῖται.

¶ Σαυνῖται πρὸς τοὺς πολεμίους ὅρκους ἐποιήσαντο, καὶ σπονδὰς εἰρήνης πέρι· οἱ δὲ σπονδεῖν ποιήσειν μηδὲν ἄλλο, ἢ λίθον ἐν κύκλῳ τοῦ τείχους ἐξελεῖν. τοῦτο δὲ ἡδὺ μέγα ἡγησαμένων, οἱ πολέμιοι τοὺς κάτω λίθους τοῦ τειχῶν ἐξεῖλον, ὅπως εἰς γῆν

τοῦ τῆς Ἀλβόλας ὀξίλιπον οἱ ὀπὶ τοῦ τείχους τὴν φρουράν. Ἀμεικτυόνες δὲ ὡς εἶλον τὴν πόλιν, ἐπράξαντο ὑπὲρ Θεοῦ δίκας τοῦ Κιρραίων. καὶ ὀπίνεον Δελφῶν ὅστι ἡ Κίρρα. Belli hujus etiam meminit Strabo dicto loco. Apud Frontinum pro *qua usos profluvio ventru decipiens cepit*, pro quo MS. *deinceps*, Freinshemius *despicientes*, Casaubonus *repens* vel *ingens*, si quid mutandum, scripserim *decumbentes*, quod conveniet cum Polyæno, qui scribit: Ἀμφικτύονες ἀπονητὶ τὴν Κίρραν πόλιν ἔλαβον, κειμένων τῶν πολεμίων. In fine strategematis pro τὴν Κίρραν πόλιν, Fl. simpliciter τὴν πόλιν.

1 Ἡ μί-

γλῶ δ᾽ κόλως καταφέροι-
ο.

des e mœnibus eruerunt, sic ut facile moles universa collaberetur.

[CAP. XV.]

Καμπανοί.

¶ Καμπανοὶ, σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς τὰς πολεμίας, ὅπὶ τῷ, δοῦναι τὰ [1] ἡμίσεα τῶν ὅπλων αὐτῶν, καὶ διαπρίσαντες τὰ ὅπλα σκέλλειν τούτοις τὰ ἡμίση λαμβάνειν.

Campani.

¶ Campani fœdus cum hostibus pepigerunt ea lege, ut eis dimidiam armorum partem traderent, & dissectis armis dimidium eos recipere jusserunt.

[CAP. XVI.]

Καρχηδόνιοι.

¶ Καρχηδόνιοι καταπολιορκήθεντες εἰς χωρίον ἄνυδρον ὑπὸ Διονυσίου, περὶ συμβάσεως ἐπεκηρυκεύσαντο. ὁ δ᾽ σκέλλειν αὐτοὺς ἀποστῆναι πάσης Σικελίας, τὴν δαπάνην ἀποδόντας, καὶ ἐν τῷ πολεμίῳ πολέμῳ πεποίηται. οἱ πρόβουλοι τῶν Καρχηδονίων ὡμολόγουν ταῦτα ποιήσειν· οὐ μὴν εἶναι σφᾶς αὐτοὺς κυρίους ἄνευ τοῦ ναυάρχου δοῦναι βέβαιον ἀπόκρισιν· ἠξίουν δὴ μετα-

Carthaginienses.

¶ Carthaginienses in locum aqua vacantem conclusi a Dionysio, de constituenda pace legationem ad eum miserunt. Ille conditionem hanc tulit, ut ab omni Sicilia abstinerent, sumptusque præstarent, quos in postremum bellum impendisset. Consiliarii Carthaginiensium se imperata facturos receperunt: verum se plenam potestatem, sine nauarcho, non habere, constans aliquod

τρα-

1 Ἡμίσεα] Fl. ἡμίση.

2 Σικε-

responsum reddendi. Itaque rogabant, ut sibi ad eum castra transferre liceret. Concessit Dionysius, quamvis repugnante Leptine. Carthaginienses mutatis castris, Dionysio legatos re infecta remiserunt.

2 Carthaginienses Siciliam vastantes, ut celeriter a Libya sibi commeatus, resque necessariæ adferrentur, duas clepsydras æquales magnitudine fecerunt, & in utraque circulos æquales descripserunt, eandem habentes inscriptionem. Inscriptum autem erat, alibi opus esse navibus, alibi turbinatis navigiis, alibi auro, alibi machinis, & rursus frumento, iterumque bestiis, & iterum armis ac pedestribus, equestribusque copiis. Ad eum modum omnibus circulis conscriptis, alteram clepsydram in Sicilia retinentes, alteram Carthaginem miserunt, man-

σραστοπεδεύσαι πρὸς ἐκεῖνον. Διονύσιος μὲν ἐπέτρεψεν, καίπερ ἀντιλέγοντος Λεπτίνου· Καρχηδόνιοι δὲ μεταστρατοπεδεύσαντες Διονυσίῳ τοὺς κήρυκας ἀπρακτους ἀνέπεμψαν.

Καρχηδόνιοι Σικελίαν πορθοῦντες ὅπως αὐτοῖς ἀπὸ Λιβύης ἀφ' ὁ τάχους τὰ ἀναγκαῖα κομίζοιτο, κλεψύδρας δύο ποιήσαντες ἴσας τοῖς μεγέθεσι, κύκλους ἐν ἑκατέρᾳ διέγραψαν ἴσους, ἔχοντας τὸν αὐτὸν ἐπιγραφή. ἐπεγέγραπτο δ' ὅ μὲν, χρεία νεῶν· ὅ δ', τροχηλάτων πλοίων, ὁ μὲν χρυσοῦ, ὁ δὲ μηχανημάτων· ὁ δὲ πάλιν σίτου, ὁ δὲ πάλιν θηρίων, ὁ δὲ πάλιν ὁπλῶν, ὁ δὲ πεζῶν, ὁ δὲ ἱππέων. οὕτω δὴ πάντας τοὺς κύκλους ἐπιγράψαντες, τὸν ἕτερον τῶν κλεψυδρῶν ἐν Σικελίᾳ καταχόντες ἐξέπεμψαν εἰς Καρχηδόνα, [2] σωτάξαντες, ἐν ἴδωσιν ἐρ-

2 Σωτάξαντες, ἐν ἴδωσιν ἀφίστα πυρὸν πᾶς αὐτῷ ὅποσ.] Lege, ἐν ἴδ, & παρ' αὐτῶν. Inventum autem hoc pluribus alias explicabimus, quum de

ἀφθέντα πυρὸν παρ' αὐτοῖς ἀποσκοπεῖν, ὅτ' ἂν ὁ δεύτερος ἀναδειχθῇ πυρὸς, ποῖς κύκλοις τοῦτο συμβήσεται· ἅτινι ἐπιγραφῇ ἀναγνόντας ὅτι τάχος τὸ σημαινόμενον διὰ τῶν γραμμάτων, ἐκπέμπειν τοῦτον τὸν τρόπον ἐξυβρίζειν εἶχον Καρχηδόνιοι τῇ κομιδῇ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαίων.

3 Καρχηδόνιοι ναυσὶ κὴ τριήρεσιν ἔπλεον ἐπὶ Σικελίαν. Διονύσιος αἰσθανόμενος, ναυσὶ πολλαῖς ἐπέπλευσεν. παρεδόντες Καρχηδόνιοι τὸν στόλον, τὰς μὲν στρογγύλας τῶν νεῶν κύκλῳ τεθεικήσαντες ἑτέραν ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἱκανὸν διάστημα· τὰς δὲ τριήρεις ἐς τὸ μέσον αὐτῶν ἀθροίσαντες, συχνὰς δὲ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ

dantes, ut cum ignem apud ipsos sublatum vidissent, animadverterent, quando secundus ignis ostenderetur, quo in circulo hoc contingeret: ejusque inscriptionem legentes, statim id quod litteris esset significatum, mitterent. Hac ratione Carthaginienses celerrimam devectionem habuerunt rerum ad bellum necessariarum.

3 Carthaginienses cum rotundis navibus atque triremibus in Siciliam navigabant. Dionysius re cognita, infinitas naves eis obviam duxit. Carthaginienses classem conspicati, turbinatas quidem naves in ambitu quodam & circuitu alteram ab altera satis magno intervallo constituerunt, & in harum medium triremes collegerunt,

πὰς

de tota veteri πυροφορίας ratione disputabimus. Est enim res scitu dignissima, nec multis bene cognita. *Casaubonus.*

Η'ν ἰδόντα ἀφθέντα πυρὸν παρ' αὐτῶν] Ita edidi, monente Casaubono, Fl. quoque pro παῖς, exhibente παρ'. De variis Pyrsiæ rationibus Pluribus disputantem vide Polybium Histor. lib x cap. 39. & seqq. & Casaubonum in Epistolis.

3 Καρχηδόνιοι ναυσὶ] Supple, στρογγύλαις ναυσί. Paullo post lege, ἀπὸ τῶν διάς. *Casaubonus.*

4 Ἐπε-

& in harum medium triremes collegerunt, magnoque virorum numero in onerarias imposito, se ab impetu hostium defenderunt, perque relicta intervalla cum triremibus enavigarunt: & in Dionysii naves incursione facta, partim eas submerserunt, partim armamenta earum plane contriverunt, & ad nihilum redegerunt.

τὰς ὁλκάδας [4] ἐπιβιβάσαντες, ἠμυνόντο τὰς πολεμίας ἐπιόντας· καὶ τὰ σκαφημάτων τοῖς τριήρεσι διεκπλέοντες, καὶ τοῖς τῶν Διονυσίου σκάφεσιν ἐμβαλόντες τινὰ μὲν αὐτῶν κατέδυσαν, τὰ δ' ὅλα πάντων ἀχρεῖα τελείως ἐποίησαν.

4 Carthaginienses bellum cum Hierone gerentes, noctu adnavigaverunt Messanæ. Prope urbem Agrigentum in portu naves suas habebant. Magna triremium & turbinatarum navium copia in ostio subductæ stabant, reliquæ custodiam age-

Καρχηδόνιοι πολεμοῦντες Ἱέρωνι, νύκτωρ ἐπιπλεύσαντες Μεσσήνῃ, [5] πλησίον τῆς πόλεως ὑπὸ Ἀκραγαντίνων καθορμίσθησαν. ἐν τῷ λιμένι πολλαὶ τριήρεις, καὶ στρογγύλαι νῆες [6] ὅρμων. ἐπὶ δὲ σώματος ἄλλαι παρεφύλασσον· ὁ στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων ἄρμοσε

4 Ἐπιβιβάσαντες] γρ. Ἐπιβιώσαντες. *Casaubonus.*

5 Πλησίον τῆς πόλεως ὑπὸ Ἀκραγαντίνων καθορμίσθησαν] Peritus locorum difficile, ut puto, sibi persuadere quibit hanc lectionem non esse mendosam: longius enim Agrigentum abfuit a Messana, quam ut fieri potuerit quod vult ista lectio. & sane Interpres paullo aliter legit. Nos vero vel ita legendum esse suspicamur, ὑπὲ ἄκρας πρὸς καθορ. vel ὑπὸ ἄκρῃ Ἀγρίγῳ. Argennum enim appellabant promontorium quoddam Messanæ vicinum. Adi Ptolemæum. *Idem.*

Καθορμίσθησαν] Ita edidi pro καθορμίσθησαν.

6 Ὅρμων ἐπὶ τῶν σώματος] Malim equidem sic distingui, ὅρμων. τῶν σώματος ἄλλαι π. *Casaubonus.*

ἄρμα πλεάσης νεὼς τ̃ τριήραρχον καλέσας, προσέταξεν αὐτῷ ὡδᾳ τ̃ λιμῆνα πλεῖν ἐγγίζοντα τ̃ σόματος· εἰ δ̃ οἱ πολέμιοι διώκοντες ἐπαναχθεῖεν, φεύγειν ἄνω πελάγος· ὁ μὲν τριήραρχος ἐπέλαζε τῷ σόματι. οἱ δ̃ κυβερνῆται τ̃ ἐφορμησῶν νεῶν ὑπολαβόντες εἶναι κατάσκοπον τῶν ναῶν, ἐδίωκον κ̃ κράτος. ὡς δ̃ μακρὰν ἀπεστάθησαν, ἄχρι πελάγος διώκοντες· οἱ Καρχηδόνιοι πᾶς λοιπᾶς σκάφεσι σπουδῇ πλεύσαντες ὑπὸ τ̃ λιμένα, τὰς μὲν τριήρεις κενὰς ὄσας ἐνέπρησαν· τ̃ δ̃ ὁλκάδων τὰς πλείστας ἐξείλκυσαν.

Καρχηδόνιοι περὶ Σικελίαν μαθόντες ὅτι Ῥωμαῖοι ναῦς πλείονας αὐτῶν ἔχοιεν, βουλόμενοι πείθουσι, πείθουσι τ̃ ἰδίων πολιτῶν τινὰς αὐτομόλους γενέσθ. οἱ πρὸς τ̃ Ῥωμαίων στρατηγὸν

bant. Dux Carthaginiensium, præstantissimæ navis trierarchum advocat: ei præcepit, ut portum navi obeat, & ad ostium appropinquet. Quod si hostiles ad eam persequendam solverent, in altum fugam peteret. Trierarchus appropinquat ostio, Gubernatores stantium navium exploratorem esse rati, navim summa contentione persequebantur. Quibus, longius persequendo, in altum provectis, Carthaginienses cum reliquis navibus summa celeritate in portum adnavigarunt, & triremes vacuas incenderunt, onerariarum vero magnam vim extraxerunt.

5 Carthaginienses cum in Sicilia cognovissent Romanos majorem navium copiam habere, ut eos distraherent, ac dissiparent, quibusdam suis civibus persuadent, ut transitionem faciant, Qui cum ad Romanum

Γναῖον

ducem Cn. Cornelium pervenissent, promiserunt se Liparam insulam Siciliæ objectam ei proditurosⁿ. Qui fidem eorum verbis habens, in dimidiam classem impositis militibus, Liparam versus navigavit. Carthaginienses contra solverunt, Romanis navibus prætereuntibus, legatosque ad Cornelium miserunt, qui suppliciter consulem deprecati de pace eumque conspicati, rogaverunt ut in navigium transcenderet, quod Carthaginiensium dux gravi morbo conflictaretur, ut justis conditionibus de pace liquidius transigerent. Romanus persuasus, transcendit ad Carthaginiensem. Libyci cum ducem in sua potestate haberent, cum universis navibus impetu facto, facile victoriam consecuti sunt.

7 Γναῖον Κορνήλιον ἐλθόντες, ὑπέχοντο Λιπάραν τὴν νῆσον, τὴν προκειμένην τῇ Σικελίᾳ αὐτῷ παραδώσειν. ὁ μὲν δὴ πιστεύσας τὰ ἡμίση σκάφη πληρώσας κατέπλευσεν ἐς Λιπάραν. Καρχηδόνιοι δὲ ἐπαναχθέντες [8] τῶν Ῥωμαϊκῶν νεῶν παρωρμήσαντο πρεσβευτὰς πρὸς τὸν Κορνήλιον ἔπεμψαν· οἱ τὸν ὕπατον ἐξικετεύσαντες, εἰρήνην παιόσαντες ἢ δόντες, ἐδεήθησαν εἰς τὸ σκάφος αὐτῶν μεταβῆναι, ὡς Καρχηδονίων στρατηγὸς χαλεπῶς νοσοῦντος, ὅπως ἐφ' οἷς δεῖ τὴν εἰρήνην ἀσφαλέστερον συνθῶνται· πεισθεὶς ὁ Ῥωμαῖος, μετέβη πρὸς τὸν Καρχηδόνιον· οἱ δὲ Λίβυες ἐγκρατεῖς αὐτοῦ γενόμενοι, ταῖς πάσαις ναυσὶν ἐπιθέμενοι, ῥᾳδίως ἐκράτησαν.

[CAP.

7 Γναῖον] Fl. Γνναῖον.

8 Τῶν Ῥωμαϊκῶν νεῶν παρωρμήσαντο] Inest mendum. Interpres quidem legit παραφμωνῶν, vulnere dissimulato, non sanato. *Casaubonus.*

[CAP. XVII.]

Ἀμπρακιῶται.

Ἀμπρακιώτας Ῥωμαῖοι πολιορκοῦντες, ἐπειδὴ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐπτρώσκοντο, πολλοὶ δὲ διεφθείροντο, σύριγγα σενὴν [1] ὑπώρυξαν κάτωθεν, [2] τὴν

Ambraciotæ.

Ambraciotas Romani oppugnabant. Cum multi eorum vulnerarentur, non pauci etiam interficerentur, angustum sub terra

πό-

1 Ὑπώρυξαν] Fl ἐπώρυξαν. Infra pro ὑπαντήσαντες, cum eodem Cod. nec non Interprete scripsi ἀπαντήσαντες. Sub finem pro δίκαιον exhibet δίκαιον.

2 Τὴν πόλιν ἐκπορθεῖν δυνάμενοι] Mendum subolet: etsi scio posse hæc quoquo modo excusari. Enimvero si jam poterant cur non fecerunt? Interpres, *ut possent*, id est, ὡς δυνάιντο, vel δυνησόμενοι. Fortasse verborum facta est trajectio, & ita legendum, τὴν πόλιν ἐκπορθεῖν δ' δυνάμενοι, σύριγγα σενὴν ὑπώρυξαν κατ'. Sic Livius in eadem historia: *Romani ad Ambraciam pluribus locis quatiendo arietibus muros aliquantum urbis undaverant: nec tamen penetrare in urbem poterant.* Atque ut lector studiosus, cui gratum erit Græca cum Latinis in eodem argumento conferre, (qui fructus est studiorum meo judicio maximus,) intelligat qua animi alacritate Græcam hanc Polyæni nostri editionem debeat accipere, placet eandem historiam ex Livio totidem pæne Latinis verbis narratam describere: quod etsi præter institutum facimus nostrum, speramus tamen lectori εὐνοήσει non fore ingratum: cujus ad similia præstanda in reliquis hujus auctoris partibus diligentiam accendere, & quasi exemplo nostro præire voluimus. Sic ergo Livius libro XXXVIII. *Itaque cum aperta vi parum procederet res, cuniculum, vineis ante contecto loco, agere instituit. & aliquandiu, cum dies noctesque in opere essent, non solum sub terra fodientes, sed egerentes etiam humum, sesellerque hostem: tumulus terra repente eminens, index operis oppidanis fuit. pavidique ne jam subruti muri facta in urbem via esset, fossam intra murum, e regione ejus operis quod vineis contectus erat, ducere instituunt.* Paullo post. *Momento enim ad inane, suspensa sulturis ab hostibus muro pervenerunt. ibi commissis operibus, cum effossa in cuniculum pateret iter, primo ipsis ferramentis quibus in opere usi erant, dein celeriter armati etiam subeuntes, occultam sub terram ediderunt pugnam. Segnior deinde ea facta est, intersepientibus cuniculum ubi vellent nunc cilicii prætentis, nunc sorticis raptim objectis. Nova etiam haud magni operis adversus eos qui in cuniculo erant excogitata res est. Dolium a fundo pertusum, qua fistula modica inseri posset, & fistulam ferream, operculumque etiam dolii ferreum, & ipsum pluribus locis perforatum fecerunt. Hoc tenui pluma completum dolium ore in cuniculum verso posuerunt: per operculi foramina prælonga hasta, quæ sarissa vocant, ad summovendos hostes eminebant: scintillam levem ignis inditam pluma, folle fabrili ad caput fistulæ imposito flando accenderunt. Inde non solum magna vis fumi, sed acrior etiam*

Digitized by Google

meatum foderunt, ut ex inferiore loco civitatem expugnare possent. Quæ res hostes diu latuit. Postquam vero magna pulveris copia congregabatur, intelligentes Ambraciotæ quid ageretur, etiam ipsi meatum intrinsecus e regione foderunt, atque in extremitate meatus obliquam fossam ducentes, æra tenuissima ordine conjecerunt: ut cum in hæc inciderent Romani, strepitus excitaretur: factoque sonitu procedentes eis obviam, pugnabant sarissis. Qui cum in angusta fossa & tenebris obruta nihil admodum proficerent, cadum apparaverunt æqualem fossæ, ejusque fundum perforantes, ferream fistulam alligantes, levibusque plumis implentes, ignem injecerunt, operculumque plenum scobibus adaptarunt, &

πόλιν ἐκπορθεῖν δυνάμενοι. μέχρι μὲν δὴ πολλοῦ τοὺς πολεμίους ἐλάνθανον. ἐπεὶ δὲ χοῦς πολὺς ἐσωρεύετο, συνέντες Ἀμπρακιῶται τὸ δρώμενον, καὶ αὐτοὶ σύριγγα ἔνδοθεν ἀνθυπώρυξαν, καὶ τοῦ σύριγγος ἐπ' ἄκρῳ πέφρον ἐγκαρσίαν τεμόντες, λεπτὰ χαλκώματα ἐφεξῆς ἔθηκαν· ὅπως τῶν Ῥωμαίων τοῖς ἐντυγχανόντων, ψόφος γένοιτο. καὶ δὴ γενομένου ψόφου, ὑπὸ γῆς ἀπαντήσαντες, ἀπεμάχοντο παῖς σαρίσσαις· ἐπεὶ δὲ ἐν ὀρύγματι στενῷ καὶ σκότος ἔχοντι μέγα οὐδὲν ἴσχυον, πίθον κατασκευάσαντες ἴσον τῷ ὀρύγματι, τρήσαντες αὐτοῦ τὴν πυθμένα, σιδηροῦν αὐλίσκον διέντες, πίλων πληρώσαντες λεπτῶν, πῦρ ὀλίγον ἐμβαλόντες, πῶμα πλῆρες πρισμάτων ἐπιθέντες, νοήσαντες πρὸς τοὺς ἐναν-

Etiam fœdo quodam nidore ex adusta pluma, cum totum equiculum complexit, vix durare quisquam intus poterat. Hactenus Livius. *Casaubonus.*

1 Αὐ-

ἐναντίας, τῇ σύριγγι τῶν πολεμίων πρόσπρεισαν ὁπόθεν ἦν ἐξ ὀπίθε χαλκοῦν ἀσκὸν προσαρμόσαντες εἰς τὸν ἀναπεταγμένον αὐλίσκον, φῶς ἐνέντες διέκαιον· ὡς τε τὸ σύριγγος πληρωθείης καπνοῦ πολλοῦ καὶ δεμνέου, οἱ Ῥωμαῖοι μὴ φέροντες, ἐξέλιπον τὴν ὑπὸ τῇ γῇ πολιορκίαν.

cadum in adversarios conversum hostium meatui applicarunt. Post cadum vero retro vas æneum admoventes, in constitutam fistulam igne conjecto combusserunt. Ita factum est, ut meatus fumo multo acerboque compleretur, hostesque subterraneam oppugnationem relinquere cogerentur.

[CAP. XVIII.]

Φωκεῖς.

¶ Φωκεῖς ἐς τὸν Παρνασσὸν καταπλειοθέντες, [1] αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα νυκτὶ παυσελείῳ, ὑπικαταβάντες, πρὸς πολεμίοις ἐπέθεντο· οἱ μὲν ὥσπερ φάσμα ξένον καὶ ἀλλόκοτον φοβηθέντες, ἔνιοι μὲν καὶ νομίσαντες ἄλλους εἶναι τοὺς ὑπιπτεμένους, ἡττήθησαν. καὶ πρῶμα ἐγένοντο Θεσσαλικὸν ἄνδρες τετρακισχίλιοι.

Φωκεῖς τῷ Θεσσαλι-

Phocenses.

¶ Phocenses in Parnassum cum armis inclusi, sub multam noctem descendentes, in hostes impetum fecerunt. Illi partim quasi spectrum novum & inusitatum perhorrescentes, partim etiam alios esse qui aggrederentur, existimantes, victoriam hostibus dederunt. & strages Thessalica contigit ad quater millium virorum.

2 Phocenses Thessa-

κῷ

1 Αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα] Quid si mendosum locum ita sanaris? καταπλείσαντες αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα, νυκτὶ παυσελείῳ ὑπικατ. *Casaubonus.*

1 Πλα-

licum equitatum ad perniciem redegerunt. Fossam enim secundum urbem ædificantes, eam vacuis & inanibus amphoris impleverunt, paulumque terræ insuper injecerunt. In hanc fossam cum incidissent equites, una cum ipsis equis perierunt.

κλὼ ἵππων διέφθειραν, τάφρον ὀρύξαντες καὶ τὴν πόλιν, καὶ πληρώσαντες αὐτὴν κενῶν ἀμφορέων. καὶ γῆν ὀλίγην ἐπέβαλον· εἰς ταύτην τὴν τάφρον ἐμπεσόντες οἱ ἱππεῖς, αὐτοῖς ἵπποις διεφθάρησαν.

[CAP. XIX.]

Platæenses.

¶ Platæenses Thebanos aliquot in prælio ceperant. Cum autem in Platæida impressionem Thebani facerent, legatum Platæenses miserunt, & se captivos eorum morte affecturos interminabantur, nisi e terra decederent. Platæenses vero captivos interficiebant.

2 Platæenses cum a Lacedæmoniis oppugnarentur, noctu vallum aggrediebantur. Lacedæmonii sublatis ignibus hostilibus ad

Πλαταιεῖς.

¶ Πλαταιεῖς Θηβαίων ἔλαβον αἰχμαλώτους· ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Πλαταΐδα ἐβάλον Θηβαῖοι κήρυκα πέμψαντες ἠπείλησαν ἀποκτεῖναι τοὺς αἰχμαλώτους, εἰ μὴ τῆς χώρας ἐξέλθοιεν. [1] Πλαταιεῖς δὲ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν.

Πλαταιεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων πολιορκούμενοι, νύκτωρ ἐπέθεντο τῷ τείχισματι. Λακεδαιμόνιοι πυρσοὺς πολεμίους ἐς τὰς Θήβας ἀνέχον, συμμαχίαν

1 Πλαταιεῖς δὲ αἰχ.] Deest membrum integrum ante hæc verba. *Casaubonus.*

2 Ἐξωθεν

μαχίαν καλοῦντες. Πλαταιεῖς ἐκ τῆς πόλεως ἀνέχον πυρσοὺς φίλους· ἵνα διὰ τῆς ὑπὸ πυρσίας ἀπαντήσαντες, Θηβαίους πείσωσιν ἀποστῆναι τῆς βοηθείας. οὕτω γε τοῖς πυρσοῖς ἐναντίοις ἀμφιδοξήσαντες Θηβαῖοι, βοηθῆσαι κατώκνησαν.

Thebas, auxilium vocabant. Platæenses ex urbe contra ignes amicos excitarunt, ut ignium ambiguitate decepti Thebani, ab ope ferenda desisterent. Sic ignibus contrariis in dubitationem conjecti Thebani auxilium ferre intermiserunt.

Πλαταιεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Θηβαίων ἐπολιορκοῦντο· ἄνδρες διακόσιοι Πλαταιέων ἀσέληνον νύκτα καὶ χειμέριον παραφυλάξαντες, τοῖς ἄλλοις πολίταις παρήγγειλαν κατὰ τὸ ἐναντίον μέρος τοῦ τείχους προσβαλόντα βοηθῆσαι. τῶν Λακεδαιμονίων [2] ἔξωθεν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον προσβοηθούντων· οἱ δὲ κατὰ τὸ ἐναντίον προσθέμενοι κλίμακας, ὑπερέβησαν τὸ τεῖχος. οὐ μὴν ὁδὸν τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν ὁδὸν ἐτράποντο. ἀλλὰ τὴν ὑπὲρ Θηβῶν· ὡς ἥκισα ἂν κατὰ τὴν

3 Platæenses a Lacedæmoniis & Thebanis oppugnabantur. viri ducenti Platæensium observata nocte tenebricosa & procellosa, reliquis civibus præceperunt, ut in contrariam partem murorum ascenderent, ibique pugnam facerent, quod per eum locum extrinsecus Lacedæmonii irruptionem facerent. At ipsi in altera parte scalis appositis, muros superarunt: neque vero Athenas ducentem viam ingrediebantur, sed Thebas versus, quod per eam

τὴν

2 Ἔξωθεν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον προσβοηθούντων] Ita locum hunc emendavi & supplevi cum Fl. & interprete, pro ἔξωθεν οἱ ἐκεῖνο βοηθοῦντες.

1 Κρυ-

hostes minime insecuturos putarent. Sic enim etiam accidit. Lacedæmonii per Cithæronem persequebantur. Platæenses a via Thebaica paulum declinantes, Thebas venerunt, atque inde Athenas usque evaserunt.

τὴν διωχθέντες. καὶ γὰρ ἔτω συνέβη. Λακεδαιμόνιοι μὲν διὰ τῆς Κιθαιρῶνος ἐδίωκον· οἱ δὲ Πλαταιεῖς ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Θηβαϊκῆς ἐκκλίναντες ἐπανῆλθον ἐς τὰς Θήβας, κἀκεῖθεν Ἀθήναζε διεσώθησαν.

[CAP. XX.]

Corcyrenses.

¶ Athenienses, cum expeditionem adversus Corcyrenses exules Istones montem tenentes suscepissent, illi arma tradiderunt, deferentes Atheniensium populo de se statuendi potestatem. Quod si qui ipsorum fugam parare deprehenderentur, irritum esse fœdus debere. Corcyrenses veriti ne nimis humaniter Atheniensium populus de eis statueret, clam ad

Κερκυραῖοι.

Ἀθηναῖοι στρατεύουσιν ἐπὶ Κερκυραίους φυγάδας καταλαβόντας τὸ τῆς Ἱστώνης ὄρος· οἱ δὲ ὅπλα παρέδοσαν, ἐπιτρέποντες τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν. ἐὰν δέ τινες αὐτῶν φεύγοντες ἁλῶσι, λελύσθαι τὰς σπονδάς· Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ φιλανθρώπως βουλεύσηται περὶ αὐτῶν ὁ Ἀθηναίων δῆμος· [1] κρύφα ἔπεμψαν πρὸς

Ἀρ-

1 Κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀργείους] Scribendum πρὸς σφᾶς ἐρείσας, id est, *ad eos qui erant in monte.* vel, quod simplicius & verius, πρὸς αὐτούς. Omnino enim vox Ἀργείους est a mala manu. Historia fuse a Thucydide est relata in tertia historia. In sexta ejusdem sequens Ægestanorum τίχνασμα legere meminit. *Casaubonus.*

1 Κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀργείους, ἀποδράσει συμβαλοντες] Casaubonus in ora Vulgatæ pro Ἀργείους notarat αὐτούς. Sed nihil contra Codd. fidem mutandum: Optime se habebit locus, si transposita distinctione legas, κρύφα ἔπεμψαν, πρὸς Ἀργείους ἀποδράσει συμβαλόντες· *clanculum miserunt, ut ad Argivos sese conferrent sua-*

Ἀργείους, ὑποδράναι συμβουλεύοντες, καὶ πλοῖον αὐτοῖς παρεσκευάκασι· ἵνα πειθέντων φυγεῖν· αἱ σπονδαὶ λυθεῖεν· Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἀποσπονδήσαντας αὐτοὺς, ἐξέδωκαν τοῖς Κερκυραίοις· οἱ δὲ παραλαβόντες ἅπαντας ἀπέκτειναν.

Argivos miserunt, suadentes ut se in fugam conjicerent: navemque suppeditaverunt, ut si moriem gessissent ac fugissent, fœdus dissolveretur. Athenienses eos quasi fœderum ruptores Corcyrensibus tradiderunt. Qui eos receptos, ad unum omnes morte mulctarunt.

[CAP. XXI.]

Αἰγεσταῖοι.

Αἰγεσταῖοι τὸ Ἀθηναίων συμμαχίας δεόμενοι, πολλὰ καὶ μεγάλα χρήματα ὑπέσχοντο. πεμψάντων δὲ πρεσβεῖς τοὺς ὀψομένους τὴν παρασκευὴν τῶν χρημάτων, [1] χρησάμενοι παρὰ τῶν πλησίον πόλεων ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ, τά τε ἱερὰ τῶν θεῶν ἐκόσμησαν, καὶ τοὺς τῶν ἰδιωτῶν οἴκους. οἱ πρεσβευταὶ πολὺν ἰδόντες, ἤγγειλαν Ἀθηναίοις· οἱ δὲ τὴν συμμαχίαν ἔπεμψαν.

Ægestenses.

Ægestenses auxilium ab Athenienſibus petentes, infinitas, ingenteſque pecunias eis promittebant. Qui cum legatos mitterent ad pecuniarum apparatum perſpiciendum, Ægeſtenſes mutuantes a vicinis urbibus argentum & aurum, fana deorum itemque privatorum ædificia ſplendidiſſime ornabant. Legati divitias conſpicati, nunciaverunt Athenienſibus: iique auxilium miſerunt.

[CAP.

ſuadentes. Hiſtoria apud Thucydidem eſt lib. IV. Ad quos autem fugerent non addit.

1 Χρησάμενοι παρὰ τῶν πλησίον χρημάτων ἀργύρου καὶ χρυσοῦ] Ita edidi cum Fl. & MSS. Caſauboni. Vulgata ἀργυρῷ καὶ χρυσῷ.

1 Τὰ τε

[CAP. XXII.]

Locri.

Locri Italici fœdus cum Siculis facientes, allii capita sub tunicis super humeros imposuerunt, & terram injectam calceis sub pedibus habentes, jurarunt se firmam ac solidam ipsis Remp. conservaturos donec eam terram calcarent, & capita in humeris ferrent. Jurijurando fidem habentes Siculos omnes postridie Locri interfecerunt: quasi jam non amplius in eadem terra ingredientes, neque capita super humeros ferentes.

Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι.

Οἱ κατ' τὴν Ἰταλίαν Λοκροὶ, σπονδὰς ποιήσαμοι πρὸς Σικελὰς σκορόδων κεφαλὰς ὑπὸ τοῖς χιτωνίσκοις [1] ὑπὸ τὰς ὤμας ἐπιθέντες, καὶ γῆν ἐμβεβλημένην τοῖς ὑποδήμασιν ὑπὸ τοῖς ποσὶν ἔχοντες, ὤμοσαν, πρὸς τὸ βέβαιον αὐτοῖς φυλάξειν τὴν πολιτείαν, ἐφ' ὅσον ἂν τὴν γῆν ἀυτῶν πατῶσιν, καὶ τὰς κεφαλὰς ὀπὶ τοῖς ὤμοις φέρωσι. τοῖς ὅρκοις πιστεύσαντας τὰς Σικελὰς, ἀνείλον οἱ Λοκροὶ [2] μὴ μίαν ἡμέραν· ὡς ὄυ ὀπὶ τ αὐτῆς γῆς ἐμβαίνοντες, ὐδὲ τὰς κεφαλὰς ὀπὶ τοῖς ὤμοις φέροντες.

[CAP. XXIII.]

Corinthii.

Corinthii Syracusanis auxilium mittentes,

Κορίνθιοι.

Κορίνθιοι Συρακουσίοις βοήθειαν πέμποντες,

1 Τὰ ὑπὸ τὸν ὤμας ὀπιθέντες] Scribe, ὀπὶ τὸν ὤμας. vel ὑπὲρ τοὺς ὤμων. *Casaubonus.*

2 Μετὰ μίαν ἡμέραν, ὡς ὄυ ὀπὶ τ αὐτῆς γῆς ὀμβαίνοντες] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro μὴ μίαν, ὡς ὄυ ὀπὶ τ γῆς ὀπὶ. Neque sic tamen integer locus, quippe pro ὡς ὄυ ὀπὶ τ αὐτῆς γῆς ὀπὶ. scribendum, ὡς ὄυ ἐπὶ τ αὐτῆς, & cum interprete Similis fallacia est infra lib. VII. cap. 34. & apud Herodotum lib. IV. cap. 201.

1 Ἐξα-

τες, [1] ἀκούσαντες ἑξακοσίας ναῦς Ἀττικὰς περὶ Ναύπακτον ἐφορμεῖν παραφυλαττόσας, πληρώσαντες ὀκτὼ καὶ πέντε τριήρεις, [2] πάντας μὲν ὁν [3] Πανόρμῳ τῆ Ἀχαΐας ἀνθώρμουν ἀντικρὺ τῆ Ἀττικῶν. τούτων δὲ παραφυλαττόντων ἀλλήλους, ὁλκάδες μεταξὺ Κορινθίων ὁπλιτῶν ἀπῆραν ἐκ Πελοποννήσου σύμμαχοι Συρακουσίοις· Ἀθηναῖοι δὲ παρεσκεύαζον τοῖς ἀνθορμούσαις τριήρεσιν.

cum intellexissent viginti naves Atticas apud Naupactum appellere, quæ custodias agerent ac specularentur, impletis viginti quinque triremibus, eas in Panormo Achajæ e regione Atticarum navium subduxerunt. Dum hæ se mutuo observant, naves onerariæ plenæ Corinthiorum armatorum e Peloponneso solverunt, ad opem Syracusanis ferendam. Athenienses vero iis navibus quæ e regione stationem habebant, animos intenderunt.

[CAP. XXIV.]

Λαμψακηνοί.

Λαμψακηνοὶ καὶ Παριανοὶ, [1] περὶ γῆς ἐρίων

Lampsaceni.

Lampsaceni & Pariani de agrorum finibus

ἀμ-

1 Ἑξακοσίας ναῦς Ἀττικάς] Ita erat scriptum in nostris Codd. mendosiss. Interpres vero & hic εἴκοσι legit, & infra εἴκοσι πέντε. *Casaubonus.*

Ἀκούσαντες ἑξακοσίας] Fl. μαθόντες χ' ναῦς. sed legendum cum interprete κ' ναῦς. Hæ quippe notæ facile confunduntur. & paullo post cum eodem εἴκοσι καὶ πέντε.

2 Ταύτας] Ταύταις. *Casaubonus.*

3 Πανόρμῳ Ἀχαΐας] Portus hujus meminit Pausanias in Achaicis: Πλέοντι δὲ ἐς Αἴγιον ἐκ Πατρῶν, ἄκρα φανεῖται ἐστὶν ἐνομαζομένη Ῥίον, σταδίους δὲ Πατρῶν πεντήκοντα ἀπέχουσα· λιμὴν δὲ ὁ Πάνορμος σταδίους πέντε καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆ ἀκρας. τοσοῦτοι δὲ ἀπέχουσιν ἐπέρας ἀπὸ Πανόρμου τὸ Ἀθηνᾶς καλούμενον τεῖχος. Meminit & Ptolemæus lib. III. cap. 15. Καὶ ἐν Αἰγείῳ πολίχνη ἀνατολικῆς πλευρᾶς τεῖχος, Πάνορμος λιμήν.

Cap. XXIII. 1 Περὶ γῆς ἐρίων] Fl. absque præpositione. Mox pro ἀδαπ,

litem habentes, constituerunt sub primum galli cantum viros ex utraque civitate ad se invicem mittere. Ubicumque vero sibi missi obviam fierent, hunc terminum ac finem regionis esse debere. Quod cum omnium sententiis esset approbatum, aliquos in iis locis per mare opus facientes persuaserunt, ut cum Parianos viderent præterire, maximam piscium copiam in ignem imponerent, & circum circa vinum libarent, quasi Neptuno sacra facientes, eosque faustis auspiciis advocarent ad honorandum Deum, & litationis societatem: Quod cum piscatores facerent, illi piscatoribus morem gerentes: simul epulabantur & bibebant, remittentes aliquantum ex itineris contentione.

ἀμφισβητοῦντες, συνέθεντο· λοίπα ὄρνιθες ᾄδωσι πρῶτοι, πέμψειν ἄνδρας ἐξ ἑκατέρας πόλεως ἐς ἀλλήλους· ὅπου δ' ἂν οἱ πεμφθέντες ἀπαντήσωσιν, τοῦτον ἀμφοτέροις ὅρον τῆς γῆς γνέσθαι. ἐπειδὴ ταῦτα ἔδοξεν, οἱ Λαμψακηνοὶ τοὺς ἐν τοῖς τόποις θαλασσουργοῦν, ἔπεισαν τινάς, ὅταν ἴδωσι [2]τοὺς Παριανοὺς παριόντας, ἰχθὺς ἀφθόνως ὑπιβάλλειν τῷ πυρί, καὶ οἶνον πολὺ ὑπιστένδειν ὡς Ποσειδῶνι θύοντας, καὶ συγκαλεῖν αὐτοὺς μετ' εὐφημίας τιμῆσαι τὸν θεόν, σπονδῶν κοινωνήσοντας. οἱ μὲν ἁλιεῖς. . . . οἱ δὲ πειθόμενοι τοῖς ἁλιεῦσι συνήθιον καὶ συνέπινον τὸ συνδαῖον τῆς πορείας ἀνιέντες. Λαμψακηνοὶ δὲ συντείνοντες ὑπὲρ τὸ Ἑρμαῖον

Lampsaceni vero con-

φθά-

σι, Fl. ᾄσωσι, & pro ἐς ἀλλήλους, ἐφ' ἁλ.

2 Τοὺς Παριανοὺς παριόντας] Παριανοὺς, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete reposui. Paullo post pro κοινωνήσαντες, cum eodem Cod. scripsi κοινωνήσοντας. Lacunam sequentem in ora Vulgatæ explerat Casaubonus, addito, τοῦτ' ἐπείησαν. Pro συνέπινον, Fl. συνέπιον. Sub finem pro ἀπέπαυον, Fl ἀπετίμουν. & pro συγκαμόντι, γκαμόντι.

1 Ἀν-

φθάσαντες ἦλθον. τοῦτο ὃ Παρίου μὲν ἀπέχει σταδίους ὀ, Λαμψάκου δὲ σ'. πολύτιμον γὰρ ἀπέτεμον τῇ τέχνῃ Λαμψακηνοὶ Παριανῶν, μεθόριον συνησάμενοι τὸ Ἑρμαῖον.

tendentes, ad Hermæum priores venerunt. Id a Pario septuaginta stadiis distat: a Lampsaco autem ducentis. Tantum soli per fallaciam Lampsaceni Parianis ademerunt, finibus in Hermæo constitutis.

[CAP. XXV.]

Χαλκηδόνιοι.

Χαλκηδόνιοι Βυζαντίοις πολεμοῦντες [1] ἀνοχὰς ἐ ἡμερῶν συνθέμενοι, προεξεπέμψαντο ἄνδρας ἑκάτεροι δέκα περὶ τῆς εἰρήνης βουλευσομένους. τρισὶν ἡμέραις ἐβουλεύοντο· τῇ τετάρτῃ [2] παραλείψειν ἔφασαν οἱ Χαλκηδόνιοι διά τινας ἀσχολίας ἀναγκαίας. συγχωρησάντων Βυζαντίων, οἱ δὲ νύκτωρ πληρώσαντες τὰς ναῦς ἄφνω προσέπεσον μὴ προσδοκῶσι Βυζαν-

Chalcedonii.

Chalcedonii cum Byzantiis bellum gerentes, induciis aliquot dierum constitutis, utrique viros ad capiendum de pace consilium miserunt. Tres dies consilium agitabant. Quarto Chalcedonii sibi discedendum esse dicebant, ob incumbentia quædam negotia. Concedentibus Byzantiis, illi per noctem impletis navibus, ex improviso Byzantios nihil de bel-

τίοις

1 Ἀνοχὰς ε' ἡμερῶν συνθέμενοι] Sic emendavimus: Nam etiam in nostro Codice deerat littera ε, sed qui non negligenter totam narrationem legerit, facile mihi assentietur sic esse legendum. *Casaubonus.*

Ἡμερῶν] Neque Fl. neque Interpres agnoscunt ε' similem fallaciam vide infra hoc libro cap. 53. & lib. VII. cap. 43.

2 Παραλείψειν] γρ. Παρελθεῖν. *Casaubonus.*

3 Διὰ

lo suspicantes obruerunt.

Hic desunt duces novendecim, & strategemata viginti quinque.

πίοις πόλεμον [3] Δι' τὰ λοιπὰς τ ἀνοχῶν εἶναι ἡμέρας δύο.

Λείπ.

[CAP. XLV.]

Solyson.

Solyson Callitelis filius, popularis viri opinionem apud Samios habens in ducem electus est, cum Samii adversus Æoles bellum gererent, neque solemne festum celebrarent in

Συλοσῶν.

Συλοσῶν Καλλιτέλυς Σαμίοις δημοτικὸς εἶναι δοκῶν, στρατηγὸς ἱρέθη. Σαμίων δ' πολεμούντων τοῖς Αἰολεῦσι, καὶ τοῦ [1] πανήγυρν οὐκ ἀγόντων ἐν τῷ ἱερῷ τ Ἥρας πρῶτον

3 Διὰ τὰ λοιπὰς ἀνοχῶν τῆ ἡμέρας δύο] Fl. Δι' πάς λοιπὰς τῆ ὄχλων, &c. ὄχλων quoque habent Codd. Casaubonii. Sequitur jam in Florentino Codice pagina pura, unde tot ducum strategematibus, donec e melioribus Codd. suppleantur, carendum.

CAP. XXV. 1 Πανήγυρν οὐκ ἀγόντων] Ita edidi cum Fl. & Interprete: atque ita quoque in margine Vulgatæ conjecerat Casaubonus, pro vulgato πανηγυρικὸ.... τῆ. Eodem hoc Junonis festo (de quo videndus Meursius De Festis Græcorum in Ἡραία) Samiorum tyrannidem occupasse Polycraten, retulit Auctor supra lib. 1. 23. 2. adjutantibus *Syloſonte* & *Pantagnoſto*, ejus fratribus; potitus vero *Samiorum* imperio, & cum fratribus tripartito, necato deinde *Pantagnoſto*, *Syloſontem* juniorem ejecit, teste Herodoto lib. III. cap. 39. is vero post fratris necem, cui successerat Mæandrius, a Dario ob donatum sibi ab eo amiculum, Samiorum imperio remuneratus est, Samumque ob *Charilei*, fratris Mæandrii, in Persas irruptionem, eorumque cædem, viris desolatam accepit, teste eodem cap. 139 & seqq. Qui modus occupandi imperii, cum plurimum differat ab eo quem refert Auctor, nullus dubito, quin illud tempus respiciatur, quo simul cum fratribus *Polycrate* & *Pantagnoſto*, quod supra lib. 1. est commemoratum, Samiorum dominium invasit, licet haud ita multo post eodem a *Polycrate* fuerit ejectus. Nisi quis existimet diversum hunc esse ab eo, quod Auctori dicatur Συλοσῶν Καλλιτέλυς, cum Herodoto sit Συλοσῶν ὁ Αἰάκου & ὁ Αἰακοῦ. sed emendandum putem nostrum ex Herodoto; cum nomen illud diversis locis apud eum extet, & *Syloſon* quoque habuerit filium nomine referentem avum, scribente eodem lib. VII. cap. 13. Ὁ δ' Αἰάκης, παρ' ὅτου τὴν λόγχην ἐδέκοντο οἱ Σάμιοι, πᾶς μὲν ἦν Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκου, τύραννος δ' ἐὼν Σάμου, ὑπὸ τοῦ Μήδου Ἀρισταγόρεω ἀπεστέρητο τῆς ἀρχῆς, καταπερ οἱ ἄλλοι τῶν Ἰώνων τύραννοι.

2 Συ-

πέρω τ̃ πόλεως ὄντι· [2] Συλοσῶν δὲ οὐκ ἔφη στρατηγὸν ἀμελήσειν τ̃ εἰς τὴν θεὸν εὐσεβείας, ὡς καὶ μᾶλλον ἐκπολήξων τὰς πολεμίους, [3] εἰ τὴν πάτριον ἀνάγοι πανήγυριν. οἱ Σάμιοι τ̃ στρατηγὸν ἐπαινέσαντες τ̃ εὐσεβείας καὶ τ̃ ἀνδρείας, ἐλθόντες ἐπὶ τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν ἐσκευοποιοῦντο, καὶ ὅσα εἰς πανήγυριν καθήκοντο· ὁ δὲ Συλοσῶν νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν εἰσελθὼν, καὶ τὰς ἀπὸ τ̃ τριήρων ναῦτας εἰσκαλέσας, τὴν Σαμίων ἀρχὴν κατέσχεν.

templo Junonis longius ab urbe remoto: Solyson inquit, se in eo magistratu nequaquam commissurum, ut honor Deæ negligeretur, quo stuporem etiam hostibus incutiens, eos ad patrium conventum pelliceret. Samii collaudata ducis pietate & fortitudine, venientes ad Junonis templum, scenas, omniaque quæ ad festi celebritatem pertinerent, summa alacritate parabant. Solyson per noctem in urbem ingressus, a triremibus nautas intro revocavit, & Samiorum imperium occupavit.

[CAP. XLV.]

Ἀλέξανδρος ὁ Θεσσαλός.

Ἀλέξανδρος Θεσσαλὸς ναυμαχεῖν μέλλων, πολλοῖς βριβάταις ὀλίγ τ̃ καταστρωμάτων διέδωκε πολλὰ σωνία, καὶ ὠδήγησε

Alexander.

Alexander Thessalus navale prælium initurus, multis conscensoribus magnum missilium lapidum numerum in catastromatis dispertivit, eisque præcepit, ut, cum hostium navis appropinquasset, γειλεν

2 Συλοσῶν, οὐκ ἂν ἔφη στρατηγὸν] Scribe στρατηγῶν. *Casaubonus.*

3 Εἰ τὴν πάτριον ἀνάγοι] Pro eo Fl. εἰς τὴν πάτριον ἀγάγοι.

1 Τὴν

his in nautas jaculis uterentur, ut plurimi eorum nullum usum præstare navibus possent.

γειλεν, ὅσον παραβάλη ναῦς ἀκοντίζειν ἐπὶ τὰς ναύτας, ἵνα οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀχρεῖοι γίγνοιντο.

[CAP. XLVII.]

Thrasybulus.

Thrasybulus Milesiorum tyrannus, cum Halyattes Miletum oppugnaret, eamque confectam fame capere in animo haberet, misisset-que legatum de induciis, donec templum Arsiæ Minervæ condidisset, mandavit civibus, ut pro se quisque frumentum omne quod haberet, in forum efferrent, ibique discumbentes convivium agitarent. Hæc conspicatus præco, nunciavit Halyattæ: qui innumerabilem copiam ciborum Milesios habere existimans, oppugnationem dimisit.

Θρασύβυλος Μιλησίων τύραννος.

Θρασύβυλος, Μιλησίων τύραννος Ἀλυάττης πολυορκοῦντος Μίλητον, καὶ λιμῷ τὴν πόλιν αἱρήσειν μέλλοντος, πέμψαντος ἐς κήρυκα τοῦ ἀπονδῶν ἕως ἂν [1] τὸν νεὼν καταστήσῃ τῆς Ἀθηνᾶς Ἀθηναίας, πᾶσι πολίταις προσέταξεν ὅσον ἕκαστος ἔχοι σῖτον πάντα ἐξενεγκεῖν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ κατακειμένους εὐωχεῖσθαι. ὁ κήρυξ ταῦτα ἰδὼν ἤγγειλεν Ἀλυάττῃ· ὁ δὲ, [2] ὡς ἀφθόνων τροφῶν παρασκευὴν Μιλησίων ἐχόντων, διέλυσε τὴν πολιορκίαν.

[CAP.

1 Τὸν νεὼν καταστήσῃ Ἀθηναίας Ἀθηνᾶς] Non dubitavimus ita emendare: cum in nostro quoque Codice esset Ἀρσίας Ἀθ. ex Herodoti Musa prima. *Casaubonus.*

Ἀθηναίας Ἀθηνᾶς] Ita restitui pro Ἀθηναίας Ἀθ. Et nec non Codd. Casauboni Ἀρσίας. sed, ut reposuimus, scribendum docet Herodotus lib. 1. cap. 19. ubi idem strategema refertur: Stephanus quoque: Ἀθηναι, πόλις Μιλησίας γῆς. Θεόπομπος Φιλιππικῶν εἰκοστῇ τετάρτῃ. ὁ οἰκήτωρ Ἀθηναῖος καὶ Ἀθηναία Ἀθηνᾶ παρ' Ἡροδότῳ.

3 Ἀφθόνων τροφῶν] Ita edidi cum Fl. pro vulgato ἀφθόνως τῆς.

[CAP. XLVIII.]

Μέντωρ.

Μέντωρ Ἑρμείᾳ κρατήσας, τοὺς τὰς πόλεις τὰς ὑπεχούσας ὑπ' αὐτὸ ἔγραψε, τῇ ἀπιστολῇ σφραγῖδα ἀπιθεὶς τὴν ἐκείνου. καὶ προσέταξε παραδιδόναι τὰ πράγματα τοῖς κομίζουσι τὰ γράμματα. οἱ δὲ τὴν Ἑρμείου σφραγῖδα γνωρίσαντες, ἔλαθον αὐτοὺς Μέντωρι παραδόντες τὰς πόλεις.

Mentor.

Mentor cum Hermiam in sua potestate haberet, ad eas civitates quæ ejus imperio parebant, litteras scriplit illius sigillo obsignatas, & præcepit, ut iis qui litteras attulissent, summam rerum traderent. Illi cognito sigillo Hermiæ, civitates inscii Mentori dediderunt.

[CAP. XLIX.]

Ἀναξαγόρας.

Ἀναξαγόρας, Κόδρος, Διόδωρος, [1] παῖδες Ἑχεάνακτος, Ἡγησίαν τύραννον Ἐφεσίων ἀπέκτειναν· Φιλόξενος Ἀλεξάνδρου βασιλέως [2] ὕπαρχος Ἰωνίας, τοὺς ἄνδρας παρὰ τῶν Ἐφεσίων ἐξαιτῶν, καὶ λαβὼν, φρουρὰν εἰς τὴν πόλιν εἴσα-

Anaxagoras.

Anaxagoras, Codrus, & Diodorus compedibus vinctum Hegesiam, Ephesiorum tyrannum, interfecerunt: Philoxenus ab Alexandro rege præfectus Ioniæ, viros ab Ephesiis postulavit: cumque non impetrasset, præsidium in urbem adduxit, & hos

1 Παῖδες ἐχεάνακτος] Interpres πίδαις σωὶ ἐχοῖτις, vel ἐχόωδρον. non placet. ita enim perspicue Codex noster Emendavimus etiam φίλα ἰίνλω, cum φιλοφίνλω in nostro Cod. esset scriptum, & apud Interpretem philurine, facete. *Casaubonus.*

Παῖδες Ἑχεάνακτος] Fl. πίδαις ἔχοιν ἄνακτος.

2 Ὑπαίχω] Ὑπαρχος. *Casaubonus.*

3 Διὰ

tres viros per vim rapuit, eosque ferreis catenis ligatos in arcem Sardianorum misit. Qui diu multumque cruciati, seipsos liberaverunt, accepta ab amico lima, cujus auxilio usi vincula dissiparunt: & servilibus vestimentis induti, per noctem quasi servi e carcere egressi, fune & vestimentis pro longitudine dissectis, ea constrinxerunt, seseque de mœnibus demiserunt. Diodorus subito decidens ex alto, claudusque factus, in eo loco remansit: captusque a Lydis, ad Alexandrum missus est, ut supplicium dependeret. Cum autem Alexander Babylone summum diem obiisset, Ephesum ad Perdiccam missus est, ut legum judicium subiret. Anaxagoras vero & Codrus disceden-

εἰσαγαγὼν, τὰς τρεῖς ἄνδρας ἐξαρπάσας ἐν κλοιῷ δεδεμένους εἰς τὴν ἄκραν τὴν ἐν Σάρδεσιν ἔπεμψεν· οἱ δὲ ἐπὶ μακρὸν πολυπραγμονήσαντες, ἔλυσαν αὐτοὺς, φίλου λίμαν εἰσπέμψαντος· ἢ χρησάμενοι τὰ δεσμὰ διέπρασσαν, καὶ οἰκετικαῖς ἐσθήσεσι μεταστολασάμενοι [3] διὰ νυκτὸς ὡς οἰκέται δεσμωτηρίου παρελθόντες χιτωνίῳ καὶ ἱματίοις καὶ μηκεῖ τῶν φοιχιζομένων, σωνδήσαντες αὐτοὺς ἀπὸ τῶν τειχῶν [4] καθῆκαν. ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους ὁ εἷς αὐτῶν τῶν χρεῖμα χωλωθεὶς ἄμφω πόδε, ληφθεὶς ὑπὸ Λυδῶν ὡς Ἀλέξανδρον ἐπέμφθη, δίκας δώσων. Ἀλεξάνδρου ἐν Βαβυλῶνι τελευτήσαντος, εἰς Ἔφεσον ὑπὸ Περδίκκου κατεπέμφθη, κρινησόμενος τοὺς νόμους. Ἀναξαγόρας δὲ καὶ Κόδρος

3 Διὰ νυκτὸς] Voces has, quæ in Vulgata desiderabantur, cum Fl. & Interprete supplevi.

4 Καθῆκαν. ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους εἷς αὐτῶν] Fl. καθῆσαν. Κόδρος μὲν ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους παρ. sed scribe cum Interprete: καθῆκαν. Διόδω. μὲν ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους, παρ. Mox pro χωλωθεὶς, Fl. χωλυθεὶς.

ἀφέρεντες ἐς Ἀθήνας ἐσώθησαν· τῷ δ' Ἀλεξάνδρου πολιτῶν ἀκούσαντες, εἰς Ἔφεσον ἐπανελθόντες, καὶ τὸν ἀδελφὸν Διόδωρον ἀνέσωσαν.

tes, Athenas pervenerunt: & audita morte Alexandri, revertentes Ephesum, etiam fratrem suum Diodorum liberaverunt.

[CAP. L.]

Πίνδαρος.

Κροίσου δ' Λύδου πολιορκοῦντος Ἔφεσον, ἐπειδὴ τὸ πύργων τὶ, ὁ προδότης [1] κληθεὶς, ἔπεσε, καὶ τὸ δεινὸν τοῦ ἀλώσεως ἐν ὀφθαλμοῖς ἦν, Πίνδαρος ὁ τυραννεύων τοῦ πόλεως συνεβούλευσε τοῖς Ἐφεσίοις ἐκ τῶν πυλῶν καὶ τῶν τειχῶν θώμιγγας συνάψαι τοῖς κίοσι τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ὥσπερ ἀναπεφενάκας τῇ θεῷ τὴν πόλιν. Κροῖσος τιμῶν τὴν θεὸν, ἐφείσατο τῆς πόλεως, ὥσπερ ἀναθήματος, καὶ πρὸς τοὺς Ἐφεσίους ὅπῃ ἐλευθερίᾳ συνθήκας ἐποιήσατο.

Pindarus.

Pindarus Croeso Ephesum oppugnante, cum turris, quæ proditrix appellabatur, cecidisset, & periculum coram ob oculos cerneretur, Pindarus, qui imperium in urbe tenebat, consilium Ephesiis dedit, ut per funes portas, mœniaque Dianæ templi columnis connecterent, atque urbem universam Deæ consecrarent. Croesus in honorem numinis, urbi quasi anathemati pepercit: & cum Ephesiis, permissa eis libertate, fœdus pepigit.

[CAP. LI.]

Θήρων.

Θήρων Ἀκραγαντίνων

Theron.

Theron Agrigentino-

δορυ-

1 Κληθεὶς] Fl. κλιθεὶς. & pro δεινὸν, habet δεῖνον.

1 Ἀθη-

rum mercenarios in occulto paratos & instructos habens, cum ei pecuniæ ad stipendia persolvenda non suppeterent, & civitas Minervæ templum magnificentissimum extrueret, suffuratus eas pecunias quas opificibus distribuere debuerat, suasit, ut summatim opus totum ad exstruendum locarent, in eamque rem vades dignos acciperent, certumque tempus definirent, quo templi ædificationem absolvi vellent. Visus est non inutilem sententiam adferre: & ei civitas assensa, opus perficiendum locavit. Argentum accipiebat Gorgus, Theronis filius. Postquam igitur argentum civitatis accepisset, neque architectos, neque lapidicidas, neque alios opifices conducebat, sed contra civitatem satellitibus mercedem dabat, & σιν

δορυφόρους μὲν ἔχων ἐν ἀπορρήτῳ παρεσκευασμένους, χρημάτων δὲ οὐκ εὐπωρῶν πρὸς τὰς μισθοδοσίας, τῆς πόλεως [1] Ἀθηνᾶς μεγαλοπρεπῆ ναὸν ἐγειρούσης, ἐπειδὴ τὰ χρήματα ἐν ταῖς ἐργασίαις διεκέκλεπτο, ἔπεισεν ἀθρόαν ἔκδοσιν ποιήσασθαι ξύνεω, καὶ λαβεῖν ἐγγυητὰς ἀξιοχρέους, καὶ ὁρίσαι προθεσμίαν, ἐν ᾗ τὸ ἱερὸν συντελεσθήσεται· ἔδοξεν ὀρθῶς λέγειν, καὶ ἡ πόλις πειθεῖσα, τὸ ἔργον ἐξέδωκεν. [2] ἠργολαβεῖτο Γόργος ὁ Θήρωνος. ἐπεὶ δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀργύριον [3] ἔλαβεν, οὔτε τέκτονας, οὔτε λιθοξόους, οὔτε τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς ἐμισθώσατο· ἀλλὰ καὶ τῆς οὔσης πόλεως μισθὸν τοῖς δορυφόροις ἔδωκε· καὶ τοῖς ἰδίοις χρήμα-

1 Ἀθηνᾶς] Scripserim Ἀθηνᾶ cum Casaubono, uti monuerat in Omissis. Mox ἠργολαβεῖ τὸ Γόργος, vertere, *opus suscipiebat Gorgus*.

2 Ἠργολαβεῖτο Γόργος ὁ Θήρωνος] Noster Codex Γόρος ὁ Θήρ. Sed *Gorgus* nomen est Græcanicum *Gorus* non. *Casaubonus*.

3 Ἔλαβεν] Fl. ἔλαβον, ut & ἐμισθώσατο.

αν Ἀκραγαντῖνοι ὑπὸ Θήρων τυραννίδ' ἤγησαν.

Agrigentinos suis pecuniis in tyrannidem redegit.

[CAP. LII.]

Σίσυφος.

Σίσυφος, Αὐτολύκου τὰς βόας αὐτὸ κλέπτοντος πολλάκις, ταῖς χηλαῖς τῶν βοῶν ἐνέτηξε [1] μόλυβδον, ᾧ χαρακτῆρα ἐνήρμοσε γράμματα ἐκτυπῶντα, Αὐτόλυκος ἔκλεψεν. ὁ μὲν δὴ Αὐτόλυκος νύκτωρ ἀπήλαυνε [2] τὰς βόας· ὁ δὲ Σίσυφος μεθ' ἡμέραν τοῖς γείτοσι γεωργοῖς ἔδειξε τὰ ἴχνη τῶν βοῶν κατηγορῶν τοῦ Αὐτολύκου κλοπῆς.

Sisyphus.

Sisyphus, Autolyco boves ejus sæpius clam abducente, plumbum eorum vestigiis adaptavit, in eoque quasi characterem, has literas impressit, Autolycus furatus est. Autolycus sub noctem boves abducebat. Sisyphus interdiu vicinis agricolis boum ostendit vestigia, quæ Autolyci furtum redarguerent.

[CAP. LIII.]

Ἄγνων.

Ἄγνων Ἀττικῶν ἀποικίαν ἤγαγε οἰκίσων βυλόμενος τὰς καλουμένας Ὁδοὺς ἐπὶ τῷ Στρυμόνι· [1] ἐν γὰρ ᾗ λόγιον

Agnon.

Agnon Atticam coloniam deduxit, ad inhabitandum eum locum ad Strymonem, qui Novem viarum nomen habet. Erat enim oracu-

λό-

1 Μόλυβδον, ᾧ χαρ.] Fl. μόλιβδον, ὃν χαρ. Paullo post pro τοῦ βόας, Fl. τὰς βόας & sic jam supra.

Cap. LIII. 1 Ἦν γὰρ ᾗ λόγιον Ἀθηναίοις] Ita scripsi cum Fl. Vulgata. ἐν γὰρ ᾗ λ. Ἀθηναίων. Paullo post pro ἐκείνοις cum Fl. & Casaubono reposui ἀκιχάνοις.

2 Τὸ

lum apud Athenienses ejusmodi:

Multivolam noviter quid vultis condere terram,
Palladii cives, sine diis res ardua vobis
Est: nec id ante licet quam Troja ex urbe feratis
Inventam Rhesi stipulam, terræque paternæ
Mandetis sancte tum tum decus inde legetis.

Cum hæc Deus prodidisset, Dux Agnon viros aliquot Trojam misit, qui Rhesi monumento per noctem effosso, ejus ossa fustulerunt, & in chlamydem purpuream ossa conjecta, ad Strymonem deportarunt. Barbari terram eam tenentes, flumen transire prohibebant. Agnon factis trium dierum induciis, barbaros amandavit: noctuque Strymonem cum exercitu trajecit, & ol-

λόγιον Ἀθηναίοις τοιόνδε.

[2] Τίπτε νέως κτίσαι πολύπτυν μυρεαίνεσε χῶρον
Κῆροι Ἀθηναίων; χαλεπὸν ἄνευ θεῶν ἄτερ ὑμμιν.
Οὐ γὰρ θέμιστον ἐστι, πρὶν ἂν κομίσητ' ἀπὸ Τροίης
Ῥήσου ἀνδρώντες καλαμῶν, πατρίης τ' ἐρέρης
Κρύψητ' ἀγαθέως τότε δ' ἂν τότε κῦδος ἄροιθε.

Ταῦτα δ' θεοῦ χρήσαντος, ὁ στρατηγὸς Ἄγνων ἐς Τροίαν ἔπεμψεν ἄνδρας, οἳ, τὸ Ῥήσου σῶμα νύκτωρ ἀνωρύξαντες, ἀνείλοντο τὰ ὀστᾶ· καὶ καταθέντες τὰ ὀστᾶ ἐς χλαμύδα πορφυρᾶν, κομίζουσιν ἐπὶ τὸ Στρυμώνα. οἱ μὲν δὴ κατέχοντες βάρβαροι τὴν χώραν διαβαίνειν τὸν ποταμὸν κωλύουν. Ἄγνων δ' [3] σπονδὰς ποιησάμενος τρεῖς ἡμέρας, ἀπεπέμψεν τοὺς βαρβα-

2 Τίπτε νέως κτ.] Mous Codex, νεώς, sed νέως Interpr. vel νέον: quanquam suspicione locus non caret. Pro ἀνάνευ, lege διαγίνου, aut si mavis, ἀνευθίνου, illud malo. *Amphipolis* κτίσιν Thucyd. refert, itemque Diodorus in duodecimo: ubi scribe, πάλιν ἐκτίσαντο τὴν πόλιν, Ἄγνωνος ἡγεμόνος. male enim Ἀπίωνος. *Casaubonus.*

2 Σπονδὰς ποιησάμενος τρεῖς ἡμέρας] Ita Codex noster. Quidam ἐς τρεῖς ἡ. *Idem.*

βάρβαρος, καὶ ἀφ' τῆς νυκτὸς τὸν Στρυμῶνα μετὰ στρατεύματος διελθὼν, πάντα τε ὁσῶς τὸν Ρήσου κατώρυξε παρὰ τὸν ποταμόν· καὶ τὸ χωρίον ἀποβαφρώσας ἐτείχιζε πρὸς τὴν σελήνην· ἡμέρας δὲ οὐκ εἰργάζοντο. Καὶ δὴ πᾶν ἔργον ἐξετελέσθη τριῶν νυκτῶν. ὡς δὲ οἱ βάρβαροι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐλθόντες, τὸ τεῖχος εἶδον ἐγηγερμένον, ἐνεκάλουν Ἀγνωνι ὡς ἀδικοῦντι τὰς φιλίας· ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη ἀδικεῖν· ἡσαν γὰρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. τούτῳ τῷ τρόπῳ τὰς δ' ὁδὸς Ἀγνων οἰκίσας, τὴν πόλιν Ἀμφίπολιν ἐκάλεσεν.

sa Rhesi ad flumen defodit: eumque locum fossa ac vallo munivit ad Luham: interdiu autem ab opere cessabant: totaque munitio tribus noctibus perfecta est. Barbari post triduum reversi, cum murum ædificatum cernerent, Agnonem violati fœderis accusarunt. At ille, non, inquit, se injuriam facere. Convenisse enim inter ipsos de tribus diebus, se vero tribus noctibus murum erexisse. Hoc pacto Agnon Novem vias condidit, urbemque Amphipolim appellavit.

[CAP. LIV.]

Ἀμφίρετος.

Ἀμφίρετος Ἀκάνθιος ληστὰς ἁλοὺς εἰς Λῆμνον ἀχθεὶς ἐν δεσμοῖς ἐφρουρεῖτο, τὰ ληστῶν λύτρα

Amphiretus.

Amphiretus Acanthius captus a piratis, in Lemnum deductus, in vinculis conservaba-

με-

5 Τὸ τεῖχος εἶδον ἐγηγ.] Εἶδον, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Casaubono supplevi. Lacunam quoque sequentem, quæ in Vulgata conspiciebatur inter ἀδικεῖν & οἰκίσας, partim cum Fl. & Interprete ita explevi, ἡσαν γὰρ τρεῖς ἡμέρας, καὶ τρεῖς νύκτας. τοῦ δ' ἄπω τοῦτ τὰς δ' ὁδὸς Ἀγνων. Pro οἰκίσας, Fl. οἰκήσας. Simile strategema occurrit infra l. VII. c. 43.

1 Ἀμφ-

tur, prædonibus magnam pecuniæ vim redemptitiam sperantibus. Ille a cibo abstinens, minium aqua salsa commixtum bibit. Cum igitur alvum vacuaret, prædones existimantes in sanguinis fluxum incidisse, vinculis solverunt, ne ob morbum e vita discederet, atque ita ipsis pecuniæ speratæ perirent. Ille solutus noctu aufugit, conscensaque navi piscatoria Acanthum pervenit.

μεγάλα ἐλπιζόντων. ὁ δὲ τροφῆς ἀποχόμενος μίλτον ὕδατι ἁλμυρῷ μίξας ἔπιεν· ἐπεὶ δὲ διεχώρησεν, οἱ λῃσταὶ νομίσαντες αἵματος ῥύσιν αὐτῷ γεγονέναι, τὰ δεσμῶν ἀνῆκαν, ὡς μὴ διὰ τοῦ νόσου ἀποθάνοι καὶ δὴ τὰ λύτρων ἀπολωλότων. ὁ δὲ λυθεὶς νύκτωρ ἀποδρᾶς, [1] ἁλιάδος ὀπίσας, εἰς Ἀκάνθας διεσώθη.

Τάδε

[1] Ἁλιάδος ὀπίσας] Has voces, cum Fl. & Interprete inserui. Pro Ἀκάνθας Casaubonus in margine, γρ. Ἄκανθον, & sic quoque Interpres.

Τέλος τῆς ς' βιβλίου τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in septimo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Διοκλῆς, Στρατήγημα	α	Diocles	1
Ἀλυάττης	β	Alyattes	2
Ψαμμήτιχος	α	Psammetichus	1
Ἄμασις	α	Amasis	1
Μίδας	α	Midas	1
Κῦρος	ι	Cyrus	10
Ἅρπαγος	α	Harpagus	1
Κροῖσος	β	Crœsus	2
Καμβύσης	α	Cambyses	1
Οἰβάρης	α	Oebares	1
Δαρεῖος	ζ	Darius	7
Σιράκης	α	Siraces	1
Ζώπυρος	α	Zopyrus	1
Ὀρόντης	ε	Orontes	5
Ξέρξης	ε	Xerxes	5
Ἀρταξέρξης	β	Artaxerxes	2
Ὦχος	α	Ochus	1

Ti-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῷ Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum Fl. & Interprete: Vulgata, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον ζ' πίνακες. Post *Artaxerxem*, cum Fl. inserui Ὦχος α. Τισσαφέρνης β. nisi quod Fl. duplici αι. Τισσαφέρνης. quia horum Strategemata hoc ordine in Vulgata quoque referuntur, non vero eo, quo horum nomina in Indice hic legebantur, inter *Borgen* scilicet & *Dromichetem*. Pro Ἀλῶς, pro quo Fl. Γλάων, reposui Γλῶς, quomodo scribendum suo loco patebit. Pro Ἀρυάδης, cum Fl. & Interprete scripsi Ἀρυάνδης. Pro Κάδυς, cum iisdem edidi Σάδυς. Pro Χάλυς, Fl. Σάλυς. & pro Βόρζος, Ὀβόρζος. Pro Ταῦρος cum Fl. & Interprete reposui Ταῦρος, ut & Τερπάνδης, pro Θρυάνδης.

1 Πο-

Tisaphernes	2	Τισαφέρνης	β
Pharnabazus	1	Φαρναβάζος	α
Halos	1	Γλὼς	α
Datames	7	Δατάμης	ζ
Cosingas	1	Κοσίγγας	α
Mausolus	2	Μαυσωλὸς	β
Borges	1	Βόργης	α
Dromichetes	1	Δρομιχέτης	α
Ariobarzanes	1	Ἀριοβαρζάνης	α
Autophradates	3	Αὐτοφραδάτης	γ
Arsames	2	Ἀρσάμης	β
Mithridates	2	Μιθριδάτης	β
Mempsis	1	Μέμψις	α
Cersobleptes	1	Κερσοβλέπτης	α
Seuthes	1	Σεύθης	α
Artabazus	3	Ἀρτάβαζος	γ
Aryandes	1	Ἀρυάνδης	α
Brennus	2	Βρέννος	β
Mygdonius	1	Μυγδόνιος	α
Parisades	1	Παρισάδης	α
Seuthes	1	Σεύθης	α
Seiles	1	Χείλης	α
Oborzus	1	Βόρζος	α
Surenas	1	Συρηνᾶς	α
Celtæ	1	Κελτοὶ	α
Thraces	1	Θρᾷκες	α
Scythæ	2	Σκύθαι	β
Persæ	1	Πέρσαι	α
Persides	1	Περσίδες	α
Tauri	1	Ταῦροι	α
Troades	1	Τρωϊάδες	α
Salmatides	1	Σαλματίδες	α
Tyrrhenides	1	Τυῤῥηνίδες	α
Celtæ	1	Κελτοὶ	α

Τέλος τῆς πίνακος.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον ἕβδομον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER SEPTIMUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν ἕβδομον βιβλίον ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων, ἐν ᾧ καταμάθοιτε ἂν καὶ τοὺς τῶν βαρβάρων γνώμας οὐ παντάπασιν ἀστρατήτους· ἀλλὰ καὶ παρ' ἐκείνοις μηχανὴ[2] καὶ δόλος καὶ ἀπάτη σπουδάζεται. ὥς τι αὐτοί τι ὑμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοῖς ὑπὸ ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ὀρθῶς ἂν παραγγέλλοιτε· μὴ κατα-

Tiam hunc septimum Stratagematum librum vobis dedico, sanctissimi imperatores Antonine & Vere: in quo perspicere potestis, etiam barbarorum animos non plane fuisse ad rem militarem incallidos. Sed apud ipsos quoque in machinas, dolos ac deceptiones multum studii conferri. Itaque non abs re facietis, si vobis ipsis in bello, iisque qui a vobis mittuntur, Polemar-

φρο-

1 Πολυαίνου Στρατηγ.] Ita edidi expuncto συρωτάτου, quod in Vulgata erat.

2 Καὶ δόλος] Cum Fl. & Interprete inserui, in Vulgata quippe desiderabatur. Sic paullo post. ante καὶ ἀπατηλὸν, iisdem auctoribus inserui καὶ ἄπηρον.

3 Οἷς

chis mandabitis, ne eos quasi insipientes & expertes doli contemnant: sed e diverso nihil in eis tam caveant, quam dolum, perfidiam, & deceptionem: quibus longe plus gaudent barbari, quam armis. Itaque nihil est quo facilius aut melius se tueri ac defendere ab iis possint, quam incredulitas: cum qua robur ac vires conjunctas habebimus, artemque adversus eos efficaciorem usurpabimus, si prius stratagematum, quibus utuntur, consilium ac vim cognoverimus.

φρονεῖν ὡς ἀνοήτων, ἢ ἀδόλων. ἀλλὰ τἐναντίον μηδὲν ἔτως αὐτῶν πεφυλάχθαι, ὡς τὸ δολερὸν, καὶ ἄπιστον, καὶ ἀπατηλὸν, [3] οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται..... τὸ βαρβαρικὸν, ἢ τοῖς ὅπλοις. [4] ἄπιστον δὴ φυλακτήριον, καὶ ἀνάλωτον ἐς ὅ τι τοὺς αὐτὰς ἀπιστίαν μεθ' ἧς ἰσχὺν τ' ὅπλων ἔξομεν, καὶ πλὴν τοὺς αὐτὰς τέχνην ἐξευρεῖν μελετήσομεν, τοῦ μαθόντες αὐτῶν τὰς ἐννοίας τ' στρατηγημάτων.

Τέλος τ' προοιμίου.

[CAP.

3 Οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται.....] Vel χαίρειν vel νικᾶν. *Casaubonus.*

Οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται..... τὸ β.] Nihil deesse videtur, sed pro ἀγγέλλεται, rescribendum ἀγάλλεται. Paullo post pro ἄπιστον, scripserim ῥᾴστον.

4 Ἄπιστον δὴ φυλακτήριον] Ἄπιστον, hoc est *mirum*, & *incredibile*. Sed ne insit mendum. Fortasse putet aliquis ἄπειστον, vel ἀπαράπειστον. ne id quidem placet. *Casaubonus.*

[CAP. I.]

Δηϊόκης.

[1] Δηϊόκης ὁ Μῆδος ἐπίθετο τῇ Μήδων ἀρχῇ ὧδε. Μῆδοι νομάδες ἦσαν, πόλιν [2] οὐκ ἔχοντες, ἄνευ νόμων καὶ δίκης ἄγοντες καὶ φέροντες ἀλλήλους. Δηϊόκης ἐδίκαζε τοῖς γείτοσι, καὶ τὸ ἴσον ἔχειν αὐτοὺς ἐδίδασκεν· ἥδοντο τῷ δικαστῇ, καὶ αὐτίκα κλέος λαβὼν ἐν Μήδοις αὐτοῦ, καὶ συνέρρεον ἐπ' αὐτὸν, ὡς ἴσον δικαστήν. ἐπεὶ δὲ τῇ δόξῃ πάντας παρεκάλεσε, [3] τὰς φρουρὰς καταχίσας νύκτωρ αὐτὸς, καὶ λίθων πλήσας τὸν πύργον, ἔδειξε μεθ' ἡμέραν τοῖς Μήδοις, ὡς ταῦτα δι' αὐτοῦ παθὼν, καὶ κινδυνεύσας ἀ-

Diocles.

Diocles Medus hoc pacto Medorum tyrannidem occupavit. Medi sparsim habitabant, nullamque civitatem habentes, sine legibus ac judiciis vitam agebant: & agebant, rapiebantque sese mutuo. Diocles vicinis jura dabat, eosque æqualitatem servare docebat. Eo delectabantur judice. cujus nomen statim celebre apud Medos evasit, factusque est ad eum concursus tanquam ad æquabilem ac justum judicem. Cum omnium benevolentiam sibi fama & gloria conciliasset, præsidia comparavit, iisque usus, per noctem lapidibus turrim implevit, & inter-

πα θω-

1 Δηϊόκης] Ita edidi cum Fl. pro vulgato Δηϊοκλῆς, nisi quod in eo Δηϊοκῆς. Casaubonus quoque in margine Vulgatæ pro ὧδε Δηϊοκλῆς, notarat ὧδε Δηϊόκης. Historiam vide apud Herodotum lib. 1. cap. 96. & seqq. aliter narratam.

2 Οὐκ ἔχοντες] Fl. ἐκ εἶχον ἔχοντες.

3 Τὰς φρουρὰς καταχίσας νύκτωρ αὐτός] Longe aliter Interpretes legit. Appellat vero φρουρὰς, si ita scripsit, eas partes domus quam inhabitabat, ubi nocturni custodes collocari solebant. Ego θύρας vel θυρίδας legerim: quod & vox καταχίσας suadet potius. Scribe etiam τύρσιν. Deinde vel πάθοι κινδυνεύσας, vel παθὼν κινδυνεύσειν, non παθὼν & κινδυνεύσας. Sub finem autem, χρηνῶν ἢ τοῦ. & διὸ ταύτῃ τ. Casaubonus.

Φρουρὰς] Fl. θύρας. Paullo post pro παθὼν, κινδυνεύσας, cum Fl. & Interprete scripsi παθὼν, καὶ κινδυνεύσας.

4 Οὐς

dia Medis ostendit, quasi eorum caussa hæc passus, & in mortis periculum adductus, quod inter eos jus diceret. Multitudo indignabatur, & ad corporis securitatem decernebat ei locum munitissimum inhabitandum, arcem Ecbatanorum & corporis stipatores quos ipse delegisset, eique victum de sacris pecuniis suppeditandum constituit. Hanc ille consecutus stipatorum multitudinem, in dies his plures adjecit, & pro judice Rex factus est.

πθανεῖν, ὅτι αὐτοῖς δικάζοιτο· τὸ πλῆθος ἠγανάκτησε, καὶ ἀσφάλειαν αὐτῷ τοῦ σώματος ἐπεψηφίσατο, χωρίον μὲν ἐν αἰκεῖν ὀχυρώτατον, τὴν ἐν Ἐκβατάνοις ἄκραν· φύλακας τοῦ σώματος, ὃς αὐτὸς αἱροῖτο· χορηγίαν τῆς τροφῆς σιτέταξαν ἀπὸ τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὁ δὲ ταύτῃ πειβαλλόμενος τὴν δορυφορίαν, καὶ πλείονας ἀεὶ προσλαμβάνων, ἀντὶ δικαστοῦ βασιλεὺς ἐγένετο.

[CAP. II.]

Alyattes.

¶ Alyattes Cimmeriis, inusitata ac belluina corporum magnitudine præditis, ei bellum inferentibus, cum reliquis copiis robustissimos etiam canes ad pugnam eduxit, qui barbaros quasi belluas

Ἀλυάττης.

¶ Ἀλυάττης Κιμμερίων ὑπερατδυσιόντων, ἀλλόκοτα καὶ θηριώδη σώματα ἐχόντων μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως, καὶ τοὺς ἀλκιμωτάτους κυνὰς ὑπὲ τὴν μάχην ἐξήγαγε· οἳ προσπολακέντες τοῖς βαρ-

4 Οὓς αὐτὸς] Ita scripsi cum Fl. pro ἃς αὐτὸς, errore forsan operarum. Pro vulgato χορηγία, cum Fl. & Casubono edidi χορηγίαν. Mox pro λαβ' ταύτῃ, cum Fl. & Interprete scripsi ὁ δὲ ταύτῃ.

1 Ἐξιά-

βαρβάροις, ὡς θηρίοις, πολλὰς μὲν αὐτῶν διέφθειραν, τὰς δὲ λοιπὰς φεύγειν αἰσχρῶς [1] ἐβιάσαντο.

Ἀλυάττης Κολοφωνίους πολλὴν δυνάμιν ἔχοντας ἀφελέσθαι βουλόμενος τὰς ἵππους, συμμαχίαν πρὸς αὐτὰς ἐποιήσατο, καὶ πάντα τὰ [2] στρατιωτῶν ὠφελείας, ἀεὶ μείζονας ἔνεμε τοῖς ἱππεῦσι· τέλος δὲ ὁ μὲν ἐν Σάρδεσιν ὢν, λαμπρὰν ἀγορὰν αὐτοῖς παρασκευάζων, καὶ διπλὴν τὴν μισθοφορὰν ἑτοιμάζων· οἱ δὲ ἱππεῖς ἔξω τῆς πόλεως τὸ στρατόπεδον ἔχοντες, τοῖς ἱππαγοῦσι παραδόντες τὰς ἵππους εἴσω τειχῶν παρῆλθον, ἐπὶ τὴν διπλὴν μισθοφορὰν σπουδῇ θέοντες· Ἀλυάττης τὰ τείχη κλείσας, [3] τὰς ἰδίας ὁπλίτας παρεισήσας, ἀπέκτεινε, τὰς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ τὰς ἵππους αὐτῶν τοῖς ἰδίοις ὁπλίταις ἔδωκεν.

adorti, magnum eorum numerum confecerunt, & reliquos turpiter se fugæ mandare coëgerunt.

2 Alyattes ut Colophonios magnum exercitum habentes equitatu spoliaret, societatem cum eis constituit, semperque ex militibus equites majoribus amplioribusque muneribus affecit. Postremo Sardibus splendidum eis commeatum instruebat, & duplex stipendium apparabat. Equites extra civitatem castra habentes, equisonibus equos tradiderunt, & confestim in urbem venerunt, summo studio ad duplicatum stipendium festinantes. Alyattes clausis portis, suis armatis eos circumdedit, & equites ad unum omnes interfecit, atque eorum equos suis armatis concessit.

[CAP.

1 Ἐβιάσαντο] Ita restitui cum Fl. & Interprete, pro vulgato ἐποιήσαντο.

2 Στρατιωτῶν] Στρατειῶν. Casaubonus.

3 Τὰς ἰδίας ὁπλίτας παρεισήσας, ἀπέκτεινε τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ, &c.] Ita distinxi pro vulgato τοὺς ἰδίους ὁπλίτας παρεισήσας ἀπέκτεινε, τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ, &c.

1 Βα-

[CAP. III.]

Psammetichus.

Psammetichus Tementhen Ægypti regem sustulit. Deus Ammon Tementhi oraculum consulenti de regno responderat, Caveret a gallis. Psammetichus Pigrete Care familiariter utens, cum ab eo cognovisset, primos Cares galeis imposuisse vertices, oraculi mentem intellexit, & magnam Carum mul-

Ψαμμήτιχος.

Ψαμμήτιχος Τεμένθη τὸν Αἰγύπτου [1] βασιλέα κατέλυσεν· ὁ μὲν θεὸς Ἄμμων χρωμένῳ Τεμένθει περὶ τῆς βασιλείας ἀνείλε φυλάξασθαι τοὺς ἀλεκτρυόνας· Ψαμμήτιχος δὲ [2] Πήγρητα τὸν Κάρα συνόντα ἔχων, παρ' αὐτὸ μαθὼν ὡς πρῶτοι Κάρες ἐπέθεντο τοῖς κράνεσι λόφους, συνῆκεν [3] τῆς λογίου, καὶ [4] πολλοὺς

1 Βασιλέα] Ita restitui cum Fl. pro corrupto βασιλέως. Fuit hic *Tementhes* unus e duodecim illis regibus, qui post Sabaconem Æthiopem summa concordia Ægypto annos xv. simul præfuerunt, testibus Herodoto lib. II. cap. 147. & Diodoro lib. I. Nomen *Tementhii* tamen apud eos non extat.

2 Πήγρητα τὸν Κάρα] Fl. Πήγρητα. Suidas, Πίγρης, Κάρ, ὑπὸ Ἀλικαρνασσεῖ. ἀδελφὸς Ἀρτεμισίας, ὁ ἐν τοῖς πολέμοις λαμπρὸς, Μαυσώλου γυναικός. ὃς τῇ Ἰλιάδι παρεστίζαλο καὶ τίχον ἐλεγεῖον, ὅπου χρέλας·

Μέλων ἀείδε, Θεὰ, Πηλιάδεω Ἀχιλῆος,
Μύρια σὺ γὰρ πάσης πείρατ' ἔχεις σοφίης.

Ἔγραψε δὲ εἰς Ὄμηρον ἀναφερόμενον Μαργίτην, καὶ Βατραχομυομαχίαν.

3 Τῆς λογίου] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro vulgato τὸ λόγου.

4 Πολλοὺς Κάρας ξενολογήσας] Refert Herodotus lib. II. cap. 152. *Psammetichum* ab oraculo Latonæ, quod in urbe Buti erat, responsum tulisse, ultionem ipsi adfuturam a mari apparentibus viris æreis: non longo autem intervallo, Iones & Cares piraticam exercentes in Ægyptum delatos, navibusque ære armatos egressos terram vastasse, nuntiatumque *Psammetichi* æreos viros agrum populari; illum vero agnito oraculo amicitiam cum iis fecisse, & inter auxilia adsciviisse, & superatis hostibus habitandam iis dedisse insulam medio Nilo sitam, *Castra* inde dictam, aliquantulum supra Bubastim ad ostium Nili Pelusiacum. Hinc eos longo post ab Amasi Memphim fuisse translatos. Videndus & Diodorus lib. I. Hi *Cares*, ut intelligerentur hospites esse, non Ægyptii, in festo Isidis aliter multo quam Ægyptii, gladiis scilicet frontes concidebant, teste eodem Herodoto lib. II. cap. 62.

λὰς Κάρας ξενολογήσας εἰσήγαγε ἐπὶ τὴν Μέμφιν. καὶ περὶ τὸ τῆς Ἴσιδος ἱερὸν ἐκτὸς τῆς βασιλείων ἀπέχοντα στάδια πέντε, συμβαλὼν μάχην ἐνίκησεν· ἀπὸ τῶν Καρῶν ἐκείνων μέρος τι τῆς Μέμφεως κέκληται Καρομεμφῖται.

titudinem conduxit: eosque duxit versus Memphin, & juxta templum Isidis castra posuit in regia quæ distabat ab urbe quinque stadia. Commissaque pugna, victoriam adeptus est. Ab his Caribus pars quædam Memphis Caromenphitæ dicta est.

[CAP. IV.]

Ἄμασις.

Ἄμασις ἐν τῷ πρὸς Ἄραβας πολέμῳ, καὶ ὄπισθεν τῶν Αἰγυπτίων ἔθηκε τοὺς τῶν θεῶν ἱδρύματα τῶν μάλιστα τιμωμένων παρ' αὐτοῖς· ἵν' οὕτως θαρρυμότερον κινδυνεύοιεν, νομίζοντες ἔχειν θεατὰς τοὺς θεοὺς, σκοπὸς δοῦναι τοῖς πολεμίοις οὐκ ἀποροῦντες.

Amasis.

Amasis in eo bello quod adversus Arabes habebat, a tergo Ægyptiorum constituit statuas eorum Deorum, qui apud ipsos summo honore & religione colebantur, ut hoc modo alacrius pericula subirent: arbitrantes se Deos habere spectatores, quos nequaquam hostibus prodere aut relinquere deberent.

[CAP.

ς Εἴσω τῆς βασιλείων ἀπέχοντα στάδ.] Scribe, si sequeris Interpretem, εἴσω τῶν βασιλείων ἱστάντες δύσιν, ἢ ἀπ. *Casaubonus.*

Cap. IV. 1 Ἵν' οὕτω] Ita emendavi cum Fl. & Interprete, pro vulgato ὅπως.

[CAP. V.]

Midas.

Midas simulans se diis magnis rem divinam facturum, per noctem Phryges cum tibiis, tympanis, ac cymbalis eduxit, quibus enses occulte gestandos dederat. Cives e domibus egrediebantur ad spectaculum. Illi tympana, cymbalaque pulsantes, spectatores trucidaverunt, & in ædes apertas impetu facto, Midam tyrannum constituerunt.

Μίδας.

Μίδας προφασιησάμενος πλεπτὼ ποιεῖν τοῖς μεγάλοις θεοῖς, νυκτὸς ἐξήγαγε τὰς Φρύγας μετ' αὐλῶν καὶ τυμπάνων, καὶ κυμβάλων κρυπτὰ ἔχοντας ἐγχειρίδια. οἱ μὲν πολῖται τῶν οἰκιῶν ἐξῆλθον ἐπὶ τὴν θέαν· οἱ δὲ τυμπανίζοντες καὶ κυμβαλίζοντες, τὰς μὲν θεατὰς κατεφόνευσαν· τὰς δὲ οἰκίας αὐτῶν ἀνεωγμένας καταλαβόντες, Μίδαν τύραννον ἀνηγόρευσαν.

[CAP. VI.]

Cyrus.

¶ Cyrus cum Medis signa contulit, & ter victus discessit. Cum autem Persarum uxores & liberi Pasargadis essent, quartum prælium in eo loco commisit. Rursus in fugam Persæ vertebantur: cumque liberos & conjuges

Κῦρος.

¶ Κῦρος Μήδοις παρατάξαιμι τρὶς ἡττήθη. ἐπεὶ δὲ τῶν Περσῶν αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα ἦσαν ἐν Πασαργάδαις, τὴν τετάρτην μάχην ἐνταῦθα συνῆψε. πάλιν ἔφυγον οἱ Πέρσαι· [1] ὡς δὲ εἶδον τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας πα-

1 Ὡς δὲ εἶδον τὰ τέκνα, &c.] Aliam rationem vide apud Justinum lib. 1. cap. 6. Sub finem pro Κῦρον, Fl. κόρον.

[2] πεσόντες ἐπ' αὐτοῖς, ἀνέστρεψαν, καὶ τοὺς Μήδους ἀπάντως διώκοντας τρεψάμενοι νίκῃ τηλικαύτῃ ἐνίκησαν, ὡς μηκέτι Κῦρον πρὸς αὐτοὺς ἄλλης δεηθῆναι μάχης.

Κῦρος ἐν ταῖς πρὸς Κροῖσον ἀνοχαῖς ἀπήγαγε τὴν δύναμιν· ὡς δὲ νὺξ ἐπῆλθε, σιωπῇ πάλιν ἀναστρέψας ἐπὶ τὰς Σάρδεις ἤγαγεν· καὶ προσπεσὼν τοῖς τείχεσιν ἀφυλάκτως προσθέμενος κλίμακας, κατέσχε τὰς Σάρδεις.

Κῦρος ἐκράτησε Σάρδεων· Κροῖσος κατέσχε τὴν ἀκρόπολιν, ἀναμένων τὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος βοήθειαν. Κῦρος τοὺς οἰκείους, τοὺς μετὰ Κροίσου τὴν ἀκρόπολιν [3] κατεχόντων δήσας ἔδειξε τοῖς πολιορκουμένοις· τῷ κήρυκι προστάξας ἀνειπεῖν, ὡς παραδοῦσι μὲν τὴν ἀκρόπολιν, ἀποδώσει τὰ οἰκεῖα σώματα· μὴ βουλο-

aspicerent, eos miserati regrediebantur, Medosque sine ordine persequentes fugant: sic victoriam tantam adepti sunt, ut nullo in posterum de summa rerum prælio indigerent.

2 Cyrus induciis factis cum Crœso, exercitum per id tempus abduxit. Ingruente vero nocte, copmendio reversus ad Sardes duxit: & adortus mœnia de improviso, scalis applicatis Sardes occupavit.

3 Cyrus Sardibus potitus, cum arcem Crœsus teneret, præstolans auxilium e Græcia, necessarios ac familiares eorum qui arcem cum Crœso obtinebant, vinculis affecit, & iis, qui in oppugnatione erant, ostendit, præcone jusso proclamare, si traderent arcem, se quoque familiares & consanguineos ipsis redditu-

μένων

2 Πεσόντες ἐπ' αὐτοῖς] Vide libro sexto, in Apollodoro. *Casaubonus.*

3 Κατεχόντων] Fl. κρατεχόντων.

4 Μαζά-

rum. Si dedere nollent, se omnes suspendio necaturum. Illi, ut domesticos incolumes servarent, arcem tradiderunt, nequaquam secuti vanas Crœsi spes de Græcorum auxilio.

4 Cyrus Lydis, post Crœsi captivitatem, iterum deficientibus, ipse Babylonem versus profectus, Mazarem Medum cum præcepto misit, ut cum regionem subegisset, arma pariter & equos adimeret, vestitumque muliebrem gestare eos cogeret, ac neque ad jaculandum, neque ad equitandum amplius exerceri permitteret: sed omnes texere ac psallere compelleret: ut his nimirum studiis eorum animi mollescerent, & effœminarentur. Sic deinceps omnium barbarorum inutilissimi ad bellum evaserunt Lydi, cum antea bellicosissimi extitissent.

μῶν ἢ ἀποθανεῖν, κρεμάσειν πάντας. οἱ δὲ, τὴν ἀκρόπολιν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶν οἰκείων παρέδωκαν, οὐκ ἀναμείναντες Κροίσου τὰς κενὰς τῶν Ἑλλήνων ἐλπίδας.

Κῦρος μὲν τὴν ἅλωσιν Κροίσου Λυδῶν πάλιν ἀποστάντων, ἐλαύνων ἐπὶ Βαβυλῶνος, 3 Μαζάρην τὸν Μῆδον κατέπεμπε, πρόσταξας ὅπαν κατάσχῃ τὴν χώραν, ἀφελέσθαι τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἵππους καὶ στολὴν γυναικείαν αὐτοὺς ἀναγκάσαι φορεῖν· καὶ μήτε τοξεύειν, μήτε ἱππεύειν ἔτι μανθάνειν· ὑφαίνειν δὲ καὶ ψάλλειν ἅπαντας· τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις, ὡς ἔοικε τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκθηλύναι προαιρούμενος· ἀμέλει βαρβάρων ἀπολεμώτατοι γεγόνασιν οἱ Λυδοὶ, πρόσθεν ὄντες πολεμικώτατοι.

Κῦρος

4 Μαζάρην] Fl. Μαρζῆν.

Κῦρος Βαβυλῶνα πολιορκῶν, ἐπειδὴ συνεπέλεσε τὰς διώρυχας τοῦ Εὐφράτου διὰ τῆς πόλεως ῥέοντος, ἀνήγαγε τὸ στρατόπεδον μακροτάτῳ. Βαβυλώνιοι νομίσαντες αὐτὸν ἀπεγνωκέναι τὴν πολιορκίας, τὸ σφοδρὸν τῆς φυλάκων ἀνῆκαν· ὁ δὲ τὸν ποταμὸν ἀποστρέψας, τῷ δυνάμει ἐπαγαγὼν, σιωπῇ τε τὴν χώραν καὶ ἀρχαίῳ ῥεύματος ὑπεισήγαγε τοὺς στρατιώτας, καὶ τὴν Βαβυλῶνος ἐκράτησεν.

5 Κῦρος Κροίσῳ παρετάσσετο. Λυδοῖς ἦσαν οἱ ἱππεῖς πολλοὶ, καὶ μέγα ἐπὶ τούτοις 6 ἐφρόνει Κροῖσος. ἀχρεῖον τὸ ἱππικὸν ἀπέφηνε Κῦρος, παρατάξας τῶν ἱππικῶν ὁπλιτῶν καμήλους πολλάς· 7 ἵπ-

5 Cyrus Babylonem oppugnans, cum suffossiones Euphratæ per urbem labentis effecissset, exercitum abduxit longissime. Babylonii existimantes eum de expugnatione desperasse, multum de custodum diligentia remiserunt. Ille vero aversо flumine, copias instructas per alveum pristinum adducens, clam in urbem cum militibus pervenit, & Babylone potitus est.

6 Cyrus adversus Crœsum pugnam faciebat. Lydis equitum erat ingens copia: quamobrem magnos sibi spiritus sumebant. Cyrus equitatum Crœsi inutilem reddidit, collocatis adversus equites armatos multis camelis. E-

mos

5 Κῦρος Κροίσῳ παρετάσσετο] Scribe, ἀντιπαρετάσσετο ex libris, καὶ μέγα ἐπὶ τ. ἔρ. Κροῖσος. Κροίσῳ ἀχρ. Casaubonus.

6 Ἐφρόνει Κροῖσος. ἀχρεῖον, &c.] Fl. ἐφρόνει Κροῖσον ἀχρεῖον. Interpres legisse videtur ἐφρόνει. Κροίσου ἀχρεῖον, &c.

7 Ἵπποι δὲ καμήλων] Iidem Codd. ἵπποις δὲ καμήλοις φθόγγῳ καὶ τῇ ὀσμῇ. & mox, τοὺς Λυδοὺς ὑποξέφευγον. Casaubonus.

Ἵπποις δὲ καμήλοις φθόγγῳ καὶ τῇ ὄψει, καὶ τῇ ὀσμῇ αὐτ.] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro ἵπποι δὲ καμήλων καὶ τῇ ὄψει καὶ τῇ ὀσμῇ ἀποστρέφονται. quæ lectio unde sit, equidem nescio, cum & Casaubonus affirmet Codices eandem præ se ferre lectionem: qui quidem Codices quos identidem in

Notis

qui autem ea natura est, ut & aspectum & odorem cameli fugiat. Statim igitur equites in fugam conversi, Lydos obruebant: sic ut ante prælium victoria Cyro veniret.

7 Cyrus hoc modo Persas adduxit, ut defectionem a Medis facerent. Ostendens eis locum incultum atque spinosum, eum jussit excolere & ædificare. Qui summo labore eum excoluerunt. Postridie jussit lotos advenire. Qui cum venissent, epulum eis lautissimum præbuit: & finito convivio rogavit eos utram diem meliorem existimarent. Illis affirmantibus, hodiernam tanto meliorem hesterna fuisse, quanto felicitas miseriis præstet. Habebitis igitur, inquit Cyrus, felicitatis commoda, si a Medorum servitute discesseritis. Permeλλή-

πος ἢ καμήλε φεύγε καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ὀδμὴν· αὐτίκα δὴ φεύγοντες οἱ ἵπποι, τὰς Λυδὰς [8] ὑπεξέφερον· ὡς τε τῷ Κύρῳ νίκη καὶ πρό γε τῆς μάχης.

Κῦρος Πέρσας ἀποσῆναι Μήδων ἔπεισεν ὧδε· δείξας χωρίον αὐτοῖς ἀργὸν, καὶ ἀκανθῶδες, ἐκέλευσεν ἡμερῶσαι. οἱ δὲ σὺν πολλῷ πόνῳ ἡμέρωσαν. τῇ ὑστεραίᾳ ἐκέλευσε λωτοφόρους ἥκειν. ἐπεὶ δὲ ἦκον, παρέθηκεν αὐτοῖς εὐωχίαν ἄφθονον. καὶ μετὰ τὴν εὐωχίαν ἤρετο, πότερα κρείττων ἡμέρα. οἱ δὲ ὡμολόγησαν [9] τῆς χθὲς τὴν σήμερον τόσῳ κρείττονα, ὅσῳ κακοδαιμονίας εὐδαιμονίαν ἀκῶν· ὁ Κῦρος ἔφη, τὰ τῆς εὐδαιμονίας ἀγαθὰ ἕξετε, [10] εἰ τῆς Μήδων δουλείας ἀποστῆτε. Πέρσαι μὴ μελλή-

Notis citat, quales & unde sint sæpe etiam mirari subit, cum ipse Casaubonus in Præfatione testetur, se unicum solummodo Codicem habuisse MS. ære suo comparatum, eumque corruptissimum.

8 Ὑπεξίεσαν] Ita scripsi cum Fl. pro ἀπεξίεσαν.

9 Τῆς χθὲς ἢ σήμερον] Fl. ἢ χθὲς ἢ σήμερον.

10 Εἰ τῆς Μηδῶν] Fl. εἰ τῆς Μηδῶν. Pro Πέρσαι μὴ μελλήσαντες, aliter in suis legit Interpres.

μελλήσαντες ἀφίεσαν τὴν καὶ βασιλέα Κῦρον ἡσυχάζοντες, αὐτοί τε Μήδους κατέλυσαν, καὶ τῆς Ἀσίας ἄλλης ἦρξαν.

sæ re considerata deficiunt, Cyrumque regem creant. quo duce tum ipsos Medos ad nihilum redegerunt, tum etiam reliquæ Asiæ imperium sibi comparaverunt.

Κῦρος Βαβυλῶνα ἐπολιόρκει. Βαβυλώνιοι πολλῶν ἐτῶν σιτία ἔχοντες, καταγέλων τὴν πολιορκίαν. Κῦρος δὲ μέσης τῆς Εὐφράτου ῥέοντος, διώρυχα τεμὼν, [11] εἰς τὸ πλησίον ἕλος ἐξήγαγεν. Βαβυλώνιοι πεῖν ὕδωρ οὐκ ἔχοντες, αὐτίκα σφέας αὐτοὺς τῷ Κύρῳ παρέδωκαν.

8 Cyrus Babylonem oppugnabat. Babylonii cum frumentum in multos annos haberent, oppugnationem deridebant. Cyrus Euphratem qui per mediam urbem fluebat, interceptum, in vicinam paludem deduxit. Babylonii cum aquæ bibendæ copiam non haberent, confestim se Cyro dediderunt.

Κῦρος [12] ἡττώμενος Μήδοις, κατέφυγεν εἰς Πασαργάδας· πολλῶν Περσῶν αὐτομολούντων, ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Αὔριον ἀφίξονται ἡμῖν σύμμαχοι, δέκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμίων Μήδοις· ἀλλὰ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν τὸν συμμάχων ἕκαστος ὑμῶν κομιείτω

9 Cyrus superatus a Medis confugit ad Pasargadas. Multis Persis ad hostes transeuntibus, inquit ad eos: Crastino die nobis auxilio venient centum millia, ab hostibus Medorum: Vos igitur ad socios excipiendos singuli fascem lignorum ferte. Qui-

11 Εἰς τὸ πλησίον ἕλος ἐξήγαγεν] Fl. absque prepositione. ἐξήγαγον edidi cum Fl. pro vulgato ἐξήγαγε.

12 Ἡττώμενος Μήδοις] Fl. ἡττώμενος Μήδων. Paullo post pro ἕκαστος ὑμῶν, cum Fl. scripsi ἕκαστος ὑμῶν.

13 Αὐ-

bus ferentibus, transfugæ Medis hæc enunciaverunt. Cum nox appetisset, Cyrus imperat, ut quilibet suum fascem incendat. Medi flammam lucentem conspicati, putantes hostium copias adventare, se in fugam conjecerunt.

13 Cyrus in oppugnatione Sardium plurima ligna mœnibus æqualia comparavit, impositisque in ea simulacris, barbas habentibus, & Persicas vestes, pharetramque ex humeris, & arcus in manibus gestantibus, per noctem adduxit, ita ut illa simulacra superarent arcis mœnia. Ipse vero prima luce superiorem urbis partem aggrediebatur. Crœsi exercitus Cyri impetum propul-

μισάτω φάκελον ξύλου. οἱ μὲν ἐκόμισαν, οἱ δὲ αὐτόμολοι πᾶσι Μήδοις ἀνήγγειλαν. ἐπεὶ δὲ νὺξ ἦν, κελεύει Κῦρος ἕκαστον ὑφάψαι τὸ ἑαυτοῦ φάκελον· Μῆδοι πολλὴν φλόγα λάμπουσαν ἰδόντες, πεύσαντες ἥκειν τοὺς συμμάχους, ἔφευγον.

Κῦρος πολιορκῶν Σάρδεις [13] ξύλα πολλὰ ἰσομήκη τοῖς τείχεσιν ἐπισήσας, αὐτὸς εἴδωλα πώγωνας ἔχοντα καὶ Περσικὴν ἐσθῆτα, καὶ φαρέτρας καὶ νώτου, καὶ τόξα μὲν χείρας, νύκτωρ προσήγαγεν, [14] ὑπερέχοντα πρὸς τὸ τειχῶν τὸ ἄκρας· ὁ δὲ καὶ τὰ ἄκρα μέρη τοῦ πόλεως προσέβαλεν ἐρχομένης ἡμέρας. ἡ δὲ στρατιὰ τοῦ Κροίσου ἀπομαχομένη τῆς τοῦ Κύρου προσβολαῖς, ἐπειδὴ πε-

νες

13 Ξύλα πολλὰ ἰσομήκη] Quidam Codd. ξ. πολλὰ μακρὰ, ἰσ. & σεισήσας αὐτοῖς. *Casaubonus.*

Ξύλα πολλὰ ἰσομήκη τοῖς τ.] Fl. ξύλα πολλά, μακρὰ, ἰσομήκη τοῖς τ. Mox pro φαρέτρας, idem Codex φαρέτρας. & pro ὑπερέχοντα πρὸς τὸ τ. habet ὑπερέχοντας πυρὶ τ.

14 Τ' ὑπερέχοντα πρὸς τὸ τειχῶν τ' ἄκρας] Scribe: τὰς ἄκρ. ut etiam meliores Codd. habent. Deinde, ὁ δὲ καὶ τὰ ἕτερα μέρη. Scribe etiam ἡ δὲ στρατιὰ τοῦ Κρ. etsi omnes libri στρατεία. Idem Codd. καὶ ἀνεδόησαν, non ἐδόησαν: & πεύσαντες δὲ non δὲ. *Casaubonus.*

νες αὐτῶν ἀπιστραφέντες, εἶδον ἀπὸ μακρὸν τὰ εἴδωλα ὑπὲρ τῶν ἄκραν, ἐβόησαν· πάντας ἔλαβε φόβος, ὡς ἤδη τῆς ἄκρας ὑπὸ Περσῶν κατειλημμένης· [15] τὰς πύλας ἀνοίξαντες, ἄλλος ἄλλῃ ἔφυγον. Κῦρος δὲ Σάρδεις κατὰ κράτος εἷλεν.

sabat: cumque ex eis nonnulli conversi, a longo simulacra supra arcem cernerent, clamorem sustulerunt: omnesque metus invasit, quasi jam arce a Persis occupata. Itaque portis apertis, alius alio fugam capessebat. Cyrus vero Sardes per vim cepit.

[CAP. VII.]

Ἅρπαγος.

Ἅρπαγος δὲ πιστολὴν Κύρῳ κρύφα πέμπων, ἀνέκοψε λαγὼν, καὶ τὰ γράμματα ἔνδον καταχρύψας, πάλιν αὖθις συνέρραψε, καὶ τῷ κομίζοντι λίνα θηρατικὰ περιέθηκεν, ἵνα λάθῃ τοὺς φύλακας τῆς ὁδοῦ.

Harpagus.

Harpagus, quo clam Cyro epistolam mitteret, leporem dissecuit, & litteris intus occultatis, rursus eum consuit: eumque qui ferebat, venatoriis linis, ut viarum speculatores falleret, induit.

[CAP. VIII.]

Κροῖσος.

¶ Κροῖσος τῶν Ἑλλήνων συμμάχων βραδυνόντων, τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ μεγίστους τῶν Λυδῶν Ἑλληνικοῖς ὅπλοις κατεσκεύασεν· οἱ δὲ Κύρου στρατιῶται, τὸ ἀνη-

Cræsus.

¶ Crœsus Græcis auxiliis cunctantibus, robustissimos ac maximos Lydorum Græcanicis armis subornavit. Cyri milites inusitatam armaturæ Græ-

15 Τὰς πύλας δὲ] Fl. non agnoscit δέ.

1 Τειῶν

canicæ ſpeciem extimuerunt, atque etiam haſtarum cum ſcutis colliſarum fremitus terrorem Perſis injecit, & æneorum ſcutorum ſplendor, Perſicorum equorum aciem perſtrinxit, atque avertit. Itaque Cyrus ſuperatus, trium dierum inducias cum Croeſo fecit.

2 Croeſus in Cappadocia victus a Cyro ut commode fugam facere poſſet, militibus imperavit, ut magnam lignorum multitudinem comportarent. His viam anguſtam & arctam ſtravit: cumque nox ingrueret, per eam copias abduxit ſumma celeritate. Equites vero leviſſimos & celerrimos reliquit: qui cum primum illuxiſſet, ſylvam incenderent. Hoc pacto Croeſus per fu-

θες τῆς Ἑλλωικῆς ὁπλίσεως καπωλάγησαν· ἀλλὰ μὴν ἀ τ̃ δοράτων κρεκομένων πρὸς τὰς ἀσπίδας, ὁ ψόφος τὰς Πέρσας ἐτάραξεν· ἥ γε μὴν αὐγὴ τ̃ ὑπηχάλκων ἀσπίδων τὰς ὄψεις τ̃ Περσικῶν ἵππων ἀπέστρεφεν· ὥς τε Κῦρος ἡττηθεὶς, [1] τριῶν μηνῶν σπονδὰς πρὸς Κροῖσον ἐποιήσατο.

Κροῖσος ἡττηθεὶς περὶ Καππαδοκίαν ὑπὸ Κύρου, βελόμενος ἀποδρᾶναι, προσέταξε τοῖς στρατιώταις ξύλα πολλὰ κομίζειν· ταύτα νήσας ὑπὸ τῆς ὁδοῦ, στενῆς οὔσης, ἐπεὶ νὺξ ἦν, αὐτὸς μετὰ τῶν δυνάμεων ἐπεξῆγε σπουδῇ πολλῇ, ἱππεῖς δὲ τοὺς ἐλαφροτάτους κατέλιπον ὑπαναγαζόμενος ἕως, τῶν ὕλην καταπρήσοντας. [2] Κροῖσος μὲν δὴ τ̃ φυγῇ προέλαβεν·

Κῦ-

1 Τριῶν μηνῶν] Interpres ἡμερῶν.

2 Κροῖσος μὲν δὴ τ̃ φυγῇ κατέλαβεν] Deeſſe aliquid vel cæcus videat. Puto voluiſſe eum dicere quod alibi, τ̃ φυγῇ πλείστῳ ὁδὸν φρόλαβε. Caſaubonus.

Προέλαβεν] Ita reſtitui cum Fl. pro κατέλαβεν

3 Ἐμβε-

Κῦρος δὲ ὑπὸ τοῦ φλογὸς ἐκωλύετο.

gam evasit. Cyrum autem a persequendo flamma prohibebat.

[CAP. IX.]

Καμβύσης.

Καμβύσης Πηλούσιον ἐπολιόρκει· Αἰγύπτιοι κραταιῶς ἀνθίσταντο, ἀποκλείοντες τὴν Αἰγύπτου τὰς [1] ἐμβολάς, [2] καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα ἐφίεσαν καταπέλτας ὀξυβελεῖς, πέτρους, καὶ πῦρ. Καμβύσης ὅσα σέβουσιν Αἰγύπτιοι ζῶα, κυνάς, πρόβατα, αἰλούρους, ἴβεις, [3] πρὸ τοῦ ἑαυτοῦ στρατείας ἔταξεν· Αἰγύπτιοι,

Cambyses.

Cambyses Pelusium oppugnabat, Ægyptii fortiter resistentes, aditus Ægypti clauserunt, multasque machinas immiserunt, catapultis acuta tela mittentes, saxa atque ignem. Cambyses, quotquot animalia Ægyptii deorum honore colunt, canes, oves, feles, ibides ante suum exercitum collocavit. Ægyptii jaculari

1 Ἐμβολάς] Fl. ἰσβολάς. Pro καὶ τοὺς προσάγοντας μηχανήματα ἐφίεσαν κ. scripsi cum Fl. Interprete, nec non Cod. Casauboni, καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν κ. *Pelusiota* quippe obsessi admovebant machinas, e quibus saxa aliaque tela in Persas mittebant, ut locum inspicienti manifestum est: quare etiam Cambyses dicitur animalia Deorum loco ipsis culta, ante exercitum locasse, ut jaculari desistexent.

2 Καὶ πρὸς τοὺς προσάγοντας μηχανήματα ἐφίεσαν καταπέλτας ὀξ.] In nostro Codice ita scriptum erat, καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν καὶ τὰς ὀξυβελεῖς πέτρους καὶ πύρους. mendosissime. Jam illud primum πολλὰ προσάγοντες μηχ. mendosum est non enim Pelusiotæ obsessi machinas admovebant, sed Persæ obsidentes. quare legendum, καὶ πρὸς τοὺς προσάγοντας μηχ. Deinde scribendum, ἐφίεσαν vel ἐτίεσαν καταπέλτας: ut apud Aristotelem ὁ τὴν καταπέλτην ξυλόμβρῳ ἀφεῖναι. & inde dicti οἱ καταπελταφέται. Vocem ὀξυβελεῖς haud facile dixerim debeasne cum καταπέλτας conjungere, an substantive accipere. nam ὀξυβελὲς appellatur affinis catapultæ machina militaris, qua tela in hostem mittuntur. Sed malo ὀλοσκελῶς accipere. Ut apud Diodorum Siculum libro decimo quarto, ἀπὸ τῆς γῆς, τοῖς ὀξυβελέσι καταπέλταις οἱ Συρακούσιοι χρώμενοι, συχνὰς τῶν πολεμίων αἱρεῖν. At Interpres καταπέλταις legit. *Casaubonus.*

3 Πρὸ τοῦ ἑαυτοῦ στρατείας] Στρατιᾶς. *Id.*

1 Καὶ

destiterunt, metuentes ne sacrum aliquod animal læderent. Ad hunc modum Cambyses Pelusio capto, in Ægyptum pervenit.

ἢ βάλλοντες ἐπαύσαντο φόβῳ τοῦ πληξαι τι τῶν ἱερῶν ζώων. οὕτω Καμβύσης Πηλούσιον ἑλὼν εἴσω τῆς Αἰγύπτου παρῆλθεν.

[CAP. X.]

Oebares.

Septem cum Dario satrapæ Magis principibus Persarum de medio sublatis, consilium de imperio agitabant. Visum est equis insidentes extra urbem egredi: & cujus equus primum hinniret, is rex constitueretur. Oebares equiso Darii cum, quid consilii initum esset, comperisset, ante unum diem equum ejus in constitutum locum adduxit: adjunctaque equa, masculum immisit. Quo facto, equum postridie reduxit. Darius equo vectus, cum reliquis satrapis venit. Equus autem

Οἰβάρης.

Οἱ περὶ Δαρεῖον ἑπτὰ σατράπαι, τοὺς μάγους ἄρχοντας Περσῶν καταλύσαντες, ἐβουλεύοντο τῆς ἀρχῆς πέρι. ἔδοξεν ἵππους ἐπιχωμίους ἄστει ἔξω προελθεῖν. ὅτου δ' ἂν πρῶτος ἵππος χρεμετίσῃ, καὶ δὴ βασιλεὺς ἔσται οὗτος. Οἰβάρης ἱππονόμος Δαρείου μαθὼν τὰ βεβουλευμένα, ἤγαγε αὐτοῦ τὸν ἵππον πρὸ μιᾶς ἡμέρας εἰς τὸ προκείμενον χωρίον, καὶ [1] προσεπιμίξας θήλειαν ἵππον ἐπαφῆκεν τὸ ἄρρεν. τοῦτο πράξας ἐπανήγαγε τὸν ἵππον. τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Δαρεῖος ἐπιβὰς ἵππου ἦκε

μετὰ

[1] Καὶ προσεπιμίξας θήλειαν ἵππον, ἐπαφῆκεν τὸ ἄρρεν. τοῦτο πράξας ἐπανήγαγε τὸν ἵππον τῇ ὑστεραίᾳ, &c.] Ita supplevi locum hunc cum Fl. & Interprete: intermedia quippe inter θήλειαν ἵππον & τῇ ὑστεραίᾳ in Vulgata aberant. Casaubonus in ora Vulgatæ supplerat προσῆγε αὐτῇ τὸν Δαρείου ἵππον.

[1] Δα

μετὰ τῶν ἄλλων σατραπῶν· ὁ δὲ ἵππος αὐτὸ γνωρίσας τὸ τόπον τῆς συνουσίας, ἐρωτικόν τι παθὼν, πρῶτος ἐξεμέτισεν. οἱ σατράπαι καταπηδήσαντες, Δαρεῖον προσεκύνησαν, καὶ βασιλέα Περσῶν ἐδήσαντο.

ejus cognito loco, in quo cum equa rem habuisset, amatorio quodam desiderio primus hinniit. Satrapæ ex equis suis desilientes, Darium adoraverunt, & regem Persarum constituerunt.

[CAP. X.]

Δαρεῖος.

¶ Δαρεῖος παρετάσσετο Σκύθαις. [1] λαγὼς διήλαξε πρὸς τὸν Σκυθικὸν φάλαγγα· Σκύθαι μὲν ἐδίωκον τὸν λαγωόν· Δαρεῖος δὲ ἄξιον ἔφη Σκύθας φεύγειν, οἳ τοσοῦτον ἡμῶν καταφρονοῦσιν, ὡς τε Πέρσας καταλιπόντες, [2] τὸν λαγωὸν διώκουσιν· καὶ δὴ τὸ ἀνακλητικὸν σημήνας, περὶ ἀναχωρήσεως ἐβουλεύσατο.

Darius.

¶ Darius adversus Scythas prælium committebat. forte accidit, ut lepus juxta Scythicam phalangem decurreret. Scythæ leporem insequebantur. Darius vero: Operæ precium, inquit, est a Scythis fugere, quibus adeo contemptui ducimur, ut relictis Persis leporem persequantur: & receptui signo dato, de discessu consilium cepit.

1 Λαγὼς διήλαξε πρὸς τὸν σκυθικὸν φάλ.] Dum vestigia litterarum spectato, in suspicionem adducor scripsisse Polyæ. διῆξε, ut apud Herodotum in eadem historia, vel διῆλθε, aut nescio quid hujusmodi: dum Interpretem, διέδραμε, vel διήρχε. Idem Interpres lacunam nostri Codicis ita explet, καὶ τὸ ἀνακλητικὸν σημήνας, περὶ φυγῆς (vel ἀφόδου) ἐβουλεύσατο. *Casaubonus.*

Διήλαξε] Ita edidi cum Fl. pro vulgato διήλεξε Casaubonus in margine Vulgatæ notarat διῆλθε.

2 Τὸν λαγωὸν διώκουσιν· καὶ δὴ τὸ ἀναχωρήσεως ἐβουλεύσατο] Ita edidi cum Fl. & Interprete, nisi quod Fl. ἐβουλεύσαντο. Vulgata τὸν λαγωὸν διώκουσι.... λεύσατο, omissis intermediis.

3 Τια-

2 Darius Magos nocturno tempore adorturus, cum septem Persis, ut in tenebris se mutuo possent agnoscere, consilium dedit, ut vinculum tiaræ, quod a posteriore capitis parte tiaram connectit, in frontem reducerent, ut pro signo esset tiaræ nodus, frontem attrectantibus.

3 Darius primus tributa gentibus imposuit. Verum ne moleste ferrent, non ipse exegit, sed satrapas constituere jussit. Quibus ingentia tributa describentibus ipse subscripsit, dimidiam partem remittens subditis. Qui libentibus animis dimidium pependerunt, quasi magno jam beneficio ab rege affecti.

3 Darius adversus Scythas expeditione susce-

Δαρεῖος μέλλων τοῖς μάγοις νύκτωρ ἐπιθήσεσθαι μετὰ τῶν ἑπτὰ Περσῶν, ἵνα ἐν σκότῳ δυνώνται γιγνώσκειν ἀλλήλους, συνεβούλευσε [3] παρίδεσμον, ὃ τῆς κεφαλῆς ὄπισθεν ὑποσφίγγει τὴν τάραν, αὐτὸς εἰς μέτωπον ἐπιαγαγεῖν, [4] ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τῆς τάρας καὶ τῆς μίτρας ἀπομιμούμενος τὸ μέτωπον.

Δαρεῖος πρῶτος φόρους ἔταξε τοῖς ἔθνεσιν· ὅπως μὴ χαλεπήνειαν, οὐκ αὐτὸς ἔταξεν, ἀλλὰ τοῖς σατράπαις τάξαι προσέταξεν· τῶν δὲ ὁρισάντων μεγάλους φόρους, αὐτὸς προσέγραψε, τοὺς ἡμίσεις χαριζόμενος τοῖς ὑπηκόοις. οἱ δὲ ἄσμενοι τοὺς ἡμίσεις τελεῖν ὑπέσχοντο, ὡς ἤδη μεγάλου εὐεργεσίαν παρὰ τοῦ βασιλέως λαβόντες.

Δαρεῖος ἐπὶ Σκύθας ἐλάσας, ὅτι Σκύθας ἐλεῖν οἷός

3 Παρίδεσμον, ὃ τῆς κεφ.] Quidam Codd. παρόδεσμον. Idem mox ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τῆς τάρας καὶ τῆς μίτρας ἀπομιμούμενος τὸ μετώπου. quo etiam modo Interpres legit, nisi quod illa καὶ τῆς μίτρας non agnoscit. *Casaubon.*

4 Ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τῆς τάρας καὶ τῆς μίτρας ἀπομιμούμενος] Fl. ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τῆς τάρας χεμίτρας ἀπομιμούμενος. Lego, ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τῆς τάρας καὶ τῆς μίτρας ἀπομιμούμενος.

5 Οὔπ

οἷός τε ἦν, 5 ἔτι στίων ἀπορία περὶ δρασμοῦ σκέψις ἦν· ὅπως ἂν λάθοι τοὺς Σκύθας, τὸ στρατόπεδον ὡς εἶχεν ἐκ τῆς χώρας μένειν. ἦσαν δὲ αὐτῷ τραυματίαι πολλοὶ, ὄνοι, ἡμίονοι, κύνες· ἀλλὰ καὶ πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτὸς ἐκέλευσεν ἀνακαῦσαι· 6 ταῦτα δὴ ὁρῶντες οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τε παράχους τῶν ζώων, καὶ τοὺς σκηνικοὺς ἀκηράτους ὁρῶντες, ᾤοντο παρεῖναι τοὺς Πέρσας· οἱ δὲ ἄρα ἦσαν πολὺ πεφυγότες. Σκύθαι δὲ ἐψὲ τὴν ὑπόδρασιν μαθόντες, ἐπεχείρουν διώκειν, ὡς καταλαβεῖν αὐτοῖς δυνατὸν ἦν ἔτι.

pta, cum neque capere Scythas posset, neque frumenti satis haberet, de fuga deliberationem instituebat. Quo igitur facilius Scythas falleret, castra quemadmodum erant, sivit in pristino loco remanere. Erant in eis multi vulnerati, asini, muli, canes, aliaque, item ignium magna copia. Eos per noctem jussit incendere. Quo viso Scythæ, audientes animalium purturbationem & tabernacula integra conspicientes, Persas adesse putabant. At illi longe ante fugam fecerant. Scythæ sero tandem fuga cognita, persequi conabantur, quos comprehendere amplius nequaquam poterant.

Δαρεῖος Χαλκηδόνα ἐπολιόρκει, Χαλκηδόνιοι τειχῶν ὀχυρότητι, καὶ πα-

5 Darius Chalcedonem oppugnabat. Chalcedonii murorum firmitudine, & ciborum

ρασκευῇ

5 Οὔτε στίων ἀπορία] Scribe, ἔτι στίων ἦν ἀπ. vel ἀπορίαν εἶχεν. ἀλλὰ σφε δρ. Casaubonus.

6 Ταῦτα δὴ ὁρῶντες οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τε παραχῆ τῶν ζώων, καὶ τοὺς σκηνικοὺς ἀκηράτους ὁρῶντες, ᾤοντο παρεῖναι] Ita locum hunc supplevi cum Fl. & Interprete. In Vulgata, οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τε παράχα τῶν ζώων, καὶ τοὺς σκηνικοὺς ἀκηράτους ὁρῶντες, desiderabantur.

7 Ἀλ-

apparatu freti, parum de oppugnatione solliciti erant. Darius exercitum quidem mœnibus non admovit, sed reliquam omnem regionem populabatur: simulansque se majores copias auxiliares expectare, quietem agebat. Chalcedoniis mœnia custodientibus, a colle nomine Aphasio, qui abest ab urbe decem stadiis, subterraneum meatum Persæ fodere cœperunt. cumque ad forum urbis opus produxissent, conjectura sumpta de radicibus olivarum quæ in foro nascebantur, noctem expectantes, aperto meatu

ρασκευῇ τροφῶν ἀπαρρύντες, ἤκισε τὴν πολιορκίας ἐφρόντιζον· Δαρεῖος τὴν μὲν τραπὰν οὐ προσῆγε τοῖς τείχεσιν· [7] ἀλλ' οὐδὲ τὴν χώραν ἔβλαπτεν· προσποιούμενος ἢν ἀναμένειν συμμαχίαν μείζονα, τὴν [8] ἡσυχίαν ἦγε· τῶν δὲ Χαλκηδονίων τειχοφυλακτούντων, ὑπὸ τῷ καλουμένῳ Ἀφασίῳ λόφῳ, πεντεκαίδεκα σταδίοις τῆς πόλεως ἀπέχοντος, ἤρξαντο μεταλλεύειν ὑπόνομον οἱ Πέρσαι· [9] ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὀρύσσοντες ἐγένοντο, πεκμαιρόμενοι ῥίζας τῶν ἐλαιῶν, αἳ φυεῖσαι τὴν ἀγορὰν ἐπεφύκεσαν, νύκτα ἀναμείναντες, τὸν ὑπόνομον ἀνα-

7 Ἀλλ' οὐδὲ τὴν χώραν ἔβλ.] Ita melius noster, quam Interpretis Codices, ἄλλως δὲ τὴν χώραν ἔβλαπτεν. In sequentibus, non dubitavimus illa verba ἐπεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν..... ὑπὸ τῶν ἐλαιῶν αἳ Polyæno reddere: cum is, a quo noster liber fuit descriptus, his omissis ad posita secundo loco illa κατὰ τὴν ἀγορὰν transvolasset. In hiatu illo, quem reliquimus inter ἀγορὰν & ὑπὸ, desunt hujusmodi quædam, ἐγένοντο, πεκμαιρόμενοι. vel φρεῖαν aut φρέαρ τὸ ὄρυγμα, ἢ ἐπεκμαίρεντο. Casaubonus.

8 Ἡσυχίαν ἦγε.] Fl. τὴν ἡσυχίαν ἦγε. Mox Fl. τῷ ὑπὸ τὴν καλ. quomodo etiam Codd. Casauboni.

9 Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὀρύσσοντες ἐγένοντο, πεκμαιρόμενοι ῥίζας τῶν ἐλαιῶν] Ita edidi cum Fl. nisi quod is habeat ῥίζις, suppositio posteriori syllabæ ας, ut & ἐλαῶν. In Vulgata erat, ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν..... ὑπὸ τῶν ἐλαιῶν. Pro αἳ κατὰ τὴν ἀγορὰν, ut exhibebat Vulgata, cum Fl. scripsi αἳ φυεῖ τὴν ἀγορὰν.

ἀναςομώσαντες, ἀνέβησαν ἐς τὴν ἀγορὰν. καὶ τὴν πόλιν ἄνευ μάχης καὶ κράτους ἕλον, Χαλκηδονίων τὰ τείχη φυλαττόντων.

ascenderunt in forum; & urbem sine prælio per vim ceperunt, Chalcedoniis in muris excubias agentibus.

Δαρεῖος ἐπολέμει Σάκκαις τριχῇ διῃρημένοις· μιᾶς κρατήσας μοίρας· 10 τῶν δὲ Σακκῶν ἰζόντων τὰς ἐσθῆτας, καὶ τὸν κόσμον, καὶ τὰ ὅπλα περιέθηκε τοῖς Πέρσαις, καὶ προσῆγεν αὐτοὺς τῇ δευτέρᾳ μοίρᾳ τῶν Σακκῶν, νόμῳ φιλίας ἠρέμα βαδίζοντας. οἱ δὲ Σάκκαι τῷ σχήματι τῶν ἐσθήτων καὶ τῶν ὅπλων ἐξαπατώμενοι φιλοφρόνως προσελθόντας ὡς οἰκείους ἠσπάζοντο. Πέρσαι δὲ, εἰ γὰρ αὐτοῖς ἐνετέτακτο, πάντας ἐφόνευσαν. καὶ μεταβάντες ἐπὶ τὴν τρίτην μοῖραν Σακκῶν ἀμαχὶ τούτων κράτησαν· οὐδὲ γὰρ

6 Darius cum Saccis tripartito. divisis bellum gerebat: cum unam partem debellasset, Saccarum devictorum vestibus & armis Persas amicivit, eosque ad alterum Saccarum exercitum duxit, amicorum specie sensim ambulantes. Saccæ vestium & armorum habitu decepti, amice accedentes, quasi suos salutabant. At Persæ (habebant enim hoc præceptum) omnes occiderunt: & ad tertiam partem transeuntes Saccarum, eos absque pugna vicerunt. Neque enim

ἀντί-

10 Τῶν δὲ Σακκῶν ἰζόντων] Quid est ἰζόντων? num fuit prius αὐτομολιζόντων? haud puto. Interpr. *devictorum*. hoc est, κρατηθέντων, vel εἰξάντων. *Casaubonus.*

Σακκῶν ἰζόντων τὰς ἐσθῆτας] Fl. Σακκῶν ἰζόντων ἀλόντων τὰς ἐσθῆτας. Suspicor vocem ἰζόντων ex margine irrepsisse in textum, quare lego Σακκῶν (aliis Σάκκαις scribuntur unico κ.) ἁλόντων τὰς ἐσθῆτας, &c. αὐτομολιζόντων, quomodo num forte fuerit hæsitat Casaubonus, nihili quidem est, cum Græcum sit αὐτομολίω, non αὐτομολίζω. Paullo post pro περιστήσαν, Fl. περεστῆν. In fine strategematis, pro μιᾶς, Fl. μιᾶν.

11 Δα-

restiterunt, binis copiis ante superatis.

7 Darius Ægyptiis non ferentibus Oruandri satrapæ crudelitatem, ob eamque caussam deficientibus, ipse per desertum Arabiæ profectus, Memphin pervenit. Per id tempus Ægyptii Apin amissum, communi luctu prosequebantur. Darius promulgavit, se ei qui Apin adduxisset, centum auri talenta daturum. Illi pietatem ejus admirati, non amplius cum defectoribus stabant, sed Dario sese tradebant.

8 Darius adversus Saccas expeditionem suscepit. Reges Saccarum Sacephares, Homarges, Thamyris, in

ἀντίησαν, τ̃ δύο μοιρῶν πεοηπίημμένων.

Δαρεῖος, Αἰγυπτίων δὲ φερόντων Ὀρυάνδρᾳ τ̃ σατράπᾳ τὴν ὠμότητα, καὶ διὰ τ̃τον ἀποστάντων, αὐτὸς διὰ τ̃ ἐρήμης Ἀραβίας ὁδεύσας, ἦκεν εἰς Μέμφιν· ἔτυχον δ' Αἰγύπτιοι τ̃ Ἄπιν ἀφανῆ γεγονότα κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας πενθοῦντες. Δαρεῖος προέγραψε τῷ ἀγαγόντι τ̃ Ἄπιν δώσειν ρ' τάλαντα χρυσίου. οἱ δ' τὴν εὐσέβειαν αὐτοῦ θαυμάσαντες, οὐκέτι μετ' τ̃ ἀποστάντων ἐτράποντο, ἀλλὰ σφᾶς αὐτοὺς Δαρείῳ παρέδωκαν.

11 Δαρεῖος δὲ τοὺς Σάκκας ἐστράτευσεν· οἱ βασιλεῖς τ̃ Σακκῶν, Σακεσφάρης, [12] Ὁμάργης, Θάμυρις

11 Δαρεῖος δὲ τοὺς Σάκκας] Hic debuit alius esse titulus. nam stratagema quod hic refertur non est Darii; sed Syracæ. Darii autem stratagemata, etiam index septem tantum promiserat. In nominibus propriis differunt aliquid Codd. noster & Interpretis. Lector sequatur quod libitum fuerit. Mox, καὶ Περσῶν ferri vix potest. Interpr. καὶ Περσῶν. Mendosa sub finem sunt illa, καὶ, ἰδοὺ γὰρ δὲ τοῦ, κύξατο. nescio quid scripserit. nisi cui placet, καὶ, ἰδοὺ γὰρ δὲ σεῖς. κύξ. Sed aliter longe Interpres. videtur ejusmodi sententia desiderari qualis est illa apud Thucydidem in non dissimili re, libro septimo. καὶ ὁ Νικίας, (ἰδοὺ γὰρ τι καὶ ἄγαν θεασμοῦ τι καὶ τοῦ τοιούτου θεσκείμενος) ἐ δ' ἀν. *Casaubonus.*

12 Ὁμάργης] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro Ὁμάρης.

μυρμς ἐβυλεύοντο ἐν ἐρήμῳ χωρίῳ περὶ τῶν παρόντων. ἱππηφορβὸς αὐτῆς Συρράκης προσῆλθεν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενος. Διαφθείρειν τὸ Περσῶν στράτευμα, ἐὰν τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐγγόνοις δώσειν οἴκους καὶ χρήματα ὀμόσωσιν· οἱ μὲν ὤμοσαν· ὁ δὲ ἀστασιάζων τῷ παραξιφίδα ἀφεῖλεν αὐτοῦ ῥίνα, καὶ ὦτα, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα δεινῶς ἐλωβήσατο. καὶ αὐτομολήσας πρὸς Δαρεῖον, [13] ταῦτα ἔφη παθεῖν ὑπὸ τῶν ἐν Σάκκαις βασιλέων. Δαρεῖος ἐπίστευσε τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς· ὁ δὲ Συράκης ἐπικαλούμενος πῦρ ἀθάνατον καὶ ἱερὸν ὕδωρ, πιμωρίαν παρὰ Περσῶν ἔφη λαβεῖν ἐπιτάδακα. ὁ δὲ τρόπος· Σάκκαι τὴν ἐπιούσης νυκτὸς ἀπαίρειν μέλλουσιν· εἰ δὲ ἡμεῖς διὰ σιωπωμωτέρας ὁδοῦ προλάβωμεν τὴν χώραν, ἐφ' ἣν ἐκεῖνοι

loco deserto de præsentibus rebus consilium capiebant. Equiso quidam nomine Risaces eos accessit, promittens, se Persarum copias ad nihilum redacturum, si juramento confirmarent, se liberis & posteris ejus equos ac pecunias daturos. Quibus jurantibus, ille stricto cultro nares & aures suas abscidit, ac reliquum corpus vehementet mutilavit, transfugiensque ad Darium, hanc inquit calamitatem se a Saccacarum regibus accepisse. Darius magnitudini calamitatis fidem adhibuit. Risaces vero ignem sempiternum obtestans, & sacram aquam: Supplicium, inquit, per Persas volui ab ipsis sumere. Hoc autem pacto id fieri poterit: Saccæ nocte sequenti castra movere constituerunt. Quod

vol

13 Ταῦτα ἔφη παθεῖν] Fl. ταῦτα ἴδοι παθεῖν.

14 Pa-

si nos per aliam compendiosiorem viam præoccupaverimus eum locum, quo illis iter est, tanquam in reti omnes capiemus. Ego cum pastor sim equorum & omnium locorum notitiam habeam, viam facile monstrabo. Sed res postulabit, ut esculenta, poculentaque septem dierum nobiscum vehamus. Qui cum viam præmonstrans milites septem dies duxisset, eosque in aridam Mediam conjecisset, deficiente aqua & cibariis, chiliarchus Rhanosbates, Quamobrem, inquit, decipere regem tantum ac Persarum tantam multitudinem apud animum statuisti, & in locum omni aqua carentem deducere, in quo neque avem videmus, neque bestiam, & neque progrediendi, neque revertendi potestas conceditur? At ille, complosis manibus, in cachinnoi σέλλοντες, ὥσπερ ἐν πάγῃ πάντας αἱρήσομεν· ἐγὼ δὲ ἱππηφορβὸς ὢν, καὶ τὴν ἐπιστήμην τῆς χώρας ἁπάσης ἔχων, ἡγήσομαι· σιτία δὲ καὶ ποτὰ ζ' ἡμερῶν ἐπαγώμεθα. ὁ μὲν ἡγήσατο τῆς ὁδοῦ· παραγαγὼν δὲ τὸν στρατιωτῶν ἡμέρας ζ', καταστήσας εἰς μέσην τὴν ἄνυδρον, ἐπιλιπόντος τοῦ ὕδατος, καὶ τῶν σιτίων, καὶ χιλιάρχου [14] Ῥανοσβάτου, Τί σοι ἔδοξεν, εἰπόντος, ἐξαπατῆσαι τηλικοῦτον βασιλέα, καὶ τοσοῦτον πλῆθος Περσῶν, καὶ ἀγαγεῖν εἰς χώραν ἄνυδρον, ἐν ᾗ μήτε ὄρνεον ἑρῶμεν, μήτε θηρίον, καὶ ὅτε παρίεναι δυνατὸν, ὅτε ἀναχωρεῖν; ὁ δὲ συγκροτήσας τὰς χεῖρας, καὶ μεγάλα ἀναγελάσας· ἐγὼ, ἔφη, νενίκηκα, βελόμενος γὰρ σῶσαι Σάκας τοὺς ἐμοὺς πολίτας, δόλῳ καὶ λιμῷ Πέρσας ἀπολώλεκα. ὁ μὲν χιλίαρχος καὶ Συραγκὸς παρεχρῆμα τὴν

14 Ῥανοσβάτου] Ita scripsi cum Fl. nec non Interprete pro Ἀνοσβάτου.

τῷ κεφαλῇ ἀπέκοψε· Δαρεῖος δὲ ἀναβὰς ἐπὶ λόφον ὑψηλὸν, τὴν κάνδυν, καὶ τὴν πάραν τῷ σκήπτρῳ ῥιπτίσας, καὶ τὸ διάδημα τὸ βασιλικὸν ῥιπτήσας, κατέπηξεν ἐπὶ γῆς. [15] καὶ, εἰ γὰρ ἐπὶ πολὺ, εὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι, εἰ χρεὼν σωθῆναι Πέρσας, ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ ἀναχεῖν. ὁ θεὸς ἐπήκουσε· καὶ ὄμβρος κατέῤῥαγη πολύς. τοῦτον ὑποδεξάμενοι δέρμασι καὶ ἀγγείοις, οἱ Πέρσαι, διεσώθησαν ἐπὶ Βάκτρον ποταμὸν, τῷ θεῷ χάριν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εἰδότες· ὅσον ἢ ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ καὶ ἱππαφορβοῖ πάντες διεφθάρησαν. τοῦτον ἱππαφορβὸν ὕστερον καὶ Ζώπυρος μιμησάμενος, καὶ ἀ-

num effusus: Ego, inquit, victoriam adeptus sum. Nam ut a Saccis civibus meis periculum depellerem, siti ac fame Persas enecavi. chiliarchus confestim Risaci caput abscidit. Darius autem ascendens in excelsum quendam collem, sceptrum candy ac tiara involutum, colligato ad hæc diademate regio, in terram defixit: sic enim præceperat Deus: precatusque est Apollinem, si quo modo incolumes Persæ servari possent, aquam cælitus præberet. Audivit preces Deus, imberque copiosus depluit. Hunc excipientes pellibus ac vasis Persæ, ad Bactrum fluvium evaserunt, Deo pro salute gratiam habentes. Quemadmodum autem equisonis dolo pene universus exercitus inte-

κρω-

15 Καὶ, εἰ γὰρ ἐπὶ πολὺ, εὔξατο] Fl. καὶ εἰ γὰρ ἐπὶ πολὺ. . . . . εὔξατο. Unde lego absque ulla immutatione, καὶ, εἰ γὰρ ἐπὶ πολὺ, εὔξατο. quomodo etiam legisse videtur Interpres ἐπὶ πολὺ enim non tantum *ortum* notat, ut sumitur plurimum apud Auctores, sed etiam idem significat, quod ἐπὶ πολὺ, raro licet ita inveniatur, teste Eustathio ad Homeri Iliad. A. pag. DCCCXXIX. Pro εὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, ut erat in Vulgata, cum Fl. & Interprete scripsi εὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι, εἰ χρεὼν σωθῆναι Πέρσας, ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ, &c.

1 Καὶ

rüit, sic in posterum Zopyrus imitatus equisonem, mutilata facie deceptos Babylonios subegit.

κρωτηριάσας τὸ πρόσωπον, Βαβυλωνίους ἐξαπατήσας ἐχειρώσατο.

[CAP. XII.]

Zopyrus.

Darius Babylonem oppugnans, longo tempore civitatem capere non potuit. Zopyrus Darii satrapa mutilata facie, transfugæ specie ad hostes venit, quasi his damnis a Dario affectus. Babylonii vultus calamitati fidem adhibent, Zopyroque administrationem civitatis permittunt. Qui per noctem portas aperuit, & Darius Babylone potitus est. Sed hanc vocem plane regalem emisit, se viginti Babylonibus æquo animo carere posse, ne da-

Ζώπυρος.

Δαρεῖος πολυορκῶν Βαβυλῶνα, χρόνῳ μακρῷ τὴν πόλιν ἑλεῖν οὐχ οἷός τε ἦν. Ζώπυρος Δαρείου σατράπης ἀκρωτηριάσας τὸ πρόσωπον, ἧκεν αὐτόμολος, ὡς παθὼν ὑπὸ Δαρείου παθών· Βαβυλώνιοι πιστεύουσι τῇ ὄψει τῆς συμφορᾶς, καὶ τῷ Ζωπύρῳ τὴν πόλιν ἐπιτρέπουσιν· ὁ δὲ νύκτωρ ἀνοίγει τὰς πύλας. [1] καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· ἀλλ' οὐδὲ κ' Βαβυλῶνας ἔχειν εὐκλείμλω ἂν, ἐφ' ᾧ τε ὁρᾶν

τοι-

1 Καὶ Δαρεῖος κρατήσας, Βαβυλῶνος ἔχειν] Lege sic, καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο, Ἀλλ' οὐδὲ κ' Βαβυλῶνας ἔχειν εὐκλείμλω ἂν, ἐφ' ᾧ τε ὁρᾶν τοιαῦτα παθόντα Ζώπυρον. ex Libris. Insignis vero Frontini error, &, ut puto, μνημονικός, qui Cyrum pro Dario in hac historia nominat. III. 3. 4. *Casaubonus.*

Καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· ἀλλ' οὐδὲ κ' Βαβυλῶνας ἔχειν εὐκλείμλω ἂν ἐφ' ᾧ τε ὁρᾶν, &c.] Ita edidi & distinxi cum Fl. & Interprete, nec non Casaubono, pro vulgato, καὶ Δαρεῖος κρατήσας, Βαβυλῶνος ἔχειν εὐκλείμλω ἂν, ἔφη, ἐφ' ᾧ τε ὁρᾶν, &c.

1 Τῶν

πειαῦτα πεῦθοντα Ζώπυρον.

mnum hoc Zopyri videret.

[CAP. XIII.]

Ἀρταξέρξης.

Βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ὀρόντῃ πεοσέταξε, Τηρίβαζον Κύπεῳ σατεάπτιν ἄγειν μοι δεδεμένον. Ὀρόντης· ἐδεδοίκει γὰρ Τηρίβαζον· λόχῳ τὸν ἄνδρα εἷλε. ὁ δὲ λόχος τοιῶν, οἶκος ἐν ᾧ βόθρος βαθύς· ἄνω δὲ βόθρου κλίνην ἔθηκεν οὐκ ἐντεταμένην, ἀλλὰ ῥώμασι ποικίλοις κεκοσμημένην. καλεῖ Τηρίβαζον, ὡς διαλεξόμενος ἀπόρρητα. Τηρίβαζος εἰσέρχεται, καὶ καθιζάνει, καὶ διὰ τῆς κλίνης εἰς τὸν βόθρον καταφέρεται, καὶ συλληφθεὶς ἀναπέμπεται βασιλεῖ δεδεμένος.

Artaxerxes.

Rex Artaxerxes Oronti mandavit, ut Teribazum Ægypti Satrapam vinctum sibi mitteret. Orontes (metuebat enim Teribazum) per insidias hominem cepit, hoc fere pacto. Domus erat quæ specum profundam habebat. Super specu lectum collocavit, non intensum, sed variis tapetibus ornatum. vocat Teribazum, quasi colloquium cum eo habiturus. Teribazus clam ingressus, consedit, & per lectum in fossam defertur, atque comprehensus ad regem vinctus mittitur.

[CAP. XIV.]

Ὀρόντης.

Ὀρόντης ἀποστὰς ἐπολέμει τοῖς βασιλέως στρατηγοῖς, καὶ καταφυγὼν ἐπὶ

Orontes.

Orontes facta defectione cum regis ducibus bellum gerebat, confugiensque in collem

λόφον

Tmoli, eum vallo circumdedit, ne expeditiones, aut excubias decernentes, conspicerentur ab hostibus. Ipse per noctem delectis equitibus assumptis, eruptionem fecit, ac per eam viam quæ Sardes ducebat, commeatum devectum ad hostes per vim rapuit, magnamque prædam a Sardianis abegit: missoque nuncio eos qui intra munitionem relicti erant, de his certiores fecit: & ut postridie hostem aggrederentur, imperavit. Qui summa cum fiducia impetum fecerunt. Orontes autem a tergo hostium accedens, aliis interfectis, aliis captis, sine periculo discessit.

λόφον τῆς Τμώλου, χαράκωμα περιεβάλετο. [1] τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδευσάντων, παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ὀχυρὸν μάλιστα δὴ τὸ χαράκωμα, καὶ τὰς ἐφοδίας, καὶ τὰς φυλακὰς συγκροτοῦντας ὁρᾶσθαι τοῖς πολεμίοις. αὐτὸς δὲ νυκτὸς ἐπιλέκτους ἱππέας λαβὼν ἐξώρμησε, καὶ διὰ τῆς ἐπὶ Σάρδεις ὁδοῦ τὸν ἀγορᾶν τὸν κομιζομένου τοῖς πολεμίοις ἥρπασε, καὶ λείαν πολλὴν τῶν Σαρδιανῶν ἀπήλασεν, καὶ πέμψας ἄγγελον τοῖς ἐν τῷ χαράκι παῦπα ἐμηνύσε, καὶ συνέταξε τῆς ὑστεραίας ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. οἱ μὲν δὴ θαρροῦντες ἐπεξῆλθον. Ὀρόντης δὲ καὶ νώτου τῶν πολεμίων γενόμενος, τοὺς μὲν ἀπεκτείνας, τοὺς δὲ ζωγρήσας, ἀσφαλῶς ἀπηλλάττετο.

Ὀρόν-

1 Τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδ.] Hic multa desiderantur in Interprete, quorum sententia hæc est: Cum e regione castrametarentur hostes, præcepit Orontes militibus ut sua summo studio castra munirent: efficerentque ut ab hostibus & custodias disponentes & eas obeuntes sæpius cernerentur. *Casaubonus.*

2 Ὀρόντης ἐν Κύμῃ παρετάξατο Αὐτοφραδάτῃ μυρίους ὁπλίτας ἔχοντι, αὐτὸς ἔχων μυρίους ὁπλίτας Ἑλλήνας. πρῶτον μὲν δὴ προσέταξε τοῖς Ἕλλησιν ὑποφραφλῶσι καὶ ἰδεῖν τὸ πεδίον, ἡλίκον ἐμφανίζων, ὡς οὐκ ἄν τις τῷ τάξιν λύσας τοὺς ἱππέας διαφύγοι· ἐπεὶ δὲ συμβάλλοντες ἔστησαν πεφραγμένοι, τῶν ἱππέων τῷ φάλαγγα διιππεῦσαι μὴ δυνηθέντων, καὶ διὰ τοῦτο ὑποφραφέντων· Ὀρόντης ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας, ἐὰν πάλιν ἐπάγειν ἐγχειρῶσιν οἱ ἱππεῖς, τρία βήματα μόνον εἰς τὸ μπροσθεν ἐμβιβῶσι· οἱ μὲν δὴ ἀπέβησαν· οἱ δὲ ἱππεῖς νομίσαντες ἐπάγειν αὐτοὺς, ἐκκλίναντες ἔφυγον.

Ὀρόντης πολλοὺς τῶν

2 Orontes cum decem millibus Græcorum armatorum, adversus Autophradatem itidem decem millia armatorum habentem prælium commisit. Primum Græcis præcepit, ut respicerent, & campi magnitudinem intuerentur: demonstrans, neminem, ordine dissipato, equorum impetum posse effugere. Qui cum in acie condensato agmine starent, equitibus phalangem perfringere non valentibus, ob eamque caussam aversis, Orontes Græcos jussit, si rursus impressionem facere conarentur equites, tribus passibus pro se progrederentur. Quibus progredientibus, equites arbitrati ipsos irruptionem facere, declinantes fugam capesserunt.

3 Orontes magno so-

συμ-

2 Ὀρόντης ἐν Κύμῃ] Ita Codex noster. Interpres Cumæ non meminit. Distingue mox, ὑποφραφλῶσι καὶ ἰδεῖν τὸ πεδίον ἡλίκον, ἐμφανίζων ὡς οὐκ ἄν. Deinde etiam ἐπίεσαν aut φράξασαν scribe potius quam ἀπέβησαν. *Casaubonus.*

Ἐν Κύμῃ] Ita quoque Fl. Interpres in suis non videtur invenisse.

3 Ἐπαγ-

ciorum numero amisso, quos Autophradates insidiis peremerat, subornavit aliquos qui rumorem spargerent, ac nunciarent, mercenarios in propinquo esse: sic ut etiam is sermo ad Autophradatem perferretur. Nocte vero valentissimos barbarorum armavit Græcanicis armis, eosque prima luce cum reliquis Græcis in acie collocavit, adhibitis interpretibus, qui utramque linguam callerent, ut hi ea quæ præcepta Græcis essent, barbaris enunciarent. Autophradates arma Græcanica conspicatus, existimans mercenarios venire, de quibus audierat, congredi non ausus, assumptis copiis se fugæ mandavit.

συμμάχων ὑποβαλὼν, ὃς Αὐτοφραδάτης ἐνέδρᾳ διέφθειρε, καθῆκε λογοποιοὺς, ἀγγέλλοντας ὡς ἐγγὺς εἴησαν οἱ μισθοφόροι, ὥστε καὶ τῷ Αὐτοφραδάτῃ τοῦτο [3] ἐπηγγέλλετο. τὸ δὲ βαρβάρων τοὺς ἰσχυροτάτους νυκτὸς ὥπλισεν ὅπλοις Ἑλληνικοῖς, καὶ ἐξοχωρήσας ἕω παρέταξεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὑπηρέτας ἑρμηνέας διγλώττους, ἵνα τὰ [4] παραγγέλματα τοῖς Ἕλλησιν ὅπῃ φράζοιεν τοῖς βαρβάροις. Αὐτοφραδάτης ἰδὼν τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα, οἰηθεὶς ἥκειν τοὺς μισθοφόρους περὶ ὧν ἐπέπυστο, συμβαλεῖν ὑ θαρρήσας, ἀναλαβὼν τὸ στρατόπεδον ἔφυγε.

[CAP. XV.]

Xerxes.

¶ Xerxes expeditio-

Ξέρξης.

¶ Ξέρξης ὑπὲρ τῶν Ἑλλάδα

3 Ἐπηγγέλλετο] Fl. ἐξηγγέλλετο.
4 Παραγγέλματα] κ. παρηγγελμένα. *Casaubonus.*

1 Ἑω-

λάδα στρατιώτων, πολλὰ ἔθνη συνήγαγον, λογοποιοὺς διασπειράσας, ὡς οἱ κηρυφαῖοι τῶν Ἑλλήνων ὡμολογήκασι προδοσίαν τῶν Ἑλλάδος· δόξαντες οὖν οὐκ ἐς μάχην, ἀλλὰ ἐς ὠφέλειαν φανερὰν καλεῖσθαι, προθυμότερον ἠθροίζοντο. πολλοὶ δὴ τῶν βαρβάρων, καὶ αὐτεπάγγελτοι συνεμάχησαν.

Ξέρξης κατασκόπων Ἑλλήνων ἁλόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ, κολάζει μὲν τοὺς ἄνδρας ἐδαμῶς· κελεύσας δὲ περιαχθέντας ἰδεῖν τὴν δύναμιν ἅπασαν. ἐπεὶ δὲ εἶδον. Ἄπιτε τοίνυν, ἔφη, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀπαγγείλατε ὅσα ἐμὲ δεικνύντες [1] ἑωράκατε.

Ξέρξης ἐναυλόχει περὶ Ἄβυδον· [2] σιτηγαὶ νῆες Ἑλληνικαὶ παραπλέουσαι ἁλίσκονται ὑπὸ τῶν βαρβάρων. τοῖς μὲν δὴ ἔδοξε κατὰ

ne contra Græciam suscepta, multas gentes conduxit, dimissis passim qui evulgarent, principes Græcorum, proditionem Græciæ addixisse. Arbitrantes igitur se non ad pugnam, sed ad manifestam utilitatem evocari, promptius congregabantur. Multi etiam barbari sua sponte se socios adjunxerunt.

2 Xerxes exploratoribus Græcis in exercitu deprehensis, nequaquam homines supplicio affecit, verum circumductos universas copias lustrare jussit. Cum inspexissent, Abite igitur, inquit, & Græcis renunciate, quæ me monstrante conspexistis.

3 Xerxes circa Abydum cum navibus in insidiis latebat: Frumentariæ naves Græcorum præternavigantes capiuntur a barbaris, τοῦ-

1 Ἑωράκατε] χ. ἐωρακότες. Casaubonus.

2 Σιτηγαὶ νῆες] Fl. σιτηγὲ νῆες.

3 Ἔπεμ-

quibus visum est submergere naves onerarias una cum ipsis hominibus. Xerxes contra quærebat, quo cursum tenerent. Quibus respondentibus, in Græciam: Etiam nos inquit, eo navigabimus. Itaque frumentum quod Græcis advehitur, nostrum est: Abite igitur. Qui evaserant, Græcis hanc rem nunciantes, non exiguum eis stuporem injecerunt.

4 Xerxes in Thermopylis, cum magnus barbarorum numerus in acie cecidisset, occultans mortuorum multitudinem, præcepit eorum familiaribus, ut per noctem eos terra obruerent.

5 Xerxes in Thermopylis, propter angustias montium multis Persis amissis, Trachinio quodam homine Ephialte in montibus angustam viam aliquam monstrante, misit centum mil-

ζαδύσαι τὰς ὁλκάδας αὐτοῖς ἀνδράσι. Ξέρξης δ' τὐναντίον, εἴρετο, ποῖ πλεῖτε; φησάντων, ἐς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἡμεῖς, ἔφη, σκεῦος. ὥστε ὁ σῖτος τοῖς Ἕλλησιν ἀγόμενος ἡμέτερός ἐστιν. ἄπιτε δή. ταῦτα οἱ σωθέντες ἀπαγγείλαντες τοῖς Ἕλλησιν, ἐ μικρὰν ἔκπληξιν αὐτοῖς παρέχον.

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις, πολλῶν βαρβάρων πεσόντων, ἀποκρυπτόμενος τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, προσέταξε τοῖς οἰκείοις αὐτῶν διὰ νυκτὸς τὰς αὐτοῖς προσήκοντας γῇ καταχρύψαι.

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις διὰ τὴν στενότητα τῶν ὀρῶν πολλὰς Περσῶν ἀποβαλὼν, Τραχινίᾳ ἀνδρὸς Ἐφιάλτᾳ δείξαντος ἀτραπὸν πεῖ τοῖς ὄρεσι στενὴν, [3] ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυ-

ρίους.

3 Ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυρίους] Interpres, δισχίλιους μυρίους. falso. Diodorus Siculus, ὁ δ βασιλεὺς ἀθυμήσας ἐκλύετο, καὶ πεμίσας δωρεὰς τῷ Τραχίνιον συνεξέπεμψεν ἀνδρὶ γραπτάτας δισμυρίους. Casaubonus.

1 Πεῖ

ρίας. οἱ περιελθόντες, καὶ νώτου γενόμενοι τῶν Ἑλλήνων, ἀπέκτειναν ἅπαντας, ὧν ἡγεῖτο Λεωνίδας.

lia hominum. Qui circumeuntes, ad tergum Græcorum evaserunt: omnesque occiderunt, quos Leonidas ducebat.

[CAP. XVI.]

Ἀρταξέρξης.

¶ Ἀρταξέρξης ἐπὶ τὸν Τισαφέρνους σύλληψιν καὶ πέμψε Τιθραύστῃ δύο ἐπιστολὰς κομίζοντα· τὴν μὲν πρὸς αὐτὸν [1] περὶ τε πολέμου καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, [2] ἐπιτρέπων αὐτῷ τὰ πάντα. τὴν δὲ πρὸς Ἀριαῖον ὅπως αὐτὸν συλλάβοι μετὰ Τιθραύστου. Ἀριαῖος ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἐν [3] Κολασαῖς τῆς Φρυγίας, καλεῖ Τισαφέρνην ὡς ὁμοῦ βουλεύσασθαι δέοι, τά τε ἄλλα, καὶ περὶ τῶν Ἑλλήνων. ὁ δὲ μηδὲν ὑποιδόμενος, τὸ

Artaxerxes.

¶ Artaxerxes ad comprehendendum Tissaphernem misit Tithraustæ, duas epistolas ferentem: unam ad ipsum, de bello contra Græcos, summam omnium rerum ei permittens: alteram ad Ariæum, ut eum cum Tithrausta comprehenderet. Ariæus lectis litteris, in urbe Phrygiæ Colassis, Tissaphernem vocavit ad communicanda consilia, cum de rebus aliis, tum in primis de Græcis. Ille nihil suspicatus mali, co-

περὶ

1 Περὶ τε πολέμου τε πρὸς τοὺς Ἑλλ.] Articulum ante πρὸς cum Fl. inserui. Pro ἐπιτρέπων αὐτοῖς, cum eodem Codice scripsi ἐπιτρέπων αὐτῷ, probante Casaubono.

2 Ἐπιτρέπων αὐτοῖς] Scilicet Tissapherni & Tithraustæ. Sed melius alit Codd. αὐτῷ. Græci Κύρειοι sunt, qui fuerant in expeditione Cyri ut lib. primo notavimus ad Xenoph. *Casaubonus.*

3 Κολασαῖς] Fl. Κολοσσαῖς. Scribitur utroque modo, Κολασαῖ, & Κολοσσαῖ. Illud ut probetur non opus est: hoc occurrit in Novi Testamenti quibusdam Codd. unde Roberto Stephano & aliis sic editum. Occurrit quoque in MS. FR. Eusebii, teste Scaligero, quem vide; adeo ut immerito rejiciatur ab Ortelio.

4 Ao-

pias Sardis reliquit. Ipse vero cum trecentis delectis Arcadibus & Milesiis profectus, apud Ariæum divertit: jamque balneis operam dans, acinacem deposuerat. Ariæus cum famulis eum comprehendit, conclusumque in currum obductum, Tithraustæ agendum dedit. Qui Celænas usque insutum duxit. Ibi abscissum ejus caput regi tulit. Rex matri Parysatidi misit, quæ maxime pœnas ob Cyri mortem ab Tissapherne repetere cupiebat: Græcorumque omnium, qui Cyrum erant secuti, matres aut uxores supplicium Tissaphernis probarunt, eo quod Græcos fraude circumvenerat.

μὴν τραπέζδον κατέλιπεν ἐν Σάρδεσιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν λογάδων Ἀρκάδων καὶ Μιλησίων ἀφικόμενος, ἐν Ἀριαίου κατέλυεν. ἤδη δὲ ὥρᾳ λουτρὸν ἔχων τὸν ἀκινάκην ἀπέθετο. Ἀριαῖος μετὰ τῶν θεραπευτήρων συναρπάσας αὐτὸν, καθείρξας εἰς ἁρμάμαξαν καταρραμμένην ἄγειν Τιθραύστῃ παρέδωκεν. ὁ δὲ μέχρι μὲν Κελαινῶν ἐγκαταρραμμένον ἤγαγεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀποτεμὼν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀνεκόμισε βασιλεῖ. βασιλεὺς δὲ ἔπεμψε τῇ μητρὶ Παρυσάτιδι. ἣ δὲ ἄρα μάλιστα ἐπιτιθεμένῃ τὴν αἰτίαν Τισσαφέρνην ὑπὲρ τῆς Κύρου τελευτῆς. ἔμελλον δὲ ἄρα καὶ ὅσαι τῶν Ἑλλήνων τῶν Κυρείων μητέρες, ἢ γυναῖκες, λαμπρὸν ὀλολύζειν, Τισσαφέρνην δίκας διδόντα τῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀπάτης.

2 Artaxerxes bellum

Ἀρταξέρξης τὸν πόλεμον ἤγω-

a Λογάδων Ἀρκάδων καὶ Μιλησίων] Ἀρκάδων, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete revocavi.

3 Εἰς ἁρμάμαξαν καταρραμμένην ἄγειν] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro vulgato εἰς ἁρμάμαξαν, καταρραμμένον ἄγειν. Paullo post pro ἣ ἄρα μάλιστα, Fl. ὡμίλιστα.

6 Τὴν

ἡγωνοθέτει τοῖς Ἕλλησιν, ἀεὶ προσιθέμενος τοῖς ἡττωμένοις. ἀεὶ γὰρ ἐπανισῶν τὸ ἐλαττούμενον, [6] τῷ ἰσχὺν καὶ νικῶντος κατέλυεν.

inter Græcos serens, victorum partes semper fovebat. Semper enim eam partem quæ deficeret, æqualem hostibus reddens, victoris robur ac vires atterebat.

[CAP. XVII.]

Ὦχος.

Ὦχος Ἀρταξέρξου καὶ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος, εἰδὼς ὅτι περιὼν μὲν ὁ πατὴρ φοβερὸς ἦν τοῖς ὑπηκόοις. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν, αὐτὸς δὲ καταφρόνητος ἔσοιτο, τοῖς εὐνούχοις, καὶ καταστιγμισταῖς, καὶ τῷ χιλιάρχῳ συνθέμενος, ἔκρυψε τὸν θάνατον ἐπὶ μῆνας δέκα. ἐν δὲ τούτοις τὴν βασιλικὴν σφραγῖδα διαπέμπων, ἐξ ὀνόματος καὶ πατρὸς προσέταξεν Ὦχον ἀναγορεύειν βασιλέα· ἐπεὶ δὲ πάντες ἀνηγόρευσαν καὶ ὑπήκουσαν, τότε ὡμολόγησε τὸν θάνατον καὶ πατρὸς, καὶ

Ochus.

Ochus, Artaxerxe patre suo vita defuncto, cum sciret patrem superstitem adhuc formidabilem subditis extitisse, se vero post ejus obitum pro nihilo habitum iri, cum eunuchis, cubicularis, & chiliarcho pactum iniit, ac mortem ad decem menses celavit. Interea temporis regium sigillum circummittens, nomine parentis edixit, ut Ochum regem promulgarent: cumque omnes eum regem salutarent, & obedientiam præstarent, tum denique confessus est patris mortem, regiumque luctum con-

τὸ

6 Τῷ ἰσχὺν τοῦ νικῶντος κατέλυε] Quidam Codd. τοῦ χρείαν ἰσχὺν probe, si addas τὸ καὶ. *Casaubonus.*

suetudine Persarum imperavit.

τὸ βασίλειον πένθος ἐπήγγειλε κατὰ τὰς Περσῶν νόμους.

[CAP. XVIII.]

Tisaphernes.

¶ Tisaphernes adjunctis viris bellicosissimis, cum Clearcho fœdus percussit. Eadem autem fœdera cum cæteris etiam ducibus se facturum affirmavit. Venerunt reliqui, Proxenus Bœotius, Menon Thessalus, Agis Arcas, Socrates Achivus. Sequebantur hos viginti manipulorum præfecti, militesque ducenti. Tisaphernes duces in vincula conjectos misit ad regem: reliquos omnes ipse interfecit.

2 Tisaphernes in Miletum irruptionem facere, & exules reducere cogitabat. Verum

Τισσαφέρνης.

¶ Τισσαφέρνης πρὸς Κλέαρχον ἐπαίσιον [1] παρακαθιστάμενος τὰς παλλακίδας· τὰς δὲ αὐτὰς ἔφη σπονδὰς ἐθέλειν πιστοῦν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἡγεμόνας· ἦκον οἱ λοιποὶ, Πρόξενος Βοιώτιος, Μένων Θεσσαλὸς, [2] Ἄγις Ἀρκὰς, Σωκράτης Ἀχαιός· εἵποντο τούτοις λοχαγοὶ κ', στρατιῶται διακόσιοι. Τισσαφέρνης τοὺς μὲν στρατηγοὺς δήσας ἔπεμψεν ὡς βασιλέα, τοὺς δὲ ἄλλους αὐτὸς ἀπέκτεινε πάντας.

Τισσαφέρνης [3] ἐμβαλεῖν εἰς Μίλητον, καὶ τοὺς φυγάδας καταγαγεῖν ἐβουλεύετο. ἀπαράσκευος μὲν δὴ

1 Παρακαθιστάμενος τὰς παλλακίδας] Hoc Xenophon reticet: Tantum ait, humaniter admodum a Tissaphernе fuisse Clearchum exceptum, atque ad cœnam vocatum. At Interpres ita legit, παρακαθιστάμενος τοῦ Παλλακίδας. facete sane. *Casaubonus.*

2 Ἄγις Ἀρκὰς] Ita scripsi cum Fl. & Interprete, quomodo & in margine Vulgatæ notatum Casaubono. Vulgata, Ἀγίας Ἀρκάς.

3 Ἐμβαλεῖν] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato ἐμβαλεῖν. Paullo post pro σπονδάσαι μὲν, Fl. παρασκευάσαι μὲν.

δὴ ὢν, πρόθυμον ἐπὶ τὸ ἔργον ὡς τοῦτο δράσων αὐτίκα· ὥστε καὶ Μιλήσιοι πάντα τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς εἰς ἄστυ ἀνεκομίσαντο. Παρασκευασάμενος δὲ, τὸ στρατόπεδον διαλύειν προσεποιήσατο, καὶ μακρὰν ἀπεπέμψατο. Μιλήσιοι τὰς γνώμας μεταβαλλόμενοι, διαλυθὲν τὸ στράτευμα ὁρῶντες, ἐς τοὺς ἀγροὺς ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ ὑπὸ σωθήματι τὸ στράτευμα συλλέξας, διὰ τάχους πάντας Μιλησίους ἔξω τῆς πόλεως διεσταυρωμένους ἐχειρώσατο.

imparatus cum esset, rem in omnes homines divulgavit, quasi mox jam id facturus: ita ut Milesii omnia ex agris in urbem deportarent. Paratus autem, se exercitum dimissurum simulavit, eumque non longe dimisit. Milesii animis mutatis, cum exercitum dimissum viderent, in agros redierunt. Ille certo signo collectis copiis, celeriter omnes Milesios extra civitatem dispersos interfecit.

[CAP. XIX.]

Φαρνάβαζος.

Φαρνάβαζος κατὰ Λυσάνδρου Λακεδαιμονίοις ἔγραψεν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας αὐτὸν ἀνεκαλέσαντο, σκυτάλην πέμψαντες. Λύσανδρος ἱκετεύει Φαρνάβαζον ἄλλην ἐπιστολὴν ὑπὲρ αὐτοῦ γράψαι φιλάνθρωπον· Φαρνάβαζος ὑποχόμενος, [1] φανερῶς

Pharnabazus.

Pharnabazus adversus Lysandrum scripsit Lacedæmoniis, qui eum hanc ob caussam missa scytala ab Asia revocarint. Lysander suppliciter orat Pharnabazum, ut alias litteras pro se mittat leniores. Pharnabazus pollicitus, aperte qui-

[1] Φανερῶς μὴ οἶαν.] Scribe, φανερῶς μὴ ἔγραψεν οἶαν. Casaubonus.

dem ejusmodi scripsit, quales Lysander petebat. alias vero scriptas clam habebat. Itaque dum sigillum imprimit, commutatis libellis, qui specie nihil differebant, eam ei tradit quam occulte scripserat. Lysander reversus Lacedæmonem, Ephoris, quemadmodum moris erat, litteras reddit. Qui cum legissent, epistolam ei monstraverunt, præfati nihil ei opus esse defensione, cum adversus se ipsum litteras attulerit.

μὴ ἔγραψεν οἵαν ὁ Λύσανδρος ἠξίωσε· κρύφα δ' εἶχεν ἑτέραν γεγραμμένην. [2] ἐν δὲ τῷ τὴν σφραγῖδα ἐμβαλεῖν, ἐναλλάξας τὰ βιβλία, μηδὲν διαφέροντα τῇ ὄψει δίδωσιν αὐτῷ τὴν κρύφα γεγραμμένην. Λύσανδρος ἐπανελθὼν εἰς Λακεδαίμονα τοῖς Ἐφόροις κατὰ τὸ ἔθος ἀπέδωκε τὰ γράμματα· οἱ δὲ ἀναγνόντες ἔδειξαν αὐτὸν τὴν ἀπιστολήν, προειπόντες μηδὲν ἀπολογίας δεῖσθαι αὐτὸν [3] καθ' αὑτοῦ γράμματα κομίσαντα.

[CAP. XX.]

Glos.

Glos in Cypro bellum gerebat, cumque Græci, quos apud se

Γλῶς.

[1] Γλῶς λοιὸν ἐν Κύπρῳ τὸν πόλεμον ἐποίει πρὸς αὐτὸν Ἑλλήνων τοὺς ἐν Ἰωνίᾳ κατ' αὐτὸν γρα-

Φανερὸς μὴ ἔγραψεν οἵαν ὁ Λ.] Ἐγραψεν, quod a Vulgata aberat, cum Fl. Interprete, & Casaubono inserui.

2 Ἐν δὲ] γρ. δὲ. *Casaubonus.*

3 Κατ' αὐτὸ γράμματα κομίσαντα] Plura literas hujusmodi Bellerophonteas ferentium exempla vide apud Piccartum, Observat. Historico Polit. dec. XVI. 9.

Cap. XX. 1 Γλῶς λοιὸν ἐν Κύπρῳ] Scribo Γαῶς, ex Diodori Bibliotheca libro decimo quinto. Deest autem vox πολεμῶν, si fides Interpreti qui etiam infine legit βασανίσας ἀπέκτεινε. *Casaubonus.*

Γλῶς] Recte nomen hoc scribitur, neque opus ut mutetur in Γαῶς, ut putavit primum Casaubonus, sed postea retractavit in Notis ad Æneam, quas vide.

γραφόντων, βυλόμενος δίρειν τὰς αἰτίας, τριήρη καθείλκυσε, καὶ τοῖς ἐρέταις ἔδωκεν ἐφόδιον, καὶ πλεῖν ἐκέλευσεν ἐπὶ Ἰωνίας. ὁ κυβερνήτης τῷ ἀναγωγῷ ἐπιτηδες ἀναβαλλομένῳ, πολλοὶ πολλὰς ἐπιστολὰς τοῖς ἐρέταις ἔδωκαν. οἱ μὲν δὴ ἀνήχθησαν, καὶ βραχὺ τῆς πόλεως ὑποπέρω προσωρμίσαντο· ὁ δὲ παρελθὼν πεζῇ πρὸς τὴν τριήρη προσέπαξε τοῖς ἐρέταις πάσας προσκομίσαι τὰς ἐπιστολάς· ἐν αἷς τοὺς κατ' αὐτοῦ γράφοντας εὑρὼν, οὐδένα τούτων εἰς ὤφελεν ἀπέκτεινεν.

habebat, iis qui in Ionia versabantur, litteras contra ipsum mitterent, ut nocentes deprehenderet, triremem adduxit, remigibusque viaticum præbuit, atque in Ioniam navigare jussit. Cum gubernator navigationem data opera protraheret, multi multas epistolas remigibus dederunt. Qui solventes, non procul supra urbem appulerunt. Ille pedes in cum locum profectus, ubi triremis stabat, præcepit remigibus, ut omnes sibi epistolas adferrent: in quibus cum invenisset eos qui contra se scripserant, non subito, sed in quæstionibus examinatos interfecit.

[CAP. XXI.]

Δατάμης.

¶ Δατάμης ὑπὸ τῶν

Datames.

¶ Datames cum a

γρα-

2 Βασανίσας] Ita edidi cum Fl. & Interprete, monente quoque Casaubono. Vulgata, βασάνους.

Cap. XXI. 1 Δατάμης ὑπὸ γραπτῶν ἀπατώμενος μαθὼν μικρῶν πλείστων] Fuit mihi aliquando suspecta vox Δατάμης: Nam Aristoteles, qui eandem historiam refert, non *Datamen* hunc, sed *Didalem* vocat: sed verius est emendandum Aristotelis locum. Ita igitur lege Oeconom. libro secundo, Δατάμης Πίρσης ἔχων γραπτάς, τὰ μὲν καθ' ἡμέραν πρέζειν ἐκελεύετο ἐκ δὲ πολεμίας αὐτῆς νέμοντα ἐκ ἔχων διδίνη, ἀπατώμενος, &c. *Casaubonus.*

2 Τριῶν

militibus stipendia plurium mensium flagitarentur, convocavit eos in concionem, & se multas habere pecunias affirmavit in loco trium dierum itinere distanti: quare summa contentione ad eum festinemus, inquit. Crediderunt milites atque secuti sunt. Cumque unius diei itinere abessent, jussit eos in isto loco manere, & quietem capere. Assumptis autem secum camelis, & mulis, cum pervenisset ad templum vernaculis opibus ornatum, accepit talenta argenti triginta. Hæc camelis & mulis imposita devexit ad exercitum, paucisque impletis vasis, alia multa ad similitudinem impletorum comparavit: cumque aliquot impleta militibus ostenderet, in bonam spem addu-

στρατιωτῶν ἀπαιτούμενος μισθὸν μηνῶν πλειόνων, εἰς ἐκκλησίαν συναγαγὼν αὐτὸς, ἔφη πολλὰ χρήματα ἔχειν ἐν χωρίῳ [2] τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχοντι· καὶ δὴ τὴν ταχίστην εἰς τοῦτο ἐπειγώμεθα. ὑπέστησαν οἱ στρατιῶται, καὶ ἠκολούθησαν. ἀπέχοντας δὲ ἡμέρας ὁδὸν, ἐκέλευσε [3] κατὰ χώρας μένειν ἀναπαυομένους. ἀναλαβὼν δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ καμήλους καὶ ἡμιόνους, [4] ἐλθὼν εἰς ἱερὸν ἐγχωρίῳ πλούτῳ κεκοσμημένον, ἔλαβεν ἀργύρου τάλαντα τριάκοντα. ταῦτα ὑπὲρ τῶν καμήλων καὶ τῶν ἡμιόνων ἤγαγεν εἰς τὸ στρατόπεδον, ὀλίγα μὲν ἀγγεῖα πληρώσας, πολλὰ δὲ κατασκευάσας ὁμοίως τοῖς πεπληρωμένοις. ἐπεὶ δέ τινα τῶν πεπληρωμένων ἔδειξε τοῖς στρα-

2 Τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχοντι] O'dir, quod in Vulgata desiderabatur, eum Fl. & Interprete supplevi.

3 Κατὰ χώρας] Χώρας. *Casaubonus.*

4 Ἐλθὼν εἰς ἱερὸν ἐγχωρίῳ πλούτῳ κεκοσμημένον, ἔλαβεν] Aristoteles εἴτε ὡς ἐγχώριον τῷ χωρίῳ ἐχρήσατο, φερόμενον εἰς αὐτὸ, ἔλαβεν ἐκ τῶν ἐόντων ἱερῶν ὅσον ἐκεῖνο κοῖλον ἀργυρον. *Casaubonus.*

Ἐγχωρίῳ] κ. Ἐγχωρίου. *Idem.*

5 O'd.

στρατιώτας, οἱ μὲν δὲ ἔλπιδες ἐγίνοντο ὡς χρήματα ἔχοντες. [5] ὁ δὲ ἔφη δεῖν ἐς Ἀμισὸν ἀφικομένους κόψαι νόμισμα· διὸ ἄρα Ἀμισὸς ἡμερῶν πολλῶν ὁδὸν ἀπέχουσα, καὶ χώρα δυσχείμερος. [6] τὸ δὲ χειμῶνα ὅλον οἱ στρατιῶται ἡσύχασαν τὸν ἀπαιτοῦντες.

cebantur, & affatim suppetere pecunias existimabant. At ille, Amisum profectos numisma cudere dicebat oportere. Amisus autem aberat multorum dierum itinere, regionemque difficilem ad hybernandum habebat. Totam igitur hyemem milites salaria flagitare cessarunt.

Δατάμης πολεμῶν Σινωπεῦσι ναυπικὸν ἔχουσιν, αὐτὸς ναυπηγῶν καὶ πικτόνων ἀπορούμενος, φιλίαν συνθέμενος πρὸς αὐτοὺς, ἐπηγγείλατο Σηστὸν αὐτῆς σκυλιορκήσας παραδώσειν, [7] διὸ μάλιστα πολεμιωτάτῳ ἡγοῦντο· πίστευσαν οἱ Σινωπεῖς, καὶ παρεκάλεσαν, ὧν ἂν ἐς τὸ πόλεμον δέοιτο, παρ' αὐτῶν λαμβάνειν·

2 Datames bellum gerens cum Sinopensibus classem habentibus, cum ipse naves fabricare vellet, & fabri deessent, amicitiam cum eis fecit, promittens se Sestum expugnatam eis traditurum, quam omnium infestissimam existimabant. Crediderunt Sinopenses, & hortabantur, ut quibuscumque rebus opus ad bellum haberet, ab

5 Ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν ἀφικομένους] Scribe, δεῖν. Aristoteles ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν ἐλθόντας ὁλκήσαντας. διὸ δ' εἰς τὸν Ἀμισὸν ὁδὸς, πολλῶν τε ἡμερῶν καὶ χειμέριος. Nunquid tibi videtur hæc verba Aristotelis Polyænus descripsisse. *Casaubonus.*

Ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν] Ita lego cum Fl. Interprete & Casaubono, pro ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν. Mox οἱ στρατιῶται, addito articulo cum Fl.

6 Τὸν δὲ] Τὸν δὴ. *Casaubonus.*

7 Διὸ μάλιστα πολεμιωτάτῳ] Vox μάλιστα ex quibusdam Codd. abest haud necessario. *Idem.*

ipsis acciperet. Ille se nulla re alia dixit indigere, cum haberet summam facultatem pecuniarum, atque hominum: verum qui machinas, arietes, & testudines fabricarent, se nullos habere, quæ res maximum usum præstarent oppugnantibus. Sinopenses omnes ex urbe fabros & architectos ei miserunt. Qui eorum artibus usus, cum magnam copiam navium & tormentorum ædificasset, oppugnationem a Sesto ad Sinopam convertit.

νειν· ὁ δ' ἄλλα μὲν ἐδενὸς ἔφη δεῖσθαι, ὡς λαμπρὰν χορηγίαν ἔχων, καὶ χρημάτων, καὶ σωμάτων· τοὺς δὲ τὰ μηχανήματα κελεύς καὶ χελώνας κατασκευάζοντας οὐκ ἔχειν, ἃ δὴ μάλιστα ὠφέλιμα τοῖς πολιορκοῦσιν· οἱ Σινωπεῖς πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει τεχνίτας, καὶ δημοσιόκτονας ἔπεμψαν αὐτῷ. ὁ δὲ ταῖς τέχναις αὐτῶν χρησάμενος, ναῦς πολλὰς καὶ μηχανήματα κατασκευάσας, ἀντὶ Σηστοῦ τοῦ Σινώπου ἐπολιόρκησεν.

3 Datames Euphratem transgressus, Magno regi bellum facessebat. Ille cum innumerabilibus copiis obviam ei progrediebatur, non admodum commeatu & rebus necessariis abundans tardius iter faciens. Datames supra fluvium magnam

Δαπάμης, Εὐφράτου διαβὰς, ἐπολέμει μεγάλῳ βασιλεῖ. [8] ὁ δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπεῖ, καὶ πάνυ τῶν ἐπιτηδείων ἀπόρως ἔχων, βραδύτερον ὁδοῦν· Δαπάμης ἄνω τοῦ ποταμοῦ πολλὴν ὁδὸν παρελάσας, τὰς ἀμάξας σὺν δυοῖν ζεύξαις ἐπέθηκεν ἄλλας

8 Ὁ δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπεῖ] Quidam Codd. ἐξεῖ. deinde, ἐπέδραμε καὶ ἄλλας δύο. & ἐπεύξαντας, non ἐπεύξαντα. itemque ἡμίαξας δύο. Casaubonus.

λους δύο κατ' αὐτῶν, καὶ συνήλωσε πρὸς ἀλλήλας, καὶ περὶ τοὺς κανθοὺς κάτω συνίδας προσήλωσεν, ὅπως οἱ τροχοὶ ἐς τὸν ἰλὺν τοῦ ποταμοῦ μὴ καταδύοιντο. ἄνδρας δὲ ἐρρωμενεστάτους τὰ ζευγνύοντα τῶν ὑποζυγίων ὑπεσύραντας ἀπὸ κάλων ἀφανήσας προσέθηκεν. ἔπειθ' οὗτοι τοὺς προσηλωμένους ἁμάξας εἰς τὸν ποταμὸν, τοὺς μὲν ὄπισθεν εἰθυόντων, τοὺς δὲ ἀφανήσαντῶν ἔμπροσθεν ἑλκόντων κάλοις μεγάλοις ἐξηρτημένοις· καὶ ὑπιβαλὼν ἄνω κλήματα, καὶ ξύλα διέβη τὸν ποταμὸν μετὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ ἐς τὸν αὐτοῦ ἀφίκετο ἡμέρας δέκα πρότερον, ἢ τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀφικέσθαι.

Δατάμης μαθὼν ὡς ἐπιβουλεύοιτο ὑπὸ στρατιωτῶν ἰδίων, [9] ἐν πεδίῳ μέλλων συμβάλλειν πολε-

viam contendit, & currubus binis conjunctis, binos alios imposuit, eosque clavis inter se compegit, & juxta canthos ab inferiori parte tabulas affixit, ut ne rotæ in limum fluminis deprimerentur. Viros autem valentissimos, qui optima jumenta fune attraherent, tranare jussit. Postea currus compactos in fluvium immisit. Hoc pacto cum posteriores impellerent, ii vero qui trajecerant, ab anteriore parte traherent magnis funibus suspensos, injectis superius sarmentis, atque lignis, fluvium cum suis copiis transmisit, & decem dierum itinere prius quam rex ad flumen perveniret, domum rediit.

4 Datames cum intellexisset sibi insidias a suis militibus parari, in campo pugnam cum

μίοις,

9 Ἐν πεδίῳ μέλλων συμβ.] Quidam Codd. ἐν Ἀστυπεδίῳ. Tu sic, ἐν Ἀστυπεδίῳ πεδίῳ, cum melioribus libris. Probus, cui vel propter *Datamen* hunc, cujus res gestas solus pene nos docet, debemus mirum quantum, hanc historiam paullo refert aliter. *Casaubonus.*

Ἐν πεδίῳ] Fl. ἐν Ἀστυπεδίῳ. quare cum Casaubono addendum putem.

10 Κατὰ

hostibus conserturus, alium quendam accinxit armatura sua: atque ipse aliam indutus, periculum subiit. Sic insidiatores specie falsi, cogniti sunt.

5 Datames Sinopam oppugnans, cum litteras accepisset a rege, ut oppugnatione desisteret, lectam epistolam adoravit, & sacrificia gratulatoria fecit, quasi magnum ab rege commodum accepisset, & nocte conscensa navi discessit.

6 Datames Autophradatem persequentem fugiens, cum ad flumen prope venisset, transitum metuens, castra se positurum simulavit. Maximis autem & altissimis tabernaculis ab anteriore parte ædificatis, jumenta posterius solvere non permisit, neque militibus arma deponendi potestatem

μίοις, ἄλλον διεσκεύασε τῇ αὐτοῦ παρασκευῇ· ἐν ἄλλῃ δὲ αὐτὸς ἐκινδύνευεν. οἱ δὲ ἐπιθέμενοι ἐγνώσθησαν, ὑπὸ τοῦ σχήματος ἐξαπατηθέντες.

Δατάμης πολιορκῶν Σινώπην, γράμματα παρὰ βασιλέως δεξάμενος, τὸν ἐῶντος πολιορκεῖν, ἀναγνοὺς, προσεκύνησε τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἔθυσεν εὐαγγέλια, ὡς μεγάλα δὴ ἀγαθὰ παρὰ βασιλέως λαβών· καὶ νυκτὸς ἐπιβὰς τῆς νεώς, ἀπέπλευσεν.

Δατάμης Αὐτοφραδάτην διώκοντα φεύγων ἧκεν ἐγγὺς ποταμοῦ, τὴν δὲ πόρον σκυλίνας προσποιήσειν τραπεσθαι. τοὺς μὲν μεγίστους καὶ ὑψηλοτάτους σκηνὰς, [10] κατὰ πρόσωπον σκηνώσας, τὰ δὲ σπουδοφόρα λύειν ὄπισθεν τὸν ἐάσας· ἀλλ' οὐδὲ τοῖς τραπώταις ἀποθέσθαι τὰ ὅπλα

10 Κατὰ πρόσωπον σκηνώσας] Alii Codd. σκηνῶσαι κελεύσας. Casaubonus.

Σκηνώσας] Fl. σκηνῶσαι. Paullo post pro διεσκευασμένον. cum Fl. & Casaubono scripsi διεσκευασμένον, Casaubonus in margine ediderat διεσκευασμένον.

πλα ἐπηρέψας. οἱ πολέμιοι τὰς σκηνὰς ἐρῶντες, καὶ αὐτοὶ καταστήνωσαν· καὶ τὰ σκευοφόρα διέλυσαν· καὶ τοὺς ἵππους ἀφῆκαν ἐπὶ νομὴν, καὶ ὡς ἀσκευῆ ἔδειπνον τοῦ σεῖχον. Δατάμης ἑτοίμων καὶ διεσκευασμένων ἔχων τὴν δύναμιν, ἅμα ἕῳ τὸν ποταμὸν διήγαγεν. οἱ πολέμιοι[12] διεσκεδασμένην τὴν δύναμιν αὐτῶν ἕως ἀνεκάλεν, καὶ συνέλεγον, καὶ συνέτασσον, καὶ τοὺς ἵππους ἐσεσκεύαζον, καὶ τὰ ὅπλα ἀνελάμβανον, οἱ περὶ Δατάμην φθάσαντες ᾤχοντο.

Δατάμης πολεμίοις παρεπάσσετο. ἐν τῷ κινδύνῳ τῆς μάχης ἵππαρχος ἀπὸ κέρως εὐωνύμου τοὺς ἱππέας ἀναλαβὼν, ηὐτομόλει πρὸς τοὺς ἐναντίους. ὁ δὲ τοῖς πεζοῖς καταπεπληγόσι τὴν προδοσίαν ὡς φεύγων, ὅλην τὴν φάλαγγα τηρεῖν παρεκελεύετο· ἕως καὶ τοὺς ἱππέας[13] ἐν κατα-

conceſſit. Hoſtes tabernacula conſpicati, etiam ipſi contra ſcenas erigere jumentaque diſſolvere, & equos pabulatum mittere, ac cœnam omni ſtudio parare. Datames cum inſtructo & accincto rebus omnibus exercitu, fluvium trajecit. Hoſtes donec ſuos milites diſperſos revocarent, congregarent, in ordines componerent, equos denique inſtruerent, & arma caperent, Datames tranſmiſſo flumine, cum ſuis diſceſſit.

7 Datames cum hoſtibus congrediebatur. In pugnæ diſcrimine tribunus equitum aſſumptis a ſiniſtro cornu equitibus ad hoſtes tranſitionem fecit. Ille per obſtupefactos ac perterritos proditione pedites diſcurrens, hortabatur, ut totam aciem conſervarent: tanquam

12 Διεσκευασμένων τὴν δύναμιν] Scribe διεσκεδασμένων. Caſaubonus.

13 Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ὁδοκοῖς] Sic noſter Codex: mendoſe. Suſpicabar legendum, καὶ τὰ σημεῖα, ἃ αὐτ. vel ἐν σημείοις, ὧν ἀ. aut neſcio quid

ρῷ

equitibus etiam simul opportuno tempore impressionem facturis, quod ipse præscripsisset. Crediderunt pedites, & equitibus victoriam præripere conabantur: ipsique conferto agmine in hostes irruentes, victores discesserunt, postque victoriam tandem equitum proditionem cognoverunt.

ρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἴη δεδωκώς. ἐπίστευον οἱ πεζοὶ, καὶ προλαβεῖν τῶν ἱππέων τὴν νίκην ἔσπευσαν, καὶ αὐτοὶ πάντες εὐρώστως ἐμβαλόντες τοῖς πολεμίοις, ἐνίκησαν· καὶ μετὰ τὴν νίκην ἔμαθον τὴν προδοσίαν τῶν ἱππέων.

[CAP. XXII.]

Cosingas.

Thracia gentes habet Ceronias & Scæboas. Hi consuetudinem habent, ut Junonis sacerdotibus in bello ducibus utantur. Erat eis sacerdos & dux Cosingas. Thraces ei dicto

Κοσίγγας.

1 Θρᾴκια ἔθνη Κερρήνιοι καὶ .... Βοαι· πρὸς τούτοις νόμος, τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἥρας ἡγεμόνας ἔχειν. ἦν αὐτοῖς ἱερεὺς, καὶ ἡγεμὼν Κοσίγγας. οἱ Θρᾷκες οὐκ ἐπειθάρχουν. ὁ Κοσίγγας

quid hujusmodi. Sed alii Codd. habent ὃν αὐτ. videlicet καιρὸν. Lector peritus judicet. *Idem.*

Ἐν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἴη δεδωκώς] Ita scripsi cum Fl. & Interprete pro ἐν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὧν αὐτὸς εἴη δεδωκώς. Mox καὶ ante προλαβεῖν. Fl. non agnoscit.

Cap. XXII. 1 Θρᾴκια ἔθνη Κερρήνιοι καὶ.... Βοαι] Interpres hiatum nostri Codicis ita explet, καὶ Σκαιβόαι. Ego vero puto pertinere huc duorum oppidorum nomina, *Geraninum*, & *Borcoben*, quæ Scytharum quidem Aroterum fuere, sed Thraciæ finitima, & a Plinio in descriptione Thraciæ commemorata, libro quarto, capite undecimo. *Casaubonus.*

Κερρίωνοι καὶ.... Βοαι] Fl. Κερρήνιοι καὶ Συκαιβόαι. Straboni lib. XIII. & aliis, inter Thraciæ gentes recensentur Κεδρίωνοι, unde sic forte scribendum pro Κερρίωνοι. Paullo post pro σωθεὶς ἄλλας. καὶ λόγος ἦν, cum Fl. & Interprete edidi σωθεὶς ἄλλας ἐπ' ἄλλας. καὶ λόγος ἦν.

ἡγας κλίμακας πολλὰς καὶ μεγάλας ξυλίνας ἤγειρε, σωθεὶς ἄλλας ἐπ' ἄλλαις. καὶ λόγῳ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναβαίνειν [2] καταίρων.... πρὸς τὴν Ἥραν τὸν Θρᾳκῶν, ὡς ἀπειθούντων. οἱ δὲ, εἶα δὴ Θρᾷκες, ἀνόητοι καὶ ἄλογοι δείσαντες τὴν ἐς οὐρανὸν, ὃν ἡγεμόνα ἀναβαίνειν, ἱκέτευσαν καὶ ὤμοσαν ἢ μὴν ὑπακούσεσθαι πᾶσιν αὐτὸν τοῖς προστάγμασιν.

audientes esse recusarunt. Colingas scalas plurimas, ingentesque ligneas ædificabat, aliasque aliis imposuit. Fama erat, eum in cælum ad Junonem ascendere, in animo habere: ac Thraces accusare, quod obedientiam præstare nollent. Illi, ut Thraces stupidi & inertes, metuentes ducis in cælum ascensum, suppliciter obsecrabant, & juramento se obstringebant, imperata ejus omnia se prompte facturos.

[CAP. XXIII.]

Μαύσωλος.

¶ Μαύσωλος βασιλεὺς Καρίας χρήματα περὶ τῶν φίλων [1] ἐβούλετο λαβεῖν, [2] καὶ φανερῶσαι τὸν ὀ-

Mausolus.

¶ Mausolus Cariæ rex pecunias ab amicis colligere volebat, & prodere metum simulabat,

2 Καταίρων..... πρὸς τὴν Ἥραν τὸν Θρᾳκῶν] Quis non intelligat, καταφορήσαντα legendum esse, vel καταφέροντα? *Casaubonus.*

Cap. XXIII. 1 Ἐβούλετο] Ita scripsi cum Pl. & Interprete, pro vulgato ἐβουλεύετο. Paullo post τοιαῦτα Pl. non agnoscit.

2 Καὶ φανερῶσαι τὸν ὀνειρον ἐπεκείνατο] Ita fuit, ut apparet, etiam in Codd. Interpretis: mendose sane. Sententiam qualis esse debeat, non dubitamus esse nos conjectura assecutos. Nam cum vellet Mausolus ab amicis suis pecunias extorquere, quas honeste exigere non poterat, rationem excogitavit, qua factum est, ut quas ille pecunias petere non audebat, ipsi ultro offerrent. Quid igitur ille? Nempe fingit se a rege magno spoliatum iri regno Cariæ nisi tantam summam conficeret quantam ipse postularet. Hanc querelam dum in sinum amicorum effundit,

ὄνειρον

regem imperio spoliatum iri: iisque convocatis, equos in eorum conspectu producit, thesauros, aurum, argentum, vestem, aliaque ejus generis regi se missurum dictitans, ne patrio principatu spoliaretur. His Mausoli verbis amici fidem adhibentes, eodemque die infinitam pecuniarum multitudinem ei miserunt.

2 Mausolus, ut Latmum urbem munitam caperet, amicitiam præ se ferebat erga La-

κηνον ὑπεκρίνατο. Βασιλεὺς ἀφαιρεῖται μὴ τὴν δόξαν· 3 καὶ καλέσας, τοὺς ἵππους, αὐτῶν προκομίζει τὰ κειμήλια, χρυσὸν, ἄργυρον, ἐσθῆτα, καὶ ὅσα δὴ τοιαῦτα, ὡς τοῦ τε πάντα βασιλεῖ πέμψων, ἐφ' ᾧ τε μὴ ἀφιρεθείη αὐτὸν πατρῴαν δόξαν. οἱ φίλοι πιστεύσαντες Μαυσώλῳ τοῦτο λέγοντι, καὶ αὐτῆς ἡμέρας πολλὴν ἀργυρίου ἐπέμψαν.

Μαύσωλος βουλόμενος λαβεῖν Λάτμον πόλιν ὀχυρὰν, προσεποιεῖτο φιλικῶς ἔχειν πρὸς τοὺς Λατμίους

fundit, &c, (ne videlicet res ficta videretur) ante ipsorum oculos, reliquis omnibus bonis regnum conatur redimere, ab amicis, quas voluerat, pecunias aufert. Similia ejusdem *Mausoli* stratagemata recenset magnus Aristoteles Oeconom. libro secundo: quæ si legas, videbis, non esse quod de nostra conjectura admodum dubites. Multum enim ille nos juvit ad eruendam hujus loci sententiam. Nunc verba videamus (scitum enim illud, *Rem bene provisam verba haud invita sequuntur*) καὶ φανερῶσαι τὸν ὀνειρόπαιγνον. Duæ sententiæ in unam sunt confusæ. Hoc enim voluit, *Mausolum* non esse ausum, consilium illud suum ac voluntatem extorquendi ab amicis pecunias, ipsis aperire: sed figmento esse usum. Satin' ergo clarum ita esse aut simili certe modo legendum καὶ τοῦ φανερῶσαι αὐτοῖς ὀνεῖρον, ὑπεκρίνατο, Βασιλεὺς ἀφαιρεῖται με) pessime enim Codd. μὴν) τὴν ἀρχὴν. id est, *atque hoc consilium suum, quem ipsis aperire non auderet, simulatione usus. Rex ait, regno me spoliat.* Casaubonus.

3 Καὶ καλέσας τοὺς ἵππους] Legit Interpr. καὶ καλέσας αὐτοὺς, τοὺς ἵππους αὐτῶν προκομίζει. Sed κομίζειν ἵππους durum est & grave: etsi scimus φέρειν τὴν ἵππον usitatissimum esse Græcis recentioribus loquendi genus; atque adeo Zosimum elegantissimum scriptorem dixisse τὰ τοιαῦτα φέρειν pro ἄγειν. Suspicabar legendum καὶ καλέσας τοὺς ἱππόνας, ut apud Aristotelem in *Mausoli* historia, σύνοιδα γὰρ τοὺς ἱππονόμους ἐν τῇ χώρᾳ. *Idem.*

4 Τὴν

τμίος. ἀπέδωκε μὲν αὐτοῖς τὰ ὅμηρα, ὅσα πολεμῶν Ἱδριεὺς ἔλαβε· φυλακὰς δὲ περὶ τὸ σῶμα Λατμίος εἶχεν, ὡς μόνος πιστός. 4 ὑπηρετεῖτο δ' αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο· καὶ δὴ χειροτόνῳ αὐτοὺς ἐς ἀκρότατον εὐνοίας, ἠτήσατο παρ' αὐτῶν ἄνδρας τριακοσίους φύλακας ἐς Πύγελα πορεύων, ὡς δεδιὼς 5 Προφυτὸν Ἐφέσιον· οἱ δὲ τοῦ χρήματος ἀπολέξαντες τοὺς τριακοσίους ἔπεμψαν. Μαύσωλος λαβὼν τούτους, καὶ τῷ ἄλλῳ δύναμιν ἔχων, τοῦ 6 τῷ Λάτμου ἐπορεύετο βαδίζων ἐς τὰ Πύγελα· οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξελθόντες, 5 ἀπὸ

tmios. Obsides eis reddidit quotquot bello ceperat Hidrieus. Stipatores autem corporis habuit Latmios, quasi solos fideles. Inserviebat eis prompto animo, quacunque in re vellent: cumque eos summa benevolentia obstrinxisset, petiit ab iis viros trecentos stipandi corporis caussa, ad Pygela iter habens, quasi metuens Phytum Ephesium. Illi confestim delectos miserunt. Mausolus his acceptis, alias etiam copias habens, Latmium transibat, proficiscens ad Pygela. Cives omnes egrediebantur, ad spe-

τῷ

4 Τ' ὑπηρετεῖτο δ' αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο] Interp. ὑπηρετεῖτο δ' αὐτοῖς φρ. ὅσα ἐβούλοντο. & Φύτον non Πεφυτον. nec τοὺς τριακοσίους: sed τριακοσ. tantum. *Casaubonus.*

Τ' ὑπηρετεῖτο δ' αὐτῶν] Fl. ὑπηρέτει δ' αὐτοῖς. male pro δὲ.

5 Πεφυτον Ἐφέσιον] Ἐφέσιον cum Fl. & Interprete addidi. Pro Πεφυτον. Interpres Phytum.

6 Τῷ Λάτμου] Male Interpres *Latmium.* Λάτμος enim dicitur. Quo strategemate capta hæc urbs ab Artemisia vide infra lib. VIII. 52. 4. Urbs quæ Nostro, nec non aliis Πύγελα, Suidæ dicitur Φύγελλα.

7 Ἐπὶ τῷ δίαν τῆς παρεύσης δυνάμεως ἐδράμειν. Μαυσώλου δ.... πολυανδρόπου] Fl. ἐπὶ τῇ δίᾳ τῆς παρούσης δυνάμεως. οἰόδρα δ Μαυσωλὸς πολ. superposito υ postremæ syllabæ vocis Μαύσωλος, ut sit Μαυσούλου. Lego itaque totum locum: οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξελθόντες ἐπὶ τῇ δίᾳ τῆς παρούσης δυνάμεως· οἰόδρα δ Μαυσωλὸς πολυανδρόπου φθαρησόμενος νύκτωρ, φθαρτὸν ἐπλάσατο τὴν πόλιν. ut etiam legisse videtur Interpres. Ne autem

ctandas transeuntes copias. Interim magna militum multitudo per noctem in insidiis collocata præoccupavit urbem vacuam hominibus, portisque apertis. Mausolus conversus introivit cum universo exercitu, & Latmi dominus evasit.

τὴν θέαν τῆς παρεμβάσης δυνάμεως ἐνέδραμον. Μαυσώλου δὲ.... πολυάνθρωπος προπαρεσκευασμένη, νύκτωρ προκαταλάβετο τὴν πόλιν κενὴν, ἀνεῳγμένων τῶν πυλῶν· καὶ ὁ Μαύσωλος ὑπερέψας εἰσῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως ἁπάσης, καὶ Λάτμου κύριος κατέστη.

[CAP. XXIV.]

Borges.

Borges Eione in urbe ad Strymonem sita imperium tenebat, accepto principatu ab rege magno. Græci Eionem oppugnabant. Borges ad multum tempus oppugnationem sustinuit. Cum autem desperasset se creditum a rege oppidum tueri posse, neque hostibus tradere vellet, ignem urbi subjecit, ut ipse cum uxore ac liberis, totaque urbe simul comburetur.

Βόργης.

Βόργης Ἠϊόνος τοῦ ἐπὶ Στρυμῶνος ἦρχε, δόντος αὐτῷ τοῦ ἀρχικοῦ μεγάλου βασιλέως. Ἕλληνες ἐπολιόρκουν τὴν Ἠϊόνα· ὁ δὲ Βόργης ἐπὶ μακρὸν ἀντέχε τῇ πολιορκίᾳ. ὡς δὲ ἀπηγόρευεν, οὐκ ἐθελόντων τὸ πρεσθεὶς ἐκ βασιλέως χωρίον πολεμίοις προέσθαι, τῇ πόλει πῦρ [1] ἐνῆκεν· ὡς τε αὐτός τε, καὶ γυνὴ, καὶ τέκνα, καὶ πόλις ὁμοῦ συγκαταφλέγησαν.

[CAP.

autem offendat Græcismus in prioribus verbis, ubi nominativus absolute positus, similiter loquitur Auctor supra lib. 1. 18. ad quem locum videndus Casaubonus.

Cap. XXIV. 1 Ἐνῆκεν] Ita restitui cum Fl. & Interprete: atque ita quoque in margine notarat Casaubonus.

1 Στρα-

[CAP. XXV.]

Δρομιχαίτης.

Δρομιχαίτης Θρακῶν βασιλεὺς, Λυσίμαχον Μακεδόνων ἐξαπάτησεν ὁ Μακεδὼν ἐπὶ τῷ Θρᾴκῳ· ὁ Θρᾴξ τ' Μακεδόνα ἐξηπάτησε· [1] στρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης, αὐτόμολος δὴ τοῦς Λυσίμαχον ἥκειν ἐσκήψατο, καὶ πιστὸς εἶναι δόξας, ἐς [2] δυςχωρείας ἐμβάλλει τὰς Μακεδόνας. ἔνθα λιμῷ καὶ δίψει κατεπαθεῖν τας, [3] Δρομι-

Dromichætes.

Dromichætes rex erat Thracum, Lysimachus Macedonum. Macedo Thraciæ bellum inferebat. Thrax Macedonem dolo circumvenit. Dux ejus Æthis transfugæ specie ad Lysimachum transire se velle dicebat. Qui cum fidelis esse crederetur. Macedones in locorum difficultates conjecit. Ibi conflictantes

χαίτης

1 Στρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης] Fl. στρατηγὸς αὐτὸς Αἴθης. male quidem, sed in quo tamen apparere videntur veræ lectionis vestigia: scribendum quippe reor στρατηγὸς αὐτοῦ Σάθης, sed historiam male referri, ut mox patebit.

2 Δυςχωρείας] Ita reposui cum Fl. & Interprete pro vulgato ἐς δυςχωρείας.

3 Δρομιχαίτης, &c. αὐτόν τε Λυσίμαχον καὶ σὺν αὐτ' αὐτὸ λαβεῖν] Superatum quidem a Dromichæte Lysimachum & captum, verum humaniter dimissum referunt. Strabo lib. VII. Ὅτι Δρομιχαίτης κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Γετῶν βασιλεύς. ἐκεῖνος τίνιον λαβὼν ζωγρείᾳ Λυσίμαχον ὁμοστρατεύσαντα αὐτῷ, δείσας τὴν τίνιον τοῦ τε αὐτοῦ, καὶ τὴν ἔθνος, ὁμείους ὄντας καὶ αὐτάρκεσι, ἐκέλευσε τοῖς τοιούτοις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι· τοῦτο δὲ εἰπὼν, ξενίσας, καὶ συνθέμενος φιλίαν, ἀπέλυσεν αὐτόν. Plutarchus in Demetrio: ἐπὶ πολλοῖς δ' ὕστερον ἁλόντα Λυσίμαχον ὑπὸ Δρομιχαίτου, καὶ παρὰ τοῦτο κατὰ τάχος ἐξορμήσαντος ὅτι Θρᾴκιον τὴν Δημητρείαν, ὥσπερ ἔρημον κατειληφόμενον, πάλιν ἀπέδοσαν οἱ Βοιωτοὶ, καὶ Λυσίμαχος ἅμα διεμέμφετο ἀπαγγέλλειν. & postea: Καὶ Σέλευκος ἔκπυστα κακῶς, καὶ μετανόησεν ἐπὶ μισθοῖς, ἐν ὑπωμοσίᾳ τὴν Δημήτριον θεμένος τότε. καὶ μόνον Δρομιχαίτου, ἄνδρα βάρβαρον Θρᾶκα μιμησάμενος, ὅν τε φιλανθρώπως καὶ βασιλικῶς ἁλόντα Λυσιμάχῳ χαρισάμενον. Diodorus in Excerptis Peirescii pag. CCLVII. Ὁ Δρομιχαίτης ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς κατὰ τοῦτο τὸν Λυσίμαχον τὸν βασιλέα δεξιωσάμενος καὶ φιλήσας, ἐπὶ τῷ πατέρα παρακαλέσας, ἀπήγαγε μὴ πρὸς τέκνον εἰς πόλιν τὴν ὁμωζαμφίλιν Ἥλιν. & quæ sequuntur notatu digna. Photius Narrat. CCXXIV. cap. 6. ex Memnone,

fame, sitique, Dromichætes adortus cum ipsum Lysimachum, tum omnes qui eum sequebantur interfecit. Erat Lysimachiorum qui ceciderant numerus, ad centum millia.

χαίτης πεοπεσὼν, αὐτόν τε Λυσίμαχον, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἀνεῖλεν. ἦσαν οἱ πεσόντες Λυσιμάχοι ἀνδρῶν μυριάδες δέκα.

[CAP. XXVI.]

Ariobarzanes.

Ariobarzanes Andramytium tenens, ab Autophradata terra mari-

Ἀριοβαρζάνης.

Ἀριοβαρζάνης[1] Ἀδραμύτειον κατέχων, ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ Αὐτοφραδάτου,

ne, de Clearcho loquens scribit: ἐν οἷς καὶ κατὰ Γετῶν Λυσιμάχῳ στρατοπεδευομένῳ, ἐάλω τε σὺν αὐτῷ, καὶ ἀποθνήσκει τὴν αἰχμαλωσίας ἐκείνης, καὶ αὐτὸς ὕστερον τῇ Λυσιμάχου φυγοποιΐᾳ ἀείετο. Trogus Pompejus in Prologo lib. XVI. *Ut Lysimachus in Ponto captus ac missus a Dromichete.* quomodo illic pro *Andromache* reponendum monuerunt viri docti. Pausanias in Atticis mentionem faciens hujus belli, non *Lysimachum*, sed filium ejus Agathoclem a *Dromichete* captum, ipsum vero aufugisse; nonnullos vero ipsum quoque *Lysimachum* captum referre ait, verum, pace cum *Dromichete* facta, incolumem abiisse. Periit *Lysimachus* postea, bello contra Seleucum, ultimo illo certamine commilitonum Alexandri: interfectus est autem a *Malacone* viro Heracliensi, hasta trajectus dum fortiter dimicaret, teste Memnone apud Photium. Narrat. CCXXIV. cap. 9. Idem tamen Photius ex Arriano Narrat. XCII. *Lysimachum* a *Seutha* Thrace interfectum tradit his verbis: Λυσίμαχος ὁ Σεύθῃ τοῦ Θρᾳκὶ πολεμῶν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς φυγόβολος, σὺν ὀλίγοις καὶ διδυμῶν ὅμως ἀπῃρίθη. Male. Diodorus, qui pugnæ cum *Seutha* meminit, pari prælio discessisse ait *Lysimachum*, licet numero esset multo inferior, lib. XVIII. ut & alio tempore lib. XIX. Unde ortus forte Polyæni error, *Dromichætem* & *Seuthum*, nec non *Lysimachi* res confundentis. Ἀπῃρίθη apud Arrianum *debellatus* interpretatur Freinshemius; verum significationem hanc Polyæni locus non admittit, cum subjungat, ὅσαν οἱ πεσόντες, inter quos retulerat & *Lysimachum*.

Cap. XXVI. 1 Ἀδραμύτειον] Recte unico τ. Stephanus Ἀδραμύτειον, πόλις τῆς κατὰ Κίλικον Μυσίας. ἡ γεγραφὼς δίχως, λῆ τῆ τ, καὶ λῆ τῆ σι, καὶ λῆ δεκδύγκε, καὶ λῆ τῆ ι, καὶ δι' ἑνὸς τ, καὶ λῆ δύο. ἀλλὰ καὶ δι' ἑνὸς τ, ὅταν ἔχῃ δίδυγον, καὶ λῆ δύο τοῦ ι μόνου. κάκεινος ὑπὸ Ἀδραμύτου κτοῦ, παιδὸς ὢν Ἀλυάττου, Κροίσου ὁ ἄλλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν πολιτείαις καὶ ἄλλοι. Probatur etiam hæc scriptura diversis nummis, in quibus ΑΔΡΑΜΥΤΗΝΩΝ, testibus Ampl. Spanhemio, nec non Holstenio, & Harduino.

τῶν, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. βουλόμενος δὲ τὴν Ὀπιτήδειαν, καὶ στρατιώτας εἰσαγαγεῖν, ἐκ τῶν πολεμούντων εἰργόμενος, ἐπέλλεπι [2] τῷ Φρουρῶντι Πτελεῶντι τοῦ προκειμένου νῆσον ὑποκρίνασθαι παραδιδόναι τῷ Αὐτοφραδάτῃ, ὁ μὲν πιστεύσας τῷ Φρουράρχῳ, καὶ πέμπει τὸ ναυτικὸν [3] ὡς ἂν παραλάβῃ τὸ χωρίον. ὁ δὲ Ἀριοβαρζάνης, ἕως αἱ νῆες πρὸς τοῦ νῆσον ἔπλεον, ἔφθασεν εἰσκομίσας πλῆθος Ὀπιτηδείων καὶ συμμάχων.

que oppugnabatur. Cum autem res necessarias ac milites in urbem cuperet inducere, & ab oppugnantibus impediretur; mandatum dat Pteleunti, qui objectam insulam tum præsidio tenebat, ut simularet se eam Autophradatæ proditurum. Qui cum præsidii præfecto crederet, & classem ad accipiendam insulam mitteret: Ariobarzanes interea dum naves ad insulam contendunt, eas prævertens, magnam commeatuum ac militum copiam in urbem importavit.

[CAP. XXVII.]

Αὐτοφραδάτης.

¶ Αὐτοφραδάτης [1] ἐμβαλεῖν Πισίδας βουλόμενος, τοῦ εἰσβολοῦ στενόπορον καὶ φυλακωμένου ὁρῶν, προσήγαγε μὲν τὸ στρατόπεδον· πάλιν δὲ ἀπή-

Autophradates.

¶ Autophradates volens in Pisidas impressionem facere, aditum angustum & præsidiis munitum cernens, adduxit exercitum. Rursusque eum retro ad sex

2 Τῷ φρουρῶντι Πτελεῶντι καὶ φρουρουμένου νῆσον.] Movet me analogia, ut Πτελεῶντα putem legendum: Nam Πτελεῶν loci potius quam viri nomen. *Casaubonus.*

3 Ὡς ἂν] Fl. ἕως ἂν.

Cap. XXVII. 1 Ἐμβαλεῖν Πισίδας] Fl. ἐμβ. Πισίδας.

2 Ἀ-

ſtadia reduxit. Impetente nocte Piſidæ, qui cuſtodiam adminiſtrabant, diſceſſerunt, exiſtimantes hoſtium exercitum abiiſſe. Ille levis armaturæ militibus & armatis expeditiſſimis aſſumptis, citato cursu anguſtias penetravit, & Piſidarum regionem vaſtavit.

2 Autophradates Epheſiis e regione caſtra figentibus, videns multitudinem nugantem obambulare, principes eorum ad colloquium de communibus rebus habendum evocavit. Qui progreſſi colloquebantur. Duces equitum & armatorum multo ante præceptum acceperant, ut colloquentibus principibus impetum facerent in Epheſios, ſine ordine diſperſos, & curis vacuos. Itaque magnus Epheſiorum numerus partim occiſi, partim vivi capti ſunt.

γαγὼν ὀπίσω, μέχρι σταδίων ς· νύξ ἐπῆλθεν οἱ μὲν φυλάττοντες τὸν Πισιδῶν ἀπηλλάγησαν, οἰόμενοι τὸν πολέμιον ἀπεληλυθέναι. ὁ δὲ τὸν ψιλῶν καὶ τὸν ὁπλιτῶν τὸν ἐλαφροτάτου λαβὼν, πολλῇ σπουδῇ δραμὼν, διῆλθε τὰ στενὰ, καὶ τὴν Πισιδῶν χώραν ἐπόρθησεν.

Αὐτοφραδάτης Ἐφεσίων ἀντιπαρατεταγμένων, ὁρῶν τὸν πλείονας ἀδολεσχοῦντας, καὶ θορυβοῦντας, προσκαλέσατο τὸν ἄρχοντας ὑπὲρ τῶν προελθεῖν καὶ διαλέξασθαι περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. οἱ μὲν προῆλθον, καὶ διελέγοντο· οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν ἱππέων καὶ τῶν ὁπλιτῶν πρὸ πολλοῦ παράγγελμα εἶχον, τῶν ἀρχόντων διαλεγομένων ἐμβαλεῖν εἰς τὸν Ἐφεσίους [2]ἀπάκτους καὶ ἀμελῶς ἔχοντας· καὶ δὴ πολλοὶ τῶν Ἐφεσίων μὲν ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ ζωγρηθέντες ἁλώσαν.

Αὐ-

2 Ἀπάκτους καὶ ἀμαλῶς ἔχοντας] Scribendum ἀμελῶς. *Caſaubonus.*

Αὐτοφραδάτης μισθοφόρους ἐξαγαγεῖν βουλόμενος ἐπὶ μάχην, λογοποιοὺς καθῆκεν ὡς ἕνεκα ἀριθμοῦ ποιοῦντα τὴν ἔξοδον· [3] ἵνα τὸν μὴ ὠφελουμένων μηδὲ καθοπλισαμένων τὸν μισθὸν ἀποστερήσειεν. οἱ στρατιῶται ἀσμένως πάντες ἐξωπλίσαντο, καὶ προῆλθον· ὧν ἄρα οὐκ ἐπίδειξις ἀριθμοῦ τὸ δρώμενον· ἀλλὰ ὠφελησκόμενοι πολέμου τῷ πλήθει τοὺς ἐναντίους ἐκπλήττουσι.

3 Autophradates mercenarios ad pugnam volens educere, submisit qui rumorem sererent, eum habendi numeri caussa expeditionem facere, ne præsentes aut armatos ullos justo stipendio privaret. Milites summa alacritate omnes aptatis armis progrediebantur. Tum ipsa res declaravit, non esse numerum, sed apparatum belli multitudine hostes terrentem.

[CAP. XXVIII.]

Αρσάμης.

¶ [1] Ἀρσάμης ἐπολιόρκει Βαρκαίους· τοὺς ὃς πρεσβευσαμένων περὶ διαλύσεως, ὡμολόγησε, καὶ δεξιὰν αὐτοῖς ἔπεμψε νόμῳ Περσικῷ, καὶ τῷ

Arsames.

¶ Arsames Barcæos oppugnabat. Quibus legatos ad eum mittentibus de pace, concessit, dextramque eis misit Persica consuetudine, & oppugnatio-

πολιορ-

3 Ἵνα τὸν μὴ παρ.] Ita edidi monente Casaubono, pro vulgato ἵνα μὴ τὸν παρ.

Cap. XXVIII. 1 Ἀρσάμης ἐπολιόρ.] Constanter noster Codex per β hoc nomen habuit scriptum: Interpretis per μ. ut facile confuderunt olim scribæ imperiti β & μ, quas litteras eodem fere modo scribebant. *Casaubonus.*

Ἀρσάμης] Scribendum videtur Ἀρσάμας, quomodo in suis reperit Interpres, & uti dicitur in Indice libro huic præfixo. Certe *Arsames*, filius Darii & Artystonæ, Cyri filiæ, memoratur inter duces Xerxis Herodoto lib. VII. cap. 69. & cum hic dicatur *Barcæos*, ut se cum rege in expeditione adversus Græciam conjungerent, fuisse hortatum, idem videri possit cum eo, cujus hic mentio.

2 Καὶ

nem ſolvens, hortabatur Barcæos, ut cum rege ſe conjungerent, in expeditione adverſus Græciam ſuſcipienda: eique curruum auxilia mitterent. Qui principes ſuos miſerunt, qui cum eo de ſocietate conſilium caperent. Arſames opiparo convivio parato, principes invitavit, omnibusque Barcæis forum abundans rebus omnibus aperuit. Quibus ad emendum progreſſis, ſignum dedit Perſis. Qui enſibus armati, portas occuparunt, & irruentes urbem diripuerunt, interfectis omnibus qui reſiſtere conarentur.

2 Arſames defectione ab Rege facta, potitus majore Phrygia cum iis qui contra eum ab rege miſſi fuerant, prælium conſerere inſti-

πολιορκίαν Ἀλαλύσας, παρεκάλεσε Βαρκαίους βασιλεῖ κοινωνῆσαι τοῦ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος στρατείας, [2] καὶ πέμπειν αὐτῷ τῶν τῶν ἁρμάτων βοήθειαν. οἱ δὲ τοὺς ἄρχοντας ἔπεμψαν βουλευσομένους μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ συμμαχίας. Ἀρσάβης λαμπρὰν ἐπιδοχὴν παρασκευασάμενος εἱστία τοὺς ἄρχοντας, καὶ παρέθηκεν ἀγορὰν πᾶσι Βαρκαίοις ὑπιτηδείων ἀφθόνων. τοῦ δὲ ὑπὲρ τῆς ἀγορᾶς προελθόντων, σημεῖον ἦρε τοῖς Πέρσαις· οἱ δὲ μὲν ἐγχειριδίων καταλαβόμενοι τὰς πύλας, καὶ εἰσπεσόντες διήρπασαν τὴν πόλιν, τοὺς ἐγχειροῦντας κωλύειν φονεύοντες.

Ἀρσάβης ἀποστὰς βασιλέως, Φρυγίας τοῦ μεγάλης κρατῶν, συμβαλεῖν μάχῃ ἔμελλε τῆς ὑπὸ βασιλέως ἐς αὐτὸν ἥκουσιν.

ἵπ-

2 Καὶ πέμπειν αὐτῷ] Fl. καὶ πέμπειν αὐτῶν. Mox cum Fl. & Interprete pro βουλευσαμένους, edidi βουλευσομένους. Ad Ἀρσάβης, quod ſequitur, Caſaubonus in margine notarat χ. Σαρσάβης, ſed ortum σ illud ex voce præcedente συμμαχίας. Infra pro παρέθηκεν, Fl. ἐφέθηκεν.

[3] ἵππαρχος ἱππέων συνέθετο τοῖς πολεμίοις, ἐπειδὰν [4] προσίωσι αὐτομολήσειν πρὸς αὐτούς· τῇ προδοσίᾳ ἔμαθεν Ἀρσάβης· καὶ νύκτωρ ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀφικόμενος, ἐβασάνισε τὸν ἵππαρχον. ἐπειδὴ ὡμολόγησε, τὰ ὅπλα τῶν ἱππέων, καὶ τὰς ἐσθῆτας προέθηκεν ἄλλοις, μάλιστα δὴ πιστοῖς, καὶ τῷ τῶν ἱππάρχου σκεύῃ ἄλλον ὡπλίσεν ἵππαρχον, καὶ προστάξας αὐτοῖς, ὅταν ἴδωσι τὸ σημεῖον ἀρθὲν ἀπὸ τῶν ἐναντίων, αὐτομολεῖν· παραμιμιβάσεσθαι τε καὶ προσλαξάντας αὐτῶν τὴν φάλαγγα, ἐπιστρέψαντας, κατὰ νώτου τὴν ἐμβολὴν ποιήσασθαι. τούτων οὕτως συγκειμένων [5] κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον· ἐξ ἐναντίου δὲ τὴν δύναμιν Ἀρσάβης προήγαγεν. οἱ πολέμιοι δὲ λύσαντες τὴν

tuit. Præfectus equitum cum hostibus pacisce-batur, se, cum in aciem ventum esset, ad eos transiturum. Arsames proditione cognita, per noctem ad præfecti equitum tabernaculum adiens, eum in quæstionibus examinavit. Qui cum facinus confiteretur, equitum arma, vestesque aliis induendas dedit, quibus summam fidem habebat: & equitum præfecti armatura quendam alium hipparchum instruxit, eisque præcepit, ut cum signum ab hostibus sublatum cernerent, ad eos transirent, & obequitantes, prætereuntesque eorum agmen, a tergo conversi impetum in eos darent. His ita constitutis, a tergo impressionem faciebant. Arsames autem a facie exercitum adduxit. Hostes ordinitáξιν

3 Ἵππαρχος ἱππέων συνέθετο] Mihi hæc elegantia isto loco est suspecta. Casaubonus.

4 Προσίωσι] Fl. προσεκάλη.

5 Κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον· ἐξ ἐναντίου] Fl. κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον αὐτοὺς ἐξ ἐν. Unde lego, κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον ἐκεῖνοι· ἐξ ἐν, &c.

1 Mi-

bus dissolutis terga verterunt, & complures ex eis inter fugiendum perierunt.

πόξιν ἔφυγον· καὶ οἱ πλείονες αὐτῶν ἐν τῇ φυγῇ διεφθείροντο.

[CAP. XXIX.]

Mithridates.

¶ Mithridati rex præcepit, ut Datamen, qui defectionem fecerat, occideret, aut vivum adduceret. Mithridates etiam ipse simulabat se defecturum a rege. Datames ejus verbis credere noluit, nisi prius magnum damnum regis ditioni intulisset. Qui magnam intulit vastitatem, castella regis solo æquavit, vicos incendit: tributa per

Μιθριδάτης.

¶ [1] Μιθριδάτῃ ὁ βασιλεὺς προσέταξεν, ὁποτέρους [2] Δατάμεν κτεῖναι, ἢ ἄγειν. Μιθριδάτης ὑποκρίνετο καὶ αὐτὸς [3] ἀποστῆναι βασιλέως· ὁ μὲν ὅγε Δατάμης οὐκ ἐπίστευεν, εἰ μὴ πρόσθεν πολλὰ λυμαινόμενος τῇ βασιλέως ἀρχῇ. καὶ δὴ πολλὰ ἐλυμήνατο. φρούρια βασιλέως κατέσκαψε. ἐξ libris. Scriba impurus, quicquid erat inter ἀποστῆναι βασιλέως, & βασιλέως κατέσκαψε omisit. Mox ἔδειξε malo cum nostro Cod. quam ἔδειξεν, ut in aliis, Scribe vero, ἀλλ' ἀλλ' & ἀνέχρῆνεν. & προσεταξόντα. *Casaubonus.*

[4] Ἔδειξεν] Ita reposui cum Fl. & In-

ξεν

1 Μιθριδάτῃ ὁ βασιλεὺς, &c.] Fl. Μιθριδάτης ὁ βασ. Sed recte Vulgata. Nepos in Datame cap. x. *Hic tamen tam callidus vir extremo tempore captus est Mithridatis, Ariobarzanis filii, dolo: namque ut pollicitus est regi, se eum interfecturum, si ei rex permiteret, ut quodcumque vellet liceret impune facere: fidemque de ea re, more Persarum, dextra dedisset.* Pro Μιθριδάτης ὑποκρ. idem Cod. Μιθριδάτῃ ὑποκρ.

2 Δατάμεν κτεῖναι ἢ ἄγειν] Quidam Codd. ἢ ἄγειν. Nostram lectionem confirmat nonnihil similis locus in Artaxerxe libro eodem. Sequentem hiatum ita explebis, ὁ μὲν ὅγε Δατάμης οὐκ ἐπίστευεν, εἰ μὴ πρόσθεν πολλὰ λυμαινόμενος τῇ βασιλέως ἀρχῇ. καὶ δὴ πολλὰ ἐλυμήνατο. φρούρια βασιλέως κατέσκαψε. ex libris. Scriba impurus, quicquid erat inter ἀποστῆναι βασιλέως, & βασιλέως κατέσκαψε omisit. Mox ἔδειξε malo cum nostro Cod. quam ἔδειξεν, ut in aliis, Scribe vero, ἀλλ' ἀλλ' & ἀνέχρῆνεν. & προσεταξόντα. *Casaubonus.*

3 Ἀποστῆναι βασιλέως. ὁ μὲν ὅγε, &c.] Hiatum, qui in Vulgata inter ἀποστῆναι βασιλέως & κατέσκαψε conspiciebatur, cum Fl., Interptete, nec non Casaubono, qui eodem modo in suis quoque invenit, explevi.

Digitized by Google

ξεν ἄρα πολέμιος εἶναι βασιλεῖ. ἄμφω δὴ τόπῳ συνηλθέτην γυμνὼ ἀφαλεξομένω πεῖ ὧν χρή. Μιθρηδάτης ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ προκατασκευάσας νύκτωρ ἐγχειρίδια πολλὰ, κεκρυμμένον ἄλλοι ἀλλαχοῦ· καὶ τόποις ἐπέκειτο σημεῖον· ἀφαλεγόμενος δὴ προσῆγεν αὐτὸν ἠρέμα βαδίζων. ἐπεὶ δ' ἄλις εἶχε τοῦ λόγου, Δατάμης ἀσπασάμενος ἀπῄει· Μιθρηδάτης ἐν τῷ ἐγχειριδίων ἀνελόμενος ἀφαὶ πάχους, καὶ ὑπὸ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ κρύψας, ἀνεκαλέσατο Δατάμην, ὡς ἐπιλαθόμενος δὴ πινῶν ἀ ἐχρῆν εἰπεῖν· προελθόντα δ' ἐκεῖνο τὸ ὄρος ἐκέλευσεν ὀχυρῶσαι μάλιστα. ὅτως ἀφορῶντα Δατάμην ἐς τὸ ὄρος τῷ ἐγχειρι-

vim rapuit, prædam abegit. Cum multis rebus ostendisset se regi infestum esse, ambo simul inermes convenerunt ad colloquendum, consultandumque quid fieri oportet. Mithridates in eo loco multos pugiones noctu comparaverat, aliumque alibi abdiderat, & his signum imposuerat. Colloquendo igitur eum adduxit, pedetentim ambulans. Cum satis esset dissertum, Datames dicta salute abitum parabat. Mithridates unum ex pugionibus celeriter arripiens, eoque sub manu sinistra occultato, revocavit Datamen, quasi oblitus aliquid, quod dicere necesse esset. Advenientem autem jussit montem illum munire: sic Datamen studiose montem intuentem Mithridates

δίῳ

& Interprete: atque ita quoque in aliis Codd. præterquam in suo, legitestis est Casaubonus. Pro eo Nepos: *Regi provinciam vexat, castella expugnat, magnas prædas capit, quarum partem suis dispertit, partem ad Datamen mittit. Pari modo complura castella ei tradit. Hæc diu faciendo, persuasit homini se infinitum adversus regem suscepisse bellum.* In Vulgata erat. ἔδοξεν.

5 Ὅπως

pugione percussum interfecit.

2 Mithridates in Paphlagonia confugiens in quandam civitatem, ut longo itinere persequentes hostes anteverteret, quotquot in ædibus reperiebat utensilia, vasaque in publico foris collocavit, & sub noctem ipse fugam capessit. Persequentes cum in urbem irruissent, vasa in medio proposita conspicati, ad rapinam convertebantur. Ducibus autem persequi jubentibus morem gerere noluerunt, non commodum esse rati, manifestam utilitatem ex manibus dimittere. Mithridates interea temporis magna via confecta evasit.

δίῳ Μιθριδάτης πλήξας ἀπέκτεινεν.

Μιθριδάτης ἐν Παφλαγονίᾳ καταφυγὼν ἐς πόλιν, [5] ὅπως ἂν προλάβοι ὡς πλείστῳ ὁδὸν τοὺς [6] διώκοντας πολεμίους, ὅσα ἐν ταῖς οἰκίαις ἔπιπλα καὶ σκεύη πεῤῥήκει ἔξω· καὶ νύκτωρ αὐτὸς ἀπέδρα. οἱ διώκοντες ἐμβαλόντες τῇ πόλει, καὶ τὰ σκεύη προκείμενα ἰδόντες, πρὸς ἁρπαγὴν ὥρμησαν· τῶν δὲ ἡγεμόνων διώκειν κελευόντων οὐκ ὑπήκουσαν· ὠφέλειαν φανερὰν οὐ καλὸν ἡγούμενοι προέσθαι. Μιθριδάτης δὲ πολλὴν τὴν ὁδὸν προλαβὼν ἀπῶν ᾤχετο.

[CAP.

5 Ὅπως ἂν προλάβοι ὡς πλείστῳ ὁδὸν τοὺς διώκοντας π.] Malim, ὅπως ἂν προ. ὡς πλ. ὁδὸν, φθάσας τοὺς διώκ. π. Casaubonus.

6 Διώκοντας] Fl. διώξοντας. Sub finem pro vulgato κωλυόντων cum Fl. & Interprete reposui κελευόντων. Pro πολλὴν Casaubonus in margine rescripserat πολύ.

[CAP. XXX.]

Μέμψις.

Μέμψις Ἀριβαίῳ στρατοῦντι, ὅπως τειχήρης μὴ γένοιτο πάντα ἔξω τείχους προήγαγεν, καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἔπαξε γυναῖκας, τέκνα, χρήματα· πύλας δὲ τείχους ἀπωκοδόμησεν. Ἀριβαῖος τῷ παρασκευῇ τῆς ἀπονοίας αὐτῶν φοβηθεὶς, καὶ ὅπως μέχρι θανάτου μαχοῦνται, τὴν στρατιὰν ἀπήγαγεν.

Mempsis.

Mempsis Aribæo bellum inferente, ne intra mœnia concluderetur, omnia protulit extra murum, & pro civitate collocavit uxores, liberos, pecunias: portas autem civitatis destruxit. Aribæus apparatum eorum desperationi similem veritus, metuensque ne ad mortem usque prælium facerent, exercitum abduxit.

[CAP. XXXI.]

Κερσοβλέπης.

Κερσοβλέπης ὑποστάντων αὐτῷ συγγενῶν πολλὰ χρήματα ὑπεκπεφευγότων, διαλυσάμενος πρὸς αὐτοὺς, κατέστησε πόλεων ἄρχοντας, διαστήσας ἀπ' ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ χρόνῳ διαγενομένῳ τὰ ὑποκείμενα χρήματα μετεπέμψατο, συλλαβὼν αὐτοὺς τὸ πο-

Cersobleptes.

Cersobleptes cum ejus cognati desciscentes, magnam pecuniarum vim clam extulissent, facta pace, civitatum eis præfecturas attribuit, eosque ab se invicem disjunxit. Cum aliquantum temporis intercessisset, pecuniasque exigeret, com-

λεων

1 Προήγαγεν] Fl. προσήγαγεν.
Cap. XXXI. 1 Τῶν πολεων] Fl. τῶν πολεμίων.

1 Σαλῶν]

prehensos eos ex urbibus ejecit, & pecunias ipse possedit.

λεων ἐξήλασε, καὶ τῶν χρημάτων αὐτὸς ἐκράτησεν.

[CAP. XXXII.]

Peuthes.

Peuthes præfectus equitum Cersobleptæ, in summa pecuniarum inopia constitutus, mandavit. Ut quilibet agricola quinque modiorum agrum sibi sereret. Qui seruerunt, magna scilicet colonorum multitudo. Cum igitur ingens frumenti copia provenisset, devectum illud in mare vendidit, remittens aliquantum de precio. Ea ratione multas subito pecunias Cersobleptæ confecit.

Σεύθης.

[1] Σεύθης ἵππαρχος Κερσοβλέπτου ἐν ἀπανεῖ χρημάτων ἐπιστείλας τοῖς γεωργοῖς ἑκάστῳ πέντε μεδίμνους χωρίον ἀποσπείραι· οἱ μὲν καταπάσαντες, πολὺ πλῆθος γεωργῶν· σίτου δὲ παμπόλλου γενομένου, καταγαγὼν αὐτὸν ἐπὶ θάλασσαν ἐπέπρασκεν, ὑφειμένος τι τῆς τιμῆς, ὡς τι τάχους τῷ Κερσοβλέπτῃ πολλὰ χρήματα συνελέξατο.

[CAP. XXXIII.]

Artabazus.

¶ Artabazo oppu-

Ἀρταβάζης.

¶ Ἀρταβάζῳ [1] πολιορκοῦντι

1 Σεύθης ἵππαρχος Κερσοβλ.] Probo lectionem aliorum Codd. Σεύθης. & statim ἐν ἀπανεῖ χρ. γενομένου, φεύγειν. Sub finem ὑφειμένος τι τῆς τ. *Casaubonus.*

Σεύθης] Ita edidi cum Fl. alii isque Codd. in quibus ita legi testis est Casaubonus, pro vulgato Κεύθης. atque ita quoque dicitur supra in hujus libri Indice. Pro ἵππαρχος, Fl. ὕπαρχος. Infra pro ὑφειμένος τῆς τιμῆς, cum Fl. Interprete, & Casaubono scripsi, ὑπειμένος τῆς τιμῆς.

Cap. XXXIII. 1 Πολιορκοῦντι πόλιν] Fl. πολ. τὴν πόλιν. Pro Σικυώνι, Fl. Σικωναῖ. Interpres Σικωναῖ, quod unde derivet, ipse viderit: a Σικυών enim est, Σικωναῖ, quod est in Fl. sed a Σικυών est Σικυώνιος, non Σικωναῖος. Pro φεύγειν ἀναγκάσας, Fl. φεύγοντας.

2 Ἐκέ-

κεῦπ πνα πόλιν, Τιμόξενος Σικυώνιος προεδίδε τὴν πόλιν. ἀμφότεροι συνέθεντο, τῷ βέλε προσείψαντας βραχὺ βιβλίδιον, πεξεύειν εἰς πνα τόπον συγκείμενον, κἀκεῖθεν τὰς ἐπιστολὰς ἀναλαμβάνειν.

Ἀρταβάζος ὑποπτεύσας Παμμένη κοινολογεῖσθε τοῖς πολεμίοις, [2] ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς δῶρα δώσων, καὶ σῖτον τοῖς στρατιώταις μετρήσων. ἐλθόντα συλλαβὼν, τὸ στρατόπεδον τοῖς ἀδελφοῖς Ὀξύθρᾳ καὶ Διβικτῷ παρέδωκεν.

Ἀρτάβαζος Φαρνάκου φεύγων ἐκ Πλαταιέων, προῆλθεν ἐς Θεσσαλίαν. τῶν δὲ Θεσσαλῶν ἐρομένων περὶ τοῦ μάχης, δείσας ὁμολογῆσαι τὸν ἦσσαν· αὐτὸς μὲν ἔφη σπεύδειν ἐς Θρᾴκλιν πεμφθὲν βασιλέως ἐπιτρέψαι· Μαρδόνιος δὲ

gnanti civitatem quandam, Timoxenus Sicyonæus urbem prodidit. Convenit inter utrosque, exiguum libellum in telo suspensum, in locum constitutum ejaculari, atque inde epistolas recipere.

2 Artabazus cum suspicaretur Pammenem cum hostibus consilia inire, vocavit eum quasi munera largiturus, & militibus frumentum mensurus. venientem in castra comprehendit, eumque fratribus Oxythræ atque Dibicto tradidit.

3 Artabazus Pharnacis filius, fugiens a Platæis, in Thessaliam venit. Thessalis interrogantibus de pugna, non audens confiteri calamitatem, respondebat se in Thraciam properare, & arcanum regis

2 Ἐκάλεσεν] Fl. ἐκίλευσεν. Pro ἐλθόντα συλλαβὼν, τοῖς ἀδελφοῖς, &c. cum Fl. scripsi ἐλθόντα συλλαβὼν, τὸ στρατόπεδον τοῖς ἀδελφοῖς, &c. Videtur autem ille quinque millium Thebanorum exercitus, cui a Thebanis præfectus *Pammenes*, & cum quo in Asiam trajicere ad ferendam opem Artabazo contra regios satrapas jussus erat, de quo Diodorus lib. XVI.

3 Τὸν

mandatum perficere velle: Mardonius autem victor sequitur, & ipse victoriæ nuncium apportat. Artabazus victoriam prætendens, Thessaliam transiit. Thessali vero statim Persarum cladem perceperunt.

νενικηκὼς ἔπεμψε, καὶ τὰ ἔργα τῆς νίκης αὐτὸς ἀπαγγέλλει. Ἀρτάβαζος μὲν ἀπάτῃ νίκης Θεσσαλίαν διεξῆλθεν· Θεσσαλοὶ δὲ αὐτίκα [3] τῶν Περσῶν ἤσθοντο ἐμάνθανον.

[CAP. XXXIV.]

Aryandes.

Aryandes Barcæorum urbem oppugnans, nocte fossam duxit, lignis imbecillibus transversim positis, exiguaque terra injecta. Interdiu Barcæos ad fœdus ineundum vocat, stansque cum iis qui fœdus percuterent, super latentem fossam juravit: Quamdiu terra permaneret, se con-

Ἀρυάνδης.

[1] Ἀρυάνδης τὴν Βαρκαίων πόλιν πολιορκῶν, νυκτὸς ὀρύξας τάφρον, ξύλα ἀσθενῆ διατείνας, καὶ γῆν ὀλίγην ἐπιβαλών, μεθ' ἡμέραν προκαλεῖται Βαρκαίους ἐπὶ σπονδάς, καὶ στὰς μετὰ τῶν τὰ ὅρκια τεμνόντων ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου, ὤμοσεν [2] ἐφ' ὅσον ἔτως ἡ γῆ

3 Τῶν Περσῶν ἤσθαν] Ita scripsi cum Fl. & Casaubono, qui ita in margine Vulgatæ restituerat pro ἤδη Περσῶν ἤσθαν.

Cap. XXXIV. 1 Ἀρυάνδης] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro Ἀρυάδης, ut & infra Ἀρυάνδου pro Ἀρυάδου. Strategema hoc Herodoto non *Aryanda* tribuitur, sed *Amasi*, qui ab *Aryande*, Ægypti prætore, *Pheretima* precibus ad ulciscendum *Arcesilaum* a *Barcæis* interemptum, pedestrium copiarum dux ad eos missus fuit. Eum vide lib. IV. cap. 167. & 201. Ab hoc *Aryande* nomen accepit argentum *Aryandicum*, de quo idem Herodotus lib. IV. cap. 166.

2 Ἐφ' ὅσον ἔτως ἡ γῆ μένοι] Ita edidi cum MS. addito ἔτως, consentiente Herodoto, unde hæc desumpta: ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου τέμνοντες ὅρκια, ἐς ὅ κε ἡ γῆ αὕτη ἔτω ἴσχῃ, μένειν τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην. Paullo post, pro μικέτι, MS. ἐκέτι Herodotus d. l. ἐκέτι ἔμμενε τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην. Ita quoque supra lib. VI. cap. 22. ubi simile refertur strategema, pro καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς

γῆ

γῆ μένοι, φυλάξειν τὰ συγκείμενα· οἱ Βαρκαῖοι μὴ τὰς ὅρκους ἀνέῳξαν τὰς πύλας. οἱ περὶ τὸν Ἀρυάνδιον καταῤῥήξαντες τὴν τάφρον, κατελάβοντο τὴν πόλιν· ὡς μηκέτι τῆς γῆς μενούσης ἐφ' ἧς ὤμοσαν.

conventa servaturum. Barcæi acceptis juramentis, portas aperuerunt. Aryandæ milites effracta fossa civitatem occuparunt, cum non amplius terra maneret, in qua juraverant.

[CAP. XXXV.]

Βρέννος.

¶ [1] Βρέννος Γαλατῶν βασιλεὺς πεῖσαι βουλόμενος αὐτοὺς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεῦσαι, συναγαγὼν ἐκκλησίαν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, προήγαγεν αἰχμαλώτους Ἕλληνας, ἐλαχίστους τὰ σώματα καὶ ἀσθενεστάτους, τὰς κεφαλὰς ἀπεξυρημένους, τριβώνια ῥυπῶντα περιβεβλημένους· καὶ παρέσησεν αὐτοῖς τῶν Γαλατῶν τοὺς μεγίστους καὶ τοὺς εὐειδεστάτους, Γαλατικὴν ὅπλισιν ἔχοντας. τοῦτο ποιήσας, ἡμεῖς, εἶπεν, οἱ τηλικοῦτοι, καὶ τοιοῦ-

Brennus.

¶ Brennus rex Gallorum volens eis persuadere, ut expeditionem in Græciam susciperent, convocatis in concionem viris & mulieribus, produxit captivos Græcos, vilissimis corporibus & infirmissimis præditos, capitibus rasis, & sordidis palliis amictos: juxtaque eos maximos Gallorum collocavit & speciosissimos, Gallicam armaturam indutos. Hoc facto, nos, inquit, tanti ac tales contra homines ita imbecilles &

τοι

αὐτῶν γὰρ ὄντες. legendum ἐκ τῶν τῶν αὐτῶν γὰρ ὄντες. ut monui ad illum locum. Pro μένοι, Casaubonus in margine reposuerat ἐμμενεῖ.

Cap XXXV. 1 Βρέννος] κ. Ἀρέιος. *Casaubonus.*

2 Περὶ

parvos bellum geremus. Hoc modo Galli, contemptis Græcis, adducti sunt, ut proficisci cum exercitu in Græciam non dubitarent.

2 Brennus Gallos ducens in Græciam, cum Delphis aureas statuas conspexisset, accersivit Delphos captivos, eosque per interpretem interrogavit, an solidum esset aurum donariorum. Quibus affirmantibus intus æs esse, foris autem aurum leviter aspersum: mortem omnibus minabatur, si hoc aliis nunciarent. imo contrarium dicere jussit, nihil esse præter aurum fabricatum. Tum duces intro vocavit, & eundem modum captivos interrogavit. Quibus, ut imperatum erat, respondentibus au-

πι, πρὸς τὰς ὕτως ἀθενεῖς καὶ μικρὰς πολεμήσομεν. ὕτως ἐπείσθησαν Γαλάται, καταφρονήσαντες Ἑλλήνων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

Βρέννος Γαλάτας ἀγαγὼν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα θεώμενος τὰς ἐν Δελφοῖς χρυσὰς ἀνδριάντας, προσκαλεσάμενος Δελφὰς αἰχμαλώτους διὰ ἑρμηνέως ἤρετο, εἰ στερεὸν εἴη τὸ χρυσίον τῶν ἀναθημάτων· εἰπόντων δὲ, τὰ μὲν ἔνδον ἐστὶ χαλκὸς, τὰ δὲ ἔξωθεν χρυσὸς ἐπεπήλατο λεπτός· ἠπείλησε θάνατον ἅπασιν, εἰ τοῦτο [2] πρὸς ἀλλήλους ὁμολογήσουσιν. ἀλλὰ καὶ τἐναντίον λέγειν παρήγγειλεν, ὡς ἔστιν [3] ἅπαντα χρυσὸς ἀυτῷ δὴ σφυρηλάτης. καὶ δὴ τοὺς ἡγεμόνας ἔνδον πινὰς καλέσας, τὰς αἰχμαλώτους ὁμοίως ἤρετο. τοῦ

δὲ τὸ

2 Πρὸς ἀλλήλους] Scribe cum Interprete πρὸς ἄλλους. Pro ὁμολογήσουσιν, MS. ὁμολογήσωσιν, quod præfero. Sub finem pro ἀγγέλλειν, cum eodem & Interprete reposui ἀπαγγέλλειν, Pro δύδυμόπρεν quoque MS. πρεθυμόπρεν.

3 Ἅπαντα χρυσὸς ἀυτῷ δὴ σευρ.] Suspecta vox ἀυτῷ saltem αὐτὸς legerem. *Casaubonus.*

4 Προ-

ᾗ τὸ [4] προσαχθὲν εἰπόντων, ὡς πάντα εἴη χρυσὸς, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀναγγέλλειν τοῖς πολίταις, ἵνα μάχοιντο εὐθυμότερον, ὡς ἐπιπληψόμενοι χρυσοῦ μοίρας μεγίστας.

rum esse purum, jussit eos multitudini renunciare, ut sperantes se maximas auri portiones accepturos, alacrius pugnam facerent.

[CAP. XXXVI.]

Μυγδόνιος.

Μυγδόνιος πολεμίων προσπαθημένων, λιμῷ πιεζόμενος, σωροὺς ὑπερμεγέθεις γῆς καὶ λίθων ἐν τῇ ἀγορᾷ νήσας, καὶ προσαλείψας πηλῷ, τοῖς μὲν πυροὺς, τοῖς δὲ κριθαὶς [1] ἔβαλε, καὶ θρέψας ἡμιόνους μεγίστους, καὶ ποτάτους ἐκτὸς τείχους ἀφῆκεν. τούτους μὲν οἱ πολέμιοι συνέλαβον· ὁ δὲ κήρυκα πέμψας ἠξίωσε [2] πέμψειν τοὺς περὶ λύτρων συμβησομένους· κήρυκες ἦκον, πρὸς οὓς ἐπὶ τὴν ἀγορᾶς Μυγδόνιος συνέβαινεν. οἱ δὲ σωροὺς μεγάλους πυρῶν καὶ κριθῶν ἰδόντες,

Mygdonius.

Mygdonius hostibus obsidentibus fame laborans, acervos maximos terræ, lapidumque in foro exstruxit, eosque compingens luto, in alios triticum, in alios hordeum injecit, & mulos ingenti magnitudine, pinguissimosque alens extra mœnia dimisit. Eos hostes comprehenderunt. Ille præcone misso jussit, ut mitterent qui de redemptitio precio transigerent. Venerunt legati, quos Mygdonius in foro convenit. Illi maximos acervos tritici,

καὶ ὑπ-

4 Προσαχθὲν.] κ. φραχθὲν. *Casaubonus.*

Cap. XXXVI. 1 Ἔβαλε] MS. Ἐπόβαλε. *Idem.*

2 Πέμψειν] MS. πέμψαι.

3 Πρὸς

hordeique videntes, & ministros alios alibi jubere metiri, reversi hæc hostibus nunciarunt. Qui pinguedinem mulorum conspicati, fidemque de ciborum apparatu legatis habentes, longo tempore se civitatem capere non posse existimarunt, & ob eam caussam discesserunt.

καὶ ὑπηρέτας, καὶ ἄλλους ἀλλαχόθεν ἀξιοῦντας μετρεῖσθαι. τοῦτο ἐπανελθόντες τοῖς πολεμίοις ἤγγειλαν· οἱ δὲ καὶ τὸ δίτραφὲς τῶν ἡμιόνων ἑωρακότες, καὶ τοῦ τροφῶν τοῦ ἀσκοῦ τῶν τροφῶν, τοῖς κήρυξι πιστοῦντες, ὡς οὐκ ἂν δυνάμενοι χρόνῳ μακρῷ τοῦ πόλιν ἑλεῖν, ἀνεζεύξαν.

[CAP. XXXVII.]

Parisades.

Parisades rex Ponti aliam vestem habere solebat, cum militum inspectionem faceret: aliam, cum periculum adversus hostes subiret: in alia, si quando fugam tempus postularet, fugiebat. Nam ordines instruens, ab omnibus cognosci: periclitans, nemini hostium notus esse: fugiens autem, neque suos neque hostes scire, quis esset, voluit.

Παρισάδης.

Παρισάδης Πόντου βασιλεύς, ἐν ἄλλῃ μὲν ἐσθῆτι τοὺς στρατιώτας ἐξήταζεν· ἐν ἄλλῃ δὲ [1] πρὸς τοὺς πολεμίους κινδυνεύειν· ἄλλῃ δὲ, εἰ φυγῆς καιρὸς εἴη, ἔφευγεν. σκοπῶν μὲν γὰρ ἐβούλετο εἶναι πᾶσιν ὁρατός· κινδυνεύων δὲ μηδενὶ τῶν πολεμίων κατάφανής. φεύγων δὲ μήτε τοῖς οἰκείοις, μήτε τοῖς ἐναντίοις γνώριμος.

[CAP.

1 Πρὸς τοὺς πολεμίους] Additus articulus cum MS.

[CAP. XXXVIII.]

Σεύθης.

Σεύθης Ἀθηναίων τὰ ἐπὶ θαλάσσαν διὰ τῆς Χερονήσου παρθένων, μισθωσάμενος Γέτας ψιλὰς διχιλίας δι' ἀπορρήτων συνέταξεν ὡς πολεμίας ἐμβαλόντας πυρπολεῖν τὴν χώραν, καὶ βάλλειν τὰς ἐπὶ τῶν τειχῶν. Ἀθηναῖοι ταῦτα ὁρῶντες, καὶ πολεμίας τῶν Θρᾳκῶν ἡγησάμενοι τὰς Γέτας ἀπὸ τῶν δρωμένων, ἐκβάντες θαρρήσαντες τῶν νεῶν, προσῆγον τοῖς τείχεσιν· ὁ μὲν Σεύθης προεξῆλθε τῶν τειχῶν ἐναντίος τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ οἱ Γέται ὡς μετ' αὐτῶν ἀποστήσεσθαι μέλλοντες· ἐπεὶ δὲ κατόπιν ἐλθόντες, λαβόντες ὀπίσω τὰς πολεμίας, ἔνθεν μὲν οἱ Θρᾷκες, ἔνθεν δὲ οἱ Γέται, πάντας αὐτὰς διέφθειραν.

Seuthes.

Seuthes Athenienſibus maritimas regiones per Cherroneſum populantibus, duo millia Getarum levis armaturæ conduxit, eoſque more hoſtium irruptionem facere, ignique regionem vaſtare juſſit, & in eos qui in muris conſiſterent, tela conjicere. Hæc Athenienſes conſpicati, & hoſtes eſſe Thracum ex his quæ patrabantur conjicientes, audacter e navibus egreſſi, ad mœnia contendebant. Seuthes extra muros obviam Athenienſibus prodiit, & Getæ quaſi cum illis ſe conjuncturi, poſtquam ad tergum evaſerunt, intercluſis retro hoſtibus, hinc Thraces, illinc Getæ magnum eorum numerum occiderunt.

[CAP.

[CAP. XXXIX.]

Seiles.

Seiles, ut tria millia Persarum, qui novis rebus studebant, morti traderet. finxit Seleucum per litteras sibi graviter minari. Se vero ipsorum auxilio, ad prævertendum ejus iram uti statuisse. Ad consilium vero agitandum constituit, ut omnes in vicum quendam nomine Rhaudam convenirent. Illi credentes ejus sermonibus, venerunt. At ipse (erat enim palus sub vico profunda) in eo loco Macedonum & Thracum equitibus trecentis, armatisque ter mille collocatis, præcepit, ut cum peltam ferream tolli vidissent, excursione facta omnes ibi

Χείλης.

[1] Χείλης τρισχιλίους Περσῶν νεωτερίζοντας κτεῖναι βουλόμενος, ἐσκήψατο Σέλευκον αὐτῷ δι' ὀπισθόλης χαλεπῶς ἀπειλεῖν· αὐτὸς δὲ τῇ τούτων συμμαχίᾳ χρησάμενος ἐθέλειν αὐτὸν προλαβεῖν, ὅπως δι' ἂν βουλοῖ ἀγάγοιεν. συνέπαξεν αὐτοῖς ἅπαντας ἐς κώμην, Ῥάνδαν καλουμένην. οἱ μὲν πιστεύσαντες ἦκον. ὁ δὲ αὐτὸς γὰρ ἔλος βαθὺ καὶ κοῖλον ὑπὸ τὴν κώμην· ἐνταῦθα Μακεδόνων καὶ Θρακῶν ἱππεῖς τριακοσίους, ὁπλιτῶν τρεῖς χιλιάδας ἀποκρύψας, συνέταξεν, ὅταν ἴδωσι πέλτην χαλκοῦν ἐρριμμένην, ἐκδραμόντας ἀναιρεῖσθαι πάντας τοὺς ἠθροισμένους· ἀνε-

[1] Χείλης] Malim Σείλης cum MS. & Interprete, qui constanter in suis quoque ita videtur invenisse, non solum hoc loco, verum etiam in Indice, & ut MS. hic per Σ, Σείλης, ita quoque in Indice, nisi quod illic Σίλης. Paullo post pro συνέταξεν αὐτοῖς ἅπαντας, MS. αὐτούς. Pro Ῥάνδαν, MS. Ῥάνδα, imposito ν posteriori α. Genuinum tamen existimaverim Ῥάνδα. Male Interpres *Rhaudam*. Ptolemæus lib. VI. cap. 19. Καὶ κατέχουσι τὰ μὲν πρὸς τῇ Ἀρία Ῥάνδαι. Infra pro ὁπλιτῶν, MS. ὁπλίτας.

ἀνεδείχθη μὴ ἡ πέλτη· οἱ δὲ ἐκδραμόντες τὰς τριχίλιας Πέρσας καταφόνευσαν.

collectos perimerent. Qui ostensa pelta excurrentes, tria millia Persarum ad unum omnes conciderunt.

[CAP. XL.]

Βόρζος.

[1] Βόρζος τριχιλίας ἀνδρας, τῶν ἐν τῇ Περσίδι κατοίκων, ἐπιβουλεύοντας αὐτόμολος ἀπεπέμψατο, δὲς ἡγεμόνας τῶν ὁδῶν, οἳ προήγαγον αὐτὰς εἴς τινα τόπον τῆς Περσίδος ὃς καλεῖται Κωμαστὸς, ἔνθα κῶμαι πυκναὶ, καὶ λεὼς πολὺς, καὶ σταθμοὶ πολλοί· πεὶ δὲ ἄλλος ἐν ἄλλῳ σταθμῷ κατήγετο, φυλακῆς ἰσχυρᾶς [2] κυκλωσαμένης τὰς κώμας, ἕκαστος τῶν σταθμούχων τὸν ἴδιον ἐπίσταθμον εὖ μάλα καταμεθύσας ἀπέκτεινε· τὰ δὲ σώματα τῶν τριχιλίων ταφέντα, λάθρα νυκτὸς ἀφανῆ ἐγένοντο.

Aborzus.

Aborzus cum a tribus millibus hominum in Perside incolentium, sibi insidias parari sensisset, eos ablegavit, additis viarum ducibus, qui deduxerunt eos in locum quendam Persidis nomine Comastum. Ibi vicorum insignis multitudo, hominumque magna frequentia, multaque diversoria. Cum autem alius apud alium hospitem diverteret, fortissimo præsidio vicos cingente, quilibet hospes suum diversorem inebriatum occidit. corpora vero trium millium terræ mandata per noctem, deque medio sublata sunt.

[CAP.

1 Βόρζος] MS. Ὀζόρζος, quomodo Interpres etiam legit in Indice, ubi MS. Ὀζόρζος. Infra articulum ante καλεῖται MS. non agnoscit. Sub finem pro σταθμούχων, cum eodem restitui σταθμούχων.

2 Κυκλωσαμένης] χρ. κυκλωσαμένους. *Casaubonus.*

1 Κρεν.

[CAP. XLI.]

Surenas.

Surenas Parthorum dux, cum Crassus turpiter prælio fugatus discederet, & per montana iter facere conaretur, metuens ne pugnam ex desperatione redintegrarent, legatum ad eum misit, qui in hunc modum referret: Componit tecum amicitiam rex magnus, & cum fortitudinem suam Romanis ostenderit, nunc humanitatem etiam ostendere constituit. Crassus dolum suspiciens, morem gerere nolebat. Milites, quorum animi essent fracti & defessi, coëgerunt eum complosis armis barbaro credere. Crassus invitus pedibus iter faciebat. Surenas summa usus humanitate, equum au-

Συρηνᾶς.

Συρηνᾶς Παρθυαίων ἡγεμὼν [1] κρίσιν μὴ πολλῆς ἥττης ἀναχωρεῖν-τα, καὶ δι' [2] ὀρεινοτέρων ὁδεύειν πειρώμενον, τὴν ἐξ ἀπονοίας μάχην φοβούμενος, ἔπεμψε πρεσβευτὴν ὡς αὐτόν, λέγοντα, συντίθεται σοι φιλίαν βασιλεὺς μέγας, δείξας Ῥωμαίοις ἀνδρίαν, νῦν δεῖξαι βούλεται φιλανθρωπίαν. Κρίσσος δόλον ὑφορώμενος, οὐκ ἐπείθετο. οἱ στρατιῶται ἀθυμοῦντες, καὶ ἀπειρηκότες, ἐβιάσαντο αὐτὸν τοῖς ὅπλοις κρούσαντες, πιστεῦσαι τῷ βαρβάρῳ. Κρίσσος ἄκων πεζὸς ἐβάδιζεν. Συρηνᾶς φιλοφρονούμενος δὴ ἵππον χρυσοχάλινον αὐτῷ παρέστησεν, ἐφ' ᾧ καθίσαι προσέτα-

1 Κρίσσον μὴ πολλῆς ἥττης ἀναχωρεῖν-τα] Vel Κρίσσον ἱερῶν vel Κρίσσον ἀναχωρεῖν-τος & πειρωμένου scribendum. Quem Polyænus *Exathrem* vocat, is est Plutarcho Πομπαιάδης, Appiano Plutarchi simia Μαξάρδης. Versus Euripidis ex ipso poeta emendavimus. *Casaubonus.*

2 Ὀρεινοτέρων] MS. ὀρεωτέρων. Infra pro δείξας idem δεῖξαι.

3 Ὁ μὲν

πρεσέταξεν·[3] ὁ μὲν δὴ ἀναβαίνῃ τ ἵππον, ὁ δὲ βάρβαρος ἱππικόμος κεντήσας ἐπεπάχυνε τ ἵππον τ δρόμον, ὅπως τ Κράσσον ἐς τὸ πλῆθος ἐξενέγκοι τ Παρθυαίων. Ὀκταύιος τ τοῦ Κράσσου ἡγεμόνων σωεὶς τ ἀπάτης, λαμβάνει τὴν τ χαλινῶν, καὶ μετ' ἐκεῖνον εἰς τ χιλιάρχων Πετρώνιος· ὥστε τ μὲν ἵππον κόμον Ὀκταύιος [4] κτείνῃ ἀποσπάμενος τὸ ξίφος τ· τ δὲ Ὀκταύιον ἄλλος τὶς τ Παρθυαίων· τ δὲ Κράσσον Ἑξαίθρης Παρθυαῖος, καὶ τοῦ κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν δεξιὰν ἀποκόψας, ἐκόμισε πρὸς μέγαν βασιλέα Παρθυαίων, Ἡρώδην. ἔτυχε δὲ βασιλεὺς κατ' ἐκεῖνο τ ὥρας ἐστιώμενος, καὶ πρὸς τ τόπον ἀ-

reo freno præditum ei tradidit, in quo eum sedere jussit. Barbarus autem equorum curator, admotis calcaribus, equi cursum accelerabat, ut Crassum in mediam Parthorum multitudinem conjiceret. Octavius unus ex Crassi legatis intellecta fallacia, frenum apprehendit, & post eum unus tribunorum Petronius. Sic Octavius extracto gladio equi curatorem interficit, Octavium alius quidam Parthorum. Crassum vero exiliens Parthus occidit, ejusque caput & dextram abscissam ad regem magnum Parthorum Herodem deportavit. Erat eo tempore rex in convivio, & inter potandum, Jasonem Trallia-

κροώ-

3 Ὁ μὲν δὴ ἀναβαίνῃ τ ἵππον] Omissa hæc ab Interprete verte: *ille quidem equum conscendit.* Pro Ὀκταύιος, uti legebatur, reposui Ὀκταύιος.

4 Κτείνῃ] MS. κτενῇ. Pro Ἑξαίθρης, MS. ut & Codd. Casauboni, Ἑξαθείς. Non opus videtur, ut post Ἑξαίθρης inseratur ἀνὴρ, sicuti in margine Vulgatæ fecerat Casaubonus: locus enim videtur integer, si subintelligas, τὸ κτείνῃ, quod præcedit. Interpres tamen in suis videtur reperisse. Pro Ἡρώδην, MS. Τηρώδην, quomodo & Casaubonus in ora Vulgatæ notarat. Plutarcho, in Crasso, dicitur Τηρώδης, in Antonio Ἡρώδης, Appiano Ὀρώδης, Latinis *Orodes.*

5 Φί-

num tragœdum Bacchas Euripidis agentem auſcultabat. Tragœdus canebat illos verſus,

Ex montibus afferimus
Vitulum laniatum modo,
Prædam felicem.

Qui vero Craſſi caput habebant, ad regem illud attulerunt. Ob eam rem ingens vociferatio, ingenſque plauſus oriebatur. Itaque Exathres exiliens inquit, Mihi potius hos verſus canere convenit, quam tragœdo. Rex ea re gaviſus, hunc quidem iis donis honoravit, quibus mos erat ejuſmodi homines afficere: tragœdo vero talentum donavit.

κρεώμθ Ἰάσον Τραλλιανῶ τραγῳδῶ ὑποκεκρουμθύω Βάκχας Εὐριπίδου. ὁ μθὶ δὴ τραγῳδὸς ᾖδεν ἐκεῖνα τὰ μέλη,

5 φέρομθ ἐξ ὀρέων ἔλικα
Νεότομον ὑπὲ μέλαθρα,
Μακάριον θήραμα.

οἱ δὲ τὴν Κρίσου κεφαλὴν κομίζοντες τῷ βασιλεῖ προσέδραμον. ὑπὲ τούτῳ μεγάλη βοὴ, καὶ πολὺς κρότος ἐγένετο. ὥς τε ὁ μθὶ Ἐξάθρης ἀναπηδήσας ἔφη· ἐμοὶ πῶς μᾶλλον τὰ μέλη προσήκει ἄδειν, ἢ τῷ τραγῳδῷ. βασιλεὺς ἡσθεὶς, τοῦτον μθὶ ἐτίμησεν οἷς πάτριον ἦν· τῷ Ἰάσονι δὲ τῷ τραγῳδῷ τάλαντον ἔδωκεν.

[CAP. XLII.]

Galli.

Galli expeditionem adverſus Autariatas ſuſceperunt. Cum diu bellum duceretur, Celtæ

Κελτοί.

Κελτοὶ στρατεύουσιν ὑπὲ Αὐτριατάς, καὶ ἦν πόλεμος μακρός· οἱ μθὶ Κελτοὶ τὰς τροφὰς καὶ τ' οἶνον, πάσας

5 φέρομθ ἐξ ὀρίων ἔλικα νεότομον ὑπὲ μέλαθρα, μακάριον θήραμα] MS. φέρομθ μθὶ ἐξ ὄρους νεότομον ὑπὲ μέλαθρον, μακάριον θήραν. Sed reſtituit ex Euripide Caſaubonus. In Plutarcho tamen eſt ὄρος & θήραν. Sub finem MS. βασιλεὺς μθὶ ἡσθείς.

1 Τὰς

πάνυ δηλητηρίοις καταφαρμακούσι, καὶ καταλιπόντες ἐν ταῖς σκηναῖς, αὐτοὶ νύκτωρ ἔφευγον. οἱ δὲ Αὐταριάται πιστεύσαντες, ὡς φοβηθέντες ἀποδιδράσκοιεν, κατελάβοντο [1] τὰς σκηνὰς, καὶ τῷ οἴνῳ, καὶ ταῖς τροφαῖς ἀνέδην ἐχρήσαντο. καὶ ὑπὸ [2] ὑπερροίας ἀκρατεῖς ληφθέντες.. Κελτοὶ δὲ ἐπελθόντες κειμένους φονεύουσιν.

cibaria & vinum herbis venenosis inficiunt, & ipsi noctu relictis castris fugam capessunt. Autariatæ credentes eos metu profugisse, castra invadunt, & vino cibariisque largiter fruuntur, statimque immoderato ventris profluvio prolabuntur. Celtæ supervenerunt, ac prostratos occiderunt.

[CAP. XLIII.]

Θρᾶκες.

Θρᾶκες ὑπὸ ταξάμενοι Βοιωτοῖς ὑπὲρ τῶν Κωπαΐδα λίμνην, ἠπηθέντες, ἐς τὴν Ἑλικῶνα καταφυγόντες, ἐσπείσαντο [1] τοῖς

Thraces.

Thraces prælio cum Bœotis facto ad Copaidem paludem victi, in Heliconem confugerunt, & inducias cum Bœotis ad dies aliquot

Βοιω-

1 Τὰς σκηνὰς καὶ τῷ οἴνῳ, καὶ ταῖς] Καὶ τῷ οἴνῳ, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete supplevi.

2 Ὑπὸ ὑπερροίας] Simile stratagema vide supra lib. VI. 13.

Cap. XLIII. 1 Τοῖς Βοιωτοῖς] MS. τοῦ Βοιωτίς. Faullo post pro Γωνία, MS. Γωνία. Sed Vulgata recte. Strabo lib. IX. in Thessalicis: Τούτου δὲ ὑπόκειται ὁ Γῶν, ὅπερ τὸ τῆς Γωνίας ἱερὸν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. & in Bœoticis: Κατέστησαν δὲ τῆς Κορωνείας (vitiose Κορωνείας editum) ἐν τῷ πρὸ αὐτῆς πεδίῳ τὸ τῆς Γωνίας (uti restituendum monuit Casaubonus pro vulgato Γωνίας) Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρύσαντο, ὁμώνυμον τοῦ Θεσσαλικοῦ. Ad quæ loca videndus Casaubonus. Pausanias in Bœoticis: Πείθουσι δὲ Κορωνεῖαι ὡς Ἀλαλκομενῶν ἀείκειαν, τῆς Γωνίας Ἀθηνᾶς ἔστι τὸ ἱερόν. καλεῖται δὲ ἀπὸ Γωνίου τοῦ Ἀμφικτύονος. καὶ ἐς τὸν κοινὸν συνίασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. Dicitur & Γωνὶς Apollino Rhodio Argonaut. lib. I. ν. 551.

Ἔρχον Ἀθηναίης Γωνίδος, &c.

Ad quem locum inter alia Scholiastes: Ἀριμφίδας ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς Ἀμφικτύονος υἱὸν ἐν Θεσσαλίᾳ χθονιδῶν, ἀφ

fecerunt. in quibus Bœoti inito consilio discedunt, freti victoria, & induciis confidentes, atque Minervæ Itoniæ pro victoria sacrificantes, convivia celebrant.

Βοιωτοῖς ἡμέρας πινὰς, ἐν αἷς βελεύσιμοι ἀπαλλάττοντο. οἱ Βοιωτοὶ τῇ νίκῃ θαρρεῖν τες, καὶ ταῖς σπονδαῖς πεποιθότες, [2] τῇ Θρᾴκῃ τῇ Ἰτωνίᾳ] Scriptum invenimus τῇ Ἀθηναίᾳ τῇ Ἰτωνίᾳ, & apud Interpretem, *immortali Etonia*. Nos nullo negotio veram lectionem restituimus ex historia. *Casaubonus.*

Thraces per noctem in sacrificantes & convivantes impetu cum Athe-

ἀφ' ἧς Ἴτων πόλις καὶ Ἰτωνὶς Ἀθηνᾶ. & eodem libro, ⁂. 721.

Αὐτὰρ ἔγ' ἀμφ' ἄμοισι θεᾶς Ἰτωνίδος ἄρχον.

Ubi idem Scholiastes: Ἐν Θεσσαλίᾳ θεὰ Ἰτωνὶς τιμᾶται, καὶ ἡ Κορωνεία πόλις τῆς Βοιωτίας, ἀπὸ Ἴτωνος τοῦ ἱερέως. Ubi pro ἱερέως lego ἥρωος. Consule & Stephanum voce Ἴτων, apud quem & Ἰτωνιὰς dicitur, uti & Callimacho, Hymno in Delum ⁂. 74.

Ἤδη Ἰτωνιάδος μὲν Ἀθηναίας Ὀρθρίδας καλέοντες. (ἐπ' ἀθλα Male Achilles Statius in Catullum scribit, *Quo tamen loco prave in impressis* Ἰτωνίας. *Urbs enim* Ἰτόμα *non* Ἴτων. *Neque enim si qua ejus nominis urbs esset, tam Strabo, Pausanias, Stephanus, Interpres Apollonii prætermisissent: quibus auctoribus templum tantum illud fuisse, & a sacerdote sic etiam dictum constat: id autem opinor* Ἰτώνιον *dicebatur, Latine* Itonium, *unde est, quod in MSS. omnibus legimus* Itonii, *per ii geminum*, Itonis *tametsi esse etiam possit.* Iton *autem nullo modo civitas est intelligenda, sed vel mons vel campus de quo Strabo*, &c. addens Strabonis locum, quem jam adduximus. Male inquam hæc, cum diserte & Stephano, & Apollonii Scholiasti Ἴτων, sive Ἰτώνη urbs dicatur. Strategematis hujus meminit quoque Strabo lib. IX. Φησὶ δὲ Ἐφορος τοὺς μὲν Θράκας, ποιησαμένους σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς, ὑπὸ θῆβας νύκτωρ κρατεῖν δόλῳ ὁλοκληρότερον, ὡς εἰρήνας ἀγόντας· ἠσκεισαμένους αὐτοὺς, αἰσθομένους τὸ ἔργον, ὅτι τοὺς σπονδὰς παρίεσαν, μὴ ἀθρόοι μὲν φάσκειν ἐκείνους· σωθῆναι δὲ ἡμέρας, νύκτωρ δὲ ὑπὸ θῆβας· ἀφ' ἧς καὶ ἡ παροιμία εἰρῆσθαι, Θρᾳκικὴ παρόρησις. Simile in Laconicis de Cleomene refert Plutarchus Ἀνχαὶς δὲ ἑορτὴν ἄγοντες Ἀργεῖοι πεισαμένους, φυλάξας αὐτοὺς τῇ τρίτῃ νυκτὶ κοιμωμένους, λαβὼν τὸ πεποιθὸς ταῖς σπονδαῖς, ἐπέθετο· καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἔλαβεν. ὀνειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν θεραπόντων τὴν ὄψιν, ἵνα ὄχλον φοβούμενοι τὰς ἡμέρας τὰς νύκτας· ἄλλως τε καὶ ὅ, τι ἂν καιρὸν τις ποιῇ τοῦ πολεμίου, τοῦτο καὶ θεοῖς, καὶ ἀνθρώποις δίκης ὑπέρτερον νομίζεσθαι. Verum aliter multo deejusmodi fallaciis sentit Cicero lib. I. De Off. cap. 10. *Existunt etiam injuriæ sæpe calumnia quadam, & nimis callida & malitiosa iuru interpretatione: ex quo illud*, summum jus summa injuria, *factum est jam tritum sermone proverbium. Quo in genere & in republica multa peccantur: ut ille, qui, cum triginta dierum esset cum hoste pacta induciæ, noctu populabatur agros, quod dierum essent pacta non noctium induciæ.* Simile quoque Strategema vide supra lib. VI. cap. 53. De proverbio, Θρᾴκεια παρόρησις consule Erasmum.

[CAP. XLV.]

Πέρσαι.

¶ Πέρσαι περὶ Μυκάλῃ Σαμίους καὶ Μιλησίους ὑποπτους ἔχοντες, κελεύσαν αὐτοὺς τὰ τῆς Μυκάλης ἄκρα φυλάττειν, λόγῳ μὲν ὡς ἐμπειρους τῆς χώρας· ἔργῳ δὲ, ἵνα μὴ παρόντες διαφθείροιεν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας.

Πέρσαι Μήδοις παρετάσσοντο· Περσῶν Κῦρος ἡγεῖτο· Κύρου σατράπης Οἰβάρης ἦρξε φυγῆς. καὶ ὅσων ἡγεῖτο Περσῶν, πάντες [1] τῷ Οἰβάρῃ συνέφευγον· ἔνθα δὴ αἱ Περσίδες ἀπαντώμεναι τοῖς φεύγουσιν, ἀνασυράμεναι τοὺς χιτωνίσκους, Ποῖ, ἔφασαν, φεύγετε; ὅθεν ἐξέδυτε, πάλιν ἐκεῖ καταδύσαι σπεύδετε; ὁ λόγος τῶν γυναικῶν ἤχθετο τοὺς Πέρσας. καὶ ἀναστρέψαντες ἐπὶ τὴν μάχην, τοὺς Μήδους ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο.

Persæ.

¶ Persæ, cum circa Mycalem Samios & Milesios suspectos haberent, jusserunt eos montes & juga Mycales occupare: verbo quidem, quod regionis peritiam haberent: re autem, ne sua præsentia reliquos etiam Græcos corrumperent.

2 Persæ cum Medis prælium committebant, duce Cyro. Satrapa Cyri Oebares fugam incepit, & quantum is præibat, omnes Persæ sequebantur. Tum Persides fugientibus obviam processerunt, sublatis tunicis: &, Quo, inquiunt, contenditis? Unde egressi estis, eo introire rursus vultis? Hæc mulierum verba pudorem attulerunt Persis. Itaque reversi ad pugnam, Medos in fugam converterunt.

[CAP.

1 Τῷ Οἰβάρῃ] MS. τῷ σατράπῃ. Infra pro ὅθεν, idem ἑωθεν, orto errore ex confusione postremæ literæ vocis præcedentis.

1 Πα-

[CAP. XLVI.]

Tauri.

Tauri, gens Scythica, semper prælium commissuri, vias omnes a tergo subruunt, inviasque reddunt: & sic pugnam ineunt, ut cum fugere non possint, aut vincant, aut moriantur.

Ταῦροι.

Ταῦροι Σκυθικὸν γένος, ἀεὶ, [1] ὠθεμεταπίπτειν μέλλοντες, [2] τὰς ὄπισθεν ὁδὸς ἀνασκάπτουσιν, καὶ ποιήσαντες ἀβάτους, ὅτως ἀγωνίζονται· ἵνα, μὴ δυνάμενοι φυγεῖν, ἢ κρατῶσιν, ἢ ἀποθνήσκοιεν.

[CAP. XLVII.]

Pallenenses.

Pallenenses ab Troja navigantes, ad Phlegram appulerunt. Captivæ Troades cum Græci in terram descendissent, tædio peregrinationis affectæ naves incenderunt. Ca-

Παλληνεῖς.

[1] Παλληνεῖς ἀναπλέοντες ἐκ Τροίας, κατέσχον εἰς τὴν Φλέγραν. αἰχμάλωτοι Τρωάδες, τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ γῆν ἀποβάντων, καὶ φέρουσαν τὴν ἄλλην, τὰς ναῦς κατέπρησαν· ἔπειτα τὰς αἰχ-

1 Παραπίπτειν] κ. Ταραπίπτειν. *Casaubonus.*

2 Τὰς ὄπισθεν ὁδὸς] Ὄπισθεν, quod a Vulgata aberat cum MS. & Interprete inserui, nisi quod in eo Dorica dialecto ὀπθεν.

Cap. XLVII. 1 Παλληνεῖς ἀναπλέοντες ἐκ Τροίας, κατέσχον εἰς τὴν Φλέγραν] Pellenenses hos vocat Thucydides libro quarto, Φασὶ δὲ οἱ Σκιωναῖοι Πελληνῆς μὲν εἶναι ἐκ Πελοποννήσου, πλέοντας δὲ ἀπὸ Τροίας σφῶν αὐτῶν φράσαι κατενεχθῆναι ἐς τὸ χωρίον τοῦτο. Sed nos infinitis prope locis observavimus *Pallenenses* cum *Pellenensibus* confundi, & in hoc quoque Thucyd. loco, atque aliquot sequentibus ita restituendum. Ἀνθία autem scripsimus secuti nostrum Codicem, non Εὐθρία. & Σκιάνλω scribendum non Σικωνίαν. *Casaubonus.*

Παλληνεῖς] MS. Πελλιῆνες. Mox ante ἄλλω cum MS. addidi articulum. Pro ἔπειτα τὰς, MS. ὄπισθεν τὰς, addito in apice ultimæ syllabæ α, & accentu in prima syllaba, adeo ut videatur emendatum ὀπθεν τὰς.

2 Ἀ-

αἰχμαλώτους [2] Ἀνθία Πριάμου ἀδελφή· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀπορίᾳ σκαφῶν, κατηλάβοντο τὴν νῦν καλουμένην [3] Σικυώνιον· καὶ πό-

ptivas prima in eam sententiam adduxit Euthria, Priami soror. Græci navigiorum inopia coacti, terram Sicyoniam occuparunt, & ex-

λιν

2 Ἀνθία] Apollodorus lib. III. Biblioth. enumerans liberos Laomedontis, inter filias recenset Ἡσιόνην, καὶ Κίλλαν, καὶ Ἀσυίχην. Ad quem locum notatur: *Tzetzes in Lycophronem videtur hu legisse* Αἰθύλλαν. *Idem Tzetzes alibi alterius* Κίλλας *meminit. Ceterum* Αἰθυλλαν *hanc Eustathius ad Il. α. vocat* Ἀνθύλλαν. Illa, cujus meminit Eustathius, soror est Memnonis: verba ejus sunt ad Il. α. pag. CXVII. Ἀνθυλλα, ἀδελφὴ Μέμνονος, ἀφ' ἧς ἐν τῷ Νείλῳ πόλις ὠνόμασται. Apud Nostrum scribendum Αἰθύλλαν, & apud Apollodorum pro καὶ Κίλλαν, Αἰθύλλαν. Probat hoc locus Cononis apud Photium Narrat. XIII. qui quia Auctorem haud parum illustrat, dignus, qui totus hic inseratur: Ἡ δὲ περιπεπλεκτάτη, τὰ περὶ Αἰθύλλας διήγησιν, ἥτις καὶ θυγάτηρ μὲν Λαομέδοντος, ἀδελφὴ δὲ Πριάμου. ταύτης Περσεπόλεως ἐξ Ἰλίου μὲν τῶν ἄλλων γυναικῶν ἄγαν αἰχμαλώτων, εἰς τὰ μεταξὺ Μίνδας καὶ Σκύλλης μὲν πολλὰς χειμῶνας μόλις ἐμμίζοντας, καὶ φερὸς ὑδρείαν τῶν περὶ Περσεπόλεον ἀπάντων τὰ αἰγιαλὰ ἄνωθεν φερὸς τὰ χώραν ἀναδραμόντων. ἀλλά τε ἡ Αἰθύλλα ταῖς συναιχμαλώτοις εἰποῦσα, καὶ ὡς, εἰ ἀτίκοιντο σὺν τοῖς Ἕλλησιν εἰς τὰ Ἑλλάδα, χρυσὸς ἂν αὐταῖς δόξειε τὰ τῆς Τροίας κακά. πείθει πῦρ ἐνοῦσαν ταῖς ναυσὶ, καὶ καταμίγνυσι σὺν αὐταῖς ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ἄκοντες οἱ Ἕλληνες, καὶ πόλιν κτίζουσι Σικύωνα, καὶ συνοικίζουσι. Ex loco Tzetzis, in quo eadem referuntur, Janus Rutgersius Varior. lib. VI. cap. 2. legebat apud Nostrum Αἰθυλλα. Addit Tzetzes: Πλάταρχος δὲ Ῥώμην τὴν αἰχμάλωτον Τροικὴν, τὰ συμβαλόντα τοῖς λοιπαῖς, κρῦψαι τὰς Ἑλλήνων ὁλκάδας. ὁ δὲ Λυκόφρων ἔτος Σίπτειαν τὴν ταύτην φησὶ, βουδρομοῦντα Λυδίοις, συμμαχοῦντα, οἷς εἶπον, τοῖς Ῥοδίοις. Confundi videtur historia, cum Philosophus, lib. De Mirab. Auscultat. refert *Dauniis*, omnesque accolas, tam viros quam fœminas, attratis tantum usos vestibus, eo quod Trojanæ mulieres, dum captivæ ad ea loca essent traductæ, metuentes ne gravem servitutem sub mulieribus Græcis experirentur, naves incendissent, ut viros, manendi necessitate imposita detinerent: item cum etymologia fluvii Ναυαίθα apud Lycophronem derivatur a navibus, per Αἰθύλλαν incensis; *Æthilla* quippe, Priami soror, captiva, naves incendit in Thracia, inter Græcos; illud vero, teste Plutarcho, factum quidem a muliere etiam Trojana, sed nomine *Rome*, neque captiva, sed, ut Plutarchus in Romulo, quæ cum Trojanis, una cum conjugibus Troja profugis, Italiæ appulerant. Ejusdem quoque meminit Noster lib. VIII. cap. 24. 2. *Romen* tamen captivam quoque facit Servius ad lib. I. Æn.

3 Σικυώνιον] Ita reposui pro vulgato Σικελιὸν. Stephanus: Σικύων, πόλις Θράκης, ἔνθα λέγεται τὰς Τροάδας αἰχμαλώτας, λῃστὴ τὸ μὴ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς δουλείαν ἀπενεχθῆναι τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἐμπρῆσαι τὰς ναῦς. Οἱ δὲ πλοῖον ἀποροῦντες, ἐξ ἀνάγκης κατέμειναν αὐτοῦ, πόλιν Σικύωνα οἰκίσαντες. ὁ πολίτης Σικυωνάτης, καὶ Σικυωνίς.

4 Παλ-

tructa civitate regionem pro Phlegra Pallenen appellarent.

λιν οἰκίσαντες, τὴν χώραν ἀντὶ Φλέγρας [4] Παλλήνην προσηγόρευσαν.

[CAP. XLVIII.]

Annibal.

Annibal in Iberia magnam civitatem Salmatidem oppugnabat. Pactum cum eis fecit, ut trecentis argenti talentis, & trecentis obsidibus acceptis, oppugnationem dimitteret. Cum Salmatenses non traderent de quibus inter eos convenerat, Annibal reversus immisit milites, quasi direpturos urbem. Roga-

Ἀννίβας.

Ἀννίβας ἐν Ἰβηρίᾳ [1] πόλιν μεγάλην Σαλματίδα ἐπολιόρκει. καὶ δὴ συνθήκας ἐποιήσατο, λαβὼν [2] ἀργυρίου τάλαντα τ', καὶ ὁμήρους τ' [3] ἀνεῖη τὴν πολιορκίαν· τῶν δὲ Σαλματαίων, οὐκ ἀποδωσόντων τὰ συγκείμενα, Ἀννίβας ἐπιστρέψας ἐπαφῆκε τοὺς στρατιώτας ὡς ἁρπασομένους τὴν πόλιν. ἱκετεύουσιν οἱ βάρ-

4 Παλλήνην προσηγόρευσαν] Παλλήνη dicitur quoque Herodoto lib. VII. cap. 123. Cononi apud Photium Narrat. X. Stephano in Παλλήνη. Parthenius in Erotic. cap. VI. nec non Photius d. l. nomen urbi inditum referunt a *Pallene*, Sithonis, Hodomantum regis, filia. Regis ejus nomen apud Photium perperam scribitur Οἴθων, pro Σίθων, facili literarum O & C confusione. *Pallenen* ante quoque dictam *Phlegram*, testis non solum Herodotus d. l. sed & alii.

Cap. XLVIII. 1 Πόλιν μεγάλην Σαλματίδα] Sic est scribendum: *Salmanticam* autem intelligit, quam πόλιν μεγάλην Σαλματικὴν, Plutarchus in eadem historia nuncupat ἐν τῇ περὶ γυναικῶν ἀρετῆς: quem librum pæne totum transcripsit hic noster. Græci enim aliis atque aliis modis barbarum istius urbis nomen extulere. *Casaubonus.*

2 Ἀργυρίου τάλαντα τ', καὶ τ' ὁμήρους] Ita restitui cum MS. & Interprete, pro ἀργυρίου τάλαντα τ', καὶ υ' ὁμήρους. Lectionem hanc confirmat Plutarchus, scribens: συνέθεντο ποιήσειν τὸ παρεστὸς ὁμήρων, Ἀννίβα τριακόσια δόντες ἀργυρίου τάλαντα καὶ τριακοσίους ὁμήρους. Cum eodem Codice pro vulgato ἀνεῖλε, restitui ἀνεῖη.

3 Ἀνεῖλε τὴν πολιορκίαν] Scribe ἀνῆκε τ. Nam ει & η itemque λ & κ semper fere confunduntur in scriptis libris. Præterea Plutarchus ita habet, ἀνίεντο δὲ τὴν πολιορκίαν ἐπὶ τῷ. Scribendum etiam ex eodem ἐν ἱματίῳ, non ἐπί. *Casaubonus.*

4 Τὰ

βάρβαροι συγχωρῆσαι αὐτοῖς, ἑνὶ ἱματίῳ μετὰ τῶν γυναικῶν ἐξελθεῖν, ὅπλα τε καὶ χρήματα, καὶ ἀνδράποδα καταλιπεῖν· αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς κόλποις κρύπτουσαι τὰ ξίφη, τοῖς ἀνδράσι συνεξῆλθον. οἱ μὲν δὴ [4] τοῦ Ἀννίβα στρατιῶται τὴν πόλιν διήρπαζον, αἱ δὲ γυναῖκες ἐκβοήσασαι τοῖς ἀνδράσι τὰ ξίφη προσέδωκαν· ἔνιαι δὲ καὶ αὐταὶ πατασσόμεναι, μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπέθεντο τοῖς διαρπάσασι τὴν πόλιν· ὥς τε τὰς μὲν κατέλαβον, τὰς δὲ ἐτρέψαντο, [5] καὶ ἀθρόοι διεξεπέσαντο. [6] Ἀννίβας τὴν ἀνδρείαν τῶν γυναικῶν θαυμάσας, ἀπέδωκε δὴ αὐτὰς τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, τήν τε πατρίδα, καὶ τὰ χρήματα.

bant barbari; ut sibi liceret amictis una veste cum uxoribus exire: arma, pecunias & mancipia se relicturos. Uxores in sinibus gladios occultantes, cum viris exierunt. Annibalis milites urbem diripuerunt. Mulieres egressæ, maritis enses tradiderunt. Quædam etiam ipsæ strictis gladiis cum viris simul in eos qui civitatem vastabant, impetum fecerunt, alios in fugam conjecerunt, & confertim ex urbe excurrebant. Annibal mulierum fortitudinem admiratus, non solum illas suis maritis reddidit, verumetiam patriam & pecunias eis restituit.

[C A P.

5 Τοῦ Ἀννίβα] MS. Ἀννίβου.

6 Καὶ ἀθρόοι διεξεπέσαντο] Plutarchus habet διεξέπεσον ἀθρόοι μετὰ τῶν γυναικῶν. & ita lege. *Casaubonus.*

7 Ἀννίβας τὴν ἀνδρείαν, &c.] Aliter Plutarchus: Πυθόμενος δὲ ὁ Ἀννίβας καὶ διώξας τοὺς μὲν καταλειφθέντας ἀνεῖλεν (ita lego cum Interprete, pro vulgato εἷλεν) οἱ δὲ τῶν ἱερῶν δηλαδὴ ὁμόφυλοι, ὑποδεχόμενοι μὲν διέφυγον, ὕστερον δὲ πέμψαντες ἱκετηρίαν, εἰς τὴν πόλιν ὑπ' αὐτῷ κατήχθησαν, ἀδείας καὶ φιλανθρωπίας τυχόντες.

1 Τυ-

[CAP. XLIX.]

Tyrrhenides.

Tyrrheni, qui Lemnum & Imbrum inhabitabant, expulsi ab Athenienſibus, in Tænarum appellentes Spartiatis ad bellum Eiloticum auxilium tulerunt. Itaque civitate donati, conjugiorumque participes facti, cum non ad imperia, neque in Senatum admitterentur in ſuſpicionem novarum rerum venerunt, & comprehenſi a Lacedæmoniis cuſtodiebantur. Vinctorum uxores ad carcerem venientes, petunt a cuſtodibus, ut ſibi tantiſper adire viros liceat,

Τυῤῥηνίδες.

[1] Τυῤῥηνῶν οἱ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον κατοικοῦντες ἐξελασθέντες ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐς Ταίναρον κατοικοῦντες, Σπαρτιάταις περὶ τὸν Εἰλωτικὸν πόλεμον [2] συνεμάχουν· πολιτείας τε καὶ ἐπιγαμίας τυχόντες, ἀμὴν ἀρχῆς, ἀ τῆς βουλῆς μετεσχόντες, ὑπόνοιαν εἶχον ὡς νεωτερίζοντες, καὶ συλληφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐφυλάσσοντο. αἱ τῶν δεδεμένων γυναῖκες ἐπὶ τὸν εἰρκτὸν ἀφικόμεναι, τοὺς φύλακας ἱκετεύουσι παρεῖναι αὐτάς, [3] ὅσον ἰδεῖν καὶ προσεῖναι τοῖς

[1] Τυῤῥηνῶν οἱ Λῆμνον, &c.] Eadem hiſtoria, ſed mutila extat infra lib. VIII. cap. poſtremo.

[2] Συνεμάχουν] MS. συνεμαχέσαντο. Infra pro προσεῖναι, idem Cod. προσῆναι. προσεισιέναι, quomodo conjectura primum emendaverat, & poſtea in Plutarchi autographo invenerat Caſaubonus, quamvis eleganter huic loco conveniat, reſpondens utique τοῦ alloqui, quod pro conſolari Valerio lib. IV. cap. 7. in eadem hiſtoria ponitur, quia tamen nimium a Codd. ſcriptura abit, nihil muto, ſed verto: αἱ δὲ τῶν φρουρουμένων γυναῖκες ἐπὶ τὴν εἰρκτὴν ἀφικόμεναι, τοὺς φύλακας ἱκετεύουσι παρεῖναι αὐτάς, ὅσον ἰδεῖν καὶ προσεῖναι τοῦς ἄνδρας: *Eorum vero qui in cuſtodia erant uxores, ad carcerem cum pervenniſſent, ſupplices rogabant cuſtodes, ut tranſeundi poteſtatem ſibi concederent, ut viderent & adirent maritos.*

[3] Ὅσον ἰδεῖν καὶ προσεῖναι τοῦς ἄνδρας] Emendaveram ex conjectura, καὶ προσεισιέναι τοῦς ἄνδρας. Poſtea animadverti ita eſſe in autographo Plutarchi. ὅσον ἀσπάσασθαι, καὶ προσεισιέναι τοῦς ἄνδρας. *Caſaubonus.*

τὰς ἄνδρας· ἐπεὶ ᾗ εἰσῆλθον μετημφιέννυντο τὰς ἐσθῆτας· καὶ τὰς μὲν τῶν γυναικῶν οἱ ἄνδρες ἐνδύοντες κατεκαλύψαν· οἱ δὲ ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες λαβόντες ὑποδύσαντο ἔνδον, ὅπῃ τῷ πανοικεῖν παθεῖν διασωσάμεναι τὰς ἄνδρας. καὶ πίνοντες δὲ οἱ ἄνδρες τῶν γυναικῶν ἠμέλησαν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὸ Ταύγετα κατελάβοντο, καὶ τὸ Εἰλωτικὸν ἀπέστησαν. ὥστε δείσαντες οἱ Λάκωνες ἐπεκηρυκεύσαν-

donec viderent, & cum eis coirent. Quæ cum introiissent, statim vestes permutarunt, virique uxorum vestibus induti & occultati ingruente vespera exierunt. Mulieres virorum sumptis indumentis, intus remanserunt, quodcunque periculum subire paratæ, ad maritorum salutem vindicandam. Neque vero mariti uxorum obliti sunt, aut eas reliquerunt. Sed & ipsi Tynetum occuparunt, & Eilotas ad defectionem pertraxerunt,

4 Περιόντος δ' ἑσπέρας] MS. absque particula adversativa, quemadmodum in suis quoque, subiiciunt, post κατεκαλύψαν, legit Interpres.

5 Ἐπιμίξαντο ἔνδον, ὅπῃ τῷ πανοικεῖν παθεῖν] Eleganter omnino Plutarchus, αἱ μὲν ὑποδυόμεναι αὐτὰ παρατεξάμεναι, ὡς εἴ τι τὰ δεινά. Casaubon.

6 Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ταύτας κατελάβοντο] Mendum inesse istis verbis semper existimavi. Veram vero lectionem conjectura assequi, & certi aliquid statuere difficile fuisset, nisi Plutarchus omnem scrupulum eximisset. Lege ergo, καὶ αὐτοὶ τὰ Ταύγετα κατελάβοντο. Plutarchus, ἐκ δὲ τούτου καταλαβόμενοι αὐτῶν τὰ Ταύγετα, καὶ τὸ εἰλωτικὸν ἀπέστησαν. Idem.

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὰ Ταύγετα κατελάβοντο] Ita edidi, sic emendante quoque Casaubono ex Plutarcho. Vulgata ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ταύτας κατελ. Ito

τῶν in MS. τὸ τῶν. Interpres Tynetum. Utrumque male. Firmatur præterea hæc lectio auctoritate Herodoti lib. IV. cap. 146. ubi idem refertur: Τῶν ἐκ τῆς Ἀργοῦς ὁλκάδος ἐόντων παίδων τοῦ θείου, ἐξελασθέντες ὑπὸ Πελασγῶν, ἐκ Βραυρῶνος λιπόντες τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας, ὑπὸ τυτθίων ἐξελασθέντες ἐκ Λήμνου, ἀφικοντο πολλοὶ ἐς Λακεδαίμονα. ἱζόμενοι ἐπὶ τῶν Τυγέτου, πολλὰ ἐπαθον. & sequenti capite: οἱ δὲ Μινύαι ἐόντες τῶν γυναικείων ἐδέοντο, ἅτε γενναῖοι, ἐξιόντες ἐξω. ἐπευχόμενοι δὲ τοῦ ἕνεκα τοῦ, ἵζοντο ἀμφὶς ἐς τὸ Τάυγετον. ut & Valerii Maximi lib. IV. cap. 6. ext. 3. *Minya, quorum origo ex inclyto sociorum Jasonis numero Lemniorum in insula concepta, per aliquot sæculorum vicissitudines in sede manserat, a Pelasgis expulsi armis, aliena opis indigi, excelsa Taygetorum montium juga supplices occuparunt.*

ita ut Lacedæmonii metuentes de pace legatos mitterent, compositaque controversia uxores eis redderent. Pecuniis item, navibusque suppeditatis, quasi colonos Lacedæmoniorum ablegarunt.

τ· ἡ Ἀλλαγόντες ἀπέδωκαν αὐτοῖς τὰς γυναῖκας, ἔδωκαν δὲ καὶ χρήματα, καὶ ναῦς [7] καὶ ὡς ἀποίκους Λακεδαιμονίων ἐξέπεμψαν.

[CAP. L.]

Gallæ.

Galli intestina seditione laborabant. Qui cum jam ad bellum arma sumpsissent, uxores

Κελτοί.

Κελτοῖς τοῖς τῶν [1] ἐμφύλιος· ἤδη δὲ καὶ ἐς πόλεμον ὁπλισμένων, [2] αἱ γυναῖκες

7 Ὡς ἀποίκους Λακεδαιμονίων ἐξέπεμψαν] Non omnes, sed quosdam, quia plerique ad *Paroreatas* & *Cauconas* migrarant. Deduxit eos simul cum aliis Lacedæmoniis *Thera*, triginta navibus, triginta remorum, insulam, Καλλίστη prius, sed Θήρα deinceps ex nomine ducis dictam, teste Herodoto lib. IV. cap. 148. Coloniæ hujus meminit quoque Strabo lib. VIII. dum refert fluvii *Minyi* etymon, scribens: ἰχθὺς δὲ ἐτυμότης καὶ ἄλλας ἀφορμὰς. εἶτ' ἀπὸ τοῦ μετὰ Χλωρίδος τοῦ Νέστορος μητρὸς ἐλθόντων ἐξ Ὀρχομενοῦ τοῦ Μινυείου ἐλθόντων Μινυῶν, οἱ τοῦ Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες ἐκ Λήμνου μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἐξέπεσον· εἶτα δεύτερον εἰς Τεμενίδαν, καὶ ᾤκησαν ἐκεῖ τὴν Ἀρκαδίαν, ἐν τῇ χώρᾳ τῇ καὶ Παισίᾳ καλουμένῃ, ἐκ ἐχώρησαν κἀκεῖ τὰ τῶν Μινυῶν κτίσματα· ἀνὴρ μὲν Θήρα τοῦ Αὐτεσίωνος (ὃν δὲ ἔτος τοῦ Πολυνείκους ἀπόγονος) πλεύσαντες εἰς τὴν μεταξὺ Κυρηναίας, καὶ τῆς Κρήτης νῆσον,

Καλλίστην τὸ πάροιθε, τὸ δὲ ὕστερον ἔτεμον Θήρην,

ὡς φησὶ Καλλίμαχος, ἔκτισαν τὴν μητρόπολιν τῆς Κυρήνης Θήραν, ὁμοίωμον δὲ ἀπέδειξαν τῇ πόλει καὶ τῇ νήσῳ. Locus Callimachi est Epigramm. XXXI. Meminit & Pausanias in Achaicis: Γενεὰ δὲ μία μόνον ἐξεπλεύσαν ἐξ Ἀθηνῶν Γῶνος, Λακεδαιμονίοις τε καὶ Μινύαις, οὓς ὀμωνυμίαν τε ὑπὸ Πελάσγων ἐκ Λήμνου, Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος ἡγεμὼν ἐς τὴν νῆσον, ἣ τοῦ μὲν ἀπὸ τῆς Θήρας τοῦτο, φότερον ὀνομαζομένην Καλλίστην. & Scholiastes Pindari ad Pyth. Od. IV. Οἱ γὰρ ἀπὸ τούτων ἐκπεσόντες ἐκ Λήμνου, εἰς Λακεδαίμονα παρεγένοντο. ἐκεῖθεν δὲ ἀπῴκησαν εἰς τὸ πρότερον καλουμένην Καλλίστην νῆσον. Θήρα τοῦ ἀποικίσαντος, ἀφ' οὗ Θήρα μετωνομάσθη.

Cap. L. 1 Ἐμφύλιος] MS. ἐμφυλίος. Infra pro ἑκάστῳ γνώμῃ, &c. cum eodem scripsi, ἕκαστα γνώμη τοῦ γω. ἐξεβάδιστο. uti monuit etiam Casaubonus.

2 Αἱ γυναῖκες αὐτῶν τοῖς τῶν παρατάξεως] Lege, ἐν μέσῳ τῶν τῶν παρατ. Plutarch. αἱ δὲ γυναῖκες ἐν μέσῳ τῶν ὅπλων γενόμεναι. Deinde ita distingue,

ναῖκες αὐτῶν στέσουσι τὰ παραπέζιον τὰ ἐγκλήματα διήτησαν, καὶ διέκρινον, ὥστε τοὺς ἄνδρας φίλους γενομένους ἀλλαγὰς ποιήσασθαι, καὶ κατὰ οἴκους, καὶ κατὰ πόλεις. αὖθις εἴπτι Κελτοὶ βουλεύοιντο πολέμου πέρι καὶ εἰρήνης, ἢ τῶν ἄλλων ὅσα κοινὰ πρὸς ἀλλήλους, ἢ τοὺς συμμάχους, [3] ἕκαστα γνώμη τῶν γυναικῶν ἐβραβεύετο. ἐν γοῦν τοῖς πρὸς Ἀννίβαν συνθήκαις γέγραπται, [4] Κελτῶν μὲν ἐγκαλούντων Καρχηδονίοις, τοὺς Καρχηδονίων ἱππάρχους καὶ στρατηγοὺς εἶναι δικαστὰς· ἐὰν δὲ Καρχηδόνιοι Κελτοῖς ἐγκαλῶσι, τὰς Κελτῶν γυναῖκας δικάζειν.

eorum se inter medias acies opponentes, crimina deprecabantur: & transegerunt, ut viri in gratiam redeuntes, litem deponerent. Et vicatim, oppidatimque in posterum, si quando Galli consilium ineunt, de bello, de pace, aut etiam aliis, quæ communiter ad ipsos aut ad socios pertinent, singula de mulierum sententia administrantur. In fœderibus igitur cum Annibale factis continetur, Si de Carthaginiensibus Galli conquerantur, equitum præfectos & duces litem dirempturos: sin de Gallis Carthaginienses, judicaturas Gallorum mulieres.

Τάδε

Τέλος τοῦ ζ βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

tingue, ὥστε τοὺς ἄνδρας φίλους γενομένους ἀλλαγὰς ποιήσασθαι, καὶ κατὰ οἴκους, καὶ κατὰ πόλεις. αὖθις, &c. ex Plutarcho. *Casaubonus.*

3 Ἕκαστα γνώμη τῆς γυναικῶν ἐβραβεύετο] Legendum, ἕκαστα γνώμη τῆς γ. ἐβρ. Plutarchi verba nonnihil immutat, καὶ τὰ κοινὰ τοῦ συμμάχου ἀμφίβολα διὰ ἐκείνων βραβεύοντες. *Idem.*

4 Κελτῶν μὲν ἐγκαλούντων] Ita noster Codex: optime, ut ex Plutarcho liquet: Interpres in alia omnia iverat: fraude, ut puto, suorum librorum. *Idem.*

1 Τάδε

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἡ τ

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in Octavo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Amulius	1	Ἀμύλιος, Στρατήγημα	α
Numitor.	1	Νυμίτωρ	α
Romulus	2	Ῥώμυλος	β
Numa	1	Νυμᾶς	α
Tullus	1	Τύλλος	α
Tarquinius	1	Ταρκύνιος	α
Camillus	2	Κάμιλλος	β
Mutius	1	Μύκιος	α
Sylla	2	Σύλλας	β
Marius	3	Μάριος	γ
Marcellus	1	Μάρκελλος	α
Attilius	1	Ἀτίλιος	α
Gajus	1	Γάϊος	α
Fabius	4	Φάβιος	δ
Scipio	8	Σκηπίων	η
Porcius	1	Κάτων	α
Faunus	1	Φαῦνος	α
Titus	1	Τίτος	α

Γάϊος

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἡ τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum MS. & Interprete, pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου ἡ πίναξ. Pro Ἀμύλιος, MS. gemino λλ Ἀμύλλιος. Pro Νομίτωρ, idem Νομίτωρ, & pro Τύλλος, Τύλλος. Ordinem quoque Vulgatæ in quibusdam non servat: *Attilium* enim præmittit *Marcello*, præterquam quod scribat Ἀντίλιος. *Fabium* præponit *Gajo*, legitque Γαΐος. *Catonem* locat ante *Scipionem*, & *Titum* recenset ante *Faunum*, pro quo etiam habet Δαῦνος. Pro Σιβαρὸς ἡ, cum eodem reposui Σιβαρὸς ζ, totidem enim strategemata ejus numerantur.

Γαΐος	α	Cajus	1
Πινάριος	α	Pinarius	1
Σερτώριος	α	Sertorius	1
Καῖσαρ	λγ	Cæsar	33
Σεβαστὸς	ζ	Augustus	7
Ῥωμαῖοι	γ	Romani	3
Σεμίραμις	α	Semiramis	1
Ῥοδογύνη	α	Rhodogune	1
Τόμυρις	α	Tomyris	1
Νίτητις	α	Nitetis	1
Φιλῶτις	α	Philotis	1
Κλοιλία	α	Cloelia	1
Πορκία	α	Porcia	1
Τελεσίλλα	α	Telesilla	1
Χιλωνὶς	α	Philonis	1
Πιερία	α	Pieria	1
Πολυκρήτη	α	Polycreta	1
Φωκαεῖς	α	Phocenses	1
Ἀρεταφίλα	α	Aretaphila	1
Κάμμα	α	Camma	1
Τιμόκλεια	α	Timoclea	1
Ἐρυξὼ	α	Eryxo	1
Πυθόπολις	α	Pythopolis	1
Χρυσάμη	α	Chrysame	1
Πολύκλεια	α	Polyclea	1
Λέαινα	α	Leæna	1
Θεμιστὼ	α	Themisto	1
Φερετίμα	α	Pheretima	1
Ἀξιόθεα	α	Axiothea	1
Ἀρχιδαμὶς	α	Archidamis	1
Λαοδίκη	α	Laodice	1
Θεανὼ	α	Theano	1
Δηιδάμεια	α	Deidamia	1
Ἀρτεμισία	ε	Artemisia	5

Τάνια

Tania	I	Τάνια	α
Tirgatao	I	Τιργατάω	α
Amage	I	Ἀμάγη	α
Arsinoë	I	Ἀρσινόη	α
Cratesipolis	I	Κρατησίπολις	α
Hiereia	I	Ἱέρεια	α
Cynnane	I	Κυννάνη	α
Pysta	I	Πύστα	α
Epicharis	I	Ἐπίχαρις	α
Milesiæ	I	Μιλησίαι	α
Meliæ	I	Μηλίαι	α
Phocides	I	Φωκίδες	α
Chiæ	I	Χίαι	α
Thasiæ	I	Θάσιαι	α
Argolides	I	Ἀργολίδες	α
Acarnanes	I	Ἀκαρνᾶνες	α
Cyrenenses	I	Κυρηναῖοι	α
Lacænæ	I	Λάκαιναι	α

Τέλος Ἐπίνακος.

Digitized by Google

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

βιβλίον ὄγδοον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER OCTAVUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν ὄγδοον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων. [1] ὡς συντελεσμένης τοῦ συντάξεως, καὶ ὑπερχόμενον, εὔχομαι ὑμῖν μὲν τοῦ στρατηγικῆς ἀρετῆς πόλεως ἀγαθὸν, ἐν τοῖς πολέμοις ἡγεμόσι· ἐμαυτῷ δὲ ψῆφον παρ' ὑμῶν δικαίαν. ὅτι προαιρέσει βίου καὶ λόγου δικανικοῦ χρώμενος, οὐκ ἀμελῶς συγγράφω ὅσα γένοιτ' ἂν ὠφέλιμα ὑμῖν τοῖς αὐτοῖς,

Tiam hunc octavum librum Stratagematum vobis dedico, sanctissimi imperatores, Antonine & Vere. Atque perfecto volumine quod promiseram, precor & opto, ut vobis a militari virtute bonus & faustus exitus bellorum contingat: mihique justum a vobis suffragium, quod institutum vitæ & orationis forensis secutus, non indiligenter conscripsi quæ usui esse possint vobis ipsis

1 Ὡς τε] Ita edidi cum MS. pro ὡς. Infra pro συγγράφω, idem συγγεγράφειν. & paullo post pro πολεμοῦμεν, λοιπὸν εἰρήνην, confusis vocibus πολεμούμενον & εἰρήνην.

& Romanorum imperio & Græcis, sive bella geramus, sive pacem colamus. Nam in bello hæc sunt adipiscendæ victoriæ exercitia: in pace consilii capiendi præcepta, quæ gloriam immortalem a vestro regno consequentur.

αὐτοῖς, καὶ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ, καὶ πᾶσι Ἕλλησιν· εἴτε τι πολεμῶμεν, εἴτε τ' εἰρήνην ἄγωμεν. ἐν μὲν γὰρ πολέμῳ ταῦτα ἐστὶ νίκης γυμνάσματα· ἐν δὲ εἰρήνῃ γνώμης παιδεύματα, τὴν δόξαν ἀθάνατον ποιήσαντα τῆς ὑμετέρας βασιλείας λαβόντα.

Τέλος τῆς προοιμίου.

[CAP. I.]

Amulius.

Amulius & Numitor fratres extitere. Junior Amulius cum exercitu & copiis Albæ regnum invasit. Fratrem suum Numitorem in custodia servabat: ejusque filiam Sylviam, ne ex ea liberi progignerentur, vindices Amulii sceleris & injuriæ, sacerdotem Vestæ effecit. Legem enim habebant Vestales, ut perpetuam virginitatem conservarent.

Ἀμύλιος.

Ἀμύλιος καὶ Νομήτωρ ἀδελφοί· νεώτερος Ἀμύλιος δυνάμει βιασάμενος, βασιλεὺς Ἄλβης ἐγένετο, τὸν μὲν δὴ Νομήτορα τὸν ἀδελφὸν ἐφρούρει, θυγατέρα δὲ αὐτοῦ Σιλουίαν, ἵνα μὴ παῖδες ἐξ αὐτῆς γένοιντο πρωτοὶ τοῦ Ἀμυλίου φονομανίας, ἀπέφηνεν ἱερείαν τῆς Ἑστίας· ἐπειδὴ νόμος ταῖς Ἑστιάσιν ἀεὶ παρθενεύειν.

[CAP.

2 Λαβόντα] χρ. λαβόντας. *Casaubonus.*

Cap. I. 1 Ἀμύλιος καὶ Νομήτωρ] MS. Ἀμύλιος καὶ Νομήτωρ. Pro Σιλουίαν, idem Σολπίαν.

[CAP. II.]

Νομήτωρ.

[1] Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος Ἄρεως καὶ Σιλουίας παῖδες ἐπέθεντο Ἀμυλίῳ. θόρυβος δὲ τῆς ἄκρας ἐς τὴν πόλιν ἐφέρετο. Νομήτωρ εἰδὼς τὰ δρώμενα πρὸς τοὺς πολίτας ἔφη, Πολεμίων ἔφοδος γέγονεν. Ἀμύλιος δὲ πρόδοξος τὴν πόλιν πέφευγεν. ἀλλὰ ὡπλισμένοι εἰς τὴν ἀγορὰν [2] ἀθροιζώμεθα· οἱ μὲν ὡπλίζοντο, καὶ ἠθροίζοντο. Ῥῶμος δὲ καὶ Ῥωμύλος ἀνελόντες Ἀμύλιον ἐξεπήδησαν τῆς ἄκρας, καὶ τοῖς πολίταις ἠθροισμένοις ἀνήγγειλαν. οἵ τινες ὄντες, οἷα παθόντες, τῷ πάντων δικαίως ἐπεμώρησαν. ὁ δὲ δῆμος ἐπαινέσας τὸ ἔργον, Νομήτορι τὴν βασιλείαν ἀπέδωκεν.

Numitor.

Remus & Romulus Martis & Sylviæ filii, Amulium per insidias aggrediebantur. Tumultus ab arce in urbem perferebatur. Numitor conscius quid fieret, ad cives dixit hostilem aggressionem esse, Amulium urbe prodita fugisse. Sed, inquit, armati in forum conveniamus. Civibus se armantibus, & congregantibus, Remus & Romulus Amulio sublato, ex arce exilierunt, & congregatis civibus renunciarunt, quinam & quo damno affecti, avi injurias persecuti sint. Populus factum collaudans, Numitori regnum tradidit.

[CAP.

1 Ῥῶμος] MS. Ῥῖμος. Sub finem pro οἵ τινες οἷα παθόντες, cum eodem edidi οἵ τινες ὄντες, οἷα παθόντες.

2 Ἀθροιζώμεθα] *ꝛ.* ὁπλιζώμεθα. *Casaubonus.*

[CAP. III.]

Romulus.

¶ Romulus cum Romani uxoribus omnino carerent, promulgavit per finitimas civitates, se publicos ludos instituturum Neptuno equestri, & equestria certamina, maximis propositis præmiis. Magna hominum multitudo ex vicinis urbibus ad spectaculum convenit, omnis generis, virorum, mulierum, virginum. Romulus suis præceptum dederat, ut a viris & mulieribus abstinerent, solas autem virgines raperent, non ad stuprum, sed ad ineunda connubia. Hæc connubia Romanis principium extiterunt procreandorum liberorum.

Ῥωμύλος.

Ῥωμύλος, Ῥωμαίων γυναῖκας οὐκ ἐχόντων, ἐκήρυξεν ἀνὰ τὰς γείτονας πόλεις ὡς ἑορτὴν ἄξοι δημοτελῆ [1] Ποσειδῶνος Ἱππείου, καὶ ἀγῶνας ἵππων ἐπὶ ἄθλοις μεγίστοις· πολλοὶ δὴ συνῆλθον ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τὴν θέαν. πᾶν γένος ἀνδρῶν, γυναικῶν, παρθένων. Ῥωμύλος ὠφελήματα ἔδωκεν, ἀπέχεσθαι μὴ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ἁρπάζειν δὲ μόνας παρθένους, καὶ πρώτας [2] οὐκ ἐς ὕβριν, ἀλλ' ἐς γάμον. ἔτος ὁ γάμος Ῥωμαίοις ἀρχὴ παιδοποιίας ἐγένετο.

Ῥω-

1 Ποσειδῶνος Ἱππείου] MS. Ποσειδῶνος Ἱππίου. Utrumque invenitur. Ut MS., Aristophanes quoque in Νεφέλαις· Νὴ τὸν Ποσειδῶ τοῦτον τὸν Ἱππιον. Fausti ias in Achaicis: Τόσαι δὲ ἐς ἅπαντα γεγόασιν ὀπτιλόσεις αὐτῷ· Πελαγαῖος, καὶ Ἀσφαλιαῖός τε, καὶ Ἱππιος. Ὠνόμαζον δὲ Ἵππιον τὸν Ποσειδῶ τοῦτον μὲν βασιλεῖς καὶ ἐπ' αἰτίας ἄλλας· ἐγὼ δὲ διρίπλω ἱππικῆς ὅτι τὸν ὀπτὸν τοῦτο ἔχειν τὸ ὄνομα εἰκάζω, &c. In Arcadicis vero: Τὸν δὲ Δημήτρα τοῦ φασιν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα, ἧς τὸ ὄνομα ἐς ἀπολύσας λέγειν οὐ νομίζουσι, καὶ ἵππων τὸν Ἀρίονα. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ὠφελήματα ἐστὶν Ἀρκάσιν ἁρπαγὴ παρθένων Ἱππείου Ποσειδῶνος ὀνομαζομένου.

Οὐκ ἐς ὕβριν, ἀλλ' ἐς γάμον] Supplevimus duo verba ἐς γάμον, quæ in nostro Codice deerant. *Casaubonus.*

1 Ποσ-

Ῥωμύλος τῶν Φιδηναίων πόλεως ἀπέχων δέκα στάδια, καταστρατοπέδευσε. νύκτωρ τε καὶ χάρακος ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν, τοὺς ἡμίσεις τῶν λόχων εἰς μέτωπον καταστήσας, τοὺς δὲ λοιπὸς ὀρθίους ἐκτάξας, καὶ τοῖς ἡγεμόσιν ἐν ἀπορρήτῳ παραγγείλας ἀ χρὴ πράττειν, αὐτὸς ὀλίγους ἔχων εὐζώνους, πελέκεις φέροντας, τοῖς τείχεσι [1] προσῆλθε. κελεύσας τὴν ἄλλην δυνάμιν ἐφεδρεύειν ἐγγύθεν. ἤδη δὲ ὑπαυγαζούσης ἕω, προσέταξε τὰς πύλας σκηπτῶν. τῶν δὲ Φιδηναίων τῇ παραλόγῳ τόλμῃ παραχθέντων, καὶ τὰς πύλας ἀνοιξάντων, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐμπεσόντων ἀσυντάκτως, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπεχώρουν· Φιδηναῖοι δὲ τοὺς κατὰ μέτωπον ὁρῶντες, τοὺς δὲ ὄπισθεν οὐ βλέποντες, τῶν ὁρωμένων καταφρονοῦντες, ἐνέκειντο σφοδρῶς, τοῦτον οἰόμενοι

2 Romulus ab urbe Fidenatum circiter decem ſtadiis caſtra fixit. Per noctem e vallo copias eduxit, dimidiiſque manipulis ad frontem explicatis, reliquos rectis ordinibus collocavit, & ducibus ſeorſim præcepit. quid fieri vellet. Ipſe paucos expedites bipennibus armatos ducens, ad mœnia acceſſit reliquis copiis in propinquo inſidias agere juſſis. Aurora jam ſublucente, pprtas bipennibus effringere juſſit. Fidenatibus improviſa audacia perturbatis, portaſque aperientibus, & in hoſtes irruentibus nullo ordine, Romani paulatim retroceſſerunt. Fidenates, eos qui in fronte conſiſtebant, videntes, poſteriores non conſpicati, contemptis iis qui videbantur, vehementer urgebant, eos ſe facile vincere poſſe exiſtimantes. Cum lon-

κρα-

1 Προσῆλθε] MS. προσῆλθον.

2 Καὶ

gius processissent, duces rectos manipulos post eos qui in fronte stabant, collocarunt, eosque una sedere jusserunt, ne ab hostibus conspicerentur. His factis qui in fronte erant tergiversantes, circuibant manipulos in profundum explicatos, & persequentibus ex adverso obviam veniebant. Qui autem latebant consurgentes, cum vociferatione & tumultu in hostes invadunt, persequendo defatigatos, cumque his manus conferunt: & qui fugere videbantur, Fidenates in fugam conversos occidunt, eorumque urbe potiuntur.

κρατήσειν· ἐπεὶ δὲ περαιτέρω προῆλθον, οἱ μὲν ἡγεμόνες τὰς ὀρθίας λόχας τοῖς κ̄ᾶ μέτωπον ὑπέπαξαν, κ̄ᾶ συγκαθίσαι παρήγγειλαν, ὅπως ὑπὸ τ̄ πολεμίων μὴ βλέπωντο. τούτων δ̄ ἡ ἡ ωμένων, οἱ μὲν κ̄ᾶ μέτωπον φυγόντες, περιῆλθον τὰς ὀρθίας λόχας· [2] κ̄ᾶ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγίνοντο· οἱ δ̄ ἀναστάντες μ̄ᾶ βοῆς ἐμβάλλουσι τοῖς πολεμίοις ἀκμῆτες κεκμηκόσι. μ̄ᾶ τούτων δ̄ συμβάλλουσι κ̄ᾶ οἱ πεφευγόσι δοκοῦντες, κ̄ᾶ Φιδηνάτας ἐς φυγὴν τραπομένους ἀνελόντες, τ̄ πόλεως αὐτῶν κρατοῦσι.

[CAP. IV.]

Numa.

Numa, ut Romanos a bellis & invidia ad pacem atque leges deduceret, ab urbe se-

Νυμᾶς.

Νυμᾶς Ῥωμαίους ἐκ πολέμου [1] κ̄ᾶ φόνου βουλόμενος μεταβαλεῖν ἐς εἰρήνην

2 Καὶ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγίνοντο· οἱ δ̄ συγκαθίζοντες, &c.] Ita locum hunc restitui cum MS. & Interprete. In Vulgata pessime legebatur, οἱ κ̄ᾶ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγίνοντο· κ̄ᾶ συγκαθίζοντες.

Cap. IV. 1 Καὶ φόνου] Interpres perperam κ̄ᾶ φόνου.

ρεύσω καὶ νόμους, ἀναχωρῶν τῆς πόλεως εἰς τέμενος ἱερὸν νυμφῶν, ἐν τούτῳ μόνος διαιτώμενος ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας ἐπανήκε, ὡς δὲ τῶν νυμφῶν θεοπρόπια κομίζων, ἃ συνεβούλευεν ἡγεῖσθαι [2] νόμους. τούτοις ἐπείθοντο Ῥωμαῖοι. ὅσαι μέχρι νῦν ἑορταὶ, θυσίαι, τελεταὶ, ἱερουργίαι, πάντα πάντα Νουμᾶς, οἷα δὴ νόμους νυμφῶν καταστήσαιτο. [3] δοκεῖν δ' ἐμοὶ, ζηλωτὴς ἐγένετο Μίνω καὶ Λυκούργου· καὶ γὰρ οὗτοι τοὺς νόμους, ὁ μὲν ὡς παρὰ Διὸς, ὁ δὲ ὡς παρὰ Ἀπόλλωνος μαθόντες, ἢ μαθεῖν φάσκοντες, ἔπειθον αὐτοῖς χρῆσθαι, ὁ μὲν Κρῆσι, ὁ δὲ Λακώσι.

cessit in sacrosanctum Nympharum templum. In eo cum solus per multos dies vitam egisset, reversus, oracula ab Nymphis apportavit, quæ suasit ut pro legibus haberentur: iis Romani se obedientes præbuerunt. Quæcumque igitur in hunc usque diem festa, litationes, solennitates, sacrificia sunt, hæc omnia Numa quasi leges Nympharum constituit. Mihi equidem Minoëm & Lycurgum æmulatus esse videtur. Nam ex iis leges alter ab Jove, alter ab Apolline discentes, aut saltem se didicisse profitentes, alter Cretensibus, alter Laconibus, ut his uterentur, persuasit.

[CAP. V.]

Τύλλος.

Τύλλος ἦρχε Ῥω-

Tullus.

Tullus Romanorum

μαίων

[2] Νόμους] MS. νόμους. Paullo post pro οἷα δὴ νόμους, idem habet οἷα δὴ νόμοι. sed supra addidimus ις. Eodem modo supra lib. VII. cap. 22. Οἱ δ, οἷα δὴ θεραπεῖς, αἰτήσαντες καὶ ἀλλογοι.

[3] Δοκεῖν δ ἐμοὶ] Ita restitui cum MS. pro vulgato, δοκεῖ δ ἐμοί. De Hellenismo hoc consule Budæi Comment. Ling. Gr. Pro vulgato ζηλωτὴρ cum MS. edidi ζ κωτὴς.

[1] Ῥω-

imperium tenebat. Fidenatibus pugnam adversus Romanos committentibus, Albani proditione facta lævum cornu reliquerunt, & in montes discesserunt. Eques celeriter ad Tullum contendens, proditionem nunciavit. Ille vero magna voce exclamavit: Tu vero tuum locum tene. Albani enim abierunt meo jussu, ut hostes circumventos includant. Quo audito, Romani fortissime vociferabantur. Verum non latebat Fidenates vociferantium lætitia. Itaque summo studio & festinatione fugam petebant, veriti ne ab Albanis circumvenirentur.

μαίων θαρσοτομῶν φιδηνάτοις. [1] Ῥωμαίους θορύβοντες. Ἀλβανοὶ τὸ λαιὸν κέρας λιπόντες, ἐς τὰ ὄρη παρεχώρουν· ἱππεῖς δὲ τάχους Τύλλῳ θορυβήσαντες ἤγγειλε τὴν θορυβοσίαν· ὁ δὲ ἀνεβόησε μέγιστον· Ἀλλὰ σὺ μὲν τὴν αὐτοῦ τάξιν φύλαττε· Ἀλβανοὶ γὰρ ἀπάσι κυκλωσάμενοι τοὺς πολεμίους, ἐμοῦ θορυβήσαντος. τοῦτ' ἀκούσαντες Ῥωμαῖοι λαμπρὸν ἠλάλαξαν. ὁ μὲν οὐδὲ φιδηνάτοις ἔλαθεν ἡ τῶν ἀλαλαξάντων χαρά. σπουδῇ δὲ καὶ τάχει φεύγειν ὥρμησαν, μὴ τῶν Ἀλβανῶν κυκλωθῶσι φοβηθέντες.

[CAP. VI.]

Tarquinius.

Tarquinius cum Gabios longo tempore op-

Ταρκυίνιος.

[1] Ταρκυίνιος Γαβίους πολιορκῶν χρόνῳ μακρῷ, μὴ

1 Ῥωμαίους θορυβοῦντες] Ita edidi cum MS. & Codd. Casauboni, pro Ῥωμαίους θαρσοῦντες. nisi quod pro Ῥωμαίους, MS. Ῥωμαίοις.

Cap. VI. 1 Ταρκύνιος] MS. Ταρκυίνιος. Paullo post pro αἰκισμῶν, cum MS. reposui ἰκτιμῶν, nisi quod in eo scribatur spiritu aspero, atque ita in margine Vulgatæ notarat Casaubonus.

μὴ δυνάμενον ἑλεῖν, τὸν νεώτατον τῶν παίδων Σέξτον πληγαῖς αἰκισάμενον αὐτόμολον ἔπεμψεν οἱ δὲ τὸ σῶμα πικρῶς ἠκισμένον ἰδόντες, ἐδέξαντο, πολλὰ καὶ μεγάλα ἐπαγγειλάμενον καὶ τὸν πατέρα· ὧν τὰ πλεῖστα δράσας πιστὸς λοῦ. ἐληΐζετο Ῥωμαίους, ἃς φυγὴν ἐτρέπετο, αἰχμαλώτους ἐλάμβανε, μάχας ἐνίκα πολλάς. [2] ὥς τε καὶ οἱ Γάβιοι θαυμάσαντες, αὐτοκράτορα στρατηγὸν αὐτὸν ἀπεφήναντο· ὁ δὲ ἄγγελον κρύφα πέμψας τὸν πατέρα ἤρετο, τί δρᾶν κελεύοι. Ταρκυίνιος δὲ· καὶ γὰρ ἔτυχεν ὁμιλῶν ἐν κήπῳ· τοὺς ὑψηλοτάτους μήκωνας ἀποκλάσας, ἔφη, πρὸς τὸν ἄγγελον, [3] φράζε μοι τῷ παιδὶ τοῦτο πράττειν. ὁ μὲν ἤγγειλεν. ὁ δὲ Σέξτος τοὺς προέχοντας τῶν Γαβίων ἀφα-

pugnatos capere non posset, minimum natu filium Sextum plagis affectum transfugæ specie misit. Qui corpus acerbis verberibus castigatum videntes, eum receperunt. Ille contra patrem multa, magnaque pollicitus, cum pleraque factis exequeretur, fidelis habebatur. Prædas ex Romanorum agris agebat, in fugam eos convertebat, captivos cepit, multas pugnas vincebat. Quam ob caussam Gabii admirati virtutem, eum imperatorem ac summum belli ducem creaverunt. Ille autem clam nuncio ad patrem misso, eum interrogavit, quid fieri vellet? Tarquinius (nam in horto colloquebantur) summo papaverum capita decutiens inquit ad nuncium: Refer filio, me hoc facere quod vides. Sextus Gabiorum

φθειρ

2 Ὥστε καὶ οἱ Γάβιοι] Copulam neque MS. neque Interpres agnoscit.

3 Φράζε μοι τῷ παιδὶ τοῦτο πράττειν] Scribo, τοῦτο πρ. *Casaubonus.*

1 Αἰ-

potentissimos de medio sustulit, atque ita ad solitudinem & imbecillitatem Gabios redigens, civitatem eorum prodidit.

φθείρας, ἕτω μηχανησάμενος ἐρημίαν καὶ ἀσθένειαν Γαβίοις, τὴν πόλιν αὐτῶν παρέδωκε Ῥωμαίοις.

[CAP. VII.]

Camillus.

¶ Camillus cum Faleriis bellum gerebat. Qui Faleriorum pueros instituebat, eductos eos extra urbem, quasi exercitandi caussa, Romanis tradidit. Camillus ludimagistri proditionem sceleratam judicans, manus ejus in tergum religari jussit, puerosque hortabatur, ut proditorem ad suos parentes deducerent. Falerii ludimagistrum quidem verberibus confectum necarunt: Camilli vero pietatem & justitiam admirati, seipsos ei absque prælio tradiderunt. Ita Camillus eos qui diuturna oppugnatione capi non po-

Κάμιλλος.

¶ Κάμιλλος Φαλερίοις ἐπολέμει· τῶν Φαλερίων παίδων ὁ διδάσκαλος προσαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω τείχους, ὡς γυμνασομένους, παρέδωκε Ῥωμαίοις. Κάμιλλος τὴν ἀσεβῆ τοῦ διδασκάλου προδοσίαν ἡγησάμενος, προσέταξεν ὀπίσω τὰς χεῖρας [1] αὐτοῦ προσαχθῆναι, καὶ δεθῆναι, καὶ τοῖς παισὶν ἐπέτρεψεν ἀπάγειν τὸν προδότην πρὸς τοὺς πατέρας. Φαλέριοι τὸν μὲν διδάσκαλον αἰκισάμενοι κατέφθειραν· τὸν δὲ Καμίλλου θαυμάσαντες τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην, σφᾶς αὐτοὺς ἄνευ μάχης παρέδωκαν. Κάμιλλος τοὺς πολλῷ χρόνῳ ἁλῶναι μὴ δυναμένους,

1 Αὐτῶ] κρ. ἑαυτόν. *Casaubonus.*

νας, δι' εὐθεῖα στρατηγήματι παρεσήσατο.

Κελτοὶ Βρέννᾳ βασιλέως ἡγεμόνος κατὰ κράτος τῶν Ῥωμῶν ἑλόντες, ἐπὶ μῆνας κατέχον. Κάμιλλος τοὺς ἔξω τῆς πόλεως Ῥωμαίους συναγαγὼν ἐξήλασε Κελτοὺς, καὶ τὴν πόλιν ἀνέσησε. [2] πάλιν αὖ Κελτοὶ μετὰ τρία ἔτη καὶ δέκα ἐς τὴν Ῥώμην ἐμβαλεῖν τολμήσαντες, ἐστρατοπεδεύσαντο περὶ τὸν Ἀννίωνα ποταμὸν, ἐλάχιστον τῆς πόλεως ἀπέχοντα. Κάμιλλος αἱρεθεὶς πέμπτον δικτάτωρ, καὶ τὴν [3] στρατείαν ἀναλαβὼν, τοὺς μὲν τοὺς τῶν Κελτῶν μαχαίρας, αἷς καταφέροντες τὰς κεφαλὰς διέκοπτον, ἐκέλευσεν ἀντιχαλκεύσαντας τὰ κράνη, ὁλοσίδηρα, καὶ λεῖα, ὅπως αἱ μάχαιραι ἀπολιστάνοιεν, καὶ [4] κατεάγοιντο τοῖς

terant, pio quodam stratagemate subegit.

2 Galli cum duce Brenno rege per vim Romam occupassent, septem mensibus eam tenuerunt. Camillus Romanis, qui extra urbem erant, collectis, expulit Gallos, urbemque restituit. Rursus Galli post annos tredecim in Romanorum regionem invadere ausi, ad Anienem fluvium, non procul ab urbe, castra metabantur. Camillus quintum Dictator creatus, acceptis copiis, contra Gallorum gladios, quibus impetentes capita abscindebant, jussit comparare galeas omnino ferreas ac leves, ut enses retunderentur, aut confringerentur. Clypeis autem undique æneum tegumentum induxit, ligno ictus non ferente.

Ju-

2 Πάλιν αὖ. Κελτοὶ μετὰ τρία ἔτη καὶ δέκα] Ne quis putet aliter scripsisse Polyænum, ita scriptum est apud Plutarchum in Camillo: ταῦτ' ἐν μάχῃ ἐπὶ πολὺ ὕστερον τεσσαρεσκαιδέκατον γενόμενον λέγεται τῶν Ῥωμαίων ἁλώσεως, quam recte alias viderimus. Nam ex aliis apparet XXIII. annorum ad minimum esse hoc intervallum. *Casaubonus.*

3 Στρατείαν] Στρατιάν. *Casaub.*

4 Κατεάγοιντο] MS. κατεάγοιντο.

Milites vero longis hastilibus cominus uti docuit, & hostium gladiis seipsos opponere, ictusque excipere. Gallorum enim ferrum cum esset molle, maleque fabricatum, repente flectebatur, eorumque ensfes recurvabantur, & ad pugnam erant inutiles. Sic nullo negocio victi, multi eorum cadebant. Reliqui vero se fugæ mandabant.

ὑ θυρεοῖς κύκλῳ πεκήρμοσε λεπίδα χαλκῆν ἐξ ξύλε τὰς πληγὰς μὴ πέγοντ. τὰς ὑ γραπιώτας ἐδίδαξε [5] τοῖς ξυςοῖς μακροῖς ἀπὸ χειρὸς χρήσαθ, καὶ τοῖς ξίφεσι τ πολεμίων σφᾶς αὐτὰς ὑποβαλόντας ἐκδέχεσθ τὰς καταφορᾶς. ὅ τε γὰρ σίδηρος τ Κελτῶν μαλακὸς ὢν, καὶ πονηρῶς ἐληλασμένος ἐκάμπτετο πρὸς ἕκαστον, αἱ τε μάχαιραι αὐτῶν ἐδιπλοῦντο, καὶ ἦσαν ἄχρηστοι πρὸς τὴν μάχην. ὅτως γε τοι καὶ ῥᾳδίως ἡττηθέντες, οἱ πλεῖστοι μὴν αὐτῶν ἔπιπτον, οἱ λοιποὶ ὑ φυγόντες ᾤχοντο.

[CAP. VIII.]

Mutius.

Tyrrheni cum Romanis bellum gerebant. Tyrrhenorum rex erat Porsennas, Romanorum imperator Publicola, tertium consul.

Μύκιος.

Τυρρηνοὶ Ῥωμαίοις ἐπολέμουν· Τυρρηνῶν βασιλεὺς ἦν Πορσίνας, Ῥωμαίων ἦρχε Ποπλικόλας τρίτον ὑπατεύων. [1] Μύκιος

π. corrupte forte pro καταγνωτ.

5 Τοῖς ξυςοῖς μακροῖς ἀπὸ χειρὸς χρήσαθαι] Plutarchus habet ὑστοῖς. Sunt autem hæc ad verbum ex eo descripta. Scribe vero ὑποβαλλόντας. *Casaubonus.*

Cap. VIII. 1 Μύκιος Ῥωμαῖος ἀνὴρ] Ita edidi cum MS. & Interprete, nisi quod in MS. Ῥωμαίοις.

 2 Λεν-

κι Ῥωμαῖος ἀνὴρ,[2] ἄριστος τὰ πολέμια, Πορσίναν βυλόμενος ἀνελεῖν, ἐς τὸ Τυῤῥηνικὸν στρατόπεδον ἦλθεν, ἐσθῆτα ἔχων [3] Τυῤῥηνίδα, καὶ τῇ φωνῇ Τυῤῥηνίζων καὶ δὴ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν βασιλέα τὸν Πορσίναν οὐκ εἰδὼς ὅς τις ἦν, οὐ φήθη μάλιστα τῶν καθεζομένων ἐοικέναι βασιλεῖ, καὶ δὴ τοῦτον ἔκτεινε, παρασάμενος τὸ ξίφος· συλληφθεὶς ὡμολόγησεν ὅς τις ἦν. Πορσίνας μὲν δὴ ἔθυεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῖς θεοῖς· Μούκιος δὲ τὴν ἐσχάραν πῦρ ἐχούσης, ὑπερέσχε τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν, καὶ τὴν χειρὸς καιομένης, εἰστήκει τῷ Πορσίνᾳ διαλεγομένῳ [4] φαιδρῷ καὶ ἀτρέπτῳ τῷ προσώπῳ· ὡς δὲ Πορσίνας τὴν ἀρετὴν ὑπερεθαύμαζε, Μούκιος, Μη-

Mutius civis Romanus in re militari præstantissimus, interficiendi Porsennæ caussa in Tyrrhenorum castra venit, habitu Tyrrheno, vocem etiam Tyrrhenorum imitatus. Qui accedens ad tribunal, cum regem Porsennam non nosset, quinam esset, ex assidentibus, quem maxime regi similem esse putabat, eum stricto gladio interfecit. Comprehensus, fassus est quinam esset. Porsenna ob datam salutem diis sacrificabat. Mutius autem in focum igne plenum rectam manum injecit: & dum manus comboreretur, stans cum Porsenna loquebatur, hilari & intrepido vultu. Cum Porsenna supra modum hominis virtutem admi-

da-

2 Ἄριστος τὰ πολέμια] Ἀντὶ τοῦ τὰ πολεμικά. quod apud optimos quosque tamen scriptores reperias. In fine scribe, καὶ δὴ τὸ πόλεμον παρ. nam καὶ fuit in nostro Cod καὶ δὴ autem valet, τὸ λοιπὸν ἤδη. Ut quidam Grammatici interpretantur: vel potius *continuo*, *statim*. Casaubonus.

3 Τυῤῥηνίδα] γρ. Τυρανίδα. *Id.*

4 Φαιδρῷ καὶ ἀτρ. τ. π.] Similem constantiam refert Clemens lib. IV. Στρωμ. Πόσκιμος ὁ Ῥωμαῖος ληφθεὶς, ὑπὸ Πόρκιννον οὐκ ἐδίλωσεν, ἀλλ' καὶ τὴν χεῖρα ὅλην τοῦ πυρὸς θεὶς, καθάπερ εἰς χαλκὸν κατέδησεν, ἀτρέπτου τοῦ προσώπου.

5 Καὶ

raretur; Mutius; Nequaquam, inquit, mireris. Trecenti Romani eadem tolerantia & virtute præditi, qua ego, in castris oberrant, tempus captantes te interficiendi. Porsenna credens his verbis, metuque perterritus, bellum cum Romanis composuit.

δαμῶς, ἔφη, θαυμάσης· τριακόσιοι Ῥωμαῖοι τὴν αὐτὴν ἐμοὶ καρτερίαν ἔχοντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ σε τηροῦσιν, τὸν καιρὸν τῆς σῆς ἀναιρέσεως. Πορσίνας πιστεύσας τοῖς λεγομένοις, καὶ φοβηθεὶς, τὸν πόλεμον πρὸς Ῥωμαίους διελύσατο.

[CAP. IX.]

Sylla.

¶ Sylla in bello sociali viri militaris & ætate provecti Albini, lapidibus ac fustibus interempti, mortem non ultus est: sed auctores cædis neglexit, inquiens se eos alacriores hac re ad pugnandum reddere, cum insigne peccatum insigni aliqua fortitudine expiare deberent. Itaque in pugnis multo virilius dimicabant, ut oblivionem suo in Albinum sceleri inducerent. ὥς τε καὶ λήθην ἐμποιῆσαι τοῦ εἰς τὸν Ἀλβῖνον παρανομίας.

Σύλλας.

¶ Σύλλας ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ τῶν στρατιωτῶν στρατηγικὸν ἄνδρα καὶ πρεσβύτην, Ἀλβῖνον λίθοις καὶ ξύλοις ἀναιρεθεντα, οὐκ ἐπεξῆλθεν· ἀλλὰ παρεῖδε τοὺς ἀποκτείναντας, φάσκων ποιεῖν αὐτοὺς ἐν τούτῳ προθυμοτέρους εἰς τὸν πόλεμον, ὡς ὀφείλοντας ὑπὲρ ἁμαρτήματος μεγάλου, διὰ μεγάλης ἀνδραγαθίας ἀπολογήσασθαι. ποιήσαντο· ὥς τε καὶ λήθην ἐμποιῆσαι τοῦ εἰς τὸν Ἀλβῖνον παρανομίας.

Σύλλ-

5 Καὶ φοβηθεὶς, τὸν πόλεμον πρὸς Ῥωμ.] Ita edidi cum MS. & Interprete. Vulgata, καὶ πόλεμον πρὸς Ῥωμ.

Cap. IX. 1 Σύλλας ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ τῶν στρατιωτῶν τὸν στρ. &c.] Pro eo legitur in MS. Σύλλας ἐν τῷ συμ-

Σύλλας Ἀρχελάῳ τῷ Μιθρηδάτου στρατηγῷ περὶ Ὀρχομενὸν παρετάσσετο. ὁρῶν δὲ τοὺς Ῥωμαίους ἡττωμένους καὶ φεύγοντας, αὐτὸς ἀποπηδήσας τοῦ ἵππου, καὶ σημεῖον ἁρπάσας, ὡθεῖτο διὰ τῶν φευγόντων, ἐς τοὺς πολεμίους, βοῶν, Ἐμοὶ μὲν ἐνταῦθα καλὸν, ὦ Ῥωμαῖοι, τελευτᾶν· ὑμεῖς δὲ τοῖς πυνθανομένοις περὶ τοῦ δεδώκατε Σύλλαν, μέμνησθε φράζειν, Ἐν Ὀρχομενῷ. τοῦτον τὸν λόγον Ῥωμαῖοι καταδεδεκότες, ἀνέστρεψαν· καὶ προθύμως ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς πολεμίους.

2 Sylla adversus Archelaum Mithridatis ducem ad Orchomenum præliabatur. Videns autem Romanos victos fugam capessere, ipse ab equo desiliens, arrepto vexillo per fugientes ad hostes tendebat, clamans: Mihi hic gloriosum est, ô Romani, mortem obire. Vos autem interrogantibus ubi Syllam prodideritis, facite ut respondeatis, In Orchomeno. Hoc sermone pudefacti Romani, reverterunt, & alacriter in adversarios impetu facto, eos in fugam compulerunt.

[CAP. X.]

Μάριος.

¶ Μάριος Κιμβρίων καὶ [1] Τευτόνων ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐμβαλόντων ἀγρίων ἀνθρώπων, μεγάλων, τὰς ὄψεις ἀλλοκότων, θηριώδη

Marius.

¶ Marius Cimbris & Teutonibus in Italiam impressionem facientibus, qui homines erant agrestes, immani magnitudine, facie

τὴν

συμμαχῶν πολέμου, καὶ στρατηγικὴν ἀρχήν, &c. Paullo post pro παρεῖδε, MS. παρίδε, & pro ἀποκτείνατας, ἀποκτείνοντας.

1 Μίμωνδε] MS. μιμῆθε.

Cap. X. Τευτόνων ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐμβ.] Ἐς τὴν Ἰταλίαν, quod in Vulgata desiderabatur, cum MS. & Interprete supplevi.

2 Πόρ.

monstrosa, & belluina voce præditi, diu moratus, manus non conseruit: sed milites jussit ad vallum accedentes, intro tela conjicere: proculque consistentes in hostes intuendo, assuefecit, ut eorum formam sustinere, & vocem tolerare possent, faciemque usitatam redderent. Sic milites stuporem barbarorum abjicientes, eos despexerunt: atque ipsi Marium hortabantur, ut se ad ineundam pugnam educeret: commissoque prælio cum centum millibus hostium, partim occiderunt, partim vivos ceperunt.

2 Marius cum Teutonibus & Cimbris pugnam conflicturus in montium lateribus inæqualibus, Marcellum per noctem jussit cum tribus millibus armatorum per invia montiw φωνῆ ἐχόντων, ὅπὶ πολεῖσον ὅσον ὁ σωέβαλεν εἰς μάχῃ, ἀλλὰ σκέλθε τὰς τραπώτας ἢ χάρακ@ ἐμβάλλειν τοῦ σίσιν, [1] πόρρωθεν ἱστεμθύς, ὁρῶντας τὰς πολεμίας, ἢθιζε τ μορφῆς αὐτῶν ἀνέχεαθ· ἢ τῇ φωνῇ ὑπομένειν, ἢ τῇ ὄψιν χειροήθη ποιεῖαθ. ὕτως ἄρα οἱ τραπῶτες τὸ θάμβ@ τ βαρβάρων σκλύοντες, καταφρόνησαν αὐτῶν· ἢ τ Μάρκον αὐτοὶ παρεκάλων ἐξάγειν αὐτὰς ὅπὶ τῇ μάχῃ. ἢ δὴ συμβαλόντες δέκα μυριάσι τ πολεμίων, τὰς μὲν ἔκτειναν, τὰς ζῶντας ἔλαβον.

Μάρκ@ Τεύτοσι ἢ Κιμβρίοις μέλλων συμβάλλειν ἐν ὑπωρείαις ἀνωμάλοις, Μάρκελλον [2] κατὰ νυκτὸς σκέλθοι τρισχιλίας ὁπλίτας ἄγοντα, [3] δι' ἀβάτων ὁρῶν πορεύεθαι, ἢ νύκτ τ πολεμίων φυλάττειν.

1 Πόρρωθεν ἱστεμθύς] Scribe, ἢ πόρ. & ἢθιζε vel ἢθίζεαθ. *Casaubonus.*

2 Δι' ἀβάτων ὁρῶν] Ita emendavi cum MS. & Interprete. Vulgata δι' ἀβάτων ἰόντων Sub finem pro συμπίξαντες, cum MS. scripsi συρρίξαντες.

3 Σω-

ᾳζ. ἐπεὶ δὲ [3] σωίβαινε, παρ-
ήγγελμα τοῖς στρατιώ-
ταις ἔδωκεν, ὡς τῶν ἀνω-
μάλων ἠρέμα ὑποβαίνειν
ἐς τὸ πεδίον· ὅπως οἱ πολέ-
μιοι φεύγειν αὐτοὺς οἰόμε-
νοι διώκειν ἐγχειροῖεν,
καὶ ἅτως ἐς τὸ ὁμαλὸν κατ-
ελθοῖεν. ὡς δὲ κατῆλθον, κατ'
προσώπου μὲν οἱ περὶ τὸν
Μάριον, κατ' νώτου δὲ οἱ πε-
ρὶ τὸν Μάρκελλον, συρρήξα-
ντες κατέκοψαν τοὺς πο-
λεμίους, καὶ νίκῃ λαμπρο-
τάτῃ ἐνίκησαν.

Μάριος Κιμβρίοις συμβαλὼν ἀπὸ χειμερίων τόπων ὁρμωμένοις, ἠπίστατο κρύος μὲν καὶ χιόνα φέρειν δυναμένους, καῦμα δὲ καὶ ἥλιον οὐδαμῶς. [4] ἦν μὲν δὴ μὴν Αὔγουστος. Μάριος δὲ κατ' νώτου τῶν στρατιωτῶν προκαταλάβετο τὸν μάχης τόπον· οἱ βάρβαροι δὲ ἀπεστραμμένοι κατ' πρόσωπον τὸν ἥλιον ἔχοντες, ἀντιλάμπουσαν τὴν αὐγὴν οὐ φέροντες, ὑπὸ τῶν θαλάττους

tium circumire; & ad terga hostium evadere. Quod postquam accidit, militibus præceptum dedit, ut ex montanis paulatim se in campum reciperent, ut hostes fugere eos arbitrati, persequi conarentur, & sic in planiciem descenderent. Qui cum descendissent, a facie Marius, a tergo Marcellus irruptione facta, hostes conciderunt, victoriamque splendidissimam reportarunt.

3 Marius cum Cimbris bellum gerens ex frigidis regionibus profectis, sciebat eos glaciem ac nives perferre posse, æstum & solem non item. Agebatur mensis Augustus. Marius a tergo militum, præoccupavit occasionem pugnæ. Barbari conversi cum solem adversum haberent, neque affulgentem splendorem ferre possent, æstu

ἰδρῶ-

3 Σιωίβαινε] Σωιβίαλλε. Casaubon.
4 Ἦν μὲν δὴ μὴν Αὔγουστος] Ita edidi cum MS. pro ὦν δὲ μὴν Αὔγ.

1 Ἅλα-

confecti plurimum sudorem cum spiritu emittentes, clypeos pro oculis objecerunt, quod solis radios sustinere nequirent. Corpora vero eorum nudata vulnerantes, Romani ceciderunt. Cadunt barbarorum centum & viginti millia, vivique capiuntur ad sexaginta millia.

ἱδρῶτα πολὺν μετὰ ἀθροισμάτων ἀφιέντες, τὰς μὲν θυρεὰς προεβάλλοντο πρὸ τῶν προσώπων, τὸν ἀκμῶνα τῆς ἡλίου μὴ φέροντες· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν γυμνούμενα τιτρώσκοντες οἱ Ῥωμαῖοι, κατέκοψαν. πίπτουσι τῶν βαρβάρων δωδεκάκις μύριοι· ἁλίσκονται ζῶντες ἑξάκις μύριοι.

[CAP. XI.]

Marcellus.

¶ Marcellus Syracusas oppugnans, cum ab Archimedis machinis vinceretur, aggredi mœnia non amplius audebat. Ad tempus autem oppugnationem omisit, & longe post Damippum Spartiatam, Syracusis enavigantem cepit, ab eoque cognovit turrim quandam in muris esse, in qua negligenter custodiæ administrarentur, eam multos homines capere posse, murumque in ea parte non difficilem

Μάρκελλος.

Μάρκελλος Συρακούσας πολιορκῶν, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμήδους μηχανημάτων ἡττώμενος, προσβάλλειν μὲν οὐκ ἔτι τοῖς τείχεσιν ἐθάρσει· χρόνῳ δὲ τὴν πολιορκίαν ἐπέτρεψεν, καὶ δὴ μετὰ πολὺ Δάμιππον Σπαρτιάτην Συρακουσῶν ἐκπλέοντα ἑλὼν αἰχμάλωτον, [1] ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦτο, πύργον εἶναι τοῦ τείχους φυλασσόμενον ἀμελῶς, δυνάμενον δέξασθαι ἄνδρας συ-

1 Ἔλαβε] Ἔμαθε. *Casaubonus.*

συχνὰς, ἓξ τείχεσι ἐπιβάτας ὄντος· πρὸς δὴ τὸ ὕψος αὐτοῦ συμμέτρους κλίμακας καθασκευάσας, [2] Μάρκελλος, Συρακουσίων ἑορτὴν ἀγόντων Ἀρτέμιδι, καὶ πρὸς μέθην καὶ παιδιὰν ἐχόντων, τόν τε πύργον κατέσχε, καὶ κύκλῳ τὸ τεῖχος ὅπλων ἐπλήρωσε, [3] καὶ πρὸς τὸ ἕω τὰς ἐξάπυλα Δραχόψας, κατέσχε τὴν πόλιν· οἱ μὲν στρατιῶται γυναικῶν ἀγωνιούμενοι τὴν πόλεως ἀφαιρεῖν ἠτήσαντο· ὁ δὲ μόνον ἔδωκε Μάρκελλος, ὅπ μὴ ἀπὸ μόνων ἀνδραπόδων καὶ χρημάτων ὠφελεῖας· [4] τῶν δὲ ἱερῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμάτων ἀπέχεσθαι προσέταξεν.

ascensum habere. Quare cognita, scalas ad altitudinem ejus congruentes fabricavit, Marcellus Syracusanis festum in honorem Dianæ obeuntibus, & vino indulgentibus, ludicraque exercentibus, turrim occupavit, & circumcirca murum armis implevit, ac sub auroram hexapylis effractis, urbe potitus est. Milites fortiter pugnantes, ut sibi civitatem diripere liceret, postulabant. At Marcellus nihil præter mancipiorum & pecuniarum usum concessit. A sacerdotibus autem & liberis hominibus abstinere jussit.

[CAP. XII.]

Ἀτίλιος.

Ἀτίλιος ἁλοὺς ὑπὸ Καρχηδονίων, ὤμοσεν αὐτοῖς

Attilius.

Attilius captus a Carthaginiensibus jura-

2 Μάρκελλος, &c.] Hæc cum præcedentibus, utpote idem Strategema, conjunxi cum Indice.

3 Καὶ πρὸς τὸ ἕω] Scribe, πρὸ τοῦ ἕω. Ex Plutarcho pæne hæc adverbum. *Casaubonus.*

4 Τῶν δὲ ἱερῶν, καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμ.] Articulum ante ἐλευθέρων cum MSS. addidi. Casaubonus ad marginem Vulgatæ, ut videtur, ediderat χ. τῶν ἱερῶν.

2 H'

vit eis, si dimitteretur, se persuasurum senatui, ut bellum componeret: sin persuadere non posset, reversurum. Cum Romam venisset, contrarium senatui suasit. Tum vero magis etiam quod Carthaginiensium occultam imbecillitatem, & modum quo capi facilius possent, ostendit. Senatu eum hortante, ut maneret, & necessarium juramentum, injuratum existimaret, conplectentibus liberis, conjuge, amicis, cognatis, noluit fidem jurisjurandi transgredi. Sed renavigans ad Carthaginienses, suum eis stratagema & Romanorum consilium pariter indicavit. Qui eum in carcerem conjectum, verberibus affecerunt, & longo tempore cruciatum necarunt.

τῆς, [1] ἰὼ ἀφεθῇ, πείσειν ἂν τὴν σύγκλητον διαλύσαι τὸ πόλεμον· μὴ πείσας δὲ ὡς αὐτὸς ἀναστρέψαι. ἀφικόμενος εἰς Ῥώμην, τἀναντίον ἔπεισε τὴν σύγκλητον· [2] τότε δὴ καὶ πολύ μᾶλλον, ὡς Καρχηδόνιοι ἀπαγορεύουσι, καὶ τὸ τῆς ἀσθενείας αὐτῶν ἀπόρρητα, καὶ ὃν τρόπον εἴησαν αἱλώσιμοι προηγόρευσε. τῆς δὲ συγκλήτου παρακαλούσης αὐτὸν μένειν, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἀνάγκαις ὅρκον ἀνόμοιον ἡγεῖται, θεωρουμένων τέκνων, γυναικός, φίλων, συγγενῶν, οὐκ ἐπέμεινε παραβαίνειν τὸν ὅρκον· πλεύσας δὲ ὡς τοὺς Καρχηδονίους, ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, τό, τε αὐτοῦ στρατήγημα, καὶ τὴν Ῥωμαίων γνώμην. οἱ δὲ καθείρξαντες αὐτὸν ἐς γαλεάγραν, αἰκίσαντές τε χρόνῳ μακρῷ, καὶ βασανίσαντες ἔκτειναν.

[CAP.

1 Ἢν ἀφεθῇ] MS. ἰν ἀφεθῇ.

2 Τότε δὴ καὶ πολύ μᾶλλον] Cum MS. scripserim τότε δὴ καὶ μᾶλλον. Pro τότε, Casaubonus in margine notarat. γρ. τῶν. Pro ὡς Καρχηδόνιοι ἀπαγορεύουσι, MS. Καρχηδονίοις ὡς ἀγορεύουσι, & sic quoque Codd. Casauboni. Pro εἴησαν αἱλώσιμοι, MS. ἢ αἱλώσιμοι. In fine copulam ante βασανίσαντες idem non agnoscit.

1 Ἐπὶ

[CAP. XIII.]

Γάϊος.

Γάϊος παράγγελμα ἔδωκε πᾶς ἐν τῷ στρατοπέδῳ μένειν ἐπὶ τῶ ὁπλων. ἐπεὶ δὲ ὥρα θέρους ὑὸς αὐτοῦ τὸν ἵππον διψῶντα ἤγαγεν [1] ἐπὶ τὸν ποταμὸν παραρρέοντα, προσέταξεν ἀφελεῖν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν, ὡς δὲ πειθέντος τῷ παραγγέλματι. τούτῳ τῷ ἔργῳ τοὺς στρατιώτας ἐδίδαξε μηδέποτε παρακοῦσαι παραγγέλματος.

Cajus.

Cajus præceptum dederat iis qui in castris erant, ut in armis manerent. Sub tempus autem æstuantis solis filius ejus equum sitientem deduxit ad fluvium præterlabentem. Ejus caput abscindi jussit, quod edicto non paruisset. Hoc facto milites docuit, ne mandatum unquam negligerent.

[CAP. XIV.]

Φάβιος.

¶ Φάβιος ἐν τῷ πρὸς Ἀννίβαν πολέμῳ [1] μὴ παραβαστόμενος [2] κακὸς ἦκεν ἐν τῇ συγκλήτῳ. ὃ

Fabius.

¶ Fabius in bello contra Annibalem, quod manum cum hostibus non consereret, male audiebat in senatu. Filio

ὃ υἱὸς

1 Ἐπὶ τὸν ποταμόν.] MS. articulum non agnoscit.

Cap. XIV. 1 Μὴ παραβαστόμενος κακὸς ἦκεν ἐν τῇ συγκ.] Ita lacunam, quæ in Vulgata erat sustuli & locum mutatione sanavi cum M S. & Interprete. In Vulgata erat, μὴ παραβαστόμενος.... κακὸς ὢν ἐν τῇ συγκ. Casaubonus in margine supplerat ἐλοιδορεῖτο ὡς. Eodem fere modo, ut Noster, Plutarchus: κακῶς μὲν ἔκειτο ἐν τῷ στρατοπέδῳ.

2 Κακὸς ὢν τῷ τῇ συγκλήτῳ] Deest aliquid, puta, ἔκει, vel ἐκακίζετο, vel ἐλοιδορεῖτο. Lego deinde κατοχλήσας τὴν ἀδοξίαν, non κατηγήσας. Restituimus etiam, κατακλίσει περὶ τῶν ὅλων, pro illis monstris quæ erant in nostro Cod. Restat illud, συμβελλὼ μὴ συμβ. pro συμβελεῖν μὴ συμ. Sed Interpretis Codd. aliud quid habuere. *Casaubonus.*

3 Ἀπο-

hortante, ut depelleret infamiam, ostendit ei singulas agminis partes. Quibusdam vero non satis robusta corpora habentibus: Vides, inquit, non esse commodum inito prælio armis fortunam tentare. Persæpe enim universum agmen certaminis periculum non fecit. Sigillatim vero peritum rei militaris non latet, superari ac vinci posse. Itaque hoc in medium consulo, non in manus venire, sed per montana sequi, & urbes ad defectionem perducere. Hæc dicens ac faciens, primo quidem timidus existimabatur. Postmodum autem cum reliqui maximos exercitus amisissent, iterum Romani ad Fabium confugerunt, & ducem iterum constituerunt, adeo ut etiam dictator sit

ἢ ἡᾶ ἀποκαλύνη. ἀποτρέψασθαι τὴν ἀδοξίαν, ἐπέδειξεν αὐτῷ μέρη ἕκαστον τῆς φάλαγγος· ἐνίων δὲ οὐκ ἐρρωμένως ἐχόντων, Ὁρᾷς, ἔφη, ὡς οὐ καλὸν συμβαλόντας [3] ἀποκυδοῦσι περὶ τῶν ὅλων· πολλάκις γὰρ ὅλη μὴ ἡ φάλαγξ οὐκ εἴληφεν ἀγῶνος πεῖραν· κατὰ μέρη δὲ τὴν ἔμπειρον οὐκ ἔλαθεν ἡ πεῖρα δυναμένη. τοιγάρτοι συμβουλεύω μὴ συμβαλεῖν, ἀλλ' ἕπεσθαι, τοὺς ὑπωρείας κατεχόντας, καὶ τὰς πόλεις ἀφιστάντας. ταῦτα λέγων καὶ πράττων, ἐν μὲν τῷ παραυτίκα, ἐνομίζετο δειλός. ὕστερον δὲ ἄλλων πολλὰς δυνάμεις ἀπολωλότων, πάλιν οἱ Ῥωμαῖοι κατέφυγον ἐπὶ Φάβιον, καὶ ἐπὶ τὴν αὐτὴν στρατηγίαν· ὥς τε καὶ δικτάτωρ ἀπεδείχθη, καὶ Μάξιμος ἀνηγο-

ρεύθη,

3 Ἀποκυδοῦσι περὶ τῶν ὅλων] MS. περὶ τῶν ὅπλων. Casauboni Codd. uti in margine notarat, ἀποκυδοῦσι περὶ τῶν ὅπλων. Sed Vulgata recte. Plutarchus in Fabio de Terentio Varrone scribit: ὅλως δὲ δεῖν τοὺς ἀπειρίᾳ καὶ θρασύτητι τὴν περὶ τῶν ὅλων κινδυνεύειν κίζειν. Infra pro ὅπὶ Φάβιον, καὶ ὅπὶ τὴν αὐτὴν στρ. MS. ὅπὶ Φάβιον καὶ τὴν αὐτὴν στρ. In fine pro μάκιστος, MS. μάκιστον.

4 Καὶ

ρώθη, τοῦτο δ' ἂν εἴη μέγιστος.

Φάβιος ἐπεκλήθη μέγιστος, Σκηπίων μέγας· ἐζηλοτύπει τὴν δόξης ὁ Σκηπίων τὸν Φάβιον. ὡς τι καὶ ἤρετο· τί δή ποτε, σὺ μόνῳ διατηρήσας μόνον τοὺς στρατόπεδα κληΐζῃ μέγιστος, ἐγὼ δὲ μέγας ὁ συμβαλὼν [4] καὶ κατὰ κράτος νικήσας Ἀννίβαν. Φάβιος ἔφη, Ἀλλ' εἰ μὴ ἐγώ σοι διεφύλαξα τοὺς στρατιώτας, [5] οὐκ ἂν εἶχες μεθ' ὧν μαχόμενος νικῆσαι.

Φάβιος εἷλε τὴν Ταραντίνων πόλιν, Ἀννίβου συμμαχοῦντος αὐτοῖς, δόλῳ καὶ τέχνῃ. [6] στρατιώτης Ταραντῖνος [7] τοῦ Φαβίου· τούτου δὲ ἀδελφῆς

creatus, & Maximus nuncupatus, quod est, si Græce vertas, μέγιστος.

2 Fabius cognomen accepit Maximi, Scipio Magni. Scipio quadam æmulatione erga Fabii gloriam afficiebatur. Itaque rogabat eum: Qui fit, ut tu conservandis duntaxat exercitibus, Maximi cognomen adeptus sis: ego cum hostibus confligendo, Magni, cum Annibalem cominus facto prælio devicerim? Respondit Fabius: At nisi ego tibi milites conservassem, tu non habuisses quibus cum potuisses vincere.

3 Fabius Tarentinorum urbem, Annibale ipsis auxilium ferente, arte ac dolo cepit. Erat apud Fabium miles Tarentinus. Ejus sororem, insigni forma prædi-

καλῆς

4 Καὶ κατὰ κράτος νικήσας Ἀν.] Νικήσας, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete nec non Casaubono supplevi.

5 Οὐκ ἂν εἶχες μεθ' ὧν μαχ.] Ita edidi cum MS. pro vulgato οὐκ εἶχες μεθ' ἡμῶν μαχ. Pro νικῆσαι, idem Cod. νικήσεις.

6 Στρατιώτης παρ. τοῦ ὀνόματι Φαβίου] Malim τοῦ Φαβίου, ut Plut. στρατιώτου παρ' αὐτῷ τινὰ Ταραντῖνον. Casaubonus.

7 Ἦν τοῦ Φαβίου] Ita emendavi cum MS. nec non Casaubono, pro vulgato τοῦ ὀνόματι Φαβίου.

8 Ἀδρίν-

tam, Tarenti Abrentius deperibat, cui eidem murorum custodia ab Annibale demandata fuerat. Hac re cognita, Fabius Tarentinum militem in urbem ad sororem mittit. Qui sororis opera amicitiam cum Abrentio fecit, eumque ad Romanorum partibus favendum adduxit. Itaque Abrentius facta cum eo pactione demonstravit, qua parte aggredi mœnia deberent. Fabius erectis scalis ascendens, per vim urbem capit. Hoc facto, maximam omnium admirationem meruit, quod Annibalem stratagemate superasset, qui plerunque fallaciis & dolis vinceret.

καλῆς ἕσης ἐν Τάραντι [8] Ἀβρέντιος ἤρα, ἀνὴρ ὑπὸ Ἀννίβᾳ τὰ τείχη φυλάττειν πεπιστευμένος. τοῦτο μαθὼν Φάβιος τὸν Ταραντῖνον στρατιώτην ἐσέπεμψε πρὸς τὴν ἀδελφήν. ὁ δὲ δι' αὐτῆς τὸν Ἀβρέντιον φίλον ποιησάμενος, ἔπεισε τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν. ὡς τε καὶ συνθέμενος Ἀβρέντιος ἔδειξε, καθ' ὃ μέρος χρὴ προσβαλεῖν τοῖς τείχεσι. Φάβιος κλίμακας προσθεὶς, ἐπαναβὰς, κρατεῖ αἱρεῖ τὴν πόλιν. ὑπὲρ τούτῳ μάλιστα πάντων ἐθαυμάσθη, στρατηγήματι κρατήσας Ἀννίβαν, καὶ τέχναις καὶ δόλοις τὰ πολλοῦς νικῶντα.

[C A P.

8 Ἀβρέντιος ἤρα, ἀνὴρ ὑπὸ, &c.] Lege & distingue, ὁ Βρεττιος ἤρα ἀνὴρ, ὑπὸ, &c. quomodo Plutarchus in Fabio: ἤρα δὲ τούτῳ ἀνὴρ Βρέττιος τὴν παγκάλων ὑπὸ Ἀννίβᾳ τὴν πόλιν φρουρεῖν ἠγεμονίας. Sic infra quoque pro τὸν Ἀβρέντιον, scribe τὸν Βρέττιον, & pro Ἀβρέντιος ἔδειξε, repone ὁ Βρέττιος ἔδειξε. Eiusdem nomen non extat, forte quia simul cum Brutiis, quos omnes Fabius *ad extinguendam proditionis famam, ut vi potius atque armis captum Tarentum videretur*, jusserat interfici, & ipse & nomen ejus interiit. Paullo post pro τοῦτον μαθὼν, MS. τοῦτον μαθοῦ.

[CAP. XV.]

Κοΐντος.

1 Κοΐντος Φάβιος τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν αἱρεθῆναι στρατηγὸν βουλόμενος, αὐτὸς ἤδη γεγηρακὼς, ἐδεῖτο Ῥωμαίων μηδαμῶς αὐτῷ δοῦναι τὴν ἀρχὴν, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιτο συναποδημεῖν ἐπὶ τὸν πόλεμον ὑπὲρ γήρας μακρῷ. οἱ δὲ νομίσαντες ἄμεινον ἔχειν τὰ τῆς πόλεως, τούτου παρόντος, ἐψηφίσαντο τὸν νεανίσκον ἄρχοντα. ὁ δὲ Φάβιος οὐ συναπεδήμησεν· ἵνα μὴ παρέλκεται τὸν υἱὸν τὴν δόξαν τῆς ἀρχῆς.

Quintus.

Quintus Fabius filium suum ducem eligi cupiens, ipse jam ætate affectus, contendebat a Romanis, ne imperium ei traderent, ne in extrema senectute cum ipso simul ad bellum proficisci cogeretur. Illi rem civitatis melius habituram arbitrati, si hic præsens omnibus rebus interesset, adolescentem imperatorem declaraverunt. At Fabius non una profectus est, ne imperatoriæ dignitatis splendorem filio detraheret.

[CAP. XVI.]

Σκηπίων.

¶ 2 Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν ὡς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἀσπίδων ἀφίκοιτο ἐς τὴν μάχην

Scipio.

¶ Scipio cum in Iberia cognovisset, hostium exercitum impransum ad pugnam ineundam venire, educens suum

ἐμή-

1 Κοΐντος Φάβιος] Φάβιος cum MS. & Interprete inserui. Pro αἱρεθῆναι στρατηγὸν, ut erat in Vulgata cum MS. edidi αἱρεθῆναι στρατηγὸν. In Indice autem Strategema hoc novo titulo a præcedentibus non distinguitur, sed inter Fabii strategemata quartum est.

Cap. XVI. 1 Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν, ὡς τὸ, &c] Ita supplevi cum MS. & Interprete. In Vulgata μαθὼν aberat.

2 Σκη-

agmen, in longitudinem explicavit. Circiter autem horam septimam afflictos jam fame & siti aggressus, facile superavit.

ἐμήκυνεν ἐξάγων, καὶ τοῦ σφοδροῦ τῶν αὐτῶν φάλαγγα. ἀμφὶ δὲ ὥραν ἑβδόμην πεζομαχούσας ἤδη λιμῷ καὶ διψῇ συμβαλὼν ῥᾳδίως ἐκράτησεν.

2 Scipio omnes meretrices e castris ejecit, jubens eas in urbem conviviis deditam recedere. Imperavit etiam, ut novæ mensæ, scyphi, omniaque vasa, præter ollam, veru, & poculum fictile exportarentur. Ex argenteis poculum non amplius duarum librarum permisit, si quis habere vellet. Balneis uti vetuit. Qui ungerentur, jussit ut ipsi sese fricarent. Nam jumenta fri-

Σκηπίων δὲ τραπεζίδας τὰς πόρνας ἐξήλασε, κελεύσας εἰς πόλιν ἀπέναι πανηγυρίζουσαν. προστάξας δὲ ἀποπέμψαι καινὰς τραπέζας, σκεύη πάντα, πλὴν χύτρας, καὶ ὀβελίσκους, καὶ ποτηρίου ἀργυροῦν δὲ κοτύλας δύο μὴ ἔχῃ, πλέον δικοτύλου, καὶ λούεσθαι μηδένα· τὸν δὲ ἀλειφομένων ἕκαστον τρίβειν ἑαυτόν. τοὺς γὰρ ὑποζύγια δεῖσθαι τὸν τριβόντων. δρισὰν

2 Καινὰς τραπέζας] Quid hic καινὰς τραπέζας? An non zque veteres inservire poterant luxui? Lipsius lib. v. De Milit. Rom. Dial. 16. legit καὶ τὰς τραπέζας, quod Casaubonus in ora Vulgatæ sequutus est. Verum tum saltem scribendum foret καὶ τὰς τραπέζας, καὶ ἐκπώματα, καὶ σκεύη πάντα, repetita ubique copula. Sed nimium a Codd. lectio hæc abit. Verissime in ora libri sui emendaverat CL. Gronovius πλίνθους, τραπέζας, ἐκπ. &c. vel Salmasius vel: ad Sparkianum: p: 27.

3 Χύδρας] γρ. κυθάρας. Casaubonus. Χύδρας] MS. κύθρας. sed hoc loco nice Plutarchus in Apophthegm. Μάντεις μὴ δύδυς ἐξέλασε καὶ θύτας καὶ πορνοβοσκοὺς· σκεύη δὲ προστάξας ἀποπέμπειν ἅπαντα, πλὴν χύδρας, ὀβελίσκους, καὶ ποτηρίου κεφαλοῦ· τοῦ δ' ἀργυρίου ἔκπωμα εἰ μεῖζον δύο λιτρῶν συνεχώρησε τοῖς βουλομένοις ἔχειν. λούεσθαι δ' ἀπείπε· τοὺς δ' ἀλειφομένων τρίβειν ἕκαστον ἑαυτόν. τοὺς γὰρ ὑποζύγια χρῆσθαι κα ἔχοντα τὸν τρίβοντα δεῖσθαι.

4 Ἐπὶ

Digitized by Google

στρῶν ἢ ὀρθὸς, ἄπυρον ὄψον· δειπνοῦντας ἢ προσφέρεσθαι κρέας ὀπτὸν, ἢ ἑφθὸν. ἱματίῳ ἢ χρῆσθαι σισύρᾳ Γαλατικῇ. καὶ πρῶτος ἐπεπορπήσατο σισύραν μέλαιναν. τοὺς ἢ στρατηγοὺς, 4 ἐπὶ στιβάδος ἀνακειμένους ἐωρᾶτο, φάσκων πενθεῖν τὴν τοῦ στρατεύματος ἀσωτίαν καὶ μαλακίαν.

cantibus indigere. Prandierent autem expers ignis obsonium. In cœna etiam carnem seu coctam, seu assatam adderent. Vestimento uterentur, sago Gallico: & prius ipse sago pullo amictus, duces in stratis recumbentes circumiens inspexit, dicens se deplorare exercitus luxuriam & mollitiem.

Σκηπίων στρατιώτην ἰδὼν χάρακα κομίζοντα, 5 Θαλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστρατιῶτα· καὶ ἢ, Καὶ πάνυ, φήσαντος. Εἰκότως ἔφη· ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις, οὐκ ἐν τῇ μαχαίρᾳ.

3 Scipio militem conspicatus vallum ferentem: Premi, inquit, mihi onere videris, o commilito. Quo respondente, Valde equidem. Sane, inquit. In ligno enim spem salutis repositam habes, non in gladio.

Σκηπίων στρατιώτην ἰδὼν μέγα φρονοῦντα ἐπὶ θυρεῷ κεκοσμημένῳ αἰσχρὸν, ἔφη, Ῥωμαῖον ἄνδρα τῇ δεξιᾷ χειρὶ

4 Scipio militem videns clypei pulchritudinem identidem ostentare: Turpe, inquit, est

μάλ-

4 Ἐπὶ στιβάδος ἀνακειμένους ἐωρᾶτο] Interpres, *circumiens inspexit*. nimirum aliter legit, idque melius. *Casaubonus*.

5 Θαλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστ.] Εἶπεν, quod in Vulgata aberat cum MS. & Interprete loco suo restitui. Cum iisdem pro vulgato, ὦ γὰρ τῷ ξύλῳ ἢ ἐλπίδα ἔχεις, emendavi ὦ γὰρ τῷ ξύλῳ ἢ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις. In MS. σωτηρίας scriptum per compendium.

4 αὐτὸς δὲ στρατηγοὺς ἐπὶ στιβάδος ἀνακειμένους ἐωρᾶτο: Salmasius Not: ad Spartian: p: 22:

Digitized by Google

lævæ manui fidere magis, quam dextræ.

5 Scipio tumultuantis populi vociferatione impeditus. Me, inquit, ne militum quidem armatorum clamor unquam terruit, neque hominum tumultus terrebit, quorum Italiam scio novercam esse, non matrem. His verbis repressi sunt, & tumultuari desierunt.

6 Scipio cum subegisset in Iberia urbem Phœniciam, cum captivorum ductores virginem insigni formæ elegantia præditam adducerent, patrem requisivit, eique filiam donavit. Qui cum adfer-

μᾶλλον, ἢ τῇ δεξιᾷ πιστεύειν.

Σκηπίων [6] ὑπὸ δ' δήμου θορυβούμενος, Ἐμὲ, ἔφη, οὐδὲ στρατιωτῶν ἐνόπλων ἀλαλαγμὸς ἐξέπληξεν, ὅτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων θόρυβος, [7] ὧν οἶδα τὴν Ἰταλίαν μητρυιὰν, οὐ μητέρα. τούτῳ τῷ λόγῳ συνεστάλησαν, καὶ δ' θορυβεῖν ἐπαύσαντο.

Σκηπίων δορυάλωτον λαβὼν ἐν Ἰβηρίᾳ πόλιν, [8] Φοίνισσαν, ὡς οἱ φυγαγωγοὶ παρθένον ἤγαγον κάλλει ὑπερφυῶς ἔχουσαν, τὸν πατέρα αὐτῆς ἀναζητήσας, ἐχαρίσατο αὐτῷ τὴν θυγατέρα. δ' ὃ δῶρα προσκομίσαντος, ὁ ὃ

6 Υπὸ τ δήμου] Additus articulus cum MS. Paullo post pro συγκλύδων, Casauboni Codd. συγκλύων. Plutarchus in Apophth. ἐμὲ (εἶπεν) οὐδ' ὅποτε στρατιωτῶν ἀλαλαγμὸς ἐθορύβησεν, ὅτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα τ Ἰταλίαν, ἀλλὰ μητρυιὰν οὖσαν ὑπέστειλεν. Pro ὧν οἶδα τ Ἰτ. scripsi ὧν οἶδα τ Ἰτ.

7 Ὧν οἶδα τ Ἰταλίαν μητρυιὰν οὐ μητέρα] Non semel in Polyæno attentus lector observabit, ejusdem nominis personas ab eo confundi: ut hic duos Scipiones. Nam hoc στρατήγημα, sive potius ἀπόφθεγμα, Scipionis est junioris, auctore Plutarcho in Apophthegm. *Casaubonus.*

8 Φοίνισσαν] MS. Οἴνισσαν. Οἴνισσα quidem dicta fuit etiam *Carthago* Africæ, teste Stephano Byzantino, verum an ita *Carthago Nova* (ab Asdrubale condita, teste Strabone lib. III.) de qua hic sermo? Idem de Scipione referunt Livius lib. XXVI. cap. 42. Val. Maximus lib. IV. 3. 1. Gellius lib. VI. cap. 8. & Plutarchus in Apohthegm. Interpres in errorem deduxit Ortelium, qui ex eo citat *Phœnicem* urbem Hispaniæ.

Digitized by Google

ὁ ἢ καὶ τοῦτο [9] συνεχαρίσατο, φησὶν ἀποδιδόναι τῇ κόρῃ. ὅσας ἢ καὶ ἄλλας γυναῖκας τῶν δι' γεγονότων, ἢ θυγατέρας ἢ παῖδας, ὥραν ἔχοντας, ἐάλωσαν, τούτοις ἐπέστησε δύο Ῥωμαίων σωφρονεστάτους ἐκ τῶν πρεσβυτέρων. [10] οἱ θεραπευτῆρας, καὶ χορηγίαν ἔνεμον τοῖς αἰχμαλώτοις κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Σκηπίων ἡ σωφροσύνη πολλὰς πόλεις Ἰβηρικὰς Ῥωμαίοις φίλας καὶ συμμάχους ἐκόσας ἐποίησεν.

Σκηπίων [11] Σύφακα τὸν

ret munera, etiam hæc simul largitus est, dotem, inquiens, se hæc puellæ dare. Quotquot autem etiam aliæ vel uxores hominum summo loco natorum, vel filiæ, vel pueri ætate florentes caperentur, his duos Romanorum moderatissimos attribuit ex senibus, qui curam eorum gererent, & sumptum captivis pro dignitate suppeditarent. Scipionis continentia multas urbes Ibericas ad amicitiam & societatem Romanorum volentes perduxit.

7 Scipio cum Sypha-

Ma-

9 Συνεχαρίσατο] MS. συνδωρήσατο. Paullo post pro ἢ θυγατέρας, ἢ παῖδας, ὥραν ἔχουσι, cum MS. reposui ἢ θυγατέρας, ἢ παῖδας, ὥραν ἔχοντας. Pro δύο Ῥωμαίους σωφρονεστάτους, cum eodem emendavi δύο Ῥωμαίων σωφρονεστάτους. Livius in eadem historia lib. XXVI. cap. 49. *Spectato deinde integritatem virginis tradidit eam, tuerique haud secus verecunde ac modeste, quam hospitum conjuges ac matres jussit.* Polybius, ut Noster, plurium meminit, lib. x. Hist. cap. 18. Τῶν δ' αἰχμαλωτίδων, ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ φρὸς τὴν ὀπημέλειαν τῶν γυναικῶν ἀποστεταγμένος. ὧν ἐπυθάνετο, καὶ ἀλγοῦντας, ὅτι πάντα, &c. & paullo post, intellecta querelarum caussa: διὸ δὴ καὶ τότε φανερὸς γενόμενος, ὅτι συνῆκε τὸν λόγον καὶ ἀξίας, διαρρῆν αὐτοῖς τι τοιοῦτον ἐκέλευσε, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως ποιήσειν δι' ἐφόδου ἐκ ἰδίων ἀδελφῶν καὶ τέκνων· συνεφήσειν δ' καὶ φρὸς τὴν τούτων ὀπημέλειαν ἀκολούθως τοῖς φρονιμωτάτοις πρεσβύταις. Pro χρὴ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, MS. κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. In fine pro καὶ συμμάχους ἐποίησεν, cum MS. & Interprete restitui καὶ συμμάχους ἐκόσας ἐποίησεν.

10 Οἱ θεραπευτῆρες] Scribe θεραπευτῆρας, vel θεραπευτῆρες εἶεν aut γίνοιντο. ut videntur Codd. Interp. habuisse. *Casaubonus.*

11 Σύφακα τὸν Μασσαισυλίων βασιλέα] Ita Codex meus: mendose quidem: sed longe tamen melius quam

cem Massyliensium regem socium fecisset, in Siciliam trajecit. Asdrubal admirabili pulchritudine filiam habens, hanc se collocaturum Syphaci promisit, si a Romanis deficeret. Ille ducens virginem in uxorem, Carthaginiensium partes sequebatur, & confestim missis ad Scipionem litteris, vetuit eum in Libyam venire. Scipio intelligens Romanos in Syphacis societate magnam fiduciam habere, quod si audivissent ad hostes eum desciviſse, non ausuros in Libyam transire: convocatis in concionem, in contrariam sententiam Syphacis litteras convertit: quod Romanos in Li-

Μασαισυέων βασιλέα σύμμαχον ποιησάμενος, διέβαλεν ἐς Σικελίαν. Ἀσδρούβας θυγατέρα παρθένον ἔχων θαυμαστὸν τὸ κάλλος, ἐκδώσειν ὑπέσχετο τῷ Σύφακι τῶν Ῥωμαίων συμμαχίας ἀποστάντι. ὁ δὲ γήμας τὸν κόρον, προσέθετο Καρχηδονίοις, καὶ ὡς δεξιὰν ἐπέστειλε Σκηπίωνι ἀπαγορεύων διαβαίνειν Λιβύης. Σκηπίων εἰδὼς Ῥωμαίους ἐπὶ τῇ Σύφακος συμμαχίᾳ μέγα φρονοῦντας, εἰ δὲ μάθοιεν προστεθειμένον τοῖς πολεμίοις, οὐκ ἂν τολμήσοντας εἰς Λιβύην διαβαίνειν, ἐκκλησίαν αὐτῶν συναγαγὼν, ἐς τἀναντίον μετέπεισε τὰ γράμματα τοῦ Σύφακος.

ὡς

quam Interpretis, qui *Massyliensium* habet. Non enim *Massyliensium*, sed *Masaesulorum* rex fuit Syphax. Scribe ergo Μασαισυλίων. De *Massylii* & *Massaesylii*, & eorum errore, qui duas has gentes confundunt, diximus ad Strabonem. *Casaubonus.*

Σύφακος] MS. Σίφακος. & sic quoque Codd. Casauboni.

Μασαισυέων] MS. Μασαισυαίων, quod proximum vero: scribendum quippe Μασαισυλίων. sæpissime enim α & λ in MSS. confunduntur. Stephanus Μασαισυλία, χώρα Λιβύης φερεσυχὲς τῇ πρὸς Μαυρουσίων. τὸ ἐθνικὸν, Μασαισύλιοι, καὶ Μασαισυλεῖς. καὶ Μασαισυλίτης. Quare cum lectio hæc sit & ex Codice, & eam probet Stephanus, præfero τοῦ Μασαισυλίων, quomodo legendum monuit Casaubonus. Pro ἀπέστειλε Σκηπίωνι ἀπαγορεύων cum Cod. edidi ἐπέστειλε Σκηπίωνι, ἀπαγορεύων, &c.

ὡς [12] καλοῦντος τοὺς Ῥωμαίους [13] ὅπῃ τῷ Λιβύῳ· καὶ ὡς θαυμάζοντος ὅτι καὶ νῦν βραδύνοιεν, καὶ ὡς δέον μὴ σκλύειν αὐτοῦ τὸν ἀκμὸν τῆς συμμαχίας. τοιαῦτα εἰπὼν, ὁρμὸν καὶ θάρσος τοῖς Ῥωμαίοις ἐνεπόιησεν. οἱ δὲ δύθυς ἡμέραν ἤτησαν, καθ' ἣν διαβαλλόσαι βουλήσοιτο.

Σκηπίων κατασκόπους Καρχηδονίων τρεῖς συλληφθέντας, νόμου Ῥωμαίων κελεύοντος [14] πολεμίων κατασκόπους ἀναιρεῖσθαι, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε· προσέταξε δὲ αὐτοῖς περιελθεῖν τὴν στρατιὰν ἅπασαν. οἱ δὲ ἰδόντες Ῥωμαίους, τοὺς μὲν βάλλοντας, τοὺς δὲ ἀκροντίζοντας, τοὺς δὲ πηδῶντας, τοὺς δὲ ὅπλα δοκιμάζοντας, τοὺς δὲ ξίφη ἀκονοῦντας, πάλιν ἤχθησαν ὅπῃ

byam accerseret, & admiraretur eos tam diu moram trahere. Itaque ejus societatis vigorem dissolvi non oportere. His dictis, cupiditatem & confidentiam Romanis injecit: qui statim diem postularunt, quo transmittere oporteret.

8 Scipio speculatoribus Carthaginiensium ter comprehensis, lege Romanorum jubente hostium exploratores interficere, id quidem non fecit, sed eos jussit circumire universum exercitum. Qui cum viderent Romanos, alios tela mittere, alios jaculari, alios gladios acuere, rursus ad Scipionem adducti sunt. Qui dato eis prandio: Renunciate, inquit, quæ

τὸν

12 Καλοῦντος οὖν Ῥωμαίους ὅπῃ ἡ Λιβύῳ] Ita edidi, ejecto cum MS. & Interprete, nec non Casaubono καὶ, quod ante ὅπῃ ἡ Λιβύῳ in vulgata legebatur. Articulum quoque ante Ῥωμαίους MS. non habet. Pro τοῖς Ῥωμαίοις ἐποίησεν, cum eodem scripsi τοῖς Ῥωμαίοις ἐνεπόιησεν.

13 Καὶ ὅπῃ ἡ Λιβ.] Dele τὸ καὶ, nisi loco suo mota est. *Casaubonus.*

14 Πολεμίων κατασκόπους ἀναιρ.] A quibusdam Codd. abest vox πολεμίων: deinde αὐτοῖς non αὐτοῦς. & mox, Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, εἰπεῖν. & καὶ τοῦ τε. *Idem.*

15 Ἀπαγ-

vidistis, ei qui vos misit. Qui reversi, Annibali, aliisque Carthaginiensibus hæc renunciantes, terrorem eis injecerunt, & Romanorum apparatione, & Scipionis magnanimitate.

τὸν Σκηπίωνα. ὁ δὲ δὺς ἄφεσιν αὐτοῖς, [14] Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἃ πεθεάσθε πρὸς τὸν πέμψαντα ὑμᾶς. οἱ δὲ ἐπανελθόντες τῷ τε Ἀννίβᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις Καρχηδονίοις πᾶσι ἀπαγγείλαντες, ἐξέπληξαν αὐτοὺς, καὶ τῇ Ῥωμαίων ὠφελείᾳ, καὶ τῇ Σκηπίωνος μεγαλοψυχίᾳ.

[CAP. XVII.]

Porcius.

Πόρκιος Κάτων.

Porcius Cato in Hispanorum terram impressionem fecit. Ex omnibus civitatibus legati venerunt, sese ejus, Romanorumque potestati permittentes. Ille, ut obsides ad definitum tempus adducerent, imperavit. Eos cum adducerent, uniuscujusque civitatis duobus viris unam epistolam tradidit, præcipiens, ut omnes

Πόρκιος Κάτων στέβαλεν εἰς τὴν [1] Ἰβήρων. οἱ δὲ τῶν πόλεων ἁπασῶν ἧκον πρεσβευταὶ, σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίζοντες αὐτῷ τε καὶ Ῥωμαίοις. ὁ δὲ προστάξας αὐτοῖς ἀγαγεῖν ὅμηρα ἐπὶ ὥραν ὡρισμένην. ἐπεὶ δὲ ἦγον, ἑκάστης πόλεως δυσὶν ἀνδράσι μίαν ἐπιστολὴν ἔδωκε, κελεύσας ἅπαντας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡ-

μέραν

14 Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἃ πεθ.] Ita edidi, addito, εἶπεν, cum MS. & Interprete.

Cap. XVII. 1 Εἰς Ἰβηρίαν] Ita emendavi cum MS. nec non Interprete, pro vulgato εἰς Ἰβηρίας. Vide supra lib. I. cap. 1. 3. Statim pro αὐτῷ καὶ Ῥωμαίοις, cum eodem scripsi αὐτῷ τε καὶ Ῥωμαίοις. Mox pro ἐπεὶ δὲ ἦκον, cum MS. Interprete, & Cod. Casauboni restitui ἐπεὶ δὲ ἦγον.

μέραν ἐπανελθούσας τὰς πόλεις ἀναγνῶναι. ἐπεὶ δὲ ἐπανῆλθον, ἀνέγνωσαν τὰ γεγραμμένα. Καθῃρέκασι τὰ τείχη σήμερον. ἑκάστη τούνυν πόλις καιρὸν οὐκ ἔχουσα πρὸς τὰς πλησίον πόλεις ἀπαντᾶν φοβούμενοι δὲ ἕκαστοι μὴ τῶν ἄλλων ὑπακουόντων, αὐτοὶ μόνοι μὴ πειθόμενοι ἐξανδραποδισθῶσιν ὅτως ὁμοῦ πάντες Ἴβηρες τὰ τείχη κατέσκαψαν ἡμέρᾳ μίᾳ.

eodem die reversi, cívibus eas recitarent. Qui cum rediissent, scripta recitarunt: Diruite muros hodierno die. Cum igitur singulæ civitates tempus non haberent ad finitimas urbes mittendi, metuerentque singulæ ne cæteris morem gerentibus, si ipsæ solæ dicto audientes non fuissent, in servitutem redigerentur, imperata fecerunt, omnesque Iberi uno die mœnia destruxerunt.

[CAP. XVIII.]

Φαῦνος.

Φαῦνος Διομήδους ἐν Ἰταλίᾳ πελευτήσαντος, ἐπιτάφιον ἀγῶνα ποιῶν, πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ τῶν Ἑλλήνων ὁπλισμένων πομπὴν ἔπεμψε· δευτέρᾳ δὲ τῶν Βαρβάρων. καὶ δὴ συνέταξε τοῖς Βαρβάροις χρήσασθαι τοῖς Ἑλλήνων τοῖς ὅπλοις. οἱ δὲ χρήσαντες, [1] ὑπὸ τῶν Βαρβάρων τοῖς ἰδίοις ὅπλοις ἀπώλοντο.

Faunus.

Faunus cum Diomedes in Italia e vita decessisset, funebres ludos instituens, primo die Græcorum armatorum pompam duxit; Secundo barbarorum. Præcepit autem, ut barbari a Græcis arma mutuarentur: Qui cum eis accommodavissent, a barbaris propriis armis sunt interfecti.

[CAP.

1 Τῶν τῶν βαρβάρων] Additus articulus cum MS.

2 Καλῶς

[CAP. XIX.]

Titus.

Cleonymus cum Titum cepisset, pro eo dimittendo duas civitates postulabat, Epidamnum & Apolloniam. Titi pater eas non dedit, sed eum retinere jussit. Titus comparato sui dormientis simulacro, in ædibus deposuit, atque ipse conscenso navigio, clam aufugit, custodibus simulachrum custodientibus.

Τίτος.

Τίτον αἰχμάλωτον λαβὼν Κλεώνυμος, λύτρα ἐπράτετο δύο πόλεις Ἐπίδαμνον, καὶ Ἀπολλωνίαν. ὁ τοῦ Τίτου πατὴρ οὐκ ἔδωκεν, ἀλλὰ σώζειν αὐτὸν ἐκέλευσεν. Τίτος εἴδωλον αὐτοῦ καταστήσας καθεύδοντος, ἐν τῷ οἴκῳ κατέθηκε. καὶ αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἀκατίου λαθὼν ἔφυγε· οἱ δὲ φύλακες τὸ εἴδωλον ἐφύλαττον.

[CAP. XX.]

Cajus.

Cajus Carthaginiensibus apud Tyndaridem appellentibus cum navibus octoginta, ipse ducentas habens triremes, cum hostes multitudinem navium veriti, non ad pugnam solverent, centum triremium velis collectis, reliqua rite adaptavit, ac solvit. Carthaginienses

Γάϊος.

Γάϊος τοῖς τοῦ Τυνδαρίδα Καρχηδονίων ἐφορμούντων τὰ ναυσὶν, αὐτὸς ἔχων σὺν τριήρεις, ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, οὐκ ἀνεμένοντο, τῶν δὲ τοὺς ἱστοὺς καταθέμενος, τῶν λοιπῶν σκευάσας τὰ ἱστία, καὶ διὰ τούτων ἀποκρυπτόμενος, τὰς ἄλλας [1] καλῶς ἐξηρ-

1 Καλῶς ἐξηρτημένας] [Lege κάλοις ἐξηρτημένας, ut in margine libri sui no-

ἐξηρτημένας ἀπέπλευσεν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι νομίσαντες ἴσας εἶναι τὰς ναῦς τῷ πλήθει τῶν φαινομένων ἱστίων, θαρρήσαντες πρὸς τὸν κίνδυνον ὥρμησαν· Γάιος πολλαῖς πρὸς ὀλίγας ἀγωνισάμενος, ῥᾳδίως ἐνίκησεν.

pares naves esse multitudini apparentium velorum arbitrati, sumpta fiducia periculum adierunt. Cajus cum multis adversus paucas conflictione facta, nullo negotio superavit.

[CAP. XXI.]

Πεινάριος.

Πεινάριος φρούαρχος, Ἐννεαίων ἀποστάντων τῆς Ῥωμαίων συμμαχίας, καὶ τὰς κλεῖς τῶν πυλῶν [1] ἀπαιτούντων, Ἐὰν ὁ δῆμος ἅπας, ἔφη, ἄριστον εἰς ἐκκλησίαν συνελθὼν τοῦτο ψηφίσηται, πειθήσομαι τῷ ψηφίσματι. οἱ μὲν τῆς ὑστεραίας ἐς τὸ θέατρον συνελέγησαν· ὁ δὲ νύκτωρ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν πολλοὺς στρατιώτας ἐφεδρεύειν ἔπαξεν ὑπερδεξίους· ἄλλους

Pinarius.

Pinarius præfectus custodiæ, cum Ennenses a Romanorum societate descivissent, & portarum claves repeterent: Si universus, inquit, populus crastino die in concionem convenerit, & hoc decreto sanxerit, morem decreto geram. Illi postridie in theatrum congregabantur. At ipse noctu sub arcem multos milites insidiari in

ὁ πι-

notarat CL. Gronovius, & verte, *alius funibus alligatus*. Pro eo supra lib. 1. cap. 47. 1. ἢ ὁ πρὸς ἢ ζυγοῖ κεκλωσμένοις περιστελεῖν, τῇ δεύσῃ ὀφθείσαν. Vide & lib. III. cap. 11. 3. & v. 72. 2.

1 Ἀπαιτούντων· Ἐὰν ὁ δῆμος] Ita emendavi cum MS. & Interprete, pro vulgato ἀπαιτούντας, Ἢν ὁ δῆμος. Sub finem pro ἐπ' ἀλλήλους, MS. ἐπ' ἀλλήλοις. Pro οἱ δ' ὑστερον, cum MS. & Casaubono restitui ἡ δ' ὑστερον. nisi quod MS. δ', pro δι'.

2 Οἱ δ'

superioribus locis jussit, alios vero circumsistere theatrum, & aditus occupare, atque ad signum accipiendum attentos esse. Ennenses convenientes defectionem decreto confirmarunt: præfecto custodiæ significationem dante, milites partim missis e loco superiore telis, partim impetu per aditus facto, strictisque gladiis populum occiderunt, ita ut cumulatim invicem caderent omnes, paucis exceptis, qui per muros se demiserant, perque subterraneos meatus furtim exciderant.

ᾗ πθεις ιῶαι τὸ θέατρον, καὶ πὰς διόδυς, πθοφφυλαττοντας τὸ σημαινομενον. οἱ μὲν Ἐννάιοι συνελθόντες πὶ ἀποστασιν ἐψηφίζοντο. καὶ ᾗ φρουάρχου σημήνασι, οἱ σρατιῶται, οἱ μὲν ἄνωθεν ἀφιέντες τὰ βέλη, οἱ ᾗ κατ' πὰς διόδυς πεσεσπεσόντες, καὶ ασαπούμενοι πὰς μαχαίρας, τὸ δῆμον κατέκοψαν, ὥς τε σωρηδὸν ἐπ' ἀλλήλοις ἔπιπτον ἅπαντες, πλὴν ὀλίγων, ὅσοι κατ' τὸ τειχῶν αὐτὰς καθῆκαν, [2] ἢ δι' ὑπονόμων ἔλαθον σκπεσόντες.

[CAP. XXII.]

Sertorius.

Sertorius in Iberia hinnulum candidæ cervæ a venatoribus dono acceptum, aluit, cicuremque reddidit, ita ut accedentem sequeretur, & cum ascenden-

Σερτώριος.

Σερτώριος ἐν Ἰβηρίᾳ νεβρὸν ἐλάφου λευκῆς πθὸς κυνηγῶν δῶρον λαβὼν ἔθρεψε, καὶ πθαυτὸν ἐπίησεν, ὥς τε [1] πεσιόντα μὲν εἵπετο· ἐπὶ τὸ

2 Οἱ δι' ὑπονόμων ἐλ,] Scribe, οἱ δι' ὑπο. *Casaubonus.*

Cap. XXII. 1 Ὡς πεσιόντα εἵπετο] Scribo πεσιόντα. prodeunti in publi-

τὸ βῆμα ᾗ, ἀναβαίνοντι συναναβαίνειν, καὶ δικάζοντι τὸ στόμα προσφέρειν· ἔπεισε δὴ τοὺς βαρβάρους, ὡς ἄρα τὸ ζῶον ἱερὸν Ἀρτέμιδος. καὶ ἡ θεὸς δι' αὐτοῦ προλέγοι πάντα αὐτῷ τὰ μέλλοντα, καὶ σύμμαχος ἐν τοῖς πολέμοις γίγνοιτο. ὅσα γε μὴν ὑπὸ κατασκόπων ἀπόρρητα ἠγγέλλετο ἀποκρυπτόμενος, αὐτὸς προέλεγε, [2] ὡς ἀφ' τοῦ νεβροῦ μανθάνων ὥσθ' τοῦ θεοῦ πολεμίων ἐφόδους, ἐνέδρας, αἰφνιδίους καταδρομὰς, τούτων ἔφασκεν ἄγγελον ἔχειν τὸν νεβρόν· ὅσαις δὴ καὶ νίκαις πολέμων ἐλπίζοντο, καὶ ποῦ τε ἀφ' τοῦ νεβροῦ μανθάνειν ὥσθ' τοῦ θεοῦ φάσκων, ἐξέπληττε τοὺς βαρβάρους· καὶ προσεκυνοῦντο, καὶ πάντες αὐτῷ προσέφευγον ὡς δαιμονιωτέραν ἰσχὺν ἔχοντι.

te in tribunal simul ascenderet, atque ei os admoveret. Persuasit igitur barbaris, animal hoc sacrum esse Dianæ, deamque per illud omnia prædicere, quæ sibi eventura sint, sociamque in bellis præsto esse. Quæcunque igitur ab exploratoribus arcana nunciabantur, ipse occultata prædixit, simulans per hinnulum se a dea perdiscere hostiles adortiones, & repentinas incursiones. Horum nuncium hinnulum se habere ajebat. Quotquot etiam victoriæ bellorum acciderent, has etiam per hinnulum se a dea cognoscere affirmans, stuporem barbaris injecit: qui eum adorabant, omnesque ad eum quasi divinis viribus septum confugiebant.

[CAP.

publicum. Paullo post, ἐν τοῖς πολέμοις. *Casaubonus.*

Προσόντι μὴν εἴποιτο] Μὴν, quod in Vulgata abest, cum MS. inserui. Infra, pro ἐν τοῖς πολεμίοις, cum MS. Interprete, & Casaubono edidi ἐν τοῖς πολέμοις.

2 Ὡς ἀφ' τοῦ νεβροῦ μανθάνων ὥσθ' τοῦ θεοῦ πολεμίων ἐφ.] Ita edidi cum MS. & Interprete. In Vulgata ὥσθ' τοῦ desiderabantur. Paullo post quoque pro ὅσαις δὴ νίκαις, cum eodem Codice & Interprete scripsi ὅσαις δὴ καὶ νίκαις.

[CAP. XXIII.]

Cæsar.

¶ Cæsar Nicomediam versus navigans, juxta Maleam a latronibus Cilicibus captus est. Qui cum magnam mercedem pro ejus liberatione peterent, ille duplicem summam promisit. Appulerunt ad Miletum. Homines extra mœnia accurrebant. Cæsar Epicratem Milesium servum mittit ad Milesios, rogans ut sibi pecunias mutuo darent. Qui eas confestim miserunt. Epicrates mandatum habens a Cæsare, ut cum pecuniis magnum convivii apparatum apportarent, & hydriam plenam ensibus, vinumque mandragora mixtum. Cæsar duplicatam latronibus pecuniæ summam numeravit, eisque convivium apposuit. Illi exul-

Καῖσαρ.

¶ Καῖσαρ ὡς Νικομήδη πλέων πρὸς Μαλέαν ὑπὸ λῃστῶν ἡλω Κιλίκων· οἱ μὴ ἤτησαν λύτρα μεγάλα· ὁ δὲ τὰ διπλάσια ἐπηγγείλατο· κατέχον ἐς Μίλητον, καὶ τειχῶν ἔξω προσωρμίσαντο. Καῖσαρ Ἐπικράτη Μιλήσιον οἰκέτην πέμπει πρὸς Μιλησίους, παρακαλῶν χρήματα δανεῖσαι· οἱ δὲ παραχρῆμα ἔπεμψαν. Ἐπικράτης ἐντολὴν ἔχων παρὰ Καίσαρος [1] μετὰ τῶν χρημάτων παρασκευὴν δωρεᾶς μεγάλης κομίζειν καὶ ὑδρείαν πλήρη ξιφῶν, [2] καὶ οἶνον μανδραγόρᾳ κεκερασμένον. Καῖσαρ διπλᾶ τὰ λύτρα τοῖς λῃσταῖς ἀπαριθμήσας, παρέθηκεν αὐτοῖς τὴν δωρεάν. οἱ δὲ ὑπερχαίροντες τῷ πλήθει τῶν χρημάτων, ὥρμησαν

1 Μετὰ τῶν χρημάτων παρασκευὴν] Ita supplevi locum hunc cum MS. & Interprete. In Vulgata τῶν χρημάτων desiderabantur.

2 Καὶ οἶνον μανδραγόρᾳ κεκερασμένον] Idem factum ab Imilcone supra lib. v. cap. 10. 1. Simile strategema vide supra lib. vi. cap. 13.

ων ἀνέδλω δωχεῖας καὶ τὸ οἶνον πεφαρμακωμένον πίοντες ἀπεκοιμήθησαν. Καῖσαρ καθεύδοντας ἀναιρεθῆναι κελεύσας, παραυτίκα τοῖς Μιλησίοις ἀπέδωκε τὰ χρήματα.

Καῖσαρ ἐν Γαλατίᾳ πρὸς τοῖς Ἄλπεσιν· ἠγγέλθη πρατόπεδον τῶν ὀρείων βαρβάρων τὰς παρόδους φυλάττειν. ὁ δὲ τὴν φύσιν τῶν Ἀλπέων παρεφύλαξε. οὗ ὄρους κάτω ποταμοὶ πολλοὶ διαῤῥέουσι, καὶ πολλὰ ἕλη βαθυώτατα. ὑπὸ τούτων ὁμίχλη ἐξαίρεται πολλή, ἅμα αὐγῆς δεχομένης ἔω. καὶ τὴν ὥραν Καῖσαρ μέρος ἥμισυ

tantes pecuniarum multitudine, largiter genio indulgebant, & vinum infectum bibentes, in soporem incidebant. Cæsar dormientes interficere jussit, statimque pecunias Milesiis reddidit.

2 Cæsar cum in Gallia ad Alpes pervenisset, barbarorum montanorum copiæ aditus obsidere nunciabantur. Ille naturam Alpium speculabatur: Infra montem flumina multa labuntur, eximiam profunditatem habentia. Ab his magna oritur nubes prima luce sub ortum auroræ. Cir-

3 Ἠγγέλθη] MS. ἠγγίλη. & pro πρατόπεδον, πρατόπεδα. Pro καὶ πολλὰ ὑπὸ βαθυώτατα, MS. καὶ πολλὰ ἐπ βαθ. quomodo & Casaubonus in margine Vulgatæ ex Codd. notarat. Sed legendum cum CL. Gronovio, qui locum inspiciens præsentissimam eidem adhibuit medicinam, rescribens: καὶ πολλὰ ἕλη βαθυώτατα. Mox καὶ ante ὑπὸ τούτων, cum MS. & Interprete sustuli. Ante ἅμα idem copulam non agnoscit. Pro κατὰ ἢ ὥραν, cum MS. edidi, κατὰ τὴν δὴ ἢ ὥραν. Similis ex lacu Thrasymeno exorta nebula memoratæ illius Pop. Romani cladis caussa extitit. Præter Polybium lib. III. Hist. cap. 84. Livius XXII. 4. *Eo magis Romanos subita atque improvisa res fuit, quod orta ex lacu nebula, campo quam montibus densior sederat, agminaque hostium ex pluribus vallibus ipsa inter se satu consperta, eoque magis pariter decurrerunt.* & Florus II. 6. *Trasimenus lacus tertium fulmen Annibalis, imperatore Flaminio. ibi quoque arsnova Punica fraudis: quippe nebula lacus palustribusque virgultis tectus eques, terga subito pugnantium invasit.*

4 Ἐξαίρεται πολλή] Distingue cum Interprete, ἐξαίρεται πολλὴ ἅμα αὐγῆς ἀρχομένης ἕω. *Casaubonus.*

5 Δεῖ-

ca id tempus Cæsar dimidias copias ducens, montem circumiit. Barbari nube tenebras afferente, nihil videntes, quietos se tenebant. Ille cum supra caput hostium evasisset, clamorem sustulit. Tum dimidia pars exercitus ab inferiore loco vociferationem excepit, montesque ab omnibus partibus resonantes, inexplicabilem barbaris terrorem injecerunt: qui repente fugam petentes, discesserunt. Ita sine pugna Cæsar Alpes superavit.

3 Cæsar cum Helvetiis bellum gerebat. Hi in Gallorum & Romanorum fines egrediebantur, circiter octo-

τὸ τραπεῖς ἀναγὼν, κύκλῳ τὸ ὄρος περιήρχετο. οἱ μὲν δὴ βάρβαροι τὸ ὁμίχλης ἐπισκοτούσης, οὐδὲν ὁρῶντες ἡσύχαζον. ὁ δὲ ὑπὲρ κορυφῆς τῶν πολεμίων γενόμενος, ἠλάλαξεν. οἱ δὲ ἡμίσεις κάτωθεν ἀντηλάλαξαν, καὶ τὰ ὄρη πανταχόθεν συναπηχήσαντα, ἀμήχανον [5] δεῖμα ἐνέβαλε τοῖς βαρβάροις. οἱ μὲν αὐτίκα φεύγοντες ᾤχοντο. Καῖσαρ ἀμαχὶ τὰς Ἄλπεις ὑπερέβαλεν.

Καῖσαρ Ἑλβητίοις ἐπολέμει. [6] ἔστι μοῖρα Γαλατῶν καὶ Ῥωμαίοις ἐπήεσαν ἡ μυριάδες. ὧν κ' τὸ μαχ-

5 Δεῖμα] MS. δεῖγμα.

6 Οὔτοι μοῖρα Γαλατῶν ἐπήεσαν, ἡ μυριάδες· ὧν κ' τὸ μαχεῖν] Ridicula omnibus modis lectio. Interpres legit κ', ut non viginti μυριάδες, sed viginti millia intilligantur. Ego ex Plutarcho legerim ἐπήεσαν λ' μυριάδες. ὧν κ' τὸ μάχεμον. Plutarchus enim auctor est myriadas Helvetiorum fuisse omnino triginta. hoc est, ccc. hominum millia: eorum autem qui ad arma essent apti, viginti myriadas, una dempta, hoc est cxc. hominum millia. Sed quis nescit & Cæsaris ipsius Codd. & Plut. & Strabonis, & aliorum qui hoc tetigerunt, corruptos esse, ut vix certe quicquam statui de hoc queat? *Casaubonus.*

Γαλατῶν καὶ Ῥωμαίοις ἐπήεσαν] Καὶ Ῥωμαίοις, quod a Vulgata aberat, inserui cum MS. Longe aliter Interpres. Paullo post MS. ποταμὸν Ῥοδανὸν absque articulo.

7 Καὶ

μαχικὸν ἦσαν. Καῖσαρ ἀεὶ μίαν ἡμέραν ὑπανεχώρει· οἱ βάρβαροι ταύτῃ καὶ πλέον θαρρῦντες ἐδίωκον. ἐπεὶ δὲ τὸ ποταμὸν Ῥοδανὸν διαβαίνειν ἔμελλον, καὶ πολὺ ὁ Καῖσαρ ἐστρατοπεδεύσατο. τῶν βαρβάρων τραχὺν ποταμὸν σὺν πόνῳ πολλῷ διαβάντων, καὶ πάντων, ἀλλὰ τρισμυρίων, τὴν ὑστεραίας τὸν λοιπῶν διαβαίνειν μελλόντων· οἱ μὲν διαβάντες ἤδη τῇ ὀχθαις ἀνεπαύοντο κεκμηκότες· Καῖσαρ δὲ νύκτωρ ἐπιφανεὶς κατέκοψε πάντας, ἀναχωρήσας διὰ τὸ ποταμὸν οὐκ ἔχοντας.

Καῖσαρ Γερμανῶν ἐπιόντων, καὶ θαρρῶν σωάψαι μάχῃ, ὁπότε ἔγνω τοὺς παρ' αὐτοῖς μάντεις προειρηκότας περὶ νέας σελήνης ἀπίχεσθαι μάχης, τότε τὴν αὐτοῦ στρατιὰν ἐπήγαγε, ὡς ἀθυμότερον διὰ τὴν μαντείαν μαχε-

ginta millia, quorum viginti millia, arma ferre poterant. Cæsar unum diem semper cedebat. Barbari majori fiducia ob eam rem sumpta persequebantur. Cum autem Rhodanum fluvium transmittere vellent, Cæsar non multo ante castrametatus est. Cum barbari asperum fluvium magno cum labore transiissent, nondum omnes, sed triginta millibus postridie trajicere vellent: qui transierant, in ripis defessi quietem captabant. Cæsar noctu eos adortus, omnes interfecit, revertendi per flumen potestate intercisa.

4 Cæsar Germanis accedentibus, non audens pugnam committere, cum cognovisset eorum vates ante novilunium pugnare vetuisse, tum suum exercitum adduxit, quasi timidius & minori cum alacritate ob vatici-

μάντεις

nium pugnaturis. Sic Romani opportuno usi tempore, Germanos devicerunt.

5 Cæsar in Britannia ingentem fluvium trajicere conabatur. Rex Britannorum Cassovellanus cum multis equitibus & essedis eum transitu arcebat. Cæsarem maximus elephas sequebatur, animal Britannis invisum. Eum ferreis squamis muniit, & altissimam in eo turrim extruxit, in qua sagittarios & funditores

μθίοις. 7 καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμθ Θ, λαμπρῶς Γερμανοὺς ἐνίκησεν.

Καῖσαρ ἐν Βρεττανίᾳ ποταμὸν μέγαν ἐπεχείρει περαιοῦν· βασιλεὺς Βρεττανῶν 8 Κασσίλαυνος Θ ἀνείργε μὴ πολλῶν ἱππέων, καὶ ἁρμάτων. Καίσαρα μέγιστος ἐλέφας ἕπετο, ζῶον Βρεττανοῖς ἐχθρόν. 9 τοῦτον σιδηραῖς φολίσιν ὀχυρώσας, καὶ πύργον ἐπ' αὐτοῦ μέγαν ὑψώσας, καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας ἐπεμή-

7 Καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμθ Θ λαμπρῶς Γερμανοὺς ἐνίκησεν] MS. καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμθοι, λαμπρῶς Γερμανὸς ἐνίκησαν. Rectè si addatur Ρωμαῖοι cum Interprete.

8 Κασσίλαυνος Θ] MS. Κασσίλαυν Θ Cæsari lib. v. cap. 11. est *Cassivellaunus*. Dioni lib. XL. dicitur Σκίλλας. Verba ejus: Καὶ μὴ πῦρ χειμῶν Θ αὐδὶς τὰς ναῦς αὐτῶν λυμηνόμενα, συμμίξας τῷ ἐρρωμενεστέρῳ ἔφαντο, καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ νεώριον στῶν ὥρμουν. καὶ Σκίλλαν ἡ τῶν πεζῶν τὰ ἔρωτα ἐν τῇ νήσῳ δυναστῶν φερόμθοι ἐρρωκόσαν, καὶ αὐτοὶ ἀπαντήσαντες οἱ Ρωμαῖοι, τὸ μὲν ἔρωτον, &c. Verum pro καὶ Σκίλλαν τὸν, reponendum esse Καστιβίλλαυνον monuit Leunclavius. Camdenus contra *Cassivellaunum* dictum censet, quod fuerat Cassionum princeps: eodem scilicet modo, quo *Catti* suum *Cattimarum*, *Teutones* suum *Teutomarum*, *Daci* suum *Dacebalum*, *Gotti* suum habuere Gottisonem: & recte Dioni dici Σκίλλας, pro Οὐίλλας, quasi fuerit illud proprium vel viri, vel dignitatis nomen; unde & Ninio Britanno eundem *Bellinum* dici testatur, trito in Britannia nomine: & quosdam existimare *Cimbellinum*, qui inter Icenos regnum tenuit, quasi *Icenorum Bellinum* fuisse dictum.

9 Τοῦτον σιδηραῖς, &c.] Ita edidi cum MS. & Interprete, pro vulgato τῶν σιδηραῖς, &c. Lacunam quoque quæ erat in Vulgata, inter ὀχυρώσας & καὶ τοξότας, additis intermediis hisce, καὶ πύργον ἐπ' αὐτοῦ μέγαν ὑψώσας, cum MS. & Interprete supplevi. Infra pro πυργοφόρον, MS. ut & Codd. Casauboni, ἱππο-φόρον. Equos vero elephanti conspectum non ferre dictum quoque supra lib. IV. cap. 20.

πεμήσας, ἐκέλευσεν ἐς τὸ ῥεῦμα ἐμβαίνειν. Βρεπανοὶ δὲ ἐξεπλάγησαν, ἀόρατον καὶ ὑπερφυὲς θηρίον ἰδόντες. οὐδὲ γὰρ τὸν ἵππων πόρρω καὶ κάφειν; ὅπου καὶ παρ' Ἕλλησιν, οὐ καὶ γυμνὸν ἐλέφαντα ἴδωσιν, ἵπποι φεύγουσιν. πυργοφόρον δὲ καὶ ὠπλισμένον, βέλη καὶ σφενδόνας ἐξαφίεντα, οὐδὲ ἰδεῖν τοῦ ὄψιν ὑπέμειναν. Βρεπανοὶ μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασιν ἔφευγον. Ῥωμαῖοι δὲ ἀκινδύνως τὸν ποταμὸν διέβησαν, ἑνὶ ζώῳ τοὺς πολεμίους φοβήσαντες.

Καῖσαρ πυθόμενος Κικέρωνα ὑπὸ Γαλατῶν πολιορκούμενον ἀπαγορεύειν, ἔπεμψε στρατιώτην ἀκοντίσαι κελεύσας ἐπιστολὴν περιδήσαντα τῇ λόγχῃ, νύκτωρ βαλεῖν ὑπὲρ τὸ τεῖχος. ὁ μὲν ἠκόντισεν.[10] οἱ δὲ τειχοφύλακες

constitutos jussit flumen ingredi. Britanni perterrebantur, invisum & grande supra modum animal conspicati. Nam de equis quid attinet referre? cum etiam apud Græcos, equi viso nudo elephante, fugiant. Turrigerum autem & armatum, tela, fundasque conjicientem aspicere non potuerunt. Itaque Britanni cum equis & curribus in fugam se conjecerunt. Romani vero sine periculo flumen transmiserunt, per unam bestiam metu hostibus facto.

6 Cæsar audiens Ciceronem a Gallis obsessum, oppugnationem ferre non posse, misit militem cum præcepto, ut per noctem epistolam jaculo alligatam supra murum emitteret. Quam cum conjecisset, mœniorum

10 Οἱ δὲ τειχοφύλακες διέβαντες] Cæsar lib. v. de B. G. cap. 48. *Tum quidam ex equitibus Gallis magnis præmiis persuadet, uti ad Ciceronem epistolam deferat. Hanc Græcis conscriptam litteris mittit, ne intercepta epistola, nostra ab hoste consilia cognoscerentur: si adire non possit, monet ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitiones castrorum abjiciat. In litteris scribit:*

ὅρον-

custodes repertam ad Ciceronem attulerunt: qui in ea legit, *Cæsar Ciceroni fiduciam optat. Expecta auxilium.* Paulo post fumus ac pulvis cernebatur. Cæsare terram vastante. Itaque repente intercisa oppugnatione non solum Ciceronem liberavit, sed etiam oppugnantes repulit.

7 Cæsar septem millia ducens in exercitu, bellum Gallis inferebat. Is volens opinionem hostibus facere, pauciores etiam se his habere, vallum angustissime jussit muniri. Ipse vero cum pluribus militibus, locum sublimem asperumque interim occupavit, ibique latuit. Procedebant equites pauci extra vallum, & barbaros lacessit: se cum legionbus profectum celeriter adfore: *hortatur*, ut pristinam virtutem retineat. *Gallus periculum veritus, ut erat præceptum, tragulam misit. Hac casu ad turrim adhæsit, neque a nostru biduo animadversa: tertio die a quodam milite conspicitur, dempta ad Ciceronem defertur*, &c. Videndus & Dio.

12 Μετὰ τῆς πλείονος] Additus articulus cum MS. Paullo post pro ἔχων, cum MS. reposui ἴχνη, quomodo etiam legendum monuit Casaubonus. Item pro τῶν πύργων, cum eodem Cod. restitui τοῖς πύργοις.

Ὁρόντας ἐκέμισαν Κικέρωνι. ἀνέγνω δ', Καῖσαρ Κικέρωνι θαρρεῖν. Προσδέχου βοήθειαν. μετ' ὀλίγον ἐφάνη καπνὸς καὶ κονιορτὸς, Καίσαρος τὴν χώραν πορθοῦντος. ὥστε αὐτίκα τὴν πολιορκίαν διακόψας, οὐ μόνον ἀνεσώσατο Κικέρωνα, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ἐπίσατο.

Καῖσαρ ζ' ἔχων ἐπὶ πολέμῳ Γαλάταις. ἐμποιῆσαι δόξαν βουλόμενος ὡς καὶ τῶν ὄντων ὀλιγωτέρους ἔχοι, τὸ μὲν χάρακα στενώτατον ἐκέλευσε τειχίζειν. αὐτὸς δ' χωρίον ὑπερδέξιον δασὺ καταλαβόμενος, ἐν τούτῳ [12] μετὰ τῶν πλείονων στρατιωτῶν ἐκέκρυπτο. προσῆλθον ἱππεῖς ὀλίγοι τοῦ χάρακος ἐκκαλούμενοι τοὺς βαρβάρους. οἱ δ'

κατα-

καταστιρλῶντες τὸ ὀλιγότητος ἱππέων, ἐπῆλθον τῷ χάρακι. [12] οἱ μὲν ἔχων τὰς πάφρας· οἱ δὲ ἀνέσπων τὰ σαυρώματα. ἐν τούτῳ σημαίνει μὲν ἡ σάλπιγξ· ὁμοῦ δὲ σπουδῇ ἐξώρμησαν, ἐκ μὲν τοῦ χάρακος ἄρτιοι πεζοί· ἀπὸ δὲ τοῦ ὑπεροδεξίου μέρους Καίσαρος ἱππεῖς καὶ νώτου. ὥστε ἐν μέσῳ τοὺς βαρβάρους ἀπολειφθέντας διαφθαρῆναι τοὺς πλείονας.

Καῖσαρ ἐπολιόρκει φρούριον Γαλατικόν· τοῦ δὲ βαρβάρων ὀπὶ μακρὸν ἀντεχόντων, [13] ὑετὸς ἀμήχανος καταρράγη, ὥς τε καὶ ὅσοι φύλακες τειχῶν, ἢ φρουροὶ, λείπουσιν, οἱ μὲν τὰς φυλακὰς, οἱ δὲ τὰς ἐπάλξεις. Καῖσαρ δὲ παρήγγειλεν ὁπλίσασθαι τόπε, καὶ σύνθημα τῆς τείχε-

sebant. Illi despecta paucitate equitum, ad vallum accedebant. Alii fossas obruere, alii aggeres revellere. Interea cum signum tuba cecinisset, simul eruptionem fecerunt e vallo integri pedites, eque superiori loco cum Cæsare equites a tergo, ut barbari in medio intercepti, plurimos ex suis amitterent.

8 Cæsar Gallicum quoddam castellum oppugnabat, cum Barbari longo tempore restitissent, imber procellosus ingruit, ita ut qui custodiendis tuendisque mœnibus præerant, custodias & propugnacula relinquerent. Cæsar suis mandat, ut se armis accingant, eosque confestim ad muros ad-

oi

12 Οἱ μὲν ἔχων τὰς πάφρας] Voluit dicere, alios fossas congesta terra repleviſse. Sed χῶν id est, non χάνων: Lege ergo ἔχων τὰς πάφ. *Casaubonus.*

13 Ὑετὸς ἀμήχανος καταρράγη, ὥστε καὶ ὅσοι φύλακες τειχῶν, ἢ φρουροὶ, λείπουσιν] Simili ratione per tempestatem adjutus Alexander Hydaspen superavit. De eo Curt. lib. VIII. cap. 13. *Hujus consilii effectum primo morata tempestas est, mox adjuvit; incommoda quoque ad bonos eventus vertente fortuna.* & paullo infra: *Obscuritatem, qua ceteros terrebat, suam occasionem ratus, dato signo, ut omnes silentio adscenderent in rates, eam, qua ipse vehebatur, primam jussit expelli*, &c.

14 Ἐξε-

duxit, ac defendentibus vacuos occupans, facile superavit, & castellum exscidit.

9 Cæsar adversus Gergobiam urbem totius Galliæ maximam expeditionem suscepit. Ei e regione castra posuit rex Gallorum Vercingetorix Magnus eos in medio separabat fluvius navigabilis, transituque difficillimus. Cæsar ad ripam multis diebus suos eduxit. Barbari eum contemptui habere cœperunt, quod transmittere non auderet. Ille noctu duas legiones in profundis sylvis occuluit: qui dum Galli Cæsarem observarent, ipsi ad superiorem fluminis partem, ponte olim interrupto, strata compacta etiamnum habente, supre-

σι προσήγαγε, καὶ ἀφύλακτα καταλαβὼν, εὐκόλως ἐπερβὰς [14] ἐξεῖλε τὸ φρούριον.

Καῖσαρ δὲ [15] Γεργοβύλων πόλιν τὴν ἐν Γαλατίᾳ μεγίστην ἐστράτευσεν· ἀντεστρατοπέδευεν αὐτῷ βασιλεὺς Γαλατῶν Οὐερκιγετόριξ. μέγας τῶν ποταμὸς ναυσίπορος, καὶ ἡ διάβασις ἀμήχανος· Καῖσαρ πολὺ τῶν ὄχθων πολλαῖς ἡμέραις ἀντιπαρεξῆγεν. οἱ βάρβαροι καταφρόνειν, ὡς διαβῆναι μὴ τολμῶντος. ὁ δὲ νύκτωρ δύο τάγματα βαθείαις ὕλαις ἐγκατέκρυψεν· οἱ τὴν Γαλατῶν τοὺς ἀμφὶ τὸν Καίσαρα παραφυλαττόντων, αὐτὸς καὶ τὸ ἄνω [16] τοῦ ποταμοῦ μέρος ἀρχαῖον γεφύρας διακεκομμένης, τὸ μὲν στρώματα

14 Ἐξεῖλε τὸ φρούριον] Ita edidi cum MS. pro ἐξεῖλε τὸ φρουρ.

15 Γεργοβύλων] MS. Γοργοβίλων. Straboni est Γοργοβία. Paullo post pro Οὐερκιγετόριξ, MS. Οὐεργετόριξ.

16 Τὸ ποταμοῦ μέρος ἀρχαῖον γεφύρας διακεκομμ.] Ita emendavi hunc locum cum MS. & Interpete pro vulgato τὸ ποταμοῦ μέρος ἔχοντας γεφύρας διακεκομ. Simili Strategemate, quo hic Cæsar *Gallos*, hostes quoque elusit Hieron supra lib. 1. cap. 29. nec non Alexander apud Curtium lib. VIII. cap. 13. ad quem locum plura Freinshemius.

τὰ πεπηγότα ἐχόντας, τοὺς δὲ ἐπίνω δοκίδας ἀφῃρημένας, αὐτοὶ τεμόντες ἐκ τῆς ὕλης, διὰ τάχους ἐγεφύρωσαν καὶ διῆλθον. οἱ δὲ Γαλάται τῷ ἀδοκήτῳ τῆς διαβάσεως ἐκπλαγέντες ἔφευγον. Καῖσαρ δὲ μὴ τοῖς λοιποῖς διὰ τῆς αὐτοχεδίας γεφύρας [17] διαβὰς πᾶς Γαλάταις φοβερώτερος.

mis dumtaxat trabibus ademptis, ex nemore comparatis lignis, celeriter pontem refecerunt, & transierunt. Galli insperato transitu perterriti, fugam capessebant. Cæsar vero cum reliquis per extemporalem pontem transiens, majorem Gallis metum injecit.

Καῖσαρ ἐπολιόρκει [18] Γεργοβύλῳ, πόλιν καὶ τείχεσιν ἐχυρὰν, καὶ τῇ φύσει ἐχυρωτάτην. κεῖται γὰρ ἡ πόλις λόφῳ ἐρυμνῷ, τοῖς κορυφῇ ὁμαλὰς ἔχων· κατὰ δὲ τὸ λαιὸν μέρος, ὕλαι χθαμαλαὶ [19] καὶ πυκναὶ, καὶ τῷ λόφῳ συνεχεῖς. κατὰ δὲ τὸ

10 Cæsar Gergobiam oppugnabat, urbem & mœnibus admodum firmam, & natura munitissimam. Sita enim urbs erat in colle munitissimo, verticem æqualem habente. Ad sinistrum latus sylvæ humiles atque densæ collem attingebant. Ad

δε

17 Διαβὰς] MS. διέβασαν. Casaubonus ante φοβερώτερος in margine Vulgatæ addiderat ἐγένετο. Sed elegantius videtur, si subintelligas.

18 Γεργοβύλῳ] MS. Γεργόβιλῳ. Asteriscos, qui in Vulgata post συνεχεῖς conspiciebantur, sustuli: locus quippe integer, si sub verbis ὕλαι χθαμαλαὶ καὶ πυκναὶ, intelligas ἦσαν. Locum autem verto: *erant in inferioribus partibus sylvæ densæ, & cum clivo adscendebant.* Cæsar lib. VII. *Constabat inter omnes, quod jam ipse Cæsar per exploratores cognoverat, dorsum esse jugo propè æquum, sed sylvestre, & angustum, qua esset aditus ad alteram partem oppidi.* & paullo post; *Legionem unam eodem jugo mittit, & paullo progressam inferiore loco constituit, sylvisque occultat.* Infra pro Γεργοβυαῖοι, MS. Γεργοβαῖοι.

19 Καὶ πυκναὶ, καὶ τοῦ λόφου συνεχεῖς] Tolle τὸ καὶ. vel sic lege, αἱ καὶ τοῦ. Sic nihil videtur desiderari. ὑπερέχουσαν autem scribe, non ἔχουσι χώραν. Casaubonus.

20 Ἐρ-

dextram præceps erat, anguſtumque aditum habebat, quem Gergobienſes cum magna manu obſidebant. Cæſar promptiſſimos & tolerantiſſimos ex ſuis militibus armavit, eoſque in ſylvis occuluit: mandans, ut brevia jacula, convenienteſque gladios aſſumerent, ne per humiles ſylvas adhæreſcerent, ipſique non erecto corpore graderentur, & demiſſis poplitibus ſine tumultu pervaderent. Qui prima luce per nemus repentes, in collem a læva parte aſcenderunt. Cæſar reliquas copias a dextro latere adducebat, & exercitum in ipſos barbaros immittebat. Illi propulſare palam aggredientes conabantur. Interim occulti

δεξιὸν ὑπόπτερον, στενὴν δίοδον ἔχων, καθ' ἣν οἱ Γεργοβυαῖοι μετὰ πολλῆς χειρὸς ἐφύλαττον. Καῖσαρ τοὺς αὐτοῦ στρατιωτῶν τοὺς μάλιστα φιλοπόνους, καὶ καρτερικοὺς ὠπλισμένους νύκτωρ ἐγκατέκρυψε ταῖς ὕλαις, κελεύσας ἔχειν ἀκόντια βραχέα, καὶ ξιφίδια σύμμετρα, ὅπως τὰς χαμαιπετεῖς ὕλας μὴ ἐμπίεχοιεν· ἀλλὰ μηδὲ αὐτοὺς ὀρθοὺς βαδίζειν, ἐς γόνυ δὲ ὀκλάσαντας, ἠρέμα διαδύεσθαι. οἱ μὲν δὴ ἀρχομένης ἕως διὰ τῆς ὕλης [20] ἕρποντες ἐπὶ τὸ λόφον κατὰ τὸ λαιὸν ἀνήεσαν. ὁ δὲ Καῖσαρ κατὰ τὸ δεξιὸν πρόσω τὴν στρατιὰν, πέμπων [21] εἰς αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους. οἱ μὲν δὴ ὑπομάχεσθαι τοὺς φανερῶς προσβάλλοντας ὥρμων. οἱ δὲ ἀφανῶς ἐκ τῆς ὕλης ἀνερ-

20 Ἕρποντες ὀπὶ τὸ λόφον καὶ λαιὸν ἀνήεσαν] Ita locum hunc, addito ὀπὶ τὸ λόφον, cum MS. & Interprete ſupplevi. Cum iiſdem Καῖσαρ ante κατὰ inſerui.

21 Εἰς αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους] Ita emendavi cum MS. nec non Interprete pro εἰς αὐτὸν τὸν βαρβ. In fine quoque cum corrupte in Vulgata eſſet, ἀνέρπυσαν τὸ λόφον, iiſdem auctoribus, reſtitui & ſupplevi ἀνερπύσαντες, ἐκρούσαν τὸ λόφον.

ἀνερπύσαντες κατέπησαν ἐξ λόφου.

Καῖσαρ [22] Ἀλαισίαν πόλιν τῆς Γαλατίας ἐπολιόρκει· Γαλατῶν ἐπ' αὐτὸν ἀθροίζοντας μάχιμοι μυριάδες κέ. ὁ δὲ νύκτωρ ὁπλίτας τρισχιλίους, καὶ τοὺς ἱππέας πάντας διελών, ἐκ πλαγίου μέρους ἑκατέρωθεν ἐκέλευσεν ἀναχωρήσαντας τῆς ὑστεραίας ἀμφὶ δευτέραν ὥραν κατόπιν τῶν πολεμίων ἐπιφανέντας ἔργον ἔχειν· αὐτὸς δὲ ἐρχομένης ἡμέρας ἐξῆγε τὸν στρατὸν ἐς μάχην. ὡς τοὶ βάρβαροι τῷ πλήθει θαρροῦντες γελῶντες ἐδέχοντο· τῶν δὲ κατὰ νῶτον φανέντων, καὶ ἀλαλαξάντων, καὶ κυκλωμένων, φυγεῖν ἀπογνόντες [23] ἐξεπλάγη-

e sylvis ascendentes, colle potiti sunt.

11 Cæsar Alæsiam urbem Galliæ oppugnabat. Gallorum ad eos congregabantur ducenta quinque millia. Ille per noctem armatos ter mille, omnesque equites separans, ab obliqua parte utrinque jussit revertentes postero die circiter horam secundam a tergo hostium se ostendere, & fortunam tentare. Ipse sub primam lucem exercitum ad pugnam eduxit: quos barbari multitudine freti, cum risu excipiebant. Verum cæteris a tergo apparentibus, & clamorem tollentibus, desperata fuga in maximum terrorem ac perturbationem

σαν

22 Ἀλαισίαν] Consule Cæsaris Comment. lib. VII. Straboni lib. IV. dicitur urbs Ἀλεξία. Dioni Σαλασία, quod ortum videri possit ex confusione præcedentis εἰς, sed potius statuerim Σ additum per prosthesin, veluti in Ἀρδιαῖοι, Σαρδιαῖοι, Ἰνδικὴ, Σινδικὴ, *Androcottus*, *Sandrocottus*, & multis aliis. (In editione tamen Hieronymi Bononii Tarvisini, quæ prodiit Venetiis a. 1499. legitur *Alexia*.) Vera scriptura est Ἀλησία, teste Diodoro lib. IV. cum scribit: Ἡρακλῆς ἔκτισε πόλιν ἐν μεγάλῃ τῇ ὀνομαζομένῃ νῦν τῆς κατὰ τὴν στρατείαν ἄλης Ἀλησίαν. & sic ipsi Cæsari, *Alesia*, nec non Vellejo lib. II. c. 47. Circa *Alesiam* vero tanta res gesta, *quantas audere vix hominis; perficere, pene nullius, nisi Dei, fuerit.*

23 Ἐξεπλάγησαν καὶ ἐταράχθησαν καὶ πάντα] Ita edidi cum MS. nisi quod in

σαν καὶ ἐπαρέχθησαν· καὶ τὸν πολεῖς φόνον Γαλατῶν ὁμολογεῖται μεγίστης.

incíderunt, & eo tempore maximam stragem Gallorum editam esse dicunt.

12 Καῖσαρ Δυῤῥάχιον κρατούμενον ὑπὸ Πομπηΐου βουλόμενος ἑλεῖν, αὐτὸς μὲν ὀλίγους εἶχεν ἱππέας, τοῖς δὲ ἐκεῖ πολὺ πλῆθος ἱππέων· ἀλλὰ καὶ τοὺς πολλοὺς [24] τέχνῃ χρησάμενος ἐτρέψατο, τοὺς ὀλίγους ἱππεῖς ἐπελαύνειν κελεύσας, ἔμπροσθεν αὐτῶν λόχους δ' πεζῶν ἔταξε· [25] προαγγείλας μηδὲν ἄλλο δρᾶν, ἢ τοῖς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσῳ πλείστῳ δυνάμενοι. πολὺ δὴ νέφος ἀρθὲν, φαντασίαν πολλὴν πλήθους ἱππέων ἐνεποίησε τοῖς πολεμίοις· ὥστε προαχρῆμα φοβηθέντες ἔφευγον.

12 Cæsar Dyrrhachium occupatum a Pompejo capere volens, paucos ipse quidem equites habebat: At illi magna equitum multitudine abundabant. Verumtamen multitudinem illam, usus arte, in fugam vertit: paucis enim equitibus cum incitatis equis impetum facere jussis, ante illos tres manipulos peditum constituit, præcipiens ut nihil aliud facerent, quam pedibus excitarent pulverem, quantum maximum possent. Magna nebula sublata, ingentis equitum multitudinis opinionem hostibus fecit: itaque subito perterriti, fugam petebant.

Καῖ-

in eo copula inter duo verba absit, & Interprete. Vulgata ἐξεπλάγησαν· καὶ τότε.

24 Τέχνῃ χρησάμενος ἐτρέψατο] Ἐτρέψατο. Mox scriptum erat λόγχας δ' quod loquendi genus sermo noster Gallicus usurpat: sed nos quam plurimis locis λόγχας pro λόχους vitio positum observavimus. Quare lectionem Codd. Interpr. sumus secuti. Idem legit γ. *Casaubonus.*

25 Προαγγείλας μηδὲν ἄλλο δρᾶν, ἢ τοῖς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσῳ πλείστῳ δυνάμενοι] Similia strategemata vide supra I, 3, 14. IV, 19. & VIII, 44.

Καῖσαρ ἀνεχώρει μετὰ τῆς φραπιᾶς διὰ στενῆς ὁδοῦ κατὰ τὸ λαιὸν ἕλος ἔχων, κατὰ τὸ δεξιὸν θάλασσα· κατὰ πόδας ἐφέμενοι οἱ πολέμιοι ἐπεστένεντο. τούτους μὲν δὴ ἀνέκοπεν ὑπεξόδοις καὶ ἀναστροφαῖς. σκάφη δὲ θαλάσσης τὸ Πομπηΐου ναυπηγὸν ἐπόδιον ἐπόξευεν, καὶ τοῖς βέλεσι κατεπέτρωσκεν. ὁ δὲ Καῖσαρ σκέλεσι τοῖς φραπιώταις τὰς θυρεοὺς ἀπὸ τῆς εὐωνύμου χειρὸς ἐς τὸν δεξιὰν μεταβαλεῖν. οὕτως ἐλύετο ἀχρεῖα τὰ βέλη τοῖς τοξεύσιν σκάφη θαλάττης.

13 Cæsar revertebatur cum exercitu per angustam viam, ad lævam paludem habens, ad dextram mare. Hostes extremum agmen carpentes, instabant. Hos propellebat incursionibus & reflexionibus. E mari vero Pompejana classis adnavigans, jaculis ac telis missis: vulnera patrabat. Cæsar jussit milites scuta a sinistra manu in dextram transferre. Ad hunc modum nihil proficere tela jaculantium e mari potuerunt.

Καῖσαρ καὶ Πομπήϊος ἐν Θεσσαλίᾳ, ὁ μὲν ἐφυγομάχει, ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων. [26] Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχῃ κεραυνῶσαι. [27] Καῖσαρ δὲ ἐρεθίζει τοὺς πολεμίους, ἀναζευγνύων σκηψάμενος ὅπως σιτολογίαν, καὶ διεκίνει τοὺς λόχους·

14 Cæsar & Pompejus erant in Thessalia: ille, quum commeatum abunde haberet, pugnam differebat: hic quamprimum ferro cernere festiebat. Cæsar hostes irritat, simulans loco movere ad comparandum frumentum: itaque ma-

26 Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε] Lege sic, ὁ μὲν ἐυγομαχεῖ ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχῃ κεραυνῶσαι Καῖσαρ· Καῖσαρ ἐρεθίζει. Tale ille ad libro quarto in Seleuco. *Casaub.*

27 Καῖσαρ δὲ ἐρεθίζει τοὺς π.] MS. Καῖσαρ ἐρεθίζει δὲ τοὺς π.. Unde lego: ἀ. ὁ. ὑπιτηδείων Πομπήϊος· ὁ δὲ ἐ. μ. κεραυνῶσαι Καῖσαρ· ἐρεθ. δὲ. Mox pro σιτολογίαν, idem σιτολογία. & paullo post pro αὐτοὺς, αὐτοῦ.

28 Ἔτι

nipulos promovet: Pompejani quasi metu fugientes despexerunt, neque se continuerunt, sed confestim prosiliebant, cogentes Pompejum se contra hostes educere. Quos sequentes Cæsar in campum deduxit: atque ibi conversus, egregie pugnans victoriam obtinuit.

15 Cæsar, militibus factionem moventibus, & ut militia se liberaret, clamantibus, progressus in multitudinem confidenti & læta facie: Quid, o commilitones, inquit, vultis? Illi vociferabantur, ut militia discedere liceret. Ille respondens. Quod

οἱ δὲ Πομπήϊοι ὡς ὑπὸ δέους φοβουμένων καταφρονήσαντες, οὐ κατέχον αὐτοὺς, ἀλλὰ παραχρῆμα ἐξεπήδησαν, βιασόμενοι τὸν Πομπήϊον ἡγεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν, ὁ Καῖσαρ ἐς τὸ πεδίον αὐτοὺς προήγαγε· καὶ δὴ τότε ἀναστρέψας, λαμπρῶς ἀγωνισάμενος καὶ ἐνίκησεν.

Καῖσαρ τῶν στρατιωτῶν στασιαζόντων, καὶ τὴν στρατείας καταβοώντων, προελθὼν ἐς τὸ πλῆθος εὐθαρσεῖ καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, Τί, ἔφη, ὦ συστρατιῶται, βούλεσθε; οἱ δὲ καταβόησαν, Τῆς στρατείας ἀφεθῆναι· ὁ δὲ ὑπολαβὼν 28 ἔφη, Ἀγαθῇ τύχῃ, παραινῶ

28 Ἔφη] MS. εἶπον. & pro πολῖται, πολίτας Excitata seditio hæc a decumanis, teste Suetonio in Julio cap. 70. *Decumanos autem Roma cum ingentibus minis, summoque etiam Urbis periculo missionem & præmia flagitantes, ardente tum in Africa bello, neque adire cunctatus est, quamquam deterrentibus amicis, neque dimittere. Sed una voce*, qua Quirites *eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit & flexit, ut ei* milites *esse confestim responderint, & quamvis recusantem ultro in Africam sint secuti.* Hinc tumultuantes legiones Germanicas inter alia his quoque insectatur Germanicus apud Tacitum lib. 1. Ann. cap. 42. *Quod nomen huic cœtui dabo? milites ne appellem? qui filium Imperatoris vestri vallo & armis circumsedistis. An cives? quibus tam projecta Senatus auctoritas. Hostium quoque jus, & sacra legationis, & fas gentium rupistis. Divus Julius seditionem exercitus verbo uno compescuit*, Quirites *vocando, qui Sacramentum ejus detrectabant.* Eadem voce dimissi milites ab *Alexandro Severo*, teste Ælio Lampridio cap. 52. *Severitatis autem tanta fuit in milites, ut sæpe legiones integras exauctoraverit, ex militibus* Quirites *appellans.* Verba

αινῶ πολίταις μὴ στασιάζειν. οἱ δ', πολῖται ἀκούσαντες, ἀντὶ στρατιωτῶν, ἐμανάκτησαν, καὶ ὠδιαχρήμα τὰς γνώμας μετεβάλλοντο· καὶ πάλιν καπβόησαν· Ἀλλ' ἡμεῖς γε συστρατιῶται μᾶλλον ἢ πολῖται καλεῖσθαι βουλόμεθα. γελάσας ὁ Καῖσαρ, Οὐκοῦν, ἔφη, συστρατεύωμεθα.

Καῖσαρ ὠδιαστάμενος πρὸς Πομπήϊον τὸν νεώτερον, ὁρῶν τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας φεύγοντας, αὐτίκα δ' ἵππου καταβὰς ἐξεβόησεν, Ἐμὲ, ὦ συστρατιῶται, καταλιπόντες τοῖς χερσὶ τῶν πολεμίων, φεύγειν

bene vertat, ait, hortor cives, ne seditionem agitent. Illi se cives pro militibus appellari, moleste ferebant, & confestim animos mutabant, rursusque clamabant: Sed nos commilitones potius quam cives appellari volumus. Itaque Cæsar: Igitur, inquit, commilitemus.

16 Cæsar acie confligens cum Pompejo juniore, videns suos milites fugere, statim ab equo descendens vociferabatur, Me, inquit, o commilitones, relinquentes manibus hostium, fugere non pude-

μὴ

ba ipsius Severi, postquam variis modis tumultuantes sedare frustra tentasset, sunt cap. 53. *Continete igitur vocem truculentam, campo ac bello necessariam, ne vos hodie omnes uno ore atque una voce,* Quirites, *dimittam: & incertum, an* Quirites. *Non enim digni estis, qui vel Romana plebi sitis, si jus Romanum non agnoscitis.* Et paullo post, cum majori etiam fremitu perseverarent: *Quirites discedite, atque arma deponite.* Subjungit Lampridius: *Milites, mirando exemplo, depositis armis, depositis etiam sagulis militaribus, omnes, non ad castra, sed ad diversoria varia recesserunt.* Qua autem ratione idem auctor cap. 12. scribat: *Si quidem solus inventus sit, qui tumultuantes legiones exauctoraverit.* equidem nescio, cum idem quoque fecerit Cæsar; nisi cum Casaubono statuas esse auctoris ἀνιστορησίαν, aut σφάλμα μνημονικόν. ut enim, quod Salmasius pro Lampridio adfert, *Cæsarem* scilicet, *cum legiones exauctoravit, nondum fuisse dictatorem perpetuum, vel imperatorem ad eam formam, qua sequentes imperatores fuere,* locum habeat in Cæsare; in Augusto certe non potest, de quo Suetonius scribit cap. 24. *Decimam legionem, contumacius parentem, cum ignominia totam dimisit: item alias immodeste missionem postulantes citra commoda emeritorum præmiorum exauctoravit.*

bit? Hunc sermonem reveriti, in pugnam redierunt.

17 Cæsar milites semper instructos esse jubebat, quasi in festo & in imbri, nocte dieque subito exercitum eductum: ob eamque caussam neque tempus neque diem antea definiebat.

18 Cæsar eruptiones facere incitato cursu solebat, ne deprehenderetur a cunctantibus.

19 Cæsar, si tumultuari videret milites, quod expectarentur hostium majores copiæ, non solum non inficias ibat, sed vehementioribus verbis etiam augens, & amplificans, eos confirmabat, ut adversus plures fortius dimicandum putarent.

μὴ αἰδεῖσθε; τὸν λόγον αἰδεσθέντες οἱ φεύγοντες, ἀνέστρεφον ἐπὶ τὴν μάχην.

Καῖσαρ [28] τοῖς στρατιώταις ἀεὶ ὡς ἑορταστικοῖς παρεσκεύαζεν ὡς καὶ ἐν ἑορτῇ, καὶ ἐν ὄμβρῳ, καὶ νυκτὸς, καὶ ἡμέρας μέλλων ἐξάγειν αὐφνω τὴν δύναμιν. καὶ διὰ τοῦτο οὔτε τὸν καιρὸν οὔτε τὴν ἡμέραν προέλεγεν.

Καῖσαρ τὰς ἐξόδους ἐποιεῖτο σὺν πολλῷ δρόμῳ, ἵνα μὴ [29] προκαταλαμβάνοιτο πρὸς τῶν ὑστεριζόντων.

Καῖσαρ εἰ θορυβημένους ἑώρα τοὺς στρατιώτας, ὡς [30] προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις μείζονος δυνάμεως, οὐ μόνον ἔξαρνος ἦν· ἀλλ' ἔτι καὶ πλέονα ὄγκον προσιθεὶς, καὶ μεγαλαυχῶν, [31] ἐθάρσυνεν, ὡς πρὸς πλείονας χρὴ γενναιότερον ἀγωνίζεσθαι.

Καῖ-

28 Τοῖς στρατιώταις] MS. τοῖς συστρατιώταις.

29 Προκαταλαμβάνοιτο] MS. καταλαμβάνοιτο.

30 Προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις] Quidam, τοῖς πολεμίων. nostra lectio magis placet: Scribe deinde προσιθεὶς. *Casaubonus.*

31 Ἐθάρσυνεν] MS. ἐθάρσυνεν.

32 Πολύ-

Καῖσαρ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλεν ὅπλα ἔχειν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένα. μάλιστα μὲν κόσμου χάριν· οὐχ ἥκιστα δὲ, ὅπως καὶ οἱ στρατιῶται τὰ [32] πολύτιμα θεραπεύοιεν [33] ἡγούμενοι.

Καῖσαρ τὰ ἁμαρτήματα τῶν στρατιωτῶν οὐ πάντα παρεφύλαττεν· ἀλλὰ οὐδὲ τοὺς ἁμαρτάνοντας καὶ τὴν ἀξίαν ἐπιμωρεῖτο, τὴν συγγνώμην ἀνδρείας ποιητικὴν ἡγούμενος. εἰ μέντοι τὶς [34] ἐξεστάσειν, ἢ τὴν τάξιν ἔλειπεν, οὐκ ἂν τοῦτον ἀτιμώρητον παρῆκεν.

Καῖσαρ τοὺς στρατιώτας σκάλῃ συστρατιώτας, τῷ ἰσοτίμῳ καὶ ὀνόματι θεραπευμοτέρους ποιῶν ἐς τὰς μάχας.

Καῖσαρ πυθόμενος ἐν Γαλατίᾳ κατακεκοπῆναι φάλαγγας στρατιωτῶν, ὠ-

20 Cæsar militibus præcepit, ut arma haberent auro argentoque ornata, maxime quidem ornamenti caussa: sed ideo etiam, ut milites res preciosas acrius defendendas ac propugnandas existimarent.

21 Cæsar delicta militum non omnia observabat: sed neque a peccantibus satis dignum supplicium sumpsit, veniam fortitudinis effectricem esse ratus. At si quis tumultum inciperet, aut aciem relinqueret, eum impune ferre nequaquam patiebatur.

22 Cæsar milites commilitonum vocabulo solebat appellare, æqualitate nominis promptiores reddens ad subeunda in pugnis pericula.

23 Cæsar audiens in Gallia aliquot militum agmina concisa esse, ju-

32 Πολύτιμα] κ. πολιτικά. *Casaubonus.*

33 Ἡγοῦντο] MS. ἠγῶντο.

34 Ἐξεστάσειν] MS. ἐξίστειν. Quare Cæsar in tumultuantes severe animadverterit, vide in gregia ejusdem ad seditiosos apud Placentiam oratione, quæ est apud Dionem lib. XLI.

μοσε

35 Ἐπιξ-

ravit se non ante capillos rasurum, quam ab interfectoribus pœnas repetivisset. Hæc res magnam ei benevolentiam omnium conciliavit.

24 Cæsar in fame militibus panes distribuebat, quos ex herbis paraverat. Cum Pompejus bellum adversus eum gerens, ejusmodi panem unum videret, occultavit eum, nolens suis militibus hostium continentiam ostendere.

25 Cæsar cum Pompejo in campis Pharsalicis prælium committebat. Cum videret multos hostium juvenes & formosos se ob pulchritudinem efferre, præcepit suis militibus, ne corporibus hostium hastas & pila inferrent, sed in ipsas facies intenderent. Illi veriti: ne forma

μοσι μὴ πρότερον ἀποκέραθῃ, πρὶν [35] ἐπεξελθὼν τιμωρῆσαι τοῖς ἀνηρημένοις. τῷ τοιούτῳ δὲ νοήματι ἀπὸ τῶν πάντων ἐπεστάσατο.

Καῖσαρ ὢν λιμῷ τοῖς στρατιώταις ἄρτους διέδωκε, σκευάσας ἐκ βοτάνης. Πομπήϊος ὁ πολεμῶν πρὸς αὐτὸν ἕνα ἄρτον προσενεχθέντα τοιοῦτον, ἀπέκρυψεν, οὐ βουλόμενος τοῖς ἑαυτοῦ στρατιώταις ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν πολεμίων ἐγκράτειαν.

Καῖσαρ Πομπηΐῳ παρετάττετο περὶ Φάρσαλον. ὁρῶν δὲ πολλοὺς τῶν πολεμίων νέους καὶ καλοὺς ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοῦντας, καὶ σωματοῦς, παρήγγειλε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις, τὰς λόγχας καὶ τοὺς ὀστοὺς μὴ φέρειν ἐπὶ τὰ σώματα τῶν πολεμίων· ἀλλ' ἐς αὐτὰ τὰ πρόσωπα. οἱ δὲ λωβηθῶσι τὸ κάλλος τῶν προσώπων φοβηθέντες,

35 Ἐπεξελθὼν] Ita edidi cum MS. pro vulgato ἐπελθὼν.

36 Οὐχ

ἀνερπύσαντες κατέπησαν ἐξ ὕλης.

Καῖσαρ [22] Ἀλαισίαν πόλιν τῆς Γαλατίας ἐπολιόρκει· Γαλατῶν ἐπ' αὐτὸν ἀθροίζοντο μάχιμοι μυριάδες κε'. ὁ δὲ νύκτωρ ὁπλίτας τρισχιλίους, καὶ τοὺς ἱππέας πάντας διελών, ἐκ παλαίας μέρους ἐκατέρωθεν ἐκέλευσεν ἀναχωρήσαντας τῆς ὑστεραίας ἀμφὶ δευτέραν ὥραν κατόπιν τῶν πολεμίων ἐπιφανέντας ἔργον ἔχειν· αὐτὸς δὲ ἐρχομένης ἡμέρας ἐξῆγε τὸν στρατὸν ἐς μάχην. ὡς τοὶ βάρβαροι τῷ πλήθει θαρροῦντες γελῶντες ἐδέχοντο· τῶν δὲ κατὰ νώτου φανέντων, καὶ ἀλαλαξάντων, καὶ κυκλωμένων, φυγεῖν ἀπογνόντες [23] ἐξεπλάγη-

e sylvis ascendentes, colle potiti sunt.

11 Cæsar Alæsiam urbem Galliæ oppugnabat. Gallorum ad eos congregabantur ducenta quinque millia. Ille per noctem armatos ter mille, omnesque equites separans, ab obliqua parte utrimque jussit revertentes postero die circiter horam secundam a tergo hostium se ostendere, & fortunam tentare. Ipse sub primam lucem exercitum ad pugnam eduxit: quos barbari multitudine freti, cum risu excipiebant. Verum cæteris a tergo apparentibus, & clamorem tollentibus, desperata fuga in maximum terrorem ac perturbationem

σαν

22 Ἀλαισίαν] Consule Cæsaris Comment. lib. VII. Straboni lib. IV. dicitur urbs Ἀλεξία. Dioni Σαλασία, quod ortum videri possit ex confusione præcedentis εἰς, sed potius statuerim Σ additum per prosthesin, veluti in Ἀρδιαῖοι, Σαρδιαῖοι, Ἰνδικὴ, Σινδικὴ, *Androcottus*, *Sandrocottus*, & multis aliis. (In editione tamen Hieronymi Bononii Tarvisini, quæ prodiit Venetiis a. 1499. legitur *Alexia*) Vera scriptura est Ἀλησία, teste Diodoro lib. IV. cum scribit: Ἡρακλῆς ἔκτισε πόλιν ἐν Μαγάδῃ τῇ ὀνομαζομένῃ νῦν τῆς κατὰ τὴν στρατείαν ἅλης Ἀλησίαν. & sic ipsi Cæsari, *Alesia*, nec non Vellejo lib. II. c. 47. Circa *Alesiam* vero tanta res *gesta*, *quantas audere vix hominis*; *perficere*, *pene nullius*, *nisi Dei*, *fuerit*.

23 Ἐξεπλάγησαν καὶ ἐτραχύνθησαν καὶ πάντα] Ita edidi cum MS. nisi quod in

inciderunt, & eo tempore maximam stragem Gallorum editam esse dicunt.

σαν καὶ ἐπεφάχθησαν· καὶ τότε πολεῖς φόνος Γαλατῶν ὁμολογεῖται μεγίστος.

12 Cæsar Dyrrhachium occupatum a Pompejo capere volens, paucos ipse quidem equites habebat: At illi magna equitum multitudine abundabant. Verumtamen multitudinem illam, usus arte, in fugam vertit: paucis enim equitibus cum incitatis equis impetum facere jussis, ante illos tres manipulos peditum constituit, præcipiens ut nihil aliud facerent, quam pedibus excitarent pulverem, quantum maximum possent. Magna nebula sublata, ingentis equitum multitudinis opinionem hostibus fecit: itaque subito perterriti, fugam petebant.

Καῖσαρ Δυῤῥάχιον κρατούμενον ὑπὸ Πομπηΐου βουλόμενος ἑλεῖν, αὐτὸς μὲν ὀλίγους εἶχεν ἱππέας, τοῖς δὲ ἐκεῖ πολὺ πλῆθος ἱππέων· ἀλλὰ καὶ τοὺς πολλοὺς [24] τέχνῃ χρησάμενος ἐτρέψατο, τοὺς ὀλίγους ἱππεῖς ἐπελαύνειν κελεύσας, ἔμπροσθεν ὑπῶν λόχους δ' πεζῶν ἔταξε· [25] παραγγείλας μηδὲν ἄλλο δρᾶν, ἢ τοῖς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσον πλείστον δυνάμενοι. πολὺ δὴ νέφος ἀρθὲν, φαντασίαν πολλὴν πλήθους ἱππέων ἐνεποίησε τοῖς πολεμίοις· ὥστε παράχρημα φοβηθέντες ἔφευγον.

Καῖ-

in eo copula inter duo verba absit, & Interprete. Vulgata ἐξεπλάγησαν· καὶ τότε.

24 Τέχνῃ χρησάμενος ἐτρέψατο] Ἐτρέψατο. Mox scriptum erat λόγχας δ' quod loquendi genus sermo noster Gallicus usurpat: sed nos quam plurimis locis λόγχας pro λόχους vitio positum observavimus. Quare lectionem Codd. Interpr. sumus secuti. Idem legit γ'. *Casaubonus.*

25 Παραγγείλας μηδὲν ἄλλο δρᾶν, ἢ τοῖς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσον πλείστον δυνάμενοι] Similia strategemata vide supra 1, 3, 14. IV, 19. & VIII, 44.

Καῖσαρ ἀνεχώρει μὴ τὴν τραπεζῶν διὰ στενῆς ὁδοῦ καὶ τὸ λαιὸν ἔλων μέρος, καὶ τὸ δεξιὸν θάλασσα· καὶ τῶν ὑστάτων οἱ πολέμιοι προσέκειντο. τούτους μὲν δὴ ἀνέκοπτεν ὑπεξόδοις καὶ ἀναστροφαῖς. ἐκ δὲ θαλάσσης τὸ Πομπηΐου ναυτικὸν παρεπλέον ἐπέξουν, καὶ τοῖς βέλεσι κατεπέτρωσκεν. ὁ δὲ Καῖσαρ ἐκέλευσε τοῖς τραπεζίταις τὰς θυρεοὺς ἀπὸ τῆς εὐωνύμου χειρὸς ἐς τὸν δεξιὰν μεταβαλεῖν. οὕτως ἐγένετο ἀχρεῖα τὰ βέλη τοῖς τοξεύουσιν ἐκ τῆς θαλάττης.

13 Cæsar revertebatur cum exercitu per angustam viam, ad lævam paludem habens, ad dextram mare. Hostes extremum agmen carpentes, instabant. Hos propellebat incursionibus & reflexionibus. E mari vero Pompejana classis adnavigans, jaculis ac telis missis: vulnera patrabat. Cæsar jussit milites scuta a sinistra manu in dextram transferre. Ad hunc modum nihil proficere tela jaculantium e mari potuerunt.

Καῖσαρ καὶ Πομπήϊος ἐν Θεσσαλίᾳ, ὁ μὲν ἐφυγομάχει, ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων. [26] Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχην κερδῆσαι. [27] Καῖσαρ δὲ ἐρεθίζει τοὺς πολεμίους, ἀναζευγνύων σκηψάμενος ἐπὶ σιτολογίαν, καὶ διεκίνει τοὺς λόχους·

14 Cæsar & Pompejus erant in Thessalia: ille, quum commeatum abunde haberet, pugnam differebat: hic quamprimum ferro cernere gestiebat. Cæsar hostes irritat, simulans loco movere ad comparandum frumentum: itaque ma-

26 Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε] Lege sic, ὁ μὲν ἐφυγομάχει ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων Πομπήϊος· ὁ δὲ ἔσπευδε μάχην κερδῆσαι Καῖσαρ. Καῖσαρ ἐρεθίζει. Talis illud libro quarto in Seleuco. *Casaub.*

27 Καῖσαρ δὲ ἐρεθίζει οὐ π.] MS. Καῖσαρ ἐρεθίζει δὲ οὐ π.. Unde lego: ἀ. ὁ. ὑπιτηδείων Πομπήϊος· ὁ δὲ ἐ. μ. κερδῆσαι Καῖσαρ· ἐρεθ. δέ. Mox pro σιτολογίαν, idem σιτολογία. & paullo post pro αὐτοὺς, αὐτῶν.

25 Ἔτι

nipulos promovet: Pompejani quasi metu fugientes despexerunt, neque se continuerunt, sed confestim prosiliebant, cogentes Pompejum se contra hostes educere. Quos sequentes Cæsar in campum deduxit: atque ibi conversus, egregie pugnans victoriam obtinuit.

15 Cæsar, militibus factionem moventibus, & ut militia se liberaret, clamantibus, progressus in multitudinem confidenti & læta facie: Quid, o commilitones, inquit, vultis? Illi vociferabantur, ut militia discedere liceret. Ille respondens. Quod

οἱ δὲ Πομπήϊοι ὡς ὑπὸ δέους φοβούντων καταφρονήσαντες, ἐκ κατέχον αὐτοὺς, ἀλλὰ ὠθαχρῆμα ἐξεπήδησαν, βιασάμενοι τὸν Πομπήϊον ἡγεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν, ὁ Καῖσαρ ἐς τὸ πεδίον αὐτοὺς προήγαγε· καὶ δὴ τότε ἀναστρέψας, λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἐνίκησεν.

Καῖσαρ τῶν στρατιωτῶν στασιαζόντων, καὶ τὴν στρατείας καταβοώντων, προελθὼν ἐς τὸ πλῆθος εὐθαρσεῖ καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, Τί, ἔφη, ὦ συστρατιῶται, βούλεσθε; οἱ δὲ κατεβόησαν, Τῆς στρατείας ἀφεθῆναι· ὁ δὲ ὑποπλαβὼν 28 ἔφη, Ἀγαθῇ τύχῃ, παραινῶ

28 Ἔφη] MS. εἶπεν. & pro πολίτας, πολίται Excitata seditio hæc a decumanis, teste Suetonio in Julio cap. 70. *Decumanos autem Roma cum ingentibus minis, summoque etiam Urbis periculo missionem & præmia flagitantes, ardente tum in Africa bello, neque adire cunctatus est, quamquam deterrentibus amicis, neque dimittere. Sed una voce*, qua Quirites *eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit & flexit, ut ei* milites *esse confestim responderint, & quamvis recusantem ultro in Africam sint secuti.* Hinc tumultuantes legiones Germanicas inter alia his quoque insectatur Germanicus apud Tacitum lib. 1. Ann. cap. 42. *Quod nomen huic cœtui dabo? milites ne appellem? qui filium Imperatoris vestri vallo & armis circumsedistis. An cives? quibus tam projecta Senatus auctoritas. Hostium quoque jus, & sacra legationis, & fas gentium rupistis. Divus Julius seditionem exercitus verbo uno compescuit*, Quirites *vocando, qui Sacramentum ejus detrectabant.* Eadem voce dimissi milites ab *Alexandro Severo*, teste Ælio Lampridio cap. 52. *Severitatis autem tanta fuit in milites, ut sæpe legiones integras exauctoraverit, ex militibus* Quirites *appellans.* Verba

αινῶ πολίταις μὴ στασιάζειν. οἱ δ', πολῖται ἀκούσαντες, ἀντὶ στρατιωτῶν, ἠγανάκτησαν, καὶ θορυβῆμα τὰς γνώμας μετεβάλλοντο· καὶ πάλιν κατεβόησαν· Ἀλλ' ἡμεῖς γε συστρατιῶται μᾶλλον ἢ πολῖται καλεῖσθαι βουλόμεθα. φελάσας ὁ Καῖσαρ, Οὐκοῦν, ἔφη, συστρατευόμεθα.

Καῖσαρ θαρσαλεοτέρου τοῦ Πομπηΐου τοῦ νεωτέρου, ὁρῶν τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας φεύγοντας, αὐτίκα τοῦ ἵππου καταβὰς ἐξεβόησεν, Ἐμὲ, ὦ συστρατιῶται, καταλιπόντες τοῖς χερσὶ τῶν πολεμίων, φεύγειν

bene vertat, ait, hortor cives, ne seditionem agitent. Illi se cives pro militibus appellari, moleste ferebant, & confestim animos mutabant, rursusque clamabant: Sed nos commilitones potius quam cives appellari volumus. Itaque Cæsar: Igitur, inquit, commilitemus.

16 Cæsar acie confligens cum Pompejo juniore, videns suos milites fugere, statim ab equo descendens vociferabatur, Me, inquit, o commilitones, relinquentes manibus hostium, fugere non pude-

μὴ

ba ipsius Severi, postquam variis modis tumultuantes sedare frustra tentasset, sunt cap. 53. *Continete igitur vocem truculentam, campo ac bello necessariam, ne vos hodie omnes uno ore atque una voce,* Quirites, *dimittam: & incertum, an* Quirites. *Non enim digni estis, qui vel Romana plebi sitis, si jus Romanum non agnoscitis.* Et paullo post, cum majori etiam fremitu perseverarent: *Quirites discedite, atque arma deponite.* Subjungit Lampridius: *Milites, mirando exemplo, depositis armis, depositis etiam seculis militaribus, omnes, non ad castra, sed ad diversoria varia recesserunt.* Qua autem ratione idem auctor cap. 12. scribat: *Si quidem solus inventus sit, qui tumultuantes legiones exauctoraverit.* equidem nescio, cum idem quoque fecerit Cæsar; nisi cum Casaubono statuas esse auctoris ἀνιστορησίαν, aut σφάλμα μνημονικόν. ut enim, quod Salmasius pro Lampridio adfert, *Cæsarem* scilicet, *cum legiones exauctoravit, nondum fuisse dictatorem perpetuum, vel imperatorem ad eam formam, qua sequentes imperatores fuere,* locum habeat in Cæsare; in Augusto certo non potest, de quo Suetonius scribit cap. 24. *Decimam legionem, contumacius parentem, cum ignominia totam dimisit: item alias immodeste missionem postulantes citra commoda emeritorum premiorum exauctoravit.*

28 Τοῖς

bit? Hunc sermonem reveriti, in pugnam redierunt.

17 Cæsar milites semper instructos esse jubebat, quasi in festo & in imbri, nocte dieque subito exercitum educturus: ob eamque caussam neque tempus neque diem antea definiebat.

18 Cæsar eruptiones facere incitato cursu solebat, ne deprehenderetur a cunctantibus.

19 Cæsar, si tumultuari videret milites, quod expectarentur hostium majores copiæ, non solum non inficias ibat, sed vehementioribus verbis etiam augens, & amplificans, eos confirmabat, ut adversus plures fortius dimicandum putarent.

μὴ αἰδεῖσθε; τὸν λόγον αἰδεσθέντες οἱ φεύγοντες, ἀνέστρεφον ἐπὶ τὴν μάχην.

Καῖσαρ [28] τοῖς στρατιώταις ἀεὶ ἐξησκεῖτο παρεσκευάζων ὡς καὶ ἐν ἑορτῇ, καὶ ἐν ὄμβρῳ, καὶ νυκτὸς, καὶ ἡμέρας μέλλων ἐξάγειν ἀφνω τὴν δυνάμιν. καὶ διὰ τοῦτο οὔτε τὸν καιρὸν οὔτε τὴν ἡμέραν προέλεγεν.

Καῖσαρ τὰς ἐξόδους ἐποιεῖτο σὺν πολλῷ δρόμῳ, ἵνα μὴ [29] προκαταλαμβάνοιτο πρὸς τῶν ὑστερίζοντων.

Καῖσαρ εἰ θορυβημένους ἑώρα τοὺς στρατιώτας, ὡς [30] προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις μείζονος δυνάμεως, οὐ μόνον ἔξαρνος ἦν· ἀλλ' ἐπὶ καὶ πλέονα ὄγκον προσιθεὶς, καὶ μεγαλαυχῶν, [31] ἐθάρσυνεν, ὡς πρὸς πλείονας χρὴ γενναιότερον ἀγωνίζεσθαι.

Καὶ-

28 Τοῖς στρατιώταις] MS. τοῖς συστρατιώταις.

29 Προκαταλαμβάνοιτο] MS. κατελαμβάνοιτο.

30 Προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις] Quidam, τῶν πολεμίων. nostra lectio magis placet: Scribe deinde προσιθεὶς. Casaubonus.

31 Ἐθάρσυνεν] MS. ἐθάρυνεν.

32 Πολύ-

Καῖσαρ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλεν ὅπλα ἔχειν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένα. μάλιστα μὲν κόσμου χάριν· οὐχ ἥκιστα δὲ, ὅπως καὶ οἱ στρατιῶται τὰ [32] πολύτιμα θεραπεύωσι [33] ἡγοῦντο.

Καῖσαρ τὰ ἁμαρτήματα τῶν στρατιωτῶν οὐ πάντα παρεφύλαττεν· ἀλλὰ οὐδὲ τοὺς ἁμαρτάνοντας καὶ τὴν ἀξίαν ἐπιμωρεῖτο, τὴν συγγενῆ μὴν ἀνδρείας ποιητικὴν ἡγούμενος. εἰ μέντοι τις [34] ἐστασίασεν, ἢ τὴν τάξιν ἔλιπεν, οὐκ ἂν τοῦτον ἀτιμώρητον παρῆκεν.

Καῖσαρ τοὺς στρατιώτας σκάλῳ συστρατιώτας, τῷ ἰσοτίμῳ καὶ ὀνόματος θυμοτέρους ποιῶν ἐς τὰς μάχας.

Καῖσαρ πυθόμενος ἐν Γαλατίᾳ καταστρατοπεδεύειν φάλαγγας στρατιωτῶν, ὠ-

20 Cæsar militibus præcepit, ut arma haberent auro argentoque ornata, maxime quidem ornamenti caussa: sed ideo etiam, ut milites res preciosas acrius defendendas ac propugnandas existimarent.

21 Cæsar delicta militum non omnia observabat: sed neque a peccantibus satis dignum supplicium sumpsit, veniam fortitudinis effectricem esse ratus. At si quis tumultum inciperet, aut aciem relinqueret, eum impune ferre nequaquam patiebatur.

22 Cæsar milites commilitonum vocabulo solebat appellare, æqualitate nominis promptiores reddens ad subeunda in pugnis pericula.

23 Cæsar audiens in Gallia aliquot militum agmina concisa esse, ju-

32 Πολύτιμα] χρ. πολιτικά. *Casaubonus.*

33 Ἡγοῦντο] MS. ἠγῶντο.

34 Ἐστασίασεν] MS. ἐστίασεν. Quare Cæsar in tumultuantes severe animadverterit, vide in gregia ejusdem ad seditiosos apud Placentiam oratione, quæ est apud Dionem lib. XLI.

μοσε

35 Ἐπι-

ravit se non ante capillos rasurum, quam ab interfectoribus pœnas repetivisset. Hæc res magnam ei benevolentiam omnium conciliavit.

24 Cæsar in fame militibus panes distribuebat, quos ex herbis paraverat. Cum Pompejus bellum adversus eum gerens, ejusmodi panem unum videret, occultavit eum, nolens suis militibus hostium continentiam ostendere.

25 Cæsar cum Pompejo in campis Pharsalicis prælium committebat. Cum videret multos hostium juvenes & formosos se ob pulchritudinem efferre, præcepit suis militibus, ne corporibus hostium hastas & pila inferrent, sed in ipsas facies intenderent. Illi veriti: ne forma

μοσι μὴ πότερον ἀποκείραθαι, πρὶν [35] ἐπεξελθὼν τιμωρήσαι τοῖς ἀνηρημένοις. τοῦτο πολύς λω ὄνοιαν ἀπὸ τῶν ἁπάντων ἐπεσπάσατο.

Καῖσαρ ἐν λιμῷ τοῖς στρατιώταις ἄρτους διέδωκε, σκευάσας ἐκ βοτάνης. Πομπήϊος δὲ πολεμῶν πρὸς αὐτὸν ἕνα ἄρτον προσενεχθέντα τοιοῦτον, ἀπέκρυψεν, οὐ βουλόμενος τοῖς ἑαυτοῦ στρατιώταις ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν πολεμίων ἐγκράτειαν.

Καῖσαρ Πομπηΐῳ παρετάττετο περὶ Φάρσαλον. ὁρῶν δὲ πολλοὺς τῶν πολεμίων νέους καὶ καλοὺς διὰ τὸ κάλλος φρονοῦντας, καὶ σοβαροὺς, παρήγγειλε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις, τὰς λόγχας καὶ τοὺς ὀϊστοὺς μὴ φέρειν ἐπὶ τὰ σώματα τῶν πολεμίων· ἀλλ' ἐς αὐτὰ τὰ πρόσωπα. οἱ δὲ λωβηθῶσι τὸ κάλλος τῶν προσώπων φοβηθέντες,

35 Ἐπεξελθὼν] Ita edidi cum MS. pro vulgato ἐπιλθὼν.

36 Οὐχ

θέντες, καὶ δὴ ἀποστραφέντες ἔφυγον.

Οἱ Καίσαρος στρατιῶται περὶ Δυρράχιον ἡττηθέντες, ἑαυτοὺς δεκατοῦθησομένους παρέδωκαν. Καῖσαρ, [36] οὐχ ὡς περὶ πτωχείας αὐτῶν ἐβουλεύετο, ἀλλὰ καὶ παραμυθούμενος, ἀναμαχέσασθαι τοὺς ἥττους, αὐτὸς προέτρεψεν. οἱ δὲ ἐν τοῖς λοιποῖς μάχαις ἀεὶ παρασταξάμενοι πολὺ πλείοσιν ἐκράτησαν.

Καῖσαρ Πομπηΐου κηρύξαντος ἔχθραν καὶ τοῖς μηδετέρῳ προσθεμένοις, ἀντεκήρυξε, καὶ φίλους ἡγήσεσθαι κατ' ἴσον τοῖς ἑαυτῷ συμμαχήσασιν.

Καῖσαρ ὢν ἐν Ἰβηρίᾳ [37] πρὸς τῇ Ἱλέρδῃ γιγνομένων ἀνοχῶν, οἱ πολέμιοι προσπεσόντες, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπροσδοκήτως κατέ-

mutilaretur, in fugam se conjiciebant.

26 Cæsaris milites ad Dyrrhachium victi, seipsos decimandos tradiderunt. Cæsar non de supplicio eorum cogitabat, sed eos confirmans ad recuperandam victoriam adhortabatur. Illi in cæteris pugnis confligentes, cum longe pluribus semper victoriam deportarunt.

27 Cæsar, Pompejo denunciante eos inimicos, qui neutros sequerentur, contra denunciavit, se illos amicorum numero habiturum, æque ac si sibi auxilium ferrent.

28 Cæsar in Iberia ad Derdam agebat. Factis induciis, hostes ex improviso multos milites adorti prostraverunt. I-

36 Οὐχ ὡς περὶ πτωχείας αὐτῶν ἐβουλεύετο] Lego οὐχ ὅπ. Deest autem negatio, usitato Græcis ac Latinis loquendi genere, id est, Non modo de eorum supplicio nihil cogitavit. *Casaubonus.*

Περὶ πτωχείας] MS. περὶ πτωχείαν.

37 Πρὸς τῇ Ἱλέρδῃ] Certum est ex historicis, Ἱλέρδῃ esse scribendum. Sub finem, σώας δίδοκε, pro ἀφῆκε ut apud Xenophontem toties, τὸ στράτευμα δίδοκε. *Casaubonus.*

38 Ἐπι-

pse vero quos illorum in suis castris invenerat, salvos dimisit: magnumque favorem hoc pacto apud milites consecutus est.

29 Cæsar apud Pharsalum Pompejum superavit. Cum videret suos milites immoderate uti victoria, exclamabat, ut hostibus parcerent.

30 Cæsar omnibus hostibus debellatis, unicuique ex suis militibus potestatem fecit, ut unum aliquem quem vellet, ex iis conservaret. Sic omnes Romanos qui adversariorum factionem sequebantur, ex fuga revocatos, benevolentissimos in urbe reddidit.

31 Cæsar statuas Pompeji ac Syllæ inimicorum suorum dejectas a multitudine, ipse rursus erexit: magnamque ea re benevolentiam a-

κατέστρωσαν. αὐτὸς δὲ ὃς ἐκείνων εὗρεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ σώους διῆκε· καὶ πολλὴν εὔνοιαν [37] ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῶν πολεμίων ἐκτήσατο.

Καῖσαρ ἐν Φαρσάλῳ Πομπήϊον ἐνίκησεν. θεασάμενος τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἀμέτρως τῇ νίκῃ χρωμένους, ἀνέκραγε [38] φείδεσθαι τῶν πολεμίων.

Καῖσαρ τοὺς [39] πολέμους ἅπαντας κατορθώσας, ἑκάστῳ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ἐπέτρεψεν ἕνα [40] ὃν ἂν βούληται τῶν πολεμίων διασώζειν. οὕτω δὴ τοὺς ἀντιστασιώτας Ῥωμαίους ἅπαντας ἐκ τῆς φυγῆς ἀνακαλεσάμενος, εὐνοϊκοὺς ἑαυτῷ κατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει.

Καῖσαρ τοὺς ἀνδριάντας Πομπήϊου καὶ Σύλλα τῶν ἐχθρῶν καταβληθέντας ὑπὸ τοῦ πλήθους, αὐτὸς ἀνέστησε, καὶ μεγάλην εὔνοιαν

ἐκ

37 Ἐπὶ τοῦτο] Ἐπὶ τούτῳ. *Casaubonus.*

38 Φείδεσθαι τῶν πολ.] Vel φείδεσθαι. *Idem.*

39 Πολέμους] κατὰ πολεμίους. *Idem.*

40 Ὃν ἂν βούληται] Ἂν, quod in Vulgata aberat, cum MS. addidi.

ωθὲ Ῥωμαίων ἐκτήσατο.

41 Καῖσαρ τοιούτου λέγοντος ἀπαίσια τὰ ἱερά, καὶ μὴ ἀμείνω ἔφη γενήσεσθαι, ἐπειδὰν αὐτὸς ἐθελήσῃ. καὶ οὕτως ἐπέρρωσε τοὺς στρατιώτας.

Καίσαρ ἀκαρδίου θύματος εὑρεθέντος, καὶ τί θαυμαστὸν, ἔφη, εἰ ἄλογον ζῶον καρδίαν οὐκ ἔχει; οἱ στρατιῶται τοῦτ' ἀκούσαντες, ἐθαρρήσαν.

pud Romanos adeptus est.

32 Cæsar cum vates diceret, inauspicata esse sacra: Atqui, inquit, meliora futura esse, si ipse velit. & ita militum animos confirmavit.

33 Cæsar victima sine corde reperta. Et quid, inquit, mirum si brutum animal cor non habet? Hoc audito milites fiduciam sumpserunt.

[CAP. XXIV.]

Σεβαστός.

¶ Σεβαστὸς τοὺς ἐν ταῖς μάχαις καθυφιεμένους οὐκ ἀνῄρει πάντας, ἀλλ' ἐδεκάτευεν.

Σεβαστὸς τοῖς διὰ δειλίαν ὀλιγοπραγοῦσι, κριθὰς ἀντὶ πυρῶν ἐκέλευε μετρεῖσθαι.

Σεβαστὸς τοὺς ὑπὸ στρατοπέδου διαμαρτάνοντας ἐκέλευσε [1] πρὸ τοῦ στρατηγείου λυσι-

Augustus.

¶ Augustus eos qui in pugnis essent prævaricati, non interficiebat omnes, sed decimabat.

2 Augustus iis qui ob timiditatem minus dextre rem administrassent, hordeum pro tritico jussit mensurari.

3 Augustus eos qui in exercitu deliquissent, jussit ante ducem flexis

41 Καῖσαρ τοιούτου λέγοντος] Dubium, τῆς ἱερέως ne, an τῆς μάντεως. *Casaubonus.*

Cap. XXIV. 1 Πρὸ τοῦ στρατηγείου λυσιζώνους ἐστάναι] *flexu genibus*, hoc est, γονυπετεῖς. non probo. Lego ve-

ro

genibus ſtare: nonnunquam etiam lateres totum diem ferre.

4 Auguſtus ſuis ducibus imperabat, ut maxime ſecuritatis curam agerent. & continenter hoc iterabat, Feſtina lente: Nam cautus dux, confidenti longe eſt præferendus.

5 Auguſtus eos qui ſingularem virtutem in præliis edidiſſent, ampliſſimis auri, argentique muneribus ornare ſolebat.

6 Auguſtus, eos qui nullo uſu poſtulante ſe in pericula conjicerent, dicebat nihil ab iis differre, qui aureis hamis piſcarentur.

7 Auguſtus in bello contra Brutum & Caſ-

λυσιζώνους ἐκάναι· ἔστι δ' ὅτε [2] καὶ πλινθοφορεῖν δι' ὅλης ἡμέρας.

Σεβαστὸς πᾶς ἑαυτοῦ στρατηγοῖς παρήγγειλεν, ἀσφαλείας πεφροντικέναι μάλιστα, καὶ συνεχῶς ἐπέλεγε τό, Σπεῦδε βραδέως. καὶ τό, Ἀσφαλὴς γὰρ ἐστ' ἀμείνων, [3] ἢ θρασὺς στρατηλάτης.

Σεβαστὸς πᾶς ἀνδραγαθοῦσιν δόξυρμα καὶ χρυσίου μεγάλας ἐδίδου δωρεάς.

Σεβαστὸς τοὺς ἄνευ λυσιπλείας ῥιψοκινδύνους ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν τῶν χρυσοῖς ἀγκίστροις ἁλιευομένων.

Σεβαστὸς ἐν τῷ πρὸς Κάσσιον καὶ Βροῦτον πολέμῳ πε-

10 πρὸ τῆς στρατηγείας. hoc eſt, *ante prætorium*. Suetonius in Auguſto, *Pro cætero delictorum genere varius ignominiis affecit, ut ſtare per totum diem juberet ante prætorium, interdum tunicatos diſcinctoſque*. Caſaubonus.

2 Καὶ πλινθοφορεῖν] Suetonio in Aug. cap. 24. *Vel etiam cæſpitem portantes*. Immo integram quandoque legionem cum ignominia dimittebat, teſte eodem ibidem, imitatus in eo Cæſarem, qui nonam legionem apud Placentiam tumultuantem, punitis ſeditionis auctoribus, totam dimiſit, ut idem teſtatur in Julio cap. 69. nec non Lucano lib. v. Dione lib. XLI. & Appiano lib. II. de B. C.

3 Ἢ θρασὺς στρατηλάτης] Scriptum erat στρατιώτης. Ex Suetonio repoſuimus veram lectionem. Mirum vero apud eum auctorem in omnibus, quas adhuc vidi, editionibus confundi has duas χείας, ac pro una haberi. *Caſaubonus*.

4 περαιῶσαι τὴν Ἀδρίαν ἐβούλετο· Μούκιος ναύαρχος τοῖς πολεμίοις ἐφορμοῦσιν ἐν τῇ νησίδι τῇ κατὰ Βρεντήσιον κωλύσων δηλος ἦν. ὁ Σεβαστὸς ἐξαπατᾷ τὸν Μούκιον, ὡς μέλλων πρὸς αὐτὸν ναυμαχεῖν· καὶ τὰς μὲν τριήρεις ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀδρίου πλοῖα τοῦ τὴν Ἰταλίαν πλεῖν, ὡς τῇ νησίδι ἐπιπλεουσμένας. αὐτὸς δὲ φορτίδας πύργων ἐπλήρου καὶ μηχανημάτων. Μούκιος δὲ ἐξαπατηθεὶς τῇ παρασκευῇ τῶν ναυμαχίας, ἐς τὸ πέλαγος ἀνεχώρησεν, 5 ὡς ἐν βύρυπόρῳ μᾶλλον ἢ στενῷ ναυμαχήσων. ὁ δὲ Σεβαστὸς οὐ συνῆψε μάχῃ, ἀλλὰ ἐν τῇ νησίδι καθωρμίσατο. Μούκιος δὲ ἄλλον ὅρμον οὐκ ἔχοντος, ἀλλὰ βιαθέντος ὑπὸ τῶν πνευμάτων ἐς τὴν Θεσπρωτίδα περαιοῦται. ὁ

sium, trajicere Adriam volebat. Mutius nauarchus hostibus in insulam appellentibus juxta Brundusium, prohibiturus eos manifesto videbatur. Augustus decipit Mutium, ita se gerens, quasi navali prælio adversus ipsum decertaturus esset, & triremes ad dextram Adriæ versus Italiam navigare jussit, tanquam ad insulam adnavigaturas. Ipse onerarias turribus implebat, & machinis. Mutius deceptus navalis pugnæ apparatu, in pelagus recessit, ut in latiori potius quam angusto mari pugnam faceret. Augustus vero prælium non commisit, sed in insula naves subducebat. Mutius nullum alium portum habens, in Thesprotidem

Σεβα-

4 Περαιῶσαι] MS. περιῶσαι. Infra pro ὑπιπλεουσμένας, idem ὑπιπλεουσμένας.

5 Ὡς ἐν βύρυπόρῳ μᾶλλον ἢ στενῷ ναυμαχήσων. ὁ δὲ Σεβαστὸς οὐ συνῆψε μάχῃ, ἀλλὰ ἐν τῇ νησίδι καθωρμίσατο] Ita locum hunc cum MS. & Interprete supplevi. Media inter μᾶλλον & νησίδι in Vulgata desiderabantur, relicta post καθωρμίσατο lacuna. Paullo post τὴν Ἀδρίαν edidi, addito cum MS. articulo.

1 Τοῦ

coactus est transmittere. Augustus Adriam sine periculo transiens, in Macedoniam pervenit.

Σεβαστὸς τ̃ Ἀδρίαν ἀκινδύνως, διαπλάσας, τ̃ Μακεδονίᾳ προσίσχεν.

[CAP. XXV.]

Romani.

¶ Celtæ Urbem ceperant: Romani fœdus cum eis fecerunt his conditionibus, ut tributa eis penderent, portamque apertam omni tempore præberent, & terram exercendam concederent. His factis, Celtæ castrametabantur: Romani tanquam amici, multa hospitalia munera miserunt, vinique magnam copiam. Barbari (natura autem Celtica gens ad vinum proclivis est) hausto vino, præ nimia ebrietate prostrati jacebant. Romani impetu facto, eos omnes occiderunt. Ut autem ex fœderum conditionibus omnia viderentur agere, in saxo inaccesso portam apertam ædificarunt.

Ῥωμαῖοι.

¶ Ῥωμαῖοι, Κελτῶν [1] τὴν πόλιν λαβόντων, συνθήκας πρὸς αὐτὸς ἐγράψαντο· φόρους πλεῖν, πύλην ἀνεῳγμένην παρέχειν διὰ παντὸς, καὶ γῆν ἐργάσιμον. Κελτοὶ μὴν ἐπὶ τούτοις ἐστρατοπέδευον· Ῥωμαῖοι δὲ ὡς φίλοις ξένια πολλὰ ἔπεμψαν, καὶ οἶνον πάμπολυ· οἱ βάρβαροι· φύσει δὲ τὸ Κελτικὸν ὑπέροινον· πολὺ ἀφυσάμενοι τ̃ οἶνον, ὑπὸ μέθης ἔκειντο. Ῥωμαῖοι δὲ ἐπελθόντες, ἅπαντας κατέκοψαν. ἵνα δὲ καὶ τὰς συνθήκας ἅπαντα ποιῆσαι δοκοῖεν, ἐπὶ πέτρας ἀπροσβάτου πύλην ἀνεῳγμένην κατεσκεύασαν.

Οἱ

1 Τὴν πόλιν] MS. τὴν Ῥώμην. Infra pro ἀφυσάμενοι, idem ἀρυσάμενοι, quod idem. Ante Συνθήκας cum eodem inserui articulum. Pro ἀνεῳγμένην, idem ἀνεῳγμένην.

Οἱ περὶ Αἰνείαν Τρῶες φεύγοντες, Ἰταλίᾳ προσέσχον, καὶ ἀμφὶ ταῖς [2] ἐμβολαῖς καὶ ποταμοῖς Θυμβριδος σκηνοῦν· οἱ μὲν δὴ Τρῶες ἀνὰ τὴν χώραν ἠλώντο· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν βουλεύονται. Ῥώμη Τρωὰς ἀγορεύει, Μέχρι πῶς πλανώμεθα; μέχρι πῶς πλέομεν; τὸ πλοῖα [3] κα-

2 Ἐμβολαῖς] Malim ἐκβολαῖς. Vide supra 1. 3. 5. Pro Θυμβριδος, MS. Οὐζειδος corrupte pro Θυζειδος. Utrumque dicitur, ut & *Tiberis* & *Tibris*. Primum est apud Maronem lib. VII. 330.

Tum reges, asperque inmani corpore Thybris:
A quo post Itali fluvium cognomine Thybrim
Diximus. ———

alterum præteralios apud Dionysium in Periegesi:

Θύμβρις ἐλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει,
Θύμβρις εὐρείης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
Θύμβρις, ὃς ἱμέρτοιο ἀποτίμησεν ἄνδικα Ῥώμης.

Ad quem locum inter alia Eustathius Θύμβρις ὁ ποταμὸς, ὁ καὶ Τίβερις. Nominisque etymon deducit non a *Thybri*, ut Maro, sed a *Tiberio*: Ὁ Τίβερις Ἀλκλος ποτὲ καλούμενος, ὅτῳ μετωνομάσθη, ὡς βασιλέως Τιβερίου ἐν αὐτῷ θανόντος, ἄλλαι τε ἱστορίαι βοῶσι, καὶ ἡ Δίων. Τιβέριον δὲ καταδυομένου ἱστορία φησὶν, ἡ μὲν τοῦ Αὔγουστον, ἀλλ' ἔτερον ἀρχαιότερον, ὅς, φασὶν, ἐν μάχῃ πολυτήσας, καὶ ὑπὸ τοῦ ῥεύματος παρεσυρχθεὶς, ἐπώνυμον ἑαυτῷ τοῦ ποταμοῦ ἀφῆκε. Stephanus: Θύμβρις, ποταμὸς Ῥώμης, ὃς καὶ Τίβερις. Plura ejusdem nomina recenset Ortelius.

3 Καταφλίξωμεν, καὶ σὺν ἄνδρας εἰς ἀτάκτους καταστήσωμεν τὴν δι, &c.] Ita lacunam, quæ erat inter καταφλίξωμεν & τὴν δι, τάκτους, cum MS. & Interprete supplevi. Casaubonus in margine Vulgatæ supplerat: καὶ σὺν ἄνδρας ἀναγκάσωμεν. Idem de *Rome* refert Plutarchus in Romulo, ubi addit ex hujus nomine urbi Romæ juxta nonnullos nomen fuisse inditum: ut & Dionysius Halicarn. Rom. Antiq. lib. 1. Ὁ δὲ τῆς ἱερείας τὸν ἐν Ἄργει καὶ τὰ κατ' ἐκείνου φαρμακεύματα συναγαγὼν, Αἰνείαν φησὶν ἐκ Μολοσσῶν εἰς Ἰταλίαν ἐλθόντα μετ' Ὀδυσσέως, οἰκιστὴν γενέσθαι τῆς πόλεως. ὀνομάσαι δ' αὐτὴν ἀπὸ μιᾶς τῶν Ἰλιάδων Ῥώμης· ταύτην δὲ λέγει τῶν ἄλλων Τρῳάδων ἀπελθουσῶν, κατὰ μετ' αὐτῶν ἐμφρόνησαι τὰ σκάφη βασανισθῆναι τὴν πλάνην. ὁμολογεῖ δ' αὐτῷ καὶ Δαμασὴς ὁ Σιγεὺς, καὶ ἄλλοι πολλοί. & Servius ad lib. 1. Æn. v. 17. *Clinias refert Telemachi filiam* (lege *Telephi filiam* ex Plutarcho) Romen *nomine*, *Æneæ nuptam fuisse, ex cujus vocabulo* Romam *appellatam*. & postea: *At ejus adfirit*, Romam *ante adventum Euandri dim* Valentiam *vocitatam*. Alii a filia

ves comburamus, virosque ad necessitatem hujus incolendæ terræ redigamus. His dictis, prima ignem in naves injecit: postque eam reliquæ Troades. Trojani, navibus destituti, Italiam incoluerunt.

3 Romani Coriolanum in exilium agebant. Ille exul Tyrrhenam pervenit, victoriam eis contra Romanos promittens. Fidem habent ei duces, eumque summum imperatorem deligunt. Ille multis præliis superatis, ad extremum ipsam petebat Urbem, ut per

ταφλέξωμεν καὶ τοὺς ἄνδρας εἰς ἀνάγκην καταστήσωμεν τοῦ δεῖν τοῦ γένους κατοικίσαι. ταῦτα εἰπόντα, πῦρ πρώτη ἐνῆκε ταῖς ναυσὶ, καὶ μετ' αὐτὴν αἱ λοιπαὶ Τρωάδες. οἱ δὲ Τρῶες ἀπορίᾳ ὁρμοῦντες νεῶν· Ἰταλίαν κατῴκισαν.

Ῥωμαῖοι Κορολανὸν ἐδίωξαν· ὁ δὲ φυγὰς ἧκεν εἰς Τυρρηνίαν, νίκην καὶ Ῥωμαίων ὑπισχνούμενος. πιστεύουσι Τυρρηνοὶ, καὶ στρατηγὸν ἀποφαίνουσιν· ὁ δὲ νικήσας ἐν μάχαις πολλαῖς, πόλεμον ἐπ' αὐτὴν ἐφέρετο τὴν πόλιν, αἱρήσων καὶ κράτος. Ῥωμαίων αἱ μητέρες· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν

filia Euandri ita dictam: alii a fatidica, qua prædixisset Euandro, hu eum locu opertere considere. Heraclides ait Romen nobilem captivam Trojanam huc appulisse, & tedio maris suasisse sedem, ex cujus nomine urbem vocatam. Locus, in quo naves combustæ, dictus inde Cajeta. Auctor Originis Gentis Romanæ: At vero Cæsar & Sempronius ajunt Cajeta cognomen fuisse, non nomen: ex eo scilicet inditum, quod ejus consilio impulsuque matres Trojanæ tædio longi navigii classem ibidem incenderint, Græca scilicet appellatione ἀπὸ τῆς καίειν, quod est incendere. & Servius ad VII. Æn. v. 2.

Tu quoque litoribus nostris Æneia nutricis

Æternam moriens famam Cajeta dedisti.

scribit: *Lectum tamen est in Philologis in hoc loco classem Trojanorum casu contrematam. Unde* Cajeta *dicta est* ἀπὸ τῆς καίειν. Vide & supra lib. VII. 48. Addit Plutarchus d. l. viros ob incensam a mulieribus classem iratos, osculo ab iisdem fuisse exceptos & delinitos; indeque morem posteris traditum, ut cognatos suos feminæ osculo salutent. Stephanus v. Σηταῖαι, non *Romes*, sed *Setaa* hortatu incensas naves refert: verba ejus sunt: Σηταῖαι μίαν τῶν αἰχμαλώτων πείσασαι τὰς ἄλλας τῶν Ἑλλήνων ἐμπρῆσαι τὰς ναῦς, αὐτὴν ἐγκύρσασαι.

τῶν Οὐετυρία μήτηρ Κορολανῦ· προελθοῦσα τῆς πόλεως ἀπλώτων τοῖς πολεμίοις ὡπλισμένοις· καὶ Κορολανῷ προσπεσοῦσα, ἱκετηρίας προίχυσι· τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς ἱκεσίας λῦσαι, [4] Εἰ μὲν τὴν πόλιν αἱρεῖν ἔγνωκας πρότερον τὴν μητέρα τὴν σὴν, καὶ πάσας τὰς Ῥωμαίων μητέρας ἀπόκτεινον. Κορολανὸς ἔπαθεν, ἐδάκρυσεν, ἀνέζευξεν· ἡ μὲν ἀνάζευξις εὐσεβής· ἐλέθρου δὲ τῷ στρατηγῷ. Τυρρηνοὶ γὰρ, ὡς προδόντα νίκην φανερὰν, ἐψηφίσαντο θανάτῳ κολασθῆναι.

vim eam caperet. Romanorum matronæ, quarum ducem se gerebat Veturia, mater Coriolani, ex Urbe procedentes, obviam ibant hostibus armatis, & Coriolani genibus accidentes supplicum more eum obsecrabant. Caput autem obsecrationis erat: Si urbem capere statuisti, antea matrem tuam, omnesque Romanorum matronas interfice. Coriolanus misericordia motus, lacrymavit atque discessit. Pia quidem discessio: sed exitiosa duci: Tyrrheni enim, quod manifestam certissimamque victoriam prodidisset, publico decreto eum morte mulctarunt.

[CAP. XXVI.]

Σεμίραμις.

Σεμίραμις λουομένη τ' [1] Σιραίκων ἤκουσε τὴν ἀπό-

Semiramis.

Semiramis inter lavandum de Siracum defectione cognovit: & ρασιν·

4 Εἰ μὲν] Duas hasce particulas non agnoscit MS. Possunt quoque eleganter abesse, si hoc modo rescribas, & interpungas: τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς ἱκεσίας· λῦσον πόλιν, &c. Sub finem pro ψηφίσαντο, cum MS. scripsi ἐψηφίσαντο. Pro κολασθῆναι, idem, ut & Codd. Casauboni, κολασθῆναι.

Cap. XXVI. 1 Σιραίκων] MS. ut & Codd. Casauboni Σιραγῶν sed Vul.

repente sine calceis, nondum compositis crinibus, ad bellum exivit. Columnæ autem ejus hæc inscripta sunt: Me natura quidem mulierem finxit: at ego rebus gestis nullo fortissimorum virorum inferior extiti. Ego Nini regnum tenui, ad orientem terminans fluvium Hinamamem: ad meridiem eam terram quæ thure ac myrrha abundat: ab hyeme Saccas & Sogdos. Mare antea nemo Assyriorum vidit: Ego vero quatuor, quibus propter longinquitatem appropinquare nemo potest. Quis enim ea impetu continet? Fluvios coëgi fluere, quocunque

ϛασιν· ϗ παραυτίκα ἀνυπόδητος, μηδὲ τὰς τρίχας ἀναπλεξαμένη ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξῆλθε. τῇ δὲ στήλῃ αὐτῆς ἐπιγέγραπται τάδε, Ἐμὲ γυναῖκα μὲν ἡ φύσις ἐποίησεν· ἐγὼ δὲ τοῖς ἔργοις τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν οὐδενὸς χείρων ἐγενόμην. [2] ἐγὼ Νίνου βασιλεύουσα, πρὸς ἕω μὲν ὅρισα ποταμὸν Ἱναμάμην· πρὸς δὲ μέσον ἡλίου, τὴν φέρουσαν λιβανωτὸν ϗ σμύρναν· ἀπὸ δὲ χειμῶνος Σάκκας, ϗ Σόγδους. θάλασσαν πρότερον οὐδεὶς Ἀσσυρίων εἶδεν. ἐγὼ δὲ τέσσαρας, [3] οἷς οὐκ ἔστιν..... πόρρω πελάσαι· τίς γὰρ αὐτὰς ὁρμὴ κρατεῖ; ποταμοὺς ἠνάγκασα

ῥεῖν

Vulgata recte. Consule Strabonem lib. XI. Regio eorum *Siracena* dicitur. Pro στήλῃ cum MS. & Interprete edidi στήλῃ.

2 Ἐγὼ Νίνου βασιλεύουσα] Fortasse μετὰ Νῖνον. Quis est autem *Inamames* fluvius? nempe is quem Plinius non uno loco *Iomanem* vocat. Eum vide lib. VI. cap. 19. Ex Strabone autem intelliges vix pervenisse usque in Indiam regni Semiramidis fines. Notabis ἕωσα pro ἕωον ἐπείνωσα, & μέσον ἡλίου pro μεσημβρίας. Deinde quid appellat ὁρμὴν, aut quid est, τίς ὁρμὴ κρατεῖ? Legendum etiam ὅπου βουλόμην, vel ἐθελόμην. Recte vero Codex noster ἐμοῖς ὁρμήσαι, non χρήσαι, ut Interpretis. Sequitur enim αὐτὰ δὲ διὰ θηρία διῆλθε. In fine scribe, ὃν ἐμαυτῇ, non ἑ. *Casaubonus.*

3 Οἷς οὐκ ἔστιν.... πόρρω πελάσαι] Οἷς οὐκ ἔστιν λεῖ τὸ πόρρω πελάσαι. *Idem.*

ρεῖν ὅπῃ [4] βελοίμιν. ἐβελόμιν ᾗ ὅπῃ σωέφερε. γῆν ἄκαρπον ἐδίδαξα σπαρέσθαι· πλαμοῖς γὰρ αὐτὴν ἔμιξα ἐμοῖς. ἀνάλωτα τὰ τείχη παρέχον. πέτρας ἀβάτους σιδήρῳ κατειργασάμιν. ὁδοὺς ἔπεμον ἐμοῖς ὀχήμασιν, ἃς οὐδὲ θηρία διῆλθε. καὶ τῶν ἔργων χρόνος μοι πολύς ἐγένετο πολύς, ὃν ἐμαυτῷ καὶ φίλοις ἐχαρισάμιν.

vellem. Volui autem, quo conduceret. Terram sterilem fœtam reddidi. Fluviis enim meis eam temperavi. Munitiones invictas constitui. Invias petras ferro domui. Vias meis pecuniis stravi, quas ne feræ quidem prius ambulaverant. & a rebus gerendis satis mihi superfuit temporis, quod mihi & amicis impertivi.

[CAP. XXVII.]

Ῥοδογούνη.

Ῥοδογούνη λουομένη τὰς τρίχας ἐρρύπτετο. ἧκε τὶς ἀγγέλλων, Ἔθνος ὑπήκοον ἀφέσηκεν. ἡ δὲ οὐκ [1] ἀποκρυψαμένη τὰς τρί-

Rhodogune.

Rhodogune lavans crines abstergebat. Venit quidam nuncians, subditam gentem defecisse. Illa non absterfis capillis, sed ita ut erant χας,

4 Βελοίμιν] Ita emendavi cum MS. pro vulgato βελόμην atque ita quoque rescribendum monuerat Casaubonus. Pro σπαρέσθαι, MS. σπείρεσθαι. Pro ἔσμιξα, cum MS. edidi ἔμιξα. Item in fine cum eodem nec non Casaubono pro ἐ ἐμαυτῇ, scripsi ὃν ἐμαυτῷ.

Cap. XXVII. 1 Ἀποκρυψαμένη] MS. ἀπορυψαμένη, ut & paullo post pro ἀπεκρύψατο, ἀπερύψατο. Interpres priore loco ἀποῤῥυψαμένη, sed posteriore ut Vulgata. In fine pro Ῥοδογούνῃ, cum MS. edidi Ῥοδογούνη. Enumerat figuras quasdam, quibus in signando uterentur Persarum reges, Thucydidis Scholiastes, sed cujus mentionem facit Polyænus, ei posset addi. Locus is est lib. 1. ad hæc verba: Καὶ σφραγῖδι Παυσανίου ἐς Βυζάντιον δηλοῦντι ἀντιπεπτωκέναι, ὡς τάχιστα λαβόντα, καὶ τὴν σφραγῖδα δοῦναι, scribens σφραγὶς τῶν Περσῶν βασιλέως εἶχε, καὶ μήν τινας, τὴν βασιλέως εἰκόνα· κατὰ δὲ τινας, τὴν Κύρου τοῦ βασιλέως αὐτὸν κατὰ

revinctis, equum conscendit, & exercitum eduxit, juravitque non ante se crines purgatuturam, quam a defectoribus victoriam reportasset, longoque tempore bellum ducens, tandem victoria potita est. Post victoriam lavabat, & crines colligebat: unde Persarum regnum sigillum etiamnum imaginem impressam habet, Rhodogunem disjectis capillis præditam.

χας, ἀλλὰ ὡς εἶχεν ἀναδησαμένη, τόν τε ἵππον ἀνέβη, καὶ τῇ στρατιᾷ ἐξήγαγε, καὶ ὤμοσε μὴ πρότερον ἀποκρύψαι τὰς τρίχας, εἰ μὴ κρατήσειε τῶν ἀποστάντων. καὶ δὴ πολλῷ χρόνῳ πολεμήσασα, ἐκράτησε. μετὰ τὴν νίκην ἐλούετο, καὶ τὰς τρίχας ἀπεκρύψατο. τοῖς Περσῶν βασιλέσι σφραγὶς βασιλικὴ εἰκών ἐστιν [2] ἀναδεδεμένη τὰς τρίχας ἔχουσα Ῥοδογούνη.

[CAP. XXVIII.]

Tomyris.

Tomyris Cyro adversus ipsam expeditionem faciente, simulabat se hostes metuere. Cum in fugam se Amazonum exercitus conjecisset, &

Τόμυρις.

[1] Τόμυρις, Κύρου στρατεύσαντος ἐπ' αὐτὴν, προσεποιήσατο δεδοικέναι τοὺς πολεμίους. ἔφυγε μὲν τὸ Μασσαγετικὸν ἐπ-

ἤλθε

κατὰ δὴ τινας, ἃ Δαρείου ἵππον, δι' ὃν χρηματίσουσι βασιλέσιν.

2 Ἀναδεδεμένην] Ἀναλελυμένην *Casaubonus.*

Cap. XXVIII. 1 Τόμυρις, &c.] Hic omnia narrantur ordine inverso: non enim Persæ hoc modo a Massagetis, sed contra Massagetæ a Persis sunt decepti, Consule Herodotum lib. 1. in fine, & Justin. lib. 1. 8. Paullo post pro ἐν τῷ στρατοπέδῳ, in MS. ut & Codd. Casauboni legitur ἐν τῷ Περσικῷ. Unde inducor, ut vix ita credam perverse contra omnem historiæ fidem scripsisse Polyænum, sed omnem hanc narrationem mutilam, & misere a transcriptoribus esse depravatam; Obstare tamen videtur, quod in fine dicat: ἐπιλθόντα Τόμυρις, δυσκινήτως (ita edidi pro δυσκινήτους) ἔχοντας Πέρσας ἀπὸ Κύρου διέθετο. Infra, ἔλαθον MS. non agnoscit.

2 Ἀνέ-

ἦλθε δὲ τὸ Περσικὸν, καὶ κατέλαβεν ἐν τῷ σκηνῇ πλήθος οἴνου, τροφῶν, ἱερείων, οἷς [2] ἀνέδην ἐχρήσαντο, καὶ δαψιλῶς, ἅμα νυκτὸς ὅλης, ὥσπερ νενικηκότες. ἐπεὶ δὲ πολλῷ οἴνῳ καὶ τροφῇ ἔλαβον, ἔκειντο καθεύδοντες· ἐπελθοῦσα Τόμυρις, δυσκινήτως ἔχοντας Πέρσας αὐτῷ Κύρῳ διέφθειρεν.

sequeretur Persicum agmen, deprehendit in Amazonum castris magnam copiam vini, commeatus, victimarum, quibus affatim & largiter fruebantur, per totam noctem quasi victoriam consecuti. Cum multo vino, luxuque obruti jacerent, ac somnum caperent, superveniens Tomyris, Persas, qui se loco movere vix poterant, una cum ipso Cyro trucidavit.

[CAP. XXIX.]

Νιτῆτις.

Κῦρος Περσῶν βασιλεὺς, [1] Ἄμασιν Αἰγύπτου βασιλέα μίαν τῶν θυγατέρων ἤτησε πρὸς γάμον· ὁ δὲ Νιτῆτιν θυγατέρα Ἀπρίου βασιλέως, ὃν καταλύσας αὐτὸς ἦρχεν, ἔπεμψεν ὡς αὐτόν· Νιτῆτις ὑποκεναμφίη μέχρι πολλοῦ Κύρῳ συνῴκει ὡς θυγάτηρ Ἀμάσιδος. ἡνίκα δὲ πολλῶν τέκνων ἐγένετο

Nitetis.

Cyrus Persarum rex ab Amasi Ægyptiorum rege petiit, ut unam filiarum sibi in matrimonium collocaret. Ille Niteten filiam Apriæ regis, quo devicto ipse regnum capesserat, ad eum misit. Nitetis ad multum tempus Amasis filiam simulans, cum Cyro consuetudinem habebat. Cum vero

2 Ἀνίδην] γρ. Ἀναίδην. *Casaubonus.*

Cap. XXIX. 1 Ἄμασιν] γρ. Ἀμασίαν. *Idem.*

2 Καὶ ἡ γήμασα ἐς δύνοιας ἐπιχώρησαν] Suspicor legendum *διοιχωρησαν*. hoc est, quum Nitetis multos libe-

multorum liberorum mater evasisset, & mariti summam benevolentiam sibi adjunxisset, confessa est. Apriam suum patrem fuisse, dominum Amasis. Sed etiam cum Amasis vitam obierit, filium ejus Psammetichum ulcisci pulchrum esse. Morem ei gerit Cyrus. At etiam Cyrus antequam suscideret expeditionem, diem suum obiit: At filius ejus Cambyses, a matre persuasus, bellum illud finiit, & Ægyptiorum imperium in Apriæ stirpem vindicavit.

νεν μήτηρ, [2] καὶ τὴν γήμαντα ἐς εὔνοιαν ἐνεχύρωσε, ὡμολόγησεν Ἀπρίου αὐτῆ πατέρα, τὸν δεσπότην Ἀμάσιδος, γενέσθαι. ἀλλ' εἰ καὶ τέθνηκεν Ἄμασις, τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ψαμμήτιχον τίσασθαι καλόν. πείθεται Κῦρος· ἀλλὰ καὶ Κῦρος μόλις πρὸ τῆς στρατείας ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ Καμβύσης τῇ μητρὶ πεισθεὶς ἐστράτευσε· καὶ τὴν Αἰγυπτίων χώραν δεχόμενος ἐς τὸ Ἀπρίου γένος ἀνεκτήσατο.

[CAP. XXX.]

Philotis.

Adversus Romanos militabant Latini, ducem habentes Posthu-

Φιλωτίς.

Ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευσαν Λατῖνοι, ἡγεμόνα Ποστ-

liberos peperisset, qui essent futuri pignora amoris erga se Cyri. Notum est liberos appellari pignora. ut & apud Æschylum Clytemnestra suum maritum alloquens appellat Orestem ἱμῶν τε καὶ σῶν κοίρανον πεσημάτων. & Aristoteles quoque ἐξεμαρέσθαι ταῖς τυραννίδαις in prim. Oeconomic. dixit. Si quis hanc emendationem non probet, viderit an legi malit, ἐκεχείρωντο aut ἐχειρώσαντο, a χειρόω, quod est subigere, & vel invitum quo velis aliquem trahere. Vix enim putem verbo ἐχυρώσω hic esse locum. Sub finem lege, καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων χώρας ἀρχ. *Casauboni.*

Ἐνεχείρωντο] MS. ἐκεχείρωντο. Unde patet legendum ἐκεχείρωντο, quod etiam inter conjecturas est Casauboni. Sub finem cum MS. & Interprete χώραν sustulerim. Pro ἐκτήσατο, cum MS. scripsi ἀνεκτήσατο.

1 Πο-

[1] Ποσύμιον ἔχοντες· καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐζήτουν πρὸς γάμον, ὥσπερ αὐτοὶ τὰς Σαβίνων ἥρπασαν, ἐπὶ τῷ συνθέσθαι τὴν εἰρήνην. Ῥωμαῖοι τὸ μὲν πόλεμον ἐφοβοῦντο· τὰς δὲ θυγατέρας οὐκ ἐπέμενον ἐκδοῦναι· ἔνθα δὴ Φιλωτὶς θεράπαινα τὴν ὄψιν εὐπρεπὴς, συνεβούλευσεν αὐτῇ τε καὶ ἄλλας θεραπαίνας, ὅσαι τὴν ὄψιν αἰσχραὶ, κοσμῆσαι, καὶ τοῖς πολεμίοις ὡς θυγατέρας ἐκπέμψαι· πρεσσωθεμένη, ἐπειδὰν οἱ πολέμιοι λαβόντες αὐτὰς, [2] ἀναπαύσωνται, νύκτωρ ἀναχεῖν πυρσόν. οἱ μὲν Λατῖνοι συνεκάθευδον ταῖς κόραις. ἡ δὲ ἀνέχε τὸ πυρσόν· οἱ Ῥωμαῖοι δὲ ἐπανελθόντες τοὺς Λατίνους καθεύδοντας, ἀπέκτειναν.

mium, eorumque filias ad contrahenda cum iis matrimonia postulabant, quemadmodum ipsi Sabinorum virgines rapuerant, si fœdus ac pacem constitui vellent. Romani bellum quidem metuebant: filias autem suas tradere non sustinebant. Tum Philotis serva, facie liberali prædita, consilium dedit, ut se aliasque servas, quæ decora forma essent, ornarent, ac hostibus quasi filias mitterent: inito simul pacto, se, cum hostes ipsis acceptis quieti dedissent, noctu igni significationem daturam. Latini cum puellis cubabant. Illa ignem sustulit. Romani reversi, Latinos dormientes interfecerunt.

[CAP.

1 Ποσύμιον] Πεσύμιον. *Casaubonus.*

2 Ἀναπαύσωνται] Ita reposui cum MS. & Interprete, pro vulgato ἀπτωνται.

1 Θύμ-

[CAP. XXXI.]

Clœlia.

Romani cum Tyrrhenis bellum gerentes, constituto fœdere obsides eis dederunt, nobilissimorum virorum filias virgines. Quæ obsidum loco datæ erant, accesserunt ad fluvium Thybrim loturæ. Ex his una Clœlia reliquas omnes hortabatur, ut tunicas circum capita religarent, & fluvii cursum ob profundos gurgites difficilem transitu, tranarent. Cum tranassent, Romani virtutem quidem earum & fortitudinem admirabantur, sed tamen eas Tyrrhenis remiserunt, ut religionem fœderum inviolatam conservarent. Porsenna rex sciscitabatur, quænam esset quæ hujus facinoris eis auctor

Κλοιλία.

Ῥωμαῖοι Τυῤῥηνοῖς πολεμοῦντες ποιησάμενοι συνθήκας, ἔδωκαν αὐτοῖς ὁμήρους τῶν εὐγενεστάτων ἀνδρῶν θυγατέρας παρθένους. αἱ δὲ ὁμηρεύουσαι προσῆλθον ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν [1] Θύμβρην λουσάμεναι μία δὲ ἐξ αὐτῶν Κλοιλία παρεπέμψεν ἁπάσας ἀναδήσασθαι τοὺς χιτωνίσκους περὶ τὰς κεφαλὰς, καὶ διανήξασθαι τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ δίναις βαθείαις δύσπορον. ἐπεὶ δὲ διενήξαντο, Ῥωμαῖοι τῇ μὲν ἀρετῇ αὐτῶν, καὶ τῇ ἀνδρίᾳ ἐθαύμασαν· ἀντέπεμψαν δὲ αὐτὰς Τυῤῥηνοῖς, τὸ πιστὸν τῶν συνθηκῶν φυλάττοντες. Πορσίνας βασιλεὺς Τυῤῥηνῶν ἀνέκρινε τὰς κόρας, τίς ἐν αὐτῶν ἡ τοῦτο πρᾶξαι πείσασα. Κλοιλία προλαβοῦσα

1 Θύμβρην] MS. Θύβρην. Vide supra hoc libro, cap. 24. Paullo post pro ἐπὶ τὰς κεφαλὰς, cum MS. & Interprete edidi περὶ τὰς κεφαλάς. Infra pro ἀντέπεμψαν δὲ αὐτοῖς Τυῤῥηνοῖς, MS. ἀντέπεμψαν δὲ αὐτοῖς Τυῤῥηνοῖς. Deinde pro ἡ πρᾶξαι πείσασα, cum eodem & Interprete scripsi ἡ τοῦτο πρᾶξαι πεισ-

σα

σα τὰς ἄλλας, ὡμολόγησε. Πορσίνας ὑπεραγασθεὶς τὸ ἀνδρεῖον τῆς κόρης, ἵππον αὐτῇ λαμπρῶς κεκοσμημένον ἐδωρήσατο, καὶ τὰς παρθένους πάσας ἐπαινέσας Ῥωμαίοις ἀπέπεμψεν.

extitisset. Cloelia reliquas prævertens, confitebatur. Porsenna virilem admodum virginis animum admiratus, equum ei splendide ornatum dono dedit, omnesque virgines collaudatas Romanis remisit.

[CAP. XXXII.]

Πορκία.

Πορκία θυγάτηρ Κάτωνος, γυνὴ Βρούτου τοῦ ἄνδρα Βροῦτον, ὑπονοοῦσα ἐπιβουλεύειν Καίσαρι, μαχαιρίῳ κουρέως τοῦ ἑαυτῆς μηρὸν ἀπέθισεν, ἐπιδεικνυμένη καρτερίαν σώματος, καὶ ψυχῆς ἐγκράτειαν· τότε δὴ Βροῦτος ἐπίστευσεν αὐτῇ τὸ ἀπόρρητον. ἡ δὲ τοὺς χιτωνίσκους αὐτῆς προσεκόμισε τῷ ἀνδρὶ, καὶ τοῦ χιτώνων ἔνδον τὸ ξίφος· προσελθὼν Βροῦτος μετὰ τῶν κοινωνούντων ἐπιθέμενος κτείνει Καίσαρα. ἐπεὶ δὲ μετὰ Κασσίου προσταξάμενος ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς τὸν Σεβαστὸν, ἥττης γενομένης, αὐ-

Porcia.

Porcia filia Catonis, Uxor Bruti, maritum suum Brutum suspicata insidias Cæsari struere, novaculo femur suum abscidit, ostentans corporis tolerantiam & patientiam animi. Tum demum Brutus rem arcanam ei credidit. Illa vero tuniculas suas viro attulit, & intra tunicas ensem. Accedens Brutus cum sociis conjurationis in Cæsarem impetu facto, eum occidit. Ubi vero cum Cassio adversus Augustum prælio commisso victus esset, mortem ipse sibi conscivit. Por-

τὸς

cia primum quidem inedia vitam finire conabatur: verum domesticis & cognatis non sinentibus, ignes quasi unctura sese jussit adferri: multosque candentes carbones manibus arreptos in os injecit, & ante devoravit, quam quisquam ex præsentibus succurrere posset. Ita vitam cum morte commutavit Porcia, militaris & fortis ad mortem, virique in primis amans.

τὸς ἑαυτὸν ἀνεῖλεν· Πορκία τὸ μὲν πρῶτον ἀποκαρτερεῖν ἐπειρᾶτο· οἰκείων δὲ καὶ συγγενῶν οὐκ ἐώντων, ἐκέλευεν κομιθῆναι πυρὸς, ὡς ἀλειψομένη· καὶ τὰ ἀνθράκων ἁρπάσασα πολλὰς ταῖς χερσὶν ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα, καὶ κατέπιεν, φθάσασα πρίν τινα τῶν παρόντων βοηθῆσαι δυνάσθαι. οὕτως ἐπλάσθησε Πορκία στρατηγικὴ καὶ ἀνδρεία πρὸς θάνατον, καὶ φίλανδρος γενομένη.

[CAP. XXXIII.]

Telesilla.

Cleomenes Spartiatarum rex, interfectis in prælio Argivis viris ad septem millia septingentos, septuaginta septem, iter Argos direxit, ut per vim urbem caperet. Telesilla musica Argivas armatas ad pugnam eduxit: quæ armatæ in propu-

Τελεσίλλα.

Κλεομένης Σπαρτιατῶν βασιλεὺς κτείνας ἐν ὠδῇ παρατάξει Ἀργείων ἄνδρας [1] ζ ψοζ', ἐβάδιζεν ἐπὶ τὸ Ἄργος ὡς κατὰ κράτος αἱρήσων τὴν πόλιν. Τελεσίλλα ἡ μουσικὴ τὰς Ἀργείας ὁπλίσασα, προήγαγεν εἰς μάχην· αἱ δὲ ἔνοπλοι ὠδὴ ἐπαλξὶν ἱστά-

1 ζ ψοζ'] Totidem numerat Plutarchus, in Apophtheg. sed pro fabula habet: Ἐπεὶ δὲ Κλεομένης ὁ βασιλεὺς τῆς Σπαρτικῶν, πολλὰς ἀπεκτείνας, (ἀ μὲν, ὡς ἔνιοι μυθολογοῦσιν, ἑπτὰ καὶ ἑξδομήκοντα καὶ ἑπτακοσίας πρὸς ἑπτακισχιλίοις) ἐβάδιζε πρὸς τὴν πόλιν, &c.

ἱστάμφραι, κύκλῳ τὰ τείχη φεξάμφραι, Κλεομένη μὲν ἀπεκρύσαντο. [2] Δημάρατον δὲ τὸν ἕτερον βασιλέα ἐξώσαντο· καὶ τὴν πόλιν ἀλῶναι κινδυνεύσαν ἀνέσωσαν. τοῦτο τὸ στρατήγημα τῶν γυναικῶν μέχρι νῦν Ἀργεῖοι τιμῶσι· [3] νεμηνία μὴνὸς Ἑρμαίου, τὰς μὲν γυναῖκας ἀνδρείοις χιτῶσι καὶ χλαμύσι, τοὺς δὲ ἄνδρας πέπλοις γυναικείοις ἀμφιεννύντες.

gnaculis ſtantes, circumcirca muros tuentes, Cleomenem repulerunt. Demaratum vero alterum regem etiam expulerunt, urbemque a periculo vindicarunt. Et hoc mulierum ſtratagema uſque in hodiernum diem Argivi celebrant numenia cujuſque menſis, mulieres virilibus tunicis & chlamydibus, viros autem peplis muliebribus amicientes.

[C A P.

2 Δημάρατον δὲ τὸν ἕτερον βασιλέα ἐξώσαντο] Plutarchus d. l. τὸν δὲ ἕτερον βασιλέα Δημάρατον, (ὡς Σωκράτης φησὶν) ἐκ τοῦ γυμνασίου καὶ καταφόντα τὸ Γαμφυλικὸν, ἐξέωσαν.

3 Νεμηνία μὴνὸς Ἑρμαίου] Pugna hæc juxta nonnullos primo, juxta alios ſeptimo menſis die accidit, teſte Plutarcho: Τῷ δὲ μάχῃ οἱ μὲν ἕβδομῃ λέγουσιν ἱστασθαι μὴνὸς, οἱ δὲ νεμηνία γενόμενος τῶν νεῶν μὲν τὸ πάρτυ, πάλαι δὲ Ἑρμαίου παρ' Ἀργείοις. Dictum fuit hoc feſtum Τελεστικὰ, ut refert ibidem Plutarchus, qui addit: τοῖς δὲ σωθεῖσαι ὑπόμνημα τῆς ἀρετῆς ἔδοσαν ἱδρύσαθαι τὴν εἰκόνα. De eo conſule Meurſium De Feſtis Græcorum. Τελεσίλλα, poetriæ meminit Pauſanias in Corinthiac. ſtatuamque illi erectam refert in columna, in fano Veneris, depoſitis ad pedes Carminum voluminibus, ipſa vero adſpiciente galeam, quam manu tenet, capiti eam impoſitura. Et ex Herodoto refert Carmen, quo hæc mulieris fortitudo longe ante erat prædicta. Illud ex Herodoti lib. VI. cap. 77. quod in eo duobus verſiculis auctius extet, ſubjicio.

Ἀλλ' ὅταν ἡ Θήλεια τὰ ἄρσενα νικήσασα
Ἐξελάσῃ, καὶ κύδος ἐν Ἀργείοισι τάμῃται,
Πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τίπτ θήσει.
Ὡς ποτέ τις ἐρέει καὶ ἐπ' ἰσονομέων ἀνθρώπων,
Δειλὸς ὄφις τελέλικτος ἀπώλετο δυεὶ δαμασθείς.

Poëmatum ejuſdem meminit Pauſanias in Corinth. Ἐπὶ δὲ τῷ ἄκρᾳ τῆς κορυφαίας ὄζει ἱερὸν Ἀρτέμιδος, καὶ καὶ Τελέσιλλα ἐποίησεν ἐν ἄσματι μέμνω. & poſtea: Τὸ πρὸς δὲ Ἑλλήνων πρώτοις οἰκίσθαι Τελέσιλλά φησι τὴν Πυθαίας τὴν χόραν Ἀπόλλωνος παίδα ὄντα. Ejuſdem meminit Clemens Alexandr. Stromat. lib. IV. Φασὶ δὲ καὶ τοῖς Ἀργολικοῖς, ἡγεμόνες αὐτῶν Τελεσίλλης τὴν ποιητείας, Σπαρτιάτας οὐδὲ ἀλκίμους τὰ πολέμου, φανείσας μόνον τρέψασθαι, καὶ ἐπείσας τὸν ἀδὲς τὴν θανάτου καταφρονήσασθαι. Conſule & Suidam.

[CAP. XXXIV.]

Chilonis.

Chilonis Cleandri filia, uxor Theopompi, cum maritum suum captivum asservari ab Arcadibus didicisset, ultro ad hostes venit. Arcades ejus humanitatem admirati, potestatem ei in carcerem introëundi fecerunt. Illa suam vestem marito circumdedit, ejusque ipsa sumpsit, & illum clam egredi jussit. Ipsa vero pro eo apud hostes remansit. Theopompus uxoris stratagemate servatus, etiam ipse sacerdotem quandam Dianæ in Pheneum pompam ducentem rapuit. Tegeatæ,

Χιλωνίς.

Χιλωνὶς Κλεάδα θυγάτηρ, Θεοπομπου γυνὴ, μαθοῦσα τὸν ἄνδρα ὑπὸ Ἀρκάδων αἰχμάλωτον φυλάττεσθαι, ἦλθεν ἐς τοὺς πολεμίους ἑκοῦσα· θαυμάσαντες αὐτῆς τὸ φιλάνθρωπον Ἀρκάδες, ἐπέτρεψαν εἰς τὸ δεσμωτήριον αὐτὴν παρελθεῖν. [1] ἡ δὴ τὴν αὐτῆς ἐνδῦτα τῷ ἀνδρὶ περιθεῖσα, τὴν σκεύην δὴ αὐτὴ λαβοῦσα, ἔπεισεν αὐτὸν ὑποεξελθεῖν· αὐτὴ δὴ ἀντ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῖς πολεμίοις ἔμεινε· Θεόπομπον τῷ στρατηγήματι τοῦ γυναικὸς σῶσαντος, καὶ αὐτὸς τὴν ἱερείαν τοῦ Ἀρτέμιδος εἰς [2] Φενεῖον πομπεύου-

1 Η' δὴ ἡ αὐτῆς ἐνδῦτα, &c.] Simile factum vide supra lib. VII. 50.

2 Φενεῖον] Scribendum videtur Φενεὸν, cum Casaubono. Ita dicitur Homero Iliad. β. 605.

Οἱ Φενεόν τ' εἶμον τε, καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον.

Straboni, Pausaniæ, Stephano, aliis. Callimachi tamen Scholiastes ad ν. 71. Hymno in Delum, ubi sermo de lacu: — φεύγων δ' ὁ γέρων μετὰ δὴν Φενεός. scribit: Φενεὸς, πόλις Ἀρκαδίας ἀρχαία. sed ipse lacus quoque media syllaba correpta profertur Ovidio lib. XV. Metam. ν. 1.

Est lacus Arcadiæ, Pheneum dixere priores,
Ambiguis suspectus aquis.

Plinio lib. IV. cap. 6. *Oppida*, Arcadiæ, *Psophis*, *Mantinea*, *Stymphalum Tegea*, *Antigonea*, *Orchomenum*, *Pheneum*, *Palantium*, *unde Palatium Roma.* & paullo post: *amnes Ladon, e paludibus Phenei.*

πάλιν ἦρπασε. Τεγεάται τοῦτον ἀπολαβεῖν θέλοντες, ἀπέδωκαν αὐτῷ τὸν Χιλωνίδα.

ut hanc reciperent: Chilonidem ei restituerunt.

[CAP. XXXV.]

Πιερία.

Οἱ ἐν Μιλήτῳ Ἴωνες πρὸς τοὺς Νηλέως παῖδας στασιάσαντες, ἀνεχώρησαν ἐς Μυοῦντα, κἀκεῖθεν ἐπολέμουν· ὁ μὲν ὅλος πόλεμος ἀσπονδος ἦν· ἀλλὰ ἐν ταῖς ἑορταῖς ἦν αὐτοῖς ἐπιμιξία. Πύθου ἀνδρὸς ἐνδόξου θυγάτηρ Πιερία, ἑορτῆς ὄσης ὕστερον Μιλησίοις, ἣν Νηληΐδα καλοῦσιν, ἦκεν ἐς Μίλητον. [1] Τῶν Νηλέως παίδων... ὄνομα Φρύγιος, Πιερίας ἐρασθεὶς, ἤρετο τί ἂν αὐτῇ μάλιστα γίγνοιτο κεχαρισμένον. ἡ δὲ ἔφη· Εἰ ἐμοὶ διεπράξατο, πολλάκις καὶ μετὰ πολλῶν ἐνθάδε βαδίζειν δύναιτο. σιωπῆκεν ὁ Φρύγιος ὡς εἰρήνης καὶ Φι-

Pieria.

¶ Inhabitantes Miletum Iones commota seditione adversus Nelei posteros, discesserunt in Myuntem, atque inde bellum inferebant. Non tamen inexpiabile bellum hoc fuit. Sed in festorum solennitatibus coibant. Pythæ viri clarissimi filia Pieria cum festum apud Milesios celebraretur, quod Neleidem appellant, Miletum profecta est. Ex Nelei posteris unus nomine Phrygius, amore Pieriæ captus, rogabat quidnam potissimum ei gratum accidere posset. Mihi, inquit illa, gratissimum fuerit, effici ut quam sæpissime & cum quamplurimis in hunc locum

λίας

1 Τῶν Νηλέως παίδων..... ὄνομα Φρυγ.] Τῶν Νηλέως παίδων εἷς, ὀν. Φρ. In autographo Plutarchi sic scriptum est, ἦν δὲ Νείλεω παίδων ὁ δυνατώτατος, ὄνομα Φρύγιος· τῆς Πιερίας ἐρασθεὶς, &c. *Casaubonus.*

1 Ὧν

venire liceat. Intellexit Phrygius, eam, pacem & concordiam civium velle, bellumque sustulit Celebris igitur erat Phrygii & Pieriæ amor, qui pacem pro bello præbuisset.

λίας τοῖς πολίταις δέοιτο· καὶ τὸν πόλεμον ἔπαυσε. καὶ ἐνδοξος ὁ Φρυγίου καὶ Πιερίας ἔρως, εἰρηνίσας ἀντὶ πολέμου διδαχών.

[CAP. XXXVI.]

Polycreta.

Milesii cum Naxiis bellum gerebant. Erythræi Milesiis auxilium ferebant. Diognetus Erythræorum dux magnam prædam Naxiorum ceperat, mulieres etiam & virgines plurimas, in quibus erat Polycreta. Eam cum vehementer amaret, non ut cum captiva, sed velut cum uxo-

Πολυκρήτη.

Μιλήσιοι Ναξίοις ἐπολέμουν· Ἐρυθραῖοι Μιλησίοις συνεμάχουν. Διόγνητος Ἐρυθραίων στρατηγὸς λείαν τῶν Ναξίων ἔλαβε πολλὴν, καὶ δὴ γυναῖκας καὶ παρθένους πολλὰς, [1] ὧν ἦν Πολυκρήτη. ταύτης ἐρασθεὶς, οὐχ ὡς αἰχμαλώτῳ συνῆν, ἀλλ' ὡς γα-

μετῇ

1 ὧν ἦν Πολυκρήτη] Apud Plutarch. Πολυκρίτη. *Casaubonus.*

Πολυκρήτη] Non solum Plutarcho, sed & Parthenio in Erot. cap. 9. ex Theophrasto De Rebus Naxicis, & Theophrasto lib. Περὶ τῶν καινῶν, dicitur Πολυκρίτη, ubi idem multo fusius refertur: isque simul cum Aristotele apud Plutarchum *Polycritam* non captivam facit, sed eam in loco sacro (in Delio templo dicit Parthenius) conspectam Diogneto, eundem in sui amorem pellexisse; sui vero copiam facere noluisse, nisi data fide se, quod ea petiisset, præstitum; eam vero postulasse, ut regionem (Delium dictam auctor est Aristoteles apud Plutarchum) Naxiis proderet. Addit Parthenius, *Diognetum* quoque per ignorantiam a Naxiis fuisse occisum; *Polycritam* vero postridie, (quod & Plutarchus refert) cum Naxii certatim vittas & serta honoris caussa in puellam congererent, eandem nimio oppressam pondere (sicuti Tarpeja fere apud Romanos) interiisse; ambos vero eodem loco apparatu publico fuisse exustos.

μετῆ γυναικί.[2] ἐν ᾗ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Μιλησίων πάτριον ἑορτὴ· καὶ πάντες ἀνέκειντο μέθῃ καὶ θυμηδίᾳ. Πολυκρέτη παρεκάλει Διόγνητον ἐπιτρέψαι τῶν πεμμάτων μερίδας πέμψαι τοῖς ἀδελφοῖς· ἐπιτρέψαντος, ἐμβάλλει μολιβῆν γραμματεῖον ἐς τὴν πλακοῦντα, τῷ κομίζοντι ἐντειλαμένη φέρσαι τοῖς ἀδελφοῖς, ὅπως αὐτὸν μόνοι φάγοιεν ἀπὸ στόματος τῆς ἀδελφῆς. οἱ δὲ λύοντες τὸ μόλιβδον, καὶ ἀναπτύξαντες, ἀναγινώσκουσι,[3] νύκτωρ ἐπιθέωσι τοῖς πολεμίοις διὰ τὴν ἑορτὴν μεθύουσι, καθεύδουσι, καὶ ἀφυλάκτοις. οἱ στρατηγοὶ ταῦτα μαθόντες, νύκτωρ ἐπέθεντο, καὶ τῶν πολεμίων

re consuetudinem habebat. Agebatur in castris Milesiorum patrium & solenne festum, omnesque vino & lætitia prostrati jacebant. Polycrete rogabat Diognetum, ut sibi liceret bellariorum aliquot portiones ad fratres transmittere. Quo permittente, plumbeum libellum in placentam conjecit, mandans ei qui ferebat, dicere fratribus, ut ipsi soli comederent ex ore sororis profectam. Illi repertum plumbum aperientes, legunt, ut per noctem adoriantur hostes, ob festum inebriatos, ac sine cura dormientes. Quo cognito, duces noctu eruptionem in castra fecerunt, hostesque superarunt. Dio-

σκεψάτησαν. τὸ μὲν τοι Διόγνη-

2 Ἐν ᾗ ἐν τῷ στρατοπ.] Particulam adversativam cum MS. & Interprete deleverim. Festum, cujus meminit Auctor, dictum fuit Θωρήλια, teste Parthenio: Καὶ ἐν τοῖς Μιλησίοις ἑορτὴ μὴ τείτῳ ἡμέρᾳ Θωρήλια ἐπιφέρει ἡ πόλιν ἄκρατον εἰσφερόντας, καὶ τὸ πλεῖστον ἄξια κατεταλίσκουσι, τὸν παρεκαλέσαντο φερεδιδόναι τὸ χωρίον. Deo consule Petrum Castellanum, & Meursium. Paullo post pro μερίδα, cum MS. & Interprete scripsi μερίδας· atque ita quoque Plutarchus.

3 Νύκτωρ ἐπιθέωσι] Fortasse Νύκτωρ ἐπιθέσθαι. quod magis convenit Polyæni stylo. Plutarchus paullo aliter, κελεύσας νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. Casaubonus.

1 Φε-

gnetum autem Polycrete a civibus petivit.

γνῆσιον ἡ Πολυκρήτη γέρας ὡς ἀπὸ τῶν πολιτῶν ἠτήσαλο.

[CAP. XXXVII.]

Phocæenses.

Phocæenses Phoxum ducem secuti, Mandroni Bebrycum regi, qui a finitimis barbaris oppugnabatur, auxilium ferebant. Mandro Phocæensibus persuasit, ut partem aliquam regionis atque urbis delectam incolerent. Qui cum sæpenumero victores e pugnis revertentur, magnamque spoliorum copiam acquirerent, invidiam Bebrycum erga se concitarunt. Qui Mandronis insidiis ac dolo utentes, de inquilinorum cæde consilium inibant. Mandronis filia Lampsa-

Φοκαεῖς.

Φοκαεῖς [1] Φοξὸν ἡγεμόνα ἔχοντες Μάνδρωνι βασιλεῖ Βεβρύκων σωεμάχησαν ὑπὲρ τῶν ωεροσίκων βαρβάρων πολεμουμένῳ. Μάνδρων ἔπεισε τοὺς Φωκαεῖς [2] ἐνοικεῖν μέρος τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως λαβόντας. ἐπεὶ δὲ πολλάκις μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἐνίκων. πολλὰ δὲ λάφυρα ἐκτῶντο, ἐπιφθονοι τοῖς Βέβρυξιν ἐγένοντο· [3] ὥστε ἀποδημοῦντος Μάνδρωνος, λόχῳ καὶ δόλῳ τοὺς Ἕλληνας ἐβουλεύσαντο διαφθεῖραι· Μάνδρωνος θυγάτηρ Λαμψάκη παρθένος, μαθοῦσα τὴν ἐπι-

1 Φοξὸν] Φόξον. *Casaubonus.*

2 Ἐνοικεῖν μέρος τῆς χώρας] Scriptum erat ἐνίκων perperam. Plutarchus eadem, etsi non iisdem prorsus verbis: eum vide. *Idem.*

3 Ὥστε ἀποδημοῦντος Μάνδρωνος, λόχῳ καὶ δόλῳ, &c.] Verto: *ita ut, peregre profecto Mandrone, insidiis atque dolo Græcos deliberarint necare.* In MS. est ἀποδημοῦντας; quomodo etiam legisse videtur Interpres, dum, male, vertit: *qui Mandronis insidiis ac dolo utentes, de inquilinorum cæde consilium inibant.* Sed Vulgata recte. Plutarchus: ὀπθυμοῦντες ὧν αὐτῶν ἀπαλλαγῶσι, τὸ μὲν Μάνδρωνα, χρηστὸν ὄντα καὶ δίκαιον ἄνδρα τοῖς Ἕλλησι καὶ ἐπιστῶν ἀποδημήσαντος ἐκείνου, πορισκευάζοντο τοῦ Φωκαεῖς δόλῳ διαφθεῖραι. Quem Φόξον Strategematis initio dicit Auctor, is Plutarcho est Φόξος, atque ita in margine Vulgatæ notarat Casaubonus.

ὑπεβαλλὼ ἀποτρέπειν ἐπειρᾶτο. ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, κρύφα τοῖς Ἕλλησι μηνύει τὰ κατ' αὐτῶν βεβουλευμένα· οἱ δὲ θυσίαν τῶν δαπανευάσαντες λαμπρὰν ἔξω τειχῶν, καλοῦσι τοὺς βαρβάρους ἐς τὸ προάστειον· οἱ μὲν δὴ καταπλησθέντες διωχοῦντο. οἱ δὲ Φωκαεῖς δίχα διελόντες αὐτοὺς, οἱ μὲν τὰ τείχη καταβάλοντο, οἱ δὲ τοὺς εὐωχουμένους ἀνεῖλον, καὶ τὴν πόλιν αὐτοὶ κατέσχον. τὴν δὲ Λαμψάκην μεγαλοπρεπῶς ἐτίμησαν, καὶ τὴν πόλιν ἀπ' αὐτῆς [5] Λάμψακον ἀνηγόρευσαν.

ce virgo, cognitis insidiis, cum eos deterrere a proposito non posset, clam Græcis consilium contra eos initum enunciat. Qui sacrificium splendidum extra mœnia parantes, barbaros in suburbium ad epulas invitant. Illi conclusi epulabantur. Phocæenses in duas sese partes diviserunt: quorum alteri muros occuparunt, alteri convivantes & vino indulgentes peremerunt, urbemque ipsi obtinuerunt. Lampsacen autem honorificentissimis præmiis affecerunt, & civitatem ab ea Lampsacum nominarunt.

C A P.

4 Καταλάβοντο] Ita emendavi pro vulgato καταβάλοντο. Plutarchus: τοῦς μὲν τὰ τείχη καταλάβοντο, τοῖς δὲ ἀνῃρέθησαν ἀνεῖλον.

5 Λάμψακον ἀνηγόρευσαν] MS. Λάμψαν. Idem urbis *Lampsaci* etymon refert Stephanus: Λάμψακος, πόλις ἐπὶ τῇ Προποντίδι, ἀπὸ Λαμψάκης ὀπωρείας τινὸς κόρης. ἔστι δὲ Φωκαιῶν κτίσμα, πάλαι Πιτύουσα λεγομένη. Hinc Plutarcho dicitur Πιτυοσσα, & *Mandronii* cives Πιτυοσσαιοι, usitata σ in ει seu ει resolutione, vel horum in illud contractione. Aliud, ἀπὸ τῆς λάμψεως scil. adducit Mela lib. I. cap. XIX. *Lampsacum, Phocæis appellantibus, nomen ex eo traxit, quod consulentibus in quasnam terras potissimum tenderent, responsum erat, ubi primum sulsisset, ibi sedem caposserent.* Quamquam Græce Λάμψακος, Latine tamen dicitur *Lampsacum*, juxta morem usitatum, quo Latini Auctores nomina urbium, Græce in ος terminata, per *um* efferunt, ut monet Vossius ad illum locum. Quia autem ibidem Vossius citans Etymologici Magni Auctorem, qui etymologiam a Mela allatam confirmat, addit, *qui est Nicias Grammaticus*, nullo quidem, unde id constare possit, addito argumento, lubet adscribere locum ex pseudo-Didimo, Homeri Scholiaste (quem indicavit mihi, dum sub CL. Ryckio simul melioribus literis operam navaremus, Vir doctissimus Anton. Schultingius; unde quis alium ejus lexici

[CAP. XXXVIII.]

Aretaphila.

Nicocrates Cyrenensium tyrannus, cum aliis multis magnisque calamitatibus cives afflixit, tum sacerdote Apollinis Melanippo sua manu interfecto, uxorem ejus Aretaphilam egregia facie præditam duxit. Illa pro patria, maritoque suo pœnas a tyranno repetere conabatur. Primum igitur per venena insidias struxit. Tyrannus Aretaphilam comprehendere jussit, quæ longis acerbisque tormentis examinata, for-

Ἀρεταφίλα.

Νικοκράτης [1] Κυρηναίων τύραννος, ἄλλα τε πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργάσατο τοὺς πολίτας· καὶ δὴ τὸν ἱερέα τοῦ Ἀπόλλωνος Μελάνιππον αὐτοχειρὶ κτείνας, [2] γυναῖκα αὐτοῦ Ἀρεταφίλαν καλὴν ὄσαν ἔγημεν. ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἀνδρὸς, πάσας τὰς τύραννον ἐπῴδαζε. τὸ μὲν δὴ πρῶτον ἐπιβουλεύει φαρμάκοις· [3] ἀλοῦσα δ' ἔφασκεν οὐ δηλητήριον, ἀλλὰ φίλτρον ὠφελήσασθαι, ὅπως ἐρῶντα αὐτῆς ἔχοι τὸν ἄν-

lexici statuat auctorem. Is est ad Iliad N. ψ. 130. ἀνδροδόλυμνε· ἐπάλληλοι· Ἀνδρόμαχος ἐν Ἐτυμολογικοῖς φησι κυρίως λέγεσθαι τὰ ἐπ' ἀλλήλοις πλάδος ἔχοντα ἄνδρα, μὴ τὸ δηλυμανές. Eaque in Etymologici Magni Auctore leguntur, voce. Verum fortassis ne hinc quidem sequitur *Andromachum* Etymologici, quod vulgo *Magnum* audit, esse auctorem: cum opus illud recens ex variis, inter quos forte & Ἀνδρομάχου Ἐτυμολογικοῦ, videri possit collectum.

1 Κυρηναίων] MS. Κρυναίων. Verum recte Vulgata. Videndus Plutarchus De Virtut. Mulier. Infra ἀλοῦσα δ' ἔφασκεν, &c. quæ omissa ab Interprete, verte: *comprehensa autem non venenum, sed philtrum miscuisse confessa est, ut amantem sui haberet maritum. Tyranni mater tormentis de Arethaphila quæri consuluit: quæ quidam longis*, &c.

2 Γυναῖκα αὐτοῦ Ἀρεταφίλαν] Discedit a Plutarcho, qui Aretaphilam, non Melanippi sacerdotis, sed Phædimi cujusdam, qui & ipse a Nicocrate fuerit occisus, uxorem fuisse narrat. *Casaubonus.*

3 Ἀλοῦσα δ' ἔφασκεν] Interp. Codd. mutili hæc in parte fuere. Nostra lectio optime cum Plutarcho congruit. Scribe mox, Λεόνδρου. Deinde, ὁ μὲν ἔγημε, καὶ, Paullo post κατόνασιν scripsimus, quum essent monstra mera in nostro Codice. ἐχρήσατο pro διεχρήσατο, vitio scribæ legitur. *Idem.*

Digitized by Google

ἄνδρα.[4] ἡ μήτηρ τ τυράννου βασανίσαι τὴν Ἀρετα-
φίλαν συνεβούλευσε. καὶ δὴ βασανισθεῖσα μακροῖς καὶ
πικροῖς βασανιστηρίοις ἀντέχε, μηδὲν πλέον ὁμολο-
γοῦσα φίλτρου. ὁ τύραννος ὡς οὐδὲν ἀδικοῦσαν ἀφῆκε,
καὶ σωθεῖσαν εἶχεν· καὶ πλέον αὐτὴν ἐθεράπευεν[5] ὡς βα-
σανισθεῖσαν οὐ δικαίως. ἡ δὲ θυγατέρα ἔχουσα ὥρᾳ καὶ
κάλλει διαφέρουσαν, ταύτην ὑφῆκεν ἀδελφῷ τ τυράννου μειρακίῳ Λεάν-
δρῳ· ὁ δὲ ἀλλοῦ ἐρῶν, παρεκαλεῖ τ ἀδελφὸν γῆμαι
τὴν κόρην. ἔγημε, καὶ τῇ μητέρι τ κόρης πειθαρχῶν,
ἐπ' αὐτῆς πείθεται τὴν πόλιν ἐλευθερῶσαι.[6] ὁ δὲ
διαφθείρας Δάφνιν, κατεύνας τὴν τ τυράννου, διαφ
θείρας τὸν Νικοκράτην διεχρήσατο.

tissime restitit, neque aliud quicquam nisi de philtro confessa est. Tyrannus quasi nullius injuriæ ream absolvit, eamque in matrimonio habuit, & majori studio ac benevolentia prosequebatur, quasi injuste tortam & examinatam. Illa cum filiam haberet ætate & forma præstantissimam eam summisit fratri tyranni adolescenti Leandro. Qui ejus amore captus, rogat tyrannum ut sibi eam ducere liceat. Quo impetrato duxit, & matri puellæ morem gerens, inducitur ab ea ad vindicandam civitatis libertatem. Qui cubicularium tyranni muneribus corrupit, ejusque opera Timocratem de medio sustulit.

[CAP.

4 Ἡ μήτηρ] Nomine Calbia.

5 Ὡς βασανισθεῖσαν οὐ δικαίως] Ita emendavi cum MS. & Interprete, pro οὐ βασαν. δικ.

6 Ὁ δὲ διαφθείρας Δάφνιν] MS. τὸν διαφθείρας Δάφνιν.

[CAP. XXXIX.]

Camma.

Erasinorix & Sinatus tetrarchias in Gallia obtinebant. Sinati uxor Camma corporis pulchritudine & animi virtute nobilis habebatur. erat enim sacerdos Dianæ, quam Galli summa religione colunt, & in pompis ac sacrificiis semper magnificentissimum ornatum gestabat. Hanc Erasinorix, neque persuadere, neque per vim cogere posse vivo marito arbitratus, Sinatum per dolum occidit. Non longo post tempore, Cammam ambiebat. Illa frequenter renuebat. Familiaribus autem & amicis instantibus, & blandissime rem administrantibus, simulavit se eis assentiri. Et quidem inter eos convenit. venie-

Κάμμα.

Τῶν ἐν Γαλατίᾳ τετράρχων ἦσαν Σινόριξ, καὶ Σίνατος· οὗ Σινάτου γυνὴ κάλλει σώματος καὶ ἀρετῇ ψυχῆς ἐκλεεστάτη Κάμμα· καὶ γὰρ ἦν Ἀρτέμιδος ἱέρεια, ἣν μάλιστα Γαλάται σέβουσι. καὶ ἦν ἔν τε πομπαῖς καὶ θυσίαις ἀεὶ μεγαλοπρεπῶς καὶ σεμνῶς κεκοσμημένη· ταύτης ἐρᾷ Σινόριξ. καὶ ζῶντος οὗ ἀνδρὸς ὅτι πείσειν ἐλπίζων, ὅτι βιάσεσθαι, τὸν Σίνατον [1] ἐδολοφόνησεν· οὐκ εἰς μακρὰν δὲ Κάμμαν ἐμνᾶτο. ἡ δὲ ἐπὶ πολὺ μὲν ἀντέλεγεν· οἰκείων δὲ καὶ φίλων ἐγκειμένων, καὶ λιπαρῶς θεραπευόντων, ὑπεκρίνατο συγκατατίθεσθαι. καὶ δὴ συνέθεντο. [2] ἡκέτω Σινόριξ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀρτέμιδος καὶ ὡς ἐφ' τῇ

1 Ἐδολοφόνησεν] κ. ἐπολιορκήσησι.

2 Ἥκετω Σινόριξ] Lege, ἡκέτω Σινόριξ. Verba sunt Cammæ, quod sequentia indicant. Deinde lege, ἐκείθεν αὐτὸν πεῖν. aut tollenda omnino vox αὐτόν. *Casaubonus.*

Σινόριξ] MS. Σινήριξ. & sic Codd. Casauboni. Plutarcho dicitur Σινόριξ. Male Interpres *Erasinorix*, qui error ortus ex confusione verbi & nominis proprii ἱερὰ Σινόριξ, quod paulio post occurrit.

τῇ θεῷ τὰς σωθήκας καὶ γάμους ποιησόμεθα· ἦκε Σινόριξ, καὶ σὺν αὐτῷ πάντες ὅσοι Γάλατῶν ἐντελεῖς ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἡ δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν δεξαμένη προσάγει τῷ βωμῷ καὶ ἀπὸ χρυσοῦς φιάλης ἔπωσε· καὶ τὸ μὲν ἐξέπιεν αὐτή, τὸ δὲ ἐκεῖνον ἐκέλευσεν αὐτὸν πιεῖν· ὁ δὲ οἷα δὴ νυμφίος ὡδὰ νύμφης λαβὼν, ἡδέως πίνει. τὸ δὲ πιὸν ἄρα ἦν μελίκρατον πεφαρμαγμένον. ἡ δὲ πεπωκότα ὡς εἶδεν, λαμπρὸν ἀνωλόλυξε, καὶ τὸν θεὸν προσεκύνησεν, εἰπεῖν, Χάριν οἶδά σοι, ὦ πολύτιμε Ἄρτεμις, ὅτι μοι παρέχεις ἐν τῷ σῷ ἱερῷ δίκας ὑπὲρ ἀνδρὸς λαβεῖν, ἀδίκως δ' ἐμὲ ἀναιρεθέντος· τοῦτο εἰπεῖν ὡδὰ χρῆμα αὐτή τε ἀπέθνησκε, καὶ ὁ νυμφίος αὐτῇ συναπεθνήσκει ὡδὰ τῷ βωμῷ τῇ θεῷ.

bat Erasinorix, & cum eo omnes Galli perfecta ætate viri, ac mulieres. Quem illa perhumaniter exceptum ad aram adducit, & ex aurea phiala bibit, partimque ipsa ebibit, partim illum bibere jussit. Qui tanquam sponsus a sponsa cum voluptate acceptum bibit. Potus autem hic erat mulsum veneno mixtum. Illa cum eum bibisse cerneret, magna voce exclamavit deamque in genua procumbens adoravit, inquiens: Gratiam habeo tibi, veneranda Diana, quod mihi concesseris in tuo templo, pro marito mea caussa interfecto supplicium exigere. His dictis confestim & ipsa mortem obiit, & sponsus cum ea simul ad aram Deæ vitam reliquit.

[CAP.

[CAP. XL.]

Timoclea.

Timoclea Thebana ſoror Theagenis, ejus qui in Chæronea cum Philippo prælium commiſit, quique exclamanti, uſque quo perſequeris? reſpondit, uſque in Macedoniam. Huic mortuo ſupererat ſoror. Thebas Alexandro diruente, alii alias civitatis partes vaſtabant. Timocleæ vero domum invaſit Thrax quidam Hipparchus. Qui poſt cœnam Timocleam in thalamum accerſivit: neque hoc ſolum, ſed aurum etiam & argentum, ſicubi reconditum haberet, de his quoque confiteri eam cogebat. Illa ſe multum quidem ornatum auri argentique dicebat habuiſſe, in por-

Τιμόκλεια.

Τιμόκλεια Θηβαία, Θεαγένους ἀδελφή, ὃς τοῦ παρὰ Χαιρωνείαν· ὃς καὶ πρὸς τὸν ἐμβοήσαντα, Μέχρι τοῦ διώκεις; ἀπεκρίνατο, Μέχρι τῆς Μακεδονίας. τούτῳ τελευτήσαντι, τοῦ τὴν ἀδελφή. Θήβας κατέσκαψεν Ἀλέξανδρος. ἄλλοι μὲν δὴ ἄλλα τῆς πόλεως ἐπόρθουν. Τιμοκλείας δὲ τινὶ οἰκίαν κατελάβετο Θρᾷξ Ἵππαρχος· ὅτος ὁ Θρᾷξ μετὰ τὸ δεῖπνον καλεῖ τὴν Τιμόκλειαν ἐς τὸν θάλαμον· καὶ οὐδὲ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον εἴ τι κεκρυμμένον ἔχοι, καὶ ταῦτα ὁμολογεῖν ἐβιάζετο· [2] ἡ δὲ πολὺ μὲν κόσμον ἔχειν

ἔφη

1 Ἵππαρχος] Minus recte vertit Interpres *Hipparchus*, cum vertendum *equitum dux*. Plutarchus: Ἄνθρωπος ἰσοτελής, οὐδὲ ἄμορος, ἀλλ' ὑβρεστὴς καὶ ἀνόητος· ἦρχε δὲ Θρᾳκῶν τινὸς ἴλης, καὶ ὁμώνυμος τοῦ τῆς βασιλίδος, οὐδὲν ὅμοιος. Notavit id quoque Freinshemius ad Curtium.

2 Ἡ δὲ πολὺ μὲν κόσμον ἔχειν ἔφη, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ νομίσματος] Si quis malit ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν, habebit Plutarchum auctorem: apud quem ita legitur, ἐμοὶ οὖν σῶμα κόσμος οὗ, καὶ ἄργυρος ἐν ἐκπώμασιν. οὐ τὰ καὶ χρυσοῦ καὶ νομίσματος. Non eſt neceſſe quicquam mutare. *Caſaubonus.*

3 Ἀρ-

Digitized by Google

ἔφη [3] ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ, ἔνοπλοις ὅρμοις, καὶ ψελλίοις, καὶ σκεύεσι, καὶ νομίσμασιν. ἁλισκομένης δὲ τῆς πόλεως πάντα ἐμβαλεῖν εἰς τὸ φρέαρ ὕδωρ οὐκ ἔχον· ὁ Θρᾷξ ὑπεσχέθη. ἡ δὲ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν κῆπον τῆς οἰκίας ἔνθα τὸ φρέαρ ἦν· καὶ καταβεῖσα κελεύει. ὁ μὲν καταβὰς τὴν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν ἐζήτει· ἡ δὲ ἄνωθεν μετὰ τῶν θεραπαινίδων πολλοὺς λίθους καὶ πέτρας σκύλισεν, καὶ κατέχωσε τὸν βάρβαρον. οἱ Μακεδόνες συλλαβόντες ἤγαγον ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον· ὁμολογήσασαν δὲ αὐτὴν ὡς ἀδικουμένην τὸν Θρᾷκα, καὶ βιαζόμενον ἠμείψατο, θαυμάζας Ἀλέξανδρος, αὐτεξούσιον ἐλεύθεραν ἀφῆκε, καὶ πάντας τοὺς κοινωνήσαντας.

tibus, & tibialibus, poculis & nummis. Capta autem civitate, se hæc in puteum aqua carentem projecisse. Thrax credidit. Illa duxit eum in hortum ædium, in quo puteus erat, eumque descendere jussit. Qui cum descendens argentum & aurum quæreret, illa desuper cum famulis multos lapides & saxa in eum devolvit, barbarumque obruit. Macedones eam comprehensam ad Alexandrum regem adduxerunt. Confitentem autem ipsam, se, barbarum, qui per vim & injuriam secum egerit, ultam esse: admiratus Alexander, tum ipsam liberam dimisit, tum omnes qui eam generis conjunctione attingerent.

[CAP.

3 Ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ, ἔνοπλοις ὅρμοις, καὶ ψελλίοις, καὶ σκεύεσι, καὶ νομίσμασιν. ἁλισκ.] Ita locum hunc supplevi & emendavi cum MS. & Interprete, nisi quod is ἐν ὅρμοις, facete vertat *in portibus*, pro in *armillis*. In Vulgata erat, ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ, καὶ νομίσματα. ἁλισκ.

1 Λάμ-

[CAP. XLI.]

Ἐρυξώ.

1 Λάαρχος Κυρηναίων βασιλεὺς ἀποδειχθεὶς ὡς Βάττῳ τῷ Ἀρκεσιλάου τοῦ ἀρχεῖν φυλάττων, ἐγένετο ἀντὶ βασιλέως τύραννος, πάσῃ κακονομίᾳ χρησάμενος καὶ τοῖς πολίταις. ἐξ δὲ παιδὸς ἐξ Βάττου μήτηρ ἦν Ἐρυξώ, σώφρων γυνὴ, καὶ δικαιοπάτη. ταύτης ἐρασθεὶς Λάαρχος ἐμνηστεύετο. ἐπὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτὸν ἠξίου συμπαλέγειν. τοῦ δὲ 2 ἐξεπίτηδες ἀναβαλλομένου, ἔπεμψεν Ἐρυξὼ θεράπαιναν, ἀπαγγέλλουσαν, νῦν μὴ ἀντιλέγειν τοὺς ἀδελφούς· 3 εἰ δὲ σύλλογος αὐτῶν καὶ ὁμιλία γένοιτο, καὶ δὲ συγχωρήσειν τοὺς ἀδελφούς. 4 τὸ ἀρχεῖν ἐξ

Eryxo.

Nearchus Cyrenensium rex declaratus, ut Batto Arcesilai filio imperium servaret, pro rege tyrannus evasit, omni scelere usus in suos cives. Battus autem ex Eryxo natus erat, fœmina modesta, omniumque justissima. Hanc amans Learchus, in matrimonium petebat. Illa cum fratribus suis eum colloqui jussit. Quibus dedita opera cunctantibus, misit Eryxo famulam nunciantem, jam quidem fratres contradicere. Quod si conventus eorum, & colloquium haberetur, fore ut hoc fratres concederent. Initio facto conjugii, facile conditionem suscipit, & per

γάμου

1 Λάαρχος] Non recte Interpres *Nearchus*, & *Learchus*. Vide Plutarchum.

2 Ἐξεπίτηδες] MS. ὀπτηδές. Pro Ἐρυξὼ, MS. Ἐρυθρῶ. Casauboni Codd Ἐρυθρώ. Infra pro Ἐρυξὼς, MS. Ἐρυθρὼς.

3 Εἰ δὲ σύλλογος αὐτῶν] Plutarchus habet συνόδος. *Casaubonus.*

4 Τὸ ἀρχεῖν ἐξ γάμου γένοιμεν ἀσμένως δέχεται] Hæc confusa sunt & mutila. Apparet ex Plutarcho ut sit legendum. Ejus verba sunt quæ adscripsimus: Δεῖ δὲ αὐτὸν εἰ βούλεται τύραννον ἀφικέσθαι πρὸς αὐτούς. καλὰς γὰρ ἕξειν καὶ τὰ λοιπὰ τὴν ἀρχὴν γενομένης. καὶ ἂν ταῦτα πρὸς ἡδονὴν, τοῦ Λάαρχος. Legere ergo potes, τὴν ἀρχὴν ἐν γάμῳ γενομένης. ταῦτα δὲ Λάαρχος ἀσμένως. *Casaubonus.*

1 Λάα-

χάμε ἠμομμένης ἀσμενέως δέχεται. καὶ δὲ νύκτωρ ἄνευ τῶν δορυφόρων ἦκε πρὸς τὸν Ἐρυξῶ, καὶ εἰς τὶ δωμάτιον ἀπελθὼν, πρὸς τὸν Πολυάρχῳ τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν Ἐρυξοῦς ἀδελφῶν ἔνδον λοχῶντι, καὶ δύο νεανίσκους ξιφήρεις ἔχοντι, ὑφ' ὧν κατακεντηθεὶς ἀπέθανε. τὸν δὲ βάσσον προσαγορεύοντες ἀπέφηναν βασιλέα, καὶ Κυρηναίοις ἀπέδωκαν τὸν πάτριον πολιτείαν.

noctem absque satellitibus ad Eryxo venit, & in domicilium quoddam ingressus, incidit in Polyarchum maximum natu inter Erixus fratres, qui intus in insidiis latebant, duosque adolescentes ensibus armatos habentem: a quibus confossus obiit. Illi Battum productum regem designarunt, & Cyrenensibus avitam Reipub. gerendæ rationem restituerunt.

[CAP. XLII]

Πυθόπολις.

Πύθης χρύσεα μέταλλα εὗρων, πάντας τοὺς πολίτας ἐκέλευε μεταλλεύειν, ὀρύττειν, καθαίρειν χρυσίον, ἄλλο μηδὲν ἐργάζεσθαι, μήτε ἐν τῇ γῇ, μήτε ἐν τῇ θαλάσσῃ. πάντες ἀπηγόρευον, ὅτι καρπὸς ἔχοντες, ὅτι ἄλλο τι τῶν πρὸς τὸν βίον πεφυτευκότες· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν ἱκετεύουσι τὸν Πύθου γυναῖκα Πυθόπολιν. ἡ δὲ ἐκέλευσεν ἐκείνας μὴ ἀπιέναι καὶ

Pythopolis.

Pythes aureis metallis inventis, omnes cives jubebat inquirere, fodere, aurum purgare, nullum aliud opus facere, neque in terra, neque in mari. Omnes eam rem molestè ferebant, quod neque fructus haberent, neque quicquam aliud ad vitæ cultum facere possent. Mulieres eorum suppliciter uxorem Pythis orant, ut de eo negocio apud virum suum intercedat. Quæ illas jussit

abire, & bonum animum gerere. Ipsa vero convocatis aurifabris, præcepit eis, ut aureos pisces facerent, bellaria matura, obsonia, cibos, omnia ex auro. Pythes reversus e peregrinatione, cœnam petebat. Uxor auream ei mensam apponit, in qua nihil eduliorum erat, sed omnia facta ex auro eduliis similia. Pythes collaudata artis effictione, postulabat quod ederet. Illa aliud quoddam aureum edulium ei affert, & hoc iterum. Indignanti marito, ac famere se dicenti, respondit: At tu omnem agricolationem & artificium sustulisti, & aurum inutile fodere jussisti, quod nemini hominum usui est, nisi fructus etiam seminatos plantatosque habeant. Hac uxoris prudentia Pythes edoctus metallorum opera reliquit, & cives ad agriculturam, a-

θαρρεῖν· αὐτὴ δὲ τοὺς δημιουργοὺς τοῦ χρυσίου καλέσασα, ἐκέλευε ποιεῖν ἰχθῦς χρυσοῦς, πέμματα, ὠραῖα, ὄψα, βρώματα, πάντα χρυσᾶ. Πύθης ἐξ ἀποδημίας ἦκε, καὶ δεῖπνον ἤτει. ἡ γυνὴ παρέθηκεν αὐτῷ χρυσῆν τράπεζαν, ἐφ' ἧς παρέκειτο οὐδὲν ἐδώδιμον, ἀλλὰ πάντα χρυσᾶ ἐδωδίμοις ὅμοια. Πύθης ἐπαινέσας τὴν μίμησιν τοῦ τέχνης, ἤτει φαγεῖν. ἡ δὲ προσέφερεν αὐτῷ ἄλλο τι χρυσοῦν ὅμοιον ἐδώδιμον· καὶ τοῦτο πάλιν. δυσχεραίνοντος δὲ, καὶ λιμώττειν ὁμολογοῦντος· [1] ἀλλὰ γεωργίαν μὲν καὶ τέχνην πᾶσαν κατέλυσας· ἐκέλευες δὲ ὀρύσσειν ἄχρηστον χρυσίον, ὃ ἔτι τοῖς ἀνθρώποις ὄφελος, εἰ μὴ τοὺς σπειρομένους καὶ φυτευομένους καρποὺς ἔχοιεν. τῇ σοφίᾳ τοῦ γυναικὸς ἐδιδάχθη Πύθης καταλύσαι μὲν τὴν τῶν μετάλλων ἐργασίαν, ἀφεῖναι δὲ τοὺς πολί-

1 Ἀλλὰ γεωργίαν μὲν] Desunt hæc verba, ἡ γυνὴ ἔφη vel ἔφη ἡ Πυθόπολις. aut lege cum Plutarch. Ἀλλὰ σύ γε γεωργίαν μὲν εἶπον, καὶ τ. Casaubonus.

πολίτας ἐπὶ γεωργίαν, καὶ τὰς ἄλλας τέχνας.

liasque artes exercendas dimisit.

[CAP. XLIII.]

Χρυσάμη.

[1] Τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας ἐς τὴν Ἀσίαν ἀφικομένης, τοῖς Ἐρυθραῖς κατέχουσιν ἐπολέμει Κνῶπος ὁ Κοδριδῶν γένους· ὁ θεὸς ἔχρησεν αὐτῷ στρατηγὸν πορεύεσθαι Θεσσαλῶν [2] λαβεῖν τὴν ἱέρειαν τῆς Ἑκάτης· ὁ δὲ πρεσβεύεται πρὸς Θεσσαλούς, καὶ μηνύει τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. οἱ δὲ ἔπεμψαν αὐτῷ τὴν ἱέρειαν τῆς θεοῦ Χρυσάμην. αὕτη φαρμάκων ἔμπειρος οὖσα, ταῦρον ἐξ ἀγέλης [3] μέγιστον καὶ κάλλιστον συλλαβοῦσα, τὰ μὲν κέρατα καταχρύσωσε, καὶ τὸ σῶμα κατεκόσμησε στέμμασι καὶ χρυσοπάστοις ἀλουργίσι. καὶ μετὰ τροφῆς ἀναμίξασα μανιοποιὸν φάρμακον ἔδωκεν αὐτῷ

Chrysame.

Cnopus ex Codridarum genere oriundus, cum iis qui Erythram incolebant, cum Ionica colonia in Asiam deduceretur, bellum gerebat. Deus oraculo prodiderat, ut ducem itineris a Thessalis sumeret sacerdotem Hecates. Qui missa ad Thessalos legatione, sententiam oraculi eis indicabant. Illi sacerdotem ei deæ miserunt Chrysamen. Ea cum pharmacorum magnam peritiam haberet, taurum de grege sumens, maximum & pulcherrimum, ejus cornua inauravit, & corpus ornavit sertis, auroque intertextis purpuris, atque cum pabulo furiosum pharmacum mi-

αὐτῷ

1 Τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας] Ita erat in nostro Codice. poëtice nimirum pro Ἰωνικῆς, quod quare hic usurparet Polyænus causæ nihil erat. *Casaubonus.*

Ἰωνικῆς] Ita reposui cum MS. pro Ἰωνικῆς.

2 λαβεῖν] γρ. λαβών. *Casaubonus.*

3 Μέγιστον καὶ κάλλιστον] Καὶ κάλλιστον, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete supplevi. Infra pro ἀκτεραστοποιόν, idem Cod. ἀκτεραστοπόδιον.

4 Καὶ

ſcens, comedendum ei propoſuit. Pharmacum hoc cum ipſum taurum in furorem adegit, tum omnes qui ejus carne veſcerentur, in rabiem poterat convertere. Hoſtes e regione caſtra locabant. Illa in conſpectu & oculis hoſtium extructa ara, omnibuſque rebus, quæ ad ſacrificium pertinerent, paratis, taurum juſſit adducere. Ille propter pharmacum furens, & œſtro percitus, exiliit, magniſque mugitibus editis fugit. Hoſtes videntes inauratis cornibus, & coronatum, ab hoſtium ſacrificiis in ſua caſtra ferri, quaſi bonum ſignum ac fauſtum omen ſuſcipiebant, comprehenſumque diis immolabant, ac de mortuo quilibet partem arripit, ut numinis & divini ſacrificii participes fierent. Continuoque univerſus

αὐτῷ φαγεῖν. τὸ δὲ φάρμακον αὐτόν τε τὸν ταῦρον ἐξέμηνε· καὶ τοὺς γευσαμένους αὐτοῦ μανιῶν ἐμέλλεν. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι ἀντιστρατοπεδεύοντο. ἡ δὲ ὀψὲ τῶν πολεμίων βωμὸν ὠδαπιθεῖσα, καὶ ὅσα πρὸς θυσίαν, κέλευσε προσάγειν τὸν ταῦρον. ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ φαρμάκου μεμηνὼς καὶ οἰστρῶν ἐξεπήδησεν, καὶ μέγα μυκώμενος ἔφυγε. οἱ πολέμιοι χρυσόκερων καταστεμμένον ὁρῶντες, καὶ φερόμενον εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἀπὸ τῆς θυσίας τῶν ἐναντίων, ὡς ἀγαθὸν σημεῖον, [4] καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, καὶ συλλαβόντες καλλιερεῖν τοῖς θεοῖς, καὶ τῶν κρεῶν ἕκαστος φιλοτίμως ἐδέξαντο, ὡς δαιμονίου, καὶ θείας ἱερουργίας μεταλαγχάνοντες. αὐτίκα δὲ πᾶν τὸ στρατόπεδον ὑπὸ μανίας καὶ ὠδαφροσύνης ἐξίστα-

4 Καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, καὶ συλλαβόντες καλλιερεῖν τοῖς θεοῖς, καὶ τῶν κρεῶν ἕκαστος φιλοτίμως ἐδέξαντο, ὡς δαιμ.] Hoc modo locum hunc mutilum cum MS. & Interprete ſanavi: Vulgata enim καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, ὡς δαιμ. orta lacuna ex repetitione τῶν ἐδέξαντο. Pro δαιμονίου quoque cum eodem nec non Interprete, ſcripſi δαιμονίῳ.

ἐξίστατο. πάντες ἀνεπήδων, διέθεον, ἀνεσκίρτων, τὰς φυλακὰς ἀπέλιπον. Χρυσάμη ταῦτα ἰδοῦσα τὸν Κνῶπον ἐκέλευσε διὰ τάχους ἀπαλλάσσειν τὴν στρατιάν· καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπάγειν, ἀμύνασθαι μὴ δυναμένοις. οὕτω δὴ Κνῶπος ἀνελὼν ἅπαντας, ἐκράτησε τῆς Ἐρυθραίων πόλεως, μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος.

eorum exercitus furore, & amentia corripiebatur. Omnes exiliebant, discurrebant, saltabant, custodias relinquebant. Chrysame hæc conspicata, Cnopum summa celeritate jubet exercitum expedire, & contra hostes ducere, qui defendendi facultatem non haberent. Ita Cnopus omnibus interfectis, Erethriensium urbe magna florentissimaque potitus est.

[CAP. XLIV.]

Πολύκλεια.

Ἐπὶ Βοιωτοὺς οἱ πάλαι Θεσσαλίαν ᾤκουν ἐστράτευσεν Αἴακος ὁ Φιλίππου, Πολύκλειαν ἀδελφὴν ἔχων· Ἡρακλείδαι τε γένος ἄμφω. χρησμὸς δὲ [1] ἄρξειν ὃς ἂν ἐκ τοῦ γένους πεζῇ διαβὰς τὸν Ἀχελῷον, ἐπιβήσεται τῆς πολεμίας. ἡ μὲν στρατιὰ τὸν ποταμὸν διαβαίνειν ἔμελλε. Πολύκλεια δὲ τὸν πόδα ἐπιδησαμένη, φάσκου-

Polyclea.

Æatus sororem habens Polycleam, ambo ab Herculis stirpe genus ducebant. Oraculum extabat: Qui primus ex hoc genere transmisso Acheloo terram attigerit, urbem cum imperio tenebit. Cum exercitus flumen transiturus esset, Polyclea pedem obligavit, inquiens plantam sibi vulneratam esse. Ro-

σα

1 Ἄρξειν δὲ ἐκ τοῦ γένους] MS. Male, confusis vocibus, ἄρξειν ἂν ἐκ τοῦ γ. Unde lego, ἄρξειν δὲ ἂν ἐκ τοῦ γ. Infra pro ἐπιδήσασα, idem Cod. ἐπίδησα.

gat fratrem Æatum, ut se trans fluvium portet. Ille nihil mali suspicatus, sed tanquam sorori inservire volens, scutum armigeris tradidit: sublataque in humeros Polyclea, alacriter per fluvium vestigia ferebat. Qui cum ad ripam appropinquasset, illa prævertens exiliit, & conversa ad fratrem, inquit: Mihi regnum debetur ex oraculi sententia. Nam prima omnium terram ingressa sum. Æatus intellecto dolo, nequaquam ægro animo tulit: sed puellæ solertiam amplexus, eam in uxorem duxit: simulque imperii gubernacula tenentes, filium Thessalum genuerunt, a quo civitatem etiam Thessaliam nuncuparunt.

σαι πρῶτος τὸ σφυρόν, φθεγξαμένη τὸν ἀδελφὸν Αἴατον διενεγκεῖν αὐτῷ ὑπὲρ τὸ πέλαγος. ὁ δὲ μηδὲν ὑποπτεύσας, ἀλλ' ὡς ἀδελφῇ βουλόμενος ὑπουργῆσαι, τῷ μὲν ἀσπίδα ἀπέδωκε τοῖς ὁπλοφόροις, τῷ δὲ Πολύκλειαν ἀναείμενος, ἐβάδιζε διὰ τοῦ πέλαγος πρόθυμος. ἡ δὲ γνωμῶν πλησίον τῆς ὄχθης, φθάσασα ἐξήλεπε· καὶ μεταστραφεῖσα πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἔφη· ἐμὸν γέρας ἡ βασιλεία κατὰ τὸν θεῖον χρησμόν· πρώτη γὰρ ἁπάντων τῆς χώρας ἐπέβην. Αἴατος αἰσθόμενος τῆς ἀπάτης, οὐκ ἐχαλέπηνε· τὸ δὲ φρόνημα τῆς κόρης ἀγαμένος αὐτῷ ἔγημε. καὶ ὁμοῦ βασιλεύοντες, παῖδα Θεσσαλὸν ἐποιήσαντο, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πόλιν Θεσσαλίαν προσηγόρευσαν.

[CAP. XLV.]

Lacena.

Aristogiton & Armo-

Λάκαινα.

Ἀριστογείτων καὶ Ἁρμο-

2 Η ἢ, γνωμῶν πλ.] Vel γνωμῶν. Nam utroque modo legi potest. *Casaubonus.*

μόδιος πῶς ἐπέθεντο τοῖς τυράννοις, οὐδεὶς Ἑλλήνων ἀγνοεῖ. [1] ἦν γὰρ Ἀριστογείτονι ἑταίρα, ὄνομα Λέαινα. Ἱππίας τὴν Λέαιναν συλλαβὼν ἐβασάνισεν ἐφ' ᾧ τι ἐξειπεῖν τὰς κοινωνήσας τῆς ἐπιθέσεως. ἡ δὲ πολεῖτιν ὅσον [2] ἀντείχεν ἐκνικωμένη ὑπὸ τῶν βασάνων, ἵνα μὴ ἐξείπῃ, αὐτὴ [3] τὴν αὐτῆς γλῶτταν ἀπέδακεν.

dius, quemadmodum in tyrannos impetum fecerint, nemo est Græcorum qui ignoret. Erat Aristogitoni scortum nomine Leæna. Hippias comprehensam Leænam in quæstionibus examinavit, ut conjurationis socios indicaret. Illa pro virili parte restitit: sed tormentorum vi superata, ne aliquid excideret, daxeν.

1 Ἤγουν Ἀριστογείτονι ἑταίρα, ὄνομα Λέαινα] *Harmodii* fuisse amicam testatur Athenæus lib. XIV. Ἐνθένδε δὴ καὶ Λέαινα, ἡ ἑταίρα Ἁρμοδίου, ἣ τυραννοκτονήσαντος, ὅπερ καὶ ἀναιζυμένη γὰρ τῷ θεῷ Ἱππίαν τὸν τύραννον ἐδεῖτο ἐξειπεῖν τοὺς βασανίσας. Clemens Alexandr. Στρωματ. lib. IV. Ἡ γὰρ καὶ βασάνοις ἐπηγκίσι ἀνδρείως Λέαινα ἡ Ἀθηνᾶ, συνειδυῖα αὐτὴ τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα τὰ κατὰ Ἱππαρχον ὁπόσα καὶ ὅπως τὴν ἐξεῖπεν, ἀλλὰ μάλα ἐπιβλεμμένη.

2 Ἀντεῖχεν] MS. ἀντεῖπεν. sed Vulgata recte: sic infra quoque cap. 61. de Epichari: ἡ δὲ ἀντέχει. Paullo post pro corrupto ἀπέδωκεν, emendavi ἀπέδακεν, uti jam hic legit Meursius in Pisistrato. Tertullianus in Apologet. cap. LI. *Attica meretrix carnifice jam fatigato, postremo linguam suam jam comestam in facies tyranni sævientis exspuit, ut exspueret & vocem, ne conjuratos confiteri posset, si etiam victa voluisset.* Similem aliorum inter tormenta constantiam refert Clemens Alexand. Στρωματ. lib. IV. Καὶ δὴ καὶ οἱ παλαιοὶ δίκαιοι, ἀπαθεῖς ὄντες ψυχῆς, καὶ ἀπαρέσκεια καρτεροῦσι ὑπὸ μόνου Αἰσώπου καὶ Μακεδόνος καὶ Λάκωνος ἐπιβλεμμένοι ἐκπατοῦν, ὥς φασι Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν· ἀλλὰ καὶ Ζηνὼν ὁ Ἐλεάτης ἀναγκαζόμενος κατείπεῖν τι τῶν ἀπορρήτων, ἀντέφη θεὸς τοὺς βασάνους, οὐδὲν ὁμολογούμενος· ὃς γε καὶ τελεστῶν, καὶ γλῶσσαν ἐκτρώγων, ἐφοσίπυσε τῷ τυράννῳ· ὃν οἱ μὲν, Νέαρχον οἱ δὲ, Δάμωνα φασὶ γεγονέναι. ὁμείως δὲ καὶ Θεόδοτος ὁ Πυθαγορικὸς ἐπαίνοιν, καὶ Παῦλος ὁ Λακεδαιμόνιος, ὡς φησὶ Τιμόθεος ὁ Παγαμαστὴς ἐν τῷ Περὶ τῆς φιλοσόφου ἀνδρείας, καὶ Ἀχαιὸς ἐν τοῖς Ἡθικοῖς. Ad quem locum vid. Sylburgius.

3 Τὴν αὐτῆς γλῶτταν ἀπέδακεν] Scribo ἀπέκοψεν, vel ἀπέπτυσεν. Quod sequitur, αὐτὴν μὴ ἐκ ἴσησιν ἐν ἀπορρήτῳ· τὸ δὲ ζῶον τὴν λέαιναν χαλκὸν δικμυκτήσαντες, explicabit tibi Pausaniæ eadem de re ambiguum locum, & proinde male vulgo acceptum, in Atticis. Ἀντὶ δὲ τούτων ἐστὶ τετραγωνίδος ἐπιθεῖναι οἱ Πεισιστρατίδαι, χαλκῆν λέαιναν Ἀθηναίοις ὄντιν ἐς μνήμην τῆς γυναικός. Adi Lactantium lib. primo cap. XX. *Casaubonus.*

4 Αὐ-

suam ipsa linguam abscidit. Athenienses honore meretricem afficere volentes, ipsam quidem non in arce statuerunt: sed animal leænam æneam fabricantes, consecrarunt. Si quis in arcem ascenderet, in vestibulo statim leænam æneam conspiciebat, ad memoriam rei gestæ, lingua carentem.

δαχεν. Ἀθηναῖοι τὴν ἑταίραν τιμῆσαι θέλοντες, [4] αὐτὴν μὲν οὐκ ἔστησαν ἐν ἀκροπόλει· τὸ δὲ ζῶον τὴν λέαιναν χαλκῆν δημιουργήσαντες, ἀνέθηκαν. εἴ τις ἀνῆλθεν εἰς ἀκρόπολιν, εὐθὺς εἶχεν ἐν τῷ προπυλαίῳ τὴν λέαιναν χαλκῆν, γλῶσσαν οὐκ ἔχουσαν ὑπόμνημα τῆς διηγήματος.

[CAP. XLVI.]

Themisto.

Themisto fuit Crithonis Oeantii filia. Hanc deperibat Phricodemi tyranni filius Philo. Tyrannus postulavit in matrimonium virginem. Pater contradicebat. Tyrannus filios Crithonis abstractos, in conspectu patris ac matris feris esurientibus objecit: virgineque abrepta, nuptias

Θεμιστώ.

Θεμιστὼ Κρίθωνος Οἰαντίου θυγάτηρ· ταύτης ἤρα Φρικοδήμου τοῦ [1] τυράννου παῖς Φίλων. Τύραννος ἐξήτει πρὸς γάμον τὴν κόρην. ὁ πατὴρ ἀντέλεγεν. ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς τοῦ Κρίθωνος ἀποσπάσας ἐν ὄψει τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, παρέβαλεν θηρίοις πεινῶσι.

τὴν

4 Αὐτὴν μὲν οὐκ, &c.] Pausanias locum Casaubono adductum male accipit Scaliger ad Eusebii Chron. Num. cIↃ CCCC XCVII. Eodem modo ut Noster, etiam Plutarchus De Garrulitate.

Cap. XLVI. 1 Τυράννου παῖς Φίλων. Τύραννος ἐξήτει πρὸς γάμον τὴν κόρην. ὁ πατὴρ ἀντέλεγεν. ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς τοῦ Κρίθωνος ἀποσπάσας ἐν ὄψει τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, παρέβαλεν θηρίοις πεινῶσι. τοῦ γ κόρην ἀποσπάσας ἐπὶ τὴν πρὸς γ.] Ita utramque lacunam, quæ erat in Vulgata, ortam ex repetitione vocum τύραννος & ἀποσπάσας, cum MS. & Interprete explevi. Antea legebatur τυράννου παῖς Φίλων..... ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς τοῦ Κρίθωνος ἀποσπάσας..... ἐπὶ τὴν πρὸς γ.

2 Ka-

τῷ ᾧ κέρῳ ἀποκτάσας, ἐπιτιθεὶς τοῖς γάμοις. Θεμιστῶ δὲ τῷ ἀνάγκῃ ὑποκρυψάμενος, ξίφος εἰσκόμισε ὑπὸ τῷ χιτωνίσκῳ, καὶ τὸ νυμφίον καθεύδοντα ἐν τῷ θαλάμῳ [2] ἀποκλίνασα, τὸν τράχηλον εὐκόλως ἀπέσφαξεν, ὡς μηδὲ φωνῇ ὑπ' φονευομένου γενέσθαι. [3] τοῦτο δὲ πάντα νύκτωρ λαθόντες, πάλιν ὑπὲρ θάλασσαν καταπλεύσαντες, οἰκάτιον εὗρον, πνεύματος ὑπτυχόντος, τὸ ἀπόγειον ἐλκύσαντες, μένει ἀναχθεῖσαι κατὰ τὸ λιμένος. [4] εἰς Ἑλλάδα

perfecit, Themisto necessitate compulsa, dissimulans, ensem sub tunica importavit, & sponsum dormientem in thalamo, collum petens, facile interemit, ut ne vox quidem occisi audiretur. His omnibus per noctem clam patratis, ad mare progressa, naviculam invenit: ventumque nacta, eam ab terra abstraxit, & sola solvens navigavit in Græcam quandam Achajæ civitatem, in qua sacrum erat Neptuni templum: in illud supplex confugit. Phrico-

2 Κατακλίνασα] MS. ἀποκλίνασα. Omissam hanc vocem ab Interprete verte *juxta cubant.*

3 Ταῦτα ᾧ πάντα] Lege ταῦτα ᾧ πάντα πραξάσαι, v. Infra scribe, ἀ ἰδιότητι. *Casaubonus.*

4 Εἰς Ἑλλάδα πόλιν] Ita edidi pro Vulgato εἰς πόλιν. MS. exhibebat εἰς Ἑλλωνικὴν πόλιν, quomodo in suis quoque videtur invenisse Interpres; vertit quippe: *in Græcam quandam Achajæ civitatem.* Sed a facili hoc lapsu Auctorem vindicavi, eique veram lectionem restitui. Probatur ea tum sequentibus mox verbis: ἐξαιτούντες θεὸν τὸν Ἑλικωνίου ἐν κέρῳ tum sub finem Strategematis: οἱ δὲ Ἑλίκιον οἰκοῦντες. *Neptunus*, ad cujus fanum *Themisto* confugisse testis est Polyænus, ab urbis hujus templo cognomine dictus est *Heliconius.* Ejus meminere Homerus Iliad. Υ. ν. 404. Strabo lib. IX. Pausanias in Achaïcis, & alii. Gentile Ἑλικαίων, quod est apud Nostrum, apud alium vix reperias. Ἑλικαὶς certe est apud Strabonem, ut & Stephanum voce Ἑλίκη. Quomodo autem ab Ἑλίκη formetur Ἑλικαίνης, docet Eustathius ad citatum jam Homeri locum: Παρέχει δὲ τὸ πεῦκον Ἑλικαίνης ἔτως· οἱ Αἰολεῖς ἐν ἀρκτοτάτῳ φασὶ πλεθωνικοὶ χοιροὶ κοῖοι κτύπες κτηνικέ. οἷον, ἔτεροι, ἑτέρων ἑτερόνης· ἄλλων, ἀλλόνης· ἐτύμων, ἐταμόνης· ἀνόμων, ἀνομόνης, καὶ δὲ διφωνίαν ἀνόμων λέγει· ἔτι φασὶ καὶ Ἑλίκας, Ἑλικοὺς, ἄνοκα τόπα, Ἑλικόνης· ἔτα δὲ φασι, ὁ ἐν Ἑλίκαις ἐν Ἀχαΐᾳ τεμένος. Cum MS. quoque & Interprete pro Ποσειδῶνος ἱερὸν, scripsi Ποσειδῶνος ἱερὸν ἄγιον. Pausaniæ in Achaïcis dicitur ἱερὸν ἀγιώτατον Ποσειδῶνος Ἑλικωνίου. Quemadmodum vero Auctor

demus alterum filium, occisi fratrem, Heracontem misit, ut ab Elicensibus puellam reposceret. Qui eam tradiderunt. Cum autem solvissent, ingens coorta tempestas navigium depulit ad Rhium Achajæ: ubi appellentibus superventerunt biremes duæ Acarnanorum summas inimicitias cum tyranno exercentium: qui abreptam navem deduxerunt in Acarnaniam. Vulgus Acarnanorum re cognita, vinctum Heracontem puellæ potestati permiserunt. Tyrannus legationem ad

κλω, πάλιν τ Ἀχαΐας, ἔνθα Ποσειδῶνι ἱερὸν ἄγιον ἱδρύσαντο. τούτῳ προσέφυγον ἱκέτης. Φερεκύδημος τ ἕτερον τ υἱῶν ἀδελφὸν ξ φονεύσαντος Ἡράκοντα ἔπεμψεν, ἐξαιτήσοντα ὡς δοθῆναι τ Ἐλικαίων τῷ κόρῳ. οἱ μὲν δὴ ἐξέδοσαν· ἐπεὶ δ ἀνήχθησαν, χειμὼν μέγας ἐξέωσε τὸ σκάφος ἐπὶ τὸ Ῥίον τῆς Ἀχαΐας· ἃ προσορμισαμένοις ἐπεφάνησαν ἡμιολίαι δύο Ἀκαρνάνων ἐχθρῶς πρὸς τὸν τύραννον ἐχόντων, οἳ τὸ σκάφος ἐξαψάμενοι, κατήγον ἐς Ἀκαρνανίαν. τὸ πλῆθος τ Ἀκαρνάνων μαθόντες τὰ πεπραγμένα, οἰκτείρασι τῷ κόρῳ, ᾗ τὸν Ἡράκοντα καταδήσαντες, αὐτῇ παρέ-

ctor *Helicei* eversionem adscribit Neptuno, indignanti quod *Themisto* supplicem templo suo abstraxerant, ita quoque eidem tribuit Pausanias, non quidem propter unam *Themisto* abreptam, sed varios supplices interfectos, cum ait: Χρόνῳ δ ὕστερον Ἀχαιοῖς τοῖς ἐν ταύτῃ, ἱκέτας ἄνδρας ἀποκτείνασιν ἐκ τῆς ἱερᾶς, καὶ ἀποκτείνασιν, ἐκ ἱμάτιον τὸ μιάσμα ἐκ τῆς Ποσειδῶνος· ἀλλὰ ἀστεμὸς ἐς τὴν χώραν εἰσιὼν αὐτίκα κατασείψας, τῆς τε οἰκοδομημάτων τὴν κατασκευὴν, καὶ ὁμῶς τῇ κατασκευῇ καὶ αὐτὸν τὸν πολίσματος τὸν ἔδαφος ἀπαντες ἐς ἐδῶν ἔπειτα ἐποίησε. Tot similium deinde casuum relationem addit & tempus, quo ruina hæc accidit: Ἐγένετο δ τ Ἑλίκης ἀπώλεια Ἀσείου μὲν Ἀθηναίοις ἐπὶ ἄρχοντος, τετάρτῳ δ ἔτει τ τριακοστῆς Ὀλυμπιάδος· ὅθεν ταῖς ἑκατὸν, καὶ δέκα μιᾶς θέρους εἶκα τὸ τρίτον. Cum quo convenit Strabo, dum scribit: κατακλυσθεὶς δὲ Ἑλίκη δυσὶ ἔτεσι πρὸ τῆς Λεύκτρων. (licet aliam addat causam) contigit quippe pugna Leuctrica anno II. Olymp. CII.

5 Καταδήσαντες] MS. δήσαντες. Infra pro γονεῖς idem Cod. γονίας. quemadmodum dixit Auctor paullo ante.

παρέδωκαν· ὁ τύραννος πεισθεὶς ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πρὸς αὐτὴν· ἡ δὲ εἰ τοὺς γονέας ἀπολάβοι, τόν τε τὸν ἐμὸν ἀποδώσειν ἐπηγγείλατο. Φερεκύδημος πιστεύσας, ἐξέπεμψεν αὐτῇ τοὺς γονεῖς. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες οὐδὲν ἔλαττον τὸν Ἡράκοντα αἰκισάμενοι πικρῶς ἀπέκτειναν. τὸν δὲ Φερεκύδημον οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας οἱ πολῖται διέφθειραν· οἱ δὲ τὴν Ἑλίκην οἰκοῦντες, οὐκ εἰς μακρὰν κατεπόθησαν αὐτοί τε καὶ ἡ πόλις, τῆς μὲν γῆς σεισθείσης, καὶ τῆς θαλάσσης ὑπεκλυσάσης. ἔδοξε τὸ μίασμα γενέσθαι τοῦ Ποσειδῶνος, ὅτι τὴν ἱκέτειαν αὐτοῦ παρθένον τοῖς πολεμίοις ἐξέδωκαν.

eam pro filio mittit. Illa se, si parentes receperit, filium reddituram recepit. Phricodemus his promissis credens, transmisit ei parentes. At Acarnani Heracontem nihilo minus acerbissimis verberibus confectum occiderunt. Phricodemo post non multos dies sui cives mortem attulerunt. Qui vero Elicen incolebant, non longe post demersi sunt tum ipsi, tum eorum civitas, facto terræmotu, pelagoque procellis exundante. Visumque est hoc Neptuni indignatione accidisse, quod sibi supplicem virginem hostibus tradidissent.

[CAP. XLVII.]

Φερετίμα.

Ἀρκεσίλαος Βάττου Κυρηναίων βασιλέως καταστασιασθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Φερετίμα

Pheretima.

Arcesilaus Batti Cyrenensium regis filius, per seditionem exactus a multitudine, imperio privatus est. Mater ejus Phe-

retima, ad Euelthontem regem Salaminis, quæ est in Cypro, adnavigans, suppliciter rogabat, ut auxilium ferret. Cyprius supplicationem ac preces neglexit. Ad extremum Arcesilaus in Græcorum exercitu militans, magnas opes nactus, rediens, imperium recuperavit: cumque acerbissimis suppliciis inimicos suos puniret, a finitimis barbaris interfectus est. Pheretima in tantis calamitatibus animum non abjecit, sed ad Ægypti principem Aryandem confugiens, & quædam sua in Cambysem merita commemorans, magnis copiis terrestribus ac navalibus coactis, intolerabilem se Cyrenensibus præbuit: sic ut etiam filii mortem persequeretur, & generi imperium restitueret.

[1] πρὸς Εὐέλθοντα βασιλέα Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ πολίσματος, ἱκέτευεν, αἰτεῶν μὴ συμμαχίαν. ὁ μὲν Κύπριος τῆς ἱκεσίας ἠμέλησεν. ἐν δὲ τῷ τέως Ἀρκεσίλαος Ἑλλήνων [2] συμμάχων ὑπηρέτας καταλθὼν, τὴν ἀρχὴν ἀναλαβὼν, πικρῶς τιμωρούμενος τοὺς λελυπηκότας ὑπὸ τῶν ὁμόρων βαρβάρων ἀνῃρέθη. Φερετίμα πρὸς τὸ δεινὸν οὐκ ἀπηγόρευεν· ἀλλὰ ὡς τὸν Αἰγύπτου Σατράπην Ἀρυάνδην καταφυγοῦσα, καὶ πολλὰς ὑπηρεσίας ἐς Καμβύσην προβαλλομένη, πολλὴν δυνάμιν πεζικὴν καὶ ναυτικὴν συλλαβοῦσα, προσβαλοῦσα τοῖς Κυρηναίοις ἀνυποστάτος ἐγένετο. ὥστε καὶ δίκας ὑπὲρ τοῦ παιδὸς λαβεῖν, καὶ τῷ γαμβρῷ τὴν ἀρχὴν ἀποδοῦναι.

[CAP.

1 Πρὸς Εὐέλθοντα βασιλέα Σαλαμῖνος.] Ita legendum auctore Herodoto. *Casaubonus.*

Εὐέλθοντα] MS. προσελθόντα. Infra pro Ἀρυάνδην, cum MS. & Interprete edidi Ἀρυάνδην. Nomen hoc & supra male erat exaratum. Pro συλλαβοῦσα τοῖς Κυρηναίοις, cum MS. edidi συλλαβοῦσα, προσβαλοῦσα τοῖς Κυρηναίοις.

2 Συμμάχων] κ. συμμαχῶν. *Casaubonus.*

1 Ἀξι-

[CAP. XLVIII.]

Ἀξιοθέα.

1 Ἀξιοθέα Νικοκλέους γυνὴ Κυπρίων βασιλέως, πολλῶν ἡκόντων 2 ἐπὶ Πτολεμαίου βασιλέως Αἰγύπτου καταλυσόντων τὴν ἀρχήν· ἐπειδὴ Νικοκλῆς μὲν αὐτὸν ἀνεκρέμασεν· οἱ δὲ ἀδελφοὶ αὐτοῦ σφᾶς αὐτοὺς κατέσφαξαν, αὕτη τὰς τῶν πεπολιτευκότων ἀρετὰς ἐζήλωσε. καὶ τάς τε ἀδελφὰς αὐτῶν, καὶ μητέρας, καὶ γυναῖκας συγκαλέσασα, ἔπεισε μηδὲν ἀνάξιον ὑπομεῖναι τῆς φύσεως· αἱ δὲ πειθοῦσαι, συνέκλεισαν μὲν ἀσφαλῶς τῆς γυναικω-

Axiothea.

Axiothea Nicoclis regis uxor, magna multitudine militum veniente ab Ptolemæo Ægypti rege, ad disturbandum regnum, cum Nicocles vitam laqueo finiisset: fratresque ejus sibi ipsis mortem conscivissent, ipsa mortuorum virtutes æmulata est: sororesque eorum ac matres, uxoresque convocavit, & iis persuasit, ne quid indignum genere committerent. Quæ persuasæ fortiter januas muliebris aulæ concluserunt: recurrentesque ad tecta, multi-

κωνί-

1 Ἀξιοθέα Νικοκλέους, &c.] Eandem hanc historiam omnino vide apud Diodorum lib. xx. cui *Nicocles* non Κυπρίων βασιλεὺς, sed βασιλεὺς τῆς Παφίων, ita ut fuerit tantum *Paphi*, urbis insulæ *Cypri*, rex sive tyrannus. Cyprus quippe distincta in varia regna. Curtius lib. IV. cap. 8. *Cypriorum quoque regibus, qui & a Dario defecerant ad ipsum, & oppugnantis Tyrum miserant classem, pro merito honos habitus est.* Lucem a Nostro mutuare potest Diodorus, qui tantum scribit *Nicoclem* manus sibi intulisse; cum Polyænus scribat laqueo eum vitam finiisse. Ceterum hic est *Nicocles*, ad quem Isocrates scripsit Orationes. Varie nomen ejus apud Auctores scribitur, *Nicocreon* scilicet, *Nicocles*, & *Nicotheon*. Vide Faullum Leopardum lib. I. Emend. cap. 10. & Casaubonum ad Athenæum lib. VIII. cap. 9. Et quæ Polyænio *Axiothea*, Athenæo est *Biotheo*: unde Leopardus Ovidii locum, qui est in Ibide ℣. 517.

Quodque ferunt Bretean fecisse cupidine mortis,
Dei sua succensa membra cremanda pyra.

explicat de *Axiothea*, legens pro *Bretean*, *Biotheam*.

2 Πρὸς Πτολεμαίου, βασιλέως Αἰγύπτου] Πτολεμαίου cum MS. & Interprete inserui.

3 Διὰ

rudine civium confluente, liberos, quos in ulnis ferebant, interfecerunt, & igne tectis injecto, aliæ gladiis semetipsas occiderunt, aliæ confidenter in flammam insilientes perierunt. Axiothea vero ducem se in periculis optimam præstabat. Cum enim videret omnes egregie jacere, tum etiam ipsa summisso gladio per cædem se in flammam conjecit, ut ne mortuo quidem corpore hostes potirentur.

κωνίπδ@· τὰς θύρας· ἀναδραμοῦσαι ᾗ ὀπὶ τὰ τέγη, ᾗ πολήθυς τ̃ πολιτῶν σωδεδραμηκότος· τὰ μὲν τέκνα φερόμενα ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀπέσφαξαν, πῦρ ᾗ ἐνεῖσαι τοῖς ὀρόφοις, αἱ μὲν τοῖς ξίφεσιν αὐτὰς διεχρήσαντο, αἱ ᾗ εὐθαρσῶς τῇ φλογὶ προστρέχουσαι διεφθείροντο. Ἀξιοθέα ᾗ στρατηγὸς ὢν ἐν τοῖς δεινοῖς ἀριστη· ὅτι γὰρ εἶδεν εὐγλωῶς ἀπόσας κειμένας, τότε καὶ αὐτὴ τὸ ξίφος καθεῖσα [3] Διὰ τῆς σφαγῆς, αὐτὴν ἔρριψεν εἰς τὴν φλόγα· ἵνα μηδὲ νεκρὸν σώμα@· οἱ πολέμιοι κρατήσωσιν.

[CAP. XLIX.]

Archidamis.

Pyrrhus Epirotes bellum in Lacedæmonem

Ἀρχίδαμις.

Πύρρ@· Ἠπειρώτης ἐστρα-

3 Διὰ τ σφαγῆς] Interpres *per cædem*. Verte *per jugulum*. Simili ratione Asdrubalis uxor, postquam maritus ad Scipionem supplex se contulisset, jugulatis duobus filiis, & in ignem conjectis, semet quoque superinjecit, testibus Appiano, & Floro lib. II. cap. 15. Cimbrorum quoque uxores, post cæsos per Marium maritos, suffocatis elisisque passim infantibus, vel semet intereme-runt, vel mutuis vulneribus conciderunt. apud Florum lib. III. cap. 3. Simili quoque proposito Phocides maritis suis victoriam peperere, infra hoc libro cap. 65. Φωκίων συμβάλλειν εἰς μάχην, αἱ Φωκίδες ἐφησάσαντο· Τῶλλα πάμμιγ ἐδὴ ποιοῦμεθα ἐπειδὰν ᾗ αἰδοῦμεθα τοὺς ἄνδρας ἡττωμένους, αὐτὰ τ πυρὸς μὴ τῶν τέκνων ἐπιδῶμεν, καὶ τ ὅλων ὑφάψασαι κατακαήσομεν.

1 Καὶ

ϛράτευσεν ὅτι Λακεδαίμονα· μάχης ἰσχυρᾶς περὶ τῆς πόλεως γενομένης, ἀναχωρήσαντες οἱ Λάκωνες ἐβουλεύσαντο, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἐς Κρήτην ὑπεκθέσθαι· αὐτοὶ δὲ κινδυνεύειν μέχρι νίκης ἢ θανάτου. Ἀρχίδαμις Κλεάδα βασιλέως θυγάτηρ ἀντεῖπε τῇ γνώμῃ, [1] καὶ καλὸν τοῖς Λακαίναις μὴ τῶν ἀνδρῶν ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν μετ' αὐτῶν. καὶ δὴ [2] περὶς αὐτὰς ἐνείμαντο τὰ ἔργα τοῦ πολέμου· ἐπέφερον, ὤρυττον, ὅπλα προσέφερον, δόρατα ἔθηγον, τοὺς τραυματιζομένους ἐθεράπευον. ὥς τε καὶ οἱ Λάκωνες εὐτολμότεροι πρὸς τὸν ἀγῶνα ἐγένοντο, τὴν ἀνδρίαν τῶν γυναικῶν ὁρῶντες, καὶ τὸν Πύρρον ἀπεκρούσαντο.

inferebat. Acri prælio pro urbe commisso, discedentes Lacedæmonii, consilium iniverunt, ut liberos atque conjuges in Cretam exponerent: ipsi vero periculum tantisper subirent, donec aut victoriam assequerentur, aut vitam amitterent. Archidamis Cleadæ regis filia hoc consilium improbavit, inquiens pulchrum esse Lacænis, ut cum viris una mortem oppeterent, aut simul cum eis viverent. Itaque opera bellica inter se partiebantur: fossas ducebant, fodiebant, arma adferebant, hastas acuebant, vulneratos curabant. Qua re factum est, ut Lacones ad certamen audaciores evaderent, mulierum virtutem conspicati, Pyrrhumque repellerent.

CAP.

1 Καὶ καλὸν τοῖς Δακ.] Scribe, καὶ καλὸν ἔφη τοῖς Δ. vel ὡς καλὸν. Casaubonus.

2 Περὶς αὐτὰς] MS. περὶς αὐτάς.

[CAP. L.]

Laodice.

Antiochus, qui Deus appellabatur, Laodicen uxorem duxit, ex qua natus est ei filius Seleucus. Secundam duxit Berenicen Ptolemæi regis filiam, ex qua relicto filio infante mortem obiit, successoremque regni Seleucum designavit. Laodice operam dabat, ut

ὁ Λαοδίκη.

Ἀντίοχος ὁ προσαγορευθεὶς Θεὸς, ἔγημε Λαοδίκην [2] ὁμοπατρίαν ἀδελφὴν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖς ἐγένετο Σέλευκος. δευτέραν ἔγημε Βερενίκην Πτολεμαίου βασιλέως θυγατέρα, ἐξ ἧς ἀπολιπὼν παῖδα νήπιον ἐτελεύτησε, [3] διάδο-

χον

1 Λαοδίκη] Σαυρείση. *Casaubonus.*

2 Ὁμοπατρίαν ἀδελφὴν] Omittit has voces Interpres, quæ tamen tanti sunt, ut absque iis stemma regum Syriæ esset corruptissimum: ex his enim corrigitur locus Appiani, qui in errorem deduxit viros maximos. Est is in Syriacis pag. cxxx. Ἀλλὰ ἡ ὑμὴ ἡ (Ἀντίοχον) Θεὸν ἐπεκάλεσεν ἡ γυνὴ φαρμάκων δύο ὑπ' εἶχε, Λαοδίκην καὶ Βερενίκην, ἧς ἔρωτός τε καὶ ἐγγόνης, Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου θυγατέρας. Hic quippe pessime legitur θυγατέρας, quasi habuisset Antiochus Deus duas Ptolemæi Philadelphi filias uxores, cum altera solum fuerit ejusdem filia, *Berenice* scilicet, altera vero juxta Polyænum, filia Antiochi Soteris, Antiochi Dei soror. Quare Palmerius a Grentemesnil, qui primus Appiani locum restituit, dum monet aliquid videri deesse, recte legit, ἧς ἔρωτος τοῦ καὶ ἐγγόνης, ἡ μὲν ὁμοπάτορον ἀδελφὸν, ἡ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου θυγατέρα.

3 διάδοχον τὸ ἀρχῆς ἀποδείξας Σέλευκον] Non ipse sed sub specie illius *Artemon* quidam, quem *Laodice*, necato jam marito, eodemque fratre, forma & voce eidem simillimum, in lectulo ejusdem collocaverat, teste Val. Maximo lib. IX. cap. 14. ext. 1. *Regi* Antiocho, *unus ex æqualibus*, *& ipse regia stirpis*, *nomine* Artemon, *perquam similis fuisse traditur. Quam* Laodice *uxor* Antiochi, *interfecto viro, dissimulandi sceleris gratia, in lectulo perinde quasi ipsum regem ægrum collocavit. Admissumque universum populum & sermone ejus & vultu consimili fefellit: crediderunt que homines ab* Antiocho *moriente* Laodicen *& natos ejus sibi commendari.* Idem quoque tradit Plinius lib. VII. cap. 12. nisi quod in eo a Valerio abeat, quod *Artemonem* illum non regii generis, sed e plebe fuisse dicat. Verba ejus: Antiocho *regi Syriæ e plebe nomine* Artemon *in tantum similis fuit, ut* Laodice *conjunx regia*, *necato jam* Antiocho, *mimum per eum commendationis, regnique successionis peregerit* Et ex eo Solinus cap. 1. pag. 8. *Regem* Antiochum Artemon *quidam e plebe Syriatica sic facie æmula mentiebatur, ut postmodum* Laodice, *uxor regia, objecto populari ipso tamdiu dissimulaverit defunctum maritum, quoad ex arbitra-*

tu

χον τ ἀρχῆς ἀποδείξας Σέλευκον. Λαοδίκη τ ἐκ τ Βερονίκης ὑποτρεφόμενον ἀναιρεθῆναι διεπράξατο. Βερονίκη προῆλθεν ἐς τὸ πλῆθος ἱκέτις, ἔλεον καὶ βοήθειαν παρὰ τ ἀρχομένων αἰτουμένη· οἱ δὲ τὸν παῖδα πεφονευκότες, ἕτερον θηριωδῶς ὅμοιον προήγαγον ἐς τὸ πλῆθος, ὡς αὐτὸν ἐκεῖνον ὄντα, πρεσβεύσαντες αὐτῷ τῷ βασιλικῷ δορυφορίαν· τῇ δὲ Βερονίκῃ φυλακῷ μισθοφόρων Γαλατῶν ἐπέστησαν, [4] καὶ τόπον ἔδωκαν τ βασι-

is qui ex Berenice genitus fuerat, circumventus per dolum e medio tolleretur. Berenice supplex ad multitudinem prodiit, misericordiam & auxilium a subditis flagitans. Qui vero interfecerant puerum, alium quendam interfecto simillimum produxerunt in populum, eumque ut ille esse videretur, regio satellitio stipaverunt. Berenicæ vero præsidium stipendiariorum Gallorum dederunt, locumque ei regiæ firmissimum tradiderunt, & jusjurandum at-

λείων

tu ejus regni successor ordinaretur. Idque vero est propius. Quæ nostro Λαοδίκη, Latinis est *Laudice*, eadem forma, qua *Laudicea* pro *Laodicea*, *Laucoon* pro *Laocoon*, *Laumedon*, pro *Laomedon*, & qua *eu* diphthongus resolvitur in *eo*, de quo jam supra lib. v. cap. 23. & quæ Græcis Βερονίκη, Latinis, mutato *e* in *o*, quod in aliis quoque obtinet, est *Berenice*.

4 Καὶ τόπον ἔδωκαν τῷ βασιλείῳ ὀχυρότατον] Loco huic nomen fuisse *Daphnen* (quod fuit Antiochiæ suburbium, de quo Casaubonus ad Julii Capitolini M. Antonin. Philosophum cap. 8.) tradit Justinus lib. XXVII. cap. 1. ubi eandem hanc erga *Berenicen* perfidiam refert, tribunes *Seleuco*, quæ nostro nec non Appiano rectius adscribuntur *Laudicæ* : *Porro Beronice, cum ad se interficiendos missos didicisset*, Daphnæ *se claudit. Ubi cum obsideri eam cum parvulo filio nuntiatum Asia civitatibus esset, recordatione paterna, majorumque ejus dignitatis, casum tam indignæ fortunæ miserantes, auxilia ei omnes misere.* Non autem pater *Laudicæ* ad filiæ auxilium advolavit, ut scribit mox his verbis Polyænus: ἰδὼν μαθὼν δὲ ἀπ' αὐτῶν Πτολεμαῖος ἦλθεν, ἐπαινῶν τὴν ἀνδρείαν. Sed frater: disertè quippe Justinus d. l. *Frater quoque Ptolemæus periculo sororis exterritus, relicto cum omnibus viribus advolat: Sed Beronice ante adventum auxiliorum, cum vi expugnari non posset, dolo circumventa trucidatur.* Cum quo consentit quoque Appianus, dum scribit: καὶ αὐτὸν ἔκτεινε Λαοδίκη, καὶ ἐπ' ἐκείνοις Βερονίκῃ τε καὶ τὸ Βερονίκης βρέφος. καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Φιλαδέλφου τοῦτο πυνθάνομενος, Λαοδίκην ἔκτεινε, καὶ ἐς

Συρίαν

que fœdus inibant. Aristarcho medico, quem secum Berenice habebat, suadente, ut pacem cum eis faceret, credidit. At illi juramento quasi stratagemate usi, Berenicem statim adorti jugularunt. Quæ vero circa eam erant mulieres defensionem parantes, plurimæ ceciderunt. Panariste autem, Mania, & Gethosyne corpus Berenices obruentes terra, aliam quandam in lectum collocarunt, quasi illam adhuc viventem, & vulnus acceptum ex eo sanaturam: ac tantisper subditis persuaserunt, donec accersitus ab ipsis Ptolemæus interfectæ parens veniret, & circummittens occisi filii & peremptæ Berenices, quasi superstitum adhuc, nominibus inscriptas litteras, a

λείων ὀχυρώματων, καὶ ὅρκους καὶ συνθήκας ἐποιήσαντο. Ἀρεσκόμενος δὲ ἰατρῷ Βερονίκης συνόντος, [5] καὶ πείσαντος αὐτὴν συνθέσθαι, ἣ μὴ ὑπόπτευσεν· οἱ δὲ τῷ ὅρκῳ στρατηγήματι χρησάμενοι, τὴν Βερονίκην αὐτίκα προσαπέκτειναν. αἱ δὲ ἀμφ' αὐτὴν γυναῖκες ὑπερασπίζουσαι πρόσω πέθανον αἱ πλείονες. Παναρίστη δὲ καὶ Μανία καὶ Γηθοσύνη τὸ σῶμα τῆς Βερονίκης κρύψασαι κατὰ γῆς, ἑτέραν κατέκλιναν ὡς ἐκείνην ἔτι ζῶσαν, [6] καὶ τὸ τραῦμα θεραπευομένην ἀπὸ τούτων. καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἔπεισαν τοὺς ὑπηκόους ἐφ' ὅσον μεταπεμφθεὶς ἀπ' αὐτῶν Πτολεμαῖος ἧκεν ὁ πατὴρ τῆς ἀνῃρημένης, καὶ διαπέμπων ἀπὸ τῆς προσηγορίας τῶν τεθνηκότων υἱῶν τε καὶ τῆς ἀνῃρημένης Βερονίκης, ὡς ἔτι

Συρίαν ἐπέβαλλε, καὶ εἰς Βαβυλῶνα ἔλασε.

5 Καὶ πείσαντος αὐτὴν συν.] Ita edidi cum MS. & Interprete expunxo ὁ post πείσαντος, quod erat in Vulgata.

6 Καὶ τὸ τραῦμα θεραπευομένην, ἀπὸ τούτων] Verba ἀπὸ τούτων non improbarim cum sequentibus conjungi. *Casaubonus.*

τι ζώντων, ὀπίσω λάς, ἀπὸ τοῦ Ταύρου μέχρι τῆς Ἰνδικῆς χωρὶς πολέμου καὶ μάχης κατεστήσατο τῷ στρατηγήματι τῆς Παναρίστης χρησάμενος.

Tauro usque ad Indiam absque bello ac pugna superavit, usus Panaristes stratagemate.

[CAP. LI.]

Θεανώ.

Θεανὼ Παυσανίου μήτηρ ἡνίκα Παυσανίας Μηδίζων ἁλοὺς κατέφυγεν ἱκέτης ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Χαλκιοίκου, ὅθεν [1] ἀποσπάσαι τὸν ἱκέτην οὐκ ἦν θέμις· [2] αὕτη περὶ τὰ ἄλλων ἀφικνουμένη, πλίνθον πρὸς τῇς θύραις ἀπηρείσατο· οἱ Λάκωνες θαυμάσαντες τὴν ἀνδρείαν ἐμοῦ καὶ τὴν σοφίαν, ἕκαστος πλίνθον ἐνήρμοσε τῇς θύραις· ὥστε ἄμφω γενέσθαι, οὔτε τὸν ἱκέτην ἀπέσπασαν, καὶ τὸν προδότην ἐναπικοδομήσαντες διέφθειραν.

Theano.

Theano Pausaniæ mater, cum Pausanias Medorum partibus studere deprehensus, supplex in templum Minervæ Chalciœcæ confugit, unde supplicem abstrahere non licebat: (hoc jus præ cæteris observabatur.) Illa eo profecta, laterem ad ostium applicavit. Lacones admirati fortitudinem & sapientiam, quilibet januis laterem aptabat. Sic ut utrumque fieret, neque supplicem abstraherent, & proditorem inclusum & inædificatum occiderent.

[CAP.

1 Ἀποσπάσαι τὸν ἱκέτην] Additus articulus cum MS.

2 Αὕτη περὶ τὰ ἄλλων] Multum a Græcis hic abit Interpres.

[CAP. LII.]

Deidameia.

Deidameia Pyrrhi filia cum Ambraciam occupasset, ut Ptolemæi per dolum occisi mortem ulciscereturˌ Epirotis legationem ad bellum componendum mittentibus, permisit ea conditione, ut hæreditatem & honores majorum retineret. Accepta vero fides eam fefellit: Nam Epirotarum quidam clam inito consilio, Nestorem unum ex Alexandri stipatoribus ad eam interficiendam immiserunt. Qui humum spe-

Δηϊδάμεια.

[1] Δηϊδάμεια Πύῤῥου θυγάτηρ Ἀμβρακίαν καταλαβομένη πιμωρῆσαι [2] Πτολεμαίῳ δόλῳ φονευθέντι παρελομένη, πρεσβευσαμένων Ἠπειρωτῶν, τὸν πόλεμον κατέθετο ἐπὶ τῷ τὸν κλῆρον καὶ τὰς τιμὰς ἔχειν τῶν προγόνων· καὶ λαβοῦσα πίστεις, ἐξηπατήθη· συνεπαξάμενοι γὰρ τῶν Ἠπειρωτῶν τινὲς Νέστορα τῶν Ἀλεξάνδρου σωματοφυλάκων ἀναιρήσοντα αὐτὴν εἰσέπεμψαν. ὁ δὲ κάτω νεύσαι αἰδεσθεὶς καὶ καταπλαγεὶς

1 Δηϊδάμεια Πύῤῥου θυγάτηρ] Meminit *Deidamiæ* Pausanias Messeniacis: Δηιδαμείᾳ δὲ τῇ Πύῤῥου, παῖδες οὐκ ἐγένοντο, ἀλλὰ ἀς πολίτας ἔμελλον ὀνομάζειν τῇ δήμου τοῦ φράγματα. Θυγάτηρ δὲ ἦν Πύῤῥου τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Πύῤῥου. Hæc itaque esse nequit, cujus meminit Auctor. Meminit & *Deidamiæ* Plutarchus in Pyrrho, quæ dicitur Æacidæ Molossorum regis filia, soror Pyrrhi (ejus qui cum Romanis bellum gessit) quæ regi Demetrio nupsit; ea autem morbo dicitur extincta, quare neque ea huc pertinet. Verum huc facit, cujus nomen perperam extat apud Justinum lib. XXVIII. cap. 3. quæque illic dicitur *Laudamia*. Cum enim *Nereu* quæ illi adjungitur, & cujus soror dicitur *Laudamia*, diserte Pausaniæ Eliacor. posteriori, dicatur filia Pyrrhi, & quæ refert Justinus de *Laudamia*, Nostro dicantur evenisse *Deidamiæ*, nomine genti illi familiari, nullus dubito, quia apud Justinum d. l. pro *Laudamia* legendum sit *Deidamia*, neptis videlicet ejus, cujus meminerat lib XIV. cap. 6. & Plutarchus d. l. Quare recte illic legit Janus Parrhasius De rebus per Epistolam quæsitis Epist. XLVIII. quamquam duas confundat Pyrrhi nempe sororem & filiam, ut patet ex Diodoro lib. XIX.

2 Πτολεμαίῳ δόλῳ φονευθέντι] Interpres δόλῳ. quod rectum est. *Casaubonus.*

γεὶς ἀνέφρειψεν, ἡ δὲ κατέφυγε εἰς τὸ ἱερὸν [3] τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτεμιδος. Μίλων δὲ αἰτίαν ἔχων ὡς τὴν αὐτοῦ μητέρα φιλωτέραν ἀποκτείνας, ὥρμησεν ἐπ' αὐτὴν ὠπλισμένος. ἡ δὲ ἀνεβόησεν·

Ὁ μητροφόντης ἐπὶ φόνῳ πρᾶος φόνον.

τοῦτο μόνον αὐτὴν ἀνεβόησεν ὁ Μίλων ἀπέκτεινεν ἐν τῷ τεμένει τῆς θεοῦ.

ctantem reveritus, & perterritus, re infecta discessit. Illa in templum Dianæ Hegemones confugit. Milo vero reus parricidii, occisa matre Philotera, impetum in eam fecit armatus. Illa xclamavit,

Matricida cæde cædem cumulat.

Hanc vocem solam cum emisisset, Milo eam in Deæ templo interfecit.

[CAP. LIII.]

Ἀρτεμησία.

¶ [1] Ἀρτεμησία, περὶ Σαλαμῖνα συνεναυμαχεῖ· τοὺς Πέρσας ἤδη φεύγοντας οἱ Ἕλληνες ἐδίωκον· ἡ δὲ καταλαμβανομένη, πρόσταξε τοῖς ὑπηρέταις ἀφελεῖν τὰ νεὼς τὰ σημεῖα τὰ Περσικά, τῷ κυβερνήτῃ δὲ ἐπι-

Artemisia.

¶ Artemisia ad Salaminem navale prælium committebat. Persas victos & fugientes Græci persequebantur. Illa comprehensa, mandavit epibatis, ut Persica signa e navi revellerent: gubernatori autem, ut in

3 Τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτέμιδος] Ita restitui cum MS. pro τῆ Ἡγεμόνι Ἀρτέμιδος. Firmatur hæc lectio auctoritate. Pausaniæ in Arcadicis: Ἀπὸ δὲ Ἀγκαιείου τέσσαρες σταδίους ἀπέχει τὸ ἱερὸν τῆς Δεσποίνης. φασὶ τοῦ μὲν δὴ αὐτοῦ θεὸν Ἡγεμόνης υἱός ἐστιν Ἀρτέμιδος, καὶ χαλκοῦν ἄγαλμα, ἔχον δᾷδας, ποδῶν δὲ τῷ μὲν λίκνα αὐτὸ ἀνάζουσιν. & deinde: Ἐς δὲ τὴν Ἀρτεμιν τὴν Ἡγεμόνην αὐτοῦ τοιάδε λέγουσι, &c.

1 Ἀρτεμησία περὶ Σαλαμῖνα συνεναυμαχεῖ. τοὺς Πέρσας ἤδη] Lego συνεναυμαχεῖ τοῖς Πέρσαις· ὡς ἤδη ε. Mox ὑπαλεῖν pro ἐμβαλεῖν positum: nam ἐμβολὰς proprie, & ἐμβάλλειν dicunt, quum navis in aliam ruit, & eam rostro ferit. Περσικὰ autem lege cum Interpr. nisi aliud inest mendum. *Casaubonus.*

2 Εἰς

Persicam navim prænavigantem hostiliter impressionem faceret. Græci hæc conspicati, putantes unam ex sociis esse navibus, his relictis ad reliquas impetum convertebant. Artemisia imminente periculo declinato, in Cariam abnavigavit.

2 Artemisia Lygdamidis filia, navem sociorum Calyndensium demersit, & cum ea trierarchum Damasithymum. Rex præmii loco misit ei armaturam Græcanicam: at navis præfecto, colum & fusum.

3 Artemisia longam navem agens, non modo barbarorum, verum etiam Græcorum signum habuit. Si ipsa Græcam navem insequeretur, Barbaricum signum sustulit: sin Græcam navem per-

ἐπιβαλεῖν [2] εἰς τὴν ναῦν τὴν προσπλέουσαν Περσικήν. οἱ Ἕλληνες τοῦτο ὁρῶντες ὑπηθένησε μίαν εἶναι τῶν συμμαχίδων νεῶν, ἀπολιπόντες τούτῳ, ἐπὶ τὰς ἄλλας ἐτράποντο. Ἀρτεμισία δὲ τὸν κίνδυνον ἐπικείμενον ἐκφυγοῦσα, εἰς Καρίαν ἀπεπλέουσα ὤχετο.

[3] Ἀρτεμισία Λυγδάμιδος, κατέδυσε ναῦν συμμαχίδα Καλυνδίδα, καὶ τριήραρχον [4] Δαμασίθυμον. ἔπεμψε βασιλεὺς αὐτῇ δῶρεαν πανοπλίαν Ἑλληνικήν· τῷ δὲ ναυάρχῳ σόλον ἄτρακτον, καὶ ἠλακάτην.

Ἀρτεμισία τριήραρχοῦσα νεὼς μακρᾶς, οὐ μόνον τὸ τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων σημεῖον εἶχεν. εἰ μὲν ἐδίωκεν αὐτὴ ναῦν Ἑλληνίδα, τὸ βαρβαρικὸν

2 Εἰς ἢ ναῦν ἢ προσπλέουσαν Περσικήν] Ita scripsi cum MS. & Casaubono pro vulgato Περσικόν.

3 Ἀρτεμισία Λυγδάμιδος] Narratiunculam hanc, quæ, ut opinor, in omnibus Codd. valde est depravata, ideoque ab Interprete prætermissa, ex Herodoto in integrum restituimus. *Casaubonus.*

4 Δαμασίθυμον] MS. θαυμασίθυμον· & sic Casauboni Codd. Sed recte Vulgata. sequens αὐτῇ MS. non agnoscit, uti nec particula adversativa ante ναυάρχῳ.

κὴν ἀνέτεινε σημεῖον· εἰ δὲ τοῦ Ἑλληνίδος νεὼς ἐδιώκετο, ἀνέτεινε τὸ Ἑλληνικὸν, ἵνα οἱ διώκοντες ὡς Ἑλληνικῆς νεὼς ἀπέχωνται.

Ἀρτεμισία Λάτμον καταλάβετο, τὴν μὴ ὠπλισμένην δύναμιν ἀποκρυψαμένη· αὐτὴ τε μετὰ εὐνούχων καὶ γυναικῶν, καὶ αὐλητῶν, καὶ τυμπανιστῶν [5] ἐς τὸ ἄλσος τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἀπέχον τῆς πόλεως ἑπτὰ σταδία, παρῆλθεν ὀργιάζουσα· τῶν Λατμίων προσελθόντων, καὶ τὴν εὐσέβειαν αὐτῆς θεωμένων, καὶ θαυμαζόντων, οἱ ἀποκεκρυμμένοι ἐπαναστάντες καὶ ἐλάβοντο τῆς πόλιν, κρατήσαντες αὐλοῖς καὶ τυμπάνοις, ἧς οὐκ ἐκράτησαν ὅπλοις.

Ἀρτεμισία βασιλεύουσα Καρίας, Ξέρξῃ βασιλεῖ συνεμάχησε κατὰ τῶν Ἑλλήνων. ὥς τε καὶ τὰ ἀριστεῖα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ταύτῃ βασιλεὺς ἔδωκε· καὶ ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ τῆς ναυ-

sequentem fugeret, Græcum, ut persequentes quasi a Græca navi abstinerent.

4 Artemisia cum Latmum occuparet, armatas copias occultavit: ipsa vero cum eunuchis, mulieribus, tibicinibus, ac tympanistis in lucum matris Deorum, qui septem stadiis ab urbe distabat, sacra peragens accessit. Latmiis autem advenientibus, & pietatem ejus contemplantibus, admirantibusque, ii qui latebant consurgentes, urbem invaserunt, obtinentes eam fistulis ac tympanis, quam armis non potuerant obtinere.

5 Artemisia Cariæ regnum tenens, cum Xerxe rege adversus Græcos militabat. Huic primam etiam palmam navalis pugnæ ad Salaminem factæ rex detulit, & in ipso tempore dum prælium

μα-

5 Ἐς τὸ ἄλσος] κ. ἐς τὸ α. Casaubonus.

1 Πα-

μαχεῖν, βασιλεὺς ὁρῶν τὴν μὲν γυναίως ἀγωνιζομένην, τὰς δ' ἄνδρας ἀγωνῶς, ἀνεβόησεν, Ω Ζεῦ, τὰς μὲν ἄνδρας γυναῖκας πεποίηκας, τὰς δ' γυναῖκας ἄνδρας.

committeretur, rex videns eam strenue pugnare, viros autem timidius, exclamavit: o Jupiter, ex viris mulieres fecisti, & ex mulieribus viros.

[CAP. LIV.]

Ταυία.

1 Ταυία γυνὴ Ζηνιδος ἄρχοντος τοῦ τῶν Δάρδανον πόλεων, νόσῳ τελευτήσαντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτὴ κατέσχε τὸν δρόμον Φαρναβάζου χρησαμένη συμμάχῳ. αὐτὴ δὲ καὶ τοῖς μάχας ἐπὶ ἁρμαμάξης ἐπορεύετο, καὶ τὰ παραγγέλματα ἐδίδου τοῖς μαχομένοις, καὶ διέπαττε τὰς τάξεις, καὶ τὰ τῆς νίκης ἆθλα κατὰ τὴν ἀξίαν διένεμε τοῖς στρατιώταις. πολέμιος μὲν οὐδεὶς κρείττονα αὐτῆς· 2 ὁ δὲ τὴν

Tania.

Tania Zenidis Dardaniarum urbium principis uxor, defuncto marito, regnum ipsa Pharnabazi auxilio gubernavit. Ipsa vero ad pugnas curru vehebatur, & præcepta pugnantibus dabat, ordinesque instruebat, victoriæque præmia pro dignitate militibus distribuebat. Nullus hostis eam unquam superavit. At Medias cum filiam

1 Ταυία γυνὴ Ζηνιδος] Quidam Codd. Φαυία utrumque mendose. Lego Μαυία. ex Xenophonte Ἑλληνικῶν libro tertio. *Casaubonus.*

2 Ὁ δὲ ἡ συγατέρα αὐτὸς φονεύς γαμ.] MS. ὁ δὲ ἡ συγατέρα φονεὺς αὐτῆς φονεύς γαμ. quod est, *cum filiam ob ea uxorem accepisset.* Mox Interpres *clam ingressus,* quare legendum arbitror κατεσκευάσθη. Hujus Midiæ facta jam mentio supra lib. 11. 6. Suffocasse eum *Maniam* auctor est Xenophon, nec non filium ejusdem adolescentem, annorum admodum septemdecim, necasse, lib. III. Ἑλληνικ.

τὴν θυγατέρα αὐτῆς πρὸς γάμον λαβὼν Μειδίας, πιστὸς εἶναι δόξα τὸ κηδεστικὸν δοκῶν, ἐπεισελθὼν, αὐτὴν διεχρήσατο.

ejus in uxorem duxisset, & fidelis ob affinitatem esse videretur, clam ingressus, eam confecit.

[CAP. LV.]

Τιργατάω.

Τιργατάω Μαιώτις ἐγεμάτο [1] Ἑκαταίῳ βασιλεῖ Σίντων, οἳ νέμουσι μικρὸν ἄνω Βοσπόρου. τοῦτον τὸν Ἑκάταιον σκηπτοῦχα τῆς ἀρχῆς, κατήγαγε Σάτυρος ὁ Βοσπόρου τύραννος, καὶ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα πρὸς γάμον ἐξέδωκεν, ἀξιώσας τὴν πρεσβύταν ἀποκτεῖναι. ὁ δὲ τὴν Μαιώτιν στέργων, ἀνελεῖν μὲν οὐκ ἠδύνατο, ἐν τῷ μεμενεν, εἰς ὀχυρὸν δὲ φρούριον καθ-

Tirgatao.

Tirgatao Mæotis nupsit Hecatæo regi Sintorum, qui paulo supra Bosphorum incolunt. Hunc Hecatæum ejectum regno, reduxit Satyrus Bosphori tyrannus, suamque ei filiam in matrimonium dedit, priorem jubens interficere. Ille cum plurimum amaret Mæotim, occidere quidem eam non potuit, sed in munitissimum castellum inclusam, jussit

1 Ἑκαταίῳ βασιλεῖ Σίντων] *Sindos* vocant Geographi per *δ* non *τ*. *Casaubonus.*

Σίντων] Per *τ* quoque scribuntur Orpheo in Argonaut. *p*. 1044.

Λύτοιρ ἐπειγόμενοι δίνομεν ῥόον ἀφραδίῃσι
Μεσσόπιοι πεδίοιο· βεγοὶ δὲ μιν ἀμφιτίμεντες
Γυμνοὶ, βοτόμεν τε, καὶ ἄρκυες ἀγρεώτεν,
Κερκετικὸν τ' ἀνδρῶν φύλον, Σιντῶν τ' ἀγερόχων,

Item Scylaci, in Periplo: Μετὰ δὲ Μαιώτας Σιντοὶ ἔθνος, διήκουσι δὲ πρὸς ἀρκτικὴν εἰς τὸ ὄρος τῆς λίμνης. Scholiastes Apollonii ad lib. IV. *p*. 321.

——— ἐν δ' οἱ σφὲ Λαύριον ἔδη
Σίνδοι ἐρημαῖοι πεδίον μέγα ναιετάοντες.

scribit: Τὸ δὲ Σίνδοι Ἡρακλείδης ἐν τῷ ἕκτῳ τῆς καθόλου, βαρβαρικὸν φασὶ δεῖν τινὲς δὲ ὀξυόνυκα, ἵνα ὦσι καὶ Ἱππαγόραι δὲ μνημονεύει τοῦς τοῦ Σινδικὸν λέγοντα. Ἑλλάνικος δὲ ἐν τῷ Περὶ ἐθνῶν φησὶ Βόσπορον δὲ πλησίον τῶν Σινδῶν. ἔνα δὲ τούτων Μαλιώτας Σκύθας, &c. (Ubi legendum Μαιώτας Σκύθας) statim τοῦ τοῦ Ἑκαταίου edidi, articulo cum MS. addito.

2 Ἡ καὶ

in custodia vitam agere. Tirgatao clam custodibus aufugit. Cum Hecatæus & Satyrus eam magno studio conquirerent (metuebant enim, ne Mæotas ad bellum incitaret) neque invenire possent, Mæotis desertis & asperis viis superatis, per diem in sylvis delitescens, noctuque iter faciens, ad extremum pervenit ad populos qui Ixomatæ dicebantur. Ibi regia erat amicorum ejus, & cognatorum. patrem mortuum reperit, eique qui in regnum successerat nubens, Ixomatas ad bellum commovit, multasque bellicosissimas circa Mæotim gentes sibi adjunxit: in primis autem Hecatæi regionem incursionibus infestabat, Satyrique regnum vastabat, sic ut utrique missis qui suppliciter rogarent, obsidem Satyri filium

καθείρξας, ἐκέλευσε λάθρᾳ φεύγειν φρουρουμένου. ἡ δὲ Τιργατάω λαθοῦσα τοὺς φύλακας, διέδρα. τὸν δὲ περὶ τὸν Ἑκάταιον καὶ τὸν Σάτυρον πολλῇ σπουδῇ ζητούντων· ἐδεδοίκεσαν γὰρ μὴ κινήσῃ τοὺς Μαιώτας εἰς πόλεμον· οὐ μὴν οὗρεῖν δυνηθέντων· ἡ Μαιῶτις ἐρήμους καὶ τραχείας ὁδοὺς ὑπερβάλλουσα, καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν ταῖς ὕλαις κρυπτομένη, ταῖς δὲ νυξὶ βαδίζουσα, πόλιν, [2] ἧκεν εἰς τοὺς καλουμένους Ἰξομάτας, ἔνθα οἱ αὐτῆς τὸ βασίλειον τῶν οἰκείων. τὸν μὲν δὴ πατέρα τετελευτηκότα κατέλαβε, τῷ δὲ λαβεξαμένῳ τὸν δεύτερον συνοικήσασα, τοὺς Ἰξομάτας εἰς πόλεμον ἐκίνησε· καὶ πολλὰ μὲν τῶν περὶ Μαιῶτιν μαχίμων ἐθνῶν προσήγετο, μάλιστα δὲ τὸν Ἑκαταίου Σινικὸν κατέτρεχε, καὶ Σατύρου τὸν δεύτερον ἐλυμαίνε-

2 Ἧκεν εἰς τοὺς καλουμένους Ἰξομάτας] Appellat *Ixomatas* quos Stephanus *Ixibatas* confusis litteris μ, & β. Stephani locum ita emendabis, Ἰξιβάτας ἔθνος· περὶ τὸ Πόντου στόμα τῆς Σινδικῆς. vulgo τὴν Ἰνδικὴν perperam. Sub finem scribo, ἢ καθήκοντος τοῦ. *Casaubonus.*

3 Σα-

μάνετο· ὥςε ἱκετηρίας ἀμφότεροι πέμψαντες, καὶ ὅμηρον δόντες παῖδα Σατύρῳ Μητροδώρου, ἐδεήθησαν εἰρήνης τυχεῖν. ἡ δὲ συνέθετο μέν· ἐπὶ μιᾷ οἵ γε συνθέμενοι τοὺς ὅρκους ἐφύλαξαν· ὁ γὰρ δὴ Σάτυρος ἔπεισε δύο φίλους ἱκέτας καταφυγόντας πρὸς αὐτὴν, ἐπιβουλεῦσαι. οἱ μὲν κατέφυγον· ὁ δὲ Σάτυρος ἐζήτει ἡ δὲ τὸν ἱκεσίας νόμον πιμῶσα, πολλάκις ἀντέγραφε [3] σωτηρίαν πράττουσα τοῖς ἱκέταις. οἱ δὲ ἐπέθεντο· ὁ μὲν ὡς περὶ μεγάλων αὐτῇ διαλεγόμενος πραγμάτων, ὁ δὲ σπασάμενος τὸ ξίφος ἀπέτυχε τοῦ ἐπιβουλῆς, καὶ ζωστῆρος ἀποδεξαμένου τὴν πληγήν. οἱ δορυφόροι συνδραμόντες ἀμφοτέρους ἐβασάνισαν. οἱ δὲ τὴν ἐπιβουλὴν ὡμολόγησαν καθήκοντος τυράννου. πάλιν ἡ Τιργαταὼ τὸν πόλεμον ἐξήνεγκε, τὸ ὅμη-

Metrodorum darent, ac pacem peterent. Illa consensit. At illi juramentum non servarunt. Satyrus enim duos ex amicis adduxit, ut supplices ad eam transfugerent, eique insidias collocarent. Qui cum transfugissent, Satyrus eos sibi tradi postulabat. Illa supplicum legem colens, sæpenumero rescripsit, & de salute supplicibus impetranda egit. At isti eam adoriebantur, alter quasi de magnis rebus cum ea sermonem habiturus, alter stricto gladio aberravit, cingulo ictum recipiente. Satellites vero concursu facto, ambos quæstionibus examinarunt. Qui insidias auctore tyranno paratas confitebantur. Rursus Tirgatao obside interfecto, bellum eis intulit, omnibusque calamitatibus, rapinis ac cæde regionem implevit: donec ipse Sa-

ρου

3 Σωτηρίαν πράττουσα] MS. σωτηρίαν φράττουσαν. Pro ὑπέθεντο. cum MS. edidi ἐπέθεντο. Sub finem pro ἀδυμία ἐτ. cum eodem, nec non Interprete, ἀδυμίσας ἐτ.

1 Ἐπι-

tyrus mœrore confectus, vitam cum morte commutavit. Gorgippus autem filius ejus imperio suscepto, supplex ad eam venit, amplissimisque muneribus ei tributis, bellum composuit.

ρον ἀπεκτείνασα, καὶ πάντων τῶν δεινῶν ἀρπαγῆς καὶ φόνου πλήρεσι τὴν χώραν, ἕως αὐτὸς μόλις ὁ Σάτυρος ἀθυμήσας ἐπλάτησε· Γόργιππος δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῖς δεξιοῖς ἀδελφίδοις, ἱκέτης αὐτὸς ἐλθὼν, καὶ δῶρα δοὺς αὐτῇ μέγιστα, τὸν πόλεμον διέλυσατο.

[CAP. LVI.]

Amage.

Amage uxor Medosacci regis Sarmatarum, qui Ponticam maritimam attingunt, videns maritum luxui deditum & crapulæ, ipsa plerunque jura dictabat, & præsidia regionis disponebat, atque hostium incursiones reprimebat, finitimisque, qui injuria premerentur, auxilium ferebat, sic ut ejus fama ac gloria per universos Scythas celeberrima haberetur. Quo fiebat, ut etiam qui Tauricam incolebant, Cherronesitæ, multis damnis ab rege vicinorum Scytharum

Ἀμάγη.

Ἀμάγη γυνὴ Μηδοσάκκου βασιλέως Σαρμάτων, τῶν ἐπὶ τοῦ Πονταικοῦ θαλάσσαν καθηκόντων, ὁρῶσα τὸν ἄνδρα τρυφῇ προσέχοντα, καὶ μέθῃ· αὐτὴ μὲν τὰ πολλὰ ἐδίκαζεν· αὐτὴ δὲ καὶ τὰς φυλακὰς τῆς χώρας καθίστατο· καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν πολεμίων ἀνέστελλε· καὶ τοῖς ἀδικουμένοις τὸν προσήκοντα συνεμάχει. καὶ τὸ κλέος αὐτῆς λαμπρὸν ἦν ἀνὰ πάντας τοὺς Σκύθας. ὥστε καὶ οἱ Ταυρικοῦ κατοικοῦντες Χερρονησῖται κακῶς πάσχοντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν γειτονούντων

Σκυ-

Σκυθῶν, ἐδεήθησαν αὐτῆς γνώμης σύμμαχοι. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον [1] ἐπέστειλεν, ἀπέχεσθαι Χερρονήσου κελεύουσα· ὡς δὲ καταφρόνησεν ὁ Σκύθης, [2] παραλαλαβοῦσα κ' ἄνδρας τοὺς ψυχῇ καὶ σώματι ἀλκιμωτάτους, τρεῖς ἵππους ἑκάστῳ παραδοῦσα διέδραμε νυκτὸς μιᾶς καὶ ἡμέρας ἀκοντίσματα· καὶ τοῖς βασιλείοις ἐξαίφνης ἐπιστᾶσα, τοὺς μὲν ἐπὶ θυρῶν ἅπαντας ἀπέκτεινε. τῶν δὲ Σκυθῶν ὡς ἐν ἀπροσδοκήτῳ δεινῷ παραχθέντων, καὶ νομισάντων οὐχ ὅσους ἔβλεπον ἥκειν, ἀλλὰ πολλῷ πλείονας εἶναι τοὺς ἐπερχομένους· Ἀμάγη μεθ' ἧς εἶχεν ὁρμῆς [3] ἐς τὸ βασίλειον ἐμπεσοῦσα, τὸν Σκύθην, καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους

acceptis, societatem cum ea conjungere vellent. illa primum scripsit, mandans ut a Cherroneso abstineret. Cum hæc Scytha contemneret, illa viris centum & viginti assumptis, & animi & corporis viribus præstantissimis, unicuique tres equos attribuit, incitatoque cursu una nocte & die mille & ducenta stadia confecit: & ex improviso regiam adorta, omnes in januis constitutos occidit. Scythis, ut in clandestino periculo perturbatis, & non totidem quot conspiciebant, venire existimantibus, sed multo plures accedere: Amage, quo cœperat impetu, in regiam irruens, Scytha, cognatisque & amicis, quos rex secum habebat, in-

1 Ἐπέστειλεν] Ita restitui cum MS. pro vulgato ἀπέστειλεν. Statim quoque cum eodem & Interprete pro vulgato παραλαβοῦσα κ' ἄνδρας, emendavi παραλαβοῦσα κ' ἄνδρας. Infra pro ἐπὶ Σκύθῃ, idem Cod. τῷ Σκυθῶν.

2 Παραλαβοῦσα κ' ἄνδρας.] Interpres κ' καὶ ρ' legit. utra lectio verior, εὐ ἄμμενος ἰδοὺ τὸ ἄν, deficientibus quidem melioribus libris. *Casaubonus.*

3 Ἐς τὸ βασίλειον ἐμπεσοῦσα, τὸν Σκύθῃ] Legebatur in nostro Codice τῷ Σκυθῶν, & ita Interpres: sed vera omnino est eruditissimi & optime de litteris meriti viri Joannis Tornæsii emendatio τὸν Σκύθην: quod sequentia manifestissime arguunt. *Idem.*

terfectis, Cherronesitis regionem tradidit, filio autem occisi regnum commisit, mandans ut juste imperaret, & parentis exitum intuens, a finitimis Græcis ac barbaris abstineret.

ἀποκτείναντα, Χερρονησίταις μὲν ἀπέδωκε τὴν χώραν τῷ ᾗ παιδὶ τοῦ πεφονευμένου τὴν βασιλείαν ἐνεχείρισε, παραγγήσασα δικαίως ἄρχειν, καὶ ἀπέχεσθαι τῶν πρὸς τοὺς οἰκούντων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, [4] ὁρῶν τὰ τοῦ πάλαι τοῦ πατρός.

[CAP. LVII.]

Arsinoë.

Arsinoë Lysimacho marito suo vita defuncto, cum maximus Ephesi motus oriretur, & qui Seleuci partibus favebant, muros dejicerent, portasque aperirent, in cubili regio famulam regia stola amictam collocavit, multisque satellitibus eam munivit. Ipsa vero laceros induta pannos, & sordidatum vultum, per aliam ja-

Ἀρσινόη.

Ἀρσινόη Λυσιμάχου τοῦ ἀνδρὸς τελευτήσαντος, μεγάλης ταραχῆς ὄσης ἐν Ἐφέσῳ, καὶ τῶν Σελευκιζόντων τὰ τείχη καταβαλλόντων, καὶ τὰς πύλας ἀνοιγόντων, εἰς μὲν τὸ φορεῖον τὸ βασιλικὸν κατέκλινε θεράπαιναν στολῇ πεπιθεῖσα βασιλικῇ, καὶ πείσησι πολλοῖς τῶν ὑπασπιστῶν. [1] αὐτὴ δὲ πεβαλλομένη ῥάκια καὶ

4 Ὁρῶντα τὰ τοῦ πάλαι τοῦ πατρός] Simili ratione Cambyses detracto *Sisamni*, uni e regiis judicibus, quod pecunia corruptus injustam pronuntiasset sententiam, corio, ejusque loris intensis tribunali, *Oranem*, interfecti filium, patri suffectum, admonuit, μιμνήσκων ἐν τοῦ κοθίζων θρόνῳ δικάζῃ, apud Herodotum lib. v. cap. 25.

Cap. LVII. 1 Αὐτὴ δὲ πεβαλλομένη ῥάκια, καὶ πρησωπεῖον ἠρυπωμένον] Ita supplevi & emendavi cum MS. & Interprete, pro vulgato, αὐτὴ δὲ πεβαλλομένη πρησώπου ἠρύπω. nisi quod Cod. ῥυπωμένον. Similiter infra *Pysa*, sive *Mysa*: Θεραπαινίδα ἀδελφοῦ τὴν ῥάκια λαβοῦσα. Pro καὶ λαβοῦσα τὰς ναῦς, cum eodem codice & Interprete emendavi καὶ δραμοῦσα τὰς ναῦς.

1 Ἐπι-

καὶ προσωπεῖον ἐρρυπωμένον καθ' ἑτέραν θύραν ἐξῆλθε μόνη, καὶ δραμοῦσα ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπλευσε. Μενεκράτης εἷς τῶν ἡγεμόνων, τῷ φορείῳ προσπεσὼν κατέκεντησε τὴν θεράπαιναν, οἰόμενος Ἀρσινόῃ φονεύειν.

nuam egressa, cucurrit ad naves, & solvit. Menecrates unus e ducibus impetu in cubile facto, confodit famulam, Arsinoën eam esse existimans.

[CAP. LVIII.]

Κρατησίπολις.

Κρατησίπολις Πτολεμαίῳ τὴν Ἀκροκόρινθον ἐκδοῦναι βουλόμενη φυλακτήριον ἦν μισθοφόρων, οἳ πολλάκις ἔπεισαν αὐτῷ χρῆναι φυλάττειν τὸν τόπον, ἐπαινέσασα αὐτοὺς ὡς ἀνδρείους καὶ πιστούς· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Σικυῶνος ἔφη μεταπέμψεσθαι συμμάχους, οἳ μετ' αὐτῶν ἀσφαλέστερον φυλάξουσιν. ἔπεμψε μὲν πρὸς Σικυωνίους φανερῶς· κρύφα δὲ πρὸς Πτολεμαῖον, καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ στρατιώτας νύκτωρ ἤγαγεν ὡς τοὺς ἀπὸ Σικυῶνος συμμάχους ἐδέξατο. καὶ παρέλαβε Πτο-

Cratesipolis.

Cratesipolis Acrocorinthum Ptolemæo tradere volens, quæ stipendiariorum præsidiis tenebatur, cum persæpe ei suaderent, eum locum esse custodiendum, collaudatis iis tanquam fortibus & fidelibus viris, a Sicyone quoque se inquit socios evocaturam, qui cum ipsis tutius eam tuerentur. Misit palam ad Sicyonios, clam ad Ptolemæum: ejusque milites per noctem venientes, quasi a Sicyone socios recepit, atque Acrocorinthum Ptolemæus

λε-

1 Ἔπεισαν] MS. Ἐπειθον.

1 Ἐπ.

invitis custodiis occupavit.

λεμαῖος. Ἀκροκόρινθον ἀκόντων τῶν φυλασσόντων.

[CAP. LIX.]

Sacerdos.

Ætoli Pellenam oppugnabant. Pro Pellena collis est excelsus, e regione arcis positus, in quem concursu facto, Pellenenses arma expediebant. Palladis sacerdos consuetam illius diei armaturam habens, & galeam trium cristarum, pulcherrima maximaque omnium virginum, ab arce intuebatur in civium sese armantium multitudinem. Ætoli virginem armatam e templo Minervæ procedere conspicati, ipsam Minervam auxilio Pellenensibus venire existimantes, reverterunt. Pellenenses vero persecuti, non parvum Ætolorum numerum occiderunt.

Ἱέρεια.

Αἰτωλοὶ Πελλιωδῶσιν ἐπεστράτευον. πρὸς τὴν Πελλιώνης ὄχθος ἐστὶν ὑψηλὸς ἀντικρὺ τῆς ἀκροπόλεως· ἐφ' ὃν οἱ Πελλιωεῖς συνελθόντες ὡπλίζοντο. τὴν Ἀθηνᾶς ἡ ἱέρεια κατὰ τὸν νόμιμον ἐκείνης τῆς ἡμέρας, πανοπλίαν ἔχουσα, καὶ τρίλοφον κράνος ἡ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν παρθένων ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως [1] ἐπέβλεπεν ἐς τὸ πλῆθος τῶν ὁπλιζομένων πολιτῶν. Αἰτωλοὶ παρθένον ὡπλισμένην ἐκ τοῦ ἱεροῦ προελθοῦσαν τῆς Ἀθηνᾶς ἰδόντες, αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν σύμμαχον ἥκειν Πελλιωδῶσι νομίσαντες, ἀνέστρεψαν. Πελλιωεῖς δὲ ὑπολαβόντες, τοὺς ὀλίγους Αἰτωλῶν ἀπέκτειναν.

[CAP.

1 Ἐπέβλεπεν] MS. ἀπέβλεπεν. Mox pro αὐτὴν Ἀθηνᾶν cum eodem scripsi αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν. In fine pro ἀπέκτειναν, idem simpliciter ἔκτειναν.

1 Τὴν

[CAP. LX.]

Κυνάνη.

Κυνάνη Φιλίππου θυγάτηρ τὰ πολεμικὰ ἤσκησε. καὶ στρατοπέδων ἡγεῖτο, καὶ πολεμίοις παρετάττετο· καὶ Ἰλλυριοῖς συμβαλοῦσα, [1] τῷ βασιλίσσῃ αὐτῶν Κερείᾳ ἐς τὰ αὐχένα πλήξασα κατέβαλλε. καὶ πολλοὺς τῶν Ἰλλυριῶν φεύγοντας ἔκτεινε. γημαμένη δὲ Ἀμύντᾳ τῷ Περδίκκᾳ, ταχέως τοῦτον ἀποβαλοῦσα, οὐκ ὑπέμεινεν ἀνδρὸς πειραθῆναι δευτέρου. ἀλλὰ μίαν ἔχουσα θυγατέρα ἐξ Ἀμύντου Εὐρυδίκην, καὶ ταύτην τὰ πολεμικὰ ἤσκησεν· Ἀλεξάνδρου δὲ ἐν Βαβυλῶνι τελευτήσαντος, καὶ τῶν διαδόχων νεωτερίζόντων, ἐπόλμησεν αὐτὴ διαβῆναι τὸν Στρυμῶνα. Ἀντιπάτρου δὲ κωλύοντος, βιασαμένη τοὺς κω-

Cynane.

Cynane Philippi filia, bellica negotia tractabat, exercitusque ducebat, & cum hostibus manum conserebat. Cum Illyriis signa conferens, reginam eorum Cæriam in collum inflicto vulnere prostravit, multosque. Illyriorum fugientes interfecit. Nupta autem Amyntæ filio Perdiccæ, cum eum brevi amisisset, noluit secundo maritum experiri. Sed cum unam ex Amynta filiam haberet Eurydicem, eam in artibus militaribus exercuit. Alexandro vero Babylone vita defuncto, & successoribus novas res molientibus, ausa est ipsa Strymonem trajicere. Eam cum Antipater impediret, vim arcentibus adhibuit, & transmisit: & omnibus quos

λύον-

1 Τῷ βασιλίσσῃ αὐτῶν Κερείᾳ ἐς τὰ αὐχένα πλήξασα κατέβαλλε] Sequuti sumus Interpretem, qui Κερείᾳ legit, ut sit nomen proprium: At in meo Codice est καρείᾳ non apposita illa nota, qua propria nomina in scriptis libris discerni solent. idque malo: eleganter enim καρείᾳ πλήξασα dicit, subaudita voce πληγῇ. *Casaubonus.*

2 Αἰ-

obviam habebat; debellatis transivit in Hellespontum, ut se cum Macedonum exercitu conjungeret. Ubi cum Alcetas cum infestis copiis obviam ei procederet, Macedones conspicati Philippi filiam, & sororem Alexandri, pudore affecti animum mutarunt. Illa exprobrans Alcetæ ingratitudinem, neque multitudinem hominum, neque armorum apparatum reformidavit, sed animose cædem tulit, mortem potius oppetere statuens, quam Philippi genus regno privatum & exutum videre.

λύοντας, τὸ πολεμὸν διήλθε καὶ τοὺς ἐμποδὼν γιγνομένους καταγωνισαμένη, διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, συμμίξαι τῷ Μακεδόνων στρατόπεδῳ προθυμουμένη. Ἀλκέτα δὲ μὴ τὸν δυνάμεως ἀπαντήσαντος, οἱ Μακεδόνες ἰδόντες τὴν Φιλίππου θυγατέρα, καὶ ἀδελφὴν Ἀλεξάνδρου, αἰδεσθέντες τὴν γνώμην μετεβάλλοντο. ἡ δὲ τὸν Ἀλκέταν ἐνεδίδουσα τὸν ἀχαριστίας, ὅτι τὸν πλήθους τῶν ἀνδρῶν, ὅτι τὴν παρασκευὴν τῶν ὅπλων καταπλάγη, ἀλλ' εὐψύχως ἤνεγκε τὴν σφαγὴν, πεθανεῖν μᾶλλον, ἢ τὸ Φιλίππου γένος ἐκπεπτωκὸς τῆς ἀρχῆς ὁρᾶν αἱρούμενη.

[CAP. LXI.]

Pysta.

Pysta uxor Seleuci,

Πύστα.

[1] Πύστα γυνὴ Σελεύκου

Cap. LXI. 1 Πύστα] Hæc Athenæo dicitur Μύστα. lib. XIII. Ὁ δὲ αὐτὸς Φύλαρχος καὶ περὶ Μύστας ἱστορεῖ ἐν τῇ παραπλησίᾳ διηγήσει ὅτι· Μύστα Σελεύκου βασιλέως ἱερεμένη ὤν, ἥ τις ὑπὸ τῆς Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος, καὶ μέλλοις ἐκ τῆς φυγῆς ἀλγεινοτέρως, αὐτὴ μεταμφιεσαμένη τὰ βασιλικὰ ἐσθήματα, καὶ ἀναλαβοῦσα τὴν παρανίδα τὴν τυχούσης, συλληφθεῖσα ἀνήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ φραθεῖσα ἑμείας ταῖς ἑαυταῖς θεραπαίνισιν, ἦλθεν εἰς Ῥόδον ἔνθα ἐκρίθη καὶ ἑαυτὴν ἥ τις ὤν, ἀξιοπαθέστατα ὑπὸ τῆς Ῥοδίων τῆς Σελεύκου διεπέμφθη. Simili ratione evasit Arsinoë, vidua Lysimachi, ut relatum paul-

ξ Καλλινίκα κληθέν[Θ], τοῦ Ἀγκύραν ὑπὸ Γαλατῶν κτισθέν[Θ], ὑπὸ τῶν πολεμίων ἁλοῦσα, τῷ βασιλικῷ ἐσθῆτα μεταμφιασαμένη, θεραπαινίδ[Θ] ἀθλιωτάτης ῥάκια λαβοῦσα, ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐπεράθη. ἀχθεῖσα δὲ εἰς Ῥόδον μετ' ἄλλων ἀνδραποδῶν, ἐξηγόρασεν ἥ τις τῶν Ῥόδιοι τῷ περαμένῳ τὸ ἀργύριον ἀποδόντες, λαμπρῶς κοσμήσαντες ἐς Ἀντιόχειαν ἐξέπεμψαν.

dicti Callinici, cum is ad Ancyram a Gallis victus esset, capta ab hostibus, abjecto regio vestitu, famulæ pauperrimæ pannis laceris induta, inter captivos veniit. Ducta in Rhodum cum cæteris mancipiis, confessa est quæ esset. Rhodii reddita emptori pecunia, splendide eam ornatam, Antiochiam miserunt.

[CAP. LXII.]

Ἐπίχαρις.

Πείσων, καὶ Σενέκας ἐπιβουλὴν συνωμόσαντο κατὰ Νέρωνος. [1] οὗ ἀδελφὸς Σενέκας Σκέλα[Θ]. [2] ὃς ἑταίραν εἶχεν Ἐπίχαριν. τοῦ-

Epicharis.

Piso & Seneca insidias in Neronem comparabant. Senecæ frater erat Scelaus, qui scortum habebat Epicharim. Hanc

τοῦ

paullo ante. Pro κληθέντ[Θ], MS. κλιθέντ[Θ]. Infra pro ἥ τις οὗ, idem εἴ τις οὗ, facili ι in ει confusione. Pro κοσμήσαντες, MS. κομίσαντες, quod est *deducentes*, idque vulgato prætulerim.

1 Ἡ ἀδελφὸς Σενέκας Σκέλας] Videtur esse qui appellatur *Junius Gallio* Senecæ frater. Nam *Scelaus* quidem nullus fuit. *Casaubonus.*

3 Ὃς ἑταίραν εἶχεν] Sim le exemplum vide supra hoc libro. Pro Σκέλα[Θ] autem legendum videtur Μίλας, orto forte errore ex duarum vocum confusione. Fuit is alter Senecæ frater, Lucani pater, qui Tacito XVI. Annal. 17. dicitur, accusante Fabio Romano, quasi *mixta inter patrem filiumque conjurationis scientia, assimulatu* eum in finem *Lucani literis, venas sibi exsolvisse.* Hinc autem intelligitur Taciti illud, *incertum quonam modo* Epicharis *scisitata* de conjuratione, ut de ea scribit lib. XV. Annal. cap. 51.

3 Μετα

Nero quasi participem occultorum consiliorum, in quæstionibus examinavit acerbissime. Illa vero restitit, neque quenquam prodidit. Nero rem distulit, quasi eam iterum torturus. Post triduum Epicharimni lectica jussit adportri. Illa soluta zona, seipsam in ipsa lectica strangulavit. Qui portabant, ad tormentorum locum appropanquantes, deposita lectica progredi eam jusserunt. At illius corpus mortuum reperiebatur. At tyrannus mirum in modum se cruciabat, quod a scorto victus videretur.

τῶν τῶν Ἐπίχαρμν ὁ Νέρων ὡς μετέχουσαν τῶν ἀπορρήτων, ἐβασάνισε πικρῶς· ἡ δὲ οὐκ ἔφη, οὐδένας κατεπόησε. Νέρων ἀνέβαλε ὡς αὖθις βασανίσων. [3] μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ Ἐπίχαρις κομίζετο μὲν φορείῳ· ἡ δὲ λυσαμένη τὴν ζώνην, ἀπεβρόχησεν ἑαυτὴν ἐν αὐτῷ τῷ φορείῳ· οἱ κομίζοντες ἐγγὺς τῶν βασανιστηρίων γενόμενοι ἀποθέμενοι, προσέταξαν αὐτὴν ἐκέλευον· τὸ δ' ἄρα τὸ σῶμα εὑρέθη νεκρόν. καὶ ὁ τύραννος πολλὰ ἐκαρτέρει, ὡς ὑπὸ τῆς ἑταίρας νενικημένος.

[CAP. LXIII.]

Milesiæ.

Mileti furiosus luctus virgines cepit. Plurimæ enim earum, nulla ac-

Μιλησίαις.

Ἐν Μιλήτῳ τὰς παρθένους μανικὸν [1] πένθος κατέχεν

3 Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, &c.] Cum Tacito Auctori nostro non convenit: scribit enim is lib. xv. cap. 57. *Sic primus quæstionum dies contemptus. Postero, cum ad eosdem cruciatus retraheretur, gestamine cella (nam dissoluta membra insistere nequibat) vinclo fascia, quam pectori detraxerat, in modum laquei ad arcum sella restricta, indidit cervicem, & corporis pondere connisa, tenuem jam spiritum expressit.* Pro ἐ Ἐπίχαρις in MS. legitur Ἐ Ἐπίχαρις, quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres.

Cap. LXIII. 1 Πένθος.] κ. πάθος. *Casaubonus.*

2 Η'κ-

χεν· αἱ πολῖται γὰρ ἀδεμιᾶς ἄτης συμφορᾶς, ἐξαίφνης αὐτὰς ἀπεβρόχιζον. Μιλησία γυνὴ συνεβούλευσε τὰς ἀπαγχομένας διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐκκομίζεσθαι. τοῦτο κυρωθὲν ἐπέσχε θανατώσας τὰς παρθένους. τὴν γὰρ μετὰ θάνατον αἰσχύνην, καὶ τὴν διὰ τῆς ἀγορᾶς πομπὴν ἀφέρεσθαι, τῶν βρόχων ἀπέσχοντο.

cepta calamitate, subito laqueis vitam finiebant. Milesia quædam fœmina suadebat, ut strangulatæ per forum efferrentur. Id consilium omnium suffragiis comprobatum, cohibuit virgines, quo minus sibi mortem cuperent consciscere. Post mortem enim ignominiam verentes, & per forum duci non ferentes, a laqueis in posterum abstinuerunt.

[CAP. LXIV.]

Μηλίαι.

Μήλιοι Καρίαν ἐπῴκισαν, ἡγεμόνα Νυμφαῖον ἔχοντες. Κᾶρες οἱ Κρύασσον οἰκοῦντες ὑπεβουλεύοντες Μηλίοις, καλοῦσιν αὐτοὺς ἐπὶ δημοσίαν ἑορτήν. Καρήνη παρθένος ἐρῶσα Νυμφαίου, τὴν ὑπεβουλὴν ἐξηγόρευσεν. ὁ δὲ πρὸς τοὺς Κᾶρας ἔφη, νόμος Ἕλλησιν εἶναι

Meliæ.

Melii Cariam, duce Symphæo, inhabitare cœperunt. Cares, qui Cryasum incolebant, insidias eis struebant. Vocant eos ad publicum convivium: Carena virgo flagrans amore Symphæi, insidias ei patefecit. Ille ad Cares inquit, legem esse Græcis, ut

1 Ἡγεμόνα Νυμφαῖον ἔχοντες] Ita scribendum. Male enim plerique Codd. Συμφαῖον. Adi Plutarchum: ex quo etiam Καίνη per ι scribendum, non η. nam ita scribi melius ex Stephano diquet. *Casaubonus.*

Νυμφαῖον] MS. Συμφαῖον. Infra pro κομίζουσι, idem καμίζουσι, atque ita in suis quoque videtur invenisse Interpres, addita etiam conjunctione, καὶ τὴν ἀ, &c.

1 Νυ-

cum uxoribus ad cœnam veniant. Cares igitur jusserunt, ut etiam uxores adducerent. Melii ipsi quidem sine armis solis tunicis induti veniunt. At mulieres singulæ ensem in sinu ferunt, & quælibet juxta suum maritum assidet. Cum vero inter cœnandum Carium signum animadvertissent, mulieres simul omnes sinus aperuerunt. Viri sumptis ensibus, barbaros aggrediebantur, & omnibus interfectis, urbem regionemque ipsorum incoluerunt.

ναι, μὴ γυναικῶν ἅμα δεῖπνον βαδίζειν. οἱ μὲν δὴ Κᾶρες κελεύσαν ἄγειν καὶ τὰς γυναῖκας. οἱ Μήλιοι ὧν αὐτοὶ μὲν ἄνευ ὅπλων σὺν ἱμαλίοις βαδίζουσιν. αἱ δὲ γυναῖκες ἑκάστη ξίφος σὺν τῷ κόλπῳ κομίζουσα, παρὰ τὸν αὐτῆς ἄνδρα πᾶσα καθιζάνουσιν· ὡς δὲ δειπνοῦντες, τὸν Καρικὸν σημεῖον ἤθροισε· αἱ μὲν γυναῖκες ὁμοῦ πᾶσαι τοὺς κόλπους ἀνέῤῥηξαν· οἱ δὲ ἄνδρες τὰ ξίφη λαβόντες, ἐπέθεντο τοῖς βαρβάροις· καὶ διαχρησάμενοι πάντας, τήν τε πόλιν αὐτῶν, καὶ τὴν χώραν κατῴκησαν.

[CAP. LXV.]

Phocides.

Phocensibus inexpiabile bellum cum Thessalis intercedebat: ita ut Thessali decretum facerent, a nemine ætatis paulo provectioris abstinendum: liberos vero & conjuges in servitutem redigendas. Cum Phocenses pugnam facturi es-

Φωκίδες.

Φωκεῦσι καὶ Θεσσαλοῖς πόλεμος ἄσπονδος ἦν· ὥς τε καὶ Θεσσαλοὶ δόγμα ἐκύρωσαν μηδενὸς ἀπέχεσθαι τῆς ἡλικίας· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσασθαι. Φωκέων μελλόντων συμβάλλειν ἐς μάχην, αἱ Φωκίδες ἐψηφίσαντο· τῶν

λίω παμμεγέθη νησώμεθα. ἐπειδὰν δὲ αἰσθώμεθα τὰς ἄνδρας ἡττωμένους, αὐταὶ τε [1] πυρᾶς μετὰ τῶν τέκνων ἐπιβῶμεν, καὶ τὴν ὕλην ὑφάψαντες καταπρήσωμεν. τοῦτο τὸ ψήφισμα τῶν γυναικῶν, τὰς φωκέας ἐποίησεν ἀνδρειότερον ἀγωνίσασθαι, καὶ κρατῆσαι τῇ μάχῃ.

sent, Phocides statuerunt: Ligna quam plurima congeramus: & cum viros superatos esse senserimus, ipsæ in rogos cum liberis ascendemus, sylvamque incensam comburemus. Hoc mulierum decretum effecit, ut Phocenses animosius pugnarent, & prælio commisso victoriam adipiscerentur.

[CAP. LXVI.]

Χῖαι.

Χίοις πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμος ἦν Λευκωνίας περί· καὶ δὴ συνέθεντο Χῖοι μὴ δυνάμενοι τοῖς πολεμίοις ἀντέχειν, ἐξελθεῖν ἱππόσπονδοι, χλαῖναν μίαν ἕκαστος καὶ ἱμάτιον ἔχοντες· αἱ Χῖαι γυναῖκες ἐχετλίαζον, [1] εἰ τὰ ὅπλα προέμενοι γυμνοὶ φεύξοιντο. τῶν δὲ ὀμωμοκέναι φασκόντων, αἱ γυναῖκες συνεβούλευσαν, τὰ μὲν ὅπλα μηδαμῶς ἀφιέναι. λέγειν δὲ ὡς ἔθος αὐτοῖς χλαῖναν

Chiæ.

Chiis adversus Erythræos bellum erat de Leuconia. Chii cum viderent se nullo modo hostium impetum ferre posse, concesserunt se facto fœdere exituros, ita ut singuli chlænam & tunicam haberent. Chiæ mulieres indigne ferebant, si projectis armis nudi fugam peterent. Illis se juramentum ea de re interposuisse dicentibus, mulieres consilium dederunt, nequaquam arma deponerent, verum dice-

μὲν

1 Πυρᾶς] MS. πυρᾶτ.

Cap. LXVI. 1 Εἰ τὰ] χ. εἰ τα. Casaubonus.

1 Αἱ

rent sibi moris esse chlænam appellare hastam, & tunicam scutum. Chii mulieribus morem gesserunt, armisque retentis formidabiliores Erythræis extiterunt.

μῶ καλεῖν τὸ ξυσόν· χιτῶνα δὲ τὴν ἀσπίδα. τοῖς γυναιξὶν ἐπείθησαν οἱ Χῖοι, καὶ τὰ ὅπλα κατεσχόντες, φοβερώτεροι τοῖς Ἐρυθραίοις ἐγένοντο.

[CAP. LXVII.]

Thasiæ.

Thasii cum oppugnarentur, machinas intra muros hostibus opponere volentes, funibus defecerunt, quibus colligare machinas necesse erat. Thasiæ capita raserunt, & ad colligandas machinas capilli mulierum adhibiti sunt, & usurpati.

Θάσιαι.

Θάσιοι πολιορκούμενοι, μηχανήματα ἔνδον τοῦ τείχους ἐπανασῆσαι τοῖς πολεμίοις βυλόμενοι, ἀπέρτων ἠπόρουν, οἷς τὰ μηχανήματα συνδεῖν ἐχρῆν. [1] αἱ Θάσιαι τὰς κεφαλὰς ἀπεκείραντο· καὶ σύνδεσμοι τῶν μηχανημάτων ἐγένοντο τῶν γυναικῶν αἱ τρίχες.

[CAP.

1 Αἱ Θάσιαι τὰς κεφαλὰς ἀπεκείραντο &c.] Similem in summo discrimine Carthaginiensium mulierum fortitudinem refert Florus lib. II. c. 15. *In armorum officinis aurum & argentum pro ære ferroque constatum est: in tormentorum vincula matrona crines suos contulerunt.* Monet hoc etiam Vegetius lib. IV. De Re Milit. cap. 9. *Indubitatum vero est crines seminarum in ejusmodi tormentis non minorem habere virtutem, Romana scilicet necessitatis experimento. Nam in obsidione Capitolii corruptis jugi ac longa fatigatione tormentis, cum nervorum copia defecisset, matrona abscissos crines viris suis obtulere pugnantibus, reparatisque machinis, adversariorum impetum repulerunt. Maluerunt enim pudicissimæ feminæ, deformato ad tempus capite liberæ vivere cum maritis, quam hostibus integro decore servire.* Lactantius lib. I. De Falsa Religione cap. 20. *Urbe a Gallis occupata, obsessi in Capitolio Romani, cum ex mulierum capillis tormenta fecissent, eadem Veneri Calvæ consecrarunt.* Plura vide apud Stewechium ad Vegetii locum modo adductum, & Casaubonum ad Julii Capitolini Maximin. Junior. cap. VII.

[CAP. LXVIII.]

Ἀργολίδες.

Πύρρος Ἠπειρώτης ἐνέβαλεν εἰς Ἄργος, καλέσαντος αὐτὸν Ἀριστέως Ἀργείου· οἱ μὲν Ἀργεῖοι συνέδραμον ἐς τὴν ἀγορὰν μὴ τὸ ὅπλων· [1] αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν προκαταλαβόμεναι τὰ τέγη, τοὺς Ἠπειρώτας ἄνωθεν βάλλουσαι, ἀναχωρῆσαι βιάζουσαι· ὡς τε καὶ Πύρρος ὁ δεινότατος τῶν στρατηγῶν αὐτὸς ἔπεσεν, ἐμπεσούσης ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κεραμίδος. αἱ δὲ Ἀργολίδες μέγιστον κλέος ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἤρανται, Πύρρου τοῦ πολεμικωτάτου, μηδὲ ὑπ' ἀνδρῶν, ἀλλὰ ὑπὸ γυναικῶν Ἀργολίδων πεσόντος.

Argolides.

Pyrrhus Epirotes in Argivorum solum expeditionem faciebat, vocante eum Aristeo Argivo. Argivi cum armis in forum concurrerunt. Mulieres enim eorum tectis præoccupatis, Epirotas desuper jacientes, retrocedere coëgerunt, ita ut etiam Pyrrhus ducum omnium fortissimus, incidente in caput latere occumberet. Argolides vero insignem gloriam inter Græcos adeptæ sunt, quod Pyrrhus vir bellicosissimus non a viris, sed a fœminis Argivis confectus cecidisset.

[CAP. LXIX.]

Ἀκαρνᾶνες.

Αἰτωλῶν Ἀκαρνάσι μακρῷ χρόνῳ πολεμούντων· τέλος δὲ καὶ παρεδόσαν ἐς

Acarnani.

Ætolis longo tempore cum Acarnanis bellum gerentibus, ad extremum

τὴν

1 Αἱ δὲ γυναῖκες] Ita emendavi cum MS. adsentiente Casaubono. pro Vulgato αἱ δὲ γυναῖκες.

1 Περιε-

per proditionem in urbem irruentibus, viri in subito periculo fortiter dimicarunt. Fœminæ in tecta ascendentes partim lapidibus, partim lateribus jacientes, multos ex hostibus interfecerunt. Viros autem cedentes, & pene victos, ipsæ tum cohortando, tum exprobrando, nonnunquam etiam supplicando, ad pugnam revocarunt. postquam vero rursus animose pugnantes capti sunt, mulieres in tantum adhærescebant corporibus maritorum, aut parentum, aut fratrum, ut eas in complexibus hærentes hostes avellere non possent, & cum ipsis viris occidere cogerentur.

τὴν πόλιν ὠδαπεσόντων, οἱ μὲν ἄνδρες δι' ὠρώσως ἐν ὠδαλόγῳ κινδυνῷ παρετάσσοντο· αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τὰς στέγας ἀναδραμοῦσαι, αἱ μὲν λίθοις, αἱ δὲ κεραμοῖς βάλλουσαι, πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνῄρουν. τοὺς δὲ ἄνδρας ἐνδιδόντας καὶ ἡττωμένους, αὖθις ποτὲ μὲν παρεκαλοῦσαι, ποτὲ δὲ ὀνειδίζουσαι, ποτὲ δὲ ἱκετεύουσαι, ἀνέστρεψαν ἐπὶ τὴν μάχην. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἀγωνισάμενοι γυναικῶν ἑάλωσαν, αἱ γυναῖκες ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιεπλέκοντο τοῖς σώμασι τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἀδελφῶν, ἢ πατέρων, ὡς τε αὐτοὺς ἐξαρτωμένας ὀπισθεν οἱ πολέμιοι μὴ δυνάμενοι, συγκαταφόνευσαν τοῖς ἀνδράσιν.

[CAP. LXX.]

Cyrenenses.

Ptolemæus cum Cyrenensibus bellum gerebat. Illi ducem ex Ætolia Lycopum evocantes, ei sum-

Κυρηναῖοι.

Κυρηναίοις ἐπολέμει Πτολεμαῖος. οἱ δὲ ἡγεμόνα ἐξ Αἰτωλίας Λυκωπὸν μεταπεμ-

1 Περιπλέκοντο] Ita emendavi cum MS. pro παρεπλέκοντο.

1 Αἰτω-

πεπιμψάμενοι, τύτῳ τὴν πρόσασίαν τῶν κοινῶν ἐνεχείρισαν. ἐν δὲ ταῖς μάχαις οἱ μὲν Κυρηναῖοι προεκινδύνευον. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν χάρακας προὔβαλλον, τάφρους ὤρυττον, βέλη προσέφερον, λίθους προσεκόμιζον, τοὺς τραυματίας ἐθεράπευον, τροφὴν παρεσκεύαζον· σφαλέντων δὲ τῶν ἀνδρῶν, ὁ Λυκωπὸς τὸ πρᾶγμα μεταστήσας ἐς μοναρχίαν, ἐπὶ τοσοῦτον ἐβλασφήμησεν τὸν μόναρχον, ὥστε παροξυνθεὶς τὰς πολίσας αὐτῶν [1] ἀπέκτεινεν, ἐκκόψας ἐπὶ τοῦ σφαγίου θεάσας.

mam omnium rerum potestatem permiserunt. In pugnis Cyrenenses, priores pericula subibant. Mulieres vero eorum valla munire, fossas ducere, tela adferre, lapides apportare, vulneratorum curam gerere, cibos apparare. Occisis autem viris, Lycopo statum in monarchiam transferente, in tantum monarchum blasphemiis affecerunt, ut exasperatus plurimas earum interficeret, sponte sua ad cædem accurrentes.

[CAP. LXXI.]

Λάκαιναι.

Λακεδαιμονίων αἱ γυναῖκες ἐγήμαντο Μινύαις, τοῖς ἀπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν γεγονόσιν. οἱ δὲ κοινωνοῦντες τῆς πολιτείας, ἤδη καὶ τῆς βασιλείας ἀντεποιοῦντο. τοὺς

Lacænæ.

Lacedæmoniorum filiæ nupserant Minyis, ab Argonautis oriundis. Illi ad gerendam Rempubl. admissi, jam etiam regnum affectabant. Eos Spartiatæ comprehensos

[1] Ἀπέκτεινεν, ἐκκόψας ἐπὶ τοῦ σφαγίου θεάσας] Postrema verba ἐκκόψας ἐπὶ τοῦ σφαγίου θεάσας, quæ in Vulgata aberant, cum MS. & Interprete addidi.

[1] Al

in custodias dederunt. At filiæ,... μὴν δὴ καθεῖρξαν οἱ Σπαρτιάται· αἱ δ' θυγατέρες τῶν....

1 Αἱ δ θυγατέρες....] Quæ hic desiderantur, quum ex melioribus Codicibus supplere nequeamus ex Herodoti Musa quarta supplebimus: Nam ille historiam planissime refert, in hanc sententiam: Quum in carcerem fuissent Minyæ a Lacedæmoniis conjecti, eaque nox advenisset qua more majorum videbantur Lacedæmonii de iis supplicium sumpturi, uxores Minyarum, filiæ principum Spartanæ Reip. virorum, postularunt dari sibi veniam adeundi ad conjuges suos in carcerem. quo impetrato statim ad maritos accellere, astuque effecere, (permutatis videlicet vestibus cum maritis) ut e carcere illi exirent: qui egressi Taygetum occuparunt, ac mox Theræ interventu, recuperatis, ut videtur, uxoribus, liberam inde discedendi facultatem a Lacedæmoniis sunt adepti. Affinem huic historiam habes supra libro septimo de Tyrrhenidibus. *Casaubonus.*

Αἱ δ θυγατέρες κτλ] Solo articulo hic auctior erat Codex Florentinus, quem propterea addidi. Neque tamen defectus Codicum hoc loco tanti est; cum strategema, quod memoratum supra lib. VII. cap. 49. & Herodoto lib. IV. cap. 145. non modo huic sit affine, sed omnino idem, ut loca conferenti erit manifestum: eo solum discrimine, quod, qui hic dicuntur *Minya*, illic veniant *Tyrrhenorum* nomine, quomodo dicti fuere incolentes insulas Atticas, & in faucibus Thraciæ sitas. Inta inter *Tyrrhenorum* insulas refert quoque *Lemnum* Dionysius Halicarnassensis lib. I. Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ αὐτῶν Θουκυδίδης ἐν ἀρχῇ τῆς Θρᾴκης μνήμην, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ κειμένων πόλεων, ἃς εἰκῆ ἐνθάδε διήλωσεν. ἀεὶ δὲ τῆς Πελασγικῆς γένους ἐστὶ λόγος· ἔνι δὲ τῇ Χαλκιδικῇ, τὸ δὲ πλεῖστον Πελασγικόν, τῆς καὶ Λήμνου ποτὲ καὶ Ἀθήνας οἰκισάντων Τυρρηνῶν. Σοφοκλῆς δὴ ἐν Γνάφῳ δράματι ἀνέπαιστον ὑπὸ τῆς χορῆς λεγόμενον πεποίηται φάσκων, Γνάφε γένος τάτορ, παῖ κλεινοῦ Πατρὸς Ὠρίωνος, μέγα θαυμαστὸν ἐβάλου Ἄργος τε γένος ἥρας τε πάγρος, Καὶ Τυρρηνοῖσι Πελασγοῖς. Τυρρηνίας μὲν δὴ ὀνομάζουσι τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀνάστασιν Ἑλλάδος ἅπασαν καὶ πᾶσαν ἀναστατοῦσαν Ἰταλίαν, &c. *Minyarum* nomine hoc loco iidem veniunt, quia oriundi ex Argonautarum cum Lemniadibus, quæ maritos suos omnes & filios ex zelotypia interfecerant, quæque Argonautas hospitio exceperant, concubitu. De quo videndus Apollonius Rhodius lib. I. Argon. ✠. 608. & seqq. & Orphei Argon. ✠.

Σίντιαι δ' ὀφρύσιν ἐπάλσαμεν ἀνέμοιο
Λήμνιοι ἐν ἠγαθέῃ. & seqq.

Confirmat hoc locus Valerii Maximi, qui est lib IV. cap. 6. extern. 3. quem, quia non solummodo locum hunc supplet, sed & Auctoris relationem, quæ est lib. VII. cap. 49. illustrat, totum subjicio: *Minyæ, quorum origo ex inclyto sociorum Jasonii numero Lemniorum in insula concepta, per aliquot saculorum vices stabili in sede manserat, a Pelasgis expulsi armis, aliena opis indiga, excelsa Taygetorum montium juga supplices occupaverant. Quos Spartana civitas recepit respectu Tyndaridarum: namque in illo nobilis fama navigio destinatum sideribus par fratrum effulserat; deductosque inde legibus commodisque suis immisit. Sed hoc tantum beneficium in injuriam tenementa urbis, regnum affectantes verterunt. Igitur publica custodia inclusi, capitali servabantur supplicio: quod cum vetere instituto Lacedæmoniorum nocturno tempo-*

re passuri essent, conjuges eorum illustri ibi sanguinis, velut allocuturæ periturôs viros, impetrato a custodibus aditu, carcerem intraverunt; commutataque veste, per simulationem doloris velatis capitibus eos abire passæ sunt. Hoc loco quid aliud adjecerim, quam dignas fuisse, quibus Myniæ nuberent? Male autem κοινωνοῦντες τῆ πολιτείας, ἤδη καὶ τῆ βασιλείας ἀντεποιοῦντο vertuntur, Illi ad gerendam rempublicam admissi jam etiam regnum affectabant; πολιτεία enim non pro reipublica administratione, sed jure civitatis hic ponitur: quare vertendum: illi jus civitatis adepti, etiam regni administrationem affectabant. Eodem modo de iisdem supra jam scripsit Auctor: πολιτείας ὄντες καὶ δόξης τυχόντες, καὶ μὴν ἀρχῆς, εἰδὴ βουλῆς μεταλαχόντες, ὑπὸ τοιαυτῆς ὁρῶντες νεωτερίζοντας, καὶ συλληφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐσυλάττοντο. & Plutarchus: καὶ λαβόντες πολιτείας καὶ γάμων τυχόντες, ἐπὶ ἀξιώμασι ὄντες ἀρχείων καὶ βουλῆς, ὑπὸ τοιαυτῆς ὁρῶντες ὅτι νεωτερισμὸν συνεπιχειροῦντες, καὶ λαβόμενοι τῶν κατεσχωκότων.

Τῷ Θεῷ δόξα.

Omissa & commissa sic restitue.

Pag. 5. v. 14. *post* πολεμίων *pone colon.* p. 11. *in Notis*, a. 22. *pro* ἐν ταῦτα, ἐνταῦθα.

Pag. 39. a. 7. *post* in Harpocratione. *adde.* & Samuel Bochartus lib. 1. Phaleg. cap. 3. *Ibid.* b. 9. *post* Τάξεις ἀπάτων. *adde:* Uti restituit Casaubonus, non videtur de re futura prolatum oraculum, utpote in quibus ambigua fere edebantur responsa, quum in hoc tam aperte res proponatur, ut dicas potius rei jam peractæ relationem: quare præfero CL. Gronovii conjecturam, referibentis: ὁ θεὸς ἔχρησε τῷ Ξάνθῳ τάδε,

Ξανθὸν ἀπωτίνας ὁ μελάσφορος ἐξ Μελαίνας.

quum id & propius ad Codd. lectionem accedat, & res ambigue magis sub appellativis, quam propriis nominibus, proponatur.

P. 42. 6. *post* Plutarchus in Solone, *adde:* consule quoque Æneam c. iv. & Frontinum lib. iv. c. ult.

P. 47. b. 10. *post* lego & distinguo, *adde:* cum Henrico Valesio ad Harpocrationem v. κατάγειν.

P. 48. 12. *pro* ἀδηλαῖς, ἀδηλαῖς. & *post sequens* ἔταξε *pone colon.*

P. 53. 11. *adde:* Συρακουσίων ἐγένετο τύραννος] Himerensium tyrannum factum, alioque usum strategemate scribit Conon apud Photium Narrat. XLII. ubi simul elegantem vide apologum, quo Himerensibus id dissuadere conabatur Stesichorus poëta, quem tamen in Phalaridem compositum testis est Aristoteles Rhetor. lib. II. cap. 20. quem consule.

P. 66. a. 6. *post* Forte *ex. adde:* Eandem historiam vide apud Thucydidem lib. 1. & Nepotem.

P. 73. 2. *post* ὅσον *pone colon.*

P. 75. *post* ὠφεληθέντος *pone comma, male collocatum post* τιμῶν.

P. 76. a. 10. *pro* Frontibus, Frontinus

P. 78. 20 *pro* ἡγεμόνος, ἡγεμόνος.

P. 89. 5. *post* Ἀθηναίοις *dele comma.*

P. 94. a. 7. *post* ædificia quidem corruerunt. *adde:* De terræ motu hoc, tum quod terræ motibus obnoxia fuerit Laconica, vide quæ congessit Meursius, Miscell. Lacon. lib. II. c. 6. ubi

Digitized by Google

6. ubi etiam terræ motum hunc ab Anaximandro philosopho fuisse prædictum disces.

P. 98. 23. pro *λυτομόλησεν*, *ἠυτομόλησεν*.

P. 101. b. 3. *post* Ex confusione sequentis vocis. *adde:* Nisi malis retinere, & vertere, *de communi consilio ad statutum signum*, &c.

P. 103. b. 2. *post* ut etiam Interpres. *adde:* idque elegantius multo quam Vulgata: *αἰχμαλώτης* quippe referendum ad naves, & locus vertendus: *capiunt præterea omnes naves.*

P. 106. & 107. pro *Θρασύλλ*ῳ, repone *Θρασύλλ*ῳ.

110. 3. *adde:* Ἐ*σπέρας φρουρούσης*] Xenophon lib. I. Ἑλλ. Ἐ*ς* ἢ *ἑσπέραν*, *ἐπεὶ σκότ*ος *ἦν*, *ὑξεβίβαζεν*, *ὡς μὴ καταδήλους εἶη τοῖς πολεμίοις παῦτα ποιοῦντας. τῇ δ' πέμπτ*ῃ *ἡμέρᾳ ἐοδεῖφθαι σῖτα μέτρα*, *ἐπειδὴ ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν*, *καὶ οἱ ἐπορεῦντες ὀλιγωροῦς εἶχον*, *καὶ ἔνιοι ἀνεπαύοντο*, *ὑξέπλευσεν ὑξέω τῆ λιμένος*, &c. Neque ambas naves fuisse servatas, ut vult Polyænus; sed alteram, quæ scilicet altum petierat, quum sole jam occidente eam essent adsequuti Lacedæmonii, vi captam; alteram vero, quæ Hellespontum versus cursum direxerat, effugisse, Cononemque obsideri Athenas nunciasse idem auctor est.

P. 122. a. 1. pro *μυῶες*, *μυῶας*.

P. 123. b. 4. pro *ῃ*, scribe *ῃ*.

P. 125. 6. *adde:* *φρουρεῖν*] Interpres, *φρουρεῖν*.

Ibid. 22. *post* *νομεῦσι* *ponе colon.*

P. 132. a. 5. *post.* Νεκτανεβῶ. *adde:* Tacho eum militasse refert Diodorus lib. xv. eumque a filio, Nectanebo obsessum eo modo, quo de Nectanebo refert Polyænus, per Agesilaum fuisse liberatum. Plutarchus enim cum Nostro consentit: Agesilaum enim profectum quidem Tacho in auxilium contra Persarum regem Artaxerxem, sed varias ob causas ab eo alienatum, Nectanebo Tachi patrueli se junxisse, eumque a viro Mendesio, qui, cum Tachus sociorum defectione fugæ se mandasset, rex erat designatus, obsessum, uti refert Polyænus, fuisse liberatum. Præcipua alienationis caussa fuit Tachi in Agesilaum scomma, quod ex Athenæi lib. XIV. Δειπνοσοφ. lubet adscribere: Καὶ Ταχὼς δ' ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἀγησίλαον σκώψας, ἅ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, ὦ γὲ βραχὺς τὸ σῶμα. ἐδιώτης ἐχθύετο δοκοῦντ' ἐκείνῳ ἅ συμμαχίας. τὸ δ' σκῶμμα τοῦτ' ὦ ἀδιανόητ', Ζεῦς δ' ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔπεκεν μωῶ. ὅπερ ἀκοῦσας ὁ Ἀγησίλαος, καὶ ὀργισθεὶς, ἔφη· φαίνομαί σοι ποτὲ καὶ λέων. ὕστερον δ' ἀφιστάμενον τῆς Αἰγυπτίων, ὡς φησι Θεόπομπος, καὶ Λυκίας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, ἀδὲν αὐτῷ συμπραξάς, ἐποίησεν ἐκπεσόντα ἅ ἀρχῆς φυγεῖν ἐς Πέρσας.

P. 140. a. 4. *post* vertit enim cineres. *adde:* Sed recte Vulgata. sic infra VI. 5. *κοινωνήσας ἐστίας καὶ σπονδῶν.*

P. 144. a. 3. *post* *σπωδέντες*, *adde:* latronum more.

P. 155. a. 9. *post* Casauboni *φρονδέασιν*. *adde:* verum nulla opus mutatione, cum verti possit, *Dei consilium.*

P. 192. 14. *adde:* *κωὰς ἀεὶ τὸ στρατόπεδον ἠρίζ πολλὲς*] Consule Æneam cap. XXII. & ad illum Casaubonum.

P. 196. 7. *adde:* *βίλεσιν ὀδπγράψας*] De hoc strategemate vide Æneam cap. XXXI. & illic notas.

P. 200. 11. Ἀ*σκαῶν*] Forte Ἀ*σκαιῶν.*

P. 202. a. 22. pro *ἐπαμφόνια*, *ἐκπεμφόνια.*

Ibid. b. 26. *post* videtur corruptus. *adde:* Hujus sacrificii Aristomenis meminit & Clemens Προτρεπτ. *φὸς Ἕλλ.* Ἀ*ριστομένης γὰρ ὁ Μεσσηνίος τῶ Ἰ*ο*υμήτῃ Διὶ τεκακοσίας ἀπέσφαξε, τοσαύτας ὁμῶ καὶ τοιαύτας καλλιερεῖν οἰόμενος ἑκατόμβας· ἐν οἷς καὶ Θεόπομπος ἰω, ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἱερεῖον ὀδχρυσῆς.*

P. 214. 24. *adde:* *ἀνεχώρησεν*] Interpres *ἀπεχώρησεν*, quomodo etiam rescribendum monuit a Grentemesnil lib. VI. Græciæ Antiquæ cap. 15.

P. 232. 8. *post* *συμπέρα* *adde colon.*

P. 233. a. 9. *post* *καὶ τὰ ὅπλα*, *adde:* Vide

Digitized by Google

Vide omnino quæ Casaubonus in hunc locum, ad Æneam cap. XXVII.

P. 267. b. 18. *post* neque Νάκα, *adde:* nisi Ἄκη Ptolemaidis, quæ huic loco convenire posse non videtur.

P. 283, 1. *adde:* Νικολόχου] Hic supra exemplo IV. Auctori dictus est Νικόμαχος.

P. 284. 24. *post* αἰχμαλώτους *dele punctum.*

P. 285. b. 33. *pro* VI. 10, 2. *repone* IV. 10. 2.

P. 285. 11. *adde:* Τιμόθεος ὑπολείπει Τοπόνιον] Consule Casaubonum ad Æneam cap. XXXII.

P. 291. b. 33. *post* ἄλλαδε μύσας, *adde:* simili loquutione usus Auctor jam supra hoc libro c. x. 4. ubi referens Timotheum ad Leucada prælio navali, sesto Minervæ, Lacedæmonios superasse, scribit: οἱ δὲ γραπτοὶ μὲν ἐπὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἠγωνίσαντο, θεῖον ἔχειν εἰδώλοις σύμμαχον.

P. 292. b. 2. *pro* κομιδοῦ, κομιδήν.

P. 294. 19. *pro* κολδίτας, κολδυστάς.

P. 305. 21. *adde:* οἱ γραπτοὶ τοῦ ἵππου] Strategema hoc aliter refertur Æneæ cap. XXIV. Non autem bis tantum equi strategemate, sed ter, captum fuit Ilium. Plutarchus in Sertorio: Ἐπαλω δὲ τὸ Ἰλιονὸ Ἡρακλῆς μὲ τοὺς Ἀρκαδικοὺς ἵππους καὶ ὑπὸ Ἀγαμέμνονος μὲ ἡ δυρεῖα θεσσαλοῦ δόντος ἵππου πέτου ὑπὸ Χαρεδήμου, παῖς πύλας ἵππον πόδ ἐμπεσόντος, ἀποκλεῖσαι παχὺ τὸ Ἰλιον μὴ δεχομένου. In veteri Epigrammate:

Carminis Iliaci libros consumpsit asellus:
Hoc fatum est Troiæ, aut equus, aut asinus.

P. 306. 1. *pro* Φαληρεῦς, Φαληρεύς.

Ibid. 18. *pro* σίτον, σῖτον, *ut & alibi quibusdam in locis.*

P. 321. 13. *ut & paullo post*, pro Ἀθηναῖος, Ἀθηναῖος.

P. 320. a. 10. *post* ΑΡΓΙΛΟΣ. *adde:* & Scholiastes Thucydidis ad lib. I. pag. 57. ad verba; ἀνὴρ Ἀργίλιος, scribit: πλὴν κύριον, πλὴν ἐθνικόν, ἀπὸ πόλεως Θρᾴκης ὅπερ ἄμεινον. & Nepos in Pausania cap. IV. *Interim* Argilius *quidam adolescentulus*, &c.

P. 329. 9. *adde:* ἀλλὰ τοῖς πολεμίοις αὐτοῖς μάχεσθαι] Vette cum CL. Gronovio: *sed eum ipso hostium exercitu.* Eum vide ad Polybium lib. III. Histor. cap. 72. de eleganti hac significatione vocis αὐτός.

P. 334. 11. *pro* χρεῖα, χρεία.

P. 343. 1. *pro* ν, ῆ.

P. 353. b. 12. *post* Diodorum lib. XVII. *adde:* Plutarchus pag. 704. Κωσταῖον ἐθνικόν.

P. 358. b. 11. *post* apud Polyænum, conjungitur, *adde:* Atque ita in suis quoque reperisse existimo Interpretem, eumque *terebinthum* edidisse, non *terchintinis*, ut facili literarum permutatione male editum, Τέρμινθος autem, quæ & Τερέβινθος, Latine *Terebinthus.*

P. 360. 7. *post* κεφαλάς. *dele colon, & accentum muta.* ibid. a. 19, *pro* ἄρισον. ἄριστον. & b. 9. *pro* δι' ἀ διδ', δι' ἃ δίδ.

P. 362. a. 3. *post* ἀπαιρεπόμενος. *adde:* Similem epularum differentiam Lysimacho etiam exhibuit Getarum rex Dromichætes, simul monens, ut a populo tam inopi bello abstineret. Eam vide in Excerptis Diodori Peirescianis. p. 285.

P. 373. 3. *post* νικησάντων. *pro colo pone comma.*

P. 381. 1. *post* Ἀνυπονίζοντας *tolle punctum & repone comma.*

P. 385. 19. *post* πολιορκία *pone colon.*

P. 410. b. 1. *post* ψαρίσι *adde:* legendum videtur ψηφίσεται, vel ψαρίσαιεν.

P. 421. 6. *pro* ὄρκε, ὅρκε.

P. 424, b 9. *post* Eum vide *adde:* Corruptum quoque hujus oppidi nomen apud Frontinum lib. III. cap. 81. ubi pro *Trinassum* repone *Trinassum. Philippus cum* Trinassum *castellum nulla vi capere posset, terram ante ipsos muros aggessit, simulavitque agi cuniculum: castellanique, quia subrutos se existimarent, dediderunt.*

P. 446. a. 14. *post* Cant. Μοῦλν. Male. *adde:* Videndus & Diodorus lib. XIV. pag. 278.

P. 447. a. 2. *pro* ἐρίου, ἐρίῳ.

P. 453. 22. *pro* πῦ, πῦ.

P. 465. 18. *post* ἀνελεῖν *pone colon.*

P. 467.

Digitized by Google

P. 487. 16. *adde:* Ὀφέλλας] Varie nomen hoc exaratur. Diodoro, ut Nostro, est Ὀφέλλας. (sæpissime enim alteram ex consonis omittit Auctor) atque ita quoque Theophrasto lib. IV. De Plantis cap. 4. nec non Suidæ: Ὀφέλλα, ἢ Κυλωνὶς συνέστη πρὸς Ἀγαθοκλέους τῆς Σικελίας ἀναιρεθέντος δόλῳ, Λεωτίδης καὶ ἡ Ἑλλληνικὴ ἀρχὴς κατέσχε ὑπὸ Πτολεμαίου. Justino lib. XXII. cap. 7. dicitur *Apheltas*. sed *Opheltas* in Juntina reperiri GL. Grævius testis est: Idque genuinum esse contendit Paullus Leopardus Emendat. lib. XVII. cap. 10. auctoribus Pausania, & Plutarcho; sed qui apud Pausaniam in Corinth. & Bœot. occurrit, nihil ad hunc nostrum: & in Trogi Pompeji prologo scribitur etiam *Ophellas*.

P. 473. a. 9. pro ἀγαγόν. *lege* ἀγαγόντος

P. 509. 23. *μα dele.*

P. 510. a. 5. *pro* ἡ πόλ. ἡ πόλ.

Ibid. b. 2. *post* ἐγγὺς Σκυθῶν. *adde:* Scylaci in Periplo: Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσὶ Σκύθαι πάλιν, πόλεις δὲ Ἑλληνίδες αἱ δὲ ἐν αὐτῇ, Θοδοσία, Κυδαία, καὶ Νυμφαία, Παντικάπαιον, Μυρμήκειον.

P. 513. 8. *post* τῆς *dele comma.*

Ibid. a. 2. *post* cum Fl. *adde:* pro vulgato Ναυσίστρατον.

P. 514. 23. *pro* ταξάντες, τάξαντες.

P. 519. a. 9. *pro* probatu βάντας, probat ἰμβάντας.

P. 520. 12. *pro* ὀξίνια, ὀξεῖνα.

P. 538. 1. *initio adde:* ctum.

P. 549. 7. *pro* Ἀκαίον, Ἀκαΐν.

P. 550. a. 1. *pro* Ἀκαδῖν, Ἀκαΐν.

P. 570. b. 30. *pro* Ὀδρυσίας, Ὀδρυσιάς.

P. 577. 1. *dele* & in harum medium triremes collegerunt.

P. 592. 24. *pro* παραγγ. παρηγ.

P. 593. a. 6. *pro* Ἀώτης. Ἀώτης.

P. 602. a. 4. *post* βιβλίῳ ζ' πίναξ *adde:* qui hic Σιφάκης, suo loco dicitur Συφάκης, illiusque strategema perperam pro octavo Darii refertur.

P. 603. 15. *pro* Σθίτης, Σθίδης.

P. 608. 26. *post* ἀπίκτειτε *tolle comma.*

P. 632. 3. *adde:* Ἀρταξήρξης] Male strategema hoc sub Artaxerxis nomine refertur, cum sit Orontis, cui in Indice statim post Zopyrum sequenti quinque tribuuntur strategemata. Quare Orontis nomen eidem præfigendum: & sic tamen unum strategema quinario numero ju xta Indicem deficiet.

P. 638. a. 6. *pro* Ἡ πτρίπιον, Ἐ πτρίπιον.

P. 653. 9. *pro* ἀφιρεθῶν, ἀφαιρεθῶν.

P. 655. b. 4. *post* Casaubonus, *addes* Vulgata ἀπῆκεν.

P. 660. 14. *pro* ἐκπλήσσα, ἐκπλήττουσα.

P. 674. 2. *pro* Χεφυήσω, Χεῤῥυήσω.

P. 676. 7. *pro* τῇ, τῇ.

Ibid. 16. *pro* πεῖ, ἐπεῖ.

P. 681. b. 28. *pro* inducæ, indnciæ.

P. 691. a. 9. *pro* ditam, dictam.

P. 697. 23. *pro* ἀπέδωκεν, ἀπέδωκεν.

P. 698. 1. *adde:* Νομάπορ] χ. πρὸ Ῥώμης καὶ Ῥωμύλου. *Casaubonus.*

P. 702. b. 5. *pro* ζηλωτὴρ, ζηλωτής.

P. 707. b. 5. *post* Ῥωμαῖοις, *adde:* In Vulgata Ῥωμαῖον aberat.

P. 735. a. 5. *pro* Interpres legit κ', Interpres legit κ.

P. 737. a. 23. *pro* Daci, Daci.

P. 738. b. 3. *pro* tragulæm, tragulam. & *paullo post pro* legionbus, legionibus. & *pro* præceptam, præceptum.

P. 768. 7. *adde:* ἀπέπεμψεν] Malim cum Interprete ἀνέπεμψεν.

P. 790. a. *post* si etiam victa voluisset, *adde:* Idem de Hyperide in ejus vita refert Plutarchus, cum scribit: καὶ ἀχθεὶς πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Κόρινθον, ἔπειτα βασανιζόμενος διήγαγε τὴν γλῶσσαν, ὡς μηδὲν ὀφείλειν τῇ τῆς πόλεως ἀποῤῥήτων δωροδοκίᾳ. καὶ οὕτως ἀποθάνοι, Πυθεῖ ψιθῶν ἐκείνῃ ἰσεμφύτῳ. quamquam mox subjiciat linguam eidem juxta quosdam fuisse excisam, uti etiam scribit in vita Demosthenis: quod sequitur quoque Suidas.

P. 810. 12. Σάτυρον ἐξίτῃ] Legendum, Σάτυρον ὀξίτῃ. cum Interprete.

Sequuntur Interpreti τὰ ἰσοπαλιμφία.

P. 16. 10. ἠρύσατο quod redditur, *custodivit*, verte *hausit*,

P. 28.

P. 28. 20. ἡ αὐλὸν ἔχειν ἀεὶ στρατηγὸν ἐν ταῖς μάχαις, quod dicitur, *tibiam habere vim & incitamentum in pugna*, potius accipe, *tibiam habere antesignanam in pugna.*

P. 54. 18. οἱ δὲ τοῖς τέλεσιν ἀπαγορεύοντες, pro, *qui tributum recusantes*, explica, *tributu ad desperationem adacti.*

P. 56, & 57. τεσσαρεσκαιδεκάτου, & τεσσαρακοστοῦ male redditur *trigintæ.*

P. 58. 13. ψιλοῖς pro *inermibus militibus*, redde ut ante, *levis armatura militibus.*

P. 75. 1. προεστῶσι redditur *prospicientes ac præsentiens*, cum alterum sufficiat.

P. 79. 16, & 18. ὑπηρετικὸν exponitur *navis expedita*, cum dicendum *navis ad ministeria bellica.*

P. 80. 7. ἡ δὲ ὕλην πῦρ ἐμβαλὼν ἐνέπρησεν, pro *materiam deinde injiciens, ignem incendit*, mutata distinctione scribe, *materiam deinde, injiciens ignem, incendit.*

P. 81. 13. πύκτωρ omissum Interpreti.

P. 100. 10. κέλης ὑπηρετικὸς pro *celes expeditus* Latine verte *celox ad ministeria bellica.*

104. 10. ὅπως ἀδείστεροι χρῶιντο, pro *quo tutius res administraretur* explica, *ut omni metu liberarentur.*

P. 109. 24. καταπάσας δύο τὰς ταχυναυτούσας τῶν νεῶν, pro *contractis duabus celocibus*, interpretare, *deductis duabus ex celerrimis navium.*

P. 111. 8. ἡ στρατηγὶς κόσμον περιέθετο, pro *& ducem suis ornamentis induit*, verte, *& imperatoria navis ornamentis undique illis appensis.*

P. 118. 14 στρατηγὸν ἡγούμενοι, pro *militare existimans*, redde *ducis officium existimans.*

Ibid. 18. ὅσον οὔπω pro *quantum nunquam antea*, verte *tantum non.*

P. 122. 4. ἐφ' ᾧ τε βασιλεὺς πείσειν πόλεις, &c. pro ut interim rex ad suas partes alliceret quotquot essent Græcæ civitates in *Asia*, & liberas dimitteret, explica *ut regi persuaderet, quotquot civitates Græcæ in Asia, liberas dimittere.*

P. 127. ἄλλοι ἄλλῃ ὑποτέμνοντες ἐπαυσε ἡ στάσιν, pro *alium alio educens pugnam dissolvit ac finiit*, verte *alium alio clam educens seditionem sedavit.*

P. 131. 8. ἐν οἷς προσεδόκα τοὺς Βοιωτοὺς ἐπιχειρήσειν, pro *in quibus expectabat donec Bœti incursionem facerent*; redde, *in quibus arbitrabatur Bœotos aggressuros e.*

P. 145. 8. ἐπιτυχεῖν αὐτῶν verte *vacare illis.*

P. 147. 11. τῷ ἱππομαχοῦντων, pro *& equestri prælio vincentibus*, explica *& equitum numero superioribus.*

P. 149. 5. ἡ πεῖραν pro *rem*, interpretare *sollicitationem.* Dum præter institutum hæc colligimus, interpellant operæ, & manum cogunt de tabula.

I N-

Digitized by Google

INDEX
RERUM MEMORABILIUM
quæ in
POLYAENI STRATEGEMATIBVS
continentur.

A.

Abantes in pugna anteriora capitis radunt. 1,4
Abderitarum regio occupata Philippo. 4,2,22
Abrentius. 8,14,3
Abstinentia Alexandri in aqua penuria. 4,3,24
Abstractis hostibus a statione sua quatuor navibus celerrimis, quas insequebantur, tuto cum classe sua transit Philippus. 4,2,22
Abydeni Sestum accipiunt. 1,37
iis bellum infert Iphicrates. 3,9,44
Abydus. 2,24
Acantha. 6,54
Acanthius, Amphiretus. 6,54
Acarnani. 2, 1, 1. Heracontem occidunt. 8,46. vastantur ab Agesilao. 2,1,10
Acarnanos ducit Demosthenes. 3,1,2
Acatium. 6,2,1
Accessu simulato deceptus hostis. 5,44,3
Accusatio diluta commodo commento. 5,46
Ace. 3,9,56
Aceium, commodissimum ad extinguendos ignes. 6,3
Achajæ urbs Helice. 8,46
portus Panormus. 6.23
Achæus, Seleuci dux. 4,17
Acheiouis. 8,44
Achivorum dux Dioetas. 2,36. eorum armaturam mutat Philopoemen. 6,4,3
Aciei inventor Pan. 1,2
Aciem deserere summa infamia apud Lacedæmonios. 2,1,13. oblongam convertens Iphicrates hostes cædit. 3,9,54
Acie in longum producta, per veteranos turbavit Athenienses Philippus. 4, 2,7. falcata hostes elusi. 3,10,13,17. disjuncta hostes transmissi, in fugam acti. 2.1,19
Acies humano corpori comparata. 3,9,22
condensata equitibus invia. 7,14,2.
instructa sæpius absque pugna negligentem reddit hostem. 5,44,4.
instructa Alcibiadi, ut ventus adversus esset hostibus. 1.40,7. Pori contra Alexandrum. 4,3,22
Acra. 3,1,1
Acracorinthus. 4,6,1
Acrocorinthum capit Aratus. 6, 5.
Ptolemæus. 8,58
Adoratio ficta noxia Dario. 4,3,5
Adramytium oppugnatur ab Autophradate. 7,26
Adria. 8,24,7
Adventu hostium nunciato, excurrentes Lacones ab adium ruina per terræ motum facta, servantur. 1,41,3.
sedati tumultuantes. 5,26. 5,28
Ætaty a furore Polyclea deceptus. 8,44
Ædessa. 2,29,2
Ægina. 5,14. 2,13
Æginam cepit Demetrius. 4,7,5
petit Chabrias. 3,11,12
Æginetarum bellum cum Atheniensibus. 1,30,5
Ægypti rex, Tementhes. 7,3
Nectanebo. 2.1,22
Ægyptii à Dario deficiunt. 7,11,7
Ægyptiorum rex Thamus. 3,11,5.
Amasis. 8,29. Aprias. ibid.
Psammetichus. ibid. eorum exercitum ducit Chabrias. 3,11,7. bellum adversus Arabas. 7,4
Ægyptiis auxilio sunt Lacedæmonii contra Persas. 2,16
Ægyptus à Cambyse Apriæ stirpi restituta. 8,29
Ægyptum, Persis auxilio, petit Iphicrates. 3,9,38
Æneas. 8,25,2

Ænetus, Demetrii dux. 5,19
Ænus. 2,22,1
Æolis. 6,10
Æolum cum Samiis bellum. 6,45
Æolus Sisyphi pater. 1. *præfat.*
Aëropus Macedoniæ rex. 2,1,17
Aëropus & Damasippus duces ob conductam è Iupanari in castra pestrinam finibus regni à Philippo pulsi. 4,2,3
Æsculapii templum. 5,2,19
Æsias, nummularius. 6,5
Æthilla, Priami soror. 7,47
Æthis, dux Dromichætis. 7,25
Ætoli. 4, 9, 2. *piratæ.* 4, 6, 18. *cæsi à Pellenensibus.* 8, 59
Ætolia. 8,70
Aetolorum cum Acarnanis bellum. 8,69
Ætolus, Timarchus. 5,25
Agamemnoni Palladium falsum pro vero traditum. 1,5
Agathoclis adversarius, Megacles. 5,15
Agemachus. 2,35
Agesilaus. 2, 3, 9. *astu Coronis revocatur ab Asia.* 1, 48, 3. *Chabriam persequitur* 3,11,15. *Asiam vastat.* 1, 48, 3
Agis, Arcas. 7,18,1
Agrauli templum. 1,21,2
Agri ducum hostilium vastatione prohibiti, ut fiant suspecti. 4,3,15. 5,2,18
Agri parte à quolibet pro principe consita, ingens pecunia confecta. 7,32
Agricultura restituta per Pithopolim. 8,42
Agrigentini oppugnant Sicanos. 5,1,3
Agrigentinorum tyrannus Therون. 6,52
Phalaris. 5,1,1
Agrigentum. 6, 16, 4. *oppugnat Imilco.* 5, 10, 4.
Αἰγὸς ποταμός. 1,45,2
Alacriores milites qua ratione reddebat Iphicrates. 3,9,32
Ἅλαδε μύσφ. 3,11,2
Alesiam oppugnat Cæsar. 8,23,10
Albæ regnum, capto fratre invadit Amulius. 8,1
Albani produnt Romanos. 8,5
Albinus à tumultuantibus interfectus. 8, 9
Alcetas. 4,6,6. *Macedo.* 4, 6, 7. *Philippi filium Cynnanen interficit.* 8,60
Alcibiades Phrynichum accusat. 3,6
Alcmadarum ædificia demoliri conatur Philippus. 4,2,11
Alexander Timocleam ob fortitudinem liberam dimittit. 8, 40.
Alexander Babylone mortuus. 8, 60.
Alexandri M. filius. 4, 8, 3
Epiri rex. 8,52. *præfectus Acrocorinthe.* 4,6,1
Alexandros omnes homines appellare decreverat Alexander. 4, 3, 1.
Allii capita ambignum fœdus faciunt 6, 22
Alpes transit dolo Cæsar. 8,23,2
Amaction dux Seleuci. 4,9,6
Amanides angustiæ. 4,9,5
Amantes nostri non punienda. 5,14
Amasis Ægyptiorum rex. 8,29
Amazones auxilium ferunt Baccho. 1.1,3
Amazones. 8,28
Ambigui verbis fœderis decepti. 6.14. 6, 22
Ambracia. 8,52
Amicitiæ integerrima exemplum. 5, 2, 22. *specie deceptus hostis.* 5,2,10. 5,35. 7,21,2. 7,23,2
Amico habitu deceptus hostis. 5,44,5
Amicorum bona quoque rapit Polycrates, ut illa reddens, faciret eos sibi amicioores. 1,23,1
Amicos probavit Alcibiades simulato homicidio. 1, 40, 1. *amicos renunciat Cæsar neutram partem sequentes.* 8, 23, 27
Amilcar. 5, 3, 6. *dux præstantissimus proditionis crimine damnatus.* 5, 11
Aminias, archipirata. 4,6,18
Amisus. 7,21,1
Ammonis oraculum. 7,3
Amœbeus citharœdus. 4,6,1
Amore puellæ Tarentum proditur Fabio. 8, 14, 3. *a societate abstractus rex.* 8,16,7
Amoribus occisus Opheltas. 5,3,4
Amphilochos ducit Demosthenes. 3,1,2
Amphipoli potitur Lysimachus. 4,12,1
Amphipolitis repetentibus Athenienses a Philippo dum alio bello esset implicitus, callide liberam dimisit, sed bello confecto incautis Athenienses recuperavit. 4,2,17
Amphipolis. 1,38,1. 2. & 3. 3,10,7

Amphi-

Digitized by Google

Amphipolitani fœdere jungunturLacedæmonijs. 1,38,3
Amphissa capta a Philippo. 4,2,8
Amulius per insidias sublatus. 8r2
Amyntas, Perdiccæ filius. 8,10
Anaceum. 1,21,2
Anathemata Deorum vendit Dionysius mox reportanda. 5,2,19
Ancilla pro domina confodiendam se obtulit. 1,13. 8,57
Ancyra. 8,61
Andragathus prodit Amphipolim. 4, 12, 2
Andromachus, Seleuci dux. 4,17
Andron, archipirata. 5,19. *ei arcis præfecturam commendat Dionysius.* 5,2,4.
Angustia loci multitudo inutilis. 2,1.22. 1, 30, 2. 1, 32, 1. 1, 38, 1. 2,2,5. 2, 10, 2
Angustiæ patefactæ simulato discessu. 7, 27, 1
Angustias Lycii, bubulci, ope superat Alexander. 4,3,27. *celeriter evasit, ac cum præstantissimis conversus hostes cedit Iphicrates.* 3,9,49. *tuto transit Chabrias.* 3, 11, 9. *angustum transitum quomodo superarit Iphicrates.* 3,9,33
ad Anienem casi Galli. 8,7,2
Animalibus, Deorum loco ab Ægyptiis cultis, ante aciem locatis, jaculari Ægyptis desinunt. 7.9
Animi civium erga se quomodo deprehendit Dionysius. 5,2,13,15,16. *militum quomodo deprehensi* 4,3,19.7,20
Annibalem cunctando superat Fabius. 8, 14, 1
Annonæ defectus hostibus audientibus dissimulatus obsidionem solvit. 2, 18. *caritatem tollit Timotheus.* 3,10,10. *vilitas simulata.* 6,47
Anteriora armata, posteriora nudata contra militum fugam. 4,3,13
Anthropinus. 5,3,8
Antigones Argyraspidum dux. 4,8,2
Antigoni prælium cum Seleuco. 4,9,1
Antiochus Deus. 8,50
Antipater, dum cum Thebanis pugnat Alexander, a tergo Thebas occupat. 4, 3, 12. *per Antigonum servatur.* 4, 6, 4
Antipatridas. 5,35
Antoninus & Verus Impp. contra Persas ac Parthos bellum gerunt. 1. Procem. *omnibus bellis victores.* Procem. 6.
Anulum fratris quomodo acceperit Jason. 6, 1, 7
Ἀνθεστήρια *festum Atheniensium.* 1,19
Aphasius collis prope Chalcedonem. 7, 11, 5
Apin magno luctu Ægyptii quærunt. 7, 11, 7
Apio coronantur Isthmici victores. 5,12,1 *etiam defunctorum monumenta, & inde mali ominis.* ibid.
Apolline invocato per pluviam servantur Persæ. 7,11,8
Apollinis sacerdos Melanippus. 8,38
Apollo Lycurgo leges dictasse dicitur. 8,4
Apollodorus Cassandreæ tyrannus. 4, 6, 18
Apollonia. 8,19
Apparatus pugnæ simulato deceptus hostis. 8,24,7
Apparatus belli ingens hostes terret. 7, 27, 2
Aprias, Ægyptiorum rex. 8,29
Aqua minio permixta. 6, 54. *helleboro infecta.* 6,13. *in siti à duce contemta milites tolerantiores reddit.* 4,3,25
Aquæ ductu Sestus capitur. 1, 37. *inopia tradita urbs.* 7,6,8
Arabiam petit Alexander. 4,3,4
Arabiæ præfectus Sibyrtius. 4,6,15
Arabum bellum adversus Ægyptios. 7,4
ad Arbela prælium. 4,3,6. 4,3, 17,27
Arbeliorum terram invadit Philippus. 4, 2, 16
Arcades. 1,7. 2,3,5. *decepti ab Eurytione.* 2,13. *victi a Spartanis.* 1,41,1. *vincunt Archidamum.* 1,41,4
Arcades & Bœoti contra Lacedæm. 2, 1, 14. *socii Thebanorum.* 3, 9, 37
Arcadiæ mons Lycæus. 4,7,9
Arcadicus pileus. 4,14
Arcas, Chilius. 5,30
Arcas, Pompiscus. 5,33,1
Arcesilaus, pater Batti. 8,41. *filius,* 8, 47
Archelaus custos Acrocorinthi. 6, 5. *Mithridatis dux.* 8,9,2
Archidamus Periclem civibus suis suspectum reddit. 1,36,2
Archibiades, Byzantius. 5,44,1

Digitized by Google

Archimedes machinis suis tuetur Syracusas. 8,11
Argaeus Macedoniae rex. 4,1
Argenteae scutae. 4,3,24
Arginusae. 1,44
Argivorum fortitudo adversus Spartanos. 8,33
Argivi. 6, 20. *provocati a Deiphonte.* 2, 12. *socii Thebanorum.* 3, 9, 37. *cunctis civitatibus fabricantur arma.* 3, 8
Argivorum & Lacedaemoniorum bellum. 1,14. *cum Pyrrho bellum.* 8,68 *eorum tyrannus quomodo Archinus* 3, 8. *millia aliquot necat Cleomenes.* 8, 33
Argolidem populatur Iphicrates, 3,9,37
Argonauta. 8,71
Argos Temeno cessit. 1.6
Argyraspides ob perfidiam in Eumenem ab Antigono perditi. 4, 6, 15. *ob amissa impedimenta Eumenem imperatorem suum Antigono vinctum tradunt.* 4,16,13
Argyraspidum duces Antigenes & Teutamates. 4, 8, 2. *sibi cedere nolentes.*, *Alexandri nomine tabernaculum erigunt, ad quod convenirent.* 4, 8, 2
Arianus. 7,16,1
Aribbaeus. 7,29
Aries strategema Ulyssis. 1.praefat.
Ariomazes petra in Sogdianis praefectus. 4,3,29.
Aristagoras. 1,24
Aristarchus medicus. 8,50
Aristeus, Argivus. 8,68
Aristibus, flavius. 4,12,3
Aristocles interfectus a Sthenippo. 2,26
Aristodemus. 1,6
Aristogiton & Harmodius. 8,45
Ariston, Olynthius. 5,42,1
Autoleontis filius. 4,12,3
Aristonymum oppugnat Chares. 5,44,3
Aristophon. 3,9,29
Arma & equos Lydis adimit Cyrus. 7, 6, 4. *Diis suspendebantur.* 2, 31, 3. 3,8 *amittere infame Lacedaemoniis.* 2, 1, 13. 2, 3, 10. *arma parcuiunt Thraces.* 2, 2, 7. *occultata a Bacchis.* 1, 1, 1. *omnia praesidiariis militibus a duce expeditionem suscipiente adempta.* 2,28,1. *civibus adempta, & in gravente necessitate sine periculo reddita.* 5, 2, 14. *Atheniensibus per dolum a Pisistrato adempta.* 1, 21, 2. *Samiis per Polycratem fraude adempta.* 1,23,2. *dissecta, cum dimidiam armorum partem tradendam sanxissent.* 6,15. *abscondita in arculis.* 5,35 *quomodo civibus ereptae.* 5, 1, 1. *pretiosa militibus danda ut melius pugnent.* 8,23,20
Armati canantes & somnum capientes summo mane hostes imparatos superant. 4,9,1
Armaturam Achivorum mutat Philopoemen. 6,4,3
Armeniae satrapa Orontes. 4,8,3
Armenii montes. 4,17
Armis mutatis decepti insidiatores. 7, 21, 4. *appensis arboribus decepti hostes.* 3, 9, 17. *in templis clanculum purgatis opinio divini auxilii militibus injecta.* 2,3,8. *Palladis immutatis.* 2,3,12. *traditis, oppugnantur Pyraensis.* 4,7,5. *armis auxiliorum armati barbari hostes fugant.* 7,14,3. *mutatis decepti hostes.* 2.16
Armorum abjectio dissimulata milites alacriores reddit. 2, 3, 10. *armorum copia Archino tyrannidem conciliavit.* 3,8. *lustrandorum specie occupatum imperium.* 5, 46
Arne. 1,12
Ars simulata idem ac vera effectum exhibet Dionysio. 5,2,3
Arsabes. 4,17
Arsaces eunuchus a Themistocle missus ad Xerxem. 1,30,3
Artabe, aridorum mensura. 4,3,32
Artaxerxes, pater Ochi. 7,17. *Tissaphernem comprehendere jubet.* 7,16,1
Arusticina neglecta. 8,23,32,35
Aryandes Aegypti Satrapa. 8,47
Asdrubal filia forma Syphacem a Romanorum societate abstrahit. 8,16,7
Asia rex proclamatur Antigonus. 4, 6, 13.
Asiam vastat Agesilaus. 2,1,8
Assensu simulato decepti proditores. 5, 17, 1
Assesiae Minervae templum. 6,47
Astacus. 2,30,2

Astyeas,

Astycus, fluvius. 4,12,3
Astypalaea, arx Polycratis. 1,23,2
Atarneus. 5,21
Athenae a Demetrio captae. 3,7,1
liberae per Demetrium. 4,7,6. *munitae invitis Lacedaemoniis.* 1,30,4
Athenas capit Antigonus. 4,6,20.
obruere volunt Thebani. 3,9,20.
oppugnant Lacedaemonii. 1,40,3.
exscindi impedit Lysander, ut melius exercerent Thebanos. 1,45,5.
Athenienses frumenti inopia se dedunt. 4,6,20. *superati.* 6,2,1. *superati in Sicilia.* 1,43,2. *Athenienses & Thebani contra Philippum.* 4,2,8.
pellunt Tyrrhenos. 7,49. *superant Thebanos.* 1,35,1. *a Senthe casi.* 7,38. *superati a Lacedaemoniis.* 1,45,2.
Athenienses, Aristocrates. 5,40
Athenienses cum Corcyraeis bellum. 6,20. *praelium contra Teleniscum.* 5,32,1. *contra Boeotos expeditionem impedit Phocion, vocando omnes ad bellum.* 3,12. *Athenienses & Syracusanorum praelium navale.* 5,13,2. *Athenienses dux Diocles.* 5,29. *Stratocles.* 4,2,2. *Theogenis.* 5,28,1. *Nauarchus Dionimus.* 5,22,3. *praelium cum Cassandro.* 4,11,2
Atinanis. 4,11,4
Attali bellum cum Philippo Demetrii. 4,18,2
Attalus Macedo. 4,6,7
Atticam populantur Lacedaemonii. 1,36,1
Atticas naves per insidias aggreditur Antalcidas. 2,24
Anceps Dionias Cranoniorum factus tyrannus. 2,34
Aulon. 2,14,1
Aureis cibis mensisque appositis, a nimio auri quaerendi purgandique studio, quo agricultura, omnesque artes negligebantur, Pythen deducit uxor. 8,42
Aureo hamo piscari. 8,24,6
Aureus Macedonicus, nummisma. 4,6,17
Aureus thronus. 4,3,24
Auro & argento mutuo sumpto auxilia parta. 6,21
Aurum sparsum insequentes moratur. 3,7,1. *solidum simulatum, ut alacrius pugnarent milites.* 7,35,2. *contra Auspicia infausta confirmati milites.* 8,23,32,33
Autariatae militantes sub Lysimacho, ab eo casi. 4,12,1. *a Gallis casi, qui eos venenosis cibis paverant.* 7,42.
Autoleon, Paeonum rex. 4,12,3.
Autolycus, fur, Mercurii filius, secundus, qui usus strategematibus. Praefat. 1. *boves rapit Sisyphi.* 6,52.
Autophradates. 7,14,2,3. 7,21,6. 7,26.
Auxilia simulata, per arma eorum, militibus suis indata, victoriae causa. 7,8,1.
Auxiliis simulatis decepti. 7,6,9.
Auxiliorum specie fugati hostes. 7,14,3. *capta urbs per cuniculum.* 7,11,5. *occupata arx.* 5,45.
Avium volatus insidiis deprehensae. 2,37
Axilius. 3,9,44.

B.

Babylone mortuus Alexander. 6,49. 8,60. *Hephaestion.* 4,3,31.
Babylonem capit Cyrus. 7,6,5,8. *Darius Zopyri strategemate.* 7,11,8. 7,12
Babyloniis viginti carere, quam Zopyrum mutilatum videre, malebat Darius. 7,12
Bacchae Euripidis citantur. 7,41
Bacchi nativitatis monumenta in Tricorypho, India monte. 1,1,2. *Bacchi dux Pan.* 1,2. *strategemata expeditione adversus Indos.* 1,1
Bacchiadum familia. 5,31
Bacchus Pseudanor. 4,1. *Bactriam invadit.* 1,1,3. *auxilio habuit Amazonas.* 1,1,3
Bactri. 4,3,24
Bactriae terminus Saranges fluvius. 1,1,3.
Bactriam invadit Bacchus. ibid.
Bactrii quo strategemate a Baccho superati. ibid.
Bactrus fluvius. 7,11,8
Balnea calida militem non decent. 4,2,1. *militibus vetanda.* 8,16,2
Balnei specie deceptus Polydorus. 6,1,7

Barbari quoque usi strategematibus. 7. Procem.
Barbae rasae, ne ansam hostibus praberent. 4,3,2
Barcaeus oppugnat Arsames. 7,28,1
Aryandes. 7,34
Battus, Cyrenensium rex. 8,41. 8,47
Bebrycum rex, Mandro. 8,37
Bellariorum mittendorum specie certiores facti. 8,36
Belli studium remissum strategemate Phocionis. 3,12
Bellicosissima nationes fiunt inertissimae ablato omni militari exercitio. 7,6,4
Bello contra Persas & Parthos suscepto sextum Strategematum librum conscripserat Polyaenus. Procem. 6
Bellum Corinthiacum. 1,48,3. *bellum adversus eosdem non crebro gerendum.* 1,16,2. *non inferendum nisi tentatis aliis viis.* 6,6,3. *Thebanorum cum Philippo.* 4,2,3. *denunciatum misso feciali.* 4,7,10. *denunciatum simul & illatum.* 4,7,11. *Macedon. & Illyrior.* 4,10,1. *Chalcidensium cum Perdicca.* 4,10,2. *Dionis cum Dionysio.* 5,2,7. *Carthaginiensium cum Syracusanis.* 5,2,2. *cum Dionysio.* 5,2,9. *cum Timoleonte.* 5,12,3. *Thessalorum & Thebanorum cum Phocensibus.* 5,45. *Messeniorum cum Dionysio.* 5,2,18. *Rhodiorum cum Philippo.* 5,17.2. *cum Ptolemaeo.* 5,18. *Leontinorum cum Megarensibus.* 5,46. *Heracleotarum cum Leucone.* 6,9,3,4. *Hieronis cum Carthaginiensibus.* 6,16,4. *Romanorum cum Ambraciotis.* 6,17. *Lacedaemoniorum & Thebanorum cum Plataensibus.* 6,19,3. *Atheniensium cum Corcyrensibus.* 6,20. *Byzantiorum cum Chalcedoniis.* 6,25. *Samiorum cum Aeolibus.* 6,45. *Colophoniorum cum Alyatte.* 7,2,2. *Aegyptiorum adversus Arabes.* 7,4. *Medorum cum Cyro.* 7,6,1. *Scytharum cum Dario.* 7,11,1,4. *Sinopensium cum Datame.* 7,21,2,5. *Hioeticum.* 7,49
Beneficium maleficio compensatum. 5,2,1
Benemerentibus prior locus in festis assignatus. 3,9,31
Benevolentia militum magni momenti. 5,11. *militum parenda duci.* 8,23, 21,22,23,28,30. *civium.* 8,23,31. *Benevolentia omnes superare conatur Alexander.* 4,3,1
Benevolentia specie decepti. 5,6
Berenice, uxor Antiochi Dei, Ptolemaei filia. 8,50
Bidorius Gallorum dux. 4,6,17
Boeotorum praelium cum Thracibus. 7,43
Boëdromionis die XVI praelium ad Naxum contigit. 3,11,2
Boeotarchae. 4,7,11
Boeoti & Arcades contra Lacedaemonios. 2,1,14
Boeotia. 3,71
Boeotiam vastat Agesilaus. 2,1,21
Boeotorum cum Thessalis bellum. 1,12
Boescus Philippi insidias enunciat. 4,2,11
Bolus, locus Cassandreae vicinus. 4,6,18
Bono malum rependendum. 5,11
Bosphori tyrannus Leucon. 5,44,1
Satyrus. 8,55
Brenno duce Roma capta. 8,7,2
Britanni superati ab Antonino. Procem. 6. *a Caesare fugati.* 8,23,5
Britannorum rex Cassivellanus. 8,23,5
Brundisium. 8,24,7
Bruti uxor, Porcia. 8,32
Brutus. 8,24,7. *Caesarem occidit.* 8,32
Buzyges, Atheniensis 1,5
Byzantiorum cum Chalcedoniis bellum. 6,25
Byzantini auxilia mittunt Antigono. 4,6,8
Byzantium. 1,34,2. 2,24. *recuperatum a Clearcho.* 2,2,6.7. *captum.* 1,47,2. *oppugnat Philippus.* 4,2,21
Byzantius, Archibiades. 7,44,1

C.

Cadmea. 2,4,3. 2,3,1
Cadus fumi plenus tetro odore hostes cuniculo pellit. 6,17
Caedes mutua militum Athenodori. 5,21
Caeria, Illyriorum regina. 8,60
Caesorum vestibus induti milites, facile reliquos superant. 7,11,6. *Caesorum numerus celatus.* 4,6,10. 7,15,4
Callias. 1,40,1
Callicratides superatus a Conone. 1,48,2

Calli-

Callicratidas navarchus Lacedæm. 1,44
Calida ne puerperæ quidem Macedonum lavant. 4,2,1
Callimeles adolescens mactatus, & conjuratis oppositus ab Apollodoro, sanguisque ejus vino permixtus haustus. 6,7,2
Callippides. 6,10
Callippus Syracusanorum tyrannus. 5,4
Callisthenes. 5,17,1
Callistis filius, Salysus, 6,45
Calynodenses. 8,53,2
Camarinæi. 5,6
Cambyses. 8,29
Cameli adspectum nec odorem ferit equus. 7,6,6. eorum adspectu fugat Cræsi equitatum Cyrus. ibid.
Campus utilis equitatui. 1,35,2
Candys. 7,11,8
Canes circum castra dimissi transfugium in urbem impediunt. 2,25
Canibus hostes latentes sylvis excitati. 4,2,16. fugati hostes. 7,2,1
Capetis qualis mensura. 4,3,32
Capillos se non rasurum jurat Cæsar prius quam militum cladem vindicasset. 8,23,23
Cappadocia. 4,6,6. in Cappadocia victus a Cyro Cræsus. 7,8,2
Capti nobiles sine pretio dimissi, ut suis essent suspecti. 2,1,32
Captis navibus hostilibus decepti hostes. 5,40. 5,41
Captivi ipsi melior præda, quam vestes & pretiosa ornamenta. 1,34,2. ante aciem collocati, ut hostes sagittis abstinerent. 2,1,30. 3,9,62. si non redimuntur, sed interficiuntur, alacriores redduntur milites. 4,10,1. captivi sociorum sine pretio redditi. 5,2,17. ne necarentur traditur locus. 7,6,3. sine pretio redditi ad capiendam benevolentiam. 2,29,1. 8,7,1.
Captivorum interficiendorum metu terrendi hostes. 6,19,1. captivorum specie decepti. 5,19
Captivos nudos in foveam præcipitant Lacedæmonii. 2,31,2. in castris suis deprehensos, licet sui ab hostibus essent interfecti, salvos dimittit Cæsar. 8,23,28.
Capulis ostensis terror judicibus incussus. 3,9,15,28
Car, Hierocles. 5,17,1
Car, Pigres. 7,3.
Caræ. 1,41,5. frustra oppugnatæ. 4,2,19
Carbonibus se necat Porcia. 8,32
Cardiani. 8,41
Carena. 8,64
Cares a Mellis jure interfecti 8,64. Galli vocati ab oraculo. 7,3
Caria. 2,1,9. 4,7,4. 8,53,1
Caria rex Mausolus. 7,23,1. regina Artemisia. 8,53,5
Cariam incolunt Melii, 8,64
Carmina composuit Dionysius. 5,46
Carmine ad bellum accensi. 1,20,1
Carnes humanæ firmando sceleri appositæ. 6,7,2
Caromemphitæ. 7,3
Carthaginem petit Agathocles. 5,3,5
Carthaginienses invadunt Syracusas. 2,11. vicit Agathocles. 5,3,2. Attilium crudeliter necant. 8,12. astu Cajj superati. 8,20. in insidias Leptinis incurrunt. 5,8,1
Carthaginiensis Himilco. 1,27,1.
Carthaginiensium cum Syracusanis bellum. 5,2,2. cum Dionysio bellum. 5,2,9. cum Syracusanis prælium. 5,7. cum Timoleonte bellum. 5,12,3
Cassander. 4,8,3
Cassandrensium tyrannus Apollodorus, crudelissimus. 6,7,1,2
Cassandriam capit Antigonus. 4,6,18
Castius. 8,24,7. 8,32
Cassivellanus Britannorum rex. 8,23,5
Castra in amicorum solo quoque muniebat Iphicrates. 3,9,17. capta hostes se dedere cogunt. 2,12
Castris sponte relictis decepti. 7,42 cum jumentis, vulneratis, aliisque, relictis integris, tuto capta fuga. 7,11,4.
Castrorum crebra mutatio damnum æque hostibus infert ac populatio. 2,1,21. castrorum specie decepti hostes. 7,21,6
Catane. 1,40,4,5.
Catanenses oppressi dum audiunt concionantem Alcibiadem. 1,40,5
Cathæi, Indiæ populus. 4,3,30.
Catonis filia Porcia uxor Bruti. 8,32
Cauloniam oppugnat Dionysius. 6,11
Caunus a Philocle capta. 3,16

Cassia Macedonica. 5,44,5
Cedentes jam Macedonas semel adhuc impetum facerent hortatur Alexander, atque ita parta victoria. 4,3,8
Celana. 7,16,1
Celeritas multum valet in bello. 4,6,7,8. 4,9,1. 8,36. *in nunciandâ victoriâ multum prodest.* 4,6,9
Celeritate prævenit insidiæ. 2,3,10. *parta victoria.* 4,7,7
Cenchreæ. 6,5. 4,7,3
Centauri, Peleï genus, ab Hercule deleti. 1,3,1
Cephissus fluvius Bœotiam dividens. 1,3,5
Cera aures clausæ. præf. 1.
Cereris Festum. 5,1,1
Cerrenii, gens Thracica. 7,22
Certamen singulare Phrynonis & Pittaci. 1,25. *Melanthi & Xanthi.* 1,19
Certiores facti bellariorum mittendorum specie. 8,36
Cerva candida Iberos in sui admirationem rapit Sertorius. 8,22
Chabrias. 2,1,2
Cheronea. 4,7,11. 8,40
ad Cheroneam prælium. 4,2,2,7
Chalcidenses. 3,4,1. *Chalcidenses contra bellum gerit Timotheus.* 3,10,14. *Leontinorum urbem incolunt.* 5,5,1. *Megarenses Leontio pellunt.* 5,5,2
Chalcidensium cum Perdicca bellum. 4,10,2
Chalcedon. 2,24
Chalcedonem capit Darius. 7,11,5
Chalcioecus, templum Spartæ. 2,3,1,3
Chalcus, Macedo. 5,44,5
Chaldæus vates, Sudinus. 4,20
Chares. 3,9,29. *Chares & Proxenus duces contra Philippum.* 4,2,8. *insidias frustra struit Philippo.* 4,2,22. *oppugnat Aristonymum.* 5,44,3
Cheirosophia. 8,56
Chersonesus. 3,9,44. 7,38
Chius. 1,44. 2,28, 2. 3,9, 58. 5,22,1
Chii falso rumore decepti. 3,9,23
Chlæna pro hasta. 8,66
Choa Attica. 4,3,32
Choenix Attica. ibid.
Chremonides, nauarchus Ptolemæi. 5,18
Cicero a Gallis obsessus per Cæsarem liberatus. 8,23,6
Cilices piratæ decepti a Cæsare. 8,23,1 *in Cilicia è prælio contra barbaros fugit Seleucus.* 4,9,6
Cimbri & Teutones in Italiam. 8.10,1, 2, 3
Cimmerii corpore maximo. 7,2,1. *bellum Alyatti inferunt.* ibid.
Cinado. 2,14,1
Cirrha. 3,5
Citharam. 6,19,3
Cives, pro militibus appellati ad officium redeunt. 8,23,15
Cives a Clearcho interempti absque offensa superstitum. 2,30,3
Clades dissimulata, ut tutius effugium esset. 7,33,3
Clades celeritate reparata. 4,6,8
Clam agendum, quod palam non conducit fieri. 2,14
Classico, & igne tabernaculis injecto deterritus ab oppugnatione subita hostis 4,9,2
Clauses abjectæ. 1,38,2. *in oppidum conjectæ, ut fugæ spes adimeretur.* 5,24
Clavibus ad veras expressis capta Heræensium urbs. 2,36
Cleandri filia Chilonis. 8,34
Cleorchus. 7,18,1
Clementia in bello utilis. 4,11,2. 4,3,30
Clementiæ specie decepti. 5,3,2
Cleombrotus. 2,3,8. *casus.* 2,3,4
Cleomenes. 8,33
Clepsydrarum ope res è longinquo & celeriter indicatæ. 6,16,2
Cleri. 1,40,9
Clitus, dux Polysperchontis. 4,6,8
Clypei anei. 8,7,2
Cloaca se abscondit Lachares. 3,7,2,3
Cnopus. 8,43
Cedrus. 6,49
Cœlum adscensurum se, & ad Junonem querelas de inobedientia eorum delaturum simulans dux Thracum, tumultuantes ad officium reducit. 7,22
Cœna regis Persarum in ænea columna inscripta. 4,3,31
Colassæ, urbs Phrygiæ. 7,16,1
Colias. 1,20,2
Collectis in unum locum militibus ab oppugnanda Corintho Lacedæmonii deterrentur. 3,9,43
Colloquii specie matrem decipit Jason. 6,1,5.

Digitized by Google

6, 1, 5. deceptus Tiribazus. 7,13. deceptus Datames. 7,29, 1
Colonia Megarensium in Leontinorum civitatem. 5,5,1
Coloniam deducit Atticam Agnon. 6,52
Colophoniorum cum Alyatte bellum. 7, 2, 2
Columna Semiramidis. 8,26
Columnam aneam, in qua scriptæ leges à Cyro, ut & cœna regia, convelli jussit Alexander. 4,3,32
Colus & fusus dono data duci re male gesta. 8,53,2
Comastus. 7,40
Commeatu aliquot dierum, quemadmodo in stipendii inopia, naves aliquot instructæ. 3, 10 11. commeatu instructus contra hostem inopia laborantem pugna abstinere debet. 8,23,14
Commeatus abundantia simulata Mygdonium liberat. 7,36. non missus, caussa belli. 5,2,10
Commilitones, benevolentiæ caussa, appellabat milites Cæsar. 8,23,22.
Conciliat Lacedæmonios & Thebanos invitis sociis Iphicrates. 3,9,37
Concionante Alcibiade Catane occupatur. 1,40,4
Concionantibus legatis Thracum urbem capit Philippus. 4,2,4
Concionis specie Samnitis decepti. 4,2,12
Condasce, unus è verticibus Tricoryphi, montis Indiæ. 1,1,2
Confirmati milites. 3,9,21,25. 4, 20. ostensa iis forma, & armatura hostium. 4.14
Conjugalis amor. 8,32. 8,33
Conjuges & liberi animum pugnantibus addunt. 7,6,1
Conjuratio per æs alienum evitata. 6,9,2
Conon ab Eteonico decipitur. 1,44
Consensus ducum necessarius. 1,31
Consilia utilia patriæ, cum suo etiam damno, suppeditanda. 8,12
Consilii & auxilii specie decepti. 6,20
Consilii communicandi specie decipitur Tissaphernes. 7,16,1
Constantia in tormentis. 8,45. 8,62
Constantiæ singularis exemplum. 8,8
Contemnere Lacedæmonios, quomodo Thebanos docuerit Epaminondas. 2, 3, 6. hostem, periculosum. 4,3,9
Continentia ducis multum valet in bello. 8, 16, 6. hostium militibus celanda. 8,23,24.
Contraria milites, quam præco edixerat facere jussi, hostes deceperunt. 1,14
Convivii specie decepti. 5, 3, 3. 8,23,1. 8,64
Convivio post præcedentis diei laborem, Medis exhibito, eos ad defectionem compellit Cyrus. 7,6,7
Copais, palus. 7,43
Copiæ majores minorum specierum præferentes. 3,9,19. 3,11,3
Copiarum vilioris partis jactura facienda in periculo. 2,17
Copias hostium non celabat militibus Cæsar. 8,23,19
Corasibe, unus è verticibus Tricoryphi, montis Indiæ. 1,1,2
Corcyra. 1,40,4. 3,9,55
Corcyrenses duce Timotheo contra Lacedæmonios. 3,10,16
Corinthii per insidias cæsi à Nicia. 1, 39, 1
Corinthiorum tyrannus Cypselus. 5,31
Corinthius Telesinicus. 5,32,1
Corinthius gubernator, Ariston. 5,13,2
Corinthum occupat Archidamus. 1,41,2 cepit Antigonus. 4, 6, 1. oppugnare student Lacedæmonii. 3,9,43
Corinthus. 3, 9, 28. prodita Demetrio. 4,7,8
Coriolanus. 8,25,3
Cornelius ob crudelitatem à Carthaginiensibus vincitur. 6,16,5
Coronatus myrto die festo magna militum alacritate hostes superat Timotheus. 3, 10, 4
Coronea. 2,1,3
Coryphæ. 4,7,8
Cossæos subigit Alexander. 4,3,31
Cotilium occupat Alexander. 6,12
Cranon Thessaliæ urbs. 2,34
Cranoniorum tyrannus Dinias. ibid.
Cronium. 5,10,5
Crassi caput & dextra abscissa. 7,41
Crassus victus à Parthis, fraude captus & occisus. 7,41
Cresphontes. 1,6
Cretensis, Philetærus. 4,17. Nearchus. 5,35
Crines abrasi, ne iis prehenderentur ab hostibus.

hostibus. 1, 4. pro funibus adhibiti. 8, 67
Crinibus non compositis in bellum proficiscitur Semiramis. 8, 26. Rhodogune 8, 27
Crinippus. 3, 9, 55
Cristæ primi galeis imposuere Cares. 7, 3
Crithonia Oceanii filia, Themisto. 8, 46
Cræsum ab expeditione in insulanos deterret Bias. 1, 26
Cræsus. 1, 26. 6, 50. captus a Cyro. 7, 6, 3
Cryasus. 8, 64
Culpa dissimulata Spartam liberat. 2, 1, 15
Cultro victimario ad placitas sibi conditiones Jasonem cogit Iphicrates. 3, 9, 40.
Cunctando Acarnanas superat Agesilaus. 2, 1, 10. Annibalem Fabius. 8, 14, 1
Cuniculi hostiles quomodo deprehensi. 6, 17. & ex eis hostes ejecti. ibid.
Cuniculo capta urbs. 7, 11, 5
Cuniculus simulatus. 4, 18, 1
Curru stramine onusto occultatus servatur Demetrius Phalereus. 3, 15
Currus Thracum inutiles reddit Alexander. 4, 3, 11
Cursu citato, cum intra teli jactum ventum esset, post lentum incessum, tela inutilia reddita. 2, 2, 3
Custodes præda portionem accipientes liberam exeundi & intrandi potestatem servo corrupto faciunt. 3, 14
Cyclopes Ulyssis strategematibus decepti. Procem. 1
Cymbalis & tympanis pro tuba usus Bacchus. 1, 1, 1
Cypri urbs, Salamis. 4, 7, 7. capta. 5, 20
Cyprii devicti a Cimone. 1, 34, 1
Cyprium æs Macedonico numismati permixtum. 3, 10, 14
Cyprus. 7, 20
Cypsela oppugnat Antiochi filius. 4, 16
Cypselus. 1, 7
Cyrene. 2, 28, 1
Cyrenensis Callicratidas. 2, 27, 1. Ophelas. 5, 3, 4
Cyrenensium tyrannus Nicocrates. 8, 38. rex Laarchus. 8, 41. Battus. ibid. cum Ptolemæo bellum. 8, 70
Cyrha, 6, 13
Cyrum superat Cræsus. 7, 8, 1
Cyrus. 3, 4, 1. 7, 16, 1. in prælio casus. 2, 2, 2. leges & regium cæmum ante columnæ inscripsit. 4, 3, 32. ter victus à Medis, quarto eos debellavit. 7, 6, 1. trucidatur à Tomyri. 8, 28. deceptus ab Amasi. 8, 29
Cyzicena terra. 2, 24
Cyzicenos invadit Memnon. 5, 44, 5
Cyzicus. 1, 40, 9

D.

Daimachus. 1, 43, 1
Damascum capit Antiochus. 4, 15
Damascus. 4, 5
Damasippus & Atropus ducti ob psaltriam è lupanari in castra conductam, finibus regni à Philippo pulsi. 4, 2, 3
Damasithymus. 8, 53, 2
Damippus, Spartiata Syracusas prodit. 8, 11
Damnum damno reparatum. 1, 36, 1
Darici aurei in via sparsi insequentes moratur. 3, 7, 1
Darii pugna cum Alexandro. 4, 3, 5
Darius superatus ab Alexandro. 4, 3, 17, 27
Darius capit Babylonem. 7, 12
Datames fraude occisus. 7, 29, 1
Decelium munire Lacedæmonios suadet Alcibiades. 1, 40, 6
Decepti hostes, mutata consuetudine sua. 2, 3, 7. casorum habitu. 2, 11
Decimandos se offerunt milites Cæsaris. 8, 23, 26
Decimati milites, non interfecti omnes. 8, 24, 1
Decretum patriæ noxium, dolo antiquatum. 1, 20, 1
Defatigatos ante prælium hostes superat Timotheus. 3, 10, 6, 12
Defectio sociorum dissimulanda. 8, 16, 7. detecta hostibus exitio. 7, 28, 2.
Defectione simulata decepti. 7, 29, 1. 7, 38. 7, 39. 8, 6
Defectionis specie deficientes subacti. 4, 6, 6
Defessis hostibus recentes opponit Timotheus. 3, 10, 16
Delinquentes quomodo puniverit Augustus. 8, 24, 3

Dei-

Delphica sacerdos pecuniis corrupta à Lycurgo. 1,16,1
Delphos Thebis fugit Lachares. 3,7,2.
invadunt Galli. 7,35,2
Delus. 3,9,36
Demaratus. 8,33
Demetrii præfectus Heraclides. 5,17,1
Ænetus. 5,19. *prælium contra Seleucum.* 4,9,2. *prælium adversus Lysimachum.* 4,12,1.
Demetrius Athenienses. 2,32
Demetrius Antigoni filius. 4,6,1. *pro patre Rhodum oppugnat.* 4,6,16
Demetrius Phalereus. 4,7,6. *Athenas capit.* 3,7,1
Demophon. 1,5
Deo dicata Cirrha juxta oraculum, capta. 3,5
Deorum statuis præsentibus accensi milites. 7,4
Desperantes ad prælium non cogendi. 2,1,28. 2,1,4. 3,9,14. 7,30.1,38,3. 2,38
Desperatio militum victoriam hostibus eripit. 1,17. *sæpe facit quod virtus non potuit.* 1,30,3
Devovit se pro patria Syraces. 7,11,8
Dextræ, id est, gladio, magis fidendum quam læva, i. e. clypeo. 8,16,4
Dextram fidei caussa absentibus mittebant Persæ: 7,28,1
Diana Issoria. 2,1,14. *à Gallis culta.* 8,39
Dianæ templum. 6,50
Dianæ Hegemonis templum. 8,52. *sacerdos, Cammu.* 8,39. *sacerdotem rapit Theopompus.* 8,34. *religione Ephesio Cræsus parcit.* 6,50. *festo captæ Syracusæ.* 8,11
Dianam sibi omnia per cervam candidam indicare fingit Sertorius. 8,22
Dibiclus. 7,33,2
Dictator quintum Camillus. 8,7,2
Dierum aliquot induciis, nocte agri vastati. 6,25. *perfectæ munitiones.* 6,53
Digma. 6,2,2
Dilata res, specie requirentis consensum populi. 8,21
Dimidium tradere jubendo, inventum totum. 5,2,21
Dimissi exploratores postquam universa explorassent ingentem terrorem hostibus incutiunt. 7,15,2. *naves frumentariæ.* 7,15,3
Dimittendi exercitus specie decepti. 7,18,2
Dinocrates, dux Agathoclis. 5,3,1
Dinomenes, pater Gelonis. 1,27
Dinon, dux Ptolemæi. 4,15
Dioeles. 5,3,8. 6,5
Diodorus. 6,49. *unus è Demetrii ducibus.* 4,7,3,4.
Diognetus. 8,36. *Megarensium princeps.* 1,27,3
Diomedes, Italus. 8,18
Dionis bellum cum Dionysio. 5,2,6
Dionysii gloriæ æmulus Agathocles. 5,3,2
Dionysio opem fert Aristomenes. 2,31,1
Dionysius, Lysimachensis. 4,17
Dionysius victus à Carthaginiensibus. 6,16,3. *carmina composuit.* 5,46
Dioscuri. 1,41,1. 6,1,3
Dioscurorum apparitione simulata decepti hostes. 2,31,4
Diroptio urbis quomodo impedita. 2,1,26
Discessu simulato, Phocensium urbs capitur. 2,1,16. *ad prandium decepti hostes.* 5,13,2. 5,32.1. *simulato decepti.* 7,6,2,5. 7,27,1
Discessum sociorum quomodo impediverit Themistocles. 1,30,2
Discessus sociorum impeditus. 2,1,18
Disciplinæ militaris crudele exemplum. 8,13
Discrimen indicatum milites fortiores reddit. 1,35,2
Disjuncti defectores facile comprehenduntur. 7,31
Dispersi milites quamvis pauci ingentis multitudinis speciem præbent. 1,32,3
Dissidium excitatum inter hostes. 2,13
Dissimulatio defectionis deficientes ad officium reducit. 2,1,14
Dissuadet Cræsobius bellum navale. 1,26
Distracti hostes. 5,38. *à pauciores superati.* 3,4,2,3
Distractis ad dextram hostibus, à læva collis occupatus. 8,23,10
Distractos Cassæos facile superat Alexander. 4,3,31
Distractus hostis profligatus. 5,2,9
Distrahendi hostes. 6,16,5
Divini auxilii specie milites confirmat

Epa-

Epaminondas. 2, 3, 6, 12
Divitiæ alienæ pro propriis. 6,21
Docimus, Macedo. 4,6,7
Doriensis. 2,12
Dromichates, dux Thracum. 4,16
Drys, oppugnata Chabria. 2,22,3
Duces qui debeant fieri. 3,9,10
Duces proditionis caute comprehensi. 3, 9.56
Duces egregii ante omnia conantur absque periculo victoriam adipisci. 1. præfat.
Duci in hostilem navem non transeundum. 6,16,5
Ducibus ad colloquium evocatis, obruti hostes. 7,27,2
Ducis exemplo milites fiunt alacriores. 8,16,2
Duplici summa promissa decepti. 8,23,1
Dux exercitui, quod caput corpori. 3, 9,22. *maximi in bellis momenti.* 5,11. *in exercitu locum perpetuo mutare debet.* 6, 4, 1. *quem palam metuebant, dolo comprehendunt Ephorii.* 2,14,1. *cautus, audaci præferendus.* 8,24,4
Dyrrachium obsidet Cæsar. 8,23,12
Dyrracchium. 8,23,26

E.

Echatana. 7,1
Echo Puni amica quare. 1,2,1
Elephantus Syracusiorum dux. 1,39,2
de Egressione non solum pangendum, sed & de salute. 4,3,20
Eion, urbs ad Strymonem. 7,24
Elatia oppugnata Bœotis. 2,38
Eleates Aristides. 6, 11
Elephanti periculosi in prælio. 4,3,22. *inutiles facti.* 4,6,3. *porcorum grunnitum non ferunt.* ibid. *cum suibus nutriti, ut earum voci assuescerent.* ibid *conspectum non ferunt equi.* 8, 23, 5. *Indici, Lybici.* 4, 21.
Elephantis stipatus Alex. under. 4,3,24. *equi quomodo assuefacti.* 4,21
Elephanto viso fugantur Britanni. 8,23,5
Elephantos equi non ferunt. 4,21
Eleporus fluvius. 5,3,2
Embata. 3,9,29
Ennuenses a Romanis deficiunt. 8,21
Epeus fabricator equi ligniei consilio Pladadis. præf. 1
Ephesi præfectus Æmetus. 5,19
Ephesiorum tyrannus Hegesias. 6,49
Ephesios cædit Antiphradates. 7,27,2
Ephesum oppugnat Cræsus. 6,50
Ephesus. 8, 57. *capta à Lyco.* 5,19. *custoditur à Diodoro.* 4,7,4
Ephialtes Trachinius Persis viam per montes ostendit. 7,15,5
Epicrates, Milesius. 8,23,1
Epidamnus. 8, 19. *capta a Cassandro.* 4, 11, 4
Epidaurus. 3,9,39. 3,9,48
Epirotes, Pyrrhus. 8,49
Epirus. 4,8,3
Epistola cera obducta. 2,20
Eqularum specie decepti. 8,37
Equester Neptunus. 8,3,1
Equi strategemate, secundo captum Ilium. 3,14
Equi elephantos non ferunt. 4, 21. *quemodo iis assuefacti.* ibid. *elephanti conspectum non ferunt.* 8,23,5. *pabulandi causa dimissi, ut facilius viri opprimerentur.* 5,46
Equis carentes teneant se in collibus. 4, 6, 6
Equiso Darii, Oebares, dominum regem Persarum fecit. 7,10
Equitatus inutilis redditur per aquam. 1, 3,5. *fugatus camelorum adspectu.* 7, 6, 6
Equitatus magni simulatio. 2, 1, 17. 4, 4, 3
Equites acie sua inutiles reddit Timotheus. 3,10,7
Equus ligneus strategema Ulyssis. 1. præf.
Equus cameli adspectum nec odorem fert. 7.6, 6
Erebœa mons. 4,1
Eretrienses casi à Cnopo. 8,43
Ergetinorum urbem occupat Hippocrates. 5, 6
Erginus. 6, 5
Eruptione inter oppugnandum per mœnia disjecta facta multi hostium interfecti. 2,27,2
Eruptiones citato cursu faciendæ. 8,23,18
Erymanthius Sus ab Hercule captus. 1, 3, 1
Erythra. 8,43
Erythræorum dux, Diognetus. 8, 36. *cum Chios bellum.* 8,65
Eubœa. 1,21,1. 5,5,1

Eucl-

Euelthon, *Salaminis Cypriæ rex.* 8,47
Eucritus mortis vas datus. 5,2,22
Eudamidas. 2,29,1
Euephenus Pythagoricus Dionysio inimicus, quare captus ab eo, & morte damnatus, mensium aliquot venia impetrata redit. 5,2,22
Eumæus. 1. præf.
Eumenis pecunia diripitur. 4,6,9. *pugna cum Antigono.* 4,6,10
Euphratem Babylone avertit Cyrus. 7,6,5,8. *sine navibus cum exercitu transit Datames.* 7,21,3
Euripidis Baccha cit. 7,41
Europam navigat Demetrius. 4,7,2
Eurotas. 2,1,27. 6,4,2
Eurydice Amyntæ filia. 8,60. *libertatem Cassandrensibus restituit.* 6,7,2
Eurydicea, festum. ibid.
Eurylochus. 6,13
Eurymedon, flum. 1,34,1
Eurysthidæ. 1,10
Excubiæ diligenter agendæ. 1,28,2
Exæthres, Parthus, Crassum occidit. 7,41
Exemplo ducis inducti milites. 8,16,2. *suo ad laborem milites incitat Alexander.* 4,3,3. *ducis, periculum subeunt milites, cæli ferentes inclementiam.* 3,9,34. *suo ad comburenda spolia milites inducit Alexander.* 4,3.10
Exercitus humano corpori assimilatus. 3,9,22
Exercendi semper milites ac si periculum imminneret. 4,2,10
Exercitia bellica adempta Lydis. 7,6,4
Experiri omnia decet ante bellum. 6,6,2
Exploratores quomodo deprehensi. 3,13,1 5,28,2. *facile capti.* 5,33,5. *circumducti, & universa explorare jussi magnum metum hostibus incutiunt.* 7,15, 2. 8,16,8. *ignoti sibi invicem emittendi.* 5,33,6. *cum nemine colloqui debent.* ibid.
Expositi milites absque periculo. 5,22,4 *dimittentes se per remos.* 3,6,73

F.

Fabri & architecti quomodo parati. 7,21,2
Facibus equi territi. 3,9,60
Faciem hostium juvenum formosorum cædendam monet Cæsar. 8,23,25
Facium dolo decepti hostes. 2,28,2
Facium usus. ibid.
Factio suscitata ab Erytione Mantineæum tradit Lacedæmonii. 2,13
Falces Toronensium sportas disrumpunt. 3,16,15
Faleriorum magister traditus Camillo. 8,7,1
Faleriorum cum Romanis bellum. ibid.
Falsis accusationibus sublati duces. 5,2,2 *nunciis decepti Syracusii.* 1,40,5 *ignibus decipit Iphicrates Thraces.* 3,9,50
Falso nuncio decepti hostes. 4,18,2. 6,1,1
Falso auxiliorum nuncio præsentibus hostium legatis, iisque propterea dimissis, decepti hostes. 4,6,19. *falsa rumore ad officium reducti milites.* 2,2,4 *rumore oppugnandæ urbis hostilis, à proposito deterriti hostes.* 3,9,20. *ad fœdus adacti Chii.* 3,9,24. *decepti hostes.* 2,1,9. 2,1,27. *omine corroborati milites.* 4,20
Fama mala benefacienti negligenda. 8,14,1
Famam malam de se quomodo correxerit Alexander. 4,3,30.
Fames dissimulata. 1,46. 6,47
Fame dissimulata soluta obsidio. 7,36.
Fames quomodo non intelligentibus, audientibus licet, hostibus indicata. 2,15
Familiaritas legatorum cum hostibus eos suis suspectos reddit. 2,1,33
Famis simulacrum in æde Chalciœci. 2,15
Famula pro domina interfecta. 1,13.8,57
Famulæ matris, muneris eligendi gratia vocatæ, retentæ, & non nisi data mercede dimissæ. 6,1,4. *colloquii specie abductæ.* 6,1,5
Fasces lignorum incensi victoriæ caussa. 7,6,9
Fausta omina militibus ostendi volebat Alexander. 4,3,14
Ferro molli Gallorum opposuit galeas ferreas, æneum clypei tegumentum Camillus. 8,7,2
Festa insidiis apta. 2,4,3. 2,31,4. 2,34. 3,11,2. 5,1,1. 6,45. 8,11. 8,36. 8,37.
Festinandum lente. 8,24,4

Digitized by Google

Fictis literis Macedonum animos mutat Eumenes. 4,8,3
Fictis literis Athenienses & Thebanos ab angustiis abstrahit Philippus. 4,2,8
Fictum nuntium utile in bello. 1,33.
Fidei habitæ specie decepti proditores. 5,3,8. *caussa dextram absentibus mittebant Persæ.* 7,28,1. *insigne exemplum.* 7,24
Fidem amicorum homicidii simulatione explorat Alcibiades. 1,40,1
Fidenates. 8,3,2
Fidenatum cum Romanis bellum. 8,5
Fides trierarchorum quomodo probata. 5,2,12. *probata quoque tyrannis.* 5,2,22. *hosti data, servanda.* 8,12
Fiducia nimia deterriti. 6,4,2
Filia dominorum servis collocata. 5,2,20
Filium contra præceptum equum ad fluvium deducentem capite truncat Cyrus. 8,13
Filius dux electus, quia pater se illi legatum fore simulavat. 8,15. *in locum interfecti parentis suffectus.* 8,56
Fissura ocrasione in rupe occupata Acrocorinthus. 6,5
Flagella majorem in servos vim habent quam arma. 7,44,2
Flamma hostes persequi prohibet. 7,8,2
Flumen elephanti ope tuto transit Cæsar. 8,23,5
Fluvii vis equitibus fracta. 4,7,12
è Fluvio bibere quomodo prohibiti milites ab Alexandro. 4,3,28
Fluvium per dolum transit Hiero. 1,29,1. *profundiori loco transiit Clearchus.* 2,2,1. *nocte transmisit Iphicrates, ne hostes ex aqua turbida transitum sentirent.* 3,9,61. *tuto quomodo trajecerit Datames.* 7,21,3,6. *alia parte, quam qua simulatum, transit Cæsar.* 8,23,9. *quomodo prior fratre transmiserit Polyclea.* 8,44
Fluvius καλ' ἐξοχὴν de Nilo. 4,19.
Fluvius in campos inductus ut inutilis redderetur equitatus. 1,3,5
de Fœdere cum agitur non remittenda custodia. 5,2,7
Fœderis spe decepti hostes. 2,2,2. *verbis ambiguis decepti.* 6,22,6,14
Fœderis verba contra usum communem sumpta. 8,65. *specie hostes decepit Pisistratus.* 1,21,1. *faciendi specie decepti.* 7,18,1. 7,41
Fœderum religio à Romanis servata. 8,31
Fœdus nolentibus hostibus percussum. 1,7
Fœdus impeditum crudelitate. 2,2,8 *in ponte componitur.* 3,9,40. *Romanorum cum Gallis fraudulenter servatum.* 8,25,1
Forma & statura hostium milites confirmati. 7,35,1
Fortissimi extremo loco in angustiis locati, ne fugere possent reliqui. 3,11,4
Fortissimos hostium invadendos docet serpentis exemplo Themistocles. 2,3,15
Fortitudo hosti admirationi est. 7,48.8,8
Fossa à tergo ducta strenuos reddit milites. 3,9,12
Fossæ ductæ & occultatæ hostium equitatum perdunt. 6,18,2
Foveis impeditus & stratus hostium equitatus. 2,2,9
Fratrem sepultura carere, quam hostilem victoriam confiteri, malebat Cimon. 2,32. *pecunia emungit Jason.* 6,1,6,7
Fraude non bello victi Thessali. 4,2,19
Fraus fraude eversa. 5,17,1
à Fronte simul & tergo impetu facto hostes fugati. 7,14,1
Frugalitas militum Philopœmenis. 6,4,2 *in castris Scipionis.* 8,16,2
Frugum tempore impressio hostibus difficillima. 4,6,20
Frumento corrupto hostes ad deditionem compulsi. 5,1,3. *milites à muris vocati.* 3,16
Fuga simulata hostes in insidias deducti. 1,40,9. 2,38. *hostes decepti.* 1,42,2. 2,1,27. 2,5,2. 3,7,41. 5,10,4. 5,16,2. 8,3,2. 8,28. *hosti non intercludenda.* 1,30,3. *hostium non impedienda.* 2,1,6. *hostibus non præcludenda.* 3,9,2. *quomodo tuto capta.* 7,11,4. *tuta reddita per flammam.* 7,8,2
Fuga distractus hostis & superatus. 5,22,1
Fuga spes auferenda militibus. 5,20. *militibus adempta.* 3,9,12. *per scalas remotas sublata.* 4,2,15. *fugæ spes adempta.* 5,24. 5,25. *subrutis à tergo viis, sublata.* 7,46. *Fuga specie decepti ab Iberis Siculi.* 1,28,1

Fu-

Fugere ut hostem permitterent, cum exclamatum à militibus, hostes in fugam acti. 2,31,1
Fugientes non trucidandi. 1,16,3. *caute insequendum.* 3,9.2. *neque ad mœnia.* ibid. *fugientes naves ad proximas insequentes conversæ deprimunt eas.* 5,22,1. 5,36
Fulgura prævisa & indicata militibus eos metu liberant. 1,32,2
Fulmen fictitium hostibus terroti. 1,12
Fumo deceptus hostis. 2,3,13. 2,4,1. 3,9,9. 5,10,4. 5,10,5
Fumus in hostem delatus magnæ strages causa. 1,40,7
Fumo hostibus ablatus prospectus. 2,22,1
impediti hostes. 4,7,9
Furor ratione compescendus. 3,9,28
Furentibus militibus subtractus Antipater. 4,6,4
Furto celebris Autolycus Mercurii filius. 1. præf.
Furtum boum deprehensum. 6,52

G.

circa Gabienum prælium inter Antigonum & Eumenem. 4,6,13
Gabios capit Tarquinius. 8,6
Gadamarta, Mediæ civitas. 4,6,11
Galatas fugit Eumenes. 4,8,1
Galaurus, Taulantiorum rex. 4,1
Galeam aqua repletam in maxima aquæ penuria sibi obtectam in omnium conspectu effundit Alexander. 4,3,25
Galeis cristas primi imposuere Cares. 7,3
Galli mercenarii Antigono. 4,6,17. *mulieribus ac liberis stipendium flagitant.* ibid. *Græciam invadunt.* 7,35, 1,2. *Romam capiunt, duce Brenno.* 8,7,2. *cæsi ad Anienem.* ibid. *obsident Ciceronem.* 8,23,6. *Romam coepernnt.* 8,25,1. *Seleucum vincunt.* 8,61
Gallorum dux Bideriu. 4,6,17. *cum Attalo prælium.* 4,20. *rex, Brennus.* 7,35,1. *Vercingetorix.* 8,23,9. *tetrarchæ, Sinorix, & Sinatus.* 8,39
Gandii specie decepti. 5,3,3
Gelei. 5,[illegible]
Gergoviam oppugnat Cæsar. 8,23,9, [illegible] *ejus situs.* ib[illegible]
Germanos ante novilunium prælium detrectantes vincit Cæsar. 8,23,4
Getæ. 7,38. *victi.* proœm.6
Gethosyne. 8,50
Gladio magis fidendum militi quam vallo. 8,16,3
Gleba alba pro calculo. 1,6
Gorgidas. 2,1,2
Gorgippus, Satyri filius. 8,55
Gorgus, Theronis filius. 6,51
Græca armatura dono data ob rem bene gestam. 8,53,2
Græci milites meliores Persis. 2,16. *inter auxilia Carthaginiens.* 5,2,17. *suspecti iisdem æstu Dionysii.* ibid. *à Fauno ademptis armis interfecti.* 8,18
Græcis armis deceptus Autophradates. 7,14,3. *Lydi armati terrorem incutiunt Cyro.* 7,8,1
Græcos decipit Tissaphernes. 7,16,1
ad Granicum prælium. 4,3,16
Gressim unum procedentes hostes vincunt 2,3,4
Gubernacula duo singulis navibus contra tempestates adaptat Chabrias. 3,11, 14
Gubernaculum oppositum hostili navi. 5, 43
Gymnici ludi. 5,1.2
Gylippus. 1,39.4
Gythium occupatum ab Isada. 2,9

H.

Habitu cæsorum induti milites hostes fallunt. 1,34,1. *amico deceptus hostis.* 5,44,5
Halyattes. 6,47
Harmodius & Aristogiton. 8,45
Hecatæus, Sinorum rex. 8,55
Hecates sacerdos Chrysanæ. 8,43
Hecatomphonia de Lacedæmoniis ter sacrificavit Aristomenes. 2,31,2
Hedylius mons. 1,3,5
Hegesias, Ephesiorum tyrannus. 6,49
Helena cum Menelao à Rhodiis fere interfecta. 1,13
Helice, Achajæ urbs. 8,46
Helicon. 7,43
Helleboro infecta aqua. 6,12
Hellesponto prælium navale. 4,6,8

Hel-

Digitized by Google

Hellespontus ponte stratus. 1,30,3
Helnes Arcadum rex. 1,8
Helvetiorum cum Cæsare bellum. 8,23,3
Hephæstion. 4,3,27
Hephæstionem luget Alexander. 4,3,31
Heraclea Trachinia. 2,21. *Heraclea.* 5,23
Heraclea tyrannus Clearchus. 2,30,2
Heracleotarum bellum cum Leucone. 6,9,3,4
Heracleotes Clearchus. 2,30,1,2
Archebius. 5,39
Heracleum. 2,3,8
Heraclidæ. 1,7. 1,10
Heraclides Agathoclis filius. 5,3,4
Heracon, Phricodemi filius. 8,46
Heraeusium urbs capta à Dioeta. 2,36
Hercules Minyas quomodo superarit. 1,3,5
Herculis stratagemata. 1. *Centauros, Pelei genus, delevit.* 1,1. *apud Pholum diversatus.* 1,3,1. *expeditio adversus Trojanos.* 1,3,3. *filia Pandæa.* 1,3,4. *templum Thasi.* 1,45,4. *sacerdos.* 2,3,8
Hermæ, statuæ Mercurii. 1,40,6
Hermæum. 6,24
Hermias. 6,48
Hermocrates, Dionysii affinis. 5,2,4
Hermocratis filius Dionysius. 5,2,2
Herodes, Parthorum rex. 7,41
Hiberna longe distantia periculosa. 4,8,4
Hidrieus. 7,23,2
Hierocles, Car. 5,17,1
Hieronis cum Carthaginiensibus bellum. 6,16,4
Hilotes. 1,17
Hilsticum bellum. 7,49
Himeram invadit Dionysius. 5,2,10
Himilco. 1,27,1. 5,2,6
Hinamanes. 8,26
Hinnulus Sertorii Dianæ sacer. 8,22
Hinnitum primus edit equus Darii, opera Oebaris. 7,10
Hipparchus. 5,17,1
Hipparion, Dionis filius. 5,2.8
Hippias tyrannus. 1,22. 3,2. *major natu filius Pisistrati.* 5,14. *Leænam meretricem frustra torquet.* 8,45
Hipponicus. 1,40,1
in Hispania omnium civitatium muri e[illegible]dem die diruti. 8,1
Holcias, desertorum caput. 4,6,[illegible]
Homerus commendat strategemata. 1. præf. *citatus aliquoties.* ibid.
Homerus citatus. 1,4
Honoris specie deceptus. 6,1,6
Hordeum pro tritico, pœnæ loco datum militibus. 8,24,2
Hospitalia dona fraudulenta Arcadum. 1,7
Hospites hospitio receptos interficiunt. 7,40
Hostes per transfugas decepti. 1,9. 1,15. 1,20,2
Hostes crebris bellis exercentur. 1,16,2
Hostia veneno infecta decepti. 8,43
Hostiæ prosperæ militibus ostensæ eos alacriores reddunt. 4,3,14
Hostibus capta urbe, portæ apertæ, ut tuto fugerent, & victoribus minus esset periculi. 3,9,3
Hostis frigori assuetus, exponendus æstui solis. 8,10,3
Hostium regio à populatione defensa. 4,3,18
sacra Hostium scire in bello utile. 8.23,4
Humanitas Alexandri. 4,3,30. *Cassandri Salaminem ei conciliat.* 4,11,2
Hydaspis transitu prohibere Alexandrum conatur Porus. 4,3,9
Hyrcani. 4,3,24
Hyrcania. 4,3,19

I.

Iacchus juvat Themistoclem. 3,11,2
Jacula cum inscriptione in urbem missa dissidium excitant. 2,29,1
Jaculari prohibiti hostes, quomodo. 7,9
Jaculis nautæ impediti. 6,46
Jason tyrannus fœdus componit cum Iphicrate. 3,9,40
Jason, Trallianus, tragœdus. 7,41
Iberi. 1,28,1
Iberia. 7,48. 8,16,1
Iberiam invadit Cato. 8,17
Ignari milites adversus socios ducti. 6,1,1
Igne repulsi hostes. 1,39,3
Igne amico decepti hostes. 3,9,55. *territus hostis.* 4,4,1. *impedita persequutio.* 4,7,10. *consumta urbs potius quam tradita.* 7,24

Ignes

Ignes & jumenta in castris relinquens clam hostibus discessit Chabrias. 3, 11, 15. *ignes prima vigilia maximi, sensim deinde minores.* 4, 8, 4
Ignibus extinctis decepti hostes. 4, 6, 11. *castrorum speciem referentibus hostes decepti.* 4, 8, 4. *ab itinere deterritus hostis.* 4, 9, 5. *castris injectis in insidias deducti hostes.* 5, 8, 1. *decepti.* 6, 2, 1. 6, 11. *res celeriter indicata.* 6, 16, 2. *territi hostes.* 7, 6, 9. *consuetis fieri jussis, tuto capta fuga.* 7, 11, 4
Ignis terrorem injicit hostibus. 1, 8. *injectus hostium castris eos à cæde abstrahit, & fugat.* 1, 28, 1. *hostem à persequendo deterret.* 1, 40, 8. 2, 4, 2. *optime extinguitur aceto.* 6, 3
Ignium ambiguitate impedita auxilia. 6, 19, 2
Ignominia ad officium reducti tumultuantes. 8, 16, 5. 8, 23, 15. *ignominia post mortem deterret Milesias à suspendio.* 8, 63
Ignominiæ exprobratione milites à fuga retenti. 8, 9, 2. 8, 23, 16
Ignoti invicem emittendi exploratores. 5, 33, 6
Ignoto habitu fuga ineunda. 4, 9, 6
Ilerda. 8, 23, 28
Ilissus. 5, 17, 1
Ilium captum dolo Ulyssis. 1. præfat. *captum à Charidemo.* 3, 14
Illyriorum & Macedonum bellum. 4, 10, 1. *regina, Caria.* 8, 60
Illyris. 4, 11, 4
Imber Cæsarem juvat. 8, 23, 8
Imberbes adolescentes pro mulieribus. 1, 20. 2, 3, 1.
Imbrum incoluere Tyrrheni. 7, 49
Impedimenta relicta, ne milites pro iis pugnantes interirent. 1, 49, 1. *combusta, ut milites promptiores redderentur.* 4, 3, 10. *hostium diripere milites ipse dux prohibet.* 4, 8, 5
Impedimentis potitus Antigonus, integra per tumultuantes ob ea milites, potitur victoria. 4, 6, 13. *direptis interfecti milites ne ob ea tumultuarentur.* 4, 12, 1
Impedimentorum direptionem neglexit Alexander, ne vires prælio subducerentur. 4, 3, 6. *impedimentorum ingens multitudo quomodo servata.* 4, 5
Imperatore locum in acie simul & navem mutante decepti hostes. 1, 48, 5
Imperatori periculis abstinendum. 2, 2, 3
Imperitos remiges brevi in littore periti redditi. 3, 11, 8
Impetum priores in hostem ut facerent milites rogat Iphicrates. 3, 9, 26
Impransi hostes oppressi. 8, 16, 1
Improvisi oppressi hostes victoriam sine cæde dant. 4, 6, 7. *oppressi hostes.* 6, 6, 2
Impunitas in bello quandoque fortiores reddit. 8, 9, 1.
Incendiis & agrorum vastatione, ab angustiis Bæotiæ hostes abstracti. 4, 2, 14
Includi exercitum finit Demosthenes positis insidiis, qui includentes adorirentur à tergo. 3, 1, 2. *includi metuens hostis fugatus.* 5, 2, 6
Indi à Baccho superati. 1, 1. *armis & hastis occultatis, & hedera cinctis, & vino inebriati.* ibid. *timiditatem Alexandri in transeundo immerito rident.* 4, 3, 9
Indiæ castellum oppugnat Alexander. 4, 3, 20. *rex Alexander.* 4, 3, 23. *populus Cathæi.* 4, 3, 30
Indiam subegit Alexander. 4, 3, 10
Indicata res celeriter & è longinquo clepsydrarum ope. 6, 16, 2
Indici elephanti. 4, 21
Indicium simulatum rem ipsam prodit. 5, 2, 4
Induciæ ab hostibus violatæ, deos ipsis iratos reddit. 2, 1, 8
Induciis dierum aliquot nocte agri vastati. 6, 25. *perfectâ munitione.* 6, 55. *obruti hostes.* 7, 43.
Inimici quomodo detecti. 7, 20. 4, 3, 19
Inimicitiæ deponendæ in communi patriæ periculo. 1, 31
Inimicorum statuas reponendas curat Cæsar. 8, 23, 31
Iniuria simulata decepti. 5, 17, 2
Insidiæ priori die collocatæ, hostibus periculosæ. 1, 39, 1. *à discedentibus relictæ hostibus periculosæ.* 1, 40, 2. *hostium ex suspicione prænunciatæ inutiles reditæ.* 2, 8. *simulatæ paciscaussa.* 8, 8
Insidias prænoscendi ars. 5, 2, 3
Insidiis in litibus urbem intrantibus

 structas

structas in commodum suum convertit Philippus. 4,2,18
Insidiatores deprehensi. 7,21,4
Insidiis superantur provocati hostes. 2,12
Insomnium Eumenis. 4,8,2
Instructi semper habendi milites. 8,23,17
Joco aliquis absolutus. 5,46
Iones Xerxis socii quomodo ab eo abstracti. 1,30,6. *Medorum partes sequentes ab iisdem abstracti.* 1,33. *in insidiis cæsi.* 2,37. *Miletum incolunt.* 8,35.
Ionia. 7,20. *histrionibus nobilis.* 6,10
Ioniæ præfectus, Philoxenus. 6,49
Ioniam ad defectionem sollicitat Istiæus. 1,24
Ionum in Asia colonia. 8,43
Iphicrates. 2,24
Iphicratis nomine terreri soliti hostes. 3,9,25
Irus luctatus cum Ulysse. 1. præf.
Isidis templum. 7,3
Issoria Diana. 2,1,14
ad Issum prælium. 4,5,1
Isthmicorum victores coronantur apio. 5,12,1
Isthmum munire volunt Lacedæmonii. 5,30.
Istiæa. 2,7
Istone. 6,20
Itali conservati à Dionysio. 5,3,2
Italiam incolere quomodo compulsi Trojani. 8,25,2
Italici Locri. 6,22
Italorum bellum cum Hierone. 1,29,2
Iter quomodo faciendum instantibus hostibus. 1,49,2. *quomodo celatum.* 4,7,2. 5,2,12. 5,10,2
Itinere per solitudines & avia, ex improviso decepti hostes. 4,15. *simulato decepti hostes.* 5,16,1
Itonia Minerva. 7,43
Judicium minis evasit Iphicrates. 3,9,15,29
Junonis templum Sami. 1,23,2. 6,45. *sacerdotes, duces Thracum in bello.* 7,22
Jupiter Polieus. 5,1,1. *ejus templum.* ibid. *Minoi leges dictat.* 8,4
Jurejurando decepti. 8,50. 8,52. *deceptus hostis.* 3,2. *Mamercus.* 5,12,2. *ficto decepti.* 7,34. *fallendos hostes, pueros tesseris ajebat Lysander.* 1,45,3. *ante pugnam obstricti milites fortius pugnant.* 5,21
Jusjurandum captiosum. 2,6.2,19. *non servatum.* 5,3,1 *hostibus servavit Regulus.* 8,12
Justitiæ & æquitatis specie occupatum imperium. 7,1
Juvenes mulierum specie hostes decipiunt 2,3,1. 2,4,3
Ixomatæ. 8,55

K.

Κλωδόνες *virgines dictæ Macedonibus, post* Μιμαλλόνες. 4,1

L.

Laarchus rex Cyrenensium. 8,41
Labor omnia vincit. 1,41,5
Lacænæ bellicosæ. 8,49
Lacedæmon terræ motu collapsa. 1,41,3
Lacedæmonem diripere volens Epaminondas, discessit. 2,3,5
Lacedæmonii, canente tuba præliari soliti. 1,10. *contra Thebanos & Athenienses.* 2,1,2. *auxilio Dionysio.* 5,8,2. *victi à Dionysio.* 5,22,1,2. *Isthmum munire volunt.* 5,30. *Plataas oppugnant.* 6,19,2. *Tyrrhenos receptos interficere conantur.* 7,49
Lacedæmoniis vetitum artes mechanicas exercere. 2,1,7
Lacedæmoniorum rex Eurytion. 2,13. *Cleonymus.* 2,29,1. *dux Nicomachus.* 3,10,4. *cum Pyrrho bellum.* 8,49
Lacedæmonios Corinthi interficit Iphicrates. 3,9,45. *superat Demetrium.* 4,7,9
Lacedæmonius Aristomenes. 2,31,1
Lachares, tyrannus. 4,7,5. 6,7,2
Lacones sociorum fortissimi. 2,3,15
Lacones viso Aristomene, quem putabant mortuum, in fugam vertuntur. 2,31,2
Lacenica desperatio pro salute. 1,17
Laconicam populantur Athenienses. 1,36,1. *invadit Epaminondas.* 2,3,5. *Chabrias.* 3,11,6. 3,11,15

Laco-

Laconum dux Brasidas. 1,38,1
Lamia capta Antipatro prandentibus Lamiis. 4,4,2
Leva, id est, clypeo, minus fidendum, quam dextra, id est, gladio. 8,16,4
Lastrigonum campus. 5,6
Lampsace, Mandronis filia. 8,37
Lampsaceni servati. 2,1,26
Lampsacum. 2,2,7. *unde dictum* 8,37.
Lapides infimi per universum murorum ambitum sublati, cum in fœdere lapidem eximendum sanxissent. 6,14
Largitionibus sollicitantur milites. 4,8,3
Larissam venit Philippus. 4,2,11.
Latini à Romanis nuptiarum specie decepti. 8,30
Latmum capit Mausolus. 7,23,2
Latmum occupat Artemisia. 8,53,4
Leænam æneam in honorem meretricis, nomine Leæna, erigunt Athenienses. 8,45.
Leander, frater Nicocratis. 8,38
Lechæum. 4,7,8
Legati hostium, si tui in periculo versantur, non reddendi, priusquam tuos receperis. 1,30,4. *facti suspecti.* 2,1,32. *si commodum, nonnihil detinendi.* 4,6,10. *missi de pace retenti & subito eruptio facta.* 5,2,7. *re non obtenta, contrarium nunciare jussi.* 6,6,1
Legatio missa de sepeliendis mortuis à duce vulnerato, ut reliquos servaret. 1,41,4
Legatione missa hostes dilati. 1,39,4
Legationis specie nobilissimi ejecti. 5,31
Legatis hostium humaniter acceptis & dimissis decepti. 6,6,2
Legatum filio iterum simulans pater, efficit ut filius eligatur dux. 8,15
Legatus profectus, qui exposcebatur, servatur. 5,15. *re male gesta loco a Dionysio absolutus.* 5,46
Leges divina auctoritate sanctæ. 1,16,1. 8,4
Leges veteres post Leuctricam pugnam demum valere jussit Agesilaus, ne multi notarentur infamia. 2,1,13. *à Cyro æneæ columnæ inscriptæ.* 4,3,32
Legislator Lacedæmoniorum Lycurgus. 1,16.
Lemnum incoluere Tyrrheni. 7,49
Leonidas, Macedo. 4,6,6. 7,15,5
Leoninæ pelli assuenda vulpina. 2,10,5
Leontini. 5,2,1. *superati ab Agathocle.* 5,3,1.
Leontinorum in urbe degit Hipparinus. 5,4. *Leontinorum tyrannus Theocles.* 5,5,1. *Leontinorum in urbem coloniam deducunt Piataenses.* ibid. *Leontinorum urbe pulsi Siculi.* ibid. *Megarenses.* 5,5,2. *Leontinorum cum Megarensibus bellum.* 5,46
Leontinorum tyrannus Panætius. 5,46
Leontomenes, coquus. 6,7,2
Leosthenes oppugnat Panormum. 6,2,1
Leporem insequentes, omissis Persis, Scythæ, terrorem ipsis incutunt. 7,11,1
Lepori insertæ literæ. 7,7
Leptines. 6,16,1
ad Leucadem à Timotheo victi Lacedæmonii. 3,10,4,12,17
Leucadius, Dorotheus. 5,35
Leucani superati à Cleandrida. 2,10,2,4
Leucas. 3,10,4,12
Leucon Bosphori tyrannus. 5,44,1
Leucotheæ fanum. 5,2,21
Leuctra. 2,3,2,4
Leuctrica pugna. 1,10.2,1,13
Lex, capitis pœnam in transgressores lata, magnò patriæ damno, quomodo abrogata. 2,33
Lex talionis. 5,12,2
Libelli dati singulis gubernatoribus navium. 4,7,2. 5,10,2. *resignati resignantibus mortem adferunt.* 5,2,12
Libertate hostibus promulgata, se tradiderunt. 4,7,6
Libertatis specie decepti. 5,3,7
Libes vino dediti. 5,10,1
in Libyam trajicit Agathocles. 5,3,5
Libyci elephanti. 4,21
Lima dissecta vincula. 6,[illegible]
Linguam dentibus abscindit Leæna, ne quid per tormenta fateri cogeretur. 8,45
Lipara. 6,16,5
Literæ, abrasis capillis, capiti inustæ. 1,24. *in tabellis ceræ deductis à Demarato missæ.* 2,20. *clam missæ.* 7,7. *simillimæ externa forma, sed contrario argumento, permutatæ.* 7,19. *inimicæ deprehensæ.* 7,20. *telo alligatæ missæ.* 7,33,1. *malorum nunciæ in contrarium sensum prælectæ.* 8,16,7. *intercepta,*

postquam essent lectæ, redditæ. 4,11, 3. *ad diversos de rebus occultis datæ eodem tempore aperiendæ.* 8, 17. *jaculo alligatæ.* 8,23,6
Literas intercipere utile. 4,11,3
Literas contra se tulit Lysander. 7,19
Literis suspectus factus hostilis dux. 5, 2, 8
Loco amplo, sed cui angustus tantum exitus, castra metari non oportet. 2,2,4
Locri. 1,9. 1,35,2
Locum difficilem quomodo transiit Alexander. 4,3,21
Locus palustris assignatus iis, quos interire volebat Clearchus. 2,30,2
Ludimagister discipulos prodens, punitus. 8,7,1
Ludorum specie decepti vicini. 6, 10. *captæ uxores.* 8,3,1. *decepti.* 8,18.
Lustrandorum armorum specie occupatum imperium. 5,46
Luxuriæ instrumenta castris efficienda. 8, 16,2. *specie deceptus hostis.* 4,7,3
Luxuriosi raro fortes. 4,3,32
Lycæus Arcadiæ mons. 4,7,9
Lycaonia. 4,6,6
Lycius Pericles. 5,42
Lycius, bubulcus Alexandro dux viæ. 4,3,27
Lycopus. 8,70
Lycum fluvium transjicit Demetrius. 4, 7,12
Lycurgi disciplinis filium suum imbui se velle simulat Pyrrhus. 6,6,2
Lycurgus Apollinis auctoritate leges suas munit. 8,4
Lycus, Lysimachi dux. 5,19
Lydi deficiunt à Cyro. 7,6,4
Lydia. 1,34,2. 2,1,9
Lygdamidis filia Artemisia. 8,53,2
Lygdamis, Naxiorum tyrannus. 1,23,2.
Lysander accusatus à Pharnabazo. 7,19
Lysias, Seleuci ducum unus. 4,9,5
Lysimachensis, Dionysius. 4,17
Lysimachi dux, Lycus. 5,19. *filius Alexander.* 6, 12. *cum Thracibus bellum.* 7,2. *uxor Arsinoë.* 8,57
Lysimacho Ephesum prodere vult Diodorus. 4,7,4
Lysimachus. 3,7,2,3

M.

Macedones deficiunt ab Antigono. 4, 6,6. *Persis superiores.* præf. 1.
Macedoniæ rex Aëropus. 2,1,17. *Argæus.* 4,1
Macedonica causa. 5,44,5
Macedonicum numismata. 3,10,14
Macedonum virgines thyrsis armata hostes fugant. 4, 1. Κλοιδάνες *inde dictæ.* ibid. *cum Onomarcho pugna.* 2, 38. *Macedonum & Illyriorum bellum.* 4,10,1
Machinarum confringendarum & conservandarum ratio. 6,3
Machinis suis hostium molitiones inutiles reddit & ad fœdus compellit Timotheus. 3,10,15
Mæotis, Tirgatao. 8,55
Magi sublati à septem principibus. 7,10
Magnesia. 2,7,1,2. 5,44,4. 6,2,1
Magni cognomen Scipio, Maximi Fabius cur adepti. 8,14,2
Magnis copiis instructus moderate bellum gerebat Antigonus; imbecillibus vero fortiter hostes invadebat. 4,6,5
Majores copiæ simulatæ minores. 2,10,4
Malea. 8,23,1
Mali omivis metus sublatus. 3,10,2
Malo malum non rependendum. 5, 11
Malum omen conversum in bonum. 5, 12, 1
Mamercus, tyrannus obsissus à Timoleonte. 5,12,2
Mandragora admixta vino decepti. 5, 10,1. 8,23,1
Mandro, Bebrycum rex. 8,37. *ejus filia, Lampsace.* ibid.
Mania. 8,50
Mantinea per factionem occupata. 2,13. *oppugnata Agesipoli.* 2,25
Mantinensis pugna. 2,32
Marcellus. 8,10,2
Mardonius. 7,33,3
Maris, liquidorum mensura. 4,3,32
Maronitæ subacti à Philippo. 4,2,22
Masæsylionum rex Syphax. 8,16,7
Matrem dicipit Jason. 6,1,2,3,4,5
Mauritii vicli. procem. 6
Mausolus. 6,8
Mazares, Medus. 7,6,4
Mecrida Lysimachi uxor. 6,12

Media

Media. 4,3,32
Mediæ præfectus Pithon. 4,6,14
Medias. 8,54
in Medis hyberna egit Antigonus. 4,6,11. *à Medis deficiunt Persæ.* 7,6,7
Medorum rex Deïoces. 7,1. *cum Cyro bellum.* 7,6,1. *cum Persis prælium.* 7,45,2
Medosaccus, rex Sarmatarum. 8,56
Megacles. 1,21,3. 5,2,8
Megara oppugnavit Antigonus. 4,6,5
Megarenses per Solonem decepti. 1,20,2. *Siculos Leontinorum urbe pellunt.* 5,5,1. *pulsi à Chalcidensibus.* 5,5,2. *Troïam incolunt.* ibid.
Megarensium cum Athenienses bellum. 1,20,1. *cum Leontinis.* 5,46
ex Megaris coloniam Leontium deducunt Plataenses. 4,5,1
Melanæ, castellum. 1,19
Melanippus, Apollinis sacerdos. 8,38
Melophori Persæ. 4,3,24
Memnon Darii dux. 4,3,15
Memoria eximia quomodo præditus visus Antigonus. 4,6,2
Mimphis. 4,19. 7,3
Menda. 2,1,31
Menecrates. 8,57
Menegetes pancratiastes luctatur cum Philippo. 4,2,6
Menelaus præfectus Salaminis Cypri. 4,7,7
Menon, Thessalus. 7,18,1
Mercatorum specie decepti hostes. 5,16,3
Mercurius Autolyci pater. præf.1
Mercurius Philius. 3,9,21
per Meretrices animos civium erga se deprehendit Dionysius. 5,2,13
Meretrices castris exigendæ. 8,16,2
Merion frater Jasonis. 6,1,6
Merita cuique præmia distributa alacriores reddunt milites. 3,9,31
Merum, unus è verticibus Tricorphi, montis Indiæ. 1,1,2
Mesopotamia. 4,17
Messena Cresphonti cessit. 1,6. *Messena.* 6,16,4. 2,31,3
Messenam oppugnat Agathocles. 5,15
Messenia. 2,1,28
Messenii. 2,3,5
Messeniorum cum Lacedæmoniis bellum. 1,15. *dux Aristomenes.* 2,31,2. *Agemachus.* 2,35. *cum Dionysio bellum.* 5,2,18
Messenius, Megacles. 5,15
Metapontini. 5,2,22
Methonem expugnat Philippus. 4,2,15
Methymna. 1,44. 5,44,3
Metrodorus, Satyri tyranni filius. 8,55
Metu simulato decepti hostes. 5,33,4
Metus hostium militibus demptus. 3,11,1
Milesii. 1,16,1. 7,45,1. *Cæsarem à piratis captum pecunia sua liberant.* 8,23,1
Milesiorum tyrannus Thrasybulus. 6,47. *cum Naxiis bellum.* 8,36
Milesius Istiæus. 1,24. *Charimenes.* 5,42
Miletum. 6,8
Miletum oppugnat Halyattes. 6,47. *in Miletum irrumpit Tissaphernes.* 7,18,2. *incolunt Iones.* 8,35
Miletus. 1,45,1
Militaris rei scientia utilis quoque in pace. procem.3.
Milites quomodo confirmati. 3,9,21. *alacres nimis inhibiti.* 3,9,28. *accepti specie invadendæ terræ hostilis.* 5,3,6. *hostes egredientes impedire detrectantes, quomodo concti.* 6,9,4. *adversus truculentum hostem non statim educendi, sed assuefaciendi primo aspectum hostium sustinere.* 8,10,1. *confirmati contra insultæ auspicia.* 8,23,32,33. *vestes permutare jussi, quo promptiores in labore.* 3,13,2
Militibus venia data, ut essent fortiores. 8,9,1. *singulis conservandi hostis potestatem facit Cæsar.* 8,23,30
Militum erga ducem benevolentia magni momenti. 5,11
Milo Deidamiam necat. 8,52
Μιμαλλόνες virgines Maredonum dictæ post, quæ prius Κλωδώνες.
Minæ audaciores cautum faciunt hostem, & insidias detegunt. 3,9,24
Mindarus prætio navali perit. 1,40,7
Minerva Itonia. 7,43
Minervæ templum. 5,59. 6,51
Minervi Assesia templum. 6,47
Minervæ Chalciœcæ templum. 8,51
Minio permixta aqua. 6,54
Minos Jovis auctoritate leges suas munit. 8,4

Minya quomodo superati ab Hercule. 1, 3,5. *in civitatem recipiuntur à Lacedæmoniis.* 7,50. 8,71
Minyis nubunt Lacænæ. 8,71
Mithridatis dux Archelaus. 8,9,2
Mitylene. 1,44. 1,48,2. 3,9,23
Mitylene obsessus Conon. 1,48,4
Mnesidemus. 5,17,1
Modius Atticus. 4,3,32
Mœnia multarum urbium uno die diruta. 8,17
Mons Erebæa. 4,1
Montes occupandi, quia ex iis in hostium exercitum prospectus. 4,6,11
Mora transeundi, decepti. 8,23,9
Morbo simulato deprehensi civium animi. 5,2,16
Mors regis dissimulata ad firmandum successoris imperium. 7,17. *mors dissimulata.* 8,50. *virilis turpi vitæ præferenda.* 4,6,5
Morte simulata deprehensi civium animi. 5,2,15
Mortis vas datus Eucritus. 5,2,22
Mortui clam cremati, ne cæsorum numerus innotesceret. 4,6,10. *occultati.* 2,1,23. 7,15,4. *ignorati commilitonibus.* 2,3,12
Motya. 5,2,6
Mucius, nauarchus Cassii & Bruti. 8, 24,7
Muliebri habitu effugit Lachares. 3,7,3
Mulier Pyrrhum interficit. 8,68. *maritum carcere liberat.* 8,34
Mulieres hostes decipiunt. 2,3,1. *in prælium redire faciunt Persas.* 7,6,1. *viros in prælium redire compellunt.* 7, 45,2. *vestitæ, simul cum viris egredientes, gladios sub vestibus occultant, iisque traditis maritis, prædam agentes milites interficiuntur.* 7,48. *maritos suos, permutatis cum ipsis vestibus, carcere liberant.* 7,49. *maritorum prælium dirimunt.* 7,50. *Gallorum consiliis interfuerunt.* ibid. *& lites dirimunt.* ibid *virili, viri contra muliebri veste induti.* 8,33. *duce Telesilla Spartanos repellunt.* ib. *viros, viros vero mulieres factos dolet Xerxes.* 8,53,5. *crines pro funibus præbuere.* 8,67. *fortiter pugnantes cum maritis interficiuntur.* 8,69. *in prælio maritos fortiter adjuvant.* 8,70. *sponte ad necem se offerunt.* ibid.
Mulieris fortitudo ne in hostium potestatem veniret. 8,48. *in tormentis constantia.* 8,45. 8,62
Mulierum habitu milites occultati. 1,20, 2. *intercessione servatur Roma* 8,25, 3. *fortitudine Pyrrhus à Lacedæmoniis pellitur.* 8,49. *fortitudo victoriæ causa.* 8,65
Multi infamia non notandi. 2,1,13
Multitudinem Laconum militum quomodo sociis ostenderit Agesilaus. 2,1,7. *hostium militibus celat Timotheus.* 3, 10,8. *ipse timens exercitum caute subducit* ibid.
Multitudinis specie decepti. 7,44,1
Multitudo militum celata. 2,10,4. 3,9, 19. *simulata.* 4,19.8,23,7. *nauium occultata.* 1,47,1. 2, 7. 3, 11,3. 5,22,2. 8,20
Multitudo cæsorum quomodo occultata. 2,1,23. *celata, ne contristaretur miles.* 2, 3, 11. *celata.* 7,15,4. *ingens à paucis fugata.* 2, 23. *hostium exploratæ citharœdæ.* 5,44,1
Multorum infamia quomodo celata. 2,3, 10
Multorum equitum speciem Thessalis præbet Alexander. 4,4,3
Muneraudi specie deceptus. 7,33,2
Muneribus efficiendi fortes. 8,24,5
Muneris specie matrem decipit Jason. 6,1,4
Munichiam recipit Cassander. 4,11,1
Munitione hostium pro se utitur Brasidas. 1,38,1
Munitionibus hostium fere clausis tuta per angustias eruptio. 2,1,22. 1,38,1. 2,2,5
Muri sponte dejecti, ut milites fortius pugnarent. 2,22,3
Muros ligneos de navibus explicat Themistocles. 1,30,1
Muros Athenarum frustra impedire conantibus Lacedæmoniis perficit Themistocles. 1,30,4
Musica perniciosa ab Ulysse vitata. præfat. 1
Mutare vestes inter se jussi milites, promptiores in labore. 3,13,2

Muta-

Mutatione vestimentorum decepti hostes. 3, 9, 52. *custodes,* 3, 14
Mutatis armis decepti insidiatores. 7, 21, 4
Mutatis crebro vestibus evitatum periculum. 7, 37
Mutato habitu facile effugium. 3, 7, 1. *decepti hostes.* 3, 9, 58. *servatus.* 5, 42. *decepti.* 6, 12. *servati.* 6, 49
Mutilatione Spartanorum decipitur Darius. 7, 11, 8. *Babylonii.* 7, 12
Mycale. 1, 33. 7, 45, 1
Mysteria violata per Alcibiadem. 1, 40, 6. *minora.* 5, 17, 1
Myus. 8, 35

N.

Navalia Rhodiorum incensa. 5, 17, 2
Naves altum petere jussæ ne refugium esset fugientibus. 1, 3, 3
Naves contra tempestatem quomodo munierit Iphicrates. 3, 9, 38. *servare non valens incendit Timotheus.* 3, 10, 8. *contra fluctus munit Chabrias.* 3, 11, 13. *cremata ad tollendum effugium.* 5, 3, 5. 5, 25. 7, 47. *tres actuariæ contra hostilem triremem servatæ.* 5, 13, 1. *subductæ, ut fortius pugnarent milites.* 5, 20. *celeriores, fugientes primam hostium navem insequentem deprimunt.* 5, 22, 1. *in portu, elicitis prius hostibus, incensæ.* 6, 16, 4. *onerariæ tuto deductæ.* 6, 23. *frumentariæ hostiles dimissæ, terrorem hostibus incutiunt.* 7, 15, 3
Navi expedita, comitata majori, tutius iter. 1, 38, 4
Navibus unctis in modum hostilium navium decepti. 5, 34
Navibus alligatis in quadam objectis decepti. 5, 39. *hostilibus captis decepti hostes.* 5, 40. 5, 41
Navigia nocte abstrahere hostes impediti. 2, 22, 1
Navis fugiens proximam insequentem conversa deprimit. 5, 36
Navium numerus occultatus. 5, 22, 2. 8, 20
Naupactus. 1, 9. 3, 4, 3. 6, 23
Nautæ inutiles redditi. 6, 46
Naxii tyrannus Lygdamis. 1, 23, 2.
Naxiorum cum Milesiis bellum. 8, 36
Naxum delatus ad castra Atheniens. quomodo evaserit Themistocles. 1, 30, 6
ad Naxum prælium. 3, 11, 2, 11
Naxus prodita Dionysio. 5, 2, 5
Neapolis. 4, 2, 22
Nebulis captatis ex lacubus & fluminibus Alpium, decepti. 8, 23, 2
Necessaria tantum concedenda militibus. 6, 4, 3
Nectanebo Ægypti rex. 2, 1, 22
Nelei posteri. 8, 35
Neleis, festum apud Milesios. ibid.
Nemo sive ἄνις strategema Ulyssis. præfat. 1.
Neptuni templum Helices. 8, 46. *ejus indignatio Helicen perdidit.* ibid.
Neptunus Equester. 8, 3, 1
Neroni insidias struunt Piso & Seneca. 8, 62
Nestor, unus ex Alexandri Epiri regis stipatoribus. 8, 52
Neutros sequuti à Cæsare pro amicis, à Pompejo pro inimicis habiti. 8, 23, 27
Nicæam, viduam Alexandri præfecti Acrocorinthi filio uxorem petit Antigonus. 4, 6, 1
Nicanor, præfectus Antigoni, victus. 4, 6, 8. *decipit Diodorum.* 4, 7, 4
Nicanor Munichia præfectus occisus. 4, 11, 1
Nicias deceptus ab Hermocrate. 1, 43, 2
Nicoclis uxor, Axiothea. 8, 48
Nicocrates astu uxoris perit. 8, 38
Nicomachus dux Lacedæmoniorum. 3, 10, 4, 12, 17
Nicomedia. 8, 23, 1
Nicostratus. 6, 10
Nini uxor Semiramis. 8, 26
Nitetis Apriæ filia, Cyri uxor, Cambysis mater. 8, 29
Nocte perfectæ munitiones, induciis dierum. 6, 53. *obruti hostes, induciis dierum aliquot.* 7, 43. *prælaturus simulet se luce pugnaturum.* 2, 3, 7
Nocturnæ eruptiones terrorem incutiunt hostibus. 6, 18, 1
Nomina Scytalis inscripta, brachiisque alligata, ut cæsi in prælio agnoscerentur. 1, 17
Nomini imponendo infanti splendidum exstructum convivium. 6, 1, 6

Notium oppugnat Paches. 3,2
Novem viæ. 6,53
Novilunium ad pugnandum exspectant Germani. 8,23,4
Novus pugnantium status terrori hostibus. 2,1,2
Nox illunis insidiis apta. 1,12. 1,37. 2,35
Nox apta itineri per loca arida. 3,9,47
Nox procellosa effugio apta. 6,19,3
Nube orta, insidiarum occasio. 2,3,13
Nudi Lacones Thebanis Gythium portum eripiunt. 2,9
Numi pretium duplicatum. 6,9,1
Numisma æreum. 3,10,14. *è stanno & ære.* 4,10,2
pro Numismate ducis sigillum. 3,10,1
Nuptiæ violentæ periculosæ. 8,46
Nuptiarum celebrandarum specie Acrocorinthum capit Antigonus. 4,6,1. *captæ urbs.* 5,1,4. *decepti.* 8,30. 8,39
Nympharum templum. 8,4. *earum auctoritate leges fert Numa.* ibid.
Nymphæus. 8,64

O.

Obscure loquendum, ne hostes intelligant. 2,15
Obsesti omni commeatu & auxiliis intercludendi. 4,6,16
Obsessus Conon quomodo indicaverit id Athenienfibus. 1,48,4
Obses, fœdere rupto, interfectus. 8,55
Obsides claim elapsi redditi. 8,31. *si periculum, detinendi etiam quidam ex hostibus.* 4,6,17
Obsidionis solvendæ specie decepti. 2,1,16
Obsignati de itinere libelli nautis traditi, aperiendi si tempestate distraherentur. 5,10,2
Octavius, Crassi legatus. 7,41
Odrysiæ, Odrysenses. 3,9,60,62
Oeanthius. 8,46
Oebares, Cyri Satrapa. 7,45,2
Oenyssa. 8,16,6
Olympias. 4,8,3. *Pydnæ capitur a Cassandro.* 4,11,3
Olympium. 1,39,2
Olynthia. 3,10,7
Olynthius, Ariston. 5,44,1
Omen in hostes transferendum. 2,3,3
Onetorides. 5,17,1
Onium. 2,3,3. 2,3,9
Ophelas, Cyrenensis. 5,3,4
Oppugnatio remissa seditionem in urbe parat. 1,41,2
Oraculum. 1,19. 1,30,1. 6,53 *simulatum.* 2,1,27. 5,12,3. *contra hostes explicat Themistocles.* 1,30,1. *Ammonis.* 7,3
Oratione melius quam prælio res conficere. 4,2,9
Oratores Græcarum civitatum corrupti à Persis Lacedæmoniis bellum inferunt. 1,48,3
Orchomenus. 2,1,18. 4,7,11 *ad Orchomenum prælium Syllæ cum Mithridatis copiis.* 8,9,2
Ordinem non requirendum invadentibus hostibus, sed cuique eo loco, quo esset, fortiter pugnandum. 3,10,13
Ordines servati in summa siti, specie aquæ mortiferæ. 4,3,28
Ordo militum egregius terrorem hostibus incutit. 3,9,63
Ornatus egregius militum ad deditionem hostiles milites allicit. 4,16
Orontes Armeniæ Satrapa. 4,8,3
Orontes. 7,13. *à rege deficit.* 7,14
Orthiomagus locus maritimus. 4,6,9
Oryandres. 7,11,7
Ossam montem, excisis in eo gradibus, transscendit Alexander. 4,3,23
Otio prohibendi milites. 3,9,35
Οὖτις sive Nemo strategema Ulyssis. præfat. 5
Oxythras. 7,33,2

P.

Pachinum. 5,8,1
Pacis spe decepti. 6,16,1. 6,16,5
Pæana Pindari & Stesichori. 5,46
Pæoniam obtinet Lysimachus. 4,12,3
Pæonum rex Autoleon. ibid.
Pagasæ. 6,2,1
Palamedes Ulyssis dolo deceptus. præf. 1. *damnatus proditionis.* ibid.
Palatha quadrangula. 4,3,32
Palladium cui traditum custod. fictum pro vero redd. 1,4. ibid.

Palla-

Palladis simulacrum Thebis. 2,3,12
Palladis sacerdos armatura sua terret hostes. 8,59
Pallas consilium dedit fabricandi equi ligni. 1. præfat.
Παλλωις. 1,21,1
Pallene. 4,7,3. 6,7,2. *Phlegra ante dicta.* 7,47
Pammenes. 7,33,2
Pan dux Bacchi, quare cornua ipsi tribuantur: quare panici terrores: Echo ipsi amica, 1,2
Panarifte. 8,50
Pandæa Herculis filia. 1,3,4. *ab ea regio Indiæ Pandæa dicta.* ibid.
Panici terrores cui tribuuntur. 1,2
Panicus terror sedatus. 3,9,4. 4,3,26
Panis ex herbis. 8,23,24
Panormum oppugnat Leosthenes. 6,2,1
Panormus Achajæ portus. 6,23
Pantagnostus, frater Polycratis. 1,23,2
Papaverum summis capitibus decussis, sine responso nuncium remittit Tarquinius. 8,6
Paphlagonia. 7,29.2
Paratonium. 2,28,2
Parcendum hostibus clamabat Cæsar. 8,23,29
Παρρησία. 3,11,13,14
Parianorum & Lampsacenorum de finibus contentio. 6,24
Parii, Pythagorei. 5,2,22
Parium. 6,24
Parmenio dux Alexandri. 4,3,3,17
Parnassus. 1. præfat. 1,3,5. 6,18,1
Pars melior exercitus servata, objecta hostibus viliori. 2,17
Parthenii. 2,14,2
Parthorum rex Herodes. 7,41. *dux Surenas.* 7,41. *rex dicitur magnus.* 7,41.
in Parthos bellum. procem.6
Parysatis. 7,16,1
Pasargadæ. 7,6,1,9
Passus tres, ducis rogatu, progressi in prælio milites, victoria potiuntur. 7,14,2
Patris summa erga filium severitas. 8,13
Pauci multos fugant. 2,23
Paucitas equitum quomodo occultata. 2,1,17. *celata.* 3,9,19. 4,4,3
Pausania mater, Theano. 8,51. *Pausanias à matre punitus.* ibid.
Pecunia ad templum ædif. accepta, conducti milites & occupata arx. 5,1,1. *missa ad duces hostium.* 5,2,18. *de militibus mutuo sumpta alacriores reddit.* 3,9,21. *mutuo sumpta, creditores coacti insidiatores comprehendere.* 6,9,2. *ingens coacta ex captis ad ludos invitatis vicinis.* 6,10
Pecuniæ inopia ducis sigillo pro numismate utitur Timotheus. 3,10,1. *Cyprium æs admixtum Macedonico numismati.* 3,10,14. *sublata.* 3,11,5. *duplicat militum numerum Demetrius ut metum incutiat hostibus.* 4,7,1. *ex stanno æri admixto percussum numisma.* 4,10,2. *ei qua ratione subventum.* 6,9,1. *ingens summa quomodo conflata.* 7,32
Pecuniam quomodo Athenienſibus invenerit Iphicrates. 3,9,30. *quomodo sibi parat Dionysius.* 5,2,19. *Jason.* 6,1,2. & seqq. *à militibus direptam quomodo acceperit Dionysius.* 5,2,21. *ab amicis quomodo collegerit Mausolus.* 7,23,1
Pediarchus, præfectus. 1,27,2
Peditatus loco spatioso contra equites inutilis. 2,5,2
Peleus. 1,3,1
Pelles adversus fluctus. 3,11,13
Pellenen oppugnant Ætoli. 8,59
Pelinnensium cum Pharsaliis bellum. 4,2,19
Pelopidas. 2,38
Peloponnesii. 2,3,5. *resistunt Polyperchonti.* 4,14
Peloponnesiorum cum Athenienſibus bellum. 1,18. *adversus Lacedæmonios.* 1,46
Peloponnesus divisa inter Cresphontem, Temenum, & Aristodemi filios. 1,6
Pelusium capit Cambyses. 7,9
Peloponnesus. 2,3,3
Penelope. 1. præf.
Peparethus. 6,2,2
Pera mendici strategema Ulyssis. 1. præf.
Peræa Rhodiorum in continente terra. 4,18,1
Perdicca. 4,19
Perdiccæ filius Amyntas. 8,60

Perdiccas cum *Timotheo* adversus *Chalcidenses*. 3,10,14
Perfidia ipsis hostibus execratur. 4,6,15
Pericles Lycius. 5,42
Periculo temere non obeundum. 3,9,43
Periculo vitato mens mutatur. 6,16,1
Periculo periculum propulsatum. 3,9,20
Perjuri Deos sibi infestos reddunt. 2,1,8
Permanere in eodem loco victoriam Thuriis tradidit. 2,10,2
Persæ in prælium redire coacti per mulieres. 7,6,1. nudi despectui Græcis. 2,1,5. septem, aggredientes noctu Magos, quo signo se noverint. 7,11,2. servantur per pluviam, invocato Apolline. 7,11,8
Persarum regis cœna in aenea columna inscripta. 4,3,32. regia. ibid.
Persarum regum sigillum. 8,27
Persarum tria millia cæsi à Seile. 7,39. ad Comastum. 7,40
Persarum rex, dictus Magnus rex. 7,21,3
Persas quomodo ad defectionem à Medis compulerit Cyrus. 7,6,7
in *Persas* bellum susceptum. procem.6
Persequentes a fugientibus victi. 5,22,1
Perseus philosophus præfectus *Acrocorinthi*. 6,5
Persicæ stolæ. 3,9,59
Persides tunicis sublatis pudore viros in prælium redire compellunt. 7,45,2
Petra invia quomodo ab *Alexandro* capta. 4,3,29
Petronius. 7,41
Pencestes. 4,8,3. 4,6,13
Phalanx Laconica. 2,1,19
Phaleidonem Thessalia urbem expugnat *Philippus*. 4,2,18
Pharnabazus. 1,40,9. 1,48,3. 3,9,38
Pharnacis filius, *Artabazus*. 7,33,3
Pharsalici campi. 8,23,25
Pharsaliorum cum *Pelinnæisibus* bellum. 4,2,19
Pharsalus. 8,23,29
Phaselis. 5,42
Phæneum. 8,34
Phera capta a *Messeniis*. 2,35
Pherensis Dinias. 2,34
Pherensium tyrannus *Alexander*. 6,22,1
Phileæurus, *Cretensis*. 4,17
Philippi Macedonis dictum, cum in prælio deceptus ab *Onomarcho*. 2,38.
filia *Cynanæ*. 8,60
Philippi Persei patris bellum cum *Rhodiis*. 5,17,2
Philo, *Phricodemi* filius. 8,46
Philobœotus. 5,16,1
Philomeli filius, *Phrasymedes*. 5,14
Philosophus Persens, custos *Acrocorinthi*. 6,5
Philotas. 4,3,27
Philotera. 8,52
Philoxenus. 6,10. *Ionia* præfectus. 6,49
Philoxo uxor *Tlepolemi* mariti mortem in *Helena* ulcisci conatur. 1,13
Phlegra, *Pallene* post dicta. 7,47
Phlius. 3,9,49,54
Phocenses oppugnati ab *Agesilao*. 2,1,16
Phocensis Onomarchus. 2,38
Phocensium tyrannus *Philomelus*. 5,45.
dux *Phoxus*. 8,37
Phocion superat *Atheniensium*. 5,20
Phocis. 1,35,2. 5,15
Phœnices audacia & promptitudine *Iphicratis* circumventi. 3,9,63
Phœbiades. 2,3,1. 2,5,2
Phœnicia. 3,9,62
Phœniciæ naves, audita *Antigoni* victoria, ejus triremibus se tradunt. 4,6,9.
Phœniciam petere naves jubet *Antigonus*. 4,6,8. petituram se simulat *Agathocles*. 5,3,6.
Pholus. 1,3,1
Phoxus. 8,37
Phrassaortes, *Darii* cognatus. 4,3,27
Phricodemus. 8,46
Phryges rei divinæ specie a *Mida* circumventi. 1,7,5
Phrygia. 1,34,2. 4,6,6. majore potitur *Arsames*. 7,28,2
Phrygii & *Pieriæ* amor. 8,35
Phrynonis & *Pittaci* certamen. 1,25
Phye, *Minervæ* habitu a *Pisistrato* ornata eundem in arcem deducit. 1,21,1
Pietate Darii moti *Ægyptii* ad officium redeunt. 7,11,7
Pigres, *Car*. 7,3
Pindarus. 5,46
Piræenses propriis armis oppugnat *Demetrius*. 4,7,5,6

Piræeus. 1,40,3. 3,4,1. *captus.* 6,2,2
Pisander. 2,1,3,4
Pisidiæ angustiæ. 4,6,7
Pisidæ. 7,27,1
Pisistrati filia rapta à Thrasymede. 5,14
Piso insidias struit Neroni. 8,62
Pissythnes, Hystaspis filius. 3,2
Pitane. 2,1,14
Pithon Mediæ præfectus. 4,6,14
Pittacus, Pori nepos. 4,3,21
Plataæ. 1,33. *oppugnata à Lacedæmoniis & Thebanis.* 6,19,3
Plataenses ex Megaris coloniam Leontium deducunt. 5,5,1
Plataeis. 6,19
Plumbum liquefactum in oppugnantes effusum. 6,3
Plures hostes insequendo distracti à paucioribus superantur. 1,28,2
Plures quomodo sibi adsciverit milites, quam per delectum sibi concessum Tolmidae. 3,3
Pœnæ loco hordeum pro tritico militibus datum. 8,24,2. *flexis genibus totum diem jussi stare, vel lateres totum diem ferre.* 8,24,3
Polieus Jupiter. 5,1,1. *ejus templum.* ib.
Pollis, Lacedæmoniorum præfectus. 3,11,11
Polyænus octo libris strategematum comprehendit nongenta strategem. 1. præfat. *natione Macedo ætate jam confectus scripsit hos libros.* ibid. *caussarum patronus.* 2 præfat. *sexum librum conscripsit, bello contra Persas & Parthos suscepto.* procem. 6
Polyarchus, Erixus frater. 8,41
Polycles. 5,17,1
Polydorus, frater Jasonis. 6,1,7
Polysperchon liberare conatur Olympiadem. 4,11,3. *ejus bellum contra Antigonum.* 4,6,8
Pompejus. 8,23,17,14. *Junior.* 8,23,16
Pons stratus in Hellesponto. 1,30,3
Pons Sperchii. 2,3,13
Ponti civitas, Theudosia. 5,23. *rex Parisades.* 7,37
Populatio impedita. 4,3,18
Pori prælium cum Alexandro. 4,3,22
Porsena, Tyrrhenorum rex. 8,8.8,31
Porta Susidæ. 4,3,27
Porthaon cur dictus Jasonis filius. 6,1,6
Porus Alexandrum transitu Hydaspis prohibere tentat. 4,3,9
Posthumius. 8,30
Postrema parte aciei infirma, per submissos à tergo cæsi hostes. 4,6,11
Præda amicis reddita, amiciores facti. 3,9,37. *noxia prædantibus.* 3,9,41,46. *recuperantibus.* 3,11,6. *combusta, quod impedimento militibus.* 4,3,10. *abjecta persequentes deinet.* 7,29,2. *quomodo à Cimone divisa.* 1,34,2. *quousque agenda.* 3,10,5
Præda civitas militibus data, facilius expugnatur. 8,11
Prædatores in magno periculo ab egredientibus ex urbe hostibus, appellendo ad urbem servavit Chabrias. 3,11,10,12
Prælium Alexandri cum Poro. 4,3,22. *Antigoni contra Seleucum.* 4,9,1. *ad Arbela.* 4,3,6,17. *Atheniensium cum Cassandro.* 4,11,2. *Atheniensium contra Telesinicum.* 5,3,2,1. *Carthaginiensium cum Syracusanis.* 5,7. *ad Chæroneam.* 4,2,2. *Demetrii contra Seleucum.* 4,9,2. *Gallorum cum Attalo.* 4,20. *ad Granicum.* 4,3,16. *ad Issum.* 4,5,1. *Lysimachi adversus Demetrium.* 4,12,1. *ad Naxum.* 3,1,1,2,11. *ad Salamina.* 3,11,2. *navale Syracusanorum & Atheniensium.* 5,13,2
Præm a in caput præfecti hostilis oblata, loci deditionem maturat. 4,9,4
Præsidium omne ex urbe non tollendum. 5,4
Præsisæ tempestates minus terrent. 1,32,2
Prandentes opprimendi. 5,13,2. 5,32,1. 5,44,4
Prandium regis Persarum in ænea columna inscriptum. 4,3,32
Pransis militibus impransi hostes opprimendi. 5,13,2. 5,32,1. *insolito tempore militibus, prandentes ordinario hostes invadit Iphicrates.* 3,9,53
Prasiæ. 2,15
Priami soror Æthilla. 7,47
Primi metu sequentium fortiter se gerunt. 6,9,4

Prien-

Prienensis, *Bias*. 1,26
Prinassus, *Rhodiorum in Peræa urbs*. 4,18,1
Procidentes ante pugnam in genua milites Alexandri Persarum ardorem extinguunt. 4,3,5
Proditio quomodo impedita. 2,22,3. *comprehenso simul proditore*. 4,7,4. *grata*, *proditor vero interfectus*. 4,12,2. *dissimulata*, *sed tandem punita*. 6,9,3
Proditione capta Amphipolis. 1,38,2 *simulata magnæ copiæ collecta*. 7,15,1. *dissimulata parta victoria*. 5,21,7. *deprehensa*, *aliis proditorum loco constitutis decepti hostes*. 7,28,2
Proditionis rem Iphicrates, *ostenso jugulo gladii capulo absolvitur*. 3,9,29. *specie deceptus*. 7,26
Proditore ab ipsis hostibus, *punito*, *secuta urbis deditio*. 8,7,1
Proditores ipsis hostibus invisi. 4,6,15. *deprehensi*. 5,2,12. *specie fidei non habitæ delationibus*, *decepti*, *& post victoriam trucidati*. 6,9,3. *jussu ducis ad hostes transire simulatum*. 8,5
Promissis palam à duce factis, *ad defectionem sollicitati hostes*. 4,9,3
Prophytus Ephesius. 7,23,2
Protei fabula explicata de dolis, *quibus usus est*. 1. præf.
Proxenus Bœotius. 7,18,1
Proxenus & Chares duces contra Philippum. 4,2,8
ob Psaltriam in castra conductam è impanari duo duces regno expulsi à Philippo. 4,2,3
Psammetichus, *Ægypti rex*. 8,29
Pseudanor Bacchus. 4,1.
Ptolemæus. 7,26
Ptolemæi dux, *Philocles*. 3,16. *ejus cum Rhodiis bellum*. 5,18. *cum Cyrenensibus bellum*. 8,70. *ei Damasius eripitur*. 4,15. *insidiis à Demetrio fugatur*. 4,7,7
Ptolemæus. 8,48. *dolo occisus*. 8,52
ex Publicano tyrannus Phalaris. 5,2,2
Publicola. 8,8
Pudore retenti fugientes. 8,9,2. 8,23,16
Pudore excitato deceptus hostis. 2,3,14. 4,6,13. 4,19
Pulvis excitatus magni equitatus speciem præbet. 8,23,12
Pydnam capit Cassander. 4,11,3
Pygela. 7,23,2
Pylus, *civitas Laconica*. 3,1,1
Pyrrhi filia Deidamia. 8,52. *cum Lacedæmoniis bellum*. 8,49. *cum Argivis bellum*. 8,68
Pyrrhus à muliere interficitur. ibid.
Pythæ filia, *Pieria*. 8,35
Pythagorei, *Parii*. 5,2,27
Pythes. 8,42
Pythion. 5,17,1

Q.

Quadrans stipendiis subtractus veluti arrhabo. 3,9,51
Quærendi specie, *is qui quæreburur & aderat*, *tuto effugit*. 6,8

R.

Rapina facta Clearchi jussu, *ut commode arcem munire posset*. 2,3,30,1
Raso capiti inscripta littera. 1,24
Rasura anteriorum crinium à Theseo. 1,4
Recedendo opportunum locum nactus Philippus Athenienses occidit. 4,2,2
Recessu simulato deceptus hostis. 5,44,2. 8,23,3
Redemptio non concessa fortes milites reddit. 4,10,1
Reditus ex metallis non distribui sed classem iisdem ædificare suasit Themistocles. 1,30,5
Regis pro populo spontaneus interitus victoriæ caussa. 1,18
Religio Darii simulata revocat à defectione Ægyptios. 7,11,7
Religione urbs servata. 6,50
Remus & Romulus Martis ex Sylvia filii. 8,2
Respiciens hostis interfectus. 1,19
Responso virili servatur Thrasymedes. 5,14.
Reti pugnare docuit Pittacus. 1,25
Revocantur hostes si in eorum ditionem bellum transferatur. 1,36
Rex Cariæ Mausolus. 7,23,1. *Gallorum Brennus*. 7,35,1. *Ponti Parisades*. 7,37.

Digitized by Google

7, 37. *Thracum Dromichates.* 7,25. *magnus, dictus Persarum rex.* 7,21,3. *Parthorum.* 7,41
Rhanda, vicus. 7,39
Rhanosbates. 7,11,8
Rhea sedes; collis. 2,1,12
Rhegium. 5,2,22
Rhesus sepultus in Troja. 6,53. *ejus ossa in Thraciam delata.* ibid.
Rhium. 1,9. 8,46
Rhizaces sui corporis mutilatione, & morte Saccas à Dario liberat, cum maximo totius exercitus periculo. 7, 11, 8
in Rhodani transitu Helvetios cædit Cæsar. 8,23,3
Rhodii Pystam uxorem Selenci redimunt, ipsique remittunt. 8, 61
Rhodiorum nauarchus Pausistratus. 5, 27. *eorum bellum cum Philippo.* 4, 18,2. 5,17,2. *cum Ptolemæo bellum.* 5,18. *navalia incensa.* 5,17,2
Rhodum oppugnat Antigonus. 4,6,16
Rhodus mercatura celebris. ibid.
Rhome Trojanorum naves incendit. 8, 25, 2
Rhosium, portus Ciliciæ. 4,6,9
Roma capta à Gallis. 8,7,2. 8,25,1
Romani elephantis contra, Persea instructi. 4, 21. *victi à Carthaginensibus.* 6, 6, 5. *iis leges quomodo suaserit Numa.* 8,4. *eorum cum Ambracotis bellum.* 6, 17. *cum Fidenatibus.* 8, 5. *cum Tyrrhenis.* 8, 8. 8,31. *cum Latinis.* 8, 30
Romulus & Remus Martis ex Sylvia filii. 8,2
Rumor falsus quandoque magni momenti. 1,33. 2. 1,9 27. 2,2,4. 2, 4. 3, 9, 20,24,59. 4,6,19. 5,7. 5,26. 5, 28. 6,6,2. 7,15,1. 8,16,7

S.

Sabini. 8,30
Sacæ. 8, 26. *victi à Dario specie vestium & armorum propriorum.* 7,11, 6. *eorum cum Dario bellum.* 7,11,8
Sacarum reges, Sacephares Homarges, Thamyris. ibid.
Sacci arena pleni ad usui. 3,9,38
Sacephares, rex Sacarum. 7,11,8
Sacer mons. 3,9,33
Sacra cohors, Thebis à Gorgia instituta. 2,5,1
Sacrificii specie decepti. 1,27,2.1,23,2. 5, 5, 2. 6,24. 6, 45. 8,43. 8,53.4. *occupatum imperium.* 7,5
Sacrificio publico interfectus Aristocles. 2, 26
in Sacrificio rapta virgo. 5,14
Sæveritas nimia adversus hostes periculosa. 8,65
Sago uti milites præcepit Scipio. 8,16,2
Salamina Cypri oppugnat Demetrius. 4, 7,7
Salamina cepit Demetrius. 4,7,5
ad Salamina prælium. 3,11,2
Salaminem oppugnat Cassander. 4,11,2
Salaminis Cypriæ rex, Euelthon. 8,47
Salamis. 1, 30, 1, 2, 3. *Solonis strategemate occupata.* 1,20,1
Salamis Cypri capta à Menecrate. 5,20
Salgala Indiæ urbs. 4,3,30
Salmatensium mulierum fortitudo. 7,48
Salmatidem occupat Annibal. ibid.
Saltare hostes compulit Bacchus. 1,1,1
Sami dux Phrynichus. 3,6
Samii. 7,45.1
Samiorum Tyrannus Polycrates. 1,23,1. *Solyson.* 6,45
Samius gubernator Nicon. 5,34
Samum populatur Iphicrates. 3,9,36. *oppugna Timotheus.* 3,10,9,10
sanguinis fluxu simulato vinctus solutus. 6, 54
Sanguis humanus firmando sceleri haustus. 6,7,2
Saranges fluvius, terminus Bactriæ. 1, 1, 3
Sardenses. 4,12,3
Sardensium arx. 4,9,4
Sardes. 2,1,9. *occupat Cyrus.* 7,6,2,10
Sardium arx. 6,49
Sarissæ longitudo nulli usui. 2,29,2
Sarmatarum rex, Medosaccus. 8,56
Sarnusii concionis specie decepti, transferuntur in Macedoniam. 4,2,12
Satyrus. 5,17,1
Satyrus, Bosphori tyrannus. 8,55
Scæbæ, gens Thracica. 7,22
Scala Alexandri. 4,3,23

Sca-

Digitized by Google

Scalas removit Philippus, ut milites qui mænia transcenderant, fortiter pugnarent. 4,2,15
Scelaus, Seneca frater. 8,62
Scepsis. 2,6
Scionen occupant Græci. 7,47
Scipio Magni adeptus cognomen. 8,14,2
Scira, festum Atheniensium. 3,10,4
Scolus. 2,1,11
Scortatores à Philippo pulsi. 4,2,3
ex Scriba tyrannus Dionysius. 5,2,2
Scrutantur se invicem fœdus inituri. 3, 9, 40
Scuta fugientium occultata, ne manentes terrerentur. 2, 1, 15. *contra tela à sinistra in dextram transfluta.* 8,23,13
Scutum abjectum infame Lacedæmoniis. 2,3,10
Scytala missa, revocatus Lysander. 7, 19
Scythæ, sagittarii Alexandri. 4,3,27. *eorum cum Dario bellum.* 7,11,14
Scythica gens, Tauri. 7,46
Scythiades, absentibus bello maritis, cum servis concumbunt. 7,44,2
Secessione simulata Messenii victi. 1,15
Securitatis specie conceßis stipatoribus occupatum imperium. 7,1
Seditio excitata ad invadendum imperium. 5,36. *militum unico verbo repressa.* 8,23,15. *excitata ad alliciendos hostes.* 5,14,2
Seleuci Callinici uxor, Pylla. 8,61
à Seleuco deficit Antiochus. 4,17
Seleucus, Antiochi Dei filius. 8,50
Seleucus Callinicus à Gallis victus. 8,61
Selinuntii subacti à Therone. 1,28,2
Sementis tempore invasit hostes Agesilaus, ut facilius ad pacem compelleret. 2,1,1
Semithoracibus milites induit Alexander ne fugerent, quia sic terga hostibus paterent. 4,3,13
Seneca insidias struit Neroni. 8,62
Sepultura mortuorum petita, signum conceßæ hostibus victoriæ. 2,32
Sermones vulgi benefacienti negligendi. 8,14,1
Serpentis capite obtrito reliquum corpus imbelle. 2,3,15
Servare locum, caussa victoriæ. 2,10,2
Servos pro filiabus Latinis dant Romani. 8,30
Servati hostes metu aliorum hostium. 1, 45,5. 2,3,5
Servi quomodo contra dominos in perpetuum incitati. 5, 2, 20. *contra dominos armati à Therone.* 1, 28, 2. *flagellis in fugam compulsi.* 7, 44, 2
Sestus. 1,34,2. 3,7,3. *Abydenis traditur.* 1,37
Sibyrtius, Arabiæ præfectus. 4,6,15
Sicanos oppugnant Agrigentini. 5,1,3
Siciliæ tyrannus Dionysius. 5,1,4
Siciliam petit Alcibiades. 1,40, 4. *vastant Carthaginienses.* 6,16,2
Sicinus, pædagogus filiorum Themistoclis. 1,30,2
Siculi à Megarensibus Leontinorum urbe pelluntur. 5,5,1. *à Locris interfecti.* 6, 22
Siculorum & Locrorum fœdus. ibid.
Sicyon. 8,58
Sicyone. 1,38,4
Sicyone oppugnata Iphicrati. 3,9, 24. *eam capit Demetrius.* 4,7,3
Sicyonium portum capit Pammenes. 5, 16, 3
Sicyonius, Timoxenus. 7,33,1
Sigeum. 1,25
Sigillo ducis decepti. 6,48
Sigillum pro nummismate. 3,10,1. *regum Persarum Rhodogune paßis capillis.* 8, 27
Signa duo in periculo utilia. 8,53,3
Signi usu mutato decepti. 5, 32, 2. 5, 33, 2
Signis navium absconditis decepti hostes. 3,11,11
Signo è navi detracto, aliisque repositis decepti hostes. 8,53
Signum datur scuto æneo. 1, 45, 2. *constituendum tempore nocturno ex quo amici cognosci possunt.* 7,11,2
Signum quærentes interfecti. 1, 18. *detectum conjuratos continet.* 2,14,2. *datur purpurei coloris veste.* 1,48,2
Simulacris humana specie hostes decepti. 7, 6, 9. *ligneis elephantorum specie, cum tuba vocem eorundem referente, assuefacti iisdem equi.* 4,21
Simulacro sui effecto elabitur capitivus. 8, 19

Simu-

Simulans se transituram per locum quendam, per alium transiit Agesilaus. 2,1,11. 2,1,25. *Thebas oppugnare, impune, qua voluit, transiit Agesilaus.* 2,1,12,24
Simulata fuga decepti hostes. 3,9,46. 4,13,3. 5,10,4. 5,16,2. 8,3,2.
Simulata defectione decepti. 7,29,1. 7,38. *decepti.* 8,6
Simulata morte decepti hostes. 4,17. *deprehensi animi civium.* 5,2,15
Simulata vita dissoluta decepti Byzantii. 2,2,7. *tarditate hostes decepti.* 2,1,10. *victoria, vera caussa.* 2,4,1. *Dioscurorum apparitione decepti.* 2,31,4. *proditione alacriores redditi milites.* 3,9,21. *copiarum in castra reductione decepti hostes.* 4,4,2. *fide defector comprehensus.* 4,6,14. *amicitia decepti.* 4,6,18. *oppugnatione ab alia parte, distracti hostes.* 4,7,8. *confidentia territi hostes.* 4,8,1. *injuria decepti.* 5,17,2. *seditione decepti.* 5,44,2
Simulata insidiae pacis caussa. 8,8
Simulatis insidiis, proditionibus, aggressionibus &c. exercitandi milites. 3,9,32. *insidiis territi hostes.* 3,9,39. *auxiliis decepti.* 7,6,9
Simulato accessu decepti hostes. 5,44,3.
Simulato discessu decepti hostes. 1,47,2. 3,4. 3,9,36. 3,11,9. 4,6,18. 4,11,4. 5,10,1. 5,44,2. 7,6,2. 5,7,27,1. 8,23,3
Simulato timore decepti hostes. 3,9,44. 5,18. 5,33,4. *morbo, comprehendere Alexandae conatur Philippus.* 4,2,11. *deprehensi civium animi.* 5,2,16. *hostium adventu, parati ad pugnam milites.* 2,2,7. *Dei auxilio alacriores facti milites.* 2,3,8. *Palladis auxilio alacriores facti milites.* 2,3,12. *insomnio propositum perficit Eumenes.* 4,8,2. *itinere decepti hostes.* 4,7,6. 5,16,1. *assensu decepti proditores.* 5,17,1. *pugnae apparatu deceptus hostis.* 8,24,7
Simulatum indicium rem omnem prodit. 5,2,4
Sinatus, Gallorum tetrarcha. 8,39
Sinopensium cum Datame bellum. 7,21,2,5
Sinorix, Gallorum tetrarcha. 8,39
Sintorum rex Hecataeus. 8,55
Siraces. 8,26
Sisyphus Aeoli filius primus usus strategematibus. 1.praef. *versutissimus.* ibid.
Societatis metu decepti hostes. 6,6,1. *specie decepti.* 7,2,2. 7,28,1. 8,58
Socii tergiversantes ad pugnam coacti. 2,1,20. *distracti specie terrae eorum invadendae.* 4,2,21. *quomodo retenti.* 1,48,1. 5,30
Socrates, Achivus. 7,18,1
Sogdi. 8,26
Sogdianorum terram invadit Alexander. 4,3,29
Sol objectus oculis pugnantium, noxius. 8,10,3
Solus per multos dies in templo Nympharum cum egisset Numa, earundem auctoritate leges suas Romanis tulit. 8,4
Solyges, collis 1,39,1
Sororem uxorem ducit Batus. 8,4
Sororis cura in Euepheno. 5,2,22
Sors corrupta à Cresphonte. 1,6
Sosigenes. 4,6,9
Sosistratus dux tumultuantium Syracusanorum. 1,43,1
Sparta Aristodemi filiis cessit. 1,6
Spartiatae. 4,7,10
Spartiatarum rex Cleomenes. 8,33
Spe pacis decepti. 6,16,1,5
Specie aegrotantium recepti arcem occupant. 2,27,1. *amicitiae decepti.* 5,2,10. 5,35. 7,21,2. 7,23,2. *aquae mortiferae milites prohibiti ad restinguendam sitim deserere ordines.* 4,3,28. *arcanorum proditorum dux creatur Gylippus.* 1,42,1. *armorum procurandorum tyrannidem occupat Archinus.* 3,8. *artis insidiatorum cognoscendorum tutus ab insidiatoribus Dionysius.* 5,2,3. *auxiliorum occupata arx.* 5,45. *fugati hostes.* 7,14,3. *decepti hostes.* 1,46. *per cuniculum capitur urbs.* 7,11,5. *benevolentiae decepti.* 5,6. *divisi milites ac decepti.* 5,2,11. *castrorum decepti.* 7,21,6. *clementiae decepti.* 5,3,2. *colloquii decepit matrem Jason.* 6,1,5. *deceptus Teribazus.* 7,13. *deceptus Datames.* 7,29,1 *consilii & au-*

Digitized by Google

filii decepti. 6, 20. *consilii communicandi decipitur Tissaphernes.* 7, 16, 1. *dandi decipit Xerxem Themistocles.* 1, 30, 2. & 3. *consultandi comprehensus Nicanor.* 4, 11, 1. *convivii decepti.* 4, 15. 5, 3, 3. 8, 23, 1. 8, 37. 8, 64. *cunniculorum actorum decepti.* 4, 18, 1. *demonstrandi quid deceptus.* 7, 29, 1. *deponendæ tyrannidis, trecenti primores comprehensi.* 2, 30, 2. *dimittendi exercitus decepti.* 7, 18, 2. *divini auxilii superati hostes.* 1, 41, 1. *externa decepti duces.* 4, 8, 2. *fidei habitæ decepti proditores.* 5, 3, 8. *fidei delationibus non habitæ decepti proditores.* 6, 9, 3. *fluxus sanguinis vinctus solutus.* 6, 54. *fœderis decepti.* 4, 6, 20. 4, 17. 7, 18, 1. 7, 41. *frumenti militibus extra urbem dandi capta Caunus.* 3, 16. *furti impediendi munita arx.* 5, 1, 1. *gaulii decepti.* 5, 3, 3. *honoris deceptus.* 6, 1, 6. *invadendæ regionis hostilis, accepti milites.* 5, 3, 6. *judicii tumultuantes interfecti.* 2, 23. *justitiæ & æquitatis occupatum imperium.* 7, 1. *libertatis decepti.* 5, 3, 7. *lignorum secandarum a Therone per servos decepti Selinuntii.* 1, 28, 2. *ludentium decepti hostes.* 2, 9. *ludorum, ereptæ civibus arma.* 5, 1, 2. *captæ uxores.* 8, 3, 1. *machinarum fabricandarum nocte illuni tuto discedit Philippus.* 4, 2, 20. *mortuorum arcessendorum decepti hostes.* 4, 2, 5. *multitudinis decepti.* 7, 44, 1. *munerandi deceptus.* 7, 3, 3, 2. *muneris matrem decipit Jason.* 6, 1, 4. *nuptiarum celebrandarum capta Corinthus,* 4, 6, 1. *Vessa.* 5, 1, 4. *decepti.* 8, 30. 8, 39. *odii in tyrannidem, decepti.* 6, 7, 2. *oppugnaturi Acram præsidium Pylo abstrahit, eamque vacuam occupat Demosthenes.* 3, 1, 1. *populi consensus, ad rem differendam, decepti.* 8, 21. *postulatorum concedendorum decepti tumultuantes.* 4, 6, 17. *potandi interfecti duces.* 2, 2, 7. *præsidii occupata arx.* 5, 2, 2. *proditionis magnæ copia collectæ.* 7, 15, 1. *deceptus.* 7, 26. *promissorum deceptus tumultuantium dux.* 1, 43, 1. *decepti Milesii.* 1, 45, 1. *quærendi, is qui quærebatur & aderat tuto evasit.* 6, 8. *regis deducendi occupatum regnum.* 4, 12, 3. *sacrificii decepti.* 5, 5, 2. 6, 24. 6, 45. 8, 43. *sacrorum decepti.* 8, 53, 4. *sacrificii occupatum imperium.* 7, 5. *securitatis concessis stipatoribus occupatum imperium.* 7, 1. *societatis decepti.* 7, 2, 2. 7, 28, 1. *sociorum decepti.* 8, 58, *supplicio evasit Dionysius.* 5, 2, 1. *decepti.* 6, 7, 1. *templi ædificandi occupata arx.* 5, 1, 1. 6, 51. *terræ eorum invadendæ distracti socii.* 4, 2, 21. *thesauri ostendendi deceptus.* 8, 40. *timoris decepti à Lysandro Athenienses.* 1, 45, 2. *tyrannidis abolendæ eadem occupata.* 5, 37. *venationis decepti.* 7, 7. *veniæ latentes decepti.* 1, 45 4. *vigilum ad excubias diligenter agendas & publicanorum, tyrannidem invasit Diniae.* 2, 34. *vinctorum decepti.* 5, 35. *vindictæ sumendæ decipitur Darius.* 7, 11, 8. *voti matrem decipit Jason.* 6, 1, 3

Speculatores salvi dimissi. 8, 16, 8

Sperata minime in bello curanda. 3, 9, 11

Sperchii pons. 2, 3, 13

Sperchium trajicit Antipater. 4, 4, 1

Spontanea mutilatione decipitur Darius. 7, 11, 8. *Babylonii.* 7, 12

Statuæ Delphis non ex solido auro. 7, 35, 2

Statuas inimicorum reponendas curat Cæsar. 8, 23, 31

Statuis Deorum præsentibus accensi milites. 7, 4

Statura ac forma hostium confirmati milites. 7, 35, 1

Sternutatio in solvendo mali omissis. 3, 10, 2

Stesichorus. 9, 46

Sthenocrates. 5, 17, 1

Stipatores Alexandri dum jus diceret inter barbaros. 4, 3, 24

Stipendia flagitantes quomodo dilati. 4, 2, 6. 7, 21, 1

Stipendii partem retinebat semper Iphicrates, ut milites haberet fidos ac divites. 3, 9, 51

Stipendiis deficientibus ad inhabitata loca milites ducebat Iphicrates, ita abundantibus ad civitates floruit. 3, 9, 35

Stipendiorum magnitudine privatus equitatu hostis. 7, 2, 2

Sti-

...lium à matre quomodo impetrat Jason. 6,1,2,3,4,5. de fructibus ex hostili solo collectis & divenditis solvit Timotheus. 3,10,9
Strategemata Ulyssis adversus Cyclopas. 1. præfat.
Strategemata conscripta prosunt regibus, ducibus, & rerumpubl. administratoribus. procem. sing. libr. in pace utilia. procem. 8. eorum cognitio quid valeat. 1. præfat. iis quinam primi usi è Vett. ibid.
Stratocles Atheniensium dux. 4,2,2
Strymon. 3,10,8. 6,53. 7,24. 8,60
Stupor hostibus injectus ob dimissas naves. 7,15,3
Stupore hostium quomodo liberandi milites. 8,10,1
Sudinus, Chaldæus vates. 4,20
Sues pice unctæ, ut ea incensa grunnitu Elephantos terrerent. 4,6,3
Sunium. 4,7,6
Supplex, obstructis templi foribus, fame necatus. 8,51
Supplices dedentium pœnæ. 8,46
Supplicis specie decepti. 6,7,1. evasit Dionysius. 5,2,1
Supplice recepto decepti. 5,17,2
Suppositus in locum interfecti. 8,50
Supra hostium capita evadentes milites eos in fugam vertunt. 4,3,16. Macedones Susidas Portas occupant. 4,3,27
Susæ. 4,3,32
Susidæ portæ. 4,3,27
Susii purpurati inter Alexandri stipatores. 4,3,24
Suspecti invicem reddendi dux hostilis & milites. 4,9,4. quomodo captivi reddendi. 1,29,2. redditi socii. 1,30,6. inter se divites & pauperes, Corinthum tradunt. 1,41,2. invicem redditi hostes. 2,1,31. 2,10. captivi nobiles. 2,1,32. Legati hostium. ibid. hostium principes. 2,10,3. mercenarii. 5,2,17. duces hostium. 5,2,18. ablegandi aliquo. 7,45,1
Suspectus suis redditus Pericles, se absolvit. 1,36,2. hostium dux. 4,3,15. 5,2,8
Suspectus proditionis purgat se Phrynichus. 3,6
Suspendium Milesiarum impeditum. 8,64
Suspicio falsa metu vera fit. 2,10,3. redimenda bonorum jactura. 1,36
Suum grunnitum non ferunt Elephantis. 4,6,3
Syloson, frater Polycratis. 1,23,2
Sylva Cæsarem juvat. 8,23,10
Sylvia Numitoris filia Vestæ sacerdos facta. 8,1. Remi & Romuli ex Marte mater. 8,2
Symæthus, Siciliæ fluvius. 1,40,5
Syphax Masæsyliorum rex, socius P. R. Carthaginiensibus se jungit. 8,16,7
Syraces Darium cum omnibus copiis fere perdit. 7,11,8. pro patria se devovet. ibid.
Syracusani vacuas Syracusas relinquunt astu Alcibiadis. 1,40,5
Syracusanis auxilio Timoleon. 5,12,3. 6,23
Syracusanorum & Atheniensium prælium navale. 5,13,2. bellum cum Carthaginiensibus. 5,2,2. cum Carthaginiensibus prælium. 5,7. dux Ecphantus. 1,39,2. Gylippus. 1,42,1. tyrannus Agathocles. 5,3,7. Hipparinus. 5,4. Sosistratus. 5,37
Syracusas contendunt Carthaginienses. 2,11. subigit Dionysius. 5,2,2. occupat Hipparinus. 5,4. Marcellus. 8,11
Syracusius, Gelo dux adversus Himilconem. 1,27,1
Syracusis interficitur Mamercus. 5,12,2
Syria. 4,9,5
Syriaci characteres. 4,8,3

T.

Tabellario capto decepti hostes. 4,11,3
Tabernaculum Alexandri inter barbaros magnificum, inter Græcos mediocre. 4,3,24
Tænarus. 7,49
Tænia festum Thessalorum. 2,34
Talionis lex. 5,12,2
Tardiores milites nulli usui. 3,10,3. naves ad sequendum incitatæ. 5,22,3
Tarditas in bello nocet. 4,6,9
Tarentini. 3,7,1
Tarentini Leptinem capere conantur. 5,8,2
Tarentinum vestimentum. 5,3,3
Tarentinus architectus Heraclides. 5,17,2

Digitized by Google

Tarentinus magna existimationis ob balnea calida militari munere privatus a Philippo. 4,2,1
Tarentum capit Fabius. 8,14,3
Tantalorum rex Galaurus. 4,1
Taurica Chersonesus. 8,56
Tauromenia. 5,3,6
Taurus, mons. 4,9,5. 8,50
Taygeta. 7,49
Tedæ ac faces nocte illuni terrorem faciunt hostibus. 1,12
Tegea. 1,11.2,3,14. *a Lacedæmoniis vastata.* 1,8
Tegeatæ. 2,26. 8,34. *Lacedæmonios juvant.* 2,10,3
Telesippus, Dimiæ pater. 2,34
Telmissus capta. 5,35
Tementhes, Ægypti rex. 7,3
Temenus. 1,6. 1,9. 1,10
Temerarii hamis aureis piscantibus similes. 8,24,6
Tempe occuparant contra Alexandrum Thessali. 4,3,23
Temperantia in castris Scipionis. 8,16,2
Tempestate invadendus hostis. 5,12,3. *aggreditur hostes Epaminondas.* 2,37,3. *magna, occupatum castellum.* 8,23,8
Templi ædificandi specie occupata tyrannis. 6,51
Tenedos. 2,24
Terga hostium circumiens Iphicrates ad internecionem eos cædit. 3,9,48
Tergiversantes milites dimissi. 2,3,2
à Tergo simul & fronte impetu facto, hostes victi. 7,14,1. *circumventi hostes.* 8,23,2. 8,10,2. 8,23,11
Teribazus, Ægypti satrapa. 7,13
Terina. 2,10,1
Terra, in quæ jurantes steterant, & per quam juraverant, sublata, decepti. 7,34
Terror nocturnus quomodo sublatus. 2,2,10
Tessera sapius mutata sedaxi tumultuantes. 5,29. *cognita decepti hostes.* 5,16,5
Tesseram quærentes interfecti. 1,11
Testudinis dissolvendæ ratio. 6,3
Tetrachoritas subigit Antipater. 4,4,1
Teutamates Argyraspidum dux. 4,8,2
Teutones & Cimbri in Italiam. 8,10,1,2,3
Teutus Vessæ princeps. 5,1,4
Thamo Ægyptiorum regi pecuniam suppeditavit Chabrias. 3,11,5
Thapsus. 1,39,3
Thasii superati à Lysandro. 1,45,4
Thasius Symmachus. 2,1,27
Thasum oppugnant Atheniensis. 2,33
Theagenis soror, Timoclea. 8,40
Thebæ captæ. 3,7,2. *liberatæ à Pelopida.* 2,4,5
Thebaida vastat Agesilaus. 2,1,12
Thebani. 1,10. *victi ab Atheniensibus.* 1,35,2. *& Athenienses contra Philippum.* 4,2,8. *eorum cum Philippo bellum.* 4,2,3. *cum Phocensibus.* 5,45. *captivos interficiunt Platæenses.* 6,19,1
Thebas exercitum ducit Pammenes. 5,16,1. *per insidias occupat Alexander.* 4,3,12. *diruit Alexander.* 8,40
Themistocles & Aristides inimici, durante patriæ periculo, odia deponunt. 1,31. *Persas quando vicit.* 3,11,2
Theodorus Sestii custos. 1,37
Theodotus. 6,7,2
Theodotus arcis Sardensium & thesaurorum custos Lysimachi. 4,9,4
Theophrastus. 6,5
Theopompi uxor Chionis. 8,34
Theopompus. 1,15. 5,17,1
Theramenes. 1,40,9
Thermopylæ. 1,32. 7,15,4,5
Thersander. 6,10
Thesauri ostendendi specie deceptus. 8,40
Theseis, rasura, unde dicta. 1,4
Theseus anteriorem capitis partem rasit, ne crinibus prehenderetur ab hostib. 1,4
Thespiæ. 2,1,11. 2,5,2
Thespienses. 2,3,2
Thesprotia. 8,24,7
Thessali. 2,3,13. *ejusdem à Phocensibus* 6,18,1,2
Thessalia. 8,23,14
in Thessalia bellum gerit Antipater. 4,4,3. *eam non aperta vi sed fraude subigit Philippus.* 4,2,19
Thessalorum cum Bœotis bellum. 1,12. *tyrannus Jason.* 6,1, *&c. cum Phocensibus bellum.* 5,45. 8,65
Thessalus Alexander. 6,46
Thessalus, Æati filius. 8,44. *Thessaliæ nomen dedit.* ibid.
Thessalosia, Pouti civitas, liberata. 5,23

Thibron.

Digitized by Google

Thibron. 6,10
Thorace apud amicos quoque se muniebat Iphicrates. 3,9,16
Thraces decipit Iphicrates. 3,9,46
Thracia. 2,2,6
Thraciæ angustiæ. 4,12,2
Thraciam invadit Iphicrates. 3,9,4
Thracicæ gentes, Cerrenii, Scæboæ. 7,22
Thracum duces, Tiris & Dromichætes. 4,16. *rex Dromichætes.* 7,25. *cum Lysimacho bellum.* 7,25
Thrasybulus. 1,40,9
Thuriorum dux Cleandridas. 2,10,2,5
Thybris. 8,25,2
Thymbria. 8,31
Tiaræ nodus in fronte Persis pro signo in tenebris. 7,11,2
Tibiarum cantu hostes victi. 1,10. *earum usus ad distrahendos hostes.* 3,9,5
Tigrim trajicit Alexander. 4,3,18
Timentes hostium adventu nunciato deprehendit Iphicrates. 3,9,10
Timidi deprehensi & interfecti. 5,3,5
Timidiores dimittendi. 3,9,1. *in in pugna non utebatur, sed alibi, ut multis saltem instructus videretur, Chabrias.* 3,11,8. *confidentes fucti.* 3,9,21
Timiditas simulata. 3,9,45. *prodest.* 4,3,6. 4,13. 5,18. 5. 44, 5. 8,23,9, 14. 8,18
Timoleontium. 5,3,8
Timore quomodo milites liberarit Agesilaus. 2,1,5
Timore simulato decepti. 5,18
Timoxenus, Sicyonius. 7,33,1
Tiris dux Thracum. 4,16
Tisaphernes. 1,49, 1. 2,1, 8, 9. 2,2,2. *comprehensus & interfectus.* 7,16,1
Tisarchus. 5,3,8
Tithraustes. 7,16,1
Titus captus à Cleonymo. 8,19
Tlepolemus. 1,13
Tmolus. 7,14,1
Tormentis vexatus Aristogiton tyranni amicos nominat. 1,22
Toronen oppugnat Timotheus. 3,10,15
Trachinia Heracleæ. 2,21
Trachinis ab Erippida interfecti. ibid.
Trachinius Ephialtes Persis viam per abruptos montes ostendit. 7,15,5
Transfuga missus falsa nuntians milites ebrios servat. 1,43,2
Transfuga decepti hostes. 5,10, 3.5, 33, 4. 6,16, 5. 7,11, 7,12. 7,25
Transfugæ suspecti redditi hostibus. 3, 9, 57. *eorum numerus occultatus.* 2,1,15
Transitionem suo jussu ab equitibus factam simulat Datames, ut suos confirmaret. 7,21,7
Transitionis inconstantia decepto Poro, incolumis transit Hydaspen Alexander. 4,3,9
Transitu ab hostibus occupato, montem supra ipsos occupabat Xenophon. 1, 49, 3
Triacontorus. 3,9,63
Triballi a Scythis fugati. 7,4,1
Tribuli contra equites sparsi. 1,39, 3. *vitati.* 4,3,17
Tributa primus imposuit Darius. 7,11,3. *sine invidia collecta.* ibid. *eorum impositione Gelo Megarenses in Syracusanam coloniam allicit.* 1,27,3. *quo facilius penderentur, non omnibus simul, sed singulis impositum.* 1,3,4
Tricaryphus Indiæ mons, in eo natus Bacchus. 1,1,1. *barbaros adortus fudit.* 1,1,2. *fertilissimus, sic dictus à tribus verticibus.* ibid.
Triremes Athenis brevi & minimis impensis instructæ. 1,30,5. *muri Atheniensium.* 1,30,1. *inter onerariæ constitutæ, eas facile contra hostiles naves defendunt.* 6,16,3
Troades naves incendunt. 7,47
Troezene. 2,29,1
Troja sepultus Rhesus. 6,53
Trojanorum mulieres naves incendunt. 8,25,2
Troïlum incolunt Megarenses. 5,5,2
Trophonius. 2,3,8
Tubæ loco cymbalis & tympanis usus Bacchus. 1,1,1. *earum usu immutato deceptus hostis.* 5, 16, 4. *multitudine decepti hostes.* 5,23
Tubicine receptui canente, postremi manere jussi ad morandos hostes. 4,2,13
Tubicinibus aliis alio dimissis, distracti hostes. 3,9, 42. *terror iis injicitur.* 2, 36. *multis in una nave impositis & ordine canentibus, decepti hostes.* 5, 2, 5. *ad hostium terga variis locis canentibus hostes ab insequendo abstra-*

Al. 2, 13, 3. *dimissis hostes noctu à transitu, quem obsederant, evocati.* 3,9,5

Tueri se mœnibus, tutius quam ad pugnam exire. 2,1,29

Tumultu ab alia parte per dimissos excitato tuto evasit Iphicrates. 3,9,7. *distracti hostes.* 5,16,3. *simulato deceptus hostis.* 5,44,2

Tumultuantes stipendii inopia sedavit Iphicrates. 3,9,59. *specie postulatorum concedendorum decepti.* 4,6,17. *ad officium reducit Alexander, dicendo se Persis militibus uti velle, eligerent sibi alium ducem.* 4,3,7. *ad officium quomodo reducti.* 7,22. *ignominia.* 8,16,5. 8,23,15. *alio ablegandi, ne nocere possint.* 4,6,7. *dividendi.* 5,2,11. *sedati adventu hostium nunciato.* 5,26. 5,28. *sæpius mutata tessera sedati.* 5,29

Tumultuantur ob amissa impedimenta milites, quamvis victores. 4,6,13

Tumultuari cupientes retenti. 2,14,2

Tunica pro scuto. 8,66

Turris Ephesi, nomine proditrix. 6,50

Tuto loco sæpius relicto hostibus, decepti. 5,33,3

Tyndaris. 8,20

Tympanis ac tibicinibus decepti. 8,53,4

Tympanorum ac cymbalorum specie decepti. 7,5

Tyrannidem qua ratione occupavit Pisistratus. 1,21,3. *Polycrates.* 1,23,2. *ejus abolendæ specie eadem occupata.* 5,37. *detrstandæ specie decepti.* 6,7,2. *occupata specie templi ædificandi.* 6,51

Tyrannus Agrigentinorum Phalaris. 5,1,1. *Theron.* 6,51. *Argivorum Archinus.* 3,8. *Atheniensium, Pisistratus.* 1,21. *Cassandrensium Apollodorus.* 4,6,18. *idem crudelissimus.* 6,7,1. *Catanensium, Mamercus.* 5,12,2. *Corinthiorum, Cypselus.* 5,31. *Cyrenensium, Nicocrates.* 8,38. *Ephesiorum, Hegesias.* 6,49. *Lachares.* 6,7,2. *Leontinorum, Theocles.* 5,5,1. *Panætius.* 5,46. *Milesiorum, Thrasybulus.* 6,47. *Naxiorum, Lygdamis.* 1,23,2. *Pherensium, Alexander.* 6,2,1. *Phocensium, Philomelus.* 5,45. *Samiorum, Polycrates.* 1,23. *Solyssi.* 6,45. *Selinuntiorum, Thero.* 1,28,2. *Siciliæ Dionysius.* 5,1,4. *Syracusanorum, Agathocles.* 5,3,7. *Hipparinus.* 5,4. *Sosistratus.* 5,37. *quomodo factus Gelo.* 1,27,1. *Thessalorum, Jason.* 6,1. &c.

Tyrannus post accusationem multo immanior. 6,7,1

Tyribazus. 1,30,8

Tyrii hostes dum persequuntur urbem vacuam tradunt. 4,3,4

Tyrones hostes ante prælium lassandi. 3,9,13

Tyrohibus statim impetus faciendus in hostes priusquam lassentur. ibid.

Tyrrheni. 8,25,3

Tyrrhenium navigat Dionysius. 5,2,21

Tyrrhenorum rex Porsena. 8,8. *eorum cum Romanis bellum.* ibid. 8,31

Tyrum oppugnat Alexander. 4,3,3. *vacuam capit Alexander, dum Macedones alios persequuntur Tyrii.* 4,3,4

V.

Vallo minus fidendum militi, quam gladio. 8,16,3

Vastare solum hostile vetuit Timotheus. 3,10,5

Vati non obtemperatum cum successu. 2,3,3

Vatibus faustis nuncianibus noluit tamen pugnare Iphicrates. 3,9,7. *non semper obtemperat Iphicrates.* 3,9,9

Velis detractis decepti hostes. 5,9. 5,22,2. *naves celatæ.* 8,20

Venationis specie decepti. 7,7

Veneris templum. 5,18

Veneris festo Thebæ liberatæ. 2,4,3

Venia culpæ militibus data, ut essent fortiores. 8,9,1. 8,23,21. 27. 8,24,1

Ventus observandus in acie instruenda. 4,7,9. 5,10,5

Vercingetorix, Gallorum rex. 8,23,9

Vessa Sicanorum civitas. 5,1,4

Vestæ sacerdos facta Sylvia. 8,1

Vestibus abjectis servatus Leptines. 5,8,2 *cæsorum induti milites, facile reliquos superant.* 7,11,6. *mutatis insidias cognescit Datames.* 7,21,4. *servata Arsinoe.* 8,57. *servata Pyrrha, Seleuci uxor.* 8,61. *cum uxoribus, Tyrrheni servantur.* 7,50. *Chio imunes liberatum* 5,42.

Digitized by Google

5,42. Cyziceni decipiuntur. 5,44,6
Vestis triplex Parisadis. 7,37
Veturia. 8,25,3
Via alia hostibus per transfugam indicata decepti. 5,10,3
Viæ ad castra veteres suffodiendæ. 5,33, 1. *a tergo subrutæ ad impediendam fugam.* 7,46
Viam aridam quomodo evaserit Iphicrates. 3,9,47. *difficillimam eligere in bello utile.* 4,6,11
Victima sine corde inventa, non mirum dixit Cæsar, si pecudi cor deesset. 8,23,33
Victimæ boni ominis signa inscripta milites fiducia replent. 4,20
Victis fovendis Græcos atterit Artaxerxes. 7,16,2
Victores victi. 4,68. 5,21
Victoria simulata caussa victoriæ. 1,44. *per ducem ab altera parte falso nunciata, caussa victoriæ.* 1,35,1. 5,7. *parta unum gradum procedendo.* 3,9, 27. *parta nihil de vigiliis omittendum.* 6,2,2. *cito quaquaversum nunciandu.* 4,6,9. *sine periculo, præstantior.* 1. præf.
Victoriæ simulatio alacritatem militibus addit. 2,1,3. *caussam cui rei tribuebat Archidamus.* 1,41,5
Vigiliæ facem per noctem aliquando tollere jussit, ut rite excubias agi constaret. 1,40,3
Vigiliis confecti hostes ab integris obruuntur. 2,3,9
Viis occultis capti exploratores. 7,33,5
Vincti caussam dicere Spartiatæ cogunt. 2,21
Vinctorum specie decepti. 5,19. 5,35
Vinculis ad ignem combustis salvus evasit Aristomenes. 2,31,3
Vindicta sumendæ specie decipitur Darius. 7,11,8
Vino hostes inebriat Bacchus. 1,1,1. *admixta mandragora decepti hostes.* 5, 10,1. 8,23,1. *venenosis herbis infecto decepti.* 7,42. 8,25,1. 8,28
Vinum strategema Ulyssis. 1. præf.
Virginem insigni forma illibatam, additis muneribus in dotem, sponso reddit Scipio. 8,16,6
Virgines captivas honesto loco natas, ut & pueros, summa cura custodit Scipio. ibid. *Macedonum* Κλαδόνες, *post* Μιμαλλόνες *dictæ.* 4,1. *Macedonum armatæ thyrsis hostes fugant.* ibid. *raptæ a Romulo.* 8,3,1. *Milesiæ a suspendio quomodo deterritæ.* 8,63
Virginitas conservanda Vestalibus. 8,1
Viri ab uxoribus, permutatis cum ipsis vestibus, carcere liberati. 7,49
Viri muliebri, mulieres contra virili veste indutæ. 8,33
Virorum prælium uxores dirimunt. 7,50
Viros mulieres, mulieres vero viros factos dolet Xerxes. 8,53,5
Virtus probata quoque tyrannis. 5,2,22
Ulysses dolis glorietur. 1. præf. *ejus dolis captum Ilium.* ibid. *luctatus cum Iro.* ibid. *ejus strategemata, equus ligneus.* ibid. *item* ὄτις *sive nemo, vinum, aries.* ibid.
Voti specie decipit matrem Jason. 6,1,3
Vox exigua & humilis cur ficta Pisistrato. 1,21,2
Urbs incolis quomodo repleta. 5,2,20. *consecrata Deæ, servata.* 6,50
Vulnera sibi infligens Pisistratus populum ad dandos sibi custodes inducit. 1,21,3
Vulpes e Lacedæmoniorum fovea servavit Aristomenem. 2,31,2
Vulpina pellis assuenda leoninæ. 2,10,5
Uxor Epaminondæ. 2,3,1
Uxorem interfecti a se in matrimonium adsciscere periculosum 8,38,39. *dimittere principi periculosum.* 8,55
Uxores ludorum specie captæ. 8,3,1. *ad eanam ducunt Græci.* 8,64

X.

Xanthus, Boeotorum dux occisus a Melantho. 1,19
Xerxes devictus ad Salamina strategemate Themistoclis. 1,30,2. *pontem in Hellesponto ejusdem strategemate transit.* 1,31,3
Xerxi contra Græcos adest Artemisia. 8,53,5

Z.

Zenis, Dardaniarum urb. princeps. 8,54
Zopyrum mutilatum adeo ægre ferebat Darius, ut XX *Babylonibus carere mallet.* 7,12
Zopyrus decipit Babylonios. 7,11,8

Digitized by Google

INDEX EORUM QUORUM STRATEGEMATA apud Polyænum extant.

A.

Aberzus. 7, 40
Acarnani. 8, 69
Acmes 1, 2
Ægestenses. 6, 21
Ægyptus. 6, 8
Agathocles. 5, 3
Agathostratus. 5, 18
Agesilaus. 2, 1
Agesipolis. 2, 25
Agis. 1, 46
Agnon. 6, 53
Alcetas. 2, 7
Alcibiades. 1, 40
Alexander. 4, 3
Alexander Lysimachi. 6, 12
Alexander Pheræusis. 6, 2
Alexander phrurarchus. 6, 10
Alexander Thessalus. 6, 46
Alyattes. 7, 2
Amage. 8, 56
Amasis. 7, 4
Ambraciota. 6, 17
Amphictyones. 6, 13
Amphiretus. 6, 54
Annulius. 8, 1
Anaxagoras. 6, 49
Annibal. 7, 49
Annon. 5, 9
Antalcidas. 2, 24
Antigonus. 4, 6
Antiochus Antiochi filius. 4, 16
Antiochus Hierax 4, 17
Antiochus Seleuci filius. 4, 15
Antipater. 4, 4
Apollodorus. 6, 7
Aratus. 6, 5
Archebius. 5, 39
Archidamus. 8, 49
Archidamus. 1, 41
Archilaidas. 2, 8
Archinus. 3, 8
Aretaphila. 8, 38
Argæus. 4, 1
Argolides. 8, 68
Arsobarzanes. 7, 26
Aristides. 1, 31
Aristides Eleates. 6, 11
Aristocrates. 5, 40
Aristogiton. 1, 22
Aristomachus. 5, 41
Aristomenes. 2, 31
Ariston. 5, 13
Arsames. 7, 38
Arsinoe. 8, 57
Artabazus. 7, 33
Artaxerxes. 7, 13. 7, 16
Artemisia. 8, 53
Aryandes. 7, 34
Athenocles. 6, 3
Athenodorus. 5, 21
Attalus. 4, 20
Attilius. 8, 12
Augustus. 8, 24
Autophradates. 7, 27
Axsothea. 8, 48

B.

Bacchus. 1, 1
Bias. 1, 26
Borges. 7, 24
Brasidas. 1, 38
Brennus. 7, 35

C.

Cæsar. 8, 23
Cajus. 8, 13. 8, 20
Calliades. 5, 43
Callicratidas. 2, 27
Cambyses. 7, 9
Camillus. 8, 7
Camma. 8, 39
Campani. 6, 15
Carthaginienses. 6, 16
Cassander. 4, 11
Cersobleptes. 7, 31
Chabrias 3, 11
Chalcedonii. 6, 25
Chares. 3, 13
Charidemus. 3, 14
Charimenes. 5, 42
Chia. 8, 66
Chilius. 5, 30
Chilonis. 8, 34
Chrysame. 8, 43
Cimon. 1, 34
Cineas. 2, 32
Cleandridas. 2, 10
Clearchus. 2, 2
Clearchus Heracleotes. 2, 30
Cleomenes. 1, 14
Cleon. 1, 37
Cleonymus 2, 29
Clisthenes. 3, 5
Clitarchus. 5, 24
Cœlia. 8, 31.
Codrus. 1, 18
Conon. 1, 48
Corcyrenses. 6, 20
Corinthii. 6, 23
Cosingas. 7, 22
Craterus. 4, 13

Cratest-

Crataeipolis. 8,58
Cresphontes. 1, 6
Crasus. 7,8
Cynane. 8, 60
Cypselus. 1, 7. 5, 31
Cyrenenses. 8, 70
Cyrus. 7, 6

D.

Daphnaeus. 5,7
Darius. 7,11
Datames. 7, 21
Deidameia. 8, 52
Deioces. 7, 1
Demaratus. 2, 20
Demetrius. 3, 15. 4, 7
Democles. 5, 46
Demophon. 1, 5
Demosthenes. 3, 1
Dercyllidas. 2, 6
Diatas. 2, 36
Diophontes. 2, 12
Dinias. 2, 34
Diocles. 5, 29
Diognetus. 5, 38
Dionysius. 5, 11
Diotimus. 5, 22
Dorotheus. 5,36
Dromichaetes. 7,25

E.

Epaminondas. 2,3
Ephori. 2,14
Epicharis. 8,62
Erippidas. 2,21
Eryxo. 8,41
Eteonicus. 1, 44
Eudocimus. 5,26
Eumenes. 4, 8
Eurytion. 2, 13

F.

Fabius. 8,14
Faunus. 8,18

G.

Galla. 7,51
Galli. 7, 42
Gastron. 2, 16
Gelon. 1, 27
Gescon. 5, 11
Glos. 7, 20
Gorgias. 2,5
Gylippus. 1, 42

H.

Harmostes Lacedaemonius. 2, 18
Harpagus. 7, 7
Hegetorides. 2, 33
Helues. 1, 8
Heraclides. 5, 17
Hercules. 1, 3
Hermocrates. 1, 43
Hieron. 1, 29
Hipparinus. 5, 4
Hippocrates. 5, 6
Hippodamas. 2, 15

I.

Jason. 6, 1
Imilcon. 5,10
Iphicrates. 3, 9
Ischolaus. 2, 22
Isidas. 2, 9
Istiaus. 1, 24

L.

Lacaena. 8, 71
Lachares. 3, 7
Leana. 8, 45
Lampsaceni. 6, 24
Laodice. 8,50
Leonidas. 1,32
Leotychides. 1,33
Leptines. 5, 8
Leucon. 6, 9
Locri. 6,22
Lycurgus. 1, 16
Lycus. 5, 19
Lysander. 1, 45
Lysimachus. 4, 12

M.

Magas. 2, 28
Marcellus. 8, 12
Marius. 8,10
Mausolus. 7, 23
Megacisdas. 2, 17
Megacles. 5, 15
Melanthus. 1, 19
Melia. 8, 64
Memnon. 5,44
Mempsis. 7,30
Menecrates. 5, 20
Menelaus. 1, 13
Mentor. 6, 48
Midas. 7,5
Milesia. 8,63
Mithridates. 7, 29
Mnasippidas. 2, 23
Mutius. 8, 8
Mygdonius. 7, 36
Myronides. 1, 35

N.

Nausistratus. 5, 27
Nearchus. 5, 35
Nicias. 1,39
Nicon. 2, 35. 5, 34
Nitetis. 8,29
Numa. 8, 4
Numitor. 8,2

O.

Ochus. 7, 17
Oebares. 7,10

Onom-

Onomarchus. 2, 38
Orontes. 7, 14

P.

Paches. 3, 2
Pallenenses. 7, 48
Pammenes. 5, 16
Pan. 1, 2
Panatius. 5, 47
Parisades. 7, 37
Parmenion. 4, 5
Pelopidas. 2, 4
Perdicca. 4, 10
Pericles. 1, 36
Persa. 7, 45
Perseus Philippi. 4, 21
Phalaris. 5, 1
Pharacidæ. 2, 11
Pharnabazus. 7, 19
Pheretima. 8, 47
Philippus. 4, 2
Philippus Demetrii. 4, 18
Philocles. 3, 16
Philomelus. 5, 45
Philopœmen. 6, 4
Philotis. 8, 30
Phocaenses. 8, 37
Phocenses. 6, 18
Phocides. 8, 65
Phocion. 3, 12
Phormio. 3, 4
Phrynichus. 3, 6
Pieria. 8, 35
Pinarius. 8, 21
Pindarus. 6, 50
Pisistratus. 1, 21
Pittacus. 1, 25
Plataenses. 6, 19
Polycrates. 1, 23
Polycreta. 8, 36
Polydorus. 1, 15
Polysperchon. 4, 14
Pompiscus. 5, 33
Porcia. 8, 32
Porcius. 8, 17
Procles. 1, 10
Psammetichus. 7, 3
Ptolemaeus. 4, 19
Pyrrhus. 6, 6
Pyste. 8, 61
Pythopolis. 8, 42

Q.

Quintus Fabius. 8, 15

R.

Rhodogune. 8, 27
Romani. 8, 25
Romulus. 8, 3

S.

Sacerdos Palladii. 8, 59
Samnites. 6, 14
Scipio. 8, 16
Scythae. 7, 44
Seiles. 7, 39
Seleucus. 4, 9
Semiramis. 8, 26
Sertorius. 8, 12
Seuthes. 7, 32, 38
Sisyphus. 6, 52
Solon. 1, 20
Solyson. 6, 45
Sostistratus. 5, 37
Sthenippus. 2, 26
Surenas. 7, 41
Sylla. 8, 9

T.

Tania. 8, 54
Tarquinius. 8, 6
Tauri. 7, 47
Telesilla. 8, 33
Temenus. 1, 9
Telesinicus. 5, 32
Thasia. 8, 67
Theano. 8, 51
Themiste. 8, 46
Themistocles. 1, 30
Theocles. 5, 5
Theognu. 5, 28
Theron. 1, 28. 6, 51
Thesius. 1, 4
Thessalus. 1, 12
Thibron. 2, 19
Thraces. 7, 43
Thrasybulus. 6, 47
Thrasyllus. 1, 47
Thrasymedes. 5, 14
Timarchus. 5, 25
Timoclea. 8, 42
Timoleon. 5, 12
Timotheus. 3, 10
Tirgatao. 8, 55
Tisamenus. 2, 37
Tisaphernes. 7, 18
Titus. 8, 19
Tolmidas. 3, 3
Tomyru. 8, 28
Tullus. 8, 5
Tynnichus. 5, 23
Tyrrhenides. 7, 50
Tyrtaeus. 1, 17

X.

Xenophon. 1, 49
Xerxes. 7, 15

Z.

Zopyrus. 7, 11

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google